Casa
Gab. A2
Est.
Tab. 38
N.° 4

R
38
4

Estante IX classe 3.ª N.° 13.

Lombardica hiſtoria que a pleriſqz Aurea legenda ſãctorum appellatur.

Hyſtoria Lombardica

Quẽ ley eſta Hyſtoria,
Sobre todo, ſe admiray,
E a metade das mentiray
Sem ſudor, Lonra, nem gloria
Nam Cancey ſua memoria,
E ſegundo novas, Cuido,
E ſeu Autor ſer eſtudo
De mentir maiz do q̃ diz,
E o maiz q̃ eſpanta ſer,
Q̃ quaſi de mentira fuy.

UNIVERSIDADE LIVRARIA DA
BIBLIOTHECA DA
10574

Tabula Legendarum.

Incipit tabula super legendas sctõz scõm ordinẽ alphabeti collecta. et primo premittitur prologus qui ostendit modũ reperiẽdi materias contentas in diuersis locis huius voluminis.

Prologus.

Quoniam sicut dicit ysidorus libro de summo bono ad quersatõem z correctõez mortaliũ. multuz prosunt exempla sctõz. idcirco cogitaui ordinare ad vtilitatẽ pctõz. z cõsolatõem pdicatoz. vnã tabulã p ordinẽ alphabeti suplegẽdas sctõz cõpilatas p frẽm iacobũ de voragine ianuensem. ordinis fratrũ pdicatoz. ad ℞ q pdicatores in suis pdicationib9 exempla magis cõuenientia citi9 et leuius inueniant. ¶ Nam multe pulcre legende sunt in eis legendis. q̃ nũq3 vel raro legunt. et tñ sunt valde bone et inductiue ad penitentiã. ¶ Ordinaui aũt eam sic. Quoniam in ea ponuntur omnia notabilia que de legendis collegi ꝑm ordinẽ alphabeti. Et post quodlibet notabile ponit numerus q̃ demonstrat legendã de qua sumptũ ẽ illud notabile. z post numerũ ponitur lrã que demonstrat capitulũ legende illi9 de qua sumptũ est notabile qõ querit. Deinde ponit. si opus sit in qua particula illi9 capituli ponit illud notabile. puta vel in ꝓncipio. medio. vl̃ in fine. vel circa. et plerũq3 noiat̃ pagraph9 Uerbi grã. Accipe ꝑmũ notabile quod dic Absc̃dita diuinit9 manifestant. qõ signat lxxxij. ℟. Deinde quere que legenda ℞ numero designat. et inuenies q̃ est legẽda sanctoz iobannis et pauli. ¶ Postea quere ī corpore dicte legende lrãm. ℟. q̃ significat secũdũ capitulũ. quod incipit sic. ¶ Post ℞ filius terentiani. Et sic reperies legendã z partez seu caplm legende de q̃ sumptũ sit notabile videlicet. Absconditа diuinit9 manifestant Exemplũ aliud. Absolutio ab excõmunicatione defũctis facta valet. qõ signat. xlvj. lk Quere legendã ℞ numero designatã. z inuenies q̃ est sancti gregorij. ¶ Postea in corpore dicte legende quere banc lrãm. lk. vt in ℞ registro designat. q̃ signat capitulũ ex q̃ sumptũ sit illud notabile. Deinde quere pagrapbum. Legitur quoq3 et reperies qõ queris Et siccõsequenter faciendũ est cum aliis.

¶ Nota q̃ aliqñ post notabile sequũt plures numeri. et ℞ est. q2 illud notabile in pluribus legendis reperit. q2 in tot legendis. qt sunt numeri. Item aliqñ plures ltere diuerse sequunt numerũ. et ℞ est. q2 illud notabile pluries in vna et eadem legenda inuenit. sed in capitulis diuersis.

Absconditа diuinitus manifestant. legenda octuagesimasc̃da. capitulo. B. In principio.

Absolutio ab excõicatione defunctis facta valet. xlvj. lk §. Legitur quoq3

Abstinentia sanctorum dura fuit. lv. E
cviij. ℞ clxiij. C.B. cxlj. ℞

Abstinentia licet maxima libidinẽ non extinguit penitus. cxlj. ℞

Abstinentia penitentium debet esse magna cxv. ℞ clxiij. B.C.B

Abstinẽtia impetrat optata. clxiij. E

Accedentes ad altare sex debent habere. clxxvij. C

Accusatores peccatoz tres. j. lk

Addiscenda sunt tria. v. E Circa finẽ. lvj. ℞

Aduentus christi est quadruplex. j. A

Aduentus christi oportunus fuit triplicater. j. ℞

Aduent9 christi vtilitas multiplex. j. C

Aduersitatẽ iniustã patienter portare magni meriti est. cxlvj. In medio

Afflictio corpis ꝓtinẽda est. clxiij. ℞

Agyos q̃re dicit. lj. ℞ ¶ Post medium

Alle quattuor habende. lix. A

Alma redemptoris quis instituit.clxxvj. lk In medio.
Altare consecratur ad tria.clxxvij. A
Altare spoliantes incurrūt penam tempo ralem.lxj. J .§. Vir quidam.
Amabilē faciūt tria.xlj. In interptatione
Amatores mūdi sunt fatui.clxxv B.E
Ambrosius tria docuit augustinum.cxix. E In principio
Amicicia bui⁹ mūdi cito dissoluit.cx. B
Amici luctantur vt vnus pro altero moria tur.lx. B
Amici hominis tres sunt.clxxv. E
Amor proximi est complementum māda torum dei.ix. B
Amor signatur per ignem triplici ratione. lxviij. F In medio
Amor habet triplicem vim.lxviij. F Post medium
Amor duplex.cxix. G .§.Eo tempore.
Angelus ad custodiam hominis deputat. cxl. E .§.Quarto hec
Angelus dei adiuuat seruos dei in tribula tionib⁹ et cōsolatur dei seruos.lxxiij. A lxxv. B xliij. B
Angeli ab infidelibus intuentur visibiliter. cxxxj. B
Angeli dicuntur celum.lxvij. E
Angeli apparent in ecclesia.lxxxj. A Circa finem.
Angeli apparēt in passionib⁹ sanctor.lxxxiiij F Circa medium
Angeli sunt famuli et promotores hominū ciij. A
Angeli sctōr aīas deferunt.cxl. E .§. Quarto hec. F .§.Quarto honorandi
Angeli cum demonib⁹ pro animabus pu gnant.cxl. E
Angeli quot et quomodo animam defen dunt.cxl. E
Angelor nouem ordinū noīa ⁊ officia.cxl. C .§.Quarta apparitio.
Anima plus ē diligenda q̄z corp⁹.xvij. B
Anima in tribus locis corpis p̄cipaliter se dem videtur habere.lj. B
Anime euntes a corpe q̄ vadunt.xxj. F .§.Cum quadam
Anime pro diuersis causis apparent.clviij. B Per totum
Anime salus est fuga hominū.clxxv A
Animalia mortua a seruo dei vocata resur gunt.cij. C.B
Animalia siluestria beneficia recognoscūt. cxlj. C In p̄ncipio.
Antipbone.psalmi.q̄ñ et a q̄ inceperūt can tari.xxxvj. A In fine.
Antichristus omēs decipere conabit quat tuor modis.j. E In p̄ncipio
Apostate pessime finiunt.cxliij. A Per totum.
Aplūs thomas diuersa sustinuit.v. F
Apostoli potius elegerunt suum martiriū q̄z ydolatrarum interitum.cliij. B In p̄ncipio.
Apostoli omēs sanctos in quattuor exce dunt.clvij. B
Apostolor persecutio facta est a romanis imperatoribus causa multiplici.lxv A Circa finem.
Aqua bñdicta expellit demonē.clxxvij. B
Aqua manuum seruor dei cecos illumina uit.xlj. B
Aqua scōs sustinet.xcvij. B In medio
Aqua libros sancti balneare ñ potuit.cvij. B .§.Cum in partibus
Aquila quattuor habet ppietates.clj B In medio.
Arrij officiū fides et obitus.ciij. A
Arrianor ⁊ fidelū dura p certatio.ciij. A In p̄ncipio. B In fine.
Arbor pfida que virgini marie inclinauit.x B In fine.
Arma seruor dei qualia sunt.lv G In fine.
Ars malefica super bonos nihil potest cxxxv. A
Ascensionis christi nouem vtilitates.lxvij. E In medio
Ascendit xp̄s quadrupliciter.lxvij. C
Ascendere distulit xp̄us quadragesima die triplici ratione.lxvij B
Ascendere volēs indiget scala habēte quat

Tabula Legendarum.

tuor gradus.clxvij. A
Aspectꝰ mũdanꝰ est piculosus.ix. B
Auaricia abominabilis et abijcienda .iiij.
B lv. E
Auaricia et luxuria excecãt boiez.vij. A
Aues bonos nõ timent viros.sed eis obedi
unt.cxliij. E Infine
Audiuit xp̃us opprobria et blaspbemias q̃
dupliciter.lj. A .§.Quinto ex.
Audire cantũ q̃q3 inducit ad peccatũ.cxix
E Ipost medium

Baculus sancti ui/

b Bri a demone defendit.cxv. lb
.§.Apud.
Baptismus ad sanitatem corporis inducit
xxiij. B
Benedictio sponsis danda.v. B
Circa finem.
Beneficia recognoscunt ab aialibꝰ siluestri
bus.cxlj. C
Bernardus cũ fratribꝰ cisterciũ ingreditur
cxv. C.B.
Bernardus videns natiuitatẽ xp̃i sapiens
est effectꝰ.cxv. B
Bibens sine licentia z signo crucis demoni
acus efficit.cviij. B .§.Existẽte beato.
Bona p malis reddenda sũt.lv. C
Bonꝰ potest dici q̃s triplicit.cxxxiij A
Boni viri quandoq3 futura predicũt. cviij.
G .§.Tum in.
Boni viri quicq̃d a ꝺo petũt impetrãt.cviij
G .§.Existente.
Bonis recedentibꝰ fit vindicta a deo in ma
los.lv. E
Bonitatis signũ ẽ velle libenti⁹ vituperari
q̃3 laudari.cxliij. F Infine.
Bonitatis signũ ẽ velle libẽtiꝰ subesse q̃3 pre
esse.cxliij. F Infine

Calix fractus ora/

c tione reintegratur.cx. B
.§.Cum autez. cxij. B .§.In
ecclesia.

Campane quare pulsant tempestate insur/
gente.lxvj. C
Candelarũ oblatio a sanctis acceptat.lxj. J
.§.Quedam comitisse.
Caritas mirabilis.viij. B .§.Cũ autez
Caritas pauperes nutrit.xlviij. A
.§.Ipost hoc.
Caritatis scedula a pluuia balneari non po
tuit.cxv. lb
Caritatẽ odit diabolꝰ.xlviij. A.B
Carnis temptatio p penã corporis fugatur
xviij. A.B
Carnis motus accidit triplici de causa.
xxj. E
Carnis cruciatio ẽ anime saluatio. lxxxviij.
B Ipost medium.
Carnis stimulꝰ oratõne sancti viri remouet
cxxiij. A Infine.
Carnis tẽptatio a demone in seruis dei exci
tatur.xlviij. B cxliij. B
Caroli magni forme descptio.clxxvj. lk
Ipost medium.
Castitas a sentẽtia mortis liberat.ij. B
§.Quidam iuuenis
Castitas est amplectenda.iiij. C
Castitas a spũsctõ custodit.vij. A
Castitas in q̃q3 picturari solet.clxvij. F
§.Quarto in.
Causas amicoꝝ audire ẽ piculũ.sz extraneo
rũ est securũ.cxix. G
In principio
Cella omia docet.clxxij. A
Celebrare p defũctis diabolo displicet.clvij
B In medio. B
Celum multiplex.lxvij. E
Celũ triplicẽ bz ppꝛietatẽ.clxiiij. A
Ciborũ corporaliũ nõ multũ est curandu3.
cxix. E
Cicatrices corpis xp̃i seruate q̃q3 ꝺ causis
lxvij. B In medio.
Cicatrices reseruabit xp̃s et insignia passio/
nis in iudicio triplici de causa.j. lb.
Clauis petri ꝺyabolũ ab anima expellit.cv.
B In fine.
Clauoꝝ dñici corporis inuentio.lxiij. E
§.Verum cum.

Clausis ianuis domū qñq; bonꝰ homo intrat.cviij. B §.Cum ad quoddam
Clemens dr q̃ttuor modis.clxv. A
Cogitationes impediũt ad salutẽ.xxj. F
§.Antonius dum.
Cogitatio hominem insensibilem facit. cxix. OB
Cognoscere cupiens xp̃m se contẽnit et humiliat.cxluij. A §.Quendam igitur.
Columba plures habet proprietates .lxviij. B
Commendata sanctis feliciter gubernãtur ij. F
Complexiones hominũ sũt q̃ttuor.xxxv A
§.Quinta ratio.
Concordia inter fratres semp est habenda. clxxiiij. A
Cõcupiscentia qualiter est refrenanda.cxv B In fine
Cõcupiscẽtia carnis a signo crucis superat cxxxvij. B Ante medium
Cõfessio cordis nõ sufficit sine ꝓfessione oris quadruplici rõne.clvij. E
Cõfiteri ẽ bonũ qr occulta diuinitꝰ omnibꝰ revelant.xlix. A
Cõfitentem xp̃m in p̃sentia diaboli respicit imago xp̃i.lxiiij. F
Cõfidere de seipo nullꝰ debet.clxxij. A
Confidere in operibus suis nullus debet. clxxiiij. A
Cõsideranda sunt ꝑ⁹ peccã ꝓpria q̃z aliena clxxij. A
Cõsiliũ nõ est ꝺtra dñm.clxxvj. OB
Post medium 7.xxxix. E
Cõsiliatores mali puniũt grauiter.xlvj OB
In fine. lix. A Post medium
Cõsolator q̃lis baberi dz in guerris pcõy. cxij. E
Corsortiũ pcõy est vitandũ.ix. G
§.Legitur.
Constãtia maxĩe ĩ tribꝰ apparet.lv. lb
Constãtia magna in fide 7 seruicio dei ẽ habenda.lv. lb
Cõsuetudo quedã circa mortuos ẽ obseruata. xliij. B
Cõtraria cõtrarijs curant.lxiij. F
Post medium.
Cõuersatio fratrũ debet esse sicut ꝑma die. clxxiij A
Conuersio ad deum debet fieri totaliter. xlvj. B
Cõuersio pcõrus demonẽ ꝓtristat.cxlv A
Circa finem.
Cõuertentes ad xp̃m ab infirmitate 7 morte draconis vel morsu liberãt.lxij. A
Cõuerti volentẽ xp̃s multipliciter ꝓsolatur luj. A Post medium
Conuertitur aliquando malum in bonum clxxv. C
Conuertunt aliquando multi exemplo vnius.cxiij. B
Conuiuia vitare est tutũ.cxix. E
Corona clericorũ qũo inuenta et q̃d signi cat.xliij. E
Corpꝰ ꝓpriũ reunitũ est aie.ij. G
Corpꝰ nostrũ affligendũ est.xlvj. B
In medio.
Corpus dominicũ reiscientibꝰ dari nõ debet clxxvj. D
Corpus xp̃i verũ est quod in missa ꝓsecrat. xlvj. lk
Corpꝰ xp̃i reduxit ad pacẽ quendã nolentes cxv. J
Corpis flagellatio a seruo xp̃i est appetẽda. cxliij. B
Corpis afflictio existimari dz.clxij. B
Corpa sanctorũ bene in patria reuerentur. lvij. E
Correctio a malis oditur.cxxxj. A
Crux christi debet venerari.xxx. E
xlix. A
Crux christi est odorifera.lxiij. B
cxxx. C
Crux christi multos curauit.cxxx. B
Crux xp̃i mortuos suscitauit.lxiij B
Crux christi qualiter ab imperatore laudat cxxx. C
Crux christi percussa multũ sãguinẽ effudit cxxx. B
Crucis signũ demones odiunt 7 fugiũt.xlvj lk xcv. B cx. C
Crucis signũ effudit venenũ.xlvij. B

Tabula Legendarum.

Crucis signū carnis concupiscentiaz fugat. cxxxvij. B
Crucis signo muniri debet oīs cib9.cxxx E §.Refert.
Crucis signo dracones humiliant.lvj. A Post medium.
Crucis signaculo obediūt elementa et infirmitates.lxj. C
Crucis deuotio inimicos superat.cxxx. B
Crucis inuentor eps ordinat.lxviij. E Ante medium.
Crucis lignū ante christū sex habuit defect9 cxxx. A
Crucis lignū post xp̄um sex habuit bonas ꝓditiones.cxxx. A
Crucis inuentor martirio ꝓsecrat.lxiiij. E Post medium.
Cruce inuenta dyabol9 lamentat.lxiiij. E In principio.

Decius quomodo imperiū obtinuit.cxij. B
Defūctis prosūt quattuor genera suffragiorū.clviij. C
Defūctis orōnes viuor grate sūt.clviij. C §.Quam grate.
Defunctis indulgentie valent.clviij. B In fine.
Defunctis qualiter septimum tricesimum et anniuersariū dantur.clviij. E Post medium
Defunctis suffragia a bonis facta prosunt. clviij. F
Defūctis nō prosūt suffragia a malis facta clviij. F
Defūcti q̄liter sciūt suffragia facta p eis.clviij. E §.De quarto.
Defūctor genus triplex.clviij E
Defunctos oratio amicor et fidelium a penis liberat.clviij. C In p̄ncipio.
Defunctis penitētia p eis facta valet.clviij. B Ante finem.
Deridentes bonos viros graviter puniuntur.cxxxj. E

Demon sub specie bōna decipere conat.ij. lb iij. C §.Cum aūt.
Demon nitit impedire deuotōem ad sctōs iij. F §.Vir quidam.
Demon fornicatōis se victū visibiliter ꝓfitetur.xxj. B
Demon se excusans culpā fratrib9 impoīt. xxj. B
Demon fugatur p̄tria.xliij. A
clxxvij. B
Demon in figura angeli aliquando tēptat. xliij. A
Demon a muliere vituperat.xliij. A Circa finem.
Demon cui9 forme apparet.cviij. G
Demonis mala malicia.ij. B §.Cuz autē apostolus esset.cxxxviij. B §.Vir quidam.
Demones sanctis viris nocere nō possunt. xlvj. lk §.Quidam. lv. C
xciij. A
Demones sanctos viros timent.lv. B
Demones sctis aplis obediebāt.v. F
cxviij. C
Demones sctōs viros infestāt.xviij. B
xxj. B.C.B
Demones ad luxuriā incitant.xxvj. B
Demones plus infestāt dieb9 dñicis z festiuis.lxj. I §.Mulier quedam.
Demones inuocantes. ab eis affligūtur. xciij. A lxj. lk §.Vir quidam
Demones penitentiā agentes multū molestant.lxxxvij. B
Demones in morte penitere nō permittūt. xciij. E
Demones in morte etiā sctōs visitāt.cxv F clxj. E
Demones animā exutā a corpe sequūtur. cxxxix. A
Demones ꝓtristantur de ꝓuersiōe pctōris. cxlv. A
Demones fideiusserūt q̄ ad boīez n̄ rediret cviij. F §.Ultimo.
Desperatio ē boīs tēptatio.lxxxv. B
Detractores punit deus.lv. C In p̄ncipio.

Betractores iusti patienter sustinent. cxlj B Circa finem.
Betractores vt infideles nō sunt audiendi. cxix. B Ante finem. clxxij A
Beus de maximis peccatorib9 sactos magnos facit.liiij. A
Beus in tribulationib9 & morte semp est requirendus.lxj. F
Beuoti sanctis ab eisdem iuuantur in morte.iij. C
Beuoti sanctis ab eisdem in morte visitantur.cxix. L .§.Apud.
Byabolus a bonis personis vincitur.lxxxviij. C
Byabol9 plures psonas necat.cv. C
Byabolus decipit et ad precipicium induc it.cv. C
Byabol9 ad nihilū est redact9.xxj. B
Byabol9 de quib9 frēs tēptat.cviij. H
Byabol9 penitentiā agentes multū infestat. xxj. B.C.B
Byabolus transfigurat se in formā christi. clxj. B .§.Quadam.
Byabolus visitat morientes.cxij. E clxj. E
Byabol9 penitenti aduersat.clxj. B
Byabol9 multa q̄ videntur mira operatur lxxxiiij. C.B.E
Byabolū expellūt tria.xliij. A
Bies perdit in q̄ nullū bonū agit.lxiij. H Circa finem.
Bies peccatorum nō sunt in vita hominis computandi.clxxv. F Ante finem.
Biligentibus deū omia coopant in bonū. xciiij. C
Byonisi9 suū deuotum liberat de iudicio. clxxvj. H .§.Circa.
Biscordia ciuiū facit demones exultare.cxliiij. C .§.Cum.
Bispensatores voluntatem defunctorum non complentes puniuntur.clviij. F .§.Ab.les.
Biuitias spernere magni meriti ē.xlvj. G In pncipio.
Biuitias seruus dei recusat.cl. B Circa pncipium.
Biuites & nobiles de quattuor sūt spāliter instruendi.lvj. B Circa pncipū.
Bominarum regula virtutum fuit paula. xxix. A
Bñica die laborātes q̄ñq3 puniūt.xxx. B .§.Cum quidam. cxxxvj. C
Braco terribilis a sancta muliere occidit. c. A
Braco serui de sputo interficitur.cv. C .§.Narrat.

Ecclesia consecratur q̄ntuplici rōne.clxxvij B

Ecclesia ppbanatur propter tres clxxvij. E
Ecclesia qualiter psecrat.clxxvij. B
Ecclesia quedā ab arrianis miraculo est catholicis restituta.xxvj. A In fine.
Ecclesia solēnizat sctōs aliqs veteris testamenti q̄druplici rōne.ciiij. A
Ecclesia romana q̄ñq3 ordinata fuit caput ecclesiarū.clxxvj. B
Ecclesia spūalis q̄ñ et qualiter consecratur clxxvij. F
Ecclesie reparatio multum deo placet. cxij. B .§.Gregorius quoq3.
Ecclesie per orationem serui dei aperte sūt. ciij. A
Ecclesiaz psecratam imundi intrātes q̄ñq3 puniunt.xxiij. F
Ecclesiā dum missa cantat exire nō ē bonuz xxvij. F
Ecclesiax raptores & eas offendētes puniūtur a sanctis earundē.xxx. B
Ecclesias destruētes sancti grauiter puniūt cxviij. F
Ecclesijs adiutoriū impēdendū est ne aliqd mali pringat.xxx. C
Elementa habēt q̄ttuor loca i būano corpe xxxiij. A .§.Tertiam assignat.
Elementa sanctos non ledunt quandoq3. clxj. C Ante mediuz. E Circa medium.
Elemosina pauperib9 non diuitib9 est dan

Da.vij. A Ante finem.
Elemosina prelatoꝝ paupib⁹ scptis datur. xij. B
Elemosina etiã furoꝛe facta faciliter ad sanctitatem pducit.xxvij A .§. Volens homines.
Elemosina libera cũ manu larga esse debet. xxvij. C
Elemosina diuitẽ vindemiauit.xxvij. E Circa medium.
Elemosina q̃ p xp̃o dat̃ ab angelo recipit̃. xlvj. B .§. Quadam.
Elemosina i morte demones fugat.cxij. E
Elemosina tempalia augmẽtat.xlviij. F In fine.
Elemosina pauperi data a xp̃o recipit̃.xlvj. F clxj. A
Elemosina largientẽ glorificat.clxiij. B
Elemosine defunctis prosunt.clvij. C
Elemosine exempla.xlvj. F
Elemosinas a diuitibus acceptas dare pauperibus licet.xxvij. E
Elemosinas facere ꝓtẽnentes aliqñ grauit̃ puniunt̃.clvij F
Elemosinas fraudãtes fraudãt̃.xlviij. E
Elemosinarũ dñs pangelũ suũ qñq3 consolatur.xlvj. F
Ep̃alis dignitas est veneranda.cxxvj. F
Epistola christi fuit magne virtutis. cliij. A.B.
Euãgeliste quattuor per q̃ttuoꝛ facies designant̃.clj. B
Excõicatio etiã pena est defũctis.xlvj. K
Excõicatio muscas occidit.cxv. H .§. Cum quoddam.

Feria sexta apparent visiones quandoq3 veraces cvij. A
Festa non celebrantes puniunt̃.cxiij. B .§. Bubulcus.
Festis est deferendũ in iusticia.clxxvj. L In fine.
Festiuitates sctõꝝ sunt ordinate multiplicationc.clvij. B

Fides eẽ vera igne pbatur.cj. A cxxxix. A Circa finem.
Fides socijs nõ seruata meritu3 itineris dissoluit.xciij. B .§. Triginta viri.
Fidem in sanctis habẽtes ab eisdẽ adiuuantur.ij. H iij. F
Fiducia est genitrix omnium passionum. clxxiiij. A
Filius ꝺr quattuoꝛ modis.lxxvj. A
Filij patrib⁹ ĩ oĩb⁹ obedire debent.x. C
Flatus quadruplicẽ habet virtutẽ.lxviij. B .§. Tertio monstrat⁹.
Fratri offendenti et penitenti cõpatiendum est.clxx A .§. Cum quidam
Fratres sancte viuentes raro loqui debent. xxj. E.F
Fratres patientes esse debẽt.xxj. G
Fratres aliq̃ ꝺ ppꝛium retinere nõ debẽt.xxj. F .§. Frater q̃dã. xlvj. K .§. Legitur.
Fratres saluari volẽtes .quattuoꝛ facere debent.xxj. E
Fraudẽ primo facientes puniũt̃.iij. E .§. Vir quidam.
Frumentũ famelicis distributũ multiplicatur.uj. C .§. Quodam tempoꝛe.
Fur quidã mirabiliter cõprehẽsus fuit.xlix. A .§. Quidam vir.
Furãtes de altari penã incurrũt tpalem. lxj. I .§. Vir quidam.

Gaudiũ mundi in gluctũ ꝙuertit̃.clxxvj. M
Gaudiuz nõ est de ruina maloꝝ.xlviij. C Post mediũ. lv. E
Gaudere de ruina inimici est peccatum .xlviij. C
Gẽtes diuerse quales deos adoꝛabãt. clxxv H Ante medium.
Gloꝛia mũdi cito finit̃.cv. A
Gloꝛia laus ꝛ honoꝛ tibi qũo institutũ fuit. clxxvj. K .§. Karolus. In fine.
Gl̃a pr̃i ꝛ filio ꝛ spũi sctõ q̃dam simoniacus dicere nõ potuit.clxxvij. A In fine.
Gula et luxuria inducunt pestem pessimã. lxvj. A

Hereditas quomodo
bdo est dispensanda.clxxiij. B
Herodes quo punit⁹ fuit de nece innocentiū.x. B
Herodes antipas impunit⁹ nō abijt.sed exilio damnat⁹ fuit.cxx. B
Herodis agrippe finis mal⁹ fuit.cv. A
Hierusalez destructio quomodo facta fuit. lxiij. E.F.G.H.
Hierusalem fames pessima.lxiij. G
Hierusalē q̄ tpe a christianis recupata fuit. clxxvj. A .§.Sub hoc tempore.
Homo tres habet ꝓprietates.clj. B
Post medium
Homo qualiter debet esse ordinat⁹ ad deuz proximū et seip̄m.clj. C.B
Homines cogitant sed de⁹ aliud facit z ordinat.xxx. C
Hominem velle se fieri angelum fatuū est. clxxj. A
Honores huius mundi sunt fugiendi. xlvj. B
Honores impioꝝ cito finiūt.cxxxv. B
Hore diei qualiter dicūt.clxxvij. B
.§.Quarto ꝓsecratur.
Hospitio pegrinos recipiētes exaltant. clj. C .§.Bum in britania.
Hūilitas ē a deo multū accepta.cxxx. C
Humilitas bonorum in morte fulget.lxxxiij. F
Hūilitas bonores renuit.lv. B lvij. C
Hūilitas aduersus demones p̄ualet. xviij. B .§.Bum aliquando
Hūilitas diaboli laqueos euadit.xxj. C .§.Quadam vice.
Humilitas conuicia patienter sustinet. xxvij. B.F
Humilitas nō vult laudari.xlvj. E In p̄ncipio.
Humilitas verbis et factis manifestatur. xlvj. F
Hūilitas pctōres sanctificat.lxxxvij. A
Humilitas obedientie multa miracula operatur.cxviij. B
Hūilitas exaltari meruit z nō credēs a fulmine perijt.cxxxvj. C In fine.
Humilitas in celo exaltat.cxliij. F .§.Frater quidam.
Humilitas in seruis dei maxime lucere dz. clj. B
Humilitas et innocentia semp augmētāt. lxxiiij. E
Hūilitas xp̄i septē fecit de sanḡne suo effusiones vel vtutes.clxxvij. C

Iacobi minoris
sanctitas et excellentia.lxiij. C
Jeunabāt iudei quater in anno xxxv. A
Jeuniū triplici rōne obſuat.xxxiiij A
Jeunū añ pasca obseruat q̄druplici rōne. xxxiij. B
Jeuniū quattuor temporū obseruat multiplici ratōne.xxxv. A
Jeunia q̄ttuor tpm q̄re illis trib⁹ ferijs obseruant.xxxv. A In fine.
Ignis excellit omnia elementa in tribus.lxviij. F
Ignis q̄ttuor bz ꝓpetates.lxviij. F
Ignis sanguinē sctōꝝ cōburere non potuit. cxvij. In fine.
Ignes q̄ttuor q̄ mundū succendunt.cxxix. In fine.
Ignes q̄nqz q̄ supari debēt.cxij. I
Imperator ꝑmus christian⁹.cxij. B .§.Eodem tempore.
Indulgentie valent defunctis.clviij. B In fine.
Infamare aliquem est magnum peccatuz. lxxxvij. B
Infamata fraudulenter ꝓbtām vginē ab incendio liberatur.cxxvj. I
Infamātes aliquē penā incurrūt tempalez lxxix. A In fine.cxxix. B
Infamia purgat pos infantis.cliij. C .§.Post hoc.
Infamia diuinitus purgat.lxxxvij. B Post medium.
Infamie pena patienter a sanctis mulierib⁹ sustinet.lxxix. A

Tabula Legendarum.

Infernus octo pedes habet.ix. E
Post medium
Infideles videtes sctōz miracula conuertunt. lxj. G §.Quidā iuuenis .§.Apud.
Infirmitas corpis sanitas ē aīe.lxxiij. A
Infirmitas corpis vitā in melioꝰ mutare videt.lxxiij. A
Infirmos ad mortē demones penitere impediūt.xciiij. F §.Dum tres
Infirmis memoriale faciendū.cxix. C
Ingratitudo ab animalibꝰ videt naturaliter abominari.cxlj. C
Inimici boīs domestici eiꝰ.clxxvj. C
Iniurias patiēt sustinēs meret.cxlvj. A
Iniurias serui dei patienter sustinent. clxxiiij. A
Innocens pos infantis ab infamia liberat. cluij. C §.Post hoc. clxij. A §.Anno autem
Inobedientia generat peccatū.clxxij. A
Inuidia homicidiū procurat.xlviij. C §.Presbiter.
Inuidia malicias excogitatas fac.xlviij. C
Inuidia primū occidit.lj. G
Inuidia inuidētem interficit.xlviij. C §.Presbiter.
Inuidia demones toquet.lv. C §.Erant et.
Inuidia insidiatur prosperitatem habenti. clxxvj. C
Iobannes baptista q̄re sic vocat.lxxx. A
Iobannes baptista quare plus q̄z ppbeta dicitur.lxxx. C
Iobānes baptista nouem pulegijs claruit lxxx. C In principio.
Iobānes baptista defensor est lōgobardoz lxxx. G In fine.
Iobannis baptiste laus ex quinqz comprehenditur.lxxx. C §.Scōm ambrosium.
Iobannis baptiste sanctitas triplex babuit testimoniū.lxxx. B
Iobānis euangeliste vestimentum punctū sanguinem emisit.xlvj. Ik §.Quibusdam.
Iobannis euāgeliste mater qūo migrauit. lxv. A Circa finem.
Ioseph ducis euasio a morte.lxiij. F
Iracūdia displicet deo ⁊ boib9.clxxiiij. A §.Bixit iterum.
Iratus alteri dormire nō debet.clxxiiij. A In fine.
Irasci est bonū et malū.clxx. B
Judicare de occultis alieni cordis non ē bonum.cxliij. C
Judicare aliquem de suspitione maluz est. xxvij. B
Judicandoꝝ q̄ttuor erūt ordies.j. G
Judiciū antecedēcia sunt tria.j. B
Judiciū cōcomitātia sūt plura.j. F
Judiciū habebit insignia passionis xp̄i et cicatrices in corpe triplici de causa.j. B
Juliani apostate origo vita et finis. cxx. C.B.E.
Juliani apostate natiuitas et sublimatio. lxxxij. A §.Verum.
Juliani apostate subleuatio et mors. xxx. E
Juramentū dare iuranti falsum est peccatū cxx. B
Juramēto facto petrꝰ p testimonio veritatis voluntariꝰ expirauit.xlvj. L Circa finem.
Jurantes fraudulenter puniūtur grauiter. iij. E §.Vir quidam.
Jurare falsum volēs grauiter punitur.lxxj. A §.Adeius.
Justicia contra quemcunqz seruanda est. lv. B.G.Ik.
Justicia etiam ppō filio nō parcit.xlvj. I §.Fertur.
Justicia qūo seruari debet.cx. C §.Cum quidam.
Juuenes q̄ a pncipio penitētie bñ incipiūt bene finiūt.lxxxix. A

L Acrima deficere non debet.lv. E
Lacrima triplex.lj. A lv. G Post medium.
Lacrimatꝰ fuit christꝰ tribus vicibꝰ.lj. A §.Quinto ex eo.

Laudari velle nullus debet.xlvj. E
In ṗncipio.
Laurus habet quattuor virtutes.cxij. A
Legentes et audientes seculania puniuntur cxlj. B
Leo quattuor habet ṗpetates.clj. B
Leo triplicem habet ppzietatem.clj. B
In fine.
Leo virginē quandā in virginitate defendit clij. A Post medium
Letania dūplex.lxvj. A
Letanie ṗme nomē triplex.lxvj. A
Letanie secūde nomē triplex.lxvj. A
Letanie in processione qualem ordinez seruant.lxvj. A.C
Letanie qualiter sunt institute.lxvj. A B
Liber in q̄ magis ē studendū.cviij. B
Liber dyaboli cōtinet peccata hominū.cxix.
L In fine.
Libido et auaricia excecant boīez.vij. A
Post medium.
Libidinem expellit consideratio aliene vite. clxxij. A
Liluū triplicem habet proprietatē.clxiiij. A
Lingua tertia inter sanctos seditionez facit. cxxxj. B
Lingua retrabens a bono cōuīcit malum. lxiij. C
Linguā nō refrenātes puniūt.xlviij. F
Loca sanctorū visitandi mentaliter modus optim⁹.lxj. B
Loca sanctoz nō reuerentes puniuntur.cxj. A In fine.
Longobardorū aduentus in lombardiam. clxxvj. A
Longobardoz regis finis.clxxvj. J
Loquela mala etiam vera et manifesta nō est bona.xxvij. F
Loqui malū de sanctis periculū est corpis. lxj. F.G.H.
Lucis ṗpetas.lxxij. A clj. A
Lumen oculoz ploxando amittit.cxij. C
.§.Erat aūt
Lumen oculoz per baptismū recuperatur. cxij. C
Luxor quidaz quomodo religionem exiuit et rediit.cxv. G
.§.Monachus quidam.
Luxores a demonib⁹ agitant.lxj. K
.§.Vir quidam.
Luxuria oxōe z penitētia sanat.ij. B
Luxuria penitentia duorum in vno purgatur.ij. B
Luxuria grauiter punit.ij. B .§.Quidam iuuenis. vij. A xxiij. F
Luxuria expellitur per visionē paradisi z inferni.clxxv. J
Post medium.
Luxuria et comessationes incurrunt pestez pessimam.lxvj. A
Luxuriosus pessime morit.cxxv. B

Magumetus.

Magumetus clxxvj. B
Mag⁹ dr trib⁹ modis.xiiij. B
Magister ñ dz eē nimis dur⁹.xix. A
Mala agentes a dracone subito occidunt. lxi. A
Mala de bonis dicta credi non debent. xxvij. B
Maledictio pentū timēda ē.viij. F
Maleficia seruis dei nocere non possunt. lv. C
Manus sacerdotis in missa osculata pcō rem sanat.cviij. E
Margarite ṗpetas z virtus.lxxxviij. A
Maritus nō natalib⁹. sz morib⁹ est eligēd⁹ cxxix. A
Martiriū ē triplex sine sanguine.clvij. B
.§.Scda differentia.
Martiriū affectant sancti.lxxxvj. A
Martires imitandi sūt in trib⁹.cxij. G
Post medium.
Mater iohannis euāgeliste qūo migrauit lxv. A In fine.
Matres debent inducere filios ad seruiendum deo.xcvij. B
Matres in seruicio dei filios confortare debent.xcvij. B
Matres semp filios prouocare debent ad bonum.lxxxvj. A

Tabula Legendarum.

Matres qualiter filios ab infantia educare debent.cxv. B
Matrimonia facere non est laudabile. cxix. E
Medicina ab angelo datur contra vomitū cxl. B
Medicina verboꝝ indiget habitans ī curijs magnatoꝝ.clxxv. B
Memoria mortis habenda est.xxvij. B
.S.Audiens
Memorare preterita peccata cum fletu. cxlvij. A
Mens pfecta tria debet habere.clxv. A
Mētiri sanctis piculosum est.xxx. C
Mentiri nemo debet blandicijs inductus lxuj. B
Michael multa mira opa facit.cxl. A
Missa in tribus linguis cantatur.clxxvij. A .S.Secundo
Misse pro defunctis celebrate eos liberant. clviij. B.C.
Misse viuis et mortuis prosunt.et a periculis liberant.clviij B
Misse inceptio tres varietates habuit.clxxvj. K
Missas libenter audiens magnifice bonoratur.cxxvj. F
Missas pro defunctis dicendas diabolus impedit.clviij. B
Miscdia vginitatem ꝓseruat.iij B
Miscdia tpalia multiplicat.iij. C
Miscdia qūo apparuit bono iobanni elemosinario.xxvij. A
Miscdia dei immutat hominem.xxviij A .S.Eius enim.
Miscdia in morte demonē fugat.xciij F .S.Dum tres
Misericordie operibus insudare debemꝰ. clxij. B
Miracula que apparuerūt diuersis tpibus clxxvj. K.L.O.P
Modꝰ deceptōis saracenoꝝ.clxxvj. B
Monacho volenti monasteriuꝫ exire male cessit.cviij. B
Mons olineti dicitur monstrium luminū lxvj. A

Mors ꝓpa a sctis viris puidet.xlviij. K
Mors sctōꝝ ploranda est triplici de causa. lv. E .S.Tante pietatis
Mors sanctorū psonis quandoqꝫ revelat. xlviij. G lv F lxj. L .S.In florentia. cviij. J .S.Frater quidam
Mors sctōꝝ quare dr natalis.cx. H
Mors sanctoꝝ est pciosa.xvij. C
Mors sctōꝝ ē multū fructuosa.lxj. E
Mors a sctis desiderat.lv. E.F lxxuij. H
Mortis tpe recordat xps amicoꝝ.ix. I
Morit homo citiꝰ q̄ꝫ credat.cxluij. G .S.Inuitatus
Mori potius eligitur q̄ꝫ inimicis dari.lxiij. F
Moriendi desideriū debet esse in viris bonis.cxix. F .S.Laudabat.
Morientes a demonibus visitant.cxv F .S.Infirmatus. clxj. E
Moriunt serui dei dulciter.clxiij. K
Morientibꝰ cōpassionē nō detractō em impendere bonum est.xlvj. M
Mortuꝰ seruꝰ dei resurgē nō curat.cij. C
Mortuꝰ surgere vocatꝰ reddita rōne q̄uit. cx. C .S.Cum quidam
Mortua vocata respōdit.cx. B .S.Vir quidam.
Mortui vocati ī xp̄o respōdent.cij. C .S.Quadam vice.
Mortui meritis sanctoꝝ ad eoruꝫ ecclesias portati suscitant.cvij. C
Mortui aliquando apparent viuis.xlvj. L .S.Unde.
Mortui immediate adiudicium rapiūtur xlvj. M
Mortui qualiter sciunt suffragia ꝑ eis fcta clviij. E In fine
Mortuoꝝ triplex genꝰ.clviij. E
Mortuoꝝ tribꝰ generibꝰ aperit regnū celorum.clviij. E
Mortuorum status q̄ñq3 viuis revelatur. xxiiij. E
Mortuos oratio amicoruꝫ a penis liberat. clviij. E
Mortuis prosunt quattuor genera suffragiorum.clviij. E

Mortuis orõēs viuoꝝ grate sũt.clviij C
Mortuis quare dies septimꝰ ⁊ tricesimus et anniuersarius dant.clvij. E
Mortuis suffragia facta a bonis tantum prosunt.clviij. F
Mulier sapiens multa et gloriosa opatur cxxix. A
Mulier plꝰ mali potest q3 diabolꝰ.lxxxvij. A clxxv. J
Mulieres cum psonis sanctis sanctificant loquendo.cxv. F
Mulieres in habitu virili durã penitentiã fecerunt.lxxix. A lxxxvij. A
Mulieres aliquã penã infamie portauert. cxxix. B clxv A.B clvj. B
Mulieres plus alijs creaturis iuuenes se ducunt.clxxv. J
Mulieres offendere nõ ẽ bonũ.clxxvj. C
Mulieres leuiter decipiunt.lxxxvij. A
Mulierũ psortia sũt vitãda a bonis .clxxj. A clxix. J Post medium.
Mulieribus serui dei loqui nolunt. clxxiij. A cxv. F
Mundus habet q̃nq3 mala.xxj. A

Narous habet du plicem virtutem.cxv. A
Natiuitas quandoq3 reuelat. vj. A C cviij. A
Natiuitatẽ xp̃i vidẽs sapiẽs est effectꝰ. cxv. B .§.In sacratissima.
Natiuitates tres corpales significant tres spirituales.cxxvj. E .§.Et nota.
Nauis obedit suo dñi.ciij. B. In pncipio
Nobilis psuersus durã penitentiã facit. cij. A Per totum.
Nobiles de quattuor sunt specialiter instruendi.lvj B
Nomen dñi nostri iesu christi inuocantes adiuuat de omibus angustijs.xlix. B
Nomen dñi nostri iesu xp̃i dulce est ad nominandũ.lxxxv. B In fine.
Nomen dñi nostri iesu xp̃i inuocatum liberat ab omni infirmitate.xix. B
Nomen dñi nrĩ iesu xp̃i ab infideli prolatũ cecã illuminat.xcv. B In medio.
Nouicius de ordine recedere volens orõne reuocat.cviij. B
Nouicij in pncipio quid facere debent. cxv. E In fine.
Nouicij debent resistere parentibus eos tẽptantibꝰ.clxxv. G
Nubes tres habet ppetates.lxviij. B .§.Scdo monstratꝰ

Obedientia debet o fieri solo vbo p̃lati.cxxxiiij. A
Obedientie pfectio magna .clxiij. C .§.Accedit. B.G.
Obedientie obediũt elementa.xlviij. C .§.Placidus.
Obedientiã nõ seruãtes a demonibꝰ grauiter puniũt.xlvij. B .§.Clericꝰ quidam
Obediũt elementa sanctis viris.lxj C In medio. ix. H In fine.
Obediũt pdicatori aues.cxliij. G In fine
Obediũt sanctis viris serpentes.cxxv A Circa medium.
Obediunt deo serpentes et non homines. clxj. C In fine.
Obedire nolẽtes sctis i visione apparẽtibus puniũt.xlvj. L .§.Post mortem.
Obedire ꝑ deũ nullꝰ debet.clxxv. G
Ociositas fugiẽda ẽ ⁊ orõ assumẽda ⁊ labor xxj. F .§.Antonius dum
Octauianus augustꝰ antoniuꝫ expugnat. cv. C In pncipio
Odio vel amore vtrũ dignus sit nescat bõ. clxxiiij. In fine.
Offensionis vba referre piculũ ẽ.cxx. E
Officiũ ecclesie a q̃ et qũo ordinatũ fuit.cxlj. B In pncipio
Officiũ ãbrosianũ dimissũ et gregorianũ solenniter diuulgatũ.clxxvj. K ⁊.xlvj A In pncipio.
Officij gregoriani ℓ ãbrosiani disceptatio ⁊ snia lata cũ miraclo.xlvj. A In pncipio
Oleũ q̃ reges frãcie inunguũt miraculose mittitur.xvj. B .§.Cum autem.
Opera boim q̃lia sũt.clxxiiij. A In fine.

Tabula Legendarum.

Opera vtrum deo placeant nescitur. clxxiiij A In fine.
Opera hominis astant in iudicio ante deū cv. B .§. Q; autem.
Or̄ō ab infirmitate liberat. ij. C .§. Post
Oratio cum penitentia a luxuria seruat. ij. B In principio
Oratio debet p̄cedere opera boīs. ix. lb .§. Refert belinandus.
Oratio precedens p̄dicationē expellit infirmitatē corpalem. lxj. I .§. Frater.
Oratio dz eē discreta. vtilisqz aīe. ix. E
Or̄ō de ptāte dyaboli eripit. xxvj. B
Oratio demones expellit. cviij. B .§. Existente.
Oratio male loquentem mutum facit. lxj. L .§. Cum quidam.
Or̄ō clausas ianuas aperit ⁊ clausis ianuis intrare facit. cviij. B .§. Cum ad.
Oratio vas fractum reintegrat. xlviij. A In principio.
Oratio hominē tristem ꝓsolat. cxvj B
Oratio in aduersitate facienda ē. cxix. H .§. In diebus
Oratio exaudita est a penitente peccatrice. cxlvij. A
Oratio est maioris laboris ceteris virtutibus. clxxiij. A
Oratione noua lingua loqui impetratur. xcv. C In medio.
Oratione in necessitate acquiritur pecunia cviij. F .§. Quadam
Oratione panis multiplicatur. cviij. F .§. In ecclesia
Or̄ōe pluuia descēdit. xlviij G .§. Quadā
Oratōe sanant infirmitates. v. B
Oratōne sanctorum delentur peccata. xxvj. C cxxv. B
Or̄ōe ⁊ cōpassiōe pestis cessauit. xlvj. B
Oratione et compassione fiunt miracula. xlviij. A.B.C.
Orationes sanctor̄ sanant corpus et aīam peccatoris. xlvij. A
Or̄ōes seruor̄ suor̄ōs exaudit. lvj. C
Orationes peregrinor̄ a deo exaudiuntur. xciij. G
Orandū tpe tribulationis est. xlvj. B
Orantes dyabolus temptat. xlviij. B
Orans mulier p̄o pulcritudine excecatur. xj. B In fine
Orat auis et exaudit. xj. E In medio
Orant sancti in patria p nobis. clvij. F
Orare null9 debet p damnato. xlvj. I .§. Dum igitur.
Orare debemus p̄o inimicis. lxiij B
Oratur ad orientem triplici ratione. clxxvij. B .§. Tertio consecratur
Ordinatur homo ꝑm se quātū ad tria. lxxvj. B cl. B.B
Ordinat̄ bō q̄ntū ad p̄imū in tribus. lxxvj C cl. C .§. Scōo fuit.
Ordinationi dei non potest obuiari. clxxvj. lb Post medium
Origenis libror̄ damnatio. cxxxj. B
Originale peccatū lauant quinqz remedia ad hoc instituta. xxxvij. B
Oris custodia diligēt ēpuanda. xxj. E.F
Osciantes quare se signo crucis muniunt. lxvj. A

Patientia est maxima p
gni meriti. xxv. C xxxvj. C lxix. A
Patientie magne v̄bū optimū. ij. F
Patientie triplex genus p tria exempla probatur. cxv. E
Patientie exemplum. cviij. B
Patiētiā penitētes bēre debēt. lxxix A
Panis sct̄or̄ meritis multiplicat̄. iij. C .§. Quodam cviij. F
Papa liber9 arriane fidei ꝓfitit. xcviij. A
Pape electio ⁊ ep̄or̄ ꝓfirmatio conceditur karolo. clxxvj. I In medio
Pape nomē mutat̄ triplici de causa. clxxvj. L .§. Huius tempore
Paradisi et inferni cogitatio libidinem expellit. clxxv. I Post medium
Paradisi terrestris proprietas. cxxxv. A Post medium.
Parētes fideles bonū filiū generāt. iij. G lxxviij. A lxxx. A lxxxix. A

Parentes mali quandoqz bonū filium generant.lxj. A
Parentes boni plus debent aīas filioz diligere q̄z coꝛpa.xvij. B .§.Cū filia.lxxviij. A cxvij.clxx. A
Parētes filiū suū volētes retrabere a seruicio dei.ij. B .§.Quidam iuuenis.
Parentes sunt aliquando causa filiorū dā nationis.xxiij. B
Parentibus ꝓtra deū obedire nō debem9. clxxv. G In fine
Paruul9 qualis futurus sit.qñqz p visionē reuelat̄.cviij. A cxv. B
Passionem christi fuisse voluntariaz q̄nqz rationibus pbatur.ij. E
Passio christi ignominiosa trib9 ratōnib9 fuit.lj. A
Passio christi dolorosa fuit propter quinqz.lj. A
Passio christi fuit fructuosa.lj. C
Passio christi iniusta fuit.lj. A
Passio christi fuit ī omnibus membris coꝛporis.lj. A
Passio sanctoꝛ miraculose infideles multiplicat.lxxxviij. C
Passionis christi modus fuit acceptissim9 ad placandum.lj. C
Passionis christi modus efficacissimus ad trahendum.lj. E
Passionis christi modus fuit congruentissimus ad curandum.lj. B
Passionis christi modus fuit prudentissimus ad expugnandum.lj. F
Pati desiderandū ē ppt̄ xp̄m.xxxvj. F
Paulus apostolus bona omnium in se babuit.lxxxv. B In fine
Pauli apostoli magister.cvij. A
Pauptas cogit ad peccandū.iij. B
Paupertas est religiosis babenda et ostendenda.cxliij. B.C.
Paupib9 ē miserādū.xxvij. A xlvj B
Pax est optanda.lxxxiiij B
Pax est vbi peccatū nō est.lxxxiiij. B
Pctā minima bonū ē ꝓfiteri.cxix. E
Peccata propria prius consideranda sunt q̄z aliena.clxxij. A
Peccata propria videre non finit secularis conuersatio.clxxiij. A
Peccatoꝛ tria genera.cxxxv. B
Peccatoꝛ male moꝛitur.et merito.lxxxiij. E.G In fine
Peccatoꝛ manifestus q̄d et qualiter oꝛare debet.cxlvij. A In medio
Peccatoris vindicta non est appetenda.sed penitentia.lij. B In fine.
Peccatoris vesania.lxxxiij. G
Peccatores sanctaꝝ psonarū monitōe cōuertūt.cv. B lxij. A clxv. H
Pctōres nō sunt digni videri a bonis .cxx. B .§.Dum constantinopolim.
Pctōres in malū suū ꝓsperant.lv. E
Peccatores iuxta altare stare non debēt.lv H In fine.
Peccatores sunt vitandi.ix. G .§.Legitur quoqz.
Peccatores sunt blande tractandi.xvj C
Peccatores abnegant x̄pum leuiter et dyabolo subduntur.xxvj. B
Peccatores aliquādo dominus visibiliter reducit.xlvj. H In medio
Pctōres a deo q̄nqz mirabiliter ꝓuertunt. xxviij. A liij. A Ante medium.
Peccatores nō sunt digni intrare eccl̄iaz dī. liij. A lv. H .§.Tertio in.
Pedum christi vestigia remanserūt in terra.lxvij. A In fine
Pena duplex data duob9 iuuenib9.xv A
Pena corporis temptatōnes carnis fugat. xv. A
Pena corpis est sanitas anime.cxiiij. C
Post medium
Pena vni9 est cōuersio alterius.cxiij. B
Pena in B mūdo a sanctis poti9 eligit̄ q̄z futura.xlvj. I .§.Fert q̄z q̄ et angelus.
Penam bonis inferre volētes puniunt̄. v. B lv. C
Penitentia cum oratione gratanter est recipienda.lv. H
Penitētia dꝛ eē ꝓstans et firma.xvj. C
Penitentie opa ad B q̄ sint pfecta tria sunt necessaria.xxxiij. A .§.Tria autem.
Penitentia debet esse dura.xvij. C

Penitẽtia dz eẽ cũ humilitate.lviij. A
Penitentia dura virginitatem conseruat. cxlj. B
Penitentia in celo lectum vel locum parat. cxlvij. A
Penitẽtia finalis nõ videt secura.clviij. A .§.Scdi qui. Circa finem.
Penitẽtia parua sufficiẽs est ad delendum peccatũ.clxx. B
Penitentia tripliciter iniũcta.qũo vtilis ẽ. clviij. A Ante medium.
Penitentiam maloz pctõz acceptat deus. xxx. B In fine.
Penitentiã agere studeant qñqz pueri. iij. B xlviij. A lxxvij. B
Penitẽtiã faciẽtes demones infestãt.xlviij. A.B.C lxxxvij. B
Penitentiã agẽtib9 deus de cibo prouidet. xv. B xlviij. A cviij. F
Penitentiã erubescere nõ debz q̃ peccare ñ erubuit.lviij. A
Penitentiã maxime desiderat de9 in boĩe. lxuij. B .§.Refert iosephus.
Penitentiã duraz p solo pctõ facit theodo: ra.lxxxvij. A
Penitẽtiã inducit dñs in vbis et signis.lxuj. B .§.Refert iosephus.
Penitentiam agentes ab angelis consolã: tur.xc. F
Penitentiã vn9 potest facere p alio.et ad B requirũt q̃ttuor.clvij. A
Penitere volentes de9 benigniter recipit. xxvj. B
Penitere nolentes deus punit terribiliter lxuj. E.F.G
Penitens debet facere tria.cxxv. B In medio.
Penitens pfectus omniũ penitentiã liben ter suscipit.cxlvij. A
Penitenti peccatori deus multa beneficia confert.xc. A
Penitenti aduersitates occurrunt. clxj. A.B.
Penitẽti dyabol9 aduersat.xxj. B
Penitẽtes demones ledere nõ possũt.xciiij. E .§.Refert hugo.
Periurus grauiter punitur.lxxj. Circa finem.
Peregrinos offendentes puniuntur.xciiij E.F.
Peregrinos dyabolus temptat.xciiij E .§.Refert. .§.Quidam.
Peregrini salutẽ aĩe sue nõ petẽtes puniũt. xciiij. G .§.Refert.
Peregrinoz oziões exaudiũt.xciiij. G In ṕncipio.
Perpetua sancta est.clxviij. B
Perseuerantia in oratõibus est habenda. clxiij. B
Petrus aplus epl'am leonis pape correxit lxxxiij. A .§.Cum beatus leo.
Petrus aplus suo deuoto veniã impetra: uit.lxxxiiij. H .§.In eodem quoqz.
Pietas sine mora ẽ exhibẽda.xlvj. I
Pilatus non audiuit solutõnem veritatis tribus de causis.lj. A .§.Tertio quo ad veritatem.
Pilati historia.lj. G Per totum
Pilati et herodis amicicie et inimicicie cã. lj. G .§.Herodes autem.
Placere dõ volẽs dz tria seruare.xxj. E
Planete dicũt a grecis adorati.clxxv H
Plaustrum fratrib9 petentib9 negãs punitur.cxliiij. .§.Cum fratres.
Plenitudinis signũ triplex.lxviij. E .§.Triplex est.
Pluuia oratione facta cessauit.cviij. F .§.Cunqz.
Pluuia oziõne facta descendit.xlviij. G
Populo meus quare in parasceue dicit.lj. A .§.Scdo ex.
Portari debet christus quattuor modis. xcv. A
Predicatori silẽtiũ ponẽti aues obediunt. cxliij. G .§.Cũ apud. cviij. A
Predicatores p stellas figurãt.cviij. A
Predicatorel q̃liter vane gle resistere debẽt cxv. G .§.Quadam.
Predicatoz ordo quomodo et quo tempo re confirmatus fuit.cviij. B .§.Post hoc autem.
Predicatio fieri debet triplicit.cviij. E

.§.Sacerdos quidam.
Predicare iobis triplicit fuit cõmẽdabile. lxxx. F .§.Et notandum.
Predicatio multũ placet deo.cviij. E
.§.Sacerdos quidam.
Predicatõem audiendo peccator quertit. cxlv. A Circa medium.
Predicatõnis cã oratio facta corpalẽ expellit infirmitatẽ.lxj. J .§.Frater.
Predicũt futura qñqz viri boni.cviij G
.§.Tum in. cxv. B
Predones ecclesiastica tempalia rapientes puniunt.xxx. B
Prelatꝰ nõ debet timere mortez ppter vtilitatem.xxxvj. B
Premiũ magisterij pueroꝝ quale quandoqz est.xix. A
Promissio serui dei qñqz cõplet in vita vel post mortem.cij. E
Puella vgo maria ãdragesimo die psentatur in templo triplici rõne.xxxvij. A
.§.Quare autem.
Puelle iuuentutem suam deo dare debent clxiij. A
Puelle coreas et vanitates vitare debent. clxiij. B
Puer existẽs in vtero reuelat qñqz ãlis futurꝰ sit.cviij. A Jn pncipio. cxv B
Puer appetit nasci ppt ãttuor.cx. A
Puer libẽter studere dz.cviij. A
Puer nõ sustinẽs incantatões cituꝰ liberat cxv. B Circa medium.
Pueri in seruicio dei constantes eẽ debent xlviij. A
Pueri qñqz prenosticant quid facturi sint. clxxvj. A
Pueroꝝ bonoꝝ meritis qñqz ds miscdiaz opat.lxxvij. B
Pulcritudo quandoqz impedit fuire deo. clxv. B
Pulcritudo ãntuplex.cxlj A
Purgatio ab ifamia fit ãnqz modis.xxxvij B .§.Quarta ratio.
Purgandoꝝ tria sũt genera.clviij. A
.§.Illoꝝ autem.
Purgandoꝝ animabꝰ diuersa loca deputant multiplici de causa.clviij B
Purgatoriũ patricij.xlix. B

Questiones tres fa
Q cte sũt xpo ascendẽti.lxvij. B
.§.Byonisius.
Questionibus tribus responsio a demone cum quodam magistro.cxviij. F
.§.Legitur in.
Quies in hoc mundo haberi non potest. clxxiiij. A
Quinquagesima instituta est ppter tres rationes.xxxiij. A

Raptores reruz ec
R clesiasticarũ a deo puniunt.xxj. G
xxx B cxj. E
Reddere debemꝰ bona pmalis.viij. B
Post mediũ. lxuij. B ij. J
Regina celi qũo pmo angeli cãtauerũt.xlvj B Jn fine.
Regnũ celoꝝ ãnqz denarijs acqrit.xxiij. A
Religiosus qualẽ vitã ducere dz.cviij B cxv. B.F.G
Religiosus vitam cõmunem seruare debz cxliij. B
Religiosus pentes obliuisci dz.clxx. A
Religiosus verꝰ dz habere ãttuor.clxx. B Jn medio.
Religiosi nõ debẽt habere ppriũ.xxj. F .§.Frater. xlvj. K .§.Legitur.
Religiosi tria habere debent.clxx. A Jn medio.
Religiosi ãliter studere debẽt.cxv. B
Religiosi curias magnatoꝝ fugere debent. cxliij. B .§.Cum apud
Religionis vtute ãdam a vinculis liberat. cxv. C Jn fine.
Religionẽ volẽs intrare parentibꝰ nõ debz credere.cxv. C
Religionẽ intrantibꝰ verbum notabile dicitur.cxv. E
Religionẽ intrantes nõ bona intentõe vitã male finiũt.cxliij. A

Tabula Legendarum.

Relinquentib⁹ parẽtes et ꝓpriã volũtatem eterna premia promittuntur.lxxvj. B
Reliquie sanctoꝝ cum reuerentia sũt habẽde.xc. G .§.Temporib⁹
Reliquie sanctorũ ab angelis ꝓspere deducuntur.xciiij. C
Reliquie sanctoꝝ ab angelis honorant.cvij B .§.Translatio.
Reliquie sanctoꝝ honorate demones cruciant.cvij. B .§.Translatio
Reliq̃e sctõꝝ a mortuis honorãt.cvij. B
Reliquias sctõꝝ irreuerẽter tractãtes puniuntur.cxlviij. B In fine
Reliquijs sanctoꝝ demones cogũtur reuerentiam exhibere.cvij. B
Reliquijs sanctoꝝ aspides reuerentiaz exhibent.xciij. B
Res sanctas irreuerenter tractans punitur cxx. B .§.Apud antiochiam.
Respõsio dñici et frãcisci cardinali hostiẽsi de pl̃atõib⁹.cxliiij. E .§.In vrbe rõana.
Resurrectionis humane vera testificatio. xcvj. A
Rõanoꝝ maxia occisio fcã fuit.clxxvj Ip

Acerdos in maxima reuerentia baberi debet. cxliiij. Ih In fine

Sacerdos supꝝ reges ẽ honorand⁹.clxj. B Post ꝓncipium
Sacerdos de vgine maria tantũ celebrans ꝓuat.sz vgo maria ip̃m restituit.xj. C .§.Sacerdos. cxxvj. G .§.Sacerdos
Sacerdotis man⁹ in missa osculata peccatorem sanctificat.cviij. E
Sacerdoti celebrãti angelus respõdit.xlvj. Ih .§.Cum apud.
Sacerdotes ñ reuereri piculũ ẽ.lv. C
Saluari volens q̃d facere debet.xxj E
Salue regina antipbona quomodo inuẽta fuit.clxxvj. Ik
Sctẽ ds sctẽ fortis q̃liter inuẽtũ fuit z qũo virtuosũ.lxvj. B .§.In bmõi autem.
Sanctũ boiem faciũt tria.xxxix. A
Scti iuuãt suos deuotos.iij. G xciiij G
Sancti deuotos suos liberãt a demonis illusione.xlvj. A .§.Narrat.
Sancti suos deuotos in infirmitate visitãt et ꝯsolantur.lvij. E
Sancti suos deuotos sanant arte cyrurgica.cxxxviij. A.B
Sancti suos deuotos sine penitẽtia decedere nõ ꝓmittunt.xc. G .§.Miles.
Sancti suis deuotis aliq̃n apparẽt.ix. J .§.Sanctus.
Sancti tpalia eccias suaz defendũt.ij J
Sancti tempalia ꝓtemnũt.xxvj. A
Sci pascũt cibo diuinit⁹ misso.xv. B
Sancti viri antecedentia q̃z p̃sentia vident in spũ.xlviij. C.B.E
Sãcti viri vidẽt q̃ñqz cogitatões aliorum. xlviij. E .§.Quadam vice.
Sancti viri demones expellũt.lv. B cxv. Ih .§.Cũ a sũmo.et.§.Apud.
Sancti viri suas reliquias volũt honorari. lxxxj. In medio. lxj. B .§.Abbas q̃dã
Sancti plus possunt defuncti q̃z viuentes lxi. E.L .§.Cum in.
Sancti inuocant triplici de causa.lxvj. B
Sãcti visitãt⁹ reliquias suas auxilium in die iudicij ꝓmittũt.lxxxij. B
Sãcti multa tormẽta passi sũt.xcij. A.B
Sancti suis peregrinis in via subueniunt. xciiij. B.E.F.
Sancti voluntarie patiebant.xcv. C
In medio. B
Sancti a leonib⁹ z vrsis ñ ledũt.lxxv. B
In fine.
Rancti in tẽpestate maris subueniũt inuocantib⁹.iij. C
Sancti viri mori desiderãt.xlvij. A cxv. F .§.Quadam vice.
Sãcti in celo exñtes cõpatiũt afflictis et cõsolant eos.cviij. Ik
Sancti defendunt eis recõmẽdata.cxxxviij. B .§.Vir quidam.
Sctõꝝ vtus mag̃ ꝯ demones.xxj. B
Sanctoꝝ corpa et sepulcra in reuerẽtia habent a christo.xxxix. F
Sctõꝝ corpa aialia reuerent.lxix. A
Sãctoꝝ corpa longo tempe integra q̃ñqz

pseuerāt.xxx. B lxxxj. A Jn fine.
Sctōy corpa dicūt pciosa q̄nq3 ratōnibus. clvij. C
Sctōy gl'a fidelib9 reuelat.lxxxix. B
Sctōy dignitas ē q̄druplex.clxvij C
Sctōy reb9 tacti a maleficijs liberant.xciuj. A .§.Quod cum.
Sctōs molestātes grauiter punūt.xlj B xlviij. C lxxij. B Jn fine.
Sctōs affligētes mala morte decedūt.xliij. B Jn fine.
Sctōs inuocātes a pctis maximis liberāt. xciiij. B
Sctis ds in necessitate succurrit.xix. A xxj. B Circa finē xxv B xxvj A
Sāctis mortuis defūcti reuerentiā exhibēt. xxvij. G
Sctis viris serpētes obediūt.cxxiij. A Jn fine.
Sanctis reuerentiam exhibent insensibilia. xlviij. F.G
Sctis viris aialia ⁊ volatilia obediūt.xlviij C .§.Presbiter.
Sctis viris oēs creature obediunt excepto pctōre.cxxiij. C
Sctis detrabētes puniūt.cxliiij. K
Sāctitas bonoy in morte mirabiliē reuelat lxxxix. B
Sanḡnis xpi effusiones septē.clxxvij. C
Sapiētia a morte liberat ⁊ grāz regis impetrat.lxiij. F
Saraceni qūo decepti sūt.clxxvj. B
Saracenoy fides.clxxvj B.E.F.G
Scala p quā celū ascendit.q̄ttuor grad9 bz. clxvij. A
Scisma fuit in eccia.clxxvj K.P
Scptura fctā manu sui ds tēptatōes fugat. cxliij. H .§. Cum frater.
Seculares plus studēt placere mūdo q̄z serui dei deo.cxlv. A
Septuagesima instituta ēppter tres rationes.xxxj. A
Sepulcra sctōy qñq3 ppbanāt.cxx. C
Sepulcra sctōy fugāt demones de corporibus boim.lxj. J Jn fine.
Sepulture sctōy mirabiliter facte.xciij. C
Serenitas orōne serui dei impetrat.xlj B Jn fine.
Seruus dei p aīa xpi mortis piculo expoit se.lx. B
Seruus dei nec terrorib9 nec pmissionibus cōcutitur.xxxix. B
Seruū dei cogitatōes impediūt ad salutez. clxx. B Jn fine.
Serui dei ab inimicis defendūt.lv. C
Serui dei ab inimicis et elemētis ledi ñ possūt.cij. B.C
Serui di excellenē habēt vtutes.lv B
Serui dei p volucres a deo pascūt.xv B xxxviij. A
Serui dei in bono confortati viriliē agunt. lix. B
Serui di clausis carcerib9 trāsferūt.cv. B
Serui di eligūt puniri ī hac vita pori9 q̄z ī alia.xlvj. J Circa finē. clvj A Jn fine
Serui di mulieres videre nolūt.clxx. A Jn pncipio.clxxiij. A .§.Matrona.
Serui di modicū dormire dñt.clxxiij. B
Serui di multū flere debēt.clxxiij. B
Serui di silentiū tenere debēt.clxxiij. A Jn pncipio et in medio.
Serui dei bona tempalia despicere debent clxxiij. B .§.Cūq3 pater.
Serui dei bona pro malis reddere debent. xlvij. A
Serui dei licet sint in vili habitu tñ bonorā di sūt.clxxv. C .§.Deinde.
Serui dei p xpō pati desiderāt.xxx. B xxxvj. B xxxix. B
Serui di dulciē moriūt.clxxv. K Jn fine
Serui q̄ñq3 dñis nocere possūt.clxxvj. C J. §.Deniq3.
Seruoy dei aqua manuū reseruata cecū il luminat.xlj. B
Seruoy dei alique vtutes.clxxiij. A
Seruos dei offendētes puniūt.ij. G
v. B cv. A
Seruos dei ds mirabiliē defēdit.xlj. B
Seruos dei in suis tribulatōib9 angel9 adiuuat ⁊ psolat.cv. A Jn medio.
Seruis dei fere siluestres.aues.familiares fiūt.xxxviij. A cxlviij. G

Seruis dei et verbis eoꝝ irrisiones faciẽtes puniũt.xlj. A In fine.
Seruire deo volẽtes aliqñ multas tribulationes patiũt.clvj. A Circa finem.
Seruire deo volẽtes impediũt parẽtes proposse.clxxv. A
Seruiẽtes deo inueniũt eũ.xcv. C
Sexagesima instituta est ꝓpter tres rõnes xxxij. A
Simonia miraculose in epo inuenit.clxxvj. A .§.Hildebrandus.
Sinagoga ne ꝓstrueret miraculose oñdit. cxx. E
Societas mala est fugienda.lxj B
Solis eclipsatio in passione christi. cxlviij. A.B
Son9 suauis fit trib9 modis.cxxxij. A
Sorores q̃dã durã duxerũt vitã.c. A
Spũssctũs duob9 modis mittit.lxviij. B
Spũsanct9 in q̃ntuplici specie mittit.lxviij. B .§.Et notandum.
Spũsanctus trib9 vicib9 aplis datus fuit. lxviij. B
Spũsanct9 qualiter in apl̃os missus fuit. lxviij. E
Spũsanct9 quandoqz sanctitatẽ bois revelat.xxvj A
Spũssctũs apparuit ĩ igne multiplici rõne. lxviij. F
Spũssctũs apparuit ĩ lĩguis igneis triplici ratione.lxviij. E In fine
Spiritussanctus veniẽs sex vtilitates facit. lxviij. H
Spũsctũs magnificat eũ ĩ q̃ habitat.xxvj. A
Spũmsanctũ recipiẽtes quales eẽ debent. lxviij. G
Spõsus q̃nqz debet habere.xxviij. B
Spõsus q̃nqz bñficia confert sponsis suis. xxviij. C
Statua xp̃i berbis vtutem sanatiuã infundebat.c. B .§.Refert eusebi9.
Sternutãtib9 q̃re ds ds te adiuuet.lxvj. A
Studendũ ĩ libro caritatis.cviij. H
Studẽtes lectionib9 z orõib9 assidue vacare debẽt.cviij. A
Sudariũ dñi qũo fuit romaz portatum.lj.

G Circa mediũ. .§.Cunqz
Sup̃bia deo est odibilis.cxxx. C
Sup̃bia et iactãtia modicũ durare possunt xxiiij. B
Sup̃bus miraculose extinguit.cxxxvj. C
In fine
Superboꝝ bonores paruo tempe durant. cxxxv. B
Suspendium triplex.cxviij A

Tacitumitas est uti
T lis seruo dei.clxxiij. A
§.Quidam etiam.
Tact9 mulieris est piculosus.clxxiij. A
.§.Alius etiam.
Te deũ laudam9 qñ z a q̃bus cõpilatũ fuit. cxix. C
Tempalia p̃cib9 sanctoꝝ viroꝝ augmentãt. xvj. B
Tempalia augmẽtant oblatões in ecclia facientib9.xxxviij. B
Tempalia popa miscõie nõ minuũt.iij. C
.§.Quodam tpe.
Tempalia bonis diuidere nolẽtes amittũt cxlij.
Temptatõem demonis pena corpis fugat. xlviij. B
Terrena apli despiciebant.cxviij. B
Testamentũ fecit xp̃s.lj. A §.Idcirco ex eo.
In fine.
Testamentũ tria ꝓfinet optima.cxv. K
.§.Tandem.
Testes ꝓpctores sunt tres.j. I
Tormenta sanctis ludus est.xxv. E
Idest medium.
Tormenta sanctis q̃nqz a parentib9 inferũt xciij. A
Tormẽta sanctis parẽtes inferẽtes a do puniunt.xcij. B
Tormenta quandoqz tortores occidunt. cxxxij. B.C
Tormẽta multotiẽs sctõs ledere nõ possunt xcij. A.B xcv. B cxxxiij. B.C
Tormẽta sustinentes ds ꝓsolat visibiliter. viij. B cxvj. B

Trabs vna brevis in ope eccīe. oꝛōne fusa ꝑ
lōgata ē. cxij. B .§. Gregorius q̄z
Transfiguratio xp̄i quando facta est. cix.
.§. In hac die.
Trib⁹ sacerdotalis ⁊ regalis cognatōe cōiūgebant. cxxvj. B .§. Sed mirū.
Tribulatio p̄sens modicū durat. cv. A
Tribulatōis tpe ad sanctos dei recurrēdū est. xc. B. E.
Tribulatōes ꝓ xp̄o patient sustinētes nō dereliquit de⁹. xcvj. A
Tribulatōnes portātes ꝓsolatōez ꝑstinam recuperāt. vij. E .§. Quodam tpe.
Tribulatōes ꝓsolatōes sequūt. clxvij. B
Tribulati ad sctōs sibi deuotos recurrētes liberant. iij. C. B.
Tribulati q̄cū q̄z tribulatione ad aliquē sanctū recurrere debent. lxj. G. H.
Trinitatis pulcrū exemplū. clxxvj A .§. Ante vero.
Trinitatis vnitas miraculo cōꝓbat. clxxvj. A Paragrapho. Ante vero.
Turturis ꝓprietas. xxxvij. B In fine.

V Enenū seruis dei nocere nō pōt. ix. F xlviij. B
Venit christ⁹ ꝓpter septem vtilitates in mundū. j. C
Verbum dei ad penitentiā ꝓuocat. lv. C .§. Quidam hereticus.
Verbum dei libenter audiri debet ꝓpter quattuor. v. E
Verbū dei p̄poni dz cibo corꝓis. viij. B
Verbū dei audiēdū ē patient. xlix. A
Verbuz dei quis ꝑmo p̄dicauit i antiochia. lxxvj. B
Verbū dz notabile religionē intrantib⁹. cxv. E In fine.
Verbū optimū bospitātib⁹ est dicendū. xlij. A In fine.
Verba sacre scripture magne sunt virtutis. lxxvj. B
Verba iactantie vel vanitatē sonātia deprimenda sūt. xlvj. E
Verba maledicta loquēs punit. cxiij. B Paragrapho. Bubulcus.
Verba tua vtilia custodiēti. clxxv. B
Veritas examinata a duobus impedit. et a duobus adiuuatur. clxxv. C
Paragrapho. Deinde quattuor.
Vestis p̄ciosa religiosis nō ꝓuenit. cxix. B Ante finem.
Vestigia pedū xp̄i remansert in terra. lxvij. A Circa finem.
Vexatio sola intellectū dat audiui. cxv. C In fine.
Victoria a deo datur. lxxij. A
Victus et vestimentum vicarij qualis fuit lxxviij. A
Vidua se totā ꝓuitio dei dare dz. xxix. B
Vidua in acerbitate ⁊ būilitate et pauꝑtate se ꝓuare debet. xxix. C
Viduis afflictis meritū ē ꝓcurare. xlvj. I
Vie xp̄i septē. clxxvij. C Aū mediū.
Vincula sanctoꝝ liberāt ab infirmitate ⁊ demonio. cv. B In fine. C
Paragrapho. Quante autem.
Vindicare se bō ñ dz. xvij. C In fine.
Vindicta de pctōrib⁹ nō est appetenda sz penitentia. lij. B In fine.
Virginalis status melior est q̄z conugalis cxxxv. B
Virginitas a spūsctō custodit. iiij. C Post medium
Virgitas ē regina vtutū. v. B In fine
Virginitas in corꝑe mortuoꝝ redolet. cviij I Paragrapho. Cum igitur.
Virgītas dura penitētia ꝓbat. cxlj. B
Virginitas ꝓfas ⁊ lilia designatur. clxiij B In fine.
Virgo linguata post mortē visibiliter punitur. cxij. B Paragrapho. Refert.
Virgo maria petijt ne demones videret in morte. cxiij. A In medio. Ik In ꝓncipio.
Virgo beata seruos suos deuotos cōsolat et sanat. xxxvij. E
Virgo maria suo deuoto manū amputatā restituit. lxxxiij. A
Virgo maria sui deuoti animaz a demonibus eripuit. cxiij. H
Virgo maria sue deuote meritis virū a potestate dyaboli liberat et ditat. cxiij. G
Paragrapho. Miles.

Uirgo maria suos deuotos a morte libe:
rat.cxxvj. G
Uirgo maria eā salutantē sepius a suspen
dio liberat.cxxvj. G .§.Erat quidam.
Uirgo maria suā missā dicentē de maū ēpi
liberauit.cxxvj. G .§.Sacerdos.
Uirgo maria officium eius deuote dicentē
de iudicio dei liberauit.cxxvj. G
.§.Quidam clericus.
Uirgo maria eam inuocantez ab incendio
liberauit.cxxvj. I
Uirgo maria seruos dei vindicat a malis
boib9.xxx. E Ante finem.
Uirgo maria grāz triplicē inuenit.l. B
In medio.
Uirgo maria grā plena fuit.ppter q̄ttuor
q̄n mēte habuit.l. A In fine.
Uirgo maria iobem baptistā de ira primo
leuauit.lxxx. B In fine.
Uirgo maria scītatē bonoz maīfestat.lxxx:
ix. A Post medium.
Uirgo maria impetrat pctōr.b9 veniā pctō
rum.l. E .§.Quidam miles.
Uirgo maria pegrinos a demonibus libe:
rat.xciiij. E In fine.
Uirgo maria orat p hūano genere.cviij C
Uirgo maria fratres predicatores bomini
bus dedit.cviij. C
Uirgo maria sua vnctione ardorē cōcupi:
scentie a fratre extinxit.cviij. E
.§.Rome vero.
Uirgo maria christum iratum mūdo paci
ficat.cviij. C
Uirgo maria subueniet eā inuocanti.cxij.
B .§.Bubulcus. cxiij. I
.§.Quidā monacbi.et.§.Quedam mulier.
Uirgo maria suas missas celebrātes bono
rauit libenter.cxxvj. G Sacerdos.
Uirgo maria filio vidue reddito.suuz rece:
pit:cxxvj. F .§.Quedam mulier.
Uirgo maria in suo deuotozelotipiā ostē:
dit.cxxvj. G .§.Fuit quidam.
Uirginis marie ymago pestē fugauit.xlvj.
B Post medium.
Uirginis marie annunciationis dies.fuit
dies multoz operū dei.l. B
In fine.
Uirginis salutatio a demonis ptāte liberat
l. E .§.Quidam miles.
Uirginis salutatio patrōrem quertit.l. E
.§.Quidam miles
Uirgini marie qualia officia cōmittūt i ce:
lo.cxiiij. K
Ante finem.
Uirgini marie displicet q̄ divini ab ipa ma
le faciant.cxiiij B
.§.Cum dux.
Uirgini marie q̄ militauit ab ea est bono:
ratus.cxxvj. F
Uirginē mariā salutare inuitāt tria.l. A
In medio.
Uirgines solas velari instituit leo.lxxx:
iij. A
Uirgines in quattuor excellunt.clvij. E
.§.Quarta differentia.
Uirginū ordinez signat sanctuariū.clxxvij.
B Post p̄ncipium.
Uirginibus pulcerrima predicatio.
lxx. A
Uiri bona vxoris impedire non debent.
clxiij. B
Uiri quodāmodo vxoribus dominantur.
lxx. A
Uirtutum duodecim gradus.v. B
.§.Post vnum autem.
Uirtutes quattuor.in quattuor domibus
inuenire.cviij. Ob
.§.Quidam scolaris.
Uisio nocturna aliq̄n vera est.xlviij. E
.§.Cum quosdam.
Uita triplex.lxxvij. A
Uita sanctoz desiderata.lv E
Uita sanctoz laudanda.lv. E
Uita citius finit q̄z credat.xij. B
Uita in virtutibus plena ducenda est.
lxj. B
Uita bona p̄dicat efficaciter.cviij. B
.§.Hospitatus.
Uita religiosi qualis esse debet.cviij. Ib
Undecies milies pater noster dicentes so:
latiū virginū in morte babent.cluj. E
Circa finem.

Uolũtas dei ẽ vt sancti patiant.lxxxiij. E
In fine.
Uoluntas carnis multa mala operatur.
cxxxv. B
Uomitũ medicina bona sanans.cxl. B
In ṕmo.§.
Uotũ negligẽt soluẽs punit.iij. G
Uota nõ cõplere sanctis displicet.cluij. C
.§.Abbas quidam.
Uxor virũ suum inducere debet ad bonum
cxxvij. B.C
Uxor aiam viri plus q̃z corp⁹ diligere debz.
cxxvij. B
Uxoris innocẽtia sup vomeres ignitos p;
bata ẽ.cxij. E .§.Legitur in vita.
Uxoris suspitio p ignẽ purgata fuit.cxij. E
.§.Legitur in vita.
Uxoris orõe vir saluat⁹ fuit.clviij B
Uxorẽ alicui dare periculũ est.cxix. E

Xps illus⁹ fuit quat
tuor vicibus.lj. B
Xps ter lacrimat⁹ fuit.lj. A
.§.Quinto ex eo.
Xps inq̃ntum de⁹ habuit q̃ttuor excellẽtias
lj. A .§.Scdo fuit.
Xps inq̃ntum bõ habuit q̃ttuor excellẽtias
q̃b⁹ ornata fuerũt cornua crucis.lj. B
Quarto in cruce.
Xps oĩa remedia ꝓ originale peccatum i se
assumpsit.xxxvij. B
Xps pbat voluntarie passus fuisse q̃nq3 ratõ
nib⁹.lj. E Post medium.
Xps in cruce fecit testamentũ.lj. A
In ṕncipio.
Xps in cruce pendẽs qũo ad amorez suum
pctõres traxit.lj. E
Xps resurrexit q̃nq3 modis.lij. A
.§.Circa tertium.
Xps sex modis se vere resurrexisse pbauit.lij
A .§.Circa tertium.
Xps resurrexit ꝓpter q̃ttuor nrãs vtilitates
lij. C .§.Circa q̃ntum.
Xps resurgere non distulit in diẽ iudicij tri
plici ratione.lij. C

Xps resurgens apparuit decem vicibus.
lij. B
Xps in die resurrectionis q̃nq3 vicibus ap
paruit.et alijs diebus post etiam quinq3 vi
cib⁹.lij. B
Xps resurgẽs q̃liter eduxit vinctos ỏ limbo
lij. F
Xps dyabolũ ad nibilũ redegit.xxj B
Xps seruos suos volẽtes querti multiplici
ter ꝓsolatur.liij. A Ante finem.
Xps pro seruis suis pugnat.lvj. B
Circa finem.
Xps q̃ttuor modis portari dz.xcv. A
Xps et sancti suos deuotos i morte visitãt
et confortant.c. C
Xps minabat mũdũ destruere.cviij. C
Xps illa hora q̃ nat⁹ est desiderãti apparuit.
cxv. B Post medium.
Xpi benignitas est magna erga peccatores
lij. B
Xpi vestis iratũ reddit mansuetũ.lj. G
Post medium.
Xpianus specialem sanctũ habere debet.xc.
G .§.Miles.et.§.Clericus quidam.
Xpiani falsi magis sunt in pfundo inferni
q̃z pagani.xvij. B In fine.

Ypago christi per
cussa multum sanguinem emisit.
cxxx. B
Ymago virginis pestẽ fugauit.xlvj. B
.§.Sed quia adhuc.
Ydropicus quidã in domo p̃dicatorũ cura
tus est.lxj. L .§.Anno dñi.

Zacharias ꝓpter
dubitatõnem plagam solus incurrit
multiplici rõne.lxxx. B

Finit tabula feliciter.

UNIVERSIDADE LIVRARIA

Tabula Legendarum.

Incipit prologus super legendas sanctor quas collegit in vnum frater iacobus natione ianuensis ordinis fratrum predicatorum.

Diuersū tempus pūsentis vite in q̄ttuor distinguit. scz in temp⁹ deuiationis. renouatōnis siue reuocatōis. recōciliationis. et pegrinatiōis. Tempus deuiationis fuit ab adam postq̄z scilz a deo deuiauit. et durauit vsq̄z ad moysen. Et istud tempus repsentat ecclesia a septuagesima vsq̄z ad pascha. Unde et tunc legit liber geneseos. s. in quo ponitur deuiatio primorū parentum. ¶ Tempus renouationis siue reuocationis. incepit a moyse et durauit vsq̄z ad natiuitatem christi. In quo homines per prophetas ad fidem reuocati sunt et renouati Et istud tempus repzesentat ecclesia ab aduentu vsq̄z ad natiuitatem xpi. Unde tunc legitur esaias. vbi de hac renouatione aperte agitur. ¶ Tempus reconciliationis est tempus in quo per christum sumus reconciliati. Et istud tempus repzesentat ecclesia a pascha vsq̄z ad pentbe. Unde et tunc legitur apoc. vbi plene agitur d̄ misterio recōciliationis ¶ Tempus peregrinationis est tempus presentis vite ī quo peregrinamur et in pugna semp sumus. Et illud temp⁹ repzesentat ecclesia ab octaua pentecostes vsq̄z ad aduentum domini Unde tunc leguntur libri reguz et macbabeor in quib⁹ de multiplici pugna agitur per quā nostra pugna spiritualis signatur. Tempus autem illud quod est a natali domini vsq̄z ad septuagesimam partim continetur sub tempore recōciliationis quod est tempus leticie. s. a natali vsq̄z ad octauam epipbanie. partim sub tē pore peregrinatiōis. s. ab octaua epipbanie vsq̄z ad septuagesimam. ¶ Et potest accipi bec quadruplex temporū variatio. Primo penes quattuor temporuz distinctiones vt byems referatur ad primum. ver ad secundum. estas ad tertium autūnus ad quartū Et ratio appropriationis satis patet. Secundo penes quattuor partes diei vt nox referatur ad pmum. mane ad secundum. meridies ad tertium. vespera ad quartū. ¶ Licet aūt prius fuerit deuiatio q̄z renouatio. tamē ecclesia omnia officia sua potius incipit in tē pore renouationis q̄z deuiationis. id ē. in aduentu potius q̄z in septuagesima. et hoc duplici ratione. Primo ne videatur incipere ab errore. tenet enim rem et nō sequitur ordinem temporis. sicut et euangeliste sepius faciunt. Secūdo quoniā per aduentum christi omia renouata sunt. propter quod tēpus istud dicitur tempus renouatōnis. Apoc. xxj. Ecce ego noua facio omnia. Congruet igitur in hoc tempore renouatōnis ecclesia omia officia sua renouat. Ut igitur ordo tē poris ab ecclesia distinctus seruet. pmo agemus de festiuitatibus que occurrunt infra tempus renouationis. quod tempus repze sentat ecclesia ab aduentu vsq̄z ad natiuitatem domini. Secundo de illis que occurrūt infra tempus quod partim continetur sub tempore recōciliationis partim sub tempe peregrinationis. quod tempus repzesentat ecclesia a natiuitate vsq̄z ad septuagesimam. Tertio de illis que occurrunt infra tempus deuiatōnis. quod tempus repzesentat ecclesia a septuagesima vsq̄z ad pascha. Quarto d̄ illis que occurrunt infra tempus recōciliationis. quod tempus repzesentat eccīa a pascha vsq̄z ad octauam pentecostes. Quinto de illis que occurrunt infra tempus peregrinationis. quod tempus repzesentat ecclesia ab octaua penibecostes vsq̄z ad aduentum

Explicit prologus.

UNIVERSIDADE LIVRARIA

Incipiunt capitula.

De festiuitatibus que occurrunt infra tempus renouationis.

Be aduentu domini. Legenda prima.
Be sancto andrea apostolo. Legēda.ij.
Be sancto nicolao.iij.
Be sancta lucia virgine.iiij.
Be sancto thoma apostolo.v.

De festiuitatibus quē occurrunt infra tempus quod ptim cōtinetur sub tempore reconciliationis et partim sub tempore peregrinationis.

Be natiuitate domini.vj.
Be sancta anastasia.vij.
Be sancto stephano.viij.
Be sctō iobanne apostolo et euāgelista ix.
Be innocentibus.x.
Be sancto thoma cātuarieñ.archiepō.xi
Be sancto siluestro.xij.
Be circūcisione domini.xiij.
Be epipbania domini.xiiij.
Be sancto paulo beremita.xv.
Be sancto remigio.xvj.
Be sancto bilario.xvij.
Be sancto macbario.xviij.
Be sancto felice in pincis.xix.
Be sancto marcello.xx.
Be sancto antbonio.xxj.
Be sancto fabiano.xxij.
Be sancto sebastiano.xxiij.
Be sancta agnete virgine.xxiiij.
Be sancto vincentio.xxv.
Be sancto basilio.xxvj.
Be sancto iobāne elemosinario.xxvij.
Be cōuersione sancti pauli.xxviij.
Be sancta paula.xxix.
Be sancto iuliano.xxx.

De festiuitatibus que eueniunt infra tempus deuiatōnis.

Be septuagesima.xxxj.
Be sexagesima.xxxij.
Be quinquagesima.xxxiij.
Be quadragesima.xxxiiij.
Be ieiunio quattuor tempor.xxxv.
Be sancto ignatio.xxxvj.
Be purificatōe btē marie vginis.xxxvij.
Be sancto blasio.xxxviij.
Be sancta agatba.xxxix.
Be sancto vedasto.xl.
Be sancto amando.xlj.
Be sancto valentino.xlij.
Be sancta iuliana.xliij.
Be catbedra sancti petri.xliiij.
Be sancto matbia apostolo.xlv.
Be sancto gregorio papa.xlvj.
Be sancto longino.xlvij.
Be sancto benedicto.xlviij.
Be sancto patricio.xlix.
Be annūciatione dñica.l.
Be passione domini.lj.

De festiuitatibus que occurrunt infra tempus recōciliationis.

Be resurrectione christi.lij.
Be sancto secundo martyre.liij.
Be sancta maria egiptiaca.liiij.
Be sancto ambrosio.lv.
Be sancto georgio martyre.lvj.
Be sancto marco euangelista.lvij.
Be sancto marcello papa.lviij.
Be sancto vitali.lix.
Be virgine quadā antiochena.lx
Be sancto petro nouo martyre.lxj.
Be sancto pbilippo apostolo.lxij.
Be sancto iacobo minore.lxiij.
Be inuentione sancte crucis.lxiiij.
Be sancto iobe apl'o añ portā latinā.lxv.
Be letania maiore et minore.lxvj.

Tabula Legendarum.

Be ascensione domini.lxvij.
Be spiritusancto.lxviij.
Be sanctis gordiano et epimacho.lxix.
Be sanctis nereo et achilleo.lxx.
Be sancto pancracio.lxxj.

De festiuitatibus que occurrunt infra tempus peregrinationis.

Be sancto vrbano.lxxij.
Be sancta petronella.lxxiij.
Be sctis petro exorcista ⁊ marcellino.lxxiiij
Be sanctis ꝑmo et feliciano.lxxv.
Be sancto barnaba.lxxvj.
Be sanctis vito et modesto.lxxvij.
Be sanctis quirico et iulita.lxxviij.
Be sancta marina.lxxix.
Be sancto iohanne baptista.lxxx.
Be sanctis geruasio et ꝓtbasio.lxxxj.
Be sanctis iohanne et paulo.lxxxij.
Be sancto leone papa.lxxxiij.
Be sancto petro apostolo.lxxxiiij.
Be sancto paulo apostolo.lxxxv.
Be septem fratrib⁹.lxxxvj.
Be sancta theodora.lxxxvij.
Be sancta margaretha.lxxxviij.
Be sancto alexio.lxxxix.
Be sancta maria magdalena.xc.
Be sancta praxede virgine.xcj.
Be sancto appollinari.xcij.
Be sancta christiana.xciij.
Be sancto iacobo maiore apl'o.xciiij.
Be sancto christofero.xcv.
Be septem dormientib⁹.xcvj.
Be sanctis nasario et celso.xcvij.
Be sancto felice papa.xcviij.
Be sctis simplicio ⁊ faustino ⁊ beatrice.xcix
Be sancta martha.c.
Be sanctis abdon et sennen.cj.
Be sancto germano episcopo.cij.
Be sancto eusebio.ciij.
Be sanctis machabeis.ciiij.
Be festo sācti petri apostoli ad vincula.cv.
Be sancto stephano papa.cvj.
Be iuentōe sci stephani ꝓthomartiris.cvij
Be sancto dominico.cviij.
Be sancto sixto.cix.
Be sancto donato.cx.
Be sancto ciriaco et marcello.cxj.
Be sancto laurentio martire.cxij.
Be sancto ipolito ⁊ socijs ei⁹.cxiij.
Be assumptōne beate marie.cxiiij.
Be sancto bernardo.cxv.
Be sancto thimotheo.cxvj.
Be sancto simphoriano.cxvij.
Be sancto bartholomeo.cxviij.
Be sancto augustino.cxix.
Be decollatione scī iohīs baptiste.cxx.
Be sanctis felice p̄sbitero et adaucto.cxxj.
Be sanctis sauiniano et sauina.cxxij.
Be sancto lupo.cxxiij.
Be sancto mamertino.cxxiiij.
Be sancto egidio.cxxv.
Be natiuitate gl'iose v̄ginis marie.cxxvj
Be sancto adriano.cxxvij
Be sctis gorgonio et dorotheo.cxxviij.
Be sanctis protho et iacincto.cxxix.
Be exaltatōne sancte crucis.cxxx.
Be sancto iohān̄e chrysostomo.cxxxj.
Be sanctis cornelio et cipriano.cxxxij.
Be sancta eufemia.cxxxiij.
Be sancto lamperto.cxxxiiij.
Be sancto matheo apostolo.cxxxv.
Be sancto mauricio et socijs ei⁹.cxxxvj.
Be sancta iustina.cxxxvij.
Be sanctis cosma et damiano.cxxxviij.
Be sancto forseo episcopo.cxxxix.
Be sancto michaele archangelo.cxl.
Be sancto hieronimo.cxlj.
Be sancto remigio.cxlij.
Be sancto leodegario.cxliij.
Be sancto francisco.cxliiij.
Be sancta pelagia.cxlv.
Be sancta margarita dicta pelagi⁹.cxlvj.
Be sancta thaisi meretrice.cxlvij.
Be sancto dyonisio cū socijs ei⁹.cxlviij.
Be sancto calixto papa.cxlix.
Be sancto leonardo.cl.
Be sancto luca.clj.
Be sanctis crisanto et daria.clij.
Be festo vndecim miliū v̄ginū.cliij.

De sanctis simone ⁊ iuda apostolis.cliiij.
De sancto quintino.clv.
De sancto eustachio.clvj.
Omniū sanctoꝝ festū.clvij.
De commemoratione omniū fidelium animarum.clviij.
De quattuor coronatis.clix.
De sancto theodoro.clx.
De sancto martino.clxj.
De sancto bricio.clxij.
De sancta elisabeth.clxiij.
De sancta cecilia.clxiiij.
De sancto clemente.clxv.
De sancto crisogono.clxvj.
De sancta Katherina virgine et martyre.clxvij.
De sancto saturnino.clxviij.
De sancto iacobo martyre.clxix.
De sancto pastore abbate.clxx.
De sancto iohanne abbate.clxxj.
De sancto moyse abbate.clxxij.
De sancto arsenio abbate.clxxiij.
De sancto agathon abbate.clxxiiij.
De sanctis barlaam et iosaphat.clxxv.
De sancto pelagio papa.clxxvj.
De dedicatione ecclesie.clxxvij.

Sequūtur festiuitates

et legende adiuncte post historie lombardice finem.

De decem milibus martirū.clxxviij.
De visitatione beate virginis marie adelisabeth.clxxix.
De sancto arbogasto.clxxx.
De sancto adelfo.clxxxj.
De sancto iodoco.clxxxij.
De sancto othmaro.clxxxiij.
De festo presentationis marie ad templuꝫ in hierusalem.clxxxiiij.
De sancto cunrado.clxxxv.
De sancto hilarione.clxxxvj.
De historia Karoli magni.clxxxvij.
De conceptione sancte Marie virginis.clxxxviij.

De sancta obilia.clxxxix.
De sancto thimotheo.cxc.
De sancto fabiano.cxcj.
De sancto bonifacio martyre.cxcij.
De sancta scolastica sorore sancti benedicti cxciij.
De sancto ruperto.cxciiij.
De sancto floriano.cxcv.
De sancto erasmo.cxcvj.
De sancto Kiliano.cxcvij.
De sctō heinrico imperatore.cxcviij.
De sancta Barbara.cxcix.
De sancta brigida.cc.
De sancto gangolfo.ccj.
De sancto ydalrico.ccij.
De sancta afra.cciij.
De sancto oswaldo.cciiij.
De sancta tecla.ccv.
De sancta kunegunde.ccvj.
De sancta dorothea.ccvij.
De sancto wolfgango.ccviij.
Miraculū de sancta Katherina.ccix.
De sancto Ludouico rege francoꝝ.ccx.
Legenda sancti thome de aquino.ccxj.
De sancto Marcello parisien.epō.ccxij.
De sancta genouefa.ccxiij.
Dominica in ramispalmarū.ccxiiij.
De cena domini.ccxv.

A Deos, Amigo Leytor,
tu, D'Ourez por aqui?
giraçonça, Deus pª ty
sem verdade e sem sabor?

De aduentu domini.

Incipit legenda sctõr que lombar dica noiatur historia Et primo de festiuitatib⁹ que occurrũt infra temp⁹ renouatõis qđ representat eccl'ia ab aduẽtu vsq; ad natiuitatẽ domini.

Legenda prima. A De aduentu domini.

Aduentus domini per quatuor septimanas agit ad significandũ q; ꝙdruplex ẽ aduentus. s. in carnẽ. in mentẽ. in mortẽ. z ad iudiciũ. Ultima ãt septimana vix finit. ꝗa sanctorũ gloria que dabit in vltimo aduentu nũq; terminabit. Hinc ẽ etiã q; ꝑmũ responsoriũ ꝑme dñice aduent⁹ cõputato gl'a patri ꝗttuor versus ꝓtinet. vt predictos ꝗttuor aduẽt⁹ designet. Quis autez cui magis ꝓueniat. prudẽs lector attẽdat. Licet ãt ꝙdruplex sit aduẽt⁹. tñ eccl'ia spẽaliť ď duplici sc; i carnẽ et ad iudiciũ videt memoriã facere. sic in officio ipi⁹ tpis p;. Hinc ẽ etiã q; ieiuniũ aduent⁹ ꝑtim ẽ exultatõis z partim meroris. Nam rõne aduẽt⁹ in carnẽ ď; ieiuniũ exultatiõis. rõne aduẽt⁹ ad iudiciũ ď; ieiuniũ meroris. Et ad ℟ innuendũ eccl'ia cãtat tũc quedã cãtica leticie. z ℟ ꝓpter aduẽtũ miscďie z exultatõis. quedã vo deponit. et ℟ ꝓpter aduentum seuere iustitie et meroris.

℣ ℟ Circa aduentũ igit in carnẽ tria videri possũt. s. aduenięndi oportunitas. z aduẽtus necessitas z vtilitas. Oportunitas aduenięndi attendit ꝑmo ex ꝑte boĩs q; ꝑmo in lege nature cõuictus fuit de defectu cognitionis diuine. Unde z tũc in pessimos errores idolatrie cecidit. et ideo coactus est clamare ac dicere. Illumina oculos meos. ꝛc. Deide venit lex iubens in qua conuictus est de impotentia. cũ ꝑius clamaret. nõ deest qui impleat. sed q; iubeat. Ibi enĩ est solũmodo eruditus. sed nõ a peccato liberat⁹. nec ꝑ aliquã grãz ad bonũ adiut⁹. et ideo coact⁹ ẽ mutare ac dicere. Non deest q; iubeat sed q; impleat. Oportune igit filius dei aduenit qñ homo de ignorantia et impotentia cõuictus fuit. ne si forte ante veniſſet homo suis meritis salutem ascriberet. et ideo medicine grat⁹ non essz. Scđo ex ꝑte tpis. quoniã venit in plenitudie tpis. ꝛc Gal'. iij. Et vbi veit plenitudo tpis. ꝛc. Aug⁹. Stulti dicũt quare nõ ante venit christ⁹. q; nondũ venerat plenitudo tẽporis moderante illo ꝑ quẽ facta sunt omĩa tpa. Beniq; vbi venit plenitudo tpis. venit ille q; nos liberauit a tempe. Liberati autez a tpe venturi sum⁹ ad illam eternitatem vbi nullũ est tps. Tertio ex parte vulneris z mori bi vniuersalis. Quoniã enĩ morbus erat vniuersalis. oportunũ fuit vniuersalez exhiberi medicinã. vnde dicit Aug⁹. q; tunc magnus venit medic⁹ qñ ꝑ totum mundũ magn⁹ iacebat egrotus. Unde ecclesia in septem antiphonis que cantant ante natiuitatem dñi. ostendit multiplicitatẽ sui morbi. et ad quẽlibet petit remediũ medici. Ante siquidẽ aduentũ filij dei i carnẽ eramus ignorãtes siue ceci. penis eternis obligati. serui diaboli. mala peccati ꝙsuetudine vincti. tenebris obuoluti. exules a patria et expulsi. ideoq; indigebamus doctore. redemptore. liberatore. eductore. illuminatore. et saluatore. Quia igitur ignorantes eramus. ideo ab ipo doceri indigebam⁹. Et ideo statim in ꝑma antipbona clamamus. O sapientia que ex ore altissimi prodijsti. ꝛc. veni ad docendũ nos viaz prudentie Sz parũ ꝓdesset si doceremur z nõ redimeremur. et ideo ab ipo redimi postulamus cũ in scđa clamam⁹. O adonay et dux dom⁹ isr'l. ꝛc. veni ad redimendũ nos in brachio extento. Sed q̃d ꝓdesset si essem⁹ docti z redempti. si adhuc post redemptõem detineremur captiui. et ideo liberari petim⁹ cũ i tertia clamam⁹ O radix yesse. ꝛc. veni ad liberandũ nos. iam noli tardare. Sz q̃d ꝓdesset captiuis si essent redempti z liberati. sed tñ nondũ essent ab omi vinculo absoluti. vt sc; sue potestatis essẽt z libere quo vellẽt ire possent. parũ igit ꝓdesset si nos redemisset et liberasset. sed tñ adhuc vinctos retineret. et iõ ab omnib⁹ peccati vinculis educi petimus. cũ in quarta clamamus. O clauis dauid. ꝛc veni et educ vinctos de domo carceris. sedẽtes in tenebris et vmbra mortis. Sed ꝗa illi

q̄ diu fuerūt in carcere bñt oculos tenebra-
tos nec clare vide possūt. ido post absolutōz
a carcere restat nos eē illuminādos vt videa
mus q̄ ire debeam⁹. z ī quinta clamanus
O oriens splēdor lucis. ꝛc. veni z illumina se
dētes ī tenebris z vmbra mortis. Sz si essē⁹
docti. redēpti. et ab īmicis penit⁹ liberati et
illūinati. q̄d valeret nisi deberem⁹ saluari. et
tō in duab⁹ sequētib⁹ saluari petim⁹ cū dici-
mus. O rex gentiū. veni et salua boīez quez
de limo formasti. Item. O emanuel. ꝛc. veni
ad saluandū nos dñe de⁹ noster. In p̄ma āt
petim⁹ salutē gentiū. Unde dr. O rex gētiuz
In scda salutē iudeoz quib⁹ ds dederat legē
Unde dr. O emanuel dux et legifer noster.

¶ C ¶ Utilitas aūt aduent⁹ xp̄i a diuersis
sanctis diuersimode assignat. Ipe nāq; de⁹
sic patet Luce. iiij. ꝓpter septē vtilitates se ve
nisse et missū eē testat dicēs. Spūs dñi sup
me. ꝛc. vbi p ordinē dicit se esse missū ad pau
perū ꝯsolatōem. ad cōtritoz sanatōez. ad ca
ptiuoz liberatōez. ad indoctoz illuminatōz
ad peccatoz remissionē. ad tot⁹ hūani gene
ris redēptōem. ad meritoriū retributionem

¶ Aug⁹ aūt ponit tres vtilitates aduentus
christi dicēs. In seculo isto maligno q̄d ab-
undat nisi nasci. laborare. et mori. Hec sunt
mercimonia regionis nostre. z ad tales mer
ces mercator ille descēdit. Et q; omīs merca
tor dat et accipit. dat q̄d habet. z accipit q̄d n̄
habet. Christus in ista mercatura dedit z ac
cepit. Accepit q̄d hic abūdat. s. nasci. labora-
re. et mori. dedit renasci. resurgere. et ī eternū
regnare. Idem. Uenit ad nos celestis nego-
ciator accipere cōtumeliā et dare honorem.
subire mortē et dare vitā. bauzare ignomini
am et dare gl̄am. ¶ Gregor⁹ aūt ponit q̄t
tuor vtilitates siue causas sui aduēt⁹ dicens
Studebāt oēs supbi de adam stirpe proge-
niti. prosperā vite p̄ntis appetere. aduersa de
uitare. opprobria fugere. gl̄iam appetere. Ve
nit inter eos incarnat⁹ dñs aduersa appetēs.
prosperā spernēs. opprobria amplectēs. gl̄az
fugiens. Idem. Christ⁹ expectatus venit. ve-
niēs noua docuit. docēs noua. mirabilia ex
ercuit. mira faciēs. praua tolerauit ¶ Bern̄.
q; alias ponit dicēs. Triplici morbo misera
biliter laboram⁹. nam et faciles sum⁹ ad se-
ducendū. debiles ad operādū. et fragiles ad
resistendū. Si discernere volum⁹ int̄ bonū
et malū decipimur. si tēptam⁹ facere bonū
deficim⁹. si conamur resistere malo superā-
mur. Necessari⁹ est pinde saluatoris aduen
tus vt in nobis p fidem habitans illuminet
cecitatē nostrā. et nobiscū manens adiuuet
infirmitatē nostraz. et p nobis stans fragili-
tatē nostrā ptegat et propugnet. Hec bern̄.

¶ B ¶ Circa secundū aduentū sc̄z ad iudi
ciū duo videnda sūt sc̄z. Antecedentia iudi-
ciū. et cōcomitantia. Antecedentia sunt tria
sc̄z signa terribilia. antichristi fallacia. z ignis
vehementia. Signa autē terribilia p̄cedēt ia
iudiciū ponūt q̄nq;. Luce. xxj. Erūt signa in
sole et luna et stellis et in terris pressura gen-
tiū p confusione sonitus maris et fluctuuz.
Tria signa p̄ma determināt. Apoc. vj. Sol
fact⁹ est niger tanq̄z saccus cilicin⁹. z luna fa
cta est sicut sanguis. et stelle de celo ceciderī
sup terrā. Soligit̄ dr obscurari vel q̄ntū ad
sui noīs p̄uatiōez. vt paterfamilias. i. homīe
moriente quasi lugere videat. vel quātuz ad
maioris lucis. i. claritatis christi supuentōz.
vel q̄ntū ad metaphoricā locutiōem. q̄a p̄m
Aug̃. tam seuera erit vindicta diuina q̄ etiā
solipam respicere nō audebit. vel q̄ntuz ad
mysticā significatōem. q; sol iusticie christ⁹
tūc obscurat⁹ erit. q; null⁹ ipm cōfiteri aude
bit. Celū autē dr hic aereū. et stelle vocantur
assub q̄ habent similitudinē stellarū. et dicūt
stelle cadere de celo p̄m vulgi opiniones q̄n
assub descēdit. Unde et scp̄tura cōformat se
cōmuni mō loquēdi. Tūc ei maxime fiet ta
lis impressio. q; ignea qualitas abundabit.
et hec faciet dñs ad terrorem peccatoz. Uel
stelle dicūt cadere. q; igneas cōmas emittēt
vel q; multi q̄ videbant stelle de ecclia cadēt.
vel q; retrabēt lumen suū vt minime videāt
De quarto signo q̄d erit pressura ī terris. le-
git Matth. xxiiij. Erit tūc tribulatio qualis
nūq; fuit ab initio mūdi. ꝛc. Quintuz signuz
sc̄z ꝯfusionē maris quidaz existimant esse q̄
mare cū magno fragore peribit a p̄stina q̄li-
tate. p̄m illud Apoc. xxj. Et mare iam nō est.
Uel p̄m alios ille sonit⁹ erit quoniā non sine

De aduentu domini.

murmure magno.xl.cubitis sup mōtes ele-
uabit.et postea depmet. Uel ad lrām ꝑm Gre
gorij tūc fiet noua ⁊ iaudita maris ⁊ fluctu
um ꝓturbatio. Hieronim⁹ aūt in annali
bus hebreoꝝ inuenit.xv.signa p̄cedentia iu-
dicij. Sz vtrū ꝓtinue futura sint.an ĩterpo
latim nō exp̄ssit. Prima die eriget se mare
xl.cubitis sup altitudinē mōtiū stās in loco
suo q̄i mur⁹ Scda die tantū descēdet vt vix
videri possit. Tertia die marine belue appa-
rentes sup mare dabūt mugit⁹ vsq3 ad celū
et eaꝝ mugit⁹ sol⁹ de⁹ intelliget. Quarta die
ardebit mare et aqua Quinta arboꝛes ⁊ her
be dabūt roꝛē sanguineū. In hac etiaz q̄nta
die vt alij asserūt omia volatilia celi ꝯgrega
bunt in cāpis.vnūquodq3 gen⁹ in ordie suo.
nō gustātia nec bibētia.sed vicinū aduentū
iudicis formidantia. Sexta ruent edificia.
In hac etiā sexta die vt ꝺr fulmina ignea sur
gent ab occasu solis cōtra faciē firmamenti
vsq3 ad ortū ꝯcurrentia. Septima petre ad
inuicē collident.et in quattuor ptes scindēt.
et vnaqueq3 ps vt ꝺr collidet alterā. nesciet
q3 bō sonū illū sed tantū de⁹ Octaua fiet ge
neralis terremot⁹.q̄ adeo erit magn⁹ vt ꝺr
q̄ null⁹ homo.nullū animal stare poterit.sz
ad solū oīa pstrnent. Nona equabit terra.
et oēs mōtes et colles in puluerē redigētur.
Decima exibūt boīes de cauernis et ibunt
velut amētes.nec mutuo sibi loq̄ poterunt.
Undecima surgēt ossa mortuoꝝ ⁊ stabūt su
per sepulcra.omia enī sepulcra ab ortu solis
vsq3 ad occasum solis aperiēt vt inde mor-
tui exire valeant. Duodecima cadent stelle.
oīa eī sidera errātia et stationaria spargent
ex se igneas comas.⁊ iterū tūc valde genera
būt assub. In hac etiā die ꝺr q̄ oīa animalia
veniēt ad campos mugiētia nec gustantia
nec bibētia Tredecima moriēt viuētes vt cū
mortuis resurgāt. Quartadecima ardebit
celū et terra. Quintadecima fiet celū nouuz
et terra noua et resurgent oēs. Et Se-
cundū q̄ p̄cedet iudiciū erit antichristi fal-
lacia. Ipe eī oēs decipere conabit quattuor
modis. Primo p̄ callidā suasionē siue scri-
pturarū falsā exp̄sitōez. Nitet eī psuadere
et ex scp̄tura firmare se esse messiā in lege pro
missum. Uñ et legē xp̄i destruet ⁊ suam sta-
tuet. Psal. Constitue dñe legislatoꝛez super
eos.ꝛc.glosa.id ē.antichristuz legis praue la
toꝛē. Bañ.xj. Et dabūt abominatōez ⁊ deso
lationē templi. Glosa. Antichrist⁹ in tēplo
dei sedebit q̄si de⁹ vt legez dei auferat. Scdo
p miraculoꝝ operatōez.ij. Thess.ij. Cui⁹ ad
uent⁹ erit ꝑm operatōem satbane in omib⁹
vbis et signis et ꝓdigijs ⁊ mēdacijs. Apoc.
xiij. Fecit signa vt etiā ignē faceret de celo in
terrā descēdere. Glosa. Ut aplis datus est
spūssanct⁹ in specie ignis.et illi dabūt spūm
malignū in specie ignis. Tertio ꝓdonoꝛum
largitionē. Bañ.xj. Dabit eis ptātem i mul
tis et terrā diuidet gratuito. Glo. Antichri
stus deceptis dona multa dabit.⁊ terrā suo
exercitui diuidet. Quos eī suo terroꝛe sub
iugare non poterit, auaricia subiugabit.
Quarto p tormentoꝝ illatōnem. Bañ.viij.
Supra q̄z credi pōt vniuersa vastabit. Itez
Gregorius loquens de antichristo. Robu
stos q̄ꝑ interficit cū eos q̄ mēte inuicti sūt
corpaliē vincit. Tertiū qđ p̄cedet iudiciū
erit ignis vehemētia. q̄ q̄dem p̄cedet faciez
iudicis. Illū eī ignē emittet de⁹ Primo ꝓpt
mūdi innouatiōez. purgabit eī et renouabit
oīa elementa. Uñ et ad instar aque diluuij
xv.cubitis mōtib⁹ altioꝛes erit.sicut ꝺr in histo
ria scolastica.q2 opa hominū tantuz ascēde
re poterāt. Scdo ꝓpter hominū purgatōz.
q2 illis q̄ tūc viui reperiēt erit loco purgato
rij. Tertio ꝓpter maioꝛē damnatoꝛū crucia
tionē. Quarto ꝓpter maioꝛē sctōꝝ illumia
tionē. Nam ꝑm basiliū de⁹ facta mūdi pur
gatione diuidet caloꝛē a splendoꝛe.et totum
caloꝛē mittet ad regionē dānatoꝝ vt āpliꝰ
crucient.et totū splendoꝛē ad regionē btōꝝ
vt ampli⁹ iocundent. Et Cōcomitantia
āt iudiciū erūt plura. Primū ē disceptatio
iudicis. Judex eī in vallē iosaphat descēdet.
et bonos ⁊ malos iudicabit.bonos a dextris
et malos a sinistris statuet. Et credendū est
in ℟ loco eminēti eū esse futurum vnde ceteri
poterūt eū videre. Nec intelligendū ē q̄ oēs
intra illā valliculā ꝯcludāt.q2 ℟ esset puerile
vt dicit hieronim⁹.sed q̄ erunt ibi et in locis
circūiacentib⁹ In parua aūt terra inumera

bilia milia hominū esse possunt maxime qñ pstringunt. Et si necesse fuerit electi erunt in aere corpoꝝ agilitate. damnati vo etiaz esse poterūt diuina suspendente virtute. Et tūc iudex cum malis disceptabit et eos pro operibus miscdie que non habuerunt obiurgabit. Et tunc omēs sup se plangent. pm quod ostendit Chryso. sup Matth. dicens. Plangent se iudei videntes viuentē z viuificantē. quem quasi hominē mortuū existimabāt. z cōuincentes se de corpe vulnerato scelꝰ suū denegare non poterūt. Plangent se et gentiles q̄ varijs disputationibꝰ philosophoꝝ decepti irrationabilem stulticiam putauerūt esse deū colere crucifixū. Plangēt se christiani peccatores. q̄ magis dilexerūt mundum q̄z deū vel christū? Plangent se heretici qui purū hominez crucifixū dixerunt. cū videāt ipm esse iudicem in quē cōpunxerunt iudei Plangent se omēs tribꝰ terre. quia nec resistendi virtus est contra eum. nec fugiēdi facultas ante faciem eius est. nec penitentie locus. nec satisfactionis tempus. ex angustia enī omniū rerū nil eis remanet preter luctū

¶ Secundū est differētia ordīs. Naz sicut dic Gregoriꝰ. in iudicio quattuor erūt ordines. duo ex parte reproborum. et duo ex parte electoꝝ. Alij enī iudicant et pereunt. sicut bi quibꝰ dicetur. Esuriui et nō dedistis mihi manducare. ꝛc. Alij vero nō iudicātur et pereunt. sicut bi de quibꝰ dicit. Qui non crediderit iam iudicatus est. Quia nec iudicis verba pcipiunt. q̄ eiꝰ fidez nec verboten seruare voluerūt. Alij iudicantur et regnāt sicut bi quibꝰ dicet. Esuriui et dedistis mihi manducare. ꝛc. Alij nō iudicant et regnant. sicut viri pfecti q̄ alios iudicabūt. nō q̄ sniaz ferant. qz hoc soliꝰ iudicis est. sed dicūt iudicare. id est. iudicanti assistere. Et illa assistentia erit pmo ad sanctoꝝ honorem. Magnꝰ enī honoz erit cum iudice sessionem habere. Juxta qđ promisit dns Matthei. xix. dicēs. Sedebitis sup sedes. ꝛc. Secundo ad sentētie pfirmationē. sententiā enī iudicis approbabunt. sicut aliquando illi qui iudicāti assistunt eiꝰ sententiam approbāt. et ad ipaz approbandā subscribūt. Psal. Ut faciant in eis iudiciū pscptum. ꝛc. Tertio ad maloꝝ cōdemnationez. quos q̄dem cōdemnabunt ex vite sue cōparatōne

¶ Tertium est insignia passionis. s. crux. claui. et cicatrices in corpe. Hec enim erūt pmo in ostensionē sue gloriose victorie. et ideo in excellētia glie apparebunt. Unde Chrysostomꝰ sup Matth. Crux et cicatrices radijs solis erunt lucidiores. Idem. Considera quanta sit virtus crucis. sol obscurabitur. z luna non dabit lumē suū. vt discas quātū crux luna lucidioꝝ et sole preclarioꝝ est. Secūdo in ostensionez sue misericordie. vt ex hoc ostendat q̄z misericorditer boni sint saluati. Tertio in ostensionē sue iusticie. vt ex hꝭ ostendat q̄z iustissime reprobi sint damnati. qz scz tantū preciū sui sanguinis ptempserūt. Unde in hec verba eis exprobrabit. vt dicit Chrysostomꝰ sup Matth. dicēs Ego ppter vos homo factus sum. propter vos alligatus sum. et delusus. et cesus. z crucifixus. vbi est tantarū iniuriarū mearū fructus. Ecce preciū sanguinis mei quod dedi pro redemptione animarū vestrarū. vbi est seruitus vestra quā mihi pro precio sanguinis mei dedistis. Ego sup gloriaz meaz vos habui. cum essem deus apparens homo. z vilioꝝ me omnibꝰ rebꝰ vestris fecistis. Nā omnē rem vilissimā terre amplius dilexistis q̄z iusticiā meā et fidem. Hec Chrysostomꝰ

¶ Quartum est seueritas iudicantis. Non enī flectetur timoꝝ. qz omnipotēs est. Chrysostomꝰ Non resistēdi virtus ē cōtra eum. nec fugiendi facultas. ꝛc. Nec munere poterit corrumpi. qa ditissimus est. Bern. Veniens veniet dies illa in qua plꝰ valebūt pura corda q̄z astuta verba. et cōscientia bona q̄z marsupia plena. Ille enī est qui nō falletur verbis. nec flectetur donis. Item augꝰ Expectatur dies iudicij et aderit ille equissimus iudex qui nulliꝰ potentis psonaz accipit. cuius palatiū auro et argento nulliꝰ epūs vel abbas vel comes corrūpere poterit. Nec odio. qz optimus est. In eum ei qa optimꝰ est odium cadere non potest. Sap. xj. Nihil odisti eoꝝ que fecisti Nec amore. quia iustissimus est. Unde etiam fratres suos. id ē. falsos christianos non liberabit. Psal. Frater

De aduentu domini.

nō redimet. Nec errore. quia sapientissim⁹ est. Leo papa. Ista est sciēcia summi iudicis iste est tremendus aspectus. cui peruius est omne solidū. et apertū omne secretū. cui obscura clarent. muta respondent. silentiū confitetur. et sine voce mens loquit. Et ideo cuz eius sapientia sit talis et tanta. contra ipius sapientiā nil valebūt allegationes aduocatoruz. nec sophismata pBoy. nec pclarissima eloquia oratoy. nec astutie versutoy. De bis quattuor sic dicit Hieronym⁹. Quanti illic elingues et muti feliciores loquacib⁹ erunt quo ad pmum. quanti pastores phis. q̄ ad secundum. quanti rustici oratorib⁹. q̄ ad tertiū. quāti bebetes argutijs p̄ferendi sūt ciceronis. q̄ ad quartū. ℞ Quintū ē accusator terribilis. Tres enī tūc accusatores cōtra peccatorē stabūt. Primus est diabolus q̄ tūc accusabit. Aug⁹. Presto tūc erit dyabolus recitans verba professionis nostre. et obijciens nobis quecūq3 fecimus. et in quo loco et in qua hora peccauim⁹. z q̄d boni facere tūc debuim⁹. Victur⁹ est enī ille aduersari⁹. Equissime iudex iudica istū meuz esse ob culpā qui tuus esse noluit p grām. tuus est p naturā. meus p miseriā. tuus ob passionē. meus ob suasionē. tibi inobediēs. mibi obediens. a te accepit immortalitatis stolaz a me accepit banc pānosaz qua indutus est tunicā. tuā vestez dimisit. cū mea huc venit. Equissime iudex iudica illū meū eē et mecū damnandum esse. Heu heu poterit ne talis aperire os q̄ talis inuenit vt iuste cū dyabolo deputet. Hec aug⁹. Secundus accusator erit ppriū scelus. peccata enī ppa vnūquēq3 accusabūt. Sap. iij. Venient i cogitatōe peccatoy suoy timidi. et traducēt illos ex aduerso iniquitates eoy. Bern. Tūc loquentia simul ei⁹ opa dicent. Tu nos egisti opera tua sumus. nō te deserem⁹. sz semp tecū erimus. et tecū ad iudiciū pgemus. Multisq3 z multiplicib⁹ criminib⁹ eū accusabunt. Tertiꝰ accusator erit tot⁹ mūdus. Gregoriꝰ. Si queris q̄s te accusabit. dico totus mund⁹. Offenso enī creatore offendit totus mund⁹. Chrysostomus sup Matth. In illo die nihil ē q̄d̄ respondeam⁹. vbi celū z terra aqua sol z luna dies et noctes et totus mūd⁹ stabūt ante deū aduersus nos in testimoniū peccatoruz nostroy. et si oīa tacerent ipe tñ cogitatōes nostre z opa specialiter stabūt aduersū nos ante deum nos fortiter accusantes ℣.

Sextū est testis infallibilis. Tres enīz testes tūc aduersū se habebit peccator. Unum supra se habebit peccator. s. deū q̄ erit iudex z testis. Hiere. xxix. Ego sū iudex et testis dicit dñs. Aliū intra se scz pscientiā. Aug⁹. Quisquis futurū iudicē times. p̄sentē pscientiam corrige. Sermo enī tue cause testimonium pscīētie tue. Tertiū iuxta se. scz ppriū angelū ad custodiā deputatū. q̄ tanq3 pscius omniū q̄ fecit pira euz testimoniū phibebit. Job. xx. Revelabūt celi. i. angeli iniquitatem eius.

Septimū est artatio peccatoris. De hoc sic dicit Gregoriꝰ. O q3 anguste erūt tunc vie reprobis. superi⁹ erit iudex iratꝰ. inferius horrendū chaos. a dextris peccata accusantia. a sinistris infinita demonia ad supplicium trahentia. intus pscientia vrens. foris mundus ardēs. Miser peccator sic deprehēsus q̄ fugiet. latere erit impossibile. apparere intolerabile. Octauū est sentētia irreuocabil. Illa enīz sentētia nūq3 poterit reuocari. nec ab illa poterit appellari. Triplici ei de causa appellatio in causis iudicialibus non recipitur. Primo ppter iudicis excellentiā. Unde a rege ferente sententiā appellari i regno suo nō potest. q2 in regno suo nullu3 supra se h3. Similit nec ab imperatore vel papa potest appellari. Secūdo ppter criminis euidētiaz q2 qñ crimen notoriū est nō potest appellari Tertio ppter rem nō differendā. q2 res non recipit dilationē. q2 forte ex dilatiōe detrimētū pateret. Similiter ppter banc triplicē rationem ab illa sententia nō poterit appellari Primo ppter iudicis excellentiā. q2 iudex ille nullū supra se habz. sed ipse omēs excedit eternitate. dignitate. et potestate. Unde ab imperatore vel papa posset aliquo mō appellari ad deū. a deo autē ad nullū licet. quia supra se nullū habet. Secūdo ppter criminis euidentiā. omnia ei scelera et crimina reproborū ibidem nota erūt et manifesta. Hiero. Aderit illa dies in q̄ facta nrā q̄si in quadaz

tabula picta demōstrabūt. Tertio ppter rez nō differendā. nihil enī quodibi agitur dilationē patitur. sed omia in momento in ictu oculi peraguntur.

II De sancto Andrea apostolo.

ANdreas interpretatur decor⁹. vel respondēs. vel virilis. ab andron qđ est vir. Vel Andreas quasi antropos. id ē. homo. ab ana qđ est sursū. et tropos qđ est conuersio. q̄i sursū ad celestia cōuersus. et ad suum creatorem erectus. Fuit ergo decorus in vita. respōdēs in sapienti doctrina. virilis in pena. et antropos in gloria. Eius passionem presbiteri et diacones acbayę seu asie sicut oculis suis viderant ꝓscpserunt.

ANdreas et quidaz alij discipuli tribus vicibus a dño sūt vocati. Primo enī vocauit eos ad sui noticiaz sicut q̄n stante andrea die quadā cū iobāne magistro suo. et alio condiscipulo audiuit a iobanne. Ecce agnus dei. ecce q̄ tol. ꝛc. Et statim cum alio discipulo venit et vidit vbi manebat ihesus. et manserūt apud illum die illo. Inuenienſqz andreas frēm suū simonez adduxit illū ad ihesum. Sequenti aūt die ad piscationis opa redierūt. Postmodū secūdo vocauit eos ad sui familiaritatē. sicut cū die quadā turbis irruentib⁹ ad ihesum iuxta stagnū genezareth qđ ēt mare galilee nauim intrauit simonis et andree. et capta multitudine magna piscū. vocatiſqz iacobo et iobāne q̄ erāt in alia naui secuti sūt eū et iterū ad ppria redierūt. Sed postea tertio et vltimo vocauit eos ad sui discipulatū. sicut q̄n ambulante ihesu iuxta idē litus vocauit eos ō piscatione dicens. Venite post me faciam vos. ꝛc Qui relictis omnib⁹ secuti sūt eū. eiqz semp postmodū adbeserūt. nec vltra ad ppria redierūt. Nibilomin⁹ tñ vocauit andreā et q̄s daz de suis discipulis ad apostolatū. de qua vocatione ēt Marci. iij. Vocauit ad se q̄s voluit ipe. et venerūt ad eum. et fecit vt essent duodecim cū eo. ¶ Post ascensionē dñi diuisis apostolis andreas apō scitbiaz. Mattbe⁹ vo apud mirmidoniaz ꝓdicauit. Viri aūt illi ꝓdicatōez mattbei penit⁹ respuentes ei oculos eruerūt. et vinctū incarcerauerūt. post paucos dies occidere eū disponentes. Interea angel⁹ dñi sctō andree apparuit et mirmidoniā ad sanctū mattbeum ire precepit. Quo respōdente se viā nescire. iussit vt ad ripā maris iret. et ad ꝑmā nauē quā inueniret ītraret. Qui veloci⁹ iussa cōplens ad vbē ꝓdictaz venit angelo duce. et pspero vento flante. et inuento apto carcere sancti mattbei. eoqz viso fleuit plurimuz et orauit. Tūc dñs mattbeo reddidit bñficiū duoruz luminū quib⁹ eū ꝑuauerat nequicia pctōr. Mattbe⁹ ā tabinde recessit. et antbiochiā venit. Andrea vo mirmidonie remanēte. ut illi de euasione sancti mattbei andreā apprehendunt et per plateas ligatis manib⁹ ptrahunt. Cūqz ei⁹ sanguis efflueret p eis orauit et ad cbristum eos sua oratōne conuertit. inde in acbayam proficiscens. Hoc autem qđ dr de hmōi orbatione mattbei et restitutione duoꝝ luminū p andreā nō puto dignū fidei. ne in tanto euangelista minoratio infirma denotet. quasi sibi nō potuerit obtinere quod andreas ei tam facile impetrauit.

¶ Quidā iuuenis nobilis dū inuitis parentibus apostolo adbesisset. parentes eius domū in qua morabat cū ap'lo succenderunt. Cūqz iam in altū flāma succrescceret. puer accepta ampulla sup ignē aquā sparsit. et statim ignē extinxit. Illis aūt dicentib⁹. fili⁹ noster magus effect⁹ est. dū pscalas vellēt ascēdere adeo sūt excecati vt ipas scalas penitus nō viderēt. Tūc quidā exclamās ait. Ut qđ vos stulto labore consumitis. de⁹ pugnat pro eis. et vos nō videns. Cessate iam ne in vos ira dei deseuiat. Multi ergo hoc vidētes domino crediderūt. Parentes vo ei⁹ post quinquaginta dies mortui in vno monumento sunt positi. ¶ Quedā mulier cuidā homicide cōiuncta cū parere nō posset sorori sue dixit. Vade et p me dyanā dominā nostram inuoca. Cui inuocanti ait diabol⁹. Cur me inuocas. cum tibi prodesse nō possim. Sed vade ad andreā apostolū q̄ sororē tuaz poterit adiuuare. Ad quē cū uisset et apostoluz

De sancto Andrea.

ad sororē pcliatātē duxisset. dicit ei apostol⁹. ¶Recte ꝑ pateris. qr male nupsisti. dolose cō cepisti. et demones cōsuluisti. Sed tñ pen̄i te et in christū crede et puerū proisce. Qua credente abortiuū protulit et dolor cessauit

B ¶Senex quidaꝫ nomīe nicola⁹ adijt apostolū dicēs. Bñe ecce. lxx. anni vite mee sunt in quib⁹ semp luxuriose deseruiui. Ac cepi aūt aliquando euangeliū orans deum vt mihi amodo ꝓtinentiam largiret. Sed ī tpo peccato inueterat⁹. et a mala ꝓcupiscentia illectus. statim ad opus solitum reuertebar. Quadam igit vice ꝓcupiscentia inflammatus oblitus euangeliū qđ sup me posueram ad lupanar iui. statim qꝫ meretrix dixit mihi. Egredere senex. egredere. qr angel⁹ dei es tu. ne me ꝓtingas. neqꝫ huc accedere presumas. video enim sup te mirabilia. Stupefactus ad verba meretricis recolui q̄ mecū euangeliū detulisse. ¶Nūc igit sctē dī ꝑ salute mea tua pia oratio intercedat. Audiēs hoc beat⁹ andreas flere cepit. et a tertia vsqꝫ ad nonam orauit. Et surgens noluit comedere. sed ait. ¶Non comedā donec sciaꝫ si dominus miserebit hui⁹ senis. Cunqꝫ diebus q̄nqꝫ ieiunasset. venit vox ad andreā dicens Obtines andrea pro sene. sed sicut per ieiuniū maceraſti te. sic se et ipe affligat ieiunijs vt saluetur. Sicqꝫ fecit. et sex mensib⁹ in pane et aqua ieiunauit. et postmodum plenus bonis operib⁹ in pace requieuit. Venit igit vox ad andreā dicēs. ¶Per orationē tuaꝫ nicolaū quē perdiderā acquisiui. ¶Quidaꝫ iuuenis christian⁹ secretius sācto andree dixit. ¶Pater mea pulcrū me videns de opere meilicito temptauit. Cui cū nullaten⁹ assentirem iudicē adijt. volens in me crimen tāte nequicie retorquere. Sed ora pro me ne moriar tam iniuste. nam et accusatus penit⁹ reticebo. malens vitā ꝑdere q̄ matrem meaꝫ ita turpiter infamare. Iuuenis igitur adiudiciū vocat. et illuc eū andreas ꝓsequit. Accusat ꝓstanter mater filiū. q̄ se voluerit violare. Interrogat⁹ pluries iuuenis an res taliter se haberet. nihil penitus respondebat. Tunc andreas matri dixit. Crudelissima feminarū q̄ ꝑ tuū libidinē vnicum filiū tuum vis perimere. Tunc illa preposito dixit. Bomine huic homini filius meus adhesit post q̄ꝫ hoc agere voluit. sed nequiuit. Irat⁹ itaq̄ iudex iussit puerum in saccum linitum pice et bitumine mitti. et in flumine pisci. Andreaꝫ vero ī carcere reseruari donec excogitaret supplicium quo periret. Sed orante andrea tonitruū horribile omēs terruit. et terre motus ingens cunctos prostrauit. et mulier a fulmine pcussa et arefacta corruit. Ōrātibus autem ceteris apostolum ne perirent orauit pro eis. et omnia cessauerūt. Tūc prepositus credidit et domus eius tota. ¶Cū autē essꝫ apostolus in ciuitate nicea dixerūt ei ciues q̄ extra ciuitatem secus viam septeꝫ demones erant. qui pretereuntes homines occidebant Quibus ad iussum apostoli añ populum in specie canū venientibus. precepit vt illucirent vbi nulli hominum nocere possent. Qui statim euanuerunt. Illi autem homines hoc viso fidem christi receperunt Et cum venisset ad portaꝫ alterius ciuitatis ecce quidaꝫ iuuenis mortuus ferebat. Querente apostolo quid ei accidisset. dictum est ei q̄ septem canes venerūt et eum in cubiculo necauerunt. Et lacrimans apostolus ait Scio domine q̄ fuerunt demones quos a nicea vrbe repuli. Dixitq̄ pri. Quid dabis mihi si suscitauero filiū tuuꝫ. Cui ille. ¶Nil carius eo possideo. ipm ergo tibi dabo. Et fctā oratione surrexit et apl'o adhesit. ¶Cuꝫ quidaꝫ viri numero quadraginta ad apostolū nauigio venirent. vt ab eo fidei doctrinaꝫ reciperent. Ecce a diabolo mare concitatur. et omnes pariter submergunt. Cum autē eor corpora ad litus delata fuissent. ante apostolum deportant. et ab eo continuo suscitant. Qui omnia que sibi acciderant narrauerūt Unde in quodaꝫ hymno ipsi⁹ legitur. Quaterdenos iuuenes submersos maris fluctibus. vite reddidit vsibus. ¶Item magisteꝫ iohannes beleth ait de festo sancti andree. Sciendumꝫ est inquit q̄ niger fuit colore. barba prolixa. statura mediocris. E ¶Beatus igitur andreas in achaya consistens totam eam ecclesijs impleuit. ac plurimos ad fidem christi conuertit. Uxoreꝫ quoqꝫ egee

proconsulis fidem christi docuit.et sacro baptismatis fonte ipam regenerauit. Audiēs hoc egeas patras ciuitatez ingreditur.compellens christianos ad sacrificia ydolorum Cui occurrens andreas dixit.Oportebat vt tu qui iudex hominū esse meruisti in terris iudicem tuum qui in celis est agnosceres.z agnitum coleres.et colendo animū a falsis dijs penitus reuocares.Cui egeas.Tu es andreas qui superstitiosam predicas sectam. quam romani pncipes nuper exterminari iusserunt.Ad quē andreas.Romani principes nondum cognouerunt quomodo filius dei veniens docuerit ydola esse demonia. q̄ hec docent vnde offendatur deus.vt offensus ab eis auertatur.z auersus nō exaudiat et non exaudiendo ipi a dyabolo captiuent. z captiuati tamdiu deludantur donec nudi de corpore exeant.nihil secum preter peccata portantes.Cui egeas.Ista vana iesus verster pdicans crucis patibulo est affix⁹.Cui andreas.Pro restauratione nostra nō pro culpa sua crucis patibulum sponte suscepit Ad quē egeas dixit.Cum a suo discipulo fuerit traditus.et a iudeis tentus.et a militib⁹ crucifixus.quomodo tu dicis eum spōte crucis subijsse supplicium.Tunc andreas q̄nq; rationibus cepit ostendere christum voluntarie passum fuisse.scilz ex eo q passionē suā preuidit.et discipulis suis futuram predixit Ecce inquiens ascendimus hierosolimā.zc. Et ex eo q petro eum ab hoc auertere cupienti dure indignat⁹ fuit dicens.Vade post me satbana.zc.Et ex eo q vtriusq; sc̄z patiendi et resurgendi se potestatem habere manifestauit dicens.Potestatem habeo ponendi animam meā et iterum sumendi eam.Et ex eo q proditorem precognouit cum panē intinctum ei dedit.nec tamen vitauit. Et ex eo q locum in quo proditorem venturū sciebat elegit.Et his omnibus se interfuisse asseruit.Addiditq; andreas.q mysteriuz crucis magnum esset.Cui egeas.Mysteriū dici non potest sed supplicium.Verūtamē nisi dictis meis obtemperaueris.ipsum mysterium in te faciam experiri.Cui andreas.Si crucis patibulū expauescerez.crucis gloriā non pdicarem.Audire autē te volo mysterium crucis si forte credas.ipm agnitum colas vt salueris. Tunc cepit ei mysteriū redemptōnis pandere.et q̄z congruum et necessariū fuerit q̄nq; rationibus persuadere. Prima ratio est.q quia pmus homo per lignum mortem intulerat preuaricādo. congruū fuit vt secundus homo per lignuz mortem repelleret patiēdo. Secunda q q̄a de immaculata terra factus fuerat preuaricator.congruum fuit vt de immaculata nasceretur virgine reconciliator. Tertia q q̄a adam ad cibum vetitum incontinenter manus extenderat.congruuz fuit vt secundus adam in cruce īmaculatas manus extenderet.Quarta q quia adam cibum suauez vetitū gustauerat.congruū fuit ad hoc q contrarium repelleretur contrario.vt christus esca fellea cibaretur.Quinta quia ad hoc q christus nobis suam īmortalitatem conferret.congruū fuit vt nostrā sibi mortalitatez assumeret.Nisi enī deus factus fuisset mortalis.homo non fieret īmortalis.Tūc egeas dixit.Hec vana tuis narra.et mihi obtēpera dijsq; omnipotentibus sacrifica.Cui andreas.Omnipotenti deo agnū immaculatum quotidie offero. Qui post q̄z a toto populo comestus fuerit vivus z integer perseverat Egea quomodo hoc fieret requirente dixit andreas vt formaz discipuli assumeret. Cui egeas.Ego cum tormentis a te exigam huius rei noticiam. Iratusq; iussit eum in carcere recludi.Mane facto tribunali sistitur. et ad sacrificia idolorū egeas eū iterū īuitare cepit dicens.Nisi mihi obtemperaueris.in ipsaz quā laudasti crucē faciā te suspēdi.Cūq; ei multa supplicia minaretur.respondit. Quicquid tibi videtur in supplicijs maius excogita.Tanto enī regi meo ero acceptior. q̄nto fuero p noīe ei⁹ ī tormētis pstantior. Tunc iussit euz a viginti hominibus cedi.et cesum manibus et pedibus cruci alligari.vt sic longiorem reciperet cruciatū.Cunq; duceretur ad crucē factus est concursus populoz dicentiū.Innocens sanguis ei⁹ sine causa damnatur.Quos tamen rogauit aplūs. ne suū martyriū impedirent.Videns autez

andreas a longe crucem. salutauit eam dicens. Salue crux que in corpore christi dedicata es. et ex membris eius tanq̃z margaritis ornata. Anteq̃z in te ascenderet dominꝰ timorẽ terrenum habuisti. modo vero amorem celestem obtinens pro voto suscideris. Securus igitur et gaudens venio ad te. vt tu exultans suscipias me discipulũ eius qui pependit in te. quia amator tuus semper fui et desideraui amplecti te. O bona crux que decorem et pulchritudinem de membris domini suscepisti. diu desiderata. solicite amata. sine intermissione quesita. et iam cõcupiscenti animo preparata. accipe me ab hominibus. et redde me magistro meo. vt per te me recipiat qui per te me redemit. ¶ Et hec dicens se exuit. z vestimenta carnificibus tradidit. Sicq̃z eum in cruce vt iussum fuerat suspenderunt. In qua biduo viuens viginti milibus hominũ astantiũ predicauit. Tunc minante turba egee mortem. et dicente virũ sanctũ mansuetũ et piũ non debere ita pati. venit vt ipsũ deponeret Quẽ videns andreas dixit. Quid tu ad nos venisti egea. si pro penitentia. ipsam cõsequeris. si autez vt me deponas. scias quia ego viuꝰ de cruce non descendam. Jam enĩ video regem meũ qui me expectat. Et cũ vellent euz soluere. nullo modo poterant ad euz pertingere. quia statim eorũ brachia stupida redebantur. Videns autem andreas q̃ plebs volebat euz deponere. banc orationez in cruce fecit. vt dicit Augustinus in libro de penitentia. Ne me permittas domine descendere viuum. sed tempus est vt commendes terre corpus meum. tamdiu enĩ iam portaui. iam tamdiu super commendatuz vigilaui z laborauí q̃ vellem iam ab ipsa obedientia liberari. et isto grauissimo indumento spoliari. Recordor quantum in portando onerosum. in domando superbum. in fouendo infirmum. in coercendo lasciuum laborauí Scis domine quotiens a puritate contemplationis retrabere me contendebat. quotiens a dulcissimo quietis tue somno me excitare obtendebat. quantũ et quotiens laborẽ ingerebat. Qui igitur tãdiu vt potui pater benignissime pugnanti restiti. et tua ope superauí. a te iusto remuneratore et pio posco ne mihi id vltra cõmendes. sed depositum reddo. Commenda alij q̃ illo vltra non impediar. et resurrecturum seruet et reddat. vt et ipsum quoq̃z meritũ sui laboris recipiat. Terre id cõmenda vt me amplius vigilare non oporteat. et libere ad te fontẽ indeficientis gaudij tendere anxiantẽ iã non retrabat nec impediat. Hec Augꝰ. His dictis splendor nimius ꝺ celo veniens dimidia hora eũ circũdedit. ita vt nullus eũ videre posset. Et abscedente lumine simul cũ ipso lumine spiritũ tradidit. Maximilla vero vxor egee tulit corpus apostoli sancti z honorifice sepeliuit. Egeas vero anteq̃z domũ suaz redijsset arreptus a demone in via corã omnibus expirauit. Aiunt quoq̃z de sepulcro sancti andree manna in modũ farine et oleũ cuz odore suauissimo emanare. a quo que sit ãni futuri fertilitas incolis regionis ostenditur. Nam si exiguũ profluit exiguũ terra exhibz fructũ. si copiose copiosũ. Hoc forte antiquitus veruz fuit. Sed modo eius corpꝰ apud constantinopolim translatũ esse perhibetur

¶ Episcopus quidã religiosã habens vitã beatũ andreã inter ceteros sanctos ĩ veneratione habebat. ita q̃ in cũctis suis operibus hũc semp titulũ preponebat. Ad honorem dei et beati andree. Jnuidẽs igitur viro sancto hostis antiquꝰ ad euz decipiendũ tota calliditate se cõtulit. seq̃z in formaz mulieris pulcerrime transformauit. Venit igitur ad palaciũ episcopi asserens se velle cõfiteri eidem. Mandat eps vt suo penitentiali cõfiteatur cui plenitudinez tradiderat potestatis. Renũciat illa q̃ nulli hominũ nisi sibi secreta sue conscientie revelabit. Sicq̃z cõuictus epus eam ad se venire pcepit. Cui illa. Obsecro domine miserere mei. Ego enĩz in annis puellaribus vt cernitis constituta. et a puericia delicate nutrita. necnon et regia stirpe progenita. huc in pegrino habitu sola veni. Nam pater meꝰ rex vtiq̃z valde potẽs cuidã magno ꝓncipi me volebat in ꝓnugiuz sociare. Cui respondi q̃ omnẽ thorum abominarer maritalem. quia virginitatez meã

christo in ppetuū dedicauit.⁊ ideo nūq̄z posse in carnalē copulā ꝓsentire. Beniqz sic artata q̄ oportebat me ei⁹ voluntati durissime obedire. aut certe diuersa subire supplicia. latenter fugā inij. magis eligēs exulare q̄z spōso meo fidē infringere. Audiens vō vrē sanctitatis p̄coniū. sub alas vestre ptectōis confugi. sperans me apud vos locum reperire quietis. vbi possem ꝓtemplatōis carpere secreta silentia. p̄sentisq̄z vite vitare naufragia et pturbationē mūdi fugere pstrepētis. Ad mirans in ea ēps nobilitatez generis. pulcritudinē corporis. tam imensum feruorem. et tante eloquentie venustatē. placida et benigna voce respondit. Esto secura filia. ne formides. q̄ ille ob cui⁹ amorē te et tuos et tua tam viriliter ꝓtempsisti. tibi ob ℟ in presenti cumulū gratie et in futuro plenitudinē gl'e largietur. Sed et ego seruus ei⁹ me ⁊ mea tibi offero. Eligasq̄z vbi tibi placuerit mansionem. Volo aūt vt hodie mecū prandere debeas. Cui illa. Noli inq̄t pater. noli de hac re me rogare. ne forte ex hoc aliqua mali suspicio pueniat. et nitor fame vestre denigrationez aliquam patiat. Ad quam ēps dixit. Plures erimus et nō soli. et ideo nullū male suspitionis scrupulū in aliq̄ poterit generari. Venientes itaq̄z ad mensā ēps et illa exopposito consederūt. ceteris residentib⁹ hinc et inde. Intendit in eam crebro ēpus. eiusq̄z faciē non desinit intueri. et pulcritudinez admirari. Sicq̄z dū oculus figitur anim⁹ sauciatur. Et dum eius faciem nō desinit intueri. antiquus hostis cor ei⁹ graui iaculo vulnerauit. Perpendit hoc et ipe diabolus. et pulcritudinem suam cepit magis ac magis augere. Jamq̄z epiſcop⁹ proximus erat consensui vt eam de illicito opere attemptaret quādo possibilitas se offerret. Tunc subito quidam peregrinus venit ad hostiū. crebris ictibus pulsans. et magnis clamoribus postulans sibi aperiri. Cunq̄z aperire nollēt. et ille magnis clamoribus et ictibus nimis esset importunus. interrogat epiſcop⁹ mulierem si ingressum illius peregrini bomīs acceptaret. Cui illa dixit. Proponatur sibi aliqua questio satis grauis. quam si enodare sciuerit admittatur. Si aut̄ nescierit tanq̄z inscius et indignus epiſcopi presentia repellatur. Fauent ei⁹ omēs sententie. et quis sufficiens esset hanc questionē pponere scitant. Cūq̄z nullus sufficiens inueniretur. ēps dixit. Quis enī nostrū ad hoc tam sufficiens est sicut vos o domina q̄ ceteros nos et eloquentia p̄ceditis. et sapientia nob̄ omnibus ampli⁹ rutilatis. Vos igit̄ hanc pponite questionē. Tū illa dixit. Interroget̄ q̄d est maius mirabile q̄d de⁹ vnq̄z in parua re fecerit. Interrogatus de hoc peregrin⁹ p nūcium dixit. Diuersitas et excellentia faciērū. Inter tot enī homīes qui fuerunt ab initio mundi et vsq̄z in finem futuri sūt. duo reperiri non possent quor̄z facies pomīa similes essent. et in ipa quoq̄z tam minima facie omnes sensus corpis deus collocauit. Audientes omēs ei⁹ responsionem admirātes dixerūt. Vera et optima est solutio questionis. Tunc mulier ait. Proponatur sibi secūda questio grauior. in qua melius possim⁹ ei⁹ sapientiā experiri. Querat̄ ab eo vbi terra sit altior omni celo. Percunctatus de ℟ peregrinus. respondit. In celo empireo vbi residet corp⁹ christi. Corpus enī christi q̄d est altius omni celo. est d̄ nostra carne formatū. Prior caro nostra quedaz terrea substantia est Cum ergo corp⁹ christi sup omēs celos sit. et de nostra carne originē duxerit. caro aut̄ nostra de terra sit condita. constat q̄ vbi corpus christi residet ibi procul dubio terra altior celo manet. Refert nunci⁹ q̄ responderat peregrinus. Et ecce omēs responsionē eius mirabiliter approbant. et magnifice sapiētiā eius laudant. Tunc illa iterum dixit. Fiat ei tertia questio grauissima et occulta. ⁊ ad soluendū difficilis et obscura. vt sic ei⁹ sapiētia tertio cōprobet̄. et dignus sit vt ad mensam ēpi merito admittat̄. Querat̄ ab eo quantū spaciū sit a terra vsq̄z in celum. Requisitus de ℟ peregrinus nūcio dixit. Vade ad eū qui te misit ad me. et de ℟ diligent̄ pcunctare. ipe enī meli⁹ me ℟ nouit. ⁊ ideo tibi de ℟ melius respondebit. Nam ipe illud spaciū mēsurauit q̄n de celo in abyssum cecidit. ego autem de celo nunq̄z cecidi. ⁊ ō illud spaciū nunq̄z

De sancto Nicolao.

mensuraui. Non enī est mulier sz dyabol⁹ q̄ se posuit in similitudinez mulieris. Audiens ꝑ nūci⁹ vehementer expauit. et ea q̄ audierat corā omīb⁹ recitauit. Quibus ita q3 omnib⁹ z stupentib⁹. antiquus hostis de medio eoz euanuit. Ep̄us aūt rediens ad se redarguit amare semetip̄m. z de perpetrata culpa veniaz lamentabiliter p̄cabat. Quisitq3 nūciū vt pegrinus introduceret. sz nequaq3 amplius inuenitur. Tūc ep̄s pplūm conuocauit z eis euidenter exposuit ordinem gestorei. p̄cepitq3 vt omēs ieiunijs et oratōib⁹ insisterent. si forte dñs reuelare alicui dignaretur. quis nam ille peregrinus fuerit q̄ eum a tanto periculo liberauit. Reuelatū autez est illa nocte episcopo q⁹ beat⁹ andreas fuerit qui pro liberatōne ipius se posuerit ī habitu peregrini. Cepit igit ep̄s ī deuotōe beati andree magis crescere. ac eū exinde ī reuerentia plus habere. ¶ Cum prepositus quidam cuiusdam ciuitatis agrū sancti andree abstuliss. et ob hoc grauissimis febrib⁹ orante ep̄o fuerit correptus. ille episcopū rogauit vt pro se oraret. et agrum sibi redderet Sed cum orante episcopo sanitatez recepisset. agrum iterū vsurpauit. Tunc episcopus orationi se dedit et omēs lampades ecclesie fregit dicens. Hoc lumen nō accendetur donec dominus se de suo inimico vindicet. et ecclesia quod amisit recuperet. Et ecce ꝑpositus grauissimis iteruz febribus laborauit. Quisitq3 nuncios episcopo vt pro se oraret et agrum suū et alium sibi similem redderet Cui cum ep̄s responderet. iam oraui z exaudiuit me de⁹. ip̄e ad eū se portari fecit. z vt ecclesiā intraret ad orandū coegit. Ep̄s duz ecclesiam ingredit. ille subito moritur et ager ecclesie restituit.

III

De sancto Nicolao.

Nicolaus dicitur a nicos quod est victoria et laos q̄ est pplus. inde nicola⁹ quasi victoria populi. i. vicioz que popularia z vilia sunt. Vel dicit victoria populi. quia multos pplos vita et doctrina docuit vicia et peccata vincere. Vel nicolaus dicit a nicos quod est victoria et laos. q̄si victoriosa laus. Vel a nitor et laos q̄ est popul⁹. quasi nitor populi. Habuit enī in se ea que nitorem et mūdiciā faciunt. Nam ſm ambrosiū mundat sermo diuinus. mundat vera confessio. mūdat sancta cogitatio. mūdat bona operatio. Eius legendam doctores argolici conscripserunt. Est autez argos ſm Isidorum ciuitas grecie. Unde et argolici greci vocant. Alibi quoq3 legitur q⁹ methodius patriarcha eius vitam grece scripsit quam iohannes diaconus in latinum transtulit et plura addidit.

B

Nicolaus ciues patere vrbis ex diuitibus et sanctis parētibus originē duxit. Pater eius epiphanus. mater vero iohanna dicta est. Quem cū in primeuo iuuentutis sue flore parentes genuissent deinceps continenter viuentes celibem vitam duxerunt. Hic ꝑma die dum balnearetur erectus stetit in pelui. Insuper quarta et sexta feria tantum semel lugebat vbera. Factus autem iuuenis aliorum iuuenū deuitans lasciuias ecclesiaruz potius terebat limina. et quicquid ibi de sacra scriptura intelligere poterat memoriter retinebat. Patrentibus vero suis defunctis cogitare cepit qualiter tantam diuitiarū copiam non ad laudem humanam sed ad dei gloriaz dispēsaret. Tunc quidam cōuicaneus suus satis nobilis tres filias virgines ob inopiam prostituere cogit vt sic infami earū commertio aleretur. Quod vt sanct⁹ cōperit. scelus abhoruit. et massam auri panno inuolutā in domum eius p fenestram nocte clam iecit. et clam recessit. Mane autē surgens homo massam auri reperit. et deo grās agens primogenite nuptias celebrauit. Non multo post tempore dei famul⁹ simile pegit opus. Quod rursus ille reperiens z in laudes immensas prorūpens. de cetero vigilare ꝑposuit vt sciret quis esset qui sue inopie subueniisset. Post paucos etiam dies duplicataz auri massam in domū proiecit. ad cuius sonitum ille excitat. et nicolaū fugientē insequit taliq3 voce alloquitur. Siste gradum. teq3

aspectui ne subtrahas meo. Dicq3 accurrēs velocī9 nicolaū hūc esse cognouit. Mox humi prostrat9 osculari volebat pedes ei9 Qđ ille refutās ab eo exegit. ne eū q3diu viueret publicaret. Mdost ħ miree ciuitatis defūcto ep̄o. cōuenerūt ep̄i. illi ecclesie de ep̄o puisuri. Erat aūt inter eos quidam magne auctoritatis ep̄s. ad cuius electiōem omnium sententia dependebat. Cum igitur cunctos ieuniis et orationib9 insistere monuissz. nocte illa vocem audiuit dicentem sibi vt hora matutinali fores ecclesie obseruaret. et quez p̄mū ad ecclesiam cuius etiā nomen esset nicolaus venire conspiceret. ipsum in ep̄m cōsecraret. Hoc ergo alijs reuelans episcopis admonuit vt omnes orationibus insisterēt et ipse pre foribus excubaret. Mirum imo dum. Hora matutinali quasi a deo missus ante omnes se agebat nicolaus. Quē apprehendens ep̄us dixit ei. Quod tibi nomē est. Ille vt erat columbina simplicitate plenus. inclinato capite. Nicolaus inquit vestre sanctitatis seruus. Quem in ecclesiā ducentes licet plurimū renitentem in cathedram collocauerūt. Ipse autē eandē quaz p̄us humilitatē et morū grauitatē in omnib9 sectabat. In oratione peruigilabat. corpus macerabat. mulierū consortia fugiebat. būilis erat in omnes suscipiendo. efficax in loquendo. alacer in exhortando. seuerus in corripiēdo. Fertur quoq3 sicut legitur in cronica q̄dam nicolauz niceno interfuisse concilio. ¶

¶ Quadam autē die dum quidam naute periclitarent ita cum lachrymis orauerunt Nicolae famule dei si vera sunt que de te audiuimus. nūc ea experiamur. Mox quidaz in eius similitudine apparuit dicens. Ecce assum. vocastis enī me. Et cepit eos in antēnis et rudentib9 alijsq3 iuuare nauis armamentis. Statimq3 cessauit tēpestas. Cum aūt ad eius ecclesiā venissent quē nūq3 antea viderāt sine indice cognouerūt. Tūc deo et sibi de sua liberatōe grās egerūt. Qđ ille diuine misēdie z eoz fideī nō suis meritis attribuere docuit. ¶ Quodam tpe totā puiciā sancti nicolai fames valida pculit. ita vt omnibus deficerent alimenta. Audiens autem vir di naues onustas tritico portui applicasse. illuc statim pficiscitur rogans nautas vt saltem in centuz modijs p quālibet nauem fame periclitantib9 subueniret. Cui illi. Nō audemus pater. quia mensuratū alexādrie oportet in horrea imperatoris nos reddere. Quibus sanct9 dixit. Facite nūc quod dico. et vobis in dei virtute p̄mitto q̄ nullam minorationē habebitis apud regū exactorem. Quod cum fecissent. et eandē mensurā quā alexandrie acceperāt reddidissent ministris imperatoris miraculū referūt. et deū in suo famulo magnifica laude attollunt. Frumētum aūt ꝑm vnuiscuiusq3 indigentiā vir di distribuit. ita vt miraculose duobus annis non tantū ad victū sufficeret. sed etiā ad vsū seminis abundaret. ¶ Cum autem regio illa idolis deseruisset. p̄ ceteris nefande dyane simulacrū populus coluerat. adeo vt vsq3 ad tempus viri dei nōnulli rustici predicte religioni execrabili deseruirent. ac sub q̄daz arboze ꝓsecrata dyane quosdam ritus gentiliū exercerent. Et vir dei p̄dictum rituz de omnib9 finibus expulit. ipsamq3 arborē precidi mandauit. Iratus ex hoc ꝓtra eum hostis antiquus oleum mydiaton qđ ꝓtra naturam in aqua et lapidibus ardet confecit. seq3 in formā cuiusdā religiose femine trāsfigurans. quibusdā ad virū dei nauigantib9 in quadaz sagenula obuiauit. Dicq3 affata est eos. Mallem ad sanctū dei venire vobiscum. sed nequeo. Rogo ergo vos vt ħ oleū ad eius ecclesiā deferatis. et ob mei memoriam ex illo aule eius parietes liniatis. et statim euanuit. Et ecce aliū cernūt nauiculam cum honestis psonis. inter quos vnus erat simillimus sancto nicolao. Qui sic ait illis. Heu quid mulier illa locuta est vobis vl q̄d attulit. Illi aūt cuncta p ordinem narrauerē. Quibus ille. Hec est impudica dyana. z vt me verū dicere cōprobetis. oleum illud i mare proijcite. Quib9 proijcientib9 ingēs ignis in mari succendit. et contra naturā diutius in mari ardere ꝓspicitur. Venientes igitur ad seruum dei aiebant. Vere tu es ille q̄ nobis in mari apparuisti z a diaboli insidijs liberasti. ħ Isder idē temp9 cū quedam

De sancto Nicolao.

gens romano imperio rebellasset. Quam imperator tres principes Nepocianū Ursum & Apilionē misit. Quos portui adriatico obventū Contrariū applicatos. btūs nicolaus vt secū comederēt inuitauit. volēs vt gentem suā a rapinis cōpescerēt quas in mundinis exercebant. Interim dū sctūs abesset. consul corrupt⁹ pecunia tres innocētes milites iusserat decollari. Qđ vt vir sctūs audiuit rogauit principes illos vt secū illuc vsq; gōu cō cito pperarēt. Veniēsq; ad locū vbi decollādi erāt inuenit eos poblice flexo et facie iam velata & spiculatorē ensem sup eor capita iā vibrasse. Et nicola⁹ zelo accensus i lictorez se audacter ingessit. et gladiū de manu ei⁹ eminus ptulit. innocētesq; soluēs eos incolumes secū duxit. Illico ad ptoriū cōsulis pperat et fores clausas vi reserat. Quod illi consul occurrēs salutauit eū. Et spernēs Ꝑ sāci⁹ dixit. Inimice dei legis puaricator. q̄ temeritate p̄ sūpsisti tanti psci⁹ sceleris vultū Conspicere nostrū. Quē postq; plurimū obiurgauit. ad pces tñ illor ducū eū penitentē benigne recepit. Recepta igit bñdictiōe impiales nuncij uter pagūt. & imperio sine sanḡne bostes subdūt. Rediēteq; ab impatore magnifice sūt recepti. Quidā āt eor felicitatib⁹ inuidētes. p̄fecto impatoris p̄ce et p̄cio suggesserūt vt eos apd̄ impatorē de lese maiestatis crimie accusaret. Qđ cū impatori suggessisset. ille nimio furore replet⁹ eos icarcerari p̄cepit. ac sine aliq̄ interrogatione illa eos nocte occidi mādauit. Qđ cū a custode didicissent scidērūt vestimēta sua. et gemere amare ceperūt. Tūc vn⁹ eor. s. nepocian⁹ recolēs q̄ beat⁹ nicolaus tres innocētes liberauerat. exborta tus est alios vt eius patrocinia flagitarent. Quib⁹ orātib⁹ sctūs nicola⁹ nocte illa cōstātino impatori apparuit. d. Cur illos principes tām iniuste compbēdisti et morti sine crimine addixisti. Surge velox. eosq; quantoti⁹ dimitti iubeto. Sin aūt oro deū vt tibi suscitet bellū in q̄ tu corruas et bestijs cibus fias Cui imperator. Quis es tu q̄ hac nocte palaciū meū ingressus talia audes loq̄. Cui ille Ego sū nicola⁹ miree ciuitatis epūs. Sic & p̄fectū similiter terruit p visū dicēs. Mente & sensu pdite. cur in necē innocentū cōsensisti Pperge cito et eos liberare stude. Sin autē corpus tuū vermib⁹ scaturiet et domus tua citius destruet. Cui ille. Quis es tu q̄ nobis tanta minaris. Scito inq̄t me esse nicolaū miree ciuitatis epm. Utriq; euigilantibus statim mutuo sua somnia pandūt. et p illis incarceratis cōtinuo mittūt. Quib⁹ ait imperator. Quas magicas artes nostis vt tantis nos illudatis somnijs. Cui illi respondērūt se magos nō esse. nec mortis sententiam meruisse. Tunc imperator. Nostis inq̄t bominē cui nomen est nicola⁹. Et illi audito Ꝑ noīe manus extenderunt ad celū. rogantes deū vt eos sancti nicolai meritis a p̄nti periculo liberaret. Et cū imperator totā vitā ei⁹ et miracula ab eis didicisset. dixit eis. Ite et gratias deo agite q̄ vos ei⁹ precib⁹ liberauit Sed et de nostris eidē afferte gaudiolis rogantes eū vt vlterius mibi minas non inferat. sed p me et regno meo ad dñm p̄ces fundat. Post paucos dies p̄dicti viri ad famulum dei veniūt. moxq; ad ei⁹ pedes bumiliē se prosternunt dicentes. Vere famul⁹ dei es vere cultor et amator christi. Cunq; sibi omnia p ordinez retulissent. ille eleuatis in celuz manibus immensas dō laudes retulit. & bñ instructos principes ad propria remisit.

Cum aūt domin⁹ vellet eum assumere. rogauit dñm vt angelos suos sibi mitteret. Et inclinato capite angelos ad se venire vidit. et dicto psalmo In te domine speraui. vsq; in manus tuas dñe. ꝛc. tradidit spiritū. anno dñi. ccc xlvj. vbi celestium melodia audita est. Qui dum sepultus fuisset in tumba marmorea. a capite fons olei. et a pedibus fons aque profluxit. & vsq; bodie ex eius mēbris sacrum resudat oleum valens in salutē multorum. Successit autem ei quidam vir bonus qui tamen de sede sua abinuidis est depulsus. Quo eiecto oleum fluere desijt. Sz eo reuocato ptinus emanauit Post multum vero temp⁹ turci mirean vrbez destruxerunt. Quadraginta vero septez milites barenses illuc profecti quattuor monachis illis ostendentibus tumbam sancti nicolai aperuerūt. ossaq; eius in oleo natātia

in vrbem bareã reuerẽter detulerunt. anno dñi. M.lxxxvij ¶ Vir quidã ab vno iudeo quandã summã pecunie mutuo accepit. iurans sup altare sancti nicolai. cũ aliũ fideiussorẽ habere nequiret. q̃ q̃zciti⁹ posset sibi reddere. Tenẽte aũt illo diu pecuniaz. iude⁹ eã expostulauit. sed eã sibi reddidisse affirmat. Trahit ergo eũ ad iudiciũ et iuramentũ iudicẽt debitoꝛ. Ille baculũ cauatũ quez auro minuto ipleuerat secũ detulerat. ac si ei⁹ adminiculo indigeret. Volens igit̃ facere iuramentũ. iudeo baculũ tradidit reseruandum Jurauit ille q⁹ plus sibi reddiderit etiã q̃z deberet. Facto iuramẽto baculũ suum repetijt Et iude⁹ ignarus astutie eum sibi reddidit. ¶ Rediẽs aũt q̃ fraudẽ fecerat in quodaz biuio oppressus coꝛruit somno. curruſqz cũ ipetu veniẽs eũ necauit. et plenũ baculũ auro fregit. et aurũ effudit. Audiens ℔ iudeus cõcitus illuc venit. Cunqz dolum vidisset. et a mltis ei suggẽret vt aurũ reciperet omnino renuit. nisi q̃ defunct⁹ fuerat ad vitã beati nicolai meritis redderet̃. asserens se si hoc fieret baptisma suscepturũ et christianũ futurum Continuo q̃ defunct⁹ fuerat suscitatur. et iudeus in christi nomĩe baptizat̃. ¶ Quidam iudeus videns beati nicolai vtuosam potentiam in miraculis faciendis. imaginẽ eius sibi fieri p̃cepit. eamq⁹ in sua domo collocauit. Cui res suas cũ aliq̃ longi⁹ iret cum minis cõmendabat. hec vel similia verba dicens. Ecce nicolae. Omĩa bona mea vobis custodienda cõmitto. et nisi oĩa bene custodieritis. vltionẽ expetã de vobis verberibus et flagellis. Quadã igit̃ vice dum ille abesseꝛ. fures aduenĩũt. cũcta rapiũt. solã imaginez derelinquũt. Judeus aũt rediẽs et se spoliatum videns. imaginẽ alloquitur. talibus vl̃ similibus vsus verbis ℔omine nicolae nõne in domo mea vos posuerã vt res meas a latronibus seruaretis. Cur hoc facere noluistis. et latrones quare nõ prohibuistis. Igitur dira tormenta recipies. et pro latronib⁹ penaz lues. Sicqz damnũ meũ in tuis recõpensabo tormentis. et furoꝛẽ meũ in tuis refrigerabo verberibus et flagellis. Accipiẽs ergo iude⁹ imaginẽ. dire eam verberauit. dixitq⁹ flagellat. ¶ Mira res prorsus et stupẽda. diuidentib⁹ furib⁹ q̃ rapuerãt. sanct⁹ dei tanq̃z in se verbera recepisset apparuit. hec vel similia ẏba dicens. Cur tam dire pro vobis flagellat⁹ sum. cur tam crudeliter verberat⁹ cur tormenta tot passus. Ecce qũo coꝛpus meũ liuet. Ecce qualiter effusiõe sanguinis rubet. ¶ Pergite citius. et cũcta reddite q̃ tulistis. Alioq̃n dei omnipotentis ĩ vos ira deseuiet. ita vt scelus vestrũ in mediũ publicet et quilibet vestrũ suspendiũ patiat̃. Ad quẽ illi. Quis es tu q̃ nobis talia loqueris. Et ille. Ego sum nicola⁹ seruus iesu xp̃i quez iudeus ille pro rebus suis quas tulistis tam crudeliter flagellauit. Territi illi ad iudeum veniũt. miraculuz referũt. ab eo q̃d imagini fecerit audiũt. cuncta reddũt. Sicqz et latrones ad viã redeũt rectitudinis. et iude⁹ fidez amplectitur saluatoꝛis. ¶ Vir quidaz pro amoꝛe filij sui ĩrãs addiscẽtis festũ sancti nicolai annuatim solẽniter celebꝛabat. Quadam igitur vice pater pueri cõuiuiũ prepaꝛauit. et multos clericos inuitauit. Veĩt aũt dyabol⁹ ad ianuã in habitu peregrini. petẽs elemosinã sibi dari. Et iubet quãtoti⁹ pater filio vt det elemosinã peregrino. ¶ Properat puer sed peregrinũ non inueniens insequit̃ abeuntem. Cunqz ad quoddam cõpituz peruenisset apꝛehendens dyabol⁹ puerũ eum strangulauit. Quod audiẽs pater vehemẽter ingemuit. coꝛpus tulit. in thalamo collocauit. Cepitq⁹ p̃ dolore clamare et dicere. Fili dilectissime quomodo est tibi. Sancte nicolae beccine est merces bonoꝛis quem vobis tãdiu exhibui. Et cũ hec et similia pater diceret. statim puer quasi ỏ somno euigilãs oculos aperuit et surrexit. ¶ Vir quidam nobilis rogauit beatuz nicolaũ vt sibi filium a dño impetraret. promittens se filiũ ad ecclesiam eius ducturũ et cypbum aureum oblaturũ. Filius ergo nascitur et ad etatem perducit̃. et cypbus fieri iubetur. Quidum sibi valde placeret. suis eu⁹ adaptauit vsibus. et aliũ eque valẽtẽ fieri precepit. ¶ Nauigantib⁹ itaq⁹ ad ecclesiam sancti nicolai. iubet pat̃ filio vt in illo cypbo quẽ p̃mo fieri fecit aquã sibi afferret. ¶ Puer aũt cum vellet

De sancta Lucia.

aquā baurire cū cypbo ī mare cecidit.et sta tim disparuit.Pater āt amare flens nibilo min⁹ votū suū pfecit. Uenies igit ad altare sancti nicolai cū obtulisset secundū cypbuz. tanqz piect⁹ cecidit de altari.Cū āt eū eleuas set et sup altare iterū posuisz.rursus de alta ri longi⁹ ē piect⁹.Mirantib⁹ omnib⁹ ad tā grande spectaculū.ecce puer sanus et inco lumis aduenit.pmū cypbū in suis gestans manib⁹. Narrauitqz cor̄ā omnib⁹ q qñ in mare cecidit statim btūs nicola⁹ affuit et eū illesū seruauit.Dicqz pater ei⁹ letus effectus vtrūqz cypbū btō nicolao obtulit. Quidā vir diues meritis beati nicolai filiuz babuit. quē adeodatū vocauit.Hic sctō dei capellā in domo sua ꝓstruēs.omni anno festū eius solēniter celebrauit.Erat āt loc⁹ ille sit⁹ iuxta terraz agarenoꝝ.Adeodat⁹ ergo q̄daz vice ab agarenis capit̄ r in seruitutē regis eoꝝ de putat̄.Sequēti anno dū festū sancti nicolai pater ei⁹ deuote celebraret.r puer cypbū pre cioſū tenēs regi assisteret.recolit suā captio nē.parentū dolorē.r gaudiū q̄d ī domo sua ea die fiebat.cepitqz alti⁹ suspirare.Quoruz suspirioꝝ causaz dū rex minis extorsisset ait rex.quicq̄d tu⁹ nicola⁹ agattu bic nobiscum manebis.r subito facto vento vebementi to tāqz domū cōcutiente puer cū cypbo rapit̄ et añ fores ecclie vbi parētes agebāt solēnia collocat̄.r magnū gaudiū omnib⁹ generat̄. Alibi tñ legit̄ q ꝑdictus iuuenis fuit de nor mandia q̄ vltra mare pgēs a soldano capit̄. et añ eū sepe verberat̄.Qui dū ī festo scti ni colai verberaret̄.r ī carcere inclus⁹ fleret.et p sua liberatōe.et p leticia quā tūc babere con sueuerāt parētes.subito obdormiuit.et eui gilās in capella patris sui se inuenit.

IIII

De sctā Lucia virgine.

LUcia dicitur a lu ce.Lux eī bz pulcritudinē ī aspectu one .qa vt dicit Ambrosi⁹.Lucis natura bec ē.vt oīs i ei⁹ aspectu grā sit. bz et diffusionē sine coinq̄natōe.qz p quecūqz im mūda diffusa nō coinq̄nat̄.rectū incessū sine curuitate.longissimā lineā ptrāsit sine mora sa dilatione. Per B ostendit̄ q beata virgo lucia babuit decorez vginitatis sine aliqua corruptione.diffusionē caritatis sine aliquo immundo amore .rectum incessum intenti onis in deū sine aliqua obliquitate. lōgissi mā lineā diurne opatōis sine negligētie tar ditate. Uel lucia dr̄ q̄si lucis via.

Lucia vgo siracusana nobilis gene re.audiens famā sancte agathe per totā siliciā diuulgari.sepulcrū eius adijt cum matre sua eutbicia annis quatu or fluxū sanguinis uncurabiliter patiēte. In ter ipa igitur missarū solennia ꝓtigit vt illō euangeliū legeret̄ in quo dñs mulierem ab bac passione sanasse narrat̄.Tunc lucia ma tri dixit.Si credis bis que legūt̄ crede aga tbam illū semp babere pñtem p cuius noīe sustinuit passionē.Si ergo ei⁹ sepulcruz cre dens ꝓtigeris.pfecta ꝓtinuo sanitate gaude bis.Igitur recedentib⁹ cunctis et matre et fi lia iuxta sepulcrū in orōe existentib⁹. Lucia somn⁹ arripuit.viditqz agatbā in medio an gelor̄ gēmis ornatā stantē et dicentem sibi. Soror mea lucia virgo dō deuota .q̄d a me petis quod ipa poteris prestare cōtinuo ma tri tue.Nam ecce p fidem tuam sanata est. Euigilans aūt lucia matri sue dixit.Mater mea ecce sanata es.Per ipam ergo te dep cor que suis oratōnib⁹ te sanauit ne mibi de cetero nomines sponsum.Sed quicq̄d mi bi datura eras p dote pauperib⁹ elargire Cui mater ait.Tege pus oculos meos r q̄c quid volueris de facultatib⁹ facto.Ad quā lucia.Quod moriens das ideo das qr tecū ferre non potes.Ba igit̄ dum viuis et mer cedez babebis.Cum ergo rediissent fit q̄die distractio rerū et dant̄ ī necessitatib⁹ paupe rū.Interea dum patrimoniuz distribuit̄ ad sponsi noticiā puenit̄.Requirit spōsus a nu trice de bis.Respōdit illa caute q vtiorem possessionē sponsa sua inuenisset quam suo volebat noīe cōparare.et iō videbat̄ aliquā ta distrabere.Credidit stult⁹ carnale cōmer tiū.et cepit autor eē vendentiū. Venditis āt omnib⁹ et pauperib⁹ erogatis.sponsus tra bit eam coram pascasio ꝓsulari dicens eam christianā esse.et ꝓtra leges agere augustoꝝ

De sancto Thoma apostolo.

Et Inuitante igit eã pascasio ad sacrificia idoloꝝ.rñdit. Sacrificiũ placẽs deo ẽ visitare paupes.et eis ĩ necessitatib⁹ subuenire et q̃ iã ampli⁹ nõ habeo qd offerã. meip̃am sibi tribuo offerendã. Cui pascasi⁹. Ista ẏba tibi simili stulto christiano narrare poteris mibi aũt q̃ pncipũ decreta custodio ista frustra psequeris. Ad quẽ lucia. Tu pncipum tuoꝝ decreta custodis.et ego dei mei legem custodiã. Tu pncipes times.et ego deum timeo. Tu illos offendẽ nõ vis.et ego deũ offẽdere caueo. Tu illis placere desideras.ꝛ ego vt christo placeã cõcupisco Tu ergo fac qd tibi vtile eẽ cognosces.et ego faciaꝫ q̃d vtile mibi eẽ pspexero. Cui pascasius. Patrimoniũ tuũ cũ corruptorib⁹ expẽdisti.et ido q̃si meretrix loqueris. Cui lucia. Patrimoniuꝫ meũ in tuto loco pstitui.corruptores ãt mẽtis et corpis nunq̃ sciui. Rñdit pascasius. Qui sũt corruptores mẽtis ꝛ corpis. Lucia dixit. Corruptores mẽtis vos estis q̃ suadetis vt aĩe suũ deserant creatorẽ. Corruptores ẏo corpis sũt q̃ corporalẽ delectationeꝫ pponũt epulis sempiternis. Pascasi⁹ dixit. Cessabũt ẏba cũ puentuꝫ fuerit ad verbera. Cui lucia dixit. Verba dei cessare nõ possũt. Cui pascasi⁹. Tu ergo deus es. Rñdit lucia. Ancilla dei suꝫ q̃ dixit. Cum steteritis ante regẽs et presides. ꝛc. Non enĩ vos estis. ꝛc. Pascasius dixit. In te ergo spũssãct⁹ est. Cui lucia. Qui caste viuũt templũ spũssancti sũt. Cui pascasi⁹ Ego faciã te duci ad lupanar. vt ibi violationẽ accipias ꝛ spũm sanctum pdas. Cui lucia. Non inquinat corp⁹ nisi de ꝓsẽsu mẽtis. Nam si me inuitaꝫ violari feceris castitas mibi duplicabit ad coronã. Nũq̃ãt voluntatẽ meã ad ꝓsensum poteris puocare. Ecce corp⁹ meũ ad omne supplicium est paratũ. Quid moraris. Incipe fili diaboli desideria penarũ tuarũ exercere. Tũc pascasius lenones fecit venire dicens eis. Inuitate ad eam omnẽ pplum.et tamdiu illudat donec mortua nunciet. Volentes aũt eam trabere tanto pondere spũssanct⁹ eã fixit vt omĩno eam mouere nequirent. Fecitq̃ pascasi⁹ mille viros accedere et manus ei⁹ et pedes ligare. Sed eaꝫ nullaten⁹ poterãt mouere. Tũc et cũ viris mille plura paria bouꝫ adbibuit. sed tñ virgo dñi ĩmobilis pmãsit. Vocatis aũt magis vt suis incantationib⁹ moueret. omĩno moueri ñ potuit. Tũc dixit pascasi⁹. Que sũt illa maleficia q̃ vna puella a mille viris nõ mouet. Lucia dixit. Non sunt ista maleficia. sed beneficia christi. Porro si adhuc decẽ milia adbibueris. eque vt pius immobilẽ me videbis. Putãs ẏo pascasi⁹ pm quoꝝũdaꝫ figmẽta q̃ lotio fungarent maleficia. iussit eam lotio pfundi. Cũq̃ nec sic moueri posset. angustiat⁹ nimis copiosuꝫ ignes circa eam accendi. picemq̃ ꝛ resinã ꝛ feruẽs oleũ sup eam fũdi iussit. Dixitq̃ lucia. Indueraſ impetraui martirij mei vt credentib⁹ timorẽ auferã passionis. ꝛ nõ credẽtibus vocẽ insultatõis. Videtes autẽ amica pascasij eũ angustiari. in gutture ei⁹ gladiũ ĩmersert. Que nequaq̃ loquelã amittẽs dixit. Ennuncio vobis pacẽ ecclesie reddita maximiano bodie mortuo. et de regno suo dyocleciano expulso. Et sicut ciuitati catbanensi soror mea agatba data est protectrix. sic et ego ciuitati siracusane ꝓcessa sum interuentrix. Dum bec ẏgo loq̃t. ecce ministri romanoꝝ venit̃. pascasiũ apprebendũt. victũ ad cesarẽ secũ ducũt. Eu dierat ei cesar q̃ vniuersam puiciã fuerat depredatus. Veniens ergo romã et senatui accusat⁹ pariter ꝛ conuictus. capitali sententia est punit⁹. Virgo ẏo lucia de loco ĩ q̃ pcussa ẽ mota nõ est. nec spũm tradidit q̃ad usq̃ sacerdotes venirẽt. ꝛ corp⁹ dñi ei traderent. Et oẽs astantes amẽ dño rñderũt. In eodẽ ãt loco ẽ sepulta. ꝛ ecclia fabricata. Passa ẽ ãt tpe cõstantini et maxentij. circa annos dñi. cccx.

Vita Be sctõ thoma apostolo.

Thomas interpꝛe

Tat abyssus vel geminus quod ꝛ grece didimus dicit. Vel dicitur thomas a thomos quod ẽ diuisio siue sectio Dicit ergo abyssus eo q̃ pfunditatem diuinitatis penetrare meruit q̃n ad sui ĩterrogationẽ christus sibi respõdit. Ego sum via veritas et vita. Dicit̃ gemin⁹ eo q̃ resurrectõeꝫ

De sancto thoma apl'o.

christi q̃si geminate z in duplũ q̃z alij cognouit. Naz illi cognouerũt vidẽdo. iste vidẽdo et palpando. Diuisio aũt siue sectio dicit. qz mentez suã ab amore mũdi diuisit. vel qz ab alijs in fide resurrectionis diuisus et sectus fuit. Vel dr thomas quasi totus means in deo ez amore z ptemplatiõe. Habuit eĩ tria que in ipso indicauerũt fuisse amorẽ dei. de qb⁹ dicit. Prosper in libro de vita ptemplatiua Quid est deũ diligere nisi aĩa cõcipere feruidum visionis dei affectũ peccati odiũ. z mõi fastidiũ. Vel thomas dr a theos qd est deus et meus. vñ thomas quasi deus me⁹. z hoc ppter illud qd dixit cũ certificat⁹ credidit. dominus meus z deus meus.

Thomas apl'us cũ esset apud cesaream apparuit ei dñs dicẽs. Rex indie gundofor⁹ misit ppositũ abanem querere boiem architectoria arte eruditũ. Veni igit z mittã te ad eũ. Cui thomas Bñe quo vis mitte me pter ad indos. Cui dñs. Vade secure. qz ero custos tui. Cunqz indos cõuerteris ad me cuz palma martirij venies. Cui thomas. Bñs meus es z ego seruus tu⁹. Fiat volũtas tua. Cũqz ppositus foz pambularet. dixit ei dñs. Quid cõpare vis iuuenis. Cui ille. Bñs meus misit me vt cõducaz seruos in arte architectoria eruditos vt romano ope sibi palatiuz cõstruat. Tunc dñs tradidit ei thomã asserens eũ plurimũ in tali arte pitum Nauigantes aũt ad q̃ndam ciuitatez venerũt in qua rex filie sue nuptias celebrabat. Hic cum pconizari fecisset vt omnes nuptijs intẽssent al's regem offenderent. illuc pringit abanem z apl'm introire Puella aũt hebrea fistulã in manu gerens vnũquenqz laude aliqua cõmendabat. Audensqz apl'm intellexit hunc esse hebreum eo q nõ manducaret. sed oculos ad celuz fixos haberet. Cũqz puella corã eo hebraice caneret dicens. vn⁹ est deus hebreoz qui creauit omnia z fundauit maria. apl's ipsam hec eadem verba repetere satagebat. Videns aũt pincerna q nõ manducaret nec biberet. sed tantũ oculos fixos ad celuz haberet. apl'um dei in maxillam pcussit. Cui apl'us. Melius est vt in futuro indulgentia tibi tradat et hic transitoria plaga reddat. Nõ hinc surgã donec man⁹ que me pcussit huc a canib⁹ afferatur. Hic igit ad hauriendã aquã abijt. et leo ipm occidens sanguinem eius bibit. Lacerãtibus aũt canib⁹ eius corpus vn⁹ niger canis manũ eius dexterã in mediũ cõuiuiũ apportauit. Quo viso oĩs turba obstupuit. z puella eius vba referens piecta fistula ad pedes apli se piecit. Hmõi aũt vltionem factam reprobat. Aug⁹ in libro pra faustũ. z asserit a pseudo hoc fuisse insertũ. Vñ et legenda hec quo ad plura suspecta habet. Posset tñ dici q hoc nõ animo impcandi. sed mõ pdicẽdi dictum sit. Si tamen augustini verba diligenter inspiciant. nõ penitus ista reprobare videt. Ait eĩ sic in eodẽ libro. Legũt scpturas apocrifas manichei. nescio a q̃bus fictorib⁹ fabularũ sub apl'orum noĩe scriptas. quas suorum scriptoz tpibus in autoritatem sancte ecc'ie recipi mererent. si sancti et docti boĩes qui tunc in hac vita erant z examinare poterant. eos vera locutos esse cognoscerent. Ibi tñ legunt apl'um thomã cum esset in q̃dam nuptiaz conuiuio pegrin⁹ et prsus incognitus. a q̃dam ministro palma percussum. impcatum fuisse homini ptinuã seuãqz vindictam. Naz cũ egressus fuisset ad fontẽ vñ et aquã cõuiuantib⁹ ministraret. in eũ leo irruens interemit. manũqz eius qua caput apli leui ictu pcusserat. a corpe auulsam sm vbũ eiusdem apli id optantis atz impcantis. canis intulit mensis in q̃bus ipse apl'us discũbebat. Quid hoc videri crudelius põt. Verum qr ibi nisi tñ fallor hoc etiam scptum est q ei veniã in seculo futuro petierit. facta est cõpensatio beneficij maioris. vt et aplus q̃z carus deo esset z dñs p hunc timorem cõmẽdaret ignotis z illi post hanc vitaz q̃nqz finiendam in eternũ consuleret. Utrũ illa vera sit an ficta narratio nihil mea nũc interest. Certe enim manichei a quibus ille scripture quas canon ecc'iasticus respuit tanqz vere atqz sincere acceptant. saltẽ hic cogunt fateri illam patientie vtutem quã docet dñs dicẽs. Si quis te pcusserit in maxillaz tuã dexterã pbe ei sinistram. posse esse in pparatione cordis. etiã si nõ exhibeat gestu corpis z expssio'

ne vborum. qñquidē apl'us palma pcussus potius dñm rogauit vt iniurioso homini in futuro seculo pceret. in pñti autē illa iniuria nō inulta relinqueret. q3 vel pbuit ferienti alteram ptem. aut vt iteruz feriret ammonuit. Tenebat certe interius dilectōnis affectum. z exterius req̄rebat correctionis exemplum Siue hoc vex sit siue pfictuz. cur nolunt credere tali aio famuluz dei moysen idoli fabricatores z adoratores gladio pstrauisse. Si aūt penas illas compamus. q̄d simile ferro interimi. z a feris trucidari atq3 laniari. Qñ quidem iudices publicis legib9 seruiētes maioris criminis reos bestijs tradi q3 gladio pcuti iubent. Hec aug9 Tunc apl'us ad petitionem regis sponsum z sponsam bñdixit. Ba inquiens dñe adolescentib9 his benedictionez tue dextere. z in eox mentib9 semina semen vite. Ebeunte aūt apl'o in manu iuuenis est reptus plen9 dactilis palme ramus. Comedentib9 vero spōso z sponsa de fructu eius ambo obdormiūt. z somniū simile ambo cernunt. Uidebat etenim eis q rex gēmatus eos amplecteret z diceret. Apl'us meus bñdixit vos vt eterne vite pticipes sitis. Eui gilātibus aūt z mutuo sibi somnia reuelantibus apl'us ad eos ingredit dicens eis. Rex me9 vobis mō apparuit. z me clausis ianuis huc adduxit. vt sup vos benedictio mea fructificet. Habeatis carnis integritatem. que ē oīm regina vrtuz. z fructus salutis ppetue Uirginitas sozor est angelox. possessio oīm bonox. victoria libidinum fidei tropheum. expugnatio demonum. z eternox securitas gaudiorū. De libidine aūt corruptio gignit de corruptione pollutio nascit. de pollutiōe reatus orit. de reatu pfusio generat. Hec illo referente duo angeli apparuerūt dicētes eis Nos sumus angeli vobis ad custodiam deputati. qui si apl'i bene seruaueritis monita. offeremus deo omnia vota vestra. Eos igit apl'us baptizauit z de fide diligēter edocuit. Post multū vero tpis sponsa noīe pelagia sacro velamine pfecrata martirium patitur z sponsus noīe dyonisius illi ciuitati in epm ordinat. C Post hec autez apl'us et abanes ad regē inde puenerūt. Designato vo ab apl'o mirabili palatio z copioso thesauro accepto. rex in aliā puinciaz pficiscit. z apl's vniuersum thesauz pauperibus elargit. Per totum aūt biennū quo abfuit rex apl's pdicationi institit. z innumerabilem pplm ad fidem conuertit. Rediens aūt rex. z que thomas fecerat discens. ipm cum abane in ima retrusit carceris. vt postmodū viuos excoriatos vltricibus daret flāmis. Interea gad frater regis moriz. z ei sepulcrum cū ambitiōe nimia pparat. Quarta aūt die qui mortu9 fuerat resurrexit. z stupefactis omnib9 cunctisq3 fugientib9 dixit fratri suo. Hic homo frat quē excoriare z incendere disponebas amic9 dei est. z omnes angeli famulāt ei. q̄ me in paradisum ducentes q̄dam mihi oñderūt palatium ex auro z argento z lapidib9 preciosis mirabiliter fabricatū. Et cum ei9 pulcritudinem admirarer. dixerūt mihi. Hoc est palatium q̄d thomas fratri tuo extruxerat. Cunq3 dicerē vtinā ianitor ei9 essem. dixerūt mihi Frater tu9 se illo fecit indignū. Si vis in illo manere. rogabim9 dñz vt te suscitare dignet vt illud a fratre tuo possis emere. reddens ei pecuniā quā se existimat pdidisse. Et hec dicens cucurrit ad carcerem apl'i. fratri suo postulās indulgeri. Eiectusq3 vinculis rogare apl'm cepit vt vestem acciperet pciosaz. Cui apostolus. Ignoras q̄ nihil carnale. nihil terrenū gestiunt q̄ cupiunt habere in celestib9 ptātem. Egrediente aūt apl'o de carcere rex occurrit ei. z aduolutus eius pedib9 veniaz postulabat. Tunc apl'us ait. Quia vobis pstitit deus vt secreta sua vobis ostenderet. Credite in christum z baptizabimini vt eterni regni participes sitis. Dixit ei frater regis Uidi palatium quod fratri meo fecisti. z illud compare merui. Cui apl'us. Hoc in potestate fratris tui est. Cui rex. Illud erit meū apl'us fabricet tibi aliud. Qđ si forte nequerit. mihi z tibi vnuz hoc cōmune erit. Rñdit apl'us. Innumerabilia palatia sunt in celo ab initio seculi pparata que fidei pcib9 siue pcio z elemosinis compant. Diuine aūt vestre ad illa vos antecedere possunt. sequi vo omnino nō possunt B Post vnū aūt mensem fecit apl'us pauperes oēs illi9 puincie

ꝓgregari. Quibus ꝓgregatis debiles ⁊ infirmos seorsuꝫ stare iussit ⁊ sup eos orauit. Cũq; qui docti fuerãt rñdissent amen. corusca-tio de celo veniens tam apl'm q̃ ceteros fere p horaꝫ dimidiã sic pstrauit vt omnes se putarent ictu fulguris iterijsse. Erigens autẽ se apl's dixit. Surgite q⁊ dñs me⁹ sicut fulgur venit. vosq; sanauit. Exurgentes aũ omnes sani dñm et apostolũ glorificauerũt. Tunc apl'us cepit eos docere ⁊ duodecim gradus vtutuꝫ assignare. Primus est vt in deũ crederent q̃ est vn⁹ in essentia ⁊ trinus in ꝑsonis. Bedit q; eis triplex exẽplũ sensibile. qũo sint in vna eẽntia tres ꝑsone. Primũ est q⁊ vna est in boĩe sapiẽtia. ⁊ de illa vna ꝓcedit intellect⁹. memoria ⁊ ingeniũ. Naꝫ ingeniũ inq̃t est vt qđ non didiciſti inuenias. Memoria vt nõ obliuiscaris que didiceris. Intellect⁹ vt intelligas q̃ ostendi pñt vl' doceri. Scõm q⁊ in vna vinea tria sũt. s. lignũ folia ⁊ fruct⁹. Et hec oĩa tria vnũ sunt ⁊ vna vinea st. Tertium est q⁊ caput vnũ quatuor sensib⁹ ꝑstat in vno ei capite sunt visus gustus audit⁹ et odorat⁹. ⁊ hec pl'a sunt ⁊ vnũ caput st. Secũdus g̃dus est vt baptismũ suscipent. Terci⁹ est vt se a fornicatione ꝓtinerent. Quart⁹ vt se ab auaricia temparent. Quint⁹ vt gulam restringerẽt. Sextus vt pniam tenerẽt. Septimus vt in his pseuerarẽt. Octauus vt hospitalitatem amarẽt. Nonus vt volũtatem dei in faciendis quererẽt ⁊ ea ope complerẽt Decim⁹ vt eã in nõ faciendis quererẽt et ea ope vitarent. Undecim⁹ vt charitatem amicis ⁊ inimicis impenderent. Duodecimus vt in custodiẽdis his vigilem curã haberẽt. Post p̃dicationẽ vero baptizati sunt noueꝫ milia viroꝝ exceptis puulis ⁊ mulierib⁹.

¶ Post hoc aũt in supiorem indiã abijt in qua ĩnumeris miraculoꝝ insignijs coruscauit. Sinticem etiã amicã migdonie vxoris carisij cognati regis apl'us illuminauit. Dixitq; migdonia ad sinticẽ. Putas si potero eum videre. Tũc migdonia de consilio eius habitũ mutauit. et inter paupes mulieres vbi apl's p̃dicabat aduenit. Apostolus aũt cepit de vite hui⁹ miseria p̃dicare dicens inter cetera. Quoniaꝫ vita hec est vita misera. casibus subiecta. ⁊ adeo fugitiua vt cuꝫ teneri credit effugiat labefacta. Deinde cepit quatuor rõnibus exhortari vt v̄bũ dei libenter audirent. ipsum v̄bum dei quatuor rerũ generib⁹ compando. s. collirio. ex eo q̃ oculũ nostri intellect⁹ illuminat. Ydonioni. ex eo q̃ nostrũ affectuꝫ ab omni carnali amore purgat ⁊ mundat. Emplastro. ex eo q̃ peccatoꝝ nostroꝝ vulnera sanat. Cibo ex eo q̃ nos celestium amore delectat. Et sicut inq̃t hec egroto nõ valent nisi ea in se recepit. sic nec aĩme languenti v̄bum dei ꝓdest nisi illud cũ deuotione audierit. Predicante igit apl'o migdonia credidit. ⁊ deinceps viri thoꝝ abhorruit Tunc carisius a rege impetrauit. ⁊ apl'm in carcere ꝓposuit. Ad quẽ veniẽs migdonia rogauit vt sibi ignoscere t q̃pter eã in carcerem missus esset. Quã ille benigne ꝓsolans hec oĩa se libenter pati asseruit. Carisius autem regẽ rogauit. vt reginam sororẽ sue vxoris ad eã mitteret. si forte eaꝫ reuocare posset Audissa regina conuertit ab ea quã volebat puertere. visisq; tot miraculis que apl'us faciebat dixit. Maledicti sunt a deo q̃ non tot signis credunt ⁊ opib⁹. Tunc apl'us omnes qui aderant de trib⁹ breuiter instruxit sc̃z vt ecclĩam diligerent. sacerdotes honorarent. ⁊ assidue ad audiendũ verbũ dei conuenirẽt. Reuertente aũt regina dixit ei rex. Ut quid tãdiu morata es. Que rñdit. Putabã migdoniã stultaꝫ esse. sed sapientissima est. ⁊ me ad apl'um dei ducẽs viam v̄itatis me ꝓgnoscere fecit. ⁊ nimis stulti sunt q̃ in christum ñ credunt. Soluitq; regina regi deinceps copulari. Stupefactus aũt rex dixit cognato suo. Dum tuã vxorẽ recupare vellem meaꝫ ꝓdidi. ⁊ peior mihi mea effecta est q̃ tua tibi

¶ Tunc rex iussit apl'm ligatis manib⁹ ad se adduci. p̃cipiens ei vt ad suos viros cõiuges reuocaret. Apostolus autẽ triplici exemplo ostendit q̃ duo in errore psisterẽt hoc facere nõ deberent. videlicet exemplo regis. exemplo turris. ⁊ exemplo fontis. Ñ dixit. Tu cum sis rex nõ vis habere coinq̃nata seruitia sed mũdos seruos pit̃ ⁊ ancillas. Quã to magis credere debes deuꝫ amare castissima ⁊ munda seruitia. Quid g⁹ culpor si deũ

amare ꝑdico i seruis suis qꝫ diligis et in tuis
Fabricaui turrim excelsam. et dicis mihi. vt ego
qui fabricaui eam destruam. Fodi terram p
fundam. et duxi fontē de abysso. et dicis mihi
vt obstruā illum. Tūc iratus rex afferri iussit
ardentes laminas ferreas. et apl'um stare nu
dis pedib⁹ sup eas. Protinus aūt nutu dei
fons ibi erupit et eas extinxit. Tunc rex ꝓsilio
cognati sui eum in fornacē ardentē mitti fecit
Que tñ sic refrigerata est. vt die altera sanus
inde exiret et illesus. Dixitq; regi carissimus fac
illum offerre sacrificiū deo solis vt sic dei sui
iram incurrat q̄ ab his eum liberat. Cūq; ad
hoc vrgeret dixit regi. Prestantior es tu q̄m
factura tua. Exq̄ tu mōvem deū negligis et pi
cturam colis. tu putas q̄ sicut dicit carissimus
deus meus mihi irascet postq̄m adorauero de
um tuū. magis autē irascet deo tuo. eūq; cō
minuet. Adoro igit eum. Si ergo me adorā
te deū tuū. deus meus nō euertet illū. sacrifica
bo illi. Si aūt sic. tu credas deo meo. Cui rex
Adhuc mecū de pari loq̄ris. Precepit igit
apl's hebraice demoni q̄ in eo erat vt q̄mcito
coram idolo genua flecteret statim idolum
cōminueret. Flectens igit apl'us genua dixit
Ecce adoro. sed nō idolū. Ecce adoro sed nō
metallū. Ecce adoro. sed nō simulacrū. Ado
ro aūt dñm meum iesum xp̄m. in cui⁹ nomi;
ne p̄cipio tibi demon q̄ in eo latitas vt simu
lacrum istud cōminuas. Statimq; sicut ce;
ra liquefactū est. Tūc omnes sacerdotes mu
gitum dederūt. Pontifex aūt templi eleuās
gladiū apl'm trāsuerberauit dicēs. Ego vin;
dicabo iniurias dei mei. Rex aūt et carissimus
aufugerūt videntes q̄ pl'us vellet apl'm vin
dicare et pōtificē viuū incēdere. Christiani at
corpus apli tulerūt et honorifice sepelierunt
Post longū tp̄us scz circa ānos dñi. cc. et. xxx
corpus apli in edissam ciuitatē que olim di;
cebat rages medor translatū est. alexandro
imp̄atore ad siror p̄ces hoc faciente. In illa
aūt ciuitate nullus beretic⁹. nullus iudeus.
nullus pagan⁹ pōt viuere. nec tyrann⁹ aliq̄s
ibi nocere. postq̄m abagar⁹ rex illi⁹ ciuitatis
epl'am manu saluatoris scp̄tam accipe meruit
Nam si q̄n gens aliqua ꝓ ciuitatem illam in
surrexerit. infans baptizat⁹ sup portam stās
epl'am illam legit. et ea die tā saluatoris scp̄tis
q̄m apostoli thome meritis. hostes aut fugiūt
aut pacant. Isidor⁹ i libro de vita et obitu
sanctor sic de isto apl'o dicit. Thomas discis
pulus christi ac filius saluatoris. audiēdo incre
dulus. videndo fidelis fuit Hic euāgelium
p̄dicauit partbis medis. psis. bircanis. et bra
chmanis. Et intrās orientalē plagā et inīna
gentiū penetrās. ibi p̄dicationem suā vsq; ad
titulū sue passionis p̄duxit. Hic lanceis trās;
fixus occubuit. Hec Isidor⁹. Chrysostom⁹
quoq; ait q̄ dū thomas ad regionē magor
q̄ ad xp̄m adorandū venerāt deuenisset. eos
baptizauit et facti sūt adiutores fidei xp̄iane.

De festiuitatibus que

eueniunt infra temp⁹ qđ partim cō
tinetur sub tempore recōciliationis
et parti sub tēpore peregrinationis

Dicto de festiuita

Dictib⁹ que occurrūt infra tp̄us reno
uatōnis qđ incepit a moyse et pro
phetis. et durauit vsq; ad aduentu; christi in
carnem. qđ tp̄us repñtat ecclia ab aduentu
vsq; ad natiuitatē dñi inclusiue. sequit de fe;
stiuitatib⁹ que eueniūt infra temp⁹ qđ ptim
otinet sub tpe reconciliationis. ptim sub tpe
pegrinationis. qđ tp̄us repñtat ecclia a nati
uitate vsq; ad septuagesimam. sicut supra in
plogo dictum est.

VI A

De natiuitate domini nostri iesu christi scdm carnem

Atiuitas domini

Natiuitas nostri iesu christi p̄m carnem vt q̄dā
aiunt. cōpletis ab adam q̄nq; mili
bus ducentis. xxviij. ānis. vel p̄m alios. vj. mi
libus. vel p̄m eusebiū cesarienſem in cronicis
suis q̄nq; milib⁹ centūnonagintanouem tpe
octauiani imp̄atoris facta est. Cōputatio at
sex miliū annor inuēta fuit a methodio po
tius mystice q̄m cronice. Veniente aūt ipso fi
lio dei in carnē tanta pace vniuersus mūdus
gaudebat. vt toti orbi vnicus romanor im;
perator pacifice p̄sideret. Hic dict⁹ est octauia

nus a ꝓma impoſitõe. ceſar a iulio ceſare cu
ius fuit nepos. auguſt⁹ ab augmẽto reipub
lice. impator a dignitatis bonore. q̃ ad diffe
rentiã alioꝝ regũ fuit ꝓmo hoc noĩe inſigni
tus. Nam ſicut naſci voluit vt nobiſ pacem
pectoris vel tꝑis ⁊ pacem eternitatis tribue
ret. ſic voluit vt nibilomin⁹ ortum ſuum pa
tꝑis illuſtraret. Ceſar igit auguſt⁹ vniuerſo
ꝓſidens orbi ſcire voluit. q̃t puincie. q̃t ciuita
tes. quot caſtra. q̃t ville. q̃t boĩes in toto orbe
eẽnt. iuſſitq; vt dicit in biſtoria ſcolaſtica vt
omnes boĩes ad ſuã ciuitatẽ vñ trahebant
originẽ ꝓgerent et q̃libet denariu argenteũ
q̃ valebat decem nũmos vſuales. vñ ⁊ dena
rius dicebat. ꝓſidi puincie tradẽs ſe ſubditũ
romano impio ꝓfiteret. Nam ⁊ nũmus ima
ginem ꝑferebat ceſaris ⁊ ſupſcꝛiptiõnem noĩs
Dicebat aũt ꝓfeſſio ⁊ deſcriptio ſed diuerſa
conſideratione. Profeſſio enĩ dicebat. qꝛ quili
bet qñ reddebat ꝓſidi puĩcie cenſi caput. i. de
narium illũ qui ſic vocabat. ponebat ſup ca
put ſuũ et ꝓꝓrio ore ꝓfitebat ſe eſſe ſubditu
romano impio. vñ dicebat ꝓfeſſio. i. ꝓꝓrio
ore faſſio. ⁊ fiebat ꝑ corã oĩ ꝑſo. Deſcꝛiptio at
dicebat. qꝛ numer⁹ eoꝝ q̃ cenſu capitis fere
bant. certo determinabat numero ⁊ redigebat
in ſcꝛiptis. Hec aũt deſcriptio ꝓma facta eſt a
ꝓſide ſirie cirino. Prima dꝛ vt in ea dẽ biſto
ria ſcolaſtica habet quantũ ad cirinũ. qꝛ enĩ
iudea in vmbilico terre noſtre habitabilis eẽ
dꝛ. puiſum eſt vt in ea inchoaret. et deinde p
circũſtãtes regiones ⁊ alij ꝓſides ꝓſequerẽt
Vel ꝓma vniuerſal. qꝛ alie ꝓceſſerunt ꝓticu
lares. Vel forte ꝓma capitũ in ciuitate fiebat
a ꝓſide. ſecũda ciuitatũ ĩ regione a legato ce
ſaris. tercia regionũ in orbe coram ceſare. Jo
ſeph aũt cũ eſſet de genere dauid a nazareth
in bethleem ꝓfect⁹ eſt. Cum aũt beate marie
tꝑus ꝑiendi inſtaret. ⁊ ipſe dꝛ ſuo reditu neſci
ret. eam ſecũ aſſumpſit ⁊ in bethleem ſecũ du
xit. nolens theſaurũ ſibi a deo cõmiſſu in ali
ena manu dimittere. ſed ipſe p ſe voluit illu
cura puigili cuſtodire. Cũ ergo bethleem ap
ꝓpinquaſſet vt frat bartholomeuſ in ſua cõ
pilatiõe teſtat. et de libꝛo infantie ſaluatoris
eſt ſumptũ. vidit beata vgo ptẽ ꝑſi gauden
tem ⁊ ptem gementẽ. Qꝛ ſibi angelus expo
nens ait. Pars ꝑſi gaudens eſt ꝑſus genti
lis. q̃ in ſemine abꝛahe eẽnam bñdictionẽ ac
cipiet. Pars aũt gemẽs eſt plebs iudaica a
deo ſuis meritis repꝛobata. Cũ igit ambo be
thleem veniſſent. ⁊ qꝛ pauꝑes erant. et qꝛ oĩa
boſpitia alij q̃ ꝓpter hoc ipm venerant occu
pauerãt. nullũ boſpitiũ habere potuerũt. di
uerterũt in cõmuni trãſitu. q̃ vt dicit ĩ biſto
ria ſcolaſtica. erat inẽ duas domos opimen
tum bñs qui diuerſorium dꝛ. ſub quo ciues
ad colloquendũ vel ad cõuiſendũ in diebus
otij vel ꝑ aeris in tẽperie diuertebãt. vbi for
te ioſeph ꝑſepe boui et aſino fecerat. Vel ꝑm
q̃ſdam ruſtici cũ ad forũ veniebãt aialia ſua
ibidem ligabãt. ⁊ ido ꝑſepe ibi ꝓſtructũ erat
Ipa igit nocte media diei dñice beata vgo fi
lium ſuũ pepit et in ꝑſepio ſup fenu reclina
uit. Qd fenu vt habet in biſtoria ſcolaſtica
beata helena poſtmodũ romã detulit. A cu
ius feni comeſtione bos ⁊ aſinus vt dꝛ abſti
nebant. ¶ Notandu aũt q̃ natiuitas
chriſti fuit mirabiliꝫ facta. multipliꝫ oſtẽſa. ⁊
vtiliter exhibita ¶ Fuit aĩ mirabiliꝫ facta. tũ
ex ꝑte generantis. tũ ex ꝑte geniti. tum ex ꝑte
modi generãdi. Ex ꝑte generãtis. qꝛ ipſa fuit
vgo ante ꝑtum. ⁊ vgo poſt ꝑtum. Et hoc ſc
q̃ vgo manens ſepit q̃nq; modis oſtenſum
eſt. Primo ꝓpꝓbetiã. Eſa. vij. Ecce vgo ꝓci
piet ⁊ pariet filiũ. Scdo ꝑ figurã. hoc eĩ figu
ratum fuit ꝑ vgas aaron. que ſine oĩ buma
no ſtudio floruit. ⁊ ꝓportã ezechielis que ſp
clauſa ꝑmanſit. Tercio ꝑ cuſtodiã. Joſeph
enĩ ex eo q̃ ipſam cuſtodiuit teſtis ſue vginita
tis extitit. Quarto ꝑ experientiam. cũ enĩ vt
in cõpilatõne bartholomei habet. ⁊ de libꝛo
infantie ſaluatoris ſumptus fuiſſe videt. bte
marie ꝑiendi tꝑs inſtaret. Joſeph licet deus
de vgine naſciturũ nõ dubitaret. morem tñ
gerens patrie obſtetrices vocauit. quaꝝ vna
vocabat zebel. ⁊ altera ſalome. Zebel igit ꝓfi
ciens ⁊ ingrediens ⁊ ipſam vginem inueniẽs
exclamauit virginẽ peperiſſe. Salome autẽ
dum nõ crederet. ſed hoc ꝑbare ſibi vellet. cõ
tinuo aruit man⁹ ei⁹. Juſſu tñ angeli ſibi ap
parentis puer tetigit ⁊ ꝓtinuo ſanitatem ac
cepit. Quinto ꝑ miraculi euidentiã. Rome
enim vt teſtat innocentius papa tercius. xij.

annis pax fuit. Igit romani templum pacis pulcerrimū ꝓstruxerūt. ⁊ ibi statuaꝫ romuli posuerūt. Consulentes aūt apollinem q̄ntū duraret, acceperūt rn̄sum q̄ sq̄ virgo pereret Hoc aūt audientes dixerūt. Ergo ineꝫnum durabit. Impossibile ei credebāt q̄ vnq̄ pareret v̄go. Aū in foribus templi titulus būc scp̄serunt. Templū pacis eternū. Ex in ipsa nocte qua v̄go pepit, templū fundit⁹ corruit Et ibi est mō ecclia sācte marie noue. Secundo fuit mirabil'r facta ex pte geniti. Naꝫ sicut dicit Bern̄. in eadem psona einum antiquum ⁊ nouum mirabil'r cōuenerūt. Eternum. i. diuinitas. antiquū. i. caro ab adaꝫ tra ducta. nouum. i. aīma de nouo creata. Iterū sicut idem dicit hodie tres mixturas vel tria opa fecit de⁹ ita mirabil'r singularia vt talia nec facta sint. nec ampli⁹ facienda sint. Con iuncta quipp̄ sunt adinuicē deus et homo. mat̄ et v̄go. fides ⁊ cor humanū. Prima mixtura valde mirabil'. q̄ ꝓiuncta sunt lim⁹ et deus. maiestas ⁊ infirmitas. tanta vilitas ⁊ tanta sublimitas. Nichil enim deo sublimi⁹ et nichil limo vilius. Sed a nichilomin⁹ valō mirabilis. a seculo ei nō est auditum q̄ v̄go esset que pepit. ⁊ q̄ mater esset que virgo permansit. Tercia est p̄ma ⁊ secūda inferior. sed nō minus fortis. Mirum est ei qūo cor humanuꝫ fidem his duob⁹ accōmodauit. qūo credi potuit q̄ deus homo esset ⁊ q̄ v̄go permāserit que pepisset. Hec Bern̄. Tercio fuit mirabil'r facta ex parte modi generandi Ei⁹ enim ptus fuit supra naturā. ex eo q̄ virgo ꝓcepit. supra rōnem ex eo q̄ deuꝫ genuit. supra humanā ꝓditionem. ex eo q̄ sine dolore pepit. supra ꝓsuetudineꝫ. ex eo q̄ de spiritu sancto ꝓcepit. Nō enim genuit v̄go ex humano semine sed ex mistico spiramīe. Nā spūs sanct⁹ de castissimis ⁊ purissimis sanḡnib⁹ v̄ginis accepit ⁊ inde cor⁹ illud formauit. ⁊ sic quartū modū mirabilē faciēdi hoīem deus ostēdit. Nā sicut dicit Anselm⁹. de⁹ pōt quatuor modis hoīem facere. s. sine homie ⁊ femina. sicut fecit adam. Be hoīe sine feīa. sicut fecit euā. Be hoīe et femina. sicut cōis p̄bat vsus. Be feīa sine viro. sicut hodie mirabiliter factū est. Secūdo eius natiuitas fuit multiplr ostensa. Ostensa ei est per omnes ḡdus creaturarū. Est ei quedā creatura q̄ tantum habꝫ esse. sicut pure corporea vt lapides. Quedaꝫ q̄ habet esse ⁊ viuere. sic vegetabilia vt arbores. Quedaꝫ que hꝫ eē viuere ⁊ sentire. sicut sūt aīalia bruta. Quedaꝫ que hꝫ eē viuere sentire ⁊ discernere. sicut hō Quedam q̄ habꝫ esse viuere sentire discernere ⁊ intelligere. sicut angelus. Per has omnes creaturas hodie x̄pi natiuitas est ostēsa

Prima autem creatura scꝫ pure corporea triplex est. s. opaca transparens siue peruia ⁊ lucida. Primo ergo oñsa ē p̄ pure corpoream opacā. sicut p̄ destructionē templi romanor̄. vt supdictū ē. ⁊ p̄ ruinā statue romuli dei romāor̄. q̄ tūc cecidit ⁊ cōminuta ē. ⁊ p̄ ruinā etiam aliar̄ statuar̄ que tūc in aliis locis plurimis ceciderūt. Legit enim in historia scolastica q̄ hieremias ꝓphēta in egiptū descendens post mortē godolie regibus egipti signum dedit q̄ eor̄ idola corruerent. cū virgo filiū parturiret. Quapropter sacerdotes idolor̄ imaginem v̄ginis pueruꝫ in gremio baiulantis secreto loco templi statuerunt et eaꝫ ibi adorabāt. Sed a ptholomeo rege postea inꝛrogati. quid hoc sibi vellꝫ. dixerūt patrie traditōnis hoc esse mysteriū. qđ a sancto viro et ꝓphēta eorū maiores accepant. et sic in regem venturuꝫ credebāt. Secundo p̄ pure corpoream transparentē ⁊ puiaꝫ. Naꝫ in ipsa nocte natiuitatis dn̄ice obscuritas aeris in claritatē diei v̄sa est. Rome etiam vt attestat' orosius ⁊ innocenti⁹ papa terci⁹. fons aque in liq̄rem olei versus est ⁊ erumpēs p̄ q̄ꝫ in tiberim p̄fluxit. ⁊ tota die illa largissime emanauit. In quo loco modo est ecclia sancte marie trans tiberim. Prophetauerat ei sibilla q̄ q̄n erumpet fons olei nasceret salua tor. Tercio p̄ pure corpoream lucidam. sicut p̄ corpa supcelestia. Nā i ipa die natiuitatis ꝑm aliquor̄ relationeꝫ. vt ait chrysostomus. magis sup̄ quendam montē orantib⁹ stella quedaꝫ iuxta eos ap̄paruit que formā pueri pulcerrimi habebat. ⁊ in e⁹ capite crux splendebat. Que magos alloquens dixit vt in iudeam pergerent. ⁊ ibi natum pueruꝫ inuenirent. In ipsa etiam die tres soles in orē

De natiuitate domini

te apparuerunt.qui paulatim in vnum cor/ pus solare redacti sunt. Per quod signaba tur q trini ⁊ vnius dei noticia toti orbi immi nebat. Vel q natus erat ille in quo tria.s.ani ma caro ⁊ deitas in vnam psonam cōuene/ rant. In bistoria tñ scolastica dicit q nō ipsa die natiuitatis tres soles apparuerūt.sed an/ te p aliqđ tempus scz post mortē iulij cesaris quod etiaz eusebius in cronica asserit. Octa uianus insup imperator vt ait innocentius papa terciusꝰ vniuerso orbe dicioni romane subiugato.intantuz senatui placuit. vt eum p deo colere vellent. Prudens aūt impator se mortalem intelligens.ī mortalitatis nomē sibi noluit vsurpare. Ad illorum vo impor/ tunam instantiā sibillam ppbetissam aduo cat scire volens p eius oracula si in mundo maior eo aliqñ nasceret. Cum ergo in die na tiuitatis dñi Psilium sup bacre Puocasset.et sibilla sola in camera impatoris oraculis in sisteret.in die media circulus aure⁹ apparuit circa solez. ⁊ in medio circuli virgo pulcerri ma stans sup aram puer gestās in gremio. Tunc sibilla boc cesari oñdit. Cuz aūt impa tor ad p̄dictam visionē plurimū admiraret. audiuit vocem dicentez sibi. Hec est ara dei celi. Dixitqz ei sibilla. Hic puer maior te ē.et ideo ipsum adora. Eadez aūt camera in bo nore sancte marie dedicata ē. Uñ vsqz bodie dicit sancta maria ara celi. Intelligēs igitur impator.q ꝫ puer maior se erat. ei tbura ob tulit.⁊ deus de cetero vocari recusauit. Be ꝫ aūt orosius ita dicit. Octauiani tpe bora cir citer tercia.celo repente liquido ac puro ⁊ se reno circulus ad speciem celestis arcus orbē solis ambiuit.quasi venturus esset q̄ ipsum solem solus mundū qz totum ⁊ fecisset ⁊ rege ret. Hec orosius Idem ait eutropius. Refert quoqz tbimotbe⁹ bistoriographus se in an tiq̄s romanoꝝ bistoriis inuenisse q octaua nus tricesimo q̄nto regni sui anno capitoliū ascendit.⁊ q̄s post se rempublicā gubernarz a dijs solicite req̄siuit. Et audiuit vocem sibi dicentē. Puer etbereus ex deo viuente sine tpe genit⁹.nō multū post ex intemerata vgi ne deus bō sine macula est nasciturus. Hoc audito ibi arā edificauit cui būc titulum in scripsit. Hec est ara filij dei viuētis Scdo oñsa est natiuitas ⁊ manifestata p creaturā que bz esse ⁊ viuere.sicut sē plante ⁊ arbores. In bac eī nocte vt bartbolome⁹ in sua cōpi latōe testat vinee en gadi q̄ pferunt balsamū flōruerūt.fructū ptulerūt.⁊ liquorē dederūt Tercio p creaturā que bz esse viuere ⁊ sen tire.sic̄ sunt aīalia. Proficiscēs enī ioseph in bethleem cū maria p̄gnante duxit secū bouē forte vt ip̄m venderet ⁊ censuz p se ⁊ p vgine solueret.⁊ de residuo viuerēt. ⁊ vnū asinum forte vt vgo sup eū veberet. Bos igit ⁊ asin⁹ miraculose dñm cognoscētes.flexis genibus ip̄m adorauerūt. Ante etiā xp̄i natiuitatem p aliq̄t dies vt ait eusebi⁹ in cronica.cū q̄dā ararent.boues ad aratores dixerunt. Boies deficiēt.segetes pficiēt Quarto p creaturā que bz esse viuere sentire et discernere. vt est bō.sicut p pastores. Nā ipsa bora pastores sup gregē suū vigilabāt.sicut bis in āno ī lon gioribꝰ ⁊ breuioribꝰ noctibꝰ anni Psueuerāt Bos eī fuit antiq̄tus gētilibꝰ in vtroqz sol sticio.s.estiuali circa festū ioßis bap.⁊ biema li circa natiuitatez dñi.vigilias noctis custo dire ob sol' veneratione. Qui forte mos etiā apd iudeos ex vsu cobabitantiū inoleuerat. Ipsis igit āgelꝰ dñi apparēs.⁊ saluatorē natū nūciauit et q̄o inueniret signū dedit. Facta q̄z est cū angelo multitudo angelorum dicen tium. Gloria in excelsis deo ⁊c. Pastores er go venientes totum sicut angelus dixerat in uenerunt. Sic iteruz manifestata est per ce sarem augustum qui tunc p̄ceptuz dedit ne eum aliquis dominuz vocare auderet.sicut orosius testat. Forte enim cū visionem illaz circa solem vidisset.recolens simul de ruina templi.⁊ de fonte olei.⁊ intelligens q in mun do natus esset qui maior se erat.nec deus nec dominꝰ vocari voluit. In quibusdam quo q̄z cronicis legitur q approp̄inquante die na tiuitatis domini octauianus p mundum vi as publicas fieri precepit.⁊ omnia debita ro manis dimisit. Sic etiam manifestata est p sodomitas qui omnes in toto mūdo in illa nocte extincti sunt. Sicut dicit Hieronimꝰ super illud.Iur orta est eis.tāta scz q omnes laborantes in illo vicio extinxit. Et boc fecit

christus vt omnes eradicaret ne in humana natura quā assumpserat tāta de cetero īmūdicia inueniret. Nam vt dicit aug⁹. videns de⁹ viciuz ꝑ naturā in būana nata fieri. fere desijt incarnari. ¶ Quinto ꝓ creaturaz que bz esse viuere sentire discernere et intelligere sicut angel⁹. Angeli eī ipsam xp̄i natiuitatē pastorib⁹ annūciauerūt. vt supius dictū est B ¶ Tercio ei⁹ natiuitas nob̄ est vtilit exhibita. ¶ Primo ad demonū ꝓfusionez. Nā hostis iaz nobis vt añ ꝑualere non pōt. Añ legit̄ q̄ sanctus hugo abbas cluniacensis in vigilia natiuitatis dñi vidit beatā v̄ginez in vlnis tenentē filium ⁊ dicētez. Adest dies in qua ꝓphetay oracl'a renouant. Ubi nūc est hostis q̄ ante hūc diem hominib⁹ ꝑualebat Ad hāc vocē diabol⁹ ō humo prupit vt verbis dñe insultaret. sed mētita est iniq̄tas sibi q̄niaz dū officinas fratȳ circūiret ipm ab oratorio deuotio. a refectorio lectio. a dormitorio stramenta vilia. a capl'o patiētia retecit. ¶ In libro q̄z petri cluniacensis legit̄ q̄ in vigilia natiuitatis dñi scto hugoni abbati cluniacensi apparuit beata v̄go filiuz in gremio tenens ⁊ cū eo ludens. q̄ dicebat. Hosti mat̄ q̄ diem natal' mei ecclia cū magno laudum tripudio celebrat. Et vbi est nūc diaboli v̄t⁹ vel q̄d dicere pōt vel facere. Tūc diabol⁹ videbat̄ quasi de humo surgere ac dicere. Et si in eccliam vbi laudes tue fiūt intrare nō possum. sed tñ capl'm. dormitoriū et refectoriuz introibo. Q̄d ille attemptās inuenit hostiū capituli nimis artū sibi grosso. hostium dormitorij nimis depssum sibi elato. hostiū refectorij repagulatū impedimētis. charitate scz seruentiū. auiditate audiendi lectōnes. ⁊ sobrietate cibi ⁊ pot⁹. ⁊ sic ꝓfus⁹ euanuit. ¶ De cūdo ad venie impetratōz. Añ legit̄ in quodam libro exēplor. q̄ cū quedā mulier lubrica ad cortandez redijsset de venia despabat. Nā cogitās de iudicio reputabat se esse reā de inferno reputabat se ibi esse cruciandā. cogitans de paradiso reputabat se esse īmundaz. de passione reputabat se esse ingrataz. Cogitans v̄o de pueri infantia et q̄ pueri de facili placant. Christū ꝓ suā infantiā adiurauit. ⁊ vocez de sua venia audire meruit. ¶ Tercio ad infirmitatis curationē. De hac natiuitatis vtilitate dicit Bern̄. Triplici morbo laborabat genus humanū. in p̄cipio. medio et fine. id ē natiuitate. vita ⁊ morte. Natiuitas erat īmūda. vita puersa. mors piculosa. Venit christus. ⁊ contra hūc triplicem morbuz attulit triplex remediuz. Nat⁹ est enim vixit et obijt. Eius natiuitas purgauit nostram. eius vita instruxit nostrā. mors illius destruxit nostram. Hec Bern̄. ¶ Quarto ad supbie humiliationem. Añ dicit aug⁹. q̄ humilitas filij dei quā nobis in incarnatōne exhibuit fuit nobis in exemplū sacramentū ⁊ medicamentū. In exemplū cōuenientissimum q̄d homo imitaret altum sacramentū q̄ peccati nostri vinculū solueret. et summū medicamētū q̄ tumor nostre supbie sanaret. Hec Aug⁹. Supbia enim p̄mi hois sanata est ꝑ humilitatē christi. Et notandū q̄z ꝓuenit̄ ter humilitas saluatoris rñdeat superbie peditoris. Supbia enim p̄mi hominis fuit ꝓtra deum. vsqz ad deum et sup̄ deum. Fuit ꝓtra deum. q⁹ fuit ꝓtra eius p̄ceptum quo p̄ceperat ne d̄ ligno scientie boni ⁊ mali comederet Fuit etiam vsqz ad deum. q⁹ vsqz ad appetitū deitatis. credēs q̄d diabolus dixerat. Eritis sicut dij. Fuit etiam sup̄ deuz. sicut dicit Anselmus volendo q̄d deus illuz velle nolebat. Tunc enim suam voluntatem posuit supra voluntatem dei. Et filius dei ꝑm iohannem damas. humiliauit se ꝓpter homines nō contra homines. vsqz ad homines et sup̄ homines. Propter homines quia ꝓpter eoz vtilitatem ⁊ salutem. Usqz ad homines p̄ nascendi modū p̄sit'em. Supra homines p̄ nascendi modū dissimilem. Nam eius natiuitas ⁊ ꝑm aliquid nobis silis fuit. quia scz nat⁹ est ex muliere ⁊ p̄ eandem portam ꝓpaginis. et ꝑm aliquid dissimilis. q⁹ de spū sancto ex maria v̄gine natus est

VII A

De sancta anastasia

Anastasia dicitur ab ana q̄d est sursum. ⁊ stasis q̄d est stans siue status. q⁹ surszuz stet a vicijs ad v̄tutes

De sancta anastasia

Anastasia nobilissima romanorum filia ptextati illustris. sed pagani a matre sua fausta christiana z a beato crisogono fidē christi edocta est. Tradita at publio in vxorem languorē simulans semp se ab eius pcortu abstinebat. Qui audiēs eā cū vna tantū ancilla in vili habitu xpianor carceres circuire. et eis necessaria mīstrare. fecit eam artissime custodiri. ita vt etiā eidē alimoniā denegaret. Volebat aūt eaz sic perimere vt posset in eo largissimis possessionibus lasciuire. Putās igit se morti dolorosas trās crisogono mittebat. z ille psolatorias remittebat. Interea vir eius mort. et illa a carceribus liberat. Hec habebat tres ancillas pulcerrimas. q sorores erāt. quar vna dicebat agapen altera chionia. z tercia hirenen. Que cum christiane eēnt. et pfecti vbis monitis nullaten⁹ obedirent. in cubiculū eas reclusit vbi coquine vtensilia seruabant. Prefectus aūt in eaz ardens amorē ad eas iuit vt suā libidinē exerceret. Qui ī amentiā vsus putās se tractare vginel cacabos patellas caldaria et sitia amplectēs osculabat. Et cū ex hoc satiatus fuisset foras exijt nigerrim⁹ z deformis z vestimētis pcisis. Quē serui q eum p foris⁹ expectabāt sic aptatū vidētes. cogitātes q in demonē vsus eēt. eū verberib⁹ affecerūt. z fugientes solū reliquerūt. Cūq3 impatorē adiret vt de ℞ quereret. alij vgis eū pcutiebāt. alij in faciē ei⁹ expuebāt. alij lutū z puluerez in eū pijciebāt. suspicātes q in furiā vsus eēt Oculi aūt ei⁹ tenebant ne sic se deformē videret. Quappter mirabat plurimū cur sic eum oēs deridebāt. quē in tāto honore habere cōsueuerāt. Videbat ei ei qui se z oēs alb vestibus eēnt induti. Putās vo cū sic se deformē ab alijs didicisset q puelle sibi partē magicā hoc fecissent. iussit eas coram se expoliari. vt eas saltem nudas aspiceret. Quib statim eaz vestimenta sic corpibus adheserunt vt nullo mō exui valerent. Prefectus aūt p admiratōne ita obdormiuit stertens. q etiā a pulsantib⁹ nō poterat excitari. Tādez vgines martirio coronant. z anastasia ab impatore cuidaz pfecto tradit. vt si eam sacrificare faceret post modum in vxorem eā haberet. Cunqz eā in thalamū duxisset z eā amplexari vellet. statiz cecus effect⁹ est. Deos adijt querēs si euadere posset. Qui rñderūt dicētes. Quia sanctā anastasiaz pristasti nobis tradit⁹ es. z amodo sp nobiscum in inferno torqueberis. Cū qz domū reduceret. inē manus pueroz vitā finiuit. Tūc anastasia alij pfecto tradit vt eā in custodia detineret. Audiēs vo idem q in finitas possessiones haberet. quatim dixit ei Anastasia si vis esse christiana fac qđ pcepit deus tu⁹. Ille enī precepit. q nō renūciauerit omnib⁹ que possidet ꝛc. Omnia igit que habes mihi da z vade libera q volueris et vere christiana eris. Cui illa rñdit. Deꝰ meus pcepit. vende oīa que habes z da paupib⁹ z non diuitib⁹. Cum ergo diues sis p pceptum dei facere si aliqđ tibi dare. Tunc anastasia diro carceri fame cruciāda tradit. Qz a sācta theodora q iam p martiriū coronata fuerat per duos menses esca celesti pascit. Tandē cum ducentis vginib⁹ ad insulas palmarias ducta est. vbi multi ppter nomen xpi fuerāt relegati. Post aliqs vo dies pfectus oēs ad se vocauit. z anastasiaz ad palos ligatā ignib⁹ cōcremauit. Alios vo diuersis supplicijs interemit. Inē qs vn⁹ erat q plures ppt xpm multis diuitijs spoliat⁹ sp dicebat. Christuz saltē mihi nō auferetis. Apollina aūt corp⁹ sancte anastasie in viridario suo facta ibi ecclesia honorifice sepeliuit. Passa est aūt sub diocleciano circa annos dñi. cclxxvij.

VIII

De sancto stephano

Stephan⁹ grece latine dr corona. qz hebraice norma. Fuit ei corona. i. pncipiū martiruz in nouo testamēto. sicut abel in veteri testamēto. Fuit et norma. i. exēplar et regula alijs patiēdi p xpo siue bñ agēdi z viuēdi. vl p inimicis orādi. Vel stephan⁹ dr q si strenue fas qđ ptz ī suo smone z in luculēta diuini vbi pdicatōe. Vel dr stephan⁹ quasi strenue fans an⁹. i. strenue siue laudabiliter fans. i. instruēs z regēs an⁹. i. viduas qb⁹ ab aplis fuerat pfect⁹. q ad lrāz an⁹ erāt. Est g⁹ corona ppt pncipiū martirij. norma ppt exēplū patiēdi et bñ

De sancto stephano

viuẽdi. strenue fans ppt luculentã p̃dicationem. ⁊ strenue fans an⁹ ppter viduay laudabilem instructionem. B

Stephanus fuit vn⁹ de septez diaconibus ab aplis in ministeriũ ordinatis. Crescente eĩ numero discipuloy conuersi ex gentib⁹ aduersus ꝓuersos ex iudeis murmurare ceperũt ex eo q̃ vidue eoy in mĩsterio quotidiano ꝓtemnebantur. Hui⁹ aũt murmuris causa duplicit potest intelligi. Aut q⁹ vidue eoy in ministerio nõ admittebant. aut q⁹ p̃ ceteris in quotidiano ministerio grauabant. Apli enim vt expeditius p̃dicationi insisterent viduis mĩstrationem cõmiserant. Videntes itaq; apli murmurationẽ ortam p̃ administratione viduay volentes hoc murmur sedare ꝓgregata omni multitudine dixerũt. Non est equuz nos derelinquere v̄bum dei ⁊ ministrare mensis glosa. q⁹ meliora sũt fercula mentis q̃z dapes corpis. Considerate ergo frẽs ex vobis viros boni testimonij septem plenos spũsancto et sapientia. q̃s cõstituam⁹ sup hoc op⁹. glosa vt ministrent vel vt ministrantibus presint. Nos vo orationi ⁊ p̃dicationi instantes erimus. Et placuit sermo omni ppl̃o ⁊ multitudini. Et elegerũt septem quoy beat⁹ stephanus p̃mus ⁊ p̃miceriusꝫ extitit. Et adduxerũt eos ad apl̃os ⁊ imposuerũt sup eos manus Stephanus aũt plen⁹ grã et fortitudine faciebat p̃digia ⁊ signa ma. in ppl̃o. Inuidẽtes igit̃ iudei ⁊ eum supare ⁊ cõuincere cupientes. triplici mõ eum et p̃lio aggressi sunt. s. disputatione. testium p̃ductiõe. ⁊ tormentorũ illatione. Sed tñ ipse disputãtes supauit. testes falsos ꝓuicit. ⁊ de suis tortoribus triumphauit. Et in qualibet pugna adiutoriũ sibi de celo datum est. In p̃ma eĩ ei dat⁹ est spũsanctus q̃ sapiaz mĩstraret. In secũda vult⁹ angelic⁹ q̃ falsos testes terreret. Et in tercia visus est xp̃s adiuuare patus. q̃ martirem cõfortaret. In q̃libet igit̃ pugna ponit hĩstoria tria scz aggressum p̃lium. collatũ adiutoriũ. et adeptũ triũphum. Hĩstoriã igit̃ breuiter p̃currentes hec oĩa videre poterim⁹ C

Cũ igit̃ beat⁹ stephan⁹ multa signa faceret ⁊ freq̃nti⁹ ppl̃o p̃dicaret. iudei sibi inuidẽtes primũ p̃lium cũ eo inierũt. vt eũ p̃ disputatiõez vincerẽt. Surrexerũt eĩ quidã de sinagoga q̃ appellabat libertinoy a regione sic dictorũ. vel libertinoy. i. filioy libertoy. Libertini enĩ dicunt filij libertoy. i. eoy q̃ de fuitute manumissi sũt et libertati donati. ⁊ sic de stirpe fuili fuerũt. q̃ primo fidei restiterũt. ⁊ cirenensiuz a cirene ciuitate. ⁊ alexandrinoy. ⁊ eoy q̃ erãt a cilicia ⁊ asia disputãtes cũ stephano. Ecce p̃mum p̃lium. Deinde subiũgit triũphum. Et nõ poterãt resistere sapie. Postremo ponit adiutoriũ. Et spũi qui loquebat. Videntes igit̃ q̃ p̃ hunc modũ pugnãdi eũ nõ possent supare. ad scõm modũ callide se ꝓuerterunt. vt scz eum falsis testib⁹ suparent. Submiserunt eĩ duos falsos testes q̃ eundẽ de q̃druplici blasphemia accusarent. Adducẽtes itaq; eũ in ꝓsiliũ suũ falsi testes eũ de quatuor accusabãt. s. de blasphemia in deũ. in moysen. in legẽ. ⁊ in tabernaculũ siue templũ. Ecce p̃lium. Et intuẽtes eum oẽs qui sedebant in ꝓcilio viderũt faciem ei⁹ tanq̃z faciem angeli. Ecce auxiliũ. Deinde ponit huius secũde pugne victoria. cũ falsi testes de his oĩb⁹ ꝓfutant. Dixit enim p̃nceps sacerdotũ si hec ita se haberẽt. Tũc beatus stephan⁹ de illis quatuor q̃ sibi falsi testes imposuerunt se per ordinẽ excusauit. Et p̃mo excusauit se de blasphemia in deũ dicens deuz qui locutus fuit patrib⁹ et ppbetis deum glorie fuisse. i. datorem vel possessorem glorie. vt̃ cui a creatura debeat gloria. Ubi deũ tripliciter cõmẽdauit sm q̃ hoc v̄bum tripliciter põt exponi. Est enim deus glorie. i. collatiu⁹ glorie. p̃mo regũ scõo. Qui honorificauerit me glĩficabo eũ. Uel de⁹ glorie. i. ꝓpr̃ietiuus glie. Prouer. viij. Mecũ sũt diuitie et gloria. Uel de⁹ glorie. i. de⁹ cui a creatura debeat glĩa. p̃ma. Thimo. j. Regi seculoy ĩmortali inuisibili soli deo honor ⁊ gloria in secula seculoy amen. Cõmendauit igit̃ deũ triplr̃. s. q̃ sit gloriosus glorificans ⁊ glorificand⁹. Deinde excusat se de secũda blasphemia in moysen ipm moysen multiplr̃ cõmendãdo. Cõmẽdat eĩ eũ preciue a trib⁹. s. a zeli feruore. q⁹ pcutiẽtẽ hebreũ egiptiũ interfecit. a miraculoy opatõe q̃ in egipto ⁊ in deserto fecit. ⁊ a dei familiaritate. q⁹

De sancto stephano

pluries cum deo familiariter locutus fuit. Postmodū excusat se ō tercia blasphemia. que erat in legē ipsam tripliciter cōmendando. s. ex rōne dantis qui fuit deus. ex rōne ministrantis qui fuit moyses talis ꝛ tantus. ꝛ ex rōne finis. qz dat vitam eternam ¶ Postremo cepit se purgare de quarta blasphemia que erat in tabernaculū et in templum. ipm tabernaculū quadruplicit cōmendando. s. q fuit a deo p̄ceptum fieri. in visione oñsum a moyse ꝓ summatum ꝛ archetestimonij cō tentiuz. Templū aūt dixit tabernaculo succesisse. Sic ergo beatus stephan⁹ de crimīe sibi obiecto rōnabilit se purgauit ¶ Videntes igit iudei q nec isto scdo modo eum supare valerent. terciū modū assumunt et terciam pugnā ineunt. vt scz saltem tormentis ꝛ supplicijs eū superent. Qō vt vidit beatus stephan⁹. volens p̄ceptū dñi cum de fraterna correctiōe seruare trib⁹ modis eos conatus est corrigere ꝛ a tanta malicia coercere. s. pudore. timore ꝛ amore. ¶ Primo pudore eis duriciā cordis ꝛ sanctoꝝ necem imꝓperando. Dura inqt ceruice et incircūcisi cordib⁹ et aurib⁹. vos semp spūisancto restitistis. sicut ꝛ patres vestri. ita ꝛ vos. Quem eī ꝓphetaꝝ patres vestri nō sunt psecuti ꝛ occiderūt eos q prenūciabant de aduētu iusti. Ubi sicut dicit glosa. tres gradus malicie eoꝝ ponit. Primus⁹ ē q spūisancto restiterūt. Secundus⁹ q ꝓphetas psecuti sunt. Tercius⁹ est q crescēte malicia eorū eos occiderūt. Sed qa frons mulieris meretricis facta erat eis. ꝛ ne sciebant erubescere. nec sic a ꝯcepta malicia destiterūt. īmo audiētes hec dissecabant cordib⁹ suis. ꝛ stridebāt dentib⁹ in eū ¶ Scdo correxit eos timore. p hoc scz q iesum stantē a dextris dei se videre phibuit. quasi patum se adiuuare. ꝛ aduersarios ꝓdēnare. Cum eī esset stephan⁹ plenus spūsancto intuēs in celum vidit gloriaz dei et ait. Ecce video celos aptos ꝛ filium hoīs stantez a dextris vtutis dei. Licet igit iaz pudore et timore correxerit eos. nō tñ adhuc destitcrūt. sed deteriores q̄z ꝓus fuerunt. Exclamantes enī voce magna ꝓtinuerūt aures suas. Glosa. ne blasphemā tem audirent. Et impetū fecerunt vnanimit in eum. ꝛ pjcientes euz extra ciuitatē lapidabant. in hoc sm legē se agere arbitrātes. que blasphemū extra castra māduerat lapidari. Et illi duo falsi testes q in eum primū lapidem mittere debebāt. sm legem dicentez. prima man⁹ testium lapidabit eū. Deposuerūt vestimenta sua. ne illi⁹ tactu coinq̄narentur vel vt ad lapidandū expeditiores redderent secus pedes adolescētis q vocabat saulus. ꝛ postea vocat⁹ est paulus. Qui dū lapidantium vestimenta custodiret ex eo q ad lapidandū eos expeditiores redderet. quasi manu oīm lapidauit ¶ Cum aūt eos nec pudore nec timore a tanta posset nequicia retrahere. terciū modū adhibuit. vt saltē eos amore coerceret. An nō eximius amor fuit quē eis oñdit. qñ p se et p ipsis orauit. Pro se q̄dem orauit ne sua passio prolongaret. ꝛ sic ipsi rei noxa maiori tenerent. Pro ipsis aūt orauit ne eis hoc in peccatū imputaret. Lapidabāt inquit stephanū inuocantē ꝛ dicentez. Dñe iesu accipe spūm meū. Positis aūt genibus clamauit voce magna dicens. Dñe ne statuas illis hoc peccatū. quia nesciunt q̄d faciūt. Et vide amorē mirabilez. q orando p se stetit. orando p suis lapidatoribus genua flexit quasi plus orationem quaz p ipsis faciebat q̄z illaz quā p se effundebat cuperet exaudiri Pro ipsis etiam potius q̄z p se genua flexit q vt dicit glosa ibidem. quorum maiori iniquitas. maius supplicandi remediuz postulabat. In hoc etiam martyr christi christum imitat⁹ est. qui in passione sua p se orauit dicens. Pater in man⁹ tuas cōmendo spūm meum. Et p suis crucifixoribus dicēs. Pater ignosce illis ꝛc. Et cum hoc dixisset obdormiuit in dño. Glosa. Pulcre dictum est obdormiuit ꝛ nō mortuus est. q obtulit sacrificiū dilectōnis. ꝛ obdormiuit in spe resurrectōis Facta est aūt lapidatio stephani eodē anno quo dñs ascendit in primo mēse augusti tercia die intrante. Sanctus vō gamaliel et nicodemus qui erant p christianis in omnib⁹ consilijs iudeoꝝ. sepelierunt eū in agro ipsi⁹ gamalielis. ꝛ fecerūt planctuz magnum sup eum. Et facta est magna psecutio christianorum qui erant in hierusalez. q occiso beato

stepbano vno de pncipibus alios grauiter
psequi ceperũt. intãtũ q omnes xpiani pter
aplos q erant ceteris fortiores p totã iudeo
rum puinciã dispersi sunt iuxta qđ dñs pce
perat eis. si vos psecuti fuerint in vna ciuita
te fugite in aliaz ¶ Refert aug⁹ doctor
egregius beatũ stepbanuz innumeris mira
culis claruisse. z mortuos ex suis meritis su
scitasse. mltosqz a varijs languorib⁹ curasse.
Preter bec autẽ alia refert miracula digna
memorie cõmendanda. Aut ei q flores sup
altare beati stepbani ponebant. z inde abla
ti sup infirmos ponebant. z mirabiliter cura
bant. Panni etiã de eius altari sumpti z sup
egros impositi. multis exiterũt infirmitati
bus in medelam. Nã sicut ait in libro. xxij. đ
ciuitate dei. Flores ipsi de altari assumpti cu
iusdã mulieris cece oculis impositi sunt. et
illa. pinuo lumen recepit. ¶ Refert quoqz
in eodem libro q cum qdam vir pmarius ci
uitatis noie marcialis infidel' esset. z nequa
qz puerti vellet. cum tñ plurimuz egrotaret.
gener suus valde fidelis ad eccliaz sancti ste
phani venit. z de ipsis floribus q sup altare
erant accipiens ad caput soceri flores ipsos
latenter posuit. Sup quos dum ille dormi
set. pinus ante diluculuz clamauit vt p epo
mitteret. Cum aũt epus abesset sacerdos ad
eum venit. z ipsuz cũ se credere diceret bapti
zauit. Hic qzdiu vixit hoc vbum sempiterno
habuit. Christe accipe spũm meum. cum tñ
hec beati stepbani vltima verba fuisse nesci
ret. ¶ Aliud silr in eodem libro refert mira
culum q quedam matrona noie patronia.
cum diu infirmitate grauissima torqueret.
z multa adhibens remedia. nullum sentiret
liberationis vestigium. tandã quendã iude
um cõsulit qui anulum quendã cum qdaz
lapiđ ei tribuit vt ipo anulo cũ corda ad nu
da corpis cingeret. vt ex vtute illius benefici
um reciperet sanitatis. Ez duz hoc sibi nihil
valere conspiceret. ad ecliaz pt bomartiris
pperauit. z p salute sua instantius beatũ ste
phanũ exorauit. Tic subito insoluta corda
et illeso anulo remanente anulus in terram
psilijt. et continuo perfecte sanatam se sensit
¶ Aliud silr in eodem nõ minus mira
bile refert miraculum. Apud nanqz cesareã
capadocie quedam nobilis matrona erat vi
ri quidem destituta solatio sed nobili valla
ta multitudine filiorum. Nam decem filios
habuisse dr. quorum septem mares z tres fe
mine fuisse phibentur. Quadaz igitur vice
dum mater ab eis offendit. maledictionem
suam filijs impcat. Subito aũt maledictioz
matris diuina vindicta subsequit. z omnes
pena simili z horribili feriunt. Nam omnes
tremore membroz omniũ horribiliter sunt
pcussi. Quapropter nimiũ dolentes z eoruz
ciuium oculos nõ ferentes per totum orbẽ
vagari ceperunt. z quocunqz ibant. omniũ
in se cõuertebant aspectum. Ex bis aũt duo
frater z soror paulus z palladia iponiam ve
nerunt. z ipsi augustino ibidem epo que sibi
pegerant narrauerũt. Cum ergo iam. xv. die
bus ante pascha eccliam beati stepbani fre
quẽtassent. z sanitatẽ ab ipso multis pcibus
postulassent. in ipso die pasce cum frequẽs
ppls pñs esset. vn⁹ ex eis scz paulus repente
cancellum introuit. z ante altare cuz multa
fide z reuerentia se pstrauit in orõne. Et cuz
astantes rei exitum expectarent subito surre
xit sanus a tremore corpis deinceps alienus
Cum aũt ad augustinum fuisset adductus.
ipse eum ad populum ptulit. et sequenti die
libellum de illi⁹ curatione eis recitandum p
misit. Cum autẽ sic ad ppl'm loqueret z soror
illius ibidem omnib⁹ membris tremẽs assi
steret. surgẽs illa e medio beati stepbani can
cellos intrauit. et statim velut obdormiens
subito sana surrexit. Ipsa silr in mediuz pdu
cit z de vtriusqz sanitate deo z beato stepba
no immense gratie referunt. Prosius nanqz
a bieronimo ad augustinum rediens. quas
daz reliquias sancti stepbani detulit. ad qs
predicta et plura alia miracula facta sunt
¶ Notandum aũt q beatus stepbanus
hac die passus non est. sed ea die vt dicit qua
eius inuentio celebrat. Ei⁹ aũt inuentio hac
die dicitur extitisse. Sed quare festa mutata
sint dicet cum de inuentione agetur. Ad pre
sens aũt hoc dixisse sufficiat q duplici đ cau
sa ecclesia hec tria festa que sequuntur nati
uitatez domini sic voluit ordinare. Prima

De sancto iohāne ap'o et euan.

est vt christo spōso ⁊ capiti omnes sui comites adiungant. Nat⁹ enim xp̄us spōsus ecclesie in hūc mūdū tres sibi comites adiūxit. Be qb⁹ comitib⁹ dr in canticis. Bilect⁹ me⁹ candidus ⁊ rubicūdus. elect⁹ ex milib⁹. Candidus q̄ ad iohānem euangelistaz p̄ciosum ꝓfessorez. Rubicūdus quantū ad stephanū ptbomartirem. Elect⁹ ex milib⁹ quantuz ad turbā innocētuz v̄ginalem. Scḋa rō ē vt sic ecclia oīm martirū genera ꝑm g̃dus dignitatis unsimul adunaret. quoꝝ quidē marturiū xp̄i natiuitas causa fuit. Est ei triplex martirium. Unū volūtate ⁊ ope. Scōm volūtate et nō ope. Tercū ope sed nō volūtate. Nd̄rimuz fuit in beato stephano. Scōm in beato iobe. Tercium in innocentib⁹.

IX

De sancto iohanne apostolo et euangelista

Iohānes interp̄tatur dei gratia. vel ī q̄ ē gratia. v'l' cui donatū ē. k'cui donatio a deo facta ē Nder hoc enim intelligunt quattuor p̄uilegia que fuerūt in beato iohāne. Nd̄rimū est p̄cipua xp̄i dilectio. Christus eni p̄ ceteris aplis eum dilexit. ⁊ ei maiora dilectōis ⁊ familiaritatis signa oñdit. Et inde dr dei gratia quasi deo gratiosus. Et iā plus petro ipm dilexisse videt. Sed est dilectō animi ⁊ signi. Et illa q̄ est signi duplex est. Una que ꝓsistit in familiaritatis ostensione ⁊ alia in bñficioꝝ exhibitione. Quātū ad p̄mā vtrūq; equalit dilexit quantū ad secūdā plus iohānē. q̄ntū ad terciam plus petrū. Scōm est carnis incorruptio. q⁹ v̄go a dño est electus. Et inde dr in q̄ est gratia. In ipso ei fuit grā pudicicie virginalis. Uñ et de nuptijs volens nubere a dño vocatus fuit. Terciū est secretoꝝ reuelatio. ⁊ inde dr cui donatū est. Eidem ei donatū est multa secreta ⁊ p̄funda noscere. sic̄ de diuinitate v̄bi ⁊ ꝓsummatiōe seculi. Quartum est matris dei recōmendatio. Et inde dr cui donatio a deo facta est. Maxima eni donatio a dño tunc eidem facta est q̄n mater dei in eius custodiaz donata est. Eius vitā milet⁹ lodicie ep̄s scp̄sit. quā Isidor⁹ in libro de ortu vita ⁊ obitu sanctoꝝ patꝝ abbreuiauit

Iohannes ap'lus et euāgelista dilectus a dño et v̄go elect⁹. post pentecosten diuisis aplis in asiaz est p̄fectus. vbi ecclias multas fundauit. Domiciano igit impator eius intelligens famam accersitum eū in dolium feruētis olei añ portam latinaz mitti iussit. Ille aūt inde exijt illesus. sicut a corruptione carnis extiterat alienus. Uidens igit impator q̄ nec sic a p̄dicatione desisteret. eum in patbmos insulaz in exilium relegauit. vbi solus degens apocalipsim scp̄sit. Eodem anno impator ꝑpter sui nimiam crudelitatem occidit ⁊ a senatu q̄dquid fecerat reuocat. Dicq; factuz est vt sanctus iohes qui cuz nimia iniuria in insulam deportat⁹ fuerat cum honore epbesum rediret. occurrente ei vniuersa turba ⁊ dicente Benedict⁹ qui venit in noīe dñi. Cum at ingrederet vbem drusiana ei⁹ dilectrix que suuz plurimū desiderabat aduentū mortua efferebat. Nd̄arentes igit ei⁹ vidue ⁊ orp̄bani dixerunt ei. Sancte iohes ecce drusianā efferimus q̄ tuis semp monitis obsecūdās nos omnes alebat. tuūq; desiderabat plurimuz aduētū dicēs. O si videā ap'lm dei añq; moriar. Ecce tu venisti. ⁊ te videre n̄ potuit Tūc iussit feretrū deponi ⁊ corpus resolui dicēs. Dñs me⁹ ies⁹ xp̄s suscitet te drusiana. Surge ⁊ vade in domū tuā ⁊ para mihi refectōz Statim illa surrexit ⁊ cepit ire solicita de iussione ap'li. ita vt sibi videret q̄ nō de morte sz de somno excitasset eā.

Altera at die cratbon p̄bus ī foro pp'lm cōuocauit. vt ostēderet qūo hic mūdus ꝓtēnendus eēt. Duos enim ditissimos iuuenes frēs. p̄ciosissimas gēmas distracto toto patrimonio emere fecerat. ⁊ eas in cōspectu oīm ꝓfringi iusserat. Contigit igit ap'lum illuc transitum facere. vocansq; ad se p̄bum. hmōi mundi contemptum triplici rōne ꝓdēnauit. Nd̄rimo q⁹ ore boīm laudat. sed diuino iudicio cōdemnat Secunda q⁹ ex tali ꝓtemptu vicium nō curat. et ideo van⁹ est. sicut medicīa vana dr ex qua morbus nequaq; curat. Tercio q⁹ contemptus meritori⁹ est qui sua paup̄ib⁹ elargit. sicut dñs iuueni dixit. Si vis p̄fectus esse

vade ⁊ vende omnia que habes ⁊ da paupi
bus. Cui crathon dixit. Si vē de⁹ magister
tu⁹ est. ⁊ vult vt hāc gemmaꝝ p̄cium paupi
bus eroget. fac vt reintegrent vt ad eius faci
as gloriam qđ ego ad hoīm feci famaꝝ. Tūc
beatus ioh̄es gemmaꝝ fragmenta in manū
suā recolligens orauit ⁊ facte sunt integre si-
cut p̄us. Statimq; p̄bus ⁊ illi duo iuuenes
crediderūt. ⁊ gemmas vendētes p̄cium pau
perib⁹ erogarunt. ¶ Duo insup iuue
nes bonorati hoꝝ exemplo vēditis omnib⁹
et paupib⁹ erogatis aplm secuti sunt. Qua
dam aūt die videntes suos suos p̄ciosis in-
dumentis fulgētes. ⁊ in vili pallio se egentes
p̄tristari cepere. Qđ cum sanctus iohānes
aduertisset eo q̄ facie tristes essent. vāgas ⁊ la
pides a litore maris deferri fecit. ⁊ eos in au-
rum ⁊ gēmas p̄uertit. Qui iussu apli vniuer
sos aurifices ⁊ gēmarios p septem dies que
rentes. reuersi sē dicētes. q̄ illi nunq; tā pul
auruꝫ ⁊ tā p̄ciosas gēmas se vidisse testati sē
Dixitq; eis. Ite ⁊ redimite vobis tras quas
vendidistis. q⁹ coloruꝫ p̄mia p̄didistis. Esto
te floridi vt marcescatis. Estote diuites tem
poraliter vt in ꝑpetuū mendicetis. Tūc apo
stolus p̄ra diuitias diutius cepit disputare
ostendens q̄ sex sunt que debent nos ab im
moderato diuitiaꝝ appetitu retrabere. Pri-
mum est scp̄tura. Vñ recitauit historiaꝫ de
diuite epulone quē dñs reprobauit. et de la-
zaro paupe quē dñs elegit. Secū dū est na-
tura. q⁹ homo nudus sine diuitijs nascitur.
⁊ nudus sine diuitijs morit. Tercius est crea
tura q⁹ sol. luna. sidera. pluuia. aer. omnibus
sunt cōmunia. ⁊ cōmunit sua beneficia om-
nibus largiunt. sic ⁊ inter homies omnia cō
munia esse deberent. Quartus est fortuna.
Dixit enim q̄ diues seruus efficit nummi ⁊
diaboli. Nummi q⁹ nē possidet diuitias sed
ipse a diuitijs possidet. Diaboli q⁹ iuxta euā
gelium amator pecunie seru⁹ est māmone.
Quintū est cura. q⁹ habent curā ⁊ solicitudi
nem diurnā ⁊ nocturnā in acq̄rendo ⁊ in cu
stodiendo. Nam in acq̄rendo bñt laborem
⁊ in custodiendo timorē. Sextum est iactu-
ra. ⁊ ostendit q̄ diuitie sūt causa duplicis ia
cture. pn⁹ que est in acq̄sitione duplicis ma
li scz mali in p̄nti qđ est elatio. ⁊ mali in futu
ro qđ est eterna damnatio. ⁊ alteri⁹ que ē in
p̄ditione duplicis boni. s. boni in p̄nti qđ est
gratia. ⁊ boni in futuro qđ est eterna gloria.
¶ Cū igit sanctus iohānes p̄tra diuinas
taliter disputaret. ecce iuuenis q̄dā mortu⁹
efferebat qui triginta dies habebat q̄ vxorez
accepat. Veniens igit mater vidua et ceteri
q̄ eum flebant ad pedes apli ꝑciderunt. ro-
gantes q̄ hunc q̄z sicut drusianam in nomie
dñi suscitaret. Flente igit aplo diuti⁹ et oran
te continuo resurrexit. Precepitq; ei vt illis
duobus discipulis enarraret quantā incur
rissent penā. et quātā gloriā p̄didissent. Qui
multa de gloria paradisi ⁊ de penis inferni q̄s
viderat enarrauit dicens. O miseri vidi an-
gelos vestros flentes ⁊ demones gratulātes
Dixitq; eis q̄ p̄didissent eterna palatia que
sunt gēmis coruscantibus fabricata. claritā-
tis mirabilis p̄tentiua. copiosis epulis refer
ta delicijs plena. gaudijs gloriosa. ⁊ in perpe
tuum p̄māsura. De inferno aūt octo penas
dixit. que bis v̄sibus continent. Vermes et
tenebre flagellum frigus ⁊ ignis. Demonis
aspectus sceleruꝫ confusio luctus. Tūc ille q̄
fuerat suscitat⁹. ⁊ illi duo discipuli ad pedes
apli se p̄sternentes rogabant vt misericordi
am p̄sequerent. Quibus aplus ait. Triginta
diebus p̄niam agite. inter quos orate vt vir
ge ⁊ lapides ad naturā p̄stinaz reuertantur.
Qđ cum factuz esset ait eis. Ite ⁊ vñ tulistis
virgas ⁊ lapides deferatis. Qđ cuz fecissent
⁊ v̄ge ⁊ lapides in sui naturā reuersi fuissent
oīm v̄tutum gratiam quaz p̄us habuerant
receperūt. ¶ Cum aūt beatus iohānes
p totā asiam p̄dicasset. cultores idoloꝝ sedu
tionē in ꝑplo p̄citantes iohānem ad templū
dyane trahebāt cogētes eū sacrificiū offerre
Quib⁹ iohānes hāc distinctiōez p̄posuit. vt
aut ipsi ad īuocationē dyane eccliaz christi
euerterēt. ⁊ ipse idolis sacrificaret. aut ipe ad
inuocatōz christi templū dyane euerteret et
ipsi in christuz crederēt. Huic ergo sententie
cū maior ps ꝑplī p̄sensisset exeuntib⁹ cūctis
de templo. orauit aplus. ⁊ fundit⁹ templum
corruit. ⁊ dyane imago penit⁹ cōminuta est
Christodemus aūt pontifex idoloruꝫ in ꝑplo

sedītionē maximā ꝓcitauit. ita vt vna ps cō
tra aliam ad ꝑlium pareť. Cui apl'us. Quid
tibi vis faciaz vt placeris. Cui ille. Si vis vt
credam in deū tuū dabo tibi venenū bibere.
z si nullā in te lesionē tulerit ver⁹ deus dñs
tu⁹ apparebit. Cui apl'us. Fac vt locut⁹ es. Et
ille. Volo vt alios inde morietes videas vt
sic ampli⁹ ptimescaſ. Ꝑdergens igiť aristode
mus ad pcōsulem. duos viros decapitādos
petijt. z eis corā omnib⁹ venenū dedit. Qui
mox vt venenū biberūt spūm exalarūt. Tūc
apl'us calicem accipiēs z signo crucis se mu
niēs totū venenū bibit z nullā lesionē incur
rit. Quapropē deum oēs laudare ceperunt.
Aristodem⁹ aūt dixit. Adhuc mihi inest du
bietas. sz si veneno mortuos suscitaueris. absq
dubio vē credam. Tūc apl'us ei tunicam
suā tribuit. Cui ille. Cur mihi tunicaz tuā de
disti. Cui apl'us. Vt sic ꝓfusus a tua infideli
tate discedaſ. Cui ille. Nunqd tunica tua cre
dere me faciet. Et apl'us. Vade z mitte eam
sup corpa defunctoꝝ dicens. Apl'us christi
me misit ad vos vt in christi noīe exurgatis
Qđ cum fecisset ilico surrexerūt. Tūc apl'us
pontificē et pcōsulē credētes cū omni paren
tela sua in christi noīe baptizauit Qui in ho
norem beati iobannis eccl'iam ꝓstruxerunt.
G Refert beatus clemēs sicut in quarto
libro eccl'iastice historie īuenit q quodā tpe
apl'us quendā iuuenē pulcrū et ferocē ꝙuer
tit. z eū cuidam epo sub depositi noīe cōmē
dauit. Ꝑdost aliqđ aūt tpus iuuenis derelī
quit epm. z fact⁹ est ꝓnceps latronū. Apl'us
itaqz ad epm venit z suū depositū requisiuit
Cunqz ille đ pecunia intelligeret. z ex hoc ve
hemeť stuperet. dixit ei apl'us. Juuenē illuz
a te repeto quē tibi tā studiose recōmēdaui.
Cui ille. Ꝑater sancte in aīa mortu⁹ est. z in
tali monte cū latronib⁹ degit. quoꝝ ipe prin
ceps existit. Quib⁹ auditis vestez suā scidit
z caput suū pugnis feriēs. bonū inquit te cu
stodem fratris aīme dereliq. Confestim igiť
equū sibi parare iussit. z ad illū montē intre
pidus cucurrit. Quē cū iuuenis inspexisset
p pudore nimio statim equū ascendit z velo
cius aufugit. Apl'us aūt etatis oblit⁹. vrget
calcarib⁹. equū z post tergū clamitat fugien
tis. Ut quid fili dulcissime fugis patrē senē et
inermez. ne timeas fili. q? p te christo rōnem
reddā. z certe p te libenter moriar. sicut xp'us
p nobis est mortu⁹. Reuertere fili reuertere
q? deus me misit. Qui audiens cōpunctus
redijt z amarissime fleuit. Apl'us aūt ad pe?
des ei⁹ pcidit. z manuz eius tanqz p pniam
iam purgatā oscular cepit. Jeiunante igiť z
orante p eo apl'o veniam impetrauit. ipmqz
postmodū in epm ordinauit. Legiť quo?
q3 in eadez historia eccl'iastica. z habeť in glo
sa sup secundā canonicā iobānis. q cū iobā
nes apud epbesum balnea lauādi gratia in
troisset. z ibidē cherintum hereticū vidisset. p
tinus exilijt dicens. Fugiam⁹ hinc ne balnea
sup nos corruant. in q̄bus lauať cherintus
vīratis inimicus lb Cum auis que per
dix đr. vt ait cassianus in libro collationū. vi
ua beato iobāni a q̄dam oblata fuisset. z ille
eam q̄si demulcendo tāgeret z cōtrectaret. q̄
dam adolescens ꝟ vidēs ad coeuos suos ri
dendo dixit. Videte qūo ille senex cuz auicu
la sicut puer ludit. Qđ beatus iobes p spūm
recognoscēs iuuenem ad se vocauit. Cui di
xit adolescens. Tu ne es iobes q̄ talia agis z
tam sanctus baberis. Quē iobānes quid in
manu teneret req̄siuit. Cui cum se arcum di
ceret tenere ait. Quid inde facis. Et iuuenis.
Aues inde ac bestias sagittam⁹. Cui apl'us
Qualiter. Tunc iuuenis arcū cepit tendere
z tensum in manu tenere. Sed cū nil ei apl's
diceret. iuuenis arcum distendit. Cui iobes
Quare fili arcuz distendisti. Et ille. Quia si
diutius tensus teneret. ad iacienda iacula in
firmior redderet. Et apl'us ad hoc. Sic z hu
mana fragilitas ad ꝓtemplationem minus
valida fieret. si semp in suo rigore p̄sistēs fra?
gilitati sue intdum condescendere recusaret
Nam z aq̄la cunctis auib⁹ celsius volat z so
lem clariuſ ꝓspicit. z tñ nature necessitate ad
ima descendit. Sic z buman⁹ anim⁹ cum se
modicū a ꝓtemplatione retrahit crebra īno
uatione ardenti⁹ ad celestia tēdit. Beat⁹
igiť iobes vt testať hieronim⁹ cum ipse vsqz
ad ipsam suā vltimā senectutem epbesi mo
raret. z vir inť discipulorū man⁹ ad eccl'iam
deferret. nec plura vba dicere posset. ad quā

De sancto iohāne apl'o et euan.

libet pausam bec dicebat v̄ba. Filioli diligite alterutrū. Tandē frēs qui cū eo erant admirantes q̄ sp eadem verba diceret. dixerunt ei Magister q̄re semp loqueris bec v̄ba. Qui rñdit. Quia p̄ceptū dñi est. et si solū hoc fiat sufficit. ¶ Refert q̄z belinand⁹ q̄ cū iohānes euāgelista euāgeliū scribere deberet. p̄us indixit ieiunium vt orarēt se digna scp̄turū. Fert autē ip̄m p̄ illo loco secretissimo. in q̄ diuina scp̄turus secesserat orasse vt nullas huic insistens op̄i ibi ventor aut imbrium iniurias pateret. Hāc q̄z eidez loco vsq̄z hodie reuerētiaz elementa fuare dicunt. Hec belinand⁹ J

¶ Cum igit esset nonagintanouē annor. et a passione dñi p̄m ysidor. āno. lxvj. apparuit ei dñs cū discipulis suis dicēs. Veni dilecte mi ad me. q⁹ tps est vt in mensa mea cū tuis fratrib⁹ epuleris. Surgēs aūt iohes cepit ire Cui dñs. Hñica die ad me venies. Veniēte igit dñica vniuersus p̄plus conuenit in ecclīaz que fuerat ī ipsi⁹ noīe fabricata. Qui a p̄mo pullor cantu p̄dicauit eisdē. hortans eos vt in fide eēnt stabiles. et in mādatis dei feruentes. Post hec foueā quadratā iuxta altare fecit fieri. et terrā extra eccl'iam iactari. Descendensq̄z in foueā expāsis ad deū manib⁹ dixit Inuitat⁹ ad conuiuiū tuū dñe ieſu christe ecce venio grās agens. q⁹ dignat⁹ es me ad tuas epulas inuitare. sciens q̄ ex toto corde meo desiderarē te. Cūq̄z orōnē finissz tāta lux sup eum emicuit q̄ nullus in eū respicere potuit Recedēte aūt lumine. māna fouea plena inuenit. qđ ī loco illo vsq̄z hodie generat. ita vt in fūdo fouee instar minute arene scaturire videat. sicut in fontib⁹ fieri cōsueuit ¶ Sanctus eadmūdus rex anglie nulli petēti in nomine sancti iohis euangeliste aliq̄d denegabat. Hñ cōtigit q̄ q̄dem pegrinus absente camerario in noīe sācti iohānis euāgeliste importune a rege elemosinam postularet. Cui rex p̄ciosum anulū cum nil aliud in p̄mptu haberet dedit. Hz post plures dies q̄dā miles anglie in trāsmarinis p̄tibus cōstitutus. ab eodē pegrino anulū regi referendū in hr̄ v̄ba recepit. Ille cui et p cui⁹ amore anulum hūc dediſti tibi remandat. Hñ liq̄do patuit q̄ beatus iohes eidem in forma apparuit pegrini. ¶ Isidor⁹ in libro d̄ ortu vita et obitu sanctor̄ patr̄. Mutauit iohānes in aues siluestres frondiū v̄gas. litorea q̄z saxa in gēmas. gemmar̄ fragmina in p̄priā reformauit naturā viduam p̄cepto p̄pli suscitauit. et rediuiuū corpus iuuenis remeāte anima reparauit. bibēs letiferū haustū euasit piculuz et eodem poculo p̄stratos in vite reparauit statum. Hec Isidorus.

X A

De innocentibus

Innocentes dicti sūt triplici rōne. s. rōne vite. rōne pene. rōne inocētie assecute. Rōne vite dicti sunt innocētes. ex eo q̄ vitā innocentē. i. non nocentē habuerūt. Nulli eī vnq̄z nocuerūt. nec deo p̄ inobedientiā. nec p̄ximo p̄ iusticiam. nec sibi p̄ alicui⁹ peccati maliciā. Et ī dicit in p̄s. Innocētes et recti adheserūt mihi Innocētes in vita. et recti in fide. Rōne pene q̄niam innocent̄ et iniuste passi sunt. Hñ p̄s. Effuderūt sanḡnem innocentē ꝛc. Rōne innocentie assecute. q̄niam in ipso martirio assecuti sunt baptismalem innocentiā. i. ab originali pcto mū diciā. De qua innocentia d̄r in psal'. Custodi innocentiā et vide eq̄tatem. i. custodi innocentiaz baptismatis. et postmodum vide eq̄tatem bone op̄ationis. B

Innocētes ab herode ascalonita interfecti sunt. Tres eī herodes sacra scp̄tura cōmemorat. quos famosos fecit eor̄ infamis crudelitas. Primus dictus est herodes ascalonita sub quo dñs nat⁹ est et a q̄ pueri occisi sunt. Secūdus dict⁹ est herodes antipas q̄ iohem decollauit. Tercius dict⁹ est herodes agrippa. q̄ iacobū occidit et petrū incarcerauit. Hñ de hoc extant v̄sus.

Ascalonita necat pueros. antipa iohānem.
Agrippa iacobū. claudens in carcere petruz

Hz p̄mi herodis historiā breuiter videam⁹ Antipat̄ idume⁹ vt in historia scolastica legit̄. neptem regis arabū duxit in vxorem. ex qua filiū habuit quē vocauit herodem. qui postmodū ascalonita dict⁹ est. Hic a cesare augusto regnū iudee accepit. Et tūc p̄mitus ablatū ē sceptr̄ d̄ iuda. Huic sex filij nati sē. s.

Antipat. Alexãder. Aristobol⁹. Archelaus Herodes antipas. ⁊ Philipp⁹. Alexandrũ at ⁊ aristobolũ ex ea dẽ matre iudea genitos romam misit liberalib⁹ artibus imbuẽdos. Post ꝟ a studio redierũt. Et erat alexander grãmatic⁹. aristobol⁹ aũt acerrim⁹ ꝓrator Iamq; liberi licenti⁹ de suscepc̃one regni cũ patre disceptabãt. Ob hoc pat̃ offensus antipatrẽ illis ꝓponere satagebat. Cũq; illi de morte patris tractassent. ⁊ ob hoc a patre reiecti fuissent cesarẽ adeũt de patris iniuria cõquesturi. Interea magi hierosolimã venerũt ⁊ de ortu noui regis diligenti⁹ sciscitant. Herodes ꝟ audiẽs ꝑturbat̃. timẽs ne de veror regũ genere aliq̃s nat⁹ esset. q̃ eũ tanq; regni inuasorẽ expelleret. Rogat igit̃ magos vt eo inuẽto sibi renũcient. simulãs se velle adorare quẽ volebat occidere. Ueruntñ magi per aliã viã reuersi sũt in regionẽ suã. Videns herodes q̃ nequaq; ad se venirẽt. stelle visione eos deceptos ad se redire erubuisse credidit et iõ ab inq̃sitione pueri animus reuocauit. Cum aũt audisset q̃ pastores dixerant. ⁊ que timeõ ⁊ ãna ꝓphet̃ auerãt vehement̃ timuit ⁊ se a magis turpit̃ illusum putauit. Tũc herodes de nece pueror q̃ erãt in bethleem tractare cepit vt cũ eis ille quẽ ignorabat occideret. Ad monitionẽ aũt angeli ioseph cũ puero ⁊ matre in egiptũ i ciuitatẽ hermopolim fugit. ibiq; septẽ ãnis vsq; ad obitũ herodis pmãsit. Ingrediẽte igit̃ dño egiptũ ꝑm esaie vaticiniũ vniuersa idola corruerũt. Tradũt q̃; q̃ sicut in exitu filior israel de egipto non fuit dom⁹ in egipto. in qua ꝑcurãte dño nõ iaceret mortuũ ꝑmogenitus. ita nec tũc fuit templũ in q̃ non corruisset idolũ. ¶ Refert Cassiodor⁹ in historia tripti ta q̃ in hermopoli ciuitate thebaide dicat̃ eẽ arbor q̃ vocat̃ phisidis valens in salutẽ multor si fruct⁹ aut folũ aut ps corticis collo egrotãtiũ alliget̃ Cũ igit̃ ꝟa maria cũ filio in egiptũ fugeret. ꝟ arbor vsq; ad terrã inclinata ẽ. et xp̃m supplicit̃ adorauit. Hec cassiodor⁹. ¶ Tũ igit̃ herodes ꝺ nece pueror disponeret. a cesare augusto ꝓ epl̃a est citat⁹. filior accusationib⁹ respõsurus. Qui cum ꝓ tharsum iter faceret intellexit q̃ magos naues tharsensiũ trãsuexissent. et iõ omẽs naues tharsis cõburi fecit ꝑm q̃d ꝑdictũ fuerat. In spũ vehemẽti ꝓterest naues tharsis. Cũq; pat̃ cum filijs coraz cesare disceptaret. diffinitum est vt filij patri in omnib⁹ obedirẽt. ⁊ ipse cui vellet regnum dimitteret. Rediẽs igit̃ herodes. ⁊ ex firmatione fact⁹ audacior. mittens occidit oẽs pueros q̃ erant in bethleem a bimatu ⁊ infra. secundũ tp̃us q̃d exq̃sierat a magis. Hoc aũt duplicẽ ĩtelligẽtiã ꝓtinet. Primo vt infra dicat ordinẽ tpis. ⁊ est sensus a bimatu ⁊ infra id ẽ ab infantib⁹ duor ãnor vsq; ad pueros vni⁹ noctis. Videcerat eĩ herodes a magis ea die q̃ stella apparuit eis dñm natũ esse. ⁊ q; iaz ann⁹ fluxerat eo q̃ romã ierat ⁊ redierat dñm anniculũ ⁊ aliquor ĩsup diez esse credebat. Ideoq; sup etatẽ ei⁹ vsq; ad bimos et infra. i. vsq; ad vni⁹ noctis infãtes deseuit in pueros. timẽs pueri morphoseon. nescz puer cui sidera famulabant supra etatẽ suã vel infra faciẽ trãsformaret. Et hec sñia visitatior habet̃ ⁊ verior reputat̃. Alio mõ exponit ꝑm Chrysostomũ vt infra dicat ordinẽ numeri ⁊ est sens⁹. A bimatu ⁊ infra. i. a pueris duor annor vsq; ad pueros q̃nq; annorũ. Vidit ei stellã pannũ añ ortũ saluatoris magis apparuisse. Herodes aũt postq̃; ꝟa magis didicit. romã vadẽs adhuc pãnũ distulit. Credebat aũt tũc dñm natũ fuisse q̃ñ magis stella apparuit. et iõ dñm duor annor esse credebat. Añ pueros bimos occidit. et deinceps vsq; ad q̃nq; annos. sed nõ minores bimis. Cui assertioni fidẽ facere videt̃ q̃ quedã ossa innocentiũ habent̃ adeo grãdia q̃ bimor eẽ nõ ꝓnt. Posset tñ dici q̃ lõge maioris erãt tũc boies q̃ntitatis q̃; mõ. Ipse aũt herodes statim ibidem punit⁹ est. Nã sic ait macrobi⁹ als methodi⁹. ⁊ in quadã cronica legit̃. vn⁹ puul⁹ fili⁹ herodis ibidẽ ad nutriendũ casu fuerat dat⁹. q̃ cũ alijs a carnificib⁹ est occisus. Tũc impletũ ẽ q̃d dictus est ꝓphetaz. Vox ploratꝰ ⁊ vllulat⁹ pior scz matruz audita est in rama. i. in excelso. ¶ Be⁹ aũt iudex iustissim⁹ vt in eisdẽ historijs legit̃ scolasticis nõ est pass⁹ tantã herodis neq̃ciã remanere impunitã. diuiõ eĩ iudicio factũ est vt q̃ multos orbauerat filijs. ipse suis miserabili⁹ or-

baret. Mã alexander ⁊ aristobol⁹ itex patri habiti sunt suspecti. Cõfessus aũt vn⁹ de eox cõplicib⁹ q alexãder multa sibi donaria promisisset si patri venenũ ꝓpinaret. Confessus est etiã ⁊ barbitonsor de promissis sibi muneribus. si dũ patris barbã raderet eũ ꝯtinuo iugularet. Addiditq; alexandrũ dixisse. nõ esse ponendã spem ĩ sene q̃ sibi capillos tingeret vt iuuenis appareret. Ob q̃ patratu⁹ eos occidi fecit. antipatrẽ aũt futurũ regẽ instituit. Quo ipsi antipatri berodẽ antipã in regnum substituit. Insup berodẽ agrippã et berodiadez vxorẽ philippi. q̃s ex aristobolo suscepat patna dilectõne fouebat. Hac duplici de cã antipat intollerabile ꝯ patrẽ ꝓcepit odium intãtũ q eũ attemptauit occidere p venenũ Qõ berodes psentiens eũ in carcere posuit. Augustꝰ aũt cesar audito q berodes filios occidisset. dixit. Mallẽ esse berodis porcus q̃z filiꝰ. q; cũ sit pselitꝰ porcis pcit. ⁊ filios occidit. ¶ Ipse autẽ berodes cũ iam ãnos. lxx. haberet in gꝰissimã egtudinem cecidit. Mã febre valida. prugine corpis. colli ꝓtinuis tormentis. pedũ inflatõne. vmescentib⁹ testiculis. intolerabili fetore. crebro anbelitu. ⁊ interruptis suspirijs torquebat. Ex medicis vero in oleo positꝰ inde q̃si mortuus est ablatus

Et ¶ Audiẽs aũt iudeos mortẽ suã cũ gaudio expectare nobiliores iuuenes ex omni iudea collectos in carcere posuit. dixitq; Salome sorori sue. Scio iudeos ꝺ morte mea gauisuros. Sz potero habere multos lugẽtes ⁊ nobiles exeq̃as mei funeris. si meis voluerit pere mãdatis. vt cũ spũm emisero cũctos occidas quos in custodia seruo. vt sic oĩs iudea me defleat licet inuita. Habebat autẽ in ꝓsuetudine vt post oẽm cibũ pomũ p se gladio purgaret ⁊ comederet. Cũq; gladium in manu teneret. tussiq; violenta distẽderet. circũspiciens ne se aliq̃s impediret. seipm pcussurus manũ dexterã sustulit. Sz Iosobrinus eius sustinẽdo dexterã eiꝰ impediuit. Protinꝰ aũt q̃i rex mortuꝰ esset in aula regia vlulatꝰ insonuit. Quo audito exultat ãtipater. multaq; si solueret custodibus pollicet. Qõ cũ ꝓgnouisset berodes. gui⁹ filij exultationẽ q̃z ppriã tulit mortẽ. Milites q; satellites eũ occidi fecit ⁊ archelaũ pꝰ se regnaturu; instituit. Hicq; post q̃nq; dies mortuꝰ est. ĩ alijs fortunatissimꝰ. in rebus domesticis infelicissimꝰ. Salome aũt sorori eiꝰ oẽs absoluit q̃s rex occidi mandauerat. Remigiꝰ aũt in originali sup Matheũ dic̃ q berodes gladio q̃ pomu; purgabat se pemit. et q salome sorori eiꝰ omnes victos put cũ fratre ordinauerat interfecit.

XI A

De sancto thoma cantuariensi

Thomas interpre tat abyssus. geminꝰ. vl sectꝰ. Abyssus. i. pfundꝰ in hũiliatione qõ ptz in cilicio ⁊ pedũ pauper lotõne. Geminꝰ in platione. q; geminate pfuit. s. vbo ⁊ exemplo Sectus in passione. B

Thomas cãtuariẽsis archiepꝰ du; in curia regis anglie ꝓsisteret. ⁊ q̃dã ibidẽ fieri ꝓtraria religioni videret curiã ipsam deseruit. ⁊ cantuariẽsi archiepo se cõmisit. a q̃ archidiaconꝰ factꝰ ad pces tñ ipsius archiepi. regis cancellariã suscepit. vt prudẽtia q̃ erat pditꝰ malignox in eccliaz p; biberet insultꝰ. Quẽ ado rex dilexit vt post decessum archiepi eu; in catbedralẽ honorẽ pcurauerit sublimari. Qui licet plurimum resisteret. tandẽ ad obediẽtie pceptũ bũeros suppositꝰ ad portandũ. Subito aũt in viru; pfectũ alterũ pmutat. ⁊ caro eiꝰ cilicio ⁊ ieuniis macerat. nõ solũ ei ciliciũ p camisia deferebat sed ⁊ femoralia cilicina vsq; ad poplicem baiulabat. Sanctitatẽ aũt suã ita subtiliter occultabat. vt saluo semp honestatis rigore sub decentia vestium ⁊ apparatu vtensilium ꝓcordaret moribus singulox. Tredecim paupex pedes q̃tidie curuatis genibus abluebat. et refectos datis cuilibet q̃ttuor argenteis remittebat. Rex aũt ad volũtatem suã in detrimentũ eccle ipm inflectere nitebat. volens vt ꝓsuetudines q̃s ꝓtra libertatẽ eccle pdecessores sui habuerãt. ab eo de; firmarent. Qui du; oĩno assentire noluit. ꝯ se irã regis ⁊ pncipũ puocauit. Quadã aũt vice sic ipse cũ alijs epis a rege artatꝰ. vt etiã sibi mortis sniã minaret. magnox virox de

septus ꝓsilijs. vboten⁹ assensuz ꝑbuit voto regis. Uexex hoc videns aiaꝝ piculum imminere. seipm postmodū in pnīa gui⁹ cruciauit. ⁊ ab altaris officio se suspendit q̄usq; a summo pōtifice restitui mereret. Reqrit deniq; rex. vt qd vbo dixerat scpto ꝓfirmaret. Cui viriliꝝ ꝓnadixit. ⁊ a curia erectā sibi baiulans crucē discessit ꝓclamātib⁹ impijs ꝑ eū. Capite furez suspendite ꝑditorē. Et ecce duo magni pceres ⁊ fideles ad eū fusis lacrimis veniētes sub iuramēto asserūt q̄ in ei⁹ mortem multi pceres ꝓiurarūt. Ut igit dei magis ecclie q̄z sibi metuēs fugā iniit. ⁊ senonis a papa alexādro suscept⁹. ⁊ i monasterio pōtiniacensi cōmendat⁹ postmodū in franciā vsq; deuenit. Rex vo dū romā misisset. vt legati venirēt q̄ hoc negociū diffinirent. oīno repulsam patit. et ob ꝑ in trā ꝓtra archiepm amplio⁹ ꝓcitat. Uñ oia que erant archiepi et suoꝝ diripuit. ⁊ totā ei⁹ pgenīē exilio ꝓdēnauit. nequaq̄z deferēs ꝓditioni vel sexui. ordini vel etati. Ipse aūt prege et pregno anglie q̄tidie exorabat. Reuelat aūt archiepo q̄ ad suā esset eccliam redit⁹. ⁊ ad christū cū palma martirij migrat⁹. Septimo igit āno sui exilij redire ꝓcedit. ⁊ a cunctis cū honore suscipit. ¶ Per aliq̄t dies añ ei⁹ martirium iuuenis q̄dā de corpe exiēs. ⁊ postmodū miraculose rediēs aiebat. q̄ vsq; ad supmū sanctoꝝ ordinē duct⁹ fuit. ⁊ int apl̄os sedem q̄ndā vacuā vidit. Perc̄ ctāti at cui⁹ esset ꝑ sedes angel⁹ rndit. q̄ cuidā magno sacerdoti anglicoꝝ a dño seruaret. ¶ Sacerdos q̄daz missam de beata vgine celebrabat q̄tidie. Qui archiepo accusat⁹ ab eo accersit ⁊ tanq̄z ideota ⁊ insci⁹ ab officō suspēdit. Cū aūt beat⁹ thomas ciliciū suū suere deberet ⁊ sub lecto ipm abscōdisset. vt ad ꝓsuendū boraz captaret. bta maria sacerdoti apparuit dicēs. Uade ad archiepm. eiq; dicas. q̄ illa ob cui⁹ amorē missas dicebas. ei⁹ cilicium q̄d est in tali loco ꝓsuit. ⁊ setā rubeā de q̄ illō cōsuit ibidem reliq̄t. Illa igit sibi mādat q̄ int dictū q̄d tibi fecerat. debeat relaxare. Q̄d ille audiens ⁊ ita inuenies stupuit. ⁊ int dictū relaxās sacerdotē hoc secretū habere ꝑcepit. Defendit vt ꝓ sua iura ecclie. nec a rege flectit vi vel ꝑce. Cū ergo nullaten⁹ flecti posset. ecce milites regis armati veniūt. et vbi archiepus sit vociterādo inq̄runt. Quib⁹ ille occurrens dixit. Ecce ego. Quid vultis. Et illi. Uenim⁹ vt occidaris. ⁊ vltra viuere nō valebis. Quibus ille dixit. Ego p deo mori paratus suz et p defensione iusticie et ecclie libertate. Si igit me q̄rit⁹. ex pte dei oīpotentis ⁊ sub anathemate ꝓhibeo ne boꝝ cuiq̄z aliquaten⁹ noceatis. Deo aūt ⁊ bte marie ⁊ sanctis oībus et beato dionysio cāz ecclie ⁊ meipm cōmēdo. Quib⁹ dictis venerandū caput gladijs impioꝝ impetit. sacra capitis corona ꝑcidit cerebrū ꝑ ecclie pauimētū dispgit. ⁊ sic martir dño consecrat. anno dñi. M.cl.xxiij. ¶ Bū igit clerici reqem eternā incipent. ⁊ pro missam agerēt defunctoꝝ subito vt audit angeloꝝ chori astātes vocel cantantiū interrumpunt. martiris missaz incipiūt. letabit iustus ꝓcinūt. ⁊ ceteri clerici psequūt. Hec est reuera mutatio dextere excelsi. dū cant⁹ merorisvertit in canticū laudis. cū illū cui defunctoꝝ suffragia inchoauerāt martirū postmodū hymnis laudant. Reuera eximia cōprobat sanctitate ꝑdit⁹. ⁊ martir dñi gl̄iosus. quem tāto honore angeli ꝑuenerūt. ⁊ sanctoꝝ martirū catbalogo ascpserūt. ¶ Dassus est aūt sanct⁹ iste pecclia. in ecclia. in loco sancto. ⁊ in tpe sacro inē man⁹ sacerdotū ⁊ religiosoꝝ vt patiētis pietas. ⁊ psequentiuz crudelitas oñdat ¶ Multa insup ⁊ alia miracula per sanctū suū dñs opari dignat⁹ est. Deruis ei ei⁹ cecis visus. surdis audit⁹. claudis gressus. vita mortuis restituta sunt. Porro aq̄ qua pānī cōsperso ei⁹ sanḡne lauabant multis extitit ī medelā. ¶ Quedā dña de anglia varios oculos habere oblasciuiā ⁊ maiorez pulcritudinē affectabat. sup ꝑ vouens votū nudis pedib⁹ sepulcrū beati thome visitauit Que cū in orōne pstrata iaceret. surgēs inuenit se penit⁹ excecatā. statimq; penitēs cepit rogare beatū thomā vt iaz nō varios sed saltem suos sibi redderet oculos. q̄ tandē cum magna difficultate vix valuit obtinere ¶ E Quidam aūt illusor aquā simplicez ꝑ aqua sancti thome dño suo in pixide obtulit cōuiuanti. Cui dñs ait. Si nil mihi vnq̄z furatus

fuisti sanctꝰ thomas aquã suã buc te deferre ꝓmittat. si aũt reus furti es aqua ipsa ptinꝰ euanescat. Huic igit dicto ille ꝓsensit. sciens q̃ pixidẽ aq̃ nup impleuisset. Mira res. pixidem ꝓtinuo apuerunt ⁊ vacuã inuenerunt Sicq; seruiẽs in mendacio depbendit. ⁊ furti reus euidẽtius cõprobat. Alius quedã docta loq̃. cũ nisus eaꝫ inseqũret sic dicerat cepit clamare. Sãcte thoma adiuua me. Et statim nisus mortuꝰ cecidit. et illa euasit.

Quidã quẽ sanctꝰ thomas valde dilexerat cum grauit infirmaret. iuit ad eius tumbaꝫ ⁊ p sanitate sua rogauit. ⁊ ad libitũ impetrauit. Ꝫ cũ sanatꝰ rediret. cepit cogitare q̃ illa sanitas aie sue forsitan nõ expediret. Vñ iterum rediẽs ad sepulcrũ orauit. vt si nõ esset vtile aie sue cõtinuo infirmitas ipsa rediret. Statimq; infirmitas redijt sicut ꝓus. In eius aũt infectores in tantũ vltio diuina deseuit. vt alij digitos dentibꝰ suis frustatim discerpẽtes. alij sanie defluẽtes. alij palsi dissoluti. alij amẽtes effecti miserabilit interirẽt

XII A

De sancto siluestro

Siluester dr a sile q̃ est lux ⁊ tra quasi lux terre. i. ecclesie. que instar bone tre babz pinuedinem bone opationis. nigredinẽ hũilitionis. ⁊ dulcedinẽ deuotõnis. Ꝑ deriſta enĩ tria agnoscit bona terra. vt ait palladiꝰ. Vel siluester dr a silua ⁊ theos. q; boies siluestres id ẽ incultos ⁊ duros ad fidem christi traxit. Vel sicut dr in glosario. Siluester dr viridis agrestis. vmbrosus. nemorosus. Viridis celestia ꝓtemplando. Agrestis seipm excolendo. Vmbrosus ab omni ꝓcupiscẽtia refrigeratus. Nemorosus inẽ arbores celi plantatus. Eiꝰ legendã cõpilauit eusebius cesariensis. quã beatꝰ gelasius in ꝓcilio septuaginta epoꝝ a catholicis legẽdaꝫ cõmemorat. sicut in decreto babet B

Siluester a matre re et noĩe iusta genitꝰ. ⁊ a cirino p̃sbitero eruditꝰ bospitalitatez sũmope exercebat. Thimotheꝰ aũt q̃daꝫ christianissimꝰ ab eo in bospitiũ suscipit. q tñ ob ꝑsecutionẽ ab alijs vitabat. Hic thimotheꝰ p vnũ annũ ⁊ tres mẽses p̃dicauit. ⁊ postea coronã assecutꝰ ẽ martirij. dum p̃dicaret cõstantissime fidẽ christi. Ꝑdutãs aũt tarq̃niꝰ p̃fectꝰ thimotheũ multis abũdasse diuitijs. eas a siluestro expetijt inferens ei minas mortis. Ꝫ cum vt thimotheũ bmõi diuitias non habuisse cõperit. siluestrũ idolis imolare p̃cepit. alioq̃n in crastinũ diuersa recipet genera tormentoꝝ. Cui siluester. Stulte hac nocte morieris. Et sempiterna tormẽta recipies. ⁊ velis nolis verũ deum esse quẽ colimꝰ recognosces. Siluester igit carceri tradit. ⁊ tarq̃nius ad prandium inuitat. Cũ ergo comederet. os piscis in eiꝰ gutture sic vsat. vt nulla rõne reijcere potuerit vel glutire. Sicq; media nocte defunctꝰ ad tumulũ cum luctu ducit ⁊ siluester cum gaudio a carcere liberat. Qui nõ solũ a christianis sed etiã a paganis miro diligebat affectu. Erat eĩ aspectu angelicus. sermone nitidus. integer corpe. sanctꝰ ope. ꝓsilio magnꝰ fide catholicus. spe patientissimus. charitate diffusus. Mortuo igit melchiade epo vrbis rome. siluester ab omni plebe plurimũ renitens in summũ pontificẽ est electꝰ. Hic oĩm orpbanoꝝ. viduarũ ⁊ pauperꝝ noĩa in matricula scpta babebat. ⁊ omnibꝰ necessaria puidebat. Hic quartũ ⁊ sextũ diem ⁊ sabbatũ ieiunijs instituit obseruandũ. q̃ntuꝫ vo quasi dñicum celebrandu. Grecis vo christianis dicentibꝰ sabbatũ diẽ potius q̃ q̃ntũ celebrãduꝫ. rñdit boc fieri nõ debere. q; boc est traditionis aplice. et q; dñice debet. cõpassio sepulture. Cui illi. Unũ est sabbatũ sepulture in q̃ semel in anno ieiunium est exbibenduꝫ Quibꝰ siluester. Sicut oĩs dies dñicꝰ resurrectõis gloria. sic omne sabbatũ decorat dñica sepultura. Igit de sabbato acq̃escunt. sed de q̃nta feria vebemẽt ꝓtendũt. asserentes nõ debere christianoꝝ solennitatibꝰ sociari. Siluester aũt eiꝰ dignitatẽ p̃cipue in tribus oñdit. Quoniã hac die dñs ad celos ascẽdit Et corpis ⁊ sanguinis sacramentũ instituit. Et sacrũ chrisma ecclia ꝓficit. Omnes igit rõnibus eiꝰ acq̃escũt. E Ꝑsequẽte aũt cõstãtino xp̃ianos siluester de vrbe exijt. ac in q̃dam mõte cũ suis clericis mãsit. Ipse autẽ

De sancto siluestro

pstātin⁹ merito psecutōis tyrānice ī incurabilem cecidit plagā lepre. Tandē ad ꝓsilium pontificū idoloꝝ adducta sē tria milia pueroꝝ vt eos occidi faceret. ⁊ se in eorū sangne recenti ⁊ calido balnearet. Egrediēte aūt eo ad locū vbi balneū pari debebat. matres pueroꝝ eidē occurrūt. que solutis crinib⁹ miserabilit̄ vlulabāt. Et lacrimās ꝓstātin⁹ iussit stare currū. ⁊ erigens se dixit. Audite me comites ⁊ cōmilitones et oēs ꝑti q̄ astatis. Dignitas romani impij ꝺ fonte nascit̄ pietatis que hāc etiā legē dedit vt capitali sntia subderet q̄cunqꝫ in bello aliquē occidisset infantē Quāta ergo erit crudelitas vt ꝫ nostris faciam⁹ filijs. qꝺ fieri ꝑhibuim⁹ alienis. Quid iuuat barbaros supasse si a crudelitate vincamur. Nā vicisse extraneas natōes rōne virium est bellantiū ꝑtoꝝ. vincere autē vicia et peccata vt⁹ est moꝝ. In illis ergo plus fortiores nos existim⁹ illis. In bis vo nobismet ipsis fortiores sum⁹. Qui eī fuerit in isto certamīe supat⁹. victoriā obtinet vict⁹. Victor ei post triūphū vincit̄. si pietas ab impietate supat̄ Vincat ergo nos pietas ī isto ꝓgressu Bñ enim oīm aduersantiū poterim⁹ esse victores. si sola pietate vincamur. Oīm enīꝫ se esse dñꝫ cōprobat. q̄ seruū se mōstrauerit pietatis. Quid⁹ est ergo me mori salua vita īnocentiū q̄ꝫ peoꝝ interitū vitā recupare crudelem. Quā tñ recupare incertū est. cuꝫ tñ certum sit ꝙ sic recupata crudelis est. Jussit igit̄ vt matrib⁹ suis pueri redderent̄. ⁊ dona plurima ⁊ infinita vehicula ꝑberent̄. Hicq; matres q̄ flēdo venerāt. ad loca sua cuꝫ gaudio redierūt. Ipse aūt impator ad palatiū suum reuersus est B Sequente vo nocte petrus ⁊ paulus apparuerūt ei dicētes. Quoniam erboruisti effusionē sanguis innocētis misit nos dñs iesus xp̄tus dare tibi recupande ꝓsilium sanitatis. Siluestrum igit̄ ep̄m q̄ apud montē siraptim latitat accersire. ℟ tibi piscinā ostendꝫ. in qua īmersus tercio ab oī curaberis lepre morbo. Tu vo christo banc vicissitudinē reddas vt idoloꝝ templa diruas. Christi restaures ecclias. et ei⁹ deinceps cultor fias. Euigilans igit̄ ꝓstantin⁹. statim milites misit ad siluestruꝫ. Videns aūt siluester milites statim ad palmā martirij credidit se vocari. Deo aūt se recōmendans et socios secū adhortās. Constātino intrepidus ꝑsentat̄. Cui ꝓstantinus assurgēs ait. Bene te venisse gratulamur. Qui a siluestro resalutatus narrauit ei ꝑ ordinē sui somnij visionem. Dercunctanti vo constātino q̄ essent illi duo dij qui sibi apparuerūt. Siluester respondit illos esse christi apostolos ⁊ non deos. Tūc ad preces imperatoris siluester apostoloꝝ imagīes iussit sibi afferri. Quas vt imperator aspexit. tales esse qui sibi apparuerūt declamauit. Siluester igitur euꝫ cathecuminū fec̄. ⁊ vni⁹ ebdomad̄ ieiuniū sibi indixit. et carceres aperire monuit. Cūq; in aquā descendisset baptismatis. mirabilis ibi emicuit splendor lucis. Sicq; inde mund⁹ exiuit. et christū se vidisse asseruit. Prima āt die sui baptismatis hāc legē dedit vt christus ab vrbe romana tanq̄ꝫ ver⁹ deus coleretur. Secūda vt si q̄s christuꝫ blaspbemaret capite puniret̄. Tertia vt q̄cunqꝫ christiano fecisset iniuriā bonoꝝ suoꝝ ꝑte dimidia priuaret̄ Quarta vt sicut impator rome. sic roman⁹ pōtifex caput ab vniuersis episcopis babeat̄ Quinta vt quicunqꝫ in eccias cōfugerit ab omnib⁹ seruetur iniurijs immunis. Sexta vt nullus nisi de licentia sui antistitis ecclesiam edificet intra muros alicuius ciuitatis. Septima vt ad edificationē ecclesiaruꝫ deci me possessionū regaliuꝫ tribuātur. Octaua imperator ad ecclesiā sancti petri venit. et de suis culpis se lamētabiliter accusauit. Postmodū arrepto bidente ad fundamentuꝫ basilice ecclesie construendū terrā primus aperuit. et duodecim copbinos in suis scapulis foras eiecit E Hec vbi belena mater cōstantini augusti in betbania consistēs audiuit per litteras laudat filiuꝫ ꝙ abrenūciasset simulacris idoloꝝ. sed dure increpat ꝙ relicto deo iudeoꝝ crucifixū boiem deū colat. Rescribit aūt august⁹ vt iudeoꝝ magistros secum adducat. ⁊ ipse christianoꝝ doctores proferret. vt sic ex disputatione mutua appareat fides vera. Adduxit igit̄ sctā belena centum quadragintaunū doctissimos iudeoꝝ Inter quos duodecim erant qui sapīa et elo

quentia p ceteris rutilabāt. Cuz igit siluester cū clericis suis z pdicto iudei ad disputandū coraz imperatore insimul conuenissent. de cōmuni ꝓsensu duos iudices gētiles sapiētissimos et pbatos nomīe craton z zenopbilū statuerūt. ad quos ptineret sntia dicendoz. Qui licet gētiles erāt. tñ iustissimi z fideles. Taliqz inter eos sententia est firmatū vt vno stante et loquēte alio nō loquat. Incipiens igit primus de illis duodecim nomīe abiatbar ait. Cū isti tres deos dicāt patrē et filiuz z spūm sanctū. manifestū est eos ꝓtra legē agere que dicit. Videte qz ego sum solus deus. et nō est alius deus pter me. Beniqz si dicūt xp̄m deuz esse qz multa fecit signa. In nostra etiaz lege multi fuere q̄ miracula plurima fecerunt. et tñ nunq̄z ex boc deitatis nomen sibi vsurpare ausi sūt sicut iste ieſus quē isti adorāt. Ad quē siluester. Nos vnū deum colimus. sed nō in tāta solitudine eū dicimus vt gaudiū filij nō baberet. Ex vestris aūt libris vobis trinitatē ꝓsonaz demonstrare valemus. Nam patrem dicimus de quo ꝓpbeta ait. Ipse inuocauit me pater meus es tu ꝛc. Filium de q̄ idez Filius meus es tu. ego bodie genui te. Spiritum sanctū. de q̄ idem. Spū oris eius omnis vtus eoz. In boc etiā qđ dixit. faciamus bominē ad imaginē z similitudinē nostram euidēter z ꝓsonaz pluralitatez. z diuinitatis vnitatē demōstrat. Licet aūt sint tres ꝓsone vnus tñ deus est. Qđ exemplo visibili aliq̄tenus demōstrare valemus. Et accipiēs purpuram imperatoris tres sibi plicas fecit dicēs Ecce videtis tres plicas. Et explicās eas ait. Ecce qz tres plice sunt vnus pān. ita tres ꝓsone sunt vnus deus. De boc aūt qđ dicitur q ex miraculis deus credi non debet. cum alij plures sancti miracula fecerūt. nec tamē se deos dixerūt sicut xp̄us deum p boc se asserere voluit. Certe deus supbiētes ꝓtra se nūq̄z passus est sine pena acerrima ꝓterire. sicut patet in dathan z abyron aliisq̄z q̄z pluribus Quō ergo mentiri potuit z se deū dicere qđ nō erat. cum eū se deū dicentē nulla pena secuta fuerit. sed vtutum efficacia comitabat. Tūc iudices dixerunt. Constat abiatbar a siluestro supatum.. Nam et rō boc docet. qz si deus nō esset z se deum dixisset. conferre vitam mortuis nō valeret. Tūc illo amoto secūdus qui z ionas dicebat ad ꝓflictum accedens ait. Abraam a deo circūcisionē accipiens iustificat⁹ fuit. z etiā omnes filij abrae p circūcisionem iustificabant. Igit qui non fuerit circūcisus nō erit iustificat⁹. Ad quez siluester. Constat abraā aīn circūcisionē deo placuisse z amicū dei appellatum esse. igit nō circūcisio ipm sanctificauit. sed fides z iustitia ipsum deo placere fecit. Non igitur accepit circumcisionem in sanctificationem sed in distinctionem. Isto supato tercius q̄ z godolias accedens ait. Quomodo christus vester potest esse deus. cum asseratis euz esse natum. temptatū. traditum. nudatum. felle potatum. ligatū. crucifixum. sepultum. cum bec omnia in deo esse nō possint. Ad boc siluester. De vestris libris bec omnia ꝓbamus de christo fuisse ꝓdicta. Nam de eius natiuitate dixit esaias. Ecce virgo concipiet ꝛc. De eius temptatione zacbarias. Vidi ieſum sacerdotem magnū stantem coram angelo z satban stabat a dextris eius ꝛc. De ei⁹ traditione. ps. Qui edebat panes meos magnificauit sup me supplantationē ꝛc. De ei⁹ nudatione idem. Diuiserūt sibi vestimēta mea ꝛc. De eius potatione fellea idem. Dederūt in escam meam fel ꝛc. De ei⁹ ligatione bosras Vinxistis me nō sicut p̄em q̄ liberaui vos de terra egypti clamātes ante tribunal iudicis bumiliastis me. suspēdentes in ligno tradidistis me. De eius sepultura Hieremias In sepultura eius reuiuiscent mortui. Cum ergo godolias quid responderet non baberet. data sententia remot⁹ est. Quartus qui z annas accedēs ait. Ea que ꝺ alijs dicta sūt. siluester iste de suo christo predicta fuisse firmat. Unde superest vt probet bec ꝺ suo christo dicta fuisse. Ad quem siluester. Babis ergo alium quē virgo concepit. qui felle est cibatus. spinis coronatus. crucifix⁹. mortuus. z sepultus. qui resurrexit a mortuis. et ad celos ascendit. Tunc constantinus ait. Si alium non deberit sciat se esse superatum. Qui cum boc facere non posset amouetur. Quintus qui z boech producitur

De sancto siluestro

qui ait. Si ex semine dauid xp̄us iste natus esset ⁊ sanctificat⁹. vt dicitis. ergo baptizari nō debuit vt iterum sanctificaret. Ad quez siluester. Sicut circūcisio ī xp̄i circūcisione finez accepit. ita noster baptismus in christi baptismate initiuz sanctificationis habuit. Nō ergo baptizat⁹ est vt sanctificaret. sed vt sanctificaret. Qui cū taceret ait ꝓstantinus. Non taceret do ecb si haberet ꝓtraria que ꝓferret. Tūc sextus q̄ ⁊ christi ait. Vellem⁹ vt siluester ille causas hui⁹ virginalis ptus nobis exponeret. Ad quē siluester. Terra ō qua adam format⁹ est incorrupta erat ⁊ virgo. qr nec dū se ad bibendū humanū sanḡnē apuerat. nec maledictōz spinaz accepat. nec hominis mortui sepulturā habebat. nec serpenti data fuerat ad edēdū. Oportuit ergo ex maria vgine nouū adam fieri. vt sicut serpens natuz ex vgine vicerat. sic a nato ex vgine vinceret. Et q̄ ade victor extitit in paradiso. ipse temptator fact⁹ est dñi in deserto. vt qui adam vicerat mādducantē vinceret a dño ieiunante. Hoc supato septimus qui ⁊ benia min ait. Quō christus vester filius dei pōt esse qui a diabolo tēptari potuit. vt mō fame panem ex lapidib⁹ facere vrgeret. mō in templi celsitudinē leuaret. modo ad adorādum ipm diabolum induceret. Ad qō siluester. Si diabolus ideo vicit. qr ab adam mādducāte est audit⁹. constāt iō eum fuisse supatum. quia est a christo ieiunāte ꝓemptus. Nos autez eū nō inquātū deus sz inq̄ntum homo temptatū esse fatemur. Ido aūt triplicit̄ est temptat⁹. vt a nobis oēs temptatōnes excluderet. ⁊ formā vincendi daret. Sepe nanqz in hoīe victoriaz abstinentie sequit̄ temptatio hūane glorie. ⁊ temptatōem humane glorie appetit⁹ dominij ⁊ excellētie comitat̄. Ipe igitur a christo in his vincit̄ vt vincendi nobis forma donet̄. Isto supato octauus qui et aroel ait. Constat qr deus summe pfect⁹ est et nulli⁹ indiget. q̄o ergo ei opus fuit vt nasceret̄ in christo. Quō iterum xp̄m verbum appellas. Sz et hoc constat. qr de⁹ anteq̄z haberet filiū pater dici nō potuit. ergo si pater christi postea dict⁹ est mutabilis factus est. Ad hoc siluester. Filius ante tpa ex patre est genitus. vt faceret que non erant. ⁊ in tpe est natus. vt reficeret que pierant. Que ⁊ li solo vbo reficere poterat. tñ p passionem nisi hō fieret redimere nō valebat. qr in sua deitate ad patiendū aptus nō erat. Nec hoc erat imperfectionis sed perfectiōis si in sua nō erat deitate passibilis. Ipsorro filiū vbum dei dici ex eo ptz. qr ꝓpheta ait. Eructauit cor meū verbum bonuz. Deus q̄z semp pater fuit. quia semp eius filius extitit. Filius enim eius est verbum eius. sapientia eius. vtus ei⁹. In patre aūt semp fuit verbuz iuxta illud. Eructauit cor meum vbum. Semp sapientia iuxta illud. Ego ex ore altissimi prodij primogenita ante omnem creaturam. Semper vtus. iuxta illud. Ante omnes colles ego parturiij nec dum fontes aquarum eruperant ⁊c. Cū ergo pater nunq̄z fuerit sine verbo. sapiētia ⁊ vtute. quomodo putas hoc nomen sibi ex tempe aduenisse. Hoc ergo amoto. non⁹ qui et iubal dixit. Constat quia deus coniugia nō damnat. nec eis maledixit. quare ergo de coniugio natum denegatis hunc esse quē colitis. nisi vt obfuscare coniugia studeatis. Rursus qūo temptat̄ qui potēs est. patitur qui virtus est. moritur qui vita est. Beniqz ad hoc cogeris. vt duos filios esse dicas vnum quē pater genuit. alterum quē virgo generauit. Rursus quomodo fieri potest vt patiatur homo qui assumptus est sine lesione eius a quo assumpt⁹ est. Ad hoc siluester Nos christum nō ideo natuz de virgine dicimus vt coniugia cōdemnem⁹. sed causas virginei partus rationabiliter acceptamus nec hac assertione obfuscantur. sed ornātur cōiugia. quoniam hec virgo que christum peperit. de cōiugio nata est. Temptatur autem christus vt omnes temptatōnes diaboli vinceret. patit̄ vt vniuersas passiones subijceret. moritur vt mortis imperium subiugaret. Ea quoqz filius vnus in christo est qui sicut est vere dei filius inuisibilis. ita visibilis est christus. Est ergo inuisibile hoc quod est deus. ⁊ est visibile hoc quod est homo. Ipsa⁊ ti vo posse hominē assumptuz sine passione eius qui assumpsit exemplo doceri potest. Nā pñtis purpure regis vtamur exemplo.

Lana ei fuit. ⁊ huic lane sanguis accedēs colorem purpureū ꝓbuit. Cū ergo teneret digitis et torqueret in filo. qđ torquebat. hoc qđ regie dignitatis color est. an hoc qđ lana extiterat anteq̄ purpura fieret. Lane ergo assimilat hō. colorū purpureū. q̄ simul in passione fuit dū pateret in cruce. sed passioni in nullo subiacuit. ¶ Decim⁹ q̄ et thara dixit. Nō mihi placet istud exemplū. q⁊ simul color torquet cum lana. Cui cū omnes ꝓtradicerēt. siluester dixit. Accipe ergo aliud exemplum. Arbor bñs in se solis splendorē. cū incidit ictum q̄dem suscipit splendor. aūt ab incisione īmunis existit. Sic boīe patiente diuinitas nulli passioni subiacuit. ¶ Undecim⁹ q̄ et sileon ait. Si ō christo tuo ꝓphete ista vaticinati sunt. tante irrisionis. passionis. ⁊ mortis causas scire vellemus. Et siluester. Esuriuit xp̄us vt nos reficeret. Sitiuit vt ariditati nostre vitalia pocula mīstraret. Temptat⁹ est vt nos a temptatōnib⁹ liberaret. Tent⁹ est vt nos a demonū captura redimeret. Irrisus est vt nos ab irrisione demonum erueret. Ligat⁹ est vt nos a nodo maledictionis absolueret. Humiliat⁹ est vt nos exaltaret. Expoliatus est vt nuditatē p̄me p̄uaricationis indulgētie indumento tegeret Spineā coronā accepit vt flores paradisi perditos redonaret. In ligno suspensus ē. vt cōcupiscentiā in ligno genitā damnaret. Felle et aceto potat⁹ est vt hominē ad ēternā fluentez lac ⁊ mel introduceret. ⁊ fontes nobis mellifluos aperiret. Mortalitatez suscepit vt suā nobis immortalitatē donaret. Sepult⁹ est vt sanctoꝝ sepulturas beneficeret. Surrexit vt mortuis vitā redderet. Ascendit in celum vt celi ianuā aperiret. Sedet a dextris dei vt p̄ces credentiū exaudiat. Hec siluestro ꝓsequēte. vniuersi tam impator q̄z iudices ⁊ iudei in laudez siluestri pruperūt vnanimit. ¶ Tūc indignatus duodecim⁹ qui ⁊ zambri indignōne magna dixit. Miror vos sapientissimos iudices vbor̄z ambagib⁹ credere ⁊ dei omnipotentiā estimare humana rōne cōcludi. Sed iam cessent vba et veniamus ad facta. Stultissimi nanq̄z sunt q̄ crucifixum colūt. cum ego nomen dei oīpotentis sciam. cuius vtutem nec sufferunt saxa nec audire valet q̄libet creatura. Et vt me verū dicere cōprobetis. thaur⁹ ad me ferocissimus adducat. ⁊ dū in ei⁹ aure nomen istō insonuerit. thaurus ilico moriet. Ad quē siluester. Et tu qūo hoc nomē nō audiēs dixisti. Zambri dixit. Nō est tuum hoc nosce re mysterū. q̄ iudeorum inimicus es. Adducit aūt thaurus ferocissimus vir a centū hominibus fortissimis tractus. Ut vbi zambri in aure eius vbum ꝓtulit. cōtinuo thaurus mugiens oculosq̄z eiciens expirauit. Omnes igit iudei vehemēter acclamāt et siluestro insultant. Quib⁹ siluester Nō dei nomen ꝓtulit. sed nomē pessimi demonis noīauit. Deus ei meus ihesus xp̄s nō solum viuētes mortificat. sed etiam mortuos viuificat. Nā occidere posse ⁊ viuificare nō posse est leonū. serpentum ⁊ ferarū. Si ergo vult vt credam q̄ nomen demonis nō fuerit. dicat iterum ⁊ viuificet quod occidit. Nā de deo scr̄ptum est. Ego occidam et ego viuere faciam. Nō si non poterit nomen demonis absq̄z dubio noīauit. qui viuentē occidere pōt. mortuum viuificare non potest. Cunq̄z zambri ad suscitandū thaurum a iudicib⁹ ꝓrgeret dixit. Suscitet euz siluester in noīe ihesu galilei. ⁊ oēs in eū credem⁹. Aaz et si pennis posset volare. istud tñ nō valeret p̄ficere. Oēs igit iudei si thaur̄ suscitauerit se crediturōs ꝓmittūt. Tunc siluester orōne facta ad aurem thauri se applicans dixit. In nomē maledictōis ⁊ mortis. egredere iussu dñi nostri ihesu xp̄i. In cui⁹ noīe tibi dico. Thaure surge. ⁊ ad armentum tuū mansuetus recede. Statim igit thaur⁹ surrexit. ⁊ cū omni māsuetudine abijt. Tūc regina iudei iudices ⁊ ceteri omnes cōuersi sunt ad fidē. ¶ Post aliquot vo dies idolorū pōtifices ad impatorem venerunt dicētes. Sacratissime impator. ille draco q̄ est in fouea post q̄z fidē xp̄i recepistis pl⁹ q̄z. ccc. boīes quotidie interfecit flatu suo. Consulente sup hoc ꝓstantino siluestrum rñdit. Ego p̄ christi vtutem eum ab omni lesione cessare faciaz. Promittunt pōtifices se si ℞ faceret crediturōs. Orāte aī siluestro sanct⁹ petr⁹ apparuit ei dicens. Hec cur⁹ ad draconē descende tu ⁊ duo p̄sbyteri

De circūcisione domini

qui sunt tecum. Cūq; ad eū veneris eum taliter alloquaris. Bñs noster iesus xp̄us de v̄gine nat⁹. crucifixus. z sepult⁹. q̄ resurrexit et sedet ad dexterā patris. B ventur⁹ est iudicare vivos z mortuos. Tu ergo satbana eū in hac fovea dū venerit expecta. Os aūt ei⁹ ligabis filo z anulo crucis bñte signū desup sigillabis. Postea ad me sani et incolumes venietis. z panē quē vobis pauero comedetis. Bescēdit itaq; silvester cū duob⁹ p̄sbiteris in foveā p̄g̃dus. cl. duas secū ferens laternas. Tūc draconi p̄dicta v̄ba dixit. z os ipsi⁹ stridentis z sibilantis vt iussus fuerat alligauit. Et ascēdēs īuenit duos magos q̄ eos secuti fuerāt vt viderēt si vsq; ad draconē dscēderēt ex draconis fetore pene mortuos. z eos secū adduxit incolumes atq; sanos. Qui statī cū multitudine infinita cōuersi sunt. Sicq; romanor̄ p̄l'us a duplici morte est liberat⁹ scz a cultura demōis z veneno draconis. Tādem beat⁹ silvester morti appropinquās clerum de trib⁹ āmonuit. s. vt inē se charitatem haberēt. ecclias suas diligenti⁹ gubernarēt. z gregē a lupor̄ morsib⁹ custodirēt. Postb ī dño felicit obdormiuit circa ānū dñi. cccxx.

XIII

De circumcisione domini

Circūcisionis dominice diem q̄tuor celebrez faciūt et solennē. Primū est octava natiuitatis dñi. Scōm impositio noui z salutiferi nois. Terciū effusio sanḡnis. Quartum signaculū circūcisionis. Primū ergo est octava natiuitatis dñi. Si ei alior̄ sanctor̄ octave solēnes sūt. quāto magis octava dies sanctisanctor̄ solēnis erit. Sz nō videt q̄ natiuitas dñi debeat habere octauā. qz ei⁹ natiuitas tendebat ad mortē. obit⁹ aūt sanctorū ideo octauas bñt. qz ipsi tūc nascunt ea natiuitate q̄ est ad vitā etnam vt postea resurgāt in corp̄ib⁹ gloriosis. Eadē rōne videt q̄ ñ debeat habere octauaz natiuitas bte virginis. nec beati iobis bapti. silr nec resurrectio dñi. qz iam facta erat ipsa resurrectio in re. Sed notandū q̄ sicut dicit p̄positiu⁹. sunt octave supplētionis vt ē octava natiuitatis dñi. in q̄ supplem⁹ qđ min⁹ in festo factū fuerat. s. officiū de pturiēte. Ūñ et in missa olī p̄sueuerat cātari ad bonorē beate v̄ginis. Vultū tuū ⁊c Itē sunt octaue veneratōis. vt pasce. penitbe costes. beate v̄ginis. bti iobis bap. Itē devotionis vt cuiusl̄bz sancti p̄nt fieri octaue. Figuratōis vt sunt octaue institute de sanctis q̄ significāt octauā resurrectōis B Secundū est impositio noui z salutiferi nominis Hodie ei impositū est ei nomē nouū qđ os dñi noīauit. Amen p̄ter qđ ñ ē aliđ sub celo in q̄ opteat nos saluos fieri. Amen qđ p̄m bern̄. est mel in ore. melos in aure. z iubilus in corde. Amen q̄d sicut dicit idē bern̄. instar olei lucet p̄dicatū. pascit recogitatum lenit z vngit īuocatū. Habuit aūt triplex nomē. sic ex euāgelio manifestat. s. fili⁹ dei. xp̄s. z iesus. Vocat aūt filius dei inquātuz est deo deus. xp̄us inq̄ntuz est bō a psona diuina q̄ntum ad humanā naturaz assumptus. Jesus inq̄ntum est deus hūanitati vnitus. Se hoc triplici noīe dicit Bern̄. Vos qui inpuluere estis exp̄giscimini z laudate. Ecce dominus venit cū salute. venit cū vngento. venit cū gloria. Neq; ei sine salute iesus. neq; sine vnctione xp̄us. neq; sine gloria venit fili⁹ dei Siq̄dē ipse salus. ipse vnctio. ipse glia. Quātum aūt ad B triplex nomen añ passionem pfecte not⁹ nō erat. Ma quantū ad p̄muz ab aliquib⁹ cognoscebat p̄iecturaliť. sicut a demonib⁹ q̄ dicebāt ip̄m esse filiū dei. Quātuz ad secundū p̄ticulariter. ab aliq̄bus enī paucis cognoscebat esse christus. Quantuz ad terciū vocaliter q̄ quo ad banc vocem iesus. sed nō quo ad rōnem nois qđ est salvare. Post resurrectionē aūt B triplex nomen clarificatū est. Primū nomē q̄ ad certitudinem. Scōm q̄ ad diffusionē. Terciū quo ad nois rōnē. Primū igit nomē est fili⁹ dei Et q̄ B nomen sibi recte p̄ueniat. sic dicit Hilarius in libro de trinitate. Vere dei filiū vnigenitum dñm nostr̄ iesum x̄p̄m esse multis modis cognituz est. dum de eo testat pater. dum de se ipse p̄fitetur. dū apostoli p̄dicant. dum religiosi credunt. dum demones confitentur. dū iudei negant. dū gentiles in passione cognoscunt. Idem. Bñm deū nostrum

iesum xp̄m bis modis cognoscim⁹ noīe. natiuitate. natura. ptāte. pfessione. ¶ Secūdū nomen est xp̄us. qđ interp̄tat vnctus. Ipse eī fuit vnct⁹ oleo leticie p̄ p̄ticipib⁹ suis. Vel hoc aūt q dr vnct⁹ insinuat q ipse fuit ppheta. pugil. sacerdos. z rex. Iste eī quatuor psone olim ꝓsueuerāt inungi. Fuit enīz ppheta in doctrine eruditiōe. pugil in diaboli debellatione. sacerdos in patris recōciliatōne. rex in p̄mioꝝ retributione. Ab hoc secūdo noīe denoīamur. qa a xp̄o dicimur xp̄iani. Be q noīe sic dicit Aug⁹. Christian⁹ iusticie. bonitatis. integritatis. patientie. castitatis. pudicicie. humanitatis. innocētie. pietatis nomē est. Et tu istud qūo tibi defendis z vendicas cui de taz plurimis reb⁹ nec pauca subsistūt. Christianus ille est q nō noīe tantū sed etiaz ope extat. Hec aug⁹ ¶ Terciū nomen est iesus. Hoc aūt nomē iesus p̄m Berñ. dr cibus. fons. medicina z lux. Hic aūt cib⁹ multiplicem hz effectū. Est eī cib⁹ confortatiuus impīguatiu⁹. roboratiu⁹. et vegetatiu⁹. Be his sic dicit Berñ. Est cib⁹ hoc nomen iesus An nō totiens ꝓfortaris q̄tiens recordaris Quid eque mētem cogitātis impīguat. qđ ita exercitatos repat sensus. vtutes roborat. vegetat bonos mores. atqz castas fouet affectiones. ¶ Secūdo dr fons. Vñ dicit idem Berñ. Jesus est fons vite signat⁹ q in quatuor riuos se diffundit in plateas. Vñ. Qui fact⁹ est nobis sapīa. iusticia. sanctificatio. z redemptio. Sapientia in p̄dicatōe. iusticia in peccatoꝝ absolutione. sanctificatō in ꝓuersatione. vel in ꝓuersione. redemptio in passiōe Hec Berñ. Alibi q̄z sic dicit. Tres riui fluxerunt a iesu. vbum doloris in q̄ est ꝓfessio. sanguis aspsionis. in q̄ est afflictio. aqua emundatiōis in q̄ est cōp̄uctio ¶ Tercio est medicina. Vñ sic ait. Est et hoc nomen iesus medicina. Nichil enim ita ire impetū cohibet. sup bie tumorē sedat. sanat luoris vuln⁹. restringit luxurie fluxuz. extinguit libidinis flāmaz sitim tpat auaricie. ac toti⁹ vedecoris fugat pruriginē. ¶ Quarto est lux. Vñ ait. Unde putas in toto orbe tanta z tā subita fidei lux nisi de p̄dicato iesu Hoc ē nomen qđ paulus portabat coraī gentib⁹ et regibus tanq̄z lucernam sup candelabrū. ¶ Hoc itez nomen iesus ē multe suauitatis. Vñ bern̄. Si scribas nō sapit mihi nisi legero ibi iesum. Si disputes ac ꝓferas nō sapit mihi nisi sonuerit ibi iesus. Item richardus de sancto victore. Jesus est nomē dulce. nomē delectabile. nomē ꝓfortans peccatorem z beate spei. Ergo iesu esto mihi iesus. ¶ Scđo est multe vtuositatis. Vñ petrus rauen̄. Vocabis nomen eī⁹ iesum. Hoc est nomen qđ dedit cecis visum surdis auditū. claudis gressum. sermonem mutis. vitā mortuis. totāqz diaboli ptātem de obsessis corp̄ib⁹ vtus sui⁹ noīs effugauit ¶ Tercio est multe excellētie z sublimitatis Vñ bern̄. Nomē saluatoris mei. fratris mei carnis mee. sanguinis mei. nomen a seculis absconditum. sed in fine seculoꝝ reuelatum nomen mirabile. nomen ineffabile. nomen inestimabile. imo eo mirabilius q̄ inestimabilius. eo magis gratuz q̄ gratuitū. ¶ Hoc autem nomen iesus impositus est ei ab eterno. ab angelo. z a patre putatiuo sc̄z a ioseph Jesus enim saluator interp̄tat. Dicitur aūt saluator tripliciter. Vel a potentia saluandi. vel ab habitu. vel ab actu. Scđm quod dicitur a potentia saluandi ꝓuenit ei hoc nomē ab eterno. Scđm qđ dicit ab habitu saluandi sic fuit impositum ab angelo z ꝓuenit ei a p̄ncipio ꝓceptionis. Scđm quod dr ab actu saluandi dicit impositum a ioseph rōne future passionis. Vñ glosa sup illud. Vocabis nomen eius iesum. dicit Nomen impones quod ab angelo vel ab eterno impositus est. Et tāgit hic glosa hanc p̄dictā triplicem denominationem. Cum enim dicitur nomen impones tangitur denominatio a Joseph cum dicit quod ab angelo vel ab eterno impositum est tangūtur alie due. Recte igitur in die capitis anni. constituta a roma capite mundi. z insignita capitali litera alphabeti. christus caput ecclesie circumcidit. nomen eius imponitur. z eius natiuitatis octau⁹ dies colitur. ¶ Tercium est effusio sanguinis christi. Hodie enim sanḡnem suuz p̄mo p nobis fundere cepit. q̄ ipsum postmoduz pluries effundere voluit. Quinqz enim vicibus sanḡnem suuz p nobis effudit. Primo

De circūcisione domini

in circūcisione.z ꝑ effusio fuit nostre redemptionis initium. Secūdo in oratione. et hec ostendit nostre redemptiōis desiderū. Tercio in flagellatione. z hec fuit nostre redēptionis meritum. qz liuore eius sanati sumus. Quarto ī crucifixione. z hec fuit nostre redēptiōis ꝑcium. tūc enī que nō rapuit exoluit. Quinto in lateris aptione. z hec fuit nostre redemptionis sacramentū. unde eī exiuit sanguis z aqua. qđ figurauit nos paquam baptismi debere mūdari. qui q̄dem baptismus habitur⁹ erat efficaciam a sanḡne christi.

¶ Quartū z vltimum est signaculū circūcisionis qđ quidē christ⁹ hodie accipe dignat⁹ est. Voluit aūt dñs circūcidi ꝓpter multas rōnes. ¶ Primo rōne sui. vt verā carnē humanam se assumpsisse ostenderet. Sciebat enīz aliquos futuros. q̄ dicerēt ipm non corpus vez sz fantasticū assūpsisse. Et iō vt eoz errorem ꝓfutaret voluit circūcidi. z sanḡnem ibi emittere. Corpus eī fantasticū sanḡnem nō emittit. ¶ Secūdo rōne nostri. vt nos spūaliter debere circumcidi monstraret. Duplex est enim circūcisio ꝑm Bern̄. que debet fieri a nobis. s. exterior in carne. z interior in mēte Circumcisio exterior cōsistit in trib⁹ scz in habitu ne sit notabilis. in actōne ne sit rep̄hensibilis. z in sermone ne sit ꝓemptibilis. Interior aūt sit̄ consistit in tribus. s. in cogitatōe vt sit sancta. in affectione vt sit pura. in intentione vt sit recta. Hec bern̄. Iterum rōne nostri. vt nos saluaret. Quēadmodu3 enim fit cauterīū in vno membro vt totū corp⁹ sanet̄ sic xp̄s voluit portare cauterīū circūcisionis vt sic totum corp⁹ mysticu3 saluaret̄. Col. ij. Circūcisi enim estis circumcisione nō manufacta in expoliatione corpis carnis sed circūcisione christi. glosa. a vicijs tanq̄3 petra acutissima. ¶ Petra enim erat christ⁹. j. Coz. x. Et exodi. iiij. Tulit ilico sepphora acutissima3 petram. z circūcidit carnem ꝓpucij filij sui. Circumcisione ꝛc. Dupliciter exponit̄ ꝑm glosā ¶ Primo mō sic. Circūcisi inq̄3 estis circūcisione nō manufacta. i. humano ope. sed diuīo id ē circumcisione spūali. que q̄dem circumcisio fit in expoliatione corpis carnis. hoc est depositione carnalis hominis. i. vicioz et desideriorum carnaliu3. ꝑm qđ caro accipit̄ur. j. Coz. vij. Caro z sanguis regnum celoru3 nō pos. ꝛc. Estis inq̄3 circumcisi circūcisione nō manufacta sed circumcisione spūali. Secūdo modo sic. Circumcisi inq̄3 estis in xp̄o z hoc circumcisione nō manufacta. i. circūcisione legali. que q̄dem manufacta siue legalis fit in expoliatione corpis carnis. i. corpis qđ est caro. s. cutis carnis que in circūcisione legali aufert̄. Non estis inq̄3 circūcisi ista circūcisione. sed circūcisione xp̄i. i. spūali in qua omīa vicia amputata sūt. Vñ roma. ij. Nō enim q̄ in manifesto iudeus est. neq3 que in manifesto ī carne est circūcisio. sed q̄ ī absco dito iude⁹ est z circūcisio cordis in spū nō littera cui⁹ laus nō ex hominib⁹ sed ex deo est Circūcisi estis circūcisione nō manufacta in expoliatōe corpis carnis sed circūcisione xp̄i. ¶ Tercio rōne iudeoz vt inexcusabiles eēnt Si enīz circūcisus nō fuisset. potuissent se iudei excusare z dicere. Ideo te nō recipimus. qz dissimilis es patrib⁹. ¶ Quarto rōne demonū. ne scz incarnationis mysteriū cognoscerent. Cum enim circumcisio fieret contra originale peccatum. credidit diabolus z būc q̄ circumcidebat̄. sit̄ peccatorem esse qui circūcisionis remedio indigeret. ¶ Propter eandem causam voluit vt mater sua virgo ꝑpetua esset desponsata ¶ Quinto rōne pfecte iusticie adimplende. Sicut enim baptizari voluit vt pfectam iusticiā. i. pfectam humilitatez. que est subdere se minori impleret sic etiam voluit circumcidi vt eandem humilitatem nobis ostenderet. dum autoz z dominus legis voluit se subdere legi ¶ Sexto ratione legis mosayce approbāde q̄ erat bona z sancta et complenda. quia nō venerat legē soluere sed adimplere. ¶ Roma. xv. Dico enīz iesum xp̄m ministrum fuisse circūcisionis ꝓpter veritatem dei ꝛc. ¶ Quare aūt circumcisio octaua die fiebat. multiplex pōt ratiō assignari. ¶ Prima sumitur penes intellectū historicum siue litteralem. ¶ Nam sicut dicit rabi moyses maximus philosophus z theologus. licet iudeus. puer in septem dieb⁹ tante adhuc teneritudinis est. quante est adhuc in vtero matris existens. In octaua autem

die fortificat et solidat. et ideo vt dicit noluit dominus puulos ante octauū diē circūcidi ne ob nimiā teneritudinē nimium lederent Ultra octauū vero diez ipsam circūcisionez noluit plongari ppt̄ tres causas quas pñus idem assignat. Prima vt piculuz euitet. ne scz si nimiū differret sine circūcisione eos mori ptingeret. Secunda vt dolori puulorum puideat. cum enim in circūcisione maximus dolor sit. voluit eos dñs circūcidi dum puā adhuc imaginationē haberent. vt minorez ibi dolorem sentirent. Tercio vt pentum tristicie consulet. Nam cū ex circūcisione pleriq puuli morerent. si circūcisi fuissent iā magni z ex hoc mortui. maior dolor fuisset parētibus q̄z si morerent octo tantuz dies hñtes ¶ Secunda rō sumit penes intellectū anagogicum siue celestem. Ideo enī octaua die fiebat. vt daret intelligi q̄ i octaua resurrectionis ab omni pena z miseria circūcidemur Et ꝑm hoc octo dies erunt octo etates. Prima ab adā vsqz ad noe. Secda a noe vsqz ad abraam. Tercia ab abraam vsqz ad moysen Quarta a moyse vsqz ad dauid. Quita a dauid vsqz ad christū. Sexto a christo vsqz ad finem mūdi. Septima morientiuz. Octaua resurgentiū. Vel pocto dies intelligunt octo que in etna vita possidebim⁹ que enumerat Aug⁹ dicens. Quid aliud est ego ero illoz deus. nisi ero eis vñ satient. Ero q̄cūq̄z bone ste desiderant. s. vita. salus. victus. copia. gloria honor. pax. z omē bonū. Vel aliter. Per septem dies intelligit homo ꝓstans ex corpe et aīa. Quatuor ei dies sunt quatuor elemēta ex q̄bus corpus ꝓsistit. z tres dies sūt tres potentie que sunt in aīa. s. cōcupiscibilis. iracibilis. z rōnalis. Homo igit̄ qui nūc habet septē dies. q̄n vnitati etne incōmutabilitatis ꝓiunget. tūc octo dies habebit. z in illo octauo die ab omni pena z etiā culpa circūcidet. ¶ Tercia rō sumit penes intellectū tropologicum siue moralem. Et ꝑm hoc octo dies diuersimode pñt accipi. Primo⁹ pōt esse peccati cognitio. ps. Quoniā iniq̄tatem meā ego cognosco ꝛc. Secūdus ꝓpositū deserēdi malum z faciendi bonū. qđ notat in filio ꝓdigo q̄ dixit. Surgā z ibo ad patrē meū ꝛc. Tercio⁹ pudor de pcto. Vñ aplus. Quē ei fructum habuistis tūc in illis in quib⁹ nunc erubescitis. Quart⁹ timor ꝺ futo iudicio. Job. Quasi tumētes sup me fluctus timui deū ꝛc. Hieronim⁹. Siue comedaz siue bibā siue aliud aliq̄d faciā. sp videt mihi illa vox in auribus meis sonare. Surgite mortui z venite ad iudicium. Quint⁹ ꝓtritio. Vñ biere. Luctum vnigeniti facti bi ꝛc. Sext⁹ cōfessio. ps. Dixi ꝓfitebor aduersum me iniusticiaz ꝛc. Septimus spes venie. Nā z si iudas peccatū suuz ꝓfessus fuerit. tñ nō in spe venie. z ideo nō est misericordiā ꝓsecutus. Octau⁹ satisfactio. z in hac die homo spūaliter circūcidit nō solū a culpa. sed etiā ab omni pena. Vel duo primi dies sūt dolor de ppetratione pcti. et desiderium emendādi. Alij duo cōfiteri mala q̄ fecimus. z bona q̄ omisimus. Alij quatuor sunt oratio lacrimaꝝ effusio. corpis afflictio elemosinarū largitio. Vel octo dies pñt esse octo quoꝝ diligens ꝓsideratio omnē voluntatē peccandi a nobis circūcidit. ita q̄ q̄ vnū diligēter ꝓsideraverit vnā magnā dietaz faciet. Quoꝝ septem enumerat Bern̄. dicens Septem sunt de essentia boīs. que si homo cōsideraret in etnum nō peccaret. s. materia vilis. opatio turpis. exitus flebilis. status instabilis. mors tristabilis. dissolutio miserabilis. z damnatio detestabilis. Et octauuz potest esse ꝓsideratio glorie ineffabil̄. ¶ Quarta ratio sumit̄ penes intellectū allegoricum siue spūalem. z ꝑm hoc quinq̄z dies erunt q̄nq̄z libri moysi. in q̄bus cōtinet̄ lex. duo erūt pphete z psalmi. octau⁹ dies erit doctrina euāgelica. Sed in septē ꝑmis diebus nō fiebat perfecta circumcisio. In octauo aūt perfecta circūcisio fit ab omni culpa z ab omni pena. nunc in spe sed tandē in re. ¶ Quare autem data fuerit circūcisio sex sūt cause. que notāt in bis vsibus. Cauterium. signū. merituz. medicina. figura. Exemplū fuit olim circūcisio dura. De carne aūt circūcisionis dñi dicit̄ q̄ angelus eaz karolo magno attulit. z ipse eā aquisgrani in ecclia sancte marie honorifice collocauit. Karolus vo illam postea fertur carnotuz transtulisse. Nunc aūt dr esse rome in ecclia que dr sancta sanctoꝝ. Vñ z ibidem

scptum legit. Circumcisa caro christi. sanda/
lia clara. ¶ Ac vmbilici viget ꝟ precisio cara.
Uñ et ea die fit statio ad sancta sanctoꝝ. Ꝟz
si hoc veꝝ est. valde vtiqz mirabile est. Cum
eī caro ipsa sit de vitate hūane nature credi
mꝰ qꝫ resurgēte christo rediit ad locū suū glo
rificatū. ¶ Aliqui dixerūt qꝫ hoc verū sit. iuxta
opionem illoꝝ qui dicunt illud solū esse ꝺ ve
ritate humane nature. qꝺ ab ꝑdā traductuz
est. ⁊ illud solū resurgere ¶ Notandū qꝫ oliz
a paganis ⁊ gentilibꝰ in bis kalendis multe
superstitiones obseruabant. q̄s sancti etiaz
a christianis vix exturpare potuerūt. Quas
augꝰ. in q̄dam sermone cōmemorat. Credē
tes enim vt dicit ianū ducē quendā deuz esse
eum in bis kalendis plurimū venerabātur
⁊ ei duas facies figurabāt. vnā post se ⁊ aliā
ante se. qꝝ erat finis anni p̄teriti. ⁊ p̄incipium
sequentis. ¶ Rursus in bis kalendis formas
monstruosas assumebāt. alij vestiētes se pel
libus pecudū. alij assumētes capita bestiaꝝ.
ex q̄ indicabāt. nō tā habitū se beluinū babe
re q̄z sensuz. Alij tunicis muliebribꝰ vestiebā
tur nō erubescētes inserere tunicis muliebri
bus militares lacertos. Alij ita auguria ob
seruabāt vt focuz de domo sua vel aliuꝺ q̄ꝺ
cunqz bn̄ficiū cuilibet petenti nō tribuerent
Diabolicas etiā strenas. ⁊ ab alijs accipiūt.
⁊ alijs tradunt. Alij in nocte mensas laute p̄
parāt. ⁊ sic tota nocte manere sinūt credētes
qꝫ p totū ānū ꝓuisa i tali sibi abūdātia pse/
uerēt. Et subdit augꝰ. Qui de paganoꝝ con
suetudine aliq̄ꝺ obseruare voluerit. timēdū
ē ne nomē christianū ei ꝑdesse ñ possit. Qui
etiā stultis hominibꝰ ludentibꝰ aliquā būa
nitatē impēderit. peccati eoꝝ ꝑticipem se esse
nō dubitet. Uobis aūt frēs non sufficiat qꝫ ꝟ
malum nō facitis. sed vbicunqz fieri videri
tis arguite. corripite. ⁊ castigate. Hec augꝰ.

XIIII

¶ De epiphania domini

Epiphania domi

Epi ni q̄druplici decoraī miraculo. ⁊ ō
q̄druplici vocabulo nūcupaī. Ho/
die eī magi christū adorāt. Ioh̄es christū ba
ptizat. aquā in vinum christꝰ mutat. et q̄nqz
milia boīm de q̄nqz pānibꝰ satiat. Cum enī
iesus esset tredecim dieꝝ. magi a deum stella
duce venerūt. Et inꝺ ꝺr epiphania ab epi q̄ꝺ
est sup̄ et phanos q̄ꝺ est apparitio. qꝫ tunc de
sup stella apparuit. siue ipe xp̄s p stellaz que
desup visa est magis verꝰ deus demōstratꝰ
est. Eaꝺē die reuolutis viginti nouē ānis. cū
iam annū tricesimū attigisset. qꝫ habebat vi/
ginti nouē annos ⁊ tredecim dies. erat eī in/
cipiens q̄si annoꝝ. xxx. vt dicit lucas. vel ꝑm
Bedā habebat triginta ānos plenos. qꝺ et
romanā eccl̄iaz tenere asserit. tūc inq̄z in ior/
dane baptizatꝰ est. Et ob hoc vocaī ibeophā
nia. a ibeos q̄ꝺ est deus. ⁊ phanos q̄ꝺ ē apa
ritio. qꝫ tūc deꝰ trinitas apparuit. pat in voce
filiꝰ in carne. spūssanctus in columbe specie.
Ipso itez die reuoluto vno ano. cū eēt trigi/
ta vel trigintauniꝰ annoꝝ ⁊ tredecim dieuz
aquā in vinuz mutauit. Et ob hoc vocaī bet
phania. a bet hꝺ q̄ꝺ est domus. qꝫ in miraculo
facto in domo verus deꝰ apparuit. Ipso itez
die reuoluto anno. cū esset annoꝝ triginta au
nius vel triginta duoꝝ ⁊ tredecim dieꝝ q̄nqz
milia boīm de q̄nqz paniꝰ satiauit. sicut di
cit Beda. ⁊ sicut ꝺr in illo bymno. q̄ in mr̄is
eccl̄ijs cantaī. ⁊ sic incipit. Illuminans altissi
mus ⁊c. Et ob hoc vocaī phagiphania a pha
ge qꝺ est bucca siue mā ducare. Be hoc aūt
quarto miraculo vtrū hac die ꝓtigerit dubi
taī. tum qꝫ in originali bede nō sic exp̄sse legi/
tur. tum qꝫ Joh̄. vi. vbi ꝺ hoc miraculo agit
ꝺr. Erat autē p̄primū pasca ⁊c. Ista ergo q̄ꝺru
plex apparitio ista die facta est. Prima facta
est p stellam in p̄sepio. Secunda p vocez pa
tris in iordanis fluuio. Tercia p mutationē
aque in vinū in cōuiuio. Quarta p multipli
cationē panuz in deserto. Prima aūt apparti
tio p̄capue hodie celebraī. ⁊ iō eius historiaz
p̄sequamur ¶ Mato ei ḋño tres magi
bierosolimā venerunt quoꝝ noīa in hebreo
sunt appelliꝰ. amerius. damascꝰ. grece galga
lath. magalath. sarachin. latīe caspar. balthā
sar. melchioꝝ. Cuiusmodi autē magi fuerint
bi. triplex extat snīa. ꝑm qꝺ magus tripliciter
ꝺr. Magus ei diciī illusor. maleficus. ⁊ sapi
ens. Dicunt ergo q̄ꝺaz hos reges ab effectu
dictos fuisse magos. i. illusores. ex eo sc̄z qꝫ be

rodem illuserūt.quia ad eū nō redierūt Vñ et dicit de berode. Videēs q illusus esset a magis ꝛc. Magus iterū dicit maleficꝰ. Vñ malefici pharaonis dicunt magi. Et inde dicit Chrysostomꝰ hos magos vocatos. Bic enī istos fuisse maleficos. sed postea conuersos Quibꝰ dñs voluit natiuitatē suā reuelare. ꝛ eos ad se reducere. vt p hoc peccatoribus venie spem pberet Iterū magus idē est qd sapiens. Hā plice magus hebraice scriba. grece pbus. latine sapiēs dr. Dicunt ergo magi. id est. sapiētes. Vñ ꝛ magi quasi i sapiētia magni. Venerūt ergo hi tres sapientes et reges cū magno comitatu bierosolymā. ¶ Sed q ritur quare magi bierusalē venerūt cum ibi dñs natꝰ nō sit. Sup hoc assignat Remigius quattuor rōes. Prima quoniā magi tēpus natiuitatis christi agnouerūt. sed locuꝫ ignorauerunt. Quia aūt bierusalē erat ciuitas regalis. et ibi erat summū sacerdotiuꝫ. suspicati sunt. q tā egregiꝰ puer nō nisi i regia ciuitate nasci deberet. Secūda vt citiꝰ natiuitatis locū discere potuissent cū ibi sapiētes legis ꝛ scribe residerēt. Tertia vt iudei inexcusabiles manerēt. potuissent enī dicere. Nos quidē natiuitatis locū cognouimꝰ. tps aūt ignorauimꝰ ꝛ ideo nō credimꝰ Magi ergo ostenderūt iudeis tps. et iudei magis locuꝫ. Quarta vt sic studio magoꝝ condemnaret pigricia iudeoꝝ. Hā illi vni ppbete crediderunt. isti pluribꝰ credere noluerūt. Illi q̄rūt regem alienū. isti nō querūt ppriū. Illi venerunt de longinquo. isti manserunt in vicino Isti reges fuerūt successores balaā ꝛ ad visionem stelle venerūt. ppter illā ppbetiam patris sui. Orietꝫ stella ex iacob et exurget bō de israel ꝛc. ¶ Aliā causam vnde isti moti sunt ad veniendū ponit Chrysostomꝰ in originali sup matthēū. asserēs quosdā dicere q quidā secretoꝝ inspectores elegerūt de seipsis duodecim. et si qs moriebatꝫ filiꝰ eius aut aliquis ppinquoꝝ in eiꝰ loco substituebatꝫ. Hi ergo p singulos annos post mēsem ascēdebant sup montē victoriale. et tribꝰ diebus ibidē morātes se lauabāt. et orabāt deum vt eis illam stellā quā balaā pdixerat ostēderet Quadā igitꝫ vice scz in die natalis dñi dū sic ibidem manerēt. stella quedaꝫ ad eos super montē venit. que habebat formā pulcerrimi pueri. sup cuiꝰ capite crux splendebat. q magos allocuta est dicens. Ite velocius in trā iuda. ꝛ ibidem regem quē queritis natuꝫ inuenietis. Tunc illi cōtinuo venire ceperunt. Sed qūo in tam puo tpe scz in tredecim diebus ptāta terraꝝ spacia venire potuerūt scz ab oriente vsqꝫ in birlim. q in medit ullio mūdi dicit esse sita. Bicēdū est ꝑm remigiū. quoniam talis puer ad quē pperabāt eos in taꝫ breui spacio pducere potuit. Vel poterit dici ꝑm bieronimū q sup dromedarios venerūt qui sunt aialia velocissima. q tantū currunt vna die q̄ntum equus in tribꝰ. Unde dr dromedariꝰ a dromos qd est cursus et ares qd est vtus. Cum ergo bierosolimā venissent interrogauerūt dicētes. Ubi est q̄ natus ē rex iudeoꝝ. Hō interrogauerunt an natꝰ sit. quia hoc credebāt. sed querūt vbi natus sit. Et q̄si aliqs interrogasset eos. vñ scitis hunc regeꝫ natum esse. rñderunt. Vidimꝰ stellam eius in oriente. ꝛ venimus adorare eum. Hoc est. Nos existētes in oriente. vidimꝰ stellā eius id est eiꝰ natiuitatis ostensiuā. vidimꝰ inq̄ꝫ sup iudeā positā. Vel nos exñtes in nostra regione. vidimꝰ stellam eius in oriente. i. in orientali pte. His vbis sicut dicit remigius in originali vez hominē. ꝛ veruꝫ regem ꝛ verum deum ꝓfessi sunt. Uerum boiem cū dixerunt. Ubi est qui natus est. Uerū regem cū aiunt. Rex iudeoꝝ. Uerum deū cum subiūgunt. Uenimus adorare eum. Preceptuꝫ enim fuit vt nullus nisi solus deꝰ adorareꝫ. ¶ Sed berodes hoc audiens turbatꝰ est. et oīs bierosolima cum illo. Triplici de causa rex turbatus est. Primo ne iudei regem natum tanq̄ꝫ suum reciperent. ꝛ se tanq̄ꝫ alienigenam expellerēt. Vñ chrysostomus. Sicut ramū arboris in excelso positū leuis etiā aura mouet. sic ꝛ sublimes boies in culmine dignitatuꝫ existētes leuis etiam fama ꝓturbat Secundo ne a romanis culpari posset si aliquis ibi rex vocareꝫ quē augustus non constituisset. Sic enim ordinauerāt romani vt nullus deꝰ vl rex sine sui licentia et impio diceretꝫ. Tercio q̄niaꝫ sicut dicit Gregoriꝰ. Celi

regi nato rex terre turbat⁹ est. qz nimirū alti tudo terrena ꝓfundit. dum celsitudo celestis apitur. ¶ Omnis etiā bierosolima cum illo turbata est triplici ꝺ causa. ¶Primo qz impij gaudere nequeūt ꝺ aduentu iusti. Secūdo vt regi turbato adularent ꝑ hoc q se sibi turbatos ostenderēt. Tercio qz sicut sese ventis ꝓcutientib⁹ vnda concutit. sic ⁊ regib⁹ ad inuicem certantibus ꝑplus cōturbat. ⁊ ideo ex hoc timuerunt ne scz pīti ⁊ venturo regi ad inuicem certantib⁹ ipsi ꝑturbatōnib⁹ inuolu uerent. ¶Hec rō est chrisostomi ¶ Tūc herodes omnes sacerdotes et scribas cōuocans. scisciteba ab eis vbi christus nasceret. Cum aūt ab eis didicisset q in bethleem iudee vocatis ad se clam magis diligent ab eis didicit tempus stelle. vt videlicz sciret q̄d faceret si ad se magi nō rediret. Dixitqz eis vt inuēto puero ei renūciarent. simulās se velle adorare quē volebat occidere. ¶ Et nota q cum magi bierosolimā ingressi fuissent. stelle ductum amiserūt. ⁊ hoc ꝑpter tres rōes. ¶Prima vt de loco natiuitatis christi quererē cogerent. vt sic de ipsi⁹ ortu certificarent. tam ꝑ stelle apparitionem. q̄z ꝑ ꝓphetie assertionez. sicut ⁊ factū est. Secunda q̄niam auxilium querētes humanū iuste ꝑdere meruerūt diuinum. Tercia quoniā signa infidelibus data sunt ꝑm aplm. sed ꝓphetia fidelib⁹. ⁊ ideo signū datum istis dū adhuc essent infideles. nō debuit apparere dū essent int iudeos fideles. ¶Hec triplex rō tangit in glosa. ¶ Cū aūt bierusalez egressi fuissent. stella antecedebat eos vsqz dum veniens staret supra vbi puer erat. De hac stella cuiusmodi fuerit tres sūt opiones. quas ponit ¶Remigi⁹ in originali. Quidam dicunt fuisse spūmsanctū vt ille q̄ postmodū descendit sup dīm baptizatuz in specie columbe. apparuerit etiā magis in specie stelle. Alij vt chrysostom⁹ dicūt q fuerit angelus. vt ipse q̄ apparuit pastoribus. apparuerit etiā ⁊ magis. Sed ipsis pastorib⁹ iudeis tanq̄z rōne vtentib⁹ apparuit in forma rōnali. gentilibus vero tanq̄z irrationalib⁹ in specie irrationali. Alij qꝺ verius creditur q fuerit stella de nouo creata. que pacto suo ministerio redijt in pīacentem materiā ¶Ista autem stella. ꝑm qꝺ dicit Fulgentius. differebat ab alijs in tribus. s. in situ. quia nō erat localiter fita in firmamēto sed pendebat in medio tullio aeris ꝓximo terre. In fulgore. qz ceteris erat splēdidior. q̄ꝺ inde ptz. quia splendorem eius nō poterat splendor solis obfuscare. imo in meridie lucidissima apparebat. In motu. quia p̄cedebat magos more viatoris nō enim mouebat motu circulari. sed quasi motu aīali et ꝓcessiuo ¶Alie tres differētie tanguntur in glosa. ¶Matth. ij. que incipit sic ¶Hec stella dñice natiuitatis ꝛc. ¶Prima in origine. qz alie in mundi p̄ncipio sunt facte. hec modo. Secunda in officio. qz alie facte sunt vt sint in signa ⁊ tpa. vt ꝺz Geñ. j. hec autez vt magis viam p̄beret. Tercia in duratione. qz alie sunt ꝑpetue. hec ꝓpleto officio suo redijt in materiam p̄iacentē. ¶ Cum aūt stellam vidissent gauisi sut gaudio magno valde. ¶Notandū q q̄ntuplex est stella quaz isti magi viderunt. s. stella materialis. stella spūalis. stella intellectualis. stella rōnalis. ⁊ stella supsubstantialis. ¶Prima scz materialem viderūt in oriente. Secunda scz spūalem que est fides viderūt in corde. ¶Nisi enim hec stella scz fides in eorū corde radiasset. nequaq̄z ad visionem p̄me stelle venissent. ¶Habuerūt eī fidem de eius humanitate cum dixerūt. Vbi est q̄ natus est. Et de eius regali dignitate. cū dixerunt. ¶Rex iudeoꝝ. Et de eius deitate. cuz dixerunt. Venimus adorare eum. Terciam scz intellectualem que est angelus viderunt in somno q̄n ꝑ angeluz sunt moniti ne redirent ad herodem. Licet ꝑm quandā glosam non angelus sed ipse dñs eos admonuerit. Quartam scz rōnalem que fuit beata virgo viderūt in diuersorio. Quintā scz supsubstātialem que fuit xp̄us viderunt in p̄sepio. Et de hac duplici dicit. Intrantes domum inuenerūt puerum cū maria matre eius. Quelibz aūt istarum stella dicit stella. De prima ps. Lunam ⁊ stellas que tu fundasti. De secūda Eccī. xliij. Species celi. i. celestis bois. gloria stellaꝝ. i. vtutum. De tercia baruch. iij. Stelle aūt dederunt lumen in custodijs suis. vocate sunt ꝛc. De q̄rta. Elue maris stella. De q̄nta Apoc. vltimo. Ego sum radix ⁊ genus

dauid.stella splendida ꝛ matutina ppt visi: onē ꝑme et secūde stelle magi gauisi sunt p pter visionem tercie stelle gauisi sūt gaudio ppter visionē quarte gauisi sūt gaudio ma: gno.ppter visionem ꝗnte stelle gauisi sṫ gau dio magno valde. Uel sicut dicit glosa. Ille gaudet gaudio q̄ de deo gaudet q̄ est verus gaudium.ꝛ addit magno.qꝛ eo nihil est ma ius.ꝛ valde.qꝛ de magno pōt alius plꝰ aliul minus gaudere. Uel p boꝛ ꝟborum exagge rationē voluit ostendere euāgelista q̄ boies plus gaudēt de rebꝰ ꝓditis et iterum inuen tis q̄z de semp possessis. ¶ Cūq; domū culam intrassent.ꝛ puerꝝ cum matre inueniſ: sent.flexis genibus ei singuli hec munera ob tulerūt.s.aurū.thus.ꝛ mirraz. Hic exclamat Augꝰ dicēs. O stupēda infantia cui ꝛ astra subdunt. Cuiꝰ est ille magnitudinis ꝛ supne glorie.ad cuius pānos ꝛ angeli excubāt.et si dera obsecūdant ꝛ reges trepidāt.ꝛ sectatoꝛ res sapīe geniculant. O beatū tuguriū. O se des dei secūda post celum.vbi nō lucerna lu cet sed stella. O celeste palatiuz in q̄ habitat nō rex gēmatus.sed deꝰ incorꝑatus.cui erāt pro mollibꝰ thoris dura ꝑsepia. pro laque aribꝰ aureis fuliginea culminis tecta.sed si deris obsequio decorata. Stupeo cū video pānos ꝛ intueoꝛ celos.estuo cū aspicio in ꝑ: sepio mendicū ꝛ sup astra preclarum. Item Bern̄. Quid facitis o magi.quid facitis. La ctentē puerū adoratis in tugurio vili in vili: bus pānis. Ergo ne deus est iste. Quid faci tis q̄ auruz offertis. Ergo rex est iste. Et vbi aula regia. vbi tronus. vbi curie regalis fre: quentia. Nunq̄d aula est stabulū. thronꝰ ꝑ sepiū. curie frequētia ioseph ꝛ maria. Isti in sipiētes facti sunt vt fierēt sapiētes. De hoc etiā sic dicit Hilariꝰ in libro scdo de trinitate Parit virgo.sed ꝓtus a deo est. Infans va: git.laudantes angeli audiunt. Pāni sordēt deus adoraṫ. Itaq; potestatis dignitas nō amittit dum carnis humilitas ꝑdicaṫ. Ecce q̄o in christo puero nō tantū fuerūt humi lia ꝛ infirma.sed etiam diuinitatis sublimia et excelsa. De hoc iteruz dicit Hiero.sup epi stolam ad hebreos. Respicis cunas christi. vide piter et celum. Uagientē in ꝑsepi intue ris infantez.sed angelos simul ausculta laꝰ dantes. Herodes ꝑsequit̄.sed adorāt magi. Ignorant pharisei.sed stella demōstrat. Ba ptizaṫ a seruo.sed vox dei desuptonantis au dit̄. Aquis immergit̄.sed colūba descendit. imo spūssanctus in colūba. ¶ Quare aūt magi hmōi munera obtulerūt mltiplex est rō. Pduma quoniā traditio antiquoruz fuit.vt dicit Remigius. vt nullus ad deū vel ad regem vacuꝰ introiret.perse aūt et cha dei talia munera ꝓfueuerant offerre. Isti at vt ḋr in hystoria scolastica venerunt a finibꝰ ꝑsarum ꝛ chaldeoꝛum vbi est fluuius saba. a quo ꝛ sabea dicitur regio. Secunda que ē bernardi. ꝗniā beate ṽgini auꝝ obtulerūt ppter inopie subleuationē.thus ppter stabi li fetoꝛē.murram ppter membroꝛū pueri ꝓso lidationē ꝛ maloꝝ vermiuz expulsionē. Ter cia quoniā aurum ad tributū. thus ad sacri ficium.mirra ad sepulturā ꝑtinet mortuoꝝ. Per hec tria ergo ī christo intimaṫ regia po testas.diuina maiestas.ꝛ humana mortali tas. Quarta quoniā aurū significat dilectō nem.thus oꝛōnem. murra carnis mortifica: tionem. Et hec tria christo debemus offerre Quinta q̄niam p hec tria significantur tria que erant in christo.s.diuinitas ꝑciosissima. anima deuotissima.ꝛ caro integra ꝛ incoꝛru pta. Hec tria significabant̄ per illa tria que erant in arcba. Nam virga que floꝛuit.caro christi que resurrexit Pdaṫ. Et refloꝛuit caro mea ꝛc. Tabule vbi erant scripta ꝑcepta.ani ma in qua sunt omnes thesauri scientie ꝛ sa pientie dei absconditi. Manna deitas que habet omnē saporem ꝛ omnem suauitatem Per aurum ergo q̄ ḋ est ꝑciosius omnibus metall̄ intelligit̄ diuinitas ꝑciosissima Per thꝰ anima deuotissima.qꝛ thus significat de uotionem et oꝛōnem. Pdsaṫ. Dirigaṫ oratio mea ꝛc. Per mirram que conseruat a coꝛru ptione caro incoꝛrupta. ¶ Admoniti autez magi in somnis ne rediꝛent ad herodem.per aliam viam reuersi sunt in regionem suam. Ecce quomō magi ꝓfecerunt. Nā stella du ce venerunt.ꝑ homines imo ꝑ ꝓphetiaz edo cti fuerunt.angelo duce redierūt ꝛ in christo ꝓfecerunt. Hoꝝ coꝛpa mediolani in eccleſia

De sancto paulo heremita

que nūc est fratrū ordinis nostri scz fratrū p dicatoꝝ q̄escebant. sed nūc colonie req̄scūt.

Iā eoꝝ corpa p̄mo p helenam ꝓstantini matrē rapta in ꝓstātinopolim translata postea p sanctū eustorgiuꝫ ep̄m mediolanum translata. Sed p heinricū imp̄atorē postq̄ mediolanū possedit. in colonia sup renum fluuiū sunt delata vbi in magna reuerentia et ꝑti deuotione ꝯborusc̄ant.

XV

De sancto paulo heremita

Paulus p̄im⁹ heremita. vt testat hiero. q̄ ei⁹ vitaꝫ ꝓscp̄sit feruēte deciſ psecutiōe heremū vastissimā adijt. ibiq; in q̄dam spelunca. lx. ānis hominib⁹ incognit⁹ p̄mānsit. Iste decius ꝺr fuisse galien⁹ q̄ fuit binomi⁹ q̄ cepit anno dñi. cclvj. Videns ei sanct⁹ paulus christianis tot tormentoꝝ genera irrogari. in heremū aufugit. Eo siq̄dez tpe duo iuuenes christiani comp̄hēdunt. quoꝝ vn⁹ toto corpe melle pungit. ꝛ sub ardore solis aculeis muscaꝝ et scabronū ꝛ vespaꝝ lacerā⁹ exponit. Alter vo mollissimo lecto imponit. et in loco amenissimo collocat. vbi aeris erat temperies. riuoꝝ sonitus. cant⁹ auiū. ꝛ floꝝ olfactus. fruib⁹ tñ floreis coloribus obtectis. sic iuuenis cingit. vt manib⁹ vel pedib⁹ se iuuare nō posset. Adest q̄daz iuuēcula corpe pulcerrima ꝛ impudica. ac impudice tractat iuuenez dei amore repletū. Cum aūt ille in carne motus cōtrarios rōni sensisset nō bñs arma q̄bus ab hoste se eruat linguā ꝓpriā dentibus suis incidit. ꝛ in faciē impudice expuit ꝛ sic temptationē dolor fugauit. ꝛ tropheuꝫ laude dignū ꝓmeruit. Hoꝝ et aliorū penis sanct⁹ paulus ꝺritus heremū petijt.

Eo tpe cū anthoni⁹ p̄muꝫ se int̄ monachos heremiculā cogitaret. in somnis aliū se multo meliorē heremū incolere edocet. Qui dū eum p siluas inq̄reret. obuiū habuit ipocentaurū. boiem equo mixtū. q̄ ei viam dextraꝫ demonstrauit. Hostmodū obuiuꝫ habuit animal ferēs fruct⁹ palmaꝝ sup̄ imagine hominis insignitū. deorsum vo caprē formam bñs. Qui dū ipsum p deum ꝓiuraret vt sibi diceret q̄s esset. rñdit se esse satiruꝫ deū siluarum ꝑm errorē gentiliuꝫ. Hostremo obuiauit ei lupus q̄ eū ad cellam sancti pauli pduxit. Haulus aūt anthoniū p̄sentiens. hostiū sera clausit. Anthonius vo rogat vt sibi aperiat. asserēs se nunq̄ inde recessurum. sed ibi pot⁹ moriturū. Victus paulus et aperuit. statimq; ambo in amplex⁹ ruunt. Cunq; hora prandij adesset. coru⁹ duplicatā panis ptem attulit. Cunq; de Hanthoni⁹ mirarēt. rñdit paulus q̄ deus sibi omni die talē ministrabat. ꝛ p̄bendā ꝓpter hospitem duplicauerat Hdia lis orīt q̄s magis dignus esset panem diuidere. Befert paulus hospiti ꝛ anthoni⁹ senioꝝ. Tādem vterq; manū apponunt. ꝛ in equas ptes panem diuidūt. Cum aūt anthonius rediēt. iam celle sue appropinq̄ret. vidit angelos pauli animā deferētes. Qui velociter rediens inuenit corp⁹ pauli flexis genib⁹ in modū orātis erectū. ita vt ip̄m viuere estimaret. Sed cū ipsum mortuū didicisset ait. O sancta aīma q̄d gerebas in vita. in morte monstrasti. Cuꝫ aūt nō haberet vñ sepulturam faceret. ecce duo leones aduenerūt. ꝛ foueā parauerunt sepultoqꝫ eo ad siluaꝫ redierunt. Anthoni⁹ aūt tunicā pauli ex palmis ꝓtextam assumpsit. q̄ postmodū in solēnitatib⁹ vtebat. Obijt at circa ānū dñi. cclxxvij.

XVI

De sancto remigio

Remigius dicitur ra remi q̄d est pascēs. ꝛ geos q̄d est terra. q̄si pascens trenos doctrina Vel remigi⁹ ꝺr a remi q̄d est pastor. ꝛ gyon q̄d est luctatio. q̄si pastor et luctator. Hauit eī gregē suū vbo p̄dicatōis. exemplo ꝓuersatōnis. suffragio orōnis. Est etiā triplex gen⁹ armoꝝ. s. defensionis vt scutū. pugnationis vt gladi⁹. munitiōis vt lorica siue galea. Luctat⁹ est igit ꝓtra diabolū scuto fidei. gladio vbo dei. ꝛ galea spei. Ei⁹ vitā igmar⁹ remensis archiep̄us scripsit.

Remigi⁹ doctor egregi⁹ ꝛ pfessor domini gl̄iosus a q̄dam heremita nasci talē est p̄uisus. Cum enī ꝛvanda ꝺr psecutio totā franciā deuastasset. q̄dam

reclusus vir sanctꝰ q̄ lumē oculoꝝ amiserat p pace eccl̄ie gallicane crebris orōnibꝰ dn̄m exorabat. Et ecce angelus dn̄i in visu ei astitit. eiqꝫ dixit. Scito q̄ mulier illa noīe celina filium noīe remigiū generabit. q̄ gentē suaꝫ a malorꝝ incursibꝰ liberabit. Cunqꝫ euigilasset statim ad domū celine venit ꝛ qd̄ viderat enarrauit. Cūqꝫ illa n̄ crederet. eo q̄ anus iā eēt. ille rn̄dit. Scias q̄ cū puerū ablactaueris oculos meos de lacte tuo punges ꝛ cōtinuo mihi visuꝫ restituet. Cūqꝫ p ordinē hec oīa p̄tigissent remigius mundū fugit ꝛ reclusorium intrauit. Crescēte aūt ei⁹ fama. cum esset. viginti duoꝝ ānoꝝ. ab omni p̄l'o archiepūs remensis est elect⁹. Tāte aūt māsuetudinis fuit q̄ etiā ad mensaꝫ ei⁹ passeres veniebāt ꝛ d̄ manu ei⁹ reliq̄as ciboꝝ comedebāt. Quodā tpe cuꝫ in domo cuiusdaꝫ matrone hospitat⁹ fuisset. ꝛ illa. modicū vini haberet remigi⁹ cellariū introiuit. ꝛ sup doliū crucē fecit. Cūqꝫ ibidē oraſſꝫ mox desup vinū egredīt. ita q̄ p mediuꝫ cellariū fundebaī. ¶ Cū aūt clodone⁹ rex francie tunc tpis gentilis esset. nec ab vxore sua christianissima p̄uerti posset. videns q̄ infinit⁹ exercit⁹ alemanorū sup se venisset. dn̄o deo quē vxor sua colebat votū vouit. q̄ si d̄ alemanis sibi victoriā concederet mox fidē christi recipet. Qd̄ cum fuisſꝫ ad libitū p̄secut⁹. beatū remigiū adijt ꝛ se baptizari popoſcit. Cūqꝫ ad fontē baptismatis aduenissent. nec ibidē sacruꝫ crisma haberent. ecce colūba quedā ampullā cuꝫ crismate in rostro detulit. de q̄ regē pontifex liniuit ¶ Hec aūt ampulla in remensi eccl̄ia p̄seruaī et inde vsqꝫ hodie reges francie inungūtur.

¶ Post longū tp̄us cū genebaldus vir p uidus neptē beati remigij in vxorē haberet. et se religionis causa mutuo absoluissent. p̄ dictum genebaldū beat⁹ remigius laudunē sem ep̄m ordinauit. At genebaldus cū vxorem suam cā instruendi ad se sepius venire p̄mitteret. ex frequēti colloquio anim⁹ eius in p̄cupiscentiā inflāmaī. ꝛ vsqꝫ in peccatuꝫ secum plabīt. Que p̄cipiens ꝛ filiū pariens hoc ep̄o intimauit. Et ille p̄fusus ad eam remādauit dicēs. Quoniā puer de latrocinio acq̄sit⁹ est. volo vt latro voceī. Me aūt suspitio aliqua oriret. vxorē suā sicut p̄us ad se venire p̄misit. Ueruntn̄ post p̄mi peccati fletū secum ruit iterū in peccatū. Que cū filiā peperisset et hoc ep̄o retulisset. ille rn̄dit. Illam filiam vulpeculā noīate. Tandē ad se reuersus beatū remigiū adijt. ꝛ ad pedes suos p̄cidēs stolā de collo suo deponere voluit. Qd̄ cum sanct⁹ remigi⁹ p̄hibuisset. ꝛ ab eo quid accideīt audiuisset. blande eū p̄solans ip̄m in q̄dam cellula pua p̄ septem ānos reclusit et ipse interim ei⁹ eccl̄iaꝫ gubernauit. Septimo igit̄ anno cuꝫ in cena dn̄i in orōne p̄sisteret. angelus dn̄i eidem astitit. ꝛ peccatū suuꝫ sibi dimissum p̄hibuit. ac vt foras exire debeat impauit. Cui cū rn̄disset nō possum. q̄nia dn̄s meus remigius hostiū hoc clausit et sigillo suo muniuit. Angel⁹ ait. Ecce vt scias tibi celum aptum esse. hoc etiaꝫ hostiū saluo sigillo nunc aperiī. Statimqꝫ vt dixerat est aptum. Tūc genebaldus iactās se in mediū hostij in modū crucis ait. Etiam si dn̄s me⁹ iesus christus ad me veniret huc. hinc n̄ egrediar nisi dn̄s me⁹ remigius huc veniat q̄ me reclusit. Tūc sanct⁹ remigi⁹ ad ammonitōꝫ angeli laudunū venit. ꝛ ip̄m in locum suum restituit. Qui vsqꝫ ad obitum suū in sanctis opibus p̄seuerauit. ꝛ latro filius e⁹ in ep̄atu eidem succesſit. q̄ etiā sanctus fuit. Tandem sanct⁹ remigius multis clarus v̄tutib⁹ in pace q̄euit. circa annū dn̄i q̄ngentesimū. Eodē die celebraī natal' sc̄ti hilarij pictauoꝝ vrbis episcopi.

XVII

De sancto hilario

Hilarius dictus est quasi hilaris. q̄ in seruitute dei valde hilaris fuit. Uel d̄ hilari⁹ quasi alarius. ab altus ꝛ are. s v̄tus. q̄ fuit altus in scia ꝛ v̄tuosus ī vita. Uel hilari⁹ d̄ habile qd̄ est quasi p̄mordialis materia q̄ obscura fuit et ipse in dictis suis magnā hꝫ obscuritatem et p̄funditatem.

Hilarius pictauoꝝ vrbis ep̄s. regionis aq̄tanie oriūd⁹ q̄si lucifer refulgens inē astra p̄cessit. Hic vxorem p̄mit⁹ bn̄s et filiā in laicali habitu monasti-

De sancto hilario

cam vitam ducebat. Tandez in vita et scia p ficiens in epum est electus. Cu igit btus bila rius nō solu ciuitatē suā sed totā franciā ab hereticis defēsaret ad suggestionē duop epi scopop q ab heresi fuerāt depuati ab impa= tore q hereticoruz fautor erat. cū bto eusebio vercellen. epo est in exiliu relegatus. Beniqz cū vbiqz arriana heresis pullularet. z ab im patore licentia data esset vt oēs epi conuenirēt et de vitate fidei disputarēt. cū sanct⁹ hilari⁹ aduenisset ad petitionē dictop epop q ei⁹ elo quētiaz ferre nō poterant pictauiā redire cō pellit. ¶ Cū aūt ad insulā gallinariaz q tota erat plena serpentib⁹ ppinq̄sset z in ipsaz de scendisset. oēs serpētes ex sui visione fugerūt z in medio insule palu fixit. nec ampli⁹ liber= tas data est illis occupare qđ vetuit tāq̄z ps insule nō sit terra sed pelagus. ¶ Cū ergo pi ctauis esset q̄ndaz infantē sine baptismo de= functu suis oronib⁹ ad vitā restituit. Nam tādiu iacuit in puluere donec piter surgerēt senex de orōne z infans de morte. ¶ Cū aūt filia ei⁹ apia maritū vellet accipe hilari⁹ pat ei⁹ ei p̄dicauit. z in sacre vginitatis ppositō firmauit. Quā dū ille firmā ꝓsideras et ne aliqñ flecteret formidās. dñm instāti⁹ exora uit vt eaz ad se recipet. nec vltra viuere pmit= teret. Qđ z factu est. Nā p⁹ paucos dies ad dñm migrauit. quā ipse ppriis manib⁹ sepe liuit Qđ mat beate apie ꝓsideras ep̄m roga uit. vt sibi q̄d z filie impetraret. Qđ z fecit. et ipsam orōe sua ad regnū p̄misit. ¶ Eo tpe leo papa hereticop pfidia depuat⁹. oīm epop ꝓcilium ꝓuocauit. Quib⁹ conuocatis hilari⁹ nō vocat⁹ aduenit. Qđ audiēs papa p̄cepit ne aliq̄s sibi assurgeret. nec aliquē lo cum daret. Cū ergo ingressus fuisset dixit ad eū papa. Tu es hilari⁹ gallus. Et ille. Non sum gallus. sed de gallia. i. nō sum in gallia nat⁹. sed de gallia epus. Cui papa. Et si tu es hilarius de gallia z ego sum leo romane sedis aplicus z iudex. Cui hilari⁹ Et si sis leo non tñ de tribu iuda. z si iudicās resides. sed non in sede maiestatis. Tūc papa cū indignatōe surrexit dicēs. Nō dicū prestolare donec re deam. z tibi q̄d mereris reddā. Cui hilarius Si nō redieris q̄s mihi p te rñsurus erit. Et ille. Concitus redibo. z tuā supbiam humili= abo. Cū ergo papa ad secreta sue nature mis set dissenteria perijt. et oīa intestina ibidem pficiens. miserabilit vitaz finiuit. Interea vi dens hilari⁹ q̄ nullus sibi assurgeret. patient ferens. in ꝛam se posuit dicēs. Ē nī est terra Statimqz nutu dei terra quā insederat sur sum se extulit z vsqz ad equalitatē alioz epō= rum se leuauit. Cum igit papa miserabiliter nūciaret defunct⁹. assurgens hilari⁹ omnes episcopos in fide catholica cōfirmauit. z cō= firmatos ad ppria remisit. Hoc aūt miracu= culum de morte leonis pape dubitationē hz tum q2 historia ecclīastica vel triptita nihil de hoc loquit. tum q2 aliquē papā talis noīs tunc fuisse cronica nō testat. tum q2 bieroni= mus dicit q̄ sancta romana ecclia semp im maculata pmansit. z in futuro manebit sine vlla hereticorū insultatione. Posset tñ dici q̄ tunc erat aliq̄s papa sic vocat⁹. nō q̄dem canonice electus sed tyrānice intrusus. Vel forte liberi⁹ papa q̄ ꝓstantino heretico faue bat alio noīe dictus est leo. ¶ Tandē mltis miraculis ppetratis cū beatus hilari⁹ infir= mat⁹ obitū suum īminere cognosceret. leon= cū p̄sbyterū quē maxime diligebat ad se vo cauit z nocte īminente vt foras exeat admo= nuit. et si quid audiret vt renunciet impauit Ille iussa cōplens. voces adhuc ciuitatis tu multuantis se audisse reuertēs exposuit. z cū circa eum vigilaret finē ei⁹ expectans media nocte iterum iubet exire. z q̄d audiret iacēti referret. Qui cū se nihil audisse renunciasset mox nimia claritas quā etiaz p̄dictus p̄sbyt sufferre nō poterat ad eū intrauit. z sic paula tim recedente lumine ad dñm migrauit. Flo ruit aūt circa annū dñi. cccxl. sub ꝓstātino. Fe= stum huius sancti est in octaua epiphanie.

¶ Cum duo mercatores massaz cere cōmu niter haberēt z vnus altero renitēte eam ad altare sācti hilarij obtulisset. statim p mediū diuisa ps vna sibi remāsit. reliqua renitenti deuenit.

XVIII A

De sancto machario

Machārius dicitur

a macha q̄d est ingeniū ⁊ares virtus. Uel dicit a macha quod est pcussio ⁊rio magister. Fuit enim ingeniosus ꝑ demonis fallacias ⁊ vtuosus q̄ntū ad vitā pcussio in domatōne corpis. magister in regimine plationis. Uel macharius. i. beatus. B

Macharius abbas descēdit p vastitatem deserti ⁊ intrauit dormire i monumēto vbi sepulta erant corpa paganoꝝ. ⁊ extraxit vnū corpus sub caput suū tanq̄z plumaciū. Demones aūt volētes eum trere. vocabāt q̄si vnā mulierē dicētes. Surge veni nobiscū ad balneū. Et alt demon ipso tanq̄z ex mortuo illo dicebat. Ide regrinū quendā habeo sup me. nō possum venire Ille aūt nō expauit. sed tūdebat corp illud dicēs. Surge ⁊ vade si potes. Et audiētes demones fugerūt voce magna clamātes. Uicisti nos dñe. Bū aliq̄n abbas macharius a palude ad cellā suā pteriret. occurrit ei diabolus cū falce messoria ⁊ volēs eū cuz falce pcutere nō potuit. Et dixit ei. Multā violenciā patior a te macharī. q⁊ nō possuz pualere aduersum te. Ecce enī quidq̄d tu facis ⁊ ego facio. Ieunas tu ⁊ ego penit⁹ non comedo. Uigilas tu ⁊ ego oīno nō dormio. Unū est solūmō in q̄ me supas. Et dixit abbas. Qđ est illud. Cui ille. Humilitas tua. p quā nō pre ualeo aduersuz te. Bū temptatōnes ipm nimiū molestarēt. surgēs ⁊ magnū saccum arene humeris suis iponēs. die⁹ multis sic p desertū ibat. Quē theosebi⁹ inueniēs dixit Abba cur tantū on⁹ portas. Et ille. Uexo vexantē me. Abbas macharī⁹ vidit sathanā transeuntē in habitu boīs ⁊ bñtē vestimētuz lineū laceratum. ⁊ p oīa foraīma dependebāt ampulle. et dixit ei. Quo vadis. Cui ille. Uado potionare frēs. Cui macharius. Quare tot ampullas portas. Rñdit. Gustū fratribus porto. ⁊ si vnū alicui ñ placebit. offerā aliud. vl̄ tertio. ⁊ sic p ordinē vt aliq̄ placeat. Et cū rediret dixit ei macharius. Quid feciſti. Respondit. Dēs sanctificati sunt ⁊ nemo mihi acq̄euit nisi vnus q̄ vocat theotistus. Surgēs aūt macharī⁹ illuciuit ⁊ frēm temptatū inuenies sua eū exhortatione conuertit. Id⁹ hec iterꝝ eū macharī⁹ inueniens dixit. Quo vadis. Cui ille. Ad frēs pado. Reuertēti occurrit senex ⁊ dixit. Quid faciunt fratres illi. Cui diabolus. Male. Et dixit. Quare. Q⁊ omnes sancti sunt. ⁊ q̄ est maiꝰ malū. vnū quē habebā amisi. ⁊ omnib⁹ sanctior factus est. Eludies hoc senex grās egit deo. Quo dā die macharī⁹ caput defūcti repperit. ⁊ duz oraret. interrogauit illud cui⁹ caput fuerit. Et rñdit se fuisse paganū. Et dixit ei macharī⁹. Ubi est aīa tua. Rñdit in inferno. Cunq̄z requireret si multū in pfundo esset. rñdit q tātū in pfūdo erat q̄ntū distaret terra a celo. Cui macharius. Sūt ne aliq̄ te pfundiores. Rñdit. Etiā iudei. Cui iterꝝ ille. Et vltra iudeos sunt ne aliqui pfundiores. Cui ille. Pfundiores omnib⁹ sunt falsi christiani. q̄ christi sanḡne redēptu tantū p̄ciū puipenderūt.

C Bum p q̄ndā solitudinē pfundissimaz pgeret ad qđlibet miliare arundinē figebat. vt postmodū redire sciret. Qz dū iam nouē dietas feciſſet. ⁊ in q̄daz loco q̄sceret. diabolus omnes arūdines collegit. ⁊ ad caput ei⁹ posuit. Uñ ad redeundū plurimum laborauit. Frater q̄dam plurimū cogitationib⁹ suis molestabat q̄ scz in cella sua inutiliter eēt sed si int boīes habitaret mltis pdesse posset Qui cū cogitatōnes suas macario retulisset. ille ait. Fili sic illis rñde. Hoc saltē facio. q⁊ ppter christum pietes isti⁹ celle custodio

Bum q̄ndam culicē se pungentē manu occidisset. ⁊ multū de illo sanḡnis emanasset. repbendens se q ppriam vindicasset iniuriaz. nud⁹ sex mēsib⁹ in deserto māsit. ⁊ inde a scarabeonibus totus laceratꝰ exiuit. Post B multis claris vtutib⁹ in pace q̄euit

XIX A

De sancto felice

Felix pnomine in pincis dr. vl̄ a loco in q̄ req̄escit. vl̄ a subulis q̄bus passus pbibet. Nā pinca subula dicitur. Aiunt enim q cuz magister pueroꝝ extiterit. et eis nimium rigid⁹ fuerit. tentus a paganis cum christuz libere ꝓfiteret. tradit⁹ fuit in manibus pueroꝝ q̄s ipse docuerat. q̄ eum cū stilis ⁊ subulis occiderūt. Eccl̄ia tñ tenere videtur q nō martyr

De sancto felice

exirint sed pfessor. Hic ad qdcũqz idolũ ducebaẽ vt ei sacrificaret. in illud exufflabat. z continuo corruebat. Legit aũt in qdam alia legẽda q dũ maxim⁹ nolan⁹ epus pfecutiõz fugiens fame z gelu afflictus solo corruisset felix ab angelo ad eũ mittit. z cũ nihil ibi cibi haberet de sente prima pendentẽ vidit racemuz de q in os ei⁹ exp̃sit vinũ humerisqz impositũ secũ detulit. Ipso igit defũcto felix in epm eligit. Qui post dũ p̃dicaret z pfecutor euz qreret int pietes dirutos p modicũ aditum se occultauit. Statiqz nutu dei p aditũ illum telas aranee texuerunt. Quas dũ pfecutores cõspicũt. neminẽ illic esse putantes abscedũt. Inde aũt ad aliuz locũ sanctus felix pgens. a qdã vidua p tres mẽses alimẽta suscepit. nunqz tñ ei⁹ faciẽ vidit. Tãdẽ pace reddita. ad ecclĩaz suaz redijt. z ibi in pace requieuit. sepultus iuxta vrbem in loco q dr pincis. Huic z alius erat frater q felix sitr dicebaẽ. Cunqz etiã ipse idola adorare cogeret dixit. Inimici estis deoz vestrorum. qz si me ad illos duxeritis in eos sicut frater me⁹ exufflabo z coruent B Excolebat aũt sanct⁹ felix ortũ. Quidam vo olera ei⁹ rapere cupientes. dũ furtũ se facere cogitabãt. tota nocte ortũ diligenti⁹ excolebant. Hi dane at a sancto felice salutati. peccatũ suũ pfitentes ad ppria redierũt Veniẽtes at gentiles vt sanctũ felicẽ tenerẽt. manus eoz dolor nimius apprebẽdit. Qui cũ ulularẽt dixit eis. Bicite. Christus est de⁹. et dolor ptinuo vos dimittet. Quib⁹ dicentib⁹ sanati sũt. Idon tifex idoloz ad eum venit dicens. Bñe ecce deus me⁹ vt te venientẽ vidit. ptinuo fugaz arripuit. Cui dum dicerem quare fugis ait. Virtutẽ hui⁹ felicis ferre nõ possũ. Si g⁹ deus meus ita te timet. quãto magis ego time re te debeo. Quẽ cũ felix ĩ fide instruxissz. baptizari se fecit. Adorantib⁹ apollinẽ dixit felix. Si vẽ deus apollo est dicat mihi quid est qd in manu nũc clausuz teneo. Habebat autẽ in manu cedulam in qua oratio dñica erat scpta. Quo nihil rñdente. gẽtiles puersi sunt. Tandẽ missa celebrata z pl'o data pace in pauimentũ in orõne se pijciens migrauit ad dominum.

XX A

De sancto marcello

Marcellus dict⁹ est

Marcellus q quasi arcens malũ a se. Vel dr marcellus q̃si maria pcellens. i. mũdanas aduersitates pcutiẽs z pculcãs. Assimilatur ei mund⁹ mari. qr sicut dicit chrisostomus sup matheũ. In mari est sonus pfusus timor ptinu⁹. imago mortis. vnda ptentio infatigabilis. incõstãtia iugis.

Marcellus cũ rome summ⁹ pontifex eẽt z maximianũ impatorẽ ō nimia in christianos seuicia increparet. et in qdam domo cuiusdã matrone in ecclĩaz pfecrata missaz ageret. irat⁹ impator domũ illam fecit stabulũ iumẽtoz. z eundẽ marcellum ibidẽ ad seruitiuz cũ custodia aialiũ deputauit. In q seruitio post multos ãnos in dño requeuit circa annos dñi. cclxxvij.

XXI A

De sancto anthonio

Anthonius dr ab

Anthonius dr ab ana qd est sursum z tenens. quasi supna tenẽs z mundana despicies Despexit aũt mundũ. qr immũdus inquietus trãsitorius deceptiu⁹ z amarus. De his dicit aug⁹. O munde ĩmunde. qd pstrepis qd auertere nos conaris. tenere nos vis fugiens. qd faceres si maneres. quẽ nõ decipes dulcis q amar⁹ dulcia alimẽta mentiris. Eius vitã anastasius scp̃sit. B

Antoni⁹ cum. xx. esset annoz z audiret legi in ecclĩa. si vis pfectus esse uade z vende oĩa q habes z da pauperib⁹. oĩa sua vendẽs paupib⁹ erogauit et heremiticam vitam duxit. Hic innumerabilia demonũ temptamẽta sustinuit. Quadam vice dũ spũm fornicationis virtute deus supasset diabolus in specie pueri nigri ante eum pstratus apparuit. z se ab eo victum cõfessus est. Nam z hoc p̃cibus impetrauit. vt videret fornicationis demonem iuenib⁹ insidiantem. Quẽ cum in p̃dicta forma vidisset dixit. Vilissima mihi apparuisti specie. te vltra nõ timebo. Alia vice dum in qdaz

tumulo latitaret mltitudo demonū eū adeo lacerauit q̄ minister ei⁹ q̄i mortuū eū ꝓprijs humeris asportaret. Cunq; eū oēs q̄ ꝓuenerāt. q̄si mortuū plorassent. dolentib⁹ cunctis subito anthoni⁹ reuiuiscit. ⁊ a ministro ad p̄dictū tumulū se iterꝫ portari fecit. Qui cū ibi ex dolore vulnerū p̄stra⁹ iaceret. ex virtute aī ad ꝓflictū demones excitabat. Tūc illi in formis varijs ferarū apparuerūt. ⁊ eum iterum dentib⁹ cornib⁹ ⁊ vnguib⁹ crudelissime lacerauerūt. Tunc subito splendor mirabilis ibi apparuit. ⁊ demones cūctos fugauit. Anthonius aūt ꝓtinuo sanatus est. ibiq; christum adesse intelligēs ait. Ubi eras bone iesu vbi eras. quare a p̄ncipio nō fuisti hic vt me adiuuares ⁊ vulnera mea sanares. Cui dominus. Anthoni hic erā. sed expectabaꝫ videre certamē tuū. Nūc aūt q̄ virili⁹ dimicasti. in toto orbe te faciam noīari. ¶ Tanti aūt feruoris erat q̄ cū maximian⁹ imp̄ator christianos occideret. ipse martires sequebat̄ vt cū eis martir fieri mereret̄. ⁊ vehemēt̄ tristabatur eo q̄ sibi martiriū nō daret̄. C ¶ Cum aūt in alterā beremū p̄geret. argenteū discū reperit. ⁊ intra se sic dicere cepit. Unde hic argente⁹ discus. vbi hoīm vestigia nulla vidētur. Si eī viatori cecidisset vtiq; p̄ sui magnitudine latere nō posset. Hoc diabole artificium tuū est voluntatē tñ meā nunq; poteris īmutare. Et hoc dicēs discus vt fumus euanuit. Postmodū ingentē massam veri auri reperit. sed vt incēdiū auruꝫ fugit. Sicq; ad montē fugiēs. xx. ānis ibi p̄mānsit. innumeris coruscans miraculis. ¶ Quadā vice dū in spū rapt⁹ esset. totū mūdū laqueis se inuicē ꝓnectentib⁹ plenū vidit. Qui exclamans ait. Q̄s istos euadet laqueos. Et audiuit. Hūilitas. ¶ Aliq̄n duꝫ ab angel'in aere eleuaret̄ assunt demones. ⁊ ei⁹ transitū p̄hibent p̄cta eius ab exordio natiuitatis eius obijcientes. Quib⁹ angeli. Nō debetis illa narrare que xp̄i iam pietate sūt deleta. Si q̄ aūt scitis ex q̄ fact⁹ est monach⁹ illa p̄ferte. Et cū in p̄batōne deficerēt. liber anthoni⁹ in sublime tollit̄. ⁊ liber deponit̄. B ¶ Narrat anthonius de se. d. Vidi aliq̄n diabolū celsuꝫ corpe qui se dei virtutē ⁊ p̄uidentiā ausus ē dicere ⁊ ait. Quid vis vt a me tibi det̄ anthoni. At ego sputa in os ei⁹ ꝓgeminās totū me ī eum xp̄i noīe armat⁹ ingessi. ⁊ statī euanuit. ¶ Huic diabol⁹ aliq̄n in tāta p̄ceritate apparuit q̄ celuꝫ capite tāgere videret̄. Quē cū anthonius q̄s esset interrogasset. ⁊ ipse se sathanā esse dixisset. addidit sathanas. Cur me sic impugnāt monachi ⁊ maledicūt christiani. Cui anthoni⁹. Juste ℞ faciūt. q̄ tuis sepe insidijs molestant. Et ille. Ego eos nequaq̄ molesto. sed ipsi inuicē se ꝓturbāt. Ego eī ad nihilū suꝫ redact⁹. q̄ iā ī cūctis p̄tib⁹ regnat xp̄s. ¶ Qui dā sagittari⁹ bīm anthoniū gaudētez cū fratrib⁹ q̄daꝫ vice ꝓspexit ⁊ ei displicuit. Cui anthoni⁹ Ipsone sagittā in arcū ⁊ trahe. Qđ et fecit. Cūq; scđo et ꝛcio ℞ fieri mandasset dixit sagittari⁹. Tantū trahere potero q̄ de e⁹ fractōe dolebo. Cui anthoni⁹. Sicē in ope dei q̄niam si sup̄ mensurā tendere vellem⁹ citi⁹ frāgeremur. Expedit ergo rigorē aliq̄n relaxari. Hoc audiēs ille edificatus recessit. ¶ E Interrogauit q̄dā anthoniū dicēs. Quid custodiens placebo deo. Et rñdēs dixit. Quocunq; vadis sp deum p̄ oculis tuis habeas. In his q̄ agis testimoniū sacrarū scripturaꝝ adhibeas. In q̄cunq; loco sederis nō inde cito recedas. Hec tria custodi ⁊ salu⁹ eris. Abbas q̄dam interrogauit anthoniū dicens. Quid faciā. Cui anthoni⁹. Non ꝓfidas in tua iusticia. Ventris ⁊ lingue sit tibi ꝓtinentia. Et ne penitearis ōre trāsacta. Dixit iterꝫ anthoni⁹. Sicut pisces si ī sicco tardauerīt morunt̄. ita ⁊ monachi extra cellaꝫ tardātes aut cū viris secularib⁹ immorantes. a q̄etis ꝓposito resoluunt̄. Iterꝫ dixit anthoni⁹. Qui sedet in solitudine et quiescit. a tribus bellis eripit̄. s. auditus locutionis. ⁊ visus. ⁊ contra vnum tantūmodo pugnā habebit. s. cordis. F ¶ Quidam fratres cum quodam sene ad abbatem anthoniū visitandū iuerūt. Dixitq; anthonius fratribus. Bonum comitem habuistis senem hūc. Deinde dixit seni. Bonos fratres inuenisti tecum abba. Cui ille. Bonos q̄dem inueni. sed habitatio eorum non habet ianuam. Quicūq; enim vult intrat in stabulū. ⁊ soluit asinum. Hoc autē dicebat. q̄niam omnia que erant in corde eoꝝ

De sancto anthonio

statim erāt in ore. Dixit abbas anthoni⁹ Scire cōuenit q̄niam sunt tres mot⁹ corpales. Unus q̄dem nature. ali⁹ ex cibox plenitudine. terti⁹ ex demone. Frater q̄dam renūciauerat seculo. sed nō plene q; quedā adhuc sibi retinebat. Cui anthoni⁹. vade ⁊ eme carnes. Qui vadēs emit carnes. et portans eas dū venirēt lacerabāt eū canes. Cui anthonius. Qui renūciant seculo ⁊ volūt habere pecunias ita impugnati a demonib⁹ discerpunt. Anthoni⁹ dū in beremo tedio afficeret dixit. Bñe volo salu⁹ fieri. et ñ pmittūt me cogitationes mee. Et surgēs exiuit foras et vidit q̄ndam sedentē atz opantē. ⁊ deinde surgentē ⁊ orantē. Erat aūt angelus dñi. ⁊ dixit ei. Sic fac ⁊ salu⁹ eris. Cum q̄daz vice fratres de statu animax ab anthonio quesissent. sequēti nocte vox vocauit eum dicens. Surge exi ⁊ vide. Et ecce vidit q̄ndaz longū et terribilem caput vsq; ad nubes tollentem q̄ quosdā pennatos ad celū volare cupientes extensis manib⁹ pbibebat. ⁊ alios libere puolātes retinere nō poterat. ⁊ maximū gaudiū mixtū cuz nimio dolore audiebat. Et intellexit animax illuz esse ascensum ⁊ diabolū pbibentem. qui q̄sdam obnoxias retineret ⁊ de sanctox volatu q̄s retinere nō poterat sic doleret. Aliq̄n duz cū fratrib⁹ oparet anthonius. suspicies in celum cū tristem visionez vidisset. puolut⁹ ante deū rogauit vt futurū scelus auerteret. Fratrib⁹ vo sup boc eū inter rogantib⁹ cum lacrimis ⁊ singulis dixit q̄ inauditū scelus seculis imineret. Vidi inq̄t altare dei a multitudine equox circūdatum qui calcib⁹ omnia discerpebāt. Magno enī turbine fides catholica subuertet. ⁊ homies iumentis sil'es christi sacramēta diripiēt. Facta q; est vox dñi. d. Abominabunt altare meum. Post duos aūt ānos erūpentib⁹ arrianis ecclie vnitatē sciderūt. baptisteriū et ecclesias polluerūt. ⁊ sup altaria christianos instar ouiū mactauerūt. Gur q̄dam egipti arrian⁹ noie ballacbi⁹. cū ita ecclīam dei infestaret. vt vgines ⁊ mōachos nudatos publice vberaret. sic ei scp̄sit ānthoni⁹. Video irā dei sup te venientē. Jaz desine psequi christianos ne ira dei te occupet. q̄ prīm tibi minat interitū. Infelix legit ep̄lam et irrisit et in eaz expuens ad terraz piecit. ac portitores vberib⁹ multis afficies anthonio talia remādauit Quoniā tibi est tāta cura de monachis. ad te q; pueniet nostri disciplina rigoris. Post q̄nq; aūt dies equū suū māsuetissimum insidēs morsu ipsi⁹ eq̄ ad terraz pijcit ⁊ corrosis atz laceratis crurib⁹ infra triduū expirauit.

Cū q̄dā frēs vbū salutis ab anthonio q̄sissent ait ille. Audistis dñm dicentē. Si q̄s te pcusserit in vnā maxillā p̄be ei alterā. Dicūt ei. Hoc implere nō possum⁹. Et ille. Saltez ō vna patienter ferte. Et illi. Nec hoc possemus. Quib⁹ anthoni⁹. Saltē ne velitis pcutere magis q; pcuti. Et illi. Nec hoc possemus Tūc anthoni⁹ dixit discipulo suo. Sucos p̄para fratrib⁹ istis. q; nimis delicati sē. Sola oratio necessaria est nob. Hec in vita sp̄atrū legunt. Tandē beat⁹ anthoni⁹. cv. anno vite sue frēs deosculās in pace q̄euit sub ꝓstantino. q̄ cepit. circa annū dñi. cccxl.

XXII A

De sancto fabiano

Fabian⁹ quasi fabrican⁹ fabricās bīitudinē supnā. id ē eā sibi acq̄rens triplici iure. scz iure adoptionis. emptōnis ⁊ debellationis.

Fabian⁹ ciuis roman⁹ fuit. ⁊ cū papa defūcto p alio eligēdo ꝓplus cōueniss. int eos ⁊ ipse venit. rei exitū scire volens. Et ecce colūba candida descēdit sup caput ei⁹. Q̄d cū oēs mirarent. ab eis in papā eligit. Hic vt ait damasus papa p oēs regiones septē diacones misit. ⁊ eisdē septez subdyacones tradidit. q̄ olim gesta martirū collegerunt. Hic vt ait baymo impatori philippo volēti intesse pasce vigilijs ⁊ cōmunicare mysterijs restitit. nec quisq; pcia ꝓfiteret ⁊ int̄ penitētes staret. intesse pmisit. Tādē pontificat⁹ sui āno. xuj. iussu decij capitis obtrūcatione martirio coronat. Passus est autez circa annū dñi. cclvij

XXIII A

De sancto sebastiano

Sebastian⁹ dictus

est a sequens. z beatitudo. z astin. quod est ciuitas. z ans quod est sursum. quasi sequēs beatitudinem ciuitatis superne. hoc est eam possidēs z acq̄rens. z hoc q̄ntuplici denario ſm augustinum. ¶ Dauptate regnuz. dolore gaudiū. labore req̄z. ignominia gloriā. morte vitaz. Uel dicitur sebastian⁹ a basto. ¶Hās miles christus. equus ecclesia. bastum siue sella sebastianus. quo mediante christus in ecclesia militauit. z de multis martirib⁹ victoriam obtinuit. Uel sebastianus interp̄tat vallat⁹ vel circumiens. Uallatus q̄ sagittis tanq̄z ericius fuit circūdatus. circumiens. q̄ oēs martires circūibat z oēs ꝓfortabat

SEbastianus vir christianissim⁹ narbonensis genere. ciuis mediolanē: sis. diocleciano z maximiano impatoribus adeo carus erat vt p̄ncipatū ei p̄me coborus traderent. z suo aspectui uberēt spastare. ¶Hic militarē clamidē ad hoc tantum ferebat vt christianoꝝ aīas quas in tormentis videbat deficere ꝓfortaret. Cū aūt p̄clarissimi viri marcellian⁹ et marc⁹ gemini fratres p̄ fide christi decollari deberēt. ad eos parentes aduenīūt. vt ipsoꝝ aīmos a suo ꝓposito reuocarent. ¶Aduenit ergo mater z soluto capite sacciscq̄z vestib⁹ vberibusq̄z ostēlis aiebat. O p̄dulces filij circūdat me inaudita miseria. z intollerabilis luctus. beu me miseram amitto filios meos ad mortē vltro tendentes. Quos si mihi hostes auferrent. per media sequerer bella raptores. Si violentia iudicia ꝓcluderent. carcerē irrūperē mortua ra. ¶Nouū hoc p̄uendi gen⁹ est. in q̄ carnifex rogat vt feriat. vita optat vt pereat. mors inuitat vt veniat ¶Nou⁹ hic luctus. noua miseria. in qua natoꝝ iuuētus spōte amittit. z parentū miseranda cogit senect⁹ vt viuat ¶Hec dicente matre. pat̄ semor manib⁹ adducit seruuloꝝ. z capite aspersо puluere hmōi voces dabat ad celum. ¶Ad mortē vltro ꝓficiscentibus filijs valedictur⁹ aduenti vt que mee sepulture pauera m in filioꝝ sepulturis infelix expendā. O filij mei baculuz senectutis. z geminū meoꝝ viscerū lumen. cur sic mortē diligitis. Uenite huc iuuenes flete sup iuuenes sponte peuntes. Uenite huc senes. z mecum sup filios meos plangite. Accedite huc p̄es et p̄hibete ne talia patiamini. Deficite plorā do oculi mei ne videā filios meos gladio cedi. ¶Hec dicēte patre aduenīūt iuuenes aspectibus eoꝝ ꝓpios filios offerētes atq̄ eiulando clamātes. q̄b⁹ nos dimittitis. q̄ erūt horum infantū dñi. Quis vrās largas diuidet possessiones. ¶Heu q̄z ferrea pectora. q̄ parētes despicitis. amicos respuitis. vxores abiicitis filios abdicatis. z vos carnificib⁹ spōtaneos exhibetis. Int̄ hec aūt ceperunt viroꝝ corda mollescere. ¶Tūc sanctus sebastian⁹ qui ibi aderat erumpens in mediū dixit. O fortissimi milites christi nolite p̄ misera blandimenta coronā deponere sempiternā. Q̄z et parētibus dixit. ¶Nolite timere. nō separabunt a vobis. sed vadūt in celuz vobis parare sidereas māsiones. ¶Hās ab initio mundi h̄ vita in se sperantes fefellit. se expectantes decepit. de se p̄sumētes irrisit. z ita nullum omnino certum reddidit vt omnibus probetur esse mētita. Uita hec admonet furem vt rapiat. iracundū vt seuiat. mendacem vt fallat Ipsa imperat crimina. iubet facinora. suadz iniusta. ¶Hec autem p̄secutio quam hic patimur. hodie exāde scit z cras euanescit. hodie exardescit z cras refrigescit. sub vna hora inducitur z sb̄ vna hora excluditur. Dolor autem eternus renouatur vt seuiat. augmētatur vt exurat. inflammat̄ vt puniat. In amore ergo martirij nostros iam suscitem⁹ affectus. Ubi enim diabolus se vincere extimat qui dum capit captus est. dū tenet tentus est dum vincit victus est. dum torquet torquet̄ dum iugulat occisus est. z dum insultat irrisus est. Igitur dū beatus sebastianus hec exore p̄ferret. subito p̄ vnaz fere horā a splendore nimio de celo descendente illuminat⁹ est. et sub illo splendore pallio cādidissimo amictus. z ab angelis septem clarissimis circūdatus. Iuuenis etiā apparuit iuxta euz dans ei pacem z dicēs. Tu semp mecū eris. Cum autem beatus sebastian⁹ hec et his similia predicaret. scz vxor nicostrati. in cui⁹ domo sancti custodiebantur. que loquelam amiserat. pedibus eius p̄uoluta nutibus veniam postulabat. Tūc sebastianus ait. Si ego christi

De sancto Sebastiano.

seruus sū. et si vera sunt oīa q̄ ex ore meo hec mulier audiuit ⁊ credidit. aperiat os eius q̄ aperuit os zacharie ppbete sui. Ad hāc vocē mulier exclamauit. Bñdict⁹ ꝑmo oris tui et bñdicti q̄ omnib⁹ q̄ locut⁹ es credunt. Vidi enī angelū librū tenentē ante te. vbi oīa q̄ tu dixisti scꝑta erant. Vir aūt ei⁹ ℔ audiens procidit ad pedes sācti sebastiani sibi postulās indulgeri. Statimq3 absoluēs martires rogabat vt liberi abirēt. Qui dixerūt nullatenus se deserturos victoriā quā cepissent. Tantā igit̄ grāz ⁊ vtutē vbis sancti sebastiani dñs ꝓtulerat. q̄ nō solū marcellianum et marcū in martirij ꝓstantia roborauit. sz etiā prēm eoꝝ noīe tranquillinū ⁊ matrē cū multis alijs ad fidē ꝓuertit. Quos oēs policarpus presbiter baptizauit. ℬ Trāquillinus aūt morbo grauissimo laborans mox vt baptizat⁹ est sanitatē recepit. ℙrefect⁹ āt vrbis rome q̄ ⁊ ipe morbo grauissimo laborabat rogauit tranquillinum vt ad se adduceret eū q̄ sibi sanitatē dederat. Cuz ergo ad eū venissent policarp⁹ presbiter et sebastiā⁹ et ipe eos rogaret vt etiaz sanitatē reciperet. dixit ei sebastian⁹. vt ꝑ us idola abnegaret. ⁊ ꝓfringendi ea sibi potestatē traderet. ⁊ sic sanitatē reciperet. Cui cum cromacius p̄fect⁹ diceret. q̄ serui sui ℬ facerent et nō ipse. dixit sebastian⁹. Timidi deos suos ꝓfringere formidant. sz et si dyabol⁹ hac occasione eos lederet. dicerēt infideles eos esse ob ℬ lesos q̄ deos suos ꝓfringerent. Dicq3 policarpus ⁊ sebastian⁹ accincti plus q̄z ducenta idola cō fregerūt. ℙdost hoc āt dixerūt cromacio Cū nobis idola ꝓfringētib⁹ sanitatē recipere debuisti nec recepisti certū est. q̄ aut infidelitatē nondū abiecisti. aut aliq̄ idola reseruasti. Tunc indicauit se habere thalamū in q̄ erat oīs disciplina stellarū. pro q̄ pater suus pl⁹ q̄z ducenta pondera auri expenderat. et per q̄ futura oīa p̄uidebat. Cui sebastian⁹ Quā diu ℬ integrū habueris. tc ip̄m integrū non habebis. Cū q3 ad ℬ ille assentire. tiburci⁹ ei⁹ fili⁹ iuuenis egregi⁹ dixit. Non patiar opus destrui tam p̄clarū. Sed ne paterne sanitati videar esse ꝓtrari⁹. duo clibani accēdant. vt si destructo opere pater meus sanitatem nō receperit. ambo viui concremēt. Cui sebastian⁹. Sic fiat vt locut⁹ es. Cuz igit̄ illa ꝓfringerent angel⁹ p̄fecto apparuit. et sibi a dño iesu sanitatē redditā nūciauit. Statimq3 sanus effect⁹. cucurrit post eū vt eius pedes oscularetur. Qui eū ꝓhibuit ex eo q̄ baptismū nondū receperat. Dicq3 ipe ⁊ tiburcius filius ei⁹ et mille quadringenti de ei⁹ familia baptizati sūt. Zoe aūt ab infidelib⁹ tēta et diu cruciata emisit spūm. Qd̄ cū audisset tranquillin⁹ prupit et dixit. Femine nos ad coronā p̄cedūt. vt q̄d viuim⁹ Ipe āt post paucos dies lapidat⁹ est. ℰ Sanctus aūt tiburcius sup prunas allatas iubet aut incensuz dijs imponere. aut sup ipas nudis plantis incedere. Qui sibi signū crucis faciens. cōstanter sup ipas nudis ingressus est plantis dicens. Videtur mihi q̄ sup roseos flores incedā in noīe dñi nostri iesu xp̄i. Cui fabianus p̄fect⁹ dixit. Quis ignorat magicam artē xp̄m vos docuisse. Cui tiburcius. Obmutesce infelix. q̄ nō es dign⁹ nomē tam sanctū et tam mellifluū noīare. Tunc irat⁹ p̄fectus iussit eū decollari. ℙdarcellian⁹ aūt et marc⁹ stipiti affigunt. Cū q3 fuissent affixi psallentes dicebant. Ecce q̄z bonū et q̄z iocū dū habitare frēs in vnū. Quib⁹ p̄fect⁹. Infelices deponite amentiā et vos ip̄os liberate. Cui illi. Nū q̄z tam bene epulati sumus. vtinam tādiu sic nos esse ꝑmitteres q̄zdiu corporis tegimur indumēto. Tūc p̄fect⁹ iussit eos lanceis p latera trāsuerberari. ⁊ sic martirū ꝓsummauerunt. ℙdost ℬ prefectus dyocleciano imp̄atori de sebastiano suggessit. Quē ad se vocans dixit. Ego te inter primos in palacio meo semp habui. et tu ꝓtra salutē meā. et deoꝝ iniuriā actenus latuisti. Cui sebastian⁹. ℙro salute tua christum sp colui. et p statu romani imperij deū q̄ in celis est semp adorauī. Tūc dyocletian⁹ iussit eū in medū campū ligari et a militib⁹ sagittari. Quib⁹ ita eū sagittis impleuerūt. vt quasi ericius videret. et estimantes illū mortuū abierunt. Qui intra paucos dies liberatus stans sup gradū palatij. imperatores venientes de malis q̄ christianis inferebat dure redarguit. Dixeruntq3 imp̄atores. Iste ne est

sebastian⁹ quē diu sagittis interfici iusserā⁹ Cui sebastian⁹. Ad ℞ me dñs resuscitare dignat⁹ est. vt cōuenitā vos. et redarguaz vos de malis q̄ xp̄i famulis irrogatis. Tūc imperator tādiu eū fustigari iussit donec spūm exalaret. Fecitqz corp⁹ ei⁹ in cloacā piscine a christianis p martire coleret. Sanct⁹ aūt sebastianus sequēti nocte sācte lucie apparuit et corp⁹ ei⁹ sibi reuelauit. et vt iuxta vestigia aplōz illud sepeliret p̄cepit. Qđ et factū est.

¶ Passus ē āt sub dyoclecianoz maximiano imperatorib⁹. q̄ ceperūt circa ānos dñi. cc. lxxxvij. ¶ Refert Greg⁹ in p̄mo libro dialogoz. q̄ quedā mulier in tuscia nup nupta cū ad dedicatiōem ecclie sancti sebastiani ab alijs inuitata esset. in ipa nocte qua sequenti die ire debebat. carnis voluptate stimulata. a viro suo se abstinere non potuit. Facto aūt mane magis erubescēs vultū hominū q̄z di illuc profecta ē. Ad ostiū aūt vt oratoriū vbi erant reliquie sancti sebastiani ingressa est. dyabol⁹ eā arripuit. et corā oībus vexari cepit. Tūc presbiter illi⁹ eccīe pallā altaris arripiēs inde eā operuit. Sz dyabol⁹ statim ipm presbiterū inuasit. Duxerūt aūt eā amici sui ad incātatores. vt suis incantationib⁹ dyabolū effugaret. Sed mox dū incantaret iudicio dei legio demonū. id est. sex mille sexingenti sexaginta sex in eam ingressi. ipam acrius vexare ceperūt. Quidaz āt vir noīe fortunat⁹ sanctitate cōspicu⁹ suis precibus eā sanauit. ¶ Legit̄ q̄z in gestis longobardoz q̄ tpe gūberti regis italia tota tāta peste pcussa ē vt vix vn⁹ alterū sufficeret sepelire. Et hec pestis maxīe rome ac papie grassabat̄. Tūc visibiliter bon⁹ angel⁹ multis apparuit malo angelo sequenti et venabulū ferenti. precipiens vt pcuteret ac cedē faceret. Quotiēs aūt aliquā domū pcutiebat tot inde mortui efferebant̄. Tūc cuidā diuinit⁹ reuelatuz ē. q̄ nequaq̄z ℔ pestis cessaret donec sancto sebastiano altare papie ꝓstrueretur. Qđ quidē ꝓstructū ē in ecclia sancti petri q̄ dicit̄ ad vincula. Quo facto statim cessauit illa quassatio. Et illuc a roma reliquie sācti sebastiani sūt delate. ¶ Ambrosi⁹ in p̄fatōe sic ait. Beati martiris sebastiani p cōfessiōe nois tui dñe venerabilis sanguis effusus simul et tua mirabilia manifestat q̄ pficis in infirmitate vtutē. et nostris studijs das pfectū. et infirmis apud te prestas auxiliū.

XXIIII A

De sancta Agnete virgine.

AGnes dicta est ab agna. q̄z mitis et būilis tanq̄z agna fuit. vel a greco quodā agnos. q̄d ē piū. q̄z pia et misericoz extitit. vel agnes ab agnoscendo. q̄z viā veritatis agnouit. Veritas aūt ꝑm Augustinuz opponit̄ vanitati et falsitati et duplicitati. q̄ tria a se remouit per virtutē quā habuit. B

AGnes vgo prudentissima vt testat ambrosi⁹ q̄ ei⁹ passionē cōscripsit. tredecimo āno etatis sue mortē perdidit et vitā inuenit. Infantia quidem cōputabat̄ in annis sz erat senect⁹ mētis imēsa. Corpore iuuencula sz aīo cana. pulcra facie sz pulcrioz fide. Que dū a scolis reuertit̄ a p̄fecti filio adamat̄. Cui ille gēmas et diuitias innumerabiles p̄misit si ꝓsensū ei⁹ pudicio nō negaret. Cui agnes respondit. Discede a me fomes peccati. nutrimentū facinoris. pabulū mortis. q̄ iam ab alio amatore p̄uenta sum. Cepitqz ip̄m suū amatorē et sponsū a quiq̄z cōmendare. q̄ sponse in spōsis p̄cipue requirūt. s. a nobilitate generis. a decore pulcritudinis. a diuitiarū abundantia. a fortitudine et potentie efficacia. et ab amoris excellentia sic dicens. Illum amo q̄ longe te nobilioz est et genere dignioz. cui⁹ mater vgo est. cuius pater feminā nescit. cui angeli seruiunt. cui⁹ pulcritudinē sol et luna mirant̄. cuius opes nunq̄z deficiūt. cuius diuitie nūq̄z decrescūt cuius odore reuiuiscūt mortui. cuius tactu ꝓfortantur infirmi. cui⁹ amor castitas est. tactus sanctitas. vnio virginitas. Hec āt q̄nq̄z ponit in quadā auctoritate dicens. Cui⁹ generositas celsioz. possibilitas fortioz. aspect⁹ pulcrioz. amor suauioz. et omni grā elegantioz. C ¶ Deinde ponit q̄nq̄z bñficia q̄ sibi sponsus ꝓtulit et alijs sponsis ꝓfert. scilz q̄z eas fidei anulo subarrat. mltiplici vtutuz varietate eas vestit z ornat. passiōis sue san-

guine eas signat. vinculo amoris eas sibi copulat. & thesauris celestis glorie eas ditat. sic dicēs. Qui anulo suo subarrauit me. dexterā meā & collū meū cinxit lapidibus p̄ciosis induit me ciclade auro texta. & īmensis moniliꝫ ornauit me. posuit signū in faciē meā vt nullū p̄ter eū amatorē assumā. & sanguis eiꝰ ornauit genas meas. iam amplexibꝰ eiꝰ castis astricta sū. iam corpꝰ eius corpi meo sociatū est. ostendit mihi thesauros incomparabiles. qs mihi se daturū si in eo pseuerauero repromisit. Audiens hec insanꝰ iuuenis lecto p̄sternit. & q amore egrotet palta suspiria a medicis aperit. Cūq; pater iuuenis ea dē v̄gini replicaret. et illa p̄ris spōsi federa se violare nō posse assereret. cepit p̄fectꝰ inq̄rere. qs esset iste spōsus de cuiꝰ se agnes potestate iactaret. Cum ergo quidā assereret. q xp̄m spōsū suū diceret. blandis p̄us p̄monitibus. demū terroribꝰ eam pulsat. Cui agnes. Quicq̄d vis age. q; q̄d queris non poteris obtinere. Ip̄m eni terrentē vt blandientē similiter deridebat. Cui p̄fectꝰ. Unum tibi de duobꝰ elige. Aut cū v̄ginibꝰ dee veste sacrifica si tibi v̄ginitas placet. aut cū meretricibus scortaberis. Quia enī nobilis erat. vim sibi īferre nō poterat. et iō titulū sibi christianitatis opposuit. Cui illa. Nec sacrificabo diis tuis. nec sordibꝰ polluar alienis. Habeo enī habeo custodē corpis mei angelum dñi

B Tunc p̄fectꝰ iussit eam expoliari. et nudā ad lupanar duci. Tantā aūt densitatē capillis eius dñs cōtulit vt melius capillis q̄ vestibus tegeret. Ingressa aūt turpitudinis locū angelū dñi p̄paratū inuenit. q̄ locū claritate nimia circūfulsit. sibiq; stolā candidissimā p̄parauit. Sicq; lupanar locus fit orationis adeo vt mūdior exiret q̄ fuisset ingressa. q̄ īmenso lumini dabat honorē. Profecti aūt filiꝰ cū alijs iuuenibꝰ ad lupanar venit. et eos p̄us ad ipam inuitauit. Qui īgressi. sed ex miraculo territi. cōpūcti redierunt. Quos ille miseros appellans. et ad eā furēs intrans. cū eā vellet ptingere in ip̄m lumen irruit. Qui cū deo nō dedisset honorē. p̄focatꝰ a dyabolo expirauit. Qd̄ p̄fectꝰ audiēs cū ingēti ploratu ad eā veit. et causā mortis eiꝰ diligentiꝰ scisciat. Cui agnes. Ille cuius voluntatē volebat p̄ficere. potestatē in eū accepit et occidit. Nam socij eiꝰ de viso miraculo territi redierūt illesi. Cui p̄fectꝰ. In Bappa rebit q nō magicis artibꝰ Begisti si īpetrare poteris vt resuscitet. Orante agnete iuuenis resuscitat. et xp̄s ab eo publice p̄dicat. Ad p temploꝝ pontifices seditiōeꝝ excitātes i ppᷣo exclamauerūt. Tolle magā. tolle maleficam q̄ mētes mutat & animos alienat. Profectꝰ aūt viso tanto miraculo eā liberare voluit. sꝫ p̄scp̄tionē metuens vicarij derelict. & q̄a eam liberare nō potuit tristis abscessit. Tūc vicarius aspasius noīe iussit eā in copiosuꝫ ignē iactari. Sꝫ in duas p̄tes flāma diuisa. seditiosū ppᷣlm exurebat. & eā minime p̄tigebat. Tūc aspasiꝰ in gutture eiꝰ gladiū īmergi p̄cepit. Et sic xp̄s sp̄sus cādidꝰ rubicūdus ipsam sibi sponsam et martyrē consecrauit.

Passa est aūt vt credit tpe cōstātini magni q cepit anno dñi. cccix. Cū igit corpus eiꝰ christiani et pentes ip̄i cū gaudio sepelirēt. vix a paganis in eos lapides mittētibꝰ euaserūt. E Emerenciana aūt eiꝰ collectanea v̄go sanctissima. licet adhuc catbecumina dñi iuxta sepulcrū eiꝰ staret. & p̄stāter gentiles argueret. ab eis lapidata est. Statimq; terremotꝰ coruscatōes et fulgura extiterunt adeo q ex paganis plurimi perierunt. ita q ip̄i de cetero venientes ad sepulcruꝫ virginis nō leserūt. Corpꝰ aūt emerenciane iuxta corpus sancte agnetis positū ē. Cūq; parentes eiꝰ octauo die iuxta tumulū vigilarent. viderūt chorū v̄ginū vestibꝰ aureis radiantē. inter q̄s viderūt beatā agnetē simili veste fulgentē. et a dextris eiꝰ agnū candidiorem niue stantē. Quibꝰ illa. Videte ne me quasi mortuā lugeatis. sꝫ p̄gaudete mecū & cōgratulamini. q; cū his oibꝰ lucidas sedes accepi Propter hāc visionē celebrabat festū agnetis secūdo. Constantia v̄go filia cōstātini lepra grauissima laborās. cū hāc visionē audisset. tumulū eiꝰ adijt. et ibi duꝫ in oratione p̄sisteret obdormiuit. Viditq; brām agnetē sibi dicentē. Cōstanter age cōstantia si i christū crediderīs p̄tinuo liberaberis. Ad hanc vocē euigilās p̄fecte se sanatā inuenit Que

baptismū recipiens.super corp⁹ sctē agnetis basilicā fecit.et ibi in ỽginitate degens multas exemplo suo ibidez ỽgines aggregauit.

¶ Quidaz vir noīe paulin⁹ in ecclesia sancte agnetis sacerdotij fūgens officio.mira cepit carnis temptatione vexari.Sed cū deū offendere nollet a sūmo pontifice licentiā petijt cōtrahendi.Cui⁹ bonitatē z simplicitatē papa ꝓsideras.anulū ei cū smaragdo dedit.z iussit vt imagini formose beate agnetis q̄ in sua eccīa depicta erat ex pte sua preciperet vt se ꝓmitteret desponsari.Cūqz hoc sacerdos imagini imperet.illa cōtinuo digitū anularē porrigens et anulo suscepto digitū retrahens.omnē temptatiōem a sacerdote fugauit.Predictus aūt anul⁹ adhuc dicitur in ei⁹ digito apparere.

Alibi tñ legit̄ q̄ cū eccīa beate agnetis rueret.papa cuidā sacerdoti dixit se sibi velle quandā sponsaz custodiendā et nutriendā scz ecclesiā sctē agnetis cōmittere.dansqz ei anulū iussit vt dictā imaginē desponsaret.Quā illa extendēte et retrabēte digitū desponsauit.

De hac virgine dicit ambrosi⁹ in libro de ỽginib⁹.Hāc senes.banc iuuenes.banc pueri cantāt.Nemo est laudabilioz q̄z q̄ ab omnibus laudari potest.Quot boīes tot p̄cones q̄ martirē p̄dicant dum loquunt̄.Stupete ỽniuersi q̄ iam diuinitatis testis existeret.q̄ adhuc arbitra sui p̄tatem esse non posset.Fecit deniqz vt ei de deo credere⁹ cui de boīe adhuc ñ credere⁹.qz qđ vltra naturā est hoc đ autoze nature ē.Nouū martyrij gen⁹.nondū idonea pene.et iam matura victorie.Certare difficilis babilis coronari.Magisteriū ỽtutis impleuit q̄ nondū indiciū babebat etatis.Nō sic ad thalamū nupta ꝓperaret.vt ad supplicij locū.leta successu.gradu festina.ỽgo processit.

Itē Ambrosius in prefatione.Beata agnes generositatis oblectamenta despiciens celestem meruit dignitatem.societatis humane vota contemnens.eterni regis est sociata consortio preciosam mortem p̄ christi confessione suscipiens simul est ei facta cōformis.

XXV

De sancto Vincētio martyre.

Vincentius dicitur quasi vicium incendēs.vel vincens incendia vel victoriam tenens.Ipse enī incendit.i.ꝓsumpsit vicia p̄ carnis mortificationē.vicit incendia supplicioz p̄ ꝓstātez penarū perpessionē.victoriaz tenuit mundi p̄ ipius despectionē.Vicit enī tria que erāt in mundo.s.falsos errores.immūdos amores.mundanos timores.quos vicit p̄ sapiētiā mundiciā z ꝓstantiaz.De quib⁹ dicit augustin⁹ Ut cū oīb⁹ erroꝛib⁹ amoꝛib⁹ z timoꝛibus vincatur hic mund⁹.sanctoꝛū martyria docent et docuerūt.Eius passionez quidam beatum Augustinum dicunt compilasse.quam prudentius versibus luculentez exequitur.

Vincenti⁹ nobilis genere sed fide ac religione nobilioꝛ.beati valerij ep̄i dyacon⁹ fuit.Cui ep̄s q̄ impeditioꝛis erat lingue vices suas cōmiserat.et ipse oratioꝛi et contemplatioꝛi vacabat.Jussu igit̄ daciani p̄sidis valentiaz trabunt̄.et diro carceꝛi mancipant̄.Cūqz eos fame pene defecisse crederet.eos suo aspectui iussit astare Quos cūqz sanos cerneret et gaudētes.iratus in banc vocez prupit.Quid dicis tu valeri.q̄ sub noīe religionis cōtra decreta p̄ncipum facis.Cum aūt bt̄us valeri⁹ lenius responderet.dixit ei vincentius.Moli pater venerabilis quasi mente timida submurmurare.sz libera voce exclama.Si ergo iubes pater sancte responsis iudicem aggrediоꝛ.Cui ille.Jam dudū tibi fili chariss̄ime loquendi curā cōmiserā.et nūc p̄ fide q̄ astamus rñsa cōmitto.Tunc vincenti⁹ ꝓuersus ad dacianū actenus inq̄t a teꝑmo de negāda fide porauit.sed nep̄ariū apud christianoz prudētiam esse cognosce.deitatis cultum abnegādo blaspbemare.Tunc iratus dacian⁹ ep̄m in exiliū mitti p̄cepit.vincentiū vero tāq̄z cōtumacē et p̄sumptuosum iuuenē vt eius exemplo alij terrerent̄.in eculeo distentuz mēbris omnib⁹ dissipari.Cūqz corpe totus dissipare⁹ait dacianus.Hic mihi vincenti vbi nūc tuū miserrimū corp⁹ cōspicis.Et ille sz ridens ait.Hoc est quod semper optaui.

De sancto Vincentio martire.

¶ Tūc irat⁹ p̄ses cepit ei omia genera tormētor minari. nisi ei assensuz p̄beret. Cui vincenti⁹. O felicē me. q̄ mihi irasci te gui⁹ putas. eo meli⁹ incipis misereri. Insurge ergo miser ⁊ toto malignitatis spū debacchare Videbis me dei vtute plus posse dum tor/ queor q̄z possis ipe q̄ torques. Ad hec p̄ses cepit clamare et carnifices virgis ⁊ fustibus verberare. Et ait vincēti⁹. Quid facis dacia ne. Ecce tui pe me vindicas de tor toribꝰ meis Tūc p̄ses amens factꝰ dixit carnificibꝰ Mi serrimi nihil facitis. Cur deficiunt manꝰ ve/ stre. Adulteros et patricidas vincere potui stis vt nihil iter illata supplicia celare possēt. et nūc solus vincentiꝰ vrā poterit supare tor mēta. Tūc carnifices pectines ferreos vsq̄z ad intima costarū fixerūt. ita vt de toto eiꝰ corpe sanguis efflueret. et solutis costaruz cōpaginibꝰ. viscera interna paterent. Et ait dacianꝰ. B Miserere tui vincenti. vt possis tam pulcram recupare iuuentutem. et ea q̄ supsunt lucrari tormēta. Et ait vincē/ tius. O venenosa diaboli lingua. tormenta tua nō timeo. Sed B solū valde metuo q̄te mihi fingis velle misereri. Nam q̄ te magis iratū video. eo ampliꝰ ⁊ magis exulto. Nolo vt aliq̄d minuas de supplicijs. vt te victuz in omnibꝰ fatear is. Tūc execuleo depositꝰ atq̄z ad ignis craticulā raptꝰ moras carnificum arguēdo ad penā alacriter p̄perabat. Crati culā ergo sponte p̄scēdēs ibidē assatur. exuru tur ⁊ cremat. mēbraq̄z omibꝰ vncini ferrei ⁊ ardētes lamine infigunt. Būq̄z sanḡne flā/ ma respergit. vulnera vulneribꝰ impmunt. Sal insup in ignē spargit. vt in corpꝰ eiꝰ vn/ diq̄z vulneratū resilīēs stridētibꝰ flāmis cru delius cōburat. Jamq̄z non ad artꝰ sz ad vi/ scera tela iaciūt. ipaq̄z interna viscera de eiꝰ corpe extra labūt. Inter hec ille manet imo/ bilis. et sursū erectis luminibꝰ dñm p̄cabat. Cunq̄z ministri hec daciano retulissent. beu ait dacianus vincimur. Sz iā nūc vt ī pena diutiꝰ viuat ipm teterrimo carceri includite et ibi testas acutissimas ꝓgerite. pedes eius ligno affigite. sine omī būano solatio exten/ sum sic sup testas relinq̄te. et cū defecerit nū ciate. Fauent q̄ntotiꝰ ministri crudeles dño crudelioni. Sz ecce rex p q̄ miles patit penā cōmutat in gl̄az. Nam tenebre carceris ab immēsa luce expellūt. testarū asperitas ī om niū florū suauitatē mutat. pedes dissoluunt et āgelor solatio venerādo pfruit. Cū q̄z sup flores cū angelis psallēs incederet. modula tio dulcis et mira suauitas flor p̄cul diffun dit. Perterriti custodes. cū primas carce/ ris q̄d intus erat vidissent. ad fidē ꝓuersi sūt Hec audiēs dacianꝰ amēs factꝰ ait Et q̄d ei ampliꝰ faciemꝰ. Ecce enī victi sumꝰ. Trās fe rat ad lectulū ⁊ stramentis molliorib⁹ repo nat. ne pl⁹ eū glorioſū faciamꝰ. si forte defece rit in tormētis. Sz potiꝰ recreatꝰ nouis itez supplicijs puniat. Cū igit ad stratū molliorē deportatꝰ essz. ⁊ ibidē paululū quieuissz. sta tim spūm tradidit. circa ānos dñi. cclxxxvij. sub dyocleciano et maximiano. Quo audi/ to dacianꝰ vebemēter se sic victū dolens ait. Et si nō potui eū supare viuentē puniaz vel defunctū. et sic satiabor de pena. ⁊ sic poterit mihi p̄ueīre victoria Jussu ergo daciani cor pus eiꝰ in campū auibꝰ et bestijs deuorādū exponit. Sz statim angelorū custodia p̄mu nitur. ⁊ intactū a bestijs ꝑseruat. Beniq̄z cor/ uus īgluuiei dediꝰ. alias aues se maiores impetu alar abegit. et lupū accurrentē mor/ sibus ⁊ clamoribꝰ effugauit. Qui reflexo ca/ pite in aspectu corpis sacri fixꝰ cernit. vtpote q̄ ibidē angelor custodiā mirabat. Q̄d au/ diens dacianꝰ ait. Iduto q̄ nec defunctū po tero supare. Jubet ergo corpi eiꝰ ingētez mo lam alligari et in pelago pisci. vt q̄d in terra a bestijs cōsumi nō potuit. saltim in pelago a marinis beluis deuoret. Naute igit corpꝰ eiꝰ ī pelagꝰ deferētes submergūt. sz ipis nau tis velociꝰ litora corpꝰ petit. Q̄d a quadam matrona et quibusdā alijs ipo reuelāte iue nit. ⁊ ab eis honorifice sepelit. E Be B martyre sic dicit Augꝰ. Beatꝰ vincentiꝰ vi/ cit ī vbis. vicit ī penis. vicit ī ꝓfessiōe. vicit in tribulatōe. vicit exustus. vicit submersus. vi cit ortus. vicit mortuꝰ. Idem. Torquet vin centiꝰ vt exerceat. flagellat vt erudiat. tundit vt solidetur. exurit vt purget. ¶ Elmbrosiꝰ in p̄fatione de ipo sic ait. Torquetur vincen tius. tūditur. flagellat. ⁊ exuritur. sz inuictus

pro sancto noīe animꝰ nō ꝓcurāt. plus ardēs igne zeli q̄z ferri. plus nectit timore dei q̄z scli plus voluit placere deo q̄z foro. plus dilexit mori mūdo q̄z dño. Item augꝰ. Ain oculos nrōs mirādū spectaclm ꝓstitutū ē Judex iniquus. tortor cruentꝰ. martyr inuictꝰ. crudelitatis pietatisq̄z certamē. ¶ Prudētius q̄z q̄ claruit tēpe theodosij senioris. q̄ cepit āno dñi. cccl.xxvj. sic ipm daciano respōdisse ait. Tormēta. carceres. vngule. stridēsq̄z flāmis lamīa. atq̄z ipa penaꝝ vltima mors. christiani ludus est. Tūc dacianꝰ Vinctū retortis brachijs sursū ac deorsū extendite donec cōpage ossiū diuulsa mēbratim crepet. vt placunas vulnerū iecur detectū palpitet. Ridebat hic miles dei. manꝰ cruētas increpās q̄ fixa nō pfundiꝰ intraret artꝰ vngula. Cū essz in carcere angelꝰ dixit ad eū. Exurge martyr inclite. exurge securꝰ. exurge et almis cetibꝰ noster sodalis addere. O miles inuictissime fortissimoꝝ fortior. iam te ipa seua et aspera tormenta victorē tremūt. Exclamat prudentius. Tu solꝰ insignite. solus brauij duplicis palmā tulisti. tu duas simꝫ parasti laureas.

XXVI A

De sancto Basilio episcopo.

BAsilius uenerabilis epūs et doctor pcipuꝰ. cuiꝰ vitā scpsit amplioriꝰ icornei epūs. ānte sanctitatis extiterit cuidā heremite nomine effrem in visu monstratū ē. Cū enim dictus effrem in extasi positꝰ esset vidit columnam ignis. cuiꝰ caput vsq̄z ad celum ptingebat. z vocē desup audiuit dicentē. Talis ē magnꝰ basiliꝰ q̄lis hec colūna ignis q̄z cernis. Veniens igit ad ciuitatē in die epiphanie. vt tātū virū videre posset. cū vidisset eū stola candida indutū cū clericis venerabiliter pcedētez ait intra se Ut video inuacuū laborauit. Iste enī cū in tali honore et ꝓstipatōe sit positus. nequaq̄z talis ꝑt eē quēadmodū vidi. Nos enī q̄ portauimꝰ pondus diei et estus. nihil tale ꝓsecuti sumꝰ. Et hic cū in tali honore et cōstipatione positꝰ sit colūna ignis est. Qui rorista. Basiliꝰ igit in spū ꝑ videns. fecit eū ad se introduci. Qui cū introductus essz. vidit linguā igneā p os eiꝰ loquentē. Et ait effrem. Vere magnꝰ basiliꝰ. vere colūna ignis basilius. vere spūssanctus loquit p os eius. Dixitq̄z illi effrem. Obsecro dñe vt mihi impetres vt grece loquar. Cui basiliꝰ Rem difficilem postulasti. Qui eo tñ orauit. Et continuo grece loqui cepit. ¶ Quidā aliꝰ heremita videns basiliū alias in pōtificali habitu ꝓcedentē. eū despexit. iudicās eū i corde suo q̄ in tali pompa plurimū delectaret. Et ecce vox facta ē ad eū dicens. Tu ampliꝰ delectaris in palpando catte tue caudā q̄z delectet basiliꝰ in apparatu suo. ¶ Valens impator fautor arrianoꝝ ecclesiā q̄ndaz a catholicis abstulit. et arrianis dedit. Ad quē accedens basiliꝰ ait. Impator scptum ē. Honor regis iudiciū diligit. Et iterū. Judiciuz regis iusticia. Et cur cor tuum imperauit vt catholici eijcerent de eccīa. et daret arrianis. Cui imperator. Iterū ad ptumelias reuerteris o basili nō decet te. Et ille. Decet me pro iusticia etiā mori. Tūc demosthenes pfectꝰ epularū impatoris. fautor arrianoꝝ z loquēs p eis fecit barbarismuz. Cui ait basiliꝰ. Tuū est de pulmentarijs regis cogitare non dogmata diuina decoquere. Qui mox ꝓfusus tacuit. Dicit impator basilio. Vade z iudica inter eos sed nō ꝑm īmoderatū amorē ꝓpli. Abiēs ergo dixit coraz catholicis et arrianis. vt fores ecclesie clauderent. z vtriusq̄z ptis sigillo munirent. et ad q̄z orōnes aperirēt sua esset Qđ cū omibꝰ placuisset. orātibꝰ arrianis tribus diebꝰ et noctibꝰ z venientibꝰ ad fores ecclesie nō sūt aperte. Tūc basiliꝰ ꝓcessione ordinata venit ad ecclesiā z facta orōe leui ictu baculo pastorali fores tetigit dicēs. Tollite portas ꝓncipes vrās et eleua. por. eterna. ꝛc. Et ꝓtinuo sūt aperte z intrātes deo grās reddiderūt. Et reddita ē ecclesia catholicis. Fec aūt impator ꝓmitti multa basilio. vt i historia tripertita legitur. si sibi cōsentiret. Et ille. Pueris ista ꝓueniūt. Nā q̄ diuinis saginātur eloquijs. corrūpere de diuinis dogmatibus nec vnā sillabā patiūt. Tūc impator indignatꝰ vt ibidē dr. cū de eiꝰ exilio sententiaz vellet scribere. pmꝰ. scdus. tertiꝰ calamus fractus est. Deinde tremor magnꝰ eiꝰ manum

De sancto Basilio episcopo.

inuasit. Unde indignat⁹ cartã fregit. B

¶ Uir q̃dam venerabilis noĩe eradi⁹ filiaz vnicam habebat quã ꝓsecrare dño disponebat. Sed diabol⁹ bũani generis inimicus B aduertẽs vnũ de seruis p̃dicti eradij in amorẽ puelle plurimũ inflãmauit. Uerũ cũ impossible cerneret vt ipe q̃ pu⁹ erat i amplexus tã nobilis puelle accedere possz ad vnũ d̃ maleficis accessit. ꝓmittẽs ei multã pecunie q̃ntitatẽ. si ad B eũ iuuare vellet. Cui dixit maleficus. Ego B agere nõ possũ. sed si vis mittã te ad dñm meũ diabolũ. z si feceris q̃ ipe tibi dixerit tuũ desideriuz obtinebis. Et dixit iuuenis. Quecũq; dixerit mihi faciã. Ille ergo malefic⁹ ep̃lam ad dyabolũ fecit. z eam p dictum iuuenẽ in hec vba trãsmisit. Quoniaz quidẽ mi dñe oportet me festinãter et solicite q̃sqz a xp̃ianoꝝ religione abstrahere z tue adducere volũtati. vt ps tua quotidie multiplicet. misi tibi hũc iuuenẽ cupiditate i talez puellã exarsũ. z postulo vt suũ desideriũ assequat. vt in isto gloier z alios tibi de cetero valeã aggregare. Et dãs ei ep̃lam dixit. Ualde z tali hora noctis sta supra monumentũ gentilis. et ibidẽ demones acclama. et hanc cartã i aere exalta. z statim aderũt tibi. Qui vadens demones inuocabat. et cartã p aerẽ eiiciebat. Et ecce adest ꝑnceps tenebrarum vallat⁹ multitudine demonioꝝ. Qui cũ epistolã plegisset. ait ad iuuenẽ. Credis in me vt tuã cõpleã voluntatẽ. Qui ait. Credo dñe. Cui dyabol⁹ Et abnegas xp̃m tuũ. Qui ait. Abnego. Dicit dyabol⁹ Iperfidi estis vos xp̃iani. q̃ q̃n quidẽ me opus habetis ad me venitis. q̃n aũt desideriũ vestrũ assecuti estis statim me negatis. z ad xp̃um vestrũ acceditis. Ille aũt q̃ clementissim⁹ est suscipit vos Sed si vis vt tuã cõpleã volũtatez. fac mihi manu tua scr̃ptum in q̃ ꝓfitearis te abrenũciare xp̃o tuo. z baptismati. et xp̃iane pfessioni. et me⁹ sis seruus. et mecuz in iudicio condemnand⁹. Qui statim manu ꝓp̃a scr̃ptum fecit. qualiter xp̃o abrenũciaret. z se seruituti dyaboli mãciparet. Continuo igit̃ dyabolus accersiuit spũs q̃ erãt sup fornicationez. iubẽs eis vt ad p̃dictam puellã accederent. et coꝝ eius in amorez iuuenis inflãmarent.

Qui accedentes coꝝ ei⁹ adeo accenderũt. vt puella se in terrã p̃iceret. et ad p̃ẽm lamẽtabiliter exclamaret. Miserere mihi pater miserere mihi. q; dire torqueoꝝ ꝑter amorẽ talis pueri nostri. Miserere visceribus tuis. z paternũ amorẽ mihi ostende. et puero quez amo et p q̃ crucioꝝ me cõiũge. Sin aũt post modicũ me morituram videbis z p me in die iudicij rõnem reddes. Pater aũt eiulãs dicebat. Heu me miserũ. Quid cõtigit misere filie mee. Quis meũ thesauruz furatus est. Quis duce lumen oculoꝝ meoruz extinxit. Ego te volebã celesti sponso ꝓiungere. z per te saluari putabã. et tu i amorẽ lasciuie insanisti. Sine filia vt sicut disposui te dño coniugam. ne ducas senectutẽ meã cũ dolore ad inferos. Illa aũt clamabat dicens. Pater mi. aut cito desideriũ meuz comple. aut morituram post modicũ me videbis. Cũ igitur illa amarissime fleret z quasi insaniret. pater e⁹ in magna desolatione posit⁹. et amicoꝝ consilijs decept⁹. suã voluntatẽ compleuit. z eã puero in vxorẽ dedit. ac vniuersam substantiam sibi tribuit dicẽs. Uade filia mea vere misera. Cũ ergo insimul pmanerent. iuueis ille ecclesiaz non introibat. nec sibi crucis signaculũ faciebat. nec deo se recõmendabat Unde de B notat⁹ est a nõnullis q̃ vxori sue dixerũt. Scis quia vir tuus quẽ tibi elegisti christian⁹ non est. nec eccliam ingredit̃. Qd̃ illa audiens vehemẽter extimuit. z humo se pternens vngulis seipam discerpere cepit. ac pect⁹ suũ contundere et dicere. Heu mihi misere cur nata sum. et nata ꝓtinuo rapta nõ sum. Cũ ergo viro suo q̃ audierat retulisset. et ille nequaq̃z rem sic eẽ assereret. sed omnino falsuz q̃d ipa audierat affirmaret. illa ait Si vis vt credam tibi. ego et tu cras eccliam ingrediamur. Uidẽs ille q̃ latere non possz. narrauit ei totũ ordinẽ geste rei. Qd̃ illa audiens vehementer ingemuit. z ad beatuz basiliũ ꝑperauit. eiqz oĩa q̃ viro suo et sibi contigerant enarrauit. Basili⁹ aũt puerum vocans et oĩa ab eo audiens dixit ei. Uis fili reuerti ad dñm. Qui ait. Utiqz dñe. sed nõ valeo. q; dyabolo sum pfessus. et xp̃m abnegaui. et abnegatiõis mee scr̃ptũ feci. et dyabolo

De sancto Basilio episcopo.

ipm dedi. Tui basili9. Non sit tibi cure benignus ē ei dñs. et te penitentē suscipiet. Et cōtinuo apprehendēs puerū signū crucis i ei9 fronte fecit. 7 p tres dies eū recluſit. Postea eū visitauit et dixit. Quō babes fili. Qui ait In magna sū dñe defectione. nec suffero clamores eoꝝ 7 terrores seu dilapidatiōes. Tenentes enī manuscptū causant me dicētes Tu venisti ad nos et nos nō ad te. Et dixit sanct9. Noli timere fili tantūmodo crede. Et dans ei modicā escā. faciensq3 signum crucis. iterū eū recluſit 7 p eo orauit. Post aliquot dies iterū eu3 visitauit. et ait. Quō babes fili. Qui ait. Pater a lōge clamores eoꝝ 7 minas audio. sed eos non video. Et dans ei iterū escā. et signās et claudens bostiū abijt. et p eo orauit. 7 post aliquot dies rediens dixit. Quō babes. Rndit. Bene habeo sancte dei. vidi enī te i visu pugnantē3 p me. et dyabolū vincentē. Post h eum educens. omnē clerū et religiosos et plūm conuocauit. et omnes p eo orare admonuit. tenensq3 manū pueri ducebat eū ad eccleſia3 Et ecce dyabol9 cū multitudine demonu3 ad eū venit. et inuisibiliter apprehendēs puerū conabat eū rapere de manu e9. Et cepit clamare puer. Sācte dei adiuua me. Et tāta eū improb9 instantia aggessus ē. vt etiam sanctū impelleret trabēs puerū. Qui ait ad eū. Improbissime nō sufficit tibi pditio tua nisi et dei mei temptes plasma. Dyabolus aūt dixit ad eū multis audientib9. Dreiudicas mibi o basili. Tūc oēs clamauerī kirye leyson. Dixitq3 ad eū basil9. Increpet te dñs dyabole. Qui ait. Dreiudicas mibi o basili. Nō abij ego ad eū. sz ipe venit ad me. abnegauit xp̄um suū. et pfessus ē mibi. ecce scptū ei9 in manu babeo. Qui ait. Nō cessabim9 orare donec scptū reddas. Et orāte basilio et tenēte in celū man9. ecce carta p aerē delata et ab oīb9 visa venit. et imposita ē in man9 basilij. Quā ille suscipiēs dixit puero. Cognoscis bas lrās frater. Et ille. Etiam dñe manu mea scpte sūt. Et frangens basil9 scriptū pduxit eū ad ecclesiā. 7 dignū eū fecit sācto ministerio. et bñ instruēs. 7 regula3 sibi dans reddidit mulieri. ¶ Mulier que dam pctā multa babens. 7 ea in carta cōscrībens in fine q̄dā graui9 cōscp̄sit. et scriptu3 ipm beato basilio tradidit. rogāſ vt p ea ora ret. et suis orōnib9 peccata ipa deleret. Qui cū orasset. et mulier cartā aperuisset. oīa peccata p̄ter illud grauius deleta inuenit. Que ait ad basiliū. Miserere mei sue dei. 7 p boc mibi indulgentiā impetra sicut p alijs impetrasti. Qui ait ad illā. Recede a me mulier. q3 bō peccator ego sū indigēs indulgētia sic et tu. Cum aūt illa instaret dixit ei. Vade ad sanctū viru3 effrem. 7 ille q̄ postulas tibi poterit impetrare. Que cū abisset ad sanctū virū effrem. et cur ad eū a sancto basilio missa sit intimasset. ille ait. Recede q3 bō peccator ego sum. Sed redi filia ad basiliū. 7 q̄ tibi p ceteris veniā impetrauit. pisto q̄3 impetrare valebit. festina cito vt eu3 viuū inuenias. Que cū in ciuitatē venisset ecce basilius ad tumulū ferebat. Illa aūt post eū clamare cepit 7 dicere. Videat de9 7 iudicet inter me et te. q3 valens placare deu3 pro me ad alium transmisisti me. Tunc placit cartā sup fere trū. Et post modicū illā recipiēs et aperiens illud peccatu3 penit9 deletū inuenit. Dicq3 ipa et oēs q̄ aderant deo imensas grās rēdiderūt. ¶ Anteq3 aūt vir dei migraret a corpe. posit9 in infirmitate q̄ 7 mortu9 ē quendā iudeu3 noīe ioseph medicinali arte valde peritū quē vir dei multū diligebat eo q̄ se illū ad fidē querſurū p̄uidebat. ad se q̄si ei9 opera indigeret vocauit. Ille vo ei9 pulsum tangens. 7 ex tactu mortem in ianuis eē cognoscens. dixit familie. Que ad sepulturā necessaria sunt perparate. q3 p̄tinuo morier. Quod basil9 audiens dixit ei. Nescis quid dicis. Tui ioseph. Crede dñe. q̄a sol cu3 sole occidet bodie. id est. tu cū sole occides bodie Cui dixit basil9. Quid dicis si non moriar bodie. Cui ioseph. Non est possibile dñe. Et basil9. Et si in crastinū vsq3 ad borā sextam supuixero. quid facies. Et ioseph ait. Si vsq3 ad illā supuixeris borā vtiq3 ego moriar Et basil9. Etiam moriaris peccato. viuas aūt xp̄o. Et ille. Scio q̄d dicis. et si vsq3 ad illam borā supuixeris faciā q̄d boztaris. Tūc beat9 basil9 licet p̄m naturam ilico moritu;

De sancto Johanne elemosinario.

rus esset.a dño tñ mortis ĩducias ĩpetrauit et vsq3 in crastinũ in hor3 nonam vixit.Q̃ ioseph videns et stupens in x̃pum credidit. Basili9 aũt vtute animi imbecillitatẽ corporis superãs.de cubiculo suo surrexit et ecclesiam ingrediẽs eũ suis pprijs manib9 baptizauit.Postea vo ad lectulũ suum redijt.Et statim spũm deo feliciter reddidit. Floruit circa annos dñi.cccl.x.

XXVII

De sancto Johanne elemosinario.

IOhannes elemosinari9 patriarcha alexandrinus.q̃ dam nocte in or3one psistens.vidit q̃ndam puellã pulcerrimã sibi assistentem. et cor3onã oliuarũ in capite baiulantẽ.Quã ille videns.nimiũ stupefact9 q̃ esset inq̃siuit. Et illa.Ego sũ misc3dia.q̃ dei filiũ de celo adduxi.Q̃ Despõsã accipe.et bñ tibi erit.Intelligens ergo p oliuam misc3diam designari. ab illa die fact9 est sic misericors vt eleymor. id est.elemosinari9 vocaret. Pauperes aũt semp suos dños appellabat. Et inde bospitalarij babent etiã vt paupes dños suos vocent.Omẽs igit̃ suos famulos ꝓuocauit.eisq3 dixit.Euntes p totã ciuitatẽ ꝓscribite mibi vsq3 ad vnũ oẽs dños meos.Illis v3o nõ intelligentib9 dixit.Quos vos egenos3 mẽdicos vocatis.istos ego dños3 auxiliator3es p3dico.Isti enĩ nobis vere auxiliari et celeste regnũ donare poterũt.Volens bomies ad elemosynã inuitare.narrare ꝓsueuit q̃ pauperib9 semel se ad solẽ calefacientib9. ceperĩ inuicẽ de elemosynator3ib9 cõferre3 bonos collaudare.et malos vituperare. Erat autẽ quidam telonari9 nomine petrus.diues valde et p̃potens.sed nimis paupib9 immiseric3s.quia ad domũ suam accedentes cuz indignatione nimia repellebat.Cum ergo nullus illo3 inuent9 fuisset qui in domo sua elemosinã recepisset.vn9 illorũ dixit.Quid vultis mibi dare si ego bodie ab eo elemosynaz accipiam. Et facientib9 cum eo pactum ad domũ ei9 venit.et elemosynam postulauit. At ille domũ reuertens.et pauperẽ pre foribus videns.cum mancipiũ ei9 panes silignis in domũ deferret.ille lapidẽ non inueniens.panem siliginis arripuit.et cũ furor3e inde eũ p̃cussit.Quem ptin9 arripiẽs pauper ad socios redijt.3 q̃ de manu ei9 elemosynaz acceperit indicauit. Post duos dies infirmat9 ad mortez.vidit se ante iudicium stare. et mauros quosdaz sup staterã ei9 mala appendere.Ex altera aũt pte statere quidaz debati tristes stabãt eo q̃ nibil q̃ ibi apponerent inuenire valebant.Tunc vn9 eor3ũ dixit Vere nibil babem9 nisi vnũ panẽ siliginis. quem ante duos dies christo dedit coactus Quẽ dũ sup staterã ponerẽt equalitas vt sibi videbat̃ facta est.Dixeruntq3 ei.Adauge ad siliginẽ banc.alioq̃n te mauri appr3bẽdẽt Euigilans aũt et liberatus dicebat.Pape. Si vna siligo quã p furor3em iactaui ira p fuit.quanto magis omnia sua indigentib9 elargiri. Quadam igit̃ die cum optimis vestib9 indut9 p viam pgeret.quidam naufrag9 ab eo vestimentuz aliq̃d postulabat. Continuo ille p̃cioso vestimento se expoliauit.3 illi dedit. Quod ille accipiens statim vendidit.Cũ aũt telonari9 rediret3 vestimẽtũ suspensuz videret.ꝓtristat9 est valde.adeo vt nec cibũ sumere vellet dicens. Quoniaz non fui dign9 vt mei memor3ã baberet egenus.Et ecce dum dormiret vidit quendam sup solem fulgentẽ.3 sup caput crucẽ ferentẽ.3 babentẽ indutũ vestimentũ q̃ dederat egeno.3 dicentem sibi. Quid plor3as petre. Qui cũ causam sue tristicie sibi dixisset.ille ait.Cognoscis Et ille.Etiã dñe.Et dñs ad eum.Illo ego vestior ex quo mibi dedisti.et gr3as ago bone voluntati tue.quoniaz frigore affligebar et cooperuisti me. In se ergo reuersus.cepit egenos beatificare ac dicere. Viuit dñs.non moriar donec fiã vn9 ex eis Banc ergo paupib9 q̃ babebat.3 accersito notario suo dixit ei. Secretũ volo tibi committere.q̃ si propalaueris aut si me non audieris barbaris vendã te.Banq3 ei decem libras auri dixit ei. Vade in sanctã ciuitatez et merces tibi eme.3 me alicui christiano vẽde.3 pauperibus precium tribue.Illo autez recusante dixit ei.Si me non audieris ego barbaris vẽdã te.Bucẽs ergo eũ vt dixerat

De sancto Johanne elemosinario.

cuidā argentario vestib⁹ sordidis indutū tā q̄z suū seruū vēdidit. et triginta nūmismata inde accipiēs paupib⁹ erogauit. Petr⁹ ergo oīa officia vilia faciebat. ita q̄ ab oīb⁹ p̄tēnebaī. et ab alijs seruis freq̄nter p̄cutiebaī. et eī iam amens appellabaī. Bñs āt freq̄nter sibi apparebat. z vestimēta z nūmismata oñdēs ip̄m̄ solabaī. Uerū imperatorez z vniuersis de amissione tanti viri dolētib⁹, q̄dāz vicini ei⁹ cōstantinopolim ad visitandūz loca sctā venerūt. z a dño ip̄i⁹ inuitati. cū p̄randerent sibi ad inuicē in aure dixerūt. Quā similis ē puer iste dño petro telonario. Et curiose respicientib⁹ vn⁹ dixit. Uere dñs petr⁹ ē. Surgā et tenebo eū. Qđ ille aduertēs latēt fugit Erat aūt hostiari⁹ surd⁹ z mutus. q̄ p signū hostiū aperiebaī. Cui petr⁹ vt sibi aperiret nō signis sed verbis imperauit. Et ille cōtinuo audiens. et loquelā recipiens. sibiq̄z respondens ei aperuit. et domū ingrediēs cunctis de ei⁹ loquela mirantib⁹ dixit. Ille q̄ coquinaz faciebat exijt et fugit. sed videte ne dei sit seruus. Cum enim mihi dixit. tibi dico aperi mox ex ore ei⁹ flāma exijt. que linguaz et aures meas tetigit. et continuo auditū z loquelam recepi. Et exilientes vniuersi et p̄curentes post eū. ip̄m ampli⁹ inuenire nō potuerī Tunc omēs de domo illa penitentiā egerūt eo q̄ talem virum sic viliter tractauerunt.

¶ Monachus quidam vitalis noīe volens sanctū iohannē temptare. si posset sibi verbis persuaderi. et ad scandalum facile inclinari. Ingrediens ergo ciuitatē. omnes publicas meretrices conscripsit. Intrabat ergo ad illas per ordinē dicēs cuilibet. Bona mihi noctem istam et noli fornicari Ipse autem domū eius intrans in angulo flexis genib⁹ tota nocte in oratione stabat. et pro illa orabat. z postea mane exibat precipiens cuilibet ne alicui reuelaret. Una autē vitaz eius manifestauit. Que statim orante sene a demone vexari cepit. Cui omnes dicebant Reddidit tibi deus quod merebaris. quoniam mentita es. Ut fornicetur enī ingreditur pessimus iste. et non propter aliud. Uespere autem facto dicebat predictus vitalis cunctis audientibus, Volo ire. quia talis domina expectat me. Multis vero illuz criminantibus. respondebat. Numquid ego non habeo corpus vt omnes. aut monachis solum iratus est deus. vere et ipsi homines sunt vt ceteri. Dicebant autez quidam. Accipe tibi mulierem vnam abba. z muta habitum. vt non scandalizes alios. Ille autez fingens se iratum dicebat. Uere non audiam vos. ite a me. Qui vult scandalizari scandalizetur. et collidet frontem in parietē. Numquid iudices constituti estis super me a dō. Ite et de vobis curam habete. vos p̄o me nō reddetis rationem. Hec autem cum clamore dicebat. Cunqz ad beatum iohannez querimonia deferretur. cor eius deus indurauit ne his fidem adhiberet. Deprecabatur aūt deū vt post mortem suam opus suuz alicui reuelaret. vt non imputaretur in peccatum his qui de eo scandalizabāt̄ur. Multas igitur de predictis mulieribus ad conuersionē perduxit. et in monasterio plurimas collocauit. Quodaz mane dum ab vna illarū egrederetur obuiauit ei quidam ingrediens ad fornicandum cum ea dansqz ei alapaz dixit Usqzquo pessime non emendas te ab his tuis immundicijs. Et ille. Crede mihi. accipies a me talem alapam vt tota alexandria congregetur. Et ecce postmodum dyabol⁹ in specie mauri sibi alapā dedit dicens. Hec est alapa quam mittit tibi abbas vitalis. Et statim a demone vexatur. ita q̄ ad voces ei⁹ omnes currebant. Sed tamen penitēs per eius orationē liberatus est. Uir aūt dei morti appropinquans hanc scripturam reliquit Nolite ante temp⁹ iudicare. Mulieribus autem confitentibus que faciebat. omnes glorificabant deum. et precipue beat⁹ iohannes dicens. Quoniam alapam quam ille accepit accepissem et ego. ¶ Quidam pauper in habitu peregrini ad iohannem venit. et ab eo elemosynam postulauit. At ille vocato dispensatore dixit. Da ei sex nūmismata. Que ille accipiens et abiens. habitū mutauit. et iterum ad patriarchā rediens ab eo elemosynam postulauit. Ille autē dispensatore vocato dixit. Da ei sex aureos. Quos cū sibi dedisz z ille abisset. dixit ei dispēsator.

De sancto Johanne elemosinario.

ſder oxationes tuas pater. iſte idem hodie mutato habitu bis accepit. Bñs aũt iohes q̃si ℟ seneſcire dissimulauit. Iteruz ille tertio habitũ mutãs ad beatũ iohannẽ venit. z ele mosinã postulauit. tũc dispẽsatoz beatuz iohannẽ tetigit innuẽs q̃ ille esset. Cui bñs iohannes rñdit. Uade z da ei. xij. nũmismata ne forte sit dñs meꝰ ihesus xp̃s q̃ tẽtare me velit vtrum poteru ℟ plus accipe q̃z ego dare.

¶ Quadã die cũ patriciꝰ q̃ndã pecuniaz ecclesie in mercationibꝰ ponere vellet. z patriarcha nullatenꝰ ꝓsentiret. sz pauperibꝰ eam dispensare vellet. ambo plurimũ ꝓtẽdẽtes ira ti ab inuicẽ recesserũt. Aduenĩẽte hora. xj. mãdat patriarcha p archipsbyterũ patricio dicẽs. Bñe sol ad occasũ ẽ. Qñ ille audiẽs. lachrymis infusus ad eũ veit z ventã postulauit. ℟ ¶ Cũ q̃dã suus nepos a q̃dam tabernario grauẽ iniuriã audiuisset. z ex ℟ patriarche lamentabiliter ꝓquerẽs nullatenus ꝓsolari posset. patriarcha rñdit. Et quo est ausus tibi aliqs ꝓtradicere z os suũ cõtra te aperire. Crede fili mee putati. q̃niã faciã in eo hodie talẽ rem. vt tota alexãdria miretur. Qñ audiẽs ille ꝓsolatõem recepit. putãs q̃ eũ faceret grauiter verberari. Uidẽs iohes q̃ ꝓsolatõem recepisset. pectꝰ eiꝰ osculatus ẽ dicẽs. Fili si vere nepos mee bũilitatis existis prepara te z flagellari z cõuicia pati ab oĩbꝰ Uera eĩ cognatio nõ ex carne et sanguĩe sed ex vtute mẽtis agnoscit. Cõfestim igit pillo hoĩe misit. et ab oĩ pensione et tributo libez eũ fecit. Et omẽs audiẽtes mirati sũt. Et intellexerũt ℟ eẽ q̃d dixerat. faciã in eo talẽ rem vt tota alexandria miret. ¶ Audiens patriarcha ꝓsuetudinẽ esse q̃ mox vt impator coronatꝰ est. ꝓfestim monumẽtoz edificatoz essumũt quattuor vl̃ q̃nqz minutas marmorũ pusillas diuersi colorꝭ. et ingrediẽtes ad imperatorẽ dicũt. Be q̃li marmore vel metallo iubet imperiũ tuu sibi fieri monumentũ. Imitatus hoc. monumentũ sibi fieri p̃cepit. sz rñ vsqz ad obitum suũ illud impfectuz manere fecit. Ordinauitqz aliqs q̃ ad euz cũ in celebri festiuitate cũ clero consisteret accederent sibiqz dicerent. Bñe monumẽtũ tuũ impfectũ est. precipe vt cõsũmet. eo q̃ nescias qua hora fur veniat. ¶ Diues quidaz cũ vidisset beatũ iohannẽ in stratu suo viles pannos habere eo q̃ ceteros pauperibus erogasset. quoddã valde p̃ciosum coopimentũ emit z beato iohanni tradidit. Qui cũ istud nocte sup se haberet. tota nocte dormire nõ potuit. cogitans q̃ trecenti dñi sui de tanto p̃cio cooperiri possent. Tota insup nocte lamentabat et dicebat. Quanti incenati. q̃nti in foro pluuijs madefacti. quãti p̃ frigore dẽtibus stridentes hodie dormierũt. Tu vero grandes pisces deuorans. et in thalamo requiescens cum omnibꝰ malis tuis. insup tecoopertorio. xxxvij. nũmismatum calefacis. Humilis iohannes alia vice hoc nõ vestiet Statimqz facto mane illud vendi fecit. z p̃cium pauperibꝰ erogauit. Quod audiẽs ille diues ipm cooptoriũ secundo emit et beato iohanni tradidit. rogans vt ipm d̃ cetero nõ venderet. sed sup seipm teneret. Et ille istud accipiens iussit iterũ vendi. et dominis suis precium erogari. Quod ille diues audiens. iterum abijt et ipm redemit ac beato iohanni detulit. eiqz gratulabundus dixit. Uidebimus q̃s deficiet. aut tu vendendo aut ego redimendo. Et sic suauiter q̃si diuitem vindemiabat dicens q̃ possit aliqs intentõe dã di pauperibus diuites taliter expoliare. nec peccat. Duo enĩ lucratur talis. Unuz quia animas illoz saluat. Alterum. quoniaz ipse ex hoc mercedem non modicam accipiet.

¶ Volens beatus iohannes homies ad elemosinã puocare. narrare cõsueuit de sancto serapione. q̃ cum amictum suũ pauperi tribuisset. et alteri obuians q̃ frigus patiebat tunicam similiter tribuisset. et euangelium tenens nudus sederet. interrogauit eũ q̃daz dicens. Abba quis te expoliauit. Et demonstrans euangelium dixit. Ille me expoliauit Alias autem alium pauperẽ videns euangelium ipm vendidit. et pauperi p̃ciũ dedit Qui cũ interrogaret vbi ipm euangeliũ haberet. respondit. Euangeliuz p̃cipit dicens. Uade z vende omia q̃ habes z da paupibꝰ. Seipm ergo habebam et seipm vendidi et tradidi vt mandabat. ℣ ¶ Cũ cuidaz elemosynã petẽti dari p̃cepisset beatꝰ iohãnes

q̃nq3 nũmos indignat9 ille q̃ maiorem sibi elemosinã nõ feci ſſz. ℙtinuo ad cõtumelias ip̃i9 pru pit. ac i ei9 faciẽ cõuiciari cepit. Qõ ei9 famuli audiẽtes i eũ voluerũt irruere ac ip̃um q̃uit cedere. Qõ btũs ioh̃es oĩno pbi buit dicens. Sinite frẽs. sinite vt mibi male dicat Ecce ei babeo sexaginta ãnos blasphe mãs p opa mea x̃pm ⁊ vnũ cõuiciũ nõ por tabo ab isto. Jussitq3 sacculũ afferri. ⁊ coraz ip̃o apponi vt inde tolleret q̃ntũ vellet ¶ Cũ pl̃s lecto euãgelio ecclia3 exiret. ⁊ foris ócio sis vbis vacaret. quadã vice post euãgeliuz patriarcha cũ eis exit ⁊ in medio eor̃ sedere cepit. Omnib9 vo de ℞mizãtib9 dixit ad eos Filij vbi oues ibi pastor. Aut igit̃ intrate et ego vobiscũ intrabo. aut manete ℞ ⁊ ego pa riter manebo. Semel igit̃ et bis ℞ fecit. et sic pl̃m stare i eccĩa erudiuit. ¶ Cũ q̃daz iuue nis sanctimonialẽ quandã rapuiſſz. ⁊ cleri ci talẽ iuuenẽ coram btõ ioh̃e exprobrarent et ip̃m excõicandũ eẽ dicerent. vtputa q̃ duas aĩas pdiderat. s. suã ⁊ illi9. cõpescuit eos bea tus ioh̃es dicẽs. Nõ sic filij nõ sic. Ostendo voh̃ q3 ⁊ vos duo pctã cõmittitis. Pdmõ q3 p̃ceptũ dñi facitis q̃ ait. Nolite iudicare vt nõ iudicemini. Scõo q3 nescitis p certo si vsq3 hodie peccẽt et se nõ peniteãt. ¶ Fre quẽter ãt existente btõ ioh̃e i orõe ⁊ in extasi mentis posito. talib9 vbis cũ deo disputare audit9 ẽ. Sic sic bone iesu ego dispergẽdor tu ministrãdo videamus q̃s vincat. ¶ G ¶ Cuz febre correptus se morti appropinq̃re cerneret dixit. Grãs tibi ago de9. q̃niã exau disti miseriã meã rogantẽ bonitatẽ tuaz ne inueniret̃ morienti mihi nisi vnuz tremisse. Hoc igit̃ pauperib9 dari iubeo. ¶ Pdositũ est igit̃ venerabile corp9 ei9 in sepulcbro vbi corpa duor̃ epor̃ fuerant tumulata. Et cor pora illa mirabiliter sctõ iobãni cesserunt. ⁊ locũ mediũ vacuũ dimiserũt. ¶ Ante autẽ paucos dies q̃z morere̊t. cũ q̃dã mulier qõ dã flagicioſiſſimũ pctũm cõmisisset. ⁊ nulli vnq̃z p̃fiteri auderet. dixit ei sctũs iobannes vt saltẽ illud scriberet eo q̃ scribere sciebat. ⁊ sigillatũ ei offerret. et ip̃e p ea oraret. Cui illa assensit. et peccatũ scribẽs diligent̃ sigillauit et btõ iobãni tradidit. Dz post paucos dies beat9 ioh̃es infirmat9 i dño req̃euit. Illa vt audiuit illũ defũctũ. se vituperatã ⁊ cõfusaz putauit. credẽs q̃ scptuz alicui cõmisisset. et ad man9 alteri9 deuenisset. Ad tumulũ igit̃ sancti ioh̃is accessit. et ibi vberrime flẽs cla mabat dicẽs. Heu heu putãs p̃fusionẽ vita re. confusio omnib9 facta sum. Cũq3 amaris sime fleret. et beatũ iobannez rogaret vt sibi ostenderet vbi nam scptum suũ dimisiſſz. ec ce btũs ioh̃es in habitu pontificali de tumu lo processit. duob9 epis q̃ secum quiescebãt. binc et inde vallat9. dixitq3 mulieri. Cur nos tantũ infestas. et me et sctõs istos q̃ mecum sũt quiescere non pmittis. Ecce stole nostre lachrymis tuis omnes madefacte sũt. Pdor reritq3 sibi scptum suũ sigillatum vt p̃us fu erat dicens ei. Vide sigillũ hoc. et aperi scri ptum tuum et lege. Quod illa aperiens pec catum suũ omnino deletum inuenit. Et ibi taliter scptum repperit. Propter iobannez seruũ meũ deletum est peccatum tuũ. Sic q3 illa imensas deo grãs retulit. Et beat9 io bannes cũ alijs duobus epis in monumen tũ redijt. Claruit circa annũ dñi sexingente simũ quintũ tpe foce impatoris.

XXVIII

¶ De conuersione sancti pauli apo stoli.

Conuersio sancti pauli apostoli facta est eodez an no q̃ christ9 passus est. ⁊ stepbã9 lapidatus. anno nõ naturali sed emergenti Nam christ9. viij. kaleñ. aprilis passus est. Stephan9 eodem anno. iij. die augusti lapi datus est. Paulus vero. viij. kal̃. februarij conuersus est. ¶ Quare aũt ei9 p̃uersio po tius q̃z alior̃ sanctor̃ celebrat̃ triplex rõ solet assignari. Primo ppter exemplũ. vt nullus q̃ntũcũq3 peccator desperet de venia q̃n tã tum in culpa talem postmodũ cõspicit fuis se in gratia. Scõo ppter gaudium. Sicut eni ecclesia magnã tristiciã babuit in eius p secutione. ita maximã leticiam babuit in ei9 conuersione. Tertio ppter miraculũ qõ scilz dominus in eo ostendit. dum de seuissimo persecutore fecit fidelissimum predicatorez.

De sancto Paulo.

¶ Eius ei cōuersio fuit miraculosa rōne efficiētis.disponētis ⁊ patiētis. ¶ Ratione efficiētis.i.xp̄i q̄ eū ꝙuertit. Ibi ei p̄mo ostēdit suā mirabilē potentiā in ℔ q̄ ei dixit. Durū ē tibi ꝓ stimulū calcitrare. Et in ℔ q̄p̄um tā subito īmutauit. Uñ ꝓtinuo īmutat⁹ rñdit. Bñe q̄d me vis facere. Aug⁹ sup ℔ verbo. Occisus agn⁹ a lupis.fecit agnos de lupis. Jam parat se ad obediendū q̄ p̄us seuiebat ad p̄sequendū. Scdo ibi oñdit e⁹ mirabilez sapiētiā. Mirabilis ei sapiētia fuit in ℔ quia ip̄m a tumore supbie detecit.offerēdo īfima būilitatis nō sublimia maiestatis. Ego inq̄t sū iesus nazarē⁹ quē tu p̄se.ꝛc.glosa. Nō deū vel dei filiū se vocat.sz būilitatis inq̄t mee suscipe infima.et supbie tue squamas depone Tertio ibi oñdit suā mirabilē clementiā. q̄d notat in ℔ q̄ ip̄m existentē in actu ⁊ volūtate p̄sequēdi ꝙuertit. Licet enī haberet deformē affectū.qz spirans minarū et cedis.puersum conatū qz accessit ad p̄ncipes.ꝛc.q̄ se īgerēs pniciosum actū qz ibat vt vinctos p̄duceret in hierusalem.⁊ ideo ei⁹ iter pessimum erat. ip̄m tñ misc̄dia diuina ꝙuertit. Scdo fuit miraculosa rōne disponētis.i. lucis q̄ ipsuz ad ꝙuersionem disposuit. Ipa ei lux dr fuisse subita īmēsa et celica. Et subito inq̄t circumfulsit eū lux de celo. Paulus ei tria vicia in se habebat. Primū erat audacia.q̄d notat ī boc q dr.accessit ad p̄ncipes sacerdotū. glosa.nō vocat⁹ sed sponte zelo concitante eum Secundū erat supbia.q̄d notat in ℔ q dicit spirans minarū.ꝛc. Tertiū erat carnalis ītelligentia.quā scz in lege habebat. Unde glosa sup illud. Ego sum iesus.ꝛc. Ego deus celestis loquor.quem mortuū putas sensu iudaico. Ipa igit lux diuīa fuit subita vt audacem terreret.fuit īmensa vt sublimē ⁊ superbum in ima bumilitatis p̄sterneret.fuit celica vt carnalē ei⁹ intelligentiā in celestez mutaret. Uel potest dici q̄ illud disponens fuit in tribus.s.in voce acclamante.in luce fulgēte.in virtute potente. ¶ Tertio fuit miraculosa rationre patiētis.i.ip̄⁹ pauli in q̄ facta est ꝙuersio ipa. In eo enī bec tria miracl̄ose exterius facta sunt.s.prostratio.obcecatio.et triduana ieiunatio. Est enī p̄strat⁹ vt erigat ꝙntum ad depressum affectū. Aug⁹. Prostratus est paulus vt cecaret.cecat⁹ ē vt mutaret.mutat⁹ est vt mitteret.missus est vt p̄dicaret veritate pateret. Item aug⁹. Elisus est seuiens et fact⁹ est credens.elisus est lupus et factus est agnus.elisus est p̄secutor et factus est p̄dicator.elisus est filius p̄ditionis et factus est vas electionis. Est obcecat⁹ vt illustraret ꝙntum ad tenebrosum intellectum. Unde et in illo triduo q̄ mansit cecat⁹ dicit q̄ doctus fuerit euangeliū. Non enī accepit illud ab boīe neq; p̄ boiem vt ipse testat. sed p̄ reuelatōem ihesu xp̄i. Augustinus. Paulum dico verū athletā christi.doctū ab illo vnctum de illo.crucifixum cum illo.⁊ glorioſum in illo. Est in carne macerat⁹. vt ipsa caro disponatur ad bone operatōis effectū. optime enī deinceps corpus ei⁹ ad oē opus bonum dispositum est. Nam esurire ⁊ abū dare sciebat.⁊ vbiq; in omnibus instituutus erat.et omnia aduersa libenter sufferebat. Chrysostomus. Tyrānos ac populos spirā tes furorem velut quosdam esse culices estimabat. Mortem vero atq; cruciatus ⁊ mille supplicia quasi ludum putabat esse puerorum. Hec amplectebat libenter ⁊ magis decorabat catene vinct⁹ q̄; dyademata coronatus . ac libentius recipiebat vulnera q̄; alij munera. Uel ista tria dicunt fuisse in eo cōtra tria que fuerūt in primo parente. In ipo enī fuit contra deum erectio et econtra ī paulo ad terram prostratio. In ipso oculorum apertio et econtra in paulo oculorum obcecatio. In ipso fuit manducatio cibi vetiti et econtra in paulo abstinentia cibi liciti.

De sancta Paula

Paula fuit nobilis/

p ssima matrona romanoꝝ. cui⁹ vitā beatus hieronimus cōposuit ī hec verba. Si cūcta corpis mei mēbra verterēt in linguas ⁊ oēs art⁹ būana voce resonarēt nihil dignū sctē ac venerabilis paule vtutib⁹ dicerem. Nobilis genere sed mlto nobilior sanctitate.potēs q̄ndā diuitijs.sz nūc christi

pauptate insignior. Testor et ieſū ⁊ sctōs an
gelos ei⁹ ip̄mq3 pp̄riuz angelū q̄ custos fuit
et comes admirabilis femie. me nibil i grāz.
nil dicere more laudantiū. ſz qđ dictu⁹ sū p
testimonio minus e⁹ eē meritus. Vult lector
breuiter ei⁹ scire v̄tutes. oēs suos pauperes
paupior ip̄a dimisit. Et sic̄ iter mlt̄as gēmas
p̄ciosissima gēma micat. ⁊ sic̄ iubar sol' p̄uos
igniculos stellaz obruit ⁊ obscurat. ita cūcto
rū v̄tutes sua būilitate supauit. Minima q3
fuit iter oēs vt oīm maior ess. Et q̄nto pl⁹ se
deiciebat tāto magis a xp̄o ꝑleuabat. Late
bat ⁊ nō latebat. Fugiēdo vanā gl'az. gloriaz
merebat. q̄ v̄tutē q̄i vmbra seq̄t. ⁊ appetitores
suos deserēs. appetit p̄ceptores. Hec cū q̄nq3
liberos edidiss. blesillā sup cui⁹ mortē eaz ro
me p̄solat⁹ sū. Paulinā q̄ sanctū et admira
bilē virū pāmachiū ⁊ ꝑpositi ⁊ rerū suaz re
liq̄t beredē. ad quē sup ei⁹ obitu puū libellū
edidim⁹ Eustochiū q̄ nūc in sctis locis ⁊ vir
ginitatis ⁊ eccīe monile p̄ciosissimū ē. Rufi
nā q̄ imaturo funere piū matris animū con
sternauit. ⁊ torocū p⁹ quē pere desijt. vt itel
ligeres eā nō diu seruire voluisse officio p̄iu
gali. ſz mariti desiderio. q̄ mares optabat li
beros edidisse. Postq̄z vir ei⁹ mortuus est.
ita eū plāxit. vt ꝑpe ip̄a moreret. ita etiā se cō
uertit ad dei seruitutē vt mortē ei⁹ q̄i videret
optasse. B Quid ergo referā ample ⁊
nobilis domus ⁊ quondam opulentissime
omēs pene diuitias in pauperes erogatas.
Hec paulini ep̄i antbioceni et epipbanij q̄
romā venerant accensa virtutib⁹. p momē
ta patriā deserere cogitabat. Quid vltra dif
fero. Descēdit ad portū. fratre. cognatis. affi
nibus. et q̄d bis maius est liberis p̄sequētib⁹
et clementissimā matrē vincere cupientib⁹.
iam carbasa tendebant. et remoz ductu na
uis in altuz ꝑtrabebat. paru⁹ toroci⁹ supplu
ces manus tendebat in litore. Rufina iā nu
bilis vt suas expectaret nuptias. tacens flet
bus obsecrabat. ⁊ tñ illa siccos oculos tende
bat ad celū. pietatē i filios. pietate in deū su
perans. Nesciebat se matrē vt x̄pi se ꝑbaret
ancillā. Torquebāt viscera ⁊ q̄ a suis mem
bris distraberent. cū dolore pugnabat. Hoc
p̄tra iura nature plena fides patiebat. imo
gaudens anim⁹ appetebat. ⁊ amorem filioz
maiore in deū amore cōtemnens. in sola eu
stochio que et propositi et nauigatōnis ei⁹
comes erat acquiescebat. Sulcabat iterim
nauis mare et cunctis qui cum eo vebeban
tur litora respicientibus. illa versos tenebat
oculos ne videret quod sine tormēto videre
non poterat. Cūq3 ad loca terre sancte veni
set ⁊ procōsul palestine q̄ familiā ei⁹ optime
nouerat. p̄missis apparitorib⁹ iussiss ei para
ri p̄toriū. elegit bumilē cellulā. q̄ cūcta loca
christi vestigioz tanto ardore ac studio cir
cuibat. vt nisi ad reliqua festinaret a primis
nō possz abduci. Prostrataq3 añ crucē q̄si
pendentē dñm cerneret. adorabat. Ingressa
q3 sepulcrū resurrectōis. osculabat lapidem
quē ab bostio monumēti amouerat ā gel⁹.
⁊ ip̄m corpis locū in q̄ dñs iacuerat q̄i sitiēs
dēsideratas aquas fidei ore lambebat. Quid
ibi lacbrymarū q̄ntū gemituū q̄d doloris ef
fuderit. testis est cūcta bierosolima. testis ē
ip̄e dñs quē rogabat. Deinde prexit betble
em. atq3 in specum saluatoris ingrediens. vi
dit sacrū virginis diuersoriū. et me audiente
iurabat se cernere fidei oculis infantem pan
nis inuolutū. vagientem in p̄sepio. domi
num magos adorantes. stellam fulgentem
desup. matrem virginē. nutriciū seduluz. pa
stores nocte venientes vt viderent verbum
q̄d factū erat. quasi etiā tunc euangeliste io
bannis p̄ncipium dedicarent. In p̄ncipio
erat verbū. et verbum erat apud deū. et ver
bum caro factū est. Parvulos interfectos
berodem seuientem. iosepb et mariā fugien
tes in egiptū. mixtisq3 gaudio lacrimis loq̄
batur. Salue betbleem domus panis i qua
natus est ille panis q̄ de celo descendit. Sal
ue effrata regio vberrima. cuius fertilitas
deus est. Dauid loquitur cōfidenter intro
ibimus in tabernaculum eius. adorabimus
in loco vbi steterunt pedes eius. Et ego mi
sera et peccatrix digna sum iudicata deoscu
lari p̄sepe. in quo dominus paruulus va
git. orare in spelunca in qua virgo puerpe
ra deum fudit infantem. Hec requies mea.
quia domini mei patria est. bic babitabo
quoniā saluator elegit eam. C Tanta se

humilitate deiecit vt q̄ eā vidisset. & p celebri
tate nois videre gestisset ipaz eē nō crederet.
sz ancillay vltimā. Et cū freq̄ntib⁹ chorīs vir
ginū cingeret & veste & voce ac habitu et ices
su minima oīm erat. Nū q̄z p⁹ viri mortē vs
q̄z ad diē dormitōnis sue cū vllo comedit vi
ro. q̄uis eū sāctū & i pōtificali culmie positū
sciret. Balneas nisi piclitās ñ adijt. Mollia
etiaz nisi i gr̄uissima febre lectuli strata nō ha
buit. sz sup duriss̄imā humū stratis cilicioliś
q̄escebat. si tñ illa quies dicēda ē q̄ iugib⁹ pe
ne oratōib⁹ dies noctesq̄z tū gebat. Ita leuia
pcā plangebat vt illā grauissimoy criminū
crederes eē reā. Cū q̄z a nob⁹ crebr⁹ moneret
vt pceret oculis & eos seruaret euāgelice lecti
oni aiebat. Turpāda ē facies quā ꝓ dei pcep
tū purpurisso & cerusa et stibio sepe depīxi.
affligendū ē corpus q̄ō multis vacauit delī
cijs. Long⁹ risus ppetuo cōpensand⁹ ē fletu
Mollia linteamina et serica pretiosissima.
asperitate cilicij cōmutanda sūt. Que viro
et seculo placui. nunc xp̄o placere desidero.
Si inter tales tantasq̄z vtutes castitatē i illa
voluero p̄dicare. supfluus videar. in q̄ etiaz
cū secularis esset omniū rome matronaruz
exemplaz fuit. q̄ se ita gessit vt nūq̄z de illa et
maledicoy quisq̄z auderet famā cōfringere.

Fateor errorē meū. cur in largiēdo essz p
fusior arguebā. illud pferens de ap̄lo. Non
vt alijs refrigerū sit. vobis āt tribulatio. sed
ex equalitate in ꝑ tēpe vt vrā abūdātia sit ad
illoy inopiā. & illoy abūdantia sit ad vestraz
inopiā. Et puidendū eē ne q̄d libēter faceret
sp facere nō posset multaq̄z bmōi. Que illa
mira verecūdia et sermone pcissimo peritis
simoq̄z dissoluebat. testez inuocās dñm se p
illi⁹ noīe cūcta facere & ꝑ habere voti. vt mē
dicās ipa moreret vt vnū nūmū filie non di
mitteret. et in funere suo aliena sindone uol
ueret. Ad extremū inferebat. Ego si petiero
multos inueniā q̄ mibi tribuāt. Iste mendi
cās si a me nō accepit q̄ ei possū et de alieno
tribuero si mortu⁹ fuerit a q̄ ei⁹ aīa requiret
Nolebat i bis lapidib⁹ effūdere pecuniā. q̄
cū tra & seculo trāsituri sūt. sz in viuis lapidi
bus q̄ voluūt supterrā. de q̄b⁹ in apocalipsi
iohannis. ciuitas magni regis extruit. Ex
ceptis festis dieb⁹ vix oleū in cibo accipiebat
vt ex hoc vno extimaret q̄d de vino et de liq̄
mine et piscib⁹ & lacte et melle et ouis et relī
quis que gustui suauia sūt iudicarit. In qui
bus sumendis quidā se abstinētissimos pu
tant. et si his ventrē ingurgitauerint tutam
pudiciciā suspicant. Noui susurronē quen
dam q̄d genus hominū vile est. q̄si beniuo
lum nunciasse q̄ p nimio feruore virtutum
quibus dā videt insana et cerebrū illi⁹ dicerz
cōfouendum. Cui illa respondit. Theatruz
facti sumus mūdo et angelis et hominibus
Nos stulti ppter xp̄m. sed stultū dei sapien
tius est hominib⁹. Mosti viroy monaste
riū q̄d viris tradiderat gubernandū. plures
virgines quas ex diuersis puincijs congre
gauerat tam nobilis q̄z mediocris et infimi
generis in tres turmas et monasteria diui
sit. ita dū tarat vt opere et cibo separate. psal
mis et oratōne iungerent. Murgantes inter se
sermone lenissimo federabat. lasciuientem
adolescentularū carnē crebris et duplicatis
frangebat ieiunijs malens eas stomacbum
dolere q̄z mentē. dicens mundiciā corporis
atq̄z vestiū. anie eē immundiciā. Et q̄d inter
seculi hoīes vel leue putat vel nibil. ꝑ in mo
nasterijs gr̄uissimū eē delictū dicebat Cunq̄z
alijs languentib⁹ large p̄beret oīa et esuz q̄z
exbiberet carniuz. si q̄n ipa egrotaret sibi nō
indulgebat. et in eo inequalis videbat. q̄ in
alijs clementiam in se duriciaz cōmutabat.

Referam q̄d expertus sum. Mēse iulio
feruentissimis estib⁹ incidit in ardorē febris
et post desperatōem cū dei misctōia respiras
set. et medici suaderēt ob refectiōez corporis
vino eē opus tenui et puo ne aquaz bibens
in bydropisim verteret. Et ego clam beatuz
epum epipbaniū rogarem vt eam moneret
imo cōpelleret vinū bibere. vt erat prudens
& solertis ingenij. statim sensit insidias & sub
ridens meum esse quod ille diceret. intima
uit. Quid plura. Cū beat⁹ pontifex p⁹ multa
bortamenta exisset foras. querēti mibi quid
egisset respōdit. Tantū pfeci vt ipa mibi seni
homini pene psuaserit vt vinū non bibam.

In luctu mitis erat & suoy mortib⁹ frāge
batur maxie liberoz̄. Nam et viri et filiorū

dormitõe sepe periclitata est. Et cum os stomachũ q3 signaret et matricis dolorẽ crucis niteret impressione lenire supabat affectu ꝛ credulã mẽtẽ parẽtũ viscera ꝓsternabãt. animoq3 vincẽs fragilitate corpis vincebatur. Scpturas sanctas tenebat memorie ꝛ cum amaret historiã et illa veritatis diceret fũdamentũ magis sequebat intelligẽtiã spũalẽ ꝛ hoc culmĩe edificationẽ aĩe ptegebat. Quo quar ꝛ aliud q̃d forsitan emulis videt incredulũ. Hebreã linguã. quã ego ab adolescentia multo labore ꝛ sudore exptę didici. ꝛ infatigabili meditatõe nõ desero. neipe ab ea deserar. discere voluit ꝛ cõsecuta est. ita vt psalmos hebraice caneret. ꝛ sermonẽ absq3 vlla latine lingue ꝓpetate psonaret. Q̃d quidez vsq3 hodie ĩ sctã filia ei⁹ eustochio cernim⁹.

Hucusq3 nauigauim⁹ psperis vẽtis ꝛ crispantia maris equora labẽs carina sulcauit nũc ĩ scopulos incurrit orõ. Quis enĩ possĩ siccis oculis paulã narrare morietẽ. Incidit ĩ grauissimã valitudinẽ. imo q̃d optabat inuenit. vt nos desereret ꝛ dño pleni⁹ iungeret Quid diu differo et dolorẽ meũ in alijs imorãdo facio longiorẽ. Sẽtiebat prudẽtissima feminarũ adesse mortẽ. et frigescẽte iam pte corpis atq3 mẽbrorũ. solũ aĩe teporẽ in sacro et sctõ pectore palpitare. et nibilomi⁹ q̃ ad suos pgeret. alienosq3 despiceret. illos vesiculos susurrabat. Bñe dilexi decorem domus tue ꝛ locũ babitatõis glie tue. ꝛ q̃z dilecta tabernacla tua dñe. Elegi abiect⁹ eẽ ĩ domo di mei. Cũq3 a me interrogaret cur tacet ret. cur nollet rñdere inclamanti. an doleret aliq̃d. greco sermone rñdit. Nibil se habere molestie sz oĩa quieta et tranquilla pspicere Post ꝟ obmutuit ꝛ clausis oculis. q̃si bũa na despiceret vsq3 ad expiratõem aĩe eosdez repetebat versiculos vix vt aure apposita q̃d dicebat audire possem⁹. Tota ad funus ei⁹ palestina ꝛ vrbiũ turba ꝓcurrit. Quez ei monachoꝝ latentiũ ĩ beremo cellula sua tenuit Quã vginũ cubiculoꝝ tenuerũt secreta Sacrilegiũ putabat q̃ nõ tali femĩe vltimũ redidisset officiuz. donec subter eccliaz et iuxta specũ dñi cõderet. Venerabilis filia ei⁹ vgo eustochiũ q̃si ablactata sup matrẽ suam abstrabi a parente nõ poterat. deosculari oculos. berere vultui. totũq3 corp⁹ ãplexari. et se cum matre velle sepeliri. Testis ẽ ihesus nec vnũ q̃dẽ nũmũ ab ea filie derelictũ. sz magis tribuens egenis. et q̃ bis difficili⁹ẽ fratrũ ꝛ sororũ ĩmensã multitudinẽ quaz ꝛ sustẽtare arduũ ẽ. ꝛ abijcere impiũ ẽ. Vale o paula et cultoris tui vltimã senectutẽ orõib⁹ iuua.

XXX

De sancto Juliano.

Julianus quasi iubilus et ana q̃ ẽ sursũ. Inde iuliã⁹ q̃i iubilian⁹. qr cũ iubilo supna petijt. Vel a iuli⁹ q̃ est incipiẽs et anus. Nã ĩ dei seruitio fuit senex lõganimitate. sz incipiens sui reputatione.

Julianus cenomanensis epus fuit Hic simon ille leprosꝰ dr fuisse quẽ dñs a lepra sanauit. et q̃ dñm ad cõuiuiũ inuitauit. Qui post ascensionem dñi ab aplis cenomanẽsis epus ordinat⁹ ẽ. Hic multis vtutib⁹ clarus tres et mortuos suscitauit. ꝛ postmodũ ĩ pace q̃euit. Iste dr eẽ ille iulian⁹ q̃ ab itinerãtibus pinuentẽ do bono hospitio iuocat. eo q̃ in domo ei⁹ dñs fuerit hospitat⁹ Sed veri⁹ videt eẽ ali⁹ iulianus q̃ sz vtrũq3 pentẽ ignorãter occidit cui⁹ historia infra ponet. Fuit et ali⁹ iulian⁹ de aluernia genere nobilis sz fide nobilior. q̃ desiderio martirij se vltro psecutorib⁹ offerebat. Tandẽ crispin⁹ ꝓsularis misit ministrũ et eũ occidi mãdauit. Q̃d sentiẽs iulianus sponte foras prosilijt ꝛ querenti intrepid⁹ se opponẽs protinus ictũ feriẽtis excepit. Cui⁹ caput leuãtes ad sanctũ ferreolũ socũ iuliani detulerũt. et eidẽ mortẽ similez minãt. nisi protin⁹ immolaret. Quib⁹ cuz assentire nollet. eũ occiderũt. et caput sancti iuliani cũ corpore sancti ferreoli in vno tũmulo posuerũt Et post multos annos sanctus mamertus viennenſ. eps inuenit caput sancti iuliani iter manus sancti ferreoli ita illesũ ꝛ integrũ ac si ea dẽ die fuisset sepultũ. Inter cetera huius sancti miracula solet referri q̃ cũ quidã dyacon⁹ oues ecclie sãcti iuliani raperet et pastores eidẽ ex pte scĩ iuliani ꝓhiberent.

De sancto Juliano.

ulle rñdit. Julianꝰ nõ comedit arietes. Et ecce post modicũ febre vehemẽtissima purget. et inualescẽte febre q̃ a martyre incendit ꝓfitet Fecitq; sup se iactari aquã vt refrigaret. Et statim tantꝰ fumꝰ & fetor de corpe eiꝰ exijt. vt cũcti q̃ aderãt fugerẽt. & ipe post modicũ expiraret. ¶ Cum q̃dam rusticꝰ vt ait Gregorijꝰ turoñ. in die dñica arare vellet. ptinꝰ contractis digitis manubriũ securis cũ q̃ vomerem mũdare volebat eiꝰ dextre adhesit. Et post duos annos in eccia sancti iuliani ad eiꝰ ꝑces curatꝰ est. ¶ Fuit insupaliꝰ iulianꝰ frater beati iulij. Hi duo frẽs adtheodosiũ impatorẽ xpianissimũ venerũt. petentes vt templa ydoloꝝ vbicũq; inuenirẽt destruerent. & xpi ecclesias edificarent. Qđ imperator libenter faciẽs. scꝑsit vt oẽs eis debeãt obedire. & eos i omnibꝰ sub pena capitis adiuuare. ¶ Cũ igit beati iulianꝰ & iuliꝰ i loco q̃ dr gaudianũ eccias fabricarẽt. & cũcti transeũtes eos in ope obimpatoris imperiuꝫ adiuuarẽt. cõtigit vt q̃dam cũ curru inde transitu facerẽt. q̃ dixerũt ad inuicẽ. Quã excusationẽ ꝑtendere poterimꝰ vt liberi trãseamꝰ et in opere isto nõ occupemur. Dixeruntq; Proijciamꝰ vnũ ex nobis in plaustruꝫ supinũ. et euꝫ pannis cooperiamꝰ. dicemusq; q̃ boiem mortuũ in vehiculo habemꝰ. et sic liberi transire poterimꝰ. Arripiẽtesq; boiez vnũ in plaustrũ piecerũt. eiq; dixerũt. Tu sile et oculos claude. et quisq; transierimus q̃ mortuꝰ iace. Cũq; boiem tanq; mortuũ cooperuissent. & vsq; ad famulos dei iulianũ & iuliũ venissent. dixerũt ei serui dei. Filioli parũ per subsistite. & nos in hope modicuꝫ adiuuate. Qui rñderũt. Non possumꝰ h̃ stare quonia boiez mortuũ in plaustro habemus Quibꝰ sanctꝰ iulianꝰ dixit. Ut q̃d ita mentimini filij. Et illi. Non mentimur dñe. sed sic est vt loquimur. Et sanctꝰ iulianꝰ dixit. Secundũ veritatẽ dicti vestri ita vobis ꝓtingat Et illi boues pũ gẽtes ptrãsierũt. Cũq; ꝑcul ptransissent. accedẽtes ad currũ ceperũt collegam suũ vocare ex nomie dicẽtes. Surge amodo & stimula boues vt celeriꝰ trãseamꝰ Cũ aũt nullatenꝰ se moueret. eũ pulsare ceperunt dicẽtes. Ut q̃d deliras. surge & stimula boues. Sed cũ nullatenꝰ ille rñderet. accedẽtes discooperuerũt eũ. et mortuũ inuenerũt Tãtusq; timor ipos & ceteros inuasit. vt nullus de cetero famulo dei mentiri auderet.

¶ Fuit etiã aliꝰ iulianus q̃ vtrũq; parentũ nesciens occidit. Cũq; ei iulianus ꝑdictus iuuenis ac nobilis quadã die venatiõi insisteret. et quendã ceruũ repertũ insequeret. subito ceruus versus euꝫ diuino nutu se vtit eiq; dixit. Tu me isequeris q̃ pris & matris tue occisor eris. Qđ ille audiẽs. vehemẽter extimuit. et ne sibi forte ꝓtingeret qđ a ceruo audierat. relictis omnibꝰ clam discessit. & ad regionẽ valde remotã pueit. Ibiq; cuidam ꝓncipi adhesit. & tam strenue vbiq; & in bellor i palacio se habuit. q̃ ꝓnceps eũ militẽ fecit. & q̃ndã castellanã viduã i ꝓiugem ei tradidit. & castellũ ꝑ dote accepit Interea parẽtes iuliani ꝑ amissione filij nimiũ dolẽtes vagabũdi vbiq; ꝑgebant. & filiũ suũ solicite req̃rebãt. Tandẽ ad castrũ cui iulianꝰ ꝑerat deuenerũt. Tũc aũt iulianꝰ a castro casu receſſerat. Quos cũ vxor iuliani vidisset. & quinam essent inq̃sisset. et illi oĩa q̃ filio suo acciderãt enarrassent. intellexit q̃ viri sui parẽtes erãt. vtpote q̃ a viro suo forte freq̃nter audierat. Ipos igit benigne suscepit. & ꝑ amore viri sui lectũ suũ eis dimisit. & ipa sibi alibi lectulũ collocauit. Facto aũt mane castellana ad eccias prexit Et ecce iulianꝰ mane veniẽs in thalamũ q̃ vxorẽ suã excitaturꝰ intrauit. Et inueniẽs duos pitet dormiẽtes. vxorẽ cũ adultero eẽ suspicatus. silenter extracto gladio ambos pariter interemit. Exiẽs aũt domũ. vidit vxorẽ eiꝰ ab eccia reuertentẽ. et admiras iterrogauit q̃ nã esset illi q̃ i suo lecto dormirẽt. Et illa ait. Pdarẽtes vestri sunt q̃ vos diutissime quesierũt. & eos in vrõ thalamo collocaui. Quod ille audiẽs. pene exanimis effectꝰ amarissime flere cepit ac dicere. Heu miser q̃d faciam q̃ dulcissimos meos parentes occidi. Ecce impletũ est verbũ cervi. q̃d dũ vitare volui miserrimꝰ adimpleui Jam nũc vale soror dulcissima. q̃a de cetero nõ quiescã. donec sciã q̃ deꝰ penitentiã meã accepit. Cui illa. Absit dulcissime frater vt te deserã & sine me abeas. sz q̃ fui tecũ particeps

gaudij ero particeps et doloris. Tũc ĩsimul recedẽtes iuxta quoddaz magnũ flumẽ vbi multi piclitabãt quoddã hospitale magnuz statuerũt. vt ibi penitentiã facerẽt z omẽs q̃ vellẽt transire fluuiũ incessanter trãsueberẽt et hospicio vniuersos pauperes reciperent. ¶Post multũ vo tpis media nocte dũ iuliã⁹ fessus quiesceret. et gelu graue esset. audiuit vocẽ se miserabiliter lamentantẽ. ac iulianũ vt se trãsferret voce lugubri inuocantẽ. Q̃ ille audiẽs cõcitus surrexit. z iam gelu ipm deficientẽ inueniẽs. in domũ suã portauit. z ignẽ accendẽs ipm calefacere studuit. Sed cũ calefieri nõ posset. et ne ibi deficeret ipm in lectulũ suũ portauit. z diligenẽ cooperuit ¶Post paululũ ille qui sic infirmus z q̃si leprosus apparuerat. splẽdidus scãdit ad etbera. et hospiti suo dixit. Juliane dñs misit me ad te mãdãs tibi q̃ tuã penitentiã accepta uit. et ambo post modicũ in dño quiescetis Dicq3 ille disparuit. et iulian⁹ cũ vxore sua post modicũ plen⁹ bonis operib⁹ z elemosinis in dño requieuit. ℟ Fuit et alius iulian⁹ nõ quidẽ sanct⁹ sed sceleratissim⁹. sc3 iulian⁹ apostata. Hic iulian⁹ prius fuit monach⁹ et magne religionis simulator. Quedam aũt mulier vt refert magister iobãnes beleth in sũma de officio eccie. habens tres ollas plenas auri. aurũ illud in orificijs ollarũ cinere ne appareret operuit. et p̃dictas ollas iuliano quẽ sanctissimũ hominez esti mabat corã quibusdã monachis seruãdas tradidit. Q̃ aũt aurũ ibidẽ esset nulli alij indicauit. Julian⁹ igit p̃dictas ollas accipiẽs. z tã copiosũ aurũ ibidẽ inueniẽs. totũ illud aurum furat⁹ est. et ollas impleuit cinere. ¶Post aliq̃d temp⁹ cũ mulier depositũ suũ requireret. ille ollas cuz cinere sibi reddidit. Cũ vo aurũ requireret z uincere illũ nõ potuit. q̃ de auro testes nõ habuerat. quoniã monachi corã quib⁹ ℟ sibi tradiderat. nil in eis nisi cinerẽ viderãt. Et sic aurũ obtinuit. cũ q̃ romaz fugit. Et p illud aurũ sequẽti tẽpore rome obtinuit cõsulatũ. deinde ĩ imperium sublimatus est. Qui cũ instruct⁹ esset a puericia in arte magica. et multuz sibi placeret. magistros inde plures secum habebat. Die aũt quadã sicut in historia tripertita habet cũ puer adhuc esset. z recedẽte magistro suo sol⁹ remãsisset. et adiuratiões demonũ legere incepisset. ante eũ maxia multitudo demonũ instar etbiopũ nigroruz aduenit. Tunc iulian⁹ ℟ videẽs z metuẽs. signũ crucis ꝓtin⁹ fecit. et omis illa multitudo demonũ euanuit. Qui cũ magistro reuertenti q̃d sibi acciderit retulisset. dixit ei magister suus. Hoc signũ crucis maxime demones odiũt et timent. Sublimat⁹ igit in impium hui⁹ rei memorãs cũ p artẽ magicaz opari vellet apostatauit. et signũ crucis vbiqz destruxit. ac xp̃ianos inq̃ntũ potuit p̃secutus est. putãs q̃ aliter demones sibi minime obedirẽt. ¶ Descendens iulian⁹ in p̃sidaz sicut legit in vitas patrũ. misit demonẽ in occidẽtem. vt sibi inde deportaret responsũ. Cum aũt demon ad quendã locũ veniisset p decẽ dies ibidẽ ĩmobilis stetit. q2 q̃dã monachus ibidez die ac nocte orabat. et ei sine effectu regresso dixit iulianus. Quare tantũ tardasti. Qui respondit. Sustinui p decẽ dies publicũ monachũ. si forte ab orõe cessaret et trãsire possem. Cũq3 nõ cessaret. phibit⁹ sum trãsire et redij nihil agens. Tunc indignat⁹ iulianus dixit q̃ cũ illuc veniret vindictã d̃ illo monacho faceret. Cũ ergo de persis victoriam sibi demones p̃mitterent. sophista suus dixit cuidã xp̃iano. Quid putas nunc facit fabri filius. Et ille. Sepulcrũ parat iuliano Dum igit vt in historia sancti basilij legitur et vt fulbertus carnotenſ. ep̃s testat. cesareã capadocie deuenisset. sanct⁹ basilius eidem occurrit. et quattuor panes ordeaceos ei p̃ munere misit. At iulian⁹ indignat⁹ eos recipere ꝓtempsit. et p̃ panib⁹ sibi fenũ misit dicens. ¶Fabulũ nobis irrationabiliũ aialiũ obtulisti. recipe q̃d misisti. ¶Respondit basilius. ¶Nos quidẽ q̃d comedim⁹ tibi misim⁹ tu vo dedisti nob̃ vnde bestias tuas nutris Ad ℟ iratus iulianus rñdit. Cum psas subegero. hanc vrbem destruaz et arabo. vt farrifera magis q̃z homifera nominet. Sequẽti aũt nocte vidit basili⁹ ĩ eccia sancte marie in visu multitudinẽ angelor. et in medio eorũ q̃ndam feminã in throno stantẽ. et astan

tibus dicentē. Uocate mihi cito mercuriuz q̄ iulianū apostatā occidat. q̄ me ꝛ filiū meū supbe blaspbemat. Erat aūt mercurius miles quidā. q̄ ab ipo iuliano p fide xp̄i fuerat interfect⁹. ꝛ in eadē eccīa erat sepultus. Statimqz sanct⁹ mercuri⁹ cū armis suis que ibi seruabant affuit. ꝛ iussus abeo in plium se preparauit. Exp gefact⁹ itaqz basili⁹ ad locum vbi mercuri⁹ cū armis suis quiescebat iuit. et monumentū suū aperiens nec corp⁹ ibidem reperit. nec arma inuenit. Tūc custodē q̄s arma asportauerit inquisiuit. Ille vo cū iuramento affirmabat eadē arma vespere ibidē fuisse. vbi ppetuo seruabant. Inde igit basili⁹ recedens. ꝛ mane illuc rediens inuenit ibidē corp⁹ ei⁹ ꝛ arma. et lanceā sanguie cruentatā. Et ecce q̄dam de exercitu redies dixit. Cum iulian⁹ impator in exercitu moraret. ecce q̄dam miles ignot⁹ cū armis suis ꝛ lancea veniens et calcarib⁹ vrgens equuz. audaci mente iulianū imperatorē impetijt et lanceā fortiter vibrans ipm valide p medium pforauit. ꝛ subito abscedēs nusq̄z cōparuit. Ipe vero iulian⁹ dum adbuc spiraret. sanḡne suo sicut dr in bistoria tripertita manū suā impleuit. ꝛ in aera proiecit dicēs Uicisti galilee vicisti. Sicqz in bis vocibus miserabiliter expirauit. Ab omnib⁹ aūt suis insepult⁹ relinquit. et a persis excoriatur. et de corio suo regi persarum substratoriū efficit

De festiuitatibus que eueniunt infra tempus deuiationis

Dicto de festiuita

Dtibus q̄ occurrūt infra temp⁹ q̄d partim ptinet sub tempe reconciliationis. partim sub tpe pegrinatōis. q̄d temp⁹ repsentat ecclia a natiuitate xp̄i vsqz ad septuagesimā. sequit videre de festiuitatibus q̄ euenīt infra temp⁹ deuiatōis. q̄d incepit ab adam et durauit vsqz ad moysen. quod tempus repzesentat ecclīa a septuagesima vsqz ad pascha.

De septuagesima.

Eptuagesima signat temp⁹ deuiatōis. sexagesima temp⁹ viduatōis. q̄nquagesima temp⁹ remissionis. q̄dragesima tempus pnie spūalis. Incboat aūt septuagesima a dnica in q̄ cantat. circūdederūt me. et termiat in sabbato post pasca. Instituta est autē septuagesima ppter tres ratōnes. sic innuit in sūma de officio magistri iobannis beleth scz ppter redemptiōem. q̄niā sancti prēs statuerūt vt ppter veneratōem diei ascensiōis. in q̄ natura nostra celos ascendit. ꝛ supcboros angelox sublimata ē. sp ipa q̄nta dies solēnis ꝛ celebris haberet. ꝛ i ea ieiunū nō observaret. q̄ i pmitiua eccīa eque solēnis erat sicut pma feria. vnde ꝛ tūc solēnis pcessio fiebat ad repsentandū pcessionē discipulox vl ipox angelox. Ideo i vulgare puerbiū vsuz est. vt diei dnice dicat ognata dies iouis. q̄a antiquit⁹ fuit eque solēnis. Sed festa sctox supuenerūt. et celebrare tot festa erat quasi oneros um. iō solēnitas illa cessauit. In redēptionē ergo illox dierū sancti prēs vnam septimanā q̄dragesime in abstinētia addiderūt et septuagesimā vocauerūt. Hec dies est ppter significatōem. quoniā p ℞ temp⁹ sig̃ficat deuiatio exiliū et tribulatio toti⁹ humani generis ab adā vsqz ad finē mūdi. q̄d quidem exiliū sub reuolutiōe septē dierū pagit et sub reuolutōe septē miliū annox includit Per septuaginta enī dies. septuaginta centenas annox intelligim⁹. Ab inicio aūt mūdi vsqz ad ascensionē sex milia annox computamus. et tūc vo quicquid tpis sequitur vsqz ad finez mūdi sub septimo millenario comp̄bendim⁹. cui⁹ terminū sol⁹ de⁹ nouit. Nos igit christ⁹ in sexta etate mūdi ab boc exilio in spe eterne retributionis. reddita innocentie stola p baptismū eripuit. Ex cōsūmato tpe nostri exilij vtraqz stola nos perfecte decorabit. Hinc ē q̄ in ℞ tpe deuiatōis ꝛ exilij cātica leticie deponim⁹. sz tñ i sabbato pasche vnū alleluia decantam⁹. tāq̄z in spe eterne patrie gratulātes. ꝛ stolā innocentie

in sexta mūdi etate p xp̄m recupantes. Cui etiā tract⁹ subijcit. p quē sig̃ficat labor quem adhuc ad impletiōem mādator̄ dei habere debem⁹. In sabbato post pascha in q̄ vt dictū ē termiat septuagesima. duo alleluia cātam⁹. q; cōpleto hui⁹ mūdi termino dupli cē stolā glorie ꝓsequemur. ¶ Alia ē rō ppter rep̄sentatiōem. quoniā septuagesima rep̄sentat septuaginta annos quib⁹ filij isrl̄ sub captiuitate babilonica fuerunt. Et quē admodū illi deposuer̄ organa sua dicētes. qūo cātabim⁹ cāticū dñi. ꝛc. sic ⁊ nos cāticā laudis deponim⁹. Postea vo data illis licē tia redeūdi a ciro sexagesimo āno ceperunt letari. ⁊ nos q; in sabbato pasche tāq; i sexagesimo āno alla cantam⁹ eor̄ rep̄sentando leticiā. Et tñ illi in apparatu redit⁹ ⁊ in colligēdo sarcinulas multū laborauerūt. et nos post alla tractū statim subiūgim⁹ q̄ laborē significat. Sabbato aūt q̄ septuagesima terminat duo alleluia cantam⁹. eor̄ plenam leticiā ꝑquā puenerūt in patriā figurantes. Hoc etiā tps captiuitatis ⁊ exilij filior̄ israhel rep̄sentat tps nrē pegrinatōis. q; sic ipsi in sexagesimo āno fūt liberati. sic nos i sexta mūdi etate Et sicut adhuc in colligēdo sarcinulas laborauer̄. sic ⁊ nos eē liberati i completiōe mādator̄ laborā⁹. Et cū ad patriā puentū fuerit. labor oīs cessabit. ⁊ gla ꝑfecta erit. et duplex alla i corpe et aīa cātabimus.

¶ In Ḥ igit̄ tpe exilij eccīa multis tribulationib⁹ pssa. et fere in baratro desperatōis posita. ab alto trabēs suspiria clamati officio et dicit. circūdederunt me gemit⁹ mortis. ꝛc. et ostendit multiplicē sui tribulatōez quā hz ⁊ p miseria ꝓtracta ⁊ p duplici pena inflicta ⁊ p culpa q̄ ad aliq̄s cōmissa. Et tñ ne desperet ꝓponit̄ ei i euāgelio et in epla triplex salubre remediū. ⁊ triplex p̄miū. Remediū est vt si ab illis vult ꝑfecte liberari. i vinea anie sue laboret abscidēdo vicia ⁊ pcta. postea in stadio p̄ntis vite sue currat p pnie opa. deinde viriliter in agone pugnet ꝓ oīa dyaboli tēptamenta. Et si Ḥ fecerit triplex p̄miuz habebit. q; laborāti dabit denari⁹. currenti brauiū. pugnāti corona. ¶ Quia et. lxx. sig̃ficat tp̄us nrē captiuitatis. ꝓponit nob remediū p q̄d a captiuitate possum⁹ liberari. scz per cursum fugiendo. p pugnā p̄liando. p denariū redimendo.

XXXII A

De sexagesima.

Exagesima incho

atur in dñica in q̄ cāta. exurge q̄re obdormis dñe. et terminat in q̄rta feria post pascha. ¶ Instituta ē aūt ꝓp̄ redemptōez. ppter significatōez. et ppter rep̄sentatōem. Propter redemptōem. quoniā melchiades papa ⁊ btūs siluester statuerūt vt bis in oi sabbato comederet ne ppter abstinentiā quā hoies sustinuer̄ in sexta feria in q̄ oi tēpe ieunandū ē. natura debilitaret. In redemptōez ergo sabbator̄ illi⁹ tpis vnā septimanā q̄dragesime addiderūt. ⁊ sexagesimā vocauerunt. ¶ Alia rō ē ppter significationē. quoniaz sexagesima sig̃ficat temp⁹ viduitatis eccīe ⁊ merorē illi⁹ p absentia spōsi. quoniā fruct⁹ sexagesimus debet viduis. In ꝓsolationē ād illi⁹ p absentia sponsi q̄ ad celos rapt⁹ ē dant eccie due ale. scz sex operū misc̄die exercitatio. ⁊ decalogi impletio. Vñ sexagesima sonat sexies decē. vt p sex intelligantur sex opa misc̄die. p decez intelligat decalogus. ¶ Tertia rō ē ppter rep̄sentatōez Nam sexagesima nō solū sig̃ficat temp⁹ viduitatis. sz et misteriū nrē redemptiōis rep̄sentat. Nā p decē intelligitur bō q̄ ē decima dracma. eo q; fact⁹ sit vt ruinā nouē ordinū repararet. vel intelligitur per decē eo q; constat ex q̄ttuor humorib⁹ q̄ntū ad corp⁹. et hz tres potētias in aīa. scz memoriā. intelligentiā. et voluntatē. q̄ facte fūt vt seruiāt beatissime trinitati. vt in ip̄az fideliter credamus ip̄am feruenter diligā⁹. et sp in memoria teneam⁹. Per sex intelligūtur sex misteria p q̄ bō decim⁹ est redempt⁹. que sunt incarnatio. natiuitas. passio. descensio ad inferos. resurrectio. et in celū ascensio. Et ꝓtendit sexagesima vsq; ad quartā feriā post pascha. in qua cantat. venite bñdicti p̄ris mei. qa illi q̄ in operib⁹ misc̄die se exercent. audient istud venite benedicti. vt ip̄e christus testatur. vbi tūc sponse ianua aperietur. ⁊ amplexu spōsi

fruetur. In epistola admonet vt instar pauli tribulatōem de absentia spōsi patienter toleret. In euangelio vt seminatōi bonoꝝ operū sp insistat. Et q̄ q̄i desperans clamauerat circūdederūt me gemit⁹ mortis. nunc q̄z ad se rediens petit in officio in tribulatōib⁹ adiuuari. et ab ip̄is eripi dicēs. Exurge dñe. ꝛc. Et ponit ibi triplex exurge. Quidaz ei sūt in ecclesia q̄ aduersis p̄munt. sz nō deiciuntur Quidā q̄ p̄munt et deiciūt. Quidā q̄ nec p̄munt nec deiciūt. tñ q̄z aduersa nō tolerant piculū est ne p̄spera ipos frangant. Clamat ergo eccīa vt exurgat quātū ad p̄mos ipos pfortando. cū dormire videat ip̄os non erip̄ēdo. Clamat vt exurgat q̄ntū ad secūdos ip̄os ꝓuertendo a quib⁹ videt faciē auertisse ip̄os quodā̄modo repellendo. Clamat vt exurgat q̄ntū ad tertios ip̄os in p̄speris adiuuando et liberando.

XXXIII A

De quinquagesima.

Quinquagesima

Q durat a dñica in q̄ cantat. esto mihi in deū p̄tectorē. ꝛc. et terminat i ip̄o die pasche. Instituta ē aūt ppt̄ suppletionē. et ppter significatōez. ꝛ ppter rep̄sentationē. Propter suppletionē quoniā cū debeamus. xl. dieb⁹ ieiunare ad similitudinē xp̄i. et nō sūt ibi nisi. xxxvj. dies ieiunabiles. q̄z in dñicis nō ieiunat. tū ppter leticiā ꝛ reuerentiā resurrectōis. tū exēplo xp̄i q̄ ipa die resurrectōis bis comedit. sz q̄n intrauit ad discipulos ianuis clausis. et illi obtulerūt ei partē piscis assi et fauū mellis. et iterū cū discipul' euntib⁹ in emaus ꝑm q̄sdā. ideo p suppletōe dñicarū addite sūt q̄ttuor dies Et ite clerici vidētes q̄ sicut p̄cedebāt pp̄m ordine. ita precedere deberēt sanctitate. p duos iteruz dies ante illos q̄ttuor abstinere ꝛ ieiunare incipiunt. Et sic vna septimana addita ē q̄ ꝛ quinquagesima noīat. et ꝟ papa ibelesphor⁹ ordinauit. vt ait ambro. Alia rō ē ppt̄ sign̄ificationē. quoniā q̄nquagesima significat tēpus remissionis. i. tempus penitētie in qua oīa remittūt. q̄nquagesim⁹ ei annus erat iubileus. q̄ erat annus remissionis. q̄z tunc debita dimittebant. serui liberabant. et oēs ad suas possessiones reuertebāt. Per qđ signi ficabat q̄ p penitētiā dimittūtur debita peccatoꝝ. liberant oēs a seruitute demonū. ꝛ reuertūtur ad possessiones celestiū mansionū

Tertia rō est ppter rep̄sentationē. Nam q̄nquagesima nō solū temp⁹ remissionis significat. sz etiā statū beatitudinis rep̄sentat. Nam in q̄nquagesimo anno serui efficiebātur liberi. in q̄nquagesimo die a die agni immolati lex data ē. in q̄nquagesimo die a pascha dat⁹ est sp̄ūs sanctus. Et ideo hic numerus beatitudinez rep̄sentat. vbi erit adeptio libertatis. cognitio veritatis. et perfectio caritatis. Tria aūt sūt necessaria q̄ ponūt nobis in epl̄a et in euangelio ad ℔ q̄ opa penitentie sint pfecta. sz caritas q̄ ponitur in epistola. memoria dñice passionis et fides. q̄ intelligit p illuminatōem ceci. ꝛ ℔ ponunt in euangelio. Nam fides ip̄a opa facit acceptabilia. q̄z sine fide impossibile ē placere ꝺo Memoria dñice passionis facit esse facilia. Vñ greg. Si passio xp̄i ad memoriā reducitur. nihil ē qđ nō equo aio toleret. Caritas facit eē ꝓtinua. q̄z sic dicit greg. Amor ꝺi nō potest eē ociosus. opatur ei magna si ē. si aūt operari negligit amor nō ē. Et sicut in p̄ncipio eccīa q̄ desperās clamauerat. circūdederūt me. ꝛc. et postmodum ad se rediēs adiuuari petebat. ita hic iam cōcepta fiducia et spe venie ppter penitentiā orat et dicit. Esto mihi in deū p̄tectorē. ꝛc. vbi quattuor petit. scilz protectionē. firmamentū. refugiū. et ducatū Omēs enī filij sui aut sūt in gratia. aut sunt in culpa. aut ī aduersis. aut in p̄speris. Illis q̄ sūt in grā petit firmamētum. vt sc̄z ī ip̄a grā ꝓfirmetur. Illis q̄ sunt in culpa petit vt deus sit eoꝝ refugiū. Illis q̄ sūt in aduersis petit p̄tectionē. vt in ip̄is tribulatōib⁹ p̄teganť. Illis qui sunt in p̄speris petit ducatum. vt sc̄z in ip̄is a deo innocenter ducātur. Terminatur aūt q̄nquagesima vt dictū ē in die pasche. q̄z pnia ad nouitatē vite facit resurgē. In hoc tempe psalmus quinquagesimus scilicet miserere mei deus. qui est psalmus penitentie et remissionis plurimum frequētatur.

XXXIIII A

De quadragesima.

Quadragesima in

Q cipit a dñica qua cantat inuocauit me. Ubi ecclia q̄ tot tribulatōibus pressa clamauerat.circumdederūt me.ꝛc.Et postmodu3 respirauerat inuocādo adiutoriū dicens. exurge.ꝛc.et Esto mihi in deum protectorē.ꝛc.nūc ostendit se exauditā dicens. Inuocauit me.ꝛc. Notandū aūt q̄ quadragesima ptinet.xlij.dies cōputatis dñicis diebus.ex quib9 dum .vj. dies dñicales subtrahūtur remanēt.xxxvj. dies in abstinētia qui sūt decima toti9 anni. Ann9 enī b3 trecentos sexaginta q̄nq3 dies q̄z triginta sex sunt decima. Sed q̄ttuor dies p̄cedētes addunt.vt sacer numerus quadraginta dierum impleatur.quem saluator suo ieiunio consecrauit.

Quare āt ī ℟ numero q̄dragenario ieiuniū obseruam9.triplex rō assignari p̄t. Prima ē augustini.quoniaz matthe9.xl.generationes xp̄i posuit. Ad ℟ igitur dñs suo quadragenario numero ad nos descēdit.vt nos ad eū nostro q̄dragenario ascendam9. Aliā assignat idē dicēs.ad ℟ vt habeam9 q̄nquagenariū q̄dragenario addend9 est denari9. qz ad ℟ vt veniam9 ad btām requiē.oportet nos toto p̄ntis vite tpe laborare. Uñ z dñs xl.dieb9 cū discipulis mansit.et post decima die spūmsanctū paclitū misit. Tertiam assignat magister p̄positin9 in sūma de officio dicēs. Ad̄ūdus in q̄ttuor ptes.et annus in q̄ttuor tēpa diuidit.et hō ex q̄ttuor elemētis et q̄ttuor cōplexionib9 p̄stituit.z nouā legē q̄ in q̄ttuor euāgelijs p̄sistit.z veterē q̄ in decē mandatis trāsgressi sum9. Oportet ergo vt denari9 p̄ q̄ternariū mltiplicet.vt sic quadragenariū faciam9.i. mādata veteris z noue legis toto tpe vite hui9 impleam9. Constat q̄dem corp9 nostrū sicut diximꝰ ex q̄ttuor elementis.q etiā q̄ttuor sedes in nobis habēt. Nam ignis in oculis.aer in lingua z aurib9.aqua in genitalib9.terra in manib9 z alijs membris dñat. In oculis igit curiositas.in lingua z aurib9 scurrilitas.in genitalibus voluptas.in manib9 z in alijs mēbris est crudelitas. Hec quattuor p̄fitet publicanus. Quia enī a longe stat p̄fitet luxuriam q̄ est fetida q̄ dicat.non audeo appropiq̄are dñe.ne in naribus tuis feteam.q non audet oculos ad celū leuare.p̄fitetur curiositatem.q manu pcutit pectus.p̄fitetur crudelitatem.q dicit ppicius esto mihi peccatori confitetur scurrilitatē. Nam scurre p̄fuerunt vocari pctōres.vel potius leccatores. Hec p̄positin9 B Gregori9 q3 in omelijs tres poit rōnes dicēs.Cur ī abstinentia quadragenari9 numer9 custodit.nisi qz vi9 decalogi p libros q̄ttuor sancti euāgelij īpletur. In ℟ et mortali corpe ex q̄ttuor elementis subsistim9.z p voluptates eiusdē corpis p̄ceptis dñicis p̄trariamur. Quia ergo per carnis desideria decalogi mādata p̄tempsimus dignū ē vt eandē carnē q̄terdecies affligam9. A p̄nti q̄z die vsq3 ad pascha sex hebdomade.i. q̄dragintaduo dies veniunt ex q̄bus dum sex dies dñici de abstinētia abstrahunt triginta sex in abstinētia remanēt. Bū vo p trecentos sexaginta q̄nq3 dies ann9 ducit q̄ anni nostri decimas deo damus. Hec greg.

Quare āt nō obseruam9 nostrū ieiuniū eodē tpe q̄ xp̄s ieiunauit.q statim p9 baptismū istud inchoauit.sed cū pascha potius istud p̄tinuam9.quadruplex rō assignatur.in sūma de officio magistri iohis beleth

Prima ē vt si volum9 cū xp̄o resurgere qz p nobis ip̄e ē passus.z nos cū eo pati debemus.

Secda cā ē vt filios israbel imitemur q̄ p̄mo eo tpe exierūt de egipto.postea eo tpe de babilonia.q̄ inde p̄bat.quoniam tam isti q̄z illi statim qñ egressi sunt celebrauerūt pascha. Sic et nos imitātes eos ℟ tpe ieiunam9.vt de egipto et babilonia.i. ℟ mūdo in terrā eterne hereditatis ingredi mereamur.

Tertia cā ē quoniā seruoz libidinis in tpe veris magis solet nos accēdere. vt ergo refrenem9 corpis estū in ℟ tpe maxime ieiunam9.

Quarta ē.qz statim p9 ieiuniuz debemus corp9 dñi accipe. Sicut ergo filij isrl̄ p̄usq3 comederēt agnū affligebāt se z comedebāt agrestes lactucas z amaras ita z nos debem9 p ppniaz p̄us affligi.vt digni valeam9 comedere agnū vite.

De ieiunio quattuor temporum.

XXXV A

IEiunia quattuor tēpora a calixto papa instituta sūt Fiūt āt bec ieiunia quater i anno ām q̄ttuor tpa ip̄i⁹ anni. et b⁹ ē multiplex rō ¶ Prima est quoniā ver ē calidū z humidum. estas calida et sicca. autūn⁹ frigid⁹ et siccus. biems frigida z humida. Ieiunam⁹ igit in vere vt noxiū humorē. i. luxuriā i nobis temperem⁹. in estate vt noxiū calorez. id est. auariciā in nobis castigem⁹. in autūno vt castigem⁹ ariditatē supbie. in biemē vt castigem⁹ frigus infidelitatis z malicie ¶ Secūda rō est quare scz quater in anno ieiunamus. quoniā p̄ma bmōi ieiunia fiūt i marcio. scz in p̄ma septimana q̄dragesime. vt in nobis marcescant vicia. nō enī oīno possūt extingui. Vel pot⁹ vt in nob virtutū germina oriant. In estate fiūt secūda. vt i septima na pentbecostes. q̄ tūc venit spūssanctus. z nos debemus esse feruentes i spūsancto. In septēbri fiūt ante festū sancti michaelis tertia ieiunia. quoniā fruct⁹ tūc colligūt. z nos debem⁹ deo reddere fruct⁹ bonor operum. In decēbri fiūt quarta. quoniaz tūc moriūt herbe et nos debemus mortificari mundo. ¶ Tertia ratio ē. vt iudeos imitemur. Iudei q̄dem quater in anno ieiunabant. scz añ pascha. ante pentbecostes. añ scenopbegiam. id ē. ante infixionē tabernaculi i septembri. z ante encenia. i. ante dedicatōnez in decēbri. ¶ Quarta rō ē. quoniā bō ꝓstat ex q̄ttuor elemētis q̄ntuz ad corp⁹. et trib⁹ potētijs. scz rōnali. cōcupiscibili. et irascibili. q̄ntum ad aiaz. Ut ergo hec moderent in nobis. q̄ter i anno p tres dies ieiunam⁹. vt quaternari⁹ referat ad corp⁹. ternari⁹ vo ad aiaz. Et bē rōnes sunt magistri iohis beleth. ¶ Quita rō est quoniā vt dicit iohes damascenus in vere augmentat sanguis. in estate colera. in autūno melancolia. in bieme flegma. Ieiunamus igit in vere vt in nobis debilitet sanguis ꝓcupiscentie z inepte leticie. Sanguineus enī est libidinosus et letus ¶ In estate vt debilitet colera iracundie et fallacie. Colericus enī est naturaliter iracund⁹ z versut⁹. In autūno vt debilitet melācolia cupiditatis z tristicie. Melācolic⁹ enī est naturaliter cupid⁹ z tristis. in bieme vt debilitet flegma bebetudis z pigricie. Nā flegmatic⁹ naturaliter est bebes et piger. ¶ Sexta rō ē. q̄niaz ver compat aeri. estas igni. autumnus terre biems aque. Ieiunam⁹ igit in vere. vt i nob edomet aer elatōis z supbie. In estate vt in nobis edomet ignis cupiditatis z auaricie. In autūno vt edomet terra frigiditatis spūal' et tenebrose ignorantie. In bieme vt edomet i nob aqua leuitatis z incōstātie ¶ Septima rō ē. q̄niā ver refert ad puericiā. estas ad adolescentiā. autūn⁹ ad maturitatez siue virilē etatē. biems ad senectutē. Ieiunamus igit in vere vt sim⁹ pueri p innocentiā. i estate vt efficiamur iuuenes p ꝓstantiā z fortes vitando incōtinētiam. in autūno vt efficiamur maturi p modestiā. in bieme vt efficiamur senes p prudentiā z bonestā vitā. vl' potius i bieme vt satisfaciā⁹ quicq̄d p illas q̄ttuor etates offendim⁹. ¶ Octaua rō ē magistri guill'. altisiodorensis. Ideo ei i q̄ttuor anni tēpib⁹ ieiunam⁹. vt emēdem⁹ q̄ in illis q̄ttuor anni tpib⁹ deliq̄m⁹. Et fiūt p tres dies. vt satisfaciam⁹ in die q̄d deliquim⁹ i mē se. Et fiūt in feria q̄rta. q̄ tūc dñs a iuda traditus fuit. in sexta feria. q̄ in ea crucifix⁹ fuit in sabbato. quia i sepulcro iacuit. z q̄ tristes erāt apostoli de nece sui dñi.

XXXVI A

De sancto Ignacio.

IGnacius dicitur quasi ignem patius. id est ignem patiens diuini amoris.

IGnaci⁹ fuit discipul⁹ beati iohis z ep̄s antbiocen⁹. Hic ep̄lam ad beatā virginē direxisse legitur in ꝟbis Christifere marie suus ignacius. De neo pbicum iobannisq̄ tui discipulum cōforta re z consolari debueras. De iesu ei tuo pcepi mira dictu. et stupefactus sum ex auditu. At te aūt q̄ semp fuisti ei familiarit cōiuncta

et secretoꝝ eiꝰ ꝓscia. desidero ex aīo fieri certioꝛ ex auditis. Ualeas ꝛ neopbici q̄ mecum sūt ex te ꝛ pte ꝛ in te ꝓfortenť. Btā āt vgo dī genitrix maria in ꝟ̄ ba sibi rn̄dit. Ignacio dilecto ꝓdiscipło. būilis ancilla xp̄i iesu. Be iesu q̄a iob̄ane audisti ꝛ didicisti vera sť. illa credas. illis inbereas. ꝛ xp̄ianitatis votū firmiter teneas. ꝛ mores ꝛ vitā voto cōformes. Uenīā aūt vna cū iob̄e te ꝛ q̄tecū sūt visere Bta et viriliter age in fide nec te cōmoueat plecutōis austeritas. sꝫ valeat et exultet sp̄s tuꝰ in deo salutari tuo amē. ¶ Tante āt autoꝛitatis btūs ignaciꝰ extitit. q̄ ei dyonisius pauli apostoli discipulꝰ. q̄ fuit in pb̄ia tā sūmus. et in diuina sciētia tā pfectꝰ. ꝟbū beati ignacij ad ꝓfirmatiōeꝫ dictoꝝ suoꝝ tanq̄ꝫ p autoꝛitate adduxerit. Cū ei vt ipe in libꝛo de diuinis noīb̄ꝰ attestať. q̄dam nomē amoꝛis in diuinis rep̄benderēt dicentes in diuinis nō tam eē nomen amoꝛis q̄ꝫ dilectōnis. voꝛlens ostendere ꝟ noīe amoꝛis poīa ī diuinis eē vtendū ait. Scribit ei diuinus ignacius amoꝛ meus crucifixꝰ est. Legiť in histoꝛia tripertita q̄ ignaciꝰ audiuit angelos cantātes antipbonas sup montē quendā. ꝛ exīde statuit antipbonas cantari in eccīa ꝛ psalmos ꝟm antipbonas intonari. B ¶ Cū ergo btūs ignaciꝰ diu p paceeccie dn̄m exoꝛasset nō suū sꝫ infirmoꝝ piculuꝫ metuēs trayano imperatoꝛi q̄ cepit anno dn̄i. c. de victoꝛia re deūti. et xp̄ianis omnib̄ꝰ mortē minanti occurrit. et libere se xp̄ianū eē asseruit. Quem trayanꝰ ferro victū decē militib̄ꝰ tradidit. et romā adduci p̄cepit. minās eidē q̄ traderet ibidē bestijs deuoꝛandꝰ. Cū ergo romā duceret ad oēs ecclias ep̄las destinabat. et eas in fide xp̄i ꝓfirmabat. Inter quas vnā scꝑsit ad romanā eccīam. sicut legiť in histoꝛijs ecclesiasticis. rogans ne suū martyriū ipediat vbi sic dicit. A siria vsqꝫ romā cū bestijs tra mariq̄ꝫ depugno. die ac nocte cōnexꝰ ꝛ colligatus decē leopardis militib̄ꝰ ducoꝛ ad custodiā datis. q̄ ex bn̄ficijs nostris seuioꝛes fiunt. sed ego eoꝝ nequicijs magis eruditoꝛ. O salutares bestie q̄ preparanť mibi. qn̄ venient. qn̄ emittenť. quando eis licebit carnibus meis frui. Inuitabo eas ad deuoꝛatōeꝫ meā. et dep̄cabor ne forte vt in nōnullis fecerūt. timeant ꝓtingere coꝛpus meū. q̄nimo et si cūctabūtur. ego vim faciā. ego me ingeraꝫ Bate queso veniā. ego noui q̄d mibi expedit. Ignes. cruces. bestie. dispersiones ossiuꝫ. discerptōnes omniū mēbroꝝ. et totiꝰ coꝛporis. et oīa pene in me vnū supplicia dyaboli arte quesita ꝓflētur dūmodo ih̄m xp̄m merear adipisci. C ¶ Cum ergo romā venisset et ad trayanū ductꝰ fuisset. dixit ei trayā Ignaci cur antiochiā rebellare facis. et gentem meā ad xp̄ianitatē ꝙuertis. Cui ignaciꝰ Utinā et te possem ꝙuertere. vt sp obtineres fortissimū p̄ncipatū. Cui trayanꝰ. Sacrifica dijs meis. et sacerdotū omniuꝫ princeps eris. Cui ignaciꝰ. Nec dijs tuis sacrificabo. nec tuā affecto dignitatē Be me quicq̄d vis facere poteris. sed nullatenus me mutabis. Trayanus dixit. Nſplūbatis scapulas eiꝰ cōtundite. et vngulis latera laniate. et duris lapidibus eius vulnera cōfricate. Cūq̄ꝫ ꝟ̄ oīa in eum fecissent. et ipe immobilis p̄maneret dixit trayanꝰ Carbones viuos afferte. ꝛ ip̄m nudis plantis desup ambulare facite. Cui ignacius. Nec ignis ardēs. nec aqua bulliens poterit in me xp̄i iesu caritatē extinguere. Cui trayanus. Maleficia sūt bec q̄ tāta patiens nō ꝓsentis Cui ignacius. Nos xp̄iani malefici nō sumus. sed in lege nostra maleficos viuere pbibemꝰ. Sed vos malefici estis q̄ ydola adoꝛatis. Trayanꝰ dixit. Boꝛ sum eius vngulis laniate. et plagas sale perfundite. Cui ignaciꝰ. Nō sūt ꝓdigne passiones buiꝰ tp̄is ad futurā gl̄aꝫ. Trayanꝰ dixit. Jam nūc eū tollite. vinculis ferreis alligate in cippo ī imo carceris custodite. sine cibo ꝛ potu eū eē p̄mittite. et post triduū deuoꝛandum bestijs date. Tertia igitur die imperatoꝛ et senatus oīsqꝫ pplūs ꝙuenerī vt viderēt ep̄m antbiocenū q̄ erat cū bestijs pugnaturus. Dixitq̄ꝫ trayanus. Quoniaꝫ ignacius superbus et cōtumax est ip̄m alligate. et duos leones ad ip̄m laxate. vt nec ꝟllas reliquias ex eo relinquant. Tūc sctūs ignaciꝰ dixit ad populū q̄ astabat. Uiri romani qui boc certamen aspicitis. non sine mercede laboraui. q̄ non ꝓpter prauitatē. sed ꝓpter pietatē

De purificatõe beate marie uirgis.

bec patior. Deinde cepit dicere sic legit in hi storia ecclesiastica. Frumentũ xpi sũ. bestia rũ dentib⁹ molar vt panis mũd⁹ efficiar. Hoc audiẽs impator dixit. Grãdis ẽ tolerantia xpianor. Quis grecor tãta toleraret p deo suo. Rñdit ignati⁹. Non hec mea vtute. sed xpi adiutorio toleraui. Tũc sanct⁹ ignaci⁹ cepit leones puocare. vt ad se deuorandus accurrerẽt. Accurrẽtes igit duo seui leones ipm tantũmodo pfocauerũt. carnẽ tñ eius nullaten⁹ tetigerũt. Trayan⁹ aũt ꝑ videẽs cũ nimia admiratõe discessit. pcipiens vt non phiberet si qs vellet tollere corp⁹ eius. Qua ppter xpiani corp⁹ ei⁹ tulerũt. et ipm honorifice sepelierũt. Cũ aũt trayan⁹ quasdaz lras recepisset. in quib⁹ plini⁹ secũdus xpianos qs impator occidi iusserat plurimũ cõmendabat doluit de his q ignacio intulerat. et pcepit vt null⁹ xpian⁹ inquireret. si qs tñ incideret puniret. ꝑ Legit aũt q beatus ignaci⁹ inter tot tormentor genera nũq ab inuocatiõe nois iesu xpi cessabat. Quez cũ tortores requirerẽt. cur ꝑ nomẽ totiẽs replicaret ait. Hoc nomẽ cordi meo inscptuz habeo. et ideo ab ei⁹ inuocatõe cessare ñ valeo. Ad⁹ mortẽ igit ei⁹ illi q audierãt volẽtes curiosi⁹ experiri. cor ei⁹ ab ei⁹ corpe auellunt. et illud scindẽtes p mediũ. totũ cor ei⁹ inscptũ ꝑ noie iesus xps lris aureis inueniũt. Ex quo ex ꝑ plurimi crediderũt. De ꝑ sancto sic dicit bernñ. sup psalmũ. qui habitat. Magnus ille ignacius auditor discipuli quẽ diligebat iesus. martyr et ipe. cui⁹ pciosis reliquijs nostra est ditata pauptas. Maria quidem in plurib⁹ quas ad eã scpsit epistis christiferaz cõsalutat. Egregi⁹ plane titul⁹ dignitatis. et cõmendatio honoris immẽsi.

De purificatõe beate marie virginis.

XXXVII A

Purificatio beate virgis marie quadragesimo die post natiuitatẽ dñi facta est. Consueuit aũt illud festũ trib⁹ nominib⁹ appellari. scilz purificatio. ypapanti. et candelaria.

Purificatio aũt dr ex eo q q̃dragesima die a natiuitate dñi btã ỽgo maria ad tẽplũ venit. vt ꝑm legis ꝓsuetudinẽ mũdaret. cũ tñ sub illa lege nõ teneret. Preceperat aũt lex Leuitici. xij. q mulier q̃ suscepto semine filiũ peperisset imunda eẽt septẽ dieb⁹. imunda scz a ꝓsortio boim et ab ingressu tẽpli. Sz cõpletis septẽ dieb⁹ mũda quidez efficiebatur q ad ꝓsortiũ boim. sed adhuc vsqz ad. xxxij. diẽ q ad ingressum templi imunda erat. Tãdem cõpletis quadraginta dieb⁹. quadragesima die templũ intrabat. et puerũ cũ muneribus offerebat. Si vero feminã peperisset duplicabant dies. et q ad ꝓsortium hominũ et q ad ingressum templi. Quare ãt dñs ꝑceperit vt quadragesima die puer in tẽplo offerret triplex potest eẽ ratio. Una vt p ꝑ intelligat q sicut puer quadragesima die in materiale templũ inducit. sic et quadragesima die a cõceptõe vt sepi⁹ anima in corp⁹ tanq̃z in suũ templũ infundit. sicut dr in scolastica historia. licet phisici dicãt. q quadraginta sex diebus corpus pficiat. Secũda vt sicut anima quadragesima die corpori infusa ab ipo corpe maculat. sic quadragesima die templũ ingrediens p hostias ab ipa macula amplius expiet. Tertia vt p ꝑ detur intelligi q in templum celeste merent ingredi. qui decem precepta cum fide quattuor euangeliorũ voluerint obseruare. In parturiente vero feminã duplicant dies quo ad tẽpli ingressionẽ. sicut et duplicant quo ad corporis formatõnem. Nam sic in q̃draginta diebus corpus masculi organizat et pficit. et in q̃dragesima die aia infunditur vt sepius. sic corp⁹ femine in. lxxx. pficitur. et octuagesima die aia vt sepi⁹ inspiratur. Quare ãt duplo corp⁹ femine tardi⁹ pficit in vtero q̃z corpus viri et ei aia infunditur. obmissis rationib⁹ naturalib⁹ triplex rõ assignari põt. Prima quoniã xps assũpturus erat carnem in sexu virili. ideo vt ipm sexũ honoraret. et ampliorẽ sibi grãz faceret voluit vt puer citius formaret et mater citi⁹ mundaret. Secũda vt quoniã mulier plus peccauit q̃z vir. et sic erũne ei⁹ ab erumnis viri duplicate sunt

De purificatõe beate marie uirgis.

exterius in mũdo.sic ꝛ duplicari debuerunt interi⁹ in utero. ¶ Tertia ut ꝑ ℞ intelligi deꝫ q mulier quodãmodo plus fatigauit deuꝫ q̃ꝫ uir.ex eo q ampli⁹ deliqt. Be⁹ ei q̃dãmõ in nris prauis operib⁹ fatigat Unde ipe dic Ysaie.xliij. Seruire me fecisti in pctis tuis. Et itez dicit hieremie.vj.Laboraui sustinẽs ¶ Beata igit ỽgo huic legi purificatõis nõ tenebat.qz nõ peperit suscepto semie sed mistico spiramie. Uñ moises addidit suscepto semine.cũ iñ necesse non erat q̃ntũ ad alias mulieres q̃ oẽs suscepto semine pariũt.ſꝫ iõ addidit ut dicit bernñ.qz timuit in matrẽ dominj blasphemiã irrogare. ¶ Uoluit tñ ī ℞ se subdere legi ꝓpter q̃ttuor rões. Prima ratio est.ut exemplũ hũilitatis daret. Unde dicit bernñ. Uere btã ỽgo nõ habes causã nec tibi opus est purificatiõe. Sed nũquid filio tuo opus erat circũcisione. Esto inter mulieres tanq̃ꝫ una illaꝝ. Nam ꝛ fili⁹ tuus sic est in medio pueroꝝ. Nec aũt humilitas nõ solum fuit ex parte matris.sed etiã ex ꝑte filij q̃ similiter voluit se in ℞ subdere legi. Nam in natiuitate se habuit ut pauꝑ homo.in circũcisione ut pauper ꝛ peccator homo.ſꝫ hodie ut pauꝑ et peccator ꝛ seruus homo. Ut pauper in eo q oblatõem pauperũ elegit.ut peccator in eo q ipe cũ matre voluit expiari. ut seruus in eo q voluit redimi. Sic etiã voluit postmodũ baptizari .non ꝓpter culpam purgandã sed ꝓpter ei⁹ humilitatẽ maximã ostendendã. Nam omnia remedia ꝓtra originale peccatuꝫ instituta xp̃s in se assumere voluit.non qz aliquaten⁹ indigeret.ſꝫ ut humilitatem suã maximã nobis ostenderet.et ut illa remedia ꝑ tempe suo bona fuisse mõstraret. ℞ ¶ Quinqꝫ enĩ remedia cõtra ipm originale peccatum per processum temporis instituta sunt. quorũ tria ſm q̊d dicit hugo de sancto victore in lege veteri instituta sunt.scꝫ oblatõnes.decimationes.et sacrificiorũ immolationes.ꝑ que maxime opus nostre redemptõis exp̃mebat. Nam mod⁹ redimendi exp̃mebat ꝑ oblatõem.ipm p̃ciũ ꝑ sacrificiũ in q̊ erat sanḡnis effusio.ipm redemptũ ꝑ decimatõem.qz bõ significat ꝑ decimã dracmaꝝ. Primũ ergo remedium fuit oblatõ. Uñ chayn obtulit ex munera ex frugib⁹.ꝛ abel de gregib⁹. Secũm fuit decimatio. Uñ et abraã melchisedech sacerdoti decimas obtulit Nam ſm aug.decimabat q̃ curabat. Tertiũ fuit sacrificioꝝ immolatio. Ipa ei sacrificia ſm q̃ dicit Greg.erãt ꝓtra originale peccatum. Quia tñ exigebat ut ad minus alter parentũ fidelis essꝫ.ꝛ aliqñ utriqꝫ infideles eẽ poterãt .ideo aduenit q̃rtum remediũ scꝫ circũcisio.q̃ siue parẽtes fideles essent siue infideles valebat. Sed qz illud remediũ nõ poterat ꝓuenire nisi solis marib⁹ nec ianuã paradisi poterat aperire.ideo successit ei q̃ntum remediũ scꝫ baptism⁹ qui est cõmunis omnib⁹.ꝛ ianuã celi aperit. Primũ igit remediũ xp̃us quodãmõ assũpsisse videt qñ in templo a parentib⁹ est oblatus. Secundũ remedium quodãmõ assumpsit qñ quadraginta dieb⁹ ꝛ noctib⁹ ieiunauit. qz eni nõ habebat unde solueret decimas rerũ.saltẽ deo obtulit decimas diez. Tertium assũpsit qñ mater ei⁹ par turturũ aut duos pullos colũbarũ ꝓ eo obtulit ut inde sacrificiũ fieret.uel qñ in cruce se sacrificiũ obtulit Quartũ qñ se circũcidi pmisit. Quintũ qñ a ioh̃e baptisma suscepit. ¶ Secda rõe.ut legẽ impleret. Non ei venerat dñs legẽ solure.ſꝫ adimplere. Nam si in ℞ legẽ soluissꝫ potuissent se iudei excusare ꝛ dicere. Quoniaꝫ doctrinã tuã nõ recipim⁹ ex eo q dissimilis es patrib⁹. nec legis traditiones obseruas. Triplici aũt legi hodie se xp̃s et ỽgo sꝫiecit. Primo legi purificatõis in significatõnem ỽtutis ut postq̃ꝫ oĩa bñ fecerim⁹ dicamus q serui inutiles sum⁹. Secõ legi redemptõis ad exemplũ humiliatis. Tertio legis oblationis ad exemplũ pauptatis. ¶ Tertia rõ est ut legẽ purificatõis terminaret. Sic enĩ adueniente luce cessant tenebre.ꝛ adueniẽte sole recedit umbra.sic ꝛ adueniẽte purificatione uera.cessauit purificatio tipica. Ibi ei aduenit uera purificatio nostra.i.xp̃us qui actiue dr purificatio.ex eo q nos ꝑ fideꝫ purificat.ſm quod dr.fide purificans corda eorum. Hinc enĩ ẽ q nec de cetero prẽs tenent ad solutõem.nec matres ad purificatõꝫ. uel templi ingressionẽ.nec filij a dilla redẽptõeꝫ

De purificatõe beate marie virgis.

Quarta ratio est vt nos purificãdos instrueret. Quinqz ãt modis fit purgatio ab infamia ſm iura licet tres inhibeãt. ſm q̃s z nos purgari debem⁹. ſcz iuramento qđ significat peccati abrenũciationẽ. aqua q̃ significat baptiſmalẽ ablutõnem. igne q̃ designat ſpũalis grẽ infuſionẽ. teſtib⁹ q̃ designãt bonor operũ multitudinẽ. bello qđ ſignificat temptatiõez. Veniẽs ãt btã ỽgo ad templũ filiũ ſuũ obtulit. z eũ q̃nqz ſiclis redemit Notandũ enĩ q̃ quedã ṗmogenita redimebant. ſic ṗmogenita vndecim tribuũ. q̃ redimebant q̃nqz ſiclis. Quedã nõ redimebãt. ſic ṗmogenita leuitarũ. q̃ nũq̃z redimebant ſz cũ in adultã etatẽ puenirẽt ſẽp templo dño ſeruiebãt. z ſic ṗmogenita mundorum aialiũ. q̃ iterũ nõ redimebãt ſz dño offerebãtur. Quedã cõmutabant. vt ṗmogenitum aſini. qđ cõmutabat in ouẽ. Quedã occidebant. vt ṗmogenitũ canis. Cũ igit xp̃us fuerit de tribu iuda q̃ fuit vna vndecim tribuũ patet q̃ debuit redimi. Obtulerũt etiã p eo dño par turturũ aut duos pullos colũbarũ. Hec enĩ erat oblatio pauperũ. ſz agn⁹ oblatio diuitũ. Non aũt dixit pullos turturũ ſic dixit pullos colũbarum. q̃ pulli colũbarũ ſemp inueniũt. pulli aũt turturũ nõ ſp inueniunt. turtures aũt ſemp inueniuntur. Hec dixit par colũbarũ ſicut dixit par turturũ. q̃ colũba est auis libidinoſa. z ideo in ſacrificio ſuo de⁹ noluit eam offerri. turtur autem est auis pudica. Sed nõnebtã ỽgo maria paulo ante a magis multa põdera auri receperat. videt ergo q̃ bñ potuerit agnum vnũ emere. Sed dicendũz q̃ ſine dubio ſm berñ. magi magna pondera auri obtulerũt q̃ nõ est veriſimile q̃ tales reges tali puero vilia munera obtuliſſent. Sz tñ btã ỽgo vt aliquib⁹ placet illud ſibi nõ retinuit. ſed ſtatim paupib⁹ erogauit. Vel forte pegrinatõi in egiptũ p ſeptennũ iminẽti puide reſeruauit. Vel forte nõ in magna q̃ntitate talia obtulerũt. cũ hec in ſignificatõem miſticã offerrent. Ponit ãt expoſitor tres oblatões de dño factas. Prima facta ẽ de ipo a parẽtib⁹. Scda p ipo de auib⁹. Tertiã fecit ipe i cruce p hominib⁹. Prima oñdit ei⁹ bũiluta tem. q̃ dñs legis ſe legi ſubiecit. Scda pauperratẽ. q̃ pauperũ oblatõem elegit. Tertia caritatẽ. q̃ ſe p pctõrib⁹ tradidit. Propetates turturis habenĩ bis verſib⁹. Alta petit turtur. cantãdo gemit. veniẽs ver Nunciat et caſte viuit. ſoluſq̃z morat. Pullos nocte fouet. morticinũ q̃z fugit. Propetates vero colũbe bis verſib⁹ notant. Grana legit. volitat ſociata. cadauera vitat. Felle caret. plangit ſocũ q̃z poſcula tangit. Petra dat buic nidũ. fugit boſtẽ in flumine viſũ. Roſtro ñ ledit. geminos pullos bñ nutrit. Dicitur scdo hec feſtiuitas ypapanti. qđ idẽ est q̃ ṗſentatio. ex eo q̃ xp̃s est in templo ṗſentat⁹ Vel ypapanti qđ idẽ est qđ obuiatio. quia ſymeon et anna obuiauerũt dño cũ offerretur in templũz. et dr ab ypa qđ est ire et antiquo est p.ra. Tũc aũt accepit eũ ſymeon i vlnas ſuas. Et notandũ q̃ triplex obumbratio ſiue exinanitio hic de ſaluatore nr̃o facta est. Prima est exinanitio veritatis. Ille enĩ q̃ est veritas. q̃ omnẽ hoiem p ſeip̃m qui est via. in ſeip̃um q̃ est vita ducit. hodie ab alijs ſe duci permiſit. Cum inducerent inq̃t puerum ieſum. ẽ. Secũda est exinanitio bonitatis. quoniã ille qui ſolus ſanct⁹ et bon⁹ est tanq̃z immund⁹ voluit cum matre expiari. Tertia est exinanitio maieſtatis. quoniam ille qui est portans omnia verbo vĩutis ſue hodie i vlnis ſenis ſe recipi et portari permiſit. qui tamen portabat portantẽ ſe. ſm illud Senex puerũ portabat. puer autẽ ſenem regebat. Tunc autẽ ſymeon benedixit eum dicens. Nunc dimittis ſeruũ tuum dñe. ẽ. Et appellat eum ſymeon trib⁹ nominib⁹. ſcz ſalutare. lumen. et gliaz plebis iſrabel. Ratio aũt huius triplicis noĩs põt quadrupliciter ſumi. Primo penes noſtrã iuſtificatiõem. vt dicat ſalutare remittendo culpã. q̃ ieſus interp̃tatur ſaluator. ex eo q̃ ſaluũ facit populuz ſuũ a peccatis eor. Lumen dãdo gratiam. Gloria plebis dando gloriã. Secũdo penes noſtrã regeneratõz. Nam ṗmo puer exorciſatur et baptizat. et ſic a peccato mundatur q̃ ad ṗmuz. Scdo candela accenſa ei datur q̃ ad ſecundũ. Tertio ad altare offert q̃ ad tertiũ. Tertio penes hodiernã pceſſiõez

De purificatõe beate marie virginis.

Nam ꝓmo candele bñdicũt ⁊ exorcizãt. Secũdo accẽdũt ⁊ in manib⁹ fideliũ dant. Tertio eccĩam cũ cãticis ingrediũt. Quarto penes triplicẽ b⁹ festi denoiatiõez. Nã dr purificatio q̃ ad purgationez culpe ꝑ ℟ q dr salutare. Dicit cãdelaria q̃ ad illuminatõez grẽ. ꝑ ℟ q dr lumẽ. Dicit ypopanti q̃ ad collatõz glie. ꝑ ℟ q dr gliam plebis israbel. Tũc ei occurrem⁹ obuiam xp̃o in aera. Uel ꝑt dici q laudat xp̃s in ℟ cãtico. vt pax, vt sal⁹. vt lux. vt glia. Pax qr mediator ẽ. Sal⁹ qr redemptor. Lux qr doctor. Gloria quia ꝓmiator.

¶ Dicit et tertio ℟ festũ candelaria. ex eo q candele accẽse in manib⁹ portãt. ¶ Quare aũt eccĩa ℟ ordinauerit. vt scz in hac die cãdele accẽse in manib⁹ portent ꝓnt assignari quatuor rõnes. Primo ppt̃ remouendaz erroneã ꝯsuetudinẽ. Romani ei olim in kalendis februarij ad honorez februe matris martis. q̃ erat de⁹ belli. vbẽ de q̃nto i q̃ntũ annũ cũ cereis ⁊ facib⁹ tota nocte lustrabãt. vt filius suus scz mars eis victoriã de inimicis cõcederet. cui⁹ matrẽ tam solenniter honorarẽt. Et illud spaciũ dicebat lustrũ. Romani etiã in februario sacrificabãt februo. i. plutoni et ceteris dijs infernalib⁹. et ℟ p aiab⁹ anteceſſorũ suorũ. Ut ergo ꝓpiciarent eorũ. ido et eis solennes hostias offerebãt. ⁊ tota nocte eorũ laudib⁹ insistentes cũ cereis ⁊ accẽsis facib⁹ vigilabant. Mulieres etiã romanorũ vt ait innocenti⁹ papa bis die⁹ festũ luminariuz exercebãt. qđ a quibusdã fabulis poetarum originẽ traxit. Aiũt ei q proserpina fuit adeo speciosa. q pluto de⁹ infernalis eã ꝯcupiscẽs ipam rapuit. ⁊ deam eã fecit. Parentes aũt sui p siluas ⁊ nemora cũ facibus ⁊ luminaribus caz multo tpe quesierũt. Et istud mulieres romanorũ repsentãtes cũ facib⁹ ⁊ lumiarib⁹ circuibãt. Et quoniã difficile est ꝯsueta relinquere xp̃iani de gentib⁹ ad fidẽ cõuersi difficile poterãt relinquere hmõi cõsuetudines paganorũ. ideoqz sergius papa banc cõsuetudinẽ in meli⁹ cõmutauit. vt scilz xp̃iani ad honorẽ sancte matris dñi oi anno in hac die totũ mũdũ cuz accẽsis cãdelis ⁊ bñdictis cereis illustrarẽt. vt solẽnitas q̃dẽ staret. sed alia intentõe fieret. ¶ Scdo ppt̃ oñendaz vginis puritatẽ. Aliq̃ ei audiẽtes vginẽ purificatã possent credere ipam purificatõe indiguisse. Ut ergo ostendat q tota fuit purissima et splendida. ideo ordinauit eccĩa vt luminosos cereos baiulemus ac si ipo fctõ dicat eccĩa. Uirgo beata purificatõne nõ indiges. sed tota rutilas. tota splendes. Uere ei purificatõe nõ indigebat. q̃ et nõ suscepto semine cõceperat. ⁊ matris vtero pfectissime mũdata et sanctificata erat. Adeo aũt fuit i matris vtero et in aduentu spũssancti sctifficata et mundata. q nõ solum aliq̃d inclinamentũ ad peccatũ in ea penit⁹ nõ remanfit sed etiaz vtus sanctitatis ei⁹ vsqz ad alios extendebat. et transfundebat. ita q in alijs omnes mot⁹ carnalis ꝯcupiscentie extinguebat Unde dicunt iudei q cũ maria pulcerrima fuerit. a nullo tñ vnq̃z potuit ꝯcupisci. ⁊ rõ ẽ qr virt⁹ sue castitatis cũctos aspicientes penetrabat. et omnẽ in eis cõcupiscentiã repellebat. Unde cõparat cedro. qr sicut cedrus serpentes odore suo interficit ita ei⁹ sanctificatio in alijs radiabat et oẽs mot⁹ in carne sez pẽtinos occidebat. Compat etiam mirre. qr sicut mirra interficit vermes. Sic ei⁹ sanctitas ꝯcupiscentias carnales. Et hãc progatiuã habuit ꝑ ceteris sãctificatis in vtero et ꝑ ginibus. qr eorũ sanctitas et castitas in alios nõ transfundebat. nec carnales mot⁹ i alijs extinguebat. Uirtus aũt castitatis virginis etiã impudicorũ corda medullitus penetrabat. et ea quo ad ipam protinus casta reddebat. ¶ Tertio ppter repzesentandaz hodiernam processionem. Nam maria ⁊ ioseph ⁊ symon et anna hodie honorabilem processionem fecerunt et puerum iesum i templũ presentauerunt. Sic et nos pcessionem facimus. et cereum accensum. per quem significatur iesus in manibus baiulamus. et vsqz in ecclias deferimus. Tria enĩ sunt in cereo scilicz cera licbinius et ignis. et per hec tria significant tria que fuerunt in christo. Nam cera significat carnem christi. que nata ẽ de maria virgine sine corruptione carnis. sicut apes cerã gignũt sine alterutrum cõmixtione. Licbinius in cera latens significat aiam candidissimã in carne latentez. Ignis vo si

ue lumē sīgficat diuīatē qa deus noster igs ꝓlumens est.vñ quidā sic ait.Hāc in bono re pie candelaz porto marie.Accipe ꝑ ceraz carnē de vgine veraz ꝑder lumē numen ma testatisqz cacumē.Lucbinꝰ et est aīa sub car ne latēs ꝓpima. ¶ Quarto ꝓpter instructi onez nostrā.In boc ei instruimur q si volu mꝰ eē ante deū purificati et mūdi.tria ī nob babere debemꝰ.s.fidē verā.actōz bonā.intē tionē rectā.Hā candela in manu accēsa est fides cū opatione bona et sicut candela sine lumine dr eē mortua et lumē ꝑ se sine cādela non lucet sed mortuū eē videt.sic et operatō sine fide et fides sine bono ope mortua eē dr Lucbinꝰ aūt intꝰ in cera occultatꝰ est intēto recta.vñ greg.hic sit opꝰ in publico vt tñ intē tio maneat in occulto ¶ Quedā mrō na nobilis in beatā vginē maximā deuotio nē babebat.Hec qndā capellā iuxta domuz suaz ꝓstruxerat.et ꝓpuz capellanuz bñs om ni die missaz de beata vgine audire volebat Appropiquāte aūt festo purificatiōis beate vginis.sacerdos ob qdā suū negociuz lon gius secessit.et dña die illo missam brē nō po tuit.vl vt alibi legit oīa que babere potat.et vestimēta ꝑ amore vginis dabat.Uñ cū cla midē dedisset.et ad ecclesiā ire nō posset.sine missa illā ea die manere oportebat.Be q cū plimū doleret ecclīaz ꝓpaz seu camerā intra uit et añ altare btē vgis se pstrauit.Tūc subi to in excessu mentis facta.videbat sibi se in q dā ecclia pulcerrima et speciosa collocatā eē Et respiciēs vidit turbā maximā vginuz ī ec clesiam veniētē quas quedā vgo pulcerria dyademate coronata pibat.Cūqz oēs ꝓxi dinē ꝓsedissent.ecce turba alia iuuenū.q ī ipi iuxta ordinē ꝓsederūt.Et ecce qdaz maximū cereoꝝ fascē deferēs.cereū ꝑmo vgini q cete ras anteibat dedit.et postea alijs vginibus et iuuenibus tribuit.Be inde ad illā matro nā venit.et cereū ei obtulit.quē illa libenter ac cepit.Tūc ꝑ choꝝ respiciēs.vidit duos cero ferarios.subdiaconū diaconū.et sacerdotez sacris indutos vestibꝰ ad altare ꝓcedentes tanqz missarū solēnia celebrare volētes.Ui debatur aūt sibi q acoliti eēnt vincētiꝰ et lau rētiꝰ.diaconꝰ ī sbdiacōꝰ duo āgeli.sacerdos autē xps.Facta aūt cōfessione duo pulcerri mi iuuenes in mediū chori ierūt.et officiuz misse alta voce et deuotissime inceperūt.ī ce teri q in choro erāt ꝓsequūt.Cū aūt ad obla tionē ventū fuisset.regina vginū ī cetere vgi nes cuz alijs q erant in choro.cereos suos la cerdoti vt moris est flexis genibus obtulerūt Cū aūt sacerdos illā matronā expectaret vt sibi cereū suū offerret.ī illa ire nolleꝝ.misit ad eā regina vginū ꝓnūciuz q rusticitatez face ret q sacerdotē tādiu expectare ꝓmitteret.Il la autē rndit q sacerdos ī missa sua ꝓceder quia cereū suū sibi non offerꝝ.Tūc iterum regina aliū nūciū misit.Cui sitī illa rndit.q cereū sibi datū penitꝰ nulli daret.s illū ex de uotione teneret.Regina autē virginuz nun cio ꝓcepit dicēs.Uade ī iterū eā roga vt ce reū offerat sin autē ipm de manibꝰ eiꝰ violē ter auferas.Cūqz nūciꝰ iuisset.et illa rogan tē audire recusaret.dixit se in mādatis babe re vt ipm ab ea violent auferret.Tūc ille cū magna violēcia cereū cepit ī ipm auferre co nabatur.Illa autē fortiꝰ tenebat ī se viriliter defendebat.Cūqz lōga fieret altercatio.ī bīc inde cereꝰ violēciꝰ traberet.subito cereꝰ fra ctus est ī medietas in manu nūcij et alia me dietas in manu ipsius dñe remānsit.Ad bāc igit vehemētē fractionē illa subito ad se redi it.et se iuxta altare vbi se posuerat inueniens cereū fractuz in manu sua repit.Be q valde admirans īmēsas grās beate vgini reddidit que eā sine missa illa die remanere non ꝑmi sit.sed tali officio intēē fecit.Illa aūt cereū di ligenter reposuit et ꝑ maximis reliquijs reser uauit.Sed et oēs vt dr qui tūc tangebantuz de eo a q cūqz detinebant infirmitate ꝓtinꝰ liberabant. ¶ Quedā alia mrōna dū eēt g uida quadaz nocte in sōnis vidit se portare qdaz vexillū.qd colore sanguineo erat tinctū Euigilās autē ꝓtinuo sensū amisit.Qua dyabolus adeo ludificabat vt videret sibi q xpi anaz fidē qua bactenꝰ bū erat int mamillas haberet.ī inde ꝓtinuo exiret Que cū nullate nus curari posset in quadā ecclīa beate vgi nis in festo purificatiōis ꝓnoctauit.ī integrā sanitatem recepit.

¶ De sancto blasio.

BLasius quasi blandus vel blasi⁹ q̄si belasi⁹.a bela q̄d̄ habit⁹ et syor puul⁹.Fuit enī bland⁹ p dulcedinē ꝓmonū.habit⁹ p habit⁹ vtutuz.puulus p humilitatez moy. ¶ BLasi⁹ cū oī mansuetudine et sanctitate polleret xp̄iam eū in sebaste ciuitate capadocie in ep̄m elegerunt Qui ep̄atu suscepto ad dyocleciāi plecutōz spelūcā petijt.et ibi ꝟemiticā vitaz duxit.Cui aues pabulū afferebant.ac fere ad eū vnani mit̄ ꝓfluebāt.et vsq; dū imponeret manum eis benedicēs.nō recedebant ab eo.Beniqz si que infirmabant̄.ad eū ꝓtinuo veniebant. et sanitatē ad integrū reportabāt.Ꝑdreses igitur illi⁹ regiōis dū milites suos ad venāduz misisset.z illi in vanū alibi laborantes ad antrū sc̄i blasij casu pueniss̄ent.magnā ibidem bestiarū multitudinē ante ipsū stantium repererūt.Quas dū nullaten⁹ capere possent attoniti dño suo nūciauerūt.Qui stati milites pl̄es misit.z vt ip̄m cū oīb⁹ xp̄ianis ad se adducerēt p̄cepit.In ipsa aut̄ nocte ter xp̄s ei apparuit dicens.Surge et offer mibi sacrificiū.Ecce aut̄ aduenerūt milites dicentes Egredere.vocatte p̄ses.Quibus rñdit sāct⁹ blasius.Beneuenistis filij.Nūc vid̄o q̄a deus nō est obliti⁹ mei.Ꝑdergēs vo cū eis nunq̄z a p̄dicatiōe cessauit.et coraz eis miracula mlta fecit. ¶ Tūc mulier q̄daz filiū suū morientē i cui⁹ gutture os piscis trāsuersū erat ad pedes ei⁹ attulit.et vt sanaret cū lacrimis postulabat.Sc̄tus vo blasi⁹ sup eū manus imponēs orauit.vt puer ille et oēs q̄ in e⁹ nomine aliq̄d peterēt sanitatis bñficiū obtinerēt.Et stati sanat⁹ est. ¶ Mulier q̄daz paupcula vnū solū porcū bñs.quem tñ violēter lup⁹ rapuerat.sc̄ūm blasiū deprecabat. vt sibi reddi faceret suū porcū Qui subridēs dixit.Mulier noli cōtristari.reddet tibi porcus tuus.ꝓtinuo lup⁹ venit et porcuz vidue reddidit. ¶ Ingrediēs vo blasi⁹ ciuitatem iussu p̄ncipis carceri mancipat̄.Alia vo die iussit p̄ses ip̄m sibi p̄ntari quē videns blādis ꝓmonibus salutauit dicēs.Gaude blasi amice deoz.Cui blasius.Gaude tu optime p̄ses sed ne dicas eos deos sed demones.q̄a eterno igni cū his q̄ eos bonorāt tradunt.Irat⁹ p̄ses euz fustib⁹ cedi iussit et i carcerē retrudi fecit.Cui blasius dixit.Insensate speras p penas tuas dei mei a me auferre amorē qui ip̄m in me habeo corroboratorez.Audiēs ꝟ vidua illa cui porcū reddiderat.porcū ipsuz occidit et caput cū pedib⁹ cādela et pane ad sanctuz blasiū deportauit.Ille gr̄as agēs comedit sibiq; dixit.Singulis annis cādelam in ecclesia noīs mei offeras.et tibi et q̄cunq; ꝟ fecerit bene erit.Qd̄ semp egit et sibi ꝓsperitas multa fuit ¶ Postq̄ hoc cum eductuz a carcere p̄ses ad deos inclinare nō posset iussit eū in ligno suspendi.et carnes ei⁹ cū ferreis pectinib⁹ laniari.et sic intez in carcerē reportari ¶ Septē ergo mulieres sequentes guttas sanḡnis colligebāt.Que mox tenent̄ et ad deoz sacrificiū cōpellūt̄ . Que dixerūt.Si vis vt deos tuos adorem⁹ cū reuerentia.mitte eos ad stagnū vt ibi facieb⁹ ablutis mundius adorare possim⁹.Letus p̄ses efficit̄.et citi⁹ q̄d̄ dixerāt adīplet̄.Ille vero deos arripuerunt.et eos in stagni medium proiecerunt dicētes.Si dij sunt videbimus Qd̄ p̄ses audiēs et pre ira insaniēs et se ip̄m percutiēs dixit ministris.Cur nō tenuistis deos nostros vt nō mitterētur in pfūdū laci Qui dixerūt.Bolose tecū locute sunt mulieres.et eos in stagnū p̄cerūt. Cui mulieres Be⁹ ver⁹ dolos nō patit̄.Quz et si dij fuissent p̄sciuissent vtiq; q̄d eis facere volebam⁹.Et irat⁹ p̄ses iussit plūbū liq̄factū ꝟ pectines ferreos.ꝟ.vij.loricas igne cādētes ex vna parte pari.et ex alia camisias afferri lineas.Q⁹ dicente vt ex his q̄d̄ mallēt eligerent vna illarum duos puulos babēs audacter cucurrit et lineas camisias accipiēs in caminū p̄cipitauit.Ꝑueri vero matri dixerūt.Nō nos mater dulcissima p⁹te relinq̄s.sed sicut nos repleuisti dulcedine lactis.sic nos reple dulcedine regni celestis.Tūc p̄ses iussit eas suspendi.et carnes earū pectib⁹ ferreis lāiari.Quarū carnes vt nix albissime erant et p sanḡne lac fluebat.Cū aut̄ supplicia inuite ferrēt.angel⁹ dñi ad eas venit et eas viriliter ꝓfortauit di-

cens. Nolite timere. bonꝰ enī opariꝰ q̄ bñ incipit et bene pficit. et a ꝓducēte se benedictionē meret p cōpleto ope. et mercedē accipit p labore et gaudiū possidet p mercede. Tūc p ses iussit eas deponi. et in caminū mitti. que diuinitꝰ igne extincto exierūt illese. Quibus preses. Jā nūc magicā artē dimittite et deos nostros adorate. Que respōderūt. Nō derfice q̄ cepisti. q̄a iā ad regnū celeste vocate sūt. Tūc ille data sn̄ia eas decollari mandauit. Que dū decollari deberēt. Aeris genib⁹ adorauerūt dicētes. Beꝰ q̄ nos a tenebris separasti. et in hāc lucē dulcissimā adduxisti. q̄ nos sacrificiū tuū fecisti. aīas nr̄as suscipe. et ad vitā eternā facias puenire. ⁊ sic truncatis capitib⁹ ad dñm migrauerūt. B Q Ipō Bius sit preses blasiū sibi p̄ferari. et dixit ei. Ut nūc adoras deos vel nō. Cui blasiꝰ. Impie nō timeo minas tuas age vt vis. corpꝰ enī meuz penitꝰ tibi trado. Tūc iussit eū mitti in stagnū. Ipse vō aquā siguit. ⁊ mox sicut terra arida fixa permānsit. Dixitq̄ eis. Si veri sūt dij vr̄i ostēdite vtutē eoꝝ ⁊ ingredimini huc. Ingressiq̄. lxv. viri stagnū. ꝓtinuo sūt submersi. Angelꝰ aūt dñi descēdens dixit ei. Egredere blasi. et coronā tibi a deo pataz suscipe. Cūq̄ exisset dixit ad eū p̄ses. Dino decreuisti nō adorare deos. Cui blasiꝰ. Cognosce miser quia xp̄i buꝰ sū. nec demones adoro. Et statiz iussit eū decollari. Ipse aūt orauit ad dñm. vt q̄ cūq̄z p infirmitate gutturis vel alia quacū q̄z infirmitate eiꝰ patrocinia post̄ arcē. exaudiri continuo mereret. Et ecce vox de cel̄ ad eū venit q̄ sic fieret vt orauit. Sicq̄ p̄nominatꝰ sanctꝰ cū duobꝰ puerul̄ decollatꝰ est circa annos dñi. cclxxviij.

XXXIX. A

De sancta Agatha virgine.

Agatha dicitur ab agyos q̄ est sanctꝰ et theos deus q̄si sancta dei. Tria ei sūt sic di. Chrys. q̄ scīz facūt et illa pfecte fuerūt in ea. s. cordis mūdicia. spūssancti presētia. et bonoꝝ operū affluentia. Uel dr ab a q̄ est sine et geos terra ⁊ theos deus. quasi dea sine terra. i. sine amore terrenoꝝ. Uel ab aga q̄ est loquēs. ⁊ thau cōsūmatio q̄si ꝓsūmate et pfecte loquēs q̄ patet in suis respōn. Uel ab agad q̄ est seruitꝰ et thaas superior. q̄si fuitꝰ superior. et Ꝟ ppt illō q̄ dixit. Sūma ingenuitas est ista ⁊c. vl̄ ab aga q̄ est solēnis et thau ꝓsūmatio. quasi solēnit ꝓsūmata. i. sepulta q̄ ꝓz in angelis qui eaz sepelierūt. B

Agatha vgo ingenua mēte et corpe pulcerima in vrbe catbanē sūū deū semp in oī sanctitate colebat. Quīcianꝰ aūt ꝓsularis silicie cū eēt ignobil̄ libidinosꝰ auarꝰ et ydol̄ dedit⁹ beatā agatbā cōparbendere nitebat vt q̄a erat ignobil̄ cōprebēdendo nobilē timeret. q̄ libidinosꝰ eiꝰ pulcritudine frueret. q̄a auarꝰ eiꝰ diuitias raperet q̄a ydolatra dijs eā faceret īmolare. Fecitq̄z eā ad se adduci. Que cū adducta eēt. et eius īmobile ppositū cognouisset. tradidit eā cuidā meretrici noīe affrodisie. et nouē filiabus eiꝰ eiusdē turpitudinis. vt p trigīta dies suaderent ei qūo eiꝰ animū īmutarēt. Et modo pmittēdo leta. mō terrēdo pena. sperabāt eā a bono pposito reuocare. Quibus beata agatba dixit. Ad̄ē mea sup petrā solidata ē cui xp̄o fūdata. vbi vēti sē. pmissiōes p̄ē pluuie sunt. ꝓres vr̄i flumia sē. Que quātūcūq̄z īpugnāt sūdamētū domꝰ mee. cadere nō valebit. Hec aūt dicēs flebat quotidie ⁊ orabat sitiēs ad martirij palmā pucnire. Uidēs igitur affrodisia ipam īmobilē pmanere dixit q̄nciano. Facilīꝰ p̄nt saxa molliri. et ferruz in plūbi molliciē ꝓuerti. q̄z ab intentiōe xp̄ia na mens istiꝰ puelle conuerti seu reuocari. Tūc q̄ncianꝰ fecit eā ad se adduci. et ait illi. Cuiꝰ cōditionis es. Cui illa. Nō soluz ingenua sed et spectabil̄ genere. vt omnis parentela mea testatur. Cui q̄ncianꝰ. Si ingenua es cur moribꝰ te vilē psonā habere ostēdis Illa rn̄dit. Quia ancilla xp̄i sū ideo vilem me exbibeo psonā. Quincianꝰ dixit. Si te ingenuā dicis qūo ancillam asseris Illa rn̄dit Sūma īgenuitas ista est in q̄ vultus xp̄i cō probat. Quincianꝰ dixit elige q̄ volueris. aut sez dijs sacrificare. aut diuersa supplicia sustinere. Cui agatba. Sit tal̄ vroz tua. q̄lis fuit venꝰ dea tua. et tu talis sis q̄lis fuit deꝰ tuꝰ iupit̄. Tūc q̄ncianꝰ iussit eaz alapis cedi

dicens In iniuriã iudicis noli temerario ore garrire. Agatha rñdit. Video te virum prudentẽ ad tantã stulticiã devolutũ. vt illos dicas deos tuos eẽ qrũ vitã nõ cupias tuã cõiugẽ vel te imitari. vt dicas tibi iniuriã fieri si eor viuas exẽplo. Mã si dijtui sũt bonũ tibi optaui. Si aũt execraris eor cõsortia mecũ sentis. Quincian⁹ dixit. Quid mihi verborũ supflu⁹ curs⁹. aut sacrifica dijs. aut te faciã diuersis supplicijs interire. Agatha rñdit. Si feras mihi pmittas. audito xpi noĩe mãsuescũt. Si ignẽ adhibeas de celo mihi rorez salutiferũ angeli ministrabũt. Si plagas vl' tormenta ingeras bẽo spũm scũm pquẽ despicio vniuersa. C Tũc iussit eã tradi ad carcerem. qa voce eũ publica pfũdebat. Ad quem letissime et gloriantẽ ibat. et q̃si ad epulas inuitata agonẽ suũ dño cõmẽdabat.

Seqnti die dixit ei qncian⁹. Abnega xp̃z et adora dos. Que cũ renueret iussit eã i eculeo suspẽdi et torqri. Dixitqz agatha. Ego in bis penis ita delector sic̃ q bonũ nũciũ audit aut q videt quẽ diu desiderauit. aut q mlt̃os thezauros inuenit. Mã nõ enĩ potest triticũ in horreũ poni nisi teca ei⁹ fuerit fortit̃ cõculcata et in paleas redacta. Sic aĩa mea nõ põt intrare in paradisũ cũ palma martirij nisi diligent̃ feceris corp⁹ meũ a carnificib⁹ attrectari. Tũc irat⁹ qncian⁹ iussit ei⁹ mamillã torq̃ri et tortaz diutissime iussit abscidi. Cui agatha. Impie crudel' et dire tiranne nõ es pfus⁹ amputare in feia qđ ipse in matre fuxisti. Ego habeo mamillas integras int⁹ in aĩa mea. ex qb⁹ nutrio omnes sensus meos. qs ab infantia dño pfecraui B Tũc iussit eã in carcerem recipi. pbibẽs ingressũ medicor. et panẽ vel aquã sibi ab aliq̃ ministrari Et ecce circa mediam noctem venit ad eã q̃dam senex quẽ antecedebat puer lumĩs portitor. diuersa secũ ferens medicamẽta z dixit ei. Licet cõsularis insan⁹ tormentis te afflixerit. tu eũ tuis respondẽs ampli⁹ afflixisti. Et lz vbera tua torserit. sed illi⁹ vbertas in amaritudinem cõuertet̃. Et qniã ibi erã qñ h̃s patiebaris. vidi qr mamilla tua põt curã salutis suscipe. Cui agatha. Medicinã carnalẽ corpi meo nũq̃z exhibui. et turpe est vt qđ tam diu suauit nũc pdaz. Dixit ei senex. Filia ego xpian⁹ sũ. ne verecũderis. Cui agatha. Et vnde verecũdari possũ. cũ tu sis senex z grã deu⁹. ego vo ita crudeliter lacerata q̃ nemo de me possit cõcipe voluptatez. Sed ago tibi grãs dñe pater. qr solicitudinẽ tuã mihi impendere dignat⁹ es. Cui ille. Et q̃re non pmittis vt curem te. Agatha respõdit. Quia habeo dominum iesum xp̃um q̃ solo verbo curat oĩa et ꝑmone restaurat vniuersa. hic si vl't̃ pt me ꝑtinuo curare. et subridẽs senior dixit. et ego apostol⁹ ei⁹ sũ. et ipse me misit ad te. et in noĩe ei⁹ scias te eẽ sanatã. Et cõtinuo petr⁹ apl's disparuit. et pcidẽs beata agatha gratias agens inuenit se vndiqz sanatã. et mamillam suo pectori restitutã. Cũ ergo ex immẽso lumine custodes territi a fugissent z aptũ carcerẽ reliq̃ssent. rogabãt eam q̃dam vt abiret. Absit inq̃t vt fugiam. et coronam patientie perdaz et custodes meos tribulationib⁹ tradam. E Post dies q̃ttuor dixit ei qncian⁹ vt deos adorare t ne gĩora supplicia sustineret. Cui agatha. Verba tua fatua sũt et vana. aerẽ maculãtia et iniq̃. Miser sine intellectu qũo vis vt lapides adorez. et deũ celi q̃ me sanauit dimittã. Quician⁹ dixit. Et quis te sanauit. Cui agatha. Christ⁹ fili⁹ dei. Quian⁹ dixit. Iterũ tu xp̃m audes noĩare. quez ego nolo audire. Agatha dixit. Quãdiu vixero xp̃m corde et labijs inuocabo. Quincian⁹ dixit. Mũc videbo si xp̃s te curabit. et iussit testas fractas spargi. z sub testas carbões ignitos mitti et ipsã desup nudo corpe volutari. Qđ cũ fieret ecce iremot⁹ nimi⁹ facti⁹ ẽ. q̃ totã ciuitatez ita cõcussit vt pars corruẽs duos cõsiliarios qnciani oppremeret. et omnis ppl's ad eũ pcurreret pclamãs q ppter iustũ agathe cruciatũ talia paterẽt. Tũc qncian⁹ ex vna pte terremotũ ex alia seditionez ppli metuẽs. ipsã iterũ in carcerẽ recipi iussit vbi sic orauit dicẽs. Bñe iesu xp̃e q̃ me creasti z ab infãtia custodisti. q corp⁹ meũ a pollutõne tuasti. et a me amorẽ seculi abstuliste et q tormenta me vincere feciste. et in eis virtutem patientie ẽbuisti. accipe spũm meũ. et iube me ad tuã misc̃diaz puenire. Hec cũ oraret cũ ingenti voce spũm tradidit circa ãnuz

dñi.cclij.sub daciano alias decio impatore

¶ Cū autē fideles cū aromatib⁹ corp⁹ ei⁹ cōdirent et in sarcofago collocarēt.q̄dam iuuenis sericis indut⁹ cū plusq̄z cētum viris pulcerrimis et ornatis ac albis indutis.q̄ nū q̄z in illis ptib⁹ visi fuerāt.ad corp⁹ e⁹ venit.7 tabulā marmoreā ad caput ei⁹ ponēs ab o⁄ culis oīm statī disparuit.Erat aūt in p̄dicta tabula scptuz Adētem sctām.spontaneam bonorē deo et patrie liberationē.Q̄ō sic itel⁄ ligit Adentē sctām habuit.spōtaneā se obtu lit.bonorē deo dedit.et patrie liberationē fe⁄ cit.Et ꝑ miracl'o diul'gato etiā gētiles 7 iudi sepulcrū ei⁹ plūmū venerari cepūt. ¶ Qui⁄ cian⁹ aūt duz ad ei⁹ inuestigandas diuitias pgeret.duob⁹ eqs inē se fremitū dantib⁹.cal ceisq̄z iactātib⁹.vn⁹ eū morsu appetijt.alt' cal ce pcussū in flumīe piecit.ita q̄ corp⁹ ei⁹ nus⁄ q̄z potuit inueniri. ¶ Reuoluto anno circa diē natalis ei⁹ mons q̄dam maxim⁹ circa ci⁄ uitatem rupt⁹ eructauit incendiū.q̄ō q̄si tor rens de monte descendēs et saxa terrāq̄z liq⁄ faciens ad vrbez cuz magno impetu veiebat Tūc paganor multitudo descēdit de mōte. et ad sepulcrū ei⁹ cōfugiēs veluz vnde coop tū erat sepulcrū arripuit.et ipsuz statuit ꝓtra ignē.statīq̄z in die natal' ipsi⁹ v̄gis ignis ste tit et vltra vllaten⁹ non pcessit. ¶ De hac v̄ gine dicit Amb⁹.in p̄fatōne.O felix et inclita v̄go que meruit dñi ꝓ laude fidelis martiris sanḡnem clarificare suū.O illustris7 gl'iosa gemio illustrata decore.que inter tot tormē ta aspa cunctis p̄lata miracul'.7 mistico pol lens suffragio.apl'i meruit visitatōne curari Sic nuptā xp̄o susceperunt ebera.Sic bu mandi art⁹ glorioſa fulgēt obseqa vbi ange lorum chor⁹ sanctitatē mentis et patrie indi cat liberationē

XL.

De sancto vedasto.

Vedast⁹ quasi uere

dans est⁹.qr vē sibi dedit est⁹ affli⁄ ctionis et penitentie. Vel q̄si ve di stans q̄a ve eternū ab eo distat. Naz dānati semp dicēt.ve scz q̄a deū offendi.ve quia dy abolo cōsensi.ve quia nat⁹ sui.ve quia mori

non valeo.ve q̄a tam male torq̄or.ve q̄a nū q̄z liberabor.

Vedastus fa beato remigio in atraba tensē ep̄m ordinat⁹ fuit. Qui cū ad portaz ciuitatis venisset.et ibidē du os paupes vnū cecū et aliū claudū.petētes elemosinā reperisset dixit eis. Argentū 7 au rum nō est mihi.q̄ō autē habeo vob̄ do. Et facta oratione vtroſq̄z sanauit. Cūq̄z aūt i q̄ daz ecclesia derelicta.ve p̄b⁹ opta lup⁹ habi taret.eidez precepit vt inde fugeret.nec vlra illuc redire auderet.Q̄ō et factuz est. Beni q̄z cū verbo et ope multos conuertisset. qua dragesimo anno sui ep̄atus vidit colūnam igneaz.a celo vsq̄z in domū suā descendentē Qui funē suū adesse cōsiderās post modicū i pace q̄euit circa ānū dñi q̄ngētesimuz q̄n̄q gesimū. Cū autem corp⁹ ei⁹ trāsferret ad do mat⁹ pre senio cec⁹ dolēs q̄ corp⁹ ep̄i videre non poterat.mox lumē recepit.sed postmo dum ad votum suum lumē amisit.

XLI.

De sancto Amando.

Amandus dicitur

q̄ amabil' fuit. Habuit enim tria i se q̄ faciūt boīnem amabilē. Primuz est societas ḡta. Prouerb̄.xviij. Vir a mabilis ad societatem magamic⁹ est q̄z fra ter. Scōm est cōuersationis honestas.et sic dr de bester.ij.q̄ oīm oculis amabilis vid̄ba tur. Tertiū est p̄bitatis v̄tuositas.ij. Reguz. ij. Saul.et Jonathas amabiles et decoꝛ

Amandus ex nobilib⁹ parentib⁹ or tus monasteriū introiuit. Qui dū p monasteriū ambularet.quēdam maximū serpentē inuenit quez statim v̄tute crucis et oratione ad foueaz vnde exierat re dire coegit nunq̄z inde exiturū. Veniēs au tez ad sepulcrū sācti martini.ānis.xv.ibi mā sit.cilicio indut⁹ 7 aq̄ ac pane ordeaceo sustē tat⁹. Isd⁹ boc dū romā iuisset.et in eccl'ia san cti petri in oratione p̄noctaret.custos eccl'ie ipsū irreuerenter foras eiecit. Qui duz ad am monitionē sācti petri q̄ sibi ante fores eccl'ie dormiēti apparuit ad gallias iuisset.et ibidez

regē dagobtū p̄ suis crimib⁹ increparet. ira t⁹ rex eū de suo regno eiecit. Beniqz cuz rex filiū nō haberet. et oratione facta ad dñm filiuz habuisset. cogitare cepit a q̄ infantē suuz faceret baptizari. Uenitqz in mētē ei⁹ vt ab amādo eū baptizari faceret. Quesito igitur amādo et ad regē adducto. rex ad pedes ei⁹ p̄sternit. rogauitqz vt sibi indulgeret. et suuz filiū quē sibi dñs dederat baptizaret. Ille vo p̄mā petitionē benigne cōcessit. sed seculari b⁹ negocijs ip̄licari metuēs scām renuit et abscessit. Tādē vict⁹ p̄cib⁹ annuit voto regis Quē cū baptizaret tacētib⁹ cūctis infans respondit amē. Qd⁹ hoc rex ipsū in traiectē sem ep̄m sublimari fecit. Qui cū a plerisqz vbū p̄dicatōis p̄tēni videret. in vasconiā iuit. Ubi cū q̄dā ioculator vba ei⁹ irrideret a demone arripitur. et p̄pis dentib⁹ se discerpēs q̄ viro dei iniuriā fecerit cōfitet. et statim miserabiliter moritur B Bū aūt q̄dā vice man⁹ lauaret. q̄dam ep̄s aquā illā seruari fecit. de qua q̄dam cec⁹ postmodū curat⁹ fuit Cū in q̄dam loco de volūtate regis mōasteriuz construere vellet. q̄dam ep̄s p̄xime ciuitatis moleste hoc sustinēs misit famulos suos. vt aut ip̄m occiderēt vel inde eijcerēt. Qui veī entes eidē dolose dixerunt vt secum pgerz. et sibi locū aptum ad monasteriū ostēderēt Ille autē malicia eoz p̄cognoscens. vsqz ad cacūmen montis. vbi eū occidere cupiebāt cū eis iuit. eo q̄ multū martiriuz affectaret. Bz ecce tanta pluuia et tēpestate mons tegitur vt se mutuo videre nō possent. et iam se mori putātes pstrati veniā postulabāt. z vt eos viuos abire p̄mitteret exorabāt. Qui orōez effudit. et serenitatē maximaz ip̄etrauit. Illi ergo ad p̄pa redierūt. et sctūs amād⁹ euadens et multa alia miracula faciēs in pace q̄euit. Floruit circa annum domini. dcliij. tempore eraclij.

XLII.

De sancto valentino.

Valentin⁹ dicitur quasi valorē tenēs. B est in sanctitate pseuerās. vel dr valentinus quasi valens tyro. i. miles xp̄i. Miles dr valens qui nūq̄z cedit. fortiter ferit. se valenter defendit. potenter vincit. sic valentinus nō cessit martiriū vitando. p̄cussit ydolatriā euacuādo defendit fidē p̄muniendo. vicit patiendo

A Valentin⁹ reuerend⁹ p̄sbiter fuit q̄z claudi⁹ imp̄ator ad se adduci faciens inrogauit dicens. Quid ē valētine. cur amicicia nrā ñ frueris. vt deos nostros adorās superstitionem tue abijcias vanitatis. Cui valētin⁹. Si grāz dei scires. ista nequaq̄z diceres. sed ab ydol'animū reuocares. et deū q̄ est in celis adorares. Tūc q̄daz q̄ claudio astabat dixit. Quid vis dicere valentine de sanctitate deoz nrōz. Cui valentin⁹. Ego nil de eis dico. nisi q̄ fuerūt homies miseri. et oī immundicia pleni. Ad quē claudi⁹ Si xp̄s ver⁹ de⁹ est. cur mihi nō dicis qđ verū est. Cui valētin⁹. Uere xp̄s sol⁹ est de⁹ in quē si credideris aīa tua saluabit. respublica augebit oīm inimicoz tibi victoria cōcedet. Rñdens aūt claudi⁹ astātib⁹ dixit. Uiri romani audite q̄z sapienter et recte loq̄tur hō iste. Tūc dixit p̄fect⁹. Seduct⁹ est imp̄ator. Quo deserem⁹ qđ ab infātia tenuim⁹ z tūc cor claudij imutatū est. Tradit autē cuidaz p̄ncipi in custodiā. Et cū in domū ei⁹ duct⁹ fuisset dixit. Bñe iesu xp̄e verū lumē illumia domū istā vt te verū deū cognoscant. Cui p̄fect⁹. Miror te dicentem q̄ xp̄s est lumē. Eq̄ dē si filiā meā diu cecā illumiauerit. faciam q̄cūq̄z precepis. Tūc valentin⁹ orās ei⁹ filiā cecā illuminauit. z oēs de domo sua p̄uertit Tūc imp̄ator valētinū decollari p̄cepit circa annū dñi. cclxxx. A

XLIII.

De sancta Juliana.

Uliana dū eulogio p̄fecto nicomedie despōsata eēt. et nollet sibi aliq̄tenus copulari. nisi reciperet fidē xp̄i. iussit eā pater su⁹ expoliari z g̃ uissime cedi ac ipsi p̄fecto tradi. Cui p̄fectus ait. Bulcissima mea iuliana cur me ita delusisti. vt me sic renueres. Cui illa. Si tu adoraueris deū meum acq̄escaz tibi. alioq̄n nunq̄z dñs meus eris. Cui p̄fectus. Bomia

mea hoc facere non possū. qz impator ꝯputari faceret caput meuz. Cui iuliana. Si ita times impatorē mortalē qđo vis vt impatorē nō timeā imortalē Fac q̄cq̄d vis. qz me decipe non valeb Tūc ꝑfect⁹ iussit eā grauissime vgis cedi. et dimidia die per capillos appendi. et plūbū liq̄factū ī capite e⁹ fundi. Qđ cū nihil ei nocuissz ipsā catbenis ligauit. et ī carcerē recluſit. Ad quā venit dyabol⁹ in spē angeli dicens. Juliana ego sū angel⁹ dñi. q̄ me ad te misit vt te debeaz cōmonere vt dijs sacrifices. ne tā diu crucieris et tam mala morte moriaris. Tūc Juliana flens orauit dicēs Bñe de⁹ me⁹ ne permittas me perire. sed ostende mibi q̄s est iste q̄ mibi talia persuadet Factaqz est ad eā vox vt ipūm apprebēderet et q̄s eēt ipsum cogeret confiteri. Que cum eū tenuisset. et q̄s eēt interrogasset. dixit ei q̄ demon eēt. et q̄ ad eam decipiendā pat̄ suus ipsuz misisset. Cui Juliana Et q̄s est pat̄ tuus. Respondit beelzebub q̄ ad omnia mala nos dirigit. et facit nos grauiter vberari q̄tiens a xp̄ianis fuerim⁹ supati. et ideo scio q̄ malo meo huc veni. quia te supare nō potui Int̄ alia q̄ confessus est dixit. q̄a tūc maxime a xp̄ianis elongabat̄. q̄n misteriuz dominici corpis agebat̄. et q̄n orōnes et p̄dicationes fiebant. Tūc Juliana manib⁹ retrorsū ip̄m ligauit. et ad terrā ip̄m deijciēs cuz catbena q̄ erat ligata ipsū durissime verberauit. Dyabol⁹ vero clamans rogabat eam dicēs. Domina mea Juliana miserere mei. Tūc iussit prefect⁹ vt Juliana de carcere educeretur. et exiens trabebat post se demonem alligatuz Demon autem rogabat eā dicens. Domina mea Juliana noli ap̄li⁹ de me ridiculū facere. Nō enī potero vltra in quēpiaz p̄ualere. Christiani dicuntur misericordes eē. et tu nullam de me misc̄iam babes. Sicq̄z pto tuz forū ipsū traxit. et postea in quādaz latrinaz ipsuz p̄iecit B Cū autē ad p̄fectū p uenisset. in quadā rota ad̄o ē extēsa. q̄ oīa ei⁹ ossa vsq̄z ad medullarū exitū sūt ꝓfracta. Angel⁹ aūt dñi rotā cōminuēs ip̄az ī momēto sanauit. Qđ videtes q̄ aderāt crediderūt. Et statī decollati sūt viri q̄ngenti et mulieres. cc xxx. Deinde cū in q̄ndam ollam plumbo li quefacto plenā missa fuisset. sed plūbū velut temperatū balneū factū esset. maledixit prefect⁹ dijs suis. q̄ vnam puellam punire non poterant. q̄ tantam iniuriam eis irrogabat Tūc iussit eam decollari. Que dū ad decollandū duceretur. demon quē verberauerat in spē iuuenis apparens clamabat dicens. Nolite ei parcere quoniā deos vestros vituperauit. et me hac nocte verberauit. reddite ergo sibi qđ meruit. Cunqz Juliana paulum oculos aperuisset vt videret q̄s eēt qui talia loqueret. demon aufugiēs exclamauit Heu heu me miserū adhuc puto q̄ me velit capere et ligare. Cū ergo bta Juliana decollata fuisset p̄fect⁹ nauigās in mari cū .xxxiij. viris orta tēpestate submers⁹ est. Hor autē corpa cum mare iactasset a feris et auib⁹ sūt comesta.

XLIIII

De cathedra sancti petri apostoli.

CAthedra triplex eē dr. s. regal̄. ij. Reg̃. xxiij. Dauid sedens in cathedra ꝛc. Sacerdotalis. j. Reg̃. j. Heli sacerdote sedente sup sellam ꝛc. Magistralis. Matth. xxiij. Super cathedrā moysi ꝛc. Beat⁹ ergo petr⁹ sedit ī cathedra regali. quia fuit princeps omnium regū. Sacerdotali. quia fuit pastor omnium clericor. Magistrali. quia fuit doctor oīm xp̄ianor. B

CAthedra sācti petri ab ecclesia festiue colitur. q̄a tūc beat⁹ Petr⁹ apō antiochiam in cathedrali bonore sublimat⁹ fuisse perbibet Hui⁹ aūt solēnitatis institutio q̄druplicē cām habere videt. Prima cā est. Cū enim beat⁹ Petr⁹ apud antiochiā predicaret. Theophil⁹ princeps ciuitatis illi⁹ dixit ei. Petre q̄ ratione populū meū subuertis. Cū ergo Petr⁹ sibi fidem xp̄i predicaret ille eū vinculari fecit. et sine cibo et potu eū manere permisit. Sed cū Petr⁹ iam pene deficeret resūptis tamen viri⁹ eleuās oculos ad celū ait. Jesu xp̄e miseror adiutor. adiuua me in his tribulationib⁹ deficientez. Cui domin⁹ rñdit. Petre credis te derelictū a me. Dee bonitati derogas. si ta

lia cõtra me dicere nõ formidas ¶Presto ẽ q̃ tue subueniat miserie. Audiens autẽ paul⁹ de incarceratõe petri ad theophilũ venit. et se i multis opib⁹ z artib⁹ sũmũ opificẽ esse asse ruit. Lig̃ et rabl'as se scire sculpe. tẽtoria pĩge re. z mlta alia ĩdustrie opari dixit. Qui a the ophilo obnixe rogat'. vt i e⁹ curia secũ ꝓsistat Euolutis paucis dieb⁹ paul⁹ ad petrũ abscõ se in carcerẽ itroiuit. Quẽ vidẽs pene mortu uz et ꝓsũptũ amarissie flere cepit z i ãplexus ei⁹ q̃si flẽdo ꝺficiebat. z prũ pẽs sic inq̃t. O pe tre frat me⁹. glia mea gaudiũ meũ. dimidiũ aie mee. meo itroitu resume vires. Tũc ¶Pe tr⁹ oculos apiẽs. z ipum cognoscẽs. lacrĩari cepit. sz sibi loq̃ nõ potuit. et accurrẽs paulus vir os ei⁹ apuit. et iponẽs cibũ ipm refocilla uit. ¶ Cũ ãt petr⁹ cibo ꝓfortat⁹ fuissz. accur rẽs i oscula pauli ruit. z ãbo plũmũ fleuerũt. ¶Paul⁹ aũt occulte rediẽs theophilo dixit. O bõe theophile magẽ gl'a tua. z curialitas tua bonestatis aĩca. Bebonestat mlta bõa exiguũ malũ. remiscere q̃d feciſti illi ꝺicole q̃ ꝺr petr⁹. velut eẽ aliq̃d magnũ. ¶Pãnos⁹. de formis. macie ꝓsũpt⁹. ꝙ oĩa vilescit. solo ꝓmo ne clarescit. et talẽ te decet in carcere z ponere Qui potius si libertate solita frueret. posset tibi in aliquo vtilior eẽ ¶Pã sicut de illo boies q̃dam aiũt. infirmos sanat. mortuos suscitat. Cui Theophil⁹ Fabulosa sũtiſta paule que dicis. q̃a si mortuos suscitare posset. et seipm de carcere liberaret. Cui paul⁹. Sicut xp̃us suus a mortuis resurrexit vt dicũt. q̃ tñ ꝺ cru ce descendere nolui sic petr⁹ vt aiũt Bexẽplo se nõ libat. z pati pxpo nõ formidat. Cui the ophil⁹. Bicg⁹ ei vt filiũ meũ iaz p. xiiij. ãnos mortuũ resuscitet. z i columẽ eũ reddã z libe; rũ. Ingrediẽs igit' paul⁹ dixit. qũo resuscita; tionẽ filij ꝓncipis spopõ ꝺisz. Cui petr⁹. ¶Rẽ grandẽ paule ꝓmisisti. sed ꝺñi virtute facilli mam Sed cũ petr⁹ educt⁹ de carcere monu mẽto aperto pro eo oraſſet continuo resurre xit. Sed pene per oĩa verisil'e ñ videt. vt aut paul⁹ humana astutia se talia fabulia scire cõponere fingeret. aut vt snĩa iuuenis p̃q̃t; tuor ꝺecĩ ãnos suspẽsa fuisset. Tũc Theophi l⁹ et vniuers⁹ popul⁹ antiochie et alij q̃z plu; res ꝺño crediderũt. et glorioſam eccleſiaz fa bricauerũt. In cui⁹ medio excelſaz cathedrã collocauerunt. et petrũ vt ab omnib⁹ videri et audiri posset exaltauerunt. In qua septez annis sedit. Sed postmodũ veniẽs roma z i romana cathedra sedit vigintiquiq; annis. Be primo tamẽ honore ecclesia celebrat. q̃a tũc pr̃io ꝓlati eccie ceperũt loco ptãte z noie sublimari. Tũc ergo impletũ est illꝺ q̃ ꝺ legit in psalmis. Exaltẽt eũ in ecclesia ẽc ¶ Et no tandũ q̃ triplex est ecclesia in q̃ beat⁹ petr⁹ fu it exaltat⁹. scz ecclesia militantiũ. malignãti; um et triũphantiũ. In bãc triplicẽ eccliaz ex altat⁹ est ꝑm triplicẽ festiuitatẽ quam ꝺ ipso eccl'ia celebrat. Est enim exaltat⁹ in eccl'ia mi litantiũ eꝺem presideꝺo. et eã in anĩo i fide et mor⁹ laudabilit regẽꝺo et B q̃ntũ ad so; lẽnitatem bodiernã q̃ ꝺr cathedra. q̃a tũc su; per antiocenam eccliaz põtificatũ accepit. et eam septẽ ãnis laudabiliter rexit. Bcꝺo ẽ exaltat⁹ in eccl'ia malignantiũ. ipsam scz dissi pando. et eam ad fiꝺem ꝙuertẽꝺo. z hoc per tinet ad secũꝺam festiuitatem q̃ ꝺr ad vincu la. tũc enĩ malignãtiũ eccliaz dissipauit. z mlt tos ad fiꝺẽ ꝙuertit. Tertio est exaltat⁹ in ec clesia triũphantiũ in ipsam feliciter introeũ; ꝺo. et hoc q̃ntũ ad tertiam solennitatem que est passionis ei⁹. q̃a tũc ecclesiam triũphan tiũ introuit. ¶ Notanduz etiam q̃ plurib⁹ alijs rationib⁹ ecclesia ter in anno ꝺ eo festiuitatem facit. s. propter priuilegiũ pp ter officiũ. propter beneficiũ. propter debitũ et propter exemplũ ¶ Propter priuilegiuz q̃niã beat⁹ petr⁹ ab alijs apostolis in trib⁹ fu it ꝓuilegiat⁹ ppter q̃ tria priuilegia eccl'ia ter in anno eũ bonorat. Fuit enim pre ceteris di gnior in autoritate. q̃niam ꝓnceps apl'oruz extitit et claues regni celorũ accepit. Feruen tior in amore. cũ maiore enĩ feruore xp̃m di lexit q̃z ceteri sicut in multis locis euangelij manifestat'. Et efficacior in ꝟtute. ¶Pã ad vm braz petri vt legit' in actib⁹ sanabant' infirmi ¶ Becũꝺo propter officiũ. Ipse enim of ficiũ prelationis sup vniuersam eccl'iam ba buit. et ideo sicut petr⁹ fuit princeps z prelat⁹ toti⁹ ecclesie que diffusa est in trib⁹ partibus mũꝺi. s. asia. affrica et europa. ita ecclesia ter i anno celebrat festũ ei⁹. ¶ Tertio propter

beneficiū. qa ipse q̄ potestatem accepit ligan di atq; soluendi. liberat nos a trib⁹ generib⁹ peccatorum. s. cogitationis. locutionis. et o; perationis Uel q in deum q in proximum q in nos peccauim⁹. Uel istud beneficiuz pōt esse triplex beneficiū aliud quod virtute cla; uium peccatoz in ecclesia consequitur. Ter miū est absolutionis a reatu ostenso. Scōm pene sempiternalis in tempalem cōmutatō Tertiū pene tēpalis ꝑm ptem relaxatio. Et p pter ℞ triplex beneficiū sāct⁹ petr⁹ est triplici ter honorand⁹. Quarto ppter debitū. quia enim ipse tripliciter pauit et pascit nos. s. ver bo exemplo et tēpali subsidio siue orationis suffragio. ideo obligamur vt ipsū triplicitez honorem⁹ Quinto propter exemplū. vt nul lus peccator desperet. etiam si tertio sicut pe trus deū negauerit. si tamē euz sicut ipse ve lit corde ore et ope cōfiteri ¶ Scda cā institutionis est hec. q̄ q̄dem de itinerario cle mētis est sumpta. Cum enim petr⁹ vbū dei p̄dicans antiochiā approp̄inq̄ret. omnes ō de ciuitate illa ei obuiauerūt nudis pedib⁹ pgentes. cilicijs se induentes et caput pulue re aspgentes. agentes penitentiā q̄ contra eū symoni mago consensissent. Petr⁹ vero eo; rum pniam videns gratias deo egit. Tunc illi obtulerunt ei omnes vexatos lāguoꝛib⁹ et demonib⁹ fatigatos. Quos dū petrus ā; te se poni iussisset. et sup eos nomē domini i uocassz. immensuz lumen ibidem apparuit z omnes ꝓtinus sunt sanati currentes z oscu lantes vestigia sancti petri Tunc intra septē dies plusq̄z decē milia hoīuz baptisma susce perūt. ita vt theophilus p̄nceps ciuitatis illi us domū suā in basilicam fecerit consecrari et ibidem petro excelsam cathedraz colloca ri. vt ab omnibus videretur et audiret. Hec istud contrarium est bis q̄ superi⁹ dicta sūt. Potuit enim fieri q̄ petr⁹ per operationez pauli a theophilo et toto populo magnifice sit susceptus. Sed recedente petro Simon magus ꝓpl'um puertit. et contra petrum gui ter incitauit Postmodum vero penitentiā agens iterum honorabiliter eum recepit

¶ Hoc autem festum de incathedratiōe beati petri consueuit appellari festum epula rum beati petri. et hinc tertia ratio sumit in stitutionis huius festi. Consuetudo enī fuit antiq̄tus gentilium vt ait magister Johes beleth singulis annis ī mense februario cer to die epulas offerre sup tumulos pentū fu oruz et eas de nocte demones ꝓsumebāt Ipi aūt ab aīabus circa tumulos errantib⁹ quas vmbras vocabāt vastari putabāt. Volebāt enī antiq̄ dicere. vt idē ait. q̄ quando in būa nis corpibus sunt dicunt anīe. in inferis ma nes. spūs vero vocabāt quādo ad celos asce debāt. vmbras quādo recēs erat sepultura. siue quādo circa tumulos errabāt. Hec aūt consuetudo de ipsis epulis vix a xp̄ianis po tuit extirpari Qō sancti patres attendētes et hoc penitus extirpare volentes. festum de ī cathedratōe bti petri. tū ō illa q̄ fuit rome. tū ō illa q̄ fuit ātiochie statuerūt illo. s. eoō die q̄ tlia fiebant. vñ ab illis epulis adhuc ab aliq̄ bus festum beati peti epularū vocatur.

¶ Quarto instituta est ꝓpter reuerentiā corone clericalis. Notanduz enī q̄ iuxta ali quoꝛum traditionē corona clericoꝛ hic pri mo sūpsit initium. Nam dum petr⁹ antio chie p̄dicaret in contumeliaz nominis xp̄i ani summitatem eius capitis abraserunt. Quod quidem postmoduz toti clero tradi tur in honorem. quod pro xp̄o apostoloꝛuz principi in contumeliam fuerat irrogatum

¶ Circa autem ipsam coronam clericoꝛ tria attenduntur. s. capitis abrasio capilloꝛū detruncatio. et forme circulatio. Abrasio au tem in superioꝛe parte capitis fit triplici rati one. quarum duas assignat Dyonisius ī ec clesiastica gerarchia dicens Detonsio capil lorum signat mundam et non formabilem vitam. Ad capillorum etiam detonsionem siue capitis abrasionem tria sequuntur. scili cet mundicie conseruatio. deformatio. et de nudatio. Mundicie conseruatio. quia ex ca pillis sordes in capite aggregantur. Defoꝛ matio. quia capilli adornatum sunt Signi ficat ergo tonsura mundam et non forma bilem vitam. hoc est q̄ clerici debent habe re mundiciam mentis interius. et non foꝛ mabilē. i. nō exq̄situ habitū exterius. Denu datio autē sig̃ficat q̄ inter se et deum nihil de

bet eē mediuz.sz immediate debēt do vniri. z reuelata facie dñi gloriam speculari Capil lor detrūcatio fit vt ex hoc intelligi q clerici oēs cogitationes supfluas a mēte sua de; bent abscidere.z ad verbū dei semp audituz paratū et expeditū habere et oia tpalia pter q3 ad necessitatē a se penit9 remouere. Fit au tez circularis figura multiplici rōne. Pmo. q̄niā hec figura nō habet finē neq3 p̄ncipiū. Per quod datur intelligi q clerici sūt minis stri dei qui nec habet p̄cipiū neq3 finez Se cundo q̄niā hec figura nullū angulum ha; bet et significat q clerici nō debēt habere sor des in vita q̄niā vbi angul9 ibi sordes.vt di cit Bern̄.Et debēt habere veritatē in doctri; na.q̄niā veritas angulos nō amat sicut dic Hiero9.Tertio q̄niā hec figura est oīum fi; gurarū pulcerrima.Unde in hac deus cele; stes creatas fecit.Per qđ significatur q cle; rici debēt hr̄e pulcritudinē interi9 in mēte et exteri9 in conuersatione.Quarto q̄niā hec figu ra ē oīz figurarū siplicissima.Nulla enī figu ra vt dicit aug̃.ex vna linea consistit.sola cir cularis figura est q̄ vna tantū lineā claudit Per qđ significat q clerici habere debēt sim plicitatē colūbaz iuxta illud.Et simplices si; cut colūbe. XLV

De sancto Mathia ap'lo.

Mathias hebraice latine dr donat9 dño.vl' donatō do mini.vl' humilis siue pu9.Mā do; nat9 a dño fuit q̄n ipsū de mundo elegit.z i; ter.lxxij.discipulos designauit.Donatō do; mini fuit quando sorte electus inter aposto los noīari p̄meruit.Humil9 fuit.q̄a veram semp humilitatē seruauit.Est autem triplex humilitas sicut dicit Ambrosi9.Prima est afflictiōis.qua q̄s dicitur humiliat9.Secū do cōsiderationis.q̄ procedit ex consideratō ne sui Tertia deuotionis.q̄ procedit ex cogi; one creatoris.Primā habuit beat9 matbi; as martiriū patiēdo.Secūdā seip̄m despici endo.Tertiā maiestatē dei admirando. Al' dicitur a manu qđ est bonū et thesis positō. inde matbias.bonum positum pro malo.s. p̄iuda .Ei9 vitā q̄ per ecclesias legit beda. scp̄sisse credit.

Mathias ap's in locū iude substitu; tus est.Sed p̄mo ortum et origiez ipsius iude proditoris breuit̄ vide; am9.Legitur in quadā bistoria licet apocri fa q fuit quidā vir in bierl'm nomīe ruben q̄ alio nomīe dict9 est symon de tribu dan.vel sm Hieronimū d tribu isacbar.qui babuit vxorem q̄ cyborea nuncupata est. Quadaz igitur nocte cum sibi mutuo debitum exol; uissent.cyborea obdormiēs somnium vidit qđ perterrita cū geminibus et suspirijs viro suo retulit dicēs.Videbatur mibi q filiū fla gicios̄ parer̄.qui totius gentis nostre cau sa perditionis existeret.Cui ruben.Nefariā inq̄t r̄ē nec relatu dignā pfaris et spiritu ceu puto pbitonico raperis.Cui illa.Si me cō; cepisse sensero et filium pepero.absq3 dubio nō spirit9 pbitonic9 extitit.sed reuelatō certa fuit.Procedēte igit̄ tempe cū filiū peperisset parētes plurimū timuerunt.et qđ de eo face r̄t cogitare ceperunt.Cunq3 filium abbor; rerent occidere.nec vellent destructorem sui generis enutrire.ipsum in fiscella positum mari exponunt.Quem marini fluctus adī sulam propulerunt.que scariotb dicit̄.Ab il la igitur insula iudas scariotbis appellat9 ē. Regina autem illi9 loci carens liberis ad li; tus maris causa spaciandi processit.et fiscel lam a marinis fluctibus iactari videns ip̄az aperiri precepit.inuenienq3 ibi puerum ele gantis forme suspirans ait.O si solatijs tan te subleuarer sobolis.ne regni mei priuarer successore.Puerum igitur secreto nutriri fe cit.et se grauidam simulauit.Tandem se filiu um perisse mentitur et per totum regnuz fa ma bec celebris diuulgatur Principes pro suscepta sobole vebementer exultāt.et in gēti gaudio plebs letatur Ipsum igitur sm ma; gnificentiam regiā regina educari fecit.Nō post multum vero temporis regina de rege concepit.et suo tempore filiū parturiuit.Cū āt pueri aliq̄ntulū iā creuiss̄ēt ad iuicē sep9 colludēbāt.z puer regiū iudas crebs molesti is z iniurijs molestabat.z ad fletū sep9 puoca bat.regia āt hoc molestē fer̄ēt z iudā ad se n̄ pti nere sciēs ipz creb9 vēbabat.sz n' sic a molestia

pueri desistebat. Tandem res pādit. z iudas non verus regine filius sz inuēt⁹ fuisse aperitur Qđ iudas vt cōperit vebemēt erubuit z frēm suū putatiuū filū regis latēter occdit. Ob hoc capitalē sniam timēs cū tributarijs in bielrm aufugit. seqz curie pilati tūc pſidis mancipauit Et q̄nā res silēs sibi sūt babiles pilatus iudā suis morib⁹ inuenit ꝓgruere. z ideo cepit ipm valde carū babere. Uniuerse igit curie pilati iudas pficit. et ad ei⁹ nutum oīa disponūt. Quadā igit die pilat⁹ de palacio suo in qđdaz pomerū aspiciēs. illoꝝ pomoꝝ tanto desiderio capt⁹ est vt pene deficere videret. Erat aūt illđ pomeriuz rubēpatis iude. Sed nec iudas patrē neqz rubē filiū agnoscebat. q̄a et rubē ipz ī marinis fluctib⁹ pisse putabat. z iudas q̄s pat aut q̄ pata sua fuerit penit⁹ ignorabat Dilat⁹ itaqz accersito iuda ait. Tāto illoꝝ fructuū capt⁹ sū desiđrio. q̄ si his frustrat⁹ fuero spūz exalabo. Cōcitus igit iudas ī pomeriū īsilijt. et velocius mala carpit. Interea rubē veīt et iudaz mala sua carpentem inuenit. Fortiter igitur ambo contendunt. et iurgia superaddunt Dđ iurgia surgunt ad verbera. et mutuis se iniurijs affecerūt. Tandē iudas rubē in ea pte q̄ ceruix collo ꝓnectit lapide pcussit pariter z occidit. Dđoma igit sustulit. z pilato qđ accidерit enarrauit. Jā die īclināte. z nocte superueniēte rubē mortu⁹ inuenit. z sbitanea morte puent⁹ eē putat. Tūc pilat⁹ oēs facultates rubē iude tradidit. z cyboreā vroꝛē rubē ī cōiugē iude dedit. Quadā igit die dū cyborea ḡuit suspiraret. et iudas vir ei⁹ qđ haberz diligenē introgaret. illa rndit. Deu infelicissīa sū oīm feiarū. q̄ infātulū meuz marinis fluctib⁹ īmersi. et virū meū morte puentū inueī sed et dolori misere pilat⁹ addidit doloꝛez. q̄ me mestissimaz nuptui tradidit z inuitissīaz tibi ī ꝓiugiū copulauit. Tūqz illa oīa de illo infātulo enarrasset. et iudas illa q̄ sibi accidерāt retulisset. inuētū est q̄ iudas mrēz suā in vroꝛē durerit. z prēz suū occiderit. Dđnīa igitur duct⁹ suadēte cyborea dnm nrūz iesum xp̄m. adijt z suoꝝ delictoꝝ veniam īploꝛauit Ducusqz in p̄dicta bistoria apocrifa legit. q̄ vtrū recitanda sit lectoꝛis arbitrio relinq̄t. Iz sit poti⁹ reliq̄nda q̄z asserēda. Bñs aūt iuz eū fecit discipulū z de discipulo in suū elegit aplm. Qui adeo sibi familiaris extitit et dilect⁹. vt eū faceret suū ꝓcuratoꝛē quē post modū ptulit suū ꝓditoꝛez. Deportabat enī loculos z ea q̄ xp̄o dabant furabat. Bolēs vo tpe dnice passionis q̄ vnguētū q̄ tricētos denarios valebat nō fuerat vēditū vt illos etiā denarios furaret. abijt et dnm. xxx. denarijs vendidit. q̄rū vnusq̄sqz valebat decē denarios vsuales. et ita dānū trecētoꝝ denarioꝝ recōpēsauit. Uel vt q̄dā aiūt. oīm q̄ xp̄o dabā tur decimā ptē furabat. et ideo p decia parte quā in vnguēto amiserat. s. pro. xxx. denarijs dnm vēdidit. Quos tñ pnia duct⁹ retulit. et abiēs loqueo se suspēdit z suspēs⁹ crepuit medi⁹. et diffusa sūt viscera ei⁹. In Haūt delatū est oīne p os effūderet. Nō enī dignū erat vt os tā vilit inq̄naret q̄ tā gl'osū os. s. xp̄i ꝓ tigerat. Dignū etiā erat vt viscera q̄ pditoꝛez ꝓcepāt. rupta caderēt. et guttur a q̄ voꝛ pditionis exierat laqo artaret. In aere etiā intijt vt q̄ angelos ī celo et boīes in ēra offenderat ab angeloꝝ et boīm regiōe separet. et in aere cū demonib⁹ sociaret. ¶ Cū igit int̄ alcēsionē z pēthecostē apli ī cenacl'o simul eēnt. videns petr⁹ q̄ nūer⁹. xij. apl'oꝝ erat īminut⁹ q̄s tñ dns in H numero elegerat vt fidē trinitatis in q̄tuoꝛ mūdi ptib⁹ p̄dicarēt. surrexit in medio fratrū dicēs. Viri frēs optet vt aliq̄z loco iude substituam⁹. q̄ testet nobiscum resurrectionē xp̄i. q̄a dns dixit nob. Eritis mihi testes in bierlm et in oī iudea z samaria. z vsqz ad vltimū terre. Et q̄ testis nō nisi d̄ bis q̄ vidit debet testimoniū ferre. eligēd⁹ ē vnus ex bis viris q̄ nobiscū sēp fuerūt. et dnī miracula viderūt. z ei⁹ doctrinā audierūt. Et statuerūt duos de septuagīta duob⁹ discipl'. s. ioseph b q̄ cognoīat⁹ est iust⁹ p sanctitate sua. q̄ fuit frat iacobi alphei. et mathiā de cui⁹ laude subticet. q̄ sufficit ei p laude q̄ in apostolum est electus. et orantes dixerunt. Tu domine qui nosti corda omnium ostende quē elegeris ex bis duobus accipere locuz ministerij hui⁹ et apl'atus quem iudas amisit. Et datis illis sortibus cecidit sors super mathiam. et ānumeratus est cum vndecī apostol'

De sancto Mathia apostolo

Et notandū q̄ exēplo boc vt ait biero. nō est sortib⁹ vtendū. q̄a ꝓuilegia paucoꝝ cōez legē nō faciūt. Rursus etiā sicut ait Bed. do nec veniret vitas figurā licuit obſuare. Vera enī hostia in passiōe fuit īmolata. sed ī pēthecostē ꝓsūmata Et ideo in electiōe mathie sortib⁹ vsi sūt ne a lege discreparēt. in q̄ sūm⁹ sacerdos sorte q̄rebat. Post pentbecosten vero iaz veritate ꝓpalata. vij. diacones non sorte sed discipuloꝝ electiōe et apl̄oꝝ oratiōe et manuū īpositiōe ordinati sūt ¶ Cuius modi aūt be sortes fuerint due sctōꝝ patruz extāt snie. Hiero⁹ enī et Bed. volūt q̄ be sortes tales fuerūt q̄les ille q̄rum in veteri lege creberrim⁹ vsus erat Dyonisius autē q̄ fuit pauli discipul⁹ irreligiosuz existimat Darbitrari. asserēs sibi videri q̄ illa sors nibil aliud fuerit. nisi q̄daz splendor et radi⁹ diuinit⁹ super mathiā emiss⁹ p quez ipse ostendebat in apl̄m assumēd⁹. Ait enī sic in libro ecclīastice gerarchie. De diuina autē sorte que super mathiā diuinit⁹ cecidit. aliq̄ dē alia dixerūt nō religiose sicut arbitror. mea autē et ipse intentionē dicā. Vident enī mibi eloq̄a sortem noīare theartictī q̄dā donū demōstrās illi theartico choro a diuina electione susceptū. Hic igit mathias apl̄s iudea in sortē accepit et p̄dicationi ibidē insistēs et multa miracula faciēs in pace q̄euit. In nōnullis vo codicib⁹ legit q̄ patibulū crucis ptulit. et tali martirio coronat⁹ celos ascendit ¶ Huius corp⁹ rome in eccl̄ia sctē marie maioris sub lapide porfiretico sepultū eē dr. et ibidē caput eius ꝓpl̄o demōstrat ¶ In q̄dā vo legēda q̄ treueris inuenit. sic int̄ cetera legit. Mathias de tribu iuda et ciuitate betbleem illustri ꝓsapia oriund⁹ fuit. Qui litteris tradit⁹ oēz in breui leg̃ et ꝓpb̄arū sciam apprebēdit. Lasciuiā q̄z abborrens pueriles annos moruz maturitate vincebat. Informabat q̄z e⁹ aius ad vtutē. vt eēt ad intelligentiā babil̄. ad misericordiā facilis. in ꝓsperis nō elatus. in aduerſ⁹ cōstans. et intrepid⁹. Data gebat vt q̄d iussu p̄cepat ope cōpleret. et oris doctrinam manuū opatione mōstraret. Hic cū p iudeam p̄dicaret. cecos illumīabat. lepsos mundabat. demones expellebat. claudis gressuz. surdis auditū. mortuis vitam restituebat. q̄ cuz corā pōtifice accusaret in multis. rīdt. De obiectis que crimīa dicitis non oportet me multa dicere. q̄niā xp̄ianū eē nō est crimis sz gl̄ie. Tui pōtifex. Si tibi dant inducie vis penitere. Et ille. Absit vt a vitate quā sel̄ inueni p apostolaz digrediar. Igit mathias in lege erat doctissim⁹. corde mund⁹. animo prudens. in soluendis q̄stionib⁹ sacre scp̄ture acut⁹. in cōsilio pruid⁹. in ꝓmocinatiōe expedit⁹. Qui cuz vbū dei p iudeā predicaret. multos signis et ꝓdigijs cōuertebat. Vñ iudei inuidentes ipz in ꝓsilio statuerūt. Duo ergo falsi testes q̄ ipsū accusauerāt. ꝓmo īpsuz lapides miserūt. q̄s lapides in testimonium illis secum petijt sepeliri. Qui dum lapidaretur securi more romano pcutit̄. z extensis in celū manib⁹ spūz dño reddidit. Et subditur ibidem. Cuius corp⁹ de iudea romaz et inde treuerim est translatum. ¶ In quadam vero alia legenda legit̄ q̄ dū mathias in macedoniā aduenisset. et fidem christi p̄dicaret. quandā potionē toxicatā que visu cūctos ꝓuabat sibi dederūt quaz in noīe xp̄i bibit et nullā lesionē incurrit. et cū illa potiōe pluſq̄z. ccl. excecasset. ille singul̄ manū imponēs. oēs illuminauit. Dyabol⁹ aūt in similitudine infantis eis apparēs suasit vt mathiā occiderent. qui eoꝝ cultū euacuaret. et cum ipse in medio eoꝝ consisteret. trib⁹ tñ dieb⁹ euz q̄rentes minime inuenerūt. Tertia autē die se eis manifestās dixit. Ego sū. Quē manibus posttergū ligatis. z fune collo imposito crudeliter afflixerūt. et sic in carcere recluserūt. Ubi demones apparētes. dentib⁹ in eum fremebāt. sz apprōpiq̄re ñ poterāt. Dñs āt cuz multo luīe ad eū veniēs ipz de tra leuauit. et vinc̄la soluēs z dulcit̄ ꝓsortās bostiū apuit. q̄ egress⁹ vbū dñi p̄dicauit. dū aūt q̄dā obstinati p̄sisterēt dixit eis Benūcio vob q̄ viui ī infernū descēdtis. morq̄z tra se apuit. z cūctos illos deglutiuit. Reliq̄ vo ad dñm sunt ꝓuersi.

De sancto Gregorio LXVI.

Gregor⁹ dicitur a grex z gorge q̄d ē p̄dicare siue dicere. vñ Greg. q̄si greg p̄dicator

Uel dr Greg. q̄si egregor⁹ ab egregi⁹ et gore. q̄si egregi⁹ p̄dicator et doctor Uel Gregori⁹ in lingua nostra vigilās sonat. qr ip̄e vigilauit sibi deo et gregi. Sibi p mūdicie ꝓpuationē. deo p internā cōtēplatiouē gregi p assiduā p̄dicationē. Et hec tria merent dei visionē. Aug. in libro de ordine. Is videt deuz q̄ bene viuit. bene studet et bene orat. Ei⁹ vitā scr̄sit paul⁹ lōgobardor historiogr̄ph⁹. quā iobānes diacon⁹ diligenti⁹ postmodū cōpilauit

B

Gregori⁹ senatoria stirpe ꝓgenitus cui⁹ pater gordian⁹ et mat siluia dicebat. Cū sūmū p Bie apicez in ipsa sui adolescētia attigisset. ac rerū et diuitiarū copia plurimū abūdarz. cogitauit tñ h̄ oīa deserere. et in religionē se transferre. Sed dū longius ꝙuersionē ptraheret. et tut⁹ se xp̄o famulaturū putaret. si sub p̄toris vrbani habitu mūdo specieten⁹ defuiret ceperūt multa ꝓtra eū ex seculi cura succrescere. ita vt nō tantū specie sed in eo retineret ꝛ mente. Tandem patre orbat⁹ sex monasteria in sicilia cōstruxit. septimū intra menia vrbis sub bonore sancti andree ap̄li in ꝓprio domate fabrificauit. In q̄ relictis sericis auro gēmisq; radiātib⁹ vili monastico habitu tegebat. Ubi ad tantā pfectionē in breui deuenit. vt in ipō sue ꝙuersionis initio posset iā in pfectorum numero cōputari. Cui⁹ q̄dez pfectio ex vbis suis q̄ in plogo sup dyalogū ponit aliq̄liter p pēdi p̄t. vbi sic dicit Infelix aīm⁹ me⁹ occupationis sue pulsat⁹ vulnere meminit q̄lis ali; q̄n in monasterio fuit. q̄o ei labētia cuncta subterāt. q̄ntū reb⁹ oīb⁹ que voluūtur emie; bat. q nulla nisi celestia cogitare cōsueuerat q etiā retēt⁹ corpe ip̄a iaz carnis claustra cōtēplatōne trāsibat. q mortē q̄q; que pene cūctis pena est. videlicet vt ingressū vite ꝛ p̄miuz laboris sui amabat. Tāta denicz districtione corpus suū afflixit vt infirmato stomacho sustinere vix valerz. et icirco vitaliū quā greci syncopin vocāt patiēs crebris angustiis p̄horarū momenta ad exitū ppinq̄ret.

Quadā vice dū quedā in mōasterio suo vbi abbas p̄erat scr̄ptaret angel⁹ dñi in specie naufragi sibi affuit. sibiq; misereri lacrimabiliter postulauit. cui cū Greg. sex argēteos dari fecisset et abisset. eadē die iteruz rediit. seq; multa pdidisse pauca vo recepisse pbibuit. Qui cū ab eo totidē argēteos recepisset iterū vicetertia reuersus misereri sibi ip̄ortunis clamorib⁹ postulabat. Sed Greg. cū a p̄curatore sui monasterij didicisset nil dandū p̄t scutellā argēteā quā mat sua cū legumibus mittere solebat. in monasterio remānsisse. illā statim dari p̄cepit. Quaz ille libenter accipiēs let⁹ abscessit. Hic autē angel⁹ dñi fuit sicut se sibi postmodū reuelauit. Quadam die beat⁹ Greg. p foz vrb̄ romāe transiēs cernit q̄sdaz pueros forma pulcerrimos. vultu venustos. capillor nitore p̄spicuos cē venales. Interrogat igit mercatorē de q̄ illos patria attulisset. Qui rñdit. De britānia cui⁹ incole sili candore refulgēt. Interrogat iterū si xp̄iani sūt. Cui mercator. Nō sed paganicis erroribus implicati tenent. Tūc Greg. acriter ingemiscēs heu pch dolor inq̄t q; splēdidas facies p̄nceps tenebrarū nūc possider. Interrogat insuper q̄d eēt vocabulū gētis illi⁹. Cui ille. āglici vocāt. Bñ inq̄t āg'ici q̄ āgelici qr et angelicos vult⁹ habēt. Interrogāte iterū eo q̄d nomē haberet illa puincia. ait mercator prouunciales illi deiri vocant. Et Greg. bene inq̄t deiri vocant. qa de ira sūt eruendi. Rurs⁹ de noīe reg̃ interrogāte ait mercator q aelle diceret. et greg. bñ aelle qr al'la i ptib⁹ ill' decātari optz. Qui mox ad sūmū pōtificē accedēs. cū mlta īstantia et p̄cib⁹ vix obtinuit vt ad illos ꝙuertēdos mitteret. Cūq; iā it arripuisset. romāi d⁹ei⁹ absētia plimū p̄turbati. papā adeūt ꝛ eū talit alloquūt. Is Petrū offēdisti. romā d⁹ struxisti. greg. dimisisti. Hicq; papa p̄ritus ad eū reuocādū ꝙuo nūcios destinauit. Cūq; greg. iā it triū dierū pegisset. ꝛ in q̄dā loco diuertēs q̄daz cētis q̄escētib⁹ lectitaret. locus sta supueniēs eū coegit a legēdo q̄escere. ꝛ ex ꝙsideratōe sui nois docuit eū in eodē loco stare debere. Qd ille spū ꝓphetico discēs. statiz comites adhortat vt velociꝰ d⁹ beāt p̄ficisci. sz supueientibus aplicis nunciis redire compellitur. licet de hoc plurimum tristaretur. Tunc papa ipsuz a monasterio suo abstraxit, et suuz diaconē cardinalē ordīauit

B

Quodã tpe tiberis fluui⁹ alueũ suũ egres sus intrãtũ excreuit. vt sup muros vrb̃ influeret et plimas domos euerteret. Tũc etiaz p tiberim fluuiũ multitudo ꝓpentũ cũ draco̅e magno in mare descendit. Sed a fluctib⁹ p̃ fecati et ad lit⁹ piecti. totũ aerẽ sua putredie corruperũt. Sicqz plaga pessima quã iguinariã vocant secuta est. ita vt etiã corpali visu sagitte celit⁹ venire et singulos quosqz punire videreñ. Que ꝑmo oim pelagũ papã pculit. et sine mora extinxit. Ꝑdostmoduz vero ita in reliquũ vulg⁹ deseuit. vt ꝯtractis habitatorib⁹ domos plimas vacuas ĩ vrbe reliquerit. Sed qa ecclia dei sine rectore esse nõ poterat Gregoriũ lz totis virib⁹ renitẽtẽ plebs oĩs elegit. Cũ ergo bñdici deberet. z lues ꝑm deuastaret. p̃monẽ ad ꝓcessionẽ faciẽs letanias instituit. et vt oẽs deum attẽti⁹ exorarẽt admonuit. Cuz igit deuz oĩs ꝯgregat⁹ ꝓcs exoraret intantũ lues ipa deseuit vt in vna hora. lxxx. boies spũz exalarẽt. Dz nequaqz cessauit ꝓcm admonere. vt ab oro̅ne nunqz desisterẽt donec pestez ipaz diuina ꝓpulsaret miseratio. Finita ꝓcessiõe fugere voluu sed nequit. qa die noctuqz portas vrb̃ ꝓpter eũ vigiles obꝑuabãt. Tandez mutato habitu a qbusdã negociatorib⁹ obtinuit vt in qdã dolio sup quadrigã de vrbe educeret. Qui mox siluã expetijt cauernarũ latibula requiuit ibiqz trib⁹ dieb⁹ latuit. Verũtñ dũ solicite quereret. colũna lucis ꝑfulgida a celo depẽdens sup locũ in q latitabat apparuit. in q colũna angelos descẽdẽtes et ascendentes qdã recluſ⁹ aspexit. Ꝑdoxqz ab vniuerso ꝓcs capit trahit et sum⁹ põtifex ꝯsecrat. Qz vero ad hoc honoris culmẽ inuitus ascẽderit. q vba sua legit patenter aduertit. Nã in epla ad narsũ patriciũ sic ait. Duz ꝯtẽplationis alta describitis. ruine mee mihi gemitũ renouatis. qa audiui qd int⁹ pdidi dũ foras ad culmẽ regimis ĩmerit⁹ ascẽdi Tanto aũt me merore pcussũ cognoscite. vt vix loqui sufficiã Nolite ergo me vocare noemi. i. pulcrũ. sed vocate me mara. qr amaritudine plen⁹ suz. Item alibi. Qz me ad epat⁹ ordinẽ cognoscitis pueisse. si me diligitis plãgite qa et ego incessant deflco. atqz vt deuz ꝑ me exoretis rogo. In plogo. qz sup dyalogũ sic ait. Ex occasione cure pastoral' aĩus me⁹ secularũ boim negocia patit. et p⁹ tam pulcrã sue qetis speciẽ terreni act⁹ puluere fedatur. Ꝑpendo itaqz qd tolero. ppendo qd amisi. Bũ intueor illd qd pdidi fit ꝑ gui⁹ qd porto. Ecce enĩ nũc magni maris fluctibus quatior. atqz in naui mentis tẽpestatis valide procellis illidor. et cuz prioris vite recolo quasi p⁹ tergũ ductis oculis viso litore suspiro. Sed qa adhuc romã pdicta pestis vastabat more solito ꝓcessionẽ cuz letanijs per ciuitatis circuitũ qdam tpe paschali ordinauit. in qua imaginẽ beate marie sẽp virginis que adhuc vt aiũt ẽ rome ĩ ecclesia que dr sãcta maria maior quã lucas arte medic⁹ z pictor egregi⁹ formasse dr. et eidem vgini similimã ꝓ oia pbibeť. ante ꝓcessionẽ reuerenter portari fecit. Et ecce tota aeris infectio z ĩbulentia imagini cedebat ac si ipsaz imaginez fugeret et ei⁹ pñtiaz ferre ñ posset. Sicqz p⁹ imaginez mira serenitas et aeris puritas remanebat. Tunc ĩ aere vt refertur iuxta imaginem audite sunt voces angelorum canentium. Regina celi letare alleluya. quia quez meruisti portare alleluya. resurrexit sicut dixit alleluya. Statimqz beatus Gregorius quod sequitur adiunxit. Ora pro nobis deum rogamus alleluya. Tunc beatus Greg̃. vidit supra castrum crescentij angelum domini. qui gladium cruentatum detergẽs in vaginaz remittebat. Intellexitqz Greg̃. q̃ pestis illa cessasset. Et sic factuz est. Unde et castrum illud castrum angeli deinceps vocatum est. Tandem vt desiderauerat augustinum mellitum et iobannem cum quibꝰdam alijs in angliam misit et eos suis precibus et meritis ad fidem xp̃i conuertit.

Tante etiam humilitatis Beatus Gregorius extitit vt se laudari nullo modo permitteret. Nam stephano episcopo q̃ euz in suis epistol' laudauerat ita scripsit. Nultum mihi et vltra q̃z audire debui indignus fauorem in vestris epistolis demonstrastis Et tamen scriptum est. Ne laudes hominẽ q̃z diu viuit. Tamen et si audire talia dignus non fui. orationibus vestris peto vt dignus

efficiar.vt si bona ideo in me dixistis q2 non sūt.ideo sint ꝙa dixistis. Item in epla ad nar sū patriciū.ꝙ causę ⁊ nois sititudinē faciēdo pscripturas clausulas declamationesq3 fo2 matis.certe frat carissime simeā leonē vocas qđ eo mō vos agere ꝓspicim9 q̄ scabiosos ca tulos sepe pardos vel tigres vocam9 Item in epla ad anastasiū patarchā antiocenuz ꝙ vos me os dñi.ꝙ lucernā dicitis.ꝙ loquē do mittis posse multisq3 posse lucere phibe tis.existimationē meā fateo2 mihi in dubita tionē maximā pduxistis.Considero nāq3 q̄ sū.⁊ nihil me ex hmōi boni signo depbēdo. Cōsidero autē q̄ estis.⁊ vos mētiri posse nō arbitro2.Cū ergo credere volo qđ dicitis.cō tradicit mihi infirmitas mea.Cū disputare volo qđ in laude mea dr.ꝓdicit mihi sāctitas vestra.Sed q̄so vir sctē nob aliq̄d de ℞ cer tamīe nostro ꝓueniat.vt si nō qđ dicitis ita ē sit ita quia dicitis.Vocabula etiā iactātiam vel vanitatē sonātia oīno respuebat.Vñ eu logio patriarche alexandrino q̄ eū vlem pa paz vocauerat ita scribit In pfatōe epl̄e quā ad me direxistis supbe appellatōis vbū vni uersalē me papā dicētes ipmere cura uistis Qđ peto dulcissima sāctitas vestra vltra nō faciat.q2 vobis subtrabit qđ alteri plusq3 ra tio exigat pbet.Ego enī vb̄ psperari nō q̄ro sed moribus.nec bonorē eē reputo in q̄ frēs bonorē suū pdere cognosco. Recedāt ergo verba q̄ vanitatē inflant.caritatē vlnerant.

¶ Hinc ē q̄ cū iob̄s epūs ꝓstātinopolitanus ℞ vocabulū vanitatis sibi vsurparet.⁊ se vni uersalē papā vocari fraudulenta synodo ob tinuisset.int̄ cetā sic de eo scribit Greḡ.Quis est iste q̄ cōtra statuta euāgelica.ꝓ canonuz decreta.nouū sibi nomē vsurpare presumit. vt vel sine ūminutione sit vn9 q̄ eē appetit vni uersus.Verbū etiā iussionis sibi a coepis di ci nolebat.Vñ ait in epla ad eulogiū epm ale xandrinū.Vestra mihi caritas loq̄t dicens. Sicut iussistis.Qđ vbum iussionis peto a meo auditu remoueri.q̄a scio q̄ suz et q̄ estis Loco ei mihi frēs estis.mor̄b9 patres ¶ In sup ob nimiā būilitatē q̄ erat pdit9.nolebat ꝙ mrōne se ancillas suas dicerēt.Vnde rusti cane patcie scribēs ait,Unuz in tuis epistol egre suscepi q̄a qđ semel eē potat sepius dice bat.ancilla vestra.⁊ ācilla vrā.Ego ei q̄ p epi scopat9 onera oiuz fu9 suz fact9 q̄ rōne te mi hi ancillā dicia.c9 añ epatū susceptū pp9 fui. Et ideo rogo p oīpotentē deū ne ℞ vbuz alu q̄ndo ad me in scp̄is tuis iueniā. Primus in suis epl̄is se fuuz suoꝝ dei noīauit.et alios noīari instituit.Libros suos dū adhuc viue ret ob nimiā būilitatē publicari nolebat.et ī alioꝝ cōpatione suos nihil valere existima bat.Unde innocētio pfecto affrice sic scribit Q3 expositionē s.iob vobis trāsmitti volui stis.vestro studio ꝓgaudem9.Sed si delica cose occupitis pabulo saginari.bīa aug̃.cōpato te vestri opuscula legite.et ad cōpationē illi us similaginis nostrū furfurē nō queratis. Neq3 enī volo dū in hac carne sū.si q̄ dixisse me ꝓtigit ea facile boībus innotesci. ¶ F Legit q3 in q̄dā libro de greco in latinū trāf lato ꝙ q̄daz sctūs pater noīe abbas iob̄s cū romā ad visitandū apl̄oꝝ limīa venisset.⁊ be atū Greg̃.papā p medīū ciuitatis trāsire vi derz.voluit ei occurrere.ac vt decebat reuerē tiaz exhibere.Cernēs vo beat9 greg̃.ꝙ sei trāz vellet psternere.festinauit et pmo se corā ip so in terram pstrauit.nec inde surrexit q̄squ abbas primo surrexit.in quo maxima e9 hu militas cōmendatur ¶ Tante autē largita tis elemosynarū extitit vt nō solū presentib9 sed etiam longe positis et in mōte sinai mōa chis necessaria mīstraret.Nam omniuz īdi gentiū noīa scpta habebat.⁊ eis liberalit sub ueniebat. Monasterium hierosolimis in stituit et dei famulis illic degentibus ne ces saria mittere procurauit. ¶ Tribus quoq3 milibus ancillis dei pro quotidi anis stipendijs octoginta libras auri annu aliter offerebat ¶ Quotidie etiaz ad su am mensam peregrinos quoslibet inuita bat.Inter quos die quadam vnus accessit. in cuius manibus dum ipe ex humilitate a quam fundere vellet.conuersus vrceum ac cepit.sed repente euz in cuius manib9 aquā fundere volebat non inuenit.Tunq3 hoc fa ctū secū ipe miraret.eadē nocte dñs p visiōz ei dixit Ceti dieb9 me ī mēbris meis.hesterno autem die me in memetipso suscepisti.

Alio q3 tpe p:ecepit cācellario vt.xij'.pḡ nos ad prādiū inuitaret.Qui pgēs iussa cō pleuit.Bū aūt simł discūberēt intuēs papa xij numerauit.Et accersito cācellario cur ꝓ suā iussionē.xij.inuitare plūpserat iquisiuit Quos cācellarⁱ⁹ numerās et tantū.xij.inue niens ait.Crede mibi pat nō sūt nisi.xij.Ilni maduertit gregoriⁱ⁹ virū ppⁱ⁹ discūbentē vł tuz crebro mutare z nūc adolescētē nūc vero sibi vetulū venerāda q̄daz canicie simulare. Finito igit̄ ꝓiuuio.illū in cubiculo duxit.ve bementer adiurās vt ei se nomēq3 suū pōre dignaretur.Qui rñdēs ait.Et cur introgas de nomie meo qđ est mirabile.Uerūtamen sato q̄a ego sum naufragⁱ⁹ ille cui scutellā ar genteā tribuisti.quā tibi miserat cuz legumi nibus mat tua.Et boc tibi p certo sit cogtuz q2 ab illo die q̄ mibi dedisti destinauit te dñs fieri ecclesie sue p̄sulē et petri apostoli succes sorem.Cui greg̃.Et tu quomodo ß nosti q tūc me dñs pesse sue ecclesie destinauerit At ille.Quoniā angelⁱ⁹ eiⁱ⁹ sū.et me tibi dñs nūc remisit vt te semp debeā ptegere.et oē qđ pe teris p me apđ ipsuz valeas impetrare.Sta timq3 ab eo disparuit. G Eo tpe fuit q̄ daz beremita vir magne vtutis.q̄ oia ppter deuz reliq̄rat.et nibil p̄ter vnā cattā possidebat.Quā blandiens crebro quasi cobabita tricez in suis gremijs refouebat.Orauit igit̄ ad deū vt sibi ostēdere dig̃ret cū quo future remuneratiōis māsionē sperare debuisset.q̄ illⁱ⁹ amore nil ex diuitijs bⁱ⁹ seculi possideret Quadā igit̄ nocte sibi reuelat̄ q cū gregorio romano pontifice māsionē sibi sperare debe ret.At ille fortē ingemiscēs parū sibi volūta riā pauptatē pfuisse putabat.si cū eo remūe ratōnē recipet q̄ tantis mūdialibus diuitijs abūdaret.Cū ergo gregorij diuitias sue pau ptati die noctuq3 suspirādo cōferret.alia no cte audiuit dñm sibi dicentē.Cuz diuitē non possessio diuitiarū.sed cupido faciat.cur au des pauptatē tuā gregorij diuitijs cōparare qui magis illā cattā quā bēs q̄tidie palpan do diligere cōprobaris.q̄z ille tātas diuitias quas nō amādo sz ptēnendo.cūctisq3 libera liē largiendo dispergit.Itaq3 solitariⁱ⁹ deo g̃ tias retulit.et q̄ meritū suuz decreuisse puta

uerat si gregorio ꝓferret.orare cepit vt cū eo mansionē q̄q3 pcipe mereret ¶ lb G Cuz apđ mauriciū impatorē et filios eiⁱ⁹ sup mor te cuiusdam epi falso accusaret.sic ait in epła quā apocrisario mittit.Unuz est qđ breuit suggeras dñis meis.q̄a si ego fuⁱ⁹ eoz̄ mor tem longobardoz vel dānuz me miscere vo luisse.bodie longobardoz gens nec regē nec ducē nec comites haberet atq3 in sua cōfusi one eēt.Sed q̄a deū timeo ī mortē cuius libz bois me miscere formido.Ecce q̄nte bumili tatis extit.q̄a cū eēt sūmⁱ⁹ pōtifex.impatoris se fuū vocabat.et dñm suū eū appellabat.Ec ce quāte innocētie.q2 in mortē inimicoz̄ su oz̄ ꝓsentire nolebat G Cū aūt mauriciⁱ⁹ im pator Gregoriū et ecclīaz dei p̄seq̄ret.int̄ ce tera sic ei scꝑsit greg̃.Quia enī peccator sum credo q omipotentē deuz tanto vob amplius placatis q̄nto me ei malefluentez affligitis. G Quadā igit̄ vice q̄dā monastico habitu inductus.spatā euaginatā dextera tenens.co ram impatore intrepidⁱ⁹ astitit.q ꝓ eū vibrās illū gladio morturū p̄dixit.Territⁱ⁹ mauri cius a p̄secutione gregorij cessauit.et vt p se orare deberz instanter petijt q̄tenⁱ⁹ ipsū in bac vita de malis suis deⁱ⁹ puniret et nō punien dū extremo examini refuaret G Quadā igi tur vice vidit se mauriciⁱ⁹ āte tbunal iudicis stare.et iudicē pclamare.Bate mauricium Et capientes eū ministri.ipsū ante iudicem posuerūt.Cui ille.vbi vis vt reddaz tibi ma la que ī boc seclo perpetrasti.Ille rñdit.Hic potiⁱ⁹ ea dñe mibi.et nō in seculo futuro retri bue.Statiq3 diuina vox iussit tradi mauri cū vxorē filios et filias foce militi occidēdos Qđ z factū ē.Nō pⁱ⁹ multū enī tpis focas q̄ dam miles eiⁱ⁹ ipsum cū tota familia sua gla dio occidit.et ei in imperio succesit G Cuz apud sanctaz mariā maiorem in die pasche missam celebraret.et pax dñi puūciaret.āge lus dñi alta voce rñdit.Et cū spū tuo.Unde papa apud illā ecclesiā in die pasche statōez facit nec sibi cū dicit.pax dñi.in bⁱ⁹ miraculi testimoniū rñdet J Quodā tēpe traia nus impator romanus ad quoddam bellū vehemētissime festinabat.Cui vidua q̄dam flebilit occurrit dicēs.Obsecro vt sanḡnem

filij mei innocēter pempti vindicare digneris. Cūq; trayanus si sanꝰ reuerteret se vindicare testaret. vidua dixit. Et qs mibi boc pstabit si tu in plio mortuꝰ fueris. Trayanus dixit. Ille qui post me impabit. Cui vidua. Et tibi qd pderit si alter mibi iusticiaz fecerit. Traianꝰ dixit. Utiq; nibil. Et vidua Mone inqt meliꝰ ē tibi vt mibi iusticiā facias. et p B mercedē accipias q̄z vt alteri bāc trāsmittas. Tūc traianꝰ pietate ꝓmotus de equo descēdit. et ibidē innocētis sanguinem vindicauit. ¶ Fert q̄z q cū qdā filiꝰ trayani p vrbē eqtādo nimis lasciue discurrerz. filiū cuiusdā vidue interemit. Qd cū vidua trayano lacrimabiliꝝ exponeret. ipm filiū suuz q̄ boc fecerat vidue loco filij sui defuncti tradidit. et magnifice ipam dotauit. Dum igit q̄dā vice diuiaz defuncto traiano gregoriꝰ p fozz traiani trāsiret. et |bui|ꝰ |manſuetudinē iudicis recordatꝰ fuisset. ad sancti Petri basilicā puenit. et ibidē p eiꝰ erroze amarissime fleuit. Tūc sibi diuinitꝰ est responsum. Ecce petitionē tuā ꝓpleui. et traiano penā eternā pepci. De ceterο aūt diligentissime caueas ne p dānato aliq̄ pces fūdas. ¶ Damascenus aūt in q̄dam suo ꝑmone narrat q Gregoriꝰ p Traiano oronem fundēs. audiuit vocē sibi diuinitꝰ illatā. Vocem tuā audiui et veniā traiano do. Cuius rei vt ibidē dicit testis est oriens ois et occidēs. Dup boc dixerunt q̄dam q traianꝰ reuocatꝰ fuit ad vitam. vbi grām ꝓsecutus veniā meruit. et sic gliaz obtinuit. Nec erat in inferno finaliter deputatꝰ. nec sīa diffinitiua dānatꝰ. Alij dixerūt q aīa traiani nō fuit simpliter a reatu pene eterne absoluta. sed eiꝰ pena vsqz ad tps scz vsqz ad diē iudicij fuit suspēsa. Alij q pena quo ad locū vl modū aliquē tormēti sub ꝓditione fuit taxata. donec oratē Gregorio p christi grām locus vl modꝰ aliqs mutaretur. Alij vt Johānes diaconꝰ q̄ bāc legēdā ꝓsilauit q nō legit oraſſe sz fleuisse. et freqnter dns mittus ꝓcedit| qd̄ homo q̄zuis desiderās petere nō ꝑsumit. et q eiꝰ aīa nō est ab inferno liberata et in paradiso reposita. sed simpliter ab īferni cruciatibꝰ liberata. Valet eiz vt dicit aīa et in inferno existere et infer

ni cruciatus p dei miscōam nō sentire. Alij q pena eterna ꝓsistit in duobꝰ. scz in pena sensus et in pena dāni q̄ est carētia visiōis diuine. Pena igit eterna q̄ntū ad pmū est sibi dimissa. sed q̄ntū ad scōm retenta. Fert quoq; q et angelꝰ istud adiecerit. Qz enī p damnato rogasti. duoz tibi dat optio. Aut enim in purgatorio duobꝰ diebus cruciaberis. aut certe toto tpe vite tue infirmitatibꝰ et doloribꝰ fatigaberis. Qui pelegit toto tpe vite sue doloribꝰ ꝓcuti. q̄z duobꝰ diebꝰ in purgatorio cruciari. Un factū est q sp dinceps aut febribus laborauit. aut podagre molestia pssus fuit. aut validis doloribus ꝓq̄ssatus. aut dolore stomachi misabiliter cruciatꝰ. Un in q̄dam epla sic loq̄tur dicēs. Tantis podagre tantis molestiaz doloribus premor. vt vita mea mibi gravissima pena sit. q̄tidie enī in dolore deficio. et mortis remediū expectādo suspiro. Item alibi Dolor meus interdū mibi lentus ē. interdū nimiꝰ. sz neq; ita lentꝰ vt recedat. neq; ita nimiꝰ vt interficiat vnde fit vt qui q̄tidie in morte suz repellar a morte. Sic aūt me infectō noxij būoris imbibit vt viuere michi pena sit. et mortē desideranter expectē. quā gemitibꝰ meis solā credo eē remediū. ¶ Matrona q̄dam singul die bus dnicis btō Gregorio panes offerebat. Cui cū post missaz solennia corpꝰ dni offerret et diceret. Corpus dni nostri ihesu christi custodiat te in vitā eternā, lascua subrisit. Ille ꝓtinuo dexterā ab eius ore ꝓuertens. ptem illaz dnici corpis sup altare deposuit. Postmodū coram ꝑlo interrogauit quā obcām ridere ꝑsumpserit. At illa. Quia panez quē ꝑprijs manibꝰ fecerā. tu corpꝰ dnicum appellabas. Tūc greg. p incredulitate mulieris se in oronē pstrauit. et surgēs pticulā illā panis instar digiti carnē factā repperit. et sic matronā ad fidē reduxit. Orauit itez. et carnem illā in panē ꝓuersam vidit et matrone sumendū tradidit. ¶ Quibusdā principibꝰ aliqs pciosas reliqas petētibus. aliq̄ntuluz de sancti Johānis euāgeliste dalmatica tribuit. Qd illi suscipiētes tanq̄z viles reliqas cū indignatōe nimia eidez reddiderūt. Tūc btūs Gregoriꝰ oronē facta cultellū petijt. et

pannū illū pupugit. ex cui⁹ pūctōibus sanguis ptin⁹ emanauit. Dicq3 q3 pcioſe eēnt reliqe diuītus ē oñſum. ¶ Quidā diuitu3 romanoꝝ relicta ꝓiuge. fuerat a pōtifice cōmunīōe ꝑuat⁹. Qđ ille moleſtiſſime ferēs ſed. autoritatē tanti pōtificis euacuare non valēs. magoꝝ ſuffragia reqſiuit. Qui ſe ſuis carmībus agere ꝑmiſerunt. vt īmiſſo demōe tā diu caball⁹ pōtificis vexaret. q̄uſq3 cū ſeſſore ſuo ꝑiclitaret. Cūq3 greg. aliq̄n ſup caballū ſuu3 trāſiret. īmiſſo demōe magi eius equū tā fortit vexari fecerūt vt neq̄q3 ab aliq̄ teneri valer3. Tūc greg. reuelāte ſpiritu diabolicā immiſſionē ꝓgnoſcēs. facto crucis ſignaculo. tā caballū a pūte rabie liberauit. q3 maleficos ꝑpetua cecitate multauit Qui reatū ſuū ꝓfitētes ad ſacri baptiſmi grām poſtmodū puenerūt. Quibus lumen ne artē magicā relegerēt reddi noluit. eos tñ eccl̄iaſtico ſubſidio nutriri ꝑcepit.

¶ Legit q3 i libro q̄ a grecis lymon dicitur. q̄ abbas qui ꝑerat mōaſterio ſcī Gregorij eidē nūciauit q̄ q̄dā mōachus penes ſe numiſmata tria brēt. Quē gregori⁹ ad aliorū terrorē excōicauit. Ꝑdoſt modicū tp̄s fratē mortī ſctō gregorio neſciēte. Qui iratus q̄ ſine abſolutōne mortu⁹ fuerat. orōem in pictatio ſcꝑſit. q̄ eu3 ab excōicatiōis vinc'o abſoluebat. dedit q3 eā vni dyaconoꝝ p̄cipiēs vt eā ſup foueā fratris defūcti legeret. Quo iuſſa ꝓplēte ſeq̄nti nocte q̄ defunct⁹ fuerat. abbati appāruit. ⁊ ſe vſq3 mō in cuſtodia detentū. ſ3 beri abſolutu3 fuiſſe ꝓbibuit. ¶

¶ Officiū ⁊ cātū eccl̄iaſticū nec nō ⁊ ſcola3 cantoꝝ inſtituit. ⁊ p hoc duo bītacula. vnu3 iuxta baſilicā ſcī Ꝑetri. alterū iuxta laterane nſem eccl̄iam fabricauit. Ubi vſq3 hodie lectus ei⁹ q̄ recūbēs modulabat⁊ flagellu3 eius q̄ pueris mīabat. cū antiphonario autentico. veneratōe ꝓgrua reſuant. In cano ne apposuit. Dieſq3 nrōs in tua pace diſponas. atq3 ab eterna dānatiōe nos eripi. ⁊ ī electoꝝ tuoꝝ iubeas grege numerari. Tande3 btūs Greg. cū ſediſſ3 annis. xiij. mēſibus. vj. et dieb⁹. x. plenus opib⁹ bonis migrauit a corpe. In cui⁹ tūba bi vſus ſcꝑti ſunt. Suſcipe terra tuo corpus de corpe ſumptū. Red-

dere q̄ valeas viuificāte deo. Spūs aſtra petit. leti nil iura nocebūt. Cui vite alterius mors magis ipa via ē. Ꝑdōtificis ſūmi hoc claudūtur mēbra ſepulcro. Qui inumeris ſp viuit vbiq3 bonis. Fluxerūt aūt anni abī carnatōne dñi. dcvj. ſub Foca impatore.

¶ Ꝑd⁹ mortē btī Gregorij regionē totā maxima fames inuaſit. Unñ paupes q̄s libera liter greg. paſcere ſolebat ad ſucceſſorē ſuu3 venientes dicebāt. Bñe q̄s pat noſter greg. ſolebat paſcere tua ſctitas fame nō ſinat perire. Quib⁹ vbis papa indignat⁹. ſp talr reſpondebat. Si greg. ad famā ſue laudis cūctos ꝑplos curauit ſuſcipe. nos aūt ñ poſſum⁹ paſcere. Et ſic cos ſp vacuos remittebat Unñ ſctūs Greg. ter ei apparuit. ⁊ tūc blande de ſua tenacia ⁊ detractōe redarguit. ſ3 ille se de nullo emēdare curauit. Unñ illi q̄rto appārens terribilr illū corripuit. ⁊ in capite letalr ꝑcuſſit. Cui⁹ dolore vexat⁹ in breui vitā finiuit. Bū aūt adhuc ꝑdicta fames inſtaret. q̄ dam inuidi gregorio ceperūt detrahere. aſſerentes q̄ totū thesauꝝ eccl̄ie tanq3 vir ꝓdig⁹ ꝓſumpſiſſ3. Unñ ob hui⁹ vindictā ad ꝓburēdos libros ſuos ceteroꝝ animos inclinarūt. Quoꝝ dū q̄ſdam iā ꝓbuſſiſſent. ⁊ ceteros cōburere vellēt Ꝑdetrus diaconus eius familiariſſimus cū quo q̄tuor libros dyalogoꝝ diſputauerat. tradit vehemētiſſime reſtitui-ſe. aſſerens Hadeu s delendā memoriaz nil valere. cū in diuerſis mūdi ptibus exēplaria tenerēt⁊ur. aduū gens imane ſacrile giū eē. tāti patris totet tales libros erurere. ſup cui⁹ caput ipe ſpūs ſanctus in ſilitudine colūbe freq̄ntiſſime ꝑſperiſſ3. Tandē eos in hāc ſententiā adduxit. vt ſi illō q̄ dixerat iureiurā-do ꝓfirmans mori ꝓtinuo meruiſſet. ipi a libroꝝ exuſtiōe deſiſterēt. Si vo mori nō meruiſſet ſ3 ſupſtes ſui teſtimonij extitiſſet. ipſe q̄z ꝓbuſtorib⁹ manus daret. Ferī enī gregoriū ſibi dixiſſe. q̄ ſi miracl'm de viſione colūbe publicaret. poſt ℔ viuere ñ valeret. Itaq3 cū apparatu diaconat⁹ euāgelioꝝ libꝝ baiulās. venerabil'r leuita Ꝑdetr⁹ aduenīēs mox vt tactis ſacroſanctis euāgelijs. gregorij ſānctati teſtimoniū pbibuit. a dolore mortis extrane⁹. ſpū3 int̄ verba vē ꝓfeſſiōis efflauit

De sancto Gregorio

¶ Quidā mōach⁹ mōasterij scti Gregorij qdā penes se peculiū congregauit. et atus aūt greg. alteri mōacho apparēs dixit. vt sibi denūciaret q̄ peculiū dispgerz z penitentiā ageret. qz die tercia esset moriturus. Qđ ille audiēs vebemēter expauit. pniam egit z peculiū reddidit. ¶ Horq3 febrib⁹ ado corrept⁹ ē. vt a diluculo diei tercie vsq3 ad horam terciā p nimio incendio linguā ab ore pisciēs vltimū flatū emittere videret. Ez cū circūstātes mōachi corā ipso psallerēt. psalmodiā tandē interrūpentes ei detrahere ceperūt. Ille aūt cōtinuo reuiuiscēs z oculos sb ridendo cautiēs ait. Parcat vob dns frēs Quare michi detrahere voluistis. Nā impedimētū mihi nō modicū generastis. qz tā a vob q̄z a diabolo sub vno tpe accusatus. nesciebā cui calūnie p̄mit⁹ rīdere. Ez si q̄s quēlibz mi grātē videritis eidē nō detractō nē. sz passionē impēdatis. vtpute q̄ ad tam districti iudicis cū crimiatore suo iudiciuz vadit. Nā ad iudiciū cū diabolo steti z aduocate scto gregorio. cūctis suis obiectōib⁹ bñ respōdi. Tantū d̄ vna obiectōe pmictus erubui. p q̄ vt vidistis taliter suz veratus. z ad huc me nō potui liberare. Cunqz de ea frēs requirerēt ait. Nō audeo dicere. qz cū ad vos a bto gregorio iussus suz venire. diabol⁹ de hoc plūmū est cōfūsus. putās q̄ me ad pniaz agendā p cā illa de⁹ remitteret. Quappter btūm Gregoriū vadē dedi. ne cōmotā calūniā cuilibz reuelarē. Horq3 clamās dixit. O andrea andrea. Banno peas. q̄ me prauo cōsilio ad hoc pict'm cōpulisti. Et statī reuolutis terribiliter ocul' expirauit. Erat āt in vrbe q̄ daz noīe Andreas. q̄ eodē momēto q̄ ei monach⁹ moriēs pict'm fuerat imp̄cat⁹ in tam grauē morbū decidit. vt defluētib⁹ carnib⁹ cōsumi posset. mori aūt ñ posset. Tūc mōachis mōasterij sancti greg. Quocatis. confessus est q̄ cuz p̄dicto mōacho q̄sdā mōasterij cartulas rapuisset. ac susceptis p̄cijs extraneis tradidisset. Horq3 is q̄ dubū mori ñ poterat int̄ verba sue confessiōis spūm exalauit. ¶ Eo tpe vt in vita scti Eugenij legit dum adhuc ambrosianū officiū magis q̄z gregorianū ab ecclijs haberetur. roman⁹ pontifex nomīe Adrian⁹ concilium cōuocauit. vbi statutū est vt gregorianū officiū deberet vniuersal'r obseruari. Cui⁹ rei karol⁹ imperator executor exīs p diuersas discurrens nuncias. minis et supplicijs oēs clericos ad hoc cogebat. et libros ambrosiani officij vbiqz comburebat. multosqz clericos rebelles incarcerabat. Proficiscens aūt btūs Eugeni⁹ eps ad cōcilium. inuenit ipm concilium p triduū iaz solutuz suaqz prudētia dnm papā sic induxit. q̄ oēs p̄latos q̄ concilio interfuerāt. z iam p tres dietas recesserāt reuocauit. Cōcilio igit̄ conuocato oim patū hec sntia vna fuit. vt missale ambrosianū z gregorianū sup altare btī Petri apli ponerēt. z fores eccie optime clauderēt ac primor⁹ epor⁹ sigill' diligentissime munirēt. z ipsi tota nocte orōni insisterēt. vt dns p signū aliqđ reuelarz q̄d hoz ab ecclijs magis seruari vellet. Sicqz p omia vt ordinauerāt facientes. mane ianuas ecclie aperuerūt. et vtrūqz missale sup altare aptū inuenerūt Vel vt alij asserūt. missale gregorianū penitus dissolutū. z huc illucqz dispsum inuenerunt. ambrosianū aūt solūmō aptuz sup altare in eodē loco in q̄ posuerāt repererunt. Quo signo diuīt⁹ sunt edocti. vt gregorianū officiū deberet p mūdū totū dispgi. Ambrosianū autez tantū in sua eccl'ia obseruari. Sicqz scti prēs vt diuīt⁹ edocti fuerāt statuerūt. z sic vsq3 hodie obseruat. ¶ Narratiōnes diacon⁹ q̄ vitā beati Gregorij compilauit. q̄ dū vitā eius describeret z compilaret. quidā vir sacerdotal'r insignit⁹ ei dormienti et ad laternā vt sibi videbat scribenti astitit Cui desup cādidissima z adeo tenuissima vestis erat. vt ei⁹ raritate nigredo subteriorīs tunice apparet. Hic ppt⁹ accessit z inflatis buccis risuz cohibere ñ potuit. Tūq3 Johes eū interrogaret. cur vir grauioris officij sic dissolute rideret. ait. Quia tu scribis de mortuis. q̄s viuētes nunqz vidisti. Cui Johes. Et si illuz ñ nouerim facie. tñ de illo scribo q̄ dicti lectōe. At ille. Tu inq̄t vt video sic̄ voluisti fecisti. z ego q̄ facere potero nō cessabo. Horq3 illi lumē latēne extinxit. z adeo ipm perterruit. vt vehemēt exclamās putaret se ab illo gladio iugulatū. Horq3 greg. affuit

comitante secū dextrorsū btō Nicolao.simi: trorsuz vo Petro diacono. eiqz dixit. Ado dice fidei.q̄re dubitasti.Cunqz p9 cortinā lecti aduersari9 latitaret.Greg.ex manu Pdetri diaconi magnā facē quā tenere videbat arripiēs etusqz flamis os faciemqz ip̄i9 aduersarij exurēs.ad instar ethiopis denigrauit.Quedā autē scintilla puissima cadens in etus vestē candidā ip̄am dicto citius conflagrauit.7 sic nigerrim9 tot9 apparuit.Bixitqz Pdetr9 btō Gregorio.Satis denīguimus eū.Cui grego. Nos illū non denīguimus.sed nigz fuisse monstrauim9.Sicqz ibidē multo relicto lumīe abierunt.

XLVII.

Be sancto Longino.

LOnginus fuit quidam centurio.q̄ cū alijs militib9 cruci dñi astās.iussu pilati lat9 domini lancea pforauit.7 videns signa q̄ fiebāt solē scz obscurationū.7 tremotū.i xp̄m credidit maxīe ex eo vt q̄dā dicūt.q cū ex infirmitate vl senectute ei9 octi caligassent.de sanguine xp̄i p lanceā decurrēte fortuitu octos suos tetigit.7 ptin9 clare vidit.Uñ renūciās militie 7 ab aplis instruct9 in cesaria capadocie xxviij.annis monasticā vitā duxit.et vbo et exēplo ad fidē multos puertit.Cū aūt a p̄si de tent9 fuisz 7 sacrificare nollet.iussit p̄ses oēs dentes ei9 excuti 7 linguā abscidi. Longin9 tñ ex B loq̄lam nō pdidit.sz accepta securi oīa ydola pminuit 7 fregit dicēs.Si dij sunt videbim9 Demōes aūt de ydol' exeuntes in p̄sidē 7 in oēs socios ei9 intrauerūt.7 insanientes 7 latrātes.se longini pedib9 prostrauerūt. Et ait longin9 demōib9.Cur habitatis in ydol'.Qui rñderūt.Ubi nō noiat xp̄us.7 eius signū nō est posituz.ibi est hītatio nostra.Cū ergo p̄ses insaniret 7 oculos amisisset.dixit ei Longin9.Scito q̄ sanari non poteris nisi q̄ñ me occideris. q̄zcito eī a te mortu9 fuero.p te orabo.et sanitatē tibi corpis 7 anīe ipetrabo. Et stati eū decollari iussit. Pdost B abiit ad corp9 ei9.et pstratus cū lacrīs pniam egit.7 pinuo visū 7 sanitatē recepit.7 in bōis opib9 vitā.finiuit.

XLVIII.

Be sancto Benedicto.

BEnedictus dict9 est.vl' q̄ mlta bñdixit.vl' q̄ in hac vita mltas bñdictōes hūit. vel q̄ omnes bñ dicebant ō eo.vel q̄ eīnā meruit bñdictionē habere.Eius vitam sanct9 Gregorius scripsit.

BEnedict9 ex nursia puincia ort9.cū rome liberalib9 studijs tradut9 eēt. in ip̄a sui infantia lrās ōseruit 7 desertū petere decreuit.Quē nutrix sua. q̄ euz tenerrime diligebat. vsqz in q̄ndā locū q̄ ōz eside secuta ē.vbi ad purgādū triticum mutuo capisteriū petijt.Sz sup mēsam icautē ponēs cū corruisset in duab9 ptib9 fractum vidit.Quā benedictus flere ꝓspiciens.ptes capisterij accepit.7 ab orōne surgēs integre solidatū inuenit.Pdostmodū nutricē occulte fugiēs in q̄ndā locū venit.vbi tribus ānis boībus incognit9 mānsit.excepto q̄dam mōacho Romano noīe.q̄ sibi sedule necessaria mīstrabat.Cuz vo ad specū a romani mōasterio iter nō eēt,panē in longissimo fune ligabat.7 sic eū deponere ꝓsueuerat.Tintinnabulū etiā ip̄i corde inseruit.vt ad ei9 sonitum vir dei cognosceret,q̄ñ sibi Romanus panē p̄beret.quē exiēs accipet. Sz antiqu9 hostis vni9 charitati 7 alterius inuidens refectōni lapidē iactauit.7 tyntinnabulum fregit.sed tñ Roman9 ei mīstrare nō desijt.

Pdost B cuidā p̄sbitero refectiōem sibi in pascali solēnitate paranti.dñs p visum apparuit dicēs. Tu tibi delicias p̄pas.7 seru9 meus illo in loco fame cruciat. Qui ptinus surrexit.7 cū difficultate magnum iueniēs dixit Surge 7 sumam9 cibū.q̄ hodie pasca dñi est.Cui benedictus. Scio q̄ pasca ē.q̄ videre te merui.Lōge q̄pe ab hoīb9 posit9. q̄ die ea dē pascal' esset solēnitas ignorabat. Cui p̄sbiter.Ueraciter hodie resurrectōis dominice dies ē.abstinere te nō ꝓpeīt. q̄ ob B ad te missus sū.Sicqz deū bñdicētes sumpserūt cibū. B Quadā die auis q̄dam nigra q̄ merula vocat'.impostūe circa ei9 faciē volitauit.ita vt ab eo māu capi potuisset

Sed signo crucis edito. auis recessit. Mox q3 dyabol9 q̄ndā feiaz quā aliq̄n viderat. añ eius oc'los mētis reduxit. eiusq3 animū tan: to igne in spēm illi9 accēdit. vt pene beremū voluptate vict9 dserere dliberaret. Sz subi to dīna grā ad se reuersus. ꝓtinuo se exuit. ꝛ in spinis ꝛ vepribus q̄ ibi aderāt. se ado vo: lutauit. vt toto corpe indō vlneratus exiret. ꝛ ꝓcutis vulnera mētis vl̄nera educeret. Ui cit itaq3 pctūz q2 mutauit incēdiū. Ab illo aūt tpe nulla postmodū temptatio i ei9 cor pore pullulauit. ¶ Crebrescēte itaq3 eius fa ma cū abbas mōasterij cuiusdā obijsset. to ta ipius mōasterij ꝯgregatio ad eū venit et vt p̄esse eis deberet petijt. Qui diu negādo distulit. suis illoꝝq3 fratꝝ morib9 se ꝯuenire nō posse p̄dixit. Sz tādē vict9 assensū dedit. Cūq3 regulā illic districti9 suari p̄ciperet. se metipos repbendebāt. q̄ ipz sibi p̄esse popo scerāt. q̄ sc3 tortitudo normā ei9 rectitudis offendebat. Cūq3 sibi cū eo aspicerēt illicita nō licere ꝛ g̃ue eē sedule assueta relinq̄re. ve nenū vino miscuerūt. ꝛ sibi recūbenti obtu: lerūt. Sz bñdict9 signū crucis edidit. ꝛ q̄si ia ctu lapidis vas illō vitreū fregit. Intelligēs igitur q2 potū mortis habuerat. qđ portare nō potuit signū vite. ilico' surrexit. et placito vultu dixit. Absit vestri oīpotens deus frēs. Nunq̄d nō dixi vob̄ q2 vestris ac meis moribus n̄ ꝯuenirē. Tūc ad locū dselicte so litudis redijt. vbi crebrescētib9 signis claru it. ꝛ multis ad eū venientibus. duodecī mōa: steria ꝓstruxit. In vno ātillo' q̄dā mōach9 erat q̄ ad orōem diu stare nō poterat. sz orā tibus alijs mox foras exibat. ꝛ aliq̄ terrena et trāsitoria agebat. Qđ cum abbas illius mōasterij btō Bñdicto narrasset. iuit illuc. et vidit q̄ illū monachū qui manere in orōe nō poterat. quidā niger puerul9 p vestimē ti fimbriam foras trahebat. Dixitq3 abbati monasterij ꝛ Mauro mōacho. Nunquid nō aspicitis. q̄s est q̄ eū trahit. Tunq3 rñdis: sent. non. ait Oremus. vt vos etiā videatis. Orantib9 illis. Maurus vidit. sz abbas vi: dere ñ potuit. Die igit alia expleta orōe vir dei monachū foris reperit. quē p sui cecita te vgā pcussit. et extūc imobil' in orōe pman sit. Sicq3 antiqu9 hostis dñari nō ausus ē in eius cogitatōe. ac si ipe pcussus fuisset ex verbere. ¶ Ex his monasterijs tria sursum in rupib9 mōtis erāt. q̄ deorsum cū magno labore aq̄s hauriebāt. Cūq3 frēs illi virum dei sepe rogarēt. vt mōasteria sua mutaret quadā nocte cum q̄dam puero mōtē ascen dit. vbi diutius orās. tres petras in eodē lo: co p signo posuit. Cūq3 d̄ mane domum re disset. ꝛ frēs p eadē cā ad eū venissent. dixit. Ite ꝛ illā rupem in q̄ tres petras positas in ueneritis. in medio cauate. valet enī dñs in de vob̄ aq̄m producere. Qui eūtes ꝛ iaz illā rupem sudantē inuenientes ꝓcauū locū illū fecerūt. ꝛ mox aq̄ repletū viderunt. Que vs: q3 nūc tam sufficienter emanat. vt ab illo mō: tis cacumine vsq3 ad inferiora descendat.

¶ Quadā vice dū circa mōasteriū viri dei quidā cū falcastro vepres abscideret. ferruz de manubrio p̄siliens in q̄ndā lacū p̄fūduz cecidit. Cunq3 d̄ Bille nimis angustiaretur vir dei manubriū in lacū posuit. ꝛ mox ferꝝ vsq3 ad suū mānubriū enatauit. ¶ Gla cidus puer et mōach9 ad hauriendū aquā egrediēs in flumē cecidit. ꝛ mox ip̄m vnda rapuit. ꝛ pene in vni9 sagitte cursuz a terra introrsus traxit. Uir aūt dei in cella p̄sistēs B in spū statim nouit. Et mauꝝ vocās quid de puero acciderit. indicauit. ac vt ad ipsuz eripiendū pgeret imperauit. Accepta bñ: dictōe ꝓcitus maur9 prexit. ꝛ p̄ trā se ire exi stimās supaq̄s vsq3 ad puꝝ venit. eūq3 p capillos tenēs de aq̄ extraxit. Qui ad virum dei veniēs retulit q̄d acciderat. Sz ipe B nō suis meritis. sed ei9 obedientie dputauit.

¶ Presbiter q̄dā Florentī9 noīe viro dei ī: uidens. ad tantā deuenit malicia. vt panem veneno infectū viro dei tanq̄z p bñdictione transmitteret. Quē scts g̃ant accepit. ꝛ cor: uo q̄ de mānib9 eius panē accipe ꝓsueuerat. ip̄m precit dicēs. In noie ihu xp̄i tolle bunc panē. ꝛ eū i tali loco vbi a nllo boīe sumi va leat pijce. Tūc coru9 apto ore. exp̄ā B alis. cir ca eundē panē cepit discurrere atz crocitare. ac si apte diceret. ꝛ obedire se velle. ꝛ ñ iussa implere nō posse. Cui sctūs iterū atz iterꝝ p̄ci piebat dicēs. Leua leua eū secur9 atz ip̄m vt

dixi proijce. Qui tandē eū tollens. post tres dies redijt. ⁊ de manu ei⁹ annonā quā ꝓsueuerat accepit. Uidēs aūt Florenti⁹ q⁊ corp⁹ magistri necare ñ potuit. se ad extinguēdas discipulo⁊ aīas accēdit. ita vt septez nudas puellas in orto mōasterij ludere ⁊ cantare faceret. vt sic mōachos ad libidinē inflamaret. Qd̄ sctūs vir de cella ꝓspiciens. lapsum discipul' primescēs. inuidie locū dedit. ⁊ quibusdā se cū assumptis fratrib⁹ ipe bītatōez mutauit. Sed Florētius cū in solario consistens eū recessisse ꝓspiceret ⁊ gauderet. repēte solariū cecidit. ⁊ ipm ptinus extinxit. Tūc Maurus post vi⁊ dei currēs ait. Reuertere. q⁊ qui te ꝓsequebat extinct⁹ ē. Qd̄ ille audiens vehemēt ingemuit. vel q⁊ inimic⁹ occubuit. vl' q⁊ d̄ inimici morte discipul⁹ exultauit. Qua de re factū est vt eidē pnīam indiceret. q̄ mādans talia gaudere de inimici morte ꝓsumpsisset. Ipe aūt ad alia migrās locum nō bostē mutauit. Nam ad mōtem cassinū venit. ⁊ templū Appolinis quod ibi situ erat ī sancti Iobānis baptiste oratoriū fabricauit. ⁊ circūadiacētē ꝓp⁊ ad ydolatria ꝙuertit. Sed boc antiquus bostis grauiter ferēs. corpalib⁹ eius ocul' teterrimus appa⁊rebat. ⁊ in eū ore oculisq⁊ flamantib⁹ visibiliter seuiebat atq⁊ dicebat Benedicte bñdicte Sed cū ille nibil sibi rñderet dicebat. Maledicte maledicte. nō bñdicte. q̄d me ꝓsequeris. ¶ Quadam die lapidē q̄ndam in terra iacentē fratres in edificium leuare volebāt sed nequaq̄m valebāt. Cūq⁊ viro⁊ multitudo adesset. ⁊ ab eis leuari nō posset. aduenie⁊ns vir dei bñdictiōem dedit. ⁊ tūc maxima celeritate leuatus est. Ex quo ppenderūt q̄ diabolus illi insidebat. qui eū moueri non ꝑmittebat. Cunq⁊ frēs parietē paulo altius edificarēt. antiqu⁹ bostis viro dei apparuit et quia ad laborantes frēs ꝑgeret indicauit Qui protinus eis nunciū misit dicens. Fratres caute vos agite. quia ad vos spūs malignus venit. vi⁊ autē nuncius v̄ba complebuit. ⁊ ecce parietem antiqu⁹ bostis euertit. et quēdam puer⁊ monachū ruina contriuit Sed vir dei puerū mortuum et laceratū in sacco ad se adduci fecit. ⁊ oratione sua ipsu⁊ resuscitans operi ꝑdicto restituit. B

¶ Laicus quidā honeste vite singulis annis ad visitandū virum dei ieiunus venire consueuerat. Quadā igitur die dū illuciret se illi alter viato⁊ adiunxit. qui sumendos in itinere cibos portabat. Cunq⁊ iam tardio⁊ bora excreuisset dixit. Ueni frater sumam⁹ cibum ne lassemur in via. Quo respondēte q̄ nullatenus cibum in via gustaret. ad bo⁊ram ille subticuit. Ipostmodū ad boc ipm inuitauit. sed ille consentire noluit. Beniq⁊ cum bora iam ꝓteriisset et eos longum fatigasset iter pratuq⁊ fontē ⁊ quecunq⁊ corp⁹ ad reficiendū delectare poterant inuenerūt Tūc viato⁊ boc ei ostendēs. rogauit vt paululum gustaret. ⁊ ibidem quiesceret. Cum igitur verba auribus et loca oculis blandirentur eidem consensit. Cunq⁊ ad Benedictum veniisset. dixit ei vir dei. Ecce frater malignus bostis semel tibi persuadere non potuit. secundo nō valuit. sed tercio superauit Tunc ille pedibus eius aduolutus se deliquisse ingemuit. ¶ Totila rex gotborum experiri volens vtrum vir dei ꝓbete spiritum haberet. cuidam suo spatario vestimēta regalia tribuit. eumq⁊ cum omni apparatu regio ad monasteriū destinauit. Quem ille veniētem conspiciēs dixit. Ipone fili pone boc quod portas. non est tuu⁊. Qui protinus in terram cecidit. ⁊ quia tanto viro illudere ꝑsumpsisset expauit. ¶ Clericus q̄dam qui a diabolo vexabatur. ad viru⁊ dei vt sanaretur adductus est. Tūq⁊ ab eo dyabolum expulisset. ait. Uade et de cetero carnes nō comedas. nec ad sacros ordines accedas. Quacunq⁊ autē die ad sacros ordines accedere ꝑsumpseris. iuri dyaboli mancipaberis. Cu⁊ vo boc aliquo tempe custodisset. ſ⁊ minores suos sibi preponi in sacris ordinibus cerneret. verba viri dei quasi ex longo tempe oblitus postposuit. atq⁊ ad sacrum ordinem accessit. Quē mor⁊is qui eū reliquerat dyabolus tenuit. eumq⁊ vexare quousq⁊ animam eius excuteret non cessauit. E ¶ Uir quidam duos flascones vini per quendam puerum ad eum misit. Cu⁊ ille vnum in via abscondit ⁊ alium detulit.

Vir autē dei cum gratiarūactione accepit vinum.ꝛ discedentē puerum ammonuit dicens.Fili vide ne ꝺ illo flascone quē abscondisti bibas.sed inclina illum caute.ꝛ inuenies quid intus habeat.Qui confusus valꝺ ab eo exiuit.Et reuersus volens adhuc probare quod audierat.cum flasconē inclinasset.protinꝰ ꝺ eo ꝓpens egressus est. ¶ Quadam vice dum vir dei in sero cenaret.mōachus quidā filius defensoris ei assistens.et lucernam tenēs.p spiritum supbie intra se cogitare cepit.Quis est hic cui ego mādu canti assisto.lucernā teneo.Fuitiū impēdo. Quis sum ego vt isti seruiam.Cui statim vir dei ait.Signa cor tuum frater signa cor tuuꝫ.Quid est quod loqueris.Vocatisqꝫ fratribus.lucernam iussit ꝺ manibus eius tolli.ipsum vꝺ iussit ad monasterium accedere ꝛ quietum sedere. ¶ Gothorum quidam Zalla nomīe pfidie fuit arriane.qui totule regis temporibus cōtra catholice ecclesie religiosos viros ardore immanissime crudelitatis exarsit.ita vt quisqs ei clericus monachusue ante faciē veniſſet.ab eius manibus viuus nullo modo exiret.Quadā vero die auaricie sue estu succensus in rapina rerum inhians dum quēdam rusticuꝫ crudelibus tormētis affligeret.eumqꝫ p supplicia diuersa laniaret.victus penis rusticus sese ꝛ res suas bñdicto dei famulo commēdasse professus est.Et dum hoc a torquēte creditur.suspensa interim crudelitate ad vitam interim repatur.Tunc idem zalla cessauit rusticum tormētis affligere.sꝫ eius brachia loris fortibus astrīgēs ante equum cepit impellere.vt quis eēt ille bñdictus q̄ ei⁹ res susceꝑat ꝺmonstrarꝫ.Quē ligatis brachijs rusticus antecedēs duxit adsancti viri monasteriū.eumqꝫ añ ingressum cellule solū sedērē repperit ꝛ legērem.Eidē autē subseqnti ꝛ seuiēti zalle rustic⁹ dixit.Ecce iste ē ꝺ q̄ dixerā bñdict⁹ paꝛ.Quē dū feruido spū cū puerse mēdis insania fuissꝫ intuit⁹.eo error q̄ ꝓsueuerat actuꝫ se existimās.magnis cepit vocib⁹ clamare dī.Surge surge.ꝛ resistius rustici redde q̄s accepisti.Ad c⁹ vocē vir ꝺi protin⁹ oc̄los leuauit.ꝛ a lectōe cessauit eumqꝫ intuitus mox rusticum qui ligatus tenebatur attendit.Ad cuius brachia duꝫ oculos deflexiſſet.miro modo tanta celeritate ceperunt alligata brachia lora dissoluere.vt dissolui tam concite nulla hominū festinatōne potuissent.Cunqꝫ q̄ ligatus venerat.cepissꝫ subito astare solut⁹ ad tāte potestatis vim tremefact⁹ ꝛ alla ad trā corruit ꝛ ceruicē crudelitatis rigide ad ei⁹ vestigia inclinās.orōib⁹ se illi⁹ ꝓmēdauit. Vir āt scts a lectōe mīme surrexit.sꝫ vocatis frīb⁹ eū in troꝛ⁹ tolli vt bñdictōꝫ accipet ꝓcepit. Quē ad se reductū vt a tāta crudelitatis insania q̄escere ꝺberet.admonuit.Qui refect⁹ recedēs nihil ulteri⁹ repetere a rustico ꝓsūpsit. quē vir ꝺi ñ tangēdo.sꝫ respiciēdo soluerat. ¶ Quodā tēpe in cāpanie regiōe fames incubuerat magn.q̄ oēs alimētoꝝ indigētia coangustabat.iamqꝫ i bñdicti mōasterio truticū ꝺerat.panes vꝺ pene oēs ꝓsūpti fuerant.vt nō pl⁹ q̄ꝫ q̄nqꝫ ad refectōnis horā frīb⁹ inuenire potuissēt.Cūqꝫ eos venerabil' paꝛ ꝓtristatos cernerꝫ.eoꝝ pusillanimitatē studuit modesta increpatōe corrigere.ꝛ rursū ꝓmissiōe sublenare dicēs.Quare ꝺ paīs inopia vester anim⁹ ꝓtristat.hodie q̄dē min⁹ ē.sꝫ crastia abūdant hēbitis.Hēq̄nu āt die ducēti farine modij añ fores celle i saccis inuēti sūt q̄s oīpotēs ꝺ⁹ q̄b⁹ ꝺferētib⁹ trāsmisissꝫ.nūc vsqꝫ manꝫ icognitū.qꝺ cū frēs cernerēt.dño grās referēt ꝺidicerūt iā ꝺ abūdātia nec i egestate dubitare ¶ Legit q̄ꝫ q̄ q̄dā hēbat filiū morbo elepbātino corruptū.ita ut iā pil' cadētib⁹ cutis ītumescerꝫ.atqꝫ increscētē sanie occlꝛare ñ possꝫ.q̄ ad vix ꝺi ab eoꝺ prē e⁹ miss⁹ salutī pstine sb oī celeritate restitut⁹ ē ꝛ ꝺ h imēsas grās dño obtulerūt.ꝛ postmo dū dict⁹ puer i bonis opib⁹ pseuerās i dño felicit obdormiuit. ¶ Cū q̄sdā ex frīb⁹ ad q̄ndā locū mitteret.vt ibidē mōasteriū ꝓstruerēt.ꝓstituta die se ad eos vēturꝫ dixit ꝛ q̄liter ꝓstrui ꝺeberꝫ indicare.nocte vꝺ ead q̄ pmissi⁹ illucescebat dies.mōacho quē illic ꝓposuerat atꝫ ei⁹ ꝓpositoi sōnis appuit ꝛ loca singula vbi q̄qꝫ edificari ꝺbuissēt subtilr designauit.Cū aūt visioni fidē non darent.ꝛ adhuc ipm expectarent.tandē ad eum reuersi dixe

runt.Expectauim⁹ pater vt venires sic̃ promiseras nec venisti.Cui ille Quare frẽs ista dicitis.Nũq̃d nõ vob apparui.z locas singula ostignaui.Ite z sicut pvisionẽ vidistis oĩa ordinate. ¶ Nõ lõge ab ei⁹ mõasterio due sãctimoniales feie ex nobili genere erãt que linguã nõ restringebãt.sed eũ qui eis p erat incautis ƀmonibus sepe adiracundiã puocabant. Qui cũ hoc viro dei retulissent. mãdauit eis dicẽs.Restringite linguã vrãz alioquin excõmunicabo vos. Quã excõicationis sniam nõ pferendo intulit.sed intentando.Ille aũt nichil mutate.intra paucos dies defũcte sunt z in ecclia sepulte. Vbi dũ misse celebrarẽt.z diaconus ex more dicerz. qui nõ cõmunicat exeat foras. nutrix earuz que p eis semp oblationẽ offerebat eas ỏ sepulcris suis pgredi z exire ecclĩam videbat. Cunqz sancto Benedicto nunciatũ essz.ille manu sua oblatõnem dedit dicens .Ite et hanc oblatõnem pro eis offerte.et vlterius excõmunicate nõ erunt. Quod cum factuz fuissz.z diaconus ex more clamaret.ab eccle sia de ceto exire vise nõ sunt. ¶ Mõach⁹ q̃ dam cũ ad visitandos parentes exisset sine bñdictione.z ea die q̃ ad eos puenit defunctus fuisset.z sepultũ semel et bis terra reiecisset.parẽtes ei⁹ ad eũ venerũt.z vt ei suam bñdictõem impẽderet.rogauerũt. Qui corpus dñi accipiẽs ait.Ite z hoc suppect⁹ ei⁹ ponite.eumqz sic sepulture tradite. Quod cũ factũ fuisset.sepultũ corp⁹ terra retinuit. nec vltra piecit. ¶ Quidã monach⁹ in monasterio manere nõ valẽs.viro dei tantum institit.donec ipum urat⁹ abire pmisit. Qui mox vt ỏ mõasterio exijt. apto ore draconẽ in itinere inuenit. Quẽ cum deuorare vellet clamauit dicẽs.Currite currite.quia draco iste vult me deuorare. Curr[illegible]es autez fratres draconẽ mĩme inueneri ..sed trementẽ et palpitantẽ monachũ ad mõasteriũ reduxerũt. Qui statĩ pmisit se nunq̃z de mõasterio recessurz. ¶ Quodã tpe dũ totã illã prouinciã fames valida occuparet.z vir ỏi oĩa q̃ inueĩre potuerat egẽtibus tradidisset.ita q̃ nichil in mõasterio p̃ter modicũ olei in vase vitreo remãsisset.iussit cellerario vt illỏ modicũ olei cuidã egenti daret. Ille vo impatez audiuit sz̃ iplere ptempsit.eo q̃ nihil olei fratribus remanebat. Qỏ vt vir dei ꝓperit vas vitreũ cum oleo p fenestrã pjci iussit. ne q̃d in mõasterio p̃ inobedientiã remaneret. Proiectũ itaqz vas cũ sup ingẽtia saxa cecidisset.nec vas fractũ.nec oleũ est effusuz. Quod ille leuari iussit.z dari integz postulanti. Monachũ aũt illũ de inobedientia z diffidentia increpãs.sed oronẽ dedit.z continuo qỏdã magnũ doliũ qỏ ibi erat oleo plenum fuit.qỏ adeo excreuit vt p pauimẽtũ effluere videretur. ¶ Quadã vice ad visitandũ sororẽ suã descẽderat.Cum autẽ ad mẽsam sederet.rogauit eũ vt secum illa nocte maneret. Cui cum ille nullaten⁹ aq̃esceret.illa caput ĩ manibus dñm rogatura ĩclinauit.Eunqz caput leuasz.tanta chorusca tionis et tonitrui vĩrus . tantaqz inundatio pluuie erupit.vt nec q̃dem pedem mouere posset.cum tñ ante serenitas mira esset.Illa enĩ q̃ lacrimaz fluuios fudit. serenitatẽ aeris ad pluuiã ꝓuertit z traxit.Cui vir dei cõtristatus ait.Ignoscat tibi omĩpotens deus soror.Quid est quod fecisti.Cui illa.Rogaui te z audire noluisti. rogaui dominũ z exaudiuit me.Modo ergo egredere si potes Sicqz factum est vt totam illã noctem per uigiles ducerent.atqz per sacra eloquia sese vicaria relatõne sanarent. ¶ Tunc ecce post triduũ cum ille ad monasterium rediisset. eleuatis oculis animaz sororis sue in specie columbe celi secreta penetrãtẽ aspexit.Qui mox corpus eius ad monasteriũ iussit deferri.et in monumento quod sibi ꝑparauerat collocari. ¶ Quadã nocte dum per fenestram conspiceret z dominũ exoraret. vidit fusam lucẽ desuper cunctas noctis tenebras effugasse. Subito autẽ omĩs mund⁹ velut sub vno solis radio collect⁹ ante oculos eius adductus est.ibiqz animam Germani episcopi capuani ad celum deferri videns.manifeste postea comperit q̃ eadem hora a corpe migrauit. ¶ Eodem anno quo de hac vita erat exiturus.obitus sui diem fratribus denunciauit. Ante sextum vo diẽ sui exitus sibi aperiri sepulcrum iubet.

Qui mox febribus correptꝰ cū p singl'os dies languore ingueſceret. ſexta die in oratoriū portari ſe fecit. ibiq; exitū ſuū dñici corpis & ſanguīs ꝓceptōe muniuit. atq; inē diſcipl'orū manus imbecillia mēbra ſuſtētans. erectis in celū manibꝰ ſtetit. & vltimū ſpūm inē verba orōnis efflauit. Ipa aūt die q̄ vir dei migrauit ad xp̄m duobꝰ fratribꝰ. vni in cella moranti alteri longe poſito. reuelatio ea dē monſtrata ē. Viderūt nāq; viā lucidaq; pallijs ſtratā. ac innumeris coruſcātem lāpadibus a cella bti Bñdicti vſus orientē ad celū tendentē. Cui venerādo bītu vir dſup clarꝰ aſſiſtens. cuiꝰ eēt via quā cerneret inq̄ſiuit. Qui cū neſcire ſe dicerent ait. Hec eſt via q̄ dilectus vir dei Benedictus celū aſcendit. Sepultus vo ē in oratorio ſcī Johīs bap. qd deſtructa ara Appollinis ipe conſtruxit Floruit circa annos dñi. dxviij. tēpe Juſtini ſenioris.

XLIX

De ſancto Patricio.

Patriciꝰ qui cepit p circa annos dñi. cclxxx. dū ſcotorum regi de xp̄i paſſione p̄dicaret. ſtans añ eū & appodiās ſe ſup ferulā quā manu tenebat. & caſu pedi regis ſuppoſuerat cū aculeo pedē pforauit. Rex vo credēs ſctū m ep̄m ex industria B facere. & ſe aliť fidez xp̄i nō poſſe ſuſcipe. niſi ſiliꝰ p xp̄o pateret. patiēter ſuſtinuit. Sācꝰ B tandē intelligēs obſtupuit. & p̄cibuſ regē ſanauit. ac toti prouincie obtinuit q̄ nullū venenoſū aial ibidē poſſit viuere. Qd nō ſolū obtinuit. imo etiā ligna & coria illiꝰ regionis p̄ria vt dr ſunt veneno. Quidā vir ouē vicini ſui furatꝰ fuerat & comederat. Et cū vir ſctūs ſepius bortaret ſatiſfacere furē. q̄cunq; ille eēt. & nullꝰ ꝓpareret dū totꝰ ppl's ad eccl'iam ꝓueniſſet. i virtute Jhu xp̄i p̄cepit. ut in cꝰ ventrē ouis intraſſet coram oībus balatū daret. Qd factū ē Et egit reus pniam. et alij a furtis ſibi cauebant. Erat ei ꝓſuetudo. oēs cruces q̄s videbat deuote venerari. Et añ q̄ndā crucē magnā & pulcrā inuiſam p̄terijt. A ſuis aūt ſocijs āmonitꝰ cur illā nō viderit & ñ incliaue rit. dū p̄cibꝰ a dño req̄reret. cuiꝰ eēt. audiuit vocē de ſub terra. Nō vidiſti. q̄ ego B ſepultus ſū paganꝰ. & ſigno crucis idignꝰ. Añ feē crucē illā abinde tolli. Cū bīs patriciuſ p bybernia p̄dicaret. & fructū ibi pmodicuz facerz. rogauit dñm vt aliq̄d ſignū oñderet p q̄d vl' triti peniterēt. Juſſu igit dñi in q̄daz loco circ'm magnū cū bacl'o deſigauit. & ecce ẽra intra circ'm ſe aperuit. et puteꝰ maximus & pfūdiſſimuſ ibi appuit. Reuelatūq; ē btō Patricō q̄ ibi q̄dā purgatorij locꝰ eēt. i quē q̄ſq; vellz deſcēdere alia ſibi pnia n reſtaret necaliď p pctis purgatorij ſētiret. pleriq; ānt ide n rediret & q̄ rediret. eos a mane vſq; in ſeq̄ns māe ibidē morā facere opteret. Patri igit ingrediebāt. q̄ de ceto n reuertebāt. Iſdē lōgū igit tp̄s mortuo patricō vir q̄dā nobil' noīe nicolaꝰ. q̄ pctā mlta ꝓmiſerat. cū eū delictoꝝ ſuoꝝ peniterz. & purgatorij ſcī patrici ſuſtinere vellz cū antea. xv. diebus. vt oēs faciebāt ſe ieiunijs maceraſſz. apto oſtio cū claui q̄ in q̄dā abbatia ſuabat. in p̄dictū puteū deſcēdit. & q̄dā oſtiū a latere ip̄iꝰ inuenit. In q̄d ingrediēs cū q̄dā ibi oratorij repiſſz quidā mōachi albis induti oratorij itrauerūt. & officiū faciētes nicolao dixerūt. vt conſtās eēt. q̄ mlta diaboli tēptamēta eū p̄currere opterz. Cū ille p̄q̄reret q̄d adiutoriuz ꝑ B habere poſſz dixerūt. Cū te pēis affligi ſenſeris. ꝓtinꝰ exclama & dic. Jhu xp̄e fili dei vi ui miſere mihi pctōr. Recedentibꝰ igit p̄dictis viris. ꝓtinuo aſſūt dēmōes. & vt reuertat & ſibi obediat p̄mo blādis pmiſſionibꝰ p̄ſuadēt. aſſerētes q̄ eū cuſtodiēt. & ad ꝓpa icolumē p̄ducēt. Ez cū eis ille nullatenꝰ obedire vellet. ꝓtinꝰ diuerſay feray tribiles audiuit voceſ piť & mugitꝰ. ac ſi oīa elemēta ꝓcuterētur. Ad q̄d cum ille troze horribli palpitarz. Jhū xp̄e fili dei viui miſere mihi pctōr. ꝓtinus exclamauit. & ſtatī oīs feray illay tumltus tribil' ꝓq̄euit. Proceſſit & vltra ad aliuz locū. & ibidē adeſt demonū mltitudo dicentiū ſibi Iſdutas q̄ manꝰ nrās euaſeriſ. Heq̄ q̄z. Ez nūc potiꝰ incipies affligi et torqueri. Et ecce q̄dā maximꝰ ignis & terribil' ibidez appuit. Dixerūtq; ei demōes. Niſi nobis ꝓſenſeris. in ignē te iactabimꝰ ꝓburenduz.

Qꝺ cũ ille renueret ipm acceperũt. ⁊ in illũ ignẽ terribilẽ ꝓiecerũt. Ubi dñs cruciaret ꝓ; tinꝰ exclamauit Jhu xꝑe ⁊c. Statiqꝫ ille ignis extinctꝰ ẽ. Ad aliꝫ demqꝫ ꝓcedẽs locuꝫ vidit qꝺã viros ī igne viuos cremari. et laminis ferreis candẽtibꝰ a demõibꝰ vsqꝫ ad viscera flagellari. alioſqꝫ vẽtres bñtes deor ſuꝫ terrã ꝑ dolore mordere ⁊ clamare. Qꝺ arcẽce. Quos tũc demões gũiꝰ flagellebãt. Alioſqꝫ vidit qꝝmẽbra ſpẽtes vorabãt. ⁊ buſones ignitis aculeis eoꝝ viſcera extrabebãt Qui cũ eis aſſentire nollꝫ. ī eundẽ ignẽ ⁊ penas ꝓijcitur ⁊ eiſdẽ lamis ⁊ penis flagellat. Ꝫ cũ ille exclamaſſꝫ. Jhu xꝑe ⁊c. a pena ꝑdicta ꝓtinꝰ liberatꝰ ẽ. Deide ꝓcedit ad qndã locũ vbi homies ſartagie frigebant. vbi rota maxia erat vncinis ferreis ignitis plena. ī qꝫ bꝰ ꝑ diuerſa mẽbra boies erãt ſuſpẽſi Que tã velociꝫ voluebat qꝫ globũ igneum emitte bat Qꝺ poſt ℞ vidit maximã domũ bñtẽ foue as metallis bulliẽtibꝰ plẽas. in qbꝰ alij vnũ pedẽ. alij duos bẽbãt. alij ibi erãt vſqꝫ ad genua. alij vſqꝫ ad ventrẽ. alij vſqꝫ ad pectus. alij vſqꝫ ad collũ. alij vſqꝫ ad oculos. Ꝫ hec oĩa ꝓcurrẽs nomẽ dei ĩuocabat. Qꝺ roceſſit itꝝ ⁊ quẽdã latiſſimũ puteũ intuet. de qꝫ fumꝰ horribiliꝫ ⁊ fetor intolerabiliꝫ exibat. indeqꝫ boies vt ferꝝ candẽtes in modũ fauillaꝝ exibãt. ſꝫ demões eos reimpigebãt. Dixerũtqꝫ ei demões. Locꝰ iſte quẽ ſpicis ẽ infernus. in qꝫ noſter dñs beelzebub bñtat. In ipm igiꝫ puteũ te iactabimꝰ ſi nob aſſentire recuſas Qꝺ poſtqꝫ aũt illuc iactatꝰ fueris nullũ inde remediũ euadẽdi obtinebs. Quoſ dñs ille audire ꝓtẽneret. ipꝫ arripiẽtes in ꝑdictũ puteũ iactauerũt. Qui tã vehementi dolore abſorptus ẽ. vt fere oblitꝰ fuerit nomẽ dñi ĩuocare. Ꝫ dñs ille ad ſe rediens Jhu xꝑe ⁊c. exclamaſſet corde. qꝫ voce nõ poterat. ꝓtinꝰ inde illeſus exiuit. ⁊ oĩs ꝑmonũ mlitudo tanqꝫ victa euanuit. Qꝺ roceditẽ ad locũ aliũ. vidit qndã pontẽ ſup quẽ eũ trãſire optebat. qui quidẽ erat ſtrictiſſimꝰ. et inſtar glacie politus ⁊ lubricꝰ. ſub qꝫ fluuiꝰ ingẽs ſulphureꝰ ⁊ igneus fluebat. Super quẽ dñs tranſire ſe poſſe oĩno deſparet. tñ recordatꝰ vbi qꝺ eꝫ ꝺ tot malꝫ erupuit ꝓfidenꝫ acceſſit. ⁊ vnꝫ pe dẽ ſup ponte ponẽs. Jhu xꝑe ⁊c. dicere cepit Valiꝺ aũt clamor a deo eũ terruit. vt ſubſtere vix valeret. Ꝫ ꝑdictũ vbꝫ ꝓtulit. ⁊ ſecurus mãſit. Deinde aliũ pedẽ poſuit. ⁊ eadem vba iterauit. Ad quẽlibet etiã paſſum eadẽ vba ꝓtulit. ⁊ ſic ſecurꝰ trãſiuit. Cũ ergo trãſiſſet in qꝺã pratũ ameniſſimũ deuenit vbi diuerſoꝝ floꝝ mira ſuauitas redolebat Et ecce duo ſpecioſi iuuenes ei appuerunt. qꝫ ipm vſqꝫ ad quãdã ciuitatẽ ſpecioſiſſimã ex auro ⁊ gẽmis mirabiliꝫ rutilãtẽ ꝓduxerũt De cuiꝰ porta odor mirabiliꝫ emanabat. qꝫ illum a deo recreauit qꝫ nullũ dolorẽ vlꝫ fetorẽ ſenſiſſe videbaꝫ. Dixerũtqꝫ ei. qꝫ illa ciuitas pauiſus eſſet. In quẽ cũ nicolaꝰ intrare vellet. dixerũt ei ꝑdicti iuuenes. qꝫ primo ad ſuos rediret. ⁊ ꝓ loca ꝑ que veneratꝰ eũ redire oporteret demões nñ eũ nõ lederẽt. ſed eo viſo territi fugerent. et qꝫ poſt. xxx. dies in pace quieſceret. ⁊ tũc illam ciuitatẽ ciuis ꝓpetuꝰ introiret. Tũc nicolaus inde aſcẽdens ſuũ puteũ ſe reſtitutum inuenit. ⁊ omĩa omibꝰ que ſibi ꝓtigerant narrans. poſt. xxx. dies in domino feliciter requieuit.

L A

De annunciatione dominica.

Annũciatio domi

nica dr. qꝫ tali die ab angelo aduẽ tus filij dei in carnẽ fuit annũciatꝰ Congruũ enĩ fuit vt incarnatiõem filij dei ꝓcederet angelica annũciatio triplici rõne.

Primo rõne ordis ꝓnotãdi. vt ſcꝫ ordo reparatõis rñderet ordini ꝑuaricatõis. Uñ ſicut dyabolꝰ tẽptauit mulierẽ vt eã ꝓtraberet ad dubitatiõem. ⁊ ꝑ dubitatiõem ad ꝓſenſum. ⁊ ꝑ cõſenſum ad lapſum. ſic angelꝰ nũciauit virgini. vt nunciãdo excitaret ad fidẽ et ꝑ fidẽ ad ꝓſenſum. ⁊ ꝑ ꝓſenſum ad ꝓcipiẽdum dei filiũ. Scdo rõne miniſterij angelici. qꝫ enĩ angelꝰ ẽ dei miſter ⁊ ꝑuꝰ. ⁊ btã vgo electa erat vt eẽt dei maꝫ. ⁊ cõgruuꝫ eſt miſtrũ dñe famulari. cõueniens fuit vt btẽ vgini ãnuncitio ꝑ angelũ fieret. Tercio rõne lapſus angelici repandi. Quia enĩ incarnatio nõ tantũ faciebat ad repatiõem humani lapſus. ſed etiam ad repatiõem ruine

angelice. idꝛo ąngeli nō debuerant excludi. Uñ sicut sexꝰ mlieris ñ excludit a cognitōe misterij incarnatōis ꝛ resurrectōis. sic etiaz nec angelicꝰ nūcius. imo deꝰ vtrūqz āgelo mediāte nūciat mlieri. scz incarnatōem vginī Marie. ꝛ resurrectōem marie magdalene

¶ Cū ergo vgo obtā a tercio āno etatis sue vsqz ad q̄rtū decimū ānū in tēplo cū alijs vginibus extitisset. ꝛ votū de ꝑuāda castitate emisisscz nisi deꝰ aliꝫ disponeret. eā Joseph desponsauit dño reuelāte ꝛ ioseph vga frōdente. sic in hystoria ō natiuitate bē vginis plenꝰ ꝓtinet. et in bethleē vñ oriūdꝰ erat necessaria nuptijs puisurus iuit. Ipa vo in nazareth in domū ꝓpriam redijt Nazareth int̄ p̄tas flos. Uñ dic Bern. q flos nasci voluit de flore in flore ꝛ floris tpe. Ibi igit angelus ei apparuit ꝛ ipam salutauit di. Aue grā plena dñs tecū bñdicta tu in mulieribꝰ. Bern. Inuitat nos ad marie salutatiōz gabriel exē plū. Johānis tripudiū ꝛ resalutatōis lucrū Scz hic ꝑmo videndū est. q̄re dñs mrēz suā voluit despōsari. Sup ß assignat Ber. tres rōnes dicēs. Necessario desponsata est maria ioseph. q̄niā p ß misteriū a demōibꝰ absondit. ꝛ a sponso vgitas ꝓbat. ꝛ vginis taz verecūdie q̄z fame puidet. Quarta rō ē vt ab omni ḡdu mlieris opprobriū tolleret. scz a ꝓiugatis vgibus ꝛ viduis. Uñ ipa virgo in ß triplici statu fuit. Quita vt viri ministerio vteret. Sexta ut matrīonij bonū cōpbaret. Septīa vt p viz genealogie series texeret. ¶ Dixit ergo angelꝰ. Aue grā plena. Ber. In ventre grā deitatis. in corde grā charitatis. in ore grā affabilitatis. in māibꝰ grā misc̄die ꝛ largitatis. Idem. Uere plena. q̄a de plenitudie eiꝰ capiūt vniuersi. Captiui redemptōem. eger curatōez. tristes ꝓsolatōez pctōres veniā. iusti grām. angeli leticiaz. deniq3 tota trinitas gliam. filius hois hūane carnis substam. ¶ Dñs tecū. Dñs pat tecū qui genuit quē ꝓcipis. ꝛ dñs spūssctūs de q̄ ꝓcipis. te dñs filiꝰ quē carne tua induis. sic dicit Bern. ¶ Bñdicta tu ī mlieribꝰ. i. sup oēs mlieres. q scz eris mat̄ ꝛ virgo ꝛ mater dei Triplici maledicto mlieres subiecte erāt scz maledicto opprobrij. maledicto pcti. maledicto supplicij. Maledicto opprobrij q̄ ad nō ꝓcipientes. Uñ dixit. Racbel abstulit deus opprobriū meū. Maledicto peccati quo ad ꝓcipientes. Uñ psal Ecce in iniq̄tatibus ꝓceptus sum. Maledicto supplicij q̄ ad parturientes. Unde in Geñ. In dolore paries ꝛc. Sola aūt vgo maria bñdicta est int̄ oēs mulieres. cuius vginitati fecūditas addit. ꝛ fecunditati in ꝓceptu sanctitas. ꝛ sanctitati in partu iocūditas. ¶ Dicit ergo grā plena sicut dicit Bern. ppter q̄ttuor q̄ fulserunt in eius mēte. que fuerūt deuotio būilitatis. reuerentia pudoris. magnitudo credulitatis marturiū cordis. ¶ Dicit dñs tecum. ppter alia q̄ttuor q̄ ei fulserūt de celo. sic idē dicit. que sunt marie sanctificatio. angelica salutatio. spūssancti supuentio. filij dei īcarnatio. ¶ Dicit etiā bñdicta tu in mulieribꝰ ppter alia q̄tuor q̄ sicut idem dicit fulserūt in eius carne. q̄a. s. fuit vginitatis p̄miceria sine corruptōe fecunda. sine g̈uedine grauida. ꝛ sine dolore puerpera. ¶ Que cum audisset turbata est in p̄mone angeli et cogitabat q̄lis eēt ista salutatō. Hinc apparet laus vginis ī auditu. in affectu ꝛ cogitatu. In auditu laudat modestia. q audit ꝛ tacet. In affectu verecūdia. Uñ turbata ē. In cogitatu prudētia. quia cogi. q̄lis esset ista salutatio. Turbata est aūt de angeli sermōe. nō de eiꝰ visione. q̄niā beata vgo angelos sepe viderat. scz nunq̄z talia loq̄ntes audierat. Idem Ber. Uenerat inq̄t angelꝰ blandus in specie. sed in sermōe terribilis. Uñ quā leuiter letificauit visus numiū turbauit auditus. Bern. Nō turbata est sut verecundie vginalis. q ñ ꝓturbata. fortitudīs. q tacuit ꝛ cogitauit. prudentie ꝛ discretōis. ¶ Et tūc angelus confortās eam dixit. Ne timeas maria inuenisti grām apud dñm. Bern. Quā grām. Dei ꝛ hoim pacez. mortis destructionem. vite reparationem. ¶ Ecce concipies et paries filium ꝛ vocabis nomē eius Jhesuz io est saluatorē. quia saluū faciet populum suū a peccatis eoꝝ. Hic erit magnꝰ ꝛ filius altissimi vocabit̄. Ber. Hoc est. Ille qui est magnꝰ deus. futurꝰ ē magnus. s. magnus homo. magnꝰ doctor. magnus ꝓpheta.

¶ Birit autē Maria ad angelū. Quō fiet istud. qniā vir nō ꝯgnosco. i. me nō ꝓpono cognitura. Et ita fuit vgo mēte. carne. ꝓposito. Ez ecce maria introgat. z qui interrogat dubitat. Cur ergo solus Zacharias plagaz taciturnitatis incurrit. Sup ꝫ Petr⁹ rauē nenꝫ assignat q̄ttuor rōnes dicēs. Ille pectorū cognitor nō vba sz corda puidit. Nō q̄d dixerint sz q̄d senserīt iudicauit. Erat enī inē rogātiū causa dissimilis. species diuersa. Hec ꝯtra naturā credidit. Ille dubitauit ꝓ natura Hec integre ordinē q̄rit. Ille q̄ deus vlt fieri non posse ꝓscribit. Ille impellentib⁹ exēplis nō accedit ad fidē hec sine exēplo ꝓcurrit ad fidem. Hec mirat de ptu vginis Ille de cōceptu disputat coniugali. Non ergo dubitat d facto. sz modū q̄rit z ordinē. Nā cū triplex sit modus ꝯcipiēdi. natural. spūalis z mirabilis. q̄ istorū ꝯcipiat scisitat. Et rñdens angelus dixit ei. Spūssanctus supueniet in te q̄ ipm tuū ꝯceptū efficiet. Uñ z dr de spūsco ꝯceptus. et hoc ꝓpter q̄ttuor rōnes. ¶ Primo ꝓpter ostensionē eximie charitatis. vt scz oñdat q ex ineffabili dei charitate vbū dei caro factū est. Johis. iij. Sic deus dilexit mūdū ꝛc. Et hec rō est magistri sniaz Scdo ꝓpter oñsionez gratie absq; meritis. vt ꝓ hoc q̄d dr ꝯceptus de spūsco. oñdat q ꝓ sit ex sola gr̄ia quā nulla hoim p̄cesserūt merita Et hec est rō augustini. Tercō ꝓpter virtutē opatōis. q; scz opatōe z virtute spūssci ꝯcepius ē. Et hec est rō ambrosij. Quarto ꝓpter motiuū ꝯceptōis. Et hec est rō bugonis de sctō vict. Motiuū vt ait ad ꝯceptōez naturalē ē amor viri in mulierē. z amor mulieris in virū. Sic in vgine inq̄t q; in ei⁹ cor de amor spūssancti singularit ardebat. ideo in ei⁹ carne amor spūsci mirabilia faciebat ¶ Et virtus altissimi obūbrabit tibi. Hoc ꝫm glosam sic exponitur. Umbra a lumīe z corpe obiecto solet formari. z vgo sicut purus hō plenitudinē diuinitatis capere nequibat. sz vt⁹ altissimi obūbrauit dū in ea incorporea lux diuinitatis corpus suscepit hūanitatis. vt sic posset deū pati. Hanc expositiōz videt tangere Berñ. qui sic ait. Quia deus spūs est nos vo umbra corpis sui tēperauit se nobis vt ꝓ obiectū viuifice carnis videmus vbū in carne. solē in nube. lumē i testa cereū in laterna. Scdz Berñ. sic exponitur. Quasi dicat. Illū modū q̄ de spūsctō ꝯcipies. dei vt⁹ xp̄s in suo secretissimo ꝯsilio obūbrādo occultabit. vt sibi tantū notū habeat et tibi. Ac si dicat. Quid a me q̄ris. q̄ in te mox experieris. Scies scies z feliciter scies sz illo doctore q̄ auctore. Ego nunciare mil sus sum vginalē ꝯceptuz. nō creare. Uel obumbrabit. i. te a viciorū estu refrigerabit. Et ecce Elizabeth cognata tua ꝛc. Ecce dicit vt oñdat hoc esse magnū nouū vicinū. Quattuor de caus ꝯceptus Elizabet marie nunciatur ꝫm Berñ.. ¶ Maria est cumul⁹ leticie. scda pfectio scientie. tercia pfectio doctrine. q̄rta obsequiū miscdie. Dicit enīz sic Hiero. Sterilis cognate ꝯceptus Marie nunciat. vt dū miraculuz miracl̄o additur. gaudio gaudiū cumulet. Uel ido. q; ꝓfecto decebat vt vbū mox diuulgādū vbiq;. sciz prius virgo p angelū q̄z audiret a bhomie. ne mater dei a ꝯsilijs filij videretur amota si eoz q̄ in terris tam ꝓpe gerunt remansisset ignara. vel ideo potius. vt dū tūc saluatoris nunc p̄cursoris edocet aduent⁹. rex temp⁹ z ordinē tenēs. ipa postmodū scptoris⁹ atz p̄dicatoris⁹ referet veritatē. Uel ideo vt audiēs cognatā vetulā z ḡuidaz. cogitet iuuē cula de obsequio. vt sic puulo ꝓphete detur locus obseq̄ndi dño. z mirabili⁹ miracl̄m fiat de miracl̄o. Itē Berñ. Ba vgo rñsuz festinanter. o dña rñde vbū z suscipe verbum ꝓfer tuū z suscipe diuinū. emitte transitoriū z amplectere sempiternū. surge curre aperi Surge ꝓ fidē. curre ꝓ deuotiōez. aperi ꝓ cōsensionē. ¶ Tūc maria expansis manib⁹ et oculis ad celū eleuatis ait. Ecce ancilla dñi fiat michi scdm verbū tuū. Ber. Alijs in ore alijs in aure alijs in manu vbū dei factū fuisse memorat. Marie aūt factū est in aure ꝓ angelicā salutatōem. in corde ꝓ fidez. in ore ꝓ ꝯfessionē. in manu ꝓ ꝯtrectatiōem. in ventre ꝓ incarnatōem. in gremio ꝓ sustentatōz in brachijs ꝓ oblatōem. Fiat michi ꝫm vbū tuū. Berñ. Nolo vt fiat michi aut declamatorie p̄dicatum. aut figural̄ significatum.

aut imaginatorie sōniatū sz silenē inspiratuz psonalit icarnatū corpalit inuisceratū. Statiqz filiꝰ di i vtō illiꝰ ꝓceptꝰ ē.pfectꝰ deꝰ.pfectꝰ bō.et in ipsa ꝑma die cōceptionis tāte sapientie ac potentie extitit q̄nte in tricesimo ā no fuit. ¶ Tūc surgēs maria abijt in montana ad elizabeth.Et cū eam salutasset iohs in eiꝰ vtero exultauit.Glosa.Quia lingua ñ poterat aīmo exultante salutat.et sue ꝑcussionis officiū incboat.Fuit autem in eiꝰ obsequio tribꝰ mensibꝰ donec iobānes nasceretur. quem manibꝰ suis de terra leuauit.sicut ī libro iustorum legit. ¶ In bac die vt dicit ꝑ multa temporz curricula deꝰ multa opatꝰ ē. Que quidam egregijs versibus sic declarauit.Salue festa dies que vulnera nostra coercens.Angelus est missus.est passus in cruce xp̄s.Est adam factus.et eodem tempore lapsus.Ob meritū decime cadit abel fratris ab ense.Offert melchisedech.ysaac supponitur aris.Est decollatus xp̄i baptista beatus.Est petrus ereptus.iacobus sub berode peremptus.Corpora sanctoz cuz xp̄o multa resurgunt.Latro dulce tamen.per xp̄m suscipit amen. ¶ Nobiles quidaz diues ac nobilis seculo abrenunciauit.et ordinē cisterciensium introiuit.Et quia litteras nesciebat. erubescentes monachi tam nobilem personam inter laycos deputari.dederunt ei magistrū.si forte modicū addiscere posset.z sub hac occasione inter monachos permaneret. Sed cū diu cū magistro fuisset.et nibil oīno preter hec duo vocabula.aue maria. discere potuisset.hec tam auide retinuit.vt quocunqz deambularet.quidquid ageret.ea incessāter nominaret. Tandem moritur et in cimiterio cum alijs fratribus sepelitur.Et ecce supeꝰ tumulū speciosuz excrescit lilium.et qō libet foliū.aue maria.litteris aureis habebat inscriptū.Currētes omnes adtaz grāde spectaculū.terram de tumulo effoderunt.et radicem lilij de ore defuncti procedere repererunt.Intellexerunt ergo cum quāta deuotione illa duo verba dixerat.quem dominus tanti bonore prodigij illustrauit. ¶ Quidaz miles quoddā in via castruz habebat.et omnes transeuntes sine miseratione aliqua spoliabat.virginē tamē matrez dei q̄tidie salutabat.nec p aliq̄ impedimēto emergēti ab ipsa salutatione aliq̄ die cessare volebat. Accidit aūt vt q̄daz vir religiosus et sāctus ind trāsitū faceret.et ipsuz ꝑdictꝰ miles cōtinuo expoliari iuberet. Vir autē sanctus rogauit ꝑsones.vt ipsū ad dñm suū deducant.quia ad ipsū habet secreta que perferat.Adductꝰ autē rogauit militez vt omēs de familia sua et castro cōgregari faceret vt eis verbuz domini predicaret.Cum autez congregati fuissent.Ille ait.Aequaq̄z bic estis omnes.sz aliquis adbuc deest.Cui cū omnes se ibidē eē assererent aiebat.Diligenter pquirite.et aliquem inuenietis abesse.Tūc vnꝰ exclamās dixit.quoniam solus camerariꝰ illuc nō venisset.Ille aūt dixit.Vere ipse est q̄ solꝰ deest Ꝑro eo igitur cito mittit et in mediū deducitur.Cū aūt virū dei vidisset.revolutis tenebiliter oculis caput instar insani agitabat. nec propius accedere audebat.Vir autē sanctus dixit ei.Adiuro te per nomē domini nostri iesu xp̄i.vt quis sis nobis edisseras.z ob quaz causaz buc veneris palam pādas.Cui ille respōdit.Heu adiuratus prodere cogoz inuitus.Ego enim non sū bō sed demō qui formā boīs accepi.et xiiij.annis cū ℞ militi sic pmansi.Mā noster ꝓnceps me buc misit vt diem qua bic sue marie salutationem nō diceret.diligēti obſuarē vt ī eū potestate accepta ip̄m ꝓtinuo strāgularē.et sic īmal' opibus vitam finiens noster esset.Quacūq̄z ei die illā salutationē dicebat.in eū potestatez babere nō poterā.Ecce aūt de die in diez diligentius obſuauit.et nullum diem quin eaz salutauerit ptermisit.Hec miles audiēs vehemēt obstupuit.et ad pedes viri dei se pijciens veniā postulauit.et in melioꝰ deinceps vitaz mutauit. Vir autem sanctus dixit demoni.Ꝑcipio tibi demon in nomine dñi nostri iesu xp̄i. vt binc abscedas et talem hactenus locū possideas.vbi nulli glorioſā dei genitricem inuocanti nocere presumas.hec vbi iussa dedit demō abscedens euanuit Et miles virū sanctum cum reuerentia et grāz actione liberū abire pmisit.

De passione domini

Passio christi fuit ex dolore amara. ex illusione despecta. et ex vtilitate multiplici fructuosa. Dolor autez causabat ex quinqz ¶Primo ex eo q ipsa passio fuit ignomiosa. et hoc ppter ignominiosũ locũ q in caluaria vbi malefactores puniebant. ¶Propter ignominiosũ supplicium. q mortе turpissima pdénat⁹ est. Crux enī supplicium erat latronũ Et lz crux tũc eēt mīte ignominie. nũc est immense glorie. vñ aug. Crux q erat supplicium latronũ. nũc transit ad frontes impatorum Si tantũ honorē de⁹ ptulit supplicio suo q̃d pferet suo suo ¶Propt ignominiosũ cõsortium. qa cuz sceleratis deputatus est. i. cuz latronibus q̃ pmo erāt sceleratis. sed postea vnus puersus est. s. dismas q̃ erat a dextris. sicut dr in euangelio nicodemi. z ali⁹ dāmatus. s. gesmas q̃ erat a sinistris Uni ergo dicit regnũ alteri supplicium. Ambrosi⁹ Autor pietatis in cruce pēdēs in singul' negocijs pietatis officia diuidebat. pfectionē aplis pacē discipul'. corp⁹ iudis. crucifixorибus vestimēta. patri spũz. vgini panip hũ. latroni paradisũ. peccatorib⁹ infernũ. crucē xpianis penitētib⁹ cõmēdabat. Ecce testamētũ q̃d fecit xps in morte pēdēs in cruce. Scdo ex eo q fuit iniusta. q pctũz nõ fecit. et nõ est inuētus dol⁹ in ore e⁹. z ideo q̃ veīt indigne pena dolenda venit. De trib⁹ enī iniuste papue euz accusabāt. videlz q tributũ reddi pbibebat qa se regē dicebat. et qa se filiuz dei faciebat. Cõtra bas tres accusationes dicim⁹ i para sceue in psona saluatoris tres excusationes ¶Popule me⁹ q̃d feci tibi ꝛc. vbi expbrat xps tria beneficia eis collata. s. liberationem ab egipto. regimē in deserto. plantationē vinee i loco optimo. q̃si dicat xpus. Accusas me de redditione tributi poti⁹ gratias agere deberes. qa liberaui te a tributo. Accusas me qa dixi me regē poti⁹ deberes gratias agere q regaliter pauit te in deserto. Accusas me qa me filiũ dei dixi. poti⁹ deberes grās agere. quia te in vineam meā elegi. et in loco optimo plantaui. Tertio ex eo q fuit ab amicis tolerabilior enim eēt dolor si pateret ab his q̃ aliqua de causa deberēt eē ei⁹ inimici. vel ab his q eēnt alieni vel extranei vel ab his q̃ bus aliq incõmoda intulisset. Sed tñ patitur ab amicis. i. ab his q̃ deberēt eē sui amici. Itē a primis. i. ab his de qrũ stirpe nat⁹ ē. De his duob⁹ dr in ps. Amici. m. et pr. mei. Job. xxx. Noti mei q̃si alieni recesserunt a me. Itez ab his q̃bus multa bona ptulerat. Joh. viij. Multa bona operat⁹ suz eis. Bernh. Obōe iesu q̃z dulciter cũ boibus puersatus es. q̃z magna et abũdātissima eis largit⁹ es. q̃z dura z aspa p eis passus es. dura vba. duriora vbera durissima crucis tormēta. Quarto ratione teneritudinis corpis. vñ in figura dauid dr de eo. ij. reg. penl'. Ipse est q̃si tenerrim⁹ ligni vmicul⁹. Bernh. O iudei lapides estis lapidē pcutitis molliorē. de q resonat tinnitus pietatis. et ebullit oleũ caritatis. Itē hiero⁹. Tradit⁹ est iesus militib⁹ vberand⁹. et illud sacratissimũ corp⁹ pectus q̃z dei capax flagella secuerũt Quinto ex eo q fuit vniuersal'. q p oēs ptes z oēs sens⁹ ¶Primo ei fuit hic dolor in oculis. qa lacrimat⁹ est sicut dicit' beb. v. Bernh. Ascēdit in altũ vt longi⁹ audiret'. fortit' clamabat. vt nullus excusaret' clamoz lacrimas addidit vt bō cõpateret'. Alias etiã his lacrias fudit. s. in resuscitatõe lazari. z super hier'm. Itaq̃z pme lacrie fuerũt amoris Uñ et q̃dã cũ vidisset eũ lacrimãtē dixerunt Ecce quo amabat eũ. Scde fuerũt cõpassionis. Sed be tertie fuerũt doloris ¶Scdo fuit in auditu cũ ei. s. opprobria z blasphemie irrogate sũt. Christ⁹ enīz specialit̃ q̃ttuor habuit in q̃b⁹ opprobria et blasphemias audiuit. Habuit enī excellētissimã nobilitatē. qa q̃ntũ ad diuinã naturã fuit etni regis filius et q̃ntũ ad hũanaz de regia stirpe genit⁹. ita q etiã in q̃ntũ hō. fuit rex regũ et dñs dñantiũ. Habuit ineffabilē veritatē. qa ipsa ē via veritas et vita. vnde de se iterũ dicit. Sermo tuus veritas est. Fili⁹ enī est sermo. siue vbũ patris. Habuit insupabilē ptātē. qa oia per ipsũ facta sũt. et sine ipso factũ ē nihil. Habuit insup singlarē bonitatē. qa nemo bonus nisi solus de⁹. In his xps audiuit opprobria et blasphemias. ¶Primo q̃dē q ad nobili

tatē. Matth. xiij. Nōne hic est fili⁹ fabri. Nō ne mat ei⁹ dr maria ꝛc ¶ Scdo q ad pote statē. Matth. xij. Hic nō eijcit demonia ni si in beelzebub p̄ncipe demonioꝝ. Itē matt. xxvij. Alios saluos fecit. seipsū nō p̄t saluū facere. Ecce dicunt ipꝫ impotentē. cuꝫ tamē adeo potēs extitit q̄ p̄secutores suos sola vo ce p̄strauit. Nā cū interrogasset. quē queri tis. et illi respōdisset. iesum nazarenū. et ipse dixisset. ego sū. continuo ceciderūt in terraꝫ. Aug. Una vox turbā odijs plenā et ferocē armis terribilē. sine vllo telo percussit. repu lit. strauit. vtute latentis diuinitatis. Quid iudicatur⁹ faciet. q̄ iudicand⁹ hoc fecit. q̄d regnatur⁹ poterit. q̄ mortuus hoc potuit.

¶ Tertio q̄ ad veritatē Jo. viij. Tu de teipso testimoniū phibes. testimoniū tuū nō ēt ꝫ Ecce q̄a dicūt eū mendacē. cuꝫ tamē ipse sit via veritas et vita. Hanc veritatē pilat⁹ sci re vel audire non meruit. q̄a ip̄m p̄m verita tem non iudicauit. Inchoauit q̄ppe iudiciū a veritate. sed in veritate nō permānsit. ꝛ ideo de vitate q̄stionē meruit inchoare. sed non meruit solutionē audire. Alia ratio est p̄m aug. q̄re solutionē nō audiuit. q̄a cum illā q stionē fecisset subito venit illi in mentē q̄ue tudo iudeoꝝ q̄ solebat vn⁹ dimitti in pascha et ideo statim exijt. et solutionē nō expectauit Tertia rō est p̄m Chrys. q̄a sciebat q̄ q̄stio tā difficilis indigebat multo tpe ꝛ mīta discus sione. et ipse ad liberationē xp̄i p̄perabat. et ideo statī exuit. Legit tñ in euāgelio nicode mi q̄ cū pilat⁹ iesuꝫ interrogasset. q̄d est veri tas. iesus ei respondit. Veritas de celo ē. Et pylatus. In terris nō est veritas. Dicit ei ie sus. Quō potest veritas eē in terris. q̄ iudi cat habbis q̄ potestatē hñt in terris ¶ Quar to q̄ ad bonitatē. Dicebāt enī ip̄m eē pecca torē in corō. Joh. ix. Nos scim⁹ q̄a hic hō pec cator est. Seductorem in p̄mone. lu. xiij. Cō mouit populū doctēs p vniuersā iudeam. ici piens a galilea vsqꝫ huc. Legis p̄uaricatorē in ope. Joh. ix. Nō est hic homo a deo q̄ sabba tū nō custodit ¶ Tertio fuit in odoratu q̄r magnū fetorē sētire potuit in loco caluarie vbi erant corpa fetida mortuoꝝ. Vñ dr̄ī sco lastica historia q̄ caluaries ꝓprie est os capi tis humani nudū. Vñ et q̄a ibi decollaban tur rei et multa ossa capitū ibi aspsa erāt. di cebat caluarie loc⁹ vel caluariū ¶ Quarto fuit in gustu. Vñ cū clamaret sitio. dederūt ei acetū cū mirra et felle mixtū vt ex aceto ci ti⁹ moreret. et ip̄i custodes a custodia citi⁹ li berarent. dr enī crucifixos citi⁹ mori si acetū bibant. et ex mirra pateret olfactus ꝛ ex felle gust⁹. aug. Nō mero replet sinceritas ace to. inebriat felle dulcedo. adijcit innocentia reo. mortē vita pro mortuo ¶ Quinto fuit in tactu. q̄a in oībus partibus corpis a plā ta pedis vsqꝫ ad verticem nō fuit in eo sani tas. de hoc autē qualit in omnib⁹ sensib⁹ do lorē habuit. di. bern̄. Caput angelicis tremē dum spiritib⁹ densitate spinarū pūgit. faciēs pulcra p̄ filijs hoīm sputis iudeoꝝ deturpat. oculi lucidiores sole caligāt in morte. aures que audiūt angelicos cant⁹ audiūt pcīoꝝ sult⁹. os q̄ docet angelos felle et aceto po tatur. pedes quoꝝ scabellum adoratur q̄ni am sanctū est cruci clauo affigunt. man⁹ q̄ formauerunt celos sunt in cruce extēse ꝛ cla uis affixe. corpus vberat. latus lancea perfo ratur. Et q̄d plura. Nō remānsit in eo nisi li gua vt p̄ peccatorib⁹ oraret. et manez disci pulo cōmēdaret. ¶ Secundo ei⁹ pas sio fuit ex illusione despecta. Quattuor enīz vicib⁹ fuit sibi illusum. ¶ Primo in domo anne vbi recepit sputa. alapas. velatōz ocu loꝝ. bern̄. Vultum tuuz bone iesu desidrabi lem in quē dsidrāt angeli p̄spicere sputis in q̄nauerunt. manib⁹ p̄cussērunt. velo p dīsi one operuerunt. nec amaris vulnerib⁹ pep cerūt ¶ Secundo in domo herodis q̄ eū sa tuū et nō sane mētis estimās. ex eo q̄ nullu ab eo rñsum habere potuerat. p derisiōe eū veste alba induit. bern̄. Tu hō es et habes p tum dē floribus. et ego deus et habeo coro nam de spinis. Tu habes cyrothecas ī mā bus et ego habeo clauos defixos Tu in alb vestibus tripudias. et ego p te deris⁹ fui ab herode in veste alba. Tu tripudias cū pedi b⁹. et ego laborauī cū meis pedib⁹. Tu ī cho reis brachia extēdis ī modū crucis ī gaudi um et ego ea in cruce extensa habui in opp briū. Ego in cruce dolui et tu ī cruce exultas

Tu habes latꝰ aptũ et pectꝰ in signum vane glie. et ego latꝰ effossuꝫ habui ꝑ te. Tñ reuertere ad me et suscipiã te ¶ Sed q̃re dñs tpe sue passionis coꝝ herode pilato et iudeis sic tacebat. Hꝰ triplex est rõ. q̃a nõ erãt dig̃ audire suã rñsionẽ. Scõa. q̃a eua peccauerat ꝑ loq̃citatẽ. et iõ xps voluit satisfacere ꝑ taciturnitatẽ. Tertia q̃a q̃cq̃d respõdebat totũ calũniabant et õprauabant. Tertio in domo pilati. vbi milites clamidẽ coccineã circũdederunt ei. arũdinem in manu dederũt. et coronã spineã super caput eiꝰ posuerũt. et genu flexo dicebant, Aue rex iudeoꝝ. Illa autẽ spinea corona dr fuisse de iũcis marinis. q̃ acies nõ minꝰ spina est dura ⁊ penetratiua Uñ et sanguinẽ de capite credit illa corona spinea extraxisse. vñ berñ. Caput illõ diuinum multiplici spinarũ densitate vsq; ad cerebꝝ confixũ est. De aĩa sũt tres opiniones vbi. s. aĩa ꝓncipalẽ habeat sedẽ. s. vt̃ coꝝ deppt illõ de coꝝ exeũt cogitatões male ⁊c. vt̃ i sanguine ꝓpter illud. Leuit. Anima omnis carnis in sanguine est. Uel in capite ꝓpter illõ. Et inclinato capite tradidit spũm ⁊c. Hanc triplicem opinionem iudei ipso facto videnr̃ scire uisse. Nam vt eiꝰ aiam̃ a coꝝpore euellerẽt quesierũt ipsam in capite. cũ spinas vsq; ad cerebrũ infixerũt. Quesierũt in sanguine. cuꝫ eiꝰ venas in manibꝰ et pedibꝰ aperuerunt. Quesierũt in coꝝde. cũ eiꝰ latꝰ perforauerũt Contra has tres illusiones in paraſceue ꝑmittimꝰ ante reuelationẽ crucis tres adorationes dicentes. Ecce ꝙs ⁊c. q̃ster adorãtes. ter illusum propt̃ nos ¶ Quarto in cruce. Mat. xxvij. Principes sacerdotũ illudẽtes eũ cũ seniorib⁹ et scribis dicebãt Si rex isrl̃ est. descẽdat nũc de cruce ⁊ credimꝰ ei. berñ. sup hũc locũ. Interi patiẽtiã magꝫ exhibꝫ. humilitatẽ cõmẽdat. obediẽtiã iplet. caritatẽ ꝓficit. In his nẽpe vtutũ gẽmis q̃ttuoꝝ cruciſ coꝝnua oꝝnant̃. et supeminẽtioꝝ caritas a dextris obedĩa. a sinistris patiẽtia. radix oim vtutũ hũilitas in pfũdo. Hec oĩa q̃ xps passꝰ est Berñ. breuit̃ recolligit dicens. Memoro ero q̃ꝫ diu vixero laboꝝ q̃s ptulit in ꝓdicando fatigationũ in discurrẽdo. vigiliaꝝ i oraõdo. tẽptationũ in ieiunãdo. lacriaꝝ in cõpatiẽdo. insidiaꝝ in colloquẽdo. postremo cõuicioꝝ sputoꝝ. collapsoꝝ subsãnationũ clauoꝝ exprationũ. ¶ Tertio passio eiꝰ fuit vtilitate multiplici fructuosa. Cuius vtilitas potest eẽ triplex. s. pcõꝝ remissio. gratie collatio. et gl̃e exhibitio. Et hec tria notãt̃ i titulo crucis. q̃a iesus q̃ ad ꝓmũ. nazarenus q̃ ad scõm. rex iudeoꝝ q̃ ad tertiũ. q̃a ibi erimꝰ oẽs reges. De eiꝰ vtilitate di. aug̃. Culpã deleuit xps ꝑtẽ ꝑteritã et futurã Poenã ꝑterita peccata tulit ea remittẽdo. ꝑnã ꝓmissis abeis retrahẽdo. futura grãm qua vitarent̃ ꝓferẽdo De eiꝰ etiã vtilitate d. aug̃. Admiremur gtutulemur. amemꝰ. laudemꝰ. adoremꝰ q̃niã p redẽptoris nri mortẽ. õ tenebris ad lucẽ. õ morte ad vitã. de corruptione ad incorruptiõez de exilio ad patriã. õ luctu ad gaudiũ vocati sumꝰ. ¶ Quã vtilis aũt modꝰ redẽptionis nostre fuerit. patet ex q̃ttuor rationibus videlicet q̃a fuit acceptissimꝰ ad placanduꝫ deũ. ꝓgruẽtissimꝰ ad curandũ morbũ. efficacissimꝰ ad attrahendũ genꝰ hũanũ. prudentissimꝰ a expugnandũ humani generis inimicũ ¶ Primo ergo fuit acceptissimus ad placandũ et recõciliandũ deũ. q̃a sicut dicit anselm. in li. Cur deus hõ. Nichil asperꝰ ⁊ difficiliꝰ potest hõ pati ad honoreꝫ dei sponte et nõ ex debito q̃ꝫ mortẽ. Et nequa q̃ magis homo potest se dare deo q̃ꝫ cũ se morti tradit ad honorẽ ipiꝰ. ⁊ Hẽ qõ dr ep̃s. v. Tradidit semetipsũ oblationẽ et hostiam deo in odorẽ suauitatis. Qualiter autẽ fuit sacrificiuꝫ nos deo placãs ⁊ recõciliãs di. aug̃. de trinitate. Quid tam gte suscipi posset q̃ꝫ caro sacrificij nostri coꝝpꝰ effectũ sacerdotis nostri Ut q̃niã q̃ttuor ꝓsiderant̃ in omni sacrificio cui offerat̃. q̃d offeratur. ꝑ quibꝰ offerat̃. ⁊ q̃s offerat. idẽ ipse vnꝰ vtriusq; mediatoꝝ ꝑ sacrificiũ pacis reconcilians nos deo vnũ cũ ipso manerꝫ cui offerebat. vnũ in se faceret. ꝑ quibus offerebat. vnus ipse eẽt qui offerebat et q̃d offerebatur. ¶ De hoc aũt etiaꝫ q̃liter ꝑ xp̃m sumꝰ recõciliati dicit idẽ aug̃. q̃ xps est sacerdos et sacrificiũ. deus et tẽpluꝫ. Sacerdos ꝑ quẽ sumꝰ recõciliati. sacrificiũ q̃ sumꝰ recõciliati. deꝰ cuiꝰ sũ recõciliati. tẽplũ in q̃ sumꝰ recõciliati. Uñ quibusdã hãc

reco̅ciliatione̅ paruipe̅dentib⁹. aug̅. in ps̄o xp̄i exprobrat dicē. Cuz eē inimicus patri meo reco̅ciliaui te p me. cū eē lo̅ge ego veni vt redimerem te. cū inter ome̅s mo̅tes et sil; uas errares quesiui te. inter lapides ⁊ ligna iueni te. et ne lupo⁊ fera⁊q⁊ rapido ore lani areris collegi te. humeris meis portaui te. patri meo reddidi te. laboraui sudaui caput meū spinis oppo̅sui. man⁹ meas clauis obi; ieci. lancea lat⁹ aperui. tot nō dicam iniurijs sed asperitatib⁹ laniat⁹ sū. sanguine̅ meū fu di. aiam meā posui vt ꝓiūgerez te mihi ⁊ tu diuideris a me. B Bcdo fuit ꝓgru entissim⁹ ad curandū morbuz. Congruitas autem attendit ex parte tempis. ex parte lo; ci. ex parte modi. Ex parte temporis. qa ada̅ fact⁹ fuit et peccauit in mense marcio. feria sexta et hora sexta. et ido xp̄us pati voluit in martio. qa in die q̄ fuit annūciatus fuit ⁊ pas sus. Item in feria sexta et hora sexta. Secun do ex parte loci. q̄niam loc⁹ sue passionis tri pliciter ꝓsiderat. s. aut cōmunis. aut special. aut singularis. Loc⁹ cōmunis fuit terra pro missionis. specialis caluarie loc⁹. singl̄aris crux. In loco aūt cōmuni p̄m⁹ homo fu it format⁹. qa in partib⁹ illis iuxta damascū in agro damasceno dr fuisse format⁹. In lo; co speciali fuit sepult⁹. qa ibidem vbi xp̄us pass⁹ est. adam dr fuisse sepult⁹. licet autenti cū non sit. cū p̄m Hieronimū. adam in ebrō monte sepult⁹ fuerit. sicut etiā Josue. xiij. ex; presse habet. In loco singl̄ari fuit dcept⁹ nō q̄ in illo ligno in q̄ xp̄s pass⁹ est adam fuit dcept⁹. sed p tanto dr. qa sicut adam decept⁹ fuit in ligno ita xp̄s pass⁹ fuit in ligno. In q̄ dā tamē historia grecoꝝ dr q̄ in eod̄. Tertio ex pte modi curādi. q̄ q̄dē mod⁹ fuit p sil̄ia ⁊ p ꝓtraria. Per sil̄ia q̄ntū sicut dicit aug̅. i li. d̄ doctrina xp̄iana. Per feminā decept⁹. p feminā nat⁹. Homo homines. mortal̄ mor tales. morte mortuos liberauit. Ambro. Ex ea vgine ada̅. xp̄s ex vgie Ille ad imaginē di B imago di Per mulierē stultitia. p mulierē sapientia. Nud⁹ adam. nud⁹ xp̄s. Dors p arborē. vita p crucē. In dserto adam. in dser to xp̄s. Per ꝓtraria q̄niam p̄m⁹ hō p̄m gg̅. peccauerat p supbiā inobedientiā et gulaz. Voluit enī assimilari do p scie sublimitatē. trāsgredi precepti di limitē. et gustare pomi suauitatē. Et q̄niā curatio habet fieri p ꝓtra riuz. ido iste mod⁹ satisfaciendi ꝓgruentissi m⁹ fuit. quia fuit p humiliationē. diuine vo lūtatis impletionē et afflictionē. Be bis tri; bus ad Phil̄. ij. Humiliauit semetip̄m. q̄ ad p̄mum. factus obediens. quo ad scd̄z. vs q̄z ad mortem. quo ad tertiū. E Tertō fuit efficacissimus ad attrahē dū gen⁹ huma nū. Nūquid ei saluo libertatis arbitrio ma gis ad amorē suū et fiduciam gen⁹ hūanuz attrahere potuit. Qualiter autem p hoc ad amorem nos attrahat dicit bern̄. Sup om nia reddit te amabilē bone iesu calix quez bi bisti op⁹ redemptionis nostre. Hoc omino amorem nostrum facile vendicat totuz ibi. hoc est qd̄ nostrum amorem et blandi⁹ alli cit. et iustius erigit et citius stringit. et vehe mentius afficit. Etenim vbi te exinanisti vbi te naturalib⁹ radijs exuisti. ibi pietas magis emicuit. ibi caritas pl⁹ euulsit. ibi g̃tia ap̄li⁹ radiauit. Qualiter autē ad fiduciam dr ro. viij. Qui etiam p̄po filio suo nō pepercit. sz p nobis omnib⁹ tradidit illum. q̄modo nō etiā omnia cū illo nob̄ donauit. Be ℔ etiaz Bern̄. Quis nō rapiat ad spez ip̄etrandi fi; ducia̅. q̄ ei⁹ attēdit corpis dispositionē. vidz caput inclinatū ad oscul̄ū. brachia extēsa ad amplexū. man⁹ pforatas ad largiendū. lat⁹ apertū ad diligēdū. pedū affixionē ad nobis cū cōmanendū. corpis extēsionē ad se totuz nob̄ impēdēdū F Quarto fuit prudē tissim⁹ ad expugnādū hūani generis inimi cū. Job. xxvj. Prudētia ei⁹ p̄cussit supbum. Et vltimo. Nūquid poteris capere leuiathā bamo. Christ⁹ enī bamū sue diuinitatis ab sconderat sub esca hūanitatis. Et dyabolus capere volens escam carnis. capt⁹ est ab ba mo diuīt̄atis. Be hac prudēti captione dicit aug̅. Venit redēptor et vict⁹ est dceptor. Et q̄d fecit redēptor captiuatori nr̄o. Tetendit muscipulā crucē suā. posuit in ea escā sāgnē suū. Ipse aūt voluit fundere sangnē nō dbi toris. ppt̄ qd̄ recessit a dbitorib⁹ huiusmōi debitum apostol⁹ vocat cyrographū qd̄ q̄ dē xp̄s tulit et cruci affixit Be q̄ cyrographo

dic aug. Eua peccatũ a dyabolo mutuauit cyrographum scripsit. fideiussorem dedit. et vsura posteritati creuit. Tũc enim a dyabolo peccatũ mutuauit. quando contra precepti dei. sue praue iussioni vel suggestioni consensit. cyrographũ scripsit. quando manum ad pomum vetitum porrexit. fidiussorem dedit. quando adam peccato consentiendo refecit. et sic vsura peccati posteritati creuit.

¶ Contra igitur contẽnentes hanc redemptionem qua nos dñ inimici potestate reduxit berñ. exprobrando dicit i persona christi. ¶ Populeus aut dñs. quid tibi facere potui et non feci. Quid cause ẽ q̃ inimico meo magis libz fuire q̃z mihi. nec ille creauit vos sed nec pascit. Si parua hec videntur ingratis non ille sed ego redemi vos. Quo precõ ¶ Nõ vtiqz auro corruptibili vel argento. nõ sole aut luna. nõ saltem angelor aliquo. sed propo vos cruore redemi. Ceterũ si neqz taz multiplici iure debituz est a vobis elicere famulatũ. obmissis omnibus. mecũ saltem ex denario diurno conuenite. ¶ Et qa i mortem xp̃m tradiderũt. iudas per auariciaz. iudei p̃ inuidiam. pilatus per timorem. ideo videndũ eẽt de pena a dõ bis iflicta merito dꝰ peccati. Sed de pena et origine iude inuenies in legenda sancti mathie. de pena et excidio iudeor in legẽda sancti iacobi minoris De pena autem et origine pilati in q̃daz bistoria licet apocrifa sic legitur. ¶ Fuit quidam rex noĩe tirus. q quãdam puellam noĩe pilaz filiã cuiusdaz molendinarij noĩe atus carnaliter cognouit. et de ea filiũ generauit. ¶ Dila autẽ ex nomine suo z noĩe patris sui qui dicebatur atꝰ. vnũ nomẽ cõposuit. z nato puero imposuit nomẽ pilatus. Cũ autem pilatꝰ tres annos haberet ip̃z pila ad regem trãsmisit. ¶ Habebat autem rex filiũ Gregia iuge sua q fere pilato coetaneꝰ vidbat ¶ Isti dũ annos discretionis attigissent. sepiꝰ luctamine pugna et funda ad inuicez colludebant. Sed regis legitimꝰ filius vt genere erat nobilior. sic in omni loco pilato inueniebatur strenuior. et omni genere certaminis aptior. Ob' hoc pilatus inuidie liuore cõmotus et felleo dolore stimulatus fratrem suũ latenter occidit. Qd rex audiens. vehementer doluit. et cõcione conuocata q̃d de scelerato z homicida faciendũ sit filio requisiuit Qui eum omnes. reũ mortis eẽ vnanimiẽ acclamauerunt. Rex autem ad se reuersus iniquitatẽ iniquitate noluit duplicare. sz ip̃z pro tributo qd annuatim debebat romanis obsidẽ misit. tum volens innoxius eẽ ab occisione filij. tum a tributo romanorum cupiens liberari. Tũc enim tempis erat rome filius regis francie. quez similiter rex miserat romam pro tributis. ¶ Huic pilatus associatus. cum se ab eo moribꝰ et industria precelli videret. eum inuidie stimulis agitatus occidit. Sed cum romani quid de eo faciẽdũ eẽt inq̃rerent dixerunt. ¶ Hic si superuixerit q̃ fratrẽ necauit. obsidem iugulauit. reipublice plurimum vtilis erit. z colla ferociũ hostium feror ip̃e domabit. Dixerũt ergo. Cum reus mortis habeatur in pontos insulã gẽtibus illis que nullum patiuntur iudicez. iudex preficiatur. si forte eius nequicia ip̃oruz contũacia edomet. si non qd meruit patiat ¶ Dissus igit pilatus ad gentem ferocẽ et suorũ iudicũ peremptricez. nõ inscius ad quos missus sit. et q̃z pendula vite sue sentẽtia. tacite rem considerãs vitam seruare voluit. z gentez neqz ip̃e minis et promissis supplicio et precio penitus subiugauit Qui igitur tã dure gentis victor extitit. a põtos insula põtius pilatus nomen accepit. ¶ Herodes autẽ hominis illius industriam vt audiuit. vsutijs eius congaudens. ip̃e vsutus eum ad se muneribꝰ et internũcijs inuitauit. et sup iudeam et bierl'm potestatem et vicem suaz ei tradidit. Qui cũ pecuniam innumerabilez congregasset. nesciente herode romã adijt. et infinitam pecuniaz tiberio imperatori obtulit. et ab eo sibi dari qd ab herode tenebat muneribus impetrauit. ¶ Huiuscemodi causa facti sunt inimici pilatus et herodes quo ad vsqz tempore passionis domini eum sibi reconciliauit. eo q dñm ad se misit. Alia cã inimicicie assignatur in bistoria scolastica. Quidam enim se filium dei faciẽs m'tros de galileis seduxerat. q̃s cũ i garizim deduxisset vbi dixerat se ascẽsurũ in celũ supueniẽs

pilatus ipsū cū omnibus occidit.timens ne similiter iudeos seduceret.Ob hoc facti sūt inimici.quia herodes presidebat galileis Et vtraq3 causa potuit eē vera ¶ Cū autē pilatus dñm iudeis crucifigendū tradidisset. timens tamē offensam tiberij cesaris.eo q̄ cōdemnasset sanguinem innocentē.quēdaz sibi familiarem pro sui excusatione ad cesarez destinauit.Interea cū tiberius morbo grauī teneretur.nunciat eidem q̄ hierosolimis q̄dam medicus eēt.qui oēs morbos solo v̄bo curaret.nesciens q̄ eum pilatus et iudei occidissent.Exiitq3 volusiano sibi priuato. Vade citius trās ptes marinas diceſq3 pilato vt hunc medicum mihi mittat.q̄ me pristine sanitati restituat.Cum autē ille ad pilatum venisset.z mandatū impatoris exposuisset eidem.territus pilatus.xiiij.diez indu cias postulauit.Infra quod spaciū duz volusianus quādam matronaz que fuerat familiaris iesu noie veronicā vbi nā xp̄us iesꝰ inueniri posset interrogasset ait.Heu dominus meus et deus meus erat.quē pilatꝰ p̄ uidiam traditum.cōdēnauit.et crucifigi p̄ cepit.Tunc ille nimis dolēs ait.Vehementer doleo.quia quod mihi dñs meus iusserat explere non valeo.Cui veronica.Dominus meus cuz predicādo circūiret.et ego eꝰ p̄sentia nimis inuite carere volui mihi ipius depingi imaginē.vt dum eius p̄uazer p̄ sentia mihi saltē prestaret solatiuz imaginis sue figuza.Cūq3 lūbeum pictori deferrē pingendum dñs mihi obuiauit.et quo tēderez. requisiuit.cui cū vie causā aperuissem.a me petijt pānū.z ip̄uz mihi venerabili sua facie reddidit īsignitū.Imaginis ergo buiꝰ aspectū si dñs tuus deuote intuebituz continuo sanitatis bñficio potiet.Cui ille.Est ne huiusmodi imago auro vel argēto cōpabilis. Cui illa.Nō.sed pio affectu deuotionis.Te cū igituz proficiscar.et vidēdaz cesari imaginē dferā.z reuertar.Venit igitur volusianꝰ cū veronica romā.dixitq3 tiberio impatori. Jesuz a te diu dsideratum pilatus z iudi iniuste morti tradiderūt.z p̄ iuidiaz crucis patibulo affixerūt Venit igituz matrona quedā mecū ipius iesu imaginem dferēs.quā si devote prospexeris.mox sanitatis tue bñficiū obtiebis.Cesar igitur pānis sericis viā sterni feč.z imaginē sibi p̄ntari p̄cepit Qui mox vt eaz fuit intuitus.sanitatē pristinaz ē assecutus.Ꝑdōtius igitur pilatꝰ ip̄erio cesaris capituz z romā p̄ducituz.Audiens cesar pilatuz aduenisse nimio furoze cōtra eū repletꝰ. eum ad se adduci fecit.pilatus autē tunicaz domini icōsutilē secū detulit quaz īdutaz coraz ip̄atoze ptauit.Mox vt ip̄ator eū vidit. oēz irā dposuit.z ei protinus assurzexit.nec sibi dure in aliquo loqui p̄ualuit.et qui ī eiꝰ absētia vidēbatur taz terribilis z ferus.nūc in eius p̄sētia īuenitur quodāmodo māsuetꝰ. Cūq3 eū licentiasset mox contra eū terribiliē excādescit se misez clamās q̄ ei furoze sui pectoris mīme ostēdisset.Statiq3 eū reuocari fecit.iurās z contestās q̄ filius mortis eēt. nec pbas sit eū viuere superztaz.Qui vt eū vidit.cōtinuo eū salutauit.z oēz animi ferocitatē abiecit.Mirantuz omnes. mirabaī z ip̄e q̄ sic cōtra pilatū dū abeēt excādescere t dū p̄ns eēt nil ei aspe loqui posset.Tandē diuino nutu vel forte alicuius xp̄iani suasu ip̄m illa tunica expoliari fecit.z cōtra euz p̄ stinaz animi ferocitatē mox resūpsit.Cunq3 de ip̄atoz plurimū miraret.dictū est sibi q̄ illa tunica fuissz dñi iesu.Tūc ip̄atoz ip̄m in carcerē recipi iussit.donec sapientū cōsilio dliberaret q̄d de eo fieri opteret.Data est igitur ī pilatū sn̄ia vt morte turpissima dānaretur.Eludiēs hoc pilatus cultello p̄pose necauit.z tali morte vitā finiuit Cognita cesar morte pilati dixit v̄e mortuꝰ ē morte turpissima.cui manꝰ p̄pa nō pepcit.Mole igit ī gēti alligatuz.z ī tiberī fluuiū īmergit. Spūs v̄o maligni z sordidi corpi maligno z sordido cōgaudētes.z nūc iaq̄s.nūc ī aere rapiētes.mirabiles īundatōes iaq̄s mouebāt. z fulguza tēpestates tonitrua z grādines in aere tribiliter generabāt.ita vt cūcti timore horribili tenerētuz .Quappē romani eū a tiberis fluuio extrabētes dusionis causa ip̄m vigēnā deputauerūt.z rodano fluuio īmerserūt Vigēna enī dr q̄i via gebēne.q̄a erat tūc locꝰ maledictōis.vl' potiꝰ dr biēna eo q̄ vt dr bienio sit ꝓstructa.Ex ibi neq3 spūs nō dfu

erũt.ibidẽ ea dẽ opantes.Moĩes ergo illi tã tã ifestatõnez demonũ nõ ferẽtes vas illud maledictõnis a se remouerũt.z illõ sepelien dum Iosanne ciuitatis territorio commiserũt.Qui cum nimis ꝓfatis infestatõnibus grauarent.ipm a se remouerũt.z in quodã puteo mõtib9 circũsepto imerserunt.vbi ad huc relatione q̃rũdaz quedã dyabolice machinationes ebullire vident.Mucusqz ĩ ꝓdicta historia apocrifa legit.Que vtrũ recitanda sit lectoris iudicio relinquat. ¶Nota tñ qĩ historia scol'.legit q̃ pilat9 a iudeis accusatus ẽ apd tiberiũ de violẽta innocẽtuz intfectõne.z q̃a iudeis reclamãtib9 imagies gẽtiliũ in tẽplo ponebat.z q̃a pecuniaz reposi tam ĩ corbonã in suos redegerat vsus ide faciẽs aq̃ductũ in domũ suã.Et ꝑ his oĩb9 deportatus est lugdunũ ĩ exiliũ vnde oriund9 fuerat.vt ibi in opprobriũ gẽtis sue moreret. Potuit eẽ si tñ illa hist̃oria cõtinet veritatẽ quia ꝓmo iam edictũ dederat vt lugdunuz in exiliũ deportaret.et q̃ ante reuersionẽ volusiani ad ĩpatorez ibi fuerit deportat9 Sed postmodũ tiberi9 audiẽs qualiter xp̃m occidisset.ipm de exilio educi z ad se romã adduci fecit.Eusebi9 autẽ et beda in suis cronicis nõ dicũt ipum in exiliũ relegatũ sed tantũ q̃ in mltas calamitates incidẽs ꝑpria manu se peremit.

De festiuitatibus que occurrunt infra tempus reconciliationis.

Dicto de festiuitatibus que occurrũt infra tempus deuiationis q̃ incepit ab adam et durauit vsqz ad moysen.qd tẽp9 repñtat ecclesia a septuagesima vsqz ad pascha.Seq̃t videre de festiuitatib9 q̃ eueniũt infra tẽpus reconciliatõnis.qd tẽp9 repꝛesẽtat ecclia a pascha vsqz ad octauã pentẽ.

LII. A

Be resurrectione christi.

Resurrectio christi

tertia die a passiõe ip̃i9 scã ẽ.Circa ãt ip̃az resurrectõz dñicã septẽ p ordinẽ sc̃ ꝓsiderandaPrimo q̃liter vex̃ sit q̃ trib9 dieb9 z trib9 noctib9 in sepulcro iacuit.et in tertia die resurrexit.Secundo quare nõ statim vt mortu9 est resurrexit.sed vsqz in diẽ tertium expectauit. Tertio qualiẽ resurrexit.Quarto q̃re resurrectionẽ suã accelerauit.nec vsqz ad generalez resurrectiõz distulit.Quinto ꝑpter q̃d resurrexit.Sexto q̃tiẽs apparuit resurgẽs Septimo q̃liẽ sctõs pr̃es q̃ erãt i limbo ide eduxit z q̃d ibi egit. ¶Circa ꝑmũ notãdũ q̃ xp̃s trib9 dieb9 et trib9 noctib9 in sepulcro fuisse dr.ꝑm aug.p sinodocbẽ.vt ꝑma dies accipiatur ꝑm ptẽ sui postremã.secũda dies ꝑm se totã z integrã.tertia ꝑm ptẽ sui ꝑmam.z sic erunt tres dies.Et q̃libet hoꝝ dierũ suã noctẽ habuit p̃cedẽtẽ.Tũc enĩ ꝑm bedã mutatus ẽ ordo et cursus dierũ ac noctiũ.Antea enĩ dies p̃cedebãt z noctes seq̃bant̃.p9 passionẽ autẽ ℟ ordo mutat9 est.ita q̃ noctes p̃cedũt et dies sequunt̃.Et ℟ misterio ꝓgruit q̃niã bõ ꝓmo ꝺ die gratie cecidit in noctem culpe.ꝝp̃i autẽ passionẽ z resurrectionẽ de nocte culpe redijt ad diez gratie. ¶Circa secũdũ sciendũ est q̃ cõueniẽs fuit vt nõ statim q̃n mortu9 fuit xp̃s resurgerz.sz vsqz in diez tertiũ expectaret ꝑpt̃ q̃nqz rõnes. ¶Primo propter significationẽ vt.s.ex ℟ significaret q̃ lux sue mortis curauit nrãm duplã mortẽ.z iõ vna die integra et duab9 noctib9 iacuit in sepulcro vt ꝑ diẽ intelligat̃ lux sue mortis.ꝑ duas noctes nostra duplex mors.Et hãc rãtionez assignat glo.sup illꝺ.lu.xxiij.Oportuit xp̃m pati ꝛc. ¶Secꝺo ꝑpt̃ ꝓbatõz.q̃a sic̃ in ore duoꝝ vl'triũ testiũ stat oẽ v̈bũ.sic ĩ tb9 dieb9 expirit q̃s oẽ factũ.z iõ vt mortẽ bñ ꝓbaret z se ꝓ basse oñderet.trib9 dieb9 iacere voluit i sepl'cro ¶Tertio ꝑpt̃ sue ptãtis oñsionẽ.q̃ si statiz resurrexisset.ñ videret ptãtẽ hr̃e ponẽdi aiaz suã sicut resurgẽdi.Et ℟ rõ videt tãgi.j.coꝝ.xv.sup illo.q̃niã xp̃s mortu9 ẽ.ꝛc.Ideo inq̃t ꝺ morte p̃mittit̃.vt sic̃ v̈a mors oñdit̃.ita v̈a resurrectio oñdat̃.Quarto ꝑpt̃ restaurãdoꝝ p̃figurationẽ.Hãc rõz assignat pe.raueñ.ꝺ. Tres dies voluit eẽ sue sepult̃e.q̃ i celo sũt restauratur9.q̃ i terra reparatur9 q̃ apud infe

ros redēptur⁹. ¶ Quinto ppt triplicis sta tus iustor repsentationē. Hanc rōnem assi gnat greg. super ezech. di. Sexta feria xpus pass⁹ est. sabbato qeuit in sepulcro. dñico au tez die resurrexit a morte. Ista resēs aūt vita ad huc nob sexta feria est. qa i angustijs z dolo rib⁹ cruciamur Bz sabbato quasi i sepulcro qescī⁹ qa reqez aie p⁹ mortē iueniem⁹. Bñi: co autē die a pditiōe octauo. cū corpe a mor te resurgim⁹. et in gl'a aie etiā cū carne gau: demus. Bolor ergo nos in sexta feria. reqes in septima. et gl'a excipit in octaua. Hec gre: go. ¶ Circa tertiū. s. qliter resurrexit. Notā dum q pmo surrexit potent. qa vtute propa Job. x. Istātez habeo ponēdi aiam meaz et itez sumendi eā. Joh. ij. Soluite templum Bz in trib⁹ diebus excitabo illud. Secūdo feliciter. qz depsita omni miseria. Mat. xx: vj. Istostqz aūt resur. p. v. in gali. Galilea intē pretatur trāsmigratō. Christ⁹ ergo qñ surre xit in galileā pcessit. qz de miseria ad gloriaz de corruptiōe ad incorruptōnē trāsiuit. Leo papa. Ista post passionem xpi ruptis vinculis mortis. infirmitas in virtutem. mortalitas in eternitatem. contumelia transijt in gloriā Tertio vtiliter. quia capta preda. biere. iiij. Elscendit leo de cubili suo et predo gētium se leuauit. Itē Job. Cū exaltat⁹ fuero a terra oīa trabam ad meipm. i. Cuz exaltat⁹ fuero a terra aiam meā. s. educēdo de limbo et cor pus de sepulcro. oīa tra. zc. Quarto mirabi: liter. quia remanēte clauso sepulchro. Sic enim existente clauso matris vtero exiuit. et ad discipulos ianuis clausis intrauit. sic ni mirum existēte clauso sepulcro inde exire po tuit. Unde legit in hystoria scolastica q cui: dā mōacho scī laurētij rome extra muros anno ab incarnatione dñi millesimo. cxj. mi ranti de cingulo suo quo accinctus erat in: soluto piecto ante illum. vox in aere ē facta Sic potuit xps clauso exire sepulcro. Quin to veraciter quia i corpe vero z pprio. Sex autē modis se vere resurrexisse pbauit. Isti mo per angelum. qui nō mentit. Secundo p frequētez apparitionē Ister h⁹ duo oñdit se vere resurrexisse. Tertio p comestionē. p qō probauit q non arte magica. Quarto p pas sionē. p qō pbauit q in vero corpe. Quin to p cicatricū ostēsionē. p qō pbauit q in eo dē corpore in q̄ mortu⁹ fuit. Sexto p dom⁹ clausis ianuis ingressionē. p qō oñdit q glīfi: cat⁹ surrexit. Hec enī omnes dubitationes circa xpi resurrectionē vident fuisse in disci pulis. Sexto surrexit immortalit. qa nunqz de cetero moritur⁹. Ro. vj. Christ⁹ resurgēs ex mortuis iam nō moritur. zc. Dicit tñ dyo nisi⁹ in epl'a ad demophilū. xpm etiā p⁹ ascē sionē cuidā sancto viro nomie carpo dixisse Isarat⁹ sū rursus pro hoibus saluādis pati Ister qō videt si possibile eēt adhuc p homi nibus mori parat⁹ eēt. Retulit enī predict⁹ carp⁹ vir mire sāctitatis beato dyonisio. vt in eadē epl'a ponet. q cū q̄daz infideliū fide lem quendā puertisset. adeo carp⁹ moleste tulit. vt ex hoc infirmitatē incurreret. Tante autē sāctitatis erat. vt nūqz celebraret qn si bi celestis visio inferret. Sed cuz p vtriusqz persione orare deberet. deū tñ qtidie exora bat vt cōbustione q̄daz ambor similī miseri cordie abrūpet vitaſ. Et ecce circa noctis me diū dū euigilaret. et hāc oratiōz faceret subi to dom⁹ in qua erat i duo diuisa fuit. z que dā fornax immensa ibidē apparuit. Respici ensqz sursum vidit celum aptum. et ibidem iesum circūdatum multitudine angelorūz. Deinde iuxta fornacem pdicti duo viri tre muli stare cernunt. qui a serpentibus de for nace pcedentibus morsibus et inuolutio nibus violenter in fornacem trahebantur nec nō a quibusdā alijs viris ipingebant. Hs videns carp⁹. ado i istor vindicta delectabat. vt supiorē quidē visionē intueri ptēneret. et in hor vindictā tot⁹ intētus maneret. ita q plurimū moleste ferebat q in fornacē nō ci to cadebāt. Tādem cū difficulē in celū respe xisset. et predictā visionē vt pius vidisset. ecce iesus hominū illor missus. ex supercelesti throno surrexit. et vsqz ad illos cum multitu dine angelor descendens manū extendit. et ipos eripuit. Dixitqz iesus carpo. Manu extenta pcute ptra me. de cetero enīz parat⁹ sum rurs⁹ p hoibus saluandis pati. et h mi bi amicū nō q̄ alij peccēt hoies. Hāc aūt visi onē quā recitat dyo. gratia b⁹ vbi posuim⁹.

De resurrectione domini

C Circa ārtū quare nō expectauit cū alijs resurgere. qñ. s. fiet generalis resrectio. Sciendū est q ppter tres ratōnes noluit differre Primo ppter corpis dignitatez. Cū enī illō corp⁹ eēt dignissimū ex eo q erat deificatū siue diuītati vnitū. nō fuit decens vt tam diu sub puluere iaceret. vnde ps. Nō dabis sanctū tuū. i. corp⁹ sanctificatū. i. deificatū. videre corruptionē. Item ps. Surge dñe in requem tuā tu et archa sanctificatōis tue. Et vocat archa sanctificatōis corp⁹ illō q̄ fuit cōtentuū diuītatis Secūdo ppter fidei firmitatē. Si enī tūc nō surrexisset fides pisset nec verū deū eū aliqs credidisset. q̄ patz ex hoc q in passione excepta beata vgie oēs fidē amiserūt. sed cogīta resrectōne ipam recuparuerūt. j. cor. xv. Si xps nō resurrexit vana est fides nostra Tertō ppter nostre resurrectōis exēplaritatez. raro enī iueniret q̄ resurrectōnē futurā sperarēt. nisi eaz in exēplo pcessisse videret. Et ppt̄ hō. apl's. Si xps resurrexit et nos resurgē⁹. Quia e⁹ resrectō est cā exēplaris nrē resurrectōnis. Greg. Exemplo dñs mōstrauit q̄ pmisit i pmio. vt sicut oēs ipm resurrexisse fideles cognoscerent. ita i seipō i fine mūdi pmia resrectōnis sperarēt. Idē. Nō pl⁹ q̄z triduanā eē mortez voluit. ne si i illo resurrectō differret i nob oīno desperaret. Ideo habem⁹ spem resrectōnis nostre ꝯsiderata gl'a capitis nostri.

C Circa q̄ntū. s. ppter q̄d resrexit. sciendū q ppter q̄ttuor magnas vtilitates nrās surrexit. Est enī e⁹ resurrectō opans iustificatōez peccatoꝝ. docēs nouitatem moꝝ. generās spez de receptōne remunerādoꝝ. et causans resrectōnē oīm. Be pmo ro. iiij. Tradit⁹ est ppter delicta nostra et resrexit ppter iustificatōnē nostram. Be secūdo. Ro. vj. Sicut xps resrexit a mortuis p gl'am patris. ita et nos in nouitate vite ābulemus. Be tertio. j. pet. ij. Qui ppter magnā miscōiam suam resuscitauit nos in spem vite p resrectōnē xpi a mortuis. Be q̄rto. j. Cor. xv. Christ⁹ dñs resrexit a mortuis pmicie dormiētiū. q̄niā q̄ dē p hoīez mors. et p hoīem resrectō mortuorū. Et notādū q̄ sicut patz p p̄dicta. xps in sua resurrectōne q̄ttuor habuit propria.

Primū est q̄ nostra resurrectio vsq; in finem differtur sua vero die tertia celebrata ē Secundum. quia nos per illum resurgim⁹ ille vero per se. Unde Ambrosius. Quomodo potuit adiutoriū sui corporis querere suscitandi. q̄ alios suscitauit. Tertiuz est quia nos incineramur. sed corp⁹ eius incinerari non potuit. Quartum est quia sua resurrectio est nostre resurrectōnis causa efficiens exemplaris ⁊ sacramentalis. Be prima causa Glosa super Ps. Ad vesperum demorabitur fletus ꝛc. Resurrectio christi est causa efficiens resurrectionis anime in presenti et corporis in futuro. Be secūda. j. Corinth. xv. Si christus resurrexit ꝛc. Be tertia. Ro. vj. Ut quomodo christus ꝛc. B Circa sextū. scilz q̄tiens resurgēs apparuerit notandū est q ipa die resurrectōis apparuit q̄nq; vicib⁹. et alijs diebꝰ seq̄ntib⁹ etiam q̄nq; vicib⁹ Primo enīz apparuit marie magdalene. Joh. xx. Itez mar. vltimo. Surgēs ie⁹ mane prima sabbati apparuit p̄mo marie magdalene ꝛc. q̄ tipū gerit penitentiū. voluit autez p̄mo apparere marie magdalene q̄nq; de caus Primo q̄a ardenti⁹ diligebat. Luc. vij. Dimissa sūt ei peccata mlta q̄niā dilexit mltū. Secūdo vt ostēderet se mortuū pro peccatorib⁹. Matth. ix. Nō veni vocare iustos sed peccatores. Tertio q̄a meretrices precedūt sapiētes in regno celorū. Matth. xxj. Amen dico vob q̄a meretrices p.v. in re. dei ꝛc. Quarto vt sicut mulier fuit nūcia mortis. ita eēt nūcia vite. p̄m glo. Quinto vt vbi abūdauit delictū superabūdaret ⁊ gratia. sicut dr Ro. v. Secūdo apparuit mulierib⁹ redeūtib⁹ a monumēto q̄ndo dixit eis Aluete. Et accesserūt et tenuerūt pedes ei⁹. Matth. vlt. Et tipū gerūt būiliū q̄b⁹ dñs apparz. tū rōne sex⁹. tū rōne affect⁹ q̄a tenuerūt pedes e⁹ Tertō apparuit simōi. sed vbi aut q̄ñ nescit. nisi forte q̄ñ redibat a monumēto cū ioh̄e. potuit ei eē q petr⁹ a iobāne alicubi diuertit. ⁊ ibi dñs sibi apparuit. lu. vl. Uel forte q̄ñ ad monumētū sol⁹ intrauit. sicut dr in hist̄oria scol'. Ut forte in cauea siue spelūca. Dicit ei in eadē hist̄oria q̄ quādo xp̄m negauit fugit in cauea. q̄

mō d: gallicantus in q̄ vt d;p tres dies fleuit. ex eo q; xp̄m negauit. et ibi xp̄s sibi appa; ruit et eū ꝓfortauit. Petr⁹ aūt intp̄retat obedies et gerit tipū obediētiū. qb⁹ dñs apparz. ¶ Quarto apparuit discipul' in emaus. qđ interp̄tat d̄sidrū ꝓsilij. et sig̃ficat paupes xp̄i qui volūt illđ ꝓsiliū adīplere. vade et vende oīa q̄ bē;t da paupib⁹ ⁊c. ¶ Quīto apparuit discipul' ꝓgregatis in vnū. ⁊ sig̃ficat religiosos cū foris⁹. v. sēsuuz clausos. Joh. xx. Ibi q̄nqz appitiones ip̄a die resurrectiōis facte sunt. et has rep̄ntat sacerdos in missa q̄nqes se v̄tens ad ap̄l'm. sed tertia v̄sio ē cū silētio. q; significat tertiā apparitionē factā petro que nescit vbi vel q̄n facta fuerit. ¶ Sexto appa ruit octaua die discipulis ꝓgregatis presente thoma. q̄ dixerat se nō credere nisi videz et sig̃ficat hesitantes in fide. Joh. xx. ¶ Septimo discipulis piscātib⁹ Joh. vlt. et sig̃ficat p̄dicātes q̄ sūt piscatores hoim. ¶ Octauo discipulis ī monte thabor. mat. vl. et sig̃ficat p̄ēplatiuos. q; in predicto mōte trāsfigura tus fuit ¶ Nono. xj. discipulis recūbētibus in cenaculo vbi incredulitatē eoz et duriciā cordis exp̄brauit. mat. vl. p q̄s ītelligi⁹ pctō res ī vnđnario trāsgressionis positos. quos dñs aliq̄n visitat misericordit ¶ Decio ⁊ vltio apparuit discipul' exūtib⁹ in mōte olineti Lu. vl. p q̄s significant misericordes: misericordie oleū diligētes. De hoc loco ascēdit in celū q̄a pietas ad omnia valet. p̄missiōez habens ⁊c. j. tbi. iiij. E ¶ Sunt et alie tres apparitōes q̄ referunt in ip̄a die resurrectō nis facte. sed tñ hoc ex textu ñ habet ¶ Maria qua apparuit iacobo iusto. i. iacobo alphei. de q̄ apparitione inuenies in legēda ipsi⁹ iacobi. ¶ Elia q̄ ip̄a die apparuisse d;t ioseph. sicut legit in euang. nicodemi. Nā cū audisset iuđi q; ioseph corp⁹ ihesu a pilato petisset et ip̄m in monumēto suo posuisset. indignati aduers⁹ eū ip̄m ceperūt. et in q̄dā cubicl'o diligēt clauso ⁊ sigillato recluserūt. p⁹ sabbatū eū occidere volētes. Et ecce ies⁹ in ip̄a nocte resurrectiōis suspēsa domo a q̄ttuor angul' ad eū intrauit. et facie ei⁹ extersit. et osculum dedit. et ide saluis sigill'eū educēs ī domū suā arimathia ip;z adduxit ¶ Tertia q̄ nō ceteros

vgī matri appuisse credit. Iz hab euāgelistis taceat. Hoc romana ecclia appbare videt. q̄ statī ip̄a die apō sctāz mariā celebrat statiōnē. Si ei hō ñ credit. q; null⁹ euāgelista testat ꝓseqūns ē. vt p⁹ resurrectionē nunq̄z sibi appuerit. q; vbi vl' q̄n null⁹ euāgelista edisserit. Iz absit vt talē mrēz tal' filius tali negligentia debonorauerit Sed ideo forsan hoc euangeliste subticuerūt. q; eoz fuit officiuz solummodo resurrectionis testes inducere matrē autē ad testificandū pro filio inducere eos nō decuit. Si enī verba extraneaz feminaz deliramēta visa sunt. quo nō magis matrē p filij amore crederēt delirare. Hoc igitur euāgeliste scribere noluerūt. sed pro constanti reliquerūt. Debuit enī matrē ꝑus letificare de resurrectione. quā ap̄l⁹ ceteris ꝓstat doluisse de morte. ne matrē p̄tereat q̄ sic alios consolari festinat. Hoc etiā Ambrosius testat in li. iiij. d̄ virginibus dicens. Vidit mater resurrectionē dñi et p̄ma vidit ⁊ credidit. Vidit maria magdal'. cui⁹ adhuc ipsa nutaret. Sedul⁹ q; agēs de xp̄i apparitōne sic dicit. Semper vgo manēs hui⁹ se visib⁹ astās. Luce palam dñs prius obtulit. bona mater. Grandia diuulgās miracula. que fuit olim. Aduenientis iter. hec fit redeūtis et index. F ¶ De septimo autez et vltimo ꝓsidrando q̄liter sctōs patres q̄ erant in limbo xp̄s eduxit. et q̄d ibi egit. euangeliuz aperte nō explanauit. Aug. tamē in quodā s̄mōe et nicodem⁹ in suo euangelio aliquatenus hoc ostendūt. Ait enim sctūs Augustinus Dor vt xp̄s spūm tradidit. vnita sue deitati aīa ad inferoz p̄fūda descendit. Cunq; tenebraz terminū q̄si q̄dam dep̄dator splēdid⁹ ac terribilis attigisset. aspiciētes eū ipie ac tartaree legiones territe inq̄rere cepūt dicētes Iñ est iste tā fortis. tam terribilis. tā splēdid⁹. tam preclarus Dūd⁹ ille q̄ nob subditus fuit. nunq̄z nobis talem mortuum misit. nunq̄z inferis talia munera destinauit. Quis est ergo iste qui sic intrepidus nr̄os fines ingreditur. et nō solū nostra supplicia nō veret. vez etiā alios de nostris vīculis absoluit Ecce ipsi q̄ sub nostris solebāt suspirare tormentis. insultāt nobis de perceptione

salutis, et non solū ia nibil verent sed insup nobis mināt. Nunq̄z hic sic mortui supbie rūt. nec aliqñ sic potuerūt leti eē captiui. vt q̄d huc istū adducere voluistis. O pnceps noster perijt oīs letitia tua. in luctuz ꝓuersa sūt gaudia tua. Bū tu xp̄m suspēdis ī lig° ignoras q̄nta dāna sustineas in inferno. p⁹ istas cruōliū voces infernaliū. ad impiū domini oēs ferrei ꝓfracti sē vectes ꝛ ecce īnūerabiles sctōz populi ei⁹ genib⁹ puoluti lacrīabili voce dicebāt. Aduenisti desiderabilis redēptor mūdi. Aduenisti quē desiderantes q tidie expectabam⁹. Descēdisti p nobis ad īferos. noli nobis desse cū reuers⁹ fueris ad supos. Ascēde dñe iesu īferno expoliato. ꝛ autore mortis sis vinculis irretito. redde iaz letitiā mundo. succurre inq̄unt. iam seuas extingue penas. et miserādo resolue captiuos dū Bes absolue reos. dū ascēderis defēde tuos. Hec aug̃. In euang̃. aūt nicodemi legit q̄ carin⁹ et leuci⁹ filij simeonis senis cū xp̄o resurrexerūt. et anne et caypbe. et nicodemo et ioseph et gamalieli apparuerunt et ab eis adiurati q̄ xp̄us apō inferos gessit narrauerūt dicētes. Tū eēm⁹ cū oībus patrib⁹ nrīs patriarchis in caligīe tenebraz. subito fact⁹ est aure⁹ solis colo⁹ purpureus q̄z. et regalis lux illustrās sup nos. Statiq̄z adā humani generis pater exultauit dicēs. Lux ista ē autoris lumis sempiterni. q̄ nobis pmisit mittere lumē coeternū suū. Et exclamauit ysaias dicens. Hec est lux patris. fili⁹ dei sicut p dixi cū eēm viu⁹ in tenebris. Ps populus q̄ ambulabat in tenebris vidit lucē magnā. Tūc supuenit genitor noster simeon. et exultans dixit. Glorificate dñm. q̄a ego xp̄m infantem natū in manib⁹ suscepi in templo. et ꝓpuls⁹ spūsancto dixi. Nūc viderūt oculi mei salutare tuū Qđ parasti ꝛc. Ps⁹ B supueuit q̄dā beremi cultor. et interrogat⁹ a nobis q̄s eēt dixit Ego sū Johēs q̄ xp̄m baptizaui. ꝛ añ facīē ei⁹ pare viā ei⁹ pīui. et ip̄m ostēdi digito dicēs. Ecce agn⁹ dei. ꝛc. ꝛ descēdi nūciare vobis. q̄a in primo est xp̄m visitare vos. Tūc setb dixit. Cū iuissē ad portas paradisi rogare dñm vt trāsmitteret mihi angelū suū vt daret mihi ō oleo misericōdie. vt inūgerē corp⁹ patris mei ade. cū eēt infirm⁹. appuit michael angel⁹ dei dicēs. Noli laborare lacrīs orando ꝓpter oleū ligni misericōdie. q̄a nullo mō poteris de illo accipe nisi q̄ñ cōpleti fuerint q̄nq̄z milia ducēti anni. Hec audiētes oēs patriarche et ppīe exultauerūt magna exultatōne. Tūc satbā pnceps et dux mortis dixit ad infernū. Prepara te suscipe iesū q̄ se gliat xp̄z filiū dei eē. et homo est timēs mortē dicens. Tristis est aīa mea vsq̄z ad mortē ꝛc. Et mltos q̄s feci curuos sanauit. ꝛ claudos erexit Rñdens infern⁹ dixit. Si potēs es tu q̄lis ē homo ille iesus qui timēs mortem potentie tue aduersatur. Nā si dicit se timere mortez cape te vult ꝛ ve tibi erit in sempiēna secula Cui satban Ego illū tēptaui. et ꝓpīm aduersum illum excitaui. iam lanceā exacui. fel et acetū miscui. lignū crucis preparaui. in prīmo est mors ei⁹ vt ꝓducā eū ad te. Cui infernus. Ipse ne est qui suscitauit lazarū quem tenebam. Cui satban. Ipe est. Cui infernus. Coniuro te p vtutes tuas et meas ne perducas eū ad me. Ego enim cū audiui impium verbi eius ꝓtremui. nec ipum lazar ꝓtinere potui. sed excutiens se vt aq̄la super omnez agilitatē saliens exiuit a nobis. Et cū hec loqueret facta est vox vt tonitruū dicēs. Tollite portas principes vestras. et eleuamini porte eternales. et introibit rex glorie. Ad hāc vocē ꝓcurrerūt demōes et hostia enea cū vectib⁹ ferreis clauserūt. Tūc dixit dauid. Nōne ego ꝓphetaui dicēs. Confiteant dño ꝛc. q̄ ꝓtriuit portas ereas ꝛc. Facta est iterum vox magna dicēs. Tollite portas ꝓncipes ꝛc. Videns infernus q̄ duab⁹ vicibus clamauerat quasi ignorās dixit. Quis est iste rex glorie. Cui dauid. Bñs fortis et potens. dominus potes in prelio. ipe est rex glorie. Tūc rex glē superuenit. et eternas tenebras illustrauit. Et extendens dñs manū. et tenēs dexteram ade dixit. Pax tibi cum omnibus filijs tuis iustis meis. Et ascendit dñs ab inferis ꝛ oēs sancti sūt eum secuti. Dominus autem tenēs manum ade. tradidit michaeli archangelo et introduxit eos in paradisū. Quib⁹ occurrerunt duo viri vetusti dierum et interroganti sunt a sanctis. Qui estis vos q̄ nobcuz in

De sancto Secũdo martire.

infernis mortui nõdũ fuistis.etĩ paradiso corpe collocati estis.Et rñdit vn⁹ ex eis.Ego sum enoch qui huc translat⁹ sum.ℬ aũt ẽ bestias q̃ huc curru igneo assũpt⁹ est.et adhuc mortẽ nõ gustauim⁹.sed vsq; in aduentũ ã tiꝛpi reseruati sumus cũ eo preliaturi.et ab eo occidendi.et post triduũ et dimidiũ diez in nubibus assumẽdi.Et cũ hec diceret.ecce supuenit ali⁹ vir portãs ĩ humeris crucis signũ.Qui ĩterrogat⁹ q̃s eẽt dixit.Ego latro fui.et cũ iesu crucifix⁹ fui.ꝛ credidi ipꝫ eẽ creatorẽ.et oraui dicẽs.Memor esto mei dñe. qñ veneris in regnũ tuũ.Tũc dixit mihi Amen dico tibi.hodie mecũ eris in paradiso. Et dedit mihi istũ crucis signũ dicẽs.Hoc portãs ãbula in paradisũ.ꝛ si nõ dimiꝫitte ingredi angelus custos padisi.ostẽde illi signũ crucis et dices ad illũ.Quia xp̃s q̃ nũc crucifix⁹ ẽ trãsmisit me.Et cũ ℍ fecisse ẽ ꝛ dixisse ẽ angelo.stati apiẽs introduxit me et ad dexterã paradisi collocauit me.Cum hec carinus et leucius locuti fuissent. ſnbito transfigurati sunt.et amplius visi nõ sunt. Gregorius quoq; nicen⁹ vel ꝑm quosdã libros aug̃.dẽ eod̃ sic ait.Cõfestiz etna nox infernorũ xp̃o descẽdẽte resplẽduit.mox ferruginei ianitores talia inter se vmbrosa silẽtia metu incũbente submurmurãt.Quis nã est iste terribilis et nimio splẽdore chorusc⁹.Nũq; talẽ noster excepit tartar⁹.Nũq; in nostrã cauernã talẽ euomuit mũd⁹ Inuasorẽ iste. nõ debitor.effractor est ꝛ destructor nõ peccator.sed ꝑdator.iudicẽ videm⁹ nõ supplicez venit puguare non succumbere.eripe.non manere

¶ De sancto secundo martire.

Secund⁹ dr quasi secondẽs.i.se bonestate mox cõponẽs vl scds dr q̃i secũdãs.i.obsecũdans.i.mãdatis dñi obtẽpãs.vl scds q̃i secuz dux.fuit enĩ su⁹ dux.qr rõe sẽsualitati bñ ꝑfuit.et ipaz ad oẽ op⁹ bonũ ꝑduxit.vl secũd⁹ dr respectu primi.Bue enĩ sũt vie eũ di ad vitã. Prima p penitẽtie lamentũ.Secũda p martiriũ Iste aũt martir ꝓcõs⁹ nõ solũ iuit ꝑmã sed etiã per secundam. A

Secũdus miles strẽnu⁹.et athleta xp̃i egregi⁹ martirq; dñi gliosꝰ ĩ ciuitate astensi martirio coronat⁹ ẽ. Et gliosa pñtia ꝑdicta ciuitas illustrat̃.ꝛ eo velut singl̃ari patrono letat̃.Hic a beato colocero q̃ a sãbricio ꝑfecto in ciuitate astensi in carcere tenebat̃ fidẽ xp̃i edoct⁹ est.Cũ igit̃ beat⁹ marcian⁹ in terdonensi ciuitate detineret in carcere.sãbrici⁹ illuc pficisci voluit vt euz faceret immolare.Secund⁹ autẽ tanq; causa solacij secũ est ꝑfectus.beatum marcianum videre desiderans.Cum ergo extra ciuitatem astensem fuissent.columba superse cundũ descendit.et capiti eius ĩsedit.Cui dixit Sambricius.vide Secũde q̃ dij nostri te amãt.vt etiã aues celestes ad te visitandũ trãsmittant.Cũ autez ad tanagrum fluuiũ peruenissent.vidit Secũd⁹ angelũ domini supaquã ambulãtẽ.et sibi dicentez. Secunde fidẽ habeas et sic sup ydoloꝝ cultores ãbl̃as bis.Cui sambricius.Frater secũde deos audio ad te loquẽtes.Cui Secund⁹.Ambulemus ad desideria cordis nostri.Cuz vo ad burimã flumen peruenissent.angelus similiter ibidẽ sibi apparuit.eiq; dixit. Secunde credis in deum an forte dubitas.Cui scds Credo veritatem passionis et resurrectiõis eius.Cui sambricius.Quid est qd̃ audio d̃ te.Cum autem terdonam ingrederet.marcianus ad preceptum angeli de carcere exiens Secũdo apparuit.eiq; dixit Intra secũde viam veritatis.et perge vt accipias palmam fidei.Sambricius dixit.Quis est ℬ q̃ nobis quasi somnians loquit̃.Cui secũdus. Tibi sõniũ sz mihi ãmonitio et confortatio est.Hic ℬ secũd⁹ mediolanũ iuit.ꝛ faustinũ et ionitaz q̃ in carcere detinebant̃ angel⁹ dñi ad se extra ciuitatez adduxit.et ab eis baptisma q̃dã nube aquã ꝑbente suscepit. Et ecce subito colũba d̃ celo veĩt.ꝛ corp⁹ ꝛ sãguez dñi d̃ferẽs ea fausto et ionite tribuit.Bedit aũt faustin⁹ corp⁹ et sanguinem dñi secundo vt ad marcianũ deferret.Rediens igitur secũdus cũ iam nox eẽt et ad ripã padi venisset angelus dñi frenũ accipiens equi super padum ipsuz transuexit.et vsq; terdonã in carcerẽ ad marcianũ eũ introduxit.Beditq; se

cũd⁹ marciano mun⁹ faustini.⁊ ip̃e illud su
mẽl dixit.Corp⁹ ⁊ sanḡs dñi mecũ sit in vitã
etnã.Tũc ad mãdatũ angeli scõs de carcere
exiuit.⁊ ad suũ bospitũ iuit. Ps⁹ ꝑ marcia:
n⁹ capitalẽ sniaz accepit.⁊ scõs corp⁹ e⁹ rapi
ens sepeliuit.Qd audiẽs sãbrici⁹ ip̃m ad se
vocauit.eiqz dixit.Quãtũ video xp̃ianũ te
esse pfiteris.Cui scõs. Uere xp̃ianum pro:
fiteor me esse.Cui sambricius.Quãtũ vĩo
malã morte desideras.Cui secund⁹. Illa ti:
bi poti⁹ debet.Cunqz sacrificare nollet.iussit
eũ expoliari. Statimqz angel⁹ domini affu
it et vestẽ sibi parauit.Tũc sambrici⁹ eum ī
eculeũ suspensũ tam diu torq̃ri fecit. donec
ei⁹ bracbia a suis compaginib⁹ soluerentur
Sed cũ fuisset sanitati pristine a domino re
stitut⁹.iussit eũ in carcerem reduci.Ubi dũ
eẽt ãgel⁹ domini ad eũ venit.eiqz dixit.Sur
ge Secũde seq̃re me et ducam te ad creato:
rem tuũ.Tũc ipsũ vsqz in ciuitatem astensẽ
perduxit.et eũ in custodia vbi erat colocer⁹
et saluato: cũ eo posuit.Quem videns secũ
d⁹.ad e⁹ pedes se proiecit. Cui saluato:. Ne
li timere Secũde. q: ego sũ domin⁹ de⁹ tu⁹
q̃ te de omnib⁹ malis eripiam. Benedicens
qz eis ascendit in celũ. Dane igit sambrici
us ad carcerẽ misit.Qui carcerẽ quidem si:
gnatũ inuenerũt.secũdũ vo nõ inuenerunt.p
gens aũt sãbrici⁹ de tridona ad ciuitatẽ astẽ
sez vt saltẽ colocerũ puniret.iussit vt p̃dictus
colocerus sibi pñtaret.Et ecce nũcia uerunt
sibi q̃ secũd⁹ cum colocero eẽt.Quo audito
eos ad se adduci fecit.eisqz dixit Quoniã dij
nostri sciũt vos eẽ contẽptores suos vos insi
mul mori volũt.Cũ aũt sacrificare nollẽt pi
cẽ cũ resina liq̃fieri fecit.et sup eoz capita fũ
di.et ī ora eoz iactari. Illi aũt ꝑ tanq̃z a quã
suauissimã cũ magno desiderio bibebãt.et
voce clara dicebãt Quã dulcia faucib⁹ meis
eloq̃a tua dñe.Tũc sãbrici⁹ sup eos dedit sẽ:
tẽtiã vt secũd⁹ ī ciuitate astẽsi decollaret.co:
locer⁹ vo albiganũ mittet.et ibidẽ puniret.
Cũ aũt btũs secũd⁹ decollat⁹ fuisset.ecce ãge
li dñi corp⁹ ei⁹ tulerũt.et ip̃m cũ multis lau
dib⁹ et cãtu sepulte dederũt. Pass⁹ est autẽ
iij.kl.aplis LIIII

Be sancta maria egiptiaca

Maria egiptiaca q̃
peccatrix appellatur.xlvij.annis in
beremo artissimam vitam duxit.
quam circa annos domini.cclxx.tẽpe clau
dij.intrauit.Quidã aũt abbas noie zozimas
dũ Jordanem transisset.et beremũ magnã
percurreret.si forte aliquem sanctum patrẽ
inueniret.vidit quãdam ambulantem nu:
do nigroq̃z corpe.et ex incendio solis exusto
Hec aũt erat maria egiptiaca. Statimqz ꝑ
fugã arripuit.et zozimas post eã voloci⁹ cur
rere cepit.Tũc ait illa.Abba zozima q̃d me
perseq̃ris. Ignosce mibi.nõ possũ facẽ me:
am ad te conuertere.eo q̃ mulier sim et nu:
da.sed palliũ tuũ mibi porrige.vt possim si:
ne verecũdia te videre Qui se noiari audiẽs
stupefact⁹ palliũ tribuit.et in terrã pstrat⁹.
vt se benedicerz rogauit.Cui illa.Ad te pat
benedictio magis spectat.quẽ sacerdotij di:
gnitas ornat. Ille vt audiuit q̃ nomẽ et offi:
cium ei⁹ sciret ampli⁹ mirabat.⁊ se benedici
obnixi⁹ ꝑcabat.Tũc illa Benedici⁹ de⁹ redẽ
ptor aiarũ nostrarũ.Cũq̃z illa extensis ma:
nibus oraret.vidit eã q̃si vnius cubiti men:
sura eleuari a terra.Tunc senex dubitare ce
pit ne forte spũs eẽt.et fingendo orationem
faceret.Cui illa. Satisfaciat tibi deus q̃ me
peccatricem mulierẽ immũdũ spũm existi:
masti.Tũc zozimas illam p dñm iurauit.
vt cõditionẽ suã ei narrare deberet.Cui illa.
Ignosce mibi pater.q̃a si tibi statũ meũ nar
rauero.velut a ꝑpente ẽritus fugies.⁊ aures
tue a ꝑmonib⁹ meis contamiabunt.et aer a
sordibus polluet.Cũq̃z ille vehementer ĩsta:
ret dixit.Ego frater in egipto nata fuz. duo
decimo etatis mee anno alexandriam veni
ibiq̃z.xvij.annis publice libidini me subieci
et nulli vllaten⁹ me negaui Cum autẽ boies
regionis illi⁹ p adoranda sancta cruce biero
solimã ascẽderẽt.rogaui nautas vt me secũ
dimitterent proficisci.Cũ vo me de naulo re
q̃rerent dixi. Nõ babeo fratres aliud naulũ
sed p naulo corpus babeatis meum Sicqz
sũpserunt me.et corp⁹ meũ nauli gratia ba:
buerunt.Cum aũt bierosolimaz puenissem
et p adoranda cruce vsqz ad fores ecclie cuz

alijs deuenisse. subito et inuisibilit repulsa m patior. nec int⁹ intrare pmittor. Iterū au tez atqz itez pueni vsqz ad limē ianue. et subito iniuriā patiebar repulse. cū tñ oēs liberum hēnt aditū. nec aliqđ inuenirēt impedimētuz. Rediēs igit ad me. z cogitās qđ hoc mihi ob scelerū meoz immanitatez accideret. pectus meū cepi manib⁹ tūdere. lacrias amarissias fundere. et a cordis intimo grauit suspirare Respicienszq vidi ibi imaginē beate vginis marie. Tūc ipam lacrimabilit exorare cepi. vt peccatoz meoz veniā impetrazet. z ad ad orandū crucē sanctā me intrare pmitterz. p/ mittens me seculo abrenūciaturā. et deceto castā māsurā. Cūqz ꝟ orassez. et in noie bea te vginis fiduciā recepissez. fores iterū ecclie adij. z sine aliq impedimēto ecclīam intrauī. Cū aūt sanctam crucē deuotissime adorasse qđam mihi tres nūmos tribuit de qb⁹ tres panes emi. Audiuiqz vocē dicētē mihi. Si iordanē trāsieris. salua eris. Iordanē igitur transiui. et in hoc deſtū veni. vbi. xlvij. ānis nullū penit⁹ hoiem vidēs mansi. Illi autem tres panes qs mecū detuli instar lapidis p tēpa durauerūt. et. xlvij. annis mihi ex his co medendo suffecerūt. Uestimēta aūt mea iā dudū putrefacta sūt. Xvij. pmis annis in ꝟ deserto a tēptationib⁹ carnalib⁹ molestata fui. sed nūc p dei grāz oēs vici. Ecce oīa opa mea tibi narrauī. et rogo vt p me ad deuz p ces fūdas. Tūc senex ad terram pstrat⁹ in famula sua dñm bñdixit. Cui illa. Obsecro te vt in die dñice cene ad iordanez redeas. et corp⁹ dñicū tecū feras. Ego autez ibidez tibi occurrā. et de manu tua corpus sacrū susci piaz. Nam a die qua huc veni cōmunionē dñi non accepi. Rediēs igitur senex ad mo nasteriū euoluto anno dū dies cene appro pinqret. tulit corpus dñicū. et vsqz ad ripaz iordanis veniens ex alia ripa mulierē stantē pspexit. Que supra aqs facto crucis signa culo uuit. et ad senē vsqz puenit. Quā vidēs senex obstupuit. et ad pedes ei⁹ būlit se pro strauit. Cui illa. Uide ne feceris. cū sacramē ta dñica penes te habeas. z sacerdotij dignā te refulgeas. sz obsecro vt seqnti anno ad me pater redire digneris. Tunc illa facto signo crucis sup iordanis aqs iuit. z benedicti solitū dinē petiuit. Senex vo ad suū monasteriū redieṡ sequēti āno ad locū in qđ secū pmolo cut⁹ fuerat venit. et eā ibidē expirasse reppit q lacrimari cepit. et ipaz tangere nō pūpsit Dixitqz intra se. Ego qdem corpusculū sā cte sepelire volebā. sed timeo ne ꝟ sibi displi ceat. Hec eo cogitāte. vidit iuxta caput suuz lrās in terra descptas ita cōtinētes. Sepeli zozima marie corpusculū. redde tre puluerē suū. z ora p me ad dñm. ad c⁹ pceptū secūda die aplis reliq ꝟ seculū Tūc senex p certo co gnouit qđ mox vt dñi sacramenta accepit et ad desertū redijt. vitā finiuit. Illudqz deſtū qđ zozimas p. xxx. dierū spaciū vix ābīauit. il la in vna hora pcurrit. et ad deū migrauit. Cū qz senex terrā foderet sz neqret. vidit leonez ad se veniētē māsuete dixitqz illi Scta ꝟ mu lier pcepit sepelire corp⁹ suū. z ego cū sī senex fodere nō possū. nec etiā aptū hēo ferramen tū. Tu ergo terrā fode vt possim⁹ ei⁹ corpus sanctissimū sepelire. Tūc leo cepit fodere et aptā foueā ppauit. Quo pacto leo vt agn⁹ mansuetus abijt et senex ad suū monasteri um glificās deū venit.

LV A

De sancto Ambrosio.

Ambrosius dicitur de ambra q est spēs valde redolēs. et preciosa. Ipse enī ecclesie valde preciosus extitit. et in dictis et in factis suis valde redo luit. Vel dicitur Amb. ab ambra z syos qđ est de⁹. quasi ambra dei. Deus nāqz peum quasi pambrā vbiqz redolet. Fuit enīz et est bon⁹ odor xpi in omni loco. Vel dr ab ābor qđ est pat luis. et syor qđ est puulus qa pat in multoruz filioz spūali generatione. lumi nosus in sacre scpture expositione. z puulus in sua humili ꝓuersatione. Vel sic dr in glo sario. ambrosius odor vel sapor xpi celestis. ābrosia esca āgeloz. ābrosiuz celeste mell fa uū. Fuit enī celestis odor p odoriferā famā sapor p cōtēplationē intnā. celeste mellis fa uū per dulcē scripturarū expositionē. esca ā gelica p glorioſā fruitionē. Eius vitaz scpsit paulinus nolanus eps ad augustinum

De sancto Ambrosio

Ambrosi⁹ fili⁹ ambrosij prefecti ro⁹ me. cū in cunabulis in aō ꝓtorij eēt posit⁹ ⁊ dormiret. examē apū sbito veniēs faciē ei⁹ et os ita cōpleuit. vt q̄si in alueolū suū itrarēt pit et exirēt. que postea euolātes in tātā aeris altitudinē subleuate sūt. vt hūanis oculis mīme vidrent. Quo pacto ē rit⁹ pat ait. Si vixerit ifātul⁹ iste. aliq̄d magni erit. Postea cū adoleuisset et vidret matrē ⁊ sororē sacrā vgiez man⁹ sacdotib⁹ osculari ipe ludēs sororī dxterā offerebat. asserēs ⁊ sibi id ab ea fieri optere. illa vō vt adolescētē ⁊ nesciētē q̄d diceret respuebat. rome igit lris erudit⁹ cū cās ꝓtorij splēdide pararet. a valēti niano īpatore. ad regēdū liguriā emiliāq3 puincias direct⁹ ē. Cūq3 mediolanū veisset. ⁊ ibi dē ep̄s tūc deesset. queit pplis vt sibi de ep̄o prouideret. sz cū int arrianos et catholicos dēligendo ep̄o seditio nō modica oriretur. illuc Ambō. causa sedande seditionis prexit. et statim vox infantis insonuit dicēs. Ambō. ep̄m c⁹ voci oēs vnanies psenserūt. ambō. ep̄m acclamātes. Quo ille cogīto. vt eos a se ⁊roub⁹ remoueret. ecclīaz exiēs. tbunal pscēdit. ⁊ cōtra psuetudiez suā tormēta psonis adhiberi iussit. Qđ cū facer. ⁊ pplis nihilomi⁹ acclamabat. Peccatū tuuz lup nos. Tūc ille tbatus domū redijt. et pbiam profiteri voluit. Qđ vt ne faceret reuocat⁹ est. Publicas mulieres publice ad se ingredi fecit. vt his visis ab eius electione populū reuocaret. Sed cum nec sic proficeret. sed semper populū peccatū tuū sup nos acclamare videret. fugā media nocte petijt. Cūq3 ticinū pgere se putarz mane ad ptā ciuitatis mediolanēs q romana dr inuenit. Qui inuēt⁹ cū custodiret a populo missa est relatio ad clemētissimū impatorez valentinianū. Qui sūmo gaudio accepit. q iudices a se directi ad sacerdotiū peterentur Letabat enī pb⁹ pfectus q verbū suū fuerat ni eo adimpletū. Dixerat enim cū pficiscenti mandata donaret. Vade age non vt iudex sed vt ep̄s. Pdendēte relatione iterum abscōditur. sz inuētus cū adhuc eēt catbecumin⁹ baptizat. et octauo die in ep̄alem catbedraz sublimatur. Cū autem p⁹ annos q̄ttuor romā iuisset et soror sua sacra virgo ei⁹ dextaz oscularetur. subridēs ait. Ecce vt dicebā tibi sacerdotis manū oscularis ¶ Cū autē in q̄ndam ciuitatē p q̄dam ep̄o ordinando iuisset. et ei⁹ electioni iustina impatr ⁊ alij heretici contradicerēt volētes vt aliq̄s de sua secta ordinaret. vna de arrianor vginib⁹ impudētior ceteris. tribunal conscendit. et beatum amb. per vestimentum apprehendit. volens ipm ad partem mulierum trahere. vt ab eis cesus de ecclia cū iniuria pelleret Cui amb. ait. Et si ego indignus sū tāto sacerdotio tibi tm nō cōuenit ī q̄lemcūq3 sacerdotez manus inicere. Vñ timere debuisti iudiciū dei. ne tibi aliq̄d contingat. Qđ dictū exit⁹ confirmauit. Nā die alio mortuā ad sepulcrum vsq3 deduxit grāz p ꝓtumelia repēdēs. Qđ factū oēs pstruit ¶ Pd⁹ B mediolanuz reuersus inumeras insidias a iustina īpatrice ptulit. muneribus ⁊ bonoribus aduers⁹ eū pplos excitāte. Cū ergo multi eū in exiliū pellere niterent vn⁹ eor ceteris infelicior in tantū furorē excitat⁹ est. vt iuxta ecclesiā domū sibi locarz ac in ea q̄drigā paratā haberet q̄ pcurāte iustina facilius raptum ad exilium deportarz Sed dei iudicio ipso die quo euz rapere arbitrabat in eadem q̄driga de eadē domo ī exilium pulsus est. Cui tamē ambrosi⁹ reddēs bona pro malis. sūpt⁹ et necessaria ministrauit. Cant⁹ et officiū in ecclīa mediolanēsi primū celebrari instituit ¶ Erāt et tūc temp⁹ mediolani multi a demonib⁹ obsessi. qui se torq̄ri ab ābrosio magnis vocib⁹ clamabāt Justina autē et multi arrianorū cū simlba bitarēt. dicebāt ambrosiū pecunia homines cōparare q̄ se ab immūdis spiritibus vexari mentirent. et ab ambr. dicerent se torq̄ri Tūc subito vn⁹ ex illis arrianis q̄ astabant. arrept⁹ a demonio in medū prosilijt atqz clamare cepit. Ultimaz sic torq̄rent vt torq̄or q̄ non credūt ambr. At illi confusi. in piscinam dimersū hominē necauerūt ¶ Quidam hereticus acerrim⁹ disputator. et dur⁹ et inconuertibilis ad fidem. cū audiret ambr. predicantem. vidit angelū ad aures ei⁹ loq̄ntez vba que populo predicabat Quo viso fidem quam pfeqbat cepit defendere. ¶ Quidam aruspex demones aduocabat. et

ipsos ad nocēdū ābrosio transmittebat. Qz reuersi demones renūciabāt. q nō soluz ad ipm sed nec etiā ad fores dom⁹ sue appropi; qre valebāt. qniā ignis insupabilis oē illud edificiū cōmuniret vt etiā lōge positi vrerentur. Predict⁹ vo arusper cuz a iudice ppter qdā maleficia torqret. clamabat āpli⁹ abā; brosio se torqri ¶ Quendā demoniacū me diolanū ingrediētē demō dimisit. egrediētē iuasit Introgat⁹ de ℔ demō. ait ābrosiū se timuisse ¶ Alⁱ qdā nocte ei⁹ cubiculū adijt. vt gladio ipm necaret. ꝓce ac ꝓcio a iustina induct⁹. Sed cū dexta gladiū eleuasset vt ipsū ꝓcuteret. ꝓtinuo aruit man⁹ ei⁹ ¶ Cū viri tbesalonice ciuitatis ipatori aliqd ōtigisset et eis impator ꝓcibus beati amb. indulsisset clā agēte curialiū malicia ꝓiussū ipatoris nesciēte ābrosio plurimi sūt occisi. Qō vt ābrosi⁹ cōperit ipatoꝛ copiā intrādi eccliaz denegauit. Cui cū ipator diceret q dauid adulteriū z homicidiū cōmisisseꝛ. rñdit. Qui secut⁹ es errantē sequere corrigentē. Qō cuz audisset clemētissim⁹ ipatoꝛ. ta gr̄anter suscepit. q purā pniaz agere nō negauit. ¶ Qui a demonio arreptus clamare cepit ab ābrosio se torqri. Cui ábrosi⁹. Obmutesce dyabole. qa nō te torquet ābrosi⁹ sed tua iuidia. qa illuc boies ascēdere ꝓspicis. vnde tu turpiter corruisti. Nā ábrosi⁹ nescit inflari. Et ille statī obmutuit E ¶ Quadā vice cuz beat⁹ ambrosi⁹ p ciuitatē pgeret casu qdam lapsus est et in ra pstrat⁹ iacebat. qō videns alter ridere cepit. Cui amb. Et tu q̄ stas vide ne cadas. Quo dicto statī lapsū suū doluit qrisset alienū. ¶ Quadā etiaz vice amb. ad palaciū macedonij magistri officioꝛ. vt p qdam intrēderet venit. Sed cū fores clausas inuenisset. nec intrādi copiā brē potuisset ait. Et tu qdē venies ad eccliam et nō clauis ianuis sed aptis intrare nō valeb. Elapso aliq tpe metuēs inimicos macedoni⁹ ad eccliā fugit et patētib⁹ ianuis aditū repire ñ potuit. ¶ Fuit etiā tāte abstinētie q qtidie nisi in sabbato et die dñico et festis ꝓcipuis. ieiunabat. Tāte etiā largitatis erat q oia q̄ habere potat eccliis et paupib⁹ nil sibi retinens tribuebat. Tāte cōpassionis. vt cū aliqs lapsū suū sibi ꝓfitebat. sic amarissime flebat q il lū sitr flere cōpellebat. Tāte būilitatis ac laboris vt libros qs dictabat ppa manu scriberet. nisi cū infirmitate corpis gr̄auaret. Tante aūt pietatis z dulcedinis. vt cū alicui⁹ sācti sacerdotis vel epi sibi obit⁹ nunciaret. sic amarissime flebat vt vix ꝓsolari valeret. Cū aūt interrogaret. cur vizos sctos q ad gl'am ꝓficiscebāt sic fleret aiebat. Ne putetis me flere q recesserint. sed qa me ꝓcesserint. z quia difficile inuenit q tā dign⁹ ei⁹ officio habeat. Tāte etiā ꝓstātie et fortitudinis. q ipatoꝛis vel ꝓncipū vicia nō palpabat. sed eos voce libera ꝓstātissime arguebat. ¶ Cū qdaz vir qdaz flagiciū ppetrasset. z corā eo adduct⁹ fuisset dixit ābrosi⁹. Oportet illū tradi satbane in iteritū carnis ne talia deinceps audat ppetrare. Quē eodē momēto cū adbuc sermo eēt in ore ei⁹ imūd⁹ spūs discerpe cepit.

¶ Quadā vice vt aiūt cū btūs amb. romā pgeret. et in quadā villa tuscie apō quēdam boiem nimiū locupletē bospitat⁹ fuisset. illū boiem sup statu suo solicite req̄siuit Cui ille rñdit. Stat⁹ me⁹ dñe sēp felix extitit z gliosus Ecce enī diuitijs ifinitis abūdo ꝓuos z famlos q̄z plures habeo. copiosā filioꝝ et nepotum turbā possideo. et oia sp ad vota habui. nec vnq̄z mihi aliqd aduersū accidit. vel qō ꝓtristaret euenit. Qō audiēs amb. vehementer obstupuit. et bis q̄ erant secū in comitatu dixit. Surgite et binc q̄ntoti⁹ fugiam⁹. qa dñs nō est in loco isto. Festinate filij festīate. nec in fugiendo morā facite. ne nos bic diuina vltio apprebendat. z in peccatis illoꝝ piē nos inuoluat. Cū ergo fugerēt et aliq̄ntulū processissēt. subito se terra aperuit. et boiem illum cū vniuerb q̄ ad illū ptinebāt ita absorbuit. vt nullū inde vestigium remaneret. Qō cernēs amb. dixit. Ecce frēs q̄z misericorditer de⁹ parcit cū ℔ aduersa tribuit. et q̄z seuere irascitur cū sp ꝓspera elargit. In eodē aūt loco fouea q̄daz ꝓfūdissima remānisse dr. q vsq; bodie in b⁹ facti testimoniuz ꝓseuerat. ¶ F Cū aūt sctūs amb. radicē oīm maloꝝ auaricīā mag ac mag in boib⁹ crescere cerneret et maxime in bis q̄ erāt in ptātib⁹ ꝓstituti apō qs oia ꝓcio vendebant. necnon et in bis qui

erāt sacris ministerijs deputati. vehemēter ingemuit.et se de hꝰ seculi erūna liberari in stanti⁹ exorauit.Qui cū se id obtinuisse gauderet.reuelauit fratribꝰ qꝫ vsqꝫ ad resurrectionē dñicā cū eis eēt.Añ vo paucos dies q̄z lectulo ōtineret.cū.xliiij.psalmū cū notario dictaret.subito ipo videte notario i modu scuti breuis ignis caput eius operuit . atqꝫ paulatiz p os ei⁹ tanq̄z in domū habitatoꝛi trauit.Tūc facies eius tanq̄z nix effecta ē sed postmodū ad suā spēm reuersa est.Ipo igitur die scribendi et dictādi finē fecit.nec ipm psalmū explere potuit.Ide⁹ igit paucos dies infirmitate coꝛpis laborare cepit.Tunc comes italie cū mediolani eēt nobiles ꝙuocauit dicēs qꝫ tanto viro recedente piculū esset ne ytalie iterū⁹ īmineret.Rogauitqꝫ vt ad virū di accederēt.rogantes vt sibi adhuc spacium viuēdi vno anno a dño īpetraret.Qđ ille vt ab illis audiuit rñdit.Nō ita inē vos vixi vt me viuere puđat.nec mori timeo cū bonū dñm habeam⁹. Eo tpe q̄ttuoꝛ eusd yaconi inuicē ꝙuenerūt.tractātes inē se q̄s p⁹ ei⁹ obitū bon⁹ eēt epūs.Cū ergo a loco i q̄ vir dei ambrosi⁹ iacebat lōge eēnt.et simplicianū ita silenē noīassent vt vix inuicez se audirēt ille ab eis lōge posit⁹ tertio exclamauit Senex sz bon⁹.Qđ audiētes teruti fugerūt et nō nisi illū p⁹ ei⁹ obitū elegerunt.In loco autē in q̄ iacebat vidit ihesuz ad se veniētē et sibi vultu alacri arridentē Honorat⁹ vero epūs vcellenſ q̄ bti ambō.obitū expectabat.cū se sopoꝛi ōdisset.vocē tertio se clamātis audiuit.Surge q̄a mō est recessurus.Qui ꝙ surgēs mediolanū ꝙcit⁹ venit et ei dñici coꝛporis sacramētū dedit.Quoꝛqꝫ ille manus in modū crucis expādit et vltimū spūm inē vba oronis efflauit.Floꝛuit circa annos domini.cccl.xxxix.Cū autē i nocte pascbe coꝛp⁹ ei⁹ ad eccliaz fuisſz ōlatū.plimi infātes baptizati eū viderūt.ita vt aliq̄ eū sedentē in catbedra tbunali dicerēt.alij ascendētē digito suis parētib⁹ demōstrarēt.nōnulli vo stellam sup eꝛ caput ei⁹ se vidꝛe narꝛarēt Quidā p sbiter cū in ꝙiuio cū multis alijs eēt.et sctō ambrosio ōtrabere cepisſz.eū ꝙtinuo plaga pculit.et ō ꝙiuio ad lectū duct⁹ vitam finiuit In vrbe carthaginēsi cū tres epi simꝫ ꝙiuarēt.z vn⁹ eoꝝ btō amb.ōtraxisset .relatū est q̄d illi p sbitō q̄ sibi ōtraxerat accidisset Qđ cū ille vilipēdꝛz.subito letale vuln⁹ accepit.et extremū ꝙtinuo diem clausit. Notandū q̄ btūs amb.in multis cōmēdabilis fuisse vidꝛ Primo in liberalitate qa oīa q̄ bēbat pauperū erāt.vñ refert ō seipso q̄ impatoꝛi petēti basilicā sic rñdit.et est ī decreto.cōueniꝛ.xxiij.q.viij.Si a me peteret qđ meū eēt.i.fundū meū.argentū meū z h⁹ modi meū.nō refragarer.q̄zq̄z oīa q̄ mea sē pauperū sint Secūdo in mūdicie puritate fuit enī vgo.vñ refert hiero.eū dixisse Virginitatē nō solū efferim⁹ sz suam⁹ Tertō in fidei firmitate.vñ dixit cū impatoꝛ petēt basilicā.et est in eodē capl'o. Prim⁹ est vt aimaz mihi q̄z fidez auferat Quarto ī martirij auiditate.vñ legit in epla sua ō basilica non tradenda.q̄ prepositus valētiniani ābrosio mādauit dicēs.Tu ꝓtēnis valentinianū.caput tibi tollo.Cui amb.Be⁹ pmittat tibi vt facias qđ minaris.Atqꝫ vtinā de⁹ auertat eos ab ecclia et in me oīa tela sua ꝙuertant. et meo sanḡne sitim suā expleāt. Quinto in oronis instantia.vnđ ꝺr ō eo et babet ī.xj. li.bistorie ecclesiastice.Amb. aduersū regie furoꝛem non se manu defensabat aut telo. sed ieiunijs z ꝙtinuatis vigilijs.sb altari posit⁹ p obsecrationes ōfensoꝛē sibi atqꝫ ecclesie deū parabat Sexto in lacrīarū abundantia.Habuit enī tria genera lacrimaꝝ s.lacrimas cōpassionis p aliox culpis. Vñ di.paulin⁹ ō eo in legēda q̄ cū aliq̄s lapsuz sibi cōfitebat.sic amarissime flebat q̄ illū flere similiē cōpellebat.Lacrias deuotionis p eternis ōsidꝛijs.vñ supradictū est a paulino q̄ cū inꝛogaret cur sctōs q̄ moꝛiebāt sic fleret rñdit.Ne me putetis flere q̄a recesserint sed q̄a me ad gl'az p̄cesserint.Lacrias cōpassionis p aliox iniurijs.vñ ipe dicit ō se.et est in ōcreto in supioꝛi capl'o.Aduers⁹ milites gothos lacrīe mee arma mea sūt.Talia enī munimēta sūt sacerdotis aliē nec debeo nec possū resistere Septīo in forti ꝓstātia c⁹ ꝓstātia maxīe in tb⁹ apparet.Primo ī defensione catholice veritatis.vñ ꝺr in li.xj.

ecclesiastice bistorie q iustina mater valentiniani impatoris.arriane bereseos alumna. conturbare cepit eccias statū.cōminari sacerdotib⁹ depulsiones ⁊ exilia.nisi arriminēsis cōcilij decreta reuocarent. Quo bello ecclesie murꝫ ac turrim validissimaꝫ pulsabat ambrosiū. In eiꝰ qꝫ pfatione sic de eo cantatur.Tāta ambrosiū vtute solidasti cōstātie. tāto munere celitꝰ decorasti.vt p eū exclusa torq̄rent demonia.arrianoꝝ impietas ppulsa tabesceret.ac secularū pncipuꝫ colla tuo iugo subacta redderent humillima. Secundo in tuitiōe eccīastice libertatis. Uñ cū impator auferre vellet q̄ndā basilicā oppositse ambrosiꝰ ꝓ impatorē.sicut ipe testatur. ⁊ est in decreto .xxiij.q.viij. Cōuenior ipse a comitib⁹ vt p me basilice fieret matura traditio.dicētib⁹ impatorez iussisse iuri suo tradi debere.rñdi.Si patrimoniū petit inuadite.si corpꝰ occurrā.Vultis in vincula rapere vultis in morte.volūtatis est mibi.Nō ego me vallabo circūfusione ppl'orum.nec altaria tenebo vitā obsecrās.ꝫ p altarib⁹ gratiꝰ immolabor.Ad andat tradere basilicā.Urgemur itaqꝫ pceptis regalib⁹.ꝫ ꝓfirmamur scripture fmonib⁹.q̄ rñdit.Tanq̄ꝫ vna ex insipiētibus locuta es.Nolī grauare te imperator.vt putes te in ea q̄ diuina sunt impiale aliq̄d ius habere.Ad impatorem palatia ptinēt.ad sacerdotes eccīe.Sanctꝰ naboth vineā suo pprio cruore dfendit.Si ille vineam nō tradidit suā.nec nos tradem⁹ christi ecclīam.Tributū cesaris est.nō negef.ecclīa dei est.cesari vtiqꝫ nō donef Si de me aliq̄d cōpellerer ⁊ poscerer aut fundꝰ.aut domus aut aurū.aut argentū.id q̄d iuris mei essꝫ libenter offerrē. Tēplo dei nibil possuꝫ decere nec detrabere.cū illud custodiēdū non tradēdū accepim Tertio iobiurgatōe vicij ⁊ oīs iniq̄tatis. Uñ legī in bistoria tripitita in quadā cronica q cū apud tbesalonicā orta seditōe q̄dā iudices fuissent a ppl'o lapidati tbeodosiꝰ impatoꝝ indignatꝰ iussit omnes iterimi.nocētes ab inocētib⁹ ñ secernēs vbi fere q̄nqꝫ milia boim sūt occisa. Cū igī impatoꝝ mediolanuꝫ venissetꝫ ecclīam itrare vellet.occurrit ei ambrosiꝰ ad ianuā. eiqꝫ aditū pbibuit dicēs.Cur impatoꝝ post cām tāti furoris nō agnoscis molē tue p̄sumptōnis.Ꝫ forte recognitōꝝ pcti pbibꝫ potestas imp̄ij.Decet te vt vincat rō ptātē. Princeps es o impatoꝝ sꝫ ꝓfuorū.Quib⁹ ergo oculis aspicies cōis dñi tēplū.q̄b⁹ pedib⁹ calcabis sanctū pauimētū.Quō man⁹ extēdes de q̄bus adbuc sanguis stillat ūust⁹.q̄ p̄sumptione ore tuo poculū sanguis eiꝰ pcipies duꝫ furore tuoꝝ ꝓmonū tātꝰ iiuste fut sanguis effusus.Recede ergo recede.ne scdo pctō prioꝛē nequiciā augere ꝓtēdas.Suscipe vinculum quo te dñs nūc ligauit.est ei medicina maxia sanitatis.Dis ꝓmonib⁹ impatoꝝ obediēs.gemēs ⁊ flēs ad regalia remeauit. Cū ergo diu i fletu māsisset.rufinꝰ magister militū cām tāte tristicie req̄siuit.Cui ille.Tu inq̄t mea mala nō sentis.q̄a ꝓuis ⁊ mēdicantibus apta sūt tēpla. mibi vo ad ea ingressꝰ ñ est.Et ꝫ dicēs singula vba singultib⁹ intrū pebat.Cui rufinꝰ.Curro si vis ad ambrosiū vt tibi soluat vinculū q̄ te ligauit.Et ille.Nō poteris suadere ambrosio.q̄a nō verebit imperialē ptātē vt legē possit p̄uaricari diuinā Ꝫ cū ille pmutteret q eū flecteret. euꝫ impator ire p̄cepit.⁊ ipe post paululū est secutus Ad ostia aūt vt ambrosiꝰ rufinū vidit ait. Impudētia canū imitatꝰ es.o rufine tāte videlicet necis autoꝝ exñs.⁊ nec pudorē ex frōte detergēs nō erubescis ꝑ maiestatē latrare diuinā.Cūq̄ꝫ rufinꝰ p impatore supplicassꝫ ⁊ diceret eū seq̄.supno ꝫelo accēsus ambrosiꝰ ait: Ego tibi p̄dico q̄niā ingredi eū sacra limina pbibeo.Si vo ptātē in tyrānidē mutauerit necē libēter suscipio.Q̄ cuꝫ rufinꝰ īpatori renūciasset.pgā inq̄t ad eū vt iustas i faciez ꝓtumelias recipiā.Cū ergo venissꝫ.⁊ sua soluī vincula postulasset.occurrēs ambrosius ⁊ ingressuꝫ pbibēs ait.Quā pniam oñdisti pꝰ tātas iniq̄tates.Et ille.Tuū est īponere. meū obtpare.Uex cū īpatoꝝ allegaret q̄a et dauid adulteriū ⁊ bomicidiū cōmisisset.ait ambrosiꝰ.Qui secutꝰ es errātē seq̄re penitētem.Q̄ ita ḡtant impatoꝝ suscepit.q̄ publicam pniam agere ñ recusauit Cū igī recōciliatꝰ eccīaꝫ intrasset ⁊ itra cācellos staret req̄rit ambrosiꝰ q̄d ibi expectaret.Cui cū dicerꝫ

sepceptiõez sacroꝝ mysterioꝝ expectare. ait ambrosi⁹. Dīpator intioꝛa loca tantū sacer dotib⁹ sūt collata. Egredere igit ꝛ hāc expectatiõz cū ceteis habe cõem. Purpura nāqz impatoꝛes fac. nõ sacerdotes. Cui impatoꝛ ptin⁹ obediuit. Cū ergo pstātinopolꝝ reuer sus extra cācellos staret. mādauit eidē epus vt intraret. Et ille ait. Vix discere potui q̄ dif ferētia sit impatoꝛis ꝛ sacerdotis. Vix ei vi tatis inueni magistꝝ. Ambrosiū nāqz solꝝ noui vocari pōtificē

Octauo ī sana doctrina. Ei⁹ nāqz doctrina bz altā pfundi tatē. Hiero. de. xij. doctoꝛib⁹. Ambrosi⁹ sup pfundoꝝ pinna rapt⁹ ꝛ aeriꝰ volucer q̄zdiu in pfundū ingredi fructū de alto cape vide ret. Firmā soliditatē. Hiero. ibidē. Eius oēs sn̄ie. fidei ꝛ eccie. ꝛ oīm vtutū firme sūt colū ne. Elegātē venustatē. Aug̃ ī li. de nuptijs ꝛ pꝛactib⁹. Pelagi⁹ hereſiarcha sic laudat ambrosiū vt dicat. Beat⁹ ambrosi⁹ epus in cui⁹ pcipue libris romana lucet fides. q̄ scri ptoꝝ inter latinos flos q̄daz emicuit. Et subdit Aug̃. Cui⁹ fidē ꝛ puriſſimū ī scpturis sensū nec inimic⁹ q̄dē ausus est repbendere. Pdamnā auctoritatē. q̄a antiq̄ doctoꝛes. sic Aug̃. vba sua p mag̃ auctoritate habebāt. Unde refert Aug̃. ad ianuariū. q̄ cū mat̄ ei⁹ mirata fuisset cur mediolani sabbato nō ieiunaret. ꝛ de hoc Aug̃. ambrosiū iterrogass. ait Amb. Cū venio romam ieiuno sabbato. Sic ꝛ tu ad quā forte eccīaz veneris ei⁹ morē serua. si cuiq̄z nō inde vis scādalū eē. nec quēq̄z tibi. Et subdit aug̃. Ego de hac sn̄ia etiā atqz etiaz cogitās. ita sp habui tāq̄z eā celesti oꝛaculo acceperim

Vita ꝛ passio tiburcij ꝛ valeriani ī passio ne sancte cecilie cōtinet

LVI

De sancto Georgio

Georgi⁹ dꝛa geos

q̄d est tra ꝛ orge q̄d est colere. q̄si co lēs terrā. i. carnē suā. Aug̃. aūt in li. de tri. dic. q bona tra est ī altitudine montiū tpamēto colliū. planicie cāpoꝝ. Pdia ei est bona ad virētes herbas. scda ad vineas. ter tia ad fruges. Sic beat⁹ georgi⁹ fuit alt⁹ de spiciēdo inferioꝛa. ꝛ iō habuit viroꝛē puritā tis. Tpat⁹ p discretiõz. ꝛ iō habuit vinuz inē ne iocū ditatis. Pdan⁹ p būilitatē. ꝛ iō ptu lit fruges bone opatōis. Vl̓ georgi⁹ dꝛa ge rar q̄d ē sacꝝ ꝛ gion q̄d ē arena. q̄si sacra are na. Fuit ei arena qꝛ pōderosus moꝝ g̃uitate minut⁹ būilitate. ꝛ sicc⁹ a carnali voluptate Vl̓ georgi⁹ dꝛa gerar q̄d ē sacꝝ ꝛ gion q̄d ē luctatio. q̄si sacer luctatoꝛ. q̄a luctat⁹ est cuz draconе et carnifice. Vl̓ georgius dꝛa gero q̄d est pegrin⁹. et gir pciosus. ꝛ us pſiliatoꝛ. Ipe ei fuit pegrin⁹ ī pcēptu mūdi. pciosus ī coꝛona martyrij. ꝛ pſiliatoꝛ ī pdicatõe regni Ei⁹ legēda inē scpturas apocrifas ī niceno cōcilio cōnumerat. ex eo q̄ ei⁹ martyriū cer tā relatiõz nō bz. Pā in kalēdario bede dꝛ. q̄ sit passus ī pſida ciuitate diaspoli. q̄ prius lidda vocabatur. ꝛ ē iuxta iopen. Alibi dꝛ q̄ passus sit sub diocleciano ꝛ maximiano im peratoꝛib⁹ Alibi legit q̄ sub diocleciano im peratoꝛe pſaꝝ pn̄tib⁹. lxx. regib⁹ imperij sui. Hic dꝛ q̄ sub daciano pside impantib⁹ dio cleciano et maximiano

Georgi⁹ tribun⁹ genere capadoꝝ p uenit q̄dā vice ī puincīā libie ī ciui tatē q̄ dꝛ silena. iuxta quā ciuitatez erat stagnū instar maris. in q̄ draco pestifer latitabat. q̄ sepe ꝓpīm ꝑ se armatū ī fugā con uerterat. flatuqz suo ad muros ciuitatis ac cedēs. oēs inficiebat. Quaꝓpt̄ cōpulsi ciuel duas oues q̄tidie sibi dabāt. vt ei⁹ furoꝛē se darēt. alioq̄n sic muros ciuitatis īuadebat. et aerē inficiebat. q̄ plīmi interibāt. Cū ergo iā oues pene deficerēt maxie cū harū copiā brē nō possent. inito pſilio ouē cū adiuncto boīe tribuebāt. Cū igit sorte oīm filij et filie darent. ꝛ sors neminē excipet. ꝛ iaz pene oēs filij et filie ꝓpīi eēnt ꝓsūpti. q̄dā vice filia regis vnica sorte ē depbēsa ꝛ draconi adiudicata Tūc rex ꝓtristat⁹ ait. Tollite aurū ꝛ argētū et dimidiū regni mei. et filiā meam mihi di mittite ne talē moriat. Cui ꝓpīs cū furoꝛe rñ dit. Tu o rex hedictū feciſti. ꝛ nūc oēs pueri nostri mortui sunt. ꝛ tu vis filiā tuā saluare Nisi ī filia tua cōpleueris q̄d ī alijs oꝛdiasti succēdem⁹ te ꝛ domū tuā. Qd̄ rex audiens cepit filiā suā flere dicēs. Heu me filia mea

dulcissima q̄d de te faciā. aut q̄d dicā. q̄n pl⁹ videbo nuptias tuas. Et ꝓuersꝰ ad ꝑ̄m dixit. Oro vt inducias. viij. diex. lugēdi mihi filiā tribuatis. Nō cū ꝑ̄s admisissz. in fine. viij diex reuersꝰ ꝑ̄s ē cū furore di. Quare pdis ꝑ̄m tuū ꝓpt filiā tuā. En oēs afflatu draconis morimur. Tūc rex videns q̄ nō possz filiaz liberare. induit eā vestibꝰ regalibꝰ et ālexatꝰ eā cū lacrīs dixit. Heu me filia mea dulcissima de te filios in regali gremio nutrire credebā. et nūc vadis vt a dracone deuoreris. Heu me filia mea dulcissima. sperabā ad tuas nuptias p̄ncipes inuitare. palaciuz margaritis ornare. timpana ⁊ organa audire et nūc vadis vt a dracone deuoreris. Et deosculās eā dimisit eā dicēs. Utinā filia mea ego ante te mortuꝰ eēm q̄z te sic amisissē. Tūc illa pcidit ad pedes patris. petēs ab eo bñdictionē suā. Quā cū pat̄ cuz lacrīs bñdixissz ad lacū pcessit. Quā btūs georgiꝰ casu inde transiens vt plorantē vidit. eā q̄d brēt introgauit. Et illa. Bone iuuenis velociter equum ascende et fuge. ne mecū piter morias. Cui georgiꝰ. Noli timere filia. sed dic mihi q̄d ꝑ̄stolaris oī plebe spectāte. Et illa. Ut video bone iuueis magīci cordis es tu. sz cur me cū mori desidras. Fuge velociter. Cui georgiꝰ. Hic ego nō discedā donec mihi q̄d habeas intimaꝫ. Cū ergo totū sibi exposuissz ait Georgiꝰ Filia noli timere. q̄a in xp̄i noīe te iuuabo. Et illa. Bone miles mecū ne peas. sed te ip̄m saluare festines. sufficit enī vt sola peaz. nā me liberare nō posses et mecum perires. Bū ꝑ̄ loq̄ret. ecce draco veniēs caput de lacu leuauit. Tūc puella tremefacta dixit. Fuge bone dñe. fuge velociter. Tūc georgiꝰ equū ascēdēs. et cruce se muniēs. draconez ꝓ se aduenientē audacter aggredit. et lanceā fortiter vibrās et se deo cōmēdās ip̄m g̃uit vulnerauit et ad t̄rā deiecit. Dixitq̄z puelle. Proijce zonā tuā in collū draconis nihil dubitās filia. Qd̄ cū fecisset. seq̄bat eā velut mānsuetissimꝰ canis. Cū ergo eū in citatē duceret. ꝑ̄ꝫ videntes p montes et colles fugere cepūt. dicentes. Ue nobꝫ q̄a tā oēs pibimꝰ. Tūc btūs georgiꝰ īuuit eos dicēs. Nolite timere ad ꝫ enī me misit dñs ad vos. vt a penis vos libera

tē draconis. Tātūmō in xp̄m credite. ⁊ vnus q̄sq̄z vestrū baptizet. et draconē istū occidaz Tūc rex et oēs ꝑ̄ baptizati sūt. Btūs autē georgiꝰ euaginato gladio draconē occidit. et ip̄m extra ciuitatē efferri p̄cepit. Tūc q̄ttuor paria boū ip̄m extra ciuitatē in magnū cāpū foras duxerūt Baptizati āt sūt in illa die viginti milia hoīm exceptis puul⁹ ⁊ mlieribꝰ Rex ātin honore btē marie et bti georgij eccliaz mire magnitudinis ꝓstruxit. Be cꝰ altari fōs viuꝰ emanat. cꝰ potꝰ omēs languidos sanat Rex vō infinitā pecuniā btō georgio obtulit. quā ille recipe nolēs pauperibus eā dari p̄cepit. Tunc georgiꝰ regē de q̄ttuor breuit instruxit. s. vt eccliaz dei curā brēt. sac dotes honoraret diuinū officiū diligent audiret et semp pauperuz memor eēt. Et oscula to rege inde recessit. In aliq̄bꝰ tñ libris legit q̄ dū draco ad deuorādū puellā ꝑgeret Georgiꝰ se cruce muniuit. et draconē aggredies interfecit Eo tpe impantibꝰ dyocleciano ⁊ maximiano. sub p̄side daciano tanta p̄secutio xp̄ianoz fuit vt infra vnū mensez. xvij. milia martirio coronarent. Uñ inter tot tormētorū genera multi xp̄ianoz deficiebāt. et ydolis īmolabāt Qd̄ videns sctūs geor. tactꝰ dolore cordis intrinsecꝰ oīa q̄ bēbat disp̄sit. militarez habitū abiecit. xp̄ianoz habitū induit. ⁊ ī medium p̄silies exclamauit. Oēs dij gētiū demonia. dñs aūt celos fecit. Cui p̄ses iratꝰ dixit. Qua p̄sūptione audes deos nrōs demōia appellare. Dic tñ vnde es tu aut q̄ noīe vocaris. Cui georgiꝰ ait. Georgiꝰ voco⁹ ex nobili capadocū p̄apia ortꝰ ⁊ Palestinā xp̄o fauēte deuici. sz oīa debui vt puire possez. liberius ꝺo celi. Cū aūt p̄ses eū ad se īclinare nō possz iussit eū in eculeū leuari. et mēbratī corpꝰ eꝰ vngul⁹ laniari. Appositis īsup ad lata facibꝰ patētibꝰ viscez rimis sale plagas eiꝰ fricari iussit. Eadē nocte dñs cū īgēti luīe ei appuit. ⁊ ip̄z dulciter ꝓfortauit. Cui melliflua visiōe et allocutōe sic ꝓfortatꝰ ē. vt p nichilo ducerz cruciatꝰ Videns daciā⁹ q̄ eū peīs superare ñ possz q̄ndā magū accersiuit. eiq̄z dixit. xp̄iani suis magicis artibꝰ tormēta ludificāt. ⁊ deoz nrōrū sacrificia puipēdūt. Cui magꝰ Si artes eiꝰ superare nequero. capitis reꝰ ero. Ip̄e ma

leficijs suis iniectis.z dor suor noib⁹ iuocatis.venenū vio imiscuit.z sctō geor. sumēdū porrexit.ꝙ qđ vir di signū crucis dedit.bausto qz eo nil lesiōis sēsit. Rursū mag⁹ porre fort⁹ venenū imiscuit. Qđ vir di signo crucis edito sine lesiōe aliq totū bibit. Q° viso mag⁹ statī ad pedes e⁹ cecidit.veniā lamētabl⁹ petijt et sexpianū fieri postlauit. Quē mox iudex dcollari fecit. Seqnti die iussit geor. poni ī rota gladijs bis acutis vndiqz circūsepta.sz statī rota frāgit.et geor. illes⁹ penit⁹ īuei tur. Tunc irat⁹ iussit eū in straginē plūbo liq facto plenā pijci. Qui facto signo crucis in eā itrauit.sz vtute di cepit ī ea q̄si ī balneo refoueri. Qđ vidēs dacian⁹ cogitauit eū emollire blādicijs.quē minis superare nō potat.vt tormētis diritqz illi. Vides fili georgi q̄nte māsuetudīs sūt dij nrī. q̄ te blasphemuz taz patient̄ sustinēt.pati nibilō⁹ si querti volueris īdulgere. Age g⁹ dilectissīe fili qđ hortor vt superstitiōe relicta dijs nris sacrifices vt magnos ab ipis z a nob̄ pleqris honores. Cui geor. subridēs ait. Ut qđ a pncipio nō mag⁹ persuasisti blādis smōib⁹ q̄z tormētis. Ecce pat⁹ sū facere qđ hortaris. Hac pmissiōe dacian⁹ delus⁹ let⁹ efficit. Jussitqz sub voce pconis vt oēs ad se quenirēt.et geor. tādiu reluctātē tādē cedre z sacrificare viderēt. Ornata igitur tota ciuitate p gaudio.cū geor. ydolor tēplū sacrificatur⁹ intraret.et oēs ibidē gaudētes astarēt.flexis genib⁹ dñz exorauit. vt tēplū cū ydol' sic oio destrueret q̄ten⁹ ad sui laudē z ppli quersiōz nibil de eo penit⁹ remaneret. Statiqz ign̄s d celo descēdēs.tēplū cū dijs et sacerdotib⁹ cremauit.terraqz se apiens oēs eor reliq̄as dglutiuit. Hic exclamat ābro.ī pfatōe d.geor. fidelissim⁹ miles xpi dū xpianitat̄ pfessio silētō tegeret̄.sol⁹ inēt xpicolas ītrepid⁹ dei filiū ē pfess⁹. Cui et tātam pstātiā grā diuīa pcessit vt et tyrānice ptātis pcepta ptēneret.et inūerabiliū nō formidaret tormēta penar. O felix et inclit⁹ dñi plator quē nō solū tpal' regni blāda nō psuasit pmissio.sz plecutore delusō siml' acror eius portēta ī abissū detecit. Hec ābro. Hoc audiens dacian⁹ geor. ad se adduci fecit eiqz dixit. Que st̄ maleficia tua pessie boim q̄ tātū facin⁹ cōmisisti. Cui geor. Nō credas me nō sacrificare sz mecū pge z iter me īmolare vide. Cui ille. Intelligo fraudē tuā. qr vis me facere absorberi.sic tēplū et dos meos absorberi fecisti Cui geor. Vic mihi miser. dij tui q̄ se iuuare nō potuerūt qūo te iuuabūt Ira e⁹ rex nimis dixit alexādrie yror sue. Beficiens moriar. q̄a ab ꝟ boie me supatū cerno. Cui illa Tyrāne crudel' et carnifex. nūq̄d nō dixi tibi sepi⁹ ne xpianis molest⁹ eēs. q̄a de⁹ eor pipſ pugret.et nunc scias me velle fieri xpianā. Stupefact⁹ rex ait. Heu pdolor. nunq̄d et tu es seducta. Fecitqz eā per capillos suspēdi.et flagellis durissime cedi. Que dū cederet dixit geor. Georgi lumē veritatis.quo putas perueniam.nondū aqua baptismi renata. Cui geor. Nihil belites filia q̄a sanḡnis tui effusio baptismus tibi reputabit̄ et corona. Tū cilla orās ad dñm emisit spūz. Hinc attestat ābro.in pfatiōe di. Ob ꝟ et gētiuz regia persar. crudeli a viro dictata sentētia.nondū baptismi gratiaz consecuta gloriose passionis meruit palmā. Unde nec dubitare possum⁹ q rosea perfusa sanḡnis vnda.reratas poli ianuas īgredi meruit regnūqz possidere celorū. ꝟ amb. ¶ Sequenti vero die geor. talē accepit sniaz.vt p totā citatē traberet̄.postmodo capite punire tur. Orauit aūt ad dñm.vt q̄cūqz ei⁹ iploraret auxiliū petitiōis sue pleqret̄ effectū. Divina aūt vor ad eū veit.q sic fieret vt orauit Cōpleta orōne capitis abscisiōe martiriuz cōsūmauit sb dyocl'.et maxiano.q̄ cepūt circa ānū dñi.cclxxxvij. ¶ Dacian⁹ aūt cū d loco in q̄ decollat⁹ ē ad palaciū redirz. ign̄s de celo cecidit et ipm cū mistris suis psūpsit Refert greg. turonēs q cū q̄dā q̄sdā reliq̄as sancti geor. deferēt.et ī q̄dā oratorio hospitati fuisset. mane nullaten⁹ capsā mouere potuerūt.donec ibidē reliq̄ar pticulā dimiserunt ¶ Legit in historia antiochena q cū xpiani ad obsidēdū bierlim pgerēt.q̄dā iuuenis speciosissim⁹ cuidā sacerdoti appuit q̄ sctūz georg. Ducē xpianor eē se dicēs.monuit vt eius reliq̄as secū in bierl'z deportarēt.et ipe cū eis eēt. Cū aūt bierlim obsedisset.et saracenis resistētibus p scalas ascēdre nō auderēt.btūs

geor̄ g. armis alb̄ indut⁹. et crúce rubea insignit⁹ apparuit. inuẽs vt p⁹ se securi ascẽdẽret. et ciuitatẽ obtinerẽt. Qui ex ꝟ aiati ciuitatẽ ceperũt. et saracenos occiderũt.

De scō marco euãgel. LVII A

Marc⁹ interpretatur Sblimis mãdato. cert⁹ ꝺcliat⁹ ⁊ amar⁹. Sblimis mãdato rõe pfectõis i vita. qa ñ solũ ꝓuauit mãdata cõia sz eć sblimia. sic sẽ ꝓsilia. Cert⁹ rõe certitudis i doctria. qz docẽ nã euãgelij sui certã tradidit vtpote quaz a petro magistro suo didicit. Declinat⁹ rõe p funꝺ hũilitatis. Mã ppẽ nimiã hũilitatem pollicẽ sibi ãputasse ꝺr. vt sacerdotio repbus hrẽt. Amar⁹ rõe acerbitatis pene. qa vbiqz pcitatẽ tract⁹ fuit et int̄ ꝟ tormẽta spũz tradidit. vl' marc⁹ ꝺr a marto qꝺ ẽ malle⁹ maior. q qꝺẽ eoꝺẽ ictu ferzũ domat. melodiã gñat. incudem firmat. sic marc⁹ vnica doctna sui euãgelij domat hereticor̄ pfidiã. dilatat laudẽ diuinã. ꝓfirmat eccliaz.

Marc⁹ enãgelista. leuitic⁹ genere ⁊ sacerdos. petri apl̄i in baptismate filius. atqz in diuio ꝓmõe discipl̄s cuz ipo beato petro romã pfect⁹ ẽ. Cũ aũt petr⁹ ibidẽ euãgeliũ pdicaret rogauerũt fideles q erãt rome btũz marcũ vt euãgeliũ ad perpetuã fideliuz memoriã deberet ꝓscribere Qꝺ ille qꝺẽ vt ex ore magistri sui beati pet̄ audierat. fiꝺli stilo ꝓscꝑsit. Ipetr⁹ aũt illꝺ diligẽter examinãs vbi oĩ vitate plenũ ꝓsperit. recipiẽꝺũ ab oĩb⁹ fidelib⁹ cõpbauit. Videns aũt petr⁹ marcũ ꝓstãtẽ in fide. ipm aqlegiaz destinauit. vbi vbũ ꝺi pdicãs inueras gentiũ mltitudies ad fidẽ xpi ꝓuertit. ac euãgeliuz suũ silr ibiꝺ ꝓscꝑsisse dicit. qꝺ quidẽ vsqz bodie i aqlegiẽsi eccia oñdit⁊ ꝺuotiõne ꝓgrua reꝓuat. Tandẽ btũs marcus aqlegiensem ciuem. s. ermagoraz quẽ ad fidem xpi cõuertit romã ad beatũ petrũ adduxit vt eũ in aqlegie epm ꝓsecraret. Suscepto itaqz ermagoras pontificatus officio. cũ aqlegiẽsẽ eccias optime gubnasset. tandẽ ab infiꝺlib⁹ capit. et ibidẽ martirio coronat. Marc⁹ vo a btõ petro alexandriã missus ẽ. et ibi pm⁹ vbũ ꝺi pdicauit. In pmo aũt introitu suo alexãdriam vt ait philo diligentissim⁹ iudor̄ maxia multitudo in fide et ꝺuotione ⁊ cõtinentie obseruatione adunata est. Papias qz hieropolitanus eps valde preclara ei⁹ pconia pcipuo ꝺlucidat stilo. Petrus vo damiani sic ait ꝺ eo. Tantã eidẽ deus apꝺ alexãdriã gratiam progauit. vt oẽs q tunc ad fiꝺi rudimẽta cõfluerẽt. mor̄ p ꝓtinẽtiaz ac totiꝰ sancte cõuersationis instantiam tanqz ad monastice pfectionis fastigiũ puolarẽt. ad qꝺ nõ solum miraculor̄ ꝓdigijs. nõ solũ pdicatiõis eloq is. sed etiã eximijs puocabat exẽpl̄. Et infra. Factũ est autẽ vt p⁹ morẽ ad ytaliã deinde lit reuersus. vt ẽra in q datũ est sibi euangeliuz scribere sacras mereat ei⁹ reliqas possiꝺre. Btã eso alexandria triũpbali ꝟ sanguine purpurata. felix et tu ytalia corpis b⁹ thesauro diues effecta. ¶ Tante autem hũilitatis ꝺr fuisse vt pollicẽ sibi amputauerit ne ad ordinẽ sacerdotij posset humano iudicõ pmoueri. Uerũtamẽ dispositio dei et auctoritas scti petri ꝓualuit q ipm alexãdriã epz destinauit. Mor̄ autẽ vt alexãdriã est igressus. subito calciamentũ eius ruptũ est atqz solutũ. Qꝺ in spũ intelligẽs ait. Vere expeditũ fecit dñs iter meũ. nec me sathanas impedire poterit quẽ ab opib⁹ mortuis dñs iã absoluit. Videẽs aũt marc⁹ quẽdaz vet̄a ꝓfuentẽ. eidẽ calciamẽtũ tradidit corrigendum Qꝺ cum faceret. sinistram manum grauit vulnerauit ac fortiter exclamare cepit. vnus deus. Quo audito vir dei ait. Vere ꝓsperũ fecit dominus iter meũ. Factoqz luto ex sputo manuum eius vnxit. et continuo sanitatẽ recepit. Videns homo ille tantã e⁹ efficaciã in domũ suam illũ introduxit. et qs eẽt. vel vnde pcũctari cepit. At ille se dñm iesu xpi seruuz ꝓfessus est. Cui ille ait. Uellem ego viꝺre eũ. Et marcus Ego eum tibi demõstrabo Incipiensqz marcus xpm ei euangelizauit ⁊ ipum cum tota domo sua baptizauit. Audientes autẽ viri ciuitatis illius quendã galileum q deor̄ sacrificia cõtẽneret aduenisse ei insidias posuerũt. qꝺ ille ꝓgnoscẽs boiez illũ quẽ curauerat q ꝺicebat̄ anian⁹ ibidẽ epuz ordinauit. ⁊ ipe pẽtapolĩ prexit. ⁊ cũ ibiꝺ duobus annis lẽtissz iterum alexandriam redijt. qui et iuxta mare in rupibus ecclesiam ꝓstruxerãt in loco q ꝺr bucculi. et fideles ibi

De sancto Marco euangelista.

dē mltiplicatos inuenit. Ipdōtifices ät tēplorū eū cōprehēdere conabāt. Cū aūt in solēnitate paschali btūs marc⁹ missā celebraz. cōuenerūt illuc oēs. z funē i collo e⁹ misso ipz p citatē trahebāt dīntes. Trabam⁹ bubalū ad loca bucculi Carnes ät e⁹ i trā fluebāt. z sanḡne lapides rigabāt. Ipdost boc i carcere recludit. et ibidē ab ágelo cōfortat. Sed z ipe dñs ihesus christ⁹ eū visitauit eūqz confortauit dicēs Pax tibi marce euāgelista meus noli timere. qz ego tecū sum vt eruā te. Mane ergo facto funē iterū collo ei⁹ immittūt z buc illucqz raptim eū ptrabūt exclamātes Trahite bubaluz ad loca bucculi. Ipse aūt dū traheret grās agebat dicēs. In man⁹ tuas cōmēdo spūz meū. Et ꝟ dicēs spūz exalauit sub nerone q̄ cepit circa ānū dñi. lvij. Cū ät pagāi eū vellent cōburere. subito aer turbat grādo erorit. tonitrua itonāt. fulguraqz corusc̄at. itavt q̄libz euadere nitēt. z sāctū corp⁹ ei⁹ rapuerūt. z in ecclia cū oī reuerētia sepelierūt ¶ Fuit autē forma bti marci bmōi. Lōgo naso. subducto supcilio. pulcris oculis. recaluaster plixa barba. habitudinis optīe. etatis medie. canis aspⁱ⁹ affectōe ptinēs grā dei plen⁹. Btūs aūt ābrosi⁹ de eo sicait Duz btūs marc⁹ inumeris coruscaret miraculis ptigit vt sutor cui calciamētū tradiderat corrigēdū. sinistrā sibi i ei⁹ labore ptūderet manuz. Hic cū iflicto vulnere vn⁹ deus clamauit. dei famul⁹ audiēs let⁹ affuit. lutū ex sputo factū accepit. eiusqz manū inūxit. sanamqz ilico reddidit. z labori tradidit. illius nempe cuius pdicabat euāgeli. siḷ imitat̄ miraculū. ceci videlicz a natiuitate illumiati a dño factū. Hec ābrosi. ꝟ ¶ Anno abi carnatione dñi. ccccl xviij. tēpe leonis impatoris. z veneti corpus sci marci d alexādria trā stulerūt. vbi ecclia i bonore sci marci mire pulcritudinis fabricata ē Quidā nāqz mercatores veneti q̄ alexādriā prexerāt duos p sbros custodes corpis sci marci pcib⁹ z pmissionib⁹ iduxerūt. vt occulte corp⁹ illud tolli pmitterēt. z venetias trāsportarēt. Dex cū corp⁹ d tumlo leuaret. tāt⁹ odor totā alexandriā sic pfudit. vt oēs vñ tāta pdiret odoris suauitas mirarent ¶ Cū ät nauigarēt. z q̄liter corp⁹ sci marci d ferrēt alijs nauib⁹ reuelassēt. vn⁹ illoxait. Forsitā alic⁹ egiptij corp⁹ vob datū defertis. z sci marci corp⁹ vos deferre putatis Cōtinuo igit nauis i q̄ erat corp⁹ sci marci p seipaz mira celeritate se vtit. z in nauē in q̄ ille residebat insurgēs lateris p tē fregit nō pus illā dimittēs donec omēs sibidē corp⁹ eē bti marci credre acclamarent E ¶ Cū q̄dā nocte nauel cursu velocissimo ducerent. z naute tēpestate p̄q̄ssati. z tenebs obuoluti q̄ pgerēt ignorarēt. sctus marcus cuidā monacho custodi corpis sui apparuit di. Dic boib⁹ istis vt velocit vela deponant qz nō lōge a tra distāt. Quib⁹ depositis mane facto se iuxta q̄ndā insulā inuenerūt. Derū cū plitora diuersa trāsirēt. z sciūz thesaurū oīb⁹ occultarēt. venientes incole cōclamabāt. O q̄z beati estis q̄ sci marci corp⁹ portatis. Finite vt ipz supplicit adorem⁹. ¶ Qui dā nauta adhuc oīno incredul⁹ a dēmone arripit z tādiu vexat donec ad corp⁹ sci adduct⁹ se credre p̄fiteret. Qui libat⁹ gl'am dō dit et btūm marcū in deuotōe magr discepsbabuit ¶ Quodā tpe dū corp⁹ sci marci itra q̄ndā colūnā de lapidib⁹ marmoreis factā paucis p̄scijs eēt repositū vt ibi cauti⁹ seruaretur. Ptigit vt testib⁹ illis ex hac luce sublatis nemo vbi nā sctūs eēt thesaur⁹ possz cognoscere. nec aliqb⁹ indicijs inuenire Fit ex ꝟ plāct⁹ in clericis. desolatio ingēs i laycis. meror imminet vniuers. Formidabat siqdē plebs deuota ne p̄dōn⁹ tā inclut⁹ furtiue fuisset sblat⁹ Ideoqz ieiuniū solēne indicit. pcessio solēnior ordinat. Et ecce cūctis videntib⁹ et stupēti b⁹ lapides a colūna psiliūt. et arcbā vbi corp⁹ e⁹ latebat oībus euidēt oñdūt. Dox d uotas laudes agūt creatori oīz q̄ suū eis dignat⁹ ē reuelare p̄dōnū. Sicqz dies illustrata tāti pdigij gl'a singul'annis decurrētibus posteris fit festiua. ¶ Inueis q̄dā cācri morbo i mamilla vmib⁹ corrodētib⁹ cruciat⁹ cepit beati marci suffragia mente iplorare deuota. z ecce sibi dormiēti q̄dā pegno habitu insignit⁹ apparuit. q̄ gdu p̄cito aliq̄ pgere videbatur. Qui ab eo introgat⁹ q̄s eēt et q̄ taz velocit festinaret. marcū se ee asseruit. q̄ tam velocit pergeret. et cuidam naui se inuocanti piculo subueīret. extēsaqz manu infirmū tetigit. q̄ mane euigilās penitus se sanatum

sensit. Post modicū nauis illa portuz venetiaz intrauit. narrās z suū piculum z marci adiutoriū Pro vtriusqz igit bñficio deo gr̃i arū actio exoluit. z i scō suo marco de⁹ mirabilis p̄dicat. ¶ Bū q̄dā mercatores veneti supra q̄ndā nauē saracenoꝝ alexādriā pgerent. z imminēs piculū euidēter viderēt. mox sup scapbā ascendūt. z funē p̄cidūt. Statim qz nauis illa fluctuū inūdatōe pijt z vniuersos saracenos vnda vorax inuoluit Un⁹ aūt ex eis btūm marcū inuocās voto q̄ potuit se astrīxit. q̄ si suū sibi Pferret auxiliū. z sacrā baptisma suscipet. z ip̄i⁹ limia visitaret. Mox sibi vir splēdid⁹ q̄dā apparuit. q̄ ereptum ō fluctib⁹ i scapba cū ceteris collocauit. Ille aūt alexādriā veniēs sz liberatori suo in gr̃us exist̄ēs. nec scī marci festinat ad lumina. nec nostre fidei suscipit sacramenta. Cui denuo marc⁹ appuit z ip̄m ō sua in gr̃itudīe increpauit. ¶ Rediēs igit ad se venetias venit. z ibi dē sacro baptismatis fonte renat⁹ z marcus appellat⁹. z i christū pfecte credidit. z i bonis opib⁹ vitā finiuit ¶ Vir q̄dā dū i sūmitate cāpanilis scī marci ō venetijs q̄ddā opis exerceret subito cadit improuide. mēbratiz toto corpe laniat⁹. In ip̄o tñ casu suo scī marci nō immemor. ei⁹ patrocinū implorauit. Qui cadēs ex insperato cuidā ligno pminēti substitit. z dato fune ille⁹ euasit. z ad op⁹ pristinū Psumm āduū deuot⁹ assurgit ¶ Qui dā cuiusdaz nobil' puncialis tpaliter suus dū voto astrict⁹ corp⁹ scī marci visitare vellet. sz a dño suo licētiā obtinere ñ possz. tādez timorē carnalis dñi timori celestis postpo: suit. z insalutato dño ad sanctū visitādū deuot⁹ accessit. Qō dñs egreferēs. ip̄m reuersum exocularī māduauit. Fauēt q̄ntoti⁹ crudeli dño crudeliores satellites. z ōi famulus scūm marcū inuocātē ad terram p̄sciūt. et acutos palos ocul' effodiēdis apponūt. Sz nihil palor Pficiebāt conamīe. qa in se tabescebāt subita fractiōe. Jubet igit vt securib⁹ crura frāgant. z pedes p̄cidāt. sz indomabile ferrū securiuz ptin⁹ mollescit i plūbū. Jubz malleis ferreis os z dētes Ptūdi. sz ferrū sue vīutis obliuiscit z ōi potentia bebetat. Qō dñs videns z stupēs venīā petijt. z cū seruo se pulcrū scī marci deuotiōe sedula visitauit. ¶ Biles q̄dā in plio sic vulnerat⁹ in brachio vt man⁹ a brachio depēderet adeo vt ip̄az p̄ cidendā medici z amici Psulerēt. Ille vo erubescēs fieri manc⁹ q̄ Psueuit haberi tā pbus manū in locū suū restitutā pānis siue medicamētis ligari fecit. Inuocauit igit bti marci suffragia. z man⁹ Ptinuo fuit sanitati pristine restituta. sola tñ cicatrix remāsit. z in tāti miraculi testimoniū. z i tal' bñficij monimētū ¶ Vir q̄dā de ciuitate mātue falso ab iuidis accusat⁹ i carcere est reclusus. Qui cū xl. dies pegisset ibidē. z nimio afficeret tedio. tandē triduano ieiunio se macerās bti marci patrocinū inuocauit. Qui sibi apparens. iubet vt de carcere secur⁹ abscedat. Ille vero dormitās p̄ tedio neglexit parere iussionib⁹ sancti. existimās illusionib⁹ se deludi. Bein de scdo z tādē tertio sibi appuit. z eadē sibi iperauit. Qui ad se rediēs. z hostiū apertuz Pspiciēs. de carcere secur⁹ exijt. z istar stupe cōpedes mox Pfregit. Jbat igit die media p mediū custodū. ceteroꝝ q̄z oīum. ita vt ip̄e cūctos videns a nemīe videret Qui veniens ad scī marci tumulū. exoluit deuote debitū grāy. ¶ Cū totā apuliā sterilitas māg̃ iuaderet. nec terrā illā bñdictōis pluuia irrigaret reuelatū ē q̄ tali plaga p̄cuteret eo q̄ ibi scī marci festiuitas ñ coleret Bū igit sctūm marcū inuocarēt. z festū ei⁹ festiue se celebraturos p̄mitterēt. sterilitatē ab eis marc⁹ depulit. z insup abū dantiā mīstrauit. dans eis salubrē aerē z pluuiā Pgruentē ¶ Circa ānū dñi. Mccxlj. apud papiā in Puentu ordinis fratrū p̄dicatoꝝ. fuit q̄dā frater. religiose ac sancte vite noīe iulian⁹. natōne fauētin⁹. iuuenis corpe. sz can⁹ mēte q̄ infirmitate vltīa elaborās cū pore dom⁹ sup statu suo requisiuisset. et ille mortē vicinā sibi imminere diceret. statim facie exhilarat⁹ z manib⁹ ac toto corpe applaudēs. clamare cepit. Bate lo: cum fratres. quia p̄ nimia leticie abū dātia aīa tā p̄siliet extra corp⁹ ex eo q̄ tā iocūdos rumores audiui. Et eleuatis i celū manib⁹ dicere cepit. Educ ō carcere aīaz meā ꝛc. Infelix ego hō q̄s me liberabit ō corpe mor. h⁹ Int̄ hec ille leui sōno obdormiēs. vidit beatuz

marcū ad se venisse. ⁊ se iuxta ei⁹ lectuz collo casse. et ecce vox ad eum di. Quid ibi agis o marce. Et ille. Ad moriēdē accessi istū. q⁹ dō ei⁹ ministeriū est acceptū. Et itex vox ad eū. Quare inē ceōs sctōs ad eū maxīe tu veīsti Et ille. Quia ī me speālez duotionē habuit. et locū vbi corp⁹ meū q̄escit duotiōe sedula visitauit. et iō veni eū in hora sui exit⁹ visitare. Et ecce q̄dā albati totā domū īpleuerunt Quib⁹ ait marc⁹. Quare huc venistis. Et illi. Ut isti⁹ aīaz in ꝓspectu dñi pñtem⁹ Eui gilās aūt p̄dict⁹ frat̄ p ꝓre dom⁹ a q̄ ego ista audiui. ꝓtinuo misit ⁊ oīa q̄ vidrat sibi recitās. cū mlto gaudio ī dño felicit obdor; mīuit.

LVIII.

De sancto marcellino papa

Marcellinus annis ix. et mēsib⁹. iiij. romanā eccliaz rexit. Hic iussu dyocleciani ⁊ maximiani capitur. et ad sacrificā dū adducit. Cū aūt nō assentiret. et ex ℟ diuersox tormentox genera sustinere deberet. metu passionis duo ḡna incensi in sacrificio posuit. Tūc magna ad est ifideliū leticia. sz fideles ingēs tristitia percussit. Uerūtn capite infirmato fortiora mēbra resurgūt et minas ꝑncipū ꝓpulpendunt Tūc fideles ad sūmū pōtificē ꝓuenūt. ⁊ ipz plurimū redarguūt. Qd ille cernēs. in ꝓcilio epox se suꝑposuit iudicādū. Ad quē illi. Absit vt sūm⁹ pontifex ab aliq̄ iudicet. sz tu in te collige cāz tuā. et ꝓpo ore te diiudica Ipe autē iaz penitēs plimū īgemuit. et seipm depo suit. sed tn eū oīs tba iteruz reelegit. Qd cesares audiētes. itex eū capi fecerūt. ⁊ dū nul laten⁹ sacrificare vellet eū decollari manda uerūt. Et itex creuit furor bostil. vt infra mē sez. xvij. milia xp̄ianox ꝑimerent. Marcellinus autē dū decapitari deberet se xp̄iana sepulta īdignū ee asseruit. ⁊ iō oēs q̄ se sepelire ꝑsumerēt. excōicauit Quappt corp⁹ ei⁹ īsepultū. xxv. dieb⁹ remānsit. Ad⁹ ℟ btūs petr⁹ apl's marcello succesSori ei⁹ apparuit dicens Frater marcelle quare non sepelis me. Cui ille. nonne dudum sepultus es domine Cui apl's. Ne insepultum reputo q̄z diu marcellinū insepultuz vidro. Cui ille. Nōne dñe

nosti q̄a ille oēs q̄ eū sepelirēt anathema tiza uit. Cui petr⁹. Nōne scꝑtū est. q̄ se būiliat ex altabit. vñ ℟ attēdre dbuisti. Uade igit ⁊ ipz ad pedes meos sepelias. Qui statī iuit ⁊ ius sa laudabilit cōpleuit.

LIX

De sancto vitali.

Vitalis quasi viuens talis. q̄a qualis viuebat exterius in ope. talis erat int⁹ in corde. Uel vitalis a vita. vel vitalis viuēs alis. i. tuēs se alis vtutū Ipse enī fuit tanq̄z vnū de aīalib⁹ dei q̄ vidit ezechiel. bñs in se q̄ttuor alas. s. alaz spei qua volabat in deū. alā timoris q̄ volabat in īferū. alā cogītionis q̄ volabat in seipm. Eius passio ī libello geruasij et ꝓtasij repta fuisse putatur.

Vitalis miles ꝓsularis. ex valeria vxore geruasiuz et ꝓtasiuz genuit. ℟ cuz paulino iudice rauēnā ingressus. cū quēdam ibidē xp̄ianū medicū nomīe vsicinū. p⁹ multa tormētox genera iussuz decollari videret. ⁊ ille medic⁹ nimiū expauitz exclamauit ad eum sctūs vitalis dicēs. Noli frater vsicine medice q̄ alios curare ꝓsueuisti teipum eterna morte occidere. et q̄ ad palmā martirij ꝑ multas passiones venisti noli coronā amittere tibi a dō parataz. Qd vsicin⁹ audiēs ꝓfortat⁹ est. ⁊ de pauore suo penitēs martiriū libent̄ accepit. Sctūs autē vitalis eū honorifice sepelire fecit. et p⁹ ℟ ad paulinū dñz suū vltra venire ꝓtēpsit. Ille vo nimiū indignat⁹. tū q̄a ad se venire noluit. tū q̄a vsicinū sacrificare volentē retraxit. tū q̄a xp̄ianū se eē ostendit. iussit euz in eculeuz leuari. Cui dixit vitalis. Stultissim⁹ es si me putas decipe quia alios semper studui liberare. Et ait paulin⁹ ministris. Ducite eū ad palmā. ⁊ si sacrificare noluerit. foueā ꝑfundissimā donec puenerit is ad aq̄z ibidē facite ⁊ ibi eū viuū ⁊ supinū sepelite Qd et fecerūt ⁊ btūz vitalē ibidē viuū sepelierūt sub nerone q̄ cepit circa ānū dñi. lvij. Sacerdos autē q̄ ℟ ꝓsiliū dederat. statī a demone arreptus ꝑ septē dies insaniēs. in illo loco exclamabat dicens: Incendis me sancte vitalis. Die aūt

septima in flumē a dmone ꝓcipitat⁹ misera bilit expirauit. Uxor aūt scti vitalis cum mediolanū rediret. iuenit q̄sdaz idolis imo⁊ lātes. Qui cū eā hortarent vt idol' immolata comederet, rndit Christiana sū. non lz mihi de vris sacrificijs māducare. Qd illi audiētes. tā dire eā vberauerūt q̄ boies sui q̄ cuz ea erāt vsqz mediolanū eā semiuiuā dduxerūt. vbi ifra triduū felicit migrauit ad dnm.

LX

De virgine quadam antiochena.

Virgo quedam fuit antiochie c⁹ hist oriaz. Amb. in. ij. li. d vginib⁹ recitat in hꝫ vba. Antiochie nup vgo q̄dā fuit fugitās publici vis⁹ ostētationē. Bz q̄ magḡ viroꝝ vitabat od'os incēdebat affect⁹ eo ap̄li⁹ ipudicos. Ipsa dulcitudo eni audita nec visa pl⁹ desidrat duob⁹ stimul' cupiditatū amoris et cognitionis duz et nihil occurrit qd min⁹ placeat. ⁊ pl⁹ putat ee qd placeat. qd n̄ idex ocul⁹ explorat. sz anim⁹ amator exoptat. Itaqz sctā vgo ne diuitus aleret potiēde spes cupiditatis. integritatē pudoris pfessa sic restrinxit impbox facies. vt tā nō amaret sz pōret. Ecce psecutio. Ipsa puella fugere nescia. etate pauida. ne incideret in insidiatores pudoris. aīm ad vrutē pauit tā religiosa vt mortē nō timeret. taz pudica vt mortē expectaret. Uenit eniz corone dies maxia oim expectatio. pducit puella dupl'r pfessa certamē et castitatis ⁊ religionis. Bz vbi vidit ꝓstātiā pfessionis. metū pudoris patā ad cruciat⁹. erubescētē ad aspect⁹ excogitare ceperūt quēadmodū spe castitatis religionē tollerēt. vt cū id abstulissēt qd erat ap̄li⁹ etiā id eripēt qd derelinqrēt. Aut sacrificare vginē. aut lupanari pstitui iubēt. Quomodo colūt deos suos q̄ sic vidicāt. aut quē admodū ipi viuūt q̄ ita iudicant. Hec puella nō q̄ de religione ambigeret. sz q̄ de pudore trepidaret ipa secū inqt. Quid agim⁹ hodie aut martyr. aut vgo. alta nob inuidet corona. Bz nec vginis nomē agnoscit vbi vginitatis autor negat. Nā quēadmodū vgo si meretrē colas. Quēadmodū vgo si adulterꝫ diligas. Quēadmodū vgo si amorem petas Tolerabili⁹ est mētē vginē q̄z carnē habere. Utrūq; bonū si liceat. et si nō liceat. saltē nō hoī caste sed deo simul. Et raab meretr fuit. sed postq̄z dño credidit salutē inuenit. Et iudith se vt adultō placeret ornauit. q̄ tn̄ qa ꝑ religione nō amore faciebat. nemo eā adulterā iudicabat. Bn̄ successit exēplū. Naz si illa q̄ se cōmisit religioni et pudorez fuauit. et patriā fortass et nos fuādo religionē fuabim⁹ et castitatē. Qz si iudith pudicitiā religioni ꝑferre voluisz. pdita pata etiā pudicitiā pdidisset. Ita qz talib⁹ informata exēpl' simil aīo tenēs vba dn̄i. qb⁹ ait. q̄ cūq; pdiderit animā suā ꝓpter me inueniet eā. fleuit et tacuit ne eā vel loquētē adult audiret. nec pudorif elegit iniuriā. sed xp̄i recusauit. Estimate vtrū adultare potuerit corpe q̄ nec voce adulterauit. Jā dudū verecūdebat oro mea. ⁊ q̄si adire gestoꝝ seriē crīosaz atq; explanare. formidat. Claudite aures vgines dei. ducit puella dei ad lupanar. Bz apite aures vgines dei. vgo pstitui pōt. adultari nō potest. Ubicūq; di vgo ē tēplū di est. nec lupanaria ifamāt castitatē sz castitas et loci abolet ifamiā Ingēs petulātiū ꝯcurs⁹ fit ad fornicē. Biscite martyꝝ miracula sctē vgines. Biscite horū vocabula. Claudit int⁹ columba. strepūt accipitres foris. Certāt singuli q̄ ꝑdā ꝓmul iuadat. Illa manib⁹ ad celū leuatis. q̄si ad domū orōnis venisset. nō ad libidinis diuersoꝝ. xp̄e inqt domuisti vgini feros leones. potes domare etiā boīm feras mentes. Chaldeis rorauit ignis. iudeis sese vnda suspēdit. misericordia tua nō nata sua. Susāna ad supplicū genua flexit. et de adulteris triū pbauit. Struit dextra q̄ tēpli tui dona violabat. Nunc templum ipsuz attrectatur tuū. ne patiaris incestum sacrilegij. qui non passus es furtum. Benedicatur et nunc nomē tuum. vt q̄ ad adulterium virgo veni. virgo discedam. Uix compleuerat orationem. et ecce miles specie terribilis irrupit. quemadmodum virgo tremuit. cui populus tremēs cessit. Sed illa non immemor lectionis. Et daniel inqt supplicū susanne spectaturus aduenerat. et quā ꝑ's dānauerat vnus ab

De uirgine quadam antiochena.

soluit. Potest et in ꝟ lupi habitu ouis latere. Habet et xp̄s milites suos q̄ etiā legiōes bz. Aut fortasse pcussor intrauit. ne vereariſ aia et tales solēt martyres facere. Ō vgo fi des tua te saluā fecit. Cui miles. Queso ne paueas sozor. huc veni saluare aiaz nō pōre Serua me vt ipa fueris. Quasi adulēt gressus si vis martir egrediar. Vestimēta mutem⁹. Cōuenīt mea tibi. et tua mihi. sz vtra qz xp̄o. Tua vestis me vex militem faciet. et mea te vginē. Bñ tu vestieris. ego meli⁹ exuar. vt me pſecutor agnoscat. Sume habitū q̄ abscōdat feminā. trade q̄ consecret martyrē. Indue clamidē q̄ occultet mēbra vgis. et fuet pudorē. sume pileū q̄ tegat crines. abscōdat ora. solēt erubescere q̄ lupanar intrauerūt. Sane cuz egressa fueris. ne respicias retro. memor vxoris lothē q̄ naturā suā. qz impudicos licz castis oculis aspexit. amisit. nec vereare ne q̄d peat sacrificō. Ego p te hostiā deo me reddā. tu p me militem xp̄o bñs bonam militiā castitatis. q̄ stipendijs militat. sēpitēnis. lozicā iustitie que spūali munimīe corp⁹ induat. scutū fidei q̄ vuln⁹ repellat. galeā salutis. Ibi enī ē p̄sidiū nostre salutis vbi est xp̄s. q̄niā mulieris caput est vir. vginuz xp̄s. Et inī ꝟ vba clamidē exuit suspectus ñ adhuc habit⁹ et pſecutoris et adulteri. Virgo ceruicē. clamidē cepit miles offerre Que pōpa illa. que ḡtia. cū in lupanari de martyrio certarēt. Addant pſone miles z vgo Hē dissilēs inī se nata. sz dei miseratōe pſilēs. vt cōpleat oraculū. Tūc lupi z agni simīl pascētur. Ecce agna et lup⁹ nō solū simīl pascunt. sed etiā īmolant. Quid pīa. Mutato habitu euolat puella de laqō. iam non suis alis. vtpote q̄ spūalib⁹ ferebat. Et q̄d nulla vnq̄z viderūt secula. Egredit de lupanari vgo xp̄i At illi qui videbāt oculis. et non videbant corde. ceu raptores ad agnam lupi fremere ad predaz. vnus q̄ erat īmodestior introiuit. Sed vbi hausit oculis rei textū. q̄d boc īquit est. puella ingressa est vir videtur. Ecce nō fabulosū illud cerua p vgine. sed q̄d vex est miles ex vgine. Et etiā audierā z nō crediderā q̄ a q̄s xp̄s in vina puertit. iaz mutare cepit sexū. Recedam⁹ hinc duz adhuc q̄d fuim⁹ sum⁹. Mū q̄d et ipe mutat⁹ sū q̄ aliud cerno q̄z credo. Ad lupanar veni cerno vadimoniū. et tñ dū mutat⁹ egrediar. pudicus exibo q̄ adulter intraui. iudicio rei q̄a debebat tāto corona victori. dānat⁹ ē p vgie q̄ p vgine cōpbēs⁹ est. ita de lupanari nō solū vgines sz etiā martyres exierūt. ¶ Fert puella ad locum supplicij cucurrisse. certasse ambos de nece. Cuz ille diceret ego sū iuss⁹ occidi. te absoluit snīa q̄ñ me tenuit. At illa clamauit. Mō ego te vadē mortis elegi. sz p fidē pudoris optaui. Si pudor q̄rit manet sex⁹. Si sāguis exponit fideiussorē nō desidero. Uñ dissoluaz bēo. in me lata est snīa q̄ p me lata est. Certe si pecunie te fideiussorē dedissem. et absente me iudex tuuz cēsū feneratori adiudicassz ea dē me snīa q̄uiceres meo primonio soluere tuos nex⁹. Si recusarē. q̄s me indignā morte cēseret. Quāto maior ē capitis b⁹ cēsura. Moriar innocēs ne moriar nocēs. Nihil mediū ē hodie. aut rea ero sanguinis tui. aut martyr mei. Si cito rediq̄s me audeat excludere. Si morā feci. quis me audeat absoluere Ipd⁹ legib⁹ debeo rea nō solū fuge mee. sz etiā cedis aliene. Sufficiunt mēbra morti q̄ nō sufficiebāt iniurie. est i vgie vln̄eri loc⁹ q̄ ñerat p̄tumelie. Ego opbriū declinaui nō martyriuz. Tibi cessi vestē nō pfessionē mutaui. Nz si mihi p̄ripis mortē nō redemisti me. sz circūueīsti. Caue q̄so ne p̄rēdas. caue ne p̄dicere audas. Mo li eripe bñficiū q̄d dedisti. Sū mihi bāc sētiā negas illā restituis supiorē. Snīa eniz sētētia supiore mutat. Si posterior me non tenet supior snīa tenet Ipossū⁹ vtriqz satisfacere snīe. si me pus patiaris occidi. In te būt aliā quā exerceāt penāi vgie obnoxi⁹ pudorē. Itaqz glorioſtor eris si videaris ꝺ adulta martyrē fecisse q̄z ꝺ martyre adulterā reddidisse. Quid expectatis. duo p̄rēderūt z ābo vicerūt. nec diuisa est corona sz addita. Ita sctī martyres īuicē sibi bñficia p̄ferētes. alta p̄ncipiū martyrio dedit alē effectū. ¶ B Et etiam pb̄orum gimnasia damonem et sintbiam pictagoreos incolas ferunt. Quorum vnus cum eēt morti adiudicat⁹ cōmēdandorū suox temp⁹ popposcit. Tyrān⁹ aūt

astutissim⁹ cuz repiri ñ posse existimaret pe tiuit vt sponsorē daret q̄ p se feriret si ipe mo rā faceret. Quid ō duob⁹ p̄clari⁹ nescio' vtz qz p̄clarz. alt vadē mortis inueīt. alter se obtu lit. Itaqz cū reus morā supplicio faceret fide iussor sereno vultu mortē nō recusauit. Cuz duceret. amic⁹ reuers⁹ ē. ceruicē sb̄stituit. col la subiecit. Tūc āmirat⁹ tirānus charioremp̄bis amicitiā q̄z vitā fuisse. petiuit ut ipe ab ipis q̄s dānauerat i amicitiā recipet. Tātaz vtutis eē grām, vt tirannū inclinaret. digna laude. sed miora nris. Nā illi ambo viri. hic vna vgo q̄ pmo etiā sexū vincerz. Illi amici isti icogniti. Illi tirāno vni se obtulerūt. isti tirānis plurib⁹, ac etiā crudliorib⁹. q̄ ille pe pit isti occiderūt. Int illos in vno obnoxia nccitas. i bis ambox volūtas liba. Hoc q̄z isti prudētiores. q̄ illis studij sui finis ami cicie gtia. istis corona martirij. Illi enī certa uerunt hoibus. isto dño. hec Ambrosi⁹.

LXI.

De sancto Petro nouo martire

PEtrus interpreta tur agnoscēs vl discalcias. Ul or petr⁹ a petros q̄ ē firmū. Ider intelligūt tria pulegia q̄ fuerūt in bto petro Fuit ei pdicator egregi⁹. z inde or agnoscēs. quia z pfectā scripturaz noticiā hūit z in pdicatōe q̄d cuiqz ueniret. agnouit. Scdo fuit vgo purissim⁹. et iñ or discalcians. q̄ a pedib⁹ suaz affectionū oēm amorē mortuū discalciauit et exuit. vt ñ solū corpe sed etiaz mēte vgo eēt. Tercio fuit martir dñi gtios⁹ et iñ fuit firm⁹. q̄ martiriū p defensiōe fidei constanter sustinuit.

PEtrus nouus martir ordine pdi catorz. fidei pugil egregi⁹. de ciuita te veronēsi extitit oriūd⁹. Die tāqz splendidū lumē de fumo. liliū candēs d sen tibus. rubēs rosa de spinis exorit. dū de pen tib⁹ p errorē excecatis. lucid⁹ pdicator exur git. z de sauciatis mēte. corpeqz corruptis v ginale decus pcedit. ac de spinis. i. etno incē dio deputatis. inclitus martir ascēdit. Ida rētes nāqz suos infideles z hereticos btūs Petr⁹ būit. a q̄z tñ errore se penit⁹ mundū fuauit. Cū aūt adhuc septē eēt ānoz. z a scol' rediret. a patruo suo q̄ heresim sapiebat. q̄d nā in scol' didicerit interrogat. Qui ñndit se didicisse Credo in deū p̄rem oīpo. creatorē celi z tre ꝛc. Et ille. Nolī dicere creatorē celi z tre. cū ipe visibiliū creator ñ fuerit. sz diabol⁹ oīa ista q̄ vident creauerit. Ipse vo puer se poti⁹ velle dicere sic legerat affirmabat. z sic scriptum erat se poti⁹ credere velle dicebat. Tūc ille p autoritates Bei pluadere vt pote rat nitebat. Quas oēs puer spūsc̄o repletus sic ꝛ eū conuertit. eūqz ppo gladio interemit vt ille q̄ diuerteret ñ bret. Qui idigne ferēs a puero se ꝛfusum. patri totū q̄d int se gestū fuerat retulit. z vt petrinū a scol' remoueret modis oībus pluasit. Timeo ei ait. ne cū pe trinus bñ fuerit erudit⁹ ad meretricē illā ro manā eccliaz se ꝛferat. z sic fidē nrām dstru at z ꝛfundat. Qui nesciēs vez dixit. dū petz hereticoz phidiā destructuz eē tanqz alt cay phas ppbauit. Sed qz res a deo fiebat. pat frīs monitis assensum nō p̄buit. sperās q̄ p aliquē heresiarchā ad suā sectā eū trahi face ret. cū in grāmaticalib⁹ fieret erudit⁹.

Videēs igit puer sctūs nō eē tutū cuz scoz pīoib⁹ bītare. mūdū pentesqz despiciēs. mū dus ipe fratz p̄dicatoz ordinē introiuit. In q̄ q̄dē ordie q̄z laudabilr vixerit Innocēt⁹ papa in sua epla apit di. Cū eiz btūs Petr⁹ a mundi fallacijs i adolescētie annis puide declinasset. ad ordinē fratz p̄dicatoz se trā stulit. In q̄ q̄dē ordine. xxx. fere ānoz spacio fultus caterua vtutū. fide pābula. spe astan te. comitāte charitate sic p̄ualuit z pfecit cir ca defensionē ipsi⁹ fidei. p q̄ tot⁹ ardebat q̄ illius diros hostes mēte ītrepida. feruētiqz spū ꝛtinuū certamē exercēs. suū tandē ago nem diutinū victrici supāte martirio felicit ꝛsūmauit. Et sic petr⁹ firm⁹ i petra fidei pe tra demū passīcis allisus. ad petrā xp̄m di gne laureand⁹ ascēdit. Virginitatē q̄z men tis z corpis spīllibatā fuauit. nec alic⁹ mor talis crimis vnqz sensit ꝛtactū. sic suoz con fessoz fideli testimonio ē pbatū. Et qz suus delicate nutrit⁹ pteruit in dñm. carnē suam assidua cibi z pot⁹ pcitate restrīxit. Ne vero p ocij desidiā hostilibus pateret insidijs. in

De sctō Petro nouo martire.

iustificatiōibus dñi exercebat assidue. vt eo circa licita totaliʒ occupato. locū in ipō illicita nō bñēt. ʒ a spūalib⁹ neqcjs tutus eēt. Nocturna q̄dē silentia hūane deputata qe tt post dormitōem breuē ꝺcurrebat i studijs lectōnū. ʒ somni tps vigilijs occupabat. Dies aūt ipendebat ꝓmodis aiaꝝ. vl sedul' imminēdo p̄dicatōib⁹. vel ꝓfessionū audientie insistēdo. aut hereticoꝝ dogma pestifeꝝ validis rōnib⁹ cōfutando. In qb⁹ spēalis ḡtie dono noscit claruisse. Deuotōe insup ḡtus būilitate lenis. obedientia placid⁹. benignitate suauis. pietate ꝓpatiēs. patia ꝓstās. caritate pstabil'. ʒ i cūctis moꝝ maturitate ꝓpositus. alios ꝓfusis vtutū aromatib⁹ attrahebat. Feruēs q̄ʒ amatoꝝ fidei. cultoꝝ p̄cipuus ppugnatoꝝ ardens. Dicaio suo fidē impsserat. sic se totū in illi⁹ mācipauerat obsequiū q̄ q̄ʒ ipsi⁹ opa ʒ vba vtute fidei redolebāt. Ideo hac q̄ʒ morte subire cupiēs. p̄ncipalit'a dño attētis ʒ crebris postulatōib⁹ supplicasse pbat. q̄nō sineret eū ex hac luce migre. nisi sumpto pillo calice passiōis. Ac frau datus est tandē a desiderio suo. Multis vo in vita sua miracul' claruit. Nā cum apō mediolanū q̄ndā ep̄m hereticoꝝ a fide lib⁹ captū. bīs Idetr⁹ examīaret. et mlti epi et religiosi ʒ maxīa ps ciuitatis illuc ꝓuenisset ʒ dies tū p̄dicatōe. tum examīatione i lōgū ptracta fuiss̄ʒ. ʒ maxim⁹ est⁹ cūctos affligeret. dixit heresiarcha coꝝ oībus. O petre puerse. si tu es ita scīs sic hic stult⁹ pl's te eē affirmat. cur eū estu moꝝ pmittis. ʒ ñ rogas dñm ut nubē aliq̄m intponat. vt ñ moriat hic stultus pl's tāto estu. Ad quē bīs Idetr⁹ rñdit. Si vis pmittere te abnegatuꝝ heresim tuā. ʒ fidē catholicā receptuꝝ. rogabo dñm. ʒ faciet quod dixisti. Tūc fautores hereticoꝝ ꝓclamātes heresiarche dixerūt. Idromitte pmitte. Credebāt enī q̄ fieri non possʒ. q̄d bīs se factuꝝ coꝝ oīb⁹ spopōdit. ʒ maxīe cū nlla vl' mīma nubecula i aere appareret. Catholici āt sup pmissione bti Idetri tristari ceperūt. timentes ne fides catholica ex ℟ ꝓfusioni pateret. Cū ergo heretic⁹ se obligare nollʒ. bīs Idetrus cū mā fiducia dixit. Ad ℟ q̄ verus de⁹ visibiliū ʒ inuisibilium creatoꝝ mōstret. ʒ ad ꝓfessiōem fideliū. ʒ ad ꝓfusiōeʒ hereticoꝝ. rogo deū vt aliq̄ nubecula ascēdat. ʒ se inter solē ʒ pl'm intponat. Qđ moꝝ pmisso crucis signaculo factū fuit p magnā horā i modū papilionis pl'm nubecul'a ptegente. Contract⁹ q̄dā noīe Asserbus. cū p.v. ānos mālisʒ ꝓtract⁹. ita vt p trā i sextario traberet. mediolanū ad bīm Idetrū duct⁹ fuit. Quē cū bt⁹ Idetr⁹ signasset ꝓtinuo sanat⁹ surrexit. Quedā etiā miracula q̄ p eum dñs dū viueret fec̄. Innocentius in p̄dicta epl'a recitat di. Cuiusdā nobilis filiū p nimio ʒ horribili toti⁹ gule tumore. nec loq̄ nec spirare valentē. leuatis ad dominū manibus. ʒ crucis in eo facto signaculo illoq̄ʒ accipiēte ipius capam. ʒ infirmo supponēte eū ilico sanauit. Idē nobil' vehemēti postmodū corpis torsione ḡuatus. credēs et metuēs exinde sibi mortis iminere discrimē. capam ipam quā ex tūc ꝓfluauerat reuerenter fec̄ afferri. q̄ suo appositā pectoꝝ. moꝝ vermē q̄ndam duo bñtem capita. ʒ piloruʒ densitate villosum. euomuit. plena liberatōne secuta. Cuidā iuueni muto īmisso in os eius digito sueq̄ʒ līgue soluto ligamine bñficiū loq̄le ꝓcessit. Hec ʒ alia pl'a dū viueret dignatus ē p eū dñs opari. Verum cū pestis heretica in lōbardie puincia pullularet. ʒ ml'tas iā ciuitates ꝓtagiōe pestifera infecisset. sūmus pontifex ad pestem diabolicā abolendā diuersos inq̄sitoꝝes de ordine p̄dicatoꝝ in diuers lōbardie ptibus delegauit. Sʒ cū apō mediolanū heretici ñ solū multi nūero. sʒ etiā magni sect'ari potē tia. acuti fraudulēta eloq̄ntia. ʒ pleni diabolica scientia resideret. sūmus pontifex sciēs et intelligēs bīm Idetꝝ viꝝ eē magnanimū qui ab hostiū multitudīe nō paueret. animaduertēs q̄ʒ eius ꝓstantē vtutē p quā aduersarioꝝ potētie nc̄i modico cederʒ. ꝓgnoscēs etiā eius facundiā p quā facile hereticoꝝ fallacias detegeret. nō ignoꝝās insup ipm i diuīa plene sapīa eruditū. p quā friuola hereticoꝝ argumēta rōnabilit ꝓfutaret. ipsuʒ tam strenuū fidei pugilē. ʒ tā indefessuʒ dñi bellatoꝝē in mediolano ʒ eius comitatu instituit. ʒ inq̄sitoꝝē suum autoritate concessa

De sctō Petro nouo martire.

plenaria ordinauit. Ipe igit inūctū officiū diligent exercens. hereticos vbiqz pqrebat. nullā eis reqez tribuēs sz mirabilr oēs pfundens. potent expellēs. sapient puincēs. ita vt non possent resistere sapie z spū i q peū loq; bat. Qđ videtes heretici z dolētes. đ ipius morte cū suis fautorib⁹ tractare ceperūt. arbitrātes se posse pacifice viuere. si eo⁹ tā validū⁹ psecutor đ medio tolleret. Cū igit pdicator itrepid⁹ mox martir futur⁹ đ cumis mediolanū pinquirēdis hereticis pgeret. i ipo itinere palmā martirij assecut⁹ ē. sic innocēti⁹ explicat ibec vba. Cū de ciuitate cumana vbi fratr̄ sui ordis ibi morantū por erat. mediolanū pgeret p exeqnda inqsitōe p hereticos sibi ab aplica sede pcessa. sic in publica pdicatōe pdixerat. qđā đ ipor hereticor credentib⁹ pce illor induct⁹ z pcio. i eū salutaris ppositū iterpseqntē funestus insilijt. in agnū vtiqz lup⁹ ferus i mitē. ipius in piuz. furibūdus i māsuetū. i modestū effrenis. p pban⁹ i sctm psumit insultū. exercet conatū mortē intētat. sacr aūt caput illi⁹ crudelr i petēs. z diris in ipm impssis vulnerib⁹. z sanato sanguie iusti ense. venerandū illū ñ diuertentē ab hoste. sz exhibētē se ptin⁹ hostiā et cesoris sustinētē in patia truces ict⁹ dimisit. spū supna petēte. in ipo loco passiōis occisum Ipo qz sacrilego pcussuras in xpi ministr gemias inculcāte. ille ñ qrula voce gemēs vl murmurās sz sufferēs omia patient suū dño pmēdabat spūm di. In man⁹ tuas do. p. spi. meū. Symbolū etiā cepit dicere fidei. c⁹ nec i h articulo desijt esse pco. put ipe nephād⁹ q a fidelib⁹ captus fuit. z qđā frat dñicus q comes illi⁹ erat. z ab ipo lictore pcussus diebus aliqbus supuixit. postea retulerūt. Bz cū adhuc martir dñi palpitarz. cultellū crudel lictor arripuit. z p latera ei⁹ trās fixit. ¶ In ipa aūt die sui martirij confessor martir ppha et doctor qđām ō essepmeruit. Cōfessor in eo q fidē xpi int tormēta pstantissime pfessus fuit. z i eo q ipa die pfessione more solito fctā. obtulit do sacrificiū laudis. Martir in eo q p defensiōe fidei sanguinē suū fudit. Ipropha i eo q cū ipe tūc qrtanā pateret. z socij dicerēt q ñ possent mediolanum applicare. Ille rñdit. Si nō poterim⁹ ad domū fratr̄ puenire. apō sctm Simplicianū poterim⁹ hospitari. Qđ z factū ē. Nā cū sacr ei⁹ corpus deferret. frēs ppt nimias plūs freqntiā ñ potuerūt illō eadē die ad domū đducere. sed apō sctm simplicianuz deposuerūt. z ibidē ea nocte pmānsit. Doctor i eo q etiā cū pateret fidē verā edocuit. dum simbolū fidei clara voce cecinit. ¶ Ei⁹ qz passio venerāda dñice passiōis similis mrtū fuisse videt. Xp̄us enī passus ē p vitate quā pdicabat. Ipetrus p vitate fidei quā defendebat. Xp̄s passus ē ab infideli plo iudeor Ipetrus ab infideli turba hereticor. Xp̄us i pascali tpe crucifigit. Ipetr⁹ eodē tpe martiriū patit Christus cū pateret. in man⁹ tuas dñe cō. spūm meū dicebat. Ipetrus cū occideret vba eadē clamitabat. Christ⁹ p. xxx. denarijs tradit⁹ fuit vt crucifigeret. Ipetr⁹ p xl. libris papiensiū fuit vēditus vt interficeret. Christus p passionē suā ad fidē multos adduxit. petr⁹ p martiriū hereticos mltos cōuertit. ¶ Quāuis ei egregi⁹ doctor z fidei pugil. hereticorū dogma pestifer i vita sua plūmū eradicauerit. post mortē tñ suā eius meritis z chorusc̄atibus miracul fuit adeo extirpatū. vt q̄z plūmi errorē suū relinqrent. z ad gremiū sctē ecclie puolarēt. ita vt ciuitas mediolanū z comitat⁹ eiusdē. vbi tot hereticor puenticula residebāt. adeo purgata est. vt alijs expulsis z alijs ad fidez cōuersis null⁹ ibidē auderet aliqlit ppere. Iplures etiā de eis maxim⁹ z famosi. pdicator ordinē sunt ingressi. q vsqz nūc cūctos hereticos z fautores feruore mirabili psequūtur Sic noster sāpson plures philiste os intfec moriens qz occideret viuēs. Sic gnū frumēti cadēs in terrā. z infideliū maibus ppssum z mortuū. vberē psurgit in spicā. Sic botrus in torcular calcat⁹. liqris redūdat in copiā Sic aromata pilo ptusa. odorē pleni⁹ circūfundūt. Sic gnū sinapis ptritū vtutē suam multiplr demōstrauit. ¶ Ipost sancti viri gliosum triūphū multis eū dñs miracul illustrauit. qz qdam sūm⁹ pōtifex refert dicēs. Ipost mortē ipius lāpades ad sepulcrū ei⁹ dependētes pluries p seipas absqz oī

De sctō Petro nouo martire.

humano studio ⁊ mīsterio diuītus sunt accense. q⁹ ꝓueniens nimis erat vt q̄ igne ⁊ lumine fidei excellentē claruerat. singl'are ō ipō ignis ac lumīs miracl'm appareret. Quidam āt cū vesceret cū alijs et ei⁹ sanctitatez et miracula deprauaret. sūpto q̄dā sub attestatōe morsello q eū nō posset si circa ꝑ ōlinq̄ret trāsglutire. sensit mox ipm sic gutturi īherentē vt illū inducere vel educere nō valeret. Quare ilico penitēs. ⁊ iā vult⁹ mutato colore. q̄si sentiēs vicinū mortis euētū. fctō intra se voto q linguā de ceto ad talia nō laxaret. fuit ptin⁹ illo euomito liberat⁹. Hydropica q̄dā ad locū passiōis e⁹ auxilio viri sui vir ꝓueniens. fusa ibi orōne sanitatē integrā mox recepit. Obsessas a demonibus martir ipe detectis illis cū mīto sāguis vomitu ō corpib⁹ libauit. febres expulit. lāguo resq; curauit plīmos ⁊ diuersos. Cuidā sinistre man⁹ digitū ex morbo fistule plīmorū foraminū ꝓcauitate defossū mira ꝓsolidatōe sanauit. Quidā insup puer ex casu gr̄uissimo sic oppressus. vt motu ⁊ sensu penitus destitut⁹ tanq̄; mortu⁹ defleret. mox apposita ō terra suo pectori sacro ei⁹ martiris cruore ꝓtacta īcolumis resurrexit. Quedā etiā mīr cui⁹ carnē cancer edax sedula corrosione vorabat. linitis hmōi ira vl'neribus est curata. Alij etiā diuersīnfirītatib⁹ occupati. q̄ sepulcr̄ eius in vehiclis ⁊ alijs sustental' adierūt. exinde postmodū plena incolumitate recepta sine aliq̄b⁹ subsidijs redire. Cuz aūt sūm⁹ pontifex Innocenti⁹ q̄rt⁹ btm petr̄ martirē sctōr̄ catbalogo ascripsisset. frēs apō mediolanū ad capitulū ꝓuenerūt. Volētes āt ei⁹ corpus ad altiorē locū trāsferre. cū plus q̄z p̄ānū sub ara iacuisset. ita sanū ⁊ integr̄ atq; sine alic⁹ exalatōe fetoris reptum ē. ac si ea dez die fuisset sepultū. Frēs igit sup magnū pulpitū iuxta plateā corpus ei⁹ cū mag̃ reuerētia deduxerunt. ⁊ ibidē sic sanū ⁊ integr̄ corā oi ꝓp'lo ē ostēsuz. et ab eo supplicit̄ inuocatū. Idret miracl'a supdicta īlitteris sūmi pōtificis posita pl'a alia sūt ꝓpta. Nā sup locū passiōis eius sepe lumīaria de celo descendētia pl'es religiosi alijq; q̄z pl'es visibil'r conspexerūt.

Int̄ que luminaria duos frēs in hītu pdicatoꝝ se vidisse testati sunt. Quidā iuuenis noīe Guifred⁹ alias gūfred⁹ de ciuitate cumana. dū de panno tunice sācti Idetri brēt et q̄dam heretic⁹ eidē deridendo diceret. vt si sctūz eū crederet in ignē pannū ipm̄ proiceret. ⁊ si ꝓburi nō ꝓtingeret. absq; dubio sctō eēt. ⁊ ipe sue fidei adherer; Adoꝝq; sup carbones accēsos pānū scti petri iecit. sz ab ipso igne alti⁹ resilijt. deinde p se sup ipos carbones resiliēs. ipos ardentes penit⁹ extīxit. Tūc incredul⁹ ille dixit. Sic p oīa pann⁹ tunice mee faciet. Idosit⁹ ē igit̄ sup alios carbones ex vna pte pān⁹ heretici. ⁊ ex alia pte pān⁹ sancti petri. Idann⁹ aūt heretici mox vt ignis calorez sensit penit⁹ ē ꝓbustus. pannus vō scti petri in igne ꝓualuit. ⁊ ignē ipm extinxit. ita q̄ nec plus aliq̄s ꝓbustus fuit. Q̄ō vidēs heretic⁹ ad viam vītatis redijt et miracl'm oībus publicauit. Apud florē tiam iuuenis q̄dā heretica prauitate corruptus. cū in eccl'ia fratr̄ de florentia cū q̄busdā alijs iuuenib⁹ añ q̄ndā tabulā vbi ē ōpictū martiriū scti Idetri staret. vidēs lictorē eū pcutientē eu⁹ gīato gladio. ipe dixit. Utinā ego ibi fuissez. q⁹ validi⁹ pcussissez Quo dicto stati mut⁹ effectus ē. Cūq; socij req̄rent q̄d brēt. ⁊ ipe nichil rn̄dere posset. eum domū reduxerūt. Cuz in via eccliam q̄ndā scti Adichael vidisset. elapsus de maīb⁹ socioꝝ eccl'iaz ītrauit. ⁊ flectēs genua. corde scīm Idetrū rogauit vt sibi pceret. voto sīc potuit se obligās. q⁹ si liberaret pctā sua ꝓfiteret. ⁊ oēm heresim abnegaret. Tūc subito loq̄lā recupauit. ⁊ veniēs ad domū fratr̄ abiurata heresi pctā sua ꝓfessus ē. data licētia ꝓfessori q⁹ ꝑ ipl'o ꝑdicaret. Ipe q; ī publica fratr̄ ꝑdicatōne surgēs corā oī mīt̄itudīe ꝑ ꝓfess⁹ est. Nauis q̄dā dū in medio maris pene naufragiū pateret seua fluctuū inūdatiōe q̄ssata. oēsq; caligiose noctis tenebris teneret̄. diuersorū scōr̄ suffragia postulabāt. sz cū nullū sue liberatōis viderēt indicium seq; piclitari plīmū formidarēt. q̄dā de eis natōe ianuēs̄ facto silētio sic eos alloquitur Viri frēs. nunq̄d ñ audistis q̄lit̄ q̄dam frat̄ de ordine ꝑdicatorꝝ noīe frat̄ Idetrus nup

De ſctō Petro nouō martire.

ob defenſionē fidei catholice ſit ab hereticis infectus. multaq; p eū dñs ſig̃ oñdat. Nūc igit̃ deuote eius patrocinium iplorem⁹. q; ſpero q; a nrā neq; postulatōe fraudabimur Aſſentiūt vniuerſi. bm petr̄ i ſui auxiliū deuotis pcib⁹ iuocātes. Illis sic orātib⁹ mox antēna nauis in q̄ velum aptēdit. cereis accēſis tota plēa ꝓſpicit. ita q; oīs obſcuritas ipōr cereor̄ mirabili fulgore fugat. noxq; illa tā caliginoſa i diē clariſſimū ꝓmutat. Reſpiciētes viderūt q̄ndā cū būtu fratr̄ pdicatorū ſup velū ſtantē. de q̄ nulli dubiū fuit quī btūs petr⁹ exſtiterit. Cū ergo pdicti naute ianuā incolumes aduenisſēt. ad domū fratrū pdicatorū venerūt. et deo z btō petro gr̄as referētes. eis dē frīb⁹ totius miracli ſeriē narrauerūt. ¶ Mulier q̄dā in flādria cū iam tres filios mortuos peperisſet. z ex ꝟa viro odio hr̄etur. rogauit ſcīm petr̄ vt ſibi i auxiliū fieret. Cū ergo q̄rtū filiū peperiſſz. ſilr mortuus ē reptus. Quē mat accipiēs ad rogādū ſcīm petr̄ totū ſe ꝓtulit. eū vt filiū ſuū reuiuiſcere faceret. pcib⁹ deuotis exorās. Virorōem ꝓpleuerat. et ecce q̄ erat mortu⁹ apparuit viu⁹. Cū igit̃ ad baptiſmū portat⁹ fuiſſz et vt ioꝟes vocarēt diffinitū eēt. ſacerdos cū eius nomē dicere debuit. neſciēs dixit. petr⁹. Uñ iſtud nomē postmodū ex deuotōe ſcī petri ſp retinuit. ¶ In puītia theutonie apd traiectū. mulieres q̄dā videtes ad eccl̄iam fratr̄ pdicatorū i bonore ſcī ꝟetri martiris magnū ꝓcurſum fieri pp̄ter duz ipe in platea ꝓſiſterēt z filarēt aſtātib⁹ ſic dicebāt. Ecce iſti pdicatores oēm modū lucrādi nouerūt. nā vt magnā poſſint pecuniaz cumulare. z lata edificare palacia. vnū nouū martirē inuenerūt. Cū hec z ſilia dicerēt. ecce ſubito filū totuz ſanguīe cruētat. z digiti quib⁹ filū torq̄bāt. ſanguīe mox ꝛeplēt. Qd ille videtes z admirātes digitos diligent extergūt ne forte in eis accidiſſz aliq̄ inciſſura. Cūq; digitos omīno ſanos cōſpicerent. z filū ſic ſanguinolētū viderēt. tremētes ac penitētes dicere ceperūt. Vere q; pcioſi martiris ſanguini detraxim⁹. nob ꝟ ſanguis miracl̄m tā ſtupendū euenit. Currētes igit̃ ad domū fratr̄ pori oīa exposuerūt. ac filū ſāguīe cruē tatū eidē pntauerūt. ꝟior ām ad mr̄oꝝ instantiā ſolēnē pdicatōz ꝓuocauit. z q̄dq̄ pdictis mulierib⁹ acciderat cora oīb⁹ retulit. filū ipm sic cruētatū oīb⁹ oñdit. Ueꝝ q̄daz magiſter artis grāmatice i ea dē pdicatōne ꝓſistēs. factū ipz cepit plīmū deridere z aſtātibus dicere. Uidete mō q̄liť iſti frēs ſimpliciū corda decipiūt. Nā cū aliq̄b⁹ mulierc̄l̄ de ſuis familiarib⁹ ꝓduxerūt ut filū ipz aliq̄ ſanguīe tingerent. z sic miraculoſe accidiſſe narrarēt. Cū hec ille diceret ptin⁹ vltōis diuīe plagā accepit. z ipz validiſſimarū febriū eſtus multis aſpiciētib⁹ sic vexauit. vt a pdicatōe ipa in manus amicoꝝ i ppriā domū deferret. Ez cū vehemēter febris excreſceret et ille mortē vicinā timeret. pdictuz póre aciersiri feč. z reatū ſuū ꝓfitēs do z btō ꝟetro cora dicto póre votū vouit. q; ſi eius meritis ſanitatē recipet. eū ſp in ſpēali deuotōe hr̄ēt et de ceſo līguā ad talia ñ laxaret. Mira res mox vt pdictū votū ptulit. ſanitatē integrā recepit. ¶ Quadā vice cū ſuppor pdicti loci q̄dā lapides pulcerrimos z magnos i q̄dā naui p ꝓſtructōe pdicte eccl̄ie ducerz. nauis ipa ex improuiſo cuidā litori sic inhesit. vt nullaten⁹ posſet moueri. Deſcēdētes vo naute oēs vnanimit ipaz ipellebāt. ſz nllaten⁹ mouere poterāt. Cū ergo nauē ſe amisisſe putarēt. pdictus ſuppr̄or oīb⁹ alijs licētiatis manū ad nauē apposuit. z leuit ipz ipellēs dixit. In noīe ſcī ꝟetri martiris in c⁹ bonorē lapides istos dferim⁹ vade. Statimq; nauis velociſſime se mouit. z de litore ſana receſſit Sup quā naute aſcēdentes. oēs ſani z bilares ad ppria remearūt. ¶ In puintia frācie ciuitate ſenonis. puella q̄dā cū i aq̄m raptim trāſeuntē cecidiſſet. z p magnū ſpaciū tpis ſtetiſſz. tandē de flumīe mortua ē extracta. Mortis cui⁹ erāt q̄ttuor argumēta. ſcz magnū ſpaciū tpis. z rigiditas corpis. et frigiditas z nigredo. Relata ē ergo a q̄busdā ad eccl̄iam fratr̄. q̄ cū eā ſctō petro vouiſſent. ꝓtinue vite ē reddita z ſaluti ¶ Frat̄ Jo bānes polon⁹ cū apō bononiā q̄rtana laboraret. z i iſto feſto ſcī petri martiris p mōez ad clerꝝ facere deberz. acceſſiōez ea nocte iuxta curſū naturalem expectās timere valde

De sctō Petro nouō martire.

cepit ne ī inuīcto sibi ꝑmōe deficerz. Ad scti igit petri ꝙuersꝰ suffragia. ad altare iꝑiꝰ cuz deuotōe accessit. orās vt eiꝰ meritis iuuaret cꝰ debebat gliam ꝑdicare. Sicqz factuz ē ꝙ illa nocte febris penitꝰ cessauit. z postea nūq̄z eū inuasit. ¶ Matrōa q̄dā noīe girolda vxor iacobi de valle sana. cū p. xiiij. ānos ab īmūdis spiritibꝰ fuisset obsessa. veīt ad q̄ndā sacerdotē di. Ego sū demoniaca. z spūs malignus vexat me. Mox sacerdos territꝰ fugiēs sacristiā intrauit. z libz q̄ndā in q̄ erāt ꝙiuratōes demonū. z stolā latentē sb capa ꝺ ferēs cū bōa societate ad mlierē rediit Quē mox vt vidit ait. Latro pessime quo iuisti. Quid ē qꝺ sub capa occulte portasti. Cū āt sacerdos adiuratōnes suas faceret. z nil curatōnis afferret. venit illa ad bīm Petrz dū adhuc viueret ab eo postulans adiuuari. Cui illa ꝓphetica voce rñdit. Cōfide filia ne despes. qz z si qꝺ postulas ad pñs ꝓficere ñ valeo. tꝑs tñ veniet ꝙ id qꝺ a me petis plēarie obtinebꝫ. Qꝺ z factū est. Mā post passiōnē eiꝰ cuz ad sepulcz eiꝰ ꝑdicta mlr accessisz ab illa infestatōe demonū fuit penitꝰ liberata ¶ Mulier q̄dā noīe Eufemia ꝺ loco corriongo mediolanēꝫ dioceꝫ. vij. annis ē a demonibꝰ vexata. Sz cū ad sepulcrū scti petri ducta fuisz. ceperūt demōes eā amplꝰ agitare z ꝑ os eius cūctis audientibꝰ clamare. Mariola mariola. petrine petrine. Tūc demōes exeūtes. eā q̄si mortuā dimiserūt. Sz modicū pꝰ plene sanata surrexit. Asserebat aūt ꝙ diebꝰ dñicis z festiuis z maxīe q̄ndo missa celebrabaī. eā ꝺmōes āpluſ molestabant. ¶ Quedā mlr noīe Uerbona de beregno ꝑ. vi. ānos a demōibus agitata. cum ad sepulcz sancti Petri fuisset adducta. vix a multis viris detineri poterat. Inī q̄s erat quidā credēs hereticoz noīe Cōradus de ladriano q̄ illuc aduenerat vt sancti Petri miracula deridez. Qui cū ꝑdictam mulierem cū ceteris detineret. demones eidem p mulierē dixerūt. Cur tenes nos. Mōne noster es. Mōne te ad talē locū portauimus. z ibi tlē bōicidiū ꝓpetrasti. Mōne te ad talē z talē locū duximus. z ibi tlē z tlē flagiciū cōmisisti. Cūq̄z mlta pctā sibi dicerēt. q̄ nullꝰ aliuſ nisi ipe solus sciebat. vehemēt expauit Mox aūt ꝺmōes collū z pectus mlieris excoriātes z iñ exeūtes. semiuiuā eā dimiserūt sz pꝰ modicū penitus sanata surrexit. Predictus aūt Conradus hereticus ꝫ vidēs et stupēs ad fidē catholicā ē ꝙersus. ¶ Uir q̄dā noīe Opiso. credēs hereticoz. cū occasione cuiusdā heretice ꝙsanguinee sue. ad eccleſiā fratz veniſz. z ad tūbā scti petri ꝓgēs duos ibi ꝺnarios ꝙspexisset. iꝑos denarios accipiēs dixit. Bonum ē vt bibamꝰ istos Statimqz totus cepit tremere. nec de loco eo dē aliq̄tenꝰ potuit se mouere. Qui tritus ꝑdictos ꝺnarios ī loco suo mox restituit. et sic iñ abscessit. Uidēs aūt bti petri vtutē bereſim deseruit. z ad fidē catholicā se ꝙuertit ¶ Sāctimonial q̄dā erat ī alemania et in claustro oetembach ordinis sci Sixti Pstā tiensꝫ dioceſ. q̄ ꝑ annū z āplius gue guttaz ī genu ppessa ē. ita ꝙ nllo remedio poterat liberari. Hec q. sepulcz sancti Petri corpaliter visitare ñ potat. vtpote q̄ erat sub obediētia cōstituta. z q̄ infirmitate guissima vrgebaī cogitauit saltē ꝑdictū sepulcz mētali gressu adire. ac deuotione sedula visitare. Biscēs vo ꝙ in. xiij. dictis ꝺ loco illo mediolanū posset adiri. q̄tidie ꝑ q̄libet dieta .c. paī noster ad bonorē scti pet dicere cepit Mirū inmo dū. cum istas mētales dietas taliter cepit facere succesſiue sp z paulatī cepit se meliꝰ brē. Ut vbi vltimā dietā pfecit. z ad tumbā mētali gressu puenit. flexis genibus ac si pñtialiter corā tumba astaret psalteriū cū deuotione maxīa totū legit. Quo expleto ab illa infirmitate adeo liberatā se sensit. vt iā inde modicū q̄d sentiret. Redīēs vo eo mō quo iuerat. anteq̄z oēs dietas expleuisset penitꝰ est sanata ¶ Uir q̄dā de canapicio ꝺ villa mazati. noīe Rufinus. gue valde infirmitatē incurrit. Mā vena fracta in inferioribus ptibus anteriꝰ sine cessatōe sāguinē emittebat ita ꝙ a nullo medico aliq̄d sibi remediū poterat adhiberi. Cū ergo sāguis ꝑ sex dies et noctes ꝙtinue effluxisz. ille bīm petz ꝺuote ī sui auxiliū īuocauit Qui tā subito sanatꝰ est vt inī effusā orōez z receptā lībatōez nullum pene fuerit inīuallū. Cū autē se sopor

De sctō Petro nouō martire.

debisset.vidit q̄ndā frēm in būtu ordis fraty p̄dicatoy grossuz facie atz brunū.quē locū scī Ispetri martiris existimabat. sic vere et tal'forme extiterat.Qui cū expāsiōe palmas plenas sanguīe cū q̄dā suaui vnguēto eidē offerebat dicēs.Sāguis adhuc recēs ē.Ue ni igit ad recentē sāguinē sācti Ispetri. Qui euigilās sepulcy sci petri statuit visitare.

¶ Quedā comitisse de castro massino ypo zensis dioceſ.cū in būm Ispety spēalē duo tionē brēnt.z eius vigiliā ieiunarēt.cū ad su am ecclīaz vt audirēt vespas accessissēt. vna eay candelā q̄ndā in bonorē bti Ispetri mar tiris ante q̄ddā altare bti Ispetri apli posuit pburendam.Que cū domū redissent. sacer dos auaricia duct⁹ in ipaz candelā sufflās eam extixit.sed mox lumē redijt z denuo ip sam accendit.Scdo z tercio eaz extinguere voluit.sz lumē vt pus redijt. Uñ tedio affe ctus chor intrauit z añ mai⁹ altare aliā cā delā inuenit.quā cleric⁹ in bonorē scī Ispetri posuerat.q̄ ei⁹ vigiliā silr ieunabat.Quā sacerdos bis extinguere voluit sz nequiuit. Qd vidēs clericus iratus dixit.Diabole.ap tum miracl'm nō videtis.z q scūs petr⁹ nō vult vt suā extīguatis candelā. Territi igit et stupētes sacerdos z cleric⁹ castry ascende rūt.z pdictū miracl'm omibus narrauerūt.

¶ Uir q̄dā noīe Roba de meda.cuz vsqz ad vestes in ludo oīa pdidisset.domū in sero re diens cū lucerna accēsa lectū suū adijt et vi dēs se tā viles pānos brē.z se tantū amisisse ꝓsiderās. p nimia desp̄atōe cepit demones inuocare. ac se eisdē ore nephario ꝓmēdare Statimqz tres demōes affuerūt.q̄ lucernā accensam in solariū pisciētes.eū p collū arri puerūt.tā fortit ipm stringētes vt nullaten⁹ loq̄ posset.Quē cū plūmū agitarēt.q̄ erant i domo inferiora ad euz ascēdentes dixerunt. Quid est q̄d agis o roba Quib⁹ demones rñderūt.Ite in pace vestra.z lectos vestros intrate.Illi aūt vocē esse credētes p̄dicti viri ptinus redierūt.Illis credētib⁹ cepit multo fortius a demōib⁹ agitari.Qd illi cognoscē tes.sacerdotē ptin⁹ aduocauerūt. Qui cuz p beatū petry demōes adiurasset duo ptin⁹ exierūt Seq̄nti aūt die ad sepulcy sancti pe tri adduct⁹ ē. Ad quē frat Guilhelm⁹ vcel leñ.accedēs.cepit demonē increpare. Qui eū quē nunq̄z viderat ex noīe vocans ait.Frat guilhelme p te nunq̄z exibo. qz b noster est et nrā opa fecit.Quē cuz introgasset q̄ noīe vocaret ait Uocor balcefas.Uerūtñ cum p būm Ispety adiurat⁹ fuisset.ipm in ēra pij ciēs mox exiuit.Ipe aūt pfecte sanus remā sit.z pniam salutarē accepit. ¶ Cū qui dā heretic⁹ acerrim⁹ disputator z eloquētie singularis.cū bto petro cū adhuc viueret di sputaret.z errores suos subtilit z acute ppo suisset in mediū.ac btm pety vt rñderz ad p posita ip̄ortun⁹ purgeret.ille deliberatōem petēs oratoriū q̄ddaz qđ ppe erat.intrauit. cū lacrīs orās deū.vt cām fidei sue defēderz et loq̄cem tumidū. aut ad fidei vitatē redu ceret.aut līgue puatōe puniret.ne p eā de ce tero ꝓfidei vitatez tumeret.Redieq̄z ad be reticū corā oīb⁹ palā dixit.vt suas itey ppo neret rōes.Qui ita penit⁹ fact⁹ ē mutus.vt nec vnū solū vbuz aliq̄tenus pferre valeret. Uñ heretici ꝓfusi recesserūt.z catholici deo grās retulerūt. ¶ Cū in ramis palmarū adhuc viuerz mediolani p̄dicaret.z ibi vtri usqz sex⁹ eēt maxīa multitudo.dixit publice alta voce.Scio p certo.q̄ heretici tractant mortē meā.ita q̄ p morte mea iā pecūia da ta ē.Sz faciāt q̄dq̄d p̄nt.qz magis pleq̄z eos mortuus q̄z viuus.Qđ vey fuisse mānifestū est. ¶ Apd florentiā in mōasterio de ripul' sctimonialis q̄dā i orōe posita . ea die q̄ bts petrus mortē sustinuit.vidit btām vginē in excelso throno ī gloria residere.et duos frēs de ordie p̄dicatoy celū ascēdere.z binc ind iuxta eā collocatos eē.Et cū inq̄reret q̄ nam eēnt.audiuit vocē dicentē sibi. Hic ē frat pe trus q̄ in ꝓspectu dñi tāq̄z fumus aromatū glorioſus ascēdit. Reptū q̄z ē p certo q ead die mortē subijt.q̄ dicta sctimonialis visio nē vidit. Uñ cū lōga z gui infirītate labora ret.ad rogādū btm pety tota deuotōe se cō tulit.z sanitatē integrā mox recepit ¶ Sco laris q̄dā cū d magalona ad mōtē pessula nū redirz.ex q̄dā saltu adō ē rupt⁹ ī inguīe vt dolore nimio vexaret,z incedere ñ valerz Hic aliq̄ audiēs p̄dicare q q̄dam mulier

De scō philippo apostolo

terrā sanguīe btī Petri respsam sup cancri corrosionē ponēs fuerat liberata dixit. Bñe de⁹ de terra illa nō habeo. sed q illi terre meritis btī petri tantā dedisti vtutē. potes et istī dare. Accipiēs igit de terra. cū signo crucis et inuocatōne marturis loco supra posuit. et statim curat⁹ fuit. ¶ Anno dñi. M. cclix. in ciuitate compostellis. fuit q̄dam vir noīe Benedictus. qui tibias inflatas bēbat ī modū vtruū. ventrē tumētē instar pgnantis. facīē p nimio tumore horribilē. totū q3 corp⁹ inflatū. ita vt mōstrū aliq̄ videret. Hic cū a q̄dam matrōa vix sup baculū se sustētans elemosinā peteret. illa rñdit. Magis fossa q3 aliq̄ cibo indigeres. sz meo psilio acq̄esce et ad domū fratrū pdicatorū pgēs et pcta pfitēs btī petri patrocinia inuocato. Ille autez cum mane ad domū fratrum pdicatorū venisset et ostuū ecclie clausum eēt. secus portā se posuit et dormiuit. Et ecce q̄dam reuerend⁹ i hītu pdicatorū eiō apparuit. et capa ipz coopiens eū in ecclīam introduxit. Ille aūt euigilās. et in eccīa se repit. et pfecte se sanatū inuenit. Q̄ō multis admiratiōem intulit et stupore. cum videret hoīem pene mortuuz tam sbito a gui infirmitate fuisse liberatuz.

LXII

De sancto philippo apl'o.

Philippus dicitur p os lāpadis. vel os manuū. vl' or a philos q̄d ē amor. et yper q̄d ē sup quasi amator supnor. Dicit igit os lampadis ppt suā luculentā predicationez. os manuū ppter assiduā opatōem. amator supernor ppter celestē ptemplationem. ¶ Philippus apl's cū. xx. ānis p sitbiā pdicasset a paganis tenet. et ad immolādū statue martis ab eisdē cōpellitur Tūc subito draco q̄dā ingēs de sub base exiuit. q filiū pōtificis q ignē mīstrabat in sacrificio intfecit. duosq3 tribunos q̄z ministri philippū in vinculī detinebāt extinxit. ceterosq3 adeo sui flat⁹ fetore infec. vt omēs morbi redderent. Dixitq3 philippus. Credite mihi et statuā istā pfringite. et in loco eī⁹ crucē dñi adorate. vt infirmi vestri sanen. et mortui suscitēt. At hi q̄ cruciabāt clamabāt Tantū fac vt sanemur. et būc martē ptinus pfringem⁹. Tūc philipp⁹ draconi pcepit vt ī locū deptū discederet. ita vt nulli oīno noceret. Qui statī recessit et vlteri⁹ ñ ppuit. Tunc philipp⁹ oēs sanauit. et ill' trib⁹ mortuis vitē bñficiū ipetrauit. Sicq3 vniuerp credētib⁹ p ānū vnū eis adhuc pdicauit. et ī eis pbitē ros et diaconos ordinās ī asiā ciuitatē ierapolim veīt. ibiq3 beresim bebeonitaz. q̄ xp̄z carnē fantasticā assūpsisse dogmatizabāt extinxit. Erāt aūt illi due sacratissime vgīes filie ei⁹. p q̄s dñs mīros ad fidē puertit. Philippus āt ann. vij. dies obit⁹ sui epos et pbiteros puocauit. eisq3 dixit. Hos septē dies ppt admonitōez vrām mihi dñs pcessit. Erat aūt ānoz. lxxxvij. Hūc B infideles ip̄z tenuerūt. et cruci ad instar magistri sui quē pdicabat affixerūt. et sic ad dñm migauit. et felicit vitā cōpleuit. Juxta āt eū due filie ei⁹. vna a dextris et alia a sinistris sūt septe. De isto philippo sic dic Isid. ī libro de vita et ortu et obitu scoz. Philippus gallis pdicabat xp̄m. barbaras gētes vicinasq3 tenebras et tumēti oceano piūctas. ad scie lumē fideiq3 portū deduxit. Demū in ierapoli frigie puincie vbe crucifix⁹ lapidat⁹ q3 obijt. simulq3 cū filiab⁹ suis ibi requiescit. Hec ysid. ¶ De philippo aūt q̄ fuit vn⁹ de septē diaconib⁹ dic Hiero. ī martirilogio. q. viij. ydus iulij signis et pdigijs īclitus apd cesaream requieuit. iuxta quē tres filie eius tumulate sūt. nā grra apd ephesum requiescit. Hūc⁹ ergo philipp⁹ ab isto differt. q̄ ille fuit apl's. iste diacon⁹. Ille q̄escit apd ierapolī. iste apud cesaream. Ille būit duas filias ppbetissas. iste q̄tuor. Licz historia ecclīastica videatur dicere q fuit philippus aplus q̄ būit q̄ttuor filias ppbetissas. sz in B magis Hieronimo est credendū.

LXIII.

De sancto Jacobo apl'o minori.

Iacobus dicitur i supplātator vl' supplātans festinātem. vl' ppans. Vel dr iacob⁹ a ia q̄d est deus. et cobar q̄d ē on⁹ vl' pōd⁹. Vl' ia

De sancto Jacobo apostolo minori.

cob⁹ q̄si iacop⁹.a iaculo ꝛ cope q̄d ē cesio. q̄i cesus iaculis.Bicit ergo supplātator mōi p ptemptū.supplantās festinātē diabolū.ppa rās ad oē bonū corp⁹ suū.Vale enī passio nes nob insunt extribus.sic̄ dicit Greg.nise nus.ex mala educatōe siue conuersatiōe.ex corpis mala habitudie.ex vicio ignorantie Curāt ām vt dic̄ bona psuetudie.bona exer citatiōe.studio doctrine. Sic btūs Jacob⁹ se curauit.ꝛ iō corp⁹ ad oē bonū paruz būit. Bicit etiā pondus diuinū p guitatez morū iaculis cesus p martirium. B

IAcobus iste aplus vocat⁹ ē Jaco bus alphei.s.filius. Jacob⁹ frater dñi. Jacob⁹ mior ꝛ iacobus iustus Jacob⁹ alphei dr nō iātū p̄m carnē.sz et p̄m nois interptatōz.Alphe⁹ ei intpretat doct⁹ vl̄ documētū.vl̄ fugitiu⁹.l̄ milesim⁹.Bicit ergo Jacob⁹ alphei.qz fuit doct⁹ p scie inspi ratōez.documētū p alioꝝ eruditōz.fugitiu⁹ de mūdo p despectōem.ꝛ milesim⁹ p būli tatis reputatōz.Frat q̄dē dñi dr ex eo q̄ simi lim⁹ sibi fuisse phibet.adeo vt pleriqz i eorū specie fallerētur. Vñ cū iudei ad capiēdum xp̄m pgerēt.ne forte iacobū in plona xp̄i ca pent. a iuda q̄ xp̄z a iacobo tanq̄z eoꝝ fami liaris optime discernebat signū oscli accepe runt.Hoc etiā testat Ignatius in epla ad io bānē euāgelistā sic dicēs. Si licitū ē michi apd te ad bierosolime ptes volo ascendere vt videā illū venerabilē iacobū q̄ cognoiat iust⁹.quē referūt xp̄o ibu simillimū facie.vi ta ꝛ mō psuersatōis.ac si eiusd vteri frat esset gemell⁹.Quē dicūt si video.video ꝛ ip̄z ibe sū p̄m oīa corpis e⁹ linea mēta. Vel dr frater dñi.q̄nia xp̄s ꝛ iacob⁹ sic̄ a duab⁹ sororibus descēderāt.sic a duob⁹ frībus.s.ioseph ꝛ cle opba descēdere putabāt.Nō eni dr frat dñi q̄ fuerit filī⁹ Joseph spōsi Marie de vxore alia.sic̄ aliq̄ voluerūt dicere.sz q̄ erat filius Marie filie cleopbe.q̄ q̄dez Cleopbas fuit frat ip̄i⁹ Joseph spōsi marie.licz Magister Johes beleth dicat.q̄ alphe⁹ pat ip̄i⁹ iacobi fuit frat ioseph spōsi marie.qd̄ vex ñ credit. Judei ergo frēs vocabāt.qui se ex vtraq̄ p te sanguis pungebāt. C Vel dr frat dñi ppter p̄rogatiuā ꝛ excellentiaz sctitatis, ob quā p̄ ceteris aplis bierūmis ē eps ordinatus.Bicit et iacob⁹ mior ad dr̄ntiaz iacobi filij zebedei.Licz ei iacobo zebedi nat⁹ sit p̄or fuit tñ vocatōe posterior. Vñ etiā ꝫ psuetu do in plerisqz regionib⁹ obtinuit.vt ille q̄ pri or ingreditur maior vocet.ꝛ ille q̄ posterior minor.licz sit prior aut etate maior aut sācti tate dignior.Bicit et iacob⁹ iustus ppt̄ me ritū excellētissime sctitatis. Nā scdz Hiero. tante reuerētie ꝛ sctitatis i pplo extitit.vt fim briam vestimēti eius certatim cuperēt tan gere. Vñ ꝛ de ei⁹ sanctitate sic scripsit Egi sippus aplōr vicin⁹ sic̄ in ecclesiasticis histo rijs legit.Suscepit inq̄t ecclīaz frat dñi iaco bus q̄ ab oīb⁹ nomiatus ē iust⁹.ab ip̄is tp̄i bus dñi pdurans vsqz ad nos.Hic ex vtero matris sue sctus fuit.vinū ꝛ sicerā nō bibit carnes nūq̄z māducauit.ferr in caput eius nō ascēdit.oleo nō est vnct⁹.balneis nō est vsus.sindone.id est veste linea semp indut⁹ Totiens in orōe genua flexerat.vt callos i genibus sic̄ in calcaneis videretur hr̄e Hidro bac incessabili ꝛ summa iusticia appellat⁹ ē iustus et abba.quod est interptatum muni mentū populi ꝛ iusticia.Hic solus intr̄ apo stolos ppter nimiā sanctitatē suam pmitte batur intrare in sancta sctōr.Hec egisippus Dicitur etiā q̄ p̄mus intr̄ apostolos missaz celebrauit.Nā ppt̄ sue excellētiā sanctitatis būc sibi bonorē apostoli fecerūt.vt p⁹ ascē sionē dñi p̄mus intr̄ eos missā bierosolimis celebrarz.et anteq̄z eēt eps ordiat⁹.cū añei⁹ ordinatōem i actibus dicat.q̄ discipuli erāt pseuerātes i doctrina apostolorr ꝛ cōicatōe fractōis panis.qd̄ de misse celebratiōe acci pitur. Vel forte iō prim⁹ celebrasse dicit.qz p̄mus in pōtificalibus eā dixisse phibet.sic ꝛ petr⁹ postmodū p̄m⁹ i ātbiocbia missā ce lebrauit.ꝛ marc⁹ i alexādria. Hic ppetue ꝙ gitatis extitit.sic testat biero.i li.c̄ iouinianū ¶ In pasceue āt mortuo dño sic̄ dic̄ ioseph⁹ et Hiero.i li.d̄ viris illustribus. Jacobus vo tū vouit se ñ comestur̄ donec videra dñm a mortuis surrexisse. In ip̄a autem die resur rectōis.cum vsqz ad diē illam Jacobus nō gustasset cibū.eid̄ dñs apparuit.ac eis qui cum eo erāt ꝛ dixit. Ponite mensaz ꝛ panē

De sancto Jacobo apostolo minori.

Beinde panē accipiēs bñdixit ⁊ dedit iacobo iusto d. Surge frat mi comede. qz filius hoīs a mortuis resurrexit. Septīo igit ānoepatus eiꝰ cū ad diē pasce apli hierlīmis cōueniss ent. introgāte eos iacobo q̄nta p eos fecisset dñs corā ppło referebāt. cū ergo. vij. diebꝰ Jacobꝰ cū alijs aplis in tēplo p̄dicasset corā caypha ⁊ aliqbꝰ iudeis. ⁊ iā ppe eēt vt baptizari vellēt. repēte q̄dā tēplū ingrediens clamare incepit. O viri israelite q̄d facitis. Cur ab istis vos magꝰ decipi pmittitis. Intātū āt ppl'm ꝓcitauit. vt aplos lapidare vellēt. Ascendit āt hō ille sup gōū vbi iacobus p̄dicabat ⁊ ipm precipitauit deorsuz. ⁊ extūc plimū claudicauit. Hec āt. vij. āno post ascēsionē dñi bīs iacobꝰ passus ē. ¶ In anno aūt epatꝰ sui. xxx. videtes iudei q̄ paulū nō possent occidere eo q̄ cesarē appellasset et romā missus fuisset. psecutōis sue tyrānide in iacobū ꝓuerterūt. Deū occasionē q̄rentes. ⁊ sic p̄dictus Egisippꝰ aplōy ptēporaneꝰ refert. p̄m q̄d i Ecclīastica hist. inuenit. iudei ad eū ꝓuenerūt dicentes. Oramꝰte vt reuoces ppl'm. qz ipe errat in Jhū putās q̄ ipe sit xp̄s. p̄camur ergo vt dissuadeas omībus cōueniētibꝰ i die pasce de ihū. tibi ei obtēperabimꝰ oēs. ⁊ de te tā nos q̄z ppl'us testimoniū ferimꝰ. qz iustus es ⁊ psonā nullius accipis Statuerūt igit illuz sup pinnā tēpli. ⁊ voce magā clamātes dixerūt Viroy iustissime cui nos oēs obtpare dēbemꝰ. q̄nia ppl's errat pꝰ ihm q̄ crucifixus ē. enūcia nob q̄d tibi videt Tūc iacobꝰ cū ingēti voce respondit. Quid me introgatis de filio hoīs. Ecce ipe sedet i cel'o a dextris sūme vtutis vēturus iudicare vivos ⁊ mortuos. Hīc audiētes xp̄iani valdē gauisi sūt. ⁊ libenter eū audierūt. Pharisei āt et scribe dixerūt. Male fecimꝰ tale testimoniū p̄stare ihū Et ascēdāt ⁊ p̄cipitemꝰ eū deorsū vt ceteri treant ⁊ ei credere nō p̄sumāt ⁊ sil'm magā voce exclamauerūt dicētes. O o et iustus erauit. Ascēderūt ergo ⁊ p̄cipitauerūt eū. Cū ergo p̄cipitasset lapidibꝰ eū obruebāt dicētes. Lapidemꝰ iacobū iustū. Qui ō iectus nō solū mori nō potuit. sz ꝓuersꝰ ⁊ sup genua pcūbens dicebat. Rogo dñe. dimitte eis. qz nescīt q̄d faciūt. Tūc vnꝰ ex sacerdotibus ex filijs recbab exclamauit. Parcite q̄so q̄d facitis. p vob orat bic iustꝰ quē lapidatis. Tūc vnꝰ ex p̄is pticam fullonis arripiēs valido ictu caput eius impetijt. ⁊ cerebꝝ excussit. Hec egisippꝰ. Taliqz martirio migrauit ad dñm sub Nerone q̄ cepit anno dñi lvij. sepulꝰ ibidē ppe tēplū. Cū aūt ppl's vellz eius mortē vīdicare ⁊ malefactores capere et punire. ptinꝰ aufugerūt. ¶ Refert iosephꝰ q̄ppt̄ pcūm mortis iacobi iusti factum est excidiū in hierlīm et dispio iudeoꝝ. sz nō solū ob mortē iacobi. sz etiā ob mortē dñi p̄cipue destructio facta est p̄m q̄d dñs dicit. Nō relinq̄nt i te lapidē sup lapidē eo q̄ nō cognoueris tps visitatiōis tue. Et q̄nia nō vlt dñs mortē pctōris. ⁊ vt ipi excusatiōem nō hārent. p. xl. ānos eoꝝ pniam expectauit. et p aplos maxīe p iacobū frēm dñi int eos ꝓtinue p̄dicante eos ad pniam reuocabat. Et cum p ammonitōez eos nō posset reuocare. voluit eos saltē p̄digijs exterrere. Naz in bijs. xl. annis sibi ad pniam datis. mīta mōstra ⁊ prodigia. sic refert iosephꝰ. euenerūt. Nā stella p̄fulgens gladio p oīa similis visa ē ciuitati desup īminere. ac p totū ānū exitialibꝰ flāmis ardere. In q̄dā festo azimoꝝ hora noctis nona tātus fulgor arā tēplū q̄z circumdedit. vt oēs diē clarissimū factū putarēt. In eade festiuitate vitula ad īmolandū adducta. inter mīstroꝝ manus agnā subito ē enixa ¶ Ad aliq̄t dies ppe sol' occasū visi sūt currus et q̄drige in oi regiōe p aerē ferri. ⁊ armatorū cohortes miscerī nubibꝰ ⁊ vrbes circūdare agminibꝰ i prouisis. ¶ In alio die festo q̄ pēthecosten appellat noctu sacerdotes tēplū ingressi ad mīsteria ex more ꝓplēda. motꝰ q̄s dam strepituq̄z sensērūt ac voces subitas audierunt dicētes. Transeamus ab bis sedibus. ¶ Ante q̄rtū etiā ānū belli. quidā vir noīe Jesus Ananie filiꝰ in festo tabnaclōy repēte clamare cepit. Vox ab oriēte. vox ab occidente. vox a q̄ttuor vētis. vox sup hierosolimā ⁊ sup tēplū. vox sup sponsos et sponsas. vox sup ppl'm vniuersū. Predictꝰ igitur vir capit. cedit. verberat. Et ille aliud dicere neq̄ens q̄nto plus vberat tanto fortius clamabat. Ad iudicem igit adducit. tormētis

De sancto Jacobo apostolo minori.

diris afficit. vsq3 ad patefactō3 ossiū laniat. Sed ille nec p̄ces nec lacrimas effūdebat sz cū q̄dā vlulatu p singula pene v̄bera eaď p ferebat. addēs etiā ℟. Ue ve bierosolimis. Hec ioseph⁹. ℣ Cū aūt iudi nec āmonitionib⁹ q̄uerterēt. nec tātis p̄digijs terrerēt. post q̄dragesimū annū dñs Uespasianū z Tytū bierl'z adduxit. q̄ ip̄az ciuitatē fū dit⁹ destruxerūt. Hec aūt fuit cā aduētus ip̄oꝝ bierl'm sic in q̄dā bistoria inuenit. Lucz apocrifa Uidēs pilat⁹ q2 ißm innocentē p̄dēnauerat timēs offensaz Tiberij cesaris p se excusando nūciū noie Albanū ad cesarē destinauit. Eo aūt tpe vespasian⁹ monarchiā in galacia a tiberio cesare tenebat. Hūci⁹ igit pilati a vētis p̄rijs i galaciā pellit. z ad vespasianū adducit. Talis aūt ibi ꝑuabat ꝓsuetudo vt q̄cūq3 ibidē naufragiū pateret. reb⁹ et fuituti p̄ncipis subderet. Quē vespasianus q̄s eēt aut vñ veniret seu q̄ tenderet req̄siuit Cui ille. Hierosolimitan⁹ sū. ď ptib⁹ ill'ueni. romā vsq3 tēdebā. Cui Uespasian⁹. Be tra sapiētiū venis. artē nosti medicamis. medicus es. curare me debes. Uespasian⁹ eni q̄ď dā gen⁹ v̄muz narib⁹ insitū ab infātia gerebat. Uñ et a vespis vespasian⁹ dicebat. Cui vir ille rñdit. Artē medicamis dñe nescio. z ideo curare te ñ valeo. Cui vespasian⁹. Nisi me curaueris morte morieris. Cui ille ait. Ille q̄ cecos illūinauit. demones effugauit. mortuos suscitauit. ille nouit q2 artē medēdi ignoro. Cui vespasian⁹ Quis ē ille ď q̄ tā ta ꝑfaris. Et ille. Ihs nazaren⁹ quē iudei p inuidiā occiderūt. in quē si credideris. sanitatis grāz ꝓseq̄ris. Et vespasian⁹ ait. Credo q2 q̄ mortuos suscitauit. me etiā ď infirmitate hac liberare poterit. Et ℟ dicēdo. vespe ď narib⁹ eius ceciderūt. z ꝓtinuo sanitatē recepit Tūc vespasian⁹ ingēti gaudio repletus ait Cert⁹ iuz q2 fili⁹ dei fuit q̄ me curare potuit Petita igit a cesare licētia bierl'imā cū manu armata ꝑgaz. z oēs ꝑditores b⁹ z occisores fūdit⁹ euertā. Dixitqz albano nūcio pylati. Reb⁹ z vita san⁹ z icolumis domū tuā mei licētia reuertaris Uespasian⁹ igitur romā adijt. z destruendi iudeā z bierl'm a tiberio cesare licētiā impetrauit. Per ānos igit

ꝑles exercitū ꝓgregauit. tpe scz Neronis impatoris cū iudei impio rebellasset. Uñ scdz crōicas ñ fecit ℟ zelo xp̄i. sz q2 a dñio recesserāt romanoꝝ. Hierl'm igit cuz copioso exercitu Uespasian⁹ aduenit. et in die pasce bierusalē ꝑ circūuū potenť obsedit. ibiqz infinitā mltitudinē q̄ ad diē festuz ꝓuenerat ꝓclusit. ℣ Per aliq̄ď aūt tp̄s anteq̄z vespasianus bierl'm adueīret. fideles q̄ ibi erāt a spiritu scto admonētur vt inde recedāt. z in q̄dā opido trās iordanē qđ Pellan vocatur secedant. vt ablatis ab vrbe sctis viris celesti vindicte fieret loc⁹. tā de vrbe sacrilega. q̄z ď ꝑpl'o scelerato. Quādā āt ciuitatē iudee nomie Jonapatam. in q̄ Joseph⁹ z dux z princeps erat. ꝑmo oīm ē aggress⁹. Dz ioseph⁹ cū suis viril'r resistebat Tādē videns ioseph⁹ iminere exciđiū ciuitatis. assūptis vndecim iudis subterraneā domū intrauit. vbi q̄dā duana fame afflicti iudei ñ consentiēte iosepho malebāt ibidē mori q̄z vespasiani se sbijcere fuituti. Volebātqz se mutuo intficere et sanguinē suū in sacrificiū ď offerre. Et q̄niā ioseph⁹ int̄ eos dignior erat. volebāt eū ꝑmit⁹ occidere. vt ei⁹ effusiōe sanguis deus citius placaret. vl' vt in q̄dā cronica ďr. iō se mutuo intficere volebāt. ne darēt in manib⁹ romanoꝝ. Et ioseph⁹ vir prudēs z mori nolēs. iudicē mortis z sacrificij se ꝓstituit. z q̄s p̄or alio occidend⁹ eēt int binos z binos sortem mittere iussit. Dissis igit sortib⁹. sors nūc vnū. nūc aliū morti tradidit. donec vētū est ad vltimū cū q̄ ioseph⁹ sortē missurus fuit. Tūc ioseph⁹ bō strenu⁹ z agil' gladiū illi abstulit. z q̄ď magis eligeret vitā. s. aut morte req̄siuit. z vt sin dilatōne eligeret precepit. Et ille timēs rñdit. Uiuere nō recuso. si grā tui vitā conꝑuare valeo. Tūc ioseph⁹ vni familiari Uespasiani z sibi etiā familiari lenter locutus ē. z vt sibi vita donaret petijt. Et q̄ď petijt impetrauit. Cū aūt ad vespasianū Joseph⁹ eēt adductus. Dixit ei vespasianus. Nonne meruisses si b⁹ petitionib⁹ liberatus ñ esses. Et ioseph⁹. Si q̄ď ꝑperaz actū est in meli⁹ ꝓmutari p̄t. Et vespasian⁹. Qui victus ē q̄ď facere p̄t. Et ioseph⁹. Aliq̄ď facere potero si dictis meis aures tuas

De sancto Jacobo apostolo minori.

demulsero. Et vespasian⁹. Concedat vt vꝫ tuis inbereas. ⁊ qđq̄ boni dictur⁹ es pacifice audiat. Et ioseph⁹ Impator romanus interijt. ⁊ senat⁹ ipatorē te fec̄. Et vespasian⁹ Si ꝓpha es. q̄re n̄ es vaticinat⁹ huic ciuitati q̄ mee sit subijciēda dicioni. Et Josephus. Ider. xl. dies Heis predixi. Interea legati romanoꝝ veniūt. vespasianū in iperiū sblimatū asserūt. eūq; romā deducūt. Hoc q; euse bius i cr̄onica testat q. s. ioseph⁹ vespasiano p dixit. tā d̄ impatoris morte q; de sua sblimatiōe. Reliq̄t āt vespasian⁹ tytū filiū suū i obsidione bierlim. Tytus āt vt in ead̄ hystoria apocrifa legit. audiēs prēm suū in imperium sblimatū. tāto gaudio ⁊ exultatōe replet. q neruoꝝ c̄ctōne ex frigiditate corripit. ⁊ alto crure debilitat⁹ paliſtor̄qtur. Josephus āt audiēs tytū palisi laborare. cām morbi ⁊ tē pus morbi diligenter inq̄rit. Causa nescitur. morb⁹ ignorat. de tpe aūt q̄ nā audita p̄s electōe H̄ sibi acciderit apit. Joseph⁹ āt vir p uidus ⁊ sapiēs ex paucis mlta ꝓiecit. ⁊ ex tē pore morbū ⁊ cām inuenit. sciēs q; gaudio ⁊ leticia supabūdanti debilitat⁹ fuerit. Animaduertēs itaq; q; p̄ria p̄rijs curāt̄ur. sciens etiā q; q̄d amore p̄q̄rit dolore freq̄nter amitti tur. q̄rere cepit an aliq̄s eēt q̄ p̄ncipis inimicicijs obnoxi⁹ teneret. Et erat ibi Puus adolescito molest⁹ vt siñ vehemēti p̄turbatōe nl̄ latenus in eū possꝫ respicere. nec etiā nomē eius audire. Dixit itaq; tyto. Si curari d̄s deras oēs q̄ in meo comitatu venerint salvos facias. Cui tytus. Quicunq; in tuo comitatu venerit secur⁹ bēat ⁊ saluus. Tunc Joseph⁹ cito prādiū fieri p̄cepit. ⁊ mēsā suā mēse tyti oppositā locauit. ⁊ Puū a dextris suis sedere fec̄. Quē tytus respiciēs molestia p̄turbat⁹ i fremuit. ⁊ q̄ p̄us gaudio infrigidatus fuerat. accēsiōe furoris incaluit. neruos q; distendēs curat⁹ fuit. Post H titus ⁊ Puū in sui grām ⁊ ioseph̄ū in sui amicicia recepit. Uty aūt H̄ hystoria apocrifa narranda sit. lectoris iudicio reliquat. G Biēnio igit a tito bierlim obsessa. int̄ cetera mala q̄ obsessos gnit̄ purgebant tanta fames oēs tenuit q; p̄ntes filijs. ⁊ filij p̄ntib⁹. viri vxoribus. et vxores viris cibos n̄ tantū e manibus. sꝫ etiā ex ipis dentib⁹ rapiebāt. Juuenes etiā etate fortiores velut simlacra p vias oberrādo p̄ fame exanimes cadebant. Qui mortuos sepeliebāt sepe sup ipos mortuos mortui cadebāt. Fetorē itaq; cadaueꝝ n̄ ferētes ex publico sūptu ipa sepelicbāt. Dꝫ deficiēte sūptu. vincēte cadaueꝝ mlitudie muro cadauera p̄cipitabāt. Ut tyt⁹ circūiēs cū vidisset valles repletas cadauerib⁹. ⁊ totā patriam ex eoꝝ fetore corruptā. manꝰ suas cuz lacrijs ad celū leuauit di. Deus tu vides. q; ego H̄ n̄ facio. Tanta ei ibi fames erat q; calciamēta sua ⁊ corrigias comedebāt Matrona q̄da ꝫ i sup genere ⁊ diuitijs nobil. sic i histo. ecclīastica legit. cū p̄dones i ei⁹ domū irrumpentes. eam oib⁹ expoliasset nec sibi vltra q̄d comederet remāsissꝫ. puulū lactētē tenēs in manibus ait. Infelicis matris infelicior filius bello. i fame. i direptōe cui te reſuabo. Uemi ergo nūc o mi nate esto matri cib⁹. p̄donibus furor. secur fabula. Et his dictis filiū iugulauit ⁊ coxit. ⁊ dimidiū comedēs p̄tez alterā occultauit. Et ecce p̄festiꝫ p̄dones odorē carnis cocte sentiētes i domū irruūt. ⁊ ni si carnē p̄dat mortē minant. Tunc illa detegēs infantis mēbra. ecce inq̄t vob̄ p̄tez optimam reſuaui. At illos tant⁹ horror inuasit q; n̄c loq̄ potuerūt. Et illa. Mde⁹ ē inq̄t filius hic. meū est pctūm. Securi edite. quia prior ego comedi quē genui. Nolite fieri aut matre religiosiores aut femis molliores. Qꝫ si vincit vos pietas ⁊ horretis. ego totū comedā q̄ dimidiū iā comedi. Illi vo trementes et ēriti discesserūt Tandē sexto āno imperij vespasiani tit⁹ bierlim cepit. ⁊ captā sbuertit tēplūq; fundit⁹ dstruxit. Et sicut iudei xp̄m xxx. denarijs emerant. sic ⁊ ip̄e vno denario xxx. iudeos vēdidit. Sic aūt narrat ioseph⁹ nonagintaseptē milia iudeoꝝ vendita sunt et vndeciescētena milia fame ⁊ gladio ruūt. H Legit̄ q; q̄ titus intrās bierlim q̄ndā muꝝ desolatissimū vidit. ip̄m q; pforari p̄cepit. Factoq; foramie q̄ndā int⁹ senē aspectu ⁊ canicie venerabilē inuenerūt. Qui req̄ situs q̄s eēt. rn̄dit se eē ioseph ab arimatbia ciuitate iudee. seq; a iudeis ibidē clausum et muratum fuisse. eo q; christum sepelisset.

Addiditq3 q abillo tẽpe vsq3 nũc celesti sit cibo pastus.7 dño lumie ꝓfortat9. In euã gelio tñ Nicodemi dr q cũ iudei ipm reclu sissent.xpus resurgẽs eũ indẽ eripuit.7 in ary mathiã duxit. Sdõt dici q cũ educt9 a pdica tiõe xpi non cessar3.a iudeis itey ẽ reclusus. Mortuo q3 Uespasiano ipatore Tytus fi lius ei9 eidẽ in iperio successit. Qui fuit vir clemẽtissim9 7 mire libalitatis. Tanteq3 bo nitatis fuit sic ait eusebi9 cesarieñ.i cronica.7 testat Hiero.q dũ q̃dã sero rerordat9 fuiss3 q illo die nil bõi egisset.aut nibil dedisse ait O amici hũc diẽ pdidi. Sd9 lõga tpa q̃dam iudei birlm reedificare volẽtes.exeũtes pri mo mane plimas cruces de rore iuenerũt. Quas ĉruti fugiẽtes.7 sc̃o mane redeũtes vnusquisq3 vt ait Nileus in cronica sua cruces sanguineas vestibus suis insitas i uenit. Qui vehemenẽ territi in fugam utey versi sunt. Sed tercio die reuersi. vapore ignis de terra pdeuntis penitus sũt exusti.

LXIIII.

De inuentione sancte crucis.

Inuentio sancte crucis dicit.quia tali die crux i uenta fuisse refert. Hã 7 antea fuit inuẽta a Seth filio Adã in ĉrestri padi so.sic infra narrat.a salomõe i libano.a regi na saba in salomõis tẽplo.a iudeis in aq̃ pi scine.bodie ab belena i mõte caluarie.

Inuentio sctẽ crucis p9 ãnos.cc.et ampli9 a resurrectõe dñi scta est. Legit ei in euãgelio Nicodemi q cum Adam ifirmaret. Seth fili9 ei9 portas padisi adijt.7 oleũ ligni misc̃die q̃ corp9 pa tris pungeret 7 sanitatẽ recipet postulauit. Cui apparẽs Sdicbael archãgel9 ait. Noli laborare neq3 flere p oleo ligni misc̃die ob tinẽdo.q2 nlt̃ aten9 illõ asseq̃ poteris. nisi q̃n ꝓpleti fuerit.v.milia q̃ngẽti ãni.licz ab adaz vsq3 ad passionẽ xpi ãni tantũ.v.milia cẽtũ nonagĩta nouẽ fluxisse credãt. Legit q3 alibi q angel9 eidẽ ramusculũ q̃nd̃ obtulit.7 iuss it q in mõte libãi plãtaret. In q̃dam v̊o by storia greco2.licet apocrifa legit q ãgel9 de ligno in q̃ peccauit adã.eidẽ tradidit dicẽs. q q̃n faceret fructũ pat̃ sanaret. Qui rediẽs et prẽm mortuũ inueniẽs.ipm ramũ super tumulũ prius plãtauit. Qui plãtat9 i arborẽ magnã creuit.7 vsq3 ad salomõis tpa pdu rauit. Utq3 ãt h̃ vera sint.lectoris iudicõ reli q̃t. cũ i nlt̃a cronica l'bistoria autẽtica h̃ legãt Salomõ ãt arborẽ tã pulcrã ꝓsideras ipaz ꝑcepit incidi 7 in domo salt9 locari. Nusq3 tñ vt ait Josbes beleth locari poterat.nec ali cui loco apta repiri valebat.s3 mõ aut exce debat lõgitudie.aut deficiebat nimia breui tate. Si q̃n v̊o ꝑm loci exigentiã ipam rõna bilit decurtassent.a v̊o breuis videbat q oĩ no incõgrua bẽbat. Ob h̃ indigi artifices ipam repbauerũt. 7 sup q̃ndã lacũ vt esset pons trãseũtib9 piecerũt. Regia ãt saba cũ veniss3 audire sapiam salomõis.7 pdictũ la cũ trãsire vell3.vidit i spũ q saluato2 mõi i ligno suspẽdend9 fuerat.7 id̃o sup illud lig nũ trãsire noluit.s3 ipm ptin9 adorauit. In bistoria tñ scolastica legit̃ q pdictũ lignũ re gina saba in domo salt9 vidit. Cunq3 ad do mũ suã redisset.intimauit salomõi q in illo ligno q̃dã suspẽdend9 eẽt. p c9 mortẽ iudeoz regnũ deleri deberet. Salomõ igit̃ pdictuz lignũ inde sustulit.7 in pfundissimis ĉre vi scerib9 illõ dimergi fec̃. Sdostea pbatica pi scina ibidẽ facta ẽ.vbi natbinei bostias ab luebãt.7 ñ solũ ex descẽsu angeli.s3 etiã ex vir tute ipsius ligni tradit̃ ibi fieri.7 aq̃ ꝓmotõz et infirmoz curatõem. Elꝓpinq̃nte vero passione xpi pdictũ lignũ supnatasse pbibet̃ Cũ aũt illõ iudei vidissent ipm acceperunt et crucem dño pauerunt. Ipa autẽ crux christi ex quattuor generib9 lignoruz fuisse perbibet̃. sc3 palme. cypresse. olive et cedri. Un versus. Ligna crucis palma cedrus cy pressus oliua. In cruce ei fuit bec q̃druplex dñtia lignorum. s. lignũ erectuz. lignũ trãs uersum. tabula supposita. 7 trunc9 cui crux erat infixa. Uel sc̃m Gregoriũ turonẽsem Tabula trãsuersa que fuit sub pedib9 chri sti. Unde quodlibet boz potuit eẽ alicuius pdictoz lignorum. Hanc dñtiam lignorũ videt aplus innuere cuz dicit. vt possitis cõ prebendere cum omibus sanctis q̃ sit longi tudo. latitudo. sublimitas. et profundum.

De inuentõe sancte crucis.

Que vba Aug. ibidẽ doctor egregius sic exponit. Crucẽ inqt dñi. cuius latitudo dr in trãsuerso ligno q extẽdit man9. lõgitudo a terra vsq3 ad ipam latitudinẽ. q a manib9 infra totũ corpus affigit. altitudo a latitudie vsq3 sursum cui adheret caput. pfundũ vo qd terre infixũ abscõdit. Quo signo crucis ois actõ bũana ẽ xpiana describit. bñ opari in xpo ẽ et perseuerant inherere. spirare celestia. sacramẽta ñ pphanare. ¶ Istud lignũ crucis pciosum p ãnos. cc. ẽ vltra subtra latuit. sz ab Helena matre Constãtini imperatoris ℟ mõ reptum fuit. In tẽpe illo cõgregata ẽ iuxta danubiũ fluuiũ multitudo innũerabil barbaroz volẽs fluuiũ trãsire ẽ oẽs regiões vsq3 ad occidentẽ suo dño sbiugare. Qd vbi pstãtin9 ipator pperit castra mouit. ẽ p̃ danubiũ se cuz suo exercitu collocauit. At barbaroz crescente mltitudine et iam fluuiũ transeũte. Constãtin9 nimio terroze pcutit videẽs q reẽnt die crastĩo cũ eo pliuz pmissuri. Seqnti igit nocte ab ãgelo excitat. ẽ vt sursũ respiciat admonet. Qui ĩ celũ aspiciẽs vidit signũ crucis ex clarissimo lumine factũ. litteris aureis bũ ctitulũ bñs scriptũ. In boc signo vinces. Qui celesti visione pfortat9 sili'tudinẽ crucis fecit. ẽ ipam añ suũ exercitũ ferri iussit. Irruẽsqz i hostes ipos in fugam vtit. ẽ multitudinẽ maximã interfecit. Tũc pstantin9 oẽs tẽploz põtifices puocauit. ẽ cui9 dei ℟ signũ eẽt diligenti9 inquisiuit. Quib9 se nescire dicẽtib9. qdã christiani aduenerũt. ẽ ei sctẽ crucis misteriũ. ẽ fidẽ trinitatis plenis narrauerũt. Qui ixp̃z pfecte tũc credidit. ẽ ab Eusebio pp vel ℞m qdam libros a cesariẽsi epo sacz baptisma suscepit. Sz in hac hystoria multa ponũtur qbus p̃dicit hystoria triptita ẽ ecclĩastica. et vita sctĩ Siluestri. ẽ gesta pontificũ romanoz. Scõm qdã nõ fuit iste Constãtinus impator qui a btõ Siluestro papa fuit baptizatus ẽ ad fidez puersus. sicut aliq̃ historie videnť innuere. sz fuit pstantin9 pat ipi9 pstãtini. sic in aliqb9 hystorijs iuenit. Ille ei constãtin9 alio mõ ad fidẽ venit. sicut in hystoria sctĩ Siluestri legit. nec ab Eusebio. sz a siluestro baptizat9 fuisse narrat Hortuo tamẽ ipo Constãtino. Cõstãtin9 memor victorie pris quã vtute sãcte crucis habuerat Helenã mrẽm suam hierosolimã pro ipsa cruce inuenienda transmisit. sicut inferi9 est notatuz. ¶ Hystoria tamẽ Ecclesiastica hanc victoriã aliter factam narrat Ait ei q cum Maxentio9 romanũ impium inuasisset. pstãtin9 ipator iuxta pontẽ albinũ cũ Maxentio conflictur9 aduenit. Cũ igitur anxi9 multũ eẽt. et pro sibi mittẽdo auxilio ad celuz oculos crebro leuaret. vidit p sopore ad orientis ptem i celo signũ crucis fulgore igneo rutilare. angelosqz astare. et sibi dicere. Constantine. in hoc vinces. Et vt dicitur in hystoria Tripartita. dum Cõstantinus quid ℟ eẽt miraret. christ9 nocte supueniente eidẽ apparuit cuz signo qd vidit in celo. iussitqz vt fieret ei9 signi figuratio. que foret auxiliũ in congressib9 plioz. Tũc cõstantinus letus redditus ẽ de victoria iam securus signum crucis qd in celo vidrat. in sua fronte designat. vexilla militaria in signaculum crucis trãsformat. et ĩ manu dextra aurea cruce portat. Hinc post hoc dominũ exorauit ne dexterã suã quaz signo crucis munierat salutari. cruore romani sanguis macl'ari pmitteret. sz sine sanguis effusione victoriam sibi de tirãno pstaret. Maxentio9 autẽ iussit nauib9 ad decipulã pposits fluuiuz sterni. et suppositis põtib9 exeqri. Cũ autez pstantin9 iam ad fluuiũ appropinqret. maxentius in occursum cũ paucis velociei p git. iubẽs vt ceteri se seqnť. suiqz opis põtez cũ paucis pcẽdit. ẽ decipula q Constãtinũ decipe voluit est deceptus. ẽ in fluuij pfũdũ demersus. Constantin9 vo ab omibus vnanimiter est susceptus. Et sic legit in quadaz cronica satis autẽtica. Cõstantinus tũc pfecte ñ credidit. nc tũc sacz baptisma suscepit sz aliqnto tpis interiecto. visionẽ illã Petri et pauli vidit. ẽ sacro baptismate p siluestrũ papã renat9 ẽ a lepra mũdat9 i xp̃z deicepsi pfecte credidit. Et sic mrẽm suã helenã hierosolimã misit. vt crucẽ dñi requireret. Ambrosi9 tamẽ in epl'a ob obitu Theodosij ẽ hystoria Triptita dicũt q in vltimis pstitut9 baptisma suscepit. baptismum differens. vt

De inuentõe sancte crucis.

posset in iordanis flumine baptizari. Hoc idē dicit Hiero. in cronica. Certū est autē q sub Siluestro papa xpian⁹ effectus ē. Utr aūt baptismū distulit in dubiū vrit. Uñ de illa legenda scti Siluestri q ad pl'a sitr dubitat Hec igit historia de inuētiōe sctē crucis q̄i ecclīasticis historijs īueuit cui etiā cōsonāt cronice. videt eē magis autentica q̄z illa q̄ p ecclīas recitat. Cōstat eiz m'ta ibidē eē q nō ꝯsonāt vitati. nisi forte q̄s vellet dicere vt supi⁹ dictū est. q ñ fuit ꝯstātin⁹ ille. sz cōstantin⁹ pat' eius. qđ ñ multū autenticum non videtur. licet in quibusdam vltramarinis historijs sic ligat. ¶ Cuz aūt Helena ibr'm aduenissz. oēs iudeoz sapiētes q̄ p totā regionē repti sunt ad se ꝯgregari p̄cepit. Hec autē belena pus stabularia fuerat. sz p pt ei⁹ pulcritudinē ꝯstantin⁹ sibi eā ꝯiūxit ſm qđ dic̄ Ambro. in h̄ vba. Stabulariam hāc fuisse asserūt. Sz ꝯiūcta ē ꝯstātino seniori. qui postea regnū adept⁹ ē Bona stabularia q̄ tam diligent' p̄sepe dñi req̄siuit. Bona stabl'aria q̄ illū stabulariū nō ignorauit qui vulnera curauit a latronib⁹ vulnerati. Bōa stabularia q̄ maluit oīa estimare stercora. vt xp̄m lucrifaceret. Jđo illā xps đ ster core leuauit ad regnū. hec Ambro. ¶ Alij vo asserūt z in q̄dam cronica satis autētica legit. q ipsa Helena fuit filia Choelis regis britonū. Quā ꝯstantin⁹ in britāniā veniēs cū eēt vnica patri suo duxit vxorē. Uñ insula p⁹ mortē Choelis sibi deuēit. Hoc z ipsi britones attestant. Licet alibi legat q fuerit treuerensis. Judei igit nimiuz formidātes dicebant ad inuicē. Quare putatis q regina nos ad se faciat ꝯgregari. Un⁹ āt ex eis noīe iudas dixit. Scio eniz q̄r vult a nob discere vbi nā sit lignū crucis in q̄ xp̄s crucifix⁹ fuit Uidete ergo ne aliq̄s sibi confiteri p̄sumat. Sin aūt certissime sciatis q lex nrā euacuabit. z pat'ne traditōnes fundit⁹ destruētur. Zache⁹ enī au⁹ meus p̄nūciauit patri meo Symoni. z pat' me⁹ mouēs dixit michi. Uide fili q̄ñ inq̄ret crux xp̄i. illam manifesta ante q̄z aliq̄ patiaris tormēta. Nusq̄z enī ertūc gēs iudeoz regnabit. sed illi q̄ crucifixū adorant. q̄r ipe xp̄us fili⁹ dei erat. Cui ego dixi. Pater mi. si vere patres nrī ip̄m eē dei filium ꝯgnouerūt. cur ip̄m crucis patibulo affixerūt. Et ñdit. Mouit dñs. q̄r nunq̄z in cōsilio eoz exiui. sz eis sepius ꝯdixi. Q̄r vo ipe pharisеoz vicia exprobrabat. ip̄m crucifigi fecerunt Ipe vo die tercia resurrexit. z celos discipul' videntib⁹ penetrauit. In quē Stephan⁹ frat meus credidit. quē iudeoz vesania lapidauit. Uide ergo fili ne ip̄m vl' discipulos ei⁹ audeas blasphemare. Non videt aūt m'tū pbabile q pat' isti⁹ Jude tpe passionis xp̄i eē potuerit. cū a passione xp̄i vsq̄z ad belenā sub q̄ Judas fuit. fluxerunt plus q̄m ducēti septuagīta ān. nisi forte diceret. q tūc homies pl⁹ q̄z modo viuebāt. Dixerūt ergo iudei ad iudaz. Nos talia nunq̄z audiuim⁹ Uerumtñ si de ℞ regina q̄sierit. vide ne hoc sibi aliq̄ten⁹ ꝯfitearis Cū ergo illi añ reginā stetissent. z illa eos interrogasset de loco vbi fuerat dñs crucifix⁹. z ip̄i locū nl'aten⁹ indicare vellēt. iussit eos oēs igne cremari Et illi oēs timētes tradiderūt iudā dicētes. Hic domina iusti z pp̄e fili⁹ optime nouit legē. et tibi oīa que q̄sieris ab eo indicabit. Tūc illa omnes dimittēs tenuit Judā solū. cui dixit. Uox z vita tibi ꝓposita sūt. q̄d malueris elige. Uñde igit mihi locū q̄ golgatha dicit vbi fuit dñs crucifix⁹. vt crucē ei⁹ inuenire possim. Rñdit iudas. Quō locū scire valeā cū ducēti ān iā z ap̄li⁹ fluxerint. z neq̄z illo tpe nat⁹ essez. Cui regina. Ider crucifixū fame te p̄imā nisi mihi dixeris vitatē. Ipsuz igitur in puteū siccū iussit p̄ici z ibidem famis molestia cruciari. Cū ergo ibidē sex diebus sin̄ cibo mānissz. die septīo extrabi petijt z crucē se indicaturū p̄misit Cū ergo extract⁹ ad locū venisset. z ibidē orassz. loc⁹ subito cōmouet. z fum⁹ aromatū mire odoris sentit ita vt miratus Judas ambab⁹ mañ⁹ plaudere t diceret. In vitate Xp̄e tu es saluator mūdi. Erat āt in loco illo sic in ecclīasticis historijs legit. templū veneris qđ Adrian⁹ impator ibidē ꝓstrux erat. vt si q̄s xp̄ianorū in loco illo adorare voluissz. videret venereꝫ adorare. z ob hoc infreq̄ns z pene obliuiōi datus fuerat locus. Regina autem templū funditus fecit destrui et locum inarari.

De inuentõe sancte crucis.

Post hoc iudas pcingẽs se viriliʒ fodere cepit. ⁊ xx. passus fodiens tres cruces abscondit as reppit. qs ad reginã ptin⁹ deportauit. Cũ aũt crucẽ xp̃i ab alijs latronũ nescirent discernere. eas i medio ciuitatis posuerunt ibidẽ gl̃iaʒ dñi p̃stolãtes. Et ecce cũ circa horam nonã quidã iuuenis mortu⁹ deferret. iudas feretr̃ tenuit. ⁊ pmã ⁊ secũdã crucẽ super corp⁹ defuncti apposuit. sʒ nequaq̃ ille surrexit. Apponẽs ãt terciã crucẽ ptinus redijt defũct⁹ ad vitã. ¶ In bistorijs ãt ecclĩa sticis legit q cũ q̃dam mlr̃ pmaria ciuitatis semiuiua iaceret. Macbari⁹ eps bierosoly mitan⁹ pmã ⁊ scdam crucẽ adhibuit. sʒ nihil pfecit. terciã vo apposuit. ⁊ mlr̃ aptis oculis ptin⁹ sanata surrexit. Ambrosi⁹ vo dicit q discreuit ipam crucẽ dñi p titulũ quẽ posuerat pilatus. quẽ titulũ ibidem iuenit ⁊ legit.

¶ Byabol⁹ aũt in aere vociferabat dicẽs. O iuda q̃d ß feciſti. iude meo p̃ria opat⁹ es. Nã ille me suadẽte fecit pditõem ⁊ tu me renuẽte ihesu iueniſti crucẽ. Per illũ mlr̃or lucrat⁹ suaʒ aiaʒ. p te pdere videor iã lucratas. p illũ regnabã i ꝑlo. p te iã expellar a regno Uexr̃ũ tibi vicẽ repẽdã. ⁊ p te regẽ aliũ suscitabo. q̃ fidẽ deserẽs crucifixi. cũ tormẽtis te negare faciet crucifixũ. Q̃d q̃dẽ de Juliano apostata dictũ videt. q iudã epm bierosolymis factũ mlr̃is tormẽtis affecit. ⁊ martirẽ xp̃i fec. Audiẽs iudas vociferantẽ diabolũ nihil extimuit. sed p̃stanr̃ diabolo maledixit dicẽs. Xp̃us te dãnet in abissum ignis etn̄i. Post ß iudas baptisat. Quiriac⁹ appellat et bierosolimor defuncto epo ibid in epm ordinat. ¶ Uex cũ btã Helena clauos dñi nõ bret. rogauit epm quiriacũ vt ad locũ p geret ⁊ clauos dñi q̃reret. Qui cũ venissʒ et ad dñm p̃ces fudisset. ꝓtinuo velut aurum claui fulgẽtes in ẽra appuerũt. Quos ille accipiẽs regine ostulit. Illa aũt genua figẽs in terra ⁊ caput inclinãs. eos cũ mlta reuerentia adorauit. Crucis ergo ptẽ Helena detulit filio. ptẽ vo tbecis argẽteis cõditã reliqt in loco. clauos vo q̃b⁹ dñicũ corpus fuerat affixũ portat ad filiũ. ex quib⁹ vt Eusebi⁹ cesariẽsis refert frena q̃busvteret ad bellũ cõ posuit. ⁊ ex alijs galeã suã armauit. ¶ Non nulli ãt asserũt vt Gregori⁹ turonẽs clauos q̃ttuor in dñico corpe fuisse. ex q̃b⁹ Helena duos in freno ipatoris posuit. terciũ in imagine Constãtini q̃ rome supemiet vbi locauit. ⁊ q̃rtũ i mare adriaticũ. q̃ vsq; tũc fuerat nauigãtium vorago p̃iecit. p̃cipiẽs ß festũ de inuẽtione sctẽ crucis singul' ãnis solẽniter celebrari. Ambrosi⁹ vo sic ait. Quesiuit Helena clauos dñi ⁊ inuenit. Et ō vno frena fieri p̃cepit. ⁊ de alto dyadema intexuit. Recte clau⁹ in capite. corona in vtice. ⁊ in manu habena. vt sensus p̃mineat. fides luceat. ptãs regat. ¶ Sanctũ aũt Quiriacũ epm Julian⁹ apostata postmodũ infecit. ex eo q sctãm crucẽ inuenit. cũ vbiq; signum crucis destruere niteret. Cũ eni p̃ persas p; geret. cepit quiriacũ tuitare ad sacrificia y; doloꝝ. Q̃ cũ ille renuerʒ. dexterã sibi abscidi fecit dicẽs. Hac mãu mlr̃as epl'as scp̃sit. q̃b⁹ mlr̃os a deoꝝ sacrificijs reuocauit. Cui dixit q̃riacus. O dl'e mihi canis insensate pfuisti. q; pus q̃ʒ in xp̃m credere. sepius adsynagogas iudeoꝝ scribebaʒ epl'as vt null⁹ in xp̃m crederet. Et ecce nũc scãdalũ mei cor pis abscidisti. Tũc iulian⁹ plumbũ fecit liq; ri. ⁊ in os eius infundi. Deinde lectũ ferreũ iussit afferri ⁊ in eo quiriacũ extẽdi. et desup carbões salẽ ⁊ adipẽ spargi. Dʒ cũ quiriac⁹ immobil' pmaneret dixit ei iulian⁹. Si non vis sacrificare dijs. saltẽ dic te xp̃ianũ nõ ee. Qui cũ execrans recusaret. iussit alta m fo; uea fieri. ⁊ p̃pentes venenatos ibid poni. et q̃riacũ in eandẽ iactari. sʒ tñ p̃pentes cõtinuo mortui sunt. Jussitq; iulian⁹ quiriacũ in caldariã oleo feruentissimo plenã mitti. Qui dũ se signãs spõte intrare vellet rogãs dñm vt eũ vtex̃ martirij lauacro baptizarʒ irat⁹ Julian⁹ iussit pect⁹ ei⁹ gladio pforari. Et sic in dño ꝓsũmarip̃meruit. ¶ Quãta aũt sit vt⁹ sctẽ crucis in illo fideli notario ptʒ. quẽ quidaʒ mag⁹ decepit. ⁊ ad q̃ndã locũ in quẽ demões aduocauerat duxit. promittẽs ei q mlr̃is diuitijs abũdaret. Et ecce vidit q̃ndã magnũ ethiopem sup excelsum thronũ sedentẽ. ⁊ in circũitu ei⁹ alios ethiopes circa eũ cũ lãceis ⁊ fustib⁹ stãtes. Tũc ille magũ p̃dictũ interrogauit dicens. Quis

est iste puer. Et ille. Bñe Puus noster ē. Cui demon. Si vis me adorare ⁊ Pu⁹ me⁹ cē et xp̄z tuū negare faciā te sedere ī dextra mea. Ille aūt signū crucis mox edidit. ⁊ se xp̄i saluatoris Puuz libere eē exclamauit. Statiqz vt edidit signū crucis oīs illa demonū multitudo euanuit. ¶ Post B cū q̄dā vice tēpluz sctē sophie p̄dictus notarius cū dño suo intrasset. ⁊ añ saluatoris imaginē ambo starēt vidit dñs suus q̄ p̄dicta imago sup notariū oculos fixos hr̄ēt. ⁊ ip̄m attente respiceret. Q̄ videns dictus dñs ⁊ admiras iuuenem ex pte dextra stare fec̄. Viditqz q̄ ymago illā iterū pt̄e oc̄los voluisset ⁊ sup notarius fixos hr̄ēt. ¶ Rursūqz fec̄ ip̄z ire ex pte sinistra et ecce iterū imago oc̄los voluit ⁊ notariū vt pius respicere cepit. Tūc adiurat⁹ a dño vt sibi diceret q̄d apd̄ deū meruisset. ppt̄ q̄d sic eū imago respicerz. dixit se nulli⁹ boni ꝓsciū eē nisi q̄ eū corā diabolo negare noluisz.

LXV.

De sancto Johanne apostolo ante portam latinam.

Johannes apostolus ⁊ euāgelista dū epbesi p̄dicaret a proconsule capit̄. ⁊ vt dijs immolet inuitaū. Qui dū renueret in carcerē mittit̄ ⁊ ad Domicianū impatorē ep̄la mittit. ī q̄ magn⁹ sacrileg⁹ ⁊ deoz ꝓtēptor. ⁊ crucifixi cultor noīaū. Jussu igit̄ domiciani romaz deducit̄. ⁊ deducto oēs capilli p derisione a capite p̄cidunt̄. ac añ portā vrbis q̄ latina dr̄ in doliū feruētis olei igne de subt̄ candente mitti iubet̄. ¶ Nullū tñ ibidē dolorē sensit sed penit⁹ illesus exiuit. In illo igit̄ loco eccl̄ia a xp̄iāis fabricat̄. ⁊ dies illa tāqz dies sui martirij solēnizat̄. Cū ergo nc̄ sic a p̄dicatōe xp̄i cessarz. iussu domiciani in patbmos insulā relegatus ē. ¶ Nec tñ īpatores romāi ap̄los p̄seq̄bant̄. q̄z xp̄m p̄dicabāt. cū ip̄i nullū deū respuerēt. sz q̄z ip̄z sin̄ senat⁹ autoritate deificatum aiebāt. q̄d ip̄i de nemīe fieri p̄hibuerāt. Añ legit in bisto. ecclīastica. q̄ cū pilat⁹ q̄dā vice ad tyberiū ep̄las de xp̄o misisset. et ip̄e tyberius ei⁹ fidē a romāis recipi assentiret. senatus oīno respuit. ex eo q̄ nō sui auctoritate deus vocatus fuit. Alia cā est q̄ legitur in q̄dā cronica. ex eo q̄ romāis p̄us nō apparuerat. Alia causa ē. ex eo q̄ oīm deoruū cultū cui romani inseruiebant euacuabat. Alia cā est. ex eo q̄ mūdi despectū p̄dicabat et romani auari ⁊ ambicioſi erāt. Christ⁹ et B fieri nō p̄misit. ne hoc būane potētie ascriberet̄. Alia cā ꝑm magistr̄ Jobem beleth q̄; re impatores ⁊ senatus xp̄z ⁊ ap̄los p̄seq̄bātur erat. quia videbat̄ eis de⁹ nimis sup⁹ et inuid⁹. eo q̄ ꝓsortē hr̄ē nō dignaret̄. Alia causa ē quā Oroſi⁹ refert. q; senat⁹ indigne tulit q̄ pilat⁹ ad tiberiū ⁊ nō ad senatum de xp̄i miraculis rās destinauit. ⁊ iō eius consecratiōez inē deos fieri noluit. Añ irat⁹ tiberius m̄tos de senatorib⁹ occidit. ⁊ q̄sdaz exilio dānauit. ¶ Mater aūt ip̄ius iobis audiens filiuz rome detineri. materna ꝓpassione p̄mota. romā ad eum visitandū accessit Sed dū peniss̄et ⁊ ip̄m in exiliū relegatū audisset. indeqz rediret. in cāpania ciuitate vetulana migrauit ad xp̄m. Cuius corp⁹ in q̄dā specu sepultuz multo tempe iacuit. sed post modum a filio suo Jacobo reuelatum fuit Q̄ quidē multo odore redolēs ac miraculis multis refulgens. ad p̄dictā ciuitatē cuz multo honore translatum est.

LXVI.

De letanijs.

Letanie in anno bis fiunt. s. in festo scī Marci q̄ dr̄ letania maior. ⁊ trib⁹ diebus añ ascensionē dñi q̄ dr̄ minor. Et interp̄tat̄ letania supplicatō l̄ rogatō. ¶ Dr̄ia igit̄ letaīa triplr̄ vocat̄. ¶ Dr̄io letania maior. scđa dr̄ p̄cessio septiformis. tercō dicit̄ cruces nigre.

¶ Dicit̄ aūt letania maior ppt̄ tres cās. scz rōne illius a quo instituta ē. s. a magno Gregorio papa. ¶ Rōne loci in q̄ instituta ē. q̄z roma q̄ est dña ⁊ caput mūdi. ex eo q̄ ibi est corpus p̄ncipis ap̄lor̄ ⁊ aplica sedes. ¶ Rōe causē p̄ qua instituta est. q̄z pro magno ⁊ ḡuissimo morbo. ¶ Romāi eiz cū in q̄dragesima ꝓtinenter virissent. ⁊ in pascha corp⁹ dñi recip̄erēt. postmodū comesatōib⁹ ludis ⁊ luxurie frena laxabant. Jdeoqz deus ꝓuocatus

pestem maximā in eos misit. quā inguinariam vocant. i. apostema siue inflaturam in inguine. Tam seua aūt illa pestis fuit. vt homines in via. in mēsa. in ludis. ī colloquijs subito morerent. ita q cū aliq̄s vt ōr sternutabat sepe cū ipa sternutatōe spūz exalabat. Uñ cū aliq̄s aliquē sternutantē audiebat. statī accurrēt. dō te adiuuet acclamabat. Et abiude vt dicunt adhuc hec ꝓsuetudo ꝓuat vt cum aliquē sternutātem audimus. deus te adiuuet. acclamam⁹. ℜ Rursus vt ferī. cuz aliq̄s oscitabat freq̄nt ꝓtinuo z subito spūz emittebat. Uñ cū aliq̄s se velle oscitare sentiebat. ꝓtinuo signū crucis sibi impmere festinabat. Et hec ꝓsuetudo silr vsqz mō ꝓuat ℍec āt pestis q̄lē ortuz habuerit in vita scī Gregorij repitur. ¶ Scdo ōr pcessio septiformis. ex eo q btūs Grego. pcessiōes quas tūc faciebat p. vij. ordines disponebat. ℜaz in pmo ordine erat oīs clerus. in scdo omēs mōachi et religiosi. In tercio scīmoniales. In q̄rto oēs infātes. In q̄nto oēs laici. in sexto oēs vidue z ꝓtinētes. In septimo omēs ꝓiugati. Bz q̄d mō nō possum⁹ in nūero p sonarū. supplemus ī nūero letaniaz. q̄ septies dici dñt añq̄z insignia deponātur. ¶ Tercio dicitur cruces nigre. q̄niā in signū meroris ex tanta strage boīm. z ī signū penitētie boīes nigris vestibus induebant. Et forte p pter eāde cām cruces z altaria saccis cilicinis velabāt. ℍoīes etiā fideles vestes penitentiales dñt assumere. ℬ ¶ Alia autez dicit letania minor q̄ fit tribus diebꝰ añ ascēsionē. quā bts Adamertꝰ epūs vienenſ tpe Leonis ipatoris qui cepit āno dñi. ccclviij. añ institutiōez p̄me instituit. Que ōr letania minor. rogatōes z pcessio. Dicit āt letania minor ad dñicam p̄me. q̄ scz instituta est a minori epō in mīori loco. z p minori morbo Cā aūt institutōis bꝰ hec fuit. Tūc enīz apō vienná freq̄ntes z maximi tremotus fiebāt q̄ domos z ecclias plimas subuertebant. et nocturni sonitꝰ z clamores sepe audiebāt. Tūc etiā aliud terribile accidit. q̄ in die pascbe ignis de celo cecidit. z regis palatiū cō cremauit. Aliō insup mirabiliꝰ fiebat. Bīc enī demōes porcos dei pmissione olim ītra uerunt. sic pmissione dñi ꝓpter pctā boīm lupos z alias feras intrabāt. z nll'os verentes. nō solū p vias. sed p ciuitatez publice discurrebant. z passim pueros z senes viros z femias deuorabāt. Cū igit̄ taz dolorosi casꝰ q̄tidie fierēt. ℙdictus epūs triduanū ieiunīū indixit. letanias instituit. Et sic p̄dicta tribulatio ꝓq̄euit. Deinde statutū est ab ecclesia z firmatū vt hec letania vniuersalr ob ſuet. ¶ Dicit etiā rogatōes. q̄ tūc oīm sctō rum suffragia īploram⁹ Et merito talis obſuantia bis trib⁹ diebus ſuāda ē. z rogatōibus sctōz z ieiunijs bis dieb⁹ īsistendū mltiplici rōne. ℙdō vt deus bella pacificet. q̄ in vere freq̄ntius ꝓcitant. Scdo vt teneros adhuc fructꝰ ꝓſuādo mltiplicet. Tercio vt motus carnales q̄ Bt̄ tēpe magis feruēt in se quisq̄z magis mortificet. In vere eīz sāguis magis feruet. z illicita motꝰ magis pullulāt Quarto vt ad receptiōem sctī spūs se q̄sq̄z magis habilitet. ℜaz p ieiuniuz bō magis habilitat. z p rogatiōes dignior reddit. Duas alias rōnes assignat magister Guilbelmus altisiodorēſ. ℙdma vr. s. xp̄o ascēdente z dicente. ℙdite z accipietis. ꝓfidēti⁹ petat ecclia. Scdo q̄ ecclia ieiunat z orat vt parum habeat de carne p ipi⁹ carnis macerationem. z acq̄rat sibi alas p oꝛōem. q̄ oratō est ala aīme. q̄ volat in celū. vt sic xp̄m ascendentē libere possit asseq̄. q̄ ascēdit pādēs añ nos iter. z volauit sup pēnas ventoz. Auis enī q̄ multū abūdat in carne z paz ī plumis bñ volare nō pt. sicut ptz in structione. ¶ ¶ Dicitur etiā pcessio. q̄ tūc ecclia generalē facit pcessionē. In hac aūt pcessione crux deferī. cāpane pulsant. vexillum portat. draco q̄dam cū ingēti cauda in q̄busdā ecclijs baiulatur. z oīm sctōz singularit̄ patrocinia implorant. Jō aūt ibidē crucē deferim⁹ z campanas pulsam⁹. ut demōes ī riti fugiāt. ℜā sicut rex in suo exercitu bz insignia regalia. scz tubas z vexilla. sic xp̄s rex etnus in sua ecclesia militāti bz cāpanas p tubis. z cruces p vexillis. Et sic aliq̄s tirānus valō timerz q̄ alicui⁹ regis potētis z sibi inimici tubas in sua terra audiret. z vexilla videret. sic demones q̄ sunt in isto aere caliginoso vehement

metuunt.qñ tubas xp̄i.ſ.campanas pulſari ſentiũt.ꝛ vexilla.i.cruces conſpiciũt. Et iſta dicitur eẽ ratio.q̄re eccl̄ia cãpanas ꝓſueuit pulſare.qñ tempeſtates cõcitari videt.vt ſcz dẽmones q̄ hoc faciũt.tubas eterni regis audiant.ꝛ ſic territi fugiãt.ꝛa tẽpeſtatis ꝓcitatione q̄eſcant.Licet alia rõ ſit.q2 cãpane tũc fideles admonẽt ꝛ puocãt.vt p inſtãti piculo or̃õi inſiſtant.Aliud etiã vexillũ eſt regis ẽ ipa crux.ꝑm illud.Vexilla regis pdeũt ⁊c.Q̃ quidẽ vexillũ dem̃oes valde timent ꝑm q̄d dicit Criſ.Vbicunq3 inq̄t demones ſignũ d̃nicũ viderint fugiũt.timẽtes baclim q̄ plagã acceperũt.Et h̃ ẽ rõ.q̄re in q̄buſdaz eccl̄ijs tpe tẽpeſtatis crux de eccl̄ia extrahit̃ et tempeſtati oꝓponit̃.vt ſcz dem̃oes vexillũ ſũmi regis videãt ꝛ triti fugiãt. Ideo igitur crux in ꝓceſſione defert̃ ꝛ campane pulſant̃. vt dem̃oes in ip̄o aere exñtes territi fugiãt. et a noſtra infeſtatõe deſiſtãt. Vexillũ autẽ ibidẽ defert̃ ꝓpter repñrandã victoriã reſurrectõis ꝛ victoriã aſcenſionis xp̄i.q̄ cũ magꝫ preda celos aſcẽdit. Vñ p aera vexillũ incedẽs eſt xp̄c in celũ aſcẽdens. Et ſic̃ vexillum q̄ in ꝓceſſione defert̃ mꝫtitudo fideliũ ſeq̄t̃ ſic xp̄m aſcẽdentẽ magꝫ ſctõꝝ collectio comitatur. Cantꝰ ãt qui ibi fiũt ſignificãt cantꝰ ꝛ laudes angelorꝝ q̄ xp̄o aſcẽdenti obuiauerũt.ꝛ ip̄m cũ ſua ſocietate vſq3 in celũ cũ mꝫtis laudibꝰ pduxerũt.// In q̄buſdã aũt eccleſijs ꝛ maxīe in eccl̄ijs gallicanis cõſuetudo bẽtur q̄ draco q̄dã cũ lõga cauda et inflata plena ſcz palea vel aliq̄ tali.duobꝰ diebꝰ primis añ crucẽ.ꝛ tercio cũ cauda vacua poſt crucẽ defert̃.p q̄d ſignificat̃ q̄ in ꝑmo die añ legem.ꝛ in ſcõo ſub lege diabolus in ꝟmundo reg̃uit.in tercio aũt die ſcz grẽ p paſſionẽ xp̄i d̃ ſuo regno expulſus fuit. Rurſꝰ in ipa ꝓceſſione omniũ ſctõꝝ piter patrocinia poſtulamus. ¶ Quare aũt tũc ſctõs rogamꝰ plures cauſe ſũt ſuꝑ aſſignate Sũt autẽ ꝛ alie cauſe generales ꝓpt̃ q̄s deꝰ ordinauit. vt ſãctos oremꝰ.ſ.ꝓpter nrãz inopiã ſctõꝝ gl̃iam.ꝛ dei reuerẽtiã. Sãcti enĩ vota ſuppliantiũ ſcire p̃nt.quia in illo eterno ſpeculo intelligunt q̄ntũ vel illis ꝓtinet ad gaudiuz.vel nobis ad auxiliũ. ¶ Prima ergo ratio eſt ꝓpter nrãz inopiam.ꝛ ℔ vel ꝓpter inopiã quã bẽmus in merendo.vt vbi noſtra non ſuppetũt merita patrocinent̃ aliẽa. Vel ꝓpter inopiã quã bẽmus in ꝓtẽplãdo vt qui nõ poſſumꝰ ſũmã lucẽ reſpicere in ſe ſaltez in ſanctis aſpicere valeamꝰ. Vel ꝓpt̃ inopiam quã bẽmus in amãdo.q2 plerũq3 impfectꝰ bõ magis ſentit ſe affici circa vnũ ſanctũ q̄z etiam circa deum. ¶ Scõa ratio eſt ꝓpter ſctõꝝ gl̃iam. Vult enĩ deus vt ſanctos inuocemꝰ.vt dũ p eoꝝ ſuffragia q̄d petimꝰ impetramꝰ.ip̄os magnificemꝰ.ꝛ glorificando collaudemꝰ. ¶ Tercia rõ eſt ꝓpt̃ dei reuerentiã.vt peccatoꝝ q̄ deũ offendit q̄i non audeat ip̄um in ꝓpria ꝑſona adire.ſed amicoꝝ poſſit patrocinia implorare. In huiuſmodi aũt letanijs eẽt illud angelicuz canticũ freq̄ntandũ. Sãcte deus.ſancte fortis. ſancte ꝛ immortalis miſere nob̃. Refert eiz Joh̃es damaſc.lib.iij.q̄ cũ apud ꝑſtantinopolim ꝓpter q̄ndaz tribulatiõem letanie fierent.quidã puer de medio populi in celum eſt raptus.ꝛ iſtud canticũ ibidẽ edoctꝰ.Be inde ad ꝓpl̃m rediẽs illd̃ angelicũ canticũ in ꝑſpectu ꝓpli decãtauit.ꝛ mox oĩs tribulatio ceſſauit. In calcedonẽſi q̄z ſinodo fuit iſtud canticũ approbatũ. Et ꝑcludit ita damaſce. Nos aũt dicimꝰ q̄ p iſtud cãticũ dem̃oes recedãt. Huiꝰ ergo cantici laus ꝛ autoritas ex q̄ttuor colligit̃. Primo ex eo q̄ angelꝰ illud edocuit. Scõo ex eo q̄ ad eius platione illa tribulatio conq̄euit. Tercio ex eo q̄ calcedonenſ ſinodus illud approbauit. Quarto ex eo q̄ demones illud timent.

CLXVII A

¶ De aſcenſione domini.

Aſcenſio domini

Q̃drageſima die a reſurrectõe facta eſt. Circa quã aſcenſionẽ ſeptem p ordinẽ ꝑſideranda ſunt. Primo vnde aſcẽdit. ſcõo q̄re nõ ſtatim poſt reſurrectõz aſcendit. ſed tot dies expectauit.tercio q̄liter aſcẽdit. q̄rto cum q̄bus aſcẽdit.quinto quo merito aſcendit.ſexto quo aſcẽdit.ſeptimo q̄re aſcẽdit. ¶ Circa primũ notandũ q̄niã de monte oliueti verſus bethaniam celos aſcendit

Qui mons ꝑm aliã trãslatõem ꝺr mõs triũ luminũ. ℳã de nocte ex pte occidẽtis illũi nabat ign̄e templi. q̄ erat ignis iugis in altari. ℳane ex pte orientis. ꝑmo excipiebat radios solis anteq̄z illũinaret ciuitatẽ. ℍabebat insup in se copiã olei. qꝺ est fomentũ lumis. Et ideo ꝺicit mõs triũ luminũ. ℑn hũc igit montẽ xp̄s ꝺiscipulos ire ꝑcepit. ℳã in ipa ꝺie ascẽsiõis bis apparuit. scꝫ. xj. aplis comedentib⁹ in cenaculo. Dẽs q̄dem tam apli q̄z alij ꝺiscipuli. necnõ ⁊ mulieres bñabant in illa pte bierlim q̄ ꝺicebat mello. s. in mõte syon. ꝟbi ℬauid ꝓstruxerat sibi palatiũ. Et erat ibi illud cenaculũ grande stratũ in quo dñs ꝑcepit sibi parari pascha. ⁊ in illo cenaculo tũc vndecim apli bñabant. Ceteri aũt ꝺiscipuli ⁊ mulieres bñabant circũquaq̄z per ꝺiuersa hospitia. ℬum igit in illo cenaculo comederẽt. dñs eis apparuit. ⁊ incredulitatẽ eoꝝ exprobrauit. Et cũ comedissz cum eis et ꝑcepisset vt in monte oliueti ꝟsus bethaniã irent. ibidẽ eis iteꝝ appuit ac ꝺiscrete quetentib⁹ rñdit. Et eleuatis mãib⁹ eis bñdixit et inde corã eis in celũ ascendit. ℬe loco aũt ascensiõis ꝺic ℑulpicius ep̄s hierosolimitanus. ⁊ hẽtur in glo. Qꝛ cũ ibi postea edificata eẽt eccl̄ia. loc⁹ ille in q̄ steterũt vestigia xp̄i ascendẽtis. nunq̄z potuit sterni pauimẽto. imo resiliebant marmora in ora collocãtiũ. Calcati etiã pulueris a dño hoc ꝺicit eẽ ꝺocumẽtũ. qꝰ vestigia imp̄ssa cernunt. ⁊ eandez adhuc spẽm velut p̄ssis vestigijs tra custodit. ℬ Circa scꝺm ãre scz non statim ascendit vt resurrexit. sed ꝑ. xl. ꝺies exspectare voluit. ℳotandũ qꝰ ℬ fecit ꝓp̄t tres rões ℙrimo ꝓpter resurrectõis certificatõnem difficilius enim erat ꝓbare vitatẽ resurrectõis q̄z passionis. qꝛ a ꝑma ꝺie vsq̄z ad terciã ꝺe poterat ꝓbari passio. scz ad verã resurrectiõz ꝓbandã plꝰes ꝺies req̄rebant. Et ideo maior tp̄s req̄rebat inter resurrectiõez ⁊ ascẽsiones q̄z int̄ passionẽ ⁊ resurrectõem. ℬe ℬ sic ꝺic℔ Leo papa in ser. ꝺe ascẽsione. Quadragenarius bodie ꝺierũ repletus est nũerus. sacratissima ordinatõe ꝺispositus. ⁊ ad vtilitatez nostre eruditõis impẽsus. vt dũ a dño ĩ boc spacio mora p̃ntie corꝓal̓ extenꝺit. fides resurrectõis documẽtis necessarijs munir℮t. Gr̃as agim⁹ ꝺiuie ꝺispẽsatõi. ⁊ scię patꝝ necessarie tarditati. ℬubitatũ est ab illis. ne ꝺubitaret a nobis. Secꝺo ꝓpter apl̓oꝝ cõsolatõem. qꝛ enim ꝓsolatões ꝺiuie supabũꝺant tribulatõibus. ⁊ tp̄s passionis fuit tp̄⁹ tribulatõis apl̓oꝝ. iõ plures ꝺebuerũt eẽ ꝺies isti q̄z illi. Tercio ꝓpter mistricã sigficationẽ. vt ꝑ ℬ daret intelligi qꝰ ꝓsolatões ꝺiuie ꝓpant ad tribulatões sic ann⁹ ad ꝺiẽ. ꝺies ad horã hora ad momẽtũ. Qꝛ ei ꝓparent sic annus ad ꝺiẽ. ptz ꝑ illud qꝺ legit Esa. lxj. ℙꝺredicarem ãnum placabilẽ ꝺño ⁊ ꝺiẽ vltõnis ꝺeo nostro. Ecce ꝑ ꝺie tribulatõis reꝺꝺit annũ ꝓsolatõis. Qꝛ ãt ꝓpent sicut ꝺies ad horam ptz ꝑ ℬ qꝰ ꝺñs. xl. horis mortu⁹ iacuit. qꝺ fuit tribulatõis. ⁊ ꝑ. xl. ꝺies surgẽs ꝺiscipul̓ appꝛuit. qꝰ ꝺ fuit ꝓsolatiõis. Vñ glo. Quadragita horis mortu⁹ fuerat. ꝓpter ℬ. xl. ꝺieb⁹ se viuere ꝓfirmabat Qꝛ vo ꝓparẽtur sic hora ad momentũ insinuat. Esa. liij. ℑn momẽto indignatiõis mee abscondi faciẽ meam ꝛc. C ℳ Circa terciũ norandũ qꝰ ascendit ꝑmo potent̃. qꝛ ꝓprijs viribus Esaie. lxiij. Quis est iste qui venit de edõ ꝛc. gradiẽs in mltitudine vtutis sue. ℑtem ℑoℬ. ℳemo ascendit in celũ scz ꝓpria vtute. nisi q̄ descẽdit de celo filius hois q̄ est ĩ celo. Licz enim q̄si in q̄ꝺã glo; bo nubis ascenderit. hoc tñ nõ fec̃ qꝰ nubis misterio indigerz. sz vt ꝑ ℬ oñderet̃ qꝰ omis creatura pata ẽ obsequi creatori suo. ℑp̄e eĩ potẽtia ꝺiuitatis sue ascendit. Et in ℬ notat ꝺrñtia ꝑm qꝰ ꝺr in hist̃oria Scolast. xp̄i ad Enoch ⁊ ℍeliã. ℳã enoch trãslatus ẽ. ℍelias subuect⁹ est sed ℑℍs ꝓpria vtute ascendit ℙꝺrim⁹ ꝑm Gre. ꝑ coitum generatus ⁊ generãs Secꝺus generat⁹ sz nõ generãs. Tercius nec generat⁹ nc̃ generãs. Secꝺo ascẽdit patent̃. qꝛ vidẽtib⁹ ꝺiscipul̓. Vñ ꝺr. Videtibus illꝰ elevat⁹ ẽ. ℑtẽ ℑoℬ. xvj. Vado ad eũ q̄ misit me ⁊ nẽo ex vobis ĩtrõ. me q̄ vadis. Glosa. ℑta palã. vt nemo ĩtroget qꝰ visu corꝓali fieri cernat. ℑꝺeo enim illis videntib⁹ ascenꝺere voluit. vt ipi testes ascensiõis existerent. ⁊ naturã bumanã in celũ ferri gauderent. ⁊ ipum sequi ꝺesiderarent. Tertio letanter. qꝛ iubilantibus angel̓. Unde ℙsal.

De ascensione dñi

Ascendit deus in iubilatõe. Aug. Ascendẽte xp̃o pauet omne celũ. astra mirant. plaudent agmĩa. tube sonant. ⁊ letis se admiscẽt blanda modulamĩa chorus. Quarto velociter. p̃s. Exultauit vt gigas ad currẽdã viã Valde enĩ velocit ascẽdit qñ tantũ spaciuz q̃si in momẽto pcurrit. Refert enĩ rabi moyses maxim⁹ pb̃s. q̃ q̃libet circul⁹ siue q̃libz celũ cuiuslibet planete bz in spissitudĩe viaz q̃ngentoz ãnoz. i. spaciũ tantũ q̃ntũ posset aliquis ire via plana in q̃ngentis annis. Et distantia inter celũ ⁊ celum est similr vt dic̃ via quingẽtoz annoz. Et ideo cũ sint septez celi. erit scõm ipm a centro terre vsqz ad cõcauuz celi saturni. quod est celum septimũ via septẽ miliũ annoz ⁊ septingentoz ãnorum. id ẽ tantũ spaciũ q̃ntũ de via plana aliquis iret in. vij. milib⁹. dcc. ãnis si tãtũ viueret. ita q̃ q̃libet ãn⁹ ꝓponat ex. cccl xv. dieb⁹ ⁊ iter cuiuslibz diei sit. xl. miliarũ. et q̃libet miliare sit duoz miliũ passuũ siue cubitoz Hec rabi moises. Utz aũt hoc vez sit deus scit. Hanc enĩ mẽsuratõem ille nouit. q̃ oĩa fecit in nũero pondere ⁊ mẽsura. Iste igitur fuit magn⁹ saltus quẽ fecit xp̃s de terra scz̃i celũ. Et ꝺ hoc saltu ⁊ q̃busdã alijs saltibus xp̃i sic dicit Amb̃. Saltu q̃daz xp̃s venit in hunc mundũ. apud pr̃em erat. et in virginẽ venit. ⁊ ex virgine in presepe transilijt. descẽdit in iordanẽ. ascendit in crucẽ. descendit in tumulũ. surrexit e tumulo. ⁊ sedz ad dexterã patris. ℬ Circa q̃rtum cũ quibus scz̃ ascẽdit notandũ. q̃ ascendit cuz magn̄ preda hominũ ⁊ magna mlt̃itudine angeloz. Q, enim cũ preda hoĩm ascenderit. ptz p illud q̃d dr̃ in Ps̃. Ascendisti in altũ cepisti captiuitatẽ ẽ. Q, autẽ ascenderit cũ mlt̃itudine angeloz. ptz p illas introgatões q̃s xp̃o ascendẽte minores angeli fecerũt maiorib⁹ vt habet Esaie. lxuij. Quis est iste q̃ venit de edom tin. ve. de bosra. Ubi dicit glo. q̃ q̃dã angeli non plene cognoscentes misteriũ incarnatiõis. passiõis ⁊ resurrectõis. vidẽtes ascendere ad celos dñm cũ multitudine angelorũ ⁊ sctõz hoĩm ꝓpria virtute. ipm in carnatõis ⁊ passionis misteriũ admirãtur et angelis comitantib⁹ dñm dicũt. Quis ẽ iste qui venit ẽ. Et in psal. Quis est iste rex glie. Byonisi⁹ ãt in lib̃. angelice hierarchie capl̃o. vij. insinuare videt q̃ dũ xp̃us ascẽderet tres q̃stiones ab angelis facte sunt. Prima fecerũt maiores angeli ad inuicẽ sibiipsis. Secundã fecerũt ipi maiores xp̃o ascendenti. Terciã fecerunt minores maioribus. Querũt igit inter se maiores dicẽtes. Quis est iste q̃ venit de edom tin. ve. ẽ. Edom sanguinea interp̃tat. bosra munita. q̃si dicant. Quis est iste q̃ venit de mũdo sanguineo p pcũm. ⁊ munito p malicia ꝑ deum vel qui venit de mũdo sanguineo ⁊ inferno munito. Rñdit dñs. Ego q̃ loq̃r iusticiã ẽ. Byonisius ponit talẽ lrãm. Ego enĩ dic̃ disputo iusticiã ⁊ iudiciũ salutaris. In redemptiõe hũani generis fuit iusticia inq̃ntũ scz̃ factor creaturã suã a dño aliẽo reduxit ⁊ fuit iudiciuz inq̃ntũ diabolũ iuasorẽ alieni iuris ab eo quẽ possidebat hoĩem potenr̃ eiecit. Bz ꝑm b̃ facit Byonisi⁹ q̃stionẽ b̃. Cũ ipi supi ores angeli sint deoprimi ⁊ imediate a dño illũinent. q̃re ab inuicẽ querũt. q̃i ab inuicẽ discere cupientes. Bz sic ipe soluit ⁊ cõmentator exponit. in eo q̃ introgãt significãt se sciam appetere. in eo ãt q̃ pmo inẽ se ꝓferũt. demonstrãt q̃ diuinã in se pcessionẽ nõ audent p̃uenire. Apud se ergo pmo introgare deliberãt. ne forte illũinatõem q̃ ipsis a deo fit nimis festina interrogatõne preueniant Hec igit̃ questio ñ est doctrine inq̃sitio. sed ignorantie pfessio. Scda q̃stio est quã fecerunt ipi supmi ãgeli ad xp̃m dicẽtes. Quare ergo rubz est indumẽtuz tuũ. ⁊ vestimentum tuũ sicut calcantiũ in torcl̃ari. Bñs dicitur habuisse indumẽtũ. i. corp⁹ suũ rubrũ idẽ sanguie cruentatũ ex eo q̃ dũ ascẽderet in corpe suo cicatrices bẽbat. Voluit enĩ cycatrices ĩ corpe suo ꝑuare. ꝑm q̃d dic̃ Beda q̃nqz de cauꝑ. Ait enĩ sic. Cicatrices dñs seruauit. ⁊ in iudicio ꝑuatur⁹ ẽ. vt fidẽ resurrectõis astruat. vt p hoĩb⁹ supplicãdo eas patri repñtet. vt boni q̃z misericordit̃ sint redẽpti videãt. vt reprobi q̃z iuste sint dãnati recognoscãt. vt ppetue victorie sue certũ triũphuz deferat. Huic ergo q̃stioni dñs sic rñdet. Torcular calcaui solus. ⁊ de gentib⁹ nõ

vir mecū. Et ꝑt vocari torcular crux. in q̄ tā q̄z in ꝓlo sic ꝑſſ9 ē. vt et sanguis effunderet. vel torcular vocat diabolū. q̄ būanū genus sic funib9 pctōꝝ inuoluit ⁊ strīxit. vt q̄dq̄ dī eis spūale erat exprimeret. ⁊ solū vinacia remanerēt. Sz noster bellator torcular calcauit. vincula pctōꝝ dirupit. ⁊ in celū ascēdēs p9 modū tabernā celi apuit ⁊ vinū sctūspūs effudit. Tercia q̄stio est quā fecerūt mīores angeli maiorib9 dicētes. Quis ē iste rex glie Quib9 illi rn̄derūt. Bns vtutū ipe ē rex glie Be hac angelorꝝ q̄stione ⁊ aliorꝝ ꝓuenientia rn̄sione sic dic̄. Aug. Bactificat diuio comitatu im mēsus aer. et ois illa volitās p aera demonū turba xpo ascēdente trāsfugit. Cui accurrētes angeli q̄s eēt scīscitant dicentes. Quis ē iste rex glie. Quib9 alij rn̄dentes dixerunt. Hic ē ille valde cādidus ⁊ rose9. hic est ille q̄ nō būit spēm neq; decorē. Infirm9 in ligno. fortis in spolio. Vilis in corpusc'o. armat9 in plio. Fed9 ī morte. pulcer ī resurrectōe. Cādidus ex vgine. rubicūd9 ī cruce. fuscus in opprobrio. clar9 ī celo. ¶ Circa q̄ntum q̄ scz merito ascēdit notandū q̄ triplici merito ascēdit. ō q̄ sic dicit Hiero. Propter vitatē. q̄ illa q̄ ꝑ ppīas pmiseras adimplesti. ⁊ mās uetudinē. q̄ sic ouis p vita ppīa immolaris. ⁊ iusticiā. q̄ nō ptāte sz iusticia eripuisti boiem. ⁊ deducet te mirabilr dextera tua. potētia siue vtus deducz te. Bē in celū. E ¶ Circa sextū q̄ scz ascēdit notādū q̄ sup oēs celos ascēdit. sm q̄d dr Eph. iiij. Qui descendit ipe ē ⁊ q̄ ascēdit sup oēs celos vt adimpleret oia. Sup oēs celos dic̄. q̄ plēs sūt celi sup q̄s ipe ascēdit. Est enī celū materiale. rōnale. intellectuale. ⁊ supsubstātiale Celū materiale mltiplex ē. s. celū aereū. etbereum olimpiū. igneū. sideriū. cristallinū ⁊ empireum. Celū aūt rōnale ē bō iust9. q̄ dr celuz ratione inbitationis diuīe. q̄ sic celū est sedes et bītatio dei sm q̄d dr Esa. lxvj. Celū michi sedes ē. Sic aīa iusti. sm q̄d dr in li. Sapie. Aīa iusti sedes est sapie. Rōne ꝓuersatōis sctē. q̄ sancti p ꝓuersatōez ⁊ desideriū sp habitant in celo. Sicut dicebat apls. Nostra ꝓuersatio in celis ē. Rōne opatiōis ꝓtinue q̄ sicut celū cōtinue mouet. sic ⁊ scti p bona opa ꝓtinue mouent. Celū intellectuale ē angel9. Angeli ei dicūt celū. q̄ instar celi sunt altissimi rōne dignitatis ⁊ excellentie. Be q̄rum dignitate ⁊ excellētia dic̄ Dyonisi9 ī li. de diuis noīb9. c. iij. Diuine mētes sūt sup reliq̄ existentia. ⁊ viuūt sup reliq̄ viuētia. ⁊ intelligūt ⁊ ꝓgnoscūt sup sensū ⁊ rōnē. ⁊ pl9 q̄z omia existentia pulcr ⁊ bonū cōsiderāt ⁊ eo pticipant. Sc̄do sunt pulcerrimi rōne nature ⁊ glie. Be q̄r pulcritudie dic̄ Dionisius ī eodē lib. Angel9 est manifestatio occulti lumis. spectm pur. clarissimū incōtaminatū. incoinq̄natū. imaculatū. suscipiēs si fas est dicere pulcritudinē bonifōrmis deifōrmitatis. Tercio sunt fortissimi rōne vtutis ⁊ potētie. Be q̄r fortitudine dicit Damas. libro. ij. c. iij. Fortes sunt ⁊ pati ad dei voluntatis expletionē. ⁊ vbiq; ꝑfestim inuenīūt vbicūq; diuin9 iusserit nut9. Celū eiz hz altitudinem pulcritudinē. fortitudinē. Be duob9 pmis Ecci. xliij. Altitudis firmamētū ꝛc. Be tertō Job. xxvij. Tu forsitan cū illo fabricat9 es ꝛc.

¶ Celū aūt supsubstantiale est eq̄litas diuine excellētie. de q̄ xps veīt. ⁊ vsq; ad illō post modū ascēdit. de q̄ dr in ps. Al summo celo egressio e9. ⁊ oc. e. vsq; ad su. e. Sup oēs igit hos celos vsq; ad ipm celuz supsubstātiale xps ascēdit. Q; enī ascēderit sup oēs celos materiales. habet ꝑ illud q̄d dicit in Psal. Elevata est magnificētia tua sup celos d9. Sup oēs enī celos materiales vsq; in ipm celū empireū ascendit. nō sic Helias q̄ ī curru igneo ascēdit vsq; ad sublunarē regionē nec eā trāscendit. sz ī padisum terrestrē trāslat9 ē. q̄ adeo eminet vt ptingat ad sublunarē regionē. nec eam trāscendit. In B ergo celo empireo xps resident. ⁊ est spēalis ⁊ ppria eius mansio ⁊ angelorꝝ et aliorꝝ sanctorū. Et ꝓgrue ꝓuenit hec bītatio bītatoribus. Illō enī celū ceteos celos ercellit dignitate. pōtate. situ et ambitu. ⁊ iō est cōueniēs bītatio xpi qui oēs celos ratōnales ⁊ intellectuales transcendit dignitate. eīnitate. situ īmutabilitatis. ⁊ ambitu ptātis. Silr est ꝓgrua bītatio sanctorꝝ. Illud enī celū est vniforme. immobile. luminositatis ꝑfecte ⁊ capacitatis īmense. Et recte ꝓgruit angel'. ⁊ sctis q̄ fuerūt

vniformes in opatõe. ĩmobiles in dilectõne lumiosi in fide siue cognitõe. capaces in spi ritus sãcti receptõe. Q; ãt sup oẽs celos rõ nales. i. oẽs sctõs ascẽderit patz pillõ qđ dr Cañ. ij. Ecce iste venit saliẽs in mõtib9 trãs. col. Et vocant mõtes angeli. colles vo viri sancti. Q; vo sup oẽs celos intellectuales. i. angelos ascẽderit. patz p illud qđ dr in psal. Qui ponis nubẽ ascensũ tuũ q am. sup pẽ. vẽtoz. Itẽ ascẽdit sup cherubin z volauit su p pẽnas vẽ. Q; ãt vsqz ad celũ supstiale. id ẽ dei eq̃litatẽ ascẽdrit. pz p illõ qđ dr Mar. vlt. Et dñs qđẽ iBs postq̃z locut9 ẽ eis assũ ptus est in celũ z sedet a dextris dei. Bextra enĩ dei est eq̃litas dei. Bern. Bño meo sin gularit a dño z dictũ z datũ est sedere a dex tris glie ipius vtpote in glia coeq̃li. in essen tia ꝓ substãtiali. p generatiõe cõsimili. mate state nõ dispari. etnitate non posteriori.

Uel põt dici qz xp̃us in ascensione sblimis fuit q̃druplici sublimitate. s. locali. remũera tione p̃mij. cognitionali z virtuali. Be pmo Epb. iiij. Qui dscẽdit ipe est. z q̃ ascẽdit sup oẽs celos. Be scdo Pbil. ij. Factus obediẽs ꝛc. Ubi dicit Aug. Humilitas claritatis est meritũ. claritas bũilitatis est p̃miũ. Be ter cio psal. Ascendit sup cherubin. i. sup omnẽ scientie plenitudinẽ. Be q̃rto pz. qz ascendit etiã sup seraphĩ. Epb. iij. Scire etiã supemi nentẽ charitatem christi. ¶ Circa septi mum quare scilicz ascendit. Notandum q ascensionis sue nouez sunt fructus siue uti litates. ¶ Pma vtilitas est consecutio amoris diuini. Joẽis. xvj. Nisi ego abiero paraclitus nõ veniet Ubi dicit Augustin9 Si carnaliter mibi adbeseritis capaces spũs nõ eritis. ¶ Scda ẽ maioz cognitõ dei. Joh. xiiij. Si diligeretis me gauderetis vtiqz qz vado ad p̃ẽm. Ubi dic Aug. Jõ subtrabo formã istã sui in q̃ pat maioz me ẽ. vt deum spualiter videre possitis. ¶ Tercia est meritũ fidei. Be hac sic dic Leo in ser. de ascensiõe. Tũc ad eq̃lez patri filiũ erudtioz fides gres su mẽtis cepit accedere. z ꝓtectatõe corpee in christo subse in q̃ patre minoz est ñ egere. Magnaz ei hic vigoz est mentiũ. incunctã ter credere que corporeo nõ vident intuitu. et ibi figere desideriũ quo nequeas inferre conspectũ. Aug. li. ꝓsep. Exultauit vt gigas ad currendã viã suã. Mõ enĩ tardauit sz cu currit clamãs dictis. factis. morte. vita. de scensu. ascensu. Clamans vt redeam9 ad eũ z discessit ab oculi vt redeamus ad coz et in ueniam9 eum. ¶ Quarta est nrã securitas Jõ eiz ascendit vt noster aduocat9 sit apud patrem. Ualde enĩ securi eẽ possum9 qñ ta lem aduocatũ apũ pr̃ez nos beẽ ꝓsideram9 .j. Joh. ij. Aduocatũ bẽm9 apud pr̃ẽm iBm christuz iustũ. z ipe est ppiciatiop pctis no. Be hac securitate dicit Bernard9. Secuz accessum habes o homo apud dũ. vbi ma ter ante filiũ z filius añ p̃ẽm. mater ostẽdit filio pect9 z vbera. fili9 oñdit patri lat9 z vul nera. Nulla ergo poterit eẽ repulsa vbi tot sunt charitatis insignia. ¶ Quinta est nrã dignitas. Maxia q̃dẽ nrã dignitas est qñ nata nrã vsqz ad dextrã dei exaltata ẽ. Uñ z ãgeli hãc dignitatẽ in boĩb9 ꝓsiderantes deinceps pbibuerũt se adorari ab boĩb9. sic dr Apoc. xix. Cecidi inq̃t añ pedes ei9 vt adorarẽ eum et dixit mihi. Uide ne feceris. ꝓcu9 tu9 sum et fratz tuoz. Ubi dicit glo. In veteri lege ñ pbibuit se adorari. sed p9 ascensionẽ vidẽs sup se exaltari boiez timuit adorari. Leo pa pa in sermõe de ascẽsione. Hodie nata nrẽ bũanitatis vltra cũctaz altitudinẽ potesta tum ad dei patris est prouecta conspectuz vt mirabilioz fieret gratia dei. cum remotis a conspectu hominum que merito reueren tiam sui sentiebantur indicere. fides nõ dif fideret. spes non fluctuaret. charitas nõ te peret. ¶ Sexta est spei nostre solidita. s. Ihe breoz̃. iiij. Habentes ergo pontificem ma gnum qui penetrauit celos Jhesum filium dei teneam9 spei nostre confessionem Item Hebreoz. vj. Qui confugimus ad tenẽdaz propositam spem. quã sicut ancboram ha bemus anime tutam ac firmã et incedentẽ vsqz ad interioza velaminis. vbi precurso pro nobis introiuit iesus. Be hac itez Leo Christi ascensio nostra est prouectio z quo processit gloria capitis. eo spes tendit et coz poris. ¶ Septima est vie ostensio. Mich. iij. Ascendit pandẽs iter añ eos. Augustin9

Uia tibi fact⁹ ē ipe saluator. surge r ambula babes q̄. noli pigrescere. ¶ Octaua ianue celestis aptio. Si ē eni pmus Adam apuit ianuas inferni. sic scōs pauisi. Uñ eccl̄ia cā tat. Tu devicto mortis aculeo ⁊c. ¶ Nona loci repatio. Joh. xiiij. Uado pare vobis locū. Aug. Bñe para qō paras. nos eniz tibi paras. et te nob paras. qñ locū pas r tibi in nobis r in te nobis.

LXVIII

De spiritusancto. A

Spiritussanctus

hodierna die vt sacra actuū te statᵗ historia in apl̄os in līguis igneis missus ē. Circa cui⁹ missionē siue aduentū octo ꝓsiderāda sunt. Primo a q̄ miss⁹ est. Secō q̄t modis mittit siue missus ē. tercō q̄re missus ē. q̄rto q̄tiens miss⁹ ē. q̄nto q̄lit missus ē. sexto in q̄s miss⁹ est. septio ꝑpt q̄d missus ē. Octauo p q̄d missus ē. ¶ Circa p mū scz a q̄ missus ē Notandū q ip̄m spūm patᵉ misit. r filiꝰ misit. r ipe spūssctus seipm dedit r misit. De pmo Joh. xiiij. Paraclitꝰ aūt spūssctus quē mittz pat in noīe meo ⁊c. De secō. Joh. xvj. Si āt abiero mittā eū ad vos Missio ei in istis inferiorib⁹ bz ꝓpatiōz ad suū mittētē sb triplici hītudīe. s. ut ad dātē ēe r sic mittit radi⁹ a sole. vt ad dātē vtutē. r sic mittit iaculū a iectore. vt ad dantē iurisdicionē siue autoritatē. r sic mittit nūci⁹ a ꝑceptore. Secōz hūc triplicē modū missio ꝑt cōuenire spūisctō. Mittit ei a patre r filio tanq̄z ab eis bñs ēē. r vtutē r autoritatē in opando. Michilomin⁹ r ipe spūssctus seipz dedit et misit. q̄d videt insinuari Joh. xvj. cum dr. Cū aūt venerit ille spūs vitatis ⁊c. Nā sicut dic Leo papa in ser. de penth. Btā trinitas i cōmutabil' deitas vna ē in subā indiuisa in ope. ꝓsors in volūtate. par in oīpotētia. eq̄l' in glia. Diuisit aūt sibi op⁹ nrē redemptōis miscōia trinitatis. vt pat ꝓpiciaret. fili⁹ ꝓpiciaret. spūssctus ignīret. Qz eiz spūssctus de⁹ est. rō recte dr seipm dare. Hoc āt q spūssctus deus sit oñdit Amb. in li. de spūscō sic dicēs Ex q̄ttuor istis manifesta diuitatis ei⁹ glia ꝓbatᵗ. De⁹ eni ēē cognoscit. aut q̄ sin pctō ē aut quia pctā condonat. aut qz creatura nō est. sz creatorē. aut qz n adorat. sz adorat. Ex Boñdit q̄lit btā trinitas se totalr nobis exhibuit. Patᵉ eni oīa q̄ būit nob exhibuit. qz sic dicit Aug. misit nob filiū suū in pciū nrē redēptōis. spūm sctm in puilegiū nrē adoptōnis. r seipz totū rebuat i hereditatē adoptionis. Simlr filiꝰ totalr se nob exhibuit. qz sic dicit Bern. ipe pastor. ipe pascua. ipe redēptō. Dedit eni nob aiam in pciū. sāguinez i potū. r carnē i cibū. r deitatē in pmiū. Silr r spūssctus totalr oīa sua dona nob exhibuit et exhibet. qz sic dr. j. Cor. xij. Alij ꝑ spūm sctm datᵗ hmo sapie. alij hmo scie. hm eundē spūm alteri fides in eodē spū. Leo papa. Spūssactus inspirator ē fidei. doctor scie. fons dilectiōis. signacūm castitatis r totiꝰ cā salutis B ¶ Circa scdm q̄t scz modis mittit siue missus ē. Notandū q spūssctus duobꝰ modis mittit. scz visibilr r iuisibiliter Inuisibiliter cū mētibus sanctis illabit. Visibilr cum in aliq̄ signo visibili demōstrat. De missione iuisibili dicit Joh. iij. Spūs vbi vult spirat r vocē eius audis. sz nescis vñ veniat aut quo vadat. Nec mir. qz sicut dr. ē Bern. de verbo iuisibili. Per oculos nō intrauit. qz non est coloratum. sed neqz p aures. qz nō sonuit. sz neqz p nares. qui aeri non miscetur. sz menti. nec insicit aerem sed fecit. neqz vero p fauces. quia non est māsum vel baustum. nec p tactum corpis. quia illud palpabile n est Queris igitur cū ita sint inuestigabiles vie eius vñ a deē nouerz. Nempe ex motu cordis intelleri pītiam eius. r ex fuga viciorz aduerti potentiā vtutis eius. et ex discussione siue redargutōe occultoꝝ meorz admiratus sum pfunditatē sapie eius. r ex quātalacunqz emēdatione morum meoꝝ exptus sum bonitatez mansuetudinis eius. et ex reformatōne et renouatione spiritus mentis mee percepi vtcunqz speciem decoris eius et ex ꝓtuitu borū omniū simul expaui multitudinē magnitudīs eius. Hec Bernard⁹ ¶ Missio aūt visibil' est cuz in aliquo signo visibili oñditur. Et notandū q in quintupli ci specie visibili spūssctus monstratus est. Primo in specie columbe super christum

baptizatum. Luce.iij. Descendit spūssctūs corpali specie. sicut colūba in ipm. Scdo in specie nubis lucide sup xpm transfiguratū Mat.xvij. Adhuc eo loqnte ecce nubes lucida obūbrauit eos. Ubi sic dicit glo. Sicut baptizato dño. sic z glificato. misteriū sācte trinitatis oñdit. spūssctūs ibi in colūba. hic in nube lucida. Tercio ī specie flatꝰ. Jo bānis.xx. Insufflauit z dixit eis. Accipite spiritūsctūm ꝛc. Quarto in spē ignis. Quinto in specie līgue. Et in hac duplici specie apparuit hodierna die Jō aūt ī hac ānt uplici specie rex mōstratus ē. vt dēt intelligi q̄ harum rex pprietates opāt in cordibꝰ q̄bus illabit Primo mōstratꝰ est in specie columbe. Columba gemitū p cantu hz. felle caret. in foraminibꝰ petre manet. Sic spūssctūs illos q̄s replet facit p suis pctīs gemere. Esa.lix. Rugiemꝰ q̄si vrsi oēs. z q̄si colūbe meditātes gememꝰ. Ro.viij. Ipe spūs postulat p nobis gemitibꝰ inenarrabilibꝰ. i. nos postulātes et gemētes facit. Scdo sine felle amaritudis eē. Sap.xij. O q̄m bonꝰ z suauis es dñe spūs tuus in nob. Item eodē. vij. vocat suauis. benignus. būanꝰ. ex eo q̄ suaues benignos z humanos faciat. Suaues in pmōc. benignos in corde. z būanos in ope. Tercio ī petre foraminibus. i. in xpi vlneribꝰ būtare. Cantic.ij. Surge amica mea spōsa mea. z veni colūba mea. Glo. Fouēs mihi pullos meos infusiōe spūssctī. in foraminibus petre. Glo. id est in xpi vulneribꝰ. Treñ. vltio. Spūs oris nostri xps dñs captꝰ est in pctīs nrīs. cui dixim⁹ in vmbra tua viuemꝰ in gentibꝰ. q̄si dicat. Spūssctūs q̄ est oris nostri. q̄d os nostr ē xps dñs. q̄ est os nostr z caro nostra facit nos dicere xpo. In vmbra tua. i. in passione tua in q̄ xpus fuit tenebrosus z despectus. viuemꝰ p iugem mēoriā. Scdo mōstratus est in specie nubis. Nubes a terra eleuat. refrigeriū prestat. z pluuiā generat. Sic spūssctūs q̄s replz a ira. eleuat p ptem pū irenor. Ezech.viij. Eleuauit me spūs inter celū z terrā ꝛc. Item Ezech.j. Quocunq; ibat spūs illuc eunte spū et rote pter eleuabant seqntes eū. spūs enī vite erat in rotis. Jtē Greg. Gustato spū delipit omis caro rectō reis⁹ ꝛc. Purgat corda. Esa.iiij. Si Dñs z marie dēs lauerit de medio eiꝰ in spū ī te. z vētus altissimoris. Tepore ē excutit. Unde estu vicōr refrigerat spūssctūs. Ro.xij. Spūtur aq̄ que hz vim. In igne appuit spūssctus Flumia d ventre q̄d replet. torporem frigoris dixit de spūsctō qui d̄siderio sue eternitatis vētes in eū. Tercio generaliter illustrat Sapientie.vij. Flauit spūs eiꝰ z fluēt aq̄. Sapientie.vij. Tercio monstratꝰ ē in specie flatꝰ. Flatus ē mobil. calidus. lenis. z ad respirandū necessarius. Sic spūssctūs mobil. i. velox est ad se diffundendū. oibꝰ ei mobilibꝰ mobilior est. Glo. sup illd. Factus ē repēte de celo sonꝰ ꝛc. Ne scit tarda molimina sanctispūs grā. Scdo calidus ē ad inflāmandū. Luce.xij. Ignē veni mittere ī tra. z q̄d volo nisi vt ardeat. Unde et austro vēto calido ꝓpat. Can.iiij. Surge aq̄lo z veni auster pfla ꝛc. Tercio lenis ē ad demulcendū. Unde z ad eiꝰ lenitatē insinuandā vocat noie vnctiōis. j. Joh.ij. Unctio eiꝰ docet vos d oibus. Noie rosis. Un cantat ecclia. Et sui rosis intima aspsione fecūdet ꝛc. Nomie aure tenuis.iij. Reg.xix. Et pꝰ ignem sibilꝰ aure tenuis. et ibi dñs. Quarto necessariu est ad respirandū. Adeo quippe flatus necessarius est q̄ si ad horā subtrahet homo cōtinuo moreret. Sic z d spiritu sancto intelligendū est. Psal. Auferes spiritum eorū z deficiēt z in pul. s. reuer. Emitte spūm tuum ꝛc. Johānis.vj. Spiritus est q̄ viuificat. Quarto mōstratꝰ est in specie ignis. Quinto in specie lingue. Quare autem in hac die duplici specie apparuit dicetur infra. Circa tercium scz quo tempore missus est. Notandū q̄ missus est in quinq̄gesimo die a pasca. Jdo autem in die quinquagesimo missus ē vt detur intelligi quoniā a spūsācto est legis pfectio. eterna remuneratio. z peccatorum remissio.

Legis pfectio. q̄niā ꝑm Glosam a die agni immolati quinq̄gesimo die data est lex in igne. In nouo et testamēto q̄nq̄gesimo die a pasca xpi descēdit spūssctūs in igne. Lex in monte synai. spūs in monte syon. Lex in sublimis montis loco. spūs datur in cenaculo. Unde p hoc insinuat q̄ ipe spiritussanctus

Via tibi fact⁹ ē ip̄e saluator. surge. tūdo legi. babes q̄. noli pigrescere. ¶ Ia remuneratio. celestis aptio. Bī ēni p̄mus post resurrectōz ianuas inferni. sic scōs padiz ē. p̄ntem ecclīaz tat. Tu devicto mortis aculeo dies q̄ spūssctūs gi repatio. Job. xiiij. Vat neratiōis exp̄mit. Tercio p̄ Bñe para qō ps. In glo. ibidē. Ideo in q̄n q̄ gesit. qō paras. qñ gentia fiebat in iubileo z p spūm sctūz peccata remittūtur. Et sequitur i glosa. In spūali iubileo rei mortis soluūtur. debita dimittūtur. exules i patriā reuocant. hereditas amissa redditur. Sui id est boies pctō venūdati a iugo ꝑuitutis liberantur. Hucusq; glosa. Rei mortis soluunt et liberant. Vñ Ro. viij. Lex spūs vite in xp̄o lib̄auit me a lege pcti z mortis. Debita peccatoz dimittūtur. q; charitas operit m̄ltitudinē pctōz. Exules i patriā reuocātur. Ps. sal. Spūs tu⁹ bonus deducet me i terrā rectā. Hereditas amissa reddit. Ro. viij. Ip̄e spūs testimoniū reddit spūi nrō q; sum⁹ filij dei. Si aūt filij z heredes. Beruia pctō liberāt ij. Coz. iij. Ubi spūs dñi ibi libertas. B

¶ Circa q̄rtum scz q̄tiens apl̄is missus est Sciendū est q; p̄m glo. trib⁹ vicib⁹ eis dat⁹ est. s. ante passionē. post resurrectōez. z post ascensionē. Primo ad faciendūz miracula Scō ad relaxandū pctā. Tercio ad confirmandū corda. ¶ Primo q̄n eos ad p̄dicādam misit. z sup oia demonia z ut lāguores curarēt eis ptātem dedit. Hec enīz miracla p spūm sctm fiūt. p̄m q̄d dr Matb. xij. Si āt in spū dei eicio demonia ꝛc. Nō tñ ꝓsequens est vt q̄cūq; bz spūm sctm faciat miracla. q; nīa sic Greg. ait miracula boiem sctm ñ faciunt z oñdunt. Nec q̄cunq; facit miracla bz spūm sctūm. q̄nīa z mali asserūt se fecisse miracula dicētes. Bñe dñe nōne in nomine tuo p̄phetauimus ꝛc. Beus enī facit miracla p autoritatē. angeli p materie habilitatiōez demones p virtutes naturales rebus insitas. magi p occultos ꝓtract⁹ cū demonib⁹. boni xp̄iani p publicaz iusticiā. mali xp̄iani p signa publice iusticie. ¶ Scō dedit eis spūm sctūm. qñ in eos insufflauit d. Accipite spūm sctūm q̄z re. pec. ꝛc. Non tñ p̄t quis pctūm remittere q̄ntū ad maculam q̄ est in anima. aut q̄ntū ad reatū. i. obligatōem ad penā eternā. aut q̄ntū ad dei offensā. q̄ solū er infusione grē z vtute p̄ritōis remittunt. Dicit tñ sacerdos absoluere. tū q; a clīpa absolutū eē insinuat. tū q; penā purgatoriā in tpalē ꝓmutat. tū q; de ip̄a tpali ptē relaxat. ¶ Tercio dedit eis bodierna die q̄n eoz corda sic solidata sūt. vt nil tormēta timerēt. ps. Spū oris eius oīs virtus eoz. Aug⁹. Talis est grā spūssci q; si tristiciā inuenit dissoluit si desideriū pniciosū ꝓsumit. si trepidatiōez abiicit. Leo papa. Sperabat ab apl̄is spūs sctūs. nō vt tūc p̄mum sctōz bītatoz eē inciperet. sed vt sacrata sibi pectora z feruentius accenderet et copiosi⁹ mūdaret. cumulans sua dona. nō inchoās. nec iō nou⁹ ope. quia ditioz largitate. E ¶ Circa q̄ntuz q̄litez missus ē. notādū q; missus est cū sono in linguis igneis. z ip̄e lingue appuerūt sedendo ¶ Son⁹ āt fuit repētin⁹. celestis. vehemēs et replēs. Repētin⁹. q; sctūs spūs tarda mortalia nescit. Celestis. q; celestes efficit. Vehemēs. q; timorē filialē inducit. Vl q; eīnuz ve adimit. Vñ vehemēs q̄i ve adimēs. Vel q; mētē ab oī carnali amore vehit. Vñ vehemēs q̄i vehēs mētē. Fuit z replēs. q; spūssctis oēs apl̄os repleuit. Vñ repleti sunt oēs ꝛc. Triplex est āt signū plenitudinis q̄ fuit in apl̄is. Primū ē nō resonare. vt pz in dolio q̄ dū plenū ē nō resonat. Job. vj. Nūquid mugiet bos cū ad p̄sepe plenū steterit. q. d. Cū p̄sepe cordis plenitudiez bz grē locū nō bz mugit⁹ impatiēte. Hoc signū habuerūt apli. q; in tribulatōib⁹ p impatiam nō resonabāt. imo ibāt gaudētes a ꝓspū ꝓsilij ꝛc. Scōm signū ē nō pl⁹ recipere siue sacietatē habere. Qñ eiz vas aliq̄ liq̄re plenū ē. aliud recipere nō potest. Similr bō satur nō appetit ampli⁹. Sic scī qui bñt plenitudinez grē nō p̄nt recipe aliū liq̄rem dilectōis terrene. Esa. j. Plen⁹ sum. iō holocausta ꝛc. Similiē q; gustauerūt celestē suauitatē. iō nō sitiūt ꝛrenā voluptatē. Aug. Qui biberit ō fluuio padisi. cui⁹ vna gutta maior est oceano. restat vt in eo sitis bui⁹ mūdi extincta sit. Hoc signū bēbant apli q̄ nihil ꝓpriū voluerunt habere. sed in cōmuni omia diuidere.

Tercium signuz est supefluere. vt ptz in fluuio inundãte. Eccl. xxxiij. Qui implet quasi phison sapiam. Ad lrám illiꝰ fluuij ppriũ ẽ effluere ꝛ circũadiacẽtia irrigare. Sic apli ceperũt effluere qz ceperũt loq̃ varijs liguis Añ dicit glo. Ecce signũ plenitudis. plenuz vas erũpit. ignis i sinu nõ pt occltari. Ceperũt itez circũadiacẽtia irrigare. Añ stati petrus p̃dicare cepit. ꝛ tria milia ꝙuertit. ¶ Secundo missus ẽ in liguis igneis. Circa quod tria vidẽda sũt. Prio qre ꝙiũctim in liguis igneis. Scdo qre in igne potiꝰ q̃z in alio elemento. Tercio qre in lingua potiꝰ q̃z in alio mẽbro. ¶ Se pmo sciẽdũ q̃ triplici rõe apparuit in liguis igneis. Prio vt v̈ba ignea pferrẽt. Scdo vt legẽ igneã p̃dicarẽt. s. legez amoris. Se bis duobꝰ Bern. Uelit spũssctus in liguis igneis. vt linguis oim gentiũ verba ignea loq̃rent. ꝛ legẽ igneã lingue ignee p̃dicarẽt. Tercio vt spũm sanctũ q̃ ignis est p eos loq̃ cognoscerẽt. ꝛ ne ꝫ diffiderent et ne alioꝝ conuersionẽ sibi attribuerẽt. ꝛ vt oẽs eoꝝ v̈ba tãq̃z dei audirẽt. ¶ Se secũdo sciendũ q̃ missus ẽ i specie ignis mltiplici rõne. Pria sumit penes eiꝰ septẽplicez grãm. Spũs ei ad modũ ignis alta bũiliat p donũ timoris. emollit dura p donũ pietatis. illũinat obscura p sciam. restrigit fluida p consiliũ. ꝓsolidat mollia p fortitudinẽ. clarificat metalla tollendo rubiginẽ p donũ intellectus. sursum tẽdit p donũ sapie. Scda sumitur penes eiꝰ dignitatẽ ꝛ excellẽtiã. Ignis enĩ excellit oĩa elemẽta specie ordie ꝛ virtute. Specie rõne pulcritudis in luce. ordine rõne sublimitatis in situatõe. virtute rõe vigorositatis in actõe. Sic ꝛ spũssctus in bis oĩa excedit. Propter pmũ dr spũssctus incoinq̃natus. ppter scdm. qz capiat oẽs spũs intelligibiles. ppter terciuz bñs oẽm v̈tutem Sap. vij. Tercia sumit penes eiꝰ multiplicẽ efficaciã. Hanc rõnẽ assigꝫ Rabanꝰ sic dicẽs Ignis q̃ttuor bz naturas. Urit. purgat. calefacit ꝛ illũinat. Sic spũssctꝰ exurit pctã. purgat corda. teporẽ excutit. ignorãtias illustrat. Hec rabanus. Exurit pctã. Añ Zach. xiij. Per ignẽ vram eos sicut vrit argentũ. Hoc etiã igne vri petebat ppbeta dicẽs. Ure renes meos ꝛc. Purgat corda. Esa. iiij. Si sanguinẽ iberĩm lauerit de medio eiꝰ in spũ iudicij ꝛ spũ ardoris. Teporẽ excutit. Unde dr de illis q̃s replet spũssctus. Ro. xij. Spũ feruentes ꝛc. Greg. In igne appuit spũssctus qz ab omni corde q̃d replet. torporem frigoris excutit. ꝛ hoc in dsiderio sue eternitatis accẽdit. Ignorãtes illustrat Sap. ix. Sẽsuz aũt tuũ quis sciet, nisi tu dederis sapiam. ꝛ miseris spũm sctũm tuum de altissimis. Et j. Cor. ij. Nobꝭ aũt reuelauit deꝰ p spũm sanctum. Quarta sumit penes eiꝰ amoris naturã. Amor ei p ignẽ bz sigficari triplici rõe Primo qz ignis sp est in motu. sic et amor spũssancti q̃s replz sp facit eẽ in motu bone opatiõis. Añ Greg. Nunq̃m est amor dei ociosus. opatur enĩ magn si est. si aũt opera ri negligit amor ñ est. Secũdo qz ignis inẽ cetera elemẽta ẽ maxie formale. et modicuz bz de materia ꝛ mltũ dr forma. sic amor spũs scti q̃s replet facit brẽ modicũ de amore terreno. ꝛ plmũ de amore celestiũ ꝛ spũaliũ. vt iam nõ carnalia carnaliter. sz potius spũalia spũaliter diligãt. Distinguit enĩ Bern. q̃tuor modos diligẽdi. sz diligere carnẽ carnaliter. spiritũ carnaliter. carnẽ spũaliter ꝛ spũm spũaliter Tercio qz ignis bz alta inclĩare. sursũ tẽdere fluida adunare ꝛ ꝙgregare. Per ꝫ tria ũtelligit triplex vis amoris. Amor enĩ sic bẽt ex v̈bis Dyonisij i lib. de dinis noibꝰ. bz triplicẽ vim sz inclinatiuã, eleuatiuã ꝛ coordinatiuã. Inclinatiuã qz inclinat superiora inferioribꝰ. eleuatiuã. qz eleuat inferiora superioribꝰ coordinatiuã. qz coordinat eq̃lia eq̃libus. Hec dionisiꝰ. Hãc enĩ triplicẽ vim amoris spũssctus efficit in bijs q̃s replet. q̃a inclinat eos p bũilitatẽ ꝛ sui ꝓẽptuz. eleuat in dsiderium supnoruz. ꝛ coordinat inuicẽ p vniformitatẽ morũ. ¶ Se tercõ sciendũ q̃ appuit potius in lĩgua q̃z in alio mẽbro triplici ratione. Lingua enĩ est mẽbrum igne gehẽne inflatũ. difficile ad regendũ. ꝛ vtile bñ rectũ Quia ergo lĩgua igne infernali inflãmata erat. ideo igne spũssancti indigebat. Jac. iiij. Lingua nostra ignis ẽ ꝛc. Quia difficile regitur. ideo p ceteris membris ĝtia spũssãcti indiget. Jac. iij. Omis natura bestiaruz ꝛc.

Qz vtilis valde sibñ regiť.iō nccē fuit vt spi ritūsctm rectorē hrēt. In līgua et appuit. ad significandū q̄ p̄dicantib⁹ valde nccārī⁹ fu it. Predicantib⁹ enī necessarī⁹ ē. qz fac eos loq̄ feruenť absqz trepidatōe. et iō miss⁹ ē in specie ignis. Berñ. Uenit spūsscūs sup discipulos in līguis igneis vt vba ignea loq̄rēť. et legē igneā līgue ignee p̄dicarēt. Cōfidenť absqz pusillanimitate. Act.iiij. Repleti sunt oēs spūscō. z ceperūt loq̄ cū fiducia vbū dei ꝛc. Diuersitr ppť capacitatis auditoꝝ diuersitatē. z iō dr Act.ij. q̄ ceperūt loq̄ varijs linguis. Utilr ad edificatiōz z vtilitatē. Esa.lxj. Spūs dñi sup me eo q̄ vnxerit me ꝛc. Tercio ipe līgue appuerūt sedēdo. ad sig̃ficādū q̄ p̄sidentib⁹ nccārius erat. Presidētib⁹ qz z iudicib⁹ necessarī⁹ ē. qz pfert autoritatē ad pctm remittendū. Joh.xx. Accipite spūm sctm q̄z re. pec. ꝛc. Sapiam ad iudicandū. Esa.xlij. Pdonā spūz meū sup eū. iudiciū gētibus proferet. Mansuetudinē ad supportā dū. Nūeri.xi. Babo eis de spū q̄ ī te ē. vt sup portēť on⁹ ppli tecū. Spūs moysi erat spūs māsuetudis. vt ptz Nūeri.xij. Erat moyses māsuetissim⁹ ꝛc. Ornatū sctitatis ad iformā dū. Job.xxvj. Spūs dñi ornauit celos. G Circa sextū in qs scz missus ē. Notandū q̄ missus ē in discipulos. q̄ fuerūt receptacla mūda. sm qđ de eis cantať. Fuerūt eī recep tacla mūda z babilia ad susceptōez spūssā cti ppť. vij. q̄ fuerūt in eis. Spi enī pmo fue rūt aio q̄eti. qđ notať in ℞ q̄ dr. Bū pplerēť dies pēte. i. dies req̄etiōis. Illđ enī festū erat ad req̄ez dputatū. Esa.lxvj. Sup quē req̄eſc spūs me⁹ nisi sup būilē z q̄etū ꝛc. Scđo dilectōe vniti. qđ notať in ℞ q̄ dr. Erāt oēs pť Erat enī eis cor vnū z aīa vna. Sic ei spūs boīs ñ viuificat mēbra corpis nisi sint vnita. sic nec spūsscts mēbra spūalia. Et sicut ignis lignoꝝ diuisiōe extinguiť. sic spūsscūs p discordiā in boīb⁹. Et iō cantať de aplis. Inuenit eos cōcordes charitate illustrauit eos mundās diuītas dietatis. Tercio loco secreti. qđ notať in ℞ q̄ dr. In eodē loco. s. in cenaculo. Osee.ij. Ducā eā in solitudinē z ibi loq̄r ad cor ei⁹. Quarto orōe assidui. Un pmittiť. Erāt pseuerātes vnanimiť in orōe

Un cantam⁹ de eis. Grātib⁹ aplis dei ve nisse nūciat. Qz enī orō nccāria sit ad susce ptōem spūsscti. oñdiť Sap.vij. Jnuocaui z venit in me spūs sapie. Itē Joh.xiiij. Roga bo pr̄z meū z aliū paclitū dabit vob. Qui to būilitate p̄diti. qđ notať in ℞ q̄ dr Sedentes. Psal. Qui emittis fontes in vallib⁹. i. grām spūsscti in būilibus. Et sup quē req̄e scet spūs me⁹ ꝛc. Sexto pace ꝓiūcti. qđ notatur in ℞ q̄ erāt in bierlim. q̄ interptať visio pacis. Qz ať ad recipiēdū spūm sanctū pax necessaria sit. oñdit dñs Joh.xx. vbi p̄mo pacē obtulit dicēs. Pax vob. Deinde statiz insufflauit z dixit. Accipite spūmsā. Septimo in ꝓtemplatōne erecti. qđ notať in ℞ q̄ spūmsctūm receperūt in supiori cenaculo. Unde dicit glo. ibidē. Qui spūmsctūm desiderat carnis domiciliū mentis ꝓtēplatōne trāscendēs calcat. ℞ Circa septimuz ppter qđ scz missus ē. notandū q̄ missus est ppť sex cās. q̄ notanť in hac autoritate. Paraclit⁹ ať spūsscūs ꝛc. Primo ad ꝓsolandū mestos. qđ notať cū dicit paclit⁹ qđ idē est qđ cōsolator. Esa.lxj. Spūs dñi sup me ꝛc. Et seq̄tur. vt ponerē ꝓsolatiōem lugētib⁹ sion. Greg. Cōsolator spūsscūs dr. qz de pec cati ppetratōe merētibus dū spem venie p parat. ab aflictōe trsticie mētē leuat. Secundo ad viuificandū mortuos qđ notať cū dr spūs. qz spūs ē q̄ viuificat. Ezech.xxxvij Ossa arida audite vbū dñi. ꝛc. Ecce ego imittā in vos spūm z viuetis. Tercō ad sanctificandū imūdos. qđ notatur cū dicit sanct⁹. sicēnī dicit spūs qz viuificat. ita scis qz sctificat z mūdat. Unscis idē est qđ mūdus. Psal. Flumis impet⁹. i. inūdās z abū dans grā spūsscti. letificat ciuitatez dei. id ē eccliam dei. Et pistud flumē sāctificauit tabernaculū suuz altissim⁹. Quarto adcō fortādū amorē inť discordes z odiosos. qđ notatur cū dicit pať. pať enī dicitur eo q̄ naturalr diligit nos. Joh.xvj. Ipe eī pať amat vos. Si pať z nos filij eius z frēs ad inuicē et inter fratres pfecta amicicia pseuerat. Quinto ad saluandū iustos. qđ notatur ī eo q̄ dicitur. In noīe meo. qđ est ihs z sal⁹ ī terptatur. In noīe igiť ihū. i. salutis. pať mi

sit spūm.vt oñdat q ad saluãdas gẽtes veĩt ¶ Sexto ad docendũ ignaros.qđ notaĩ in eo q dr.ille vos docebit oĩa ¶ Circa octauũ notãdũ q dat⁹ siue missꝰ ẽ ī pmitiua eccia.p: mo pozõez.vñ.Drãtib⁹ ap.zc.et Lu.iij.Drã te iesu descẽdit spũssan.zc. Scdo pvbi dr de: uotã ꝛ attẽtã auditiõz..Act.x.Adhuc loquẽ te petro cecidit spũs.zc.Tertio passiduã opa tionẽ.qđ notaĩ in manuũ ipositõe.Act.viij Tũc iponebãt manꝰ sup illos.zc. Vel ipositio manuũ sigt absolutõez q fit in pfessione.

LXIX

De sanctis gordiano et epimacho.

¶ Gordianus a geos q đ ẽ dogma siue domꝰ.et dyan qđ ẽ clax.qi clara domꝰi q bitabat ds Sic ãt dic aug.i li.đ ci.dr.bona domꝰ ẽ pibꝰ mẽbris dispsita.ãpla ꝛ lucida Sic ille sãctꝰ fuit pter dispsitꝰ p pcordie imitatõz. ãplꝰ p caritatẽ.lucidꝰ p vitatẽ ¶ Epimachꝰ ab epi qđ ẽ supꝰ.ꝛ machin qđ ẽ rex.qi supnꝰ rex. Vel ab epi qđ ẽ supra.ꝛ machos qđ ẽ pugna.qsi p supnis pugnãs.

Gordianꝰ vicariꝰ iuliani impatoris cũ quendã xpianũ noĩe ianuariuz ad sacrificãdũ cõpelleret.ad pdicationẽ tñ ipiꝰ ianuarij ad fidez cũ vxore sua et luj.viris puersus ẽ.Qđ audiẽs iulianꝰ iussit ianuariũ ī exiliũ mitti.gordianũ vo si sacrificare nollet capite trũcari.Decollatꝰ ẽ igitur btũs gordianꝰ ꝛ corpꝰ eiꝰ ad canes pcto die es piectũ ẽ.Sz cũ oĩno remãsissz intactũ.tã dẽ a familia sua rapit.ꝛ cum btõ epimacho. quẽ dudũ pdictꝰ iulianus occidi fecerat.nõ lõge ab vrbe miliario fere vno.circa ãnũ dñi cccl x.sepelitur.

LXX

De sanctis Nereo et Achilleo.

Ereus interpreta/

Natur lucis psiliũ.vl nereꝰ a nereb qđ ẽ lucerna.ꝛ vs festinãs.vel nereꝰ qsi ne.i.neqqz reꝰ. Fuit ergo psiliũ lucis i vgini tatis pdicatõe.lucerna i honesta puersatõe. festinãs in zeli feruore.nereus.i.neqqz reus in pscie puritate. Achilleus ab achi qđ ẽ frater meꝰ ꝛ lesa qđ ẽ salus.qi fratrum salus Hoy passiõez eutbices victorinus ꝛ macro alias maro fuit xpi scpserũt.

Dereus ꝛ achillꝰ eunuchi ꝛ cubicularij domicille neptis domiciani ī peratoris fuerũt.Quos btũs petrꝰ aplus baptizauit.Cũ ergo pdicta domicilla aureliano filio pulis nupta esset.ꝛ gẽmis et purpureis vestibus tegeret.nereus ꝛ achilleus eidẽ fidẽ pdicauert.ꝛ vginitatẽ mltipliciter cõmẽdauert.oñdẽtes vginitatẽ deo eẽ primã.angel germanã.hoibꝰ innatã.vxorez viro subijci.pugnis ꝛ calcibꝰ cedi.deformes partꝰ sepiꝰ pcrearı.rursus q vix matris pia monita sustinere poterat oportere gndia cõuicia pati mariti.Illa ãt inẽ ceta dixit. Scio prẽz meũ fuisse zelotipũ.ꝛ matrez meã ab eo cõuicia plurima passã eẽ.Nũqđ vir meꝰ talꝰ futurꝰ ẽ.Cui illi.Quoniaz q3diu sũt spõsi vident eẽ benigni.sz mariti effecti crudeliter dominãt.et aliqñ ancillas pferunt dñabꝰ Dis ãt sanctitas amissa p pniaz reuocari pt.sola ãt vginitas ad suũ statũ reuocari nõ potest Reatꝰ ei p pniaz expelli pt.vginitas reuocari nõ pt vt ad statũ pstine sanctitatis attigat Tũc flauia domicilla credidit.ꝛ vginitatem vouit.ꝛ a sctõ clemẽte velata ẽ.Qđ spõsꝰ eiꝰ audiẽs.licẽtia a domiciano ipetrata.vgines cũ sanctis nereo ꝛ achilleo i pontianã insulã relegauit.putãs se p ꝟ posse vginis ppositũ imutare. Post aliqt tps cũ ipe ad insulã p: rexisset.ꝛ mltis munerib⁹ sctõs vt vgini suadẽt inducerez.ipi ꝟ penitꝰ respuẽtes magis eã in dño pfortabãt. Quapptez cũ ad sacrificia cõpellerẽt ꝛ dicerẽt se a btõ petro aplo baptizatos nulla rõe posse idolis imolare.capite cesi sũt.circa annũ dñi.lxx.Quorũ corpora iuxta sepulcrum petronelle posita sũt. Alios et sc3 victorinũ eutbicẽ ꝛ maronẽ quibus domicilla adherebat.tãq3 ꝟuos tota die ī suis pdijs laborare faciebat.ꝛ vespe cantabrũ ad mãducandũ eis dabat Tãdẽ eutbicẽ cedi iussit qusq3 spũm exalaret.victorinũ vo ī aqs fetẽtibꝰ suffocari.maronẽ vo saxo īgẽti oppimi iussit Cũ ãt īmanissimã petrã quã vix.lxx.viri mouere poterãt sup eũ iactassẽt. ipe pdictũ lapidẽ in humeros suos accepit.

et q̃i leues paleas ad duo miliaria portauit Et cũ plurimi credidissẽt ꝓfularis eũ occidi fecit. ¶Post ℞ aureliã⁹ domicillã de exilio reduxit. ⁊ duas v̊gies eufrosinã ⁊ theodorã collactaneas e⁹ vt ei suaderent misit. Quas tñ domicilla ad fidẽ ꝓuertit. Tũ aurelian⁹ cũ sponsis p̃dicta⁊ puella⁊ ⁊ trib⁹ ioculatorib⁹ ad domicillã veñ. vt e⁹ nuptias celebraret. ⁊ ipaz saltẽ violenẽ oppimeret. Sz cũ domicilla p̃dictos duos iuuenes ꝓuertissz. aureliã⁹ domicillã i tbalamũ ũroduxit. ⁊ ibidem mimos canere feĉ. ⁊ ceteros secũ saltare iussit volẽs eã postmod̃ violare. Sz cũ deficerẽt mimi i canẽdo ⁊ ceteri i saltãdo. ipe tñ p duos dies ñ cessauit. q̃usq; i saltãdo deficiẽs expirauit. Luxuri⁹ vo frater ei⁹ ipetrata licentia oẽs q̃ crediderãt interfecit. ⁊ cubiculo vbi p dicte v̊gines morabãt ignez suppossuit. Que oratones spũm emiserũt Quaꝝ corpa sanctus cesari⁹ mane illesa reperiẽs sepeliuit.

LXXI

De sancto ¶Pancracio.

PAncracius a pan

p q̃dẽ totũ. ⁊ grat⁹ ⁊ citi⁹. q̃i tot⁹ cito grat⁹. q; in sua puericia grat⁹ Uel sic̃ dr i glosario pãcras dr rapina pancrana ri⁹ flagellis sbiect⁹. pãcr⁹ lapis varie colorat tus. ipe ei rapuit p̃daz captiuoꝝ. fuit sbiect⁹ flagellis tormentoꝝ. coloratus varietate vir tutum.

APancraci⁹ nobilissimis ort⁹ pentib⁹ dñi apd̃ frigiã ⁊ pr̃ẽ et matre orbat⁹ esset sub cura dionisij patrui sui relict⁹ẽ. Ambo ergo romã vbi largũ habebãt patrimoniũ redierũt. In q̃ vico cornelius papa cũ fidelib⁹ latitabat. A q̃ q̃dẽ cornelio cũ p̃dict⁹ dionisi⁹ ⁊ pãcraci⁹ fidẽ x̃pi recepissent. tãdẽ dionisi⁹ in pace moriẽ. ⁊ pãcracius capiẽ ⁊ cesari p̃ntat. Erat ãt pãcraci⁹ q̃si annoꝝ. xiiij. Cui dixit dioclecian⁹ cesar. Infãtule suadeo tibi ne mala morte morieris. q; cũ puer sis facile decipis. ⁊ q; nobil' cõprobaris et carissimi mei fili⁹ exitisti. rogo te vt recedas ab hac vesania. vt velut filiũ meũ te habeã. Cui pãcraci⁹. Et si puer sũ corpe. cor tñ gero senile. Et v̊tute dñi nr̃i ihu x̃pi terror ve ster tãtũ apd̃ nos ẽ. q̃ntũ ꝑ pictura quã cernim⁹. Bi ãt tui q̃s me hortaris colere. decep tores ⁊ germanaꝝ stupratores fuert. q̃ etiã nec pentib⁹ pepcert. Q; si hodie suos tuos talia cognosceres facere. ptinus occidi iuberes. Tales deos miror quo colere ñ erubescis. August⁹ igit̃ putãs se a puero victum iussit eũ i via aurelia decollari. circa ãnos dñi. cclxxxvij. C⁹ corp⁹ cocauilla senatrix dilgẽt sepeliuit. Ad e⁹ sepulcrũ vt ait greg. turon̄. si q̃s falsũ iurare voluerit añq; ad cãcellũ chori pueãt. aut statim a demõe capt⁹ insanit. aut cadẽs i pauimẽtũ ptin⁹ vitã perdit Lis nõ modica int̃ duos erat. ⁊ iudex reus mime ignorabat. Zelo igit̃ iusticie iudex duct⁹. ãbos ad altare scti petri deduxit. ⁊ ibidẽ reũ inocẽtiã suã quã p̃tẽdebat iuramẽto expiare coegit. rogãs aplm vt aliq̃ indicio oñderz v̊itatẽ. Cũ ãt ille iurassz. ⁊ nihil mali passus fuissz. iudex e⁹ malicie ꝓsci⁹. Zelo accẽsus iusticie exclamauit. Senior iste petr⁹ aut nimis misericors ẽ. aut mĩori defert. eam⁹ ad pãcraciũ iuuenẽ ⁊ ab eo req̃rã⁹. Cũ ergo venissẽt. ⁊ sup tumulũ re⁹ iurare falsũ p̃sũ psissz manũ i de trahe nõ potuit. ⁊ ibidẽ postmod̃ expirauit. Uñ vsq; hodie a plerisq; obs̃uat. vt sup reliq̃as bti pancracij ꝑ arduis iuramentũ fiat.

De festiuitatibus que occurrunt infra tempus peregrinationis.

Dicto de festiuita

D tib⁹ q̃ occurrt̃ ifra tps recõciliatõis q̃d tps repñtat eccia a pascha vsq; ad octauã pente. seq̃t vide de festiuitatib⁹ q̃ eueniũt infra tps pegrinatõis. q̃d tps repñtat eccia ab octaua pente. vsq; ad aduentũ. ¶Principiũ ãt h⁹ tpis nõ sp̃ ℞ incipit. sed iuxta pascalẽ terminũ variat̃.

LXXII

De sancto Urbano

URban⁹ ab urbani

v tate dict⁹. vl̃. vrban⁹ ab vr q̃d est lumẽ vel ignis. et banal rñsio. fuit enĩ

lumē p ꝙuersatōz bonestā. ignis p caritatez succēsā. rīsio p doctrinā. Fuit lumē siue lux. qz lux ē i aspectu amabil'. i essētia imaterial'. i situ celestis. i actu putilis. Sic ille sctūs fuit amabil' i ꝙuersatōe. imaterial' i mūdi despectōe. celestis i ptēplatōe. vtil' i ꝓdicatōe. B

URban⁹ calixto pape successit. Cui⁹ tpe cū fuissz maxīa plecutio i xp̄ianis tā dē alexander c⁹ mater bamea xp̄iana erat. quā origenes ꝙuerterat. iperinz sūpsit. Ipa igit filiū p̄cib⁹ maternis induxit vt a plecutōe xp̄ianoꝝ cessaret. Veruntñ almachi⁹ vrbis p̄fect⁹ q̄ btāz ceciliā decollauerat i xp̄ianos crudelit seuiebat Sctūm ergo vrbanū diligent inqri fec. z i q̄dā antro pcurāte carpasio q̄dā mīstro cū trib⁹ p̄sbyteris et trib⁹ diaconib⁹ reptū i carcerē mitti iussit. Post B corā se ip̄m adduci p̄cepit. z q̄ q̄nqz milia boīm cū sacrilega cecilia z illustribus viris tiburcio z valeriano seduxerat. eidē obtecit. z thesauros cecilie req̄siuit. Cui vrbā⁹. Ut video pl⁹ te ad seuiētūi sctōs ducit cupiditas q̄z cult⁹ deoꝝ Thesau⁹ cecilie p man⁹ pauperꝝ celos ꝓscendit. Cū ergo sctūm vrbanū cū socijs plūbatis cederent. z ip̄e nomen dñi el yon īuocaret. subridens p̄fect⁹ ait. Sapiēs vult iste senex videri. z iō nūc ignota loquit. Cū āt supari ñ possent. utez i carcerē reclusūt. Ubi tres tribunos ad se veniētes cū custode carceris anolino sctūs vrbā⁹ baptizauit. Audito igit q anolin⁹ xp̄ian⁹ fact⁹ eēt. p̄fecto sistit. z sacrificare renuēs decollatur. Sctūs āt vrbā⁹ cū socijs ad simulacrū ducitur. z thura imponere vrget. Tūc orāte vrbano simulacrū cecidit. z viginti duos sacerdotes q̄ ignē mīstrabāt occidit. Tūc ḡuissime laniāt. z p⁹ B ad sacrificandū ducūt. Qui in ip̄m idolū expuētes frōtes cruce munierūt. z inuicē dato pacis osculo capitalē sniaz accepert. sub alexandro q̄ cepit circa annū dñi ccxx. Sed statim carpasi⁹ a demone arripit et deos suos blasphemās et xp̄ianos inuit⁹ magnificās a demone suffocat. Qd e⁹ vxor armenia videns. cū filia sua lucina z tota familia a sancto fortunato p̄sbytero baptisma suscepit. et post B sanctorū corpora honorifice sepelivit.

LXXIII A
De sancta Petronella.

PEtronella cui⁹ui/ p tā sctūs marcell⁹ scp̄sit. fuit filia sācti petri apli. q̄ cū nimis speciosa esset. z ex voluntate p̄is febrib⁹ laborāret. di scūbētib⁹ apd eū discipul' dixit ad eū tit⁹. Cuz oēs a te sanēt infirmi. cur petronellaz iacere pmittis. Cui petr⁹. Quia sic ei expedit. Uerūtñ ne putet ipossibilitas sanitatis e⁹ meis sermonib⁹ excusari. ait ad illā. Surge petronella velociꝰ z mīstra nob. Que statī sanata surrexit z eis mīstrauit. Cōpleto āt ministerio dixit ei petr⁹ Petronella redi ad lectum tuū. q̄ statī rediit. z vt p̄us febrib⁹ laborare cepit. Et vbi i dei amore cepit eē p̄fecta. eā pfecte sanauit. Comes igit flacc⁹ ad eā venit. vt ip̄am ppt ei⁹ pulcritudinē accipet in vxorē Cui illa rñdit. Si me i vxorē delideras. iube ad me vgies veīre q̄ me vsqz ad domū tuaz debeāt sociare. Quas cū ille paret. petronella ieiunijs z orōib⁹ īsistere cepit. z corp⁹ dñi suscipiēs ac i lecto se reclinās. p⁹ triduū ad dñm migrauit. Flacc⁹ delusū se videns ad feli colā sociā petronelle se ꝙuertit. et vt aut sibi nuberet aut idolis īmolaret p̄cepit. Sed cū illa vtrūq; renueret. p̄fect⁹ septē diebus sine cibo z potu in carcere eā eē fecit. ac postmodū i ieculeo tortā occidit. ac e⁹ corp⁹ i cloacā piecit. Quā tñ sctūs nicodem⁹ eleuās sepeliuit. Uñ a flacco comite nicodem⁹ accersīt. z sacrificare renuēs plūbatis cedit. z i tiberim eius corpus pijcit. sz a iusto ei⁹ clerico leuat z honorifice sepelitur.

LXXIIII A
De sanctis Petro exorcista et Marcellino.

PEtr⁹ exorcista dū p ab arthemio i carcere detineret. et p̄dicti arthemij filia a demōe vexaret. z ob B a p̄ē sepi⁹ plāgeret. dixit ei petrus q̄ si in xp̄m crederet. statim sanitatez filia e⁹ reciperet. Cui arthemius. Miroꝝ q̄ ratōne dñs tuus filiā meā liberare poterit q̄ te tanta patientē p eo liberare nō palet. Cui petr⁹

Idotēs q̄dem ē dns me⁹ eripe me. sz vult vt p passionē transitoriā puenia⁹ ad gliaz sēpiternā. Cui arthemi⁹ Si me catbenas supte duplicāte dns tu⁹ te liberauerit. ⁊ filiā meā sanauerit. ptin⁹ ī xp̄m credā. Qd cū factū fuisset sctūs petr⁹ cādidis vestib⁹ indutus ⁊ tenēs signū crucis eidē apparuit. ⁊ ille e⁹ se pedibus pstrauit. et filia ei⁹ sanata. ipe cū tota domo sua baptisma suscepit. Idermisitq; alijs incarceratis q̄ exirēt liberi quicūq; vellēt fieri xp̄iani. Quib⁹ multisq; alijs credēt⁹ a btō marcellino p̄sbytero baptizāt. Qd audiens p̄fect⁹ oēs ī carceratos ad se adduci p̄cepit. Quos arthemi⁹ puocās ⁊ man⁹ eoz deoculās dixit. Ut si q̄s vellet veīre ad martyriuz veīret ītrepid⁹. q̄d si q̄s nollet abiret illesus. Cōperto āt iudex q̄ marcellin⁹ ⁊ petrus eos baptizassēt ipos accersiuit. ⁊ eos sepatim in carcere recluſit. Marcellin⁹ q̄dez nud⁹ sup vitrū fractū psternit. ⁊ ei lumē ⁊ aq̄ negatur Idetr⁹ vo in alio carcere altissimo et artissimo cippo pstringit. Angel⁹ āt dñi marcelli nū induēs ⁊ soluēs ip̄m cū petro ī domo arthemij restituit. ⁊ vt. vij. dieb⁹ ꝓlīm pfortarēt ⁊ postea se iudici p̄ntarēt p̄cepit. Cū ergo p̄ dict⁹ iudex eos ī carcere ñ īueniss. accersitū arthemiū ⁊ sacrificare nolētez ī ira cū vxore sua obrui iussit. Qd scī marcellin⁹ ⁊ petrus audiētes illuc venerī. ⁊ ī illa cripta septē diebus sctūs marcellin⁹ xp̄ianis se ꝓtegentib⁹ missā celebrauit. Dixerūtq; scī adīcredulos Ecce arthemiū potuissem⁹ liberare ⁊ nos abscōdere sz neutrū voluim⁹ facere. Tūc irati gētiles. arthemiū gladio necauerī. matrem vo cū filia lapidib⁹ obruerī. marcellinū aūt ⁊ petrū ad siluā nigrā q̄ nūc cādida ꝓpe eoz martyriū vocat decollarūt tpe diocleciani. q̄ cepit āno dñi. cc. lxxxvij. Quoz aīas vestibus splēdidis ⁊ gēmis ītutas ab ag̃el ī celū deferri spiculator noīe dorotheus vidit. Uñ ⁊ xp̄ian⁹ effect⁹ post modū ī pace q̄euit.

CLXXV

De sanctis Primo et Feliciano

Prim⁹ quasi sūm⁹ p ⁊ magn⁹. Felician⁹ q̄i felix an⁹. i. felix senex. Ille ei dr sūm⁹ siue magn⁹ dignitate ꝓpt martyrij ꝓpessionē. ptāte ꝓpter miraculoz opatōez. sctitate ꝓpt vite pfectōz felicitate ꝓpt gloriosā fruitōnez. Iste āt dr senex nō tantū ꝓpt tpis antiqtatē. sz et ꝓpt reuerētie dignitatē. ꝓpt sapiētie maturitatē. et ꝓpter morū grauitatē.

Prim⁹ ⁊ felicia⁹ apud diocleciauz ⁊ maximianū a tēploz pōtificibus accusāt. q̄ nisi eos sacrificare facerit. nulla a dijs beneficia obtinere valebunt Jussu igit ī patoz ī carcere recludūt. sz ab angelo visitāt. ⁊ a vinculis q̄b⁹ erāt ligati absoluūt. ⁊ libere ī carcere deābulātes. dñm clara voce collaudabāt. Idost modū iter ī patoribus pñtant. Qui cū ī fide firmi pslisterēt. crudelit laniati ab iuicē separāt. Dicitq; p̄ses feliciano. vt sue senectuti pſuleret ⁊ dijs īmolaret. Cui felician⁹ Ecce ia[illegible]nagīta ānos habeo. ⁊. xxx. āni sūt ex q̄ vitate agnoui et elegi dō viuere. q̄ me p̄t de tuis maib⁹ liberare. Tūc iussit p̄ses cū ligari. ⁊ clauos ī maibus ⁊ pedibus affigi eiq; dixit. Tādiu sic eris donec nob ꝓfeceris. Qui dū leto vultu pslisterz eū ibidē torq̄ri iussit. et nihil penit⁹ mīstrari Idost B sanctū p̄mū adduci fecit. eiq; dixit. Ecce frater tu⁹ ipatorū decretis ꝓfensit. ⁊ ob B magn⁹ ī palatio venerat. Tu ergo fili rage. Cui ille. Licz diaboli fili⁹ sis. verū iñi pte dixisti. q⁹ frat me⁹ ipatoris celestis decreto cōfecit. Tūc irat⁹ p̄ses iussit facib⁹ latera e⁹ īcendi ⁊ plūbū bullīes ī os e⁹ infūdi. cernēte feliciano. vt sic terreri possz. Ipe āt plūbū tāq; frigidā aquaz suauit bibit. Tūc p̄ses iratus duos leones ad eos mitti p̄cepit. Qui stati ad pedes eoz se piecerī. ⁊ tāq; agni māsuet coram eis steterunt. Ursus vrsas crudeles dimittit. ⁊ cū leonib⁹ māsuescūt. Aderāt ad B spectaculū pl⁹ q̄z. xij. milia viroz. ō q̄b⁹ .d. viri in dño crediderī. Idreses āt sctōs fec decollari. ⁊ eoz corpa canibus ⁊ auib⁹ pisci. Sz tñ ab bis illesa a xp̄ianis honorifice sūt sepulta. Idassi st āt circa ānos dñi. cc. lxxxvij.

CLXXVI

De sancto Barnaba.

Barnabas interpre tat fili⁹ venietis vel fili⁹ ꝓsolatōnis

aut filiꝰ ꝓphete.aut filiꝰ ꝓcludēs.Quattuor vicibꝰ ponit filiꝰ ꝓpt̄ q̄ttuor modos filiationis ipiꝰ.Dicit ei filiꝰ in scꝑtura rōne generationis.eruditōis.imitatōnis.ꝛ adoptionis. Fuit enī a xp̄o regenerat⁹ p baptismū.eruditus p euāgeliū.ipm imitatꝰ p martyrium.ꝛ ab ip̄o adoptatꝰ p celeste p̄miū. Et ℔ q̄ntuꝫ ad se.Quātū vo ad alios fuit aduenies. cōsolās.ꝓphetās.ꝛ ꝓcludēs.Aduenies discurrēdo.et p̄dicādo vbiq;.qđ patet.qꝛ fuit sociꝰ pauli.Cōsolās paupes ꝛ desolatos.paupes q̄bꝰ elemosynā detulit.desolatos q̄bꝰ ex pte apl̄oꝝ epl̄as destinauit.Prophetās.qꝛ prophete spū claruit.Cōcludēs.qꝛ magnā mlt̄itudinē i fide ꝓclusit et adunauit.sic patꝫ cū missus fuit i antiochiā. Be bis q̄ttuor Act̄. xj.Erat vir.i.virilis.q̄ntū ad p̄mū.bonꝰ quātū ad secundū.plenus spū sancto q̄ntum ad tertū.et fidelis q̄ntū ad q̄rtū.Eius passionē cōpleuit ioßes q̄ ꝛ marcus eius ꝓsobrinus et maxime a visione ipius ioß is vsq; fere in finē.Quam beda de greco in latinuꝫ credit transtulisse. ℬ

Barnabas leuites cyprꝰ genere.vnꝰ de.lxxij. discipulis dñi. ab bistoria actuū i multis extollit ꝛ laudat. Fuit naq; optime informatꝰ ꝛ ordinatꝰ.et boc q̄ntū ad se.et q̄ntū ad deū.ꝛ q̄ntū ad ꝓximū.

Quantū ad se ordinatꝰ extitit p̄m tres vires.s.rōnalē.ꝓcupiscibilē.ꝛ irascibilē. Habuit nāq; rōnalē illustratā lumine cognitōis. Vñ dr Act̄.xiij.Erāt āt i eccl̄ia q̄ ē antiochie ꝓphe et doctores.in q̄bꝰ barnabas et simon ⁊c. Scđo babuit ꝓcupiscibilē purgatā a puluere mūdane affectōis. Vñ dr Act̄.iiij.q io sepb q̄ cognoiatꝰ est barnabas.cuꝫ haberet agrum vendidit illū.et p̄cū attulit.ꝛ posuit ad pedes apl̄oꝝ. Ubi dic glo.Destituenduꝫ phat q̄d tangere deuitat.et docet calcanduꝫ ee aurū q̄d subdit gressibꝰ apl̄oꝝ. Tertio habuit irascibilē roboratā magnitudine pbitatis et ℔ vel virilit̄ aggrediēdo ardua. vel pseuerant̄ agendo fortia.vel ꝓstāter sustinēdo aduersa. Virilit̄ aggrediēdo ardua. sic patꝫ in ℔ q illā maximā ciuitatē antiochiā ad ꝓuertendū accepit.sic̄ ptꝫ etiā Act̄.ix.qꝛ cū pꝰ conuersionē paulꝰ bierosolymā veniss̄et.et discipulis se iūgere vellet.ꝛ oēs eū tanq̄ lupum agni fugerēt.barnabas ipm audact̄ ap̄bēdit.et ad apl̄os duxit. Perseuerāter opādo fortia.qꝛ corpus suū macerauit.ꝛ ieiunijs affligit. Vñ dr Act̄.xiij.de barnaba ꝛ quibusdā alijs. Ministrātibꝰ āt illis dño ꝛ ieiunātibꝰ ⁊c. Cōstāt̄ sufferēdo aduersa.sic̄ apl̄i pbibēt ei testimoniū dicētes.Cū carissimis nostris barnaba et paulo boibꝰ q̄ tradiderit aīas suas p noīe dñi nri ih̄u xp̄i. Scđo fuit ordinatus q̄ntū ad deū deferēdo dei autoritati. maiestati.et bonitati.Autoritati qđ ptꝫ ex ℔ q officiū p̄dicatōis sibi nō vsurpauit.sꝫ ℔ ex autoritate dei accipe voluit Sic̄ habet Act̄. xiij.Dixit spūssctūs.Segregate mibi barnabā ꝛ paulū i opus ad qđ assūpsi eos. Scđo dei maiestati.Cū enī sic̄ habet Act̄.xiij. maiestatē diuinā sibi q̄dam vellēt attribuere.ꝛ ei tāq; deo bostias īmolare.vocātes eū iouez tāq; p̄orē.ꝛ paulū mercuriū tāq; prudentē et eloquentē.Continuo barnabas et paulꝰ conscissis tunicis clamauerūt.Viri q̄d facitis.ꝛ nos mortales sumꝰ similes vob boies annūciātes vobis ab bis vanis dijs ꝓuerti ad deū viuū. Tertio dei bonitati. Nā sic̄ habet Act̄.xv.cū bonitatē grē dei q̄ gratis ꝛ non ex lege sumꝰ saluati.q̄dam ꝓuersi de iudeis artare et diminuere vellēt.asserentes ℔ sine circūcisione neq; sufficere.paulꝰ ꝛ barnabas ꝓ eos viriliter restiterit.ꝛ solā bonitatē grē dī sine lege sufficere oñderūt. Insup et questōꝫ ad apl̄os detulerunt.et ꝓ illoꝝ errorē apl̄oꝝ epistolas impetrauerūt. ¶ Tertio fuit optime ordinatꝰ q̄ntū ad ꝓximū.qꝛ gregem suū pauit vbo.exēplo.et beneficio. Verbo qꝛ vbū dei solicite euāgelizauit. Vñ dr Act̄.xv. Paulꝰ et barnabas demorabāt antiochie docētes ꝛ euāgelizātes cū alijs pluribꝰ vbū dñi. Hoc ēt patet p illā maximaꝫ multitudinē quā antiochie ꝓuertit adeo vt ibi primo vocarent̄ discipuli xp̄iani. Scđo exēplo.qa vita sua fuit oībꝰ speculū sanitatis.ꝛ exēplar religionis. Fuit eī i oī suo ope virilis et strenuus omniū morū bonitate ꝓspicuꝰ.omni gratia spūssancti plenꝰ.et oī vtute et fide preclarus. Be bis q̄ttuor habet Act̄.xv. Miserūt barnabā antiochiā. Et sequit. Hortabat

oēs ꝓpositō cordis ꝑmanere i dño. ꝙa erat vir bonꝰ. plenꝰ spūsctō ⁊ fide. Tertio beneficio. et ℞ duplicit. Est eī duplex beneficiū siue elemosyna. s. tpaľ. q ꝓsistit in necessarioꝝ sub mistratōe. et spūalis q ꝓsistit ī offense dimissione. Prima habuit btūs barnabas. qñ elemosynaꝫ fribꝰ q erāt ī hierlm detulit. Mā sic dr Act. xi. cū facta eēt fames maxīa sub claudio fm qd ꝓphetauerat agabꝰ. discipli put qsqz habebat. ꝓposuerī i misteriū mittē habitantibꝰ in iudea fribꝰ. Qd et fecerī. mittentes ad seniores ꝑ manus barnabe et pauli. Secda habuit qr ioh̄i q cognoīabaī marcꝰ offensā dimisit. Cū ei ꝑdictꝰ discipulꝰ barnabā et paulū reliq̄sset. redeūti tamē ⁊ penitēti barnabas indulsit. ⁊ itez ī discipl̄m assūpsit. Paulꝰ āt ipm itez assumere ī discipulū renuit. ⁊ iō inī eos sepatio facta fuit. Uterqz eī ex pia cā ⁊ intentione fecit. Mam ꝙ barnabas ipm assūpsit ℞ fecit ex dulcedine mie. ꝙ āt paulꝰ ipm assumere noluit. ℞ feī ex feruoris rectitudie. Mam sic ibidē dicit glo. Act. xv. Quoniā ī frōte aciei se cōstituēs nimis trepidꝰ steterat merito ipm paulꝰ abiecit. ne illiꝰ q̄ ꝓtagione vires alioꝝ corrūperentur. Illa āt sepatio nō ē facta ex cōmotōne vicij. sꝫ ex instinctu spūsctī. vt. s. ab iuicē separent. et plurib⁹ ꝑdicarēt. sic ⁊ postmodū factū est.

¶ Mam cū esset barnabas in iconio ciuitate. ꝑdicto iobāni eꝰ ꝓsobrino vir qdaꝫ splēdidꝰ ī visu apparuit dicēs. Johes ꝓstans esto. qr amodo nō iohes sꝫ excelsus vocaberis. Qd cū ille barnabe retulisset. respondit ei. Caue diligēter. ne cuiq̄z qd vidisti reueles Mā ⁊ mibi similiter dñs hac nocte apparuit dicēs. Cōstans esto barnaba. qa eīna ꝑmia ꝑcipies. eo ꝙ gentē tuā reliq̄sti. ⁊ aiaꝫ tuaꝫ ꝑmeo noīe tradidisti. Cū ergo paulꝰ ⁊ barnabas diu in antiochia ꝑdicassent. angelus q̄z dñi paulo apparuit dicēs. Festina venire hierusalē. qr qdā frēs aduētū tuū ꝓstolāt ibidē Cū ergo barnabas cyprū vellet ꝓgere et parentes suos inuisere. paulꝰ āt hierlm ꝓpera re vellet. sctō sic instigāte spū ab iuicez discesserūt. Uez cū paulꝰ barnabe qd sibi dixerat angelꝰ indicasset. rñdit barnabas. Fiat volūtas dñi. Mūc āt cyprū vado ⁊ ibidē vitam finiens te amplꝰ nō videbo. Et cū flens eius pedibꝰ se būiliter volutaret. cōpatiēs ei paulus dixit. Moli flere. qr sic dñi ē volūtas. Mā et mibi dñs ī hac nocte apparuit dicens. Me phibeas barnabā ire cyprū. qr multos ibidē illūinabit et martyriū ꝓsūmabit. Pergens igīt barnabas cyprū cū ioh̄e. euāgeliū sācti matibei secū detulit. et sup infirmos ponēs multos dei vtute sanauit. Cum āt de cypro exissent. inuenerī elymā magū quē paulus lumine oculoꝝ ad tps puauerat. Qui eis restitit ⁊ paulū itrare phibuit. Bie igīt q̄dam vidit barnabas homies et mulieres nudas currētes ⁊ sua festa agētes. Un indignatus tēplo maledixit. ⁊ subito ps eꝰ corruēs multos oppressit. Tandē salaminā deueīt ⁊ ibidē ꝓcū ꝑdictꝰ magꝰ seditionez nō modicā excitauit. Cōphendētes igīt iudei barnabā. multis affectū iniurijs trahebāt. ⁊ iudici ciuitatis puniendū tradere festinabant. Cōperto āt q eusebiꝰ vir magnꝰ ⁊ potēs d genere neronis illuc aduenisset. timuerī iudei ne ipm de manibꝰ eoꝝ eripet. ⁊ sic liberū abire ꝑmitteret. Ligātes igīt funē in collo eiꝰ. extra portā eū traxerūt. ⁊ ibidē ptinꝰ cōbusserunt. Beniqz nec sic ipij iudei satiati ossa eꝰ ī quodā vase plūbeo recluserunt. in mare eadē ꝑcipitare volētes. Johes aūt discipulꝰ eiꝰ cū duobus alijs de nocte ꝓsurgēs ea rapuit. ⁊ ī quodā cripta occulte sepeliuit. Que ibidē vt ait sigibertꝰ vsqz ad tpa zenonis īpatoris. ⁊ gelasij pape. ⁊ vsqz ad annū dñi. d. latuerī. Ex tūc ipo reueláte repta fuerī. Btūs aūt doctbeꝰ sic ait. Barnabas in roma xpm ꝑmū ꝑdicauit epūs mediolanensis factꝰ.

Vitus dicitur a uita. Distinguit āt Augꝰ in libro de ciuitate dei. triplex genꝰ vite. s. actuosum qd ptinet ad vitā actiuā. ociosū qd ptinet ad ociū spūale vite ꝓtēplatiue. ⁊ ex vtroqz cōpositū. Et istud triplex genꝰ vite fuit in eo. Uel vitus q̄i vtus. i. vtuosus. Modestus q̄i stās ī medio. hoc ē in medio vtutis. quālibet eī vtutē tāqz mediū circūstant duo

vicia tanq̃z extrema. Nam extrema prudentie sunt dolositas et fatuitas. Extrema temperantie desiderioz carnaliū adimpletio et omīmoda sui afflictio. Extrema fortitudīs pusillanimitas et temeritas. Extrema iusticie crudelitas et remissio.

QUitus puer egregi⁹ ⁊ fidelis. annoz xij. in sicilia martyriū passꝰ ẽ. Hic a patre crebro verberat. ex eo q̃ idola cōtēnebat. nec ipa adorare volebat. Qđ audiens valerianꝰ pfectꝰ. puerū accersiuit. ⁊ sacrificare nolentē fustibꝰ cedi iussit. Brachia aūt verberantiū ⁊ manꝰ pfecti aruerūt. Clamauitq3 pfectꝰ. Ue mihi q̃ manum amisi. Cui vitus. Accedant dij tui et te sanent si possūt. Cui ille. Nunq̃d et tu facere vales ℞ Cui vitus. In noīe di mei valeo. Statimq3 p eo orauit. ⁊ sanitatē sibi obtinuit. Dixitq3 pfectꝰ patri. Corripe puez tuū ne male peat Tūc eū in domū ducēs diuersis musicoꝝ generibꝰ ⁊ puellarū lusibꝰ aliarūq3 deliciaz generibꝰ īmutare animuz pueri satagebat. Cum āt eū in thalamū inclusisset. mirabilis odoris fragrātia inde exijt. q̃ prēm et totā familiā nimio odore pfudit. Aspiciēsq3 pater postium vidit. vij. angelos circa infantem stantes. dixitq3. Dij venerūt in domū meā Statimq3 cecatꝰ ē. Ad cuiꝰ clamorē tota ciuitas lucana cōmota ē. ita vt valerianus ac curreret. ⁊ q̃d sibi accidisset īterrogauit. Cui ille. Deos vidi igneos. et vultū eoz ferre nō potui. Ad templū igit̃ iouis deducit̃. ⁊ p recuperatōe lumīs thaurū cū cornibꝰ aureis pollicet̃. Et cū nihil pficeret. filiū p sanatōe sua rogauit. et lumen suis pcibꝰ recupauit. Cū āt nec sic crederet. sed potiꝰ filiū occidere cogitaret. angelus dñi modesto pedagogo eius apparuit. et vt nauē ascēdens puerū ad aliā terrā deduceret impauit. Qđ cū fecisset aquila eis ibidē cibū afferebat. Et mīta ibidem miracula faciebāt. Interea filiꝰ diocleciani impatoris a demone arripit̃. et nisi vitus lucanꝰ veniat se nūq̃z exire fatet̃. Vitus querit̃ ⁊ inuentꝰ ad impatorē ducit̃. Cui diocleianꝰ. Quer puerū meum sanare vales. Cui ille. Non ego sed dñs. Statimq3 super eū manꝰ imposuit. et ptinꝰ ab eo demon aufugit. Et ait diocleianꝰ. Quer cōsule tibi ⁊ dijs sacrifica. ne mala morte intereas. Qđ cū ille recusaret. ⁊ in carcerē cū modesto missus fuisset. subito ferri moles q̃ eis erat īposita cecidit. ⁊ carcer īmenso lumine coruscauit. Qđ cū impatori nūciatū fuisset. eductꝰ ī clibanū ardentē mittit̃. sed tñ illesꝰ egreditur Tūc leo terribilis ad eū devorandus mittit̃. sed tñ ab eo fidei vtute placat̃. Tandē ipe cū modesto et crescentia nutrice sua q̃ semp eū secuta fuerat in eculeū suspendi iubet̃. Sed subito aer pturbat̃. terra cōcutit̃. tonitrua mugūt. idoloz templa corruūt. ⁊ mīlios occidūt. Impator āt territꝰ fugiens pugnis se pcutiebat dicens. Ue mihi q̃ ab vno puero victꝰ sum. Illi āt ab angelo ꝓtinuo soluti. iuxta q̃dā flumen se īuenerūt. ⁊ ibidē pausātes ⁊ orantes aīas dño reddiderūt. Quoꝝ corpa ab aquilis custodita florētia illustris matrona sctō vito revelante repit. et ea accipiens honorifice sepeliuit. Passi sunt autē sub diocleciano qui cepit circa ānos domini. cclxxxvij.

LXXVIII

De sanctis Quirica et Julita.

QUiricus querens q̃ arcū. Vel a chisil. q̃d est fortitudo. ⁊ cus niger. vel a quiris q̃d est basta. vel a q̃riles q̃d dz sedile. Ipe ei fuit arcꝰ. idē currꝰ in sui būiliatōe. fortis in tormētorum passione. niger in sui despectōe. basta in inimici debellatōe. dei sedile ex dei habitatōne Hec eni in eo grā suppleuit q̃ etas negauit.

Julita iuuans vita. q̃ vita spūali vixit. ⁊ pbanc multis pfuit.

QUiricꝰ fuit filius iulite illustrissime matrone iconij. Que psecutōez declinare volens in tharsuz cilicie cuz puero suo quirico q̃ erat triū annoz̄ venit Sed tñ alexandro psidi pñtat̃. in vlnis suis puerū gestās. Qđ due famule sue videntes fugerūt. ⁊ eā ptinꝰ reliquerunt. Preses igit̃ puerū ī vlnis suis suscepit. et matrē sacrificare nolentē crudis neruis flagellari precepit Quer āt matrez flagellari aspiciēs. amare flebat. ⁊ lamentabiles voces dabat. Et pses

puerū quiricū in vlnas ⁊ sup genua ponēs eū oscuIis ⁊ alijs blādicijs demulcebat. Infans āt ad matrē respiciēs pīsidis oscula abhorrebat. ⁊ caput cū idignatōe auertēs. vultum e⁹ vngulis laniabat. ⁊ matri psonas voces dabat. q. d. Et ego xpian⁹ sū. Tandē diu reluctās pīsidē in scapulis momordit. Tunc pīses indignat⁹ dolore cruciat⁹. puerū ab alto p grad⁹ pcipitauit. ita vt tribunali tenellū cerebrū adhereret. Julita vo filiū ad regnuz pcessisse vidēs. leta grās deo reddidit. Tunc iulita iussa ē excoriari. et bullīēti pice pfundi et demū capite trucari. In q̄dā āt legēda inuenīt q̄ q̄ricus tyrannū blādiētē eque vt minātē puipēdēs xpianū se eē ꝓfitebat. ꝑm q̄dē tps elinguis infantul⁹. sed i eo loq̄bat spūs sanct⁹. Quem cū pīses iterrogaret q̄s eū docuisset ait. Tuā o pīses miror insipientiā qui meā tantillā cernēs etatulā. nec dū tpis circulo triennē. pcūctaris q̄s me docuerit diuinā sapiam. Qui cū cederet clamabat Xpiānus sum. Et q̄tiēs ℔ clamabat. totiēs vires iter tormēta recipiebat. Pdreses āt mrēz cuz puero mēbratim scindi fecit. ⁊ eoz mēbra ne a xpianis sepelirēt dispgi mādauit. Sed tñ ab angelo sūt collecta. ⁊ nocte a xpianis sepulta. Hoc corpa tpe constātini magni cū pax eēt reddita eccīe. ab vna de ancillis q̄ ad huc superat reuelāt. ⁊ i deuotōe mag̃ ab oī pl'o habēt. Pdassi āt sūt circa ānos dñi. ccxxx sub alexandro impatore.

LXXIX

De sancta Marina.

Marina uirgo unica erat pri suo. Cū āt pat q̄ddaz monasteriū itrassz. mutauit habitū filie sue vt ñ femina sz masculꝰ videret. rogauitq3 abbatē ⁊ frēs. vt filiū suū vnicuz reciperēt. Quib⁹ ei⁹ pcib⁹ annuētib⁹. in monachum ē recept⁹. et frater marin⁹ ab oīb⁹ ē appellat⁹. Cepit aūt valde religiose viuere. ⁊ valde obediēs eē. Cū āt eēt. xxvij. ānoz. Et pater e⁹ se morti appropīquare sētiret. filiā suā vocauit. et ipaz i bono ppōsito cfirmās precepit. ne aliq̄ñ alicui reuelaret q mulier eēt. Ibat igit freq̄nt cū plaustro ⁊ bob⁹. et ligna monasterio deferebat. Cōsueuerat āt hospitari in domo cuiusdā viri. cui⁹ filia cū de q̄dam milite ꝓcepisset iterrogata marinū monachū se violasse asseruit. Interrogatus āt marin⁹ cur tantū flagiciū ppetrasset. se peccasse fatet. et veniā pcat. Statim de monasterio eiect⁹. ad ostiū monasterij mansit. et trib⁹ ānis ibidē pmanēs buccella panis sustentabat. Postmodū fili⁹ ablactat. abbati mittit. et marino educād⁹ tradit. ⁊ ibidē cū eo p duos ānos cōmorat. Ōia āt cū maria patiētia recipiebat. ⁊ i oīb⁹ grās do referebat. Tādē ei⁹ būilitatis ⁊ patiētie frēs miserti eū i monasteriū recipiūt. et queq3 officia viliora sibi iniūgūt. Ipe āt oia hilariter suscipiebat. ⁊ cūcta patiēter ⁊ deuote agebat. Tādē i bonis opib⁹ vitam ducēs migrauit ad dñm. Cū āt corp⁹ e⁹ lauarēt. ⁊ i vili loco sepelire disponerēt. respicientes mulierē ipm esse viderūt. Stupefacti sūt oēs ⁊ pterriti se i di famulā plurimū deliq̄sse fatent. Currūt oēs ad tā grande spectaculū et veniā postulant ignorātie et delicti. Corp⁹ igit ei⁹ in eccīa honorifice posuert. Illa āt q̄ famulā dei ifamauerat a demone arripit. ⁊ scel⁹ suū ꝓfitens et ad sepulcrū vginis veniēs liberat. Ad c⁹ tumulū ppli vndiq3 cfluūt. ⁊ mlta miracla ibi fiūt. Obijt āt. xiiij. kal'. iulij.

LXXX

De natiuitate sctī iohānis baptiste

Iohannes baptista mltiplicit noīat. Dicit ei ppba amicus spōsi. lucerna. angel⁹. vox. belias. baptista saluatoris. pco iudicis. ⁊ precursor regis. In ppba designt progatiua cognitōis. In amico spōsi progatiua dilctōis. In lucerna ardēti prerogatiua sctitatis. In angelo progatiua vginitatis. In voce progatiua būilitatis. In helia progatiua feruoris. In baptista progatiua mirabilis honoris. In pcone progatiua pdicatōis. In pcursore progatiua ppatōis.

Natiuitas ioh̄is baptiste ab archangelo gabriele ℔ mō annūciata fuit. Dauid enī rex sic habet in hist'oria scolastica volēs cultū dei ampliare. xxiiij. sū

mos sacerdotes instituit. qz vn⁹ maior erat q̄ ꝓnceps sacerdotū dicebat. Statuit āt xvj viros de eleazar. et viij. de itamar. et ꝑm sortes dedit vnicuiqz hebdomadam vicis sue Abias át octauā hebdomadam habuit. de c⁹ genere zacharias fuit. Erāt āt zacharias z vxor e⁹ senes z absqz liberis. Cū ergo zacharias templū dñi vt incēsū poneret ingress⁹ fuisset. et multitudo ꝑpli de foris expectaret. apparuit ei gabriel archangel⁹. Cū āt zacharias ī e⁹ visione timeret ait angel⁹. Ne time as zacharia. q̄niā exaudita est orō tua. Ꝑro priū ē ei bonoꝝ āgeloꝝ ꝑm q̄d dic̄ glo. ex sua visione territos benigna exhortatōne ꝓtin⁹ ꝓsolari. Ecōtra mali angeli se ī lucis āgelos trāsfigurātes. si q̄s ex sui p̄sentia territos sē serint. ampliori eos horrore ꝓcutiūt. Annūciat igit̄ gabriel zacharie se filiū habiturum cui⁹ nomē ioh̄es esset. q̄ vinū z sicerā n̄ biberet. et añ dñm in spū et vtute helie p̄cederet. Johannes vocat̄ helias ratōne situs. quia ambo in deserto. rōne vict⁹. qz ambo victu parci. rōe cult⁹. qz ambo vestitu inculti. rōe officij. qz ambo p̄cursores. sz ille p̄cursor iudicis. iste saluatoris. rōne zeli. quia vtriusqz verbū quasi facula ardebat. Zacharias aūt ꝓsiderans sui senectutē et vxoris sterilitatē dubitare cepit. z more iudeoꝝ signū ab āgelo req̄siuit. Angel⁹ āt ꝑ eo q̄ vbis suis n̄ credidit. ipm taciturnitatis plaga p̄cussit

¶ Notandū āt q̄ dubitatio ꝓsueuit fieri z excusari. aliqñ ꝑpter ꝑmissoꝝ magnitudiez sic̄ legit̄ de abraā. Cū ei dñs sibi ꝑmisisset q̄ semen suū terrā chanaā possideret. dixit ad eū abraā. Bñe ds vnde scire possū q̄ possessur⁹ sū ea. Et rñdēs dñs. Sume inq̄t tibi vaccam triennē. ꝛc. Aliqñ ꝑpt̄ fragilitatis ꝑprie ꝓsideratōez. sic̄ ptz in gedeone q̄ ait. Obsecro mi dñe ī q̄ liberabo israel. Ecce familia mea infima est in manasse. et ego minim⁹ in domo patris mei. Et ex ℞ signū petijt z accepit Aliqñ ꝑpter nature impossibilitatē. sic̄ patz in sara. Cū eni dixisset dñs. reuertens veniā ad te. z habebit sara filiū. risit sara post bostium dicens. Ꝑostq̄z consenui et dñs meus vetulus est. ꝛc. Quid est ergo q̄ solus zacharias ex eo q̄ dubitauit plagā incurrit. cum ibi esset et magnitudo ꝑmissionis. et cōsideratio ꝑprie fragilitatis qua talē filium se habiturū indignū reputabat. z impossibilitas naturalis. Hoc multiplici de causa factū fuisse putatur. Ꝑrimo ꝑm bedā quoniā discrepando locut⁹ est. ideo silentio plectitur vt tacendo credere discat. Secundo quoniā ido mutus effect⁹ est. vt maius miraculum in natiuitate filij appareret. Cum enī in natiuitate iohannis patri loquela reddit. miraculum miraculo cumulatur. Tertio quia congruū fuit vt vocem amitteret q̄n vox nascebatur et legi silentium imponebat. Quarto quoniaz ipe a dño signū petijt et ipam taciturnitatē in signū accepit. Cuz āt zacharias foras ad populū exisset. et eum factū mutū viderent. cognouerūt ipo innuente q̄ visionē vidisset in templo. Completa āt septimana officij sui. abijt in domū suā. z cōcepit elizabeth. et mensib⁹ q̄nqz se occultauit. q̄a sic ibi dicit ambro. part⁹ sui erubescebat etatez ne in senectute vacasse libidini videret. et tñ gaudebat sterilitatis carere opprobrio. quia opprobrium est mulieribꝰ nō habere ꝑmiuz nuptiarū. propter quod nuptie celebrantur et carnalis coit⁹ excusat. Mense āt. vj. beata maria q̄ iā dñm ꝓcepat. ꝓgratulās vgo fecūda ablate sterilitati z cōpatiēs senectuti. venit ad elizabeth. Et cū ea salutasset btūs iohānes iā spūsctō replet⁹ sensit filiū dei venire ad se. et ꝑ gaudio in matris vtero exultauit et tripudiauit. et motu salutauit quē voce nō potuit. Exultauit ei q̄ gestiēs salutare z domino suo assurgere. Mansit ergo vgo btā cū cognata sua trib⁹ mensib⁹ mistrās ei. natūqz puerū suis sanctis manib⁹ de ̄tra leuauit. vt habet in historia scolastica. et q̄ more gerule officiosissime pegit.

¶ Hic dñi p̄cursor btūs nouē specialiter z singulariter ꝑuilegijs claruit. Nam idem angel⁹ q̄ dñm annunciauit ipm annūciauit. In vtero matris exultat. Pater dñi ipum a terra leuat. Linguā ꝑris reserat. Baptismū ꝑm⁹ ordiat Christum in dice demōstrat. Christum manibus suis baptizat. Ipm ꝑ omnib⁹ laudat christus. In limbo positis christū venturū prenunciat. Ꝑropter hec nouem ꝑuilegia

vocaſ ab ipo dño ꝓpha ⁊ plꝰ qꝫ ꝓpha. Chry ſo. etiã qre dicaſ plꝰ qꝫ ꝓpha ſic ait ꝑphete ẽ bñficiũ ꝓphetie a do accipe. nũq do ꝓphete ẽ bñficiũ baptiſmatis deo dare. ꝑphete ẽ vt ipe de deo ꝓphetet. nũq do ꝓphe eſt vt ds de illo ꝓphetet. Dẽs ꝓphe ꝓphetauerũt de xpo. de illis ãt ꝓphetatũ nõ ẽ. Ipe ãt ñ ſolũ ꝓphetauit dxpo. ſꝫ et alij ꝓphe ꝓphetauerũt de illo. Dẽs portitores vbi fuerĩ. iſte aũt ipa vox. Quãtuꝫ ãt vox primior vbo nõ tñ vbũ. tantũ iohes ꝓpinquior xpo nõ tñ xps.

¶ Scdm ambroſiuꝫ laus iobãnis ex ãnqꝫ colligiſ vl cõphendiſ. ſ. ex pentibꝰ. ex miraculis. ex moribus. ex munere. ⁊ ex ꝓdicatione.

¶ Laus ãt pentũ ꝑm eũ dẽ ambroſiũ ex quiqꝫ manifeſtaſ. Ait ei ſic. ꝑdlena laudatio ẽ q̃ genꝰ in moribꝰ. mores i equitate. officiũ in ſacerdotio. factũ i mãdatis. iudiciũ i iuſtificationibꝰ compbẽdit ¶ Scdo ex miraculis Quoꝝ q̃dã fuerĩ añ eꝰ ꝯceptõꝫ i vtero. ſ. angelica annũciatio. noĩs ipoſitio. ⁊ loq̃le prĩs amiſſio. Quedã q̃ntũ ad eꝰ ꝯceptõꝫ i vtero. ſcz ſupnaturaľ ꝯceptio. eꝰ in vtero ſctificatio et ꝓphetaľ doni repletio Quedã q̃ntũ ad eꝰ natiuitatẽꝫ ex vtero. ſ. vtriuſqꝫ pentis ſpirituꝰ ꝓphetalis adeptio. q̃ꝫ ⁊ mater nomẽ ſciuit ⁊ pater cãticũ edidit. Loquele prĩs reſeratio. ⁊ ſpũſſcti repletio. Uñ ⁊ zacharias pater eius repletꝰ ẽ ſpũſcto. ꝛc. Ambroſiꝰ. ꝓſpicite iohannẽ q̃nta vis ſit i eiꝰ vocabulo cuiꝰ nũcupatio reddidit muto vocẽ. prĩ prolẽ. ꝓpl'o ſacerdotẽ. ꝑdrius ei erat tacẽs lingua. ſterilis filio. ꝓuatꝰ officio. At vbi iohes naſcĩ. fit repente pater ꝓpha. loq̃le vſũ recipit. prolem a ſpũſcõ ſuſcipit. ſacerdotẽ functio recognoſcit ¶ Tertio ex moribꝰ. q̃ ſctiſſime vite fuit De cuiꝰ ſctitate dicit Chryſo. Cõuerſatio iobãnis oim vitã culpabilẽ faciebat apparere. Quẽadmodũ ei ſi videres albã veſtẽꝫ dicis ſatis cãdida veſtis. Si vo poſueris eã iuxta niuẽ incipit tibi ſordida apparere. ⁊ ſi ve ſordida nõ ẽ. Sic q̃ntũ ad cõparatõẽꝫ iobãniſ oĩs hõ videbaſ ĩmundꝰ ¶ Cuiꝰ q̃dẽꝫ ſanctitaſ triplex habuit teſtimoniũ. ꝑdimo a ſupceleſtibꝰ. i. ab ipa trinitate. ¶ Et ꝓmo a prẽ q̃ vocat eum angelũ. Malach. iij. Ecce ego mitto angelũ meũ. ꝛc. Angelꝰ ãt nomẽ eſt officij nõ nature. Et iõ dr angelꝰ rõe officij. ex eo q oĩm angeloꝝ officiũ exercuiſſe videt. Habuit ei officiũ ſeraphin. Interptaſ ei ſeraphin ardẽs. q̃ illi nos ardẽtes facũt. et in dei amore plus ardent. Et de iohanne dr in eccia. Surrexit helias q̃ ignis. ꝛc. Ipe enĩ venit in ſpũ et vtute helie. Scdo habuit officiũ cherubin. Cherubin ei interptaſ plenitudo ſcientie. Et iohannes dr lucifer Job. xxxviij. ex eo q fuit terminꝰ noctis ignorantie et initiuꝫ lucis gratie. Tertio habuit officium thronoꝝ. quoꝝ officiũ eſt iudicare. Et de iohanne dr q arguebat herodẽ dicẽs. Non licet tibi habere vxorẽ fratris tui. Quarto habuit officiũ dominationuꝫ. que docent nos erga ſubditos dominiũ gerere. Et iohannes erga ſubditos habebaſ in amore erga regem in timore. Quinto officiũ ꝓncipatuuꝫ. q̃ docent nos ſupiores reuereri. Et iohannes de ſe dicebat. Qui de terra eſt de terra loquiſ. De xpo ãt. Qui de celo venit ſup omnes ẽ. Item. Cuius nõ ſum dignꝰ ſoluere corrigiã calciamenti eius. Sexto officiũ poteſtatuꝫ. p quas poteſtates aeree vel contrarie arceſ que nõ potuerũt nocere ſibi iam ſanctificato. Ab nobis etiaꝫ arcebat. cum ad baptiſmũ penitentie nos diſponebat. Septimo officium vtutum. p quas fiunt miracula. et beatus iohannes multa miracula in ſeipo oſtẽdit. Magna eniꝫ miracula mel ſilueſtre et locuſtas edere. pilos camelorũꝫ induere. et hmõi. Octauo officium archangeloꝝ. qñ revelabat maiora. ſicut ea que ſpectant ad noſtram redemptiõem. cũ dicebat. Ecce agnꝰ dei. ꝛc. Nono officiũ angeloꝝ. qñ annuncia bat minora. ſicut ea que ſpectant ad mores vt illud. ꝑdniam agite. ꝛc. Item. Neminem ꝓcutiatis. ꝛc. ¶ Scdo habuit teſtimoniũ a filio. ſicut patet Mathꝫ. xj. vbi eum xps multipliciter et mirabiliter cõmendat dicens inter cetera. Inter natos mulierũ nõ ſurrexit maior iohanne baptiſta. ꝑdetrus damiani Ab illo verbo iohannis ſunt deprompta pconia. p qd fũdata eſt arida. ⁊ mouẽſ ſydera et ſunt cõdita elementa. ¶ Tertio a ſpiritu ſancto cum per prẽm ſuum dixit. Tu puer ꝓpheta altiſſimi vocaberis. ꝛc. ¶ Secũdo

De natiuitate sancti Johannis baptiste.

a celestib⁹.i.ab āgelis.sic̄ ptz Lu.j.vbi eū angel⁹ multiplicit̄ cōmēdabat. oñdēs q̄nte sit dignitatis.q̄ ad deū.cū dicit. Erit ei magn⁹ coꝝ dño. Quāte sctitatis q̄ ad seipm. cū subdit. Uinū ⁊ sicerā non bibet.et spūsctō replebit̄ ex vtero matris. Quante vtilitatis q̄ ad primū.cū dicit. Et multos filioꝝ isrl̄ conuertet ⁊c. ¶ Tertio a subcelestib⁹.i.ab boib⁹. sicut a prē suo ⁊ vicinis.cū dicebāt. Quis putas puer iste erit.⁊c. E ¶ Quarto cōpbēdit̄ laus ioßis ex munere. Habuit ei munus in statu i vtero.in egressu ex vtero.i mūdi progressu.et i mūdi egressu. ¶ In vtero habuit triplex mirabile mun⁹ grē. Primo gratiaz q̄ i vtero sctificat⁹ fuit. Uñ fuit ante sctūs q̄z nat⁹ Hiere.j. Priusq̄z te formarē i vtero noui te. ⁊ añq̄z exires de vētre sctificaui te. Secūdo grāz q̄ ppbetare meruit.sic̄ qñ i vtero matris exultās deū adesse cognouit. Unde Chrysо.volens ostendē q̄liter fuerit pl⁹ q̄z ppbeta dicit. Propbete ē p merito uersationis ⁊ fidei ppbetiā accipe. Hūq̄ ppße fuit vt pus fieret ppba q̄z bō. Et q⁹ consuetudo erat vt ppbete inungerent.tūc qñ btā virgo elizabetb salutauit.xp̄s ioßez in vtero i prophetā inunxit.ꝑm q̄d dicit Chrysо, i ꝑ ꝓba. Ideo xp̄s fecit mariaz salutare elizabetb.vt ꝑmo pcedēs de vtero matris vbi habitabat dñs.et p aures elizabetb ingress⁹.descēderet ad ioßem.vt illic eū vngeret i ppßam. Tertio grāz q̄ suis meritis matri ppbetie spūm tradidit. Uñ Chrysо.volēs ondere qualiter fuit pl⁹ q̄z ppba ait. Quis ppßarū cū eēt prophetа.ppbetā facere potuit. Helias q̄dē vnxit beliseū in ppbetā.nō tñ ppbetandi grāz ptulit. Iste āt in vtero matris existēs diuini introit⁹ sciam matri donauit.et os illi⁹ i verbo pfessionis aperuit.vt cui⁹ nō videbat personā cognosceret dignitatē dicēs. Uñ ꝑ mihi vt mat̄ dñi mei veniat ad me. ¶ In egressu ex vtero babuit triplex mun⁹ grē.quoniā ort⁹ eius fuit miraculosus.sctūs.⁊ iocund⁹ Quia miraculosus excludit̄ defect⁹ ipotentie.q⁹ sctūs reat⁹ culpe.q⁹ iocūdus lamentū miserie. Celebrat̄ āt ort⁹ eius siue natiuitas ꝑm magistrū guilbelmū altisiodoren̄.triplici rōne. Primo rōne sanctificatōis i vtero. Scdo rōne dignitatis in officio. Ipe ei tanq̄z lucifer venit.et eternū gaudiū nobis prim⁹ nunciauit. Tertio rōne iocūditatis i ortu suo. Dixerat enī angel⁹. Et multi in natiuitate eius gaudebūt. Et ideo dignuz est vt et nos i natiuitate eius gaudeam⁹ ¶ In progressu habuit similiter multiplex mun⁹. In ß āt patēt e⁹ excellētissima et diuersa munera grē.quoniā habuit pfectōem omniū sanctoꝝ. Maz ppßa fuit q̄ñ dixit. Qui p⁹ me vēturus ē.⁊c. Plus q̄z ppßa q̄ñ xp̄um digito demōstrauit. Apostolus.q⁹ a deo miss⁹ fuit. Apostol⁹ enī idem ē q̄d missus. Uñ. Fuit bō missus.⁊c. Martyr.q⁹ p iusticia mortez sustinuit. Confessor.q⁹ pfessus ē ⁊ non negauit. Uirgo. Unde ⁊ ppt̄ ipi⁹ vginitatē angelus est appellat⁹. Malach.iij. Ecce ego mitto angelū meū.⁊c. ¶ In egressu de mundo habuit triplex munus. Quia efficit̄ martyr inuictus. Tunc enī palmā martyrij adept⁹ est. Dirigitur nūcius p̄ciosus. Ipe enī tunc illis q̄ erāt i limbo p̄ciosum nūcium attulit scz de aduentu xp̄i et redemptōe ipoꝝ. Et colitur exitus glorioſus. Eius enī exit⁹ de omnibus q̄ ad limbum descenderūt specialiter ab eccīa solēnizatur et glorioſe colitur. ¶ Quinto ex p̄dicatōne. Circa cui⁹ predicationem angelus quattuor ponit cū dicit. et multos filioꝝ israel conuertet ad dñm deuz ipoꝝ et ipe precedet.⁊c. scz fructum.ordinem virtutem.et finem. sic̄ ptz in lrā. ¶ Et notandum q⁹ p̄dicatio iobannis tripliciter fuit cōmendabilis. Ipe nāq̄z predicauit feruenter. efficaciter.et prudenter. ¶ Feruenter cū dicebat. Genimina viperaꝝ.⁊c. Qui q̄dem feruor fuit inflāmatus caritate.q⁹ erat lucerna ardens. Unde dicit in psona ip⁹ Hieremias Posuit os meū quasi gladium acutuz. Informatus veritate.quia erat lucerna lucēs. Unde Joß.v. Uos misistis ad iobannem ⁊ ille pbibuit testimoniū veritati. Directus discretione siue scientia. Unde turbis et publicanis et militibus. ꝑm vniuscuiusq̄z exigentiam ppriam legem dedit. Firmus ꝓstantia. Uñ ⁊ tā ꝓstāter p̄dicauit q⁹ ex ß vitā amisit Hec ei q̄tuor debet habere zelus ꝑm quod dicit Bern̄.zelum tuum inflāmet charitas.

informet veritas. regat sciētia. ⁊ firmet ꝓstā tia. ¶ Scdo efficacit. q̄niā ad p̄dicatōez ei⁹ mlti ꝓuersi sūt. ꝓdicauit ei vbo p assidui tatē doctrine. ⁊ exēplo p scitatē vite. p̄dicauit ⁊ ꝓuertit meritis ⁊ orōib⁹ deotis ¶ Tertio prudēt. Cui⁹ prudētia p̄dicatōis i trib⁹ fuit. ꝓ rō i eo q vsus fuit cōminatōib⁹. vt malos terreret dicēs. Jā ei securis ad radicē arboris posita ē. Scdo p missiōib⁹. vt bonos alliceret dicēs. ꝓ niaz agite ap. e. reg. ce. Tertio moderatōib⁹. vt mediocres paulati ad pfectōez attraberet. Ūñ turbis ⁊ publicanis et militib⁹ leuia ponebat. vt postmodū ad maiora pueberēt. turbis vt opib⁹ misctōie ī sisterēt. publicanis vt se ab alieno⁹ appetitu abstinerēt. militib⁹ vt neminē ꝓcuterēt. nulli calūniā facerēt. ⁊ suis stipēdijs ꝓtenti essent.

G ¶ Et notandū q̄ sctūs iob̄es euāgelista hac die migrauit ad dñm. sz eccīa ip̄i⁹ festū in tertiū diē post xp̄i natiuitatē celebrandū instituit. q⁹ tūc ei⁹ eccīa dedicata fuit. Et solēnitas natiuitatis beati iob̄is baptiste in suo die remānsit. Mirū q⁹ hec dies ab āgelo gaudio natiuitatis p̄cursoris autēticat⁹ fuit. Nō āt dogmatizandū est q euāgelista baptiste cesserit tāq̄z mior maiori. Nō ei decens est quis eorum maior sit disputare. Nō et q̄daz exēplo diuinit⁹ ē ostensū. Erāt ei vt legit duo doctores theologi. q̄z vn⁹ iohannē baptistā. alt vo iob̄em euāgelistā p̄ferebat. Tādē sup ꝑ solēni disputatōe indicta q̄libet valde solicit⁹ erat autoritates ⁊ efficaces rōnes inuenire q̄b⁹ suū iob̄ez posz p̄ferre Aduenīēte āt disputatōnis die. q̄libet sctōz emulatori suo apparuit. eiq̄z dixit. Bñ cōcordes sum⁹ ī celis. de nob̄ ñ disputetis in terris Tūc illi sibi ad inuicē ⁊ oi ꝓp̄o visionē publicauerūt. et dñm bñdixerūt. ¶ Paul⁹ historiographb⁹ lōgobardoz romane eccie diacon⁹ cassinēsis monach⁹. cū deberet q̄daz vice cereū ꝓsecrare. fauces ei⁹ rauce facte sūt cū p⁹ vocalis esset. Ut ergo vox sibi restitueretur hymnū. s. vt queant laxis .ꝛc. ad bonorez bti iob̄is cōposuit. Ubi ī p̄ncipio petit sibi vocē restitui. sic ⁊ zacharie restituta fuit. ¶ Ossa mortuoz aialiū vndecūq̄z collecta in hac die ab aliq̄b⁹ cōburunt. Cui⁹ duplex ē causa vt ait iob̄es beleth. Una ē ex antiq̄ institutionis obs̄uātia. Sūt ei q̄dam aialia q̄ dracones vocant. q̄ ī aere volāt. ī aq̄s natāt. in tra ambulāt. Q̄nq̄z āt dū p̄aera ambularēt ad libidinē ꝓcitabāt. et ī puteis ⁊ aq̄s fluuialibus sperma iactabāt ⁊ inde sequebat letalis ann⁹. Cōtra ꝑ ergo istud inuentū fuit remediū vt de ossib⁹ aialiū rogus fieret. ⁊ sic talia aialia fum⁹ fugaret. Et q⁹ istud maxīe ꝑ tpe fiebāt. ideo istud adhuc ab aliquibus obseruat. Alia causa ē ad rep̄sentandū. q⁹ ossa sācti iob̄is in sebaste ciuitate ab infidelib⁹ cōbusta fuerūt. ¶ Ferunt etiā facule ardentes q⁹ iohannes fuit lucerna ardens et lucēs. Et rota vertit. q⁹ sol tūc in circulo descendit. ad significandū q⁹ fama iohannis q̄ xp̄s putabat descendit. ꝑm q̄d ip̄e testimoniū p̄bibuit dicens. Ille oportet minui illū aūt crescere. Hoc significatū est ꝑm q̄d dicit Augustin⁹ in eoz ortibus ⁊ eoz mortibus. In eoz ortibus. q⁹ circa natiuitatez Johannis dies incipiunt decrescere. circa natiuitatez xp̄i crescere. Juxta illud. Solsticium decimo christuz p̄ceit atq̄z iohannem. Item in eoz mortibus q⁹ corpus xp̄i in cruce fuit exaltatum. corp⁹ iohannis capite minoratum ¶ Refert paulus ī historia longobardoz q⁹ rocharit rex longobardoz iuxta eccīam sancti iohannis baptiste cū multo ornatu sepult⁹ fuit. Quidam vero cupiditate illect⁹ nocte sepulcruz aperiens abstulit vniuersa. Cui beatus iohannes apparens dixit. Cur ausus fuisti tangere mihi cōmissū. Eccleſiā meā de cetero ingredi nō valebis. Q̄d vtiq̄z sic euenit. Nam q̄ncūq̄z p̄dictā eccleſiā intrare volebat quasi a validissimo pugile gutt ei⁹ feriebat. ⁊ sic subito retro ruebat.

Geruasius a gerar

G q̄d est sacrū ⁊ vas. vel a geua q̄d est incolatus ⁊ syor puulus. q̄i sacer p vite meritū. vas p virtutū receptaculū. pegrinus p mūdi ꝓtemptū. puulus p sui despectū

¶ Prothasius a protos quod est p̄mum et sios deus siue diuinus. vel a pcul ⁊ stasis

De sanctis geruasio et protbasio.

qđ est positio.qi pm⁹ p dignitatē.diuin⁹ per dilectōez.procul posit⁹ a mūdi affectōe. Horū passionē ambrosi⁹ in libello ad caput eo⁹ rū posito scptā inuenit. Al

GEruasi⁹ et ptbasi⁹ gemini frēs filij fuert scti vitalis.z btē valerie. Qui oīa sua paupib⁹ erogātes manebāt cū sctō nazario q apud ebrudunū oratoriū ꝓstruebat.z ei celsus puer lapides porrige bat.Q⁹ vo nazari⁹ iā celsuz babuisse narrat. forte p anticipatōez accipit.cū lōge p⁹ eū sibi fuisse oblatū ex bistoria nazarij colligat. Cū āt oēs ad neronē īpatorez ducerēt.sequebat eos eiulās puer celsus.Quē cū vn⁹ milituz alapis cederet z cedentē nazari⁹ increparet irati milites nazariū calcib⁹ cecidert.z ipum cū alijs i carcere recluserl.z postmodū i ma re p̄cipitauert.Geruasiū vo z ptbasium me diolanū duxerūt.Nazari⁹ vo miraculose li berat⁹ mediolanū veit Eo tpe supuenien te comite astasio q̄ p̄ marcbomānos pfici scebat ad bellū.deoꝝ cultores eidē occurrert asserētes q dij sibi rn̄dere ꝓtēnerēt.nisi prius geruasi⁹ z ptbasi⁹ īmolarēt.Cōtinuo igit te nent.et vt sacrificēt iuitant.Cui cū geruasi⁹ oīa idola surda et muta diceret.z ipm ab oī potēte deo victoriā req̄rere debere doceret. irat⁹ tādiu eū plūbatis cedi iussit q̄zdiu spi ritū exalaret.Deinde ptbasiū accersiri fec ei q⁹ dixit.Miser vel tu viuere stude.z noli cū frē tuo mala morte pire.Cui ptbasi⁹ Quis ē miser ego q̄ te ñ timeo.aut tu q̄ me timere pbaris.Cui astasi⁹.Ego te miser bō qūo ti meo.Cui ptbasi⁹ In ℞ me timere z te ledi p baris.si ñ sacrificauero dijs tuis. Si eī te le di a me neq̄q̄ timeres.nūq̄ ad sacrificium idoloꝝ me ipe cōpelleres.Tūc eū comes in eculeū suspēdi p̄cepit Cui ptbasi⁹ Mō tibi co mes irascor.q̄niā cecos oculos tui cordis at tēdo.q̄n pot⁹ tui miserecor.q⁹ nescis q̄d faci as.Age igit q̄d cepisti vt mibi cū frē meo oc currere possit benignitas saluatoris. Tunc comes iussit eū decollari. Philipp⁹ āt suus xp̄i cū filio suo corpa eoꝝ rapuit.z occulte in domo sua ī arcba saxea sepeliuit.z libellū eo rū ortū finē z vitā ꝓtinētē ad eoꝝ caput po suit. Hasse sūt āt sub nerone q̄ cepit circa an nū dñi q̄nquagesimūseptimū. Horū corpa multo tpe latuerūt.sed tpe bti ambrosij boc mō repta fuerunt.Ambrosio nāq; in eccl̄ia sanctoꝝ naboris z felicis in oratōne posito. ita vt nec vigilaret aperte.nec dormiret integre apparuerunt ei duo pulcerrimi iuuenes ve stibus candidis.i. collobio et pallio indut. caligulis calciati.secum manibus extensis orantes.Orauit igit ambrosi⁹ vt si est illusio nō vltra appareat.si aūt veritas denuo reue letur.Simili igit mō canente gallo orātes secum iuuenes apparuerūt.Tertia vo nocte defecto iam corpe ieiunijs nō dormiēti sed stupenti cū tertia sibi apparuere psona. que similis paulo ap̄lo videbat.sm q in pictura p̄spexerat. Illisq; tacentib⁹ ap̄lus sibi dixit. Isti sūt q̄ nibil terrenū desiderātes monita mea secuti sūt..Quoꝝ corpa in eo loco repe ries in q̄ stas.Duodecim pedum altitudīe terra coopertā arcbaz inuenies.et ad caput eoꝝ libellū in q̄ ortus eoꝝ ꝓtinet z finis.Cō uocatis igitur vicinis episcopis.ipe p̄or ter re fossor accessit.et oīa put dixerat sibi pau lus inuenit.Et licet iam trecenti anni z vltra fluxissent.ita tñ corpa eoꝝ sunt reperta.ac si ipa bora ibidē fuisset posita. Insup vo odor suauissimus et mirabilis inde fragrabat.

Be Cecus aūt quidaz tangens feretrū illuminatus est.Et multi alij meritis eoruz curati sunt.In boꝝ solēnitate pax int̄ longo bardos et romanum imperium reformata fuit.et ideo gregorius papa.loquet dñs pa cem in plebem suā.in introitu misse cantari instituit. Unde et officia partim sanctis cō uenīūt.partim euentibus que ipis cōtigere diebus.Refert augustinus in libro.xx.de ci uitate dei.q ipo p̄ñte z impatore et mlta tur ba.q̄dam cecus apud mediolanū ad corpa martyrū geruasij et ptbasij lumen recepit. Utrum āt sit p̄dictus cecus an alius ignora tur.Idem q̄z refert ibidem q q̄dam iuuenis in villa victoriana q̄ ab iporegio trigīta mi liaribus distat.cū in quodam flumie equū lauaret.continuo diabolus eum vexauit.et in flumen tanq̄z mortuū proiecit. Cum aūt vespere in ecclesia beatoꝝ geruasij z ptbasij q̄ prope erat cantarent.ille vocibus illis q̄s

pcussus.cū grāi fremitu eccīaz ītrās alta re tenebat.ide amoueri ñ valēs tāqz si ibidē alligat⁹ fuisset.Et cū demon vt inde exiret ad iurarēt.ille se e⁹ mēbra ꝑputare cū exiret mi nabat.Cū ergo adiurat⁹ exiret.ocul⁹ eius in maxillā fusus tenui venula depēdebat.sz in locū suū sic potuert oculū reuocauert.Et ec ce ītra paucos dies meritis sctōꝝ gerualsij ꝛ ꝓtbasij plene sanat⁹ē.Ambro.qz i ꝑfatione sicait.Hi sunt q̄ vexillo celesti sig̃ti victricia apli arma sūpserāt.ꝛa mundanis nexib⁹ ab soluti.neq̄ssimi hostis vicioꝝ acie ꝓsternen tes liberi ꝛ expediti xp̄m dñm sūt secuti.O q̄z felix germanitas.q̄ sacris inherēdo eloquijs nullo potuit iterpolari ꝓtagio. O q̄z glīosa certaminis causa.vbi pariter coronāt quos vnus vterus maternus effudit.

LXXXII

De sanctis Johanne et Paulo.

Iohannes et paulus ꝓmicerij et ꝓpositi cōstātie filie cōstātini augusti fuert.Eo aūt tpe cū gens cythica daciam ꝛ tracia occuparet. et gallican⁹ dux romani exercit⁹ ꝑ ꝓdictā gē tē mitti deberet.cōstātiā filiā ꝓstātini ꝓ mer cede laboris sibi ī vxorē dari petebat. Q̄d romani ꝓncipes instanti⁹ fieri postulabant Iouian⁹ ār plurimū tristabat.scīes filiaz suaz postq̄z a brā agnete sanata fuerat ī vginita tis ꝓposito positā facili⁹ occidi posse q̄z ad ꝓsensū iclinari.Vrgo tñ de do ꝓfidēs patri ꝓsulit vt eā sibi spōdeat cū victor rediret.Ve rūtñ duas filias suas q̄s ex vxore defūcta su sceperat.idē gallican⁹ secū manere ꝓmitterz vt ꝓeas mores ꝛ votū prīs scire possz.Et ipa duos ꝓpositos suos iobannez et paulū sibi ꝓcederet.in spe q̄i maioris firmitatis.rogās deū vt ip̄m ꝛ filias ꝓuerteret.Q̄d vbi oibus placuit.gallican⁹ assūptis iohe a paulo ꝛ co pioso exercitu ꝓficiscit.Ez tñ a cythicay gē te e⁹ exercit⁹ frāgit.ꝛ in vrbe traciay ab hosti bus obsidet.Tūc accedētes iohes ꝛ paulus eidē dixert.Fac votū do celi.ꝛ eris victor me lior q̄z fuisti.Q̄d cū fecisset.iuuenis ī bume ro ferēs crucē statim sibi apparuit.eiqz dixit Sume gladiū tuū ꝛ sequere me. Quem ille accipiēs.p media castra iuit.et ad regē vsqz deueniēs.illūqz occidēs.solo timore vniuer sum exercitū subiugauit.et romanis tribu tarios fecit.Duo q̄z milites armati eidē ap parētes eū binc inde ꝓfirmabāt. Fact⁹ igitur xp̄ianus romā rediit.et cū multo honore su sceptus.rogauit augustū vt sibi indulgeret si filiā mīme despōsaret.eo q̄ d cetero xp̄o cō tinēter viuere ꝓponeret.Quod cū augusto plurimū placuisset.et due filie gallicani a cō stantia vgine ad xp̄m ꝓuerse eēnt.ip̄e galli canus ducatui cessit.et oīa paup⁹ tribuēs xp̄o cuz alijs seruis dei in paupate seruiuit. Multa āt miracula faciebat.ita vt solo vi su demones de obsessis corpibus effugaret.

Huius sacre opinionis fama in toto or be terrayntantū excreuit.vt ab oriēte ꝛ occi dēte venientes viderēt virū ex patricio cōsule lauantē pedes pauperū ponentez mensam. aquā manib⁹ effundentē.languētibus solli cite ministrantē.et cetera sancte ꝓuitutis of ficia exhibentē.Constantino igit defūcto.cō stantius cōstantini magni fili⁹ arriana he resi depraua⁹ imperiū tenuit.Verū cū con stantius frater cōstantini duos filios scilicz gallū ꝛ iulianū reliq̄sset.constanti⁹ iperator dictū gallū cesarē fecit.et ꝓ iudeam rebellan tē misit.Quem tñ postmodū iterfecit.Julia nus vo timens ne exemplo fratris a cōstan tio pimeret.monasteriuz ingressus est. Ubi magnā religionē simulās lector ordinatus est.Qui p maleficiū demonē ꝓsuluit rñsum accipiēs q̄ ad iperiū sublimand⁹ esset. Ipost aliq̄t tps vrgentib⁹ aliquibus negocijs con stanti⁹ iulianū cesarē fecit.et ip̄m in galliam destinauit.Qui oīa strenue agebat. Mor tuo aūt cōstantio et iuliano apostata in ipe perū a constantio sublimato.iussit iulian⁹ vt gallicanus aut dijs īmolaret aut abscede ret.Tanto enī viro nō audebat nec ē inferre. Ille igitur alexandriam prexit.et ab infideli bus p cor transfixus martyrij coronā perce pit.Et iulianus captus cupiditate sacrilega auaricia suā euangelij testimonio colora bat.Nam facultates a xp̄ianis auferens di cebat. Christus vester dicit in euangelio. Qui non renunciauerit omnib⁹ q̄ possidet

nō ꝑt me⁹ eē discipul⁹. Audiēs igit̄ q iohes et paul⁹ ex opib⁹ q̄s ego constantia reliq̄rat xp̄ianos paupes sustētabāt. mādauit eisdē q sic cōstātino ita q̄z z sibi adherere deberēt. At illi dixerūt. Bn̄ gl'iosi ip̄atores cōstātin⁹ et fili⁹ e⁹ constāti⁹ se eē ꝟuos xp̄i gloriabant. nos famulabamur eisdē. Tu ego q̄ religiosē plenā vtutib⁹ reliq̄sti. a te oīno recessim⁹ et tibi obedire ꝓtēnim⁹. Quib⁹ iuliā⁹ māda uit. Ego i eccīa clericatū obtinui. et si voluissem ad p̄mū eccīe statū peuenissē. Sed ꝓsiderās vanū eē inertiā sectari. z ociū. militie animū dedi. dijsq̄z sacrificās eoꝝ suffragijs ip̄erū obtinui. Vn̄ vos i aule regia nutriti. nō debetis lateri meo deesse. vt p̄mos vos i palacio meo habeaz. Qd̄ si a vob ꝓtēpt⁹ fuero agā vt necesse ē vt ꝓtemni nō possim. Qui rīdentes dixerūt. Deum tibi p̄ponētes minas tuas neq̄q̄z timem⁹. ne regis etni īimicicias incurram⁹ Ad hec iulian⁹. Si infra decē dies vltro ad me veīre ꝓtēpseritis. coacti postmodū facietis qd̄ spōte facere n̄ curatis Cui scī rīderūt. Jam decē dies p̄terisse estima. et hodie facito qd̄ tunc te facturū eē minaris. Quib⁹ iulian⁹ Putatis q̄ martires vos faciāt xp̄iani. Misi mihi ꝓsenseritis puniā vos. nō vt martyres. sz vt publicos hostes. Tūc iohes z paul⁹ p totos decē dies elemosynis insistentes oīa sua paupib⁹ erogabāt. Decima āt die missus ē ad eos theroeciana⁹ q̄ dixit eis. Bn̄s noster iulian⁹ statuncul̄ aureū iouis ad vos misit. vt eidez thura incendatis. alioq̄n ambo simul peribitis Cui sancti dixerūt. Si tuus dn̄s ē iulianus habeto pacē cum illo. nob⁹ ali⁹ dn̄s nō ē nisi dn̄s ih̄s xp̄s. Tūc iussit eos occulte decollari. et i fouea ūra domū sepeliri. famā faciēs q̄ i exiliuz eēnt missi. Hec Post hec filius theroeciani a demone arripit. et intra domū clamare cepit q̄ a demone vereret. Qd̄ videns theroecianus. scelus ꝓfitet. et xp̄ianus efficit. passio sc̄oꝝ ab eo ꝓscribit. et e⁹ filius liberat Passi sunt autem circa annū dn̄i. cccl xiiij.

Refert greg̃. in omelia euāgelij. si q̄s vult venire post me. q̄ q̄dam matrona dū eccīaz istoꝝ martyrū freq̄nti⁹ visitaret. z die q̄dam inde rediret. duos stantes monachos sub pegrino habitu inuenit. q̄s pegrinos credēs elemosynaz sibi dari p̄cepit. Sed postq̄z dispensator eis ad largiendum elemosynā appropinquasset. astiterūt ei vicinius z dixerūt. Tu nos modo visitas. nos te in die iudicij requiremus. et quicq̄d poterimus tibi p̄stabimus. Quo dicto ab oculis ei⁹ ablati sūt.

Ambrosi⁹ de his martyribus in p̄fatōne sic dicit. Beati martyres iohannes z paul⁹ veraciter impleuerunt quod dauitica voce dr. Ecce q̄z bonū et q̄z iocundū habitare fratres in vnum. Nascendi lege ꝓsortes. fidei societate ꝓiuncti. passionis equalitate cōsimiles. in vno semp dño gloriosi.

LXXXIIII

De sancto Leone papa.

Eo papa ut in miraculis beate v̄ginis legit̄ in eccīa sc̄tē marie maioris i die resurrectōnis missā celebrabat. et dū fideles p ordinez cōmunicaret. et q̄dā matrona manū e⁹ oscullata fuisset ex hec in eū vehemēs carnis tēptatio insurrexit. At vir dei i semetip̄m seuissimus vltor isurgit. z ea dez die manū se scāda liz̄ātē occulte penit⁹ amputauit. z a se reiecit. Interea murmur oriebat̄ in populo. cur sūmus pōtifex diuia more soluto nō celebraret Tūc leo ad btāz v̄ginē se ꝙuertit. z ei⁹ pudētie totalit̄ se cōmisit. Tūc illa ꝓtinuo sibi astitit et manū suaz suis sanctissimis maib⁹ illi restituit et reformauit iubēs vt p̄cederet. et filio suo sacrificiū īmolaret. Leo igit̄ omi populo q̄d sibi ꝓtigerit p̄dicauit. et manū restitutā oībus euidenter oñdit. Hic calcedoñ. ꝓciliū celebrauit. solas v̄gines ibidem velari instituit. Ibi etiā statutū fuit. vt v̄go maria mater dei appellaret. Eo q̄z tempe attila italiā deuastabat. Igit̄ sc̄us leo i eccīa apl'oꝝ trib⁹ diebus z tribus nocti⁹ orōi vacās post hec dixit ad suos. Qui vult me sequi sequat̄. Cū igit̄ ad attilā p̄pinq̄ssz ille vt beatū leonē vidit de equo descendit. eiusq̄z pedibus p̄uolut⁹ rogauit vt peteret q̄cq̄d vellet Qui petijt vt ab italia discederet z captiuos relaxaret. Et dū argueret̄ a suis q̄ triūphator orbis a sacerdote victus esset respondit.

Prouidi mihi et vobis. Vidi eū a dextris eē fortissimū militē euaginato gladio stantem mihiq3 dicētē. Nisi huic parueris cū oībus tuis interibis. ¶ Cū btūs leo epūs3 adfabianū epm cōstantinopolitanū aduersū eutbi; ciū 7 nestoriū scpsisset. supsepulcrū bti petri ipa3 posuit. 7 ieunijs 7 orōib9 insistens dixit Quicqd ī bac epūa vt bō erraui. tu cui eccie cura cōmissa ē corrige7 emēda. Et p9 dies. xl orāti illi petr9 apparuit dicēs. Legi et emēdaui. Accipiēsq3 leo epūs3 inueīt ea3 manibus apli correctā 7 emēdatā. Alias eī sepulcbro bti petri. xl. dieb9 ieunijs 7 orōib9 vacās leo astitit obsecrās vt suoy sibi pctōy veniā impetraret. Cui petr9 apparēs dixit. Bepcatus sū p te dīm. et oīa pcta tua dimisit. Volum; modo de manuū impositōe debes inqri. i. si bene siue aliter alicui man9 imposueris. exi; geris. Obiit circa ānos dīni. cccclx.

LXXXIIII

De sancto Petro apostolo

Petrus trinomius

Petrus apūs inter ceteros 7 supra ceteros apūos maioris feruoris extitit. Maz 7 scire dīni pditorē voluit. qz vt dicaug9. si eū sciuisset. dētib9 discerpisset. Et ob hoc dīns pditorē suū noīare nolebat qz vt ait Chrysо. si ipm noiasset. petrus continuo surrexisset. et ipm ptinus trucidasset. ¶ Hic sup mare ad dīm ambulauit. in domini trāsfiguratōe 7 puelle suscitatōe a dīno electus fuit. staterē in ore piscis inuenit. clauel regni celoy a dīno accepit. 7 pascēdas oues a xpo suscepit. tria milia boīm in pentecostē sua pdicatōe conuertit. ananie et saphire mortē pdixit. eneā paliticū curauit. corneliuz baptizauit. tabitaz suscitauit. vmbra sui corpis infirmos sanauit. ab herode incarceratus. sed ab angelo liberatus. Qualis aūt eius cibus vel indumentuz fuerit. ipe boc in libro clemēs testatur. Pdanis inqt solus est mihi cum oliuis. et raro cuz oleribus in vsu est. Indumētum aūt boc est mihi quod vides. tunica cū pallio. et boc habēs nibil aliud requiro. Fertur q3 qz in sinu semp sudariū portabat quo crebro fluētes lacrimas tergebat. qz qñ dulcis allocutionis 7 pīne dīni memor erat. prenimia amoris dulcedine lacrimas cōtinere nō poterat. Quando etiā culpā negationis ad memoriaz reducebat vberrimas lachrymas emittebat. Unde adeo in ꝓsuetudīe babuit flere. vt eius facies tota adusta lachrymis videretur. sicut dicit clemens. Idem ei dicit q audito in nocte gallicantu ad orōem surgere ꝓsueuerat. et tūc similiter vt ōr ad fletū ꝓrūpere cōsueuit. Refert q3 clemens ꝑm quod in ecclesiastica bistoria īuenitur q cū vxor petri ad passionē duceretur. petrus ingenti gaudio exultauit. ac eam ꝓpo vocās

abūdantiā lacrimay. qz colūba bz gemitū p cātu. ¶ Istud āt nomē petr9 ihūs pmo sibi imponendū pmisit. cū dixit Joh. j. Tu vocaberis cephas qd interptat petr9. Scdo promissū imposuit. sic dr Marci. iij. Et imposuit simoni nomē petr9. Tertio īpositū confirmauit. cū dixit Matth. xvj. Et ego dico tibi. qz tu es petr9. et sup banc. ꝛc. Eius martyrū marcellus. linus papa. egesippus. 7 leo papa scpserūt.

De sctō Petro apostolo.

noīe p⁹ eā clamauit ✠ ꝺiūx memento ꝺñi.
¶ Quadaz vice ꝺū petr⁹ apl's ꝺuos ꝺ discipul' suis misisz ad p̄dicādū. ꝺū. xx. ꝺietal iuis sent. vn⁹ illoz defūct⁹ est. alter vo ad petz re; diit. z qꝺ acciderat nūciauit. ✠ic ꝺz fuisse beat⁹ marcial'. velꝑm q̄sdā matn⁹. Alibi legit q p̄m⁹ fuit btūs frōto. soci⁹ q ꝺfūct⁹ est scōs fuit p̄sbit geoz gi⁹. Tūc petr⁹ suū baculū sibi tradidit. p̄cipiēs vt ad sociū pgeret. et eū sup illū poneret. Qꝺ cū fecisset. ille q iā p. xl. ꝺies iacebat mortu⁹ ptin⁹ surzexit viu⁹. B
¶ Eo tpe erat i bierlim q̄ꝺam mag⁹ nomie simō. q se p̄maz veritatē ꝺicebat. z sibi credē; tes ppetuos effici asserebat. z nulla sibi im; possibilia ꝺicebat. Legit etiā in li. clementis ip̄m dixisse. Adoraboz vt ꝺe⁹ public. ꝺiuis donaboz honoribus et q̄cq̄ꝺ voluero facere poto. Aliqñ cū mat mea rachel iuberet me exire ad cāpū vt meterē. ego falcē vidēs po; sitā. p̄cepi falci vt p se meteret z messuit ꝺcu plo āpli⁹ ceteis. Addidit q̄z et ℞ p̄m qꝺ ꝺi. bie ro. Ego sū ℞mo ꝺei. ego speciosꝰ. ego paclit⁹ ego oīpotēs. ego oīa ꝺei. Serpētel q̄z eneos faciebat se mouere. statuas eneas. z lapides ridere. et canes cātare. ✠ic igit vt lin⁹ ait vo lēs disputare cū petro z oñdere q ꝺe⁹ eēt sta tuta ꝺie venit petrus ad locum certaminis z astantibus petr⁹ dixit. ✠ax vob frēs q̄ vi tatē amatis. Cui simō. ✠os tua pace opus nō habem⁹. Si enī pax sit et ꝯcoꝛꝺia ad iue niendā vitatē nihil p̄ficere poterim⁹. ✠ñt enim intra se pacē latrones. ppter qꝺ noli i uocare pacē sed pugnā. Buobus enī ꝺimi; cānb⁹ tūc erit pax cum alter fuerit supatus Et petr⁹. Cur times audire pacē. Ex peccatis enim bella nascunt. vbi aūt pctū z nō fit pax est. In disputationib⁹ veritas. in opibus iu stitia inuenit. Et simon. ✠ihil ꝺicis sed ego oñdā tibi ꝺeitatis mee potentiaz vt repente adoꝛes me. Ego sum p̄ma vtus. et possū vo lare p̄aera. nouas arboꝛes facere. lapides i panē mutare in igne sine lesiōe duraze. z oīa que volo possū facere. Contra hunc igit si monē petrus disputabat. z omnia ei⁹ male ficia detegebat. Tunc simon videns q̄a pe; tro non posset resistere. oēs libꝛos sue magi; ce artis ne forte magus p̄ꝺereturi mare pie cit. z romā vt ibi ꝺe⁹ habeat p̄rexit. Qꝺ vbi petr⁹ cōpit. ip̄m insequit. z romā vsqz p̄ficiscit
¶ Quarto igit anno claudij imperatoris petrus romā applicuit. z ibi annis. xxv. sedit z ꝺuos epos linum et cletum sibi coadiuto res vt ait iobānes beleth. vnuz extra muros vrbis alium intra oꝛdinauit. ✠p̄ꝺicationi autem insistēs multos ad fidem ꝯuertebat. z infirmos q̄zplures curabat Sed z i p̄ꝺi catione sua semp laudās z p̄ferens castita; tem. q̄ttuoꝛ ꝯcubias a ḡppe p̄fecti ad o cōuer tit q ad p̄fectū redire vlteri⁹ recusarēt. Un irat⁹ p̄fect⁹ aduersus petrū occasionem que rebat ✠p⁹ ℞ apparuit ꝺns petro ꝺicēs Si mon et nero ꝯtra te cogitant. sed ne timeas. q̄a tecuz sum vt eruaz te. z ꝺabo tibi ꝺui mei pauli solacium. q cras romā ingredieī Sci ens igit petr⁹. vt ait lin⁹. quia velox eēt ꝺepo sitio tabernaculi sui in ꝯuentu fratz positus manū clementis apprehendit. et eum i ep̄m oꝛdinauit. z i catbeꝛa loco sui sedere coegit ✠post boc paul⁹ sicut ꝺns p̄ꝺixerat romā venit et cum petro xp̄z p̄ꝺicare cepit. Simō autem magus intantū a nerone amabatur q vite e⁹ z salutis z toti⁹ ciuitatis custos sine ꝺubio putabat. ¶ Quadā aūt ꝺie sicut ꝺic leo papa ꝺū añ neronē astaret. ei⁹ effigies sb ito mutabat. z mō seniꝛ mō adolescētioꝛ vi ꝺebat. Qꝺ cū videret nero. vez būc eē ꝺei filiu z estiabat. Dixit itaq simō mag⁹ neroni. si cut idē leo refert. vt scias optie ipatoꝛ me ꝺi filiū eē. iube me ꝺecollari z ētia ꝺie resurgaz ✠p̄recepit igit nero carnifici vt eū ꝺecollare ꝺeberet. Qui cū putaret se ꝺecollare simōez ꝺecollauit arietē. Simō aūt arte magica il; les⁹ euasit. et arietis mēbꝛa colligēs ea absco ꝺit. z trib⁹ ꝺieb⁹ se occultauit. Sāguis autē arietis ibidē ꝯgelat⁹ remānsit. Die aūt ētio o; stēdit se neroni ꝺi. Fac sanḡnē meū q̄ effus⁹ ē exterǵi. qꝛ ecce ego q̄ ꝺecollat⁹ fueraz sicut p; misi ꝺie ētia resurrexi Quē nero vidēs obstu puit. z ip̄m vez ꝺei filiū eē putauit. ✠ec leo
¶ Aliqñ etiā cuz i ꝯclaui cuz nerone eēt. de mon ei⁹ specie foris p̄ꝺo loqbat. Beniqz ro mani i tāta veneratiōe eū babuerūt. q eiꝺez imaginē fecerūt z būc titulū supscpserunt. si moni ꝺeo sctō B ✠petr⁹ aūt z paulus

vt leo testaꝛ ad neronē introierūt.et oīa ei⁹ maleficia detegebāt.Addidit q̄z petr⁹ q̄ sic̄ ī xp̄o sūt due sube.s.dei ⁊ boīs.sic et in isto ma go sūt due sube.s.boīs et diaboli.Dixitq̄z sy mon.vt testaꝛ sc̄tus Marcell⁹ et leo.Ne di; uti⁹ hūc patiar inimicū.p̄cipiā angel' meis vt vindicent me de isto.Cui petr⁹.Angelos tuos nō timeo.sz ip̄i me timent.Nero dixit. Nō times simonē q̄ diuitatē suā rebus affir mat Cui petr⁹ Si diuitas ē in ip̄o dicat nūc mihi q̄d cogito vel q̄d facio.quā cogitatōez meā p⁹ auris⁹ tuis insinuo.vt nō audeat mē tiri Nero dixit Accede huc ⁊ dic mihi quid cogitas.Petr⁹ aūt accedēs secreto dixit Ju be mihi panē ordeaceū afferri ⁊ occulte dari Qui cū allat⁹ fuisset.et petr⁹ eū bñdixisset et sub manica abscondisset dixit.Dicat simon q̄ se deū fecit q̄d sit cogitatū q̄d dictuz et q̄d factū.Rñdit simō.Petr⁹ magꝰ dicat q̄d co gitē ego.Dixitq̄z petr⁹ Quid cogitet simon me scire docebo.dum q̄d cogitauerit fecero Tūc simō indigᵗ⁹ clamauit.Procedant ca nes magni et deuorēt eū.Et subito canes ma gni apparuerūt ⁊ in petrū ip̄etū fecerūt.Il; le vo panē bñdictū obtulit et subito ip̄os in fugā p̄uertit.Tūc dixit ad neronē petr⁹.Ec; ce oñdi tibi me nosse q̄d cōtra me cogitaue; rat simō nō vb̄ sed factis.Nā q̄ p̄misat p̄ra me ā̄gelos vēros exhibuit canes, vt oñdat se diuios angelos ñ brē sz caninos.Dixitq̄z simō.Audite petre et paule.Dic̄ vob̄ nihil possū facere.venient⁹ vbi oz me vos iudica; re.Ego aūt vob̄ mō p̄co.ꝯ leo. Et Tūc simō vt ait ege sip⁹ et lin⁹.in supbiā elatus. aus⁹ est se iactare q̄ posset mortuos suscita; re.Et accidit q̄ q̄dā iuuenis moreret.Voca tis ergo petro et simōe.hanc oēs ꝺ volūtate simōis sniam firmauerūt.vt ille occideret q̄ mortuū suscitare nō posset. Simō igit dū su per mortuū suas incātatōes faceret.vis⁹ ē a circūstātib⁹ caput agitare defūct⁹.Tūc oēs exclamātes petrū lapidare volebāt.Petr⁹ aūt vix ip̄ato silentio dixit.Si viuit defūct⁹ surgat ābulet et loq̄t alioq̄n sciatis fātasma eē qꝺ caput mortui cōputet. Sepet simō a lectulo.vt plene figmēta diaboli denudent. Sepat igit simō a lectulo.et puer imobil' re manſit.Petr⁹ aūt a lōge stās.⁊ oratione facta exclamauit di.Adolescēs in noīe ihesu xp̄i na zareni crucifixi surge ⁊ ābula Et stati viuus surrexit ⁊ ābulauit.Cū aūt ap̄l's vellet simōz lapidare.ait petr⁹ Satis ē illi ad penā q̄ se in suis artib⁹ agnoscit supatū Magister āt noster nos docuit vt p mal'bona reddam⁹ Dixit aūt simō Scitote vos petre et paule nō vob̄ p̄tinget qd̄ cupitis vt martyrio vos digner coronare.Qui dixerūt.Adueniat no bis qd̄ cupim⁹.tibi aūt nūq̄z bñ sit.q⁹ q̄cūq̄z loq̄ris mētiris.Tūc simō vt ait sc̄tus marcel lus iuit ad domū marcelli discipli ei⁹ ligauit q̄z maximū canē ad hostiū domus ei⁹ dicēs Nūc videbo si petr⁹ q̄ ad te venire p̄sueuit ingredi poterit.Post paululū venit petrus et facto signo crucis canem soluit.Canis āt omnibus alijs blandus.solum simonem p seq̄batur.Qui apprehēdēs eū ad t̄ram ꝺbt⁹ se deiecit.⁊ eū strāgulare volebat.Accurrēs aūt petrus.cani clamauit ne ei noceret. Et canis q̄dem corpus eius non lesit.sed vestes adeo lacerauit.vt ille nudus positus remāe ret.Populus aūt et maxime pueri cū cane tādiu p⁹ eum cucurrerūt donec illū quasi lu pū de ciuitate fugarēt.Cuius opprobrij pudo rem non ferens p̄annū nusq̄z cōpuit.Mar cellus autē hec miracula videns deiceps pe tro adhesit.Postea aūt simon rediēs iterū in neronis amicicīā est recept⁹.Simō igit. vt refert leo.ap̄lm p̄uocauit.⁊ se a galileis ḡ uiter offensū p̄hibuit.et iō vrbē quā tueri so lebat.se deserere velle dixit ⁊ diem statuere q̄ in celum deberet ascendere.qa nō dignaba tur in terris amplius habitare.Statuto igi tur die.turrim excelsam vel p̄m linū capitoli um conscendit.et inde se deijciens coronat⁹ lauro volare cepit.Dixit aūt paulus ad pe trum.Deum est orare.et tuū est impare. Dixitq̄z nero.Veraꝛ est hō homo.vos autē seductores estis.Petrus autē dixit ad pau lum Paule erige caput ⁊ vide.Cūq̄z eleuas set caput.⁊ vidisset simonē volantē dixit ad petrū.Petre qd̄ cessas.perfice qd̄ cepisti.iā eni vocat nos dñs. Tunc petrus ait.Adiu ro vos angeli sathane q̄ eum in aera fertis p dñm nrūm ihesum xp̄m.vt ip̄m ap̄l⁹ nō fera

tis.sed corruere dimittatis.Et ꝓtinuo dimissus corruit.ꝛ ꝓfractis cruribusexpirauit. Eludiẽs ℔ nero.talẽ virũ se ꝑdidisse doluit. dixitq; aplis.Suspecto aĩo me feciſtis propterea malo exẽplo vos pdã.hec leo. Bedit q; eos in manibus paulini viri clariſſimi.ꝛ paulin⁹ tradidit eos in custodia mamerti ni sub cura militũ ꝓcessi ꝛ martiniani Quos milites petr⁹ ad fidẽ ꝓuertit. Ain carcerem apuerũt ꝛ eos liberos dimiserunt.Quappꝫ paulin⁹ p⁹ passionẽ aplox ꝓcessũ ꝛ martiniani accerſiuit.Et cõperto q xp̃iani eẽnt iusſu neronis capite cesi sũt Rogabãt ergo fratres petꝝ vt inde discedꝛet Et cũ discedꝛe nollet.tãdẽ vict⁹ ꝑcib⁹ abscessit.Et cũ veniſſ; ad portã vt Leo ꝛ Lin⁹ testãtur ad locũ vbi nũc ꝺr sctã maria ad pass⁹.vidit xp̃m sibi occurrentẽ et ait.℔ñe q vadis.Qui rñdit. Uenio romã itex crucifigi.Cui petr⁹.℔ñe iterum crucifigeris.Cui dñs.Etiã. Petr⁹ vo ait Ergo dñe reuertar vt tecũ crucifigar His dictis dñs videte petro ꝛ lacrimãte i celũ ascẽdit. Qꝺ cũ ꝺ sua passione dictũ intelligez; rediit Cũq; ℔ fratb⁹ retuliſſet.a ministris neronis capit.ꝛ ꝓfecto agꝯpe pñtat.Factaq; ẽ ei⁹ facies sicut sol.vt ait lin⁹ Cui dixit.Tu ne essille q in plebib⁹ ꝛ mlierculq; a thoro virox sepaſgl'aris.Quẽ apls increpãs dicebat se in cruce dñi gl'ari.Tũc petr⁹ tanq; alienigena iusſus ẽ crucifigi.paul⁹ vo q; ciuis erat romã⁹ iussus est capite trũcari F Be hac aũt snĩa in ipos data dic̃.dyo.in epl'a ad thimotheũ de morte pauli in ℔ vba.O frat mi thimotbee si vidisses agones ꝓsumatõis ipox defecisses qꝺẽ ꝑ tristitia ꝛ dolore.Quis non fleret illa hora qñ ꝓceptũ snĩe egressũ in eos est vt petr⁹.s.crucifigeret.ꝛ paul⁹ ꝺcollaret. Uidisses tũc tbas gẽtiliũ et iudeox ꝓcutientes eos ꝛ expuẽtes in facies eox.Aduenite aũt tribili tpe ꝓsumatiõis ipox cũ separent ab inuicez.ligauerũt colũnas mũdi.non vtiq; absq; fratrum gemitu et planctu.Tunc inquit paulus petro.Pax tecum fundamẽtum ecclesiarum ꝛ pastor ouium ꝛ agnorũ xp̃i. Petr⁹ aũt ad paulũ ait. Uade in pace ꝓdicator bonox mox.mediator ꝛ dux salutis iustox.Cũ aũt elõgassent eos ab inuicẽ.secutus sũ magistrũ meũ.nõ enĩ in eodẽ vico occiderunt eos. Hec dyo. Petr⁹ aũt vt leo ꝛ marcell⁹ testant.dũ venisset ad crucem ait Quoniã de⁹ me⁹ de celo ad tra descendit recta cruce sublimat⁹ est. Be autẽ quẽ de terra ad celũ vocare dignat.crux mea caput meũ in tra debet oñdere.ꝛ pedes ad celuz dirigere.Ego q̃ nõ sũ dignus ita in cruce eẽ vt dñs me⁹.crucẽ meã girate ꝛ capite demisso me crucifigite.Tunc illi crucẽ vterũt ꝛ pedes sursũ.man⁹ autẽ deorsũ fixerũt.Tũc ꝑs furore replet⁹ volebat neronẽ ꝛ ꝑfectũ occidꝛe ꝛ apl'm libare.Qui eos rogauit.ne passiõez suã impedire deberent.℔ñs autẽ vt ait egesippus ꝛ lin⁹ aperuit oculos eox q̃ ibi flebant. ꝛ viderũt angelos stantes cũ coronis de floribus rosax ꝛ liliox.ꝛ petꝝ in cruce stãtez cũ eis.ꝛ libꝝ a xp̃o accipientẽ.ꝛ ea vba que loq̃batur ibi legentez.Tunc petrus vt testat idem egesippus de cruce dicere cepit.Te dñe imitari optaui.sed rect⁹ crucifigi nõ vsurpaui Tu sempꝛect⁹ excels⁹ ꝛ altus Aos ꝑmi bois filij qui caput suũ dimersit in terrã.c⁹ lapsũ sigfficat spẽs generatõis bũane.sic enĩ nascimur vt ꝑni in terrã vidamur effũdi. Mutata q; ꝺicio est vt ℔ putet mund⁹ dexꝝ.qꝺ ꝓstat eẽ sinistꝝ.Tu dñe mihi oĩa es.totũ qꝺ es tu mihi totũ.ꝛ nihil aliud nisi tu solus.Grãs tibi ago spũ toto q̃ viuo.q̃ itelligo.q̃ inꝑpello. Ubi due alie rõnes tanguñt. q̃re rect⁹ noluit crucifigi. Uidensq; petr⁹ q fidles gl'am suam vidisset.grãs agẽs ꝛ deo fideles cõmendans spũm emisit.Tunc marcell⁹ ꝛ apule⁹ fratres discipuli ei⁹ ꝺ cruce eũ ꝺposuerũt.et diuersis cõdientes aromatib⁹ sepelierũt

Isiꝺ.in li.ꝺ ortu ꝛ obitu sctõx sic ait. Petrus postq; anthiocenã fũdauit eccliam ℔ Claudio cesare.ꝑ simonẽ magũ romã pgit. tbiq; predicãs euãgeliũ.xxv.ãnis eiusdẽ vrbis põtificatũ tenuit.xxvj.aũt anno a passiõe dñi a nerone deorsũ vt ipe voluit crucifix⁹ est. Hec Isydo. In ipa aũt die petr⁹ ꝛ paul⁹ ꝺyonisio apparuerũt ꝑm qꝺ ipe ait i ꝑdicta epl'a in ℔ vba.Ante dẽ de miraculuz.videꝓdigium fratez mi thimotbee diei victimationis ipox. Aã pst̃o fui in tpe sepatõis ipox Post morte autẽ illox vidi eos inuicẽ ma

nu ad manū intrātes portas vrb̄ z indutos vestes luminositatis.vel veste luminis.z coronis claritatis z lucis ornatos.Hec dyonisius. ¶ Nero autem impunit⁹ nō extitit.sed pro hoc scelere z alijs q̄ cōmisit.manu ppa se pemit Quoy scelery b aliq̄ breuiter inseram⁹. ¶ Cū Seneca magister su⁹ vt quādam bistoria z apocrifa legit.cōdignā mercedē laboris sui spectaret.iussit nero ipm eligere in cui⁹ arboris ramo suspēdiuz affectaret.dicens q hoc premium laboris sui ab eo receptur⁹ eēt.Cū autē seneca requireret.vñ b mortis supplicū meruisset.acutum gladium sup ei⁹ vticē crebro vibrari fecit Seneca autē nutu capitis mināti gladio cedebat.vehemēt timens piculari mortis piculo.Cui nero ait.O magister vt q̄d nutu capitis minānti gladio cedis.Cui seneca rñdit.Hō suz. z ideo mortē vereor z inuit⁹ morior. Cui nero ait.Sic ego adhuc te metuo.vt puer metuere ꝓsueui.Quare te viuēte q̄te nō poto viuere.Dixitq3 seneca Si me mori necesse ē saltem mibi concede vt q̄d voluero eligam genus mortis.Cui nero.Festinus eligas.tā tū mori ne differas. Tunc seneca balneo in aqua facto in vtroq3 brachio sibi minui fec. z sic nimio sanḡnis fluxu ibidē vitā finiuit. z sic q̄dam presagio seneca nomē babuit q̄si se necās.q̄a q̄dāmodo licet coactus manu ppria se necauit. ¶ Hic seneca duos fratres habuisse legitur.vnus fuit iulius gallio declamator egregius qui manu ppa se pemit alius mela pat lucani poete.Qui lucan⁹ iussu neronis incisione venay obisse legitur

¶ Rursus nero nefaria mentis vesania ductus vt in eadē bistoria apocrifa repit mrēz occidi z scindi iussit vt vidret qualiter in ei⁹ vtero fouebatur.Adbibita vero eum de matris petitione arguētes dicebāt.Jura negāt z pbas pbibet.vt fili⁹ matrem necet.q̄ ipz cū tanto dolore pepit.et cū tanto labore z solicitudine enutuit.Quibus nero.Faciatis me puero impregnari z postea pere.vt q̄nt⁹ dolor matri mee fuerit possim scire Hāc insup volūtatē pariendi ꝓcepat.eo q p vrbez trāsiens q̄ndā mulierē pariētē vociferantē audierat.Dicūt ei.Hō est possibile q̄ nate ꝓxiū est.nec est scibile q̄ ratōi non est ꝓsentaneum.Dixit ergo eis nero.Nisi me fecerutis ipregnari z pere.oēs vos facia crudeli morte interire Tunc illi eum impotionantes ranā sibi occulte adbibendū dedrūt.z eā artificio suo in ei⁹ ventre excrescere fecerūt.Et subito venē ei⁹ nate ꝓria nō sustinens intumuit ita vt nero se puero grauidum estimaret.Facie bātq3 sibi fuare dietam q̄lem nutiende rane nouerāt ꝓuenire.dicentes q ꝓpter ꝓceptuz talia eū obfuare oporteret.Tādē nimio dolore veratus medicis ait.Accelerate temp⁹ part⁹.q̄a languore pariendi vix anbelitum babeo respirandi.Tunc ipm adpomitū impotionauerūt.z ranā visu tribilem būorib⁹ infectā z sanḡne edidit cruētatā. Respiciens q3 nero ptū suū.ipm abborruit.z mirabat a do mōstruosū.Dixerūt āt q tā mōstruosū z dformē fetū ptulerit ex eo q tēp⁹ pt⁹ nolue rit expectare.Et ait.Fui ne talis de matris egressus latibulis.Et illi etiam. Precepit ergo vt fetus su⁹ aleret.z testudini lapidū seruād⁹ includeret.Hec aūt in cronicis nō legūtur sz apocrifa sūt. ¶ Deide mirat⁹ q̄l'z q̄nta fuerit succēsio troie.romā p.vij.dies et noctes succēdi fecit.Q̄d ex altissima turri pspectās.letatusq3 flāme pulcritudine turgido habitu belyadā decātabat.Hic sicut babet in cronicis retibus aureis piscabat cantib⁹ intendebat ita vt omnes citbaristas z tragedos superaret.Virum in vxorem duxit.ipse a viro vt vxor acceptus est.vt ait orosius.Romani vo ei⁹ vesaniā vlteri⁹ nō ferētes in euz impetū fecerūt z vsq3 extra ciuitatē psecuti sūt.Qui videns q euadere nō posset.fustē dētiū morsib⁹ exacuit.z se p mediū palo trāsfixit.z tali morte vitā finiuit.Alibi tñ legit q a lupis deuorat⁹ sit.Redeuntes igit romani ranā in testudie latitantē inuenerūt z ipam extra ciuitatem pjicientes cōbusserūt.Vñ z ps illa ciuitatis vtaliq̄ dicūt vbi latuerat rana lateranis a latente rana nomen accepit.

¶ Tpe scti cornelij pape greci fidles aplo rū corpora furati eadem asportabant.Sed demones in ydolis habitantes diuina coacti vtute clamabāt.Viri romani succurrite quia dij vestri auferunt Quappter fidelib⁹

intelligẽtib⁹ de aplis. gẽtilib⁹ vo de suis diss multitudo adunata fideliũ ⁊ infideliũ illos pseq̃t. vñ greci nimẽtes apo stolor corpa in puteũ piecerũt. ⁊a fidelibus inde postmodũ sũt extracta. Greg. tñ in regi stro di. q tãta eos vis tonitrui atq; fulguris terruit ac dispsit. vt ea apo catbacumbas di mitterẽt. Sed cũ dubitarẽt q̃ ossa eẽnt beati pe. ⁊ q̃ beati pau. orãtib⁹ fidelib⁹ ⁊ ieiunijs i: sistẽtib⁹ de celo eis rñsũ ẽ. Maiora ossa sẽ p dicatoris. miora vo piscatoris. Et sic ossa ab inuicẽ sepauerũt. ⁊ in suis ecclijs q̃s cuilibet edificauerãt posuerũt. Alij vo dicũt q silue ster papa volẽs ecclias ꝓsecrare tã magna q̃ parua ossa in lãce sũma reuerẽtia põra uit. ⁊ medietatẽ in vna ecclia ⁊ medietatẽ in alia collocauit. ¶ Refert gg. in dyalogo q ī ecclia scti petri vbi corp⁹ ei⁹ req̃escit. vir q̃dã erat agõti⁹ noie magne bũilitatis ⁊ sctitatis exñs Cũ vo q̃dã puella paliica in ei⁹ eccia p manẽs manib⁹ repet. ⁊ dissolutis renibus ⁊ pedib⁹ corp⁹ p tr̃ã traberz diuqz a btõ petro sanitatẽ petet. ei p visionem astitit di. Vade ad agontiũ mãsionariũ. ⁊ ipe te saluti resti: tuet. Cepit igit illa p ecclie loca sepe buc atq; il luc trabere. ⁊ q̃s eẽt agõti⁹ inuestigare. Cui repẽte obuiã. ipe fact⁹ est quẽ q̃rebat. eiq; di xit. Pastor ⁊ nutror noster btũs pe. apl'us ad te me misit vt ab infirmitate mea me libe res. Cui ille rñdit. Si ab ipso missa es surge Apprebẽsaq; ei⁹ manu ipaz leuauit. Illaq; nullo lãguoris vestigio remanente plene sa nata fuit. ¶ In eodẽ q̃q; li. ait greg. q galla vxb rome nobilissima puella symacbi cõsul' ac patricij filia marito tradita. in vni⁹ anni spacio ei⁹ est morte viduata. Quã dũ ad ite randũ tbalamuz etas ⁊ opes vocarẽt. elegit mag̃ spũalib⁹ nuptijs copl'ari deo. i q̃b⁹ a lu ctu incipitur. sed ad etna gaudia puenit. q̃z carnalib⁹ nuptijs subijci que a letitia sempi cipiũt ⁊ ad finẽ cũ luctu tendũt. Huic autez cũ valde ignea ꝓspersio corporis ineẽt. cepe rũt medici dicere. q nisi ad ãplexus viri redi ret. calore nimio ꝓ naturaz barbã habitura eẽt. Qđ ita post factum est. Sed illa nibil ex teri⁹ deformitatis timuit. q̃ interiorem spẽz amauit. Nec verita est si boc in ea fedaretur q̃ a celesti sponso nõ amaret. Abiecto igit seculari bitu. apo ecclias scti pe. mõasterio se dedit. ibiq; multis ánis ī siplicitate orõnib⁹ ⁊ elemosinis deo seruiuit. Tãdẽ cãcri vlcere ī mãmilla pcussa. dũ añ ei⁹ lectũ duo cãdela bra sp lucerẽt. q̃a velut amica lucis nõ solũ spũales sz etiã corpales tenebras odio babe bat. vidit btũz pe. apl'z intr ipa duo cãdlabra añ ei⁹ lectum constitisse. Que ex amore su mẽs audacia exultauit ⁊ di. Quid ẽ domie me⁹. Dimissa sũt mibi pctã mea. Cui ille be nignissimo vultu inclinato capite ánuit di. Dimissa. veni. Et illa Rogo vt sozor benedi cta veniat mecũ. Et ille. Nõ. sz tal' peiat tecũ Qđ illa abbatisse idicãs die ttia cũ illa defũ cta ẽ. ¶ In eod̃ insup li. greg. ait. q dũ psbyt q̃dã magne scitatis ad extrema deduct⁹ eẽt. cũ mag̃ letitia clamare cepit di. Bñuenimt dñi mei. bñuenũt dñi mei. Quid ad tãtillũ suum vestrũ dign estis venire. Veio. venio grãs ago. grãs ago. Cũq; q̃ astabant q̃b⁹ b dicerent interrogarẽt. ille admirãdo rñdit Nũ quid ꝓuenisse b scros apl'os pe. ⁊ pau. nõ vi detis. Cũ vero iteꝝ vt pus repeteret. sctã illa aia e carne soluta est. ¶ Dubitat autẽ ab a liq̃bus vtꝝ eadẽ die pe. ⁊ pau. passi sũt. Dixe rũt aũt q̃dam q eadẽ die reuoluto ãno. Sz biero. ⁊ oẽs fere scti qui de boc tractãt ī b cõ cordãt q eodez die ⁊ anno passi sũt sicut ma nifeste etiã babet ex epl'a dyonisij. ⁊ sicut dic Leo vel maxim⁹ pm q̃sdam in quodã pmõe vbi sic ait. Nõ enī sine causa factũ putamus q vna die. in vno loco. vni⁹ tyrãni tolerauere sniam. In vno die passi sũt vt adxpm pa: ter puenirent. vno loco ne alti roma deẽt. b vno psecutore. vt eq̃lis crudelitas vtrũq; ꝓ stringeret. Dies ergo p merito. locus autez p gl'a. psecutor aũt idẽ decret⁹ est p vtute. b Leo. Licet autem eadẽ die ⁊ bora passi sint nõ tñ eodẽ loco. sed in diuerb. Et qđ di. leo q eodẽ loco passi sũt. b di. ex eo q̃ ambo rome passi fuerunt. Be b q̃daz sic vsibus dixit. En se coronat paulus. cruce petr⁹ eodẽ. Bb du ce luce loco. dux nero roma loc⁹. Itẽ alius. Ense sacrat pauluz par lux. dux. vrbs. cruce petx. Licet autẽ eadẽ die passi fuerint. ordia uit tñ greg. vt ipa die spẽali⁹ fieret q̃ ad offici

um solēnitas petri.⁊ in sequēti die cōmemo ratio pauli. Tū ꝙa ea die fuit dedicata eccle sia scī petri. tū ꝙa maior est dignitate. tū ꝙa p; ior ꝓuersiōe. tū ꝙa ꝑmatū tenuit rome.

De sctō paulo apl̄o. LXXXV

PAulus interpreta/ tur os tube. vel os eoꝝ. seu electum mirabile. vel electionis miraculū. vel paul⁹ a pausa qđ ē reqes hebraice. et modic⁹ latīe. ℔ hr intelligunt sex ꝓrogatiue ꝗs habuit paul⁹ p̄ ceteris. ℔ primū ē lingua fructuosa. ꝙa ab illirico vsqz ad hierl'm p̄dicauit euāgeliū ⁊ ideo dr os tube. Secundū caritas viscero sa. ꝙa ꝗs infirmat ⁊ ego nō infirmor ꝛc. ⁊ in de dr os eoꝝ. os. ſ. cordis. de ꝙ ipe dic̄. Os no strū pz ad vos o corinthi. cor nrūz dilatatū ē Tertiū ē ꝓuersio miracl'osa. ⁊ inde dr electū mirabile. qr mirabilit̄ elect⁹ et ꝓuersus fuit. Quartū ē man⁹ opposa. et inde dr electionis miraculū. ℔ magnū enī miraculuz fuit quā do elegit sibi ꝑpijs manib⁹ sūptus acqrere ⁊ incessant̄ p̄dicare. Quintū fuit ꝓtēplatio deli ciosa. qr rapt⁹ ē vsqz in tertiū celū. ⁊ inde fuit dñi reqes. qr in ꝓtēplatiōe exigit̄ reqes mētis Sextū ē būilitas vtuosa. ⁊ inde dr modicus Be hoc autem nomine paulus tres sūt opi niones. Origenes vult ꝙ semp fuerit bino; mius. ⁊ vocatus sit semp saul⁹ ⁊ paul⁹. Ra banus vero vult ꝙ ante dict⁹ est saul⁹ a sau le rege superbo. sed post conuersionez voca tus est paul⁹ quasi paruul⁹ a modico ⁊ bū li spū Unde ⁊ nomē suum interp̄tando dice bat. Ego sum minim⁹ apostoloꝝ ꝛc. Beda autem vult ꝙ dictus est paul⁹ a sergio pau lo ꝓconsule quē ad fidem ꝓuertit. ℔ passiōz sancti pauli lin⁹ papa ꝓscꝑsit. ¶

PAul⁹ apl̄s post sui ꝓuersionē mul tas persecutiones passus est Quas beatus Hylari⁹ breuiter enumerat dicens: ℔ saul⁹ apostol⁹ in philippis vgis ce dit. in carcere ponit̄. ⁊ ligno pedib⁹ affigitur in listris lapidatur. in iconio ⁊ thessalonica ab iniqs persequitur. in epheso feris dat̄. in damasco per sportā e muro deponit̄. in hie; rusalem sistitur. cedit̄ur. ligatur. insidiatur. ī cesarea claudit̄. criminat̄. ℔ nauigās in ytali; am piculo dirigitur. ℔ Romam veniens sub; nerone iudicatur ⁊ occisus finit̄. Hec Hyla ri⁹ Apostolatū int̄ gentes accepit. Quē daz ꝓtractum in listris erexit. Juuenē qui dē fene stra ceciderat ⁊ exp̄rauerat suscitauit. ⁊ multa alia miracula fecit. Caput mitilenē insulaz pi pera manū eius tua sit sed nihil eum lesit. qn poti⁹ in ignē ipsam excussit. Dicit̄ quoqz ꝙ omnes ꝗ de ꝓgenie illi⁹ boīs ꝗ paulū hospi tio suscepit nascunt̄. a venenoꝝ nullaten⁹ le dunt̄. Unde cū pueri nati sunt in cunis eoꝝ patres ꝑpentes ponūt vt ꝑbent si veri eoruz filij sint. ¶ Inuenitur autē aliquādo ꝙ pau lus est minor petro. qñqz maior qñqz equal' Sed reuera minor dignitate. maior predicati one. equalis sanctitate. ¶ Refert baymo ꝙ paulus a pullox cantu vsqz ad ānt̄a borāz labori manuū insistebat. deinde predicatiōi vacabat. ita ꝙ plerūqz vsqz ad noctē p̄mōez ꝓtrahebat. ℔ Residuū vero tempis comestio ni sōno orationi satis necessariū erat. Cum vero venisset romā cū nero nondū eēt in im perio cōfirmatus. ⁊ etiam audiens ꝙ de le ge iudeoꝝ ⁊ fide xp̄ianoꝝ inter paulum ⁊ iu deos questio vtebatur. nō multū inde cura uit. ⁊ sic paul⁹ quo volebat libere ibat ⁊ libe; re predicabat. ℔ ieronim⁹ qz in li. de viris il lustribus ait. ꝙ. xxv. anno a passione dñi ℞ ē neronis scđo. paulus romā vinct⁹ mittit̄. et per bienniū ī libera manēs custodia aduer sus iudeos disputauit. Deinde a nerone di missus euangeliū in occidētis partib⁹ predi cauit. Decimoquarto vo neronis anno eo dē anno ⁊ die ꝙ crucifix⁹ est petr⁹. capite trū catur. Hec ieronim⁹. ¶ Ei⁹ aūt sapiētia et religio vbiqz diul'gabat̄. ⁊ ab omnib⁹ admi; rabilis habebat̄. Multos etiā de domo ce; saris sibi ī amiciciā copulauit. ⁊ eos ad xp̄i fi dem ꝓuertit. Quedā etiā scripta ei⁹ coraz ce sare recitata sunt. ⁊ ab omnib⁹ mirabilit̄ cō; mendata. Senat⁹ etiā de illo alta nō medio criter sentiebat ¶ Quadā vero die dū pau. circa vesperas in quodā solario predicaret quidam iuuenis noīe patrocl⁹ pincerna ne ronis ⁊ sibi admodum dilectus. vt paulū p pter multitudinem commodius audiret fe nestram ascendit ⁊ paululum ibi dormitan

do decidens expirauit. Quod audiens ne
ro plurimum de eius morte doluit. ⁊ statim
alium in eius officium ordinauit. ℙ Paulus
vero per spiritum hoc cognoscēs dixit astā
tibus vt illucirent et patroclum cesaris cari
simum ad se defunctum afferent Quem al
latum paulus suscitauit. ⁊ ad cesarem cum
socijs suis misit. Qui cum de morte eius la
mentaretur ecce patroclus viuens adesse p
forib⁹ nūciatur. Audiēs nero patroclū viuū
quē paulo añ nouerat mortuū. plīmū qui
dem expauit. ⁊ eū ad se ingredi recusauit. sz
tandem persuasu amicoꝝ introire permisit
Cui nero ait. ℙ patrocle viuis. Et ille. Cesar
viuo. Et nero. Quis te fecit viuere. Cui ille.
Dñs ihesus xp̄us rex omnium seculoꝝ. Ira
tus nero. dixit. Ergo ille regnabit in secula.
⁊ resoluet omnia regna mūdi. Cui patrocl⁹
Etiā cesar. Tunc nero dedit ei alapā dicens
Ergo militas illi regi. Et ille. vtiqz milito. qz
me a mortuis excitauit. Tunc q̄nqz ministri
imperatoris qui ei iugiter assistebant. dixe
runt ei. Cur imperator percutis iuuenē pru
dētem ⁊ veracit̄ rñdentem. ℙ Mā ⁊ nos illi re
gi inuictissimo militā⁹ Qd audiēs nero eos
recluſit i carcerē vt eos nimiū torq̄ret quos
ante nimis dilexerat. Tūc oēs xp̄ianos fecit
inquiri. ⁊ omnes sine interrogatione per tor
mēta varia puniri. ℬ Tūc pau. vict⁹
int̄ ceteros añ neronē ductus est. Cui nero.
O homo magni regis puus mihi aūt vict⁹
cur milites meos mihi subtrabis ⁊ tibi recol
ligis. Cui paulus. Non solū de tuo angulo
milites collegi. sed etiam de orbe vniuerso. q̄
bus rex noster dona talia que nunq̄z defici
ent ⁊ que omnē excludēt indigentiā largiet.
Huic si subiect⁹ eē volueris saluus eris. qui
tante extat potentie vt iudex omniū veniat.
⁊ mundi huius figuram pignez resoluat. ℬ
audiens nero et ira succensus. qz figurā mū
di p ignē paulus dixerat dissoluendā. omēs
milites xp̄i igne iussit cremari. paulū vo tā
q̄z maiestatis reū capite trūcari. Tāta autez
xp̄ianoꝝ tūc occisa est turba. vt pl's romā⁹
palaciū vrute irrūpet. ⁊ seditōnē ꝓtra eū exci
tare moliens pclamaret. ℙ Done modum ce
sar tēpa occisionē vel iussionē. nrātes sūt q̄s
perdis. romanū tuent impiū. Timēs ip̄ator
mutauit edictū. vt nullus xp̄ianos tangeret
donec imp̄ator de eis plen⁹ iudicarz. Qua
ppter paulus iterū est reduct⁹ et aspectui ne
ronis oblat⁹ Quē vt nero vidit vehemētissi
me exclamauit. Tollite maleficū. decollate.
impostorē. nec sinite viuere criminatorem.
perdite sensuū alienatorē. auferte de superfi
cie terre mentiū imutatorē. Ad quē paulus
ait. ℙ Nero tpe modico patiar. sz viuā etnaliē
dño ihesu xp̄o. ℙ Nero dixit. Auferte ab eo ca
put vt me rege suo fortiorē intelligat q̄ eū de
uici. ⁊ videam⁹ si sp̄ viuere valeat. Cui paul⁹
Ut scias me post mortem corpis eternaliē
viuere cum mihi caput abscisuz fuerit. viu⁹
tibi apparebo. et tūc cognoscere poteris q̄a
xp̄s est deus vite ⁊ non mortis. Et his dictis
ad locū supplicij ducitur. Qui cum duceret
dixerūt ei tres milites qui euz ducēbāt. Dic
nobis paule q̄s est ille rex vester quē tantū
diligitis q̄p eo magis mori q̄z viuere eligi
tis et qualem inde mercedē habebitis. Tūc
paulus de regno dei ⁊ pena inferni adeo eis
predicauit q̄ eos ad fidem cōuertit. Qui cū
rogarent eum vt libere abiret quo vellet ait
Absit fratres vt fugiam. ℙ Non enim sum p
fug⁹ sz miles xp̄i legitim⁹. Scio enī q̄p hāc
vitā trāsitoriā ad vitā trāsibo eternam Mox
aūt vt fuero decollat⁹ viri fideles rapiēt cor
p⁹ meum. Vos autē locū notate ⁊ illuc cras
mane venite. inuenietis enim iuxta sepulcr
meū duos viros orantes. scz titum ⁊ lucam
Quibus cum dixeritis qua de causa vos ad
eos misi ipsi vos baptizabūt et regni celestis
facient consortes et coheredes. Quod cum
loqueretur misit nero duos milites vt vide
rent si adhuc eēt occisus. Et cum eos vellet
conuertere illi dixerunt. Cum mortu⁹ fueris
⁊ resurrexeris. tūc credemus tibi de his q̄ di
cis. ℙ Nunc autem cito veni ⁊ quod meruisti
accipe. Cūq̄z ad locuz passionis duceretur i
porta hostiensi cuidā matrone noīe plātille
discipule pauli. que fm dyonisiuz alio noīe
dicebat̄ lemobia. qz forte binomia fuit obui
am dedit. Que flens suis orationibus se re
cōmendare cepit. Cui paulus. Vale plan
tilla eterne salutis filia. cōmoda mihi veluz

quo caput tuū tegis.ꝛ inde oculos meos li/
gabo ꝛ postmodū tibi restituā illō. Qō duꝫ
sibi traderet irruōbāt ei carnifices di. Quid ī
postori isti ꝛ mago tā p̄cios̄ pānū ẽbuis vt
ip̄m amittaſ. Cū ergo ad locū passiōis pau
lꝰ veniſſz.ad orientē vſꝰ ꝛ manibꝰ in celū extē
sis diuiſſime cū lacrīs pata voce orauit.ꝛ g̃
tias egit. Dꝰ ħ valefaciēs fratribꝰ oc̄los sibi
de velo plānille ligauit ꝛ vtrūqz genu in ẽrā
figēs collū extēdit.ꝛ sic ꝺcollatꝰ est. Dox eꝰ
caput ꝺ corpe exiliēs. Jesꝰ x̄ps q̄ꝺ sibi in vita
tā dulce extiterat.ꝛ tā crebro noīnauerat.be
braice clara voce īsonuit.ꝺr enī ip̄m in suis
eplīs x̄pm vel iesū vl̄ vtrūqz q̄ngētis vicibꝰ
noīasse. Be eiꝰ aūt vulnere vnda lactis vsqz
in vestimēta militis exiliuit.ꝛ postea sāguis
effluxit ī aere lux īmēsa emicuit ꝺ corpe odor
suauissimꝰ emanauit C Byo.aūt ī epi
stola ad thimotheū de morte pauli sic di. In
hora aūt illa tristitie plena.fraẽ mi dilecte dicē
te carnifice paulo,collū para.tūc btūs apl̄s
suspexit in celū munies frōtē ꝛ pectꝰ suum si
gno crucis.ꝛ dixit. Bñe mi iesu x̄pe in manꝰ
tuas cōmendo spūz meū. Et tūc absqz tristi
tia ꝛ cōpulsione extēdit collū suū.ꝛ suscepit
coronā. Dercutiēte aūt carnifice.ꝛ āputāte
pauli caput.tūc btissimꝰ ī ipō ictu explicuit
velū.ꝛ collegit sanḡnē p̄puz in velo ꝛ ligauit
eū ꝛ obuoluit.ꝛ tradidit illi feīne. Et reuerso
militi carnifici dixit lemobia. Ubi dimisisti
magistꝝ meū paulū. Rñdit miles. Cū socio
iacz ibi extra vrbē in valle pugilū.ꝛ velo tuo
velata ẽ facies eiꝰ. Ipa ār rñdēs ait. Ecce in
trauerūt nūc pe.ꝛ pau.induti veste p̄clara ꝛ
coronas fulgētes luce radiātes bēbant in ca
pitibꝰ suis. Et p̄tulit velū sanḡne cruētatū.ꝛ
ꝛ mōstrauit eis. Dropt̄ qō opꝰ mlti crediderūt dño ꝛ x̄piani facti sūt. ħ byo. Audiēs
nero q̄ ꝓtigerāt vehemēt extimuit.ꝛ de his
oibꝰ cū p̄bis ꝛ amicis loq̄ cepit. Bū ħ inui
cem loq̄rent.venit pau.ianuis clauſ.ꝛ añ ce
sarē stās ait. Cesar ecce pau.reḡ etn̄i ꝛ īuicti
miles. Uel nūc crede q̄ nō sū mortuꝰ sed vi
uus. Bz tu miser etn̄a morte moriceris.eo q̄
sctōs dei iniuste intficis. Et bis dictis dispa
ruit. Nero aūt ex nimio tīore velut amēs ef/
fectus q̄ꝺ ageret ignorabat.ꝛ suasu ꝛ cōsilio
amicoꝝ patroclū ꝛ barnabā cuz alijs soluit
ꝛ quo vellent libere abire permisit. Illi vero
milites.s.longinꝰ magister militū ꝛ accessus
ad sepulcrū pauli mane venerunt ꝛ duos viros.s.titum et lucam orantes.ꝛ in eorū me/
dio paulū stantem viderūt. Quos titus et
lucas videntes vehemēt territi fugere cepe
runt.ꝛ paulus disparuit. Illi autem post eos
clamantes dicebāt. Nō vt putatis vos p̄se
quimur.sed a vobis baptizari volumꝰ sicut
paulus nobis dixit.quem mō vobiscū oran
tē vidimꝰ. Hoc illi audientes reuersi sunt.ꝛ
cū magno gaudio eos baptizauerūt. C Ca
put autē pauli ī quādā vallē p̄iectū est.ꝛ pre
multitudine alioꝝ q̄ interfecti fuerūt.ꝛ illuc
p̄iecti inueniri nō potuit. Legit autē ī eaꝺez
epl̄a ꝺyo.q̄ cū quadā vice fouea mundare
tur.et caput illud pauli cū alijs purgamen/
tis p̄roiectū fuisset.q̄ꝺam pastor illō in vga
sua leuauit.ꝛ iuxta caulas ouiuz fixit. Uidit
autē p tres noctes cōtinuas ip̄e cū dño suo
super p̄redictū caput lucē ineffabilē refulge/
re. Qō cū ep̄o ꝛ fidelibꝰ nūciatum fuisset di/
xerūt. Uere hoc est caput pauli. Egressꝰ igit̄
ep̄s ꝛ vniuersa fidelium multitudo caput il
lud secū ꝺtulerunt.ꝛ in quadā mensa aurea
illud deponētes illud corpori iungere attē
ptabāt. Quibus patriarcha respōdit. Nos
scimus q̄ multi fideles occisi sunt.ꝛ eoꝝ capi
ta sunt dispersa. Uñ ꝺubito illud caput cor
pori pauli coniungere. Bz caput hoc ad pe/
des corporis ponamꝰ.ꝛ omnipotentē dñm
exoremꝰ.vt si caput suum est.conuertaſ cor/
pus ꝛ capiti cōiungatur. Qō cū oibus pla/
cuisset.caput ip̄um ad pedes corporis beati
pauli posuerūt. Et ecce cūctis orantibꝰ ꝛ stu
pētibus.corpꝰ se vertit.ꝛ in loco suo capiti se
iūxit. Et sic omnes deū benedixerunt.ꝛ ħ eē
caput pauli vaciter cognouerunt. Hec ꝺyo
nisius B Refert Greḡ.turoneñ.q̄ tpe
iustini iunioris claruit.q̄ quidam desperāſ
laqueū sibi parabat.nomen tamen pauli in
uocans semp ꝺicebat. Adiuua me sctē pau
le. Tunc affuit quedaz vmbra squalida hor/
tans eū ac dicens. Eya bone vir age qō agis
moram ne feceris. At ille sp parās laqūz di/
cebat. Beatissime paule adiuua me. Expedi

to iã laqueo affuit alia vmbra tãq3 boĩs dicẽs illi q̃ boiez bortabat. Fuge miserrime q̃a paul9 aduocatus adueit. Tũc squalida vmbra euanuit. 7 bõ ad se rediẽs 7 laqueũ pijcies pñaz ꝓdigná accepit. Greg9. in regi stro. Ex catenis beati pauli multa miracla ꝺmonstrãt. 7 dũ multi parũ q̃d ex limatura petũt. assistit sacerdos cũ lima. et aliquibus petentib9 ita cõcite aliq̃d de catenis ipis excutiẽt vt nulla mora sit. Quibusdã vo petẽtibus diu per catenas ipas lima ducit. 7 tñ vt aliq̃d inde exeat nõ obtinet. In eadem q3 epla q̃ supra dicta ẽ. btũs dionysi9 mortem pauli magistri sui pijs ꝟbis deplorat dicẽs. Quis dabit oculis nrĩs aquas. et pupillis nrĩs fontẽ lacrimarũ. vt plorem9 die ac nocte lumen ecclie q̃d extinctũ ẽ. Quis nõ induet fletũ 7 gemitũ aut non vestiet lugubribus. 7 mente attonit9 non obstupescet Ecce etenĩ petr9 fundamentũ ecclie. glia sãctor apl'or a nobis recessit. et nos orpbanos dereliq̃t. Ipaulus q3 gentiũ familiaris 7 cõsolator pauperũ deficit nobis 7 vlteri9 non inuenit. Qui fuit pater patrũ. doctor doctor. pastor pastorũ. Abyssum sapientie. fistulaz altisonã ꝓdicatorẽ vitatis infatigabilẽ. paulũ dico nobilissimũ apl'm. Bãgel9 trestris et bõ celestis. imago et silitudo deitatis. 7 spũs deiformis. oẽs nos dereliq̃t. nos inq3 iopes 7 indignos in Bmũdo ꝓtẽptibili 7 maligno 7 ingressi9 est ad deũ suũ dñm 7 amicũ. Heu frat̃ mi thimotbee dilecte aĩe mee. vbi est pater tu9 magister 7 amator. Vñ te vlteri9 salutabit. Ecce enĩ orpban9 fact9 es 7 remansisti sol9. iã neq̃q3 scribet tibi sua sctissima manu di. tibi. Fili carissime Ve mibi frat̃ mi thimotbee Quid Baccidit ẽstitie 7 tenebraz 7 dãni qz orpbãi fctĩ sum9 Jã ñ veniẽt ad te epl'e e9 in q̃b9 scptũ sit. Ipaul9 modic9 fu9 iesu xp̃i. Jam non scribet dete vlterius ciuitatibus dicens Suscipite filiũ meũ dilectũ. Cõplica frat̃ libros ppbarũ. 7 signa sup eos. qz nemi nẽ bẽm9 intpretẽ pabolaz 7 padigmatũ 7 eloq̃orũporũ. Dauid ppba plãgebat filiũ suũ 7 dicebat. Ve mibi p te fili mi. Ve mibi. Ego autem. Ve mibi magister mi. vere ve mibi Amodo defecit 7 cessauit ꝓcursus discipl'o rum romã venientium et querentium nos Jam nemo dicturus est. eamus 7 videam9 doctores nostros et interrogem9 eos qualiter nos regere oporteat ecclesias nobis cõmissas. et interptabũt nob eloq̃a dñi nostri iesu xp̃i 7 eloq̃a ppbaz. Vere ve bis filijs frater mi qui priuati sunt patribus spũalibus q̃bus puatus est grex. Et nob etiam frat̃ ve qui puati sum9 magistris nostris spũalib9 qui collegerãt intellectũ ac scientiam vetis ac noue leg̃. 7 colligauerant in suis epistolis Vbi est cursus pauli. 7 labor sctorum pedũ eius. Vbi est os loquẽs. 7 lingua consulens 7 spũs beneplacens deo suo. Quis nõ ploret 7 vlulet. Nam q̃ meruerunt gl'am et bonorem apud deum. tãq3 malefactores tradũtur in mortẽ Ve mibi quoniã in illa bora in tuitus sũ corp9 sanctũ sanĝne innocẽti cruẽtatũ. Heu mibi pater mi magister 7 doctor nõ q̃dem reus tali morte extitisti Nũc ergo quo ibo te querere gl'a xp̃ianorum 7 laus fidelium. Quis conticescere fecit vocẽ tuam. fistula ecclesiarnm 7 fistula altisona plectrũ psalterij decacordi. Ecce introisti ad dñz deum tuũ quẽ desideraſti. 7 toto affectu cõcupisti. Hierusalẽ 7 roma praua amicicia eq̃les facte sunt in malo. Hierl'm crucifixit dñz nrũm iesum xp̃m. roma vero apl'os ei9 intẽmit. Hierl'm aũt fuit ei quẽ crucifixit. roma autẽ solẽnizando glorificat quos intẽmit Et nũc frat̃ mi thimotbee. quos dilexisti. 7 toto corde desiderabas. saul dico regẽ 7 ionatbã. in vita sua nõ sunt sepati nec ĩ morte. Et ego nõ sũ sepatus a dño magistro meo nisi cuz sepauerũt nos bomines pessimi 7 iniq̃. Et sepatio buius bore nõ erit semp. Hia eius cognoscit dilectos etiam sine B̃ q̃ eis loquat̃ q̃ nũc ab eo elõgati sunt In die autẽ resurrectionis magna iactura eẽt separi ab eis. B̃ dyonisius. Johs chrysostom9 in libro de laudibus paulibũc gl'iosum apl'm multiplicitẽ cõmendat sic dicens. Nibil prorsus errauit qui pratum insigne ꝟtutum ac paradisuz spũalem pauli animã nuncupauit. Que ãs lingua laudib9 ei9 inueniat̃ eq̃l'. cũ oia que ĩ oĩbus sũt bona. aĩa sua vna possideat. et ea cũcta plene accumulet nec solum bominuz

De sctō Paulo apostolo.

se etiā qđ est āpl⁹ angelo⁹ Nec tñ idcirco re ticebim⁹ qn poti⁹ pauca dicem⁹. Est enīz ℔ maximū laudis gen⁹ cū oronis copiā vtul supat et magtudo laudati. Dicqz vinci mł: to est nob gł'osi⁹ qz sepe vicisse. vñ igit opor tuni⁹ laudū ei⁹ sumem⁹ exordiū nisi ab ℔ ip: so pmū. vt oñdam⁹ eū bona oim possidētē. E Abel obtulit sacrificiū ꝛ inde laudat. sz si pauli bostiā adducam⁹ in mediū quātuz celū a ira supior appebit. Si qđē semetipm p dies singł'os īmolabat. Quā tñ bostiā du plicit offerebat. tū in corde. tū in corpe morti ficationē circūferēs. Nō enī oues offerebat aut boues. sed seipm dupłr īmolabat Neqz bis ꝓtent⁹ fuit. sz etiā orbē vniuersū studuit offerre. q̄ traz ac mare. greciā atqz barbariez oēzqz sub sole regionē q̄si volitās circūiuit. ex hoīb⁹ āgelos faciēs. q̄nimo ipos boies q̄: si ex dmonib⁹ in āgelis puebēs. Quid huic bostie repiet equale quā paul⁹ gladio spiri: tussācti īmolauit. et in illo altari qđ super ce lū locatū est obtulit. Sed abel dolo germa ni percussus occubuit. paul⁹ vo ab eis inter fect⁹ est qs abīnumeris malis cupiebat eru ere. Vis autē ei⁹ innumeras tibi oñdā mor tes. tot vtiqz q̄t etiā dies vixit. Noe se tan tū in archa legit saluasse cū liberis. ℔ autē mł: to seuiore inundante diluuio nō archā coa ptādo cōpaginib⁹ tabularū. sz epistolas cō ponēdo p tabulis. vniuersū orbē piclitantez ex medijs fluctib⁹ liberauit. Hec autē archa non vno loco circūfert. sed spū orb termios cōprebēdit. nec bitumine ac pice. sed spūsctō ei⁹ tabule sūt pūcte. Hec suscipiēs pene irra: tionabilib⁹ aialib⁹ stultiores. imitatores ef: ficit angelo⁹. Hinc q̄z illā vicit archā. q⁹ illa coruū recipiēs coruū rursū emisit. ꝛ icludēs lupū feritatē ei⁹ mutare nō potuit. Hec vo accipitres miluosqz suscipiēs fecit colūbas. ꝛ excludēs oēz feritatē māsuetudiez spūs in: troduxit Abraā mirāt oēs q⁹ ad dei pcep tū patriā atqz cogītos reliqt. Sed qđo pau: lo possit eqri q̄ nō tātū modo patriā vel cog tos. sz ipm q̄z mūdū reliqt imo etiā celū ꝛ ce lū celi. et ℔ oia xpm suscipiēdo despexit. Vñ pcūctis istđ solū. i. xpi caritatē req̄rēs neqz p sētia inqt. neqz futa. neqz altitudo. ꝛc. Sed et abraā ī piculū se tradēs bostib⁹ filiū fratris eripuit. At paul⁹ vt vniuersū orbē đ ipa dia boli extraberz manu. inūerabilia picta susti nuit. ppisqz mortib⁹ maxiaz securitatez alijs cōpauit. Filiū q̄z abraā voluit īmolare. pau l⁹ vo semetipm millies īmolauit In isaac patiētiā aliq̄ admirant q̄niā puteos a se fa: ctos obstrui patiebat. Aut paul⁹ nō puteos cernēs lapidib⁹ obrutos. sed ppuz corp⁹ nō solū sicut ille cedebat. sed eos etiā a q̄b⁹ pati ebatur in celū studbat euebere. Quanto eiz ampli⁹ obruebatur iste fons. tanto mag erū pebat. ac plēs a se fluuios effū dēdo emana: bat Be lōganimitate atqz patiētia iacob scptura miratur Et que nā illa est tā adamā tina anima q̄ pauli patiētiaz possit imitari. Neqz enim. vij. annorum. sed totius vite seruitiū pro sponsa ptulit xpi. nō adustus solū estu diei et noctis gelu sed tēptationes mille ppetiens. et nūc q̄dē vberib⁹. nunc vo lapi: dibus scissus atqz collisus. et inter certamia vbiqz psiliens. captas oues ex diaboli fauci bus abstrabebat Sed ꝛ ioseph pudicicie vtute đcorat⁹ est. ꝛ ego vereor ne iā ridiculū sit binc etiā paulū laudare. q̄ semetipm cru: cifigens nō solū bumanoz corpoz pulcritu dines. sed oia etiā q̄ vident rebus clara ac đ cora cernebat quēadmodū nos fauillā cine rēqz cōspicim⁹. q̄ quasi mortu⁹ pr⁹ ad mor tuū immobił'pmanebat Stupēt iob oēs bomies. Est enī atbleta mirabił'. At paulus nō mēsibus tātū. sed ānis plurib⁹ in agone pduras ta clar⁹ emicuit. nō teste gleba saniē carnis radens. sed in ipsi⁹ intelligibile os le: onis frequēter incurrēs ꝛ pugnās aduersus tēptationes īnumeras. omni erat lapide to lerātior. Qui nō a trib⁹ ꝛ a q̄ttuor amicis. sz a cunctis infidelib⁹. a fratrib⁹ etiā opprobria sustinebat. ꝓsput⁹ ab oīb⁹ atqz maledictus. Et illi erat magna bospitalitas ꝛ cura pau perū. Sed quā ille curā īpendđbat carne đbi lib⁹. hāc iste animis morbidis exhibebat. Illi⁹ omni aduenīēti aperiebat domus b⁹ vo aīa vniuerso patebat orbi. Et ille q̄dē cū oues ꝛ boues baberz innumeros erat ī pau peres liberalis. hic vero nibil amplius cor pore suo possidens de hoc sufficiēter īdigēti

bꝰ ministrabat. Nō alicubi cōmemorās ne cessitatibꝰ inqt meis ⁊ his q̄ mecū erāt mini strauerūt manꝰ iste. Sed etiā vermes atq; vulnera seuos sctō iob iferebāt dolores. Sz si pauli vbera. famē. catenas. piculaq; ꝓsidere s q̄ a domesticis. ab extraneis ac a cetero patiebaī orbe. solicitudinē quā ipse p eccl̄ıs. vstionē quā p scādalizatis singul' pferebat. videb̄ q; oī erat saxo durior. Alia illa et ferx atq; adamātē firmitate supabat. Que enim ille corpe ꝑ mente paulꝰ sustinuit. Quē omni merore molestior de singul' q̄buscūq; labentibus mestitia ꝓsumebat. Unde ⁊ iuges ex eo fōtes lacrīax ñ diebꝰ solū sz etiā noctibꝰ effluebāt. Quis mlīere pturiēte vehemēti us affligebat in singul'. Propt̄ qd̄ etiā dicebat. Filioli mei q̄s itex pturio. Moyses p iudex salute dleri elegit de li. Moyses itaq; secū ceteris obtulit pire. paulꝰ p ceteris. Nō enī cū peūtibꝰ pire voluit. sz vt alij saluarent ipe de gl'e etnitate dcidere. Et q̄dē ille pharaoni. ꝑ dyabolo q̄tidie repugnabat. Ille p vna gēte. iste p vniuerso orbe certauit. nō sudore sz sangne. Locustas itaq; ⁊ mel silue stre sūebat. sz paulꝰ ita ī medio mūdi strepitu quē admodū ille in beremo q̄ete vsatꝰ ē. nō q̄dē pastꝰ locustis aut melle siluestri. multo āt his victu viliore ꝓtētus est. ac necessario quidē indulgēs cibo. feruenti studio p̄dicādi. Uerū illius aduersus herodia dē apparuit magna ꝓstātia. et ille non vnuz aut duos. aut tres. sed īnumeros et sibi positos potestate corripuit. imo longe illo seuiores tyrānos

¶ Restat vt paulū iā angelis cōpemꝰ i q̄bus magnificū p̄dicamꝰ. qa cū oī cura do obediūt. Nō dauid āmirādo dicebat. Potētes vtute facientes vbū eiꝰ ⁊c. Quid vo aliud probeta in angel' miratur. Qui facit inqt ages los suos spūs et mīstros suos ignē vrēte. Sz ꝑ in paulo possumꝰ inuenire. qui velut igs ac spūs totū ītrarū pcurrit orbē et pcurrēdo purgauit. sed nōdum celū iste sortitus est. et ꝑ oīno mirabile q; talis versatur ī terris etiā mortali adhuc carne circūdatus. Quāta ergo nos condēnatione digni sumꝰ cum vno boīe bona ī se ꝯgregāte nec minimā q̄dē ptē coꝛstudemꝰ imitari. Nō enī aliā est ille sortitꝰ nasaz. nec dissilez nactꝰ aiaz. nec alterꝝ habitās mūdū. sz ī eadē ītra eadēq; regiōe. sub eisdē etiā legibꝰ nutrītꝰ ⁊ morib⁹. cūctos q̄ nūc sē hoīes vel fuerūt aī vtute trāscēdit. Nec vero ī illo ꝑ solū mirabile ē q; p abūdātia duotionis q̄dāmō ñ sensit dolores p vtute suscep tos. sz etiā q; vtutē ipam p mercede pēsauit. Nā et nos q̄dē ppt̄ eaz ꝓposita mercede certamꝰ quā ille cōplectēs etiā sine pmio dilegebat. Cūcta illa q̄ aspitate sui videt̄ impedire vtutē cū oī māsuetudine ppetiēs q̄tidie celsior. q̄tidie assurgebat ardētior. Et ītētatis sibi picul' noua sp alacritate pugnabat. Qui cū sibi mortē iā iminētē vidret. ad cōtionē dlectationēq; gaudij alios puocabat dicēs. Gaudete et cōgrulamini mihi. Itaq; ad ꝓfusionē ⁊ iniurias quas ob predicandi studiū sustinebat magis q; ad bonor oblectamēta ꝓpabat. mortis potius q; vite desideriū appetēs pauptatis q; opulētie. et multo amplius laborē q; alij req̄z pꝰ laborē. ac merorē magis eligens q; alij voluptatem. studiosiꝰ p inimicis et fructuosiꝰ orās q; alij aduersus inimicos. vnū illi formidandū erat atq; metuēdū offensa nimirū dī. nec desiderabile illi aliud erat nisi placere deo semp. Non dico autez q; nihil pñtium desiderabat. sed nec aliq̄d futurorꝝ Nō enī mihi dicas merces. ingentes exercitꝰ. pecunias puincias. potestates. hec enī quasi araneax fila reputauit. sed ea que pmittunt in celis. et tūc eiꝰ ardentē in xpo amorē videb̄. Nec siq̄dem p illius dilectione non angelorū non archāgelorꝝ dignitatez nec q̄cq; borꝝ sile concupiuit. Nō enī erat maiꝰ oīb⁹ xpi amore fruebat. cū ꝑ enim beatiorē cūctis se putabat. sine hoc autē neq; dñanti uz neq; pncipatuū sociꝰ eē cupiebat. sed cuz hac dilectiōe magis eē vel extremꝰ. imo etiā ex numero punitorꝝ q; sine hac inter summos bonores et sublimes. Hoc enim erat illi maximū ac singulare tormētū ab hac caritate discedere. ꝑ illi erat gehenna. ꝑ sola pena. ꝑ infinita et itolerāda supplicia. Sed pfrui caritate xpi. ꝑ illi vita. ꝑ mūdus. ꝑ regnū ꝑ pmissio. hec bona videbantur īnumera. Sic ꝺspiciebat vniuersa que timemꝰ. vt solz herba iā putrefacta ꝓtēni.

¶ Tyrānos vero ac

ppl'os spirantes furorē velut q̄sdā eē culices
estīabat. Mortē vo atq; cruciat⁹ q mille sup
plicia q̄si ludū putabat eē pueroꝝ dūmodo
pr̄po aliq̄d sustīeret. Decorabat enī magis
vict⁹ catena q̄z dyademate coronat⁹. Et enī
coartat⁹ carcere habitabat ī celo. Et libēti⁹
vbera recipiebat q vulnera q̄z alij brauia di-
ripiāt. et dolores ñ min⁹ q̄z p̄mia diligebat.
cū ipos vtiq; dolores loco duceret p̄miorū
pptea ipos etiā grām noiabat q̄niā q nobis
sūt cā tīstitie ꝑ illi maxīaz piebāt voluptatez.
Mero re q̄z maxīo vrebat. ppt̄ qđ q dicebat
Quis scādalizat et ego ñ vror. Etiā si in me
re dicat q̄s ineē aliquā voluptatē. Multi
enī q filioꝝ mortib⁹ vulnerant. aliquid con-
solationis accipiūt cū suis fletib⁹ relinquūt
magisq; dolēt cū dolere phibent. Sic q pau
lus nocte ac die ꝓsolationē accipiat ex lacri
mis Null⁹ q̄ppe tāto affectu mala ꝓpa q̄nto
ille dflebat aliena Quē admodū eī illū opina
ris afflictū cū ꝓditiōz defleret pctōꝝ. q vt illi
salui fierēt a celoꝝ gl'a cupiebat excludi. Mā
ñ saluari illos m'ro acerbi⁹ estīabat q̄z semet
ipm pire. Hūc ergo cui nā rex potūt q̄s cōpa
re. cui fero. cui adamāti. Quidnā illā aliq̄s
appellet aiaz aureā vl' ma ḡ adamātinā. Mā
q oī erat adamante fortior. auro gēmisq; p
ciosior. et alterā q̄dē materiā firmitate alēaz
supabat preciositate. Cui igit rei but⁹ ab ali-
quo aīa cōpet. Eaꝝ q̄dē q sūt oīo nulli. Q;
si vel auro adamantis fortitudo vel adamā
ti bonor daret auri. tunc forte aliquo modo
cōpatio eius pauli posset aīe ꝓuenire. Sed
q̄d ego adamantē q auꝝ ad silitudinē addu
co pauli. Mūdū si ex aduerso appēdas oēz
etiam tūc videb̄ a parte pauli ingēs pōdus
examinis. Mūdo igit et oībus que ī mūdo
sūt. paulū dicim⁹ dīḡorē. Si igit mund⁹ eo
dīḡor nō est. sed forte vel celū. sed istō q̄z iuēi
tur inferius. Si enim nō solū celū sed etiaz
q̄ babentur in cel'dei postposuit caritati q
mō ñ maḡ dñs q tāto ē benīḡor paulo q̄nto
malicia bonitas aīcellit. inumeris cel'euz iu
dicat dīḡorē. Mō ei nos tātū diligit de⁹ q̄n
tū a nob ipe diligit. sz tāto effusi⁹ q̄nto nec ꝓ
mo sufficit explicare. ¶ In padisū q̄z būc de
us rapuit. et ī celū trīū sblevauit. Mec īmeri
to. Si q̄dē paul⁹ ī tra gētes sic se gerebat in
cūctis q̄si ageloꝝ societate frueret. Mā visibi
li adhuc corpi colligat⁹ illoꝝ pfectiōe gaudē
bat. Tātis fragilitatib⁹ corpis sbdit⁹ ī nullo
iferior supnis vrtutib⁹ appere certabat. Maz
et tā q̄z penat⁹ totū docēdo puolauit orbem
q velut incorpore⁹ labores piculaq; ꝓtēpsit.
q q̄si tā celū possidens cūcta p̄sus terrena ꝺ
spexit. q tanq̄z cū ipsā īcorporeis vrtutib⁹ de
gens iugi mētis intentione vigilauit. Et an
gelis q̄dē sepe diuersarū gentiū cura cōmis
sa est. sed null⁹ illoꝝ ita creditū sibi ppm gub
nauit vt paul⁹ vniuersū orbē. ¶ Sicut aūt
aliq̄s īdulgētissim⁹ pater afficit erga filium
freneti cōpbensuz. c⁹ q̄nto maḡ cōuicijs ictī
busq; pulsat. tāto ei⁹ poti⁹ miset q dcflet. ita
paul⁹ istis a q̄b⁹ affligebat maiora adhibe
bat fomēta pietatis. Mā q̄z sepe p illū q eum
q̄nq̄es vberauerāt. et ei⁹ sanḡnē sitiebant. la
crīabat et vehemēt dolebat. q pcis orabat.
Frēs inq̄t volūtas q̄dē cordis mei. ꝛc. Vehe
ment q̄z mordebat. ac penit⁹ dissecabat. cuz
eos peuntes videret. Ut enim missū ī ignez
ferrū totū profecto ignis efficit. sic paul⁹ ca
ritate succens⁹ effect⁹ ē tot⁹ caritas. Qui q̄si
cōis toti⁹ mūdi eēt pat. ita in amore hoīm q
ipos eoꝝ imitabat pētes. imo cūctos nō car
nales. verū etiā spūales prēs solicitudīe ac
pietate supabat. Qēz enī p̄sus hoīem deo
exhibere cupiebat. q̄si enī vniuersū mūdum
ipse genuisset. sic oēs in dei regno festinabat
inducere corp⁹ q animā p bis q̄s diligebat ī
pēdens Hō iste ignobilis q circūferari⁹ qui
artē exercebat ī pellib⁹ tanta vtute pgress⁹ ē.
vt vix. xxx. annoꝝ spacio q romanos q psas q
partbos q medos. indos q scitas. ethiopes
q saramathas atq; saracenos. q oē p̄sus bo
minū gen⁹ sub iugo mitteret vitatis. Et sic
in stipulas aut fenū ignis īmissus. sic oīa de
monū opa ꝓsūpsit. Paulo ei īsonāte līgua
q oī igne vehemēt⁹ īruente. cedebant omia
atq; fugiebāt. q demonū cult⁹ q tyrānoꝝ mi
ne et domestico⁹ insidie Mag autem sicut
radijs solis orientibus et tenebre fugant et
adulteri ac fures foueis ꝓdunt. et latrones
recedūt. homicide ad antra fugiūt oīaq; lu
cida efficiunt et clara. desup illustrantib⁹ ra
dijs Sic vbiq; euangelīū disseminante pau
lo. fugabatur eror q veritas remeabat. adul

teria ⁊ alia dictu feda defecerūt atq; ſūpta ſūt iſto ignis vapore palea⁊ vice peūtes. Clara vo int̄ h̄ vitatis flāma ſurgebat reſplēdēs ⁊ vſq; ad celi ſublimitatē ꝓſcēdēs. ab his potiſſimū ſblevata q̄ eā oppmere vidbantur. Nec picta aut ipet⁹ pceſſū ei⁹ ipedire potuerūt. Erroris vo tal'eſt ꝓdicio q̄ nullo ſibi obſiſtēte ꝓſeneſcit ac defluit vl' deſinit. Tal'aūt e diuerſo vitatis stat⁹ q̄ mlt̄is ipugnātibus ſuſcitat̄ ⁊ creſcit. Quoniā igit̄ ita gen⁹ nrūz nobilitauit de⁹. ei lic̄es ſtudam⁹ inueniri. neq; ipoſſibile iſtō putem⁹. q̄niā tale illi quale nob̄ corp⁹ fuit. tal'aia. tales cibi idē illū teq; formauit. ⁊ quēadmodū illi⁹ ita ē ⁊ de⁹ tu⁹.

Vis dei dona in paulo cognoſcere. veſtimenta ei⁹ terroꝝ dmōib⁹ erāt. h̄ vo āpli⁹ admiranda. q̄a paul⁹ nec cū in pict'a irrueret temeritatis argui potat. nec cū pict'a fugerz timiditatis. Amabat ei pñtē vitā ob lucr̄ docendi. Et rurſ⁹ eā valde dſpiciebat ob ph̄iaz adquaz illū mūdi ꝓcēpt⁹ euexerat. Beniqz cū vidris paulū picula fugiētē nō min⁹ illuz admireris q̄z cuz ſe picul' gaudet opponere. Ut ei h̄ fortitudis. ita illd̄ ē ſapiē. Et cū videris illū d̄ ſeipo aliq̄ ſonantē. ſil'z admireris ac ſi vidris illū ſemetipm dſpicere. vt ei illd̄ būilitatis ē. ita iſtō magnimitatis. Nā genim merebat loqndo de ſe q̄z tacendo laudari. q̄niā niſi feciſſet iſtō culpabilior eēt q̄ ſeipos īportune laudare didicerūt. Niſi enī gl'atus fuiſſet creditos ſibi oēs pdidiſſet. q̄a dū ſe humiliaſſz eos extuliſſz. Amplī⁹ tūc paul⁹ placuit gl'ando q̄z alt'laudes ppas occl'tando. Nec tātū q̄ſq̄z pfuit cū ſua merita celarz q̄ntū iſte cū pdet. Eſt āt gnde malū d̄ ſeipo gnde aliq̄d dicere. atq; mirabile extremeq; de mēte ē nulla īminēte nec̄itate rer̄ violentis prſus laudib⁹ velle dcorari. Nō h̄ pm deuz loq̄ indiciū ē. ſz poti⁹ inſanie ē. h̄ eiz oēm mercedē euacuat laborib⁹ ſudoribuſq; q̄ſitā. Et eniz alti⁹ d̄ ſe efferre pmōez gl'oſi ē ⁊ inſolētis ſeſeq; actātis. Dicere āt illa q̄ pñti cauſe tātūmō neceſſaria ſūt. fructū amātis ⁊ mlt̄oꝝ remedia cogitātis ē. Sic ⁊ fecit paul⁹ q̄ dū a pſeudo capet̄. in laudes ſuas ire cōpul⁹ eſt marie q̄ dignitatē ſuā oñderēt // Pdl'a āt ⁊ maiora celauit. Venia inq̄t ad viſiōes ⁊ re.d.p

co rr̄. Tāta paul⁹ tāq; crebra cū d̄o habens colloq̄a q̄nta nec ppha⁊. nec apl'oꝝ vllus habuit. p ea ipe būilior reddebat̄. Vis⁹ ē plagas metuere. vt diſceres. q̄a ſm nat̄a⁊ vn⁹ erat explib⁹ p volūtatē nō ſolū ſupra mlt̄os boies verū etiā vn⁹ ex angel' erat. Neq; vo metuere plagas reph̄ēſiōe dignū ſz plagarū metu aliq̄d indignū pietate cōmitte. h̄ ipo enim q̄ plagas timet q̄ in certamine nō vincit̄ admirabilior oñdit̄ q̄z ille q̄ nō timet. Sic̄ nec mererere culpabile ē. ſz p merorē dicere aut facere aliq̄d eoꝝ q̄ d̄o diſplicēt. Hic q̄l'fuerit paul⁹ oñdit̄. q̄ i tali nat̄a viuēs potuit q̄dāmō ſupra naturā. Q̄z ſi mortē timuit nec ipaz qui dē recuſabat. Non enī naturā habere infirmitatib⁹ ſubditā. ſed fuiſſe infirmitatib⁹ criminoſū ē. vt merito ille mirabilis habeat̄ q̄ ībecillitatē nature volūtatis vtute ſupauit. Q̄z ſi iobānē q̄ dicebat̄ marc⁹ a cōſortio ſe pauit. h̄ itaq; rectiſſime p pdicatiōis officio effecit. Eū ſiq̄dē q̄ iſtō ſuſcipit officiū ñ oportet eē mollē aut reſolutū. ſz fortē ⁊ p cūcta robuſtū. Neq; enī aliq̄ſ dz attingere pclari⁹ muneris fūctionē niſi pat⁹ ſit aniaz millies tradere in mortē ad dilcrimia. Qui enī nō tali aio eſt. mlt̄os alios ſuo pdet exēplo. magiſq; vtile eſt ſi q̄eſcat. ſibiq; tātū vacet Nō ita gubnatorē nō ad beſtias dimicātē. ñ ludo gladiatorio dſtinatū. nō quēpiā oīno ſic ad diſcria atq; mortes patā atq; diſpoſitaz aiam dz brē vt eū q̄ officiū ſuſcepit pdicandi Nā ⁊ picta pfecto maiora. ⁊ aduerſarij ſeueriores. nec vſq; pr⁹ ſi lī ꝓditōe certat̄. Celum nāq; in pmio. in ſupplicio gebēna ꝓponit̄. ſi vo aliq̄ int̄ eos cōmotio facta eſt noli h̄ delictū putare. Nō enī cōmoueri malū eſt. ſz irrationabilit̄ nulloq; iuſto flagitāte negocō cōmoueri malū eſt. Hūc enī affectū puidus nob̄ creator inſeruit. vt dormiētes aias atq; reſolutas ab inertia atq; dſidia ſuſcitaret. q̄ ſi enī gladio aciē. ita mēti nrē ire acumē ipoſuit. vt cū oz vtamur. Benigtas aūt ſp bōa eſt. ſed cū illa tps efflagitat. Q̄n vo id nō adeſt. etiā illa vitioſa eſt. Ita ⁊ paul⁹ ſepe h̄ vſ⁹ eſt affectu ⁊ īmodeſte loquētib⁹ melior erat irat⁹. Hoc autē in eo erat mirabile. q̄a cū vīcul'vbib⁹ atq; vlneribus lōge ſplēdidior erat

dyademate purpuraq3 fulgētib9.Cūq3 vinctus p tā vastū pelagus ducebatur.ita gaudebat tāq3 in maximū impiū ducerēt.Ipse9 q3 vo romā ingressus ē.nec ibi stare cōtētus est.sed in hispaniā pcurrit.Nec vnū q̄dē diem in ocio passus est ꝛ q̄ete trāsire.sed in p dicādi ardore ipo igne ardentior nec picula timuit nec irrisiones erubuit.Hoc vo maiori admiratione dignū est q cū tā audax essz ac velut ad pugnā sp accinct9.ꝛ ignē quendā belli aspirās.rurs9 placabilē atq3 flexibilē se pbebat.Nā seuiēti vel poti9 feruēti pcepe rūt vt iret tbarsū nō recusauit.dixerūt p murū eū oportere deponi ꝛ passus est.Hui9 rei grā ista faciebat.vt predicationi diuti9 insisteret.et cū multis ḃ credētib9 uret ad xp̄um Metuebat pfecto ne forte paup binc atq3 iops salutis multor abscederet.Ceterū cūq3 bi qui sub vno pugnant magistro viderint in eo infixa vulnera.fluentem sanḡnē et nec sic ipm hostibus aliquādo cedentē sed stātē fortiter.bastāq3 vibrātē.et crebris ictibus aduersarios corruere facientē.nec oīno dolori parcētē.maiori absq3 dubio tanto duci alacritate subdūt.Hoc ita factū ē in paulo.Videtes enī illū ligatū catenis ꝛ nihilomin9 in carcere p̄dicantē.videntes etiā vulneratū ꝛ tū vberantes ipos pmōe capiētē.maiorē pfecto fiduciā colligebāt idq3 sīficās ait.ita vt plēs e frib3 ḟidētes in vincul meis abundāter audrent sine timore vbū dei loqui.Tunc certiorē alacritatē ꝛ ipe capiebat ac vehemēti9 in aduersarios ferebat.Sicut enī ignis i diuersas plerūq3 matias incidēs auget magis et icremēta sortit.sic etiā lingua pauli q̄buscūq3 fuisset admota ad se eos continuo trāsferebat.Impugtores q̄z eius pabulum spūale buic efficiebantur igni.q̄a per ipsos euangelij flamma magis crescebat. Hec Chrysostomus.

LXXXVI A

De septem fratribus qui fuerunt filij beate felicitatis

Septem fratres fuerūt filij beate felicitatis.q̄rū noīa sunt ianuarius.felix.philippus,siluanus.alexander.vitalis et marcialis.Hos omēs cū matre iussu impatoris antboni publi9 prefect9 ad se vocari fecit.Suasitq3 matri vt sui ꝛ filioꝝ suoꝝ misereri deberet. Que ait. Ne q3blā dicijs tuis potero allici.nec terrorib9 frangi.Secura enī sum de spūsctō quez habeo q̄ te superabo viua.ꝛ melius vincā occisa.Et conuersa ad filios ait.Videte filij in celū.et sursum aspicite carissimi.quia ibidem xp̄s nos expectat.Fortiter p xp̄o pugnate.ꝛ fideles vos in xp̄i amore exhibete.Q̄ō prefectus audiens eam alapis cedi iussit. Cuz ergo mater ꝛ filij in fide constantissimi apparerent.omnes matre vidēte ꝛ cōfortante diuersis sūt supplicijs interempti.Hāc beatā felicitatem vocat gregorius plusq3 martyrē.q2 septies passa est in septem filijs ꝛ octauo i corpore suo.Gregori9 in omel.Beata felicitas que credendo extitit ancilla xp̄i p̄dicando et facta est martyr xp̄i.Septē q̄ppe filios sic p9 se relinq̄re timuit viuos in carne.sic carnales pentes solēt metuere ne mortuos p̄mittāt.Parturiuit spū q̄s carne pepererat vt p̄dicando pareret deo q̄s carne pepererat mundo.Filios suos q̄s carnē suā ee nouerat sine dolore nō potat morientes vidre sed erat vis amoris intior q̄ dolorē vinceret carnis. Recte ergo hāc feiam plusq3 martyrē dixerim q̄ totiens in filijs est ꝛ tā desiderantē extincta.Bū enī multiplex martyriū obtinuit.ipa q̄ q3 martyrij palmā vicit.Q3 et amore xp̄i sola mors sua ei minīe suffecit.Passi sūt circa annos dñi.cx.

LXXXVII A

De sancta Theodora

Theodora nobilis mulier et speciosa apd alexādriam tpe zenonis impatoris vix hēbat diuitē ac timētē deū.Byabol9 aūt theodore inuidēs sanctitati.vix quēdā diuitē in illi9 ꝓcupiscētiā citauit.Qui eā crebris nūcijs ꝛ muneribus molestabat.vt assensū sibi p̄beret.Sed illa nūcios respuebat.ꝛ munera ꝓtēnebat.Intā tū aūt eā molestabat.q ipam q̄tē brē non p mitteret.et pene deficere videretur. Tandez quādā magā ad eā misit.q̄ eā vt viri illius

misereret.sibiqz ꝓsentiret plīmū hortabatur Que cū diceret se corā oculꝫ dei cūcta cernē tis tā ḡnde pctūz nūqz cōmitte malefica ad uīxit.qcqd in die fit.ℏ vtiqz deus scit ꝛ videt qcqd aūt adueſpascēte ꝛ occidēte sole cōmit tit de⁹ minīe intuet.Bixitqz puella malefice Nūqd vitatē dicis.Et illa.Etiā dico vitatē Becepta puella vbis malefice dixit.vt adue spascēte die vix ad se venire faceret.ꝛ volūta tē suā adipleret.Qd cū viro retulisſz.ille ve hemēt exultās hora q ꝓdixerat ad eā venit secūqz ꝓcubuit ꝛ abscessit Theodora aūt ad seipam rediēs.amarissime flebat.ꝛ faciē suā pcutiebat dicens.Heu heu me.pdidi aiam meam.destruxi aspectuz decoris mei. Vir autē eius domū rediēs.ꝛ vxorē suā sic ōsola tāz merentē vidēs.cām tñ nesciens.eā ꝓsola ri nitebat.Bz illa nullā ꝓsolatōz pcipe vole bat.Mane autē facto qdā mōasteriū mo nialiū adijt.ꝛ abbatissaz inꝛogauit.an de⁹ qdam ḡue delictū qd die adueſpascēte cō miserat scire posset.Cui illa.Nihil do absco di potest.ꝛ deus scit et videt oē qd fit q̄cunqz hora illud cōmittatur Que flēs amare dixit Da mihi libꝝ sctī euāgelij.vt sortiaz memet ipam.Aperiēs repit.Qd scpsi scripsi.Redi ens ergo domū.dū quadaz die vir su⁹ abes set.comā suā pcidit.vestimēta viri assumēs ad qdā monasteriū monachoꝝ qd p.xviij miliaria distabat festinauit.ꝛ vt ibidez cum monachis recipetur petijt.ꝛ qd petijt impe trauit Interꝛogata de noīe dixit se theodoꝝ nūcupari. Illa vero officia oīa humiliter fa ciebat.ꝛ ei⁹ fuitiū oīb⁹ ḡtū fuit. Ad⁹ aliqt er go annos abbas fratrē theodoꝝ vocauit.et vt boues coniūgeret ꝛ oleū de ciuitate affer ret precepit. Vir autē eius plurimuz flebat timens ne cū viro altero recessisset.Et ecce ā gelus dñi sibi dixit Surge mane ꝛ sta in via marturij petri apli.ꝛ que tibi obuiauerit.ipa tua vxor ē.Quo facto theodora cū camelis venit.ꝛ virū suū vidēs ꝛ recognoscēs.intra se dixit.Heu me vir bone me⁹ quantuz labo ro vt eripiar a pcō qd feci in te.Cum autez appropinqsset salutauit eum dicēs.Gaudaſ dñe me⁹.Ille aūt eā penitus non cognouit Sed cū diutissime exꝑectaret.et se deceptuz clamaret.facta est vox ad eū di.Ille q te beri mane salutauit.vxor tua erat. B Tāte aūt scitatis fuit btā theodora vt mlta mira cula faceret.Nā et boiez a bestia laceratum eripuit.ꝛ suis pcib⁹ suscitauit.Ipam q̄qz be stiā insecuta maledixit.q subito mortua cor ruit.Byabol⁹ aūt sctitatē suā ferre nō valēs eidē apparuit di.Quereꝛ p oīb⁹ ꝛ adulta.re liqsti vix tuū vt huc venires ꝛ me ꝓtēneres. Per vtutes meas tremēdas ī te suscutabo plū.ꝛ si te nō fecero crucifixū negare.non di cas qa ego suz.Ipa aūt signū crucis sibi edi dit et ptin⁹ demō euanuit. Qua dā autē vice dū de ciuitate cū camel' rediz.ꝛ in qdā loco hospitata fuisſz.puella q̄dā nocte ad eā venit dicēs.Dormi mecū.Que cū respuerz iuit ad alterꝫ q in eodē loco iacebat.Cū autē ei⁹ ventū muisset.et de q ꝓcepisſz inꝛogata fuisset ait Quonach⁹ ille theodor⁹ dormiuit mecū.Natū igit puerꝫ ad abbatē mōasterij trāsmiserūt.Qui cū theodoꝝ increparet.ꝛ il le sibi indulgeri petet scapul' suis puerꝫ ipo suit .ꝛ d monasterio piecit.Illa aūt abiecta. p.vij.ānos extra mōasteriū māsit.ꝛ de lacte pecoꝝ ifātē nutuit Biabol⁹ aūt tāte e⁹ patie iuidēs ī spēm viri sui se trāsfigurauit.eiqz di xit.quid ℏ agis dña mea.Ecce lāgueo p te nec aliquā ꝓsolatōz recipio.Veni ergo lux mea qa si cum viro alio iacuisti ℏ tibi indulgeo. At illa credens virū suū esse dixit ad illum. Nunqz ampli⁹ tecū manebo.qa filiuſ tobā nis milius iacuit mecū.et volo agere penitē tiam de eo qd in te peccaui.Et cum oraſſet. statim euanuit.ꝛ demonem fuisse agnouit. Altera iterū vice diabolus voluit eā ire re.Nā in similitudine ferarū terribilium de mones ad eam venerūt.ꝛ vir qdā instiganſ eas dicebat.Comedite meretrīcē banc.Illa āt oꝛauit et euanuerūt. Altera vice multitu do militū veniebat.quā ꝑnceps precedebat ꝛ eū ceteri adoꝛabāt.Dixerūtqz milites the odoꝛe.Surge ꝛ adoꝛa ꝑncipē nrūz.Que rñ dit.dñm deū adoꝛo.Qd cū ꝑncipi nūciatuz fuisſz.iussit eā adduci ꝛ tot tormētis affici.vt mortua putaret.Et postmod oīs turba eua nuit Alia itez vice vidit ibidē auz mlt⁹z q̄ signans se illō refugit.ꝛ do se recōmenda

uit ¶Altera etiã vice vidit q̃ndã ferẽtẽ canistrũ plenũ oĩ genere ciboꝝ ꝛ dicẽtẽ sibi. Bic ꝓnceps q̃ te cecidit. Tolle comede. q̃a nesciẽs fecit ℔. Illa ãt se sig̃uit ꝛ ptin⁹ euanuit ¶Cõpletis aũt. vij. ãnis. abbas patriarch⁹ ꝓsidẽs eã recõciliauit. ꝛ cũ puero suo i mõasteriuz introduxit. Ubi cũ duos postmoduz annos laudabiliter pegisset. puer accepit. ꝛ secũ illũ in cella sua clausit. Qd̃ cũ abbati reuelatum fuisset. misit q̃sdam monachos q̃ diligenti⁹ auscultarent q̃d nam cum eo loqueretur. Illa autem puer aplexãs ꝛ dulcẽs dixit. Fili mi dulcissime. tẽp⁹ vite mee venit. Reliquo te dõ. ipsum patrem ꝛ adiutoreꝝ habeas. Fili dulcissime ieiunijs et oratõnibus insistas ꝛ fratribus tuis deuote subias. Et ℔ dicẽs spiritũ tradidit. et in dño felicit obdormiuit. circa annos dñi. cccclxx. Qd̃ puer cernẽs plurimũ flere cepit. ¶In ipsa ãt nocte visio abbati mõasterij mõstrata ẽ i hũc modũ. Nuptie marie pabãt. ꝛ veniebãt ordines angeloruz ꝛ pphaꝰ ꝛ martyrũ ꝛ oĩm sctõꝝ. Et ecce i medio eoꝝ mulier sola gl̃ia ineffabili circũdata. ꝛ venit vsq; ad nuptias. ꝛ sedit super lectũ ꝛ oẽs astãtes adorabãt eã. Et ecce vox dicẽs. ℞ ẽ abba theodor⁹ q̃ falso d̃ puero accusat⁹ est. Septẽ tpa sup eã mutata sũt. castigata est enĩ. q̃a cubile viri sui coinq̃nauit. Excitat⁹ aũt abbas ꝓcut⁹ cũ frib⁹ ad cellã ei⁹ iuit. ꝛ eã iã dfũctã inuenit. Et intrãtes ꝛ discoopiẽtes ipaz eẽ feiaz inuenerũt. ¶Dixitq; abbas p patre puelle. q̃ eã ifamauerat. ꝛ dixit illi. Uir filie tue mortu⁹ ẽ. Et auferẽs vestimẽtũ mulierẽ eẽ cognouit. Fact⁹ est igit timor magn⁹ sup oẽs q̃ ℞ audierũt. Angel⁹ aũt dñi abbati locut⁹ ẽ. Surge velociter equũ ꝓscẽde ꝛ vade in ciuitatẽ. ꝛ si q̃s tibi obuiauerit assume ꝛ tecũ adduc. Qui dũ pgeret. q̃dã vir currẽs sibi obuiauit. Quẽ cũ abbas interrogaret q̃ pgeret. ille ait. ¶Dulier mea mortua ẽ ꝛ vado videre eã. Et assũpsit abbas virũ theodore i equũ. ꝛ veniẽtes plimũ fleuerũt. ꝛ ipam cuz mltis laudib⁹ sepelierũt. Uir ãt ei⁹ cellã vxoris sue theodore accepit. ꝛ ibidẽ pmanẽs tãdẽ in dño obdormiuit. ¶Puer aũt ẽ theodore nutricẽ sequẽs oĩ moꝝ honestate pollebat. ita q̃ mortuo abbate monasterij in abbatez ipse vnanimiter est elect⁹.

LXXXVIII.

¶De sancta margaretha.

Margaretha dicitur a quadã pciosa gẽma q̃ margarita vocat. q̃ gẽma ẽ cãdida pua et vtuosa. Sic btã margaretha fuit candida p̃ virginitatẽ. pua p humilitatẽ. virtuosa p miraculoꝝ opationẽ. vtus aũt b⁹ lapidis dr eẽ ꝓ sanḡnis effusionẽ. ꝓ cordis passionez. et ad spũs ꝓfortationẽ. Sic beata margaretha habuit vtutẽ ꝓ effusionẽ sui sanḡnis p ꝓstãtiã. q̃a i suo martyrio ꝓstãtissima extitit. Cõtra cordis passionẽ. i. demõis tẽptationẽ per victoriã. q̃a ipa diabolũ supauit. Ad spũs ꝓfortationẽ p doctrinã. q̃a p suã doctrinã mltoꝝ aĩos ꝓfortauit ꝛ ad fidẽ xp̃i ꝓuertit. Cui legẽdã theotin⁹ vir erudit⁹ scps̃it.

Margaretha de ciuitate ãthiochie filia fuit theodosij gẽtiliũ patriarche. Hec nutrici tradit̃ et ad adultã etatẽ veniẽs baptizat̃. ꝛ ppt̃ ℞ exosa patri plimuz habebat̃. Quadã igit̃ die dũ iã annũ. xv. attigisset. ꝛ cũ alijs vginib⁹ oues nutrici⁹ custodiret. p̃fect⁹ olibri⁹ inde transitũ faciẽs ꝛ puellã tã speciosã ꝓsideras. mox in ei⁹ amore exarsit. ꝛ pueros ad eã ꝓcit⁹ misit dicẽs. Ite ꝛ eã cõprebẽdite. vt si libera est eã mihi in vxoreꝝ accipiã. si ancilla ẽ eã mihi in ꝓcubinã habeaz. Cũ ergo e⁹ fuissz ꝓspectui p̃ntata. eã d̃ genere suo ac noĩe ꝛ religiõe req̃siuit. Illa aũt rñdit. se genere nobilẽ. noĩe margaretbã. ac religiõe xp̃ianaz. Cui p̃fect⁹. Duo ꝑma tibi recte cõueniũt. q̃a nobilis haberis. et pulcerrima margarita cõparis. sz tertiũ tibi ñ cõuenit. vt puella tã pulcra et nobil' deũ habeat crucifixũ. Cui illa. vñ scis xp̃m fuisse crucifixũ. Et ille. Ex libris xp̃ianoꝝ. Cui margaretha. Cũ igit̃ legat̃ pena xp̃i ꝛ gl̃ia. q̃ vẽcundia est vrã vt vnũ credatis ꝛ alteruz denegetis. Cũ aũt margaretha eũ spõte crucifixũ fuisse ꝑ redẽptiõe nrã assereret. sz nũc euz in eẽnuz viuere affirmaret. irat⁹ p̃fect⁹ eaz in carcereꝝ mitti iussit. Seq̃nti aũt die eã ad se vocari fecit. eiqz dixit. Vana puella miserere pulcritudis tue. ꝛ dos nrõs adora vt tibi bñ sit. Cui il

De sctā Margaretha.

la. Illū adoro quē terra ꝓtremiscit. mare formidat. ⁊ omnes creature timēt. Cui ꝑfectus Nisi mihi ꝓsētias. corpꝰ tuū faciam laniari Cui margaretha. Cristꝰ in mortem semetipsum ꝓ me tradidit. ⁊ ideo ꝓ xꝓo mori desidero. Tūc prefectꝰ iussit eam in eculeū suspendi. et tam crudeliter ꝑmo virgis. deinde pectinibꝰ ferreis vsqz ad nudationem ossiū laniari. ꝙ sanguis de eius corpe tanqz de fōte purissimo emanauit. Flebāt aūt q̄ ibi aderant. ⁊ dicebant. O margaretha vere de te dolēꝰ qz corpꝰ tuū tam crudeliter laniari conspicimꝰ. O q̄lem amisisti pulcritudinem ꝓpter tuā incredulitatē. Tamen nūc saltē crede vt viuas. Quibꝰ illa. O mali cōsiliarij recedite ⁊ abite. Hec carnis cruciatio est aime salutio. Dixitqz ad prefectū. Impudēs canis et insatiabilis leo. in carnē potestatē bēs sz aīaz xp̄s rebuat. Prefectꝰ aūt faciē clamide opiebat nec tantā sanḡnis effusionē videre poterat. Deinde eā deponi fecit. et eā in carcerez recludi iussit. ⁊ mira ibi claritas fulsit. Vbi dū eēt orauit dñm vt inimicū q̄ secū pugnat sibi visibiliē demonstraret. Et ecce draco immanissimꝰ ibidē apparuit. Qui dū eā deuoraturꝰ impeteret. signuz crucis edidit. ⁊ ille euanuit. Vel vt alibi legit os sup caput eius ponēs. et linguā sup calcaneū porrigēs. eaz ptinꝰ deglutiuit. Sed dū eā absorbere vellz signo crucis se munuit. ⁊ ideo draco vtute crucis crepuit ⁊ virgo illesa exiuit. Istō aūt qō or de draconis deuoratione ⁊ ipiꝰ crepatione apocrifū ⁊ friuolū reputat ¶ Bi abolꝰ itez vt eā decipe posz in spēm bois se mutauit. Quē videns in orationē se dedit. et dū surrexisset. diabolꝰ ad eā accessit. ⁊ manū tenēs dixit Sufficiāt tibi q̄ feciſti. iam nunc cessa de mea psona. Illa aūt eū p caput appbendit. ⁊ sub se ad terrā deiecit. ⁊ sup ceruicē eiꝰ dextrū pedē posuit. et dixit. Sternere supbe demō sub pedibus femine. Demō aūt clamabat. O beata margaretha supatꝰ suz. Si iuuenis me vinceret non curassē. ecce a tenera puella supatꝰ suz. ⁊ inde plꝰ doleo. q̄a patꝛ tuꝰ et matꝛ tua amici mei fuerūt. Illa vero eū coegit vt diceret cur venisset Qui se venisse ait vt sibi ꝓsuleret ꝙ monitis ꝓsidis obediret. Coegit q̄z vt diceret cur xp̄ianos tam mltipliciter tēptaret. Qui rñdit natale odiū sibi esse ꝓ viros vtuosos. et q̄zuis sepe ab eis repellat. tñ desiderio seducēdi ipe infestꝰ existit. ⁊ q̄a inuidet boi ō felicitate quā ipe amisit. q̄zuis eā recupare nō possit. ipam tamen alijs auferre ꝓtendit. Addiditqz ꝙ salomon infinitā demonū mltitudinē in q̄dā vase inclusit. Issꝰ mortē suā cū de illo vase demōes ignē mitterēt. ⁊ boi esse ibiō magnū eē thezaurū putarēt. vas ꝓfregerūt. et demones exeūtes aerē impleuerūt. His dictis ygo pedez sbleuauit ⁊ dixit. Fuge miser. Et demō statī euanuit. Secura igit efficit. quia q̄ ꝓncipez vicerat. ministrū ꝑcul dubio superet ¶ Be quēti igit die ꝓuenientibꝰ populi iudici presētat. et sacrificare ꝓtēnēs exuit. corpusqz facibꝰ ardētibꝰ cōburit. ita vt cūcti mirarēt quō tā tenera puella tot posset tormēta sustinere Deinde in vase magno pleno aq̄ ipam ligari et poni fecit vt ex penaz cōmutatione crescerz vis doloris. Sed subito terra ꝑcutit. ⁊ cūctis videntibꝰ ygo illesa egredit. Tūc q̄nqz milia virorz crediderūt. ⁊ ꝓ noīe xp̄i capitalez sniam acceperūt. Issꝰ aūt timēs ne alij ꝓuerterent. ꝓcitꝰ btām margarethā decollari ꝓcepit Illa autē impetrato orādi spacio ꝓ se et suis ꝓsecutoribꝰ. necnō ꝓ eiꝰ memoriaz agētibꝰ et se iuocātibꝰ deuote orauit. addēs vt q̄cūq; in partu piclitās se iuocaret. illesā plē emitteret. Factaqz est vox ō celo ꝙ i suis se nouerit petitionibꝰ exauditā. Surgēsqz ab oratōne dixit spiculatori. Frat tolle gladium tuū ⁊ ꝑcute me. Qui ꝑcutiēs caput eiꝰ vno ictu abstulit. et sic martirij coronā suscepit. Issa est aūt. xiij. kl̄. augusti. vt in eius historia inuenit. Alibi legit ꝙ. xij. idꝰ iulij.

¶ De hac sctā ygine sic dicit q̄dā sctūs. Beata margaretha. fuit timoris dei plena. iusticia ꝑdita. religione cōpta. cōpūctione ꝓfusa honestate laudabilis. patia singularis. nihilqz in ea ꝓiū religioni xp̄iane inueniebat odiosa patri suo. dilecta dño ihesu xp̄o.

LXXXIX.

De sancto Alexio

Alexiꝰ dicitur ab a

De sancto Alexio.

qō ē valde.et lexis qō est ꝑmo. Inde alexius quasi valde in ūbo dei robustus.

ALexi⁹ fuit filius eupbemiani viri nobilissimi romanoꝝ.ꝛ in aula imp atoris ꝑmi. Cui tria milia pueroꝝ assistebāt.q̄ zonis aureis cīgebāt.ꝛ vestimē tis sericis īduebāt. Erat aūt ꝑfect⁹ eufemia nus valde mīricors.ꝛ singul'die⁹ in domo sua tres mēse paupib⁹ orpbanis viduis.et pegrinis pabāt.q̄bus strenue seruiebat.et bora nona ipse cū viris religiosis cibū in ti more domini capiebat. Cui vxor nomine a glaes eiusdē religionis ac ꝓpositi erat. Cuz aūt filiū nō baberēt.ad ꝑces tn̄ suas dn̄s eis ꝓtulit filiū. Post quē ipsi deincepsī castita te viuere firmauerūt. Tradit⁹ aūt puer libe ralib⁹ disciplinis.cū oīb⁹ pbie artib⁹ ipe flo reret.ꝛ iā ad puberē etatē venisset puella sibi ḋ domo imperiali eligit ꝛ sibi ī ꝓiugē copu lat. Venit noctī q̄ cū spōsa sua suscepit secre ta silētia. Tūc sāct⁹ iuuenis cepit spōsā suaz ī dei timore instruere.ac ipam ad virginita tis puocare pudorē. Be inde anulū suū au reū ꝛ caput balthei q̄ cīgebat sibi ꝑuāda tra didit dicēs. Suscipe ꝑ ꝛ ꝑua donec deo pla cuerit. et dn̄s sit inter nos. Post ꝑ de suba sua accipiēs ad mare discessit.ascendēsqz oc culte nauē laodiciā vsqz deuenit.ideqz per gēs ī edissā ciuitatē sirie pfect⁹ ē. vbi imago dn̄i nostri iesu christi sine humano opꝛe fac ta ī syndone babebat. Quo ꝓueniens oīa q̄ secū detulerat paupib⁹ distribuit.ꝛ vestimē ta vilia induēs cū ceteris paupib⁹ ī atrio dei genitricis marie sedere cepit. Be elemosynis ūo quātū sibi sufficere poterat retinebat.ce tera ūo alijs paupib⁹ erogabat. Vt vero pater de recessu filij plurimū īgemiscēs.per vniuersas mundi ptes pueros suos misit q̄ eū inq̄rerēt diligēter Quoꝝ cū aliq̄ ad ciui tatē edissā veissēt ab eo cogniti sed ipi eū mi me cognoscētes.eidē cū ceteris paupib⁹ ele mosynas tribuerunt. Quas accipiens deo grās agēs dixit, Grās tibi ago dn̄e.q̄ a ser uis meis elemosynam recipe me feciſti. Re uersi aūt pueri nūciāt patri q̄ nusq̄z valeat repiri. Pat igit sua a die sui recess⁹ saccuz in pauimēto cubiculi sui strauit.vbi eiulās lamētabiles voces dabat dicēs. Hic sp̄ī luc tu manebo.donec filium meū recupauero Spōsa ūo ad socrū dixit. Bonec audiā de spōso meo dulcissimo.īstar turturis solita ria tecū manebo. Cū igit alexi⁹ in ꝑdicto atrio xvij.ānis maneret ī dei ꝑfectio. imago tā dēbtē ūginis q̄ibidem erat custodi ecclie dixit: Facītroire boiez dei q̄ dign⁹ ē regno celoꝝ.ꝛ spūs di req̄escit sup eū Mā oro ei⁹ sic incēsū ī ꝓspectu dei ascēdit. Cū aūt custos de q̄ nā diceret ignoraret.uteruz ei dixit. Ille q̄ foris sedet ī atrio ipe ē. Tūc custos festin⁹ exijt.ꝛ ip̄m ī eccl'am ītroduxit. Qō factū dū cūctis īnotescer et.ꝛ ab oīb⁹ venerari cepiſſz humanā gl'iam fugiēs inde recessit.ꝛ laodi ciā venit. Ibiqz nauē ascēdēs cū in tharsū ci licie vellet pgere.dispēsante deo nauis a vē tis pulsa ī romanū portū deuenit. Qō cernēs alexi⁹ ait ītra se. In domo patris mei igno tus manebo.nec alteri oneros⁹ ero. Pat rē igit a palatio redeūtē multitudine obsequē tiū circūdatū obuiū babuit.ac p⁹ eū clama re cepit. Serue dei me pegrinū ī domo tua suscipi iubeas.ꝛ de micis mēse tue me nutri ri facias.vt tui q̄z pegrini dignet dn̄s misere ri. Qō audiēs pater ob amorē filij sui eū sus cipi iussit.ꝛ locū ꝓpriū in domo sua sibi ꝓsti tuit ꝛ cibum de mēsa sua sibi tribuit.ꝛ mini strū ꝓpriū delegauit. Ipe aūt ī orōnib⁹ ꝑse uerabat.ꝛ corp⁹ suū ieiunijs.ꝛ vigilijs ma cerabat. Famuli aūt dom⁹ ip̄m multiplicit deridebāt.ꝛ aquā vtēsiliū sup caput ei⁹ fre quēt fūdebant.ꝛ multas iniurias ei irroga bāt. Sed ipe ad oīa patiēs valde erat. Becē septē igit ānos ī domo patris pmansit sic ig not⁹. B Uidēs ergo p spūm q̄ appro pinq̄ret termin⁹ vite sue.cartā cū atramēto petijt.ꝛ totū ordinē vite sue ibidem ꝓscripsit Bnica igit die p⁹ missarū solēnia ī sanctua rio vox de celo īsonuit dicēs: Venite ad me omēs q̄ laboratis ꝛ onerati estis.ꝛ ego refici am vos. Qō audiētes omēs ī facies suas īri ti ceciderūt. Et ecce vox scdo dicēs. Querite boiem dei vt oret ꝓ roma.querētib⁹ illis.et mīme īuenientib⁹ iterū dictū est. In domo eupbemiani q̄rite. Req̄situs ille se nibil scire de boc dicebat. Tūc impatores archadi⁹ et

bonoꝝ vna cū pōtifice inocētio ad domū pdicti viri venerunt. Et ecce miſter alexij ad dñm ſuū veīt dicēs. Aide dñe ne ille noſter pegrinꝰ ſit. qz magne vite ⁊ patie bō eſt. Cuz rés igit eupbemianꝰ eū defūctū repit. ⁊ vultū eiꝰ tāq̄z angeli rutilātez vidit. Voluitq̄z cartā quā in manu babebat accipe ſed neq̄ uit. Exeunte igit eo. cū ꝟ impatoribꝰ ⁊ pōtificibꝰ retuliſſz. ⁊ illi ad eū intraſſēt dixerunt. Quāuis peccatores ſimꝰ. regni tñ gubernacula gerimꝰ. ⁊ ꝟ curā vniuerſalē regimiſ paſtoral. Ba igit nobis cartā vt ſciamꝰ q̄ ea ſcripta ſunt. Et accedēs pōtifex cartā ꝺ manu ſua accipiebat. ⁊ ille eā ſtatī ſibi dimiſit. Fecitq̄z eā legi corā oi pplo ⁊ mltitudine ⁊ prē ipiꝰ. Et eufemianꝰ ꝟ audiēs. nimio dolore ꝓturbatuſ obſtupuit. et factꝰ exanimis reſolutꝰ q̄z viribꝰ in terrā decidit. Cū vo alīq̄ntulū ad ſe rediſſet. veſtimēta ſua ſcidit. ceſpitq̄z canoſ capitis ſui euellere. barbā trabere. atq̄z ſemetipm diſcerpe. ac ſup filij ſui corpus corruēs exclamabat. Heu me fili mi. q̄re me ſic ꝓriſtaſti. ⁊ p tot annos mibi dolores ⁊ gemitus icuſſiſti. Heu me miſez. qz te video baculū ſenectutis mee in grabato ia centē ⁊ nō loquētē mibi. Heu me qualē ꝓſolationē de cetero babere potero. Mater vo eius ꝟ audiēſ q̄ſi leena rūpēs rete. ita ſciſſis veſtimētis ruēſ. coma diſſoluta. ad celū oculos leuabat. Et cū p nimia mltitudīe ſctūm corpꝰ adire nō poſſet. clamauit dicēs. Bate mibi viri aditū vt videā filiū meū. vt videā cōſolationē aie mee. ⁊ q̄ ſuxit ubera mea. Et cū pueiſſet ad corpꝰ incūbēs ſup illō clamabat. Heu me fili mi lumē oculoꝝ meoꝝ quare ſic nob feciſti. ⁊ tā crudelit nobiſcū egiſti. Ubi bas patrē tuū ⁊ me miſeram lacrimantes ⁊ nō oñdebas teipm nob. Serui tui iuriabant tibi ⁊ ſuſtinebas. Et itez atq̄z itez ꝓſternebat ſe ſup corpꝰ. ⁊ nūc brachia ſup illud expādebat nūc manibꝰ angelicū vltum ꝓtrectabat oſculāſq̄z clamabat. Plorate me cū oēs q̄ adeſtis. q̄a p. xvij. ānos eū i domo mea babui. ⁊ nō cognoui q̄a vnicꝰ filiꝰ meꝰ eēt. Serui eiꝰ eū et ꝓuiciabant ⁊ alapis pcutiebāt. Heu me. q̄s dabit oculi meis fontem lacrimaꝝ. vt plāgā die ac nocte dolorē anie mee. Sponſa vo eiꝰ induta veſte adriatica cucurrit plorās et dicēs. Heu me. qz bodie ꝺ ſolata ſū et apparui vidua. iā ñ babeo i quez ꝓſpiciā. nec in quē oculos leuē. nūc ruptū eſt ſpeculū meū. ⁊ perijt ſpes mea. Almō cepit dolorē q̄ finē nō bz. Populꝰ aūt audiēs ꝟ lacrimabilit flebat. Tūc pōtifex cuz impatoribꝰ poſuerūt corpꝰ in honorato feretro ⁊ duxerūt in mediā ciuitatē. ⁊ nūciatū eſt pplo inuētū eē boiem dei. Quē ciuitas tota q̄rebat. ⁊ omnes obuiā curzebāt ſctō. Si q̄s autem infirmꝰ illō corpꝰ ſacratiſſimū tāgebat ptinꝰ curabat. ceci viſuz recipiebant. demoniaci liberabant. ⁊ oēs infirmi q̄cunq̄z infirmitate tēti tacto corpe ſctō curabant. Impatores aūt tanta mirabilia vidētes. cepunt p ſe cū pōtifice lectū portare. vt et ipſi ſāctificarent ab eodē corpe ſctō. Tunc impatores iuſſerūt copiā auri et argēti i plateis ſpargi vt turbe occuparent amore pecuniaꝝ. ⁊ ſinerent corpꝰ ſctūm pduci ad eccliaz. Bz plebs amore pecuniarū ſepoſito. magꝫ ac magꝫ ad tactū ſacratiſſimi corpis irzuebat. Et ſic cum magno labore ad tēplū ſcti bonifacij martyris illō tādē pduxerūt. et illic p. vij. dies i dei laudibꝰ pſistentes. opati ſunt monumentū ex auro et gēmis et lapidibꝰ ꝑcioſ. in q̄ ſanctiſſimū corpꝰ cū magꝫ veneratōe collocauerūt. Be ipo q̄z monumēto ita ſuauiſſimus odor fragrauit. vt oibꝰ vidēt aromatibꝰ eē plenū. Obijt aūt. xvj. kl. auguſti circa ānos dñi. cccxcviij.

XC A

Be ſancta maria magdalena.

Maria ĩterpretatur amaꝝ mare. vel illūiatꝝ. aut illūinata. Per ꝟ tria itelligunt tres ptes optie q̄s elegit. ſ. ps pnie. ps ꝓtēplatiōis intīe. ⁊ pars celeſtis gl̄e. Be q̄ triplici pte intelligit qđ dicit. dñs. maria optimā ptē elegit q̄ non auferet ab ea. Pria enī ps nō auferet rōne finis q̄ eſt ꝓſecutio beatitudinis. Scda rōne ꝓtinuitatis. q̄z ꝓtēplatio vie ꝓtinuat cū ꝓtēplatiōe patrie. Tertia rōne ſue etnitatis. Inq̄ntum igit elegit optimā ptē pnie ꝺ amaꝝ mare. qz ibi mltā amaritudinē babuit. qđ patz ex eo

q̄ tot lacrimas fudit q̄ inde pedes dñi lauit
Inq̄ntū elegit optimā ptē ꝓtēplationis inē;
ne ꝺr illūinatrix. q̄a ibi bausit auide q̄ postmodū effudit abūde. ibi lumē accepit q̄ p9 modū ceteros illustrauit. Inq̄ntū elegit optimā ptē celestis gl'e ꝺr illūinata. qr nūc illuiata est lumīe pfecte cogn̄ois ī mēte. ⁊ illūinabit lumīe claritatis ī corpe. Magdalena ꝺr q̄si manēs rea. vl' magdalena intp̄tat mūita vl' īuicta. vl' magnifica. p q̄ insinuat q̄l'fuit añ ꝓuersionē. q̄l'in ꝓuersiōe. ⁊ q̄l'p9 ꝓuersionem. Mā ān̄te ꝓuersionē fuit manēs rea pobligationē ad penā etnā. In ꝓuersiōe munita vl' inuicta p ppīe armataz. Optīe enī oībus armis ppīe se muniuit. qr q̄t in se habuit oblectamēta. tot de se repit olocausta. Isd9 ꝓuersiōz magnifica p gr̄ie supabūdātiā. qr vbi abūdauit delictū supabūdauit et gr̄ia.

Maria magdalena a magdalo castro cognoīata clarissimis est orta natalib9 vtpote ex regia stirpe descēdēnib9. c9 pat Syr9. mat̄ vo eucharia nūcupata est. Hꝫ cū frē suo lazaro ⁊ sorore sua martha magdalū castrū q̄d est scd̄o miliario a nazareth. ⁊ bethaniā. q̄ est iuxta hierl'z. ⁊ magnā hierosolymoꝝ ptē possidēbat Que tamē oīa int̄ se talit̄ diuiserūt. q̄ maria magdaluz a q̄ et magdalena nūcupata est. lazar9 ptez vrbis hierl'm. et martha bethaniā possedit Cū aūt magdalena delicijs corpis se totā exponeret. ⁊ lazar9 pl9 militie vacaret. martha prudēs ptes sororis et fratris ⁊ suaz strenue gubnabat. ⁊ militib9 ⁊ famul'suis ac pauperib9 necessaria mīstrabat. Dīa tñ Hꝫ p9 ascensionē dñi vēdidit. ⁊ ad pedes apl'oꝝ p̄cium posuerūt. Cū igit̄ magdalena diuitijs abundaret. qr rerū affluentiā voluptas comes sequit. q̄nto diuitijs ⁊ pulcritudine splēduit. tanto corp9 suū voluptati substrauit. Uñ iazꝫ ꝓ ꝺo noīe ꝑdito peccatrix ꝓsueuerat appellari

Dz cū xp̄s illic ⁊ alibi p̄dicaret. illa nutu ī spirata diuino ad domū simōis lepsi vbi audiuit eū discūbere ppauit. ⁊ nō audēs vt peccatrix inter iustos comparere. retro secus pedes domini mansit vbi pedes eius lacrimis lauit. capillis t̄sit. et vnguēto p̄cioso pūxit. Mā incole regiōis illi9 ppter vehemētiā si mū sol'arboreē vnguēt̄is et balneis vtebant. Cūq̄z simō pharisē9 intra se cogitaret. q̄niaz si Hꝫ eēt ppha a peccatrice tāgi se neq̄q̄z ꝑmitteret. dñs illū de superba iustitia redarguit. ⁊ mlīeri oīa pcta dimisit Hec ē igit̄ illa maria magdalena cui dñs tā magna bñficia ꝓtulit. ⁊ tāta signa dilectionis oñdit. Mā ab ea. vij demonia expulit. in suo amore eā totalit̄ accēdit. familiarissimā eā sibi ꝓstituit. hospitā suā fecit. ⁊ ꝑcuratricē suā eā in itinere brē voluit. ⁊ eā sp dulcit̄ excusauit. Mā excusauit eā apud pharisēū q̄ dicebat ipaz īmūdā. ⁊ apud sororē suā q̄ dicebat ipam ociosā. ⁊ apud iudā q̄ dicebat eā ꝓdigā. Lacrimātē videns lacrimas ꝓtinere nō potuit. C9 dilectōne quadriduanū fratrē suū resuscitauit. C9 amore marthā sororē suā a fluxu sanḡnis quē. xij. annis ppessa fuerat liberauit. C9 meritis martille sororis sue famulā vt illō tā beatū ⁊ tā dulce vbū. beat9 pēter q̄ te portauit ⁊c. exclamās dicerz. dignā fecit. Mā p̄m amb. illa fuit maz tha. ⁊ Hꝫ ei9 famul'a. Hec ē inq̄z illa q̄ pedes dñi lacrimis lauit. capill' terst. ⁊ vnḡēto pūxit. q̄ i tē pore grē solēnē pniam p̄mo fecit q̄ optimaz ptē elegit. q̄ ad pedes sedēs dñi vbū ei9 audiuit. ⁊ dñi caput pūxit. q̄ iuxta crucē in domi passiōe fuit. q̄ vnguēta parās corp9 ei9 vngere voluit. q̄ a monumēto discipul' recedenti b9ñ recessit. cui xp̄s resurgēs p̄mo appāruit. ⁊ apl'oꝝ apl'az fecit

Hꝫ d9 ascēsionē igit̄ dñi. s. āno. xiiij. a passione. cū iudei Stephanū iā diu occidissēt. et ceteros discipl'os a iudea finib9 eiecissēt. diuersaꝝ gentiū discipli sūt regiōes. vbū dñi ibidē semiantes. Erat aūt tūc tp̄is cū apl'is btūs maximin9 vn9 de. lxx. ij. dñi discipul'. cui a btō petro maria magd̄. fuerat cōmēdata. In hac igit̄ dispsiōe beat9 maximin9. maria magd̄. lazar9 frat̄ e9. martha soror ipsius. ⁊ martilla pedisseq̄ martbe. necnō et beat9 cedoni9 q̄ cec9 a natitate extiterat. sz a dño fuerat liberat9. oēs bi īsimul' ⁊ pl'es alij xp̄iani naui ab infidelibus ī positi. ⁊ pelago sine aliq̄ gubnatore expositi. vt oēs. s. simul' submergerent̄. diuīo tāmē nutu marsiliā aduenerūt. Ubi cū nullos q̄ eos hospitio recipe vellēt inuenissent. sub q̄dā porticu q̄ fano gētis illi9 ctre ꝑat morabant̄. Cū aūt beata

ma.mag.vidret ꝓpʒ ad fanū ꝓfluere vt idolī molaret assurgēs vultu placido facie serena ligua dīra.eos ab idolox culta reuocabat. ⁊ xp̄z ꝓstātissīe p̄dicabat.⁊ āmirati sūt vniuꝫ si pre specie pre facundia.pre dulcedine elo; quentie illius. Nec mirum si os qđ tam pia et tam pulcra pedibus saluatoris infixerat oscula ceteris amplius vbi dei spiraret odo rem ¶ Post hoc autē aduenit p̄n; ceps prouincie illius cum vxore sua vt p̄ ba benda pleidolis īmolaret.Cui magdalena xp̄m predicās sacrificia dissuasit.Intea euo lutis aliq̄t diex curricul'apparuit in visu ma gdalena illi matrone dicens.Quare cuz tot diuitijs babūdetis sanctos dei fame ⁊ frigo re mori p̄mittitis.addiditqz minas.nisi ma rito suo persuaderet vt sanctox inopiam ꝫ leuaret.irā dei omnipotētis incurreret Ipsa autē viro suo visionem indicare timuit.Se quenti igitur nocte eidē similia dicens appa ruit.sed adhuc viro suo ℔ indicare neglexit Tertio vo sub itēpeste noctis silētio appru it vtriqz fremēs ⁊ irata vultu igneo ac si to; ta dom⁹ arderet et ait.Bormis ne tyranne mēbrū patis tui satbane cū vipa cōiuge tua. q̄ tibi indicare noluit vba mea.Quiescis ne crucis xp̄i inimice.diuerꝫ ciboꝫ generibus ventris tui refecta ingluuie et sanctos dei fa me et siti p̄mittis pire.Jaces ne ī palacio pā nis inuolutus sericis.⁊ illos desolatos sine bospitio vides et preteris. Non sic inique non sic euades.nec impune feres q̄ tantum eis benefacere distuliſti.Hic locuta est ⁊ ab scessit.Cūqz matrona euigilās suspiraret et tremeret.viro suo eadē de cā suspiranti ait. Bñe mi vidisti ne somniū qđ vidi.Vidi in; quit.et admirari ⁊ pauere nō desino. Quid inde faciem⁹.Cui mulier.Utili⁹ est ei obtē perare q̄z irā dei sui quē predicat incurrere. Quappter ipsos bospitio receperūt.⁊ eis ne cessaria ministrauerūt ¶ Cū aūt q̄dā die maria magdalena p̄dicaret.p̄dictus p̄n ceps dixit ei.Dutas posse defēdere fidē quā predicas.Cui illa.Equidē illā defendere p̄ sto sum vtpote q̄tidianis miraculis ⁊ p̄dica tiōe magistri mei petri qui rome presidet ro boratā.Cui p̄ncepꝫ cū coniuge dixit.Ecce di ctis tuis p oīa obtpare paratiſum⁹.si a deo quem predicas nobis filium impetrabis.p pter boc inquit magdalena non remanebit Tunc beata maria magdalena pro ipsis do minum exorauit vt sibi filiū cōcedere digna retur.Cuius preces dominus exaudiuit.et matrona illa concepit Tunc vir ei⁹ cepit vel le pficisci ad petrū.vt p̄baret si vt maria ma gdalena ꝺ xp̄o predicauerat sic veritas se ba beret.Cui vxor dixit.Quid est domine Du tas ne sine me pficisci.Absit.Te enī receden te recedā.te veniente veniam.te quiescēte q̄ escam.Cui vir ait. Non sic fiet domina.ete nim cum sis grauida.et in mari sint infinita pericula.de facili piclitari posses.Domi igi tur q̄esces et possessionibus nostris curam impendes.Econtra illa instabat.Femineuz nec mutans femina morem.Et cū lacrimis pedibus eius obuoluta qđ petebat tandez obtinuit. Maria ergo humeris eox signuz crucis imposuit.ne eos antiquus bostis in aliquo ītinere impediret. Nauē igit oībus necessarijs copiose onerātes.cetera q̄ babe bant in marie magdalene custodia relīquē tes p̄ficisci ceperūt. Jāqz vnius diei ⁊ noctis cursu consūmato.cepit nimiū mare intume scere.ventus flare.ita vt oēs ⁊ maxime mrō na grauida et debilis.tā seua inundatōe flu ctuum quassati grauissimis angustijs vxge rentur intātum q̄ in eā subito dolor partus irruit et int angustias ventris ⁊ p̄ssuras ipis filiū parturiēs expirauit. Mat⁹ igit puerul⁹ palpitabat.⁊ māmillax maternax q̄rēs sola tia lamētabiles dabat vagit⁹. Procbdolor ⁊ natus est infans viu⁹ et matricida effect⁹ mox eū conuenit cū non sit q̄ vite tribuat alimentū.Quid faciet peregn⁹.cū et vxorez mortuā videat.et puex vagientē q̄rul' voci bus matris māmas appetentē Lamentaba tur plūmū.⁊ dicebat. Heu beu miser q̄d faci es.Filiū habere desideraſti.⁊ matrē cum fi lio perdidiſti. Naute acclamabāt dicentes. Proijciatur in mare ℔ corpus anteq̄z insil' peream⁹ Quādiu enī nobiscū fuerit ℔ qual satio nō cessabit.Et cū corp⁹ apprebēdissent vt illō in mare iactarēt.p̄cite inq̄t peregrin⁹ p̄cite.Et si nec mibi nec mrī p̄cere voluerit⁹

miſereami ſaltē puuli vagiētis. Sinite mo-
dicū et ſuſtiete. ſi forte mulier p̄ dolorē exta
ſi poſita adhuc valeat reſpirare. Et ecce non
procul a naui q̄dā collis apparuit. Quo viſo
veili⁹ eē credidit corp⁹ z puerulū illuc defer-
ri q̄ marinis beluis ad deuorādū dari. Et
vir a nautis p̄ce z p̄cio extorſit vt illic appli-
carēt. Cū q̄ illic p̄ duricia foueā nō potuiſſ
effodere. in ſecretiori pte collis clamide ſup-
poſita corpus collocauit. z puerulū māmiſ
e⁹ apponēs cū lacrimis ait. O maria magda
lena. cur ad p̄ditōnis z miſerie mee cumulū
marſilie ptib⁹ applicuiſti. Cur infelix āmoni
tiōe tua bis iter arripui. Ideniſti ne deū vt mu
lier mea hac de cā cōcipet vt piret. Ecce eni z
cepit. et pariendo mortem ſubijt. Cōceptus
q̄ ē ne⁹ vt peat cū nō ſit q̄ enutrat. Ecce q̄
p̄ce tue obtinui tibi cui oīa mea cōmēdaui.
deoq̄ tuo cōmēdo. Si potēs eſt memor ſit
aīe matris z p̄ce tue miſereat ne peat natus
Tūc clamide ſua corp⁹ cū puero circūqua-
q̄ operuit. z poſtmodū nauē p̄ſcendit. E
Cū q̄ ad petrū veniſſ petr⁹ ei obui⁹ fuit.
Qui viſo ſigno crucis hūeris e⁹ affixo q̄s eſ
ſet. z vñ veniſſet ſciſcitat⁹ eſt. Qui oīa ſibi p
ordinē narrauit. Cui petr⁹. Pax tibi ſiat. bñ
veniſti. z vtili p̄ſilio credidiſti. Nec moleſte
feras ſi mulier tua dormit. ſi puul⁹ cū ea q̄e
ſcit. potēs enī eſt dñs cui vult dona donare.
data auferre. ablata reſtituere. z merorē tuū
in gaudiū cōmutare. Petr⁹ aūt ip̄m biero
ſolimā duxit. z oīa loca in q̄b⁹ xp̄s p̄dicauit.
miracla fecit. locū etiā in q̄ paſſ⁹ eſt. z in q̄ ce
los aſcēdit eidē oñdit. Cū q̄ de fide a petro
diligēt inſtruct⁹. biennij ſpacio ibi ſola
ſo. nauē aſcēdit repatriare curās. Cū igit na
uigarēt dño diſponēte iuxta colleī q̄ corpus
vxoris cuj puero poſitum fuerat puenerūt.
Qui p̄ce et p̄cio eos ad ibi applicādū induxit
Puerul⁹ aut ibidē a beata maria magda
lena incolumis ꝓuat⁹ frequēt ad lit⁹ mariſ
p̄cedebat z ibidē vt pueroꝝ moris eſt cuj la
pillis et glareis ludere ſolit⁹ erat. Et cū appli
cuiſſ vidit puerulū more ſolito in litore ma
riſ cū lapill' ludētē. z q̄d nā eēt admirari non
deſinēs de ſcapha exilijt. Quē videſ pueru-
l⁹ cū nūq̄ tale q̄d vidiſſet expauit z ad ſolita
matris recurrēs vbera occulte ſub clamide
latitabat. Peregr⁹ vo vt manifeſti⁹ vidret
illuc acceſſit. z puerulū pulcerrimuz matris
vbera ſugentē inuenit. Et accipiēs puerait.
O bta ma. magd. q̄z felix eēm q̄z mihi cūcta
ſpera aduenirent. ſi mlier reſpiraret. z me
cum repatriare valeret. Scio equidem ſcio
z procul dubio credo q̄ tu que pueruz vidi-
ſti. et in hac rupe per bienniū pauiſti. potis
matrē ſuam prece tua p̄ſtine reſtituere ſani
tati. Et ꝫ verba mulier reſpirauit et q̄ſi a ſō
no euigilaſſ ait. O magni meriti es bta maria
magdal'. et gl'oſa. q̄ in part⁹ mei p̄ſſuris ob-
ſtetricis ipleſti officiū. z i oīb⁹ nēcitatib⁹ an
cille ſuitiū expleſti. Quo audito pegrinus ad
mirās ait. Viuis ne vxor mea dilecta. Cui il
la. Viuo equidem. Et nunc primo de pegri
natione de qua et tu veniſti venio. Et ſicut
beatus Petrus te bieroſolimā duxit. z om
nia loca in quibus xp̄s paſſus eſt. mortuuſ
z ſepult⁹. z plura alia loca oſtendit. ſic z ego
vna cum beata maria magdalena duce et
comite vobiſcum fui. et ſingula loca conſpe
xi. z conſpecta memorie commēdaui. Et in
cipiens omnia loca z miracula q̄ vir vidrat
adeo plene explicuit vt nec in vno articlo de
uiaret. Tūc pegrin⁹ recepta cōiuge z puero
naui let⁹ p̄ſcēdit. Et paulo p⁹ marſilie porti
bus applicuerūt. Et naui egreſſi inuenerūt
beatā mariā magdalenā cū ſuis diſcipul' p̄
dicātē. Et ei⁹ pedib⁹ cū lacrimis prouoluti.
oīa que eis accidrāt narrauerunt. z a beato
maximino ſacr baptiſma ſuſcepunt. Tūc in
ciuitate marſilie oīa idolor templa deſtruē
tes xp̄i eccleſias ꝓſtruxerunt. z beatū lazarū
in eiuſdē ciuitatis ep̄m vnanimiter elegerūt
Tādem diuīo nutu ad aquēſem ciuitatē ve
nerūt. z ap̄m illū ad fidem xp̄i p̄ multa mira
cula adduxerūt. Ubi etiaz beat⁹ maximin⁹ i
ep̄m ordinat⁹ eſt. F Interea btā ma
ria magdalena ſupne ꝓtēplationis auida.
aſprimā beremuz petijt. et in loco angelicis
manib⁹ prepato p. xxx. annos incognita mā
ſit. In quo q̄dem loco nec aquaruz fluenta.
nec arborū. nec herbarū erāt ſolatia vt ex ꝫ
manifeſtaret q redēptor noſter ipam nō ter
renis refectionibus. ſed tantum celeſtibus

epulis dispoſuerat ſatiare. Qualibet autez die ī ſeptē horis canonicis ab āgelis ī etbera eleuabat. ⁊ celestiū agminū gliosos cōcent⁹ etiā corpalib⁹ auribus audiebat. Uñ diebus singulis bis suauissimis dapib⁹ satiata. ⁊ inde p eosdē angelos ad locū ppriū reuocata corpalib⁹ alimētis nullaten⁹ īdigebat. Sacerdos autē quidā solitariā vitā agere desiderās. ad duodecī stadia loco eidē vicinā sibi cellaz locauit. Die igit quadā dñs pdicti sacerdotis oculos aperuit. ⁊ corporeis oculis cuidēter aspexit q̄liter āgeli ad pdictū locū in q̄ beata maria morabat descēdebāt. ⁊ eaz in etbera subleuabāt. ⁊ p⁹ hore spacium ad eūdē locū cū diuinis laudibus reuocabant Uolēs autē sacerdos tā admirabilis visiōis veritatē agnoscere. creatori suo pcibus se cōmēdās ad pdictuz locū audaci deuotiōe perabat. Cūq; ad vnius iactū lapidis appropinquaret. ceperūt ei⁹ crura resolui. ⁊ timore valido ipius pcordia medullit⁹ anbelare Cūq; retro rediret. ambulādi vsū crura cū pedibus simul pbebāt. Sed si verso tramite ad pdictū locū accedere conaret. toti⁹ eum languor corpis ⁊ bebetudo mentis modis oībus pbibebāt. Intellexit igit vir dei illō pculdubio celeste eē sacramētū. ad q̄d accedere humanū nō poterat experimentū. Inuocato igit saluatoris nomine exclamauit. Adiuro te p dñm vt si homo es vl aliq̄ rōnalis creatura q̄ ī illa spelūca habitas mihi rñdeas. ⁊ tui edisseras veritatez. Cūq; ℟ tertio repetisset beata maria magdalena ei respōdit Accede ppi⁹. ⁊ omniuz q̄ desiderat aia tua scire poteris vitatē. Cūq; ille tremēs vsq; ad medij spacij terminū appropinquasset. ait ad eū. Ministi ex euāgelio de maria illa famosa peccatrice q̄ pedes saluatoris lacbrymis lauit. ⁊ capillis tersit. et suoz delictoruz veniam pmeruit. Cui sacerdos. Demini ⁊ pl⁹ q̄z trigīta ānoz euoluta sūt curricula q̄ ℟ faciū eē sācta credit et cōfitet ecclia. Ego ī quit suz illa q̄ p. xxx. ānoz spaciū oīb⁹ hominibus ignota pmānsi. ⁊ sicut beri cernere tibi pmissū ē. sic singul' die⁹ āglicis manib⁹ ī etbera subleuata. celestiū agminū dulcissimā iubilationē septenis vicib⁹ p singulos dies corporeis auribus audire pmerui. Quia igit a dño mihi reuelatū ē q̄ ex ℟ migratura sum seculo. beatū maximinū adeas. et ei ℟ studeas īmare. ¶ Proxio die resurrectiōis dñice. tpe q̄d matutinuz surgere ꝯsueuit. oratorium sol⁹ īgrediat ⁊ me illic p āgeloz ministeriū iueniet ꝯsistētē. Sacdos aūt vocē ei⁹ velut vocē āgeli audiebat neminē autez videbat. Cōcit⁹ igit beatū maximinuz adijt. ⁊ ei oīa pordinē enarrauit. Sāct⁹ aūt maximin⁹ nimio replet⁹ gaudio. saluatori grās immēsas retulit. Et illa die ac bora vt sibi iussū fuerat oratoriū sol⁹ īgress⁹. vidit beatā mariā magdalenā ī choro stātez ī medio eoz q̄ eā adduxerāt āgeloz. Erat autē spacio duoru cubitoz eleuata a terra stās ī medio āgeloz. et extēsis manib⁹ deū exorās. Cū aūt beat⁹ maximin⁹ ad eā accedere trepidaret. conuersa dixit ad eū Accede huc ppi⁹ ne fugias filiā tuā pat. Approp̄iquāte aūt illo sicī ipsius sbtī maximini legit libris. ita vult⁹ dñe exortinua ⁊ diutina visione āgeloz radiabat vt facili⁹ sol radios q̄z ipi⁹ faciē ītueri q̄s posset Conuocato igit vniuerso clero et sacerdote pdicto. corp⁹ et sanguinez dñi ab epo beata maria magdalena cū multa lachrymarū inundatiōe suscepit. Deinde toto corpusculo ante altaris prostrato crepidinem. sanctissima illa aia migrauit ad dñm. ¶ Post cuius exitū tant⁹ odor suauitatis ibidē remansit. vt p septē dies fere ab ingrediētib⁹ oratorium sentiret. Cui⁹ sanctissimū corp⁹ beatus maximinus diuersis condituz aromatib⁹ honorifice sepeliuit. ⁊ post mortē suam iuxta ipam se sepeliri pcepit. ¶ Egesippus aūt vel ꝑm quosdā libros iosepb⁹ satis cū pdicta bistoria ꝯcordat. Ait enī in q̄dam suo tractatu q̄ maria magdalena post dñi ascensionem p ardore charitatis christi et tedio q̄ babebat nū q̄z boiez videre volebat. Sed postq̄z ad aquēse territoriū venit. ī deserti abijt. et ibi. xxx. annis incognita māsit Ubi vt aut q̄libet die in. vij. horis canonicis ab angelis in aera eleuabatur. Addidit tñ q̄ sacerdos dū ad eaz veniss̄et. reperit eā in cella clausam. Qui ad ei⁹ petitionē vestē sibi porrexit. Quaz induens ad ecclīam secum

uit. Et ibi cōmuniōe pcepta. eleuatis in ora tione manib⁹ iuxta altare in pace quieuit.

¶ Tēporibus autē karoli magni. scilz āno dñi. dcclxix. Girardus dux burgūdie cuz de vxore sua filiū habere non posset. larga ma; nu res suas pauperib⁹ erogabat. z eccleſias multas z mōasteria ꝓstruebat. Cū ergo vi; celiacēse mōasteriū construxisset. misit ipē z abbas ipsi⁹ monasterij monachum quēdā cū decenti comitatu ad aquēsem ciuitatem. vt indesi posset beate marie magdalene reli quias transportaret. Veniens igitur p̄dict⁹ monachus ad p̄dictā ciuitatē cum ipsā fun dit⁹ a paganis destructā reperisset. casu qō dam inuenit sepulcruz. cui⁹ sculptura mar; morea demonstrabat q corpus btē marie magdalene repositū intus erat. In ipso aūt sepulcro bistoria eius miro ope sculpta erat Nocte igitur illud effringens. assūptas reli quias ad bospitiū deportauit. In ipsa autē nocte beata maria magdalena eidem mōa cho apparuit dicens. ne timeret sed ceptum op⁹ pficeret. Redīēs igit cū ad mediā leugā a mōasterio venisset. nullo mō inde reliqas mouere potuerunt. donec veniente abbate cū mōachis cū pcessiōe honorifice sunt rece pte. ¶ Mules quidā q singulis annis ad corpus beate marie magdalene venire ꝓsue uerat. in p̄lio occisus est. Qui duz in feretro a parentibus plorarēt. magdalene pijs q̄re lis opponebant. cur deuotū suū mor sine cō fessione et pnīa pmisisset. Tunc subito q de; functus fuerat. stupentib⁹ cunctis surrexit z sacerdotē ad se vocari p̄cepit. Cūqz deuo; te cōfessus fuisset. z viaticū recepisset ptinus in pace q̄euit ¶ Mauis quedam viris z fe; nimis onerata naufragiū ptulit. Una autē femina cum esset pregnans. et se in mari pe riclitari ꝓspiceret. magdalenā inquantū po terat acclamabat. vouēs q si suis meritis a naufragio euaderet z filiū pareret. ipsuz ei⁹ monasterio condonaret Statimqz femina quedā specie z habitu venerāda ei apparuit que eā p mentū arripiēs piclitātibus alijs i columē ad ripā perduxit. Illa autē postmo dū filiū pepit. z votū suū fidelit adimpleuit.

¶ Aiunt quidam mariā magdalenā spō sam fuisse iobannis euāgeliste. quā duxerat tūc qñ de nuptijs xp̄s eū vocauit. Ex q̄ ipsa indignata q sez spōsū suū sibi abstulerat. abijt z omni voluptati se dedit. Sed quia congru um non erat vt iobannis vocatio damnati onis sibi occasio fieret. dñs ad penitentiam ipsam misericorditer ꝓuertit. Et q̄a a sūma delectatione carnali eā remouit. ido ip̄az sū; ma delectatione spūali. q est in dei amore p; ceteris eā impleuit. Qđ z de iobe q̄dā fatēt q ideo dulcedine sue familiaritatis eū p cete ris decorauit. q̄a a p̄dicta delectatione eum remouit. Hec autem falsa et fruola reputā tur. Quia frat albt⁹ in ꝓbemio sup euāgeli; uz iobis ponit q q̄ sponsa de cuius nuptijs vocat⁹ fuit idē iobes in vginitate pmansit z in societate beate marie virginis matris xp̄i postmodū visa fuit. z tandem fine bono q̄; uit ¶ Vir quidā oculoꝝ lumīe p̄uat⁹. cum ad monasteriū viceliacēse causa visitādi cor pus beate marie magdalene veniret. z suus ei ductor diceret se eccl'iam iā videre. ille ma; gna voce exclamauit. O sancta maria ma; gdalena vtinā aliquando videre merear ec clesiā tuā. Statiqz oculi ei⁹ sūt apti ¶ Qui dā dū pctā sua in q̄dam cedula scrip'sisset. eā sub palla altaris btē marie magdal'. posuit. rogās eā vt sibi indulgentiam impetraret. Qui postmodū cedulam accipiens. pecca; ta sua de ipsa cedula oīno deleta inuenit

¶ Quidā dū ob pecunie exactionem in cō pedib⁹ teneret. mariā magdalenā in sui ad; iutoriū inuocabat Et ecce quadā nocte mu lier q̄dam specioſa sibi apparuit. que vincla frangens et bostiū reserans. sibi vt fugeret i perauit. Qui se absolutuz videns ptin⁹ inde aufugit. ¶ Cleric⁹ q̄dam de flādria stepha nus noīe in tantā scelerū īmanitatez cecide rat q omia exercens flagicia ea que salutis erāt ñ solū ñ facere sz nec audire volebat. In beatā tñ mariā magdal'. deuotionē magnā bñs ei⁹ vigiliā ieunabat z festum colebat. Dum igitur e⁹ tumulū visitasset maria ma gdalena nec ex toto dormienti nec ex toto vi gilanti tanqz mulier formosa lugubres ge rens oculos et duoꝝ angeloruz dextra leua qz sustentata p̄sidio apparuit. eiqz dixit. Cur

queso stephane indigna meis meritis fctã repẽdis.cur labioꝝ meoꝝ ĩstantia nulla cõ pũctione moueris.Exq̃ enĩ deuotionem in me habere cepisti.pte dñm sp instanter exo raui Surge igit̃ ꝛ penite neqz eĩ ego te dsera donec do fueris recõciliat⁹ Ille igit̃ mox ĩ se ifũdit tãtã grãm sẽsit.q̃ sctõ abrenũciãs.religi onẽ ĩtroiuit.ꝛ pfectissime vite fuit In c⁹ mor te visa ẽ maria magdalena iuxta feretrũ cuz angel'a stuisse.ꝛ e⁹ aiaz q̃si colũbã cãdidã cũ laudib⁹ ĩ celũ sustulisse XCI

De sancta Praxede.

Praxedis dicta q̃si viridis.a prasin qđ est viride inde praxedis q̃si prasin virẽs qꝛ viruit ꝛ floruit flore v̄ginitatis.

Praxedis v̄go fuit btẽ potẽtiane so ꝛoꝛ.q̃ fuerunt sorores scti donati ꝛ thimotbei q̃ ab aplis ĩ fide eruditi sũt.Que cũ psecutiõe seuiẽte mltoꝝ xp̃iano rũ corpa sepelissẽt et facultates suas paupi⁹ b⁹ erogassẽt tandẽ ĩ pace q̃euerũt circa ãnos dñi.clxv.sub marco ꝛ antbonio secũdo

De sctõ Apollinari. XCII

Apollinaris dĩa pollẽs ꝛ ares qđẽ v⁹ q̃si pollens v⁹ ub⁹.Uel dꝛ ab appollo qđ int̃ ptaf mirabil'.et naris p quã intelligit discre tio.q̃si mirabil'discretõis vir.vel ab a qđ est sine ꝛ polluo.et ares vtus q̃si vtuosus sine pollutione vicioꝝ.

Apollinaris petri apli discipl's fuit ꝛ ab eo rauẽnã de roma miss⁹ ẽ.vbi vꝛoꝛe tbuni ab eo sanata ip̃az cum viro ꝛ ei⁹ familia baptizauit.Qđ q̃dẽ iudici nũciaf.ꝛ ab eo apollinaris ptin⁹ accersitur. Ductusqz ad tẽplũ iouis vt ibi ĩmolaret.cũ diceret sacerdotib⁹ idoloꝝ auꝝ ꝛ argentum idolis appẽsũ meli⁹ paupib⁹ dari q̃z añ dmo nes sic appẽdi.ptin⁹ capit̃ ꝛ fustib⁹ ces⁹ semiui u⁹ relinq̃tur.Sed a discipul' collect⁹ in do⁹ mo cuiusdã vidue.vij.mẽsib⁹ refouet̃. Inde aũt venit ad cĩatẽ clas ensẽ.vt quẽdã nobilẽ mutũ ibidẽ curaret.Cũ aũt domũ ingrederẽ tur.puella q̃dã ĩmũdus spũm bñs exclama uit dicẽs.Recede bic bue dei.nã faciã te liga tis mãib⁹ ꝛ pedib⁹ de ciuitate extrabi Quaz apollinaris increpãs ptin⁹ demonẽ exire ex ea coegit.Cũ igit̃ sup mutũ nomẽ dñi inuo casset ꝛ curat⁹ fuisset.plusq̃z q̃ngẽti homies credidrũt Idagani aũt eũ fustibus cesũ pbi bẽt ne iesũ noiaret.Ille vo in ẽra iacẽs cla mabat.Quoniã ipe ver⁹ est de⁹.Tũc nudis pedib⁹ sup prunas eũ stare fecerũt.Sed cũ adbuc xp̃m pstãtissime p̃dicaret.extra vrbez eũ piecerũt

Beo ipe duz rufus patri cius rauẽne filiã infirmã hẽt.ꝛ ad eã sanan dã apollinarẽ vocasset.mox vt domuz ingres sus est defũcta est.Cui ruf⁹.Utinã domuz meã nõ introisses.dij enĩ magni irati sunt.ꝛ filiã meã sanare noluerũt.Tu vo q̃d ei fa cere potis.Cui apollinaris.Noli timere.tã tũ mibi iura q̃ si puella surrexerit.eã creato rẽ suũ seq̃ neq̃q̃z pbibeas.Qđ cũ fecisset.fctã oꝛõne puella surrexit.ꝛ nomẽ xp̃i pfitens cũ matre et magna mltitudine baptisma suscepit ꝛ vꝛgo pmãsit.Qđ audiens cesar scripsit ad p̃fectũ p̃toꝛij vt apollinarez aut sacrifica re faceret.aut in exiliũ mitteret. Prefectus igitur eũ sacrificare nolẽtẽ fustib⁹ cedi fecit. ꝛ ieculeo extensũ torq̃ri mãdauit.Ubi dum dñm pstãtissime p̃dicaret.aquã feruẽtẽ ĩ ei⁹ vulnerib⁹ recẽtib⁹ iactari iussit.et sic gui põ dere ferꝛi vinctũ ĩ exilluz mittere voluit.Ui dentes aũt xp̃iani tãtã ipietatez accẽsi aĩo in paganos irruerũt.ꝛ plusq̃z.cc.viros ex ipsis occiderũt.Qđ vidẽs p̃fect⁹ absondit se ꝛ a pollinarẽ ĩ artissimũ carcerẽ trusit. Deinde catenatũ ĩ nauĩ posuit.ꝛ cũ tribus clicis euz sequentib⁹ in exiliũ destinauit.Ubi solũmo do cũ duob⁹ clicis ꝛ duob⁹ militib⁹ piculuz tẽpestatis euadẽs ipsos milites baptizauit. Deinde rauẽnã rediẽs a paganis capit̃.ꝛ ad tẽplũ apollinis ducit̃.C⁹ simlacrũ videꝫ ma ledixit.ꝛ subito corꝛuit.Qđ vidẽtes pontifi ces ip̃z tauro iudici pntauerunt.Qui iudex cũ filiũ suũ cecũ illũiasz credidit.ꝛ ip̃z ãnis q̃ tuoꝛ ĩ suo p̃dio manere fec̃.Post boc cũ põ tifices apud vespasianum eũ accusassent.ius sit vespasian⁹ vt q̃cũq̃z dijs irꝛogaret iniuri am aut sacrificet.aut vrbe priuetur.Nõ enĩ iustũ est vt deos vindicem⁹.sz ipi de ĩmicis

suis se vlcisci poterũt si irascant. Tũc demo/
stenes patricꝰ eũ nolẽtẽ sacrificare cuidã cẽ
turioni iã xpiano tradidit. Cꝰ rogatu pgens
in vicũ lepsoꝝ vt ibidẽ ppter furorẽ gẽtiliuꝫ
latitaret. a paganis insecutꝰ ẽ ꝛ vsqꝫ ad mor
tẽ diutissime cesꝰ. Ubi septẽ dies supuiuens
et discipl'os admonẽs. spũm tradidit. ꝛ ibiõ
a xpianis honorifice sepliꝰ est sb vespasiãoq̃
cepit circa ãnos dñi. lxx. ¶ De ꝫ martyre
sic di. Amb. in pfatiõe Apollinarisdigssimꝰ
pful a pncipe apl'oꝝ petro rauennã mittit ie
su nomẽ incredul'nũciare. Qui duꝫ illic mi
ra vtutũ signa ꝓferret in xpo credẽtibꝰ. seuis
vberũ flagell' sepe ꝓterit. ꝛ senile iã corpus
ab impijs horrẽdis cruciatibꝰ laniatur. Sꝫ
ne de suis vexationibꝰ fideles trepidẽt i vtu
te dñi nri iesu xpi signa aplica pficit. Ꝑdꝰ tor
menta puellã resuscitat mortuã. visum ꝓspi
cuũ cecis reddit. ꝛ muto restaurat loq̃lã. ob
sessam a demonio liberat. ꝓtagionẽ mũdat le
pſi. dissoluta morbo pestifero sanat mẽbra
portẽtũ simlacri sil'cũ tẽplo deiecit. Q digs̃i
mus admiratõne ꝑconij põtifex. q̃ cũ põtifi
cis dignitate aplicã pmeruit accipe ptãtem
Q fortissimꝰ athleta xpi q̃ etatis iã frigescẽte
calore ꝓstanter in penis iesũ xpm mũdi ꝑdi
cat redẽptorẽ.

De sctã Cristina XCIII.

Christia quasi chris
mate vncta. Habuit enĩ balsamuꝫ
boni odoris in conuersatione ꝛ oleũ deuoti
onis in mẽte. ꝛ bñdictõis i ore

Cristina nobilissimis pẽtibꝰ orta. i
tyro italie a prẽ suo i q̃dã turri cuꝫ
xij. pedissq̃s collocata est. deos ar/
gẽteos ꝛ aureos secũ bñs Et cũ pulcerrima
eẽt ꝛ a mltis i ꝓnugũ peteret. pentes eiꝰ nul/
li eã volebãt ꝓcedere. volẽtes vt in dorꝝ cultã
manerꝫ. Ipa ãt a spũsctõ docta idoloꝝ sacri/
ficia abhorrebat. ꝛ incẽsa dijs imolãda in fe/
nestra abscõdebat. Veniẽti ãt patri eiꝰ pedis
seq̃ dixerũt. Filia tua dña nrã dijs nris imo
lare ꝓtẽnit. sꝫ xpianã se eẽ asserit. Ꝑdaꝫ aũt ei
blãdiẽs ad deoꝝ cultaꝫ eã ꝓuocabat. Cui il/
la. Nolime vocare filiã tuã. sꝫ eiꝰ quẽ sacri/
ficiũ laudis decet. Nõ enĩ dijs mortalibꝰ. sꝫ
deo celi sacficiũ offero Cui pat mea filia ne v
ni deo tãtũ sacficiũ offeras. ne tibi alij irascãt
Cui illa. Bñ locutꝰ es nesciẽs vitatẽ. Offero
enĩ sacrificiũ patri ꝛ filio ꝛ spũsctõ. Cui pat
Si tres deos adoras. cur etiã alios nõ ado
ras. Cui illa. Tres illi vna deitas sũt. Ꝑdꝰ ꝫ
cristina patꝛ sui deos ꝓfregit. ꝛ aurũ ꝛ argẽ
tũ pauperibus erogauit. Rediẽs pater vt de/
os adoraret. sed ipos non inueniens ꝛ abã
cillis q̃d de illis cristina fecerit audiens ira/
tus eaꝫ iussit expoliari. et a. xij. viris cedi adõ
vt ipi ministri deficerẽt. Tunc cristina patri
dixit. Sine honore ꝛ pudore ꝛ abominabil'
deo. qui me cedũt deficiũt. pete illis a dijs tu
is virtutem si vales. Tunc catenatam eam
in carcerem mitti iussit. Audiens hoc mat.
vestimenta sua scidit. ꝛ ad carcerem pergẽs
filie pedibus se pstrauit dicẽs. Filia mea cri
stina lumẽ oculoꝝ meoꝝ miserere mei. Cui
illa. Quid me dicis filiam tuã. Nescis quia
nomen dei mei habeo. Cũq̃ nil sibi psuade
re posset. ad virũ redijt. et q̃d sibi rñderit di/
cauit. Tũc pater iussit eam añ tbunal suum
duci. Cui dixit. Sacrifica dijs. sina utẽ mlts
afficieris supplicijs. ꝛ mea filia ñ diceris Cui il
la. Magnã mihi gratiã prestitisti. quia taꝫ
me non vocas filiã dyaboli. Q autẽ de dy
abolo nascit demon est. Tu es pater ipsiꝰ sa
thane. Tũc ille iussit carnes eiꝰ vngul'radi.
ꝛ mẽbra eiꝰ tenera disrũpi. Cristina autẽ de
carnibus suis accipiẽs. in vultũ patris pie
cit dicẽs. Accipe tyranne ꝛ carnẽ a te genitã
comede. Tũc patꝛ sup rotã eã posuit. ꝛ ignẽ
cum oleo suppositi. Sed flãma exiliẽs mil/
le quingentos viros occidit. Ꝑdater autem
eiꝰ omnia hec magicis artibꝰ ascribẽs ipam
itez in carcerem mitti fecit. ꝛ facta nocte ius/
sit pueris suis vt lapidẽ grandẽ ad colluꝫ eiꝰ
ligarent. ꝛ in mare ꝓicerent. Q̃ cum fecis/
sent. protinus angeli eaꝫ assumunt. Christus
autẽ ad eam descẽdit. et eaꝫ in mari baptiza
uit dicẽs. Baptizo te i deo patre meo ꝛ i me
tesu xpo filio eiꝰ. ꝛ in spũsctõ. Et cõmisit eaꝫ
michaeli archãgelo q̃ eã ad trã adduxit Q̃ ꝫ
audiẽs pater frontẽ suam percutiens dixit.
Quibus maleficijs hõ facis. vt in mari male
ficia tua exerceas. Cui illa. Stulte et infe/

De sancto Jacobo apostolo maiori.

lix a xpo bāc accepi grām. Tūc in carcerē eā misit. iubens vt in crastino debeat decollari B Ipa āt nocte pat̄ lus mortuus ē inuētus Huic q̄dā iudex iniqus successit noīe eli, q̄ cunā ferreā succēsā cū oleo resina ⁊ pice pari fecit. ⁊ cristinā ibidē iactari cunāq; a viris q̄ tuor agitari, vt citi⁹ ꝑsumeret. Tūc cristina deū laudauit. q̄ eā nup renatā; denuo vole bat vt infātulā in cunabilis agitari Tunc iu dex iratus fecit radi caput ei⁹. ⁊ nudā p ciuita tē vsq; ad apollinē duci. Ubi idolo ipauit. ⁊ corruēs in puluerē est redactū. Qđ audiēs iudex expauit. ⁊ spūm tradidit. Huic succes sit iulian⁹ q̄ fornacē succēdi fecit ⁊ cristinā in t⁹ iactari. Ubi p q̄nq; dies cū angelis cātās ⁊ deābulās illesa pmānsit. Qđ audiēs iulia⁹ ⁊ magicis artib⁹ ꝑ ascribens duas aspides duas vipas. duosq; colubros ad eā dimitti fecit. sed ꝓpētes ei⁹ pedes lingūt. aspides nil nocētes ad vba pēdēt. colubri collo se volue tes sudorē lingūt. Julia⁹ āt incātatori dixit. Nūq̄d ⁊ tu mag⁹ es. irrita bestias. Qđ cū; faceret ꝓpētes i eū ipetū fecerūt. ⁊ eū ꝓtinus occiderūt. Tūc ꝓpētib⁹ ipauit cristina. ⁊ ad deꝓtū locū ire fecit. ⁊ mortuū hoīem suscita uit. Tūc iulian⁹ māmillas ei⁹ pcidi manda uit. de q̄b⁹ lac p sanḡne fluxit. Deinde līguā eius pcidi fecit. Cristina vo neq̄q; loq̄lam amittēs. pcisurā lingue accipiēs. in faciē Ju liani piecit ⁊ oculū ei⁹ inde percutiens eū ex cecauit. Iratusq; iulian⁹ duas sagittas cir ca cor eius ⁊ vnā in latus ei⁹ dimisit. Et illa pcussa spiritum deo tradidit circa ānos do mini. cclxxxvij. sub dyocleciano. Requiescit aūt corp⁹ ei⁹ in q̄dā castro q̄ dr bulsenū voca tur int̄ vrbē veterē ⁊ vitbiū sito. Tirus enim que iuxta castrū illd erat fū dit⁹ est euersa

XCIIII.

De sctō Jacobo ap̄lo maiori.

Jacob⁹ iste aposto l⁹ dict⁹ est iacob⁹ zebedei. iacob⁹ fra ter ioȝis. boanerges. i. fili⁹ tonitrui. ⁊ iacob⁹ maior. Dicit̄ enim iacob⁹ zebedei. s. filius nō tantum carne. sed etiam nominis interpreta tione. Zebedeus interpretatur donans siue donatus. ⁊ beatus iacobus seipsum xpo do nauit p mortis martyriū. ⁊ a deo nob donatus est in spūalē prōnū. dr aūt iacob⁹ frater ioȝis. q; fuit ei⁹ frat̄ nō tātū carne. sed etiam mor; sil̄itudine. Ambo enī fuerūt eiusd̄ zeli. eiusd̄ studij. eiusd̄ voti. Eiusdē zeli. ad dīm vlciscendū. Cū ei samaritani xpm nō recipe; rēt. iacob⁹ ⁊ ioȝes dixerūt. Uis dicim⁹ de; scēdat ign̄s de celo ⁊ ꝓsumat illos. Et eiusdē; studij ad discēdū. Undisti ꝑcipue fuerūt q̄ xpm d̄ die iudicij ⁊ alijs vēturis interrogauert Eiusdē voti ad obtinendū. q̄a sessionē ad de xterā et ministrā xpi ābo habere voluerūt. dr fili⁹ tonitrui ratione sonore predicationis. q̄a malos terrebat. pigros excitabat omnes sua altitudine in ammirationē cōuertebat. Unde d. Beda de ioȝe q̄ tā alte intonuit vt h aliquātulū alti⁹ intonuisset totus mund⁹ eū capere nō potuisset Dicit̄ iacobus maior si cut alter minor ꝓpter ꝓximo rōe vocationis q̄nti am ꝓus vocat⁹ est a xpo. Secūdo rōe fami liaritatis. q̄ntā maiorē familiaritatem videt xps habuisse cum isto q̄; cum illo. sicut patz q̄a ipm ad secreta sua admittebat. sicut fuit ad puelle resuscitationē. et ad glorioſā trāsfi gurationē Tertio rōne passionis. q̄a ꝑm⁹ in ter ceteros ap̄los passus est. Sicut ergo dici tur maior alio ex eo q̄ ꝑ⁹ vocat⁹ est ad ap̄la; tus grām ita ꝑt dici maior ex eo q̄ ꝑ⁹ voca; tus est ad eēnitatis gl̄am.

Jacob⁹ ap̄s fili⁹ zebedei p⁹ ascēsio; nē dñi dū p iudeā. ⁊ samariā predi caret. in hispaniā tādē iuit. vt ibi v; bū dñi semiaret. Sed dū ibi se ꝓficere nil vi deret. ⁊ solūmō ibidē ix. discip̄los acq̄siuisset duos ex illis causa predicandi reliquit ⁊ alios septē secū assumens iterū in iudeā redijt. Magister autem ioȝes beleth dicit q̄ tātū vnū ibi conuertit. Cū ergo in iudea vbū dñi predicaret. mag⁹ q̄dā noīe hermogenes cū pharisеis discipulū suū nomine philetū ad iacobū misit. vt ipm philetus corā iudeis ꝓ; uinceret q̄ sua p̄dicatio falsa esset. Sed cum ap̄s corā oib⁹ rōnabilit eū ꝓuicisset. ⁊ mlta corā eo miracula fecisset. rediit philet⁹ ad ber mogenē docinam iacobi approbans ⁊ mira cula recitans. ac ei⁹ discipulū se velle fieri cō testās vt ipse similit̄ efficeret discipulus per

De sancto Jacobo apl'o maiori.

suadēs. Tūc hermogenes irat⁹ arte sua ma
gica ita eū īmobilē fec̄. vt se nullaten⁹ moue
re posset di. Vidbī⁹ si iacob⁹ tu⁹ te soluat. qđ
cū phīlet⁹ iacobo p puer suū nūcias3. misit
ad eū sudariū suū di. Accipiat sudariū ⁊ di
cat. Bñs erigit elisos ipe soluit cōpeditos.
Statiq3 vt đ sudario tact⁹ est solut⁹ a vicul'
magicis artib⁹ hermogeis īsultauit. ⁊ ad ia
cobū ꝓpauit. Irat⁹ hermog̃. demōes aduo
cauit. p̄cipiēs vt ipm iacobū victū cū phile⁹
to adducāt. vt đ ipis se vidicz. ne discipli e⁹ de
ceto sibi audiāt taliē īsultare. vēiētes ātđ mo
nes ad iac. in aere vlulare cepūt di. Jac. apl'e
đi miſere nob. q⁹ añq3 tēp⁹ nrū3 aduenit iā ar
dem⁹. Quib⁹ iaco. ait. Ut qđ veīstis ad me
Qui dixerūt. Hermog̃. misit nos vt te ⁊ phi
letū ad ipm ducerem⁹ Bz mox vt ad te veī⁹
āgel⁹ dei nos catheis igneis religauit ⁊ plī⁹
mū cruciauit. Quib⁹ iaco. exoluat vos āge⁹
lus dñi. ⁊ ad ipm redite ⁊ eū ad me victū ad
ducite sz illesuz. Qui cū abissent apprebēden⁹
tes hermog̃. man⁹ ei a tergo ligauerūt. ⁊ ipz
sic vinctū ad iacobuz adduxerūt di. Misisti
nos vbi incēsi sum⁹ ⁊ g̃uiē cruciati. Dixeriq3
demōes ad iaco. Ba nob ī eū ptātē. vt possi⁹
tuas iniurias ⁊ nrā icēdia vidicare. Quib⁹
ait iacob⁹ Ecce phīlet⁹ añ vos ē cur eū nō te
netis. Cui illi Nos ñ possū⁹ nec formicā q̃ in
cubicl'o tuo ē manu ꝓtingere. Dixitq3 iaco⁹
b⁹ ad phīletū. vt bona p mal'm qđ xp̄s nos
docuit reddā⁹. hermo. te ligauit tu eū solue
Solut⁹ hermogenes ꝓfusus stetit. ⁊ iacob⁹
apl's ei dixit. Vade liber quocūq3 volueris.
Non enī discipline nostre est vt inuitus alt
q̃s ꝙuertat. Dixitq3 ei hermogenes. Ego no
ui iras demonū. nisi mihi aliq̃d dederis qđ
mecū habeā occidēt me. Cui iacob⁹ baculū
suū dedit. Ille autem prexit. ⁊ oēs libros ar⁹
tis sue magice ad apl'um cremandos attu⁹
lit. Jacobus autē ne forte odor incēdij vexa⁹
ret incautos. eos ī mari pisci fecit Proiectis
ergo libris. ad apl'm redijt. ⁊ plantas eius te
nēs dixit. Miarū liberator accipe penitētem
quē inuidentē ⁊ detrabētē actenus sustinui
sti. Cepit igit in dei timore pfectus eē. adeo
vt vtutes plurime p eū fierēt. Vidētes autē
iudei hermogenē ꝙuersū. zelo cōmoti iaco⁹
bū adierūt ⁊ cur iesum crucifixū predicaret
increpauerūt. Ille vo cū eis p scpturas ad⁹
uentū xp̄i ⁊ passionem euidenter probasset.
plurimi crediderunt. Abiatbar vo
pōtifex anni illius seditionē in populo exci⁹
tauit ⁊ misso fune in collo apl'i ipm ad bero
dē a g̃ppā adduci fecit. Cui q3 iussu eius ad de
collandū duceret. qđā paralitic⁹ in via iacēs
ad eū clamauit. vt sibi sanitatē cōferret. Cui
iacob⁹ ait. In noīe iesu xp̄i. pro cui⁹ fide dus
co. ad decollandū. exurge san⁹ ⁊ bñdic crea
torem tuū. Et statī sanat⁹ surrexit. ⁊ dñm be
nedixit. Scriba autez qui funez in collo suo
miserat ⁊ trabebat noīe iosias boc vidēs ad
pedes eius se iecit. et veniā petēs se xp̄ianū
fieri postulauit. Qđ vidēs abiatbar eū tene
ri fecit sibiq3 dixit. Nisi nomē xp̄i maledixe⁹
ris cum ipo iacobo decollaberis. Cui iosias
Maledict⁹ tu ⁊ maledicti oēs dies tui. Ho⁹
men autē dñi iesu xp̄i sit benedictum in scl'a.
Tunc abiatbar os eius pugnis cedi iussit. ⁊
missa de eo legatione ad berodem impetra
uit vt cū iacobo decollaretur. Cū autez am
bo decollari deberent. iacobus a speculatore
lagenā aque petijt. ⁊ ibidē iosiam p̄tin⁹ ba
ptizauit. ⁊ statī capitis obtrūcatione vterq3
martyriū ꝓsūmauit Decollatus est
autē beat⁹ iacob⁹. viij. kl'. apl'. in annūciatōe
dñica ⁊. viij. kl'. augusti cōpostellā translat⁹
est. ⁊. iij. kl'. ianuarij sepult⁹. qa sepulcri eius
fabrica fuit ab augusto vsq3 ad ianuarium
protelata. Statuit igitur ecclia vt festū ei⁹.
viij. kl'. augusti in tēpore sc3 magis congruo
deberet vniuersalit celebrari. Decollato aūt
iacobo vt iobes beleth ait. qui bāc trāslatio
nem diligenter exequit. discipuli eius corp⁹
nocte timore iudeox rapientes naui illō im
posuerunt ⁊ sepulturā diuine prouidētie cō
mittētes. nauum sine regimine conscēderūt
⁊ angelo domini duce in galiciā ī regno lu
pe applicauerūt. Erat enī in hispania regia
quedā sic dicta noīe ⁊ merito vite. Beponē
tes igit corp⁹ de naui sup q̃ndā magnū lapi
dē illō đposuerūt. Qui lapis mox vt cera co⁹
pori cessit et in sarcofagum corpori se mira
bilit coaptauit. Ingrediētes igitur discipu
li ad lupā dixerūt. Bñs iesus xp̄s mittit ad te

De sancto Jacobo apostolo maiori

corp⁹ discipuli sui vt quē noluisti suscipe vi
uū. suscipias defūctū. Et narrantes ei mira
culū ꝗliter illō sine regimīe illuc aduenisset.
locū ad ei⁹ sepulturā cōgruuz petierūt. Qō
dū regina audisset. vt dic idē Jobes beleth.
eos in dolo ad quēdā virū crudelissimū. vel
ꝑm alios ad regē bispanie destinauit. vt ei⁹
sup ꝶ cōsēsū brēnt. Qui eos cepit et ī carcerē
recluſit. Cū aūt ille discūberet. āgel⁹ dñi car
cerē aperuit. z eos libere abire pmisit Qō cū
ille cognouisset. velocit p⁹ eos milites q eos
caperēt destīauit. Cū aūt milites illi pontez
trāsirēt. fracto pōte oēs in flumīe sūt submer
si. Qō ille audiēs. pnīa duct⁹ sibi z suis metu
ens misit p⁹ illos rogās vt ad se redirēt. z q̄c
q̄d vellēt ad libitū impetrarēt. Illi aūt redie
rūt. z ꝑtim ciuitatis ad fidē dñi ꝙuerterunt
Qō lupa audiēs vebemēter doluit. z redeū
tibus ad se discipul'. z assensū reg̃ aperiētib⁹
illa rñdit. Accipite boues q̄s habeo ī tali lo
co vel mōte. z plaustrū iūgite. ac corp⁹ domi
ni vr̄i deferte. z locū sicut volueritis edificate
Hec aūt lupina cogitatiōe dicebat Sciebat
enī boues tauros eē indomitos z siluestres
z ideo putauit q̄ nō possent iūgi nec aꝑplica
ri. vel si iūgerent huc illucq̄ discurrerēt. z sic
curruū dissiparēt. et corp⁹ deijcerēt. z ipos ne
carēt. Sed nō est sapia ꝙ deū. Illi aūt doluz
ei⁹ nō cogitātes mōtē ascēdūt. z draconem
quēdā spirātem et ī eos irruētem cruce op
posita per mediuz vētrem scidūt. Facto etiā
signo crucis super tauros. velut agni subito
māsuescūt. z eos iūgētes corp⁹ scī iacobi cū
lapide sup quē positū fuerat ī curru posuerūt
Boues aūt sine alic⁹ regimīe corp⁹ in medi
uz palaciū lupe ꝺtulerūt. Qō illa audiens z
stupēs credidit. z xp̄iana effecta oīa q̄ petie
rūt tribuit. z palaciū in ecclīam sctō iacobo
dedicās mag̃fice ip̄am dotauit. z ī boīs opi
bus vitā finiuit ¶ Vir q̄dā noīe bernardus
de ep̄atu mutinen̄. vt ait calixt⁹ papa. duz ca
ptus et catenatus in ꝑfūdo turris posit⁹ eēt
z semp beatū iacobū inuocaret. aꝑparuit ei
sctūs iacob⁹ dicēs. Veni seq̃re me in galiciā
Et ꝓfractis catenis cū disparuissz. ille vīcul'
ad collū suspēs ad sūmitatē tris ꝓscēdit. z in
de sine aliq̄ lesione vnicū saltū fecit. cū tamē
turris. lx. cubitoz altitudinē possīderet.

¶ Quidā vt ait Beda. cū enorme peccatū
plurimū cōmisisset. z ep̄s ꝓfitentē absoluere
timuisset. boīem illū cū cedula in qua illud
peccatū scr̄ptū erat ad sanctū iacobum misit
Cū ergo in festo eiusdē cedulā sup altare po
suisset. z sctūm iacobū vt illō peccatū deleret
suis meritis exoraret cedulaz postmodum
aperuit. z penit⁹ deletū inueniens deo z sctō
iacobo grās reddidit z factū oībus publica
uit ¶ Trigīta viri de lotoringia. vt ait vōt⁹
bisūtin⁹ circa annū dñi. M̄. lxx. ad sctūm ia
cobū ꝑperantes oēs vno excepto fidem sibi
mutui ꝺuitij pmiserūt. Un⁹ igitur illoz ifir
mat⁹. xv. dieb⁹ a socijs expectat. sed tandez a
cūctis relinq̄t. z a solo illo q̄ fidē nō pmīsat
ad pedē mōtis sctī michael' custodit. sz adue
sperascēte die morit. Viuus aūt ꝑp̄ illi⁹ lo
ci solitudinē z ꝺfūcti pñtiam z iminētez no
ctis caliginē z gētis barbare feritatē valde ti
muit. Sz statī beat⁹ iacob⁹ in specie eq̄tis si
bi aꝑparēs z eū ꝓsolās ait. Trade mihi bunc
mortuū. z tu ascēde p⁹ me sup equū. Sicqz
illa nocte añ solis ortū dietas. xv. pagētes ad
mōtem gaudij q̄ est dimidia leuga circa san
ctū iacobū puenerūt. ibiqz sctūs iacobus v
trūqz deposuit. precipiēs vt canonicos sācti
iacobi ad sepeliendū pegnū mortuū ꝙuoca
ret. z suis socijs diceret. q ꝑpter fidē fractaz
eoz pegnatio nil valeret. Qui iussa comple
uit. z stupētib⁹ socijs de eius itinere ea que
sanctus iacobus dixerat intimauit. Ē

¶ Theutonic⁹ q̄dā vt ait calixt⁹ papa. cū fi
lio suo circa annū dñi. M̄. xx. ad sctūm iaco
buz pgēs. z in vrbe tholosa grā hospitādi di
uertens. ab hospite inebat'. z ab eo in malba
argēte⁹ cipb⁹ absc̄ōdit'. Mane igit' exeuntes
q̄si latrones insequēs reuocauit. z q̄ cipbuz
argēteū furati fuerīt eisdē obiecit. Cui cum
dicerēt q̄ punire eos facerz si ap̄d eos cipbū
inuenire posset. et cū apta malba inuēt⁹ fuis
set. ꝑtin⁹ ad iudicē rapiunt'. Bona ergo sētē
tia omnia q̄ habebāt hospiti tradunt'. z vn⁹
eoz ad suspendiū iudicat'. Sz cū pater pro
filio. et fili⁹ ꝑ patre mori vellet. tandē fili⁹ su
spendit'. z pat' ad sctūm iacobuz merēs pgre
dit'. Igit' p⁹ .xxxvj. dies rediēs z ad corp⁹ filij

diuertens.sup eū lamētables voces ꝓmebat Et ecce fili⁹ suspēs⁹ ꝓsolari cepit ipm d.Bul cissime pat̄ ne fleueris.q̄ nunq̄z mibi sic bñ fuit.q̄niā bucusq̄z sctūs iacob⁹ me sustentat ⁊ celesti dulcedine refocillat Dō pat̄ audiēs ad vrbē cucurrit.⁊ veniētes ꝓpli filiū pegni ī columē ꝺposuerūt.⁊ hospitē suspēderunt.

¶Refert bugo ꝺ sctō victore q̄ cuidā pegno ad sctūm iacobū pgēti dyabol⁹ in spē scti iacobi apparuit.⁊ ꝺ miseria pñtis vite plura cōmemorās felicē se eē si ob bonorem suum se necaret asseruit Qui mox gladiū arripuit ⁊ ptin⁹ seipz occidit.Et cū ille in c⁹ domo bo pitat⁹ fuerat suspect⁹ haberet.⁊ mori plīmū formidaret.ꝓtinuo q̄ mortu⁹ fuerat reuixit. asserēs q̄ ꝺū demō q̄ mortē suaserat ad sup plicia ipm duxiss.beat⁹ iacob⁹ mox occur rit et ereptū ad tbronū iudicis deduxit.⁊ ac cusantibus demonib⁹ vt vite restitueret ob tinuit ¶Quidā iuuenis ꝺ terrritorio lugdu neñ.vt narrat bug̃ abbas cluniacen̄.qui ad sctūm iacobū frequēter cū deuotōe mag̃ re solebat.q̄ꝺā vice ꝺū illuc tēdere vellet.nocte illa in fornicationē lapsus⁹ est ¶Ꝺpergēti igit̄ no cte q̄ꝺaz dyabol⁹ in spē scti iacobi appuit di. ¶Mosti q̄ sū ¶Negāti illi dixit dyabol⁹ Ego sū iacobus apl's quē singul'annis visitare con sueuisti.Scias q̄ multū ꝺ deuotōe tua gau debā.sed nup de domo tua egrediens in for nicationē incidisti.⁊ nō ꝓfessus ad me acce dere ꝓsūpsisti.quasi tua pegnatio deo ⁊ mi bi placere possit.¶Non sic expedit.sz quicūq̄z ad me pegnando venire desiderat.ꝑus pctā sua p confessionē debz pādere ⁊ p⁹ pegnādo eadē cōmissa punire. Et bis dictis demon euanuit.Tūc iuuenis anxiat⁹.domū suā re dire.⁊ peccata sua ꝓfiteri.ꝺinde iter reincipe disponebat.Et ecce diabol⁹ apparēs itez̄ ū in specie apli ℔ oīno dissuasit.asserēs q̄ pecca tū illud nullo mō sibi remitteret.nisi penit⁹ genitalia sibi mēbra secaret.beatior aūt forz si se vellz occiꝺre.⁊ p e⁹ noīe martyr eē.Iuue nis igit̄ nocte socijs dormientib⁹ gladiū acci piens genitalia sibi p̄cidit.Deinde eodē cul tro se p vētrē trāsfixit.Expgefacti socij ℔ vidē tes.et plīmū formidātes.ꝓtin⁹ aufugerunt. ne suspecti de homicidio haberētur. Ueruz cū fouea ei pararet.q̄ fuerat defūct⁹ reuixit. et cūctis fugientib⁹ ⁊ stupēntib⁹ q̄ sibi accide rāt enarrauit dicēs.Cū me ad suggestionē demonis occidisse.ꝺmones me capiētes ꝑ sus romā deducebāt.Et ecce p⁹ nos btūs ia cobus ꝓtin⁹ cucurrit.⁊ demones de fallacia plīmū increpauit.Cūq̄z a diuice diuti⁹ disce ptarēt.cogēte btō iacobo ad q̄ꝺā pratū ve nim⁹.vbiꝰgo btā cū multis sctis colloquēs resiꝺebat.Cui cū btūs iacob⁹ p me ꝙquest⁹ fuisset.illa plīmū demones increpauit.⁊ me vite restitui precepit.Beat⁹ igit̄ iacob⁹ me suscipiēs vite reꝺꝺidit vt videtis.¶Ꝺ⁹ ꝺidu um ergo solis in illo cicatricib⁹ remanētib⁹ iter arripuit.⁊ inuētis socijs oīa p ordinem enarrauit. ¶Franc⁹ q̄ꝺā vt ait calixtus papa circa annū dñi.m.c.cū vxore et filijs ad sctūm iacobū ibat.tū volēs mortalitatē que erat in frācia fugere.tū sctūm iacobū cupiēs visitare.Qui cū ad vrbē pāpilonaz veniss̄et vxor ei⁹ ibidem obijt.⁊ hospes totā illi⁹ pecu niā sibi cū iumento quo vehebant pueri v surpauit.ille aūt desolatus incedens.puros quosdam in humeris portauit.quosdaz ad manū trahebat Cui vir cū asino cōpassione cōmotus occurrēs.sibi asinum cōmodauit vt super illum pueri veherentur.Qui cū ad sctūm iacobum pueniss̄et eidē vigilāti ⁊ orā ti sctūs iacobus apparuit.⁊ an se cognoscerz requisiuit..Cui negāti ait.Ego sum iacob⁹ apl's.q̄ tibi meū asinū cōmodaui.⁊ iteruz ac cōmodo reuertenti.Sz scito p̄noscēs q̄ hos spes tu⁹ de solario corruēs morieꝝ.⁊ omnia que tibi abstulerat rehabebō.Que cū oīa cō tigissent.ille domū let⁹ redijt ⁊ pueris de asi no depositis asin⁹ statim disparuit ¶Qui dam mercator a q̄ꝺā tyrāno iniuste spolia t⁹ in custodia tenebat.q̄ deuote sctūm iaco bū in sui auxiliū inuocabat.Cui sctūs iaco. vigilantib⁹ custodib⁹ apparuit.⁊ vsqz ad tur ris sūmitatē ipm ꝓduxit Statiqz turris ad o se inclinauit q̄ ipi⁹ sūmitas terre equal'fuit. de qua sine saltu descendens solutus recessit Quē custodes insequentes licet iuxta eū p gerent.tamē ipm viꝺre nō poterāt. ¶Duz tres milites vt ait vbertus bisūtinus lugdu neñ.dyoc.ad sctūz iaco.pgerent.vn⁹ eoz a q̄

bam mulierc̃la rogatus ſacculũ ip̃i⁹ amo-
re ſancti iacobi ſup equũ ſuũ portabat. Be
inde quendã infirmũ in via deficientem iue
niens. ip̃m ſup equum poſuit. et infirmi bur
donem cum ſacculo mlieris accipiẽs equũ
pariter ſequebaꝫ. Sed feruore ſolis et labo
re itineris fractus cũ galiciaꝫ aduenisſet ifir
mitate grauiſſima laborauit. Cũqꝫa ſocijs
de ſalute aĩe rogaretur. ille trib⁹ dieb⁹ exinit
mutus. ſed q̃rto die ſocijs ei⁹ mortẽ expectã
tibus ḡuiter ſuſpirãs ait. Grãs deo ⁊ ſcto ia
cobo. qꝛ ei⁹ ſũ meritis liberat⁹. Cum enĩ qꝺ
monebatis facere vellẽ. demones ad me ve-
nerũt me tã grauit̃ ꝓſtringẽtes. vt nihil qꝺ
ad ſalutẽ aĩe ꝓtineret aliquaten⁹ loq̃ poſſem
Vos q̃ꝑe audiebã. ſed ꝓſus rñdere nõ po
terã. Huc autẽ ſanct⁹ iacob⁹ huc intrauit. fe
rens in ſiniſtra manu ſacculũ mulieris ĩ de
xtera baculũ paupis. q̃s in via adiuueram.
ita vt burdonez ꝓ lãcea ⁊ ſacculũ ꝓ ſcuto ba
beret. et demones q̃ſi urat⁹ aggr̃ẽs eleua-
to baculo terruit. ⁊ in fugã ꝓuertit. Huc er-
go ecce beati iacobi gratia me liberauit. ⁊ lo
quelã reſtituit. Vocate ergo ſacerdotez ad
me. qꝛ diu in hac vita eẽ non poſſum. Et con
uerſus vni eoꝝ dixit Amice noli amodo do
mino tuo militare. qꝛ veraciter ẽ damnatuſ
⁊ mala morte in ꝓximo moritur⁹. Sepulto
autem ſocio cũ ille dño ſuo ℔ diriſſz. ille pro
nihilo hoc ducenſ. et ſe emẽdare ꝓtẽnens. p⁹
modicũ lãcea in bello ꝓfoſſus interiit. ¶

¶ Cũ cuidã viro de vizilaco vt ait calixtus
papa ad ſctũm iacobũ ꝓperanti pecunia de
feciſſet. ⁊ ille mendicare erubeſceret. ſub q̃dã
reqeſcens arbore ſomniabat. q̃ ſanct⁹ iaco-
bus eũ paſcebat. Euigilans igit̃ ſubcinerici
um panẽ ad caput reperit. de q̃ q̃ndecim di
ebus vixit. quouſqꝫ ad ꝓp̃a remeauit. Sigu
lis enĩ diebus ſufficient̃ bis de eo comedenſ
ſequẽti die ip̃um in ſacculo integrũ inuenie
bat. ¶ Refert calixt⁹ papa q̃ ciuis q̃dã bar
chinone vibis. circa annũ dñi. M̃. c. ad ſan-
ctum iacobũ venies ℔ ſolũ poſtulaſſe dr. ne
deinceps ab aliq̃bus boſtibus capet̃. Redi
ens igit̃ ꝓ ſiciliã in maria ſarracenis capitur
⁊ pluries ab eis ꝓ nũdinas vendit̃. ſed tamẽ
ſemꝑ catene q̃bus ligat⁹ fuerat ſoluebãtur.

Cũ autem iam. xiij. vicib⁹ venditus fuiſſet. ⁊
duplicibus catbenis aſtrict⁹ eẽt. ⁊ ille btũm
iacobũ inuocaret. ſanct⁹ iacobus eidẽ aꝑpa-
ruit dicens. Quoniã in ecclia mea ꝓſiſtens
poſtpoſita ſalute aĩe. libationem tantũ cor
poris poſtulaſti. ideo in ꝯ pericula incidiſti
Sed qꝛ dñs miſericors eſt. miſit me vt te re
dimã. Statiqꝫ ruptis catbenis. ꝑ terras et
caſtellas ſarracenoꝝ ptẽ quãdã catene in te
ſtimoniũ b⁹ miraculi ferẽs ad terrã ſuã cun
ctis vidẽtib⁹ et ſtupẽtib⁹ rediit. Cũ enĩ eum
aliq̃s capere volebat. viſa catena terru⁹ ꝑtin⁹
fugiebat. Sed cũ leones alieqꝫ fere in eum ꝑ
debra gradientem vellent inſurgere. mox vi
ſa catena ꝓcurrebañt terrore nimio. ⁊ ĩ fugaꝫ
ꝑtinus vrtebañt ¶ Anno dñi. M̃. cc̃xxviij
in vigilia ſcĩ iacobi in q̃dam caſtro qꝺ dici
tur ꝓratũ int̃ florẽtiã et piſtoriũ ſito. iuuenis
q̃dam ruſtica quadã ſimplicitate deceptus
in ſegetes tutoris ſui ignẽ aꝑpoſuit. eo q⁹ be
reditatẽ ſuam ſibi vſurpare volebat. Tent⁹
igitur et ꝓfeſſus. ad caudã equi trabendus
incendio adiudicatus eſt. Qui peccatũ con
fitens ⁊ ſancto iacobo ſe deuouens. cum ſu
per terram petroſam in ſola camiſia diuti⁹
tractus fuiſſet. nec in corpore nec in camiſia
ſenſit aliquã leſionem. Tandẽ ad paſtũ liga-
tur. lingna vndecũqꝫ ꝓgerũt̃. igne ſuppoſito
lingna et vincula cõburunt̃. ſed ipſo ſẽp bea-
tũ iacobũ inuocãte. nec in camiſia nec ĩ cor
pore aliq̃ leſio repert̃ Quẽ dũ ĩ ignem vellẽt
iterato iactare a ꝑſono eripit̃. et de⁹ ĩ aꝑſono ſuo
magnifice collaudatur.

XCV A

De ſancto Chriſtofero

Chriſtofer⁹ ante ba
ptiſmũ dicebat̃ repb⁹. ſꝫ poſt mod
chriſtoferus dict⁹ eſt q̃ſi xp̃m ferẽs ex eo. ſcꝫ
q⁹ xp̃um q̃tuor modis portauit. ſ. ĩ bũ eris ꝑ
traductiõꝫ. ĩ corpe ꝑ maceratiõꝫ. ĩ mẽte ꝑ de
uotiõez. ĩ ore ꝑ cõfeſſiõem ſiue predicatiõez

B

Chriſtofer⁹ genere chananeus ꝓce-
riſſime ſtature vultuqꝫ terribil̃ erat
⁊. xij. cubitos ĩ lõgitudie poſſidebat
Qui vt ĩ quibuſdam geſtis ſuis legit̃ cũ ſta

ret cū q̄dam rege chananeor. venit sibi ī mē
tem vt maiorem principem qui in mūdo es-
set quereret. et ad eūdē secū morat̄ accedō
ret. Venit igitur ad quēdam maximū regē
de q̄ generalis fama habebatur q̄ maiorem
mūd⁹ p̄ncipem nō haberet. Quez rex vidēs
libēter recepit. et in sua curia manere fecit. q̄
dam aūt viceioculator q̄dam cantionez co-
ram rege cantabat. in q̄ frequenter diabolū
noiabat. Rex autem cuz fidem xp̄i brēt. qñ
cūqz diabolū noiari audiebat p̄tin⁹ in faciē
suā crucis sīgculuz imp̄mebat. Qd̄ videns
christofer⁹ p̄limū admirabat cur ℞ rex age-
ret. et q̄dnam hmōi signū sibi vellet. Cū autē
de hac re regē introgaret. et ille ℞ sibi mani-
festare nollet. rñdit christofer⁹. Nisi ℞ mihi
dixeris tecū vlteri⁹ nō manebo. Quappter
coact⁹ rex dixit ei. Qñcūqz diabolū nomina
ri audio. ℞ signo me munio. timēs ne in me
potestatez accipiat mihiqz noceat. Cui chri
stofer⁹. Si diabolū ne tibi noceat metuis.
ergo ille maior z potētior te eē cōuincit. quē
tu intātū formidare p̄baris. Frustatus igit̄
sum spe mea. putās q̄ maiorē z potētiorem
mūdi dñm inuenisse. Sed iā nūc valeas. qa
ip̄m diabolū q̄rere volo vt ip̄m mihi ī dñm
assumā z ei⁹ ꝑ⁹ efficiar. Discessit igit̄ ab illo
rege et diabolū q̄rere p̄perabat. Cuz aūt per
q̄ndā solitudinē p̄geret. vidit magnā multi
tudinē militū. q̄rū q̄dam miles fer⁹ z terri-
bilis venit ad eū z q̄ nā p̄geret requisiuit. Cui
christofer⁹ rñdit Vado q̄rere dñm diabolū
vt ip̄m in dñm assumā. Cui ille. Ego fuz ille
quē q̄ris. Gauis⁹ christofer⁹ se sibi ī ꝑ⁹ tuū ppe
tuū obligauit et ip̄m p dño suo accepit. Cuz
ergo ābo p̄geret. z ī q̄dā via cōmuni q̄ndaz
crucē erectā inuenisset mox vt diabol⁹ ip̄az
crucē vidit t̄rit⁹ fugit z viā deserēs p asperā
solitudinē christofez duxit. z postmodū ip̄z
ad viā reduxit. Qd̄ videns christofer⁹ z ad
mirās iterogauit illū cur itātū timēs viam
planā reliq̄rit. z tātū deuiās p tā asperā soli
tudinē ierit. Qd̄ cū ille nl'later⁹ sibi īdicare
vellz. dixit christofer⁹. Nisi mihi ℞ indicaue
ris statī a te discedā. Quapropt cōpuls⁹ di-
abol⁹ dixit ei. Quidā bō qui dicit christ⁹ in
crucē affix⁹ fuit. cui⁹ crucis signū cū video
plurimū p̄timesco z t̄rit⁹ fugio. Cui christo
fer⁹. Ergo ille christ⁹ maior z potētior te est
cui⁹ signū intantuz formidas. Jnuacuū igi
tur laboraui. nec adhuc maiorē p̄ncipē mū
di inueni. Jā nūc valeas. q̄z te volo deserere
z ip̄m christū inquirere ¶ Cuz igit̄ diu
q̄sisset quis nā sibi christi noticiā indicaret.
tādem ad q̄ndā heremitam deuenit q̄ sibi
christū p̄dicauit. z in ei⁹ fide ip̄m diligēt in-
struxit. Dixitqz heremita christofero. Rex
iste cui seruire desideras. istud req̄rit obseq̄-
um. q̄z te frequenter ieiunare oportebit. Cui
christofer⁹. Aliud a me req̄rat obseq̄um q̄z
istā rē nequaq̄z agere valeo. Rurs⁹ heremi
ta. Multas q̄z orōnes te sibi facere opor-
bit Cui christofer⁹ Nescio q̄d sit ℞ nec hmōi
obsequiuz p̄ficere possū. Cui heremita Ao-
sti talē fluuiū in quo multi trāseuntes pcli
tant z pereūt. Cui christofer⁹. Moui Et ille.
Cū p̄cere stature sis et fortis virib⁹. si iuxta
fluuiū illum resideres. z cūctos traduceres
regi christo cui ꝑuire desideras plurimū gra
tum eēt. z spero q̄ ibidē se tibi manifestaret.
Cui christofer⁹. Utiqz istō obsequiū agere
valeo. z me sibi in ℞ seruiturū p̄mitto. Ad p̄
dictum igit̄ fluuiuz accessit. z ibidē sibi baba
taculuz fabricauit. portāsqz loco baculi q̄n-
dam partcā in manib⁹ qua se ī aqua sustē-
tabat. z oēs sine cessatiōe trāsferebat. Euolu
tis mltis dieb⁹. Cū in domūcula sua quiesce
ret. audiuit vocē cuiusdā pueri se vocantis
z dicentis. Cristofere veni foras. z mei ꝑz tra
ducas. Concitus christofer⁹ exiijt. sed nemi
nem reperit. Redienqz in domūculam suā
predictam. iterum vocem se acclamātis au
diuit Qui rurs⁹ foras cucurrit. sed neminē in
uenit. Tertia vice ab eodem vt pri⁹ vocat⁹
exijt. et puerū quendam iuxta ripam flumis
inuenit. Qui christoferum vt se traduceret.
obnixe rogauit. Christoferus igitur puerum
sibi in humeris eleuans. z baculum suuz ac
cipiens. flumen trāsituz⁹ intrauit. Et ecce aq̄
fluminis paulatim intumescebat. z puer in
star plūbi gr̄uissime ponderabat. Quātoqz
mag̃ p̄cedebat tanto ām̄pli⁹ vnda crescebat. z
puer mag̃ ac mag̃ christoferi hūeros p̄ōre
itolerabili deꝑmebat. adeo vt christofer⁹ i n

De sancto christofero.

angustia mīta positus eēt.et se pticitari plu=
rimum formidaret.Sed cū vix euasisset.et
fluuiū transfretasset.puerū in ripa deposu=
it.eiq3 dixit In magno periculo puer me po
suisti.7 adeo pōderasti.q3 si totū mundū su=
per me habuissem vix maiora ponderа per=
sensissem.Ad quem puer rīndit.Ne mireris
christofere.quia non solū sup te totū mūdū
habuisti.sed etiam illū q̄ creauit mūdū tuis
humeris baiulasti.Ego enim sum xp̄us rex
tuus.cui in hoc opere ipse ꝺseruis.Et vt me
rum dicere comprobes.cū pertransieris
baculū tuū iuxta domūculam tuam in ter3
fige.et mane ip̄m floruisse et fructificasse vi
debis.Statimq3 ab oculis ei9 euanuit.Ue=
niens igitur christofer9 cū baculū suū i ter=
rā fixisset mane surgens inuenit ip̄m ad mo
dū palme frōdes 7 dactilos ptulisse.Ps9
hoc aūt famō ciuitatem licee venit. Ubi dū
eor9 linguā nō intelligeret.orauit dn̄m vt il
lius lingue sibi concederet intellectū. Dum
aūt in prece cōsisteret.iudices eū insanū pu=
tantes eū reliq3runt.Assecutus christofer9
qd̄ petebat.vultū operiēs ad loca certamis
venit.et xp̄ianos q̄ torquebant in dn̄o cōfor
tabat.Tūc vn9 ex iudicib9 in faciem eū pcus=
sit.Cui christo.vultum discooperiens dixit.
Misi xp̄ianus eēm meam ptinus iniuriam
vindicasse.Tūc christo.virgā suam in terrā
fixit.7 vt ꝓpter ꝓuersionē ꝓpli frōderet dn̄m
exorauit.Qd̄ dū ptinus factū fuisset.viij.mi
lia hominū crediderūt.Rex autē.cc.milites
q̄ eū ad se adducerēt misit.Et cū eu3 orantes
inuenissent.et sibi hoc intimare timerēt iterū
totidē misit.Qui et ip̄i cū eo orante ptinus
orauerūt.Burgēs christo.dixit eis.Quid q̄
ritis.Qui ei9 vultū videtes dixerūt Rex mi
sit nos vt te ad ip̄m vinctū ducam9.Quib9
christo.Si ego voluero nec solut9.nec liga
tus a vobis duci potero.Bicūt ei.Si ergo
nō vis vade liber quocūq3 volueris.et nos
regi dicem9 q3 te neq̄q3 inuenim9.Nō ita in
quit.sed ego vobiscū vadā.Ip̄e autē eos ad
fidē conuertit.7 ab eis man9 sibi tergo ligari
fecit.et se regi vinctū p̄ntari.Quē rex videns
terrutus est.et de sede sua ptin9 corruit. Dei
de a seruis suis leuatus de noīe suo7 patria
eū introgauit.Cui christo.Ante baptismu3
reprob9 dicebar.nūc aūt christo.voco7.Cui
rex.Stultū tibi nomē imposuisti xp̄i.s.cruci
fixi.qui nec sibi ꝓfuit.nec tibi ꝓdesse poterit.
Nūc ergo chananee malefice q̄re non sacri
ficas dijs nostris.Cui christo. Recte voca
ris dagn9.q̄a tu es mor9 mūdi.soci9 diaboli
dij autē tui sunt opa manuū boīm. Cui rex
Inter feras nutritus es.7 nō potes nisi fera
lia et boibus incognita loq̄. Nūc ergo si sa
crificaueris magnos bonores a me ꝓsequa
ris.sin autē supplicijs ꝓsumeris Nolentes er
go sacrificare in carcerē mitti iussit.ac illos
milites q̄ ad christo.missi fuerāt p xp̄i nomi
ne decollari fecit.Deide duas formosas pu
ellas.quax vna dicebat nicea 7 altera aquili
na secū in carcere recludi fecit ꝓmittens eis
multa munera si eū ad peccandū secū allice
rent.Qd̄ videēs christo.ptinus in orationē
se dedit.Sed cum a puellis vrgeret.surrexit
7 ait illis.Quid queritis 7 ob quā causam
huc introducte estis.Et ille claritate vultus
eius ꝓterrite dixerūt.Miserere nostri sācte
dei.vt in deū quē predicas credere valeam9
Qd̄ audiēs rex eas ad se duci fecit dicens.
Ergo et vos seducte estis.Ꝑ deos iuro.q3
nisi dijs sacrificaueritis mala morte pibitis
Que rīnderūt.Si vis vt sacrificemus.iube
plateas mundari.et oēs ad tēplū ꝓgregari.
Quo facto.cū ille introisset tēplū.soluentes
cingulū suū posuerūt in colla deox.et ad ter
rā trahētes in puluerē ꝓfregerūt. dixerūtq3
astātibus.Ite 7 vocate medicos vt curēt de
os vestros.Tūc iussu regis aq̄lina suspendi
tur.et ligato ad eius pedes igēti saxo mēbra
eius oīa dirūpunt Que cū migīsset ad dn̄m
soror eius nicea in ignē pijcit.sed inde illesa
exiēs ptin9 decollat.Ps9 hoc christo.regi p̄n
tatur.Qui iussit eū virgis ferreis cedi.7 cal
sidem ferreā 7 igneā in caput ei9 poni.Dein
de scānū ferreū fieri fecit 7 christo.ibidē liga
ri 7 ignē iniecta pice succendi. Ex istar cere
scānum ꝓfringit.7 christo.illesus egreditur.
Deinde iussit eū ad stipitē ligari.7 a.cccc.mi
litib9 sagittari.Sagitte aūt omēs in aere su
spēdebant.nec ip̄m aliq̄ ꝓtigere potuit Rex
autē putans ip̄m a militibus sagittatū.cuz

eidem insularet. subito vna de sagittis ab aere veniens et retro se vertens regem in oculo percussit. et ipm pun⁹ excecauit. Cui christo. Crastina die consummandus sum Tu igitur tyranne lutum de sangne meo facies. oculum inunges. ⁊ sanitatem recipies. Tūc iussu regis ad decollandū ducit. et ibi fusa oratione decollatur. Rex autē modicū de sanguine ei⁹ accipiēs ⁊ sup oculū suum ponēs ait. In noie dei et sctī christo. Et cōtinuo san⁹ effect⁹ ē Tūc rex credidit. dās p̄cep tū vt si qs deū et sctūz christo. blaspbemaret continuo gladio feriretur. Ambrosi⁹ autem in prefatiōe sic ait de boc martyre. Christofero tāte vtutis cumulū ⁊ doctrine gtiā dñe cōtulisti. vt. xlviij. milia bominum de gētilitatis erroze ad xp̄iam dogmatis cultum coruscantibus miraculis reuocaret. Quiqz niceam ⁊ aquilinaz publico lupanari lōgo tēpoze sub meretricia sorde famulantes. ad castitatis babitū p̄uocauit easdēqz coronā p̄cipe edocuit. ppterea int̄ igneū rogū ferreo scāno p̄stric⁹ nimiū caloze nō timuit atqz p diem integrū omniū militū sagittis trāsfigi nō potuit. Ceterū vna ex bis carnificis oculū collisit. cui tamē beati martyris cruoz mixt⁹ cū terra lumē restituit. ⁊ corporis celeritatē tollēdo illūauit ⁊ mentem Mā ⁊ apō te veniā impetrauit. atqz vt morbos et infirmitates repellat suppliciē obtinuit.

XCVI

De septem dormientibus

Septem dormientes in ciuitate epbesi orti sūt. Decius autē impator p̄sequens xp̄ianos. cum venisset epbesum iussit edificari tēpla in medio ciuitatis vt omnes cum eo misscerentur sacrificijs idolorum. Cū ergo omnes christianos inq̄ri iussisset. ⁊ vinctos aut sacrificare. aut mori compelleret tantus penarum terroz cunctis inerat. q̄ amicus amicum. et filium pater. et patreꝫ filius abnegabat. Tunc in illa vrbe inuenti sunt christiani septem. Maximinus. Malchus. Marcian⁹. Byonisi⁹. Johānes. Serapiō. ⁊ Cōstātin⁹ Qui p̄ videtes nimis dolebāt. Et cū eēnt prim i palacij. sacrificia idoloz spnentes in domo sua se celabāt ⁊ ieiunijs et orōnib⁹ vacabāt. Accusati igit̄ ante deciū statuunt. ⁊ cōprobati vaciter xp̄iani dato eis resipiscē di spacio vsqz ad reditū decij dimittunt. At illi patrimoniū suū interī inter pauperes expendentes. inito consilio in montem celion secesserūt. et ibi eē secreti⁹ decreuerunt. Diu ergo sic latentes. vn⁹ eoꝝ semp ministrabat. et q̄tiens intrabat vrbē figura se mēdici ⁊ habitu vestiebat. Cū ergo deci⁹ in vrbe z rediisset. ⁊ eos ad sacrificādum p̄quiri iussisset Malch⁹ minister eoz terruit⁹ ad socios redijt. et eis furorē impatoris indicauit. Qui cum grauiter terrerentur. malch⁹ allatos panes eis apposuit. vt cibo cōfortati fortiores ad p̄lium redderent. Postq̄z aūt cenabāt sedentes ⁊ colloquētes in luctu et lacrimis subito sicut deus voluit dormierūt. Mane facto cum quesiti fuissent ⁊ inueniri nō possent et decius doleret q⁹ tales iuuenes perdidisset. accusati sunt q⁹ buc vsqz in monte celion latuissent. et sua xp̄ianis pauperibus erogantes in suo proposito p̄manerēt. Jussit ergo decius vt parētes eoz adeēnt. et cōminatus est eis mortē nisi de eis dicerent q̄cq̄d scirēt. Illi autē eos similiē accusauerūt. ⁊ diuitias suas pauꝑibus expēdisse p̄questi sunt. Tūc cogitans q̄d de eis faceret. nutu dei iussit os spelūce lapidibus obstrui vt ibi morerentur fame ⁊ inopia circūcluſi. Q̄ ministri qui dē fecerūt. Et duo xp̄iani Theodor⁹ ⁊ Rufin⁹ eorū martyriū describēres. caute int̄ lapi des posuerūt. Mortuo igit̄ decio. ⁊ tota illa generatione p⁹ annos. cclxxij. anno. xxx. imperij theodosij pullulauit beresis eoruz qui negabāt resurrectionē mortuorum. Cui cōtristatus theodosi⁹ xp̄ianissimus impator. q⁹ fidē tam impie agitari videbat. indui⁹ cilicio sedens in interiori loco p̄ singl'os dies flebat. Q̄ videēs misericors de⁹ p̄solari lugentes ⁊ p̄firmare spem de resurrectione voluit mortuoz et thesaurū sue pietatis aperiens. ita p̄dictos martyres suscitauit. Misit q̄dē in cor ciuis dā ciuis ex besi vt in illo mōte edificaret stabula pastorib⁹ suis. Cementarijs speluncam aperientibus surrexerunt sancti

ꝛ seinuicē salutantes putabant se tantū vna nocte dormisse.ꝛ ꝑdianā tristitiā recordantes interrogauerūt malchū q̄ eis ministraue-rat.q̄d de eis deci⁹ decreuisset .At ille rn̄dit. Sicut dixi in sero quesiti fuim⁹ vt idol'imolem⁹ Ecce quid de nobis cogitat imperator Rn̄dit maximian⁹ Et deus scit q̄ non sacrificabimus.Cū q3 socios ꝑortasset.iussit malcho vt emptur⁹ panes ad vrbem descenderet ꝛ plures q̄3 ber afferēs panes. quid iussiss imperator rediens nūciaret.Tollens ergo malchus.v.solidos de spelūca exijt.ꝛ videns lapides miratus est Sed aliud cogitans parum de lapidibus cogitauit.Veniens igit timidus ad portā vrb.valde mirat⁹ est videns suppositum signum crucis.Vnde pergens ad alterā portā dū idē signū iuenit vltra modum mirat⁹ est.Vidēs oēs portas signo crucis apposito.et mutatā ciuitatē.signansq3 se ad ꝑmam portā redijt se existimās sōniare Vnde se confirmans ꝛ vultu3 opiens vrbē ingredit.ꝛ veniens ad venditores panu3 audiuit boies loquētes de xp̄o.ꝛ amplius stupefactus ait.Quid est inq̄t q̄ ber nemo audebat xp̄m noiare.ꝛ nūc omēs xp̄m cōfitent Iduto q̄ hec non est epheso⁹ ciuitas.q̄a aliter edificata est.sed aliam ciuitate3 nescio talē.Et cū interrogās audisset hāc eē epheso⁹ errare verac̄ se putauit et redire ad socios cogitauit.Accessit tn̄ ad eos q̄ panem vēdebant.Et cū argēteos ꝓtulisset mirati vēditores dicebāt ad inuicem q̄ ille iuueis ātiquū thesaurū inuenisset.Malchus vero eos adinuicem loquētes vidēs.putabat q̄ vellēt eu3 trahere ad impatorē.ꝛ territ⁹ rogauit eos vt se dimitterēt.ꝛ panes et argēteos retinerēt Et illi tenētes eū dixerūt ei Vnd̄ es tu.quia thesauros antiquor imperatorū inuenist.i-dica nobis et crim⁹ locij tecū ꝛ celabimus te. quia aliter celari nō potes.Malch⁹ vero n̄ inueniebat q̄d diceret illis pre timore Illi vo videtes eū tacētez misso fune in collo ei⁹ trahebāt ꝑ vicos vsq3 in mediū ciuitatis.Et exijt rumor ad omnes q̄ quidā iuueis thezauros inuenisset.Congregatis ergo ad eum vniuersis et eū mirantib⁹ volebat eis satisfacere q̄ nihil inuenerat.Et circūspiciēs omēs a nemine cognosci poterat.Et ꝑspiciens in populū volebat cognoscere aliquē de ꝓsanguineis suis.quos veracit̄ viuere putabat ꝛ nullū inuenies stabat quasi insan⁹ in medio ꝑti ciuitatis.Q̄d cū audisset sanctus martinus ep̄s ꝛ antipater procōsul q̄ nup in vrbē aduenerat.mādauerūt ciuibus vt eum caute adducerēt.ꝛ argēteos ei⁹.Cū q3 a mistris traheret ad eccliam putabat q̄ duceretur ad impatorē.Ep̄s igit ꝛ pcōsul mirātes argenteos.interrogauerūt eū vbi thezaurū incognitum inuenisset.At ille rn̄dit se nihil penit⁹ inuenisse.sed de sacculo parentum suorum eos ōnarios habuisse.Et interrogatus cuius ciuitatis eēt.respōdit Bene scio q̄ huius ciuitatis sum.si tamen hec est ciuitas ephesorū Procōsul dixit.Fac venire parētes tuos vt testētur pro te.Quos cū nomiasset.ꝛ null⁹ eos cognoscer et.dicebāt eū se fingere vt aliq̄ modo euadēret.Et ait pcōsul.Q̄uo credim⁹ tibi q̄ ℞ argētum parētum tuorum fuerit. cum scriptura eius habeat plusq̄m tricētos septuaginta septem ānos.ꝛ sit ꝑmorū dierū decij imperatoris.ꝛ in nullo similes sint argēteis nostris.et quomō parētes tui añ tātu3 tēp⁹ fuerūt.tu vo iuuenis vis decipe sapientes ꝛ senes ephesi.Idcirco iubebo te legib⁹ tradi.donec confitearis quid inueniſti Tūc ꝓcidens malchus añ eos dixit.Pro deo domini dicite mihi q̄d vos interrogo.ꝛ ego dico vobis q̄d est in corde meo.Deci⁹ imperator q̄ fuit in hac ciuitate vbi nūc est Ep̄us dixit.Fili nō est hodie in terra q̄ decius nomietur.imperator autē fuit añ lōgū tēp⁹.malch⁹ autē dixit.In hoc dn̄e ita stupeo ꝛ nemo credit mihi.si sequmini me ꝛ oñdam vobis socios meos q̄ sunt in monte celion.ꝛ ipi credite.Hoc enim scio q̄ a facie decij imperatoris nos fugimus.ꝛ ego sero vidi q̄ ingressus ē decius in hāc vrbem si tn̄ hec est ciuitas ephesi.Tūc ep̄s cogitans in semetipso dixit ꝓcōsuli.Quia visio est quā deus vult ostendere in iuuene isto.Perrexerūt ergo cum eo.ꝛ ciuitatis plurima multitudo.Et ingressus est ꝑmo malch⁹ ad socios suos.ꝛ p⁹ eum ep̄s ingrediēs inuenit in tlapides lrās sigillatas duob⁹ sigill'argēteis.et cōuocato populo legit

eas et audiētib⁹ et admirātib⁹ cūctis. Et vi dētes sctōs dei sedentes in spelūca et facies eoꝝ tanq̄z rosas florētes pcidētes glorifica/ uerūt deū. Statiq̄z eps ꝛ pcōsul miserūt ad theodosiū impatorē. rogātes vt cito veniꝛ ꝛ miracula dei nup oñsa videret Qui ptin⁹ surgēs de humo ꝛ de sacco i q̄ lugebat. glifi cās deū. venit a ꝓstātinopoli epbesiꝛ. Et ob uiantib⁹ ei cūctis ascēderūt siml oēs ad spe/ lūcā. Et mox vt sctī viderūt impatorē. resplē duerūt facies eoꝝ sicut sol. Et ingress⁹ impa tor pcidit añ eos glificās deū. Et surgēs am plexat⁹ est eos. ꝛ sup singl̄os fleuit dicēs Sic video vos tanq̄z si viderē dñm resuscitātez lazarū. Tūc dixit sctūs maximian⁹ ad eum. Crede nob̄ q̄ ppter te resuscitauit nos deus ante diē magne resurrectiōis. vt credas īdu bitanť q̄ resurrectio mortuoꝝ est. Vere enī resurrexim⁹ ꝛ viuim⁹. Et sicut īfās est in vte ro matris nō sētiēs lesionē. ꝛ viuit. sic fuim⁹ viuētes iacētes ꝛ dormiētes ꝛ nō sētiētes. Et bis dictis vidētib⁹ cūctis inclinātes capita sua i terrā obdormierūt. ꝛ tradiderūt sps su/ os ꝑm dei īperū. Surgēs aūt impatoꝛ ceci dit sup eos flēs ꝛ deosculās eos. Et cū iussis set fieri loculos aureos i q̄b⁹ mitterent. i ipa nocte apparuerūt impatoꝛ dicētes. vt sicut acten⁹ i terra iacuerāt ꝛ extra resurrexerant ita eos dimittet. Donec de⁹ itex eos suscitarꝫ Jussit ergo impatoꝛ locū illū inauratis lapi dib⁹ adornari. ꝛ oēs epos resurrectionē con fitentes absolui ¶ Qđ. cccl̄xxij. ānis dormis se dicunť dubiū eē p̄t. qꝛ anno dñi. ccccxlviij surrexerūt. Deci⁹ aūt regnauit vno tantū an/ no ꝛ trib⁹ mēsib⁹. s. áno dñi. cclij ꝛ ita nō dor mierūt nisi. cxcvj. annis XCVII A Besanctis Nazario et Celso.

Nazari⁹ dꝛ quasi nazare⁹. qđ int̄pretať ꝓsecrat⁹ vl̄ mūd⁹ vel sepat⁹ vel floud⁹ aut custodiens. In boie reperiunť ħ q̄nq̄z. s. cogitatio. affectio. intētio. actio. ꝛ locutio. Cogitatio aūt dꝛ esse sctā. affectio mūda. intētio recta. actio iusta ꝛ locutio moderata. Hec oīa fuerūt in beato nazario. Habuit enī cogitationē sctāz ꝛ inđ dicatur ꝓsecrat⁹. Affectionē mūdā. ꝛ inde dꝛ mūd⁹. Intētionē rectā. ꝛ inde dꝛ sepat⁹ Intē tio enī est q̄ sepat opa. qꝛ ex ocl̄o simplici coꝛ pus lucidum ex oculo nequam coꝛpus te nebꝛosum creať. Actōnē iustam ꝛ inde dicť floꝛid⁹ q̄a iust⁹ floꝛebit sicut liliū. Locutiōz moderatā. ꝛ inde dꝛ custodiens. q̄a custodi uit vias suas. vt nō declinār in lingua sua.

¶ Cels⁹ q̄si excelsus. q̄a se supra se extulit dū etatē puerilē vꝛtute animi superauit. Horū vi tam ꝛ passionē amb̄z. in li. Geruasij et ꝓtasij repisse dꝛ. In quibusdā aūt libris legiť q̄ q̄dam pb̄s nazario deuot⁹ eius passionē ꝓscꝛipsit. quam ceraci⁹ q̄ sctoꝝ coꝛpora sepelie rat ad caput ipoꝝ posuit.

Nazari⁹ filiꝰ illustrissimi viri nomīe affricani. sed iudei. ꝛ beate ppetue x̄pianissime ꝛ romāoꝝ nobilissime ꝛ a beato petro apl̄o baptizate. cū brēť. ix. an nos plurimū mirabatur vidēs patrem suū ꝛ matrem i obseruatione religionis tam dis similiter variari. ꝛ q̄ mater sua legem baptis mi. pater vero suus legem sabbati sequereť Unde cui magis adherere deberet pīmuz dubitrabat. cum vterq̄z ad fidem suā eum at trahere niteret. Tādē nutu dei vestigijs ma tris adhesit. ꝛ a beato lino papa sacꝝ baptis/ ma suscepit. Qđ pater intelligēs cepit ipsuz a sctō ꝓposito auertere. ꝛ tormentoꝝ gene ra q̄ x̄pianis inferunť p ordinem explicare. Qđ autē dicť eū a lino papa baptizatuz. for te intelligiť non q̄ tūc papa erat. sed q̄ futur⁹ erat. Nazari⁹ enī post baptismuz sicut infra patet annis multis supuixit. q̄ tamen a ne/ rone martyꝛiū pertulit. q̄ petrum anno vlti mo sui imperij crucifixit. Lin⁹ autē p⁹ moꝛ tez petri papa fuit. Cū aūt patri nullaten⁹ as sentirꝫ. sed poti⁹ x̄pm constātissime predica ret. ad p̄ces parentū q̄ ne occideret timebant de vrbe roma exijt et septē saumarios de pē/ tuz diuitijs oneratos accipiens. p ciuitates italie venit. ꝛ oīa paupibus erogauit. Deci mo aūt anno digressionis sue a roma placē tiam et inde mediolanū aduenies. sctōs ger uasiū et ꝓtasium ibidez in carcere detineri repit. Audito aūt q̄ nazari⁹ predictos mar/ tyres animaret. cito ad p̄fectum trabiť. et in ꝓfessione x̄pi pdurans. fustibus perberatur

De sanctis Nazario et Celso

Et sic ex vrbe illa pfectus. dū de loco ad locū pgeret. mater ei⁹ que obierat sibi apparuit ⁊ filium suū ꝓfortans vt ad gallias properaꝛ admonuit. Cū qꝫ ad vrbem gallie q̄ gemell⁹ dicit aduenisset. ⁊ ibidē plīmos ꝙuertisset. q̄ dā mrōna filiū suū noie celsū elegātē puerū sibi obtulit. rogās vt ipm baptizaret ⁊ secuꝫ duceret. Qđ pfect⁹ galliarū audiēs. ipm cū puero celso retro māib⁹ vinctū et collo cate na ꝓstrictū i carcere recluſit. vt eū in crastīo tormētis afficeret. Tūc vxoꝛ sua misit ad euꝫ asserēs iniustū eē iudiciū vt īnocētes occiđ ret. et deos omnipotētes vīdicare pſumeret Quib⁹ vđ pses correct⁹. sctōs absoluit. ſꝫ ne ibi pdicare pſumerēt admonuit ⁊ interdixit Uenit aūt ad vrbē treueris et ibi xpm ꝑmul predicās et multos ad fidē xpi ꝙuertēs ibiđ sibi eccliam edificauit. Qđ audiēs corneli⁹ vicari⁹ neroni impatoꝛi mādauit Qui cētū milites ad eū capiēduꝫ misit. Quem cuꝫ illi iuxta oratoriū qđ sibi ꝓstruerat inuenissēt. man⁹ e⁹ ligauerūt dicētes. Magn⁹ nero te vocat. Quib⁹ nazari⁹. Incōpoſit⁹ rex īcom positos milites bꝫ. Quare enim veniētes bo neste nō dixistis. nero te vocat. et venisse. Ui ctū igit ad neronē ducebāt. ⁊ puer celsū plo rantē alapis cedētes. vt sequeretur vrgebāt Quos cū nero vidisset. iussit eos i carcere re cludi. donec ipos supplicijs excogitatis peri meret ¶ Intēa cū nero q̄dā vice ad capien das feras misisset venatoꝛes. subito feraruꝫ multitudo erūpēs viridariū neronis intra uit. vbi multos lacerauit. ⁊ pleroſqꝫ occidit intātū vt nero turbat⁹ diffugeret. ⁊ vulnera to pede vix ad palaciū pueniret. Multis au tem diebus illi⁹ vulneris dolore decūbēs. tā dē nazarij et celsi memīt. ⁊ putauit deos sibi iratos fuisse eo q̄ tādiu ipos viuere pmisit. Jussu igitur impatoꝛis milites nazariū cal cibus tundentes. ⁊ puerū vberātes. ꝺ carce re eduxerūt. et coram ipatoꝛe statuerūt. Ui dens aut nero faciē ei⁹ instar solis se fātasti ce deludi putauit. ⁊ vt magicas artes depōe reꝫ sibi dixit. ac vt diis īmolarꝫ ꝑcepit. Duct⁹ ergo nazari⁹ ad tēplū. rogauit vt omnes ex irent. ⁊ sic eo oratē omnia idola sūt cōfracta Qđ audiens nero. iussit euꝫ in mari ꝑcipita ri. precipiens vt si forte euaderet ipm insequē tes igni cōburerēt et puluerem eius in ma re pijcererēt. Nazarius igitur ⁊ puer celsus naui īponūtur ⁊ i mediū pelag⁹ ꝓducti ibi ꝑ cipitant. Sed stati circa nauē tēpestas ma xima ꝓcitat. ⁊ circa sctōs trāquillitas magna cernit. Cū illi piclitari timerēt. ⁊ maloꝝ q̄ in sctōs cōmiserāt. peniterēt. ecce Nazari⁹ cū puero celso sup aquas ābulās bilari vultu eis dē apparuit. ac sup nauē ascendēs ipis iaꝫ credētib⁹ oratione sua mare placauit. ac ide cū eis ad locū p passus fere. dc. iuxta vrbem ianuēsem peruenit. Ubi cū diuti⁹ pdicasset mediolanū tandē vbi sanctos Geruasium ⁊ Protbasiū reliq̄rat venit Qđ cū anolin⁹ pfectus audiuisset euꝫ remanēte celso in do mo cniusdā matrōe in exiliū direxit Nazari us vo romā veniēs. et patrē suū iam senem ⁊ xpianum inueniens. quomō ꝙuersus fue rit inq̄siuit. Cui dixit apl'm petrū sibi apparu isse ⁊ vt pcedētes se ad xpm vxoꝛē et filiū seq̄ retur admonuisse. Deinde a temploꝝ pon tificib⁹ ad vrbem mediolanū. vnde romam in exiliū missus fuerat. redire cū iniuria mlt̄ ta cōpellit. Ubi cū puero celso presidi pñtat Qui educt⁹ extra portaꝫ romanam i loco q̄ đr tres muri cum puero celso decollatus est Quoꝝ corpoꝛa cuꝫ xpiani rapuissēt. ⁊ in oꝛ tis suis collocassent. in ipa nocte sācti cuidā noīe ceracio apparētes dixerūt. vt eoꝝ coꝛpo ra in domo sua ppter neronem pfūdi⁹ sepe liret. Quibus ille. Queso dñi sanate ꝓus fi liā meā paraliticā Que cū continuo sanata fuisset. coꝛpoꝛa eoꝝ tulit. ⁊ vt iusserant sepeli uit ¶ Dūlōgū vo tps dñs coꝛpoꝛa eoꝝ bea to ambroſio reuelauit. Celsū vero i loco suo relinquēs nazariū cū sangne recenti q̄si eađ boꝛa sepultū miro odoꝛe fragrātē integruꝫ ⁊ incoꝛruptū cū capillis et barba reperiens ipm ad eccliam apl'oꝝ transtulit. et ibi bo noꝛifice sepeliuit. Celsū quoqꝫ inde postmo dū sustulit et in eadē eccl'ia collocauit. Pas si sūt aūt sb nerone q̄ cepit circa annos domi ni. lvij. ¶ De hoc martyꝛe sic dicit amb. in p fatione. Martyr sctūs roseo lustrat⁹ cruo re nazarius. celeste meruit cōscēdere regnū. Qui dū pinnumera toꝛmētoꝛum supplicia

crudelius vexaret. tyrannicā rabiē fidei constātia supabat. Nec potuit p̄secutorū illatis cedere minis qñ p̄ se certāte ip̄e actor victorie x̄p̄i dñi dimicabat. Ducit iterea ad tēplū idolis prelibare ppbanis q̄rū portēta diuio fulg⁹ presidio mox vt ingress⁹ est redegit i pulueres. Ob ꝟ liq̄das maris i vndas lōgi⁹ a terra piect⁹ āgelici muneris famulatu solida inter fluct⁹ vestigia p̄figebat. O felix ⁊ īclitus dñi preliator. q̄ mūdi aggress⁹ p̄cipē īnūerā p̄li mlitudiez vite sociauit etne. O magnū et ineffabile sacramētū. vt de illox poti⁹ salute leteť ecclia. q̄s punisse mūd⁹ exultat. O beata mater natox suox glorificata tormētis q̄s nō plāctu. nō gemitu ad īferna deducit. sz ad celestia etna migrātes ppetua laude p̄sequitur. O testis fragrātissime. nitore celesti fulgide. cui⁹ estimabilis odor sabeicis p̄pollet aromatib⁹. Quē ābrosi⁹ reperiēs pēnez prō nū dedit ⁊ medicū. fidei ppugnatorez sacri p̄lij bellatorē. Tu dudū mlto latitātem puluere dracmā inuenis accēsa vbi vtute supna. Ut pateāt cūctis tua x̄p̄e mūera seclis. Angelicos cernāt būanaq̄z lūina vlt⁹. Ambrosi⁹.

XCVIII. A

De sancto felice papa

Felix loco liberij ī papā eligit ⁊ ordiat. Cū eiz liber⁹ papa nollet arriane bereſi assētire. miss⁹ est i exiliū a cōstātio filio constātini. ⁊ ibi p triēniū morat⁹ est. Quappter vniuers⁹ cler⁹ romā⁹ loco ei⁹ felicē ordīauerūt. ip̄o liberio volēte. et p̄sētiēte. Qui q̄dem felix p̄cilio cōuocato coraz. xlviij. ep̄is p̄stātiū ip̄atorē. arrianū bereticū. ⁊ duos presbyteros sibi fauētes p̄dē nauit. Quappter p̄stāti⁹ idigt⁹ felicē de episcopatu suo deiecit. ⁊ liberiū eo pacto reuocauit. vt sz solūmō p̄stātio ⁊ alijs q̄s felix dā nauerat cōmūicaret. Liber⁹ igit tedio affect⁹ exilij i bereticā prauitate subscripsit. et sic ītantū p̄secutio excreuit vt q̄z plurimi sacerdotes ⁊ clerici liberio nō p̄hibēte ītra ecclias sūt necati. Felix vo de ep̄atu deiect⁹ cū i presidio suo habitaret. ide educt⁹ martyriū capitis obtrūcatōe p̄meruit. circa ānos dñi. cccxl

XCIX A

De sanctis simplicio et faustino.

Simplici⁹ et faustinus fratres cum sacrificare contemnerent sub diocleciano rome mlta supplicia pertulerunt. Tandem data super eos sententia decollati sunt. et in tiberim corpora eorum piecta. Sorox aūt eox nōie beatrix eox corpora de flumīe leuauit et honorifice sepeliuit. Lucreti⁹ aūt prefect⁹ ⁊ ei⁹ vicari⁹ dū predū ipōrū ambiret. eā teneri fecit. ⁊ vt idolis immolaret precepit. Quam renuētē lucreti⁹ nocte a suis suis prefocari precepit. Cui⁹ corp⁹ lucina virgo rapiēs iuxta fratres suos sepeliuit. Post hoc prefect⁹ lucreti⁹ predīū ip̄um ītrauit. Ubi facto amicis suis cōuiuio. cum martyrib⁹ insultaret īfātul⁹ q̄dam lactēs pānis īuolut⁹ de gremio mris q̄ ibi aderat cūctis audiētib⁹ exclamauit. Audi lucreti. Occidisti et iua sisti. Ecce dat⁹ es i possessiōz inimici. Statimq̄z lucreti⁹ timēs ac tremēs a demone arripit. et per tres horas adeo ē vexat⁹. vt i ip̄o cōuiuio moreret. Qō vidētes q̄ aderāt ad fidē uersi sunt. ⁊ narrabāt oibus passiōez sācte beatricis virginis ī conuiuio vindicatam. Passi sūt autem circa ānos dominī. cclxxxvij. C A

De sancta Martha.

Martha hospita xp̄i syro patre eucharia matre regali ex progenie descēdit. Pater eius syrie ⁊ maritime mlitarumq̄z orarū dux extitit. Tria autem opida. sz magdalū ⁊ betbaniam vtrāq̄z ⁊ bierosolymitane vrb̄ partē martha cū sorore iure materne heredi tatis possidebat. Nūq̄z aūt legit virū habuisse. aut hominū cōtubernū subisse. Ministrabat aūt dño nobilis hospita. et sororem parit mīnistrare volebat. q̄a videbatur sibi q̄ ad fruiendū tāto hospiti nō sufficeret etiam tot⁹ mūd⁹. Post ascēsiōz dñi cū facta eēt dispersio discipl'oz. ip̄a cū frē suo lazaro ⁊ sorore sua maria magdalena necnō beatus maximin⁹ qui eas baptizauerat. et cui a spiritu sancto fuerant commēdate. multiqz alij ablatis remis velis et gubernaculis omnibus.

De sancta Martha

alimentisq3.ratib9 ab infidelib9 includunt. Qui dño duce marsliã puenerũt.Tãdẽ territoriũ aquẽse adeũt.7 ibidẽ pl'm ad fidẽ cõuertũt.Erat aũt btã martha valde facũda7 oĩb9 gratiosa.Erat aũt tũc tpis sup rodanũ in nemore q̃dã int' arelatẽ 7 auinionẽ draco q̃dã medi9 aĩal.medi9 piscis.grossior boue. longior eq̃.bñs dẽtes vt spata acutos.binis parmis ex vtraq3 pte mũni9.Qui latẽs ĩ flumine oẽs trãseũtes pimebat.7 naues sbmergebat.Venerat autẽ p mare de galacia asie. generat9 a leuiathã.q̃ est ꝑpens aquosus et ferocissim9 7 bonacbo aĩali qđ galacie regio gignit.7 qđ in sectatores suos p spaciũ iugeris sterc9 suũ velut spiculũ dirigit 7 q̃cq̃d tetigerit velut ignis exurit.Ad quẽ martha a populis rogata accedens ipmq3 in nemore quẽdã boiem mãducãtẽ reperiẽs.aquã bñdictã sup eũ iecit.7 crucẽ quãdã sibi ostẽdit. Qui ptin9 vict9 vt ouis stãs a sctã martha ꝓpo cingulo alligat' 7 ilico a pl'o lãceis 7 lapidib9 primit'.Vocabat' autẽ draco ab incol' tarascon9.Vñ in b9 memoriã locus ille adhuc vocatur tarascona q̃ ante vocabat' nerluc.i.niger luc9.eo q̃ ibi erant nemora nigra 7 vmbrosa.Ibi igit' beata martha de licẽtia magistri sui maximini et sororis sue decepsi remãsit et orationib9 et ieiunijs indesinenẽ vacabat.Deinde congregato ibidẽ magno sororum conuentu et ad bonorẽ beate marie sẽp v̄ginis magna edificata basilica satis ibi aspera duxit vitã.carnẽ et omnẽ pinguedinẽ oua caseũ et vinũ vitãs.semel tantũ in die edebat. Centies in die totiẽsq3 in nocte genua flectebat. ¶ Quadã vice dum apud auinionẽ inter vrbẽ et fluuiu3 rodani ꝓdicaret.iuuenis quidã vltra fluuiũ ꝓsistẽs eius v̄ba audire desiderans.cuz nauigio careret.nudatus natare cepit.sed subito vi fluminis rapitur 7 ꝓtinus suffocatur.Cui9 corp9 vix secunda die inuẽtũ añ pedes sctẽ martbe resuscitãdũ pñtat' Illa vo ĩ modũ crucis solo prostrata talit' orauit Adonay dñe iesu xp̃e q̃ frẽm meũ lazaꝝ dilectũ tuũ oli resuscitasti.respice mi bospes care ad fidẽ circũstãtuũ.et resuscita puerũ istũ.Et ꝓtinus ad sepulcrũ ei9 manu dextra mox iuuenis surrexit.7 sacr baptisma suscepit ¶ Refert eusebi9 in li.v.bistorie ecclĩastice.q̃ mulier emorroissa postq̃z sanata fuit.in curia siue viridario suo statuaz fec ad imaginẽ xp̃i cũ veste 7 fibria sic ipz vidorat 7 eã ꝓtimũ reuerebat'.berbe vo sbilla statua crescẽtes q̃ añ nulli9 erãt vtutis. cũ fibriã attigerẽt tãte vtutis erãt vt mlti infirmi de sanarent'. Illã autẽ emorroissã quã dñs sanauit ãbrosi9 dicit fuisse martbã. ¶ Refert autez biero9.et bẽt in bistoria triptita q̃ iulianus apostata imaginẽ quã emorroissa fecerat in de sustulit et suã ibidez collocauit.q̃ ictu fulminis ꝓfracta fuit. ¶ Obitũ autẽ suũ sibi dñs añ p ãnũ reuelauit. In q̃ toto anno febrib9 elaborãs añ octauũ diẽ sui exit9 ãgelicos choros sororis sue in celũ aĩam deferẽtes audiuit.Que mox fratrũ et sororꝝ ꝓuentu ꝓgregato ait.Mei comites 7 dulcissimi alũni mibi q̃so ꝓgtulamini.q̃niã angelicos choros sororis mee aĩaz ad sedes politicas ferẽtes ouãter cerno.O pulcerrima 7 mi dilecta sororꝝ viuas cũ magistro tuo 7 bospite meo in sede btã .Statiq3 btã martba exituz suũ vicinũ ꝑsentiẽs suos admonuit vt luiarib9 accẽs circa se vsq3 ad obitũ vigilarent. Nocte vo media ante transitus sui diem cum stodibus somno grauatis ventus vebemẽs irruit.et luminaria cuncta extinxit. Illa vero malignoꝝ spũum ĩbam cernẽs orare cepit. Adi pater bely.mi bospes care.congrega ti sũt ad deuorandũ me seductores mei.scripta tenẽtes mala que gessi. Bely ne elõgeris a me.sed in adiutoriũ meũ intẽde.Et ecce sororem ad se venientem vidit.que manu facem tenẽs cereos et lãpades inde accendit. Bũq3 altera alterã ꝓpo noĩe vocaret.Ecce xp̃s aduenit dicens.Veni dilecta bospita.7 vbi ego sum illic mecum eris.Tu me suscepisti in bospitio tuo.ego te recipiam in celo meo.Et inuocantes te exaudiaz amore tuo ¶ Appropinquante vo bora sui transit9.foras deferi fecit.vt celũ posset videre. Jussitq3 se in terram sup cinerem poni.et signuz crucis corã se teneri.7 in bec v̄ba orauit Bo spes mi care bãc pauperculã tuã custodi.7 sicut mecũ dignatus es bospitari.sic me suscipe in bospitio tuo celesti.Jussitq3 vt ꝑsi

sio ꝑm lucā corā se legeret. Et cū diceret, pat in manꝰ tuas cōmēdo spūz meū. illa emisit spūm. Seqnti vo die. s. dñica dū circa corpꝰ eiꝰ laudes exoluerēt. circa horā tertiā apud petragoricas btō frōtoni missā celebrāti, et pꝰ epl'az in catbedra dormitāti dñs apparuit dicēs ei. Bilecte mi frōto si vis adīplere qđ olī bospite nrē pollicitꝰ es surge velociē et sequere me. Quo iussa cōplēte subito ābo tarasconū venerūt. ꝛ circa corpꝰ eiꝰ psallētes, totū officiū ābo ceteris rñdēntibꝰ pegerūt. ꝛ corpꝰ eꝰ in sepulcro suis manibꝰ collocauerūt. Uerū dū apō petragoricas finitis cātibus dyaconꝰ euāgeliū lecturꝰ bñdictionē petēs ēpm excitaret. ille vir excitatꝰ rñdit Frēs mei cur me excitastis. Bñs iesꝰ xp̄us ad corpus martbe bospite sue me duxit. ꝛ ip̄am tradidim sepulte. Birigite igit illuc velociē nūcios q̄ nob anulū nrūz aureū ꝛ cyrotbecas criseas deferāt. q̄ dū ad corpꝰ sepeliendū me aptarē sacriste cōmēdaui. ꝛ ex obliuione dimisi. q̄a me tā cito excitastis. Dissi nūcij ꝛ B vt ēps dixerat inuenientes. anulū solāqz cyrotbecaz attulerūt. aliā vo in bꝰ rei testimoniuz sacrista retinuit. Addidit qz btūs frōto dicēs. Cū pꝰ sepultaz ab ecclia exiremꝰ fraē q̄dā illi lo ci litteris pitꝰ nos insecutꝰ dñm introgauit q noīe vocaret. Cui ille nibil rñdens. oñdit ei codicē quē in manu tenebat aptū. in q̄ nibil aliud erat scptū nisi vsiculꝰ iste In memoria etna erit iusta bospita mea. ab auditiōe mala nō timebit in die nouissimo. Cū vo codicē reuolueret. cūctis folijs B reperit scptuz.

¶ Cū aūt ad eiꝰ sepulcrū crebra miracla fierēt. clodoueꝰ rex frācoz xp̄ianꝰ effectꝰ. ꝛ a sācto remigio baptizatꝰ. cū gnē renuz pateret dolorē. ad eꝰ tumulū veniēs sanitatē itegrā reportauit. Quappt illū locū ditauit. ꝛ triū miliariorꝝ spacio in giro ex vtraqz pte roda niterā villas et castra dedit. locūqz illū liberū fecit. Martilla vo eꝰ famla vitā ipsiꝰ conscpsit q̄ postmodū in sclauoniā pergēs. ꝛ ibi euāgeliū xp̄i predicans. post decimū annuz a dormitione martbe in pace q̄euit.

CI A Besanctis abdon et sennen.

ABdon et sennen sub decio impatore martyriū passi sunt. Cū enī deciꝰ impatoz babilonia cū alijs puincijs supasset. quosdā xp̄ianos ibi inuenit. quos secū ad vrbē corduba deducens diuerb supplicijs consūmauit. Et eos duo subreguli rapiētes. s. abdon et sēnē sepelierūt. Unde accusati et decio p̄ntati romā post eū vinctis catenis ducunt. ꝛ in conspectu decij et senatus introducti. aut sacrificare et rerū suarū recipere libertatem, aut morsibus bestiarū deuorari iubent. Contēnētes itaqz et expuētes in simulacra ad tbeatrū pertrabuntur. ꝛ ad eos duo leones ꝛ vrsi q̄ttuor dimittunt. Qui cū sctōs nō tangerent. sed etiā custodirent iniectis in eos gladijs occidunt. ꝛ ligatis pedibus tracti sunt ꝛ iactati ante simulacrū solis. Qui cum ibi triduo iacuissent. q̄rinꝰ subdyaconꝰ eos collegit. ꝛ in domo sua sepeliuit. Passi sunt autem circa annos dñi. cclij. Tēpore autē constātini ipsi q̄ttuor martyres eoꝝ corpa reuelauerūt. ꝛ a xp̄ianis trāslata sunt in cimiterium pontiani. vbi dñs p eos multa p̄stat beneficia ꝑ

CII A Besancto Germano.

GErmanꝰ doza germine. ꝛ ana qđ est suzsū. q̄si supnū germē. Tria enī repiunt in segete germināte. s. calor naturalē. bumor nutrimētalis. et ratio seminalis Beatꝰ igitur germanus dicitur q̄si semē germinās. q̄a in ipō fuit calor p feruorē dilectiōis. bumor p pīguedinē deuotionis. ꝛ rō seminal' p vtutē p̄dicationis. p quā mltos in fide ꝛ morib generabat. Cuiꝰ vitā Cstātinꝰ presbyt ad sctūm censuriū ēpm altisiodorensem scpsit.

GErmanꝰ nobilissimꝰ genere ī vrbe altisiodoro natus. et liberalibꝰ studijs plurimū eruditꝰ tandez romā ad discendum iuris scientiam est profectus Ubi tantum dignitatis accepit vt eum senatus ad gallias trāsmitteret. vt apicē ducat

De sancto germano.

tonus burgundie obtineret. Cum ergo alti
siodorēsem ciuitatē ceteris diligētius gub
naret. arborē quandā pinū in media ciuita
te bēbat. ad cui⁹ ramos p admiratiōe vena
tionis ferarū capita suspēdebat. Bz cū scts
amator eiusd ciuitatis epūs de tli eū vanitate
sepe redargueret. monēs vt etiā illā arborē
incidi mādaret. ne aliq̄ mala occasio ex boc
xpianis eueniret. ille nll'aten⁹ acq̄euit. Qua
dam āt vice absente Germano arborē inci
dit z incēdio totā dedit. Qd Germanus au
diens xpiane religionis oblitus. vallat⁹ mi
litib⁹ illuc adueit. z mortē epo itētauit. Epūs
aūt dīna reuelatōe Germanū sibi succesu
rū agnoscēs. furēti cessit. z augustudunū p
rexit. Postmodū altisiodoz reuers⁹ germa
nū in ecclia caute ꝯclusit. z ibidē cū tōsurās
ipm sibi succesuz eē pdixit. Qd factū ē. Nā
paulo p⁹ epūs felicit obijt. z germanū plebs
ois ī antistitē postulauit. Qui suba paupi
bus erogata. z vxore in sororē ꝯmutata cor
pus suū p.xxx. ānos sic afflixit. vt nunq̄z pa
nē frumēti. non vinū. nō oleū. nō sagimen.
nunq̄z vel salē p sapore comederit. Bis tñ ī
āno. s.ī pasca z nataliin āno vinū sumebat.
sz tñ ipz vini saporē aq̄s nimijs extinguebat
In refectōe p̄mo cinerē plibabat. deinde pa
nem ordeaceū sumebat. Semp aūt ieunās
nūq̄z nisi vespe comedebat. In estate vl'hye
me nullā vestem būit pter cilicīū z tunicam
vel cucullā. Que vestis nisi forte alicui do
nar̄et tādiu ferebat donec attritōe nimia sol
ueretur. Lectus su⁹ cinere cilicio z sacculo
ornabat. Nullū puluinar caput ab būeris
eius leuabat. sed sp gemēs z scōz reliquias
collo gerēs. nūq̄z vestimētū. raro calciamē
ta. z raro cingulū detrahebat. Sup boiem
siq̄dem fuit oē q̄d gessit. Talis enī ei⁹ extitit
vita. vt si miracul'caruisz incredibil' videre
tur Et tanta fuerūt miracl'a. vt nisi merita p
cessissent. fantastica putarent. Bi hospitatus in quodā loco cū p⁹ cenā mēsa ite
rum paret. admirat⁹ introgat cui denuo p
pararēt. Cui cum dicerent q̄ bonis illis mu
lieribus que de nocte incedunt pparārent.
illa nocte sanctus Germanus statuit vigi
lare. Et ecce vidit multitudinē demonū ad
mēsam in forma boīm z mulierz venientez.
Qui eis p̄cipiens ne abirēt. cūctos de fami
lia excitauit. inq̄rēs si psonas agnoscerent.
Qui cū oēs vicinos suos z vicinas eē dice
rent. misit ad domos singulorz dōmonib⁹ p̄
cipiens ne abirēt. Et ecce oēs in suis lectulis
sunt inuēti. Adiurati igit se demōes eē dixe
runt. q̄ sic hoībus illudebāt. Eo tēpe btūs
Lupus epūs tracasine florebat. cui⁹ vbē cī
Atbila rex obsiderz. sup portā btūs Lupus
acclamās q̄s eēt q̄ eos sic impeterz inq̄siuit
Cui ille. Ego sum atbila flagellū dei. Quo
ꝯbūilis p̄sul dei aut gemēs. Et ego sū Lup⁹.
heu vastatorz gregis dei. z indigens flagello
dei. Qdorq̄z portas reserari iussit. Illi autē
diuinit⁹ excecati p portā ad portā trāsierūt.
neminē aūt vidētes aut ledētes. Bis igitur
German⁹ assūpto p̄dicto epo Lupo in bri
tannias vbi heretici pullulauerunt pfect⁹ ē
Sed dū in mari eēnt. z tempestas maxima
oriret. ad orōnem scti Germāi ptin⁹ tranq̄l
litas magē efficit. Honorifice igit a ppīis susci
piunt. q̄z aduentū demōes iā p̄dixerant q̄s
sanct⁹ German⁹ de obsessis expulerat. Ve
rum cū hereticos ꝯuicissent ad ppria redie
runt. Cū in q̄dam loco infirm⁹ decū
beret. ꝯtigit vt tot⁹ ille vicus repētino incen
dio cōflagraret. Qui cū rogaret vt inde as
portatus ignē euaderet. ille incēdio se opo
nit. z vltra citraq̄z omīa ꝯsumēte flāma bo
spitiū eius nō tetigit. Dum ad brutānias
iterato rediret. vt hereticos ꝯfutaret. q̄dā ex
discipul' ei⁹ gōu ꝯcito eius vestigia seq̄ba
tur. q̄ tñ apd cordomaz infirmat⁹ occubuit
Redīēs inde btūs German⁹ sepulcz eius
apiri fecit. ipmq̄z vocās ex nomīe quid age
ret. an adhuc secū militare cupet requisiuit.
Qdor ille residēs cūcta sibi cōstare suauia.
ac se nolle ecōtra vlteri⁹ reuocari rñdit Tūc
scō annuēte vt req̄esceret. ille dposito capi
te rursum in dño obdormiuit. Dū in bri
tānia p̄dicaret z sibi z socijs. rex britānie ho
spitiū denegasz. subulc⁹ regis regress⁹ a pa
scuis. receptā p̄bendā ī palatio ad tuguriū
ppriū referēs. vidit btūm Germanū cuz so
cijs fame z frigore laborātez Quos ī domo
sua benigne recepit. z vnicuz vitulū quē ha

bebat bospitib9 occidi pcepit. Post cenam sctūs german9 omia ossa vituli sup pellē cō poni fec̄. z ad e9 orōez vitul9 sine mora surre xit. Seqnti die germā9 regi festin9 occurrit. et cur ei bospitiuz denegauit potenē inqrit. Tūc rex vehemēt attonit9 sibi rndere n̄ po tuit. Et ille. Egrede inqt z regnū melioꝛi di mitte. Germān9 igit di mādato subulcū cū vxore veire fec̄. z vniuersis stupēt9 regem pstituit. Et extūc reges de subulci genere p; deūtes dnant gēt britonū. ¶ Cū saxones ꝓ britones dimicarēt. z se paucos viderent, sctōs ide trāseūtes vocauerūt. z ab eis pdi: cati certatiz oēs ad baptismi grāz ꝓuolabāt Die igit pasce ex feruoꝛe fidei plectis armis ꝓponūt fortiter pliari. Qd illi audiētes au dacter ꝓ inermes ꝓperāt. Bz germā9 latēs cū suis oēs āmonuit vt cū ipe alta clamaꝛet oēs sibi vno clamoꝛe respondeāt. Qd cū fa ctū eēt. tāt9 bostes sup se iā irruētes terꝛoꝛ in uasit. vt plectis armis nō solū mōtes sed ce lū sup se ruere putarēt. cūctiqz diffugerent. ¶ Quadā vice dū p augustudunū trāsiēs ad tumulū scti cassiani epi deueniss. qūo se brēt inqsiuit. Ille stati ex tumulo cūctis au diētib9 sic rndit. Bulci qete pfruoꝛ. z aduen tū redēptoꝛis expecto. Et ille. Quiesce. p lon gū in xpo tps. z p nobis attēt9 intercede vt obtinere sacre resurrectōnis gaudia merea mur. ¶ Bū apd rauennā deuenisz. a regia placida z filio suo valētiniāo bonoꝛifice su scept9 ē. Hoꝛa vo cene regia misit ei vas ar genti amplissimū delicatioꝛib9 cibis plenū Qd ille sic suscepit vt cibos famul' traderet z sibi p paupib9 ipm vas argēteū retineret Loco vo mūeris misit regine scutellā ligne am panē oꝛdeaceū ꝓtinētez. Qd illa libēter recepit. z vas illud postmodū argēto texit. ¶ Quadā aūt vice dū pdicta regina eū ad ꝓuiuū inuitasset. ille benigne ānuēs. ab bospitio suo vsqz ad palatiū. eo qꝛ teiunijs z oꝛōnib9 ac laboꝛib9 eēt pfectus. asino deferē te portatus ē. Bz dū comederet. asin9 sancti Germani mortu9 ē. Qd regia audiēs equū mire māsuetudis epo pntari fecit. Quē itu ens ait. Abe9 mihi asin9 pnteť. qꝛ q̄ me huc attulit reportabit. Ꝓdergensqz ad cadauer surge inquit muscio reuertamur bospitio. Statimqz sbsiliens seipz ꝓcussit. z q̄si nihil mali pass9 eēt Germanū ad bospitiū dꝑtauit. Bz anteq̄z de rauenna exiret. pdixit q̄ nequaq̄z in b̄ secl'o diuti9 moꝛaret. Ꝓd9 mo dicū febꝛe coꝛripit. z die septio in dño moꝛit et coꝛp9 eius ad gallias sic̄a regina petieraꝛ trāsportat. Obijt circa ānos dn̄i. cccc.xx.

E Uex cū scis Germanus btō Eusebio vercellēsi epo pmisisz. q̄ in sui reuersiōe ec clesiā quā fundauerat sibi dedicaret. cū itel lexisset scis Eusebius b̄m Germanū exisse de coꝛpe. ecclīaz suā dedicaturus cereos ac cendi iussit. Bz q̄nto pl9 accēdebāt. tāto pl9 extinguebāt. Qd vidēs Eusebius intellexit dedicatiōem aut alio tpe fieri oportere. aut alteri epo reꝛuari. Cum igit bti Germāi coꝛ pus vercellas delatū fuisz. moꝛ in pdictam eccliam inducit. z stati cerei oēs diuitus in flamant Tūc scis Eusebius pmissionis bti Germani meminit. z q̄d viuēs se facturum pmiserat. mortuū fecisse cognouit. Hoc ita oportz accipi vt nō intelligat de magno Euse bio vercellēsi q̄ tpe ipius factū sit B. Mā ipse sub Valente ip̄atoꝛe mortuus fuit. et a moꝛ te ipius vsqz ad moꝛtez sancti Germani pl tra annos. l. essluxerant. Fuit ergo alius eu sebius sub q̄ istud q̄d enarrat euenit.

CIII.

De sancto Eusebio.

EUsebius dicitur ab eu qd̄ ē bonū. z sebe q̄d dꝛ elo q̄ntia vel statio. vl' Eusebius so nat bon9 cultus. Ipe nāqz būit bonitatē in sanctificatōe sui. elo q̄ntiam in defensione fi dei. stationē in ꝓstantia martirij. bonuz cul tum in reuerētia dei. A

EUsebius sp vꝛgo exñs. dum adbuc catbecuminus eēt ab Eusebio pp baptisma z nomē suscepit. In q̄ ba ptismo manus āgelice vise sūt. q̄ ipm de sa cro fonte leuauerūt. Matrōa quedā eius pulcritudīe capta. cuz ipius cubiclm vellet adire custodientibus angel' puenire nō po tuit. Añ facto maue ad eius pedes pcidit z ab eo veniā petijt. Ordinatus pbiter tanta

De ſcto Euſebio.

ſanctitate emicuit. vt in miſſay ſolennijs int̄ man⁹ eius miſterium angelicū apparet. Ds⁹ B cū arriana bereſi totā ytaliā inficeret. im patore Conſtātio eidē bereſi fauente. Julia nus papa Euſebiū i vcellēſez ep̄z ꝓſecrauit. q̄ tūc obtinebat int̄ alias vrbes italie ꝑncipa tuz. Qđ beretici audiētes omēs fores ecclie claudi fecerūt. At euſebi⁹ vrbē ingreſſus. añ oſtiū maioris ecclie q̄ eſt btē Marie genua flexit. z oīa oſtia ſua mox orōe apuit. Ma xentiū mediolanēſem ep̄m beretica ꝑuitate co:ruptū. de ep̄atu eiecit. z p eo viz catholi cū dionyſiū ordīauit. Dicq̄z euſebi⁹ totā ec cleſiā occidentis. z Athanaſi⁹ totā eccl̄iam orientis ab arrianoz peſte purgabāt. Arri⁹ nanq̄z p̄ſbiter alexandrin⁹ fuit. q̄ xp̄m purā creaturā eē dicebat. aſſerēs q̄ erat q̄n ñ erat et q̄ ꝓpt̄ nos factus ē vt nos p eū tanq̄z p in ſtrumentū deus crearet. Et ꝺ magn⁹ Con ſtantin⁹ celebrari fec̄ nicenū concilīū. vbi er ror ꝓdēnatus ē. Ipe aūt poſtmodū miſabi li morte interijt. q: oīa viſcera et inteſtina p ſeceſſum emiſit. Conſtanti⁹ āt conſtātini fi lius ipa bereſi co:rupt⁹ fuit Quocirca Cō ſtātinus ip̄ator ꝑ euſebiū p̄imū indignat⁹ multoz ep̄oz ꝓciliū ꝓuocauit. z dioniſiū ac cerſiuit multaſq̄z ep̄las ad Euſebiū deſtina uit. q̄ ſciens maliciaz in mlt̄itudine p̄ualere venire ꝓtēpſit z ſuā ſenectutē oppoſuit. Uñ imperator ſtatuit ꝑ eius excuſatōem ī media lanēſi vrbe q̄ppe erat cōciliuz celebrari. Ubi cū Euſebiū deeſſe videret. iuſſit arrianos fi dē ſuā deſcribere. z Byoniſiū ep̄m mediola nēſez ac. xxxiij. ep̄os eidē fidei ſbſcribere. Qđ audiēs Euſebi⁹ de vrbe ſua mediolanū p̄fe curus exiſt. z mlt̄a ſe paſſuz p̄dixit ¶ B

Cū igit̄ ad q̄ndā fluuiū veniſſet vt mediol lanuz ꝑgeret. nauis ꝑcul ex alia ꝑte flumis exīs eo iubēte ad eū venit. z ip̄z cū ſocijs ſuīs gubnatore alio trāſportauit. Tūc ei p̄dict⁹ Byoniſi⁹ obuiauit. et ad pedes eius ꝑcidēs veniā poſtulauit. Cū igit̄ euſebius ab impa tore nr̄o minis nr̄ blādicijs flecti poſſet. coram oībus dixit. Vos dicitis filiū minorē eē p̄ē cur ergo mihi filiū meū z diſcipulū p̄tuliſtis Nō eſt enī diſcipulus ſup magiſtz nec ꝑu⁹ ſup dñm ſuū. nr̄ filius ſup p̄rem. Qua illi rōe ꝓmoti. ſtatim cyrographū quē ſcripſerāt. z cui Byoniſi⁹ ſubſcripſerat ei obtulerūt. Et ille. Nequaq̄z p⁹ filiū ſcribā. cui autoritate preſum. ſz iſtū ſuccēdite. uouūq̄z cui ſubſcri bā ſi vultis ꝓſcribite. Dicq̄z nutu dei ſuccē ſus eſt cyrogꝑbus. cui dyoniſi⁹ et alij. xxxiij. ep̄i ſubſcripſerāt. Rurſū ariani aliū cyrog̃ phū ꝓſcripſerūt. z euſebio et alijs ep̄is vt ſb ſcriberēt tradidērūt. Sz cū ab euſebio aīma ti nullaten⁹ ꝓſentirent. ceperūt p̄imū gratu lari. q̄ cyrogꝑbum cui coacti ꝓſcripſerāt pe nitus ꝓbuſtū videbāt. Tūc irat⁹ Cōſtātius euſebiū volūtati arrianoz tradidit Qui pti nus ip̄m ꝺ medio alioz ep̄oz rapiētes z du rius flagellātes. eū p gḡdus palatij a ſummo vſq̄z ad imū. z rurſus a bimo vſq̄z ad ſūmū traxerūt. Cū ergo capite ꝑcuſſato multuz ſan guinē fudiſſet. z adhuc nō aſſentiret. vinctis poſt tergū manib⁹. p collū cū fune ip̄m tra bebant. Ipe autē grās agens dicebat ſe pro ꝓfeſſione fidei catholice mori eē patū. Tunc Cōſtantius Liberū papā. Bioniſiū Paul linū z oēs alios ep̄os q̄ eius exemplo fuerāt animati ī exiliū mitti fecit. Euſebiū vo apd ſcitopolim vrbē paleſtine arriani duxerunt z ip̄m in q̄dam loco ſic artiſſimo recluſerūt vt eēt illo lōgitudīe breuior. latitudīe angu ſtior. ita ut curuatus nec pedes extēdere. nec ſe in latus alterz vertere poſſz. capiteq̄z dep̄ſ ſo būeros tantū z cubitos mouere valebat. Uerūtamē Conſtātio defuncto. Julianus eidē ſuccedēs z oīb⁹ placere volēs. iubet exu latos ep̄os reuocari. z deoz tēpla apiri. z pa ce frui ſub lege q̄ quiſq̄z vellet. Et ſic euſebi us inde exiēs ad Athanaſium venit. z q̄nta paſſus fuerat. eidem expoſuit. Defuncto āt Juliano z Jouiniano regnāte ſopitis arri anis. Euſebius vcellas rediit. z eū ꝓp̄s cum mag̃ exultatōne ſuſcepit. Sz iterz valente re gnāte arriani repullulāt. z euſebij domum vallātes. z extra domū ſupinuz ip̄m traben tes. lapidib⁹ eū obruerunt. z ſic ad dñm feli citer migrās in eccl̄ia quā ipe conſtruerat ſe pultus ē. Fert̄ q̄z banc grām ſue ciuitati eu ſebius a deo ſuis p̄cibus ipetraſſe. ut nullus arrianus ibidē viuere poſſit. Vixit aūt ꝑm cronicam ad minus. lxxxviij. annis. Floruit

De sanctis Machabeis.

circa annos dñi.cccl.

CIIII. A

De sanctis Machabeis.

Machabei fuerunt septē frēs cū matre reuerenda.7 ele azaro sacerdote.q̄ p obſuatōe leḡ cum carnē porcinā nollent comedere. mau dita supplicioꝝ genera ptulerūt.ſm q̄d in.ij. Machabeoꝝ plenius ptinet.Et notādum q̄ eccl'ia oriental' facit festa de scīs vtriusq3 testamēti.occidental' aūt nō facit festa de sā ctis vetis testamēti.eo q̄ ad inferos desce derūt.p̄terq3 de innocētibus.ex eo q̄ in ip̄is singul' occisus est x̄ps.7 ō machabeis.Sūt aūt q̄tuor rōnes q̄re eccl'ia ō istis machabe is licet ad inferos descenderint solennizat. Prima est ppter p̄rogatiuam martirij.Qz ei inaudita supplicia int' sctōs vetis testamē ti passi sunt.iō priuilegiati sūt vt eoꝝ passio merito celebret'.Hec rō ponit' in historia sco lastica. Scōa ē ppt' repñtatōnem misterij. Septenari⁹ ei nūerus ē nūer⁹ vniuersitatis Significant' ergo in istis oēs p̄ēs veteris testamēti celebritate digni. Ma licz de ipsis non solēnizat eccl'ia. tum qz ad limbū desce derunt.tū qz mlt'itudo multoꝝ nouoꝝ subi trauit.in bis tñ septē impēdit oīb⁹ reueren tiam.qz p septē vt dictū est.vniuersitas desi gnatur.Tercia est ppt' exemplū patiendi.p ponūtur enī in exēplū fidelib⁹. vt ſm boruz ꝓstantiā ad zelū fidi animent'.7 ad patiēdū p lege euāgelij sic illi p lege moysi forti⁹ acci gant'.Quarta ē ppt' cām supplicij. Ma z p de fensiōe legis sue talia supplicia passi sūt. sic7 x̄piani p defensiōe legis euāgelice patiunt'. Has tres vltimas rōes assigt magister Jo hānes beleth in sūma de officijs.capl'o.v.

CV. A

Ad vincula sancti Petri.

Festum sancti Petri apli q̄d ad vincl'a dr.q̄ duplici ō cā institutū fuisse putat'.s.in memoriā libatiōis Petri.in mēoriā liberationis Alexandri. p destruēdo ritu gētiliū et p impetrāda absolutōe spūaliū vincl'oꝝ.

Prima ergo cā est in mēoriaz libatōnis petri. Mā sic dr in histo.scolastica Herodes agrippa romā adijt.7 ibi Gayo nepoti tybe rij celaris familiarissim⁹ extitit. Quadā āt die cū eēt Herodes in curru cū Gayo leua tis in celū manib⁹ ait. Utinā viderē mortez senis.7 te dūm totius orbis. Qz h auriga he rodis audiuit.7 Tiberio ptinuo intimauit Quappt indignat⁹ tiber⁹ cesar herodē re clusit in carcerē. Ubi dū q̄dā die iuxta arbo rē innix⁹ eēt .cui⁹ frondib⁹ insidebat bubo. vnus de ptaptiuis peritus in augurijs dix it ei. Noli timere.qz cito liberaberis.7 intan tū sublimaberis q̄ amicos tuos in tui inui diā ptabis.7 in hac pspitate morieris.Quā cito aūt b⁹ generis aīal sup te videris.vltra q̄ntū die viuere nō poteris. Qd⁹ aliq̄t tps Ty beri⁹ morit'.7 Gaius in ipiū sblimat'.q̄ q̄dez herodē de vincul'is libauit 7 magnifice subli matū regē in iudeā misit.Cumq3 venisset.mi sit manus vt affligeret quosdam de eccl'ia. Occiso aūt Jacobo frē Johis gladio ab eo dem añ dies azimoꝝ videns qz h gtium eēt iu deis.in dieb⁹ azimoꝝ Petꝝ appbendit.et i carcerē misit.volēs post pasca producere eum pp'lo. Angelus aūt noctu eidē assistēs.mira biliter eū a vincl'oꝝ nexibus libauit 7 ad mi nisteriū p̄dicatōis liberꝝ ire tulit. Facin⁹ āt regis dilatōem n̄ patit' vlt'ōis. Seq̄nti vero die custodes ad se venire fec.vt p fuga petri duris eos penis afficeret. Hoc tñ impedit⁹ est facere.ne solutio petri alicui nocerz. Ma ꝓcitus in cesareā descendit.7 ibi pcussus ab angelo expirauit. Eteni sic refert Josep⁹ in.xix.antiq̄tatū libro.cum cesaream adue nisset.7 ad eū toti⁹ p̄uincie viri vnanimit' cō uenissent. ille fulgēti veste ex auro argētoq3 mirabilit' ptexta indut⁹ incipiēte die p̄cedit ad theatꝝ. Ubi cum p̄mū sol' radios vestis argentea suscepit.repercusso splendore du plicatam spectātibus lucez fulgor metalli vibrātis effudit.vt intuēnt⁹ pstringerz aciē terror aspect⁹.Et p h pl⁹ aliq̄d de eo q̄z būa ne nature est artifex arrogātia mentiretur. Ilico adulātis vulgi ꝓcrepant voces dicen tis,bucusq3 vt boīem te tenuim⁹.sed ex h iā sup humanā naturā te esse fatemur.Et duz

¶Ad uincula sancti Petri.

adulatorijs demulceret bonoribus. ⁊ oblatos sibi diuinos bonores nō respuerz. respiciēs vidit insidentē sup funiculuz capiti suo angelū. id ē bubonē mortis eius prime nūciū. respiciēsqz ad pp̄m dixit. Ēn ego de⁹ vester morior. Sciebat eiz iuxta p̄dictōem auguris se īfra q̄nqz dies moriturz. Et ꝓtinuo pcussus p q̄nqz dies vomib⁹ eū corrodētib⁹ expirauit. Hec iosepb⁹. ¶ In memoriā igitur tā mire lib̄atiōis. p̄ncipis ap̄lorz a vinculis. ⁊ taz dire vindicte in tirānū ꝓtinus subsecute. eccl̄ia festū scī Petri ad vinc̄la solēnizat. Uñ ⁊ ep̄la in missa canit̄ in q̄ h̄ liberatio facta fuisse pbibet. ⁊ p̄m hoc videt̄ q⁹ h̄ festuz ꝺberet vocari Petri a vincul̄. ¶ Scda cā institutōis extitit. Quoniā Alexāder pp̄ qui sext⁹ post bim Petrz rexit eccl̄iam ⁊ bermes p̄fectus vrb̄ Rome q̄ p alexandrz ad fidem ꝓuersus fuerat. a Quirino tribuno in diuers̄ locis in custodia tenebant̄. Dixitqz tribun⁹ ad Hermē prefectū. Miror te virū prudentē bonorē dimittere p̄fecture. et vitā aliā somniare. Cui bermes dixit. Et ego añ bos ānos h̄ omīa deridebā. ⁊ bāc vitā solaz esse putabā. Rñdit q̄rinus. Fac ergo pbare me q⁹ aliā vitā noueris eē. ⁊ ꝓtinuo fidi tue discipulū me bēbis. Cui bermes dixit. Sanctus Alexāder quē tenes in uincul̄. ip̄e boc meli⁹ te docebit. Tūc q̄rinus maledicēs bermem ait. Ego tibi dixi vt me pbare faceres boc. ⁊ nūc me mittis ad Alexādrz quē p suis scelerib⁹ teneo vinculatū. Uerūtñ sup te et alexandrz custodiā duplicabo. ⁊ si ip̄m tecum vel te cū ip̄o inuenire potero. vere fidē tuis ⁊ eius dictis vl̄ p̄monib⁹ adbibeo. Fec q̄ dixit. Et alexandro h̄ bermes ꝓtinus indicauit. Orante igit̄ sctō alexandro angel⁹ ad eū venit. ⁊ ip̄m ad bermē i carcerē duxit. Et inueniēs eos q̄rinus insimul̄ plurimū admirat⁹ ē. Et cū bermes q̄rino narraret quō alexander filiū suū mortuū suscitasset. dixit alexandro q̄rinus. Habeo filā gutturosam noīe balbinā Promitto igit̄ me tuā recipe fidem. si filie mee impetrare poteris salutez Cui alexander. Uade citius. ⁊ ip̄am ad carcerē meū adducito. Cui dixit Quirinus Cū bic sis quō in carcere tuo te potero innenire Ad quem Alexander. Uade cito. q⁹ qui me buc adduxit. ille me illuc cito reducet. Perḡs igit̄ quirin⁹ filiā suā ad carcerē alexādri adduxit. ⁊ ibidē ip̄um inueniēs. ad pedes suos se pstrauit. Tūc filia ei⁹ cepit vinc̄la sācti alexandri ꝺuote osculari vt sanitatē recipe ret. Cui alexander dixit. Noli filia bas meas osculari catbenas. sz boias scī Petri diligēter inq̄re q̄s deuote osculans recipies sanitatem. Quirin⁹ igit̄ i carcere vbi petrus detent⁹ fuerat diligent boias inq̄ri fecit. easqz cum inuenissz filie sue osculādas dedit. Illa mox vt osculata ē vicula. sanitatis ē integre bñficiū assecuta. Tūc q̄rinus veniā petens alexandrz de carcere extraxit. et ip̄e cū familia ⁊ aliis q̄zplibus baptisma suscepit Tunc sctūs Alexander h̄ festū in kaleñ. Augusti celebrandū instituit. et in bonorē ap̄li petri eccl̄iam fabricauit. vbi vicula reposuit. ⁊ ad vincula nomīauit. In bac solēnitate ad p̄dictā eccl̄iam magn⁹ fit ꝓcursus pp̄li. ⁊ ibidez pp̄lus vincula osculat̄. ¶ Tercia cā institutionis p̄m Bedā bec ē. Octauian⁹ ip̄erator ⁊ Antboni⁹ sibi inuicē affinitate ꝓiūcti. sic int̄ se mūdi totius ip̄eriū diuiserūt. vt Octauianus in occidente italiā. galliā ⁊ byspaniā. Antboni⁹ vo in oriente asiā pontuz et affricā possideret̄. Antboni⁹ āt lasciu⁹ et lubric⁹ cū sororē octauiani in vxorē bret̄. ipsam repudiauit. ⁊ cleopatrā reginā egipti i vxorē accepit. Ob h̄ indignat⁹ Octauian⁹ manu armata in asiaz p̄ Antboniū p̄cedit. et ip̄m in oib⁹ superauit. Tūc antboni⁹ ⁊ cleopatra victi fugerūt. ac semetip̄os p̄ dolore nimio occiderūt. Egiptu igit̄ regnū octauianus destruxit. ⁊ romanā puincīā fecit. Int̄ō in alexandriā p̄exit. ⁊ oībus eā diuitijs spolians romā ip̄as trāsuexit. Uñ rēpublicam auxit. ita q⁹ p vno denario daret̄ q̄d p̄us p q̄tuor vendebat̄. Et q⁹ ciuilia bella valde vrbem vastauerāt. ita eā renouauit vt dixerit. Inueni latericiā relinq̄ marmoreā. Qz igit̄ intātum rēpublicā auxit. augustus primo oīm vocat⁹ ē. Uñ ⁊ ab eo augusti dicti sunt q̄ sibi in imp̄io successerūt. sic a Julio cesare eius auūculo cesares appellant̄. Uñ ⁊ bunc mēsem augustū q⁹ p̄us sextilis dicebat̄. q⁹ a

¶ Ad uincula sancti Petri.

martio sext⁹ erat. ꝑ̄lius suo noīe intitulauit eū Augustū vocās. In memoriā itaqz z bonorē victorie illi⁹ quā ꝓma die augusti Octauianus hūit. oēs romani hac die solēnizabant vsqz ad tp̄s Theodosij impatoris q̄ cepit regnare anno dñi. cccc xxvj. Eudoxia igitur filia p̄dicti theodosij impatoris vxor valentiniani. hierl̄mā ex voto ꝓrexit. Ubi q̄dā iudeus p magno mūere duas ei catbenas obtulit. q̄bus sub Herode ꝑ̄tr⁹ ap̄ls vinctus fuit. Cum igit Romā rediss̄et in kalñ. augusti. z in bonorē impatoris gentil' romanos solēnizare videret. dolēs q̄ dānato boī rant⁹ bonor exbiberet. cogitansqz q̄ nō eos de facili a tali cultura z ꝓsuetudīe reuocare posset. cogitādo tractauit vt obp̄uātia q̄dē sic staret. sz in bonorē scti ꝑ̄tri fieret. z illū diē vniuersus ꝑ̄lus ad vincula nomīaret. Habita igit collatōe cū btō ꝑ̄delagio papa ꝑ̄l'm blandis exbortatōnibus induxerunt. vt obliuioni traderet memoria p̄ncipis paganor. z celebris fierz mēoria p̄ncipis ap̄lorū. Qđ dū cūctis placuiss̄et. illa catenas q̄s de hierl'm attulerat ꝓtulit z populo oñdit. ꝑ̄dapa vo z illā catenā ꝓtulit q̄ sub Herōe idē ap̄lus vinct⁹ fuit. Hac ergo illis sociata ita miraculose vna catbena facta ē. ac si sp vna z eadē extitiss̄z. Uñ papa z regia ꝓtin⁹ statuerūt. vt q̄d boīm indiscreta religio faciebat gētili dānato. in melī⁹ mutata facerz ap̄lor⁹ p̄ncipi petro. Ipa igit vincula papa cū regina in ecclia sci ꝑ̄tri ad vincula posuit. z ipam munerib⁹ multis et priuilegiis magnis dotauit. ac p̄dictā diem vbiqz celebrem fore instituit. hec Beda. Idē dicit Sigibertus. ¶ Quāte ār vtutis ꝫ catbena fuit anno dñi. ccccl xiiij. apparuit. quendā enīz comitē īpatoris Ottonis ꝓpinquū dyabolus añ oculos oīm tā crudel'r arripuit. vt se ipm dentib⁹ laceraret. Tūc iussu impatoris ad Iobem papā ducit. vt catbena scti petri eius collo circūdaret. Sed cū q̄daz alia catbena furentis collo fuiss̄z imposita. z nichil ex bac puenisset salutis. nimirū vbi nil latebat virtutis. tandē va petri catbena p̄ducitur. z furentis collo impont. Tante a ūt virtutis p̄dus diabol⁹ ferre nō potuit. sz mox coram omib⁹ exclamās abscessit. Tūc theodoricus metēꝑ ep̄s ipam catbenā arripuit. et eā se nullaten⁹ dimissurꝝ nisi manus sibi p̄deret. asseruit. Cum igit sup boc int ep̄m z papā alios qz clericos gūis oriret ꝓtentio. impator tandē ipm litigiū sedauit. z ep̄o ex ipa catbēa a papa anulū ipetrauit. ¶ Narrat Abilet⁹ in cr̄oica. z idē bētur in bistoria triptita. q̄ bis dieb⁹ apd epyrum draco ingens apparuit. in cui⁹ ore Bonat⁹ ep̄s vtute insignis expuens mox eū occidit. pri⁹ tñ añ eius faciē digitis crucē designās. z eidē oñdens. Quē vix octo iuga boum ne eius putredine aer inficeret ad locū incendij trabere potuerūt. Idē q̄z ait ibidē. z in eadē triptita bistoria babet q̄ in creta diabol⁹ ī specie Aboysi se posuit. Qui iudeos vndecunq̄z ꝓgregās sup magnū mōtis p̄cipitiū iuxta mare eos duxit. Quos dū ad terrā pmissionis sicco pede se p̄eūte ducere polliceret innumeros enecauit. Uñ credit q̄ diabol⁹ indignat⁹. q̄ occasione iudei q̄ regīe catbenā dederat plaus⁹ octauiani cessauit. de bis se tal'r vindicauit. Multi autē ex bijs q̄ euaserunt. ad baptismi grām ꝓuolarūt. Cū enī mons ip̄e decliuis incūberet. z illi sese euoluerent. p̄ores tā acutis rupib⁹ lacerati q̄z ī mare p̄focati mortui sunt. Cunqz reliq̄ idez facere vellēt. z de priorib⁹ q̄d eis accidit ignorarent. quidā piscatores inde transeūtes malū quod acciderat narrauerūt eisdem. z sic illi conuersi sunt. Hec in bistoria triptita

B ¶ Quarta causa institutiōis bic assignari potest. Bomin⁹ enim a vinculis peccatorū miraculose absoluit. z eidem ligādi z absoluendi potestatē dedit. Nos autez vinculis peccatorū obligati tenemur z absolui īdigemus. Ido igitur ipm in solennitate que dicitur ad vincula bonorandum⁹. vt sicut ip̄e a vīculis absolui promeruit. z sicut absoluendi a domino potestatē accepit. sic z ip̄e a peccatorum vinculis nos absoluat. Hāc vltimā institutōis causam non nullā extitiss̄e quis de facili ꝑpendere potest. si videat q̄ absolutionem a vinculis in apostolū factā epistola cōmemorat. absoluēdi ptātē sibi ꝓcessam euāgelista recitat. absolutiōem ab ipo nob

De sancto stephano papa.

fiendam hodierna orō postulat. Q; aūt p claues q̄s accepit interdū etiaz dāmādos absoluat. in q̄dā miracō q̄d legit̄ libro miraculoz btē v̄gis satis claret. Apō nāqz Colonia vrbē in mōasterio scti petri erat q̄daz mōachꝰ leuis lubricꝰ z lasciuus. Hic dū sūbita morte fuisz p̄uētus demōes ip̄m accusabāt. z q̄libz pcīoz genera ꝯ ip̄m clamabant Unū dicebat. Ego sū cupiditas tua. q̄ ꝯ dei p̄cepta tam freq̄nt cupisti. Aliud clamabat Ego sū vana glia. q̄ te apō hoies iactant exaltasti. Aliō aut. Ego sū mēdaciū in q̄ mētē do peccasti. et ceta silr. Ecōtra q̄dā bōa opa q̄ fecerat ip̄m excusabāt dicētia. Ego sū obedientia quā senioribꝰ spūalibus exhibuisti Ego sū psalmoz cātus. quē freq̄nter deo cōcanisti. Scts āt petrꝰ cꝰ erat mōachꝰ p ip̄o dep̄caturus deū adijt. Cui rn̄dit dn̄s Nunq̄d nō ppba me inspirāte dixit. Bn̄e q̄s bitabit in tabnaculo tuo. aut q̄s req̄es. i mōte ꝛc. Qui ingredit sin̄ macula ꝛc. Quō hic p̄t saluus eē cū nec sine macula sit ingressus. nec sit iusticiā opatus. Rogāte igit̄ p eo petro cū v̄gie matre dei. hāc dn̄s sniam ptulit. vt ad corpꝰ rediret z ibi pniaz agerz. Tūc ꝓfessi petrus claui quā māu tenebat diabolū terruit z in fugā cōuertit. Aliam vō eiꝰ i māu cuiusdā q̄ in p̄dicto mōasterio mōachꝰ fuerat tradidit. z vt ad corpꝰ ipam reduceret p̄cepit. Qui eo p mercede reductōnis popo scit vt singul' diebus psalmū Miserere mei deus diceret. z sepulturā eꝰ sepe scobis mūdaret. Ip̄eqz ō morte rediēs q̄ sibi ptigerāt omnibus narrauit.

CVI.

De sancto stephano papa.

Stephanus papa cū mltos gētiliū vbo z exēplo conuertisset z multa corpa sctoz martirum sepelisz. a valeriano z galieno anno dn̄i. cclx. sūmo studio p̄cūrit. vt eū z clericos aut sacrificare cogerēt aut supplicijs diuersp̄ punirēt. Rederūtqz edictū vt q̄cūqz eos p̄deret totā eoz substām possideret. Quappt decē de eiꝰ clericis statim ꝓhensi sūt z sine audiētia decollati. Seq̄nti die Stephanus papa ꝓhendit z ad tēplum martis ducit. vt ibi aut ydolū adoraret. aut capitalē sniaz subiret Sed cū templū ingressus fuisz z deum vt ip̄m tēplū destrueret exoraſſet. statī mag̃ps templi corruit. z oīs multitudo pre nimio timore aufugit. Ip̄e vō ad cimiterū sancte Lucie p̄rexit. Qō audiēs Valerianꝰ. milites plures p̄oribus ad eū misit Qui venientes eū missam celebrantē inuenerunt z stantē intrepidū ac incepta deuote pficiētez in sua sede decollauerūt.

CVII.

De inuentione sancti stephani prothomartiris.

Inuentio corpo ris ꝑthomartiris stephani anno dn̄i. ccccxvij. Honorij p̄ncipis ān. vij. facta fuisse narrat Repit aūt eiꝰ inuētio translatio z ꝓuīctio. Inuētio ip̄ius ℔ ordie facta fuit. Nā cū q̄dā p̄sbit̄ nomie Lucianꝰ i territorio hierlitano quē Genadiꝰ int̄ illustres viros ꝓmēorat. z ℔ scripsit feria sexta i stratu suo q̄escerz z pene euigilaret. q̄dā vir senex statura p̄cerus. vultu decorꝰ. barba plixa. pallio candido amictꝰ. cui gēmule auree z cruces inerant ꝓtexte. calciatꝰ caligis in supficie deauratis eidē apparuit. Qui manu aurea vgā tenēs tetigit eū di. Sūma cū diligētia nrōs patefacito tumulos. q; indecent ō̄specto loco recōditi sumus. Vade igit̄ z dic Johi epō iberosolimitano vt nos in honorabili loco reponat. q; cū siccitas z tribulatō mūdi ꝓcul serit. nrōz suffragijs deꝰ mōo ꝑpiciari ōcreuit. Cui lucianꝰ p̄sbit̄ dixit. Bn̄e q̄s es. Ego sū inq̄t Gamaliel. q̄ paulū apl'm enutriui. z ad pedes meos legē p̄docui Qui āt mecū iacet scts ē stephanus q̄ a iudeis lapidatus extra ciuitatē p̄iectꝰ ē. vt a feris z auibꝰ ōuoraret. Sz ℔ oīno ille p̄hibuit cui idē martir illesā fidē ꝑuauit. Ego āt ip̄z cū reuerētia ml'ta collegi. z i meo nouo tuml'o sepeliui Aliꝰ āt q̄ mecū iacz ē nycodemꝰ nepos meꝰ. q̄ nocte Ihm adijt. z a petro z Johe sacz baptisma suscepit. Quappt indigti in eū p̄ncipes sacerdotū eū occidissent. nisi ob nostri reue

rentiā destitissent. Uerūtamē oēm subiam eius dirupuerūt. et a ꝓncipatu deposuerūt multiſqz eū afficiētes ꝟberib⁹ semiuiuū reliq̄rūt. Hūc cū ego ī domo mea duxissez. die bus aliq̄b⁹ supuixit. ⁊ defūctus iuxta pedes bti stephani sepeliri feci. Terciusꝰ ꝟo q̄ mecū est. ipe est Abibas filiꝰ meꝰ q̄ āno etatis sue xx. mecuꝫ baptisma suscepit. ⁊ ꝟgo ꝑmanēs cū paulo discipꝰlo meo legē didicit Uxor ꝟo mea Etbea ⁊ selemyas filiꝰ meus. qꝝ fidem xp̄i noluerūt recipe. nrā neq̄q̄ digni sepultura fuere. ſz eos alibi sepultos īuenies. ⁊ eo rū tumulos vacuos ⁊ inanes. Hoc dicto scts gamaliel disputt. Lucianꝰ ꝟo euigilans dñm exorauit. vt ſi bec visio in ꝟitate fierꝫ. ei dē ſcdo ac tercio appareret. In seq̄nti igitur feria sexta eidē ſic ꝑiꝰ appuit. ⁊ cur ea q̄ sibi dixerat neglexerit req̄siuit. Nō inq̄t dñe neglexi. ſed rogaui dñm vt ſi ꝫ visio ex deo eēt mihi tercio apperet. Dixitqz ei Gamaliel. Quoniā in mēte tua cogitasti ſi nos inuenires quō reliq̄as singlꝰoꝝ discernere posses. ex bis q̄ tibi ſꝫ similitudine offero singulorꝝ oculos ⁊ reliq̄as edocebo Ondixitqz ei tres calatbos aureos ⁊ q̄rtū argenteū. q̄ꝝ vnꝰ erat plenꝰ rosis rubentibꝰ. ⁊ alij duo rosꝫalbis. q̄rtū ꝛo ondit calatbū argēteuꝫ plenū croco Dixitqz gamaliel Hij calatbi nostri sunt loculi. ⁊ be rose nrē sunt reliq̄e. Calatbꝰ plenꝰ rosis rubeis est loculꝰ scti stephani. q̄ solus ex nobꝫ martirio meruit coronari. Alij duo rosis albis pleni. mei ⁊ nicbodemi sūt loculi. q̄ sincero corde in ꝓfessiōe xp̄i ꝑseueraui mus. Quartꝰ ꝟo argenteꝰ croco plenus est abibe filij mei. q̄ cādore ꝟginitatis pollebat et mūdus de mūdo exiuit. His dictis iterū disputt. Feria aūt sexta seq̄ntis bebdomade eidē iratꝰ apparuit. ⁊ ꝛ dilatōe ⁊ negligētia sua eū gꝫiē increpauit. Cōtinuo igit Lucianus bierūmā adijt. ⁊ Joſi ep̄o cūcta ꝑ ordinē enarrauit. Ꝑdergūt igit cū alijs ep̄is accersitis ad locuꝫ ꝑdictū luciano ostensum. Cūqz cepissent fodere. ſra ꝓcul sit ⁊ suauissimus odor sentit. Ad cuius odoris mirā fragrātiam meritis scto⁹ lxx. boies a diuerſ infirmitatib⁹ libant. Dicqz in eccliam sion q̄ est in bierlim. vbi scts stephanꝰ archidyacona tus officō functꝰ ē. cū magno gaudio scto⁹ reliq̄as trāstulerūt. ⁊ eas ibi bonorifice ꝑdiderūt. Ea āt bora pluuia magꝫ descēdit. Hui visionis ⁊ inuētionis mentiōem facit beda in cronica sua. ¶ Hec inuētio scti stephani facta ē ea die q̄ eiꝰ passio celebrat. ⁊ eꝰ passio in bac die fuisse dr. Festa aūt ab eccle sia mutata sunt duplici rōe. Prīa est q̄niā xp̄s ideo natꝰ est in ṫris vt bō nasceret in celꝰ Decuit igit vt natiuitati xp̄i cōtinuaret natale scti stephani. q̄ ꝓmus ꝓxp̄o martyriuꝫ sustinuit q̄d est nasci ī celo. vt ꝑ boc notaret vnā ex alia seq̄. Uñ et cātat de ipō. Heri xp̄c natus ē in ṫris vt bodie stephanꝰ nasceret ī celis. Scda rō est. q̄niā festū de inuentione solēnius agebat q̄ꝝ festū de passione. Et boc tum ꝑp̄ reuerentiā natiuitatis dñi. tū ꝑp̄ multa miracla q̄ in ip̄ius inuētōe dñs ostendit. Or ergo passio ip̄iꝰ dignior ē q̄ꝫ inuētio. et ob ꝫ solēnior dꝫ eē. ſō eccl̄ia festū de passiōe ad aliud tp̄s trāstulit. in q̄ in ampliori reuerentia habeat. Translatio āt eiꝰ vt ait Augustꝫ mō fuit. Nā alexander senator ꝓstātinopolitanꝰ birlim cū ꝟxore sua adijt. ⁊ ꝓ tbomartiri Stephāo pulcerrimū oratorū ꝓstruxit. ac pꝰ eius obitū iuxta eꝰ corpus se sepeliri fecit. Euoluns ergo septem āis. iuliana eius ꝟxor in patriā suā volens redire ꝟtpote q̄ a ꝓncipibꝰ īiuriā patiebat. corpꝰ viri voluit deferre. Qđ cū ab ep̄o mlt̄is ꝑcibus postulasset. ep̄s duos loculos argēteos ꝓtulit di. Non noui q̄s sit ex bis loculꝰ viri tui. Et illa. Ego noui. Et impetū faciēs amplexata ē corpus scti stephani. Sic ergo dū corpus viri putat accipe. casu corpꝰ ꝑbor martiris accepit. Cū āt nauim cū corpe cōscendisset. bymni audiūt angelici. odor effragrat. clamāt demōes. euā suscitāt tēpestatē dicētes. Ue nobꝫ. q̄ ꝑbomartir stephanus trāsit viros nos ꝟberās igne. Cū ergo nautę naufragū formidarent. stephanꝰ īuocat. ⁊ ꝛtinuo appuit eis di. Ego sū nolite timere. Stat̄iqz tranq̄llitas magꝫ ꝫsecuta ē. Tunc audite sūt voces ꝛmonū clamātū. Impie ꝓnceps nauē accēde. q̄ aduersarius noster stephanꝰ ē in ea. Tūc ꝓnceps demonū q̄nqz demōes q̄ nauē incēderēt misit. Qꝫ angelꝰ

dñi in pfūdū eos dimersit. Et cū calcedonē veniſſent. demões clamabāt. Seruꝰ dei venit q̄ ab iniq̄s lapidatꝰ ē iudis. Cōstantino lum igit incolumes puenerūt z in q̄dā eccīa corpus scti stephani cū magn reuerētia pdiderūt ꝟ Aug. Conuictio aūt corpis sācti stephani cū corpe sci Laurēti ꝟ Bordie facta fuit. Cōtigit enī Eudoxiā filiā Theodosij imperatoris a demone gut cruciari Qđ cum patri suo pstātinopolim pstituto intimatū fuiſſet. iubet filiā pstātinopoli adduci. vt sacrosanctis pthomarturis stephani reliquiis tangeret. Demō aūt in ea clamabat. Nisi stephanꝰ romā veiat ñ exibo. q̄niā sic ē aplōz volūtas. Qđ cum impator audiuiſſz. a clero z pplo cōstātinopolitano obtinuit vt corpus scti stephani romanis darēt. z ipi beati Laurētij corpꝰ acciperēt. Tūc impator Isdelagio pape sup ꝟscripsit. Isdapa vo de cōsilio cardinaliū impatoris petitioni cōsensit. Qđ illi igit pstātinopoli cardinales corpus scti stephani romā deferūt. et greci p accipido corpe scti laurētij psequūtur. Capue igit corpus stephani recipit z brachiū eiꝰ dextz a capuanis deuotis pcibꝰ obtinet. z metropolitana eccīa in eiꝰ honore fabricat. Cum aūt romā veniſſent. z in eccl'iam scti Isdetri ad vincl'a corpꝰ deferre vellēt. vectores subsistūt. nec vltra pcedere pūt. Demō ait in puella clamabat. Frustra laboratis. qz nō hic sed apō frēm suū laurētiū sedē elegit. Illuc igit corpꝰ defert. et ad eiꝰ tactuz puella a demōe liberat. Et laurētiꝰ aduētui frīs sui q̄i ogtulans z arridēs. in alterā ptez sepulcri secessit et medietatē illius vacuā fratri reliqt. Greci vo dūmanꝰ apponūt vt laurētiū ferāt ad terrā velut exanimes corruerūt. Bz orantibus p eis papa clero z pplo. vix ad se ad vesperā redierūt. Qēs tñ infra decē dies mortui sunt. Latini et q̄ sibi psenserāt in freneſim verſi sanari nō potuerūt. q̄aduſqz scrōz corpora insimul tumulata fuerūt. Tunc vox de celo audita ē. O felix roma q̄ corpꝰ laurētij hyspani. z stephani hierosolimitani tā gliosa pignora vno claudis mauſoleo. Facta ē aūt ista piūctio. ix. kal. Maij. circa ānos domini. cccc xxv. ¶ Refert Aug. in li. xxij. de ciui. dei. ſex mortuos ad inuocatōem scti stephani ſuſcitatos. vicz q̄ndā q̄ cū mortuꝰ sic iaceret vt et iā pollices ligarent. inuocato sup eū noīe bti stephani ꝓtinuo ſuſcitatꝰ ē. Item q̄ndā puer a plaustro ꝓtritū. quē mater ad eccīam scti stephāi deferēs. viuū z sanū recepit. Itē q̄ndā scimoniales q̄ cū in extremo spū pstituta ad eccīam scti stephani delata fuiſſet z ibidez expiraſſet. videntibus oībus et stupētibꝰ sanata surrexit. Item q̄ndam puellā apō yponē cuiꝰ tunicā cuz pat ad eccīam scti stephani deportaſſz. eā post modū sup corpus defūcte puelle plecit. et illa stati surrexit. Itē q̄ndā iuuenē apud yponē cuius corpꝰ cū inunctū fuiſſz oleo sancti stephāi stati surrexit. Itē q̄ndā puer q̄ cum ad eccīaz scti stephani mortuꝰ fuiſſet delatꝰ ad inuocatōem scti stephāi vite est primꝰ restitutus. De ꝟ martire sic dic Aug. Qđ martirem istū gamaliel stolatꝰ reuelauit. Saulus spoliatus laudauit. Xp̄us pānis inuolutꝰ ditauit. z p̄cioſa lapide coronauit. Idē In stephano emicuit plcritudo corpis. flos etatis. eloq̄ntia ꝟmocinātis. sapia scīſſime mēris. z opatō diuitatis. Idē. Fortis colūna dei cū inter lapidiferas manus captatorio forcipe teneret fide fū dabil'i gnebat. ferebatur et pducebat. pstrīgebat z augebat. cedebat z ñ vincebat. Idē sup illō Bura ceruice ꝛc. Dic ñ blādit. sz īuebit. ñ palpat sz puocat nō trepidat sz instigat. Idez. Attēde stephanum ꝓfuū tuū. bō erat sic z tu. ō massa pcti erat sic z tu. eo p̄cio redēptus q̄ tu. Et cum dyaconꝰ erat euāgeliū legebat. qđ legis vel audis z tu. Ibi inuenit scriptū. Diligite inimicos vestros. Dixit legendo. pfecit obediendo.

CVIII.

De sancto dominico.

Dominicꝰ dicitur quasi dñi custos vl'a dño custoditus. Vel ōz dominicꝰ q̄ntū ad etimologiā bꝰ noīs q̄d est dñs. Dicit aūt custos dñi tribus modis. scz custos honoris dñi quo ad deum. custos vinee dñi vel

gregis dñi q̄ ad p̄imū. custos voluntatis dñi siue p̄ceptoꝝ dñi q̄ ad seip̄um. Scdo dr dñicus q̄i a dño custoditus. Bñs eiꝫ custodiuit ip̄um q̄ntū ad triplicē statū suū. in q̄ꝝ p̄mo fuit laic⁹. in scdo regularis canōicus. i tercio vir aplic⁹. Nā in p̄mo eū custodiuit faciēdo eū laudabiliꝫ incipe. in scdo feruent̄ pficere. in tercio pfectōem appbēdere. Tercio p̄t dici dñicus p etimologiā b⁹ nomis dñs. Bñs nāqꝫ dr q̄i donās minas. vel donās minus. vl donās mun⁹. Sic bts Bñicus fuit donās. id est ꝑdonās minas p iniuriaꝝ dimissionē. donans min⁹ p corpis maceratōem. q̄ corpi suo sp min⁹ dabat q̄ꝫ appetebat. donās mun⁹ p libertatis largitōeꝫ quia nō solū sua paupibus tribuit. sed etiā seip̄m pluries vēdere voluit.

Dominicus ordis p̄dicatoꝝ dux et pat̄ inclit⁹. ex hispanie ptib⁹ villa q̄ dicit̄ Calaregia oroniēſ dioceſ patre Felice. matre vo Johāna noīe s̄m carnē originē duxit. Cui⁹ mat̄ añ ip̄i⁹ ortū vidit in somnis se catulū gestantē in vtero ardentē in ore faculā baiulantē. Qui egressus ex utero totā mūdi machinā incēdebat. Cui dā et matrone q̄ ip̄m ex sacro fonte leuauerat videbat̄ q̄ puer Dominicus stellā p̄fulgidaꝫ brēt in fronte q̄ totū orbē illustrabat. Cum adhuc eēt puerul⁹ z sb nutricis custodia cōstitutus. dep̄hensus ē sepe lectū dimittere z sup nudā humū iacere. Missus tandē patrē lentiā ad studiū amore sapie addiscende. vinū p decenniū nō gustauit. Ubi cuꝫ fames valida eēt. libros cū omī suppellectili vēdidit et p̄cium eorū paupib⁹ erogauit. Crescente iam ei⁹ fama. ab epo oronien. i sua eccl̄ia canonic⁹ regl̄aris efficit̄. z postmodū fact⁹ oī bus vite spect̄m a ꝓcanōicis suppriorꝫ ordiat̄ Ip̄e aūt die ac nocte lectōi z orōni vacabat assidue deū exorās vt sibi hāc grām infūdere dignaret̄. q̄ se totū aliq̄n saluti possꝫ impēdere p̄monꝫ. In libro q̄qꝫ de collatiōib⁹ patrū studiosissime legēs magnū pfectiōis cumulū appbēdit. Ps dergēs āt cū p̄dicto epo tholosā. dep̄hendit hospitē suū hereticā p̄uitate corruptū. Quē ad fidē ꝓuertit. z q̄si q̄n dam p̄miciarū manipulū future messis domino p̄sentauit. Legitur in gestis commitis mōtis fortis q̄ cū btūs Dominicus q̄dam vice aduersus hereticos p̄dicass. auctoritates q̄si medium p̄duxerat redegit in scriptis. z cuidā heretico cedulā illā tradidit. vt sup obiectis deliberare deberet. Illa aūt nocte ad ignē hereticis ꝓgregatis. cedulā quā recepat p̄duxit in medium. Cui socij dixerūt vt in ignē illā p̄iceret. z si ꝑburi ꝓtingeret eor̄ fides imo p̄fidia va eēt. Si vo ꝑburi nō posset. verā fidē romāe eccl̄ie p̄dicarēt. Quappter cedula in ignē p̄icit̄. Que cū aliq̄ntulum morā in igne fecisset. incōbusta ab igne ptin⁹ p̄silijt. Stupentib⁹ cunctis. vn⁹ ceteris durior ait. Proiciat̄ itez. z sic experientia plenius reperiet̄ et plenius expiemur vitatem. Proiciat̄ itez. z itez p̄silijt incōbusta. Itez ille dixit. Tercio p̄iciat̄. z tūc sin dubio rei veritatem cognoscem⁹. Proiciat̄ tercio. z iterum incombusta p̄silijt z illesa. Heretici āt in sua duricia p̄manētes. districtissima int̄ se iuratione firmauerunt ne hoc aliq̄s publicaret. Quidā tñ miles q̄ ibi aderat. z nostre fidei aliq̄ntulū adherebat. istud miraculuꝫ postmoduꝫ publicauit. Factū est aūt Rapd̄ mōtem victoriale. Simile q̄dā dr accidisse apud fanū iouis indicta ibidē in dieb⁹ illis ꝓtra hereticos q̄dā disputatōne solenni.

Ceteris igit̄ ad p̄pria redeūtibus z episcopo oromen. defuncto sol⁹ ibidē scis Dominicus cū paucis remānsit ꝓhereticos cōstanter verbū dei annūciant. Irridebāt aūt eum aduersarij vitatis. sputa. lutū z hmōi vilia p̄icientes in eū. z a tergo p̄ verisu sibi paleas alligātes. Cū aūt sibi interitū minarentur imperterrit⁹ rndebat. Nō ego martirij dign⁹ sū gl̄ia. nōdū merui istā mortem Quappt locū trānsiens in q̄ sibi parate fere bant insidie. non solū intrepidus. vez etiaꝫ cantās z alacer p̄cedebat. Qd illi admirantes dixerūt illi. Nūq̄d nō tu mortis horroꝛe ꝓcuteris. Quid acturus eras si ꝓp̄bendisse mus te. At ille. Rogassem vos ne repentinis me subito p̄imeretis vlneri⁹. sed paulatim et successiue mēbra singula mutilātes. deinde ostensis coram oc̄lis meis detruncatis membroꝝ particulis. ip̄os etiā oc̄los

eruentes ad vltimū semiuiuū laceratumq3 corp9 sic pmittētes in suo sanguīe volutari vel p2sus ad libitū me necaretis. ¶ Cuz q̄n dā reperisset ppt̄ nimiā quā patiebat inopiam bereticorū psortijs adbesisse. decreuit se ip̄m venūdare q̄ten9 ex accepto p̄cio de seipso z egestatis sil'occasionē p̄cideret. z sub errore venundatū libaret. Qđ z fecisz. nisi inopie ei9 dīna miscōia aliter puidisset. ¶ Alias etiā cum q̄dam mil'r frēm suū saracenoz captiuitate detentū. lamētabilisibi q̄stiōe exponeret. nullūq3 sibi ad ei9 liberatōem fateret̄ psiliū supesse. ille intima ppassione cōmotus seip̄m p redemptiōe captiui vēdendū obtulit. Bz deus q̄ ip̄m nccariorez adredemptōem spūalē multoz captiuoz puidetat nō pmisit. ¶ Hospitat9 ī p̄tibus tholosanis apd̄ q̄sdā matrōas ab hereticis postē tatōem religionis deceptas. p totā q̄dragesimā vt sic clauū clauo retūderet. in pane solū z aq̄ frigida cū adiūcto sibi socio ieiunauit. Nocte vo vigilans cū nccitas cogebat. lassa mēbra sup nudā tabulam reclinabat. Sicq3 factū est vt illas matrōas ad agnitōnem vitatis p̄duceret. ¶ Post h̄ ātcepit de institutōne ordis cogitare cui9 officiū eēt p mundū p̄dicando discurrere. z p̄ hereticos fidē catholicā ꝓmunire. Cum igit̄ in p̄tibus tholosanis mālisz p decē annos a transitu oronienſ epi vsq3 ad tp̄s q̄ lateranēse ꝓciliū debuit celebrari. cū Fulcone tholosano epo romā ad ꝓciliū generale adiit. ac a summo pōtifice Innocētio ordinē q̄ p̄dicatoz dicere z eēt ꝓfirmari sibi suisq3 successorib9 postulauit Qui cū aliq̄ntulū se difficilē exbiberet. nocte q̄dam idē pontifex videbat ī somnis q lateranēſ ecclīa ḡuē subito ruinā minaret̄. Qđ duz tremēs aspiceret ex aduerso vir di dñic9 occurrebat. bū eriſq3 suis suppositus totā illā casurā fabricā sustētabat. Euigilans aūt z visionē intelligēs. petitionē viri dei bilariter acceptauit. bortās vt ad frēs suos rediēs. regulā aliq̄m approbatam sibi eligeret. z sic ad ip̄m rediēs ꝓfirmatōem ad libitū impetraret. Regress9 igit̄ verbū summi pontificis fratrib9 patefecit. Erant autez fratres numero circiter. xvj. Qui inuocato spūsancto regulā beati Augustini doctoris et p̄dicatoris eximij. ip̄i piter z re z nomine p̄dicatores futuri vnanimit̄ elegerūt q̄sdaz artioris quidē vite ꝓsuetudines. q̄s sibi per formā ꝓstitutionū obs̄uādas statuerūt. insup assumentes. Verū interea Innocētio defuncto. z Honorio in summū pontificē sublimato. ꝓfirmatōem ordinis anno dñi. M. cc. xvj. a p̄dicto bonorio impetrauit. Bū igitur Rome in eccl'ia scī Petri p dilatatōne sui ordis exoraret gl'iosos p̄ncipes ap'lorum Petr̄ z paulū ad se venientes aspexit. Quorum p̄m9 Petr9 vicz baculū. Paul9 vo sibi libr̄ tradere videbant̄. addebātq3 dicētes Vade p̄dica. q2 a deo ad h̄ mīsterū es electus. Mox q3 in momēto tēpis videbat ei q filios suos p totū mundū dispsos aspiceret incedentes binos z binos. Quappt̄ tholosam rediens frēs suos disp̄sit z q̄sdam q̄dez in hispaniā. quosdā vo p̄sius. alios tandē bononiā destinauit. ip̄e vo Romā reuers9 est. ¶ Monach9 q̄dā añ ordis p̄dicatoz institutōez in extasi fact9. vidit btām virginē flexis genib9 et iūctis mānib9 p b̄uano genere filiū dep̄cantē. Qui dās sepe pie matri repulsā. tandē instante ea sic ait. Pater mea q̄d possum vel debeo ampli9 eis facere Misi patriarchas z pp̄has. z paz se emendauerūt. Veni ego ad eos. deinde misi apostolos. z me z illos occiderūt. Misi martires ꝓfessores z doctores. nc illī acq̄euerūt Bz q2 ñ est fas vt tibi aliq̄d denegē. dabo eis meos p̄dicatores p q̄s valeāt illūinari z mundari. sin aūt venia ꝓ illos. Similē visionē alī9 vidit eodē tpe q. xij. abbates cistercienſ ordis tholosā ꝓ hereticos sūt trāsmissi. Mā cū filī9 matri orāti rndiss3 vt sup̄. Dixit mat̄ Bone fili nō p̄m eoz malicia. sed p̄m tuā misericordiā agere d̄bes. Tūc fili9 victus p̄cib9 ait. Ad votū tuū adhuc cū eis bāc miscōiā faciam q̄ predicatores meos eis mittā. qui eos moneant z informēt. z si se non correxerint ampli9 eis nō parcam ¶ Quidā frat̄ minor qui mīto tpe socius sancti Francisci extiterat. plūbus fratribus de ordine p̄dicatorum narrauit. cū sctūs Bñic9 rome p cō firmatōe sui ordinis apud papam instaret

nocte orans vidit in spū xp̄m in aere exītez et tres lanceas in manu tenentē. z p̄ mundū eas vibrantē. Cui velociť mater occurrens q̄d nā vellz facere inq̄siuit. Et ille. Ecce tot⁹ mūdus trib⁹ vicijs plenus ē. scz superbia. ꝓcupiscentia z auaricia. z iō bis trib⁹ lanceis ipsum volo p̄imere. Tūc vgo ad eius genua p cidēs ait. Fili charissime misere. z tuā iusticiam misēdia tēperato. Cui xp̄s. Mōne vides q̄nte mihi iniurie irrogant. Cui illa. Tēpera fili furorē. z paulisp expecta Habeo enī fidelē p̄uū z pugilē strenuū. q̄ vbiq̄z discurrens mūdū expugnabit z tuo dño subiugabit. Aliū q̄z p̄uū in adiutoriū sibi dabo. q̄ secuz fideliť decertabit. Cui fili⁹ Ecce placatus faciē tuā suscepi. sz vellē ego videre q̄s vis ad tātum officiū destinare. Tūc illa xp̄o scīm Bñicuz p̄sentauit. Cui xp̄s. Vere bonus z strenu⁹ pugil iste. z studiose faciet q̄ dixisti. Obtulit et scīm Franciscū. Et būc xp̄s sic̄ z p̄mū piť cōmēdauit. Bāctus āt Dominic⁹ sociū suuz i visione sua diligent ꝓsideras quē añ nō nouerat. in crastino in ecc̄ia inuētū ex his que nocte viderat siñ indice recognouit. z in ei⁹ amplex⁹ z oscula pia ruēs ait. Tu es socius me⁹. tu piť curres mecū. stemus siť et null⁹ aduersarius p̄ualebit. Visionē q̄z p̄dictam sibi p ordinē enarrauit. Et extūc factū est eis cor vnū z aīma vna in dño. qđ z in posteris mādauerūt ꝑpetuo obseruari B Cum q̄ndā nouiciū apulum ad ordinē recepisset quidā qui p̄dicti nouicij socij fuerant eum adeo puerterūt. q̄ ad seculū iam redire deliberās vestes suas modis oībus expetebat. Qđ btūs Bñicus audiēs ꝓtinuo orationi se dedit. Igiť cū dictū iuuenē iam religiosis vestibus expoliassent. z iam sua camisia induissent. ille magnis vocib⁹ clamare cepit ac dicere. En estuo. en ardeo. en totus exuror. Extrabite extrabite hāc camisiā maledictaz q̄ me totū exurit. Nullo ergo mō q̄escere potuit. q̄sq̄z exutus camisia religios vestibus denuo ē indutus. z ad claustū reductus.

Existente btō dñico bononie cū frēs iā ad dormiēdum iuissent. quidā frater ꝓuersus a dyabolo vexari cepit. Quod cum frater Reyner⁹ lausanensis magister eius audisset. beato Dominico hoc studuit indicare. Sanctus autez Dominicus ad ecclesiam ante altare eum portari fecit. Qui cum vix a fratribus decem fuisset deportatus. Dixit beatus Dominic⁹. Eldiuro te miser. vt dicas mihi quare vexas creaturā dei. z quare et quomō huc intrasti. Qui respōdit Vexo eum. quia meruit. Bibit enī beri in ciuitate sine licentia prioris non adhibito signo crucis. Unde tunc intraui in eū in specie bibionis. quin potius ipe bibit me simul cum vino. Hoc autem tunc eū bibisse verum compertum est. Inter hec factū est primū signū ad matutinas. Quo audito dyabolus qui in eo loquebať dixit. Elmodo hic plus stare non possum exquo capuciati surgūt. Et sic ad orōnem beati Dominici exire compulsus est. Cum in ptibus tholosanis quoddam flumē transisset. libri eius nullū habentes consuatoriū in fluuiū ceciderunt. Die autem tercia q̄dam piscator ibi bamū proiciens. cum magnū piscem se prendidisse putaret. libros ipos extraxit. penitus sic illesos ac si in aliquo armario fuissent. cū omni diligentia custoditi. Cum ad quoddā monasterium venisset z fratres quiescerent. nolens eos inq̄etare. orōne fusa clausis ianuis mōasteriū cū socio introiuit. Idem etiā cōpertū est cū in ꝓflictu hereticoz cum q̄dam ꝓuerso cistercien. fuisz Mā cū sero ad q̄ndā ecc̄liaz deueniss̄et. z clausaz inuenisset. orōne fusa a btō dñico intra ecc̄iaz se subito inuenerūt. z noctē illā totā in orōe duxerūt. Ps⁹ laborē itineris añq̄z ad hospitiū dueniss̄z sitim ad fontē aliquē extinguere ꝓsueuit. ne in domo hospitis pl⁹ bibēdo aliq̄m notaz incurreret. E Scolaris q̄dā lubricū carnis patiēs venit in q̄dā festo ad domū fratū ōbonia vt ibi missā audiret. Cōtigit aūt tunc missā btm Bñicū celebrare. Cuz āt ad oblationē ventū fuisz. dict⁹ scolaris accessit. z manū ei⁹ cū mlta duotōe osculat⁹ ē. Quā cuz osculatus fuisz tātā ex illa p̄dire sensit odoris fragrantiā. q̄ntā in vita sua nunq̄z aliq̄n expert⁹ ē. Et extūc est⁹ libidinis in eo mirabiliť refriguit. adeo vt q̄ añ erat van⁹ z lubricus. efficereť postmodū ꝓtinēs atq̄z castus

De sancto Dominico

Q̃nta mundicie puritate eius caro polle
bat.cui⁹ odor tã mirabilr sordes mẽtis pur
gabat. ¶ Sacerdos q̃dã videẽs aliq̃n bim
dñicum cũ suis frĩbus p̃dicatõi taz ferueñ
insistere.deliberauit eis adherere dũmodo
nouũ testamẽtũ sibi ad p̃dicandũ nccẽariuz
brẽ posset.Hec eo cogitãte q̃daz iuuenis pe
nale testamentum sub veste baiulãs affuit.
Qõ statĩ sacerdos cũ magno gaudio emit.
Sed dũ adhuc aliq̃ntulũ dubitaret.fusa ad
deũ p̃ce.imp̃ssaq; sup libyz exterius cruce.li
brũ aperuit.et ocl'os ad capitulũ qõ p̃mo se
obtulit.mox p̃iecit. et illõ q̃d in acub⁹ petro
victũ est eidẽ occurrit. Surge descẽde ꝛ va
de cũ eis nihil dubitãs.quia ego misi illos.
Statimq; surgẽs eisdẽ adhesit. ¶ Cũ apõ
tholosam i theologia regeret magister q̃dã
scientia ꝛ fama p̃clarus.q̃dam mane añ diẽ
duz suas p̃uideret lectões oppressus somno
caput suũ in catbedra paululũ reclinauit. vi
sumq; est sibi q̃ septẽ stelle ei p̃nitarent.Qui
cũ õ nouitate tal'exenij plurimũ miraretur
subito in lumie ꝛ q̃ntitate p̃dicte stelle intã
tum creuerũt q̃ totũ mũdum illũinauerũt
Qui euigilãs q̃d nã sibi ℟ vellet p̃mũ mi
rabat'.Et ecce dũ scolas intrasꝯ ꝛ legerz.bis
Dominic⁹ ꝛ cũ eo sex frẽs eiusdẽ⁹ ad p̃di
ctũ magistrz hũiusmodi accesserũt. ꝛ suũ sibi ppo
situz inumãtes dixerũt.q̃ scolas suas cupe
rent freq̃ntare Qui recolẽs visionẽ.ipos eẽ
septem stellas q̃s viderat non dubitauit.
¶ Rome viro die Bñico posito vir quidaz
magister reginald⁹ scti Amiani aurelian.
decanus q̃ etiã parisi⁹ in iure canõico rexe
rat annis q̃nqz.romã cum aurelianẽsi ep̃o
mare trãsiturus aduenerat.Bndũ aũt in p̃
posito bẽbat.relictis oĩbus p̃dicatõi insiste
re.sed q̃ nam mõ id ꝑplere posset nec dũ ad
uerterat.Cũ aũt a q̃dam cardĩali cui bmõi
votum exp̃sserat de institutõe p̃dicatorz di
diciasset.ꝛ btõ dñico accersito eidẽ suũ ppos
tum reuelasset.extunc ip̃i⁹ ordinis deliber
uit ingressuz. Hec mora ĝui febriũ infirmi
tate corripit'.ꝛ de eius salute penit⁹ despat.
Perseuerãte aũt in orõne btõ Dominico
ac btãm vginẽ cui tanq̃z speciali patrone cu
ram ordis totã ꝑmiserat exorãte.vt vel saltẽ
modico tẽpe eũ sibi ꝓcedere dignaret. Ecce
subito reginã miscdie duabus admodum
speciosis comitatã puellis Reginald⁹ vigi
lans ꝛ mortẽ expectãs ad se visibilr venien
tem aspexit.blandaq; facie sibi dicẽtẽ. Pete
a me q̃d vis ꝛ dabo tibi.Deliberanti q̃d pe
teret. vna ex p̃dictis puellis suggessit ne q̃d
peteret.sz se totũ regine mirico⁹die volũtati
ꝑmitteret.Qõ dũ fecisset.illa manũ extẽdẽs
vgineã.aures eius ꝛ nares.man⁹ eius ꝛ pe
des salutari quã tulerat vnctiõe punxit.for
mulas vborum ppnas ad singl'as vnctões
subinferẽs.Ad renes aũt. Stringant renes
tui cingulo castitatis.Ad pedes aũt ait. An
go pedes tuos in ꝓparationẽ euãgelij pacis.
Addidit q;.Die tercia mittã tibi ampullaz
restitutõis plenarie sanitatis.Tũc ei bitum
ordinis ostẽdens.en inq̃t.iste est bitus ordi
nis tui.Hãc aũt visionẽ silr btus Bñic⁹ in
orõne positus vidit.Mane aũt facto ad eũ
veniẽs scus Bomicus ꝛ sanũ repperit.ꝛ ab
eodẽ totus visiõis seriẽ audiuit.ꝛ habitum
quẽ virgo mõstrauerat assumpsit. Hã an
tea frẽs suppellicijs vtebant'.Die añt tercia
dei mater affuit.ꝛ corpus Reginaldi adeo
punxit.q̃ñ solũ estũ febriũ. sz et ardorẽ ꝓcu
piscentie sic extinxit.vt sic ip̃e postmodũ est
ꝓfessus.nec p̃mus in eo mot⁹ libidinis õ ce
tero pullulauit.Hãc visionẽ iterato exhibi
tam q̃dam religiosus de ordie bospitalari
orum p̃nte q̃z btõ Bñico pprijs ocul' vidit
ꝛ stupuit.Hãc visionẽ multis fratrib⁹ maxi
me post illi⁹ obitum btus dñic⁹ publicauit
Missus igit Reginald⁹ bononiã predica
tõi ardent instabat.ꝛ fratrz numerus excre
scebat. Post ℟ aũt missus p̃fatus nõ p⁹ ml'
tos dies in dño obdormiuit. ¶ Juue
nis q̃daz nepos dñi Stephani cardinalis
de fossa noua.cũ equo in foueã p̃cipitio la
psus inde mortu⁹ẽ eductus.Qui btõ Bñi
co oblatus.orõe fusa vite p̃stine ẽ restitut⁹.
¶ In eccia sancti Sixti architectũ quendã
ꝓductũ a fratrib⁹ sb̃ cripta q̃dã ruina desu
p̃ resoluta ꝓtruit.diuq; sub cumulo caden
tis macerie iacentẽ extinxit.Sz vir dei Bñi
cus corpus õ cauerna subductum ad se de
ferri iussit.orationum q; suarum suffragio

statim vite simlr & sanitati restituit. ¶ In eaꝺ ecclia apꝺ Romã ꝺũ frẽs circũiẽt. rl. manerẽt et q̃ꝺã vice panis valde modicũ inuenissẽt. bis Bñicus iꝺ modicũ qꝺ habebaꝫ panis in ptes diuidi sup mẽsaz mãꝺauit. Bumqz vnusq̃sqz buccellã pais cũ gaudio frãgeret ecce duo iuuenes eiusꝺ bit⁹ formeqz ꝓsiles refectorũ intrauerũt. pallioꝝ sin⁹ q̃a collo pendebãt plenos panib⁹ deferẽtes. Quib⁹ in capite mẽse ꝓui dei dñici silenꝫ oblatis ita subito discesserũt. vt uull⁹ de ceto vel vñ venerint vel q̃ abierit scire possz. Tũc sctũs dñicus manu ad frẽs circũ quaqz ptensa. mõ inq̃t frẽs mei comedite. ¶ Cũqz bis dñicus aliq̃n in itinere positus eẽt. & gnis pluuiaꝝ inundatio facta eẽt. ille signũ crucis edidit. & a se & a socio oẽm pluuiã adeo ppulsauit. vt q̃i facto papilione de cruce. cuz tota ẽra dẽsa imbrũ inundatõe madescerz. nc vna gutta ad spaciũ triũ cubitoꝝ eos ꝓtingerz ¶ Quadam vice dũ in ptibus tholosanis trãsiisset. nauigio q̃ndã aq̃m nauta ab eo denariuz p mercede trãsitus exigebat. Cui cũ vir dei pruitio sibi impẽso celoꝝ regnũ ꝓmitteret. addẽs q ꝺiscipulus xp̃i eẽt. nec auꝝ vl pecuniam deportarz. ille eũ p cappaz trabẽs. mihi inq̃t ant cappam aut denariuz dimittes. Tunc vir dei erectis ad celũ oculis paululũ intra se oraꝫ moxqz in terrã respiciẽs & diuino nec dubiũ ꝓcuratũ nutu denariũ iacẽtẽ vidẽs. ecce inquit fraꝫ qꝺ postulas tolle & me libeꝝ in pace dimitte ¶ Contigit aliq̃n viro dei uter a gente associari sibi religiosũ q̃ndã ꝓuersatõis q̃dẽ sctũtate domesticũ sed loq̃la et ligua penit⁹ alienũ. Bolẽs itaqz q diuis eloquijs vna cum illo mutua se collatiõe refouere non posset. tandẽ a dño vt vnus lingua loq̃reꝫ alterius vbisqz sic alteruꝝ varijatis sese ptriduũ quo vicz simlr ituri erãt intelligerẽt impetrauit. ¶ Quadã vice cũ q̃ꝺam mlr⁹ obsessus ꝺmonijs sibi fuissz oblatus. ille stolã accipiẽs pus supp ppriũ collũ posuit. deinde demoniaci collũ cinxit. mandãs illis vt de cetero illũ hoĩem nõ vexarẽt. Jpi vo in eiusꝺ obsessi corpe torqueri statiz fortiter ceperunt & clamare. Permitte nos exire ãre nos cruciari hic compellis. At ille Non dimittã vos inq̃t nisi mihi fideiussorẽ dederitis q vltra nequaq̃z de ceto rebeatis Quos inq̃unt illi fideiussores poterim⁹ tibi dare. Et ille Sanctos martires q̃z corpa in ecclia hac req̃escunt. Et illi. Nõ possum⁹ quia nrã merita ꝓdicunt. Quibus ille dixit Oportz vos dare. alioq̃n a cruciatu h̃ neq̃. q̃z liberos vos dimittã. Tunc rñderũt ad h̃ operam se daturos. Et post modicum dixerunt. Ecce ipetrauim⁹. licet immeriti. q sancti martires fideiusserũt p nobis. Requrẽte aũt eo huius rei signũ dixerũt. Eatis ad capsam in q̃ sunt recondita capita martiruz & eam inuenietis inuersam. Quesitũ est & ita inuentũ est sicut illi fuerãt ptestati. G

¶ Predicante aũt eo aliq̃n quedã matrone ab hereticis deprauate eius pedib⁹ puolute dixerunt. Serue ꝺi aduua nos si vera sunt que hodie p̃dicasti. iam diu mẽtes nostras erroris spũs excecauit. Quibus ille. Constantes estote. & expectate paulisper. vt videatis quali dño adhesistis. Statimqz vt derunt de medio sui cattũ vnũ teterrimũ p silire qui magni canis q̃ntitatẽ preferẽs habebat grossos oculos & flamantes. linguaz longã latamqz atz sanguinolẽtaz. & ptractã vsqz ad vmbilicũ. Caudã vo hñs curtã sursumqz ptensam. posterioꝝ turpitudiẽz quo cũqz se verteret ostẽdebat. ꝺ quibus fetorẽ tolerabilis exalabat. Cunqz circa illas matronas se aliquãdiu huc illucqz vertissz. tandem p cordam campane in campanili conscendẽs disparuit. feda post se vestigia derelinquens. Ille ergo matrone ꝺo grãs agentes. ad catholicã fidem sunt ꝓuerse ¶ Cum in partibus tholosanis quosꝺam hereticos cõuicissẽt. & illi eẽnt incendio deputati. aspiciens inter eos quẽdam Raymundũ noie ait ministris. Jstuz suate ne aliquo modo cum ceteris comburaꝫ. Conuersusqz ad eũ blandeqz alloquẽs. scio inquit fili mi. scio q adhuc licet tarde bonus homo eris & sctũs Bimissus itaqz per annos viginti in hereti ca prauitate pmansit. Tandẽ ꝓuersus & frater p̃dicatorum effectus in eodem ordiẽ vitam suã laudabiliter duxit & felicit consummauit ¶ Cum eẽt in hyspania quibusdam

sibi frībus societatis apparuit ei p visuz im; manissimus draco q̄ frēs illos q̄ secū erant absorbere aptis faucibus nitebat. Q̄ vir dei intelligēs frēs fortiter resistere hortabat Et p9 modicū oēs illi excepto fratre Adaz et duob9 puerb ab eo recesserūt. Interogat9 aūt q̄dam ex illis ab eo an silr vellz abire ait Ebsit pat vt relicto capite seq̄r pedes. z continuo orōni se dedit. Et fere oēs p9 modicuz sua orōne puertit. ¶ Apud sctm Sixtū in vrbe romana cū fratrib9 exīs ebito facto su p eū spū dñi ad capitulū frīb9 puocatis pa: lam oibus nūciauit. q̄ttuor frēs ex ipis ībre ui duos videlicz in corpe. duos vo in aīma morituros. Ipost modicū duo frēs ad dñz migrauerūt. duo vo de ordīe recesserūt. // Exi. stēte eo bononie. erat ibi q̄dā magister cūra dus theutonic9 cui9 ingressū ad ordinē frēs mirabilr affectabāt. Cū aut̄ btūs Bñcus cū priore mōasterij cassamarie de ordine ci stercien. in vigilia assumptiōis btē Mdarie sermocinaret. familiari q̄daz cōfidentia exi gente matia inē alia dixit ei ¶ Fateor tibi por q̄d tñ adhuc nulli exposui vnq̄z nec tu alteri q̄zdiu vixero reuelab. q nūq̄z a deo ibac vi ta aliq̄d perij. q̄d ñ assequer iuxta votū. Cui cum p̄dict9 por diceret q forsitan añ eū vitā finiret. bīs Bñcus spū pphetico. q ipe pri or post se diu viueret. sic z factū fuisse cōstat p̄dixit. Tunc ille por adiecit. Ipdete ergo pat vt det tibi magistz Cunradū ad ordiez cui9 frēs introitū tantū flagitare vident. At ipse rem inq̄t bone frat difficilē postulasti. Fini to ppletorio cetis frīb9 ad q̄escendū pgētib9 ipe in eccīa remāsit. z in orōne more solito p noctauit. Cōuenientib9 igit frīb9 ad pmā cū cantor incepisset Jam lucis orto sidere. ecce lucis noue. sidus nouū futur9 magister Cū radus subito venīs ad pedes btī Bñici se pstern̄s bītū ordinis instant̄ petijt z pseue rant̄ accepit. Hic fuit in ordīe valde religio sus. z lector in ordine plīmū gl'iosus. Qui tandē morīs cū iam oculos clausisset. z fra tres eū migrasse crederēt. ille aptis ocul' fra: tres circūspiciēs ait. Bñs vobiscum. Qui bus rñdentib9 Et cū spū tuo. Adiūxit. Fide liū aīme p miscdiam dei req̄escant in pace.

Et sic ptin9 ille in pace q̄euit. // Hb Jnerat autē puo dei Bñico forma valde mētis eq̄li tas. nisi cū ad ppassionē z miscdiā turbaret. Et q̄r cor gaudēs exhilarat faciē. placidā in teriorus hois ppositōem manifesta deforis benignitatep debat Tpe diurno cū fratrib9 suis socijs ve saluo quidez honestatis teno re nemo ppmunior. nocturnis horis. vigilijs et orōnib9 nēo instantior. Bīē impartiebat primis. noctē deo. Be oculis suis q̄si q̄ndaz fontē effecerat lacrimaz. // Freq̄nt̄ q̄n corp9 dñi eleuabat in missa. in tātū mētis rapieba tur excessum. ac si ibidē xp̄m incarnatū p̄sen tem videret. ppt̄ q̄d missam multo tpe cū ce teris nō audiuit. Erat aūt sibi in ecclia pno ctādi psuetudo creberrima vt vix aut raro certū ad q̄escendū locū videret brē. Et cum lassitudine succedente somni inpellaret ne cessitas siue añ altare aut sup lapidē capite reclinato paululū q̄escebat. Tres singul' no ctibus accipiebat manu ppria de q̄dam ca' tbena ferrea disciplinas. vnā vicz p se. alterā p peccatorib9 q̄ versant in mūdo. terciaz vo p bis q̄ in purgatorio cruciāt. // Elect9 aliq̄n in coteroneñ. alias citavieñ. ep̄m oīno renu it p̄stās se pus trā dserere q̄z electōi alicui d se facte aliq̄ten9 psentire. ¶ Jnterogat9 alt q̄n cur ñ libenti9 tholose in tholosanaq̄z dyo cesi. in e9 vicz dioceli. q̄z in carchasonēli dioce si moraret rñdit. Qz in tholosana dioceli mlt tos q̄ me honorāt inuenio. apd carchasonā vo oēs econtrario me impugnāt. // Jnterogat9 a q̄dā in q̄ libro pl9 studuissz. rñdit. In libro caritatis ¶ Quadā vice dū vir di dñic9 apd bononiā pstitut9 in ecclia pnoctaret. diabo lus in specie frīs eid̄ appuit. Quē sctūs do minic9 frēm existimās ei innuebat vt cū ce: teris ad q̄escendū pgerz. Ille vo q̄i deriden: do eū dē sibi nutib9 rñdebat. Tūc scts Bñ cus q̄s naz eēt q̄ suū mādatū cōtēneret scire volēs. candelā ad lāpadē accēdit. z in faciez ei9 respiciēs q diabol9 eēt pfestim pgnouit. Quare cū eū vehemēti9 increpasset. mox ei: dem diabol9 d fractōe silētij insultare cepit. Sanct9 aūt Bñcus vtpote fratrz magistro sibi loqui licere asserēs. coegit ip̄m vt sibi di ceret de quo fratres in choro temptaret.

Qui rñdit. Facio eos tarde venire ⁊ cito exire. Deinde duxit eū ad dormitoriū ō q̄ ibiō frēs temptaret inq̄rens. Qui ait. Facio eos nimis dormire. tarde surgere. sicq; a diuino officio remanere. ⁊ inōdū immūdas cogitationes hr̄ē. Deinde ad refectoriū ip̄m duxit. et de q̄ ibidē frēs tēptaret q̄siuit. Tūc ō mon p mēsas saliēs. pl⁹ ⁊ minus. pl⁹ ⁊ min⁹. sepi⁹ repetēdo dicebat. Quē cū sctūs Dominic⁹ q̄d sibi ℔ vellz inrogaret ait. Quosdā frēs tempto vt plus comedant. ⁊ sic ex nimia cibi sumptōe delinq̄nt. Quosdā vt min⁹ sumāt et sic in dei seruitio ⁊ sui ordinis obseruatōe debiles fiāt. Inde duxit eū ad locutorium de q̄ ibidē frēs temptaret inq̄rēs. Tūc ille crebro linguā reuoluēs mirabil' ꝓfusionis sonū p: mebat. Quē cū scts Domicus q̄d sibi ℔ vellet inq̄rerz. ait. Hic locus totus me⁹ ē. Cum eni frēs ad loq̄ndū ꝓueniūt eos tēptare studeo vt ꝓfuse loq̄nt. ⁊ multis sese inutilib⁹ v̄bis ꝓmisceāt. ⁊ vnus aliū non expectet. Postremo duxit eū ad capitulū. Et cū ante ostiuz capituli fuissz. demon nullaten⁹ intrare voluit. ſz ait. Huc nunq̄z ingrediar. q⁹ loc⁹ maledictōnis ⁊ infern⁹ mihi ē. ⁊ totū ibi amitto q̄d in alijs locis lucror. Nā cū aliquez frēm paliq̄m negligentiā delinquere fecero. mox in loco ℔ maledictōnis de ipa negligētia se purgat. ⁊ corā oib⁹ ſexclamat. Nā hic monent. hic ꝓfitent. ℔ accusant. ℔ verberāt. ℔ absoluūtur. ⁊ sic totū amissise me doleo q̄d alibi me lucratū gaudebā. Et his dictis euanuit. ¶ Tandē appropinq̄nte pegrinatōnis termio ꝓstitutus apud bononiaz gui cepit corpis infirmitate lāguere. Sui aūt corpis dissolutio sibi in visiōe mōstrata ē. Vidit eī iuuenē pulcerrimū his v̄bis se vocantē ⁊ dicētem. Veni dilecte mi. veni ad gaudia veni. Cōuocatis igit ex fratrib⁹ bononiēsib⁹ ꝓuēt⁹ duodecim. ne eos exheredes ⁊ orphanos de relinq̄ret. testamentū ꝓdidit dicēs. Hec sunt que vob tanq̄m filijs hereditario iure possidenda relinquo. Charitatē habete. hūilitatē seruate. pauptatē voluntariaz possidete. Illa vero q̄ potuit districtōne ꝓhibuit. ne q̄s vnq̄z in suo ordīe possessiōes induceret temporales maledictiōem dei omīpotentis ⁊ suaz terribiliter impcans ei qui p̄dicatoꝝ ordiez terrenaꝝ diuitiaꝝ puluere p̄sumeret maculare. Fratribus v̄o de eius destitutōe inconsolabil'r dolētibus dulciter eos ꝓsolās ait. Ne vos mea filij corpalis turbet discessio. nulla tenus dubitātes vtiliorem me vos mortuū habituros q̄z viuuz. Postremo ad extremā horā veniēs. anno dñi. M.cc.xxj. dormiuit i domino. ¶ Cui⁹ quidē trāsitus eadē die eademq; hora fratri Guali tūc priori fratruz p̄dicatoꝝ debuxia. ⁊ postmodū eiusdē ciuitatis epō ℔ mō mōstrat⁹ est. Nā cū in campanili fratruz capite ad muꝝ inclinato leuis sōno dormitaret. vidit celū aprīi. ⁊ duas scalas cādidas ad terrā sōmitti. q̄ꝝ sūmitates xp̄us cum matre tenebat. ⁊ angeli p eas ibilātes ascēdebant ⁊ dscendebāt. In medio autē scalarū in imo sedes posita erat. et sup sedē velato capite frat sedēs. Hus aūt ⁊ mater eius sursuz scalas trabebāt. donec sedente in celum eleuato aptura celi clausa ē. Veniens igit p̄dict⁹ frat bononiā ꝓtinuo eadē die ⁊ hora prēm migrasse ꝓgnouit. ¶ Frater q̄dam noīe Rabo positus apō tybur eadē die ⁊ hora q̄ pat migāuit a corpe missam celebratur⁹ accesserat ad altare. cum audisset eū bononie egrotasse. ⁊ ad locū canōis veniēs in q̄ ō viuis mētio fieri ꝓsueuit. ⁊ vellz p ei⁹ salute orare. subito factus ē in excessu mētis viditq; virū dei B̄ñicum q̄daz corona laurea laureatū totūq; mirabili splendore fulgentē. duobus q̄dem reuerēdis viris comitatū hinc inde extra bononiam in via regia ꝓcedentē. Bīē igit notās ⁊ horā inuenit tūc seruū dei B̄ñicum a corpe migrasse. Cum igit corpus eius m'to tpe sub terra iacuisset et crebrescentibus indesinenē miracul' non posset vlteri⁹ eius sanctitas occultari. fidelū dignū duxit duotio corp⁹ eius ad altiorem locū transferre. Cūq; monumentū fuisset. facto vix ferreis instrumētis cemēto sōlatoq; lapide patefactū. tāta ex ipō suauissimi odoris prupit fragrātia. vt nō taz sepulcꝝ q̄z cella videret aromatū patuisse. Qui q̄dē odor cūcta supabat aromata. nec alicuius rei natural' odor simil' videbat. Nec solū ossibus aut pulueri sacri corpis inerat vl' capse ver

etiam terre circūquaqz ꝓgeste.ita vt ad longinq̄s regiões postmodū delata odorē ipz lōgo tpe retineret.Fratr vō manib⁹ maxīe aliq̄d de reliquijs sacrosctis tangētib⁹ sic inhesit.vt q̄ntūcunqz lote vl etiā ꝓfricate eēnt p plures dies ꝓfluate.fragrātie testimoniū pīntarent. ℞ In prouintia vngarie vir q̄dā nobilis cū vxore sua ⁊ filio puulo ad reliquias bti Dominici q̄ in sylon bēbant visitandas accessit.At filius e⁹ infirmat⁹ ibiō ad extremū vite moriendo puenit. Pat ām corpus filij corā altari bti Bñici collocans lamentari cepit ⁊ dicere.Beate dominice letus veni ad te.en tristis redeo. Cū filio veni et orbatus recedo. Redde mihi q̄so filium meū.redde mihi leticiā cordis mei. Et ecce circa mediū noctis puer reuixit et p ecclesiā ambulauit. Juuenis q̄dā cuiusdā nobil' domine mācipiū dū in quodā fluuio piscādi grā insisteret.in aq̄ lapsus ⁊ suffocat⁹ diſparuit.Magno aūt spacio tpis interiecto eius corpus de pfundo fluuij ēeductū.Domina aūt ipius p eius resuscitatōe bīm dominicū inuocās.pmisit se ad suas reliquias nudis pedibus accessuꝝ ⁊ resuscitatū mancipiū libertati datuꝝ.Statimq̄z qui fuerat mortuus in mediū videntib⁹ oīmbus vite redditus pstitit.votūq̄z suū predicta dña sicuti pmiserat adimpleuit. In eadē puintia vngarie dū quidā vir filiū suū defūctuz amare lugeret.⁊ btūm Bñicū p eius resuscitatōe īuocarz.circa pullorū cantū q̄ mortu⁹ fuerat oculos apuit ⁊ patri dixit.Quid est pat̄ q̄ sic habeo faciez madefactā. Et ille Lacrime patris tui sunt fili. q̄ tu mortu⁹ fueras.⁊ ego sol⁹ remanserā oi gaudio dēstitutus.Cui ille.Multū fleuisti pater.q̄z bīs dominic⁹ desolationi tue ꝓpatiens vt tibi vnus redderer suis meritis impetrauit.

Languidus quidā.⁊ p.xviij.annos cecus reliq̄as bti Bñici visitare desiderās. tanq̄z temptās ire de lecto surrexit.tantāq̄z subito sibi sensit infundi vtutē q̄ passu cōcito gradi cepit Tantoq̄z magis in cōualescētia corpis ⁊ illūinatōe oculoꝝ pficiēs.q̄nto q̄tidie in itinere ꝓcedebat.donec tandē ad locū destinatum perueniens.perfectuz recepit vtriusq̄z bñficium sanitatis. In eadē puintia vngarie matrona q̄dam ad bonorē bti Bñici missam disponēs facere celebrari.sacerdotem hora debita nō inuenit. Quappē candelas tres ad hoc patas manutergio mundo inuoluit.⁊ in q̄dq̄m vase reposuit. Aliq̄ntulū aūt diuertēs.⁊ postea redieēs cādelas flāmis patētibus ardere vidit.Currentes oēs ad tam grāde spectaclm.tādiu ibidē tremētes ⁊ orantes steterūt.donec sine lesione manutergij penitus exarserūt Apō bononiā scolaris q̄dā noīe Nicola⁹ gui renū ac genuū dolore adeo est vexat⁹ q̄ de lecto surgere nō valebat.Cui⁹ ⁊ femur leuū emarcuit intātum q̄ oīs ab eo spes curatiōis abscessit.Deo igit̄ ⁊ btō Bñico se deuotē.cū silo de q̄ fienda erat candela totū mēsus eēt in longū.cepit etiā corpus collū ⁊ pect⁹ cingere.cū tandem genu filo ambiēte cinxisset. inuocato ad quālibet mēsuratōem nomie Jhu ⁊ bti Bñici.ꝓtinuo se alleuiatū sentiēs exclamauit.Ego sum liberatus.Exurgēs ⁊ p gaudio lacrimās. sine aliq̄ fulcimēto venit ad eccl'iam in q̄ corpus scti Bñici q̄escebat. In eadē q̄z ciuitate mlta et fere īnūerabilia miracla dūs p suū suū Bñicū operatus ē.

In sicilia apud augustā.cū puella q̄dāz que vicio lapidis laborabat incidi deberet. māt eius p instāns piculo filiā suā deo ⁊ bīō Bñico ꝓmēdauit. Deq̄nti igit̄ nocte dormienti puelle bts Bñicus astitit ⁊ in manu e⁹ lapidez quo torq̄bat̄ posuit ⁊ abscessit.Que puella euigilās ⁊ se liberatā inueniēs matri dedit.⁊ visionē p ordinē explicauit.Pater vō lapidē ad domū fratr attulit.⁊ ipum in memoriā tanti miracli corā imagine beati Dominici suspendit. In augusta ciuitate cū in festo translatōis bti Bñici matrōe quedā q̄ in eccl'ia fratr missaꝝ solēnijs interfuere domū redirent ⁊ q̄ndā mulierē p foribus dom⁹ sue filantē viderēt.ipam charitatiue redarguere ceperūt.cur in festo tāti patris a fusi openō cessaret. Illa vō indignata rndit.Vos q̄ estis byzote fratr festū colite vestri sancti.Statiq̄z oculis in tumorem cū pruritu cōuersis.ex ipis ceperūt vermes ptinus scaturire.ita q̄ vicina q̄dā decēocto

vermes eduxit ex eius oculis numeratim. Compūcta igit ad ecclīam fratrū veīt. ibiq; pctā sua ꝓfitens. ꝛ votū emittēs q; de cetero sancto dei Bñico nunq; detraberet ꝛ eius festū deuote ageret. ptinus restituta est pfti ne sanitati. ¶ Sācti monialē quedaz noie Maria apō tripolim in monasterio qđ dr magdalena validissimis infirmitatib⁹ elaborās. at in tibia gnit pcussa q̄nq; mensi bus cruciatu mirabili vigebat. ita vt singu lis horis exitus timeret. Que intra se recolli gēs semetipam sic exorauit. Mi dñe nō suz ego digna orare te. nec a te exaudiri. sz rogo dñm meū btūm Bñicū. vt sit mediator inē me ꝛ te. ꝛ mihi impetret bñficium sanitatis Cū ergo diu cū lacrimis exoraret. i extasi fa cta vidit btūm dñicū cū duob⁹ frībus apta cortina q̄ añlectū eius pēdebat intrantem sibiq; dicētē. Quare tantū sanari desideras Et illa. Bñe vt ꝺo meo deuot⁹ fruire possiz Tūc ille de sub cappa vnctiōem mire fragrā tie pferēs tibiā eius vnxit ꝛ statī sanata fuit Et ait. Hec vnctio ē valde preciosa dulcis ꝛ difficilis. Cui⁹ vbi cū mr requireret rōem di xit. Hec vnctio dilectōis est signū q; vicz pre ciosa ē. q; nllo pcio emi pt. ꝛ q; in donis dei nullū est meli⁹. Dulcis. q; nihil dulci⁹ cari tate. Difficil q; cito pdit nisi caute custodia tur. Ipa etiā nocte sorori sue in dormitorio q̄escenti apparuit dī. Ego sanaui sororē tuaz Que currēs ipsam sanatā inuenit. Que cū se etiā sensibili vnctōe inunctā sentiret. ipaz cuz bombice ꝛ reuerētia mlta exterfit. Que cum abbatisse ꝓfessori ꝛ sorori oīa retulisset ꝛ vnctōem in bombice pntasz. tanta ꝛ tam noua odoris fragrātia sunt pcussi vt nlla eis possent aromata compari. Ipam autez vnctōem cū multa reuerētia suauerunt.

¶ Quā gratus āt deo exīstat locus in q̄ sa crosanctū corp⁹ bti dñici req̄escit. licz ex mi raculis mltis claruerit. vnuz tñ hic posuisse sufficiat. ¶ Refert magister Allexāder epūs vindonicenſ in postillis suis sup illud vbū Misericordia ꝛ vitas obuia. sibi ꝛc. q; q̄daz scolaris degēs bononie vanitatib⁹ secli de ditus visionē talē ꝓspexit. Videbat siquidē sibi q; in q̄daz campo magno ꝓsisteret ꝛ ibi dem tempestas ingens sup ipm descenderz Qui dū fugeret a facie tēpestatis. ad q̄ndaz domū puenit. Quā cū clausam inuenisset. et pulsans ad ostiū se ibidē recipi postulasset. que deint⁹ erat hospita rndit. Ego sum iu stitia q; hic habito. ꝛ hs dom⁹ mea ē Quia āt tu iustus nō es. in ea hītare nō vales. Ad c⁹ vba ille plīmū merēs abscessit. ꝛ aliā domū vltra illā ꝓspicies ad eā venit. et pulsans ad ostium se ibidē recipi postulabat. Cz q; de intus erat hospita rndit. Ego sum vitas q; hs habito ꝛ hs dom⁹ mea ē Te aūt hospitio nō recipiaz. q; vitas eū nō liberat q; eā n amat. Indeq; abscedēs terciā domū vltra illā pro spicit. ad quā veniēs se simlr ꝓ impetū tem pestatis recipi flagitauit. Cui q; deint⁹ erat dña rndit. Ego sum pax q; hic habito. non ē aūt pax impijs sz boībus bone voluntatis. Veruz quia ego cogito cogitatōnes pacis et n afflictiōis. vtile ꝓsiliū tibi do. Vltra me soror mea hītat q; miseris sp auxiliū prestat ad hāc accede ꝛ eius monita comple. Cum ergo accessisset que int⁹ erat rndit. Ego sum misctia q; hic habito. Si igit ab imminente tēpestate saluari desideras. vade ad domū in q; frēs pdicatores de bononia hītant. ibi q; inuenies stabulū pnie. ꝛ psepe ꝓtinentie et pabulū doctrine. asinū simplicitatis cuz boue discretōis. Mariā illūinantē ꝛ iosepb pficientē. ꝛ puer Ihm te saluantē. Cum igit pdictus scolaris euigilasset. ad domū fratr venit ꝛ visionē p ordinē recitans habitū or dinis petijt et accepit.

CIX.

De sancto sixto

Sixtus dicitur a syos quod est deus. ꝛ status q; diuin⁹ status. Vel sixtus a sisto sistis quasi firmus ꝛ fixus in fide passiōe et bona opatione.

Sixtus papa atbeniēs natiōe. pmo q̄dem pbus sz postea discipulus xpi ꝛ pōtifex sūm⁹ electus Decio et Valeriano cū duob⁹ dyaconib⁹ suis fe licissimo ꝛ agapito pntat⁹ est Quē cū deci⁹ nullis posset psuasionib⁹ inclinare. fecit eū

duci ad templum martis vt aut sacrificaret aut vt in custodia Ad amertini recipeꝛ. Qz cũ sacrificare renuẽs in custodiã duceretur btus Laurentius post eũ clamãs ibat et dicebat. Quo pgrederis sine filio patꝛ. q̃ sacerdos sancte sine mĩstro pperas. Cui Sixtus Non ego te desero fili neqz derelinq̃. sz maiora tibi debent̃ p fide xp̃i certamina. Post triduũ me sequeris sacerdotẽ leuita. Interĩ ergo thesauros ecclie accipe. z quib9 tibi videtur diuide. Quos cũ ille xp̃ianis pauperibus distribuisset. Valerian9 p̃fectus decreuit vt Sixtus ad tẽplũ martis sacrificatur9 duceꝛeꝛ. Qđ si renueret ibiđ capite trũcareꝛ. Qui cũ duceꝛeꝛ btus laurẽtius post eũ clamare cepit ac dicere. Noli me đrelinq̃re pater sancte. qz thesauros tuos iã expẽdi. Tũc milites audiẽtes thesauros noĩare Laurẽtium tenuerũt. sixtũ vo cũ felicissimo et agapito ibidẽ decollauerũt. ¶ In hac die est festũ transfiguratõis dñi. z sanguis xp̃i de nouo vino si fieri p̃t z inueniri in aliq̃b9 ecclijs ꝓficitur. vl̃ saltẽ de matura vua aliq̃ntulum in calice eliquat. ¶ In hac eꝛ die racemi bñ dicunt̃ z pl̃us inde cõicat. Rõ aũt hui9 ẽ. ex eo q̃ dñs discipul̃ suis dixit i die cene. Non bibã amõ de hoc genimĩe vitis donec bibã illũ nouũ in regno patris mei. Illa vo trãsfiguratio dñi z q̃ dixit nouũ vinũ. repñtat gl̃iosam innouatõem quã xp̃s post resurrectõz bũit. z iõ in hac die trãsfiguratõis q̃ resurrectiõem dñi repñtat vinũ nouũ inq̃rit. nõ q̃ in hac die vt q̃daz aiũt trãsfiguratõ sit facta sz in hac die ab apl̃is mãifestata. Transfiguratio enĩ facta đr fuisse circa p̃ncipiũ veris Discipuli aũt ppt̃ pbibitõem eis factã ipaz tãdiu celauerũt z in hac die mãifestauerũt. Sic legit̃ in libro q̃ dicit̃ mitrale.

CX.

De sancto donato.

Donatus dicitur quasi a deo natus. z B p regeneratõem z grẽ infusionẽ z gl̃ificationem q̃ est triplex generatio spũalis a đo Mã cũ scti moriũtur tũc nasci dicunt̃. Unđ obit9 sctõx nõ mors sz natale vocat̃. Puer enim appetit nasci vt recipiat ampliorẽ locũ ad manendũ. vberiorẽ cibũ ad vescendũ. liberiorẽ aerez ad respirandũ. z lucẽ ad videndum. z qz scti cũ đ vtero matris eccl̃ie p mortẽ exeũt. illa q̃ttuor ꝑm modũ suũ recipiunt. ideo nasci dicunt̃. Vel dicitur donatus q̃si dono dei datus. B

Donatus cum Juliano imperatore erudit9 z nutrit9 ẽ. ita q̃ p̃dictus Julianus fuit tũc in subdiaconũ ordinatus. Qz cũ in impiũ sublimat9 fuisset. patrem et mrẽm btĩ Bonati occidit. Bonat9 vo in aretinã ciuitatẽ a fugit. z apđ Hilarium mõachũ manẽs multa ibidẽ miracula fecit. Mã cum p̃fectus ciuitatis bñs filiũ demoniacũ eum ad Bonatũ adduxisset. spũs immũdus clamare cepit ac dicere. In noĩe dñi Jhu xp̃i noli mihi eẽ molestus. vt de domo mea egrediar. O donate quare me exire coartas cũ tormẽtis. Qz orãte Donato fuit p̃tinus libatus. ¶ Vir q̃dam Eustasius noĩe. exactor fisci in tuscia publicã pecuniaz in custodia vxoris noĩe Eufrosine dereliq̃t. Sed cũ puĩtia ab hoste. b9 vrgeret̃. pecuniã abscondit z dolore p̃uenta vitã finiuit. Vir aũt eius rediẽs cũ pecũiaz inuenire ñ posset et iã cũ filijs suis ad supplicium tradi deberet. ad scm Bonatũ cõfugit. Bonatus autẽ ad sepulcꝝ vxoris cum eo pgens oratõne facta clara voce dixit. Eufrosina p spũm sctũm te adiuro. vt dicas nobis vbi talẽ pecuniã posuisti. Et facta est vox de sepulcro dicẽs. In ingressu domus mee ibi eã subfodi. Et euntes eam ibi vt dixerat inuenerũt. ¶ Post aliquot aũt dies Satirus epus in dño obdormiuit. z omis clerus Bonatũ in epm elegit. Cum autẽ vt refert Gre. in dialogo. q̃dã die missa celebrata pl̃us cõicaret. z diacon9 cõmunicans xp̃i sanguinẽ ppinaret. subito paganoꝝ impulsu diaconus cecidit. z calicẽ sanctũ fregit. De quo cũ ipe z oĩs populus plurimũ mestus eẽt. Donatus fragmẽta colligens calicis orõne facta ipm in pstinã formam restaurauit. Una aũt pticula a diabolo absconsa fuit que in calice p̃dicto defecit. que tamẽ est ad testimoniũ miraculi huius Pagani aũt hoc viso miraculo sũt conuersi.

et septuaginta baptisma susceperũt. ¶ Fõs quidã adeo erat infectus vt q̃cũq; de illo biberet ptin9 moreret. Bũ igit sctũs Bonat9 sup asinũ suũ illuciret. vt orõe sua aquã sanaret. draco terribil' inde erupit. ⁊ pedes asini cauda inuoluẽs ꝓ donatũ se ptin9 erexit. Quẽ donatus flagello q̊dam pcutiens. vel scõm qđ alibi legit in os ei9 expuẽs. ptinuo interfecit. Drauitq; ad dñz ⁊ oẽ venenũ a fonte fugauit. Aliũ q; fontẽ dum ipse cũ socijs suis valde sitiret. q̃dã vice sua orõne ibidez produxit. ¶ Cum filia Theodosij imperatoris a demone vexaret. ⁊ ad sctũm donatũ adducta fuissz. Bixit donatus. Exi immunde spũs et noli in plasmate dei habitare. Cui demon. Ba mihi transitũ quo exeaz aut q̊ vadam. Cui donatus. Uñ huc venisti Cui demon. Be heremo. Et sanctus. Illuc reuertere. Et demõ. Uideo signuz crucis inte de q̊ ignis exit ꝓ me. et ptimore ignoro q̊ vadá. sz da mihi locũ exeũdi ⁊ exeo. Cui donatus. Ecce habes trãsitũ. redi ad locũ tuuz Et vniuersam domũ pcutiens exiuit. ¶ Cuz quidã mortuus efferret. aduenit quidã cuz cirographo asserẽs deberi sibi ab ipo ducẽtos solidos. Unde nullatenus ipm sepeliri sinebat. Qđ cum vxore eius vidua beato donato cũ lacrimis indicasset. adiungẽs q̃ hõ ille pecuniã totaliter recepisset. assurgẽs ad locũ iuit. ⁊ manu defunctũ tangẽs ait Audi me. Qui rñdit. Ego suz. Et sanctus donat9 ad eũ ait. Surge ⁊ vide q̊d agas cũ homie isto q̊ te sepeliri nõ sinit. Qui residẽs eũ de solutõne debiti corã oĩbus ꝓuicit. ⁊ cirographuz accipiẽs mãu scidit. Deinde dixit scõ Bonato. Jube me iterꝝ patꝛ dormire. Et ille Uade amodo fili q̃secẽ. ¶ Eo tẽpe cũ fere annis trib9 nõ pluisset ⁊ sterilitas magñ cẽt. infideles ad impatorẽ theodosiũ ꝓueniunt petentes vt sibi donatũ traderet. Qui p artem magicã ℔ fecisset. Ad impatoris igitur instantiã donatus egressus dñm exorauit. et pluuiã copiosam dedit. siccisq; vestibus ceteris pluuia infusis domũ rediit. ¶ Cum autẽ gothi eo tempe ytaliã deuastarẽt. ⁊ mlti a fide xpi recederẽt. Euadratianus pfect9 a sancto donato ⁊ Hilarino de apostasia rep̃hensus sctõs ipos cepit ꝓpellens eos vt idolui imolarẽt. Qđ cũ renuerẽt hilarinũ expoliatũ tã diu cedi fec̃. q̊usq; spũm exalaret. Bonatum vo in carcerẽ reclusit. ⁊ postmodum eum decollari fecit circa annũ domini cccl.xx.

CXI.

De sancto Ciriaco.

Ciriacus a marcello papa dyacon9 ordinatus ꝓpbensus ⁊ ad maximianũ deduct9. iuss9 est cuz socijs suis vt terrã foderet ⁊ ad locuz scz termas q̃ ibidẽ ꝓstruebat suis eaz bũeris deportaret. Ubi erat sanctus Saturninus senex. Quẽ cyriacus ⁊ Sysinni9 ad portandũ inuabãt Tandẽ in carcerẽ reclusũ pfect9 iussit Sisynnũ pntari. Et cũ eũ apronian9 educeret. subito vox cũ luce de celo veniens dixit. Uenite bñdicti pris mei ⁊c. Et tũc apronianus credidit. ⁊ baptizari se fec̃. ⁊ ad pfectum confitẽs xpm venit. Cui pfect9. Nun q̊d tu xpian9 factus es. Qui rñdit. Ue mihi q; pdidi dies meos. Rñdit pfect9 Uere mõ pdes dies tuos Et misit eũ decollari. Saturninus vo ⁊ sisinni9 cũ sacrificare nollent. diuersis supplicijs affecti tandẽ decollati sunt Filia autẽ dyocleciani noie Arthemia cũ a demonio vexaret. clamabat in ea demõ di. Non exeã nisi Cyriacus dyaconus veniat. Uñ ad eam adductus Cyriacus cũ demoni imperet rñdit. Si vis vt exeam da mihi vas aliqđ in q̊dinarem. Rñditq; cyriacus Ecce corpus meũ si potes ingredere. Cui demon. In vas tuũ intrare nõ possuz. q; vndiq; est signatũ ⁊ clausuz. Sed si eijcis me. scito q; in babiloniã faciã te venire. Et cũ coactus exisset Arthemia clamauit dicẽs. q; deum quẽ Cyriacus pdicat videret. Cum igit illã Cyriacus baptisasset. ⁊ ex grã Dyocleciani et Serene vxoris ei9 in domo quã dederant ei secur9 viueret. venit nuncius a rege pser ad diocletianũ. rogãs vt ad se cyriac9 mitteret. q; filia sua a dmõe vexaretur. Ad pces igit dyocleciani cyriacus cum largo et smaragdo naui impositis necessarijs in babiloniã letus iuit Cunq; ad puellã pueniss

demon p os eius clamauit dicẽs. Fatigatus es Cyriace. Cui cyriac⁹ rñdit. Mõ sum fatigat⁹. sz vbiqz dei auxilio gubernat⁹. Tlit demon. Tñ ego ad qõ volui te pduxi. Tũc cyriacus dixit demõi. Imperet tibi Jhs vt exeas. Et statiz exiẽs demõ dixit. O nomẽ terribile qõ me coartat exire Et sic sanatã puellã cũ patre z matre z mltis alijs baptizauit. Et cũ mlta sibi munera offerrẽtur recipere noluit. sed quadraginta q̃nqz diebus in pane z aq̃ ieunãs tandẽ romã rediit. Post duos aũt mẽses Dyoclecian⁹ defũctus ẽ. Cui maximianus succedẽs iratus de sororе sua arthemia cyriacũ ꝓphendit. z nudũ z catbenis ligatũ añ curꝝ suũ trahi iussit Iste maximian⁹ p tanto pt dici filius dyocleciani q̃ sibi successit z eius filiam bũit in vxorẽ q̃ Valeriana nũcupata ẽ. Deinde iussit carpasio vicario vt ipm cũ socijs sacrificare ꝓpellerz aut diuerꝫ supplicijs occideret. Et cũ ipe picem sup caput eius liquasset z in eculeo suspendisset. fecit ciriacũ cum oĩb⁹ socijs suis decollari. Carpasius aũt cũ domũ scti cyriaci impetrasz. et ad derisionẽ xpianoꝝ in loco vbi ciriac⁹ baptizabat se lauaret. epulasq̃z cũ decẽnouẽ socijs celebraret. subito oẽs mortui sũt. Et extũc clauso balneo gẽtiles xpianos timere z venerari ceperunt.

CXII. De sancto Laurentio.

Laurenti⁹ dicitur quasi laureã tenẽs. Que est corona de lauro facta. q̃ olim de huiusmõi ramis victores coronabant. Hec ãt arbor est victorie ostẽsiua. ꝓtinua viriditate amena. odore ẽta. z efficacia vtuosa. Beatus igit Laurẽtius ór a lauro. q̃ victoriaz obtinuit in sui passione. Añ z cõfusus Decius dixit. Iduto q̃ iam victi sum⁹. Viriditatẽ bũit in cordis mũdicia et puritate. Añ z dixit. Dea nox obscuꝝ nõ hz ẽ. Odorem bũit p memorie ppetuitatez. Añ dispsit debit paupibus. z iõ iustitia eius manet in seculũ seculi. Btũs maximus. Quõ nõ in eternum b⁹ manebit iustitia quaz z sancto impleuit ope. z gliosissimo martirio ꝓsecrauit

Efficaciam bũit p vtuosaz pdicatiõz. p quã Lucillũ ypolitũ z romanũ conuertit. Hꝰmodi aũt arboris efficacia ẽ. q̃ calculũ frangit surditatẽ subuenit. fulmẽ ñ metuit. Sic laurẽtius frãgit cor duꝝ. spũalẽ reddit auditũ. ptegit a fulmine sentẽtie reproborũ.

Laurẽtius martir et leuita. genere hispanus. a btõ Sixto romaz deductus ẽ. Mã sic dicit magister iobãnes beleth. cũ idẽ btũs sixt⁹ in hispaniaz puectus eẽt. duos iuuenes ibidẽ repiẽs. scz Laurentiũ z vincẽtiũ ei⁹ cognatũ. moꝝ honestate ꝓpositos. z in oĩ actõe pclaros. ipos secũ romã adduxit. q̃ale scz laurẽtius secũ rome mãsit. vincẽtius vo in hispaniã rediit et ibi glioso martirio vitã finiuit. Huic aũt opinioni magistri Johis beleth repugnat tps martirij vtriusq̃z. Mã laurẽtius sub decio. Vincenti⁹ aũt in iuuenili etate sb Diocleciano z Baciano passus ẽ. Sz int deciuz et dioclecianũ fluxerũt anni circiter. xl. z imperatores septẽ medij fuerũt. vt tũc bts vincenti⁹ nõ potuit iuuenis exutisse. Btũs aũt Sixtus Laurentium suũ archidiaconũ ordinauit. Eodẽ tpe Philipp⁹ impator z fili⁹ suus noĩe philipp⁹ fidẽ xpi receperãt. z xpiani effecti ecclias sublimare plurimũ nitebãtur. Iste philippus pmus impator fuit qui fidẽ xpi recepit. quẽ Origenes vt ór ad fidez xpi conuertit. licz alibi legat q̃ bts Pontiꝰ eũ conuertit. Regnauit ãt anno millesimo ab vrbe cdita. vt millesim⁹ ãnus rome xpo potius q̃z ydolis dedicaret. Qui q̃dem annus millesim⁹ fuit a romanis cũ ingẽti ludoruz et spectaculoꝝ apparatu celebratus. Erat ãt Philippo impatori miles q̃dam noĩe Decius in armis bellicis plimũ strenuus et famosus. Cuz aũt ijsdem tpibus gallia rebellaret. illuc impator Deciũ misit. vt rebellantẽ galliam romano imperio subiugaret. Qui⁹ Decius pspere cũcta gessit. z ad libitũ potitus victoria romã rediit. Cui diẽs impator eius aduentũ eũ alti⁹ honorificare voluit, et eidẽ a roma vsq̃z ad veronã obuius iuit. Sz qꝝ maloꝝ mentes q̃ magis se honorari sentiũt. eo ampli⁹ p supbiã intumescũt. Decius in supbiã elat⁹ impiũ cepit ambire. et

de morte sui dñi ptractare. Cū igit impator in stratu suo sb papilione qesceret. Becius papilionē latent introiuit. z dormiētē dñm iugulauit Exercitū aūt q cū impatore venerat ad se pce z pcio mūerib9 z pmissis attraxit. z ad vrbē regiam gdu concito pperauit. Audiēs b philipp9 mior vehement extimuit. z totū thesaur patris z suū vt aut sycard9 in cronica sua btō Sixto z sctō laurentio cōmendauit. vt si ipm a decio intfici pringeret thesaur ipum ecclijs z paupibus erogaret Nec te moueat q thesauri qs btūs laurentius dispēsauit. nō dicunt thesauri impatoris sz ecclie. qr potuit eē q cū ipis thesauris philippi imperatoris aliquē et thesaur eccie dispensauit. Vel forte ideo dicūtur thesauri ecclie. qr philippus eos reliqrat ecclie paupibus dispēsandos. licz habeat dubitatōnem vehemētem vtr sixtus tūc tpis fuerit. sic infra dicetur. Postea philippus aufugit. et se a facie Becij occultauit. Senat9 igit obuiā Decio pcessit. z ipm in impium confirmauit. Ne vo poitorie. sed zelo ydolatrie dñm suū occidisse videret xpianos cepit crudelissime psequi. pcipiēs illos sine vlla miscdia trucidari. In hac psecutiōe mlta milia martiruz corruerūt. Int qs etiā philipp9 iunior martirio ē coronat9. Post b decius d thesauro dñi sui inqsitionē faciens oblatus ē ei beat9 Sixtus tanqz q xpm coleret. z impatoris thesauros brēt. Tunc decius iussit eū in carcerem recipi. vt p illata tormenta xpm negaret z thesauros pderet. Beat9 aūt laurētius ipm seqns. p9 eū clamabat. Quo pgrederis sine filio pat. quo sacerdos sctē sine diacono pperas. Tu nunqz siñ ministro sacrificiuz offerre psueueras. Quid ergo in me displicuit paternitati tue. Nunqd degenerē me pbasti. Experire certe vtrū ydoneū mīstruz elegeris. cui pmisisti dñici sanguis dispensationē. Cui b Sixtus dixit. Non ego te desero fili. neqz derelinq. Sed maiora tibi debentur p fide xpi certamia. Nos qi senes leuiores pugne cursuz recipim9. Te aūt qi iuuenem manet de tirāno gliosior triūphus. Post triduū me seqris sacerdotem leuita. Beditqz ei oēs thesauros pcipiēs vt ecclesijs z paupibus erogaret. Btūs igit laurentius xpianos die ac nocte diligent quesiuit et vnicuiqz p vt opus fuerat mīstrauit. Venitqz ad domū cuiusdā vidue que multos xpianos in domo sua absconderat. quā lōgus dolor capitis detinebat. Sanct9 āt laurenti9 p impositōem manus eā a dolore capitis liberauit. z paupum pedes lauans oībus elemosinā dedit. Eadem nocte ī domo cuiusdā xpiani veniēs quēdam cecū ibidez reperit. et facto signo crucis eum illūinauit

¶ Cum aūt btūs sixtus decio nollet consentire nec ydolis īmolare. ipm ad decollādum duci pcepit. Accurrēs aūt btūs laurētius post ipm clamauit. Noli me derelinq re pater sancte. quia thesauros tuos iā expēdi quos tradidisti mihi. Tūc milites audiētes thesauros. laurentiū tenuerūt. et partem tribuno tradiderūt. Ipe aūt eū decio p sentauit. Cui decius cesar ait. Ubi sunt thesauri ecclie. quos apud te cognouimus eē reconditos. Qui cū sibi nō rīderet tradidit Valeriano pfecto. vt aut thesauros pdat z ydolis sacrificet. aut diuersb eum interire faciat supplicijs z tormētis. Valerianus autē cuidā pfecto noīe ypolito ī custodiā eū tradidit. Quem ille cum mltis alijs in carcere recluſit. Erat aūt in custodia ibi quidā gentilis nomīe Lucillus. qui plorando lumen oculoz amiserat. Cui cum laurenti9 lumen se restaurare pmitteret. si in xpm crederet z baptisma suscipet. ille se instantius baptizari postulauit. Accipiēs ergo aquā laurēti9 dixit ei. Omnia in confessione lauant. Cūqz ipm de articulis fidei diligēter interrogasz et ille omnia se credere confessus fuisz. aqm super caput eius effudit. z ipum in xpi noīe baptisauit. Quapter multi ad euz ceci veniebant. z ab eo illuminati redibant. Hoc videns ypolitus dixit ei. Ostende mihi thesauros. Cui laurentius. O ypolite si in dñm Ihesum christū crediderīs z thesauros tibi ostendo. z vitā eternam pmitto. Cui ypolitus. Si dictis facta compēses faciaz quod hortaris. Eadem hora ypolitus credidit. et sacrum baptisma cum familia sua suscepit. Baptizatus autē ait. Vidi animas innocē

tium letas gaudere. ¶Post hoc mãdauit valerianus ad ypolitum vt laurentiũ pñtaret Cui laurẽtius ait. Ambulem⁹ ambo pariẽ. quia mibi ⁊ tibi gloria p̃parat̃. Ad tribunal ergo ambo venũt. ⁊ fit iteruꝫ inquisitio de tbesauro. Laurẽtius autem triduo induc̃ias petijt. quas valerian⁹ eidem sub ypoliti custodia concessit. Inboc triduo laurẽti⁹ pauperes claudos ⁊ cecos collegit. et eos ĩ palacio salustiano coꝝ̃ Decio p̃sentauit dicens. Ecce isti sunt tbesauri eterni qui nũq̃ minuũtur. sed crescunt qui in singulis dispergũtur. et in omnib⁹ inuenũtur. ¶Horuꝫ enim man⁹ tbesauros in celum deportauerunt. Valerianus p̃sente decio dixit. Quid variaris p multa. Jam nunc sacrifica. ⁊ magicam artem depone. Cui laurenti⁹. Quis debet adorari. qui factus est an qui fecit. Iratus decius iussit eum scorpionib⁹ cedi. ⁊ oẽ genus tormentorũ ante ip̃m deferri. Quez cum sacrificare iuberet vt bec tormẽta euaderet. respondit. Infelix bas epulas semper optaui. Cui decius. Si epule ista sunt. tibi similes pande ppbanos vt tecũ pit̃ epulentur. Cui laurenti⁹. Jam celis noia sua dederunt. ⁊ eoꝝ aspectibus non es dignus. Tũc iubente decio nudus fustib⁹ ceditur. ⁊ ardẽtes lamine ad latera apponunt. Dixitq3 laurentius. Domine Jbesu christe deus ō deo miserere mei serui tui. Quia accusatus nõ negaui nomẽ sanctum tuum. interrogatus te dominum confessus sum. Dixit ei deci⁹ Scio quia p artem magicã tormenta deludis. me tamen deludere diu non valebis. Testor deos deasq3. quia nisi sacrificaueris diuersis supplicijs punieris. Tũc iussit eũ plũbatis diutissime cedi. Laurẽti⁹ aũt orauit dicẽs. Dñe Jbu xp̃e accipe spũm meũ. Tũc audiente decio vox ō celo insonuit. Adbuc tibi mlta certamĩa debent. Tũc deci⁹ furore repletus dixit. Viri romani audistis ōmones istũ sacrilegũ consolãtes. q̃ nec deos colit nec tormẽta metuit. nec iratos p̃ncipes expauescit. Jussitq3 eũ iteꝝ scorpionibus cedi Subridẽs aũt laurẽti⁹ grãs egit. ⁊ p astantibus exorauit. Eadẽ bora miles q̃daꝫ noĩe Romanus credidit et beato Laurentio dixit. Video ante te iuuenẽ pulcerrimuꝫ stantem ⁊ mẽbra tua cum lintbeo extergentem Adiuro ergo te p deuꝫ ne me derelinq̃s. sed festina me baptizare. Dixitq3 deci⁹ valeriano. ¶Iuto q⁹ iam p artẽ magicã victi sum⁹ Jussit ergo eũ de cataста solui. ⁊ in custodia ypoliti recludi. ¶Roman⁹ ãt afferẽs vrceum cũ aqua ad pedes laurẽtij p̃cidit. et sacꝝ ab eo baptisma suscepit. Qõ vbi deci⁹ ꝑperit. ¶Romanũ fustib⁹ cedi iussit. Qui cuꝫ libere se xp̃ianũ p̃fiteret iussu decij decollatus est. Eadẽ nocte laurenti⁹ ad deciũ adducit̃. Cũ aũt ypolitus fleret ⁊ se xp̃ianum eẽ vellꝫ clamare. Dixit ad eũ laurẽti⁹. In interiori bomine magis xp̃m absconde. et duꝫ clamauero audi ⁊ veni. Omĩa igit̃ tormẽtoꝝ genera afferunt̃. Dixit ergo deci⁹ Laurentio. Aut dijs sacrificabis. aut nox ista in te cuꝫ supplicijs expendet̃. Cui Laurenti⁹. Odea nox obscuꝝ non bꝫ. sed omĩa in luce clarescunt. Dixitq3 decius. Afferatur lectus ferre⁹. vt req̃escat in eo cõtumax laurenti⁹. Ministri ergo eũ exuerũt ⁊ sup̃ cratẽ ferreã extẽderunt ⁊ prunis supp̃ositis eũ cũ furcis ferreis compresserũt. Dixitq3 laurẽti⁹ valeriano Misce miser. q⁹ carbones tui sũt michi refrigeriuꝫ tibi aũt eternũ supplicium p̃stant. Quia ipse dñs nouit q̃ accusatus nõ negaui eũ. interrogat⁹ xp̃um ꝓfessus sum. assat⁹ grãs ago. Dixitq3 bilari vũtu ad deciũ. Ecce miser assasti vnam p̃tem. gira ad aliam ⁊ manduca Et grãs agens dixit. Grãs tibi ago domĩe. quia ianuas tuas ingredi merui. et sic spũm emisit. Confusus deci⁹ cũ Valeriano abijt in palaciũ Tiberij relicto corpe sup ignem. Qõ ypolit⁹ manerapuit. ⁊ cũ Justino p̃sbitero in agro verano ꝓditũ aromatib⁹ sepeliuit. Christiani igitur ieiunantes triduo vigilias celebrarunt. mugitus dantes et lacrimas effundentes B Utrum autẽ boc verum sit q̃ Laurenti⁹ sub isto Decio imperatore martirium sit passus a multis dubitatur. cum in cronicis Dirtus longe fuisse post Deciũ legatur. Eutropius autẽ boc asserit dicens. Decius p̃secutionem in christianos mouens inter ceteros beatissimum leuitaꝫ et martirẽ Laurentiũ extinxit.

De sancto Laurentio.

In qđã aũt cronica satis autẽtica dr q non sub Decio ipatore q̃ Philippo successit. sed sub q̊dã decio miore q̃ cesar nõ impator extitit. martiriũ passus fuit. Hã inẽ deciũ ipatorẽ 7 bũc deciũ minorẽ sb q laurẽtiꝰ dr passus plurimi impatores 7 sũmi põtifices intermedij extiterũt. Eteni vt ibidẽ dr cũ decõ impatore Gallus 7 volusianꝰ eius filiꝰ in ip̃erio successissent. 7 valerianꝰ cuz galiẽo pꝰ eosdẽ impiũ tenuissent. dicti valerianꝰ 7 galienus minorẽ deciũ cesarẽ nõ tñ impatorẽ fecerũt. Hã ãtiq̃tus qñqz aliq̃ ab ipatoribꝰ fiebãt cesares. nõ tñ augusti vl impatores. sic̃ legit in cronicis q̃ dyoclecianꝰ maxianũ cesarẽ fecit. postmodũ ex cesare augustum creauit. Tpe aũt boꝝ impatoꝝ scz valeriani et galieni sixtus romanã sedez tenebat. Hic igit deciꝰ cesar appellatꝰ nõ impator effectꝰ btm Laurẽtiũ martirẽ fecit. Hñ nusq̃z in legenda bti laurẽtij vocat deciꝰ ipator. sz tãtũ decius cesar. Deciꝰ eiz impator duobꝰ tãtũ annis reg̃uit. 7 btm Fabianũ papã martirẽ fecit. Fabiano successit Corneliꝰ q̃ sub voluziano 7 gallo passꝰ ẽ. Cornelio successit luciꝰ Lucio stephanꝰ q̃ sub valeriano 7 galieno q̃ ãnis. xv. ipauerũt passus ẽ. Stephãо successit sixtus. Hec in cronica illa legũt. Dẽs cronice tã Eusebij q̃z Bede 7 ysidori in Bꝛ cordãt. q̃ Sixtꝰ pp̃ nõ fuit tpe Decij ipatoris. sz galieni. Legit tñ in alia q̃dã cronica q̃ pdictus galienꝰ fuit binomiꝰ. dictꝰ ẽ eni galienus 7 deciꝰ. 7 sb illo passi sũt sixtꝰ 7 laurentius. circa ãnũ dñi. cclvij. Godofridꝰ q̊q̃z in libro suo q̃ dr pãtheon idẽ asserit. q̃. s. galiẽꝰ vocatus ẽ alio noĩe deciꝰ. 7 q̃ sb eo passi sũt sixtꝰ 7 laurẽtiꝰ. et si ꝑ va sũt tũc positõ iohis beleth va posset eẽ. Refert Gre. in li. dialogoꝝ. q̃ in sabina q̃dam scẽmonial fuit. q̃ carnis q̃dẽ ꝓtinẽtiã bũit. sz lingue ꝓcacitatẽ ñ declinauit. Hec dũ in ecclia scti laurẽtij fuisset sepulta. añ altare martiris a demonibꝰ secata ps illesa pmanz. altera ꝓcremat. ita ut mane visibiliꝛ aduſtio appareret. Greg. q̃z turonẽsis ait. q̃ dũ q̃dã sacerdos q̃ndã eccliam scti laurẽtij reparet. 7 trabs q̃dam nimiũ breuis eẽt. rogauit btũm laurẽtiũ vt q̃ paupes fouerat sue inopie sbueniret. Que sbito sic excreuit. vt ps ñ modica abũdaret. Quã p tẽ sacerdos minutatim incidit. 7 mlias inõ infirmitates sanabat. Idẽ testat bis Fortunatus. Factũ est aũt Rapõ poras castꝝ ytalie. q̃ q̊dam dũ dolore dentiũ pmeret. de illo ligno tãgit 7 ptinꝰ dolor fugat. Quidam insup p̃sbiter noĩe Sanctulꝰ vt refert greg. in dialogo. sancti Laurẽtij eccliam a longobardis incẽsam repare volẽs artifices multos ꝓduxit. Quadã aũt die dũ q̃d eis apponeret nõ bret. pmissa oronẽ in clibanũ respexit. 7 ibidẽ cãdidissimũ panẽ inuenit. Dz cuz vir ad vniꝰ prandij esuz tribꝰ psonis sufficere videret. Laurẽtius artifices suos nolens deficere. sic pdictũ panẽ multiplicari fecit q̃ in alimẽtũ decẽ diez oparijs cũctis sufficit.

In eccl̃ia scti laurẽtij apud mediolanũ. vt refert Vincentiꝰ in sua cronica. Calix q̃dam cristallinꝰ mire pulcritudis bẽbat. q̃ cũ inq̃dam solẽnitate ad altare a diacono portaretur. elapsus e mãibꝰ in ẽraz cecidit. 7 statim cõminutꝰ fuit. At diaconus merẽs fragmẽta collegit. 7 sup altare ponẽs btũm laurẽtiuz exorauit. 7 fractũ calicem integꝝ 7 solidatuz recepit. Legit q̊z in libro de miraclis btẽ virginis. q̃ q̊dã iudex Stephanꝰ nomĩe rome erat. q̃ mũera libenter accipiẽs multoꝝ iudicia puertebat. Hic tres domos eccie sancti laurẽtij. 7 vnũ ortũ sctẽ Agnetis violenter abstulit. et ablata iniuste possedit. Accidit ãt vt moreret 7 añ dei iudiciũ duceret. Quẽ sanctus Laurentiꝰ cernẽs ad eũ cuz nimia indignatõe accessit. 7 tribus vicibꝰ brachiũ eius durissime strinxit. et dolore nimio cruciauit. Sancta vo agnes cum ceteris virginibus eum videre noluit. sed faciem suã abeo auertit. Tũc iudex sup eum sententiam ferens dixit. Quoniã aliena subtraxit. 7 munera accipiens. veritatẽ vendidit. in loco iudepditoris tradat. Sanctus autem proiectus quidem Stephanus in vita sua valde dilexerat. ad btũm Laurentiũ 7 ad btãm Agnetem accedens p eo veniam precabat Illis vo 7 btã vgine orantibus ꝓcessum est vt eius aĩma ad corpus rediret. 7 ibidez triginta diebus penitentiã ageret. Accepit insup a btã virgine in mãdatis vt psalmum

De sancto Laurentio

beati īmaculati. singulis diebus vite sue di ceret. Cūq3 ad corpus rediſſet. brachiū eius ita erat liuidū ⁊ aduſtū. ac ſi ℟ i corpe paſſ9 eēt. Qđ ſignū in eo extitit q̄d vixit. Male igit ablata reſtituēs. ⁊ pniam agēs die. xxx. migauit ad dñm. Legit in vita ſcī Henrici impatoris q̄ dū ipe ⁊ Kunegūdis vxor ei9 v̄gines in ſimł pmanerēt. Dyabolo inſtigan te de q̄dam milite vxorē ſuſpectā bñs ipaz ſup candētes vomeres. xv. pedū nudis pedi bus incedere fecit. Qua aſcēdente dixit. Si cut me ab Henrico ⁊ omib9 intactā nouiſti ita adiuua me xpe. Henric9 vo verecundia ductus eā in maxillā pcuſſit. Cui vox dixit. vgo maria te vginē libauit. Totā igit cādē tē maſſā illeſa pcurrit. Cū ergo ceſar obiiſſz multitudo maxia dmonū añ cellā cuiuſdā beremite trāſibat. Qui apta feneſtra intro gauit vltimū qui nam eēnt. Et ille Legio de monū ſumus. q̄ ad morē ceſaris pperam9 ſi forte aliq̄d ppriū in eo repire poſſimus. Adiurat igit vt ad ſe redeat Qui rediēs dix it. Nihil pfecim9. qz dū falſa vxoris ſuſpicio et alia mala. at etiaz bona in ſtatera fuiſſent poſita. aduſt9 ille laurētius ollā aureā imē ſi pōderis attulit. Et dū ſupaſſe vidēbamur illa tactata ps alia ſtatere plūm pōderauit Tūc ego iratus vnā aurē olle prupi. Ollaz calicē vocabat quē dict9 ceſar i bonore ſācti laurētij eccl̄ie aylſtenſi fieri fecerat. quē in ſpeciali deuotōe habuerat. Cui ppt magni tudinē due aures inerāt. Reptumqz eſt et i peratorē tūc obiiſſe. ⁊ vnam aurē calicis fra ctam fuiſſe. Refert Gre. in regiſtro q̄ dū pdeceſſor ſu9 q̄dā ad corpus ſcī laurētij cu peret meliorare. ⁊ vbi nā corpus eēt neſciz. ſubito corpus eius ignorāter apiī. omēſqz q̄ aderāt tā mōacbi q̄z māſionarij q̄ corp9 ei9 viderāt infra. x. dies mortui ſūt. Notā dū q̄ paſſio laurētij int ceteras ſctōz marti rū paſſiōes excellētiſſima vidr eē in q̄tuor ſic ex dictis ſcī maxīmi epi ⁊ bī Aug. colligit. Primo in paſſiōis acerbitate. ſcdo in effectu ſiue vtilitate. tercō in ꝓſtantia ſiue fortitudi ne. q̄rto in mirabili pugna ⁊ mō victorie.

Primo igit excellētiſſima fuit in pene acer bitate. Be cui9 pene acerbitate ſic dic bt̄us Maxim9 epc̄s vl̄m q̄ſdā libros Ambroſi9 Non eiz frēs bis Laurēti9 breui vl̄ ſimplici paſſiōe patit. Nā q̄ gladio pcutit ſemel mo ritur. qui in flāmarū camīo mergit̄ vno im petu liberat̄. Hic aūt longa ⁊ mł̄tiplici pena cruciatur. vt mors ei nō deſit ad ſupplicū et deſit ad finē. Legim9 btōs pueros in penaz ſuaz deābulaſſe flāmis ⁊ igneos globos pe dib9 ꝓculcaſſe. Ān ⁊ bts laurēti9 nō miori gūa pferend9 ē. Siq̄dē illi in penaz flamis ambulabāt. ℟ in ipo ſupplicij ſui igne diſcu buit. Illi veſtigijs pedū ꝓculcauerūt incen dia. iſte lateꝛ ſuoꝛ diffuſione reſtrinxit. Ili ſtantes in pena eleuatis manib9 orabāt ad dñm. Iſte pſtratus in ſua pena toto corpe dñm depcabat. Et notādū q̄ btūs lauren tius poſt btūm Stephanū int ceteros martꝛ res pmatū tenere dr. non qz maiorē penam ſuſtinuerit q̄z ceteri martires. cū mł̄ti tantā penā. ⁊ aliq̄ etiā maiorē ſuſtinuiſſe legātur. ſz ℟ dicit ppt ſex cauſas in ſimul occurrētes Primo ppter paſſiōis locū. qz rome q̄ eſt caput mūdi ⁊ vbi ē ſedes aplica paſſus eſt. Scdo ppt predicatiōis officiū. qz officiuz p dicatōis diligēter ipleuit. Tercō ppt lauda bilē diſtributōem thеſauroꝛ q̄s oēs paupꝛ bus ſapient diſtribuit. Has tres rōes poit magiſter Guilhelm9 altiſiodorēſ. Quarto ppt autenticatū ⁊ approbatū eius martiriū qz ⁊ ſi de aliquib9 maiora tormenta legant tñ hoc autenticū nō habet ⁊ aliqñ in dubiuz vertitur. Huius aūt paſſio in eccl̄ia valde ē ſolennis ⁊ approbata. Unde et multi ſancti in ſuis ſmonibus eius paſſionez approbāt et confirmant. Quinto propter dignitatis gradū. quia fuit archidyaconus ſedis apo ſtolice. Poſt quē vt aiūt in Romana ſede archidiaconus nō ſurrexit. Sexto ppter ſe uiciam tormētorum. quia grauiſſima ſup plicia ptulit. vtpote qui ſup cratem ferream aſſ atus fuit. Unde de eo dicit beat9 Aug. Laceratos artus et multa verberuz ſectiōe cōciſos ſubiecto precepit igne torreri. vt p cratem ferream que iam de feruore contꝛ nuo vim in ſe haberet vrendi. conuerſorum alterna mutatione membrorum fieret cru ciatus vehementioꝛ et pena producti oꝛ,

De sancto Laurentio

G Scdo fuit excellētissima ī effectu siue vtilitate. Ipa eiz pene acerbitas ꝑm Aug. et maximū. fecit eū glificatōe sublimē opinīōe et fama celebrē. deuotōe laudabilē. z imitatione insignē. Idrīo igit glificatōe sblimē Añ aug. dic. Seuisti pfecutor in marturem pfeuisti z auxisti palmā dū aggeras penaz. Itē maxim⁹ vel ꝑm q̄sdam li. ambro. Quā uis in fauillaz mēbra soluātur. fidei tñ fortitudo nō soluit. Corpis detrimentū sustinet, sz lucz salutis acq̄rit. Itē aug. Uere bīm cor pus q̄d nō a fide xp̄i tormētuz īmutauit. sed ad req̄m sctā religio coronauit. Secūdo opinione z fama celebrē. Maxim⁹ vel ꝑm q̄sdā libros ambrosi⁹. Bīm martiz laren: tiū grano sinapis possum⁹ ꝯpare. qz diuerꝑ attritus passiōib⁹ p totū orbē grā sui meru it fragrare misterij. Qui antea ꝯstitutus in corpe būilis ignot⁹ z vilis. postea q̄z vexat⁹ lacerat⁹. exustus fuit. vniuerꝑ p totū mū dū ecclīs odorē sue nobilitatis infudit. Idem. Sanctū est ac deo placitū. vt natale sci lau rentij p̄cipua deuotōne veneremur. cui⁹ ra diantib⁹ flāmis victrix in būc q̄z diē toto or be xp̄i chorus catecia. Idē. Tāta ei glia mar tirij p̄clar⁹ extitit in passiōe sua q mū dū illu minauerit vniuersū. Tercō deuotōe lau dabilē. Quare aūt sit laudād⁹ z cū deuotōe suscipiēd⁹ oñdit Aug. trib⁹ rōnib⁹ sic dicēs Bīm viz laurētiū tota dēm⁹ deuotōe susci pe. Idrīo qz p̄ciosum sanguinē ppt deū tra didit. Deinde qz ei p̄rogatiuā apō deuz no: stz nō minimā ꝯtulit oñdens q̄lis debz eē xp̄iana fides. De c⁹ ꝯsortio existere martires meruerūt. Tercio q idē tante z tam sctē cō uersatiōis fuit vt coronā martirij tpe pacis inuenirz. Quarto fec eū imitatōe insignē Añ aug. Hec tot⁹ cā passiōis ppter quam morti addict⁹ ē vir sctūs vt sui silies ceteros eē hortaret. In tribus aūt se nob imitabilē ex: hibet. Idrīo in aduersoz fortiꝑpessiōe. Añ Aug. Ad eruiendū dei ꝑfm nulloz ē vti: liorforma q̄z martiz. Eloquētia facil ad ex hortādū fit rō efficax ad suadēdū. Ualidio ra tñ sunt exēpla q̄z vba z pl⁹ ē ope docere q̄z voce. In q excellētissimo genere doctrie bis martir laurenti⁹ q̄z glīosa polleat dignitate etiam pfecutores ipius sentire potuerunt q illa mirabilis fortitudo animi nō solū nō ce deret. sz etiā alios exemplo sue tolerantie ro borarz. Scdo in fidei magnitudine z feruo: re. Maxim⁹ vel ambro. Bum in fide sua p secutoris flamas vicit. oñdit nobis p ignez fidei gebēne incēdia supare z amore christi diem iudicij nō timere. Tercio in ardēti de: uotione. Idem vel Ambrosi⁹. Illuminauit mundū plane Laurenti⁹ eo lumīe quo ipse succensus est. z flāmis q̄s ipse ptulit omnū xp̄ianoz corda calefecit. Be bis tribus et sic dic maxim⁹ vl Amb. ꝑm q̄sdā libros. Beati laurentij exēplo puocamur ad marturiū. ac cendimur ad fidē. incalescimus ad deuotō nem. Tercō fuit excellētissima in cō stantia seu fortitudīe. Be cui⁹ ꝯstātia z for: titudine sic dic btūs augustī. Btūs laurēti⁹ mālit in xp̄o vsqz ad temptatōez. vsqz ad ti rannicam interrogationem. vsqz ad acerri: mam cōminatōem. vsqz ad pemptōnez. In q longa morte. qz bñ mā ducauerat z bñ bi berat tāq̄z illa esca saginat⁹ z illo calice ebri us fact⁹. tormēta nō sensit. ñ cessit z ī regnuz successit. Adeo āt fuit cōstāz z firmus. q nō solū tormētis ñ succubuit. sz etiā ex ipis tor mētis. vt hētur ex dictis bñ Maximi. fact⁹ est perfectior in timore. feruētior in amore. z iocundior in ardore. Be ꝑmo sic dic. Exten ditur sup flāmarum ignitos globos z sepi: us versatur in latera. sed quanto plus pena rum patitur. tanto amplius christuz domi num pertimescit. Quantū ad secundum sic ait Maximus. vel scdm quosdā libros am brosius. Granū sinapis cuz atteritur accen ditur. Laurentius cuz patitur inflāmatur. Idem. Nouo admiratiōis genere alius il: lum torquet. et alij seuientes tormenta per ficiunt. sed deuotiorē Laurentiuz saluator supplicia atrociora fecerunt. Quantum ad tercium sic dicit. Cor eius tanta fide in chri sti magnanimitate concaluit vt despectis proprij corporis cruciatibus insuauissimo tortori suo z triūphans eius ignibus letus illuderet. Quarto fuit excellētissi ma in mirabili pugna et modo victorie. Beatus nanqz Laurentius sicut ex verbis

De sancto Laurentio

bñ maxim⁹ z augustini colligit. q̄nq3 ignes exteriores q̄dammō būit q̄s tñ oēs supauit fortiter z extinxit. Prim⁹ fuit ignis gebēne. scd̄s ignis materiał flāme. terci⁹ carnał cō cupiscētie. q̄rt⁹ ardētis auaricie. q̄nt⁹ furētis insanie. Be extinctōe p̄mi ignis scz gebēne sic dic̄ maxim⁹. Aliq̄d cedere poterat momentanee corpis vstioni. c⁹ fides eternū gebēne extinguebat ardorē. Itē transijt p ignē momētaneū atz terrenū. sz flamā gebenne perpetuo exurētis euasit. Be extinctōe scd̄i ignis scz materiał flame sic ait Maxim⁹ l'ambrosius p̄m q̄sdā libros. Corpali laborabat incendio. sz diuin⁹ ardor materiale restrinxit ardorē. Itē Quāuis rex improb⁹ ligna subijceret. incēdia maiora supponeret. tñ scts laurenti⁹ has flamas fidei calore accēsus ñ sensit. Itē Aug. Superari caritas xp̄i flāma nō potuit. z segnior fuit ignis q̄ foris vsit q̄z q̄ int⁹ accēdit. Be extinctōe tercij ignis. s. carnalis p̄cupiscētie sic dic̄ Maxim⁹. Ecce bts laurētius trāsijt p ignē. nō q̄ adustus inhorruit sz illūinat⁹ effulsit. arsit ne arderet. et ne vreret vstus ē. Be extinctōe q̄rti ignis. scz auaricie q̄l'r euanuit auaricia illoz q̄ thesauros cupiebāt z frustrata ē sic dicit Aug. Armat gemina face hō cupid⁹ pecunie. z vitatis īmic⁹. auaricia ut rapiat auz. impietate vt auferat xp̄m. Nichil obtines. nichil proficis būana crudelitas. Ībtrabit tormentis tuis matia mortał. z laurētio in celū abeūte tu deficis flāmis tuis. Be extinctōe q̄nti ignis. s. furētis īsanie. q̄l'r vicz īsania p̄seq̄ntiuz frustrata ē z anibilata sic dic̄ Maxim⁹. Superatis flāmaz mīstris oē mūdane insanie restrīxit incēdiū. Ad ℞ vsq3 diabolica p̄fecit intētio. vt vir fidel' ad dñz suū gł̄ios⁹ ascēdat z crudelitas p̄seq̄ntiuz cū suis ignib⁹ p̄fusa torpeat. Qđ ei p̄seq̄ntiū īsania ignis fuerit. ondit cū ait. Furor gētil' accēsus craticulā p pat ignitā. vt indignatiōis sue flāmas ignibus vindicaret. Nec mir si bos q̄nq3 ignes exteriores supauit. q̄niā ex verb̄ p̄dicti maximi bñtur tria refrigeria q̄ int⁹ būit z tres ignes ei corde portauit. p q̄ oēm ignē exteriorē et refrigerio mitigauit z maiori incēdio superauit. Prim⁹ ñ q̄z refrigeriū fuit d̄sideriū regni celestis. scd̄z meditatō dīne legis. tercium puritas p̄scie. Per ℞ triplex refrigeriuz oēz ignē exteriorē extinctū fec̄ z frigidū reddidit. Be p̄mo refrigerio qđ ē desideriū celestis glie dic̄ maxim⁹ l'ambrosi⁹ p̄m q̄sdam libros. Nec ei3 bts laurēti⁹ igniū sēuire tormēta potat q̄ī sensib⁹ refrigeriū paradisi possidebat. Itē iacz añ pedes tirāni exusta caro corpus exaime. nihil tñ d̄trimēti patit̄ īris. c⁹ anim⁹ demorat in cel'. Be scd̄o refrigerio qđ ē meditatō legis dīne sic dic̄ maxim⁹ l'ambrosi⁹. Bū xp̄i cogitat p̄cepta frigidū ē illi oē qđ patit̄. Be tcio refrigerio q̄d est puritas p̄scie. sic dic̄. Ardz p̄fecto totis visceribus fortissim⁹ martir z vit̄. sz regnū dī p̄tractās refrigerio p̄scie victor exultat// Būit nihilomin⁹ vt idē maxim⁹ oñdit tres ignes īteriores. p q̄s omēs ignes exteriores maiori incēdio superauit. Prim⁹ fuit fidei magnitudo. secūd⁹ ardēs dilectō. terci⁹ vā dei p̄gnitio q̄ ipsū irradiauit tāq̄z ignis. Be p̄mo igne sic dic̄ idē vel Ambr. Inq̄ntū in illo fidei ardor feruet. intātū supplicij flama frigescit. Item Esse salvatoris ignē feruorē fidei legimus in euāgelio. Ignē veni mittere in trā. Hoc igit̄ igne bts laurēti⁹ accēsus flamaz non sensit incēdiū. Be scd̄o igne sic ait idē vl' Ambr. Ardebat extrīsec⁹ martir laurēti⁹ tirāni seuientis incēdijs. sz maior illū intrinsec⁹ xp̄i amoris flāma torrebat. Be tercio igne sic dicit. Fortissimū martirē seuissima p̄secutoris flāma supare nō potuit. q2 longe ardentius vitatis radijs mēs ei⁹ accēsa feruebat. Item Odio p̄fidie z amore vitatis accēsus apposit̄ sibi extrinsec⁹ flāmaz aut nō sensit aut vicit. Habz aūt int̄ ceteros martires bts Laurenti⁹ tria p̄uilegia q̄ntū ad officiū

Primū est in vigilia. Sol⁹ enī int̄ martires vigiliā habz. Sz vigilie scrōz ppt̄ multas deordinatōes hodie in ieunia mutate sūt. Dos enī fuit olī vt refert Johes beleth vt in festiuitatibus scōz boies cū vxoribus et filiabus ad eccliam venirēt. z ibi cū luminaribus pnoctarēt. Sz q2 multa adulteria in his vigilijs fiebāt. statutū fuit vt vigilie ī ieunia q̄uerterent̄. Nomē tñ antiquū ē retentū. q2 nō ieunia sz vigilie adhuc appellāt

Bm est in octaua. Ipe nanq; sol⁹ cuz Stephano bz octauā int̄ martires. sic̄ mar tn⁹ int̄ pfessores. Tercio z̄ in regressiōib⁹ antipbonaz qđ sol⁹ ipe z paul⁹ babet. Bz paulus ppter excellentiā predicatōis. iste p pter excellentiā passionis.

CXIII.

De sancto yoplito

Ypolitus dicitur ab yper qđ sup̄. z lytos q̄d est la pis q̄i supra lapidē. i. xp̄m fūdat⁹. vel ab in z polis q̄dē ciuitas. Uel ypoli tus q̄i valde polit⁹. Fuit enī sup lapidē xp̄z bñ fundat⁹ p pstantiā z firmitatē. Fuit in ci uitate supna p delideriū z auiditatem. Fuit bñ politus p tormētoz acerbitatē. Al ypolitus postq̄z corp⁹ bti Lauren tij sepeliuit. venit in domū suam z dans pacē suis suis z ancillis. oēs de sacramēto altaris qđ Justin⁹ p̄sbit̄ ob; tulerat cōmunicauerūt. Et apposita mensa priusq̄z cibū sumeret. veniētes milites eū ra puerūt z ad cesarē duxerūt. Quē videns de; cius cesar subridēs dixit ei Munq̄d z tu ma gus effectus es. q̄ corpus laurētij abstulisti Cui ypolitus. Hoc feci nō q̄i mag⁹ sz quasi xp̄ian⁹. Tūc decius furore replet⁹ p̄cepit vt habitu q̄ vt xp̄ianus vtebat expoliaret̄. z os eius lapidib⁹ tūderet̄. Cui ypolit⁹. Nō me expoliasti sz magis vestisti. Cui deci⁹. Quō insipiens effect⁹ es. vt nuditatē tuā non eru bescas. Nūc ergo sacrifica z viues ne cū lau rentio pereas. Cui ypolit⁹. Exemplū mere; ar fieri bti laurētij quē tu ore polluto ausus es nomiare. Tūc deci⁹ fecit cū fustibus cedi et pectinib⁹ ferreis laniari. Ille āt se xp̄ianū esse voce clara pfitebatur Et cū tormēta bu iusmōi deriderет. veste militari q̄ antea vte batur eū vestiri fecit. hortans vt amicitiā et militiā pristinā retineret. Cui ypolit⁹ cum di ceret se xp̄o militari. deci⁹ ira repletus vale riano p̄fecto euz tradidit. vt oēs facultates eius acciperet. et diris tormētis eū inficerz Inuēto q̄z q̄ eius familia xp̄iana eēt. adduc; cti sunt oēs ante pspectū eius. Qui cum ad sacrificia cogerent̄. Concordia nutrix ypo; litu p oībus rīdit. Nos cū dño nrō volum⁹ mori pot⁹ pudice q̄z impudice viuere. Cui Ualerian⁹. Genus huoz nō nisi cuz suppli cijs emēdat̄. Tūc p̄ute ypolito et gaudente iussit eā tam diu plūbatis cedi q̄usq̄z emisit spūm. Dixitq̄z ypolitus. Grās tibi ago dñe q̄ nutricē meā añ pspectū sctōz tuoz p̄misi sti. Deinde extra portā tiburtinā valerian⁹ ypolitū cū familia sua duci fecit. Ypolitus aūt oēs pfortās dixit. Fratres nolite metue re. q̄ ego z vos vnū deū bēm⁹. Jussitq̄z va lerianus vt in conspectu ypoliti omnib⁹ ca pita amputarent̄. ypoliti vo pedes ad colla indomitoz equoz fecit ligari. et p carduos et tribulos trahi tādiu donec spūm exalarz circa annos dñi. cclvj. Eoz corpa Justinus p̄sbiter rapuit. z iuxta corpus scti Laurentij sepeliuit. Corpus vo sancte Cōcordie inue nire nō potuit. q̄ fuerat in cloacā p̄iectum Miles aūt q̄dā noīe Porphirius. credēs btāz Concordiā aurū aut gēmas i vestimē tis brē. ad q̄ndā cloacariū noīe Yreneū qui erat occulte xp̄ianus accessit z dixit Secretū custodi. et extrabe concordiā. q̄ spero q̄ au; rum aut gēmas in vestibus suis bz Cui ille Vnde mihi locū z secretū habeo. z quicq̄d inuenero nunciabo. Cum ergo corp⁹ extra ctum fuisset z nihil inuenissent. miles ille p; tinus fugit. Et yreneus vocato q̄dam xp̄ia no noīe Habundo corpus ad sctū m Justi num detulit. Qđ ille deuote suscipiēs iuxta corpus sancti ypoliti z alioz sepeliuit. Qđ valerian⁹ audiēs. yreneū et habundū tenu it. z ambos in cloacā viuos misit Quorum corpa Justin⁹ rapuit. z cū alijs sepeliuit.

Bost hoc Decius cuz Ualeriano in currū ascendit aureū. z p̄gunt ad amphitea trum vt cruciēt christianos. Arreptus igit Decius a dēmonio clamabat. O ypolite ca thenis aspis vinctū me tenes. Ualerianus silr clamabat. O laurenti igneis cathenis me ligatū trabis. Et eadez hora Valerian⁹ expirauit. Decius autē domū reuersus tri duo a dēmonio veratus clamabat. Adiuro te Laurenti modicū cessa a tormētis. Et sic miserabilr mortuus est. Qđ vxor eius tri pbonia crudelis videns. dimissis omnib⁹

ad sanctū Justinū cū filia sua Cyrilla accessit. z ab eo cuz multis alijs baptizari se fecit. Ellia vo die cū oraret Tripbonia emisit spiritū. Cuius corpus iustinus pbr̄ iuxta corpus sctī ypoliti sepeliuit. Audiētes vo. xlvij. milites q regina z ei⁹ filia xp̄iane effecte eēnt. venerūt cū vxorib⁹ suis ad iustinū pbr̄em vt baptisma suscipent. Quos oēs dionisi⁹ qui sctō sixto successerat baptizauit. Claudi⁹ āt impator cyrillā cū sacrificare nollet iugulari fecit. z ceteros milites decollari. Quoruz corpa in agro verano cū ceteris sepeliūtur.

¶ Et aduertendū q exp̄sse bētur ꝟ q illi decio q̄ laurētiū z ypolitū martirizauit successit claudius. Claudi⁹ āt nō successit decō impatori. īmo decio successit p̄m crōicas volusianus. Volusiano galien⁹. Galiēo claudi⁹ Oportet ergo dicere vt videt q aut galien⁹ fuerit binomi⁹ z qđ dictus sit Galien⁹ z decius. sic dicit Vincētius in crōica sua. et godofridus i libro suo. aut q galien⁹ in sui adiutoriū q̄ndā noīe deciū fecerit cesarē nō tñ impatorē. sic dicit Richard⁹ i cronica sua.

¶ De hoc martire sic dic Amb. in p̄fatiōe Būs martir ypolitus xp̄m vex ducē cōsiderans miles eius eē maluit. q̄z dux milituz ꝓbari. Bū mq̄z laurētium sue custodie mancipatū nō p̄secutus ē sz subsecut⁹. Qui cū thesauros eccl̄ie discuteret. inuenit thesaurū quē nō tiran⁹ eripet. sz quē pietas possideret. Iuenit thesaux vñ vere diuitie peterētur. spreuit fauorē tirāni vt cū regis ꝑpetuā gra ꝓbaret. mēbris diuidi nō refugit nexibus diuelleret eternis. ¶ Bubulcus q̄dam noīe Petr⁹ cū in festo scē Marie magdalene plaustz iunxisz. z boues seqns ipsos maledictis vrgeret. ptinus boues z aratrū a fulmīe absumūt. z ipe petr⁹ q̄ ꝟ impcatus fuerat supplicio atrocioi torq̄bat. Naz ignis eū arripuit adeo q carnib⁹ z neruis tibie z cruris ꝓsumptis ossa paterēt. et ipa tādem tibia a sua ꝓpage penit⁹ solueret. Tūc ille ad q̄ndam eccl̄iam bt̄e virgis accedēs tibiam ip̄az in q̄dā foramine ip̄ius eccl̄ie abscondit. z bt̄am vginē lacrimis et p̄cibus p sua liberatōe rogauit. Et ecce nocte q̄dā beata vgo cū bt̄o ypolito ei in visione affuit. z eidem ypolito vt Petz p̄stine sanitati restituere ip̄erauit. Statimq̄z sct̄us ypolit⁹ tibiam de foramīe accipiēs. loco suo q̄ surculū arbori in momēto inseruit. In q̄ insitōne tantos dolores sensit. vt suis clamoribus totam familiā excitaret. Qui surgētes z lumē accendentes. petz duo crura z duas tibias bē ꝓspiciūt. Sz se deludi putātes. ip̄m itez atq̄z itez ꝓrectabāt. et mēbra vera ip̄m bē ꝓspiciebant. Qui vix eū excitātes vñ ꝟ sibi acciderit sciscitātur. Sz ille eos ludere existimās tandē victor⁹ rē vidit z extupuit. Sed tñ cora noua mollior q̄z vetusta. ad sustinētiā corpis nō poterat exeq̄ri. Uñ ad publicatōnē miracli p annū claudicauit. Et tūc iterū bt̄a vgo eidē apparēs sc̄o ypolito dixit vt qđ quid curatōi deesset. supplere deberet. Euigilans igit̄ z se plene sanatū inueniēs recluso rū introiuit. cui diabolus in spē nude mulieris freq̄ntissime apparebat. z nudā ei se ingerēs q̄nto ille fortiꝰ resistebat. tāto illa impudētius incūbebat. Cū ergo illa eū plimū vexaret. tandē ille stolā sacerdotalē accipiēs collū eius cinxit. z mox diabolo abscedente cadauer putridū ibidem remānsit. Tant⁹ q̄z fetor inde exalauit. vt nullus q̄ hoc vidit ambigeret. quin corpus alicui⁹ mulieris mortue fuissz z q̄ dyabolus assumpsisset.

CXIIII.

¶ De assumptōe bt̄e marie virgis

Assumptio beate

Marie vginis q̄lit̄ facta sit ex q̄dā libello apocrifo q̄ Jobi euāgeliste ascribit̄ edocet̄. Aplis nanq̄z ob p̄dicatōis grām diuersas mūdi ꝑtes regiōes vgo bt̄a in domo iuxta montē syō posita dz remānsisse. Omiaq̄z loca filij sui. s. locū baptismi. ieiunij. orōnis. passiōis. sepulture. resurrectōis z ascensiōis. q̄ad vixit deuotōe sedula visitauit. Et p̄m q̄ ait Epipbanius. xxiiij. ānis post ascēsionē filij sui supuixit. Refert ergo q̄ bt̄a virgo q̄n xp̄m ꝓcepit erat annoz xiiij. et in. xv. ip̄m pepit. z vixit cuz eo annis xxxiij. z post mortē xp̄i supuixit. xxiiij. annis. Et p̄m ꝟ q̄n obiit erat ānoz. lxxij. Probabili⁹ tñ vidz qđ alibi legit̄. vt. xij. ānis filio sup

t

De assumptione beate marie uirgis.

uixerit. ⁊ sic sexagenaria sit assūpta. cū apostoli totidē annis p̄dicauerint in iudea ⁊ circa partes illas. sicut Eccl̄iastica tradit historia. Die igit q̄dā dū in filij desideriū cor̄ virginis vehemēt accēdit. estuās anim⁹ ꝓmouet. ⁊ in exteriorē lacrimaꝝ abūdantiaꝫ excitatur. Cūq; ad tp⁹ subtracti filij eq̄nimit nō ferret subtracta solatia. ecce angel⁹ cū mꝛto lumīe eidem astitit. ⁊ reuerenter vtpote sui dñi mrēm salutauit. Aue inq̄t bñdicta maria suscipiens bñdictōem illius q̄ mādauit salutē iacob. Ecce aūt ramū palme de paradiso ad te dñam attuli quē añ feretrū portare iubeas. cum die tercia de corpe assumeris. Nam filius tu⁹ te mrēm reuerendam expectat. Cui maria rñdit. Si inueni gratiaꝫ in oculis tuis. obsecro vt nomē tuū mihi reuelare digneris. Ꝫ B peto instanti⁹ vt filij et frēs mei apli ad me pit ꝓgregent. vt eos añ q̄ moriar corpalib⁹ octis videā. et ab eis sepeliri valeaꝫ. ⁊ ip̄is p̄ñtib⁹ spūm deo reddā. Hoc uterū peto ⁊ obsecro vt aīa mea de corpore exiens nullū spūꝫ teterrimū videat nꝫ laq; mihi satbane ptās occurrat Cui ag̃el⁹ Cur scire desideras dña nomē meū. q̄d ām irabile est ⁊ magnū. Ecce āt oēs ad te hodie ꝓgregabūt apli q̄ nobꝫ tibi exhibebūt exequas funeris. ⁊ i eoꝝ ꝓspectu spūm exalabis. Nam q̄ olim ppham ꝺ iudea in babilonē i crine attulit subito. ip̄e procul dubio ad te apꝫos adducere poterit in momēto. Mdali gnum āt spūm videre cur metuis. cū caput eius oīno cōtriueris. ⁊ spoliaueris ip̄m sue potestatis imperio. fiat tñ voluntas tua vt ip̄os nō videas. His dictis angel⁹ cū multo lumīe celos ascendit. Mdalma aūt illa nimia claritate splendebat. ⁊ erat quidez v̄ge viriditate ꝓlixis. ſz folia ipsius vt stella matutina fulgebāt. Factū est āt dum Jobes in epbeso p̄dicaret. celū repente intonuit. ⁊ nubes candida ip̄m sustulit ac raptū añ Mdarie ianuā collocauit. pcutiēsq; ostiū interi⁹ introiuit. ⁊ reuerent virgo v̄ginē salutauit. Quē felix maria ꝓspiciēs. vehemēter obstupuit. ⁊ p̄ gaudio lacrimas ꝓtinere nequiuit Dixitq;. fili iobes mēor esto v̄boꝝ magistri tui q̄b⁹ me tibi mrēm. ⁊ te mihi in filium cō mendauit. Ecce a dño euocata debituꝫ humane conditōis exoluo. ac corpus meū tibi cura solicita recōmēdo. Audiui enī iudeos inuisse ꝓsiliū dicentes. Expectem⁹ viri frēs q̄ adusq; illa q̄ Jhm portauit subeat mortez. et corpus ei⁹ ꝓtinuo rapiem⁹. ac iniectū ignibus ꝓburem⁹ Tu igit bāc palmā deferri facies añ feretꝝ cū corpus meum duxeritis ad sepulcꝝ. Dixitq; iobes. O vtinā hic eēnt omnes apli frēs mei. vt decenꝫ tibi pare possemus exequias ac exoluere laudes dignas Hec illo dicente. oēs apli de locis in q̄b⁹ p̄dicabant a nubib⁹ rapiunt. ⁊ añ marie ostium collocant. Qui videntes se ibidez insul ꝓgregatos mirabāt dicētes. Que nā causa est ppt quā nos hꝫ dñs insimul cōgregauit. Johānes igit ad eos exijt. ⁊ dominā de corpore recessuram p̄dixit. Et addidit dicens. Videte fratres ne cū obierit aliq̄s eaꝫ deflear. ne hoc videns pꝫus conturbet ⁊ dicat. Ecce quomō isti timent mortē qui tñ alijs p̄dicant resurrectōem. B Dyonisius pauli apli discipul⁹ in libro de diuis nomib⁹ hoc idem asserit apꝫos sez in dormitōe v̄gis conuenisse. et se simil interfuisse. ac vnūq̄q; in laudē christi ⁊ virginis mone fecisse. Fit enī sic loquēs ad ierotheū. Nos vt nosti et ipse et mꝫtu sanctoꝝ nr̄oꝝ fratrū ꝓuenim⁹ ad visionē corpis vite p̄cipis ⁊ q̄d deū suscepit. Aderat aūt ⁊ frat dñi Jacob⁹ ⁊ Mdetr⁹ summa ⁊ puectissima theologorum summitas Mdostea visū ē p⁹ visionē ut vniuersi gerarche laudarēt. sic vnusquisq; erat sufficiens. infinite v̄tutis bonitatez thearchice infirmitatis. Hec dionisius. C Cū aūt bt̄a Mdaria omnes apꝫos ꝓgregatos vidisset. dñm benedixit. ⁊ in medio eoꝝ ardentib⁹ lāpadib⁹ et lucernis ꝓsedit. Circa v̄o horam noctis terciam Jhs aduenit cū angeloꝝ ordinib⁹ patriarchaꝝ cetib⁹. martiꝝ aginimib⁹. ꝓfessoꝝ acie. virginū q;z chorus. ⁊ añtoꝝ virgis aciees ordinātur. ⁊ dulcia cantica freq̄ntantur. Quales aūt exequie ibidē celebrate sint. ex predicto libello q̄ Jobi ascribitur. edoceꝫ. Maz ꝓr ip̄e Jhus inchoauit ⁊ dixit. Veni electa mea. ⁊ ponā in te thronum meum. q; cōcupiut spēm tuam. Et illa. Paratuz cor

De assumptione beate marie virgis.

meum dñe patum cor meuz. Tunc oēs qui cum Jhu venerāt dulcit intonauerūt dicē tes. Hec est q̄ nesciuit thoꝛin delictis. habe bit fructū in refectōne animaꝝ sanctarum. Jp̄a autē de semetip̄a cecinit dicēs. Beataz me dicēt omnes generatiōes. Qꝛ fecit mihi magā q̄ potēs est ꝛ sctū nomē eius. Tunc cantoꝛ cantoꝛū oibus intonauit excellentꝰ Uent de libano sponsa. veni coꝛōaberis. Et illa. Ecce venio. qꝛ in capite libꝛi scriptuz est de me vt facerē voluntatē tuā deus. qꝛ exul; tauit spūs meꝰ i te salutari meo. Hicq3 ma ria aīma de coꝛpe egredit. ꝛ in vlnas filij ad uolauit. Fuitq3 tam a doloꝛe carnis extra; nea q̄z a coꝛruptiōe extiterat aliēa. Dixitq3 aplis dñs. Corpus vginis matris. in vallē iosaphat deferte. ꝛ in monumēto nouo qō ibidē inuenietis illud recondite. ꝛ me ibidez triduo donec ad vos redeā expectate. Hta timq3 circūdederūt eā flores rosaꝝ. scz cetꝰ martꝝ ꝛ lilia ꝙ alliū. agmia. ſ. angeloꝝ cō; fessoꝝ ꝛ vginū. Hdost eam apli clamitant di centes. Uirgo prudentissima q̄ pgrederis. Esto nostri memoꝛo dña. Tūc ad ꝙcentuz ascendentiū cetꝰ qui remāserāt admirati cō cite obuiam pcesserūt. Uidenteſq3 regē suū femie aīam in vlnis ppꝛijs baiulantē. illāq3 sup illū inixā. obstupefacti clamare ceperūt dicētes. Que est ista q̄ ascendit de deſto de; licijs affluens innixa sup dilectū suū. Qui bus concomitātes dixerunt. Jsta est specio sa inē filias ibꝛl'm. sicut vidistis eam plenaz charitate ꝛ dilectiōe. Hicq3 in celū gaudēs suscipit. ꝛ a dextris filij in throno glie collo; catur. Apli aūt viderūt eiꝰ animā tanti esse candoꝛis. vt nulla moꝛtaliuz lingua possit effari. ¶ Tres aūt vgines q̄ ibidē erāt cū coꝛpus eius lauādi grā expoliassent. tanta statī coꝛpꝰ eius claritate resplēduit. vt tāgi quidē ad lauandū posset. videri aūt ñ possz Tamdiu aūt luꝛ illa ibidē replenduit. donec coꝛpus a vginibꝰ lotū fuit. Apli aūt coꝛpꝰ eiꝰ reuerēter ceperūt ꝛ sup feretꝝ posuerūt. Dixitq3 iohes petro. Hāc palmā añ feretꝝ petre poꝛtabis. qꝛ dñs nobis te ptulit. ꝛ suaꝝ rum ouiū pastoꝛē ꝛ principē oꝛdinauit Cui petrus. Hāc potius poꝛtare te ꝙuenit. quia virgo a dño es electꝰ. et dignū est vt palmā virginis vgo ferat. Tu sup pectus dñi recū bere meruisti. ꝛ exinde sapientie ac gīe plꝰ ceteris fluenta potasti. Et iustuz videt vt q̄ a filio recepisti plꝰ muneris impēdas virgi ni plus bonoꝛis. Tu igit poꝛtare debes hāc palmā lumis ad exeqas sctitatis. q̄ potatus es poculo lucis de fonte ppetue claritatis. Ego aūt poꝛtabo cū feretro sctū coꝛpus. Ceteri aūt apli frēs nrī circundātes feretrū referāt laudes dō. Hdaulus aūt dixit ei. Et ego qui mimꝰ oim vestꝝ sum poꝛtabo tecū Eleuātes itaq3 petrꝰ ꝛ paulus feretrū. Hde trus incepit cantare ac dicere. Exijt israel de egipto all'a. Ceteri aūt apli cantū dulcit ꝓse quūtur. Dñs aūt feretꝝ ꝛ aplos nube ptexit. ita q̄ ipi nō videbant. ſz tantū eoꝛū voꝛ audiebat. Affuerūt ꝛ āgeli cū aplis ꝙcinen tes. ꝛ totā terrā sonitu mire suauitatis replē tes. Excitati oēs ad tā dulcē sonū ꝛ melodiā de ciuitate velocius exeūt. ꝛ q̄d nam ℞ sit di ligenē scisitant. Tunc extitit q̄ diceret. Hda riam illā discipuli ihu efferūt moꝛtuā. circa illā banc quā auditis concinūt melodiam. Tunc ad arma oēs concurrerunt. ꝛ se mu; tuo boꝛtabāt dicētes. Uenite oēs discipl'os occidamus. ſ. coꝛpus illud qō seductoꝛem illum poꝛtauit ignibꝰ ꝙburamꝰ Hdrinceps aūt sacerdotū ℞ vidēs obtupuit. ꝛ ira repletus ait. Ecce tabernacl'm illius qui nos ꝛ genus nostꝝ ꝓturbauit. q̄lem glīam nūc accepit. Et ℞ dicēs manꝰ ad feretꝝ misit volens illud euertere ac ad terraz deducere. Tunc manꝰ eius subito ambe aruerunt ꝛ lectulo adheserūt. ita vt ad lectulū manibꝰ pēderet et nimio cruciatu vexatꝰ lamētabilr eiula; ret. Reliquus aūt popul ab angelis q̄ erāt in nubibꝰ cecitate pcussus ē. Hdrinceps aūt sacerdotuz clamabat dicēs. Hācte petre in hac tribulatiōe me ñ despicias. sed p me ob secro ad dñm p̄ces fundas. Memoꝛ enim debes eē q̄liter aliq̄ñ tibi astiti ꝛ q̄liter te ac cusante ancilla ostiaria excusaui. Cui petrꝰ In obsequijs dñe nostre impediti sumꝰ. et curationi tue intēdere nō valemꝰ. Uerūtñ si in dñm nostꝝ Jhm ꝛ in banc q̄ ipm genu it ꝛ poꝛtauit crediderīs. spero q̄ ꝙtinuo sani

De assumptione beate marie uirgis.

tatis bñficō potieris. Qui rñdit. Credo dominū Jhm christū vey ee filiū dei. z hanc sacratissimā mrēz ei⁹. Statimqz a feretro manus e⁹ solute sūt. sz tñ in brachijs adhuc aridas remānsit. z dolor vehemēs ñ recesserat. Dixit ei petrus. O culare feretr z dic Credo in deū ihm xp̄m quē ista in vtō portauit et post ptū vgo pmānsit. Qō cū fecisz. continuo p̄stine est redditus sanitati. Dixitqz ei petr⁹. Accipe hanc palmā de manu fratris nostri ioh̄is. z pones eam sup populū excecatum. z quicūqz credere voluerit recipiet visum. qui aūt credere noluerit. videre ñ poterit in eternū. Mariā autē portantes apli in monumēto posuerūt. z iuxta illud vt dominus iusserat psederunt. Tercia autē die venies Jhs cū multitudine angelor ipsos salutauit dicens. Pax vob̄. Qui rñderunt Glia tibi deus q̄ facis mirabilia mag̃ sol⁹. Et dixit aplis domi⁹. Quid gr̃ie z honoris vobis videt vt mee nunc conferam genitrici. Et illi. Justus videt dñe huius tuis vt sic tu deuicta morte regnas in secla. sic tue resuscites matris corpusculū. z a dextris tuis collocas in eternū. Quo annuēte Michael angelus cōtinuo affuit. z marie aiam corā domino p̄sentauit. Tūc saluator locutus ē di. Surge prima mea. colūba mea. tabernaculum glie. vasculū vite. templuz celeste. vt sic p coitum labē nō sensisti crimis. sic in sepulcro solutōem corpis mime patiaris. Statī qz aīma ad marie accessit corpusculū. et de tumulo p̄diit glioſum. Sicqz ad etbereum assumitur thalamū. comitāte secū mltitudine angelor. Thomas aūt cū abesset. et rediens credere recusaret. subito zonā q̄ corpus eius p̄cinctū fuerat ab aere recepit illesam. vt vel sic intelligeret q̄ totalr fuisz assūpta.

¶ Hoc aūt totuz qō p̄dictū est videtur ee illud apocrifuz. de q̄ Hieronim⁹ in epla siue sermōe ad Paulā z eustocbiū sic ait. Ille sane libellus vere apocrif⁹ ē censend⁹. nisi quo ad aliq̄ fide digna q̄ videnta sctis approbata. q̄ sūt noue scz q̄ p̄missa sit z exhibita virgini omnimoda p̄solatō. aplor omnū p̄gregatō. sine dolore p̄sūmatō. sepultura in valle ioſaphat p̄patō exequialis deuotio. cbristi z totius curie celestis obuiatio. iudeor p̄secutō. miracl'or in omni causa decente coruscatō in aīma simł z corpe assumptio. Ceterō alia mlta sūt ibi posita potius ad simulatiōem q̄z ad vitatē. vt q̄ thomas nō affuerit. z venies dubitauerit. z hijs silia q̄ p se patēt q̄ sunt relinq̄nda pot⁹ q̄z asserēda. ¶ Uestimēta aūt ip̄ius ad consolatōez fideliū dicūtur in tumulo remansisse. Uñ z de q̄dam pte ip̄ay vestiū tale miraculuz cōtigisse narrat. Cū dux normānor vrbez carnotensiū obsediss. ep̄us illius vrb̄ tunicam beate Marie q̄ ibidem seruabat more vexilli baste imposuit. z subseq̄nte pl'o secur⁹ ad hostes exiuit. Statimqz oīs hostilis exercitus amētia et cecitate p̄cussus est. stabatqz totus corde tremul⁹. z totus aīmo stupefactus. Qō illi de ciuitate vidētes. diuino iudicio supaddūt. z atrociter hostes cedunt. Qō brē marie plurimū displicuisse p̄batur ex eo q̄ p̄tinus tunica illa disparuit et visū cōtinuo hostis recepit. ¶ In reuelatōnib⁹ sancte elysabeth legit. q̄ dū ip̄a elyzabeth q̄dam vice in spū rapta eēt. vidit in loco valō remoto q̄ddā sepulcrū multo lumīe circūfusum. z q̄ spēz mlieris in eo. z circū stabat multitudo angelor. z post pusillū de sepulcro erepta est. z in sublime cū illa astantiuz multitudine eleuata. Et ecce in eī⁹ occursū vir q̄daz de celis admirabilis z glioſus aduenit. portās in dextera crucis vexillū. z cū eo infinita milia angelor. Sicqz eā alacrit̄ suscipiētes. cū magno p̄centu eā in celos deduxerūt. Post modicū vō tpis Elyzabeth angelū cū quo sepe loq̄batur de p̄dicta visione int̄rogauit. Qui rñdens ait. Ostensuz est tibi in hac visione quō taz in carne q̄z in spū dña nra in celū assumpta est. Sic autē in eisdē reuelatōibus sibi reuelatuz ee. q̄ p⁹ xl. dies sui trāsitus in corpe sit assūpta. Ait btā Maria secū colloq̄ns ait. Post ascensionē dñi anno integro z tot dieb⁹ q̄t sunt a die ascensionis vsqz ad diē mee assumpt̄ois supuixi. Qēs aūt apli dormitōi mee int̄fuerunt. z corpus meū reuerēter sepulture dederunt. Sed. xl. die post modū resurrexi. Cū autē elyzabeth eam int̄rogasset p̄trum hoc

De assumptione beate marie uirgis.

mānifestare vel celare deberet dixit. Nec carnalibus ⁊ incredulis reuelanda. nec deuotis et fidelibus absconděda. ¶ Notanduz ě ergo q gliosa ꝟgo maria assūpta ⁊ exaltata ě integralit. honorabilr. letāter ⁊ excellent.

Assūpta ě eiz integre in aīa ⁊ corpe sic̄ pie credit ecclia. Nō q̄dem multi sanctoꝝ non solū asserūt. sed etiā ꝶpbare aptis ratiōib⁹ moliūtur. ¶ Bernardi eiz ratio ě Quoniā sctōꝝ corpa de⁹ p̄ciosa sublimauit. vtputa petri ⁊ iacobi. tā gliose venerabilia reddidit et honore tam mirifico sblimauit. ut ⁊ ipis deputet loc⁹ eoꝝ veneratiōi ꝓgru⁹. ⁊ ad ipa mūdus ꝓperet vniuers⁹. Si igit marie corpus sup terrā ee dicat. ⁊ nec tñ deuota freqn tet visitatiōe fideliū. nec eidē loc⁹ deputetur honoris. nimiꝝ videbit xp̄s honorez matni corpis ꝓtēpsisse. cum tñ sup terrā alioꝝ sctō rum corpa sic honoret. ¶ Hieron. etiā dicit qō. xviij. Kal. septembris Maria ad celos ascēdit. Nō vo dic̄ ō marie corpali assūptō ne eccia potius elegit pie dubitare. q̄z aliq̄d temere diffinire in seq̄ntib⁹ credendū ee sic ꝓbat. Si nō desūt q̄ dicūt in bis q̄ cū xp̄o resurrexerūt ꝓpetuā resurrectōz taz eē ꝓpletā et nōnulli credāt custodē virgis Joseph et glorificata carne gaudere cū xp̄o. cur id nō magis est credenduz de matre saluatoris. Qui enī dixit. honora p̄rem ⁊ mrēm. ⁊ non veni soluere legē. sz adimplere. ꝓfecto mrēz suaz sup omēs honorauit. Nec nos de btā maria modo factū ambigim⁹. ¶ Aug. aūt non solū hoc affirmat. sed et trib⁹ rōnibus hoc ꝓbat. Et ꝓma quidē est carnis xp̄i ⁊ virginis vnitas. Ait enī sic. Pdutredo nanq̄z ⁊ vermis būane ě oppꝛobriū cōditōis a q̄ op probrio cū ihs alien⁹ sit marie nata excipit quā Jhūs de ea assumpsisse ꝓbatur. Scda rō est corpis eius dignitas. Vñ ait. Thronū dei. thalamū dñi. tabernaclm xp̄i dignū est ibi eē vbi ipe est. Tam p̄ciosum thesaurum dignius ě celo suari q̄z tra. Tercia est virginalis carnis ꝓfecta integritas. Ait enim sic Letare maria leticia ienarrabili. corpe ⁊ aīa in ꝓprio filio cū ꝓprio filio ꝑ ꝓprium filiuz. Nec sequi dz corruptōnis erumna quam nulla secuta est tantū filium pariendo integritatis corruptio. vt sit sp incorrupta quaz tanta ꝓfudit gr̄ia. sit integre viuens q̄ oim integrā ꝓfectam q̄z genuit vitam. sit cū illo quē in suo gessit vtero. sit apud illum illa q̄ genuit fouit ⁊ aluit illū. maria dei genitrix dei mistrix ⁊ ꝓuitrix. De qua. quia alit̄ sentire non audeo. aliud dicere nō ꝓsumo. Ad hoc facit quod ille egregius versificator ait Scandit ad ethera virgo puerpera. vgula esse. Non sine corpore sz sin̄ tempe tendit ad esse. ¶ Scdo letant. De hoc dic̄ Gerardus epus et martir in suis omelijs. Hodie virginē btām celi suscep erunt letant. angeli gaudendo. archangeli iubilando. throni exultando. dnatōnes psallendo. principat⁹ armonisādo. potestates cythariſando. cherubin ⁊ seraphin hymnisando. atq̄z ad supnum diuine maiestatis tribunal ducendo. ¶ Tercio honorabilr. quia ipe Jhesus ⁊ totus militie celestis exercitus eidē obuiaz venit. Unde Hieron. Quis illud cogitare sufficiat q̄z glorioſe hodie regina mundi p cessit. q̄nto deuotōis affectu tota in eius occursum celestiū legionū ꝓdierit multitudo quantis ad throniz canticis sit deducta. q̄z placito vultu q̄z serena facie q̄z diuinis amplexib⁹ a filio sit suscepta. ⁊ sup oēm creaturam exaltata. Idem. Hodierna die credendum est militiam celoꝝ festiue genitrici dei obuiā aduenisse eāq̄z ingēti lumie circūfulsisse. ⁊ vsq̄z ad dei throniū cū laudibus ⁊ canticis spūalib⁹ ꝓduxisse. celestē quoq̄z militiam bierusalē tūc ineffabili leticia exultasse et iocundā tam ineffabili charitate ⁊ omni gr̄ulatōne iubilasse q̄niā festiuitas hec que nobis hodie reuoluit̄ anua. illis oībus fcta est ꝓtinua. Credit̄ q̄z q ipe saluator ꝓ se toꝝ tus festiuus occurrerit. ⁊ cum gaudio eam secū in throno collocauerit. alias q̄z nō impleſſz qō in lege ipe mādauit honora p̄rem tuum ⁊ mrēm tuā. Hec hiero. ¶ Quarto excellent. Hieron. Hec est dies in q̄ vsq̄z ad throni celsitudinē intemerata mat̄ ⁊ vgo ꝓcelsit. atq̄z in regni solio sublimata post xp̄z gliosa resedit. Qualr aūt in celesti gr̄ia sblimata ⁊ honorificata sit oñdit bt⁹ Gerard⁹ in suis omelijs dicēs. Solus dñs ihs xp̄s

De assumptione beate marie virgis.

pōt banc magnificare quēadmodū fec. vt ab ipa matestate laudem ꝓtinue accipiat ꝛ bonorē. angelicis stipata choris. archāgelicis vallata turmis. throno ꝙ bic inde possessa iubilatiōib⁹. dnationū. circūcincta tripudijs ꝓncipatuuꝫ circūsepta obsequijs. potestatū āplexata plausib⁹. vrtutū girata bonorib⁹. cherubin circūstantiata bymnificatōibus. serapbin vndiqꝫ possessa ineffabilibus cantatōib⁹. Ipa q̄ ꝫ ineffabilissima trinitas penni tripudio sibi applaudit atꝫ sua grā in ea tota redūdante omēs eidē attēdere facit. Aplo ꝙ splēdidissimus ordo incessabili laude eam extollit. Martiꝝ mlitu do oimode supplicat tāte dne. Cōfesso ꝙ exercit⁹ inumerabilis ꝓtinuū sibi psonat cantū. Virginū candidissima concio iugē chorēā ad suā celebrat gliam. Inuite etiā infern⁹ sibi vlulat. et pcacissimi demones ꝓclamāt. Quidaꝫ clericus vgini marie deuot⁹. ꝑ dolorē q̄nqꝫ vlneꝝ xpi eā q̄tidie pbec vba q̄si psolari studebat dicēs. Gaude dei genitrix vgo imaculata. gaude q̄ ab āgelo gaudiū suscepisti gaude q̄ genuisti etni lumis claritatē. gaudmat. gaude sctā dei genitrix virgo. Tu sola mat innupta. te laudat ois creatura et factura. genitrix lucis. sis p nobis q̄sumus p petua intuentrix. Hic cuꝫ nimio languore correptus ad extrema veniss. pauore ptur bari cepit. Cui vgo apparēs dixit. Cur fili tā to timore trepidas. q̄ totiēs michi gaudiū nūciasti. Gaude etiā tu ꝛ vt etnalr gaudeas veni mecuꝫ. G Milles q̄dam potens valdꝫ ꝛ diues dū ois bōa sua indiscreta liberalitate dispgerꝫ. ad tātā deuenit inopiā vt q̄ ꝓsueuerat mag tribuere iā inciperꝫ mimis indigere hēbat aūt q̄ndā vxorem pudicissimā ꝛ btē marie valde devotā. Appropinḡnte aūt q̄dam solēnitate in q̄ ꝑdictus miles multa donaria ꝓsueuerat elargiri. cum iaꝫ q̄d tribueret nō bret. nimia ꝓfusione ꝛ verecundia ductus q̄usq; ꝑdicta trālisset solennitas deptum locū merorisamicū expetijt vt fortune sue incōmoda plangeret. ꝛ verecundiā euitaret. Et ecce subito q̄dam equ⁹ valde terribilis. terribiliorē bns sessorꝫ ad eum accessit. Cuius sessor eū alloquit. ꝛ causam tante tristicie scisciat. Cui cuꝫ omnia q̄ sibi ꝓtigerant p ordinē enarrasset. Ille ait si mibi in modico obtēperare volueris magis q̄ꝫ antea glia ꝛ diuitijs abūdabis. Spō det ille ꝓncipi tenebraꝝ se q̄d quid iusserit libenter facturū dūmodo ipe sibi impleat q̄ promittit. Et ille. Ecce pgens in domū tuā in tali loco req̄ras. ꝛ ibiḋ tot auri ꝛ argenti pōdera. tot lapides p̄ciosos inuenies. Mbi aūt hoc facias ut tali die vxorꝫ tuā bucad me adducas. Sub tali promissione miles ad domū reuertit. ꝛ in loco de q̄ sibi dixerat q̄rens omia repperit que ꝑdixit. Que inueniens. mox emit palatia. largit dona. redimit sūdos. ꝓparat suos. Appropinḡnte vo die statuta vxorē suā vocauit ꝛ dixit. Equuꝫ cōscēdite. q̄ aliq̄ longi⁹ mecū pgere vos optꝫ At illa tremēs ac pauens. ꝛ viri impio ꝓdicere nō psumēs btē Marie se deuote ꝓmēdauit. ꝛ post vixabire cepit Cum aūt longi⁹ nespcessissent ꝛ in via q̄ndā ecclīam inuenissent. illa de equo descendēs ecclīaꝫ intrauit. viro exterius expectāte. Buꝫ vo btē marie se deuote cōmendaret. illa subito obdormiuit. ꝛ vgo gliosa p̄dicte matrone in būtu ꝛ q̄litate p oia silis de altari pcessit. et foras exiens equū ꝓscēdit. matrōa illa ī ecclīa dormiente ꝛ remanēte. Vir aūt suā eē vxorē arbitrans pfect⁹ est. Cū aūt ad locū statutū veniss. Ecce ꝓnceps tenebrarū cū nimio impetu veniebat. ꝛ ad locū festinabat. Et cū appinq̄sset stati ille infremuit. ꝛ tremēs ac pauēs accedere nō plūpsit. Dixitqꝫ miluti Infidelissime boim cur me talr illusisti. ꝛ p tā tis bnficijs mibi talia ꝓtulisti. Ego enī tibi dixerā vt ad me deduceres tuā ꝓlugeꝫ. ꝛ tu adduxisti dni genitricē. Volebā vxorē tuaꝫ ꝛ tu adduxisti mibi mariā. Mā cū vxor tua mibi mlitas inferat iniurias ḋ ea volebam expetere vltionē. Et tu ad me istā adduxisti vt me torqueat ꝛ ad infernū mittat. Audiēs boc vir vebemēt stupebat. ꝛ p timore ꝛ admiratōne nimia loq̄ nō poterat. Beata aūt Maria dixit. Qua temeritate neq̄m spūs deuote mee nocere ꝑsumpsisti. Non Bubi impune cedet. Et nūc te bac plector sentētia vt in infernum descendas. ꝛ alicui me cum

De assumptione beate marie virgis.

deuotione inuocāti nocere de cetero nō p̄; sumas Ille aūt cū multo eiulatu recessit. Et vir de equo exiliēs se ad ei⁹ pedes ꝓstrauit Quē vgo increpās ad suā vxorē q̄ adhuc i ecc̄ia dormiuit iubet redire t omē̄s diuitias demōis abijcere. Rediēs igit cū adhuc vxo rem suā dormiētē inueniret eā excitauit. t si bi q̄ acciderāt enarrauit. Cū aūt domuz re; disset t oēs demonis diuitias abiecissent. in laude virgis deuotissime pmāserūt. t mlt tas postmodū diuitias ipa largiēte virgie receperunt. ¶ Ad iudiciū dei q̄dam in visione rapitur. q̄ pctōz sarcina ḡuabat. Et ecce satban affuit t dixit. Nibil in b⁹ aīa bētis proprij. sed mei potius extat dominij Habeo ei tñ publicū instrumētū. Cui dixit dñs. Ubi ē tuū instrumētuz. Et ille. Instru mentū habeo qđ ore ꝓpo ipe dictasti. t ppe tuo duraturz sanxisti. Dixisti enī q̄cūq; bo ra comederitis morte moriemī. Cū igit iste sit de pgenie illoz q̄ cibū vetitū comederūt iure instrumēti publici mecū in iudicio dz mori. Dixit aūt dñs. Idermittit tibi o bō p te loqui. Ille āt obmutuit. Dixit itez demō Mea ē itez ꝑscriptōe. q; eam iam. xxx. ānis possedi. t mihi tanq̄z suus ppri⁹ obediuit. Et adhuc ille obmutuit. Demō iterū dixit. Mea est etiā. q; t si aliq̄ bona fecerit. e⁹ tñ mala incōpabilr vincūt bona. Dñs aūt no lens ꝯ eū cito pferre sniam eidē terminū cō cessit octo diez. vt octauo die coraz se ꝯpare ret. t de his omibus rōnē redderet. Cū igit a facie dñi timēs ac merēs abiret. q̄dam ei obuiauit. t cām tante tristicie req̄siuit. Cui cū ille omia p ordinē retulissz. Mit ille. Ne ti meas. nec formides. q; de ꝑmo virilit te iu uabo Cū aūt ab eo interrogaret quo noīe vo caretur. ait. Veritas ē nomē meū. Inuenit q̄z ꝑm q̄ pmisit eum iuuare efficacit de scdo Interrogatus autē q̄ nomie vocaret rñdit. Justicia vocor. Die aūt octauo añ iudiciū venit. t demō ei ꝑmū obiecit. Ad qđ rñdēs veritas ait. Duplicē morte eē nouim⁹ cor; pors. s. t gebēne. Illud ergo instrumētum qđ p te demon allegas nō loq̄tur de morte gebēne sz corpis. Qđ quidē ex ℞ manifestū est quia cū oēs in illa sentētia includant. scz q; corpe moriant. nō tamē omēs gebēne ig; nibus moriūtur. q̄ntū enī ad mortē corpis est sp duraturz. q̄ntum vo ad mortē anime est pxpi sanguinē reuocatū. Tūc demon vi dens q; in ꝑmo succubuit. scdm sibi obijce; recepit. Sz iusticia affuit t p eo talr rñdit Licet eū multis ānis suuz possederis. tñ rō semp ꝯdixit. semper enī ratō murmurabat q; tam crudeli dño seruiebat. Ad terciū obie ctū neminē būit adiutorē. Dixitq; domin⁹ Afferat statera. t bona t mala oia ponderē tur. Veritas āt t iusticia peccatori dixerūt Ad mrēm misicordie q̄ iuxta dñm sedet to ta mēte recurre. t eā in tui adiutoriū inuo; care stude. Qđ cuz ille fecisset. btā maria in eius adiutoriū venit t sup staterā ex illa p; te vbi erāt pauca bōa manu apposuit Dya bolus aūt ex alia pte trahere conabat. Sz mat misicordie ꝑualuit. t pctōrem libauit. Ille igit ad se rediēs in meli⁹ vitā mutauit. ¶ In ciuitate bituricensi circa ānos dñi d. xxvij. cū xp̄iani in die pasce ꝯmunicarent cū pueris xp̄ianoz q̄daz puer iudeoz ad al tare accedēs corp⁹ dñi cū eisdez pcepit. Re uersus domū cū a patre vnde venissz inro garet. rñdit se cū pueris xp̄iānis cū quib⁹ ad scolas ibat ad eccliam iuisse t cū eis ꝯmuni casse. Tūc pater eius furore repletus puez apprehendit. t ꝯtinuo in fornacē ardentez q̄ ibidē erat piecit. Gratim aūt dei genitrix in specie imagis quā puer sup altare viderat eidē affuit. t eū illesuz ab igne seruauit. Ma ter vo pueri multos iudeoz t xp̄ianoz suis clamoribus congregauit. Qui videntes puez in fornace nil lesionis bñtem. ipm in; de extraxerunt. t quō potuisset euadere in; terrogauerūt. Qui rñdit Quoniā illa reue renda dña q̄ sup altare stabat mihi auxiliū p̄buit. t oē a me incēdiū ꝑpulsauit. Tūc chri stiani intelligētes eē imaginē btē marie. pa trem pueri acceperūt. t ipum in fornacē pie cerunt. Qui ꝯtinuo ꝯbustus t penit⁹ ꝯsū; ptus ē. ¶ Quidā monachi añ diē iuxta flu uiū stabāt t ibidem se fabulis t ociosis ser mōib⁹ resoluebāt. Et ecce audiūt remiges p flumē impetu nimio nauigātes. Quib⁹ monachi dixerūt. Qui estis vos. Et illi Be

mones sumus qui aiaz ebroini ꝓposiū do
mus regis francoꝝ.q̄ a mōasterio scī galli
apostatauit in ifernū deferim⁹. Qd audiē
tes monachi vehemētissime timuerūt.z for
titer exclamauerūt. Sancta Maria ora p
nob̄. Quib⁹ demōes dixerūt. Bene mariā
inuocastis. vos enī discerpe z submergere
volebam⁹. q̄ vos dissolute z extra borā cō
fabulātes inuenim⁹. Tūc monachi redeūt
ad cenobiū. z demōes ꝓperāt ad infernū.

Erat q̄dam mōach⁹ valde lubric⁹. sz in be
atā mariā valde deuot⁹. Quadā nocte ad
scelus assuetū ꝓgens z corā altari trāsiens
btām ꝑginez salutauit. z sic de ecclīa exiens
dum q̄ndā fluuiū vellet trāsire in aq̄m deci
dens expirauit. Cui⁹ animā cū demōes ra
puissent. affuerūt āgeli vt eā liberarēt. Qui
bus demōes dixerunt. Ut quid huc adue
nistis. nichil in hac anima bētis. Statimq̄z
btā Maria affuit. z cur eius animā rape p
sumpserāt increpauit. Illi aūt dixerūt. q̄ eū
finisse vitā in mal' opib⁹ inuenerūt. At illa
Falsa sunt q̄ ꝓfertis. Scio eiz q̄ aliq̄ ꝓgens
me ꝑmo salutabat. z rediēs simili' faciebat.
Q, si dicitis vobis vim fieri ponam⁹ iiu
dicō summi regis. Cū de hoc coram domi
no disceptarēt. placuit ei vt aīma ad corp⁹
rediret z de suis actibus peniteret. Interea
fratres vidētes matutinas differri sacristā
q̄runt. z vsq̄z ad fluuiū ꝓgentes submersuz
in a q̄ reperūt. Cūq̄z extracto corpe secū q̄d
factū fuerat mirarent. Ille repente ad vitaz
redijt. z rē gestam referēs vitā in bonis opi
bus ꝓsūmauit. Quedā mulier a demone
sibi visibili' in forma boīs apparente mltas
molestias sustiebat. multaq̄z remedia nūc
aque bñdicte aspsionē. nunc ℟. nūc illō ad
bibebat. sz nec sic ille cessabat. Quidā āt vir
scis sibi consuluit. vt cū ad eā accederet. illa
eleuatis mānib⁹. sancta Maria adiuua me
ptinus exclamaret. Qō cū illa feciss̄z. diabo
lus q̄si lapide pcussus territus stetit. z post
modū dixit. Malus diabol⁹ intret in buc
cam illius q̄ te istud docuit. z statiz euanuit
nec ad eam postmodū accessit.

Odus sacratissime assumptionis
Marie tradit in q̄dam ꝑmone ex
diuer ꝑdictis scōꝝ ꝓpilato. qui in
pluribus ecclijs solēnit legit. Ubi sic bētur.
Que in sanctoꝝ patꝝ narratōibus in toto
orbe de venerāda migratōe dei genitricis
inuenire potui ad ipius laudē ꝓmemorare
curaui. Sanct⁹ Cosmas cognomēto vesti
torea q̄ ab eoꝝ posteris qui interfuerūt se
didicisse certa relatōe ꝓmemorat obmittē
dum nō est. Aut enim. Quoniā enī xp̄c ad
se vite genitricē disposuit adducere. p angē
lum ꝓsuetū ei p̄nunciat dormitōis exitum
ne morz inopinate venies turbatōem ipsi
afferret. Obsecrauerat illa facie ad faciē cū
adhuc in terra ꝓuersaret filiū. ne videret q̄n
q̄z spirituū malignoꝝ. Ꝺremittit igit āgelū
ad eam cū hmōi vbis. Temp⁹ est te assumē
di ad me mrēm meā. Sicut enī terraz gau
dio replesti. ita fac celestia gratulari. patris
mei māsiones iocūdas redde. sanctoꝝ meo
rum spūs consolare. Ne turberis deferens
corrumpendū cū suis ꝓcupiscentijs mun
dū. adeptura celeste palatiū. Nec o mater
terreat te carnis sequestratio. que ad vitaz
vocaris ꝑpetuā. ad gaudiū indeficiēs. ad pa
cis requiē. ad ꝓuersatōz securā. ad refectōz
intmiabilē. ad lucē inaccessibilē. ad diē ñ ve
sperascentē. ad gl̄iam inenarrabilez. ad me
ipm tuū filiū vniuersitatis factorē. Ego eiz
sum vita eterna. dilectio incōpabilis. habi
tatio ineffabilis. lumē nesciens tenebras. in
estimabilis bonitas. Ba sine trepidatione
terre quod suum est. Non te quisq̄z de ma
nu mea rapiet. quoniaz in manu mea sunt
omnes fines terre. Bepone michi corpus
tuum. quia in vtero tuo posui diuinitatem
meā. Non gloriabit̄ sup te morz. q̄ vitam
genuisti. Nō obfuscabit te caligis vmbra.
q̄ lumē pepisti. Nō ꝓcissōis ꝓtritio te atti
get. q̄ meū vas fieri meruisti. Veni iaz ad
eū qui ex te nat⁹ ē receptura maīni vteri pi
gnora. educatōnis mercedē. lactis z esce vi
cissitudinē. habita cū vnigenito. festina ad
berere filio. Noui eniz q̄ alterius affectu fi
lij nō angustieris. Qui te virginē mrēm ex
hibui. toti⁹ mūdi exhibeo te muz. archā sal

uãdoꝝ,pontẽ fluctuãtiũ.baculũ imbecillũ scalam ad celos ascẽdentiũ.ppiciatricẽ peccantiũ.Adducã aũt apl'os ad te q̃ ac si meis sepeliaris mãib9. Decz nãqz vt spũales mee lucis filij qb9 sanctũ tradidi spũm.tuũ corpus sepeliant.z ipi in tuo admirabili funere meã psonã impleãt. Post hoc narratiõẽ dat angel9 vgini brauiũ palme missuz ex paradisi ppagine. ad certitudinẽ aduersus corruptõem mortis victorie z vestimẽta funebria.Ac celũ quo venerat repetit.

I. Beata maria ꝙuocans amicos et cognatos dixit. Notũ vob̃ facio me a tempali vita fore trãsiturã. Optz ergo vigilare.qz vnoquoqz trãseunte diuina vtus angelox et maligni spũs ad morietis lectũ veniũt. His dictis oẽs flere ceperũt ac dicere. Tu times facies spirituũ que autoris oim mat effici meruisti.q̃ predonẽ inferni genuisti.q̃ sup cherubin z serapbin ppatũ brẽ solium meruisti.Quid igit nos faciem9.aut qualr fugiemus?Aderat mltitudo mulierꝝ flentiũ z dicentium ne se orpbanas derelinqueret Beata aũt vgo eas consolans ait. Si vos coruptibiliũ natoꝝ matres ñ toleratis abeis modicũ separi. quõ ego mat z vgo desi drare ñ debeo ad meũ pgere filiũ dei pris vnigenitũ. Si q̃libet vestrũ aliq̃ orbabit filio ꝓsolabit supstite vl'nascituro.ego aũt q̃ vnicũ possideo z incorrupta maneo.quõ ad eũ nõ pperẽ anxia q̃ oim est vita. Dũ aũt bec agerent.bis Jobes adueniẽs quõres se babeat pcunctatur.Cui cũ virgo suã celestem migratõem annũciassz. ille in terra pstrat9 cuz lacrimis clamabat. Quid sumus nos domine quoniã sup nos tantas tribulatõnes inducis. Ut quid potius de corpe me non eduxisti. vt magis sepult9 fuissez a domini mei matre q̃z eius funeri interessem. Quẽ virgo flentẽ in tbalamũ introducens palmaz z vestimenta oñdit. Et post hoc in lecto sibi ad sepulturaz strato requieuit.Et ecce validissimus tonitrui sonus audit.turbo quasi nubes candida generatur.et apostoli ante ianuam domus virginis instar imbrium collocant. Qui cum de boc plurimum mirarẽtur.Jobannes ad eos progrediens reuelat que beate vgini per angelum nunciata erant.Qui cum omnes flerẽt.Jobannes eos cõsolatus est. Beterfis igitur lacrimis introierunt.z beataz virginẽ reuerenter salutantes eam adorauerunt.Et illa Auete filij vnigeniti mei.Et dum modum aduentus eorum ab eis audiuisset.illa eis omnia manifestat. Cui apostoli. In te celeberrima virgo q̃ ipm dominuz z magistꝝ nostꝝ aspicientes cõsolabamur. Hoc solũ refrigerium babemus.q te mediatricẽ apd deum nos babere speramus. Que cũ paulum nomiatim salutasset.ille ait.Aue imperatrix mei solaminis.licz enim in carne christuz nõ viderim. cũ tamẽ te in carne video ac si ipm videã consoloz.Usqz ad bunc diẽ deũ te genuisse gentib9 predicabaz.amodo te ad ipm translatã esse docebo. Post hoc ea q̃ angel9 attulit ei.vgo oñdit.z d lucernis vsqz ad obitũ nõ extinguendis admonuit. Erat.cxx.vgines in eius obsequiuz occupate.Deinde vestimẽta funebria induens et omib9 valedicens.corpus ad exituz in lecto cõponit.petro ad caput posito. iobãne ad pedes locato.ceteris aplis lectũ ambientibus z dei genitricẽ laudãtib9. Petr9 igit incboans dixit.Gaude celestium thalamorum sponsa z trifidum ardui luminis candelabrum per quam est eterna claritas manifestata. Hoc autẽ. scilicet apostolos ad dormitõem sacratissime virginis conuenisse testatur beatus Germanus constantinopolitan9 archiepus dicẽs.Licz ineuitabilem mortẽ o di genitrix bũane nature susceperis.nõ tñ dormitabit neqz dormiet q̃ nos custodit ocul9 tu9. Nõ enim sin testimonio transmigratio tua.nec mẽdax dormitio.Celũ enarrat gl̃iaz eox q̃ sup te cecinerunt. tra de illis exbibz veritatẽ.nubes vociferant bonorẽ q̃ ex eis tibi admistrat9 ẽ.angeli factuz in te obsequiũ predicãt. q̃ videlicet apli ad te in tbalm ꝙuenerũt. Magn9 q̃z Dyonisius ariopagita Idem testat dicẽs. Nos vt nosti z ipe z multi ex frib9 nris ad visionẽ corpis q̃d dñi suscepit ꝙuenim9. Preste aũt erat Jacob9 frater dñi z Petr9 eximia et maxima theologox summitas. Deinde

De assumptione beate Marie virgis.

placuit q̄ p⁹ visionē vniuersi sūmi sacerdotes bymnisarēt put vnusq̄sq; eēt sufficies immēse virtutis bonitatē viuifice infirmitatis. ¶ Subsecut⁹ āt scts cosmas suā narratōez ait. ¶ Post hāt tonitruū magnū totā domū ꝯcussit. ⁊ spūs fragrās domum tanta suauitate repleuit. vt cūctos q̄ aderāt exceptis aplis ⁊ trib⁹ vginibus lucernas gestantib⁹. in gēs sopor oppumeret. Bñs eniz cū mltitudie angelox descendēs aiam matris sue assūpsit. Tanta āt ei⁹ ania claritate resplēduit. vt null⁹ aplox in eā respicere posset. Dixitq; dñs petro. Corp⁹ mris mee cuz omi reuerētia sepelite. ⁊ tribus dieb⁹ illō cū diligeutia custodite. Ego q̄ppe tūc veniam ⁊ illud ad incorruptōez trāsferā. ⁊ simili mecū claritate iduā. vt id q̄d acceptū ē. ⁊ id q̄d accepit pīc ꝓueniāt ⁊ ꝓcordēt. ¶ Refert q̄q; ⁊ idē scts Cosmas tribile ⁊ mirabile misteriū q̄d ñ indiget naturali discussiōe. nc curiosa iuestigatōe cū oia q̄ de dei genitrice dicunt sint supnatalia. ⁊ admirāda ⁊ tremenda potiꝰ q̄z inuestiganda. Egressa vt ait de corpe ei⁹ ania ꝟba ꝓtulit corp⁹. Grās tibi ago dñe q̄ tua sū digna glia. Memēto mei q̄niā tuum sum figmentū ⁊ tuū suaui dpositū. Expgefacti igit vt ait ceteri videtes vginis corpus exanime cōtristari plimū ac gemere ceperūt. Tollētes igit aplī corpus ad monumētū ferebāt. incipiēte petro psalmū In exitu isrl de egipto. Chori q̄z āgelox virginē laudāt. ita q̄ ibrl'm ad tantā glīam ē cōcussa. Tūc sūmi sacerdotes cū gladijs ⁊ fustibus multitudinē mittūt. Un⁹ āt impetū faciēs ad grabatū accessit. cupiēs ad terraz trabere corp⁹ genitricis dei marie. Qui q; indigne tangere nitit. ei⁹ tactu manib⁹ merito puat. Utraq; nāq; man⁹ a cubitis euulsa abscidit. Illisq; ad gbatū pendētib⁹ dolore horribili cruciat. Implorat autē veniā. et ꝓmittit emendā. Cui petr⁹ Apostolus veniam ꝓsequi poteris. nisi corpus ppetue vginis osculeris. ⁊ xp̄m ex ea ppagatū dei filiū esse ꝓfitearis. Qd cū feciss; manus vñ auulse fuerāt cubitis sunt adiūcte. Accipiens q; ¶ petr⁹ vnū dactilū ex palma dedit illi dicēs Vade ingredere ciuitatē ⁊ pone super infirmos. ⁊ oēs qui crediderint recipiēt sanitatē ¶ Perueniētes igit aplī ad ꝑdiū Getbsemani. inuenerūt ibi sepulcr̄ simile xp̄i sepulcro mirifico. vbi corp⁹ cū mlta reuerētia posuerūt. illud sublimissimū dei vas tangere nō audentes. sz bincinde apprebēsa sindone deponētes. Quo munito duz aplī ⁊ discipuli dñi iuxta mādatū dñi circa sepulcrū starēt tercō die nubes splēdidissima sepulcr̄ circūdedit. voces āgelice resonāt. ineffabil'odor sentū. Fit oīb⁹ stupor imensus. dū dñz illuc cernerēt descēdisse. ⁊ corp⁹ vgis cū glia tam imēsa trāsferre. Osculātes igit aplī sepl'cr̄. i domū euāgeliste ⁊ theologi sci iobis reuersi sūt. tante vgis custodē laudātes. Un⁹ āt ex aplis tantis solennijs defuit. Qui tanta mirabilia audiēs ⁊ admirās. sepulcruz sibi apire instāt⁹ postulabat. vt boz oīm ꝓgnosceret vitatē. Qd cum aplī renuerēt. sufficere sibi tātoz testimonia asserētes. ne forte si infideles intelligerēt corp⁹ furto sublatū esse p̄dicarēt. ille ꝓtristatus dicebat. Cur me simile vob ꝓmunis nostri thesauri portōe fraudatis. Tandē sepulcr̄ aperiētes. corp⁹ mūme inuenerūt. sz tantū vestimēta et sindonē repererūt. ¶ In euthimiata q̄z hystoria libro. iij. c. xl. scts German⁹ ꝓstātino politan⁹ archiep̄us se repisse dic̄. qd ⁊ magnus damascenus sit' attestat'. q̄ sctē mēorie pulcerrima augusta cū apd ꝓstantinopolī multas ecc̄ias erexiss;. inē ceteras apud balthernas admirabilē ecclias tpe martiniani impatoris ad bonorē sacre vgis edificauit Et cōuocās Juuenalē archiep̄m hierosolimitanū. ⁊ alios palestine ep̄os. q̄ tūc i vrbe regia morabant' ꝓpter sinoduz q̄ facta ē calcedonie dixit eis. Eu diuim⁹ corpus scissime vgis in p̄dio Getbsemani tumulatum Volum⁹ igitur ad custodiam huius vrbis corpus illud cū debita reuerentia buc transferre. Cui cum Juuenalis ñdiss; corp⁹ illd sicut ex antiq̄s hystorijs cōperit in glīam eē trāslatū ⁊ sola vestimēta i monumēto cuz sindone remāsisse. ipa vestimēta dictus Juuenalis ꝓstantinopolī misit. ⁊ in dicta ecclesia honorifice collocant'. Hec me quisquā ꝓprio hoc arbitret' sensu finxisse. sz ea posui

que p doctrinā ⁊ studiū lectiōis eoꝝ didici qui verissima traditōe a ꝓcib⁹ acceperūt. Ducusqꝫ sūt ꝟba q̄ in ꝓdicto ꝑmōe habent.

Uexatiōes damascen⁹ q̄ ⁊ ipe grec⁹ extitit pl̄a mirāda de hac sacratissima ꝟgis assūptōe ꝓsecut⁹ ē. Dit ei in ꝑmōib⁹ suis. Hodie sacratissima ꝟgo celesti thalamo inuebitur Hodie sacra ⁊ animata arcba q̄ intra se sum tulit artificē in tēplo nō manufacto reponit. Hodie sacratissima colūba inocēs et simplex euolās ex arcba. i. ex corpe. qō deus suscepit pedib⁹ suis reqem adinuenit. Hodie imaculata ꝟgo trenarū passionū nescia imo celestib⁹ intellectib⁹ erudita nō in terrā ab it. sꝫ ꝟe celuꝫ animatū appellata in celestibus tabernacul'bitat. Licet enī naturaliꝫ sacerrima btāqꝫ anima tua a gl̄oso tuo corpore sepetur. ⁊ sepulture corpus tradat. ꝟerū nō manet in morte nec dissoluit in corruptōe. Cuius enī pientis ꝟginitas inuiolata pmānsit. bui⁹ ⁊ migrātis corp⁹ irresolutum pomia p seuerat. ⁊ ad meliorē sanctiorem qꝫ vitā traducit. nō morte dissolutū. sed etiaꝫ in eterna secula pmansuꝝ. Sicut eiꝫ sol iste splendidus ac luciflauus sub lunari corpe latens ad breuē horā videt q̄dammō deficere tamē ipe suo non ꝓuabit lumie bñs in se perennē fontē lumis. Sic ⁊ tu fons veri lumis. incōsumptus vite thesaurus. licet q̄dā breui interuallo tēpis corpaliꝫ morti sis addicta tñ copiose nobis infūdis indeficiētis lumis claritatē. Hinc sacra tua obdormitō non est mors appellāda. sed transmigratio siue recessus seu magis ꝓprie aduent⁹. Discedēs enī a corpe aduenis celo. Tibi obuiant angeli ⁊ archangeli. ascensum tuū horrent spūs imundi. Non iuisti virgo beata in celū vt Helias. neqꝫ vt paul⁹ vsqꝫ ad tercium celū ascēdisti. sꝫ vsqꝫ ad regalē thronū filij tui arrigisti. Mors alioꝝ scriꝝ bñdicit eo q̄ ipos btos exhibet. in te aūt hoc locuꝫ ñ habꝫ. Mors enī tua nc̄ btūdo tua. nc̄ trās migratio tua. nec pfectio tua. sed nec recessus largitur tibi btitudinis securitatē. Omnū enī bonoꝝ q̄ būanā mentē excedunt. tu ꝓncipiū mediū ⁊ finis. Tua securitas ⁊ vā pfectio ⁊ sine semine conceptio. diuīa unbabitatio. Uñ vere dixisti nō a morte sꝫ ab ipa ꝓceptione ab oībus generatiōib⁹ te beatificari. Hic te mors nō beauit. sꝫ tu mortez clarificasti. soluens ei⁹ mestitiā. mortēqꝫ ꝓuertēs in gaudiū. Si ei de⁹ dixit. ne forte ptboplast⁹ extēdat manū suā ⁊ arripiat ꝺ ligno ⁊ viuat in eternū. qūo q̄ ipam vitā portauit vitā sine ꝓncipio. vitā sin̄ fine. nō viuet in seculū sempitnū. Oliꝫ de⁹ pentes būani generis in morte peccati dormiētes. inobedientie p̄cipitio iā sepultos. peccati crapula iaꝫ fetentes. exules ꝺ paradiso expulit. Hunc aūt banc q̄ toti būano generi vitā attulit dei ac patris obedientiā exhibuit. totius passiōis immissionē excussit. qūo paradisus non susciꝑet. celū gaudēs ianuas ñ patefaciet. Eua ꝑpetui aurē exhibuit. pestifer virus bausit voluptiatib⁹ allicit ꝑtus dolori subiicit. ⁊ tñ Adam ꝓdēnatur. Hāc aūt vere btām. que aurē inclinauit deo quā spūssctūs repleuit que patnā miscdiā in vtero baiulauit. que sine viri ꝓtactu ꝓcepit. sin̄ dolore pepit. qūo mors absorbet. qūo corruptio audet aliqꝺ in corpus quod ipam vitā portauit.

Addit q̄ꝫ idē damascen⁹ in eisdē ꝑmōib⁹ dicēs. Uere ap'los qui vbiqꝫ terraꝝ dispersi boim piscationi vacabāt. sagena vbi boies ꝺ profundis tenebris ad celestē mēsam curie seu solennes patris nuptias educētes diuinum p̄ceptū quasi sagena q̄dam vl' nubes e finibus terre ibi'm contulit vltra quasdā aquas ꝓgregans ⁊ colligens. Tūc quidem Adam ⁊ eua ꝓmi pentes exclamauere. Ueni ad nos o sacꝝ ⁊ salutifeꝝ cellarium tu nostrum implesti desiderū. Econtra sctoꝝ caterua que corpalit aderat dicebat. Mane nobiscū consolatio nostra. ne derelinquas nos orpbanos. quā bēmus laboꝝ solatium sudoꝝ refrigerium. tibi viuenti conuiuere. tibi morienti cōmori gl̄osū Mob enīꝫ ꝑ vita quō vita. tua destitutis p̄ntia. Hec ⁊ bis similia vt arbitror apli cū relq̄ plenitudine ecclie crebris singultib⁹ q̄relas interrumpētibus proponebant. Illa ad filium conuersa ait. Tu dilectis filijs quos fratres appellare placuit de meo discessu dolentibus fias consolator. ⁊ impositioni manuū mearum

De assumptione beate Marie virgis.

apponebñdictionẽ supbñdictõem eorum. Deinde extẽdens manꝰ. fideliũ collegium bñdixit. ꝛ addidit In manꝰ tuas dñe ꝓmẽ. spũm meũ. Fili suscipe aiaꝫ meã tibi dilectã quã inculpatã ꝓuasti Tibi ꝛ non terre ꝓmẽ do corpus meũ. custodi illũ integꝝ. qõ tibi inbitare ꝓplacuit. Transfer me ad te. vt vbi tu es viscerꝝ meorꝝ ꝓtus. sim ꝛ ego tibi cobabitãs. Illic itaqꝫ talia sũt audita. Surge itaqꝫ veni dilecta mea. o pulcra in mulieribus pulcra es amica mea. ꝛ macula nõ est in te Hec beatissima vgo audiẽs. cõmẽdat i manus filij spũm suũ. Profusis aũt lacrimis apli figũt oscula tabernaculo dñi bñdictione ac sctitate ex ꝓtactu sacri corpis adimpleti. Tunc morbi et demões fugant. aer ꝛ celũ anctificat. spũs ascensiõe. terra corpis ꝺpositione. aqua vo corpis ablutõe. Abluit enĩ sacꝝ corpus aqua mũdissima. ñ ab ipa mũdatũ. sꝫ ab ipo sanctificata. Deinde sacrum corpus mũda sindone ĩuolutũ lecto supponitur. lãpades chorusc̃at. vnguẽta redolẽt. hymni ãgelici resonãt. Apli aũt alijs qꝫ sãctis qui aderãt diuinas odas modulãtibꝰ arcba dñi e mõte syon sacris apliꝝ ceruicibus imposita. ad sacratissimã villã Gethsemani adducit. ãgelis antecedẽtibꝰ ꝛ subsequntibus aliqꝫ sacrũ corpꝰ velãtibꝰ tota ecclesie plenitudie comitãte. Affuerũt ꝛ q̃dã iudeoꝝ. fermẽto veteris ꝓsuetudis obstinati. Referũt etiã cũ iam e monte syon descenderẽt sacrũ corpus dei genuricis ferẽtes. hebreum q̃ndã organum dyaboli temerario actum impetu. dyaboliqꝫ impulsum incursu. ad sacꝝ corpus accessisse. ad qõ ãgeli trepidabãt accedere. ac vtraqꝫ manu furibundo lectuꝫ arripiens ad terrã traxisse. Ferũt tñ manus illi tanq̃ꝫ ligna arida decidisse Eratqꝫ videre tanq̃ꝫ truncũ inutilez donec fidem mẽtem alterauit. suiqꝫ sceleris penituit ingentẽ. Hi aũt q̃ portabãt feretꝝ stetere donec miser imponẽs manum sacratissimo corpi ad tactũ eius in statũ ꝑstinum revocatur. Inde igiũ adiũ Gethsemani. vbi oscula. cõplexus. hymni sacri. lacrime. sudoris gutte fluẽtes. ꝛ sic sacꝝ corpus venerabili in sepulcro ponit. Sꝫ nõ est derelicta anima tua in inferno. nec corpus tuũ vidit corruptiõem. Decebat aũt dei sacrariũ. fontẽ indefossuꝫ agrinaratũ. veneã nõ irrigatã. oliuã fructiferam terre gremio nõ teneri. Decuit mrẽꝫ a filio sublimari. vt ad ipum ascẽdat sic ad ipam descẽderat. vt q̃ in ꝑtu suauit vginitatẽ post mortẽ corpus ñ videat corruptõem. et q̃ creatorẽ portauit in sinu. in dinis tabnaculis ꝓmoreť. ꝛ quã pať despõsauit in sponsam. in celestibꝰ thalamis cõsuet ꝛ a matre q̃ sunt filij possideant. Hec damascẽ. Sanctus q̃ꝫ Aug. in q̃dam sm̃õe eiꝰ sanctissimã assumptõꝫ multiplr oñdit di. De sanctissimo corpore ꝑpetue vginis eiꝰ q̃ꝫ sacre aime assumptiõe loq̃ suscipiẽtes ꝑ ꝓmum dicimꝰ. q̃ in scripturis post q̃ꝫ eã dñs in cruce discipulo ꝓmẽdauit. nichil de ea reperiť ꝑterq̃ꝫ q̃ Lucas ꝓmẽorat in Actibꝰ dicẽs. Hi oẽs erãt pseuerãtes vnanimiť in orõne cũ Maria mrẽ Jhũ. Quid ergo de morte quid de eiꝰ assumptõe dicendũ est. Ñ scriptura nil ꝓmemorat nisi q̃rendũ rõe q̃ cõsentiat vitati. Fiat ergo ipa vitas autoritas sine q̃ nec valꝫ autoritas. Memoresigitur ꝓditionis hũane mortẽ illã subijsse tpalem dicere non metuimꝰ. Sꝫ si dicimꝰ eam resolutã in ꝓmunẽ putredinẽꝫ vermẽ ac cinerẽ deliberandũ est si tante cõueniat sanctitati tante aule dei ꝑrogatiue. Scimꝰ enĩ dictuꝫ ꝑmo penti. q̃ puluis es ꝛ in puluerẽ ibis. Hanc ꝓditõẽꝫ caro xp̃i euasit. q̃ corruptiõꝫ non sustinuit. Excipiť ergo ab illa generali sentẽtia de vgine sumpta natura. Mulieri q̃ꝫ dñs dixit. Multiplicabo erũnas tuas. In dolore paries. Erũnaꝫ maria sustinuit. cuius animã gladius ꝑtransiuit. Sed sine dolore genuit. Maria ergo ꝛ si ꝓmunicat erũnis eue. nõ tamẽ ꝓmunicat ꝑturiẽdo cũ dolore. Excipiť ergo a quibusdam generalibus quã tanta attollit dignitatis ꝑrogatiua Si ergo dicimꝰ mortẽ eam subijsse. nec tñ vinculis eius retineri. nunquid impiũ erit si voluit dñs integꝝ matris vginitatis sue pudorẽꝫ. cur nõ velit incorruptã a putredinis sue fetore. Manifeste ñ ptinet ad benignitatẽꝫ domini matris sue bonorẽ. q̃ legem soluere non venerat. sed adimplere.

De assumptione beate Marie virgis.

Qui enim in vita p̄ ceteris illā grām sui concepcionis honorauit. piū est credere eā in morte singulari saluatōe & speciali grā honorasse. Putredo & vermis būane ē opprobriū cōditiōis. Ab hoc opprobrio cum Jhūs sit alienus. natura Marie excipit. quā ihūs de ea assumpsisse probat. Caro enī ihesu caro ē marie. quā supastra trāsuexit. bonorās omnē būanā naturā. & mlto magis maternā. Si natura mris est filij. cōuenies est vt sit & filij mater. nō q̄ntū ad vnitatē psone. sz q̄ntū ad vnitatē corpal' nature. Si enī vnitatē facere p̄t grā sūm pprietate spēalis nate. q̄nto magis grē vnitas & corpalis spēalis natiuitas. Unitas grē est vt discipulos in xp̄o ō quib⁹ dic. Ut sint vnū sic & nos. Et postea Pater volo vt vbi sum ego & illi sint mecū Si igit secū habere vult eos q̄ hic sua fide vnitiu vnū cū eo eē iudicāt. qd estimādū ē ō matre vbi digna sit haberi nisi in p̄nūtia filij q̄ntū igit intelligo. quātuz credo marie anima excellētioꝝ q̄daz p̄rogatiua a filio honoratur. possidēs in xp̄o corpus suū qd̄ genuit glificatū. & quare nō suū p qd̄ genuit. Si non obuiauerit n⁹ dū p̄specta autoritas vere credo & p quod genuit. Qz tanta sctificatio dignioꝝ ē celo q̄z terra. Thronū dei. thalamū sponsi. domū dñi. atqz tabernaculum xp̄i. dignum est ibi esse vbi ipe est. Tam pretiosum thesauꝝ dignū⁹ est celū q̄z terrā huare. Tantā integritatē merito incorruptibilitas. non putredinis vlla resolutio sequitur Illud sacratissimū corpus in escam vermibus traditum. qz sentire non valeo. dicere p timesco. Quam existimatōez procul pellit incompabil' grē mun⁹. Qd̄ me dicere multarum scripturaꝝ p̄sideratio inuitat. Suis aliq̄n ministris vitas ait. Ubi ego sum illic et miſter me⁹ erit. Si hec est generalis snia omniū p fidem & opatiōem xp̄o ministrantium. quāto magis q̄dam mō specialr maie que absq̄z dubio omī ope mīstratrix extitit. q̄ būc in vtero gessit. ptuqz pfusum aluit & fouit. & in p̄sepio reclinauit. & fugiēs in egiptum abscondit. & oēm infantiā eius p̄secuta vsqz ad crucē ab eius nō recessit sectatu. Non potuit autem eius diuinitatis non eē credula que se nouerat būc non virili semīe sed diuino spiramine p̄cepisse. Unde de filij potestate tanq̄z de dei virtute nō nutabunda deficiente vino dixit. Uinū non habēt. sciens eū hoc potuisse qd̄ eū mox cōtigit miraculo p̄pleuisse. Ecce igit maria fide & ope xp̄i ministratrix. si ubi nō fuerit vbi xp̄us ministros suos vult eē. vbi ergo erit. & si ubi fuerit. nunqd̄ equali grā. & si eq̄li grā vbi equa dei censura qui reddit vnicuiq̄z p̄m merita Si merito p̄ oībus marie viuenti tanta est grā donata. & gratia mortue erit minuēda absit. Si enī oim sctoꝝ mors est p̄ciosa. marie sane est p̄ciosissima. Confidenduz igitur censeo Mariam ad eternitatis gaudium assūptā benignitate christi. & honorabilius susceptam ceteris. quā gratia honorauit p̄ ceteris. Atqz ad p̄munem humanitatē nō esse abductam post mortē putredinis videlicz vermis & pulueris. que suū et omnium genuit saluatorē. Si elegit diuina volūtas inter ignium flāmas puerorum vestimēta huare illesa. cur abnuat in matre propria qd̄ elegit in veste aliena. Jonam huare in ventre ceti incorruptū voluit sola misericordia Mariā incorruptā nō huabit gratia. Seruatus est Daniel in desperatissima fame leonum. non seruanda est maria tantis donata etiam meritis dignitatū. Hec ergo cūcta que diximus. quia naturā non seruasse cognoscimus. in integritate quoq̄z Marie plus grām q̄z naturam potuisse non dubitamus. Christus ergo letari facit Mariaz anima & corpe in sp̄rio filio. nec vllā seq̄ corruptōis crūnam quā nulla secuta est in pariendo filiū integritatis corruptio. vt sit semp incorrupta quā tanta pfudit grā. sit integralr viuēs. q̄ oim integram genuit vitā Si ergo dixi vt debui approba xp̄e tu & tui. Si vero nō vt debui. ignosce obsecro tu et tui.

CXV

De sancto Bernardo.

Bernardo⁹ dicitur habere qd̄ est pute⁹ vt fons. & nardus. q̄ vt dic̄ Glosa sup Cāntica

De sancto Bernardo.

berba est būilis ⁊ calide nature ⁊ odorifera Fuit enī calidus in feruēti amore. būilis in ꝓuersatōne. fons in doctrine emanatōe. puteus in scie pfunditate. ⁊ odorifer⁹ in fame suauitate. Eius vitā Guilbelm⁹ abbas scti Theodorici socius bti Bernardi. ⁊ bernardus abbas boneuallis scripserūt.

BErnardus in burgūdia castro fō tanis ex nobilib⁹ valde ac religiosꝑ pentib⁹ ortus ē Cui⁹ pat decelinus milus seculo strenu⁹. nᶜ minus deo religiosus. mat vo Aaleth nūcupata ē. Hec septē filios genuit. sex mares ⁊ feminā vnā. Mares aūt oēs mōachos futuros. feminā aūt scīmonialē ꝓmiserat. Mox āt vt filiū ꝓtu ediderat. manib⁹ ꝓpꝛijs ipm deo offerebat Alienis vberib⁹ ipos nutriri refugiebat. qi cū lacte matno. materni q̄dāmodo boni infundēs eis naturā. Cū aūt creuissent q̄ꝫdiu sub manu ei⁹ erāt. heremo magis q̄ꝫ curie nutriebat. cibis grossiorib⁹ ⁊ ꝓmunibus pascens eos q̄i ꝓtinuo ad heremū trāsmittendos. Cū igit tercū filiū. s. Bernardū adhuc gestaret in vtero. vidit somniū ꝑsagiū futurꝝ. catellū scꝫ totū candidū. totuꝫ in dorso subrufum. ⁊ latrantē in vtero se hrē. Mō cuꝫ cuidā viro dei exposuissꝫ. ille ꝓphetica voce rñdit. Optimi catelli mat eris. q̄ dom⁹ dei custos futur⁹ magnos ꝓinimicos dabit latratus. Erit ei ꝑdicatoꝛ egregi⁹. ⁊ mlīos medicinalis līgue ḡtia curatur⁹ Cū aūt bts Berñ. adhuc puerulus eēt. ⁊ ḡui dolore capitis egrotaret. venientē ad se mulierculaꝫ vt dolorē suis carmib⁹ mitigarꝫ. cū idignatione nimia exclamans repulit ⁊ abiecit Puerili aūt bono zelo miscdia dei nō defuit. sed tūc ꝓtinuo surgēs liberatū se eē cognouit.

In sacratissima dñice natiuitatis nocte cū puer Bernard⁹ matutinale officiū in ecctia expectaret. ⁊ q̄ hora noctis xp̄c nat⁹ fuissꝫ scire cupet. apparuit ei puerul⁹ Ihūs q̄i iteruꝫ añ oc'os suos nascēs ex vtero mris. Añ q̄ꝫ diu vixit hāc fuisse horā natiuitatis dñice sp putauit. Ab illa ergo hora in his q̄ ad illud ptinēt sacramēta. ⁊ sensus ei pfundioꝛ ⁊ sermo copiosioꝛ dat⁹ ē Añ ⁊ postmodū in laudem genitricis ⁊ geniti. int ipsa suoꝝ tracta tuū initia. insigne opusculū edidit. in q̄ illaꝫ lectōem euangelicā Mdissus ē gabriel āgelus. explanauit. Vidēs antiqu⁹ hostis ꝓpositum pueri taꝫ salubre. ei⁹ castitatis ꝓpositō inuidit. multos qꝫ sibi laq̄os temptatōis appositi. Cū enī aliq̄n in q̄ndā feminā oculos defixos aliq̄ꝫdiu tenuissꝫ. ꝓtinuo de seipso erubescēs in semetipm seueriss⁹ vltor irruit. ac in stagnū gelida ⁊ aq̄ruꝫ insiliens tā diu ibidē pmānsit. donᶜ pene exanimis effectus p grām dei a calore carnal' ꝓcupiscētie tot⁹ refriguit. Circa idē tp̄us instinctu demonis puella q̄dā in lectū dormientis se nudā iniecit. Quā ille sentiēs cū oī pace ⁊ silentio partē lecti quaꝫ occupauerat dereliq̄ns ei cessit. ⁊ in latus alterꝫ se conuertēs dormiuit. Mdisera vo illa aliq̄ꝫdiu sustinēs ⁊ expectās. deinde palpans ⁊ stimulās. nouissime cū immobil' ipe ꝑsisteret. illa licꝫ impudētissima eēt erubuit. ⁊ horrore ingēti atq̄ admiratōe ꝑcussa surgēs aufugit. Cuꝫ iterum in domo cuiusdā matrone hospitaretur. illa adolescētem aspectu decorꝫ cōsiderans. vehemēt in ꝓcupiscentiā ei⁹ exarsit. Cū aūt seorsū lectū sibi sterni fecissꝫ. ipa impudēt et silēt denocte surgēs ad eum accessit. Quam ille sentiēs ꝓtinus exclamauit Latrones latrones. Ad quaꝫ vocem mulier fugit. familia surgit. lucerna accēditur. latro queritur. sꝫ minime inuenitur. Ad lectulos singuli redeunt. Quiescunt ceteri sꝫ nō illa misera requiescit. Nam denuo exurgit. bernardi lectulū petit. Sed ille latrones latrones denuo exclamauit Latro iterꝫ quertur. sed nequaq̄m ab eo qui solus nouerat publicatur. Usq̄ tercō improba mulier sic repulsa. vix tandē metu vl' desperatōe victa cessauit. Cum aūt sequēti die iter ageret. arguentes eum socij q̄totiens latrones somniauerit ꝓquirebāt. Quibus ille ait. Vere citer hac nocte insidias ꝓpessus sum latronis. quia. hospita mihi nitebat auferre ibe saurum irrecupabilē castitatis. Serpē dens igitur non eē tutū cohabitare serpenti fugā meditare cepit. ⁊ ordinē cisterciēsiuꝫ extunc ingredi deliberauit. Mō cuꝫ fratres ei⁹ cognoscerent. ⁊ eū ab hꝫ ꝓposito modis

omib⁹ phiberēt.tantā ei grām dñs cōtulit vt non solū ipe a ꝙuersione nō phiberet.sz oēs frēs suos ⁊ multos alios ad religionez dño lucraret.Gerard⁹ tñ frat ei⁹ miles strenuus bec frīs vba vana putabat.⁊ ei⁹ oino monita repellebat.Tūc berñ.fide iaz igne⁹ ⁊ frat̄no charitatis zelo murūm modū exasperat⁹.scio inqt frat mi scio.sola vexatio ītellectuz dabit auditui.Bigitū qz lateri ei⁹ apponēs.veniet inqt dies ⁊ cito veniet qñ lancea latus boc pforabit ⁊ ad cor tuū ꝙsilio qđ abiicis viā dabit Ipe⁹ paucos dies gerard⁹ ab inimicis capit̄ ⁊ in loco cui frat̄ digitum imposuerat infirā lanceā gestās trabit̄ et in cu stodia vinclat̄.Ad quē bernard⁹ veniēs cū sibi loq̄ non ꝑmitteret ad eū exclamauit. Scito frat̄ gerarde.qz in ꝓximo ituri sum⁹ et mōasteriū intraturi.Eadē nocte ꝓpedes de eius pedib⁹ ceciderunt.⁊ ostio p se apto letus aufugit.Indicauitqz fratri se mutasse ꝓpositū ⁊ fieri velle monachū. ¶ An no ab incarnatōe dñi.M.C.xij.a ꝓstitutōne dom⁹ cisterciēsiū.xv.Iuus dei Bernardus annos nact⁹ circit̄ viginti duos cū socijs amplius q̄z.xxx.ordinē cistercien.ingressus est Cū aūt bernard⁹ cū frib⁹ suis domū paternam egrederet Guido ꝑmogenitus vidēs Ayuardū frēm suū minimū pueꝝ ludētez in platea cū pueris.eya inqt frat̄ Ayuarde ad te solū respicit omis tra possessiōis nrē. Cui nō puerilr puer rñdit.Vos ergo celum bēbitis.⁊ mibi solū terrā relinquitis.Nō ex equo diuisio facta est bec. Nodico igit tēpore cum patre remansit.sed frēs postmodum secutus ē.Ingressus igit ordinē Iuus dei Bernard⁹ ita totus in ipūm absorptus est.⁊ deo totalr occupat⁹.vt iā nllis sensib⁹ corpis vteret.Jam q̄ꝑ annū in cella nouicioꝝ exegerat.⁊ adbuc an dom⁹ brēt testudinem ignorabat.Nulto ꝛpe ecclīam intrās ⁊ exiēs in capite vbi tres erāt vnā tantū putabat eē fenestrā. ¶ Abbas aūt cistercien⁹ frēs ad edificandū domū clareuallēsem misit.⁊ eis sctū Berñ.in abbatē prefecit. Qui multo ibidē tpe in nimia pauptate degebāt et pulmenta sepius ex foljs fagi ꝓficiebant Vigilabat aūt Ia⁹ dei vltra possibilitatem humanā.nullum enī tempus se magis perdere cōqueri solebat q̄z quo dormiuit ydoneam satis reputans comparatōnē somni et mortis vt sic dormiētes videantur mortui apud homines.quomō apud deū motui dormiētes.Unde etiā si quem forte durius stertētem audiret.seu minus compositе videret iacentem.patienter ferre vix potuit ⁊ carnalit̄ seu secularit̄ eū dormire causabatur.Ad comedendū vix aliqua voluptate trabebatur appetit⁹.sed solo timore defectus.sic accedebat ad sumendū cibum q̄si ad tormentū. Ipoſt cibū quātum comederit semper cogitare solitus erat. Si quādo vel ad modicū mēsuram solitam excessisse se deprehendit impune abire non patiebat̄. Sic gule illecebras edomuerat.vt ipam q̄z saporuz discretōem ex mag̃ parte ꝑderit Nam ⁊ oleum ꝑ errorem sibi aliquādo propinatū bibit.⁊ penitus ignorauit.nec prius id est cognitum donec quidē labia eius mirarentur inuncta. Sagimen insup crudū ꝑ errorē sibi oblatum ꝓ butiro multis diebus noscitur comedisse.Solam autē aq̄m sibi sapere dicebat. eo q̄ dum sumeret fauces et guttur ei refrigeraret. Quidquid in scriptis didicerat.maxīe in siluis ⁊ in agris meditando ⁊ orando se ꝓfitebat̄ accepisse.⁊ nullos se aliq̄n magistros habuisse. nisi q̄rcus ⁊ fagos.int̄ amicos dicere solebat. Benigz ꝓfessus ē aliq̄n meditanti vl̄ orāti sacrā omnē velut suppositā vel expositam sibi apparuisse scripturā. ¶ Quodā tempe sic ipse in canticis refert.cum interloquēdum ex bis que suggerebat spiritus.⁊ si non infideli.minus tamen fidenti animo reseruarz vt haberet quid dicerz denuo tractatur⁹.ecce vox ad eum venit dicens. Donec istud tenueris aliud non accipies. ¶ In vestibus ei semper pauptas placuit.sordes nunq̄z.nimirū animi fore indices aiebat.aut negligentis aut apud se inaniter gloriantis. aut forus humanā gloriam affectātis Ipro uerbium illud in ore eius frequenter semper ī corde erat.Qui B facit qđ nemo.mirātur oēs.Unī ⁊ ciliciū plurib⁹ ānis portauit. q̄zdiu occultum esse potuit. Sed vbi boc

cognitū eē sensit. ꝓtinuo illud abijciens ad ꝓmunia se ꝙuertit. nūq̄z sic risit vt nō potꝰ ad ridendū q̄z ad reꝑmendū vim sibi facere oporterz. ꝛ risui suo magis stimulū adhibere q̄z frenū. Cū autē patiētie genꝰ solutꝰ erat dicere tripitū. vicz ad verborū iniurias. ad dāna rex. ad corꝑis lesionē. hāc ipē bijs exē plis se brē ꝓbauit. Cū eniz cuidā epō amicabilit eū admonēs q̄ndā scripsisſz epistolam ille vehementer exacerbatus amarissimā ei scripsit epl'am in ꝓncipio ita dicēs. Salutē ꝛ nō spūm blasfemie. tanq̄z ex spū blasfemie illa scripsisset. Ad qđ ille. Ego spiritū blasfemie me habere nō credo. nec maledixisse cuiq̄z. aut maledicere me velle scio ꝑꝑtim ꝓncipi populi mei. Quidā abbas ꝑ vno cenobio ꝓstruēdo sexcentas marcas eidez misit argenti. Ez tota pecunia dū deferret a ꝑdonibus sublata est. Quo audito nihil aliud dixit nisi bñdictus deus qui nobis pepcit ab onere. Sed ꝛ illis inq̄t qui tulerunt. leuius est ferēdū. tum q̄r hoc hūana cupiditas sustulit. tū q̄r mag̃ pecunia magnā eis temptatōis occasiōem ingessit. Quidam insuper canonicus regularis ad eum venit ꝛ vt in monachuz recipetur instanter rogauit. Cui cum ille nō acq̃esceret. sz ad suā ecc̃iam redire psuaderz. ait ille. Ut qđ ergo in libris tuis perfectōnem tantopere ꝓmendasti. si eam non exhibes cupiēti. vtinaz illos tuos haberē libros. vt eos penitus lacerarē. Cui ille. In nullo eoꝝ legisti non posse te in tuo claustro eē perfectū. Morum correctiōem non locoꝝ mutatiōem in libris oīb⁹ ꝓmendaui. Ille vo insanus in eum impetū faciēs tam g̃uiter maxillam eius percussit. vt succederet rubor ictui ꝛ tumor rubori. Iaz qui aderant in sacrilegū insurgebant. Sed preuenit eos ꝑuus dei clamās et adiurans per nomē christi vt nullatenus tangeretur. nec sibi quic̄q̄z iniurie inferretur. Nouicijs aūt intrare volentibus dicere consueuerat. Si ad ea que int⁹ sunt festinatis. hic foris dimittite corꝑa q̄ de seculo attulistis. Soli spiritus ingrediantur. caro autē non ꝓdest quic̄q̄z. Pater eius qui solus domi remanserat. ad monasteriū iuit. et ibidez post aliquod tempus in senectute bona decessit.

Soror aūt eius seculo nupta. cum in diuitijs ꝛ delicijs seculi piclitaretur q̄daz vice fratres suos ad monasteriū visitatura accessit. Cunq̄z venisset cum comitatu ꝛ apparatu superbo. ille eam tanq̄m retbe dyaboli ad animas capiendas abhorruit. nec ad vidēdum eam exire aliquatenus acquieuit. Videns illa q̄ nullus fratrum suoꝝ occurreret. sed ab vno eoꝝ qui tunc portarius erat. stercus inuolutuz diceretur. tota in lacrimis resoluta. ꝛ si peccatrix sum inquit pro talibus christus mortuꝰ est Quia enim peccatricē me sentio. idcirco consiliū et colloquiū bonoꝝ requiro. Et si despicit frater meus carnem meā. ne despiciat ꝑ⁹ deꝰ animā meam. Veniat ꝛ p̄cipiat. ꝛ quid quid p̄ceperit adimplebo. Hanc ergo promissionē tenens exiit ad eam cum fratrib⁹ et quia eaz a viro separare non poterat. primo ei omnē mundi gloriaz interdixit. ꝛ formam matris imutandā eidem indicēs illaz dimisit. Illa vero rediens. ita repente mutata est. vt in medio seculi vitam duceret heremiticā ꝛ omni seculo prorsus se faceret alienam. Tandem precibus multis virum sūm vicit. et ab ipso absoluta monasterium intrauit. Infirmatꝰ aliquādo vir dei cum extremū iaz spūm trahere videret in excessu mentis sue añ tribunal dei visus ē pñtari. Affuit aūt ꝛ satbā ex aduerso improbis cū accusatōnibus pulsans. Ubi vo ille oīa fuerat prosecutus. ꝛ viro dei pro sua fuit parte dicendū. nichil territꝰ aut turbatus ait. Fateor non sum dignus ego. nec proprijs possum meritis regnum obtinere celoꝝ. Ceterum duplici iure illud obtinens dominꝰ meus. hereditate. ſ. patris ꝛ merito passiōis altero ipe ꝓtentus. altez mibi donat. Exꝰ dono iure illud mibi vendicans nō confundor. Confusus in hoc verbo inimicus. ꝙētus ille solutꝰ ē. ꝛ vir dei i se reuersus ē Tanta aūt abstinētia labore ꝛ vigilijs corꝑ⁹ suū attriuit. q̄r ꝛ g̃uissima ꝛ fere cōtinua egritudine langues ꝙuentum vix sequi posset.

Quadam vice dum grauissime infirmaretur. fratribus pro eo instanter orantibus

aliq̃ntulū qualuisse se sensit. Cōgregatis āt fratrib⁹ dixit. Quid tenetis miserū hominē. Fortiores estis & inualuistis. Parcite queso parcite & sinite me abire. ¶ A multis āt ciuitatib⁹ vir dei in epm elect⁹. pcipue a ciuitate ianuensi & ciuitate mediolanensi. petentib⁹ se nec annuēs nec improbe renuēs dicebat se nō eē suū. sed alioꝝ fuitio deputatū. Frēs aūt ex psilio viri dei sibi puiderāt. & summi pontificis autoritate muniti erāt. ne q̄s gaudiū suū ab eis tollere posset. ¶ Quodā tpe cū frēs cartusienses visitasset. et ipi ab eo in oīb⁹ plurimū edificati fuissent. vnū fuit q̄ p̄dicti loci poꝝ vni ex fratrib⁹ et ille viro dei retulisset. nō min⁹ ipe miratus qualis eēt sella querebat Nam a clara valle vsq; cartusiam venerat. et tñ qualis eēt sella penit⁹ ignorabat ¶ Juxta lacū lausanensē toti⁹ diei itinere pergēs. penit⁹ eū nō vidit. aut se videre nō vidit. Cū eni sero facto de eodem lacu socij loquerent. interrogauit eos vbi nam lacus ille eēt. Qō illi audiētes plurimū admirati sūt. ¶ G ¶ Uincebat sane in eo sublimitatem noīs humilitas cordis. Nec tam poterat vniuersus eū erigere mund⁹ q̄ se ipe deijcere sol⁹. Ḡmus reputabat ab oīb⁹. infimū ipse se reputās. et quē sibi oēs ipe se nemini prefere bat. Beniq; sic sepi⁹ fatebat int̄ summos q̄s honores & fauores pp̄oꝝ altey sibi mutuat⁹ boiez videbat. seq; poti⁹ reputabat absentē velut q̄dam somniū suspicat⁹. Ubi vo inter simpliciores frēs erat. et amica semp lice bat būilitate frui. ibi se inuenisse gaudebat. et in ppriā redisse psonā. ¶ Semp aūt inueniebat aut orans aut legens aut scribēs aut meditans aut frēs vbo edificans ¶ Quadam vice cū populo p̄dicaret. et oēs verba eius attente ac deuote susciperēt. ei⁹ animo quedam talis irrepsit temptatio. Uere nūc optime p̄dicas. et ab omnib⁹ libenter audiris. et sapiēs ab omīb⁹ reputaris. At vir di tali temptatōne pulsari se sentiens. parūper substitit. et an pcederet vel finē faceret cogitare cepit. Statimq; diuīo p̄fortat⁹ auxilio temptatori silenter rñdit. Nec per te incepi. nec p te dimittam. Sicq; securus p̄dicatōez vsq; ad finem psecutus est. ¶ Monachus q̄dam q̄ in seculo ribaldus fuerat atq; luso⁹ maligno stimulat⁹ spū ad seculuz redire voluit. Cū āt btūs bern̄. eū retinere non posset interrogauit eū vnde victurus esset. Qui respondit ad taxillos ludere scio & inde viuere potero. Et ille. Si tibi capitale cōmisero vis singulis annis ad me redire et lucrū mecuz diuidere. Qō ille audiēs gauisus ē. et se libēter sic acturū pmisit. Uiginti igit̄ solidos ei dari p̄cepit. Et ille cū illis abijt. Hoc autem faciebat vir sanct⁹ vt eū iterū reuocare possz sicut et postmodū factū est. Ille igit̄ abiens totū p̄didit. et ad portā p̄fusus redijt. Quo audito vir dei ad eum letus exijt. extenditq; gremiū vt simul diuiderent lucruz. Cui ille. Nichil pater lucrat⁹ sum. sed etiā capitali nostro nudatus sum. Si vultis p nostro capitali recipite me. Cui bern̄. benigne respōdit. Si ita inquit est meli⁹ est vt ℞ recipiam q̄z simul vtrūq; p̄dam ¶ Quadam vice dum beat⁹ bern̄. iumento insidens aliq̄ pergeret. cuidaz rustico materia sic se offerente d̄ cordis in stabilitate in oratione est conquest⁹. Qō ille audiens mox eū despexit. & in oratōnibus suis cor firmū et stabile habere se dixit. Uolens aūt bern̄. eū conuincere et a sua temeritate coercere dixit. Sequestrare pauli sper a nobis. et tota qua poteris intentione orōem d̄nicam inchoato. Quā si absq; aliq̄ cordis digressione et vagatōe finire poteris iumentum cui insideo tuū p̄cul dubio mox habebis. Tu aūt mihi in fide tua spondeas. q̄ si aliud ibidē cogitaueris. ℞ mihi aliquaten⁹ nō celabis. Letat̄ ille. et tanq; iumentuz iam lucratū se reputans audacter secedit. et seip̄m recolligens orōnem d̄nicaz dicere inchoauit. Uix orōis expleuit dimidiū. et ecce importuna cogitatio de sella cordi suo se ingerit vtrū eam habere debeat cuz iumento. Quod ille aduertens. p̄cit⁹ ad bern̄. rediit. & q̄d in ipa orōe solicite cogitauerit indicauit & de se postea temere non presumpsit. ℞

¶ Frater robertus ei⁹ monachus et p̄m seculū p̄pinqu⁹. in adolescentia sua q̄rundaz

psuasione decept⁹ dumiacū se ꝓtulerat. Ue-
nerabilis autē pater postq3 aliquādiu dissi
mulauit.eundem statuit ep'am reuocare.
Quā cū sub diuo dictaret.ꝛ ali⁹ monachus
eam'ex ore suo cōscriberet.subito inopinat⁹
imber erupit.ꝛ hic q̄ scribebat cartā cōplica
re voluit.Cui bernñ.Opus dei ē.scribe ne for
mides. Scripsit ergo ep'az in medio imbre
sine imbre.Cū enī vndiqz plueret.ibidem tñ
molestiā imbris ⁊tus expulit caritatis. Cū
q̄dāz monasteriū q̄d vir dei ꝓstruxerat oc
cupasset muscarū incredibilis m'titudo.ita
vt omib⁹ grauē molestiā generarēt.ille dixit
Ego excōico eas. Mane āt oēs parit̄ mor-
tuas inuenerūt. ¶ Cū a sūmo pontifice me
diolanū missus fuisset vt ipos cū eccīa recō
ciliaret.ꝛ iam papiam redisset. q̄dam vxorē
suā demoniacā ad eū adduxit. Mox q3 per
os misere mulieris diabol⁹ inꝓtumelias e⁹
prupit dicens. Non me de anicula mea hic
porrulos edens ꝛ brasicas deuorans pellet.
At vir dei ipam ad eccīaz beati syri remisit.
Btūs aūt syrus hospiti suo deferre voluit.
nec eidem aliq̄d curatōnis impedit. Sicq3
iterū ad beatū bernardū adducta est. Tunc
diabol⁹ p os ei⁹ garrire cepit ac dicere. Non
me expellet syrul⁹ nec eijciet bernardin⁹ Ad
hec seruus dei rñdit. Nec syrus nec bernar-
dus te eijciet.sz dñs ihs xps. Mox vt ille ora
tionē effudit.spūs nequā dixit. Quā libēter
egrederer ab hac anicula grauiter molesta
tus in ea. Quā libenter egrederer.sz nō pos-
sum.q3 nō vult magn⁹ dñs. Cui sctūs. Et q̄s
est magn⁹ dñs. Cui ille. Jesus nazaren⁹ Ad
quē vir dei. Uidisti ne vnq3 eū. Quo respō
dente etiā ait. Ubi eū vidisti. Et ille. In gl'a
Et sanct⁹. Et tu in gl'ia fuisti. Quo rñdente
vtiq3 ait. Quo inde existi. Et ille. Cuz lucife
ro multi cecidim⁹. Hec āt oīa voce lugubri
p os vetule omnib⁹ audientib⁹ loquebatur
Dixitq3 ei vir dei. Nūq̄d in illā gl'am redire
velles. At ille miro mō cachinnās ait. Mo-
do tardatū ē. Tūc orante viro dei demon ō
muliere exiuit. Sz cū vir dī recessisset.diabo
lus iterū ipam inuasit. Uir aūt ei⁹ post eū ac
currens q̄d acciderat indicauit. Ille āt collo
ei⁹ alligari cartulā ꝓtinentē hꝫ vba precepit.

In noīe dñi nostri ihū xpi ꝑcipio tibi demō
ne hanc mulierē amodo ꝓtingere plumas.
Quod cū factū fuisset.ad eam postea nō est
ausus accedere. ¶ Apud aquitaniā q̄dam
mulier miserabilis erat. q̄ a q̄dam demone
petulante ꝛ incubo vexabat. Ex eni annis
abusus est ea.ꝛ incredibili vexauit libidine
Aduenīēte aūt illuc viro dei.demon mulie-
ri ne ad eum accederet vehemēter minatur
q3 nil ei prodesse posset.ꝛ recedēte eo ipe qui
e⁹ fuerat amator.crudelissim⁹ fieret persecu
tor. At illa secure ad virū dei accessit.ꝛ q̄ pa-
teret cum multo gemitu enarrauit. Cui ille.
Tolle hūc meū baculum.ꝛ in tuo lectulo po
ne.ꝛ si q̄d agere potest agat. Quod cū feci-
set.ꝛ in lectulo suo recūberet.adest ille conti
nuo. Sed nec ad cōsuetū opus.nec ad ipm
cubile p̄sumit accedere. Sz acerrime minat
q3 illo recedēte se de ea atrociter vindicabit.
Quod cum illa bernardo retulisset.ille po-
pulum cōuocauit.et omēs candelas in ma
nu accensas habere p̄cepit. demonēq3 cum
vniuerso q̄ aderat cetu excommunicauit.ac
ne ad illam vel aliam deinceps accessuz ha-
beat interdixit. Sicq3 illa a tali illusione pe-
nitus liberata est. ¶ Cum in eadē pro-
uincia vir sanct⁹ legatōe fungeret.vt ducem
aquitanie eccīe recōciliarz.ꝛ ille modis om-
nibus recōciliari renueret. vir dei ad altare
celebraturus accessit.ipo duce tanq3 excom
municato p̄ forib⁹ expectante. Cum aūt pax
dñi dixit.corp⁹ dñi cum supra patenam ponit.
et secū tollit.atq3 ignea facie.et flāmeis ocul
foras egredit.ꝛ vbis terribilib⁹ comitem ag
gredit. Rogauim⁹ te inquit ꝛ spreuisti nos.
Ecce ad te ꝓcessit vginis fili⁹ q̄ est dñs eccīe
quā tu p̄sequeris. Adest iudex tu⁹ in cuius
noīe omne genu curuat. Adest iudex tu⁹ in
cuius manib⁹ illa anima tua deueniet.nun
quid et ipm sicut seruos ei⁹ ꝓtemnis. Resi-
ste ei si vales. Statimq3 dux totus irriguit.
et mēbris omnib⁹ dissolutis.ad pedes eius
ꝓtinus p̄siluit. Quē vir sanct⁹ calce pulsās
surgere iubet.et dei audire sententiā. Ille āt
tremebund⁹ surrexit.et quicq̄d vir sanctus
p̄cipiebat protin⁹ adimpleuit. ¶ Cū regnū
germanie p quadā magna sedanda discor-

dia seruus dei intrasset.archiepʒ mogunti nensis venerabilē quendā clericū obuiuʒ ei misit.Cui dū clericʒ se sibi obuiū a suo dño missū fuisse diceret.vir dei rñdit. Alius dñs misit te.Miratus ille.se nō nisi a suo dño archiepo missuʒ fuisse affirmabat.Ecōtra ꝟuʒ xpi dicebat.Falleris fili falleris.Maior dñs est q̄ misit te xpʒ. Quod clericus intelligēs ait.Iputas q̄ monachʒ velim fieri.Absit ꝟ a me.Non cogitaui nec ascēdit sup cor meū Quid plura.In eodē itinere seculo valefec. et a viro dei habitū suscepit. Cū quendā militē valde nobilē ad ordinē recepisset.et virū dei q̄dam tpe sequeret. grauissima cepit temptatōne pulsari.Cū aūt eū quidaʒ ꝺ fratribus tam tristem videret.causam tante tristicie requisiuit. Cui ille rñdit. Scio inquit scio q̄ nūq̄ʒ amplius letus ero. Qđ vbū cuʒ dictus frater ad seruū di retulissʒ. ille pro eo attentiʒ orauit.Statimq̄ʒ ille frater q̄ tā graviter temptatus et tam tristis erat.tantuʒ ceteris apparuit iocundior.et hilarior q̄ntum pus ceteris tristior. Cum aūt ei dictʒ frater vbum mestitie quod locutʒ fuerat amicabiliter improperaret.ille rñdit. Et si tunc dixi nūq̄ʒ amplius letus ero.sed nunc dico. Iam q̄ʒ amplius tristis ero. ℞ Cum sanctus malachias epʒ byberne cuiʒ vitā plenā virtutibʒ ipe descripsit ad xpm feliciter in monasterio suo migrasset.et vir dei p eo hostiā salutarē offerret.gloriā eius dño reuelante cognouit.et eodē inspirante post cōmunionē formā orōis mutauit.leta voce sic dicēs Deus q̄ btūm malachiā sanctoʒ tuoʒ meritis coequasti.tribue quesumus.vt qui preciose mortis eiʒ festa agimus vite q̄ʒ imitemur exempla.Cui dū cantor innueret q̄ erraret ait Non erro sed noui quod dico. Deinde accedens sacra eiʒ vestigia osculatur. Cum instante quadragesima a multis fuisset tironibʒ visitatʒ.rogauit eos vt in illis saltez sacris diebus a suis vanitatibʒ ⁊ lasciuijs abstinerent. Quibʒ nullo modo acquiescentibus.iussit eis ꝑpinari vinū dicens. Bibite poculū aiarū Quo bausto subito mutati recedūt.Et qui modicū tempʒ denegauerant totū tempʒ vite sue deo dederūt. Tandez btūs bernardʒ morti feliciter appropīquās ait fratribʒ suis. Tria vobis obseruanda relinquo que in stadio pñtis vite quo cucurri memini me p viribus obseruasse. Memini scandalum facere volui.et si aliqñ accidit. sedaui vt potui. Minus semp sensui meo q̄ʒ alterius credidi. Lesus de ledente nūq̄ʒ vindictā expetij.Ecce caritatē būilitatē ⁊ patientiā vobis relinquo. Deniqʒ postq̄ʒ mlta miracula perpetrasseʒ.et centū sexaginta monasteria cōstruxisset.multosq̄ʒ libros et tractatus compilasset.consūmatis vite sue diebus circiter annos sexagintatres.anno dñi millesimo centesimo.luj.inter filioʒ manus obdormiuit in dño. Post obitū suū mlt̄is gloriā suā manifestauit.Cuidam enī abbati in quodaʒ monasterio apparuit et vt se seq̄ret admonuit.Qui cum sequeret dixit ei vir dei.Ecce ad montez libani venimʒ.et tu hic manebis.ego aūt illuc ascendā. Interrogatus ab eo ad quid vellet ascendere.discere inq̄t volo.Miratus ille q̄d inq̄t vis discere pater cui nullū bodie in scientia credimʒ eē scōm Et ille. Nulla hic scientia.nulla veri cognitio.Sursū scientie plenitudo.sursū vera noticia veritatis.Et in ꝟ vbo disparuit. Ille aūt diē notauit ⁊ tūc viruʒ dei bernardū de corpe migrasse inuenit Multa aūt alia ⁊ pene innumerabilia miracula p seruū suū ds operatus est.

CXVI A

De sancto Timotheo.

Timotheus quasi timorē tenēs. Uel a timore ⁊ theos q̄d est deʒ q̄i timor dei. Causaʒ autē iste timor in q̄libet viro sācto sicut ait gregorius.considerando vbi fuit. vbi erit.vbi est. vbi nō ē. Ubi fuit q̄niā ī pctō.vbi erit ī iudicio.vbi ē ī miseria.vbi nō ē in glia. B

Timotheʒ sub nerone a pfecto vrbis rome dum grauiter torqueretur.⁊ calce viua eiʒ plage aspergerentur. et ipe in his grās ageret.duo angeli sibi astiterūt dicentes.Erige caput in celum et vide. Aspicienſq̄ʒ vidit celos apertos ⁊ ihesum coronam gemmatā tenentez et dicentem sibi.

Hanc de manu mea accipies. Qõ q̃dã vir noĩe apollinaris vidẽs se baptizari fec̃ Qua ꝓpter preses iussit ambos in confessione domini perseuerantes decollari. Circa annos domini. lvij.

CXVII A

De sancto Simphoriano

Simphorianus dicit a simphonia. Fuit ei tanq̃z vas musicũ emittẽs armoniã virtutuz In q tanq̃z in vase musico tria fuerũt. Nam vt dicit auerrois. sonatiuũ debet eẽ durum ad resistendũ. lene ad ꝓtinuandũ. latum ad implendũ. sic & simphorian⁹ tãq̃z vas musicũ fuit durus sibi ꝑ austeritatẽ. lenis alijs ꝑ mansuetudinez. latus omnib⁹ per caritatis amplitudinem.

Simphorian⁹ i augustudinẽsi vrbe ortus. dũ adhuc adolescẽs eẽt. tãta morũ grauitate pollebat q̃ seniorũ vitã anticipare videret. Cũ igit̃ pagani festũ veneris celebrarẽt. & statuã añ eradiũ ꝓfectũ deferrẽt. simphoriã⁹ affuit & nolẽs eã adorare diu cedit̃ & carceri mãcipat̃. Et cũ educt⁹ de carcere ad sacrificium cogeret̃. & multa ei donaria ꝓmitterent̃ dixit. Deꝰ noster vt nouit remunerare merita. ita nouit punire peccata. Vitã quã xp̃o soluturi sum⁹ ex debito soluam⁹ ex toto. Vera penitudo eẽ sub iudicis timuisse ꝓspectu. Munera vã fucata. mellis ꝓmixta dulcedine. male credulis mẽtibus venena ꝓturiũt. Cupiditas vã omia habẽdo nil possidet. q2 dyabolicis artib⁹ obligata miseri lucri detinet̃ cõpedibus. & gaudia vã in similitudinẽ vitri cũ ceperit splendere frãgũt̃. Tũc iudex ira replet⁹ data sñia ꝑcepit vt simphorian⁹ occideret̃. Qui cũ ad locũ duceret̃. mater ei⁹ de muro exclamans ait. Mate nate memẽto eĩne vite. Sursũ respice & regnantẽ in celo intuere. Tibi vita nõ tollit̃. sz in meli⁹ cõmutat̃. Mox igit̃ decollatus est. et a xp̃ianis corp⁹ ei⁹ sublatũ bonorifice ẽ sepultũ. Ad cui⁹ sepulcrũ tanta fiebãt miracula. vt et a paganis in honore maxio haberet̃. ¶ Refert gregori⁹ turonẽsis q̃ de loco vbi sanguis ei⁹ effusus ẽ q̃dam xp̃ian⁹

tres lapillos sanĝne respersos sustulit. et in capsa argẽtea tabulis ligneis circũsepta locauit. Quã cũ in q̃dam castro locasset. et totũ castrũ incendiũ consumpsisset. de medio ignis ꝓdicta capsa sana & integra est educta Passus ẽ circa annos dñi. cclxx.

CXVIII A

De sancto Bartholomeo.

Bartholomeus interpretat̃ fili⁹ suspẽdentis me. vel fili⁹ suspendentis aquas. Dicit̃ ei a bar q̃ ẽ fili⁹. & tbolos q̃ ẽ sũmitas. et moys q̃ est aqua. inde bartholome⁹. i. fili⁹ suspendẽtis aquas. id ẽ dei q̃ mẽtes doctoꝝ sursũ eleuat. vt aquas doctrinaꝝ inferi⁹ fũdãt. & ẽ nomẽ syrũ nõ hebreũ. Ider ꝑmuz vo notat̃ triplex suspendiũ q̃ ipe habuit. Fuit enĩ suspẽsus. i. eleuat⁹ ab amore mũdi. vel suspensus id ẽ intent⁹ amore celesti. vel suspensus. id ẽ inixus grẽ & auxilio dei. vt nõ a suis meritis sed a dei adiutorio tota vita sua dependeat. Ider scõm vo pfũditas sue sapiẽtie. Be⁹ sapiẽtie pfũditate dic̃ dionisi⁹ i mistica theologia. Biuin⁹ bartholome⁹ dicit & multam theologiã eẽ & minimã. & euãgeliũ latum et magnũ & rursꝰ ꝓcisũ. Et vult ostẽdẽ bartholome⁹ ꝑm intentionẽ dionisij q̃ vna ꝓsideratione possũt oĩa affirmari de deo alia ꝓsideratõe magis ꝓpe negari.

Bartholome⁹ aplus veniens ad indiã q̃ ẽ in fine orbis. & templũ in quo erat ydolũ noĩe astaroth intrauit. et q̃i pegrinus ibidẽ manere cepit. In quo dolo q̃dam demon habitabat q̃ se languentes curare dicebat. sz nõ sanãdo subueniebat. sz a lesione cessando. Sed cũ templũ languentib⁹ plenũ eẽt. et quotidie sacrificantib⁹ ꝑ infirmis etiã ex longinq̃s regionib⁹ adductis nullũ ab ydolo responsũ habere possent. ad aliã ciuitatẽ prexerũt. vbi aliud idoluz noĩe berith colebat̃. Et interrogãtib⁹ cur sibi astaroth responsũ nõ daret. rñdit berith. Deus vester catbenis igneis ꝓstrict⁹ ẽ nec respirare nec loqui audet ex illa hora qua aplis dei bartholome⁹ ingressus ẽ. Dicũt illi. Et q̃s ẽ iste bartholome⁹. Et demon. Amicus ẽ dei

omnipotentis.et ideo veīt in istā puinciam vt oēs deos inde euacuet.Et illi. Dic nobis signa eiꝰ vt eū inuenire possimꝰ Quibus de mon ait.Capilli eiꝰ crispi ⁊ nigri.caro candi da.oculi grandes.nares equales et directe. barba plixa.habens paucos canos.statura equalis.collobio albo clauato.purpura ve stit.Induit pallio albo.qđ p singulos angu los gemmas habet purpureas.Viginti sex anni sūt exq̄ vestes ⁊ sandalia eius nec vete rascūt nec sordidant.Centies flexis genibus p die orat.⁊ cēties p noctez.Angeli dei cū eo ambulāt.q̄ nūq̄z eū fatigari nec esuriri per mittūt.Semp eodē vultu ⁊ animo.letus et hilaris pseuerat.Omia puidet.omia nouit Omniū gentiū linguas nouit ⁊ itelligit.Et qđ vobiscū loquor ipe iam nouit.Et quādo queritis eū si vult oñdet se vobis.si aūt non vult.eū non poteritis inuenire. Rogo autē vos vt cū eū inueneritis .rogetis euz ne buc veniat.ne angeli sui ℞ mihi faciant q̄d meo socio iam fecerūt. Cū igit p duos dies so licite querentes eū minime inuenissent.qua dā die q̄daz demoniacus exclamauit dicēs. Apostole di bartholomee incendūt me ora tiones tue.Cui apl's.Obmutesce ⁊ exi foras ab eo.Et statim ē liberatꝰ. Qđ audiens rex regionis illiꝰ polemiꝰ noīe.cū haberet filiaz lunaticaz.misit ad apl'm.rogans vt ad se ve niret ⁊ filiā suā sanaret.Ad quē cū apl'us ve nisset.et eā catenis ligatā videret.q̄ acceden tes morsibꝰ lacerabat.iussit eā solui.Et cum mīstri ad eā accedere nō auderēt dixit. Ego demoniū quod in ea erat iam ligatū teneo. et vos timetis.Et soluta statim liberata est Tūc rex camelos auroz argentoz lapidibꝰ p̄ciosis onerauit.et apl'm inquiri faciēs nul latenus inuenire potuit.Mane āt sequenti apparēs apl's cū solo rege ī cubiculo dixit ei Ut q̄d me cū auroz argēto et lapidibꝰ p̄cio sis tota die quesisti.Ista munera sūt necessa ria bis q̄ terrena req̄rūt.Ego nihil terrenū nihil carnale desidero.Tūc sanctus bartho lomeꝰ cepit eū multa de modo redemptōis nostre docere.oñdens inē cetera xp̄m vicisse dyabolū p mirabilē ꝯgruentiā.potentiam. iusticiā.⁊ sapientiā.Congruū enī fuit vt q̄ fi liū v̄ginis.i.adam factū de terra.duz adhuc esset v̄go vicerat.a filio v̄ginis vinceret.Sꝑdo tenter q̄z ip̄m vicit cū de sua dñatōe potēter eū electit quā dyabolꝰ p delectōne p̄mi hoīs vsurpauit.Et sicut alicꝰ victoz tiranni comi tes suos mittit vt eiꝰ titulos vbiq̄z erigāt et tiranni titulos deijciāt.sic xp̄s victoz nuncu os vbiq̄z mittit vt dyaboli cultū euacuent ⁊ xp̄i cultū statuant.Juste v̄o.q̄z iustū est vt q̄ comedēte hoīe vincēs hoīem detinebat.a le iunante hoīe victꝰ hoīez amplꝰ nō teneret. Sapienter aūt dū ars dyaboli deludit arte xp̄i.Ars dyaboli fuit vt sicut accipiter rapit auē.ita in desertū raperet xp̄um.vt si ibi ieiu nās nō famesceret absq̄z dubio ds eēt.si aūt esuriret ip̄m vt p̄mū hoīem p cibū deuīceret Sed cognosci ds nō potuit.q̄z esuriuit.nec vinci.q̄z eꝰ tēptatōi nō cessit.Cū ergo eidem sacramēta fidei p̄dicasꝫ.dixit regi q̄ si bapti zari vellet deū suū catenis ligatū sibi ostēde ret. Sequenti igit die iuxta regis pa latiū dum pōtifices ydolo sacrificarēt cepit clamare demon ac dicere. Cessate miseri sa crificare mihi.ne peiora me patiamini .q̄ ca tenis igneis ab angelis ihu xp̄i quem iudei crucifixerūt religatus sū putantes eū a mor te detineri.Ille aūt ip̄am mortē q̄ regina no stra ē captiuauit.⁊ ip̄m nostrū p̄ncipē auto rem mortis vinculis igneis vinxit. Statim q̄z oēs miserūt funes vt simulacrū euerterēt sed nō potuerūt.Apostolꝰ āt demoni p̄cepit vt inde exiens ydoluz cōminueret. Qui statim exiens oīa ydola templi p seip̄m con fregit. Deinde fusa orōne ab apostolo oēs infirmi ꝓtinus curati sūt.Apostolus autez templū deo dedicauit.et demonē in desertū abire p̄cepit.Tūc angelꝰ dñi ibidē apparuit. et templuz circūuolās in q̄ttuor angulos si gnum crucis digito suo sculpsit dicēs. Hec dicit dñs. Sicut vos oēs ab infirmitate ve stra mūdaui.ita ⁊ templū hoc ab omi sorde mundabit̄ et habitatore eiꝰ quē apostolus ī desertum locū ire p̄cepit.p̄us tñ eum vobis ostendā quē videt̄es ne timeatis.sz q̄le signū in lapidibꝰ his sculpsi tale in v̄is frontibus imp̄matis.Tūc oñdit eis ethiopē nigriorez fuligīe.facie acuta.barba plixa.crinibꝰ vsq̄z

ad pedes ptēsis.oculis igneis vt ferruz igni
tū scintillas emittētibus.flamas sulpboreas
ex ore et oculis spirantez.catenis igneis vin
ctū retro manib⁹.et dixit ei angel⁹ Quoniā
iussionē apostoli audisti et de templo exiēs
oīa ydola ꝓfregisti soluā te vt vadas in talē
locū vbi nullus homo morat. et sis ibidem
vsqz ad diē iudicij. Ille aūt solut⁹ cū magno
strepitu et vlulatu disparuit. Angelus aūt
dñi in celū cūctis videntib⁹ euolauit. Tunc
rex cū vxore ⁊ filijs omniqz ꝑpl'o baptizatus
ē ⁊ relicto regno apostoli discipul⁹ ē effect⁹.

B Tunc oēs temploz pontifices cō-
gregati ad astragē regē frēm ei⁹ ꝓuenerūt ⁊
de deoz suoz amissione et templi subuersio
ne et regis ꝑtem magicā deceptiōe cōtra
apostolū sūt cōquesti. Astrages igit rex in-
dignat⁹ mille viros armatos ad capiendū
apostolū destinauit. Qui cū adduct⁹ fuisset
coraz eo dixit ei rex. Tu ne es ille q̄ euertisti
frēm meū. Cui apostol⁹. Ego illū nō euerti
sed ꝓuerti. Cui rex. Dic tu fecisti fratrē meū
deū suū relinquere ⁊ tuo credere. sic ⁊ ego te
faciā deū tuū relinquere ⁊ meo deo sacrifica
re. Cui apostolus. Ego deū quē colebat fra
ter tu⁹ ligaui. et ligatū ostendi. et vt simula-
crū frangeret coegi. Si sic poteris facere de
meo. poteris me ad simulacrū prouocare.
Sin aūt ego deos tuos cōminuā et tu cre-
de deo meo. Hec illo dicente. nūciat regi q̄
deus suus baldach cecidisset et cōminutus
fuisset. Q̄d rex audiēs purpurā scidit q̄ idu
tus erat ⁊ aplim fustib⁹ cedi iussit. ⁊ cesum vi
uum excoriari mādauit. Xp̄iani aūt corp⁹
ei⁹ tulerūt. et honorifice sepelierūt. Rex aūt
astrages et temploz pontifices a demoīb⁹
arrepti mortui sūt. Rex aūt polemi⁹ in ep̄m
ordinat. et viginti annis officiū ep̄atus lau-
dabiliter implens plenus virtutib⁹ in pace
quieuit. B De genere sue passionis diuersa
est opinio. Nam btūs dorotbe⁹ dic̄. q̄ cruci
fixus est. Aut ei sic. Bartholome⁹ indis p̄di-
cauit. q̄ et euangeliū ſm matthеum in ꝑpa
eoz lingua eis tradidit. Bormiuit ī albana
ciuitate magne armenie. crucifix⁹ deorsum
caput babēs. Btūs aūt tbeodor⁹ dic̄. q̄ fuit
excoriat⁹. In multis aūt libris legitur q̄ tā-
tū fuit decollat⁹. Hec aūt ꝓtrarietas taliter
solui potest. vt dicat q̄ ꝑmo cesus. deīde cru
cifixus fuit. deinde añq̄z ibidem morer̄ de
cruce fuit deposit⁹. et ob maiorē cruciatum
fuit excoriat⁹. postremo capite truncatus.

E Anno dñi. ccc.xx.j. saraceni sicilią in
uadentes. liparitaną insulā vbi corp⁹ sancti
bartholomei quiescebat vastauerūt. ac eius
sepulcrū ꝓfringentes ossa ei⁹ dispersерunt.
Nam ad banc insulaz corpus ei⁹ taliter de
india aduenisse ꝓbibet. Cū ei pagani ꝑpter
signoz freq̄ntią viderent corp⁹ ei⁹ plurimū
venerari. indignati loculo plūbeo positum
in mare ꝑcipitauerūt. q̄d diuino nutu ad in
sulam p̄dictā deuenit. Cū igit saraceni eius
ossa dispersissent. illis recedentib⁹ apparuit
apostolus cuidam monacbo dicens. Sur-
ge et colligе ossa mea que dispersa sūt. Cui
ille. Qua ratione ossa tua colligere. aut ali-
quem tibi bonorem exbibere debem⁹. cum
nos deleri ꝑmiseris. nec auxiliū nobis ipen
deris. Cui ille. Ꝑder multū tēpis meis meri-
tis dñs populo buic pepercit. Sed eorum
peccatis nimis inualescentib⁹. et vsqz ad ce
lum clamantib⁹. tam ꝑ eis nō potui veniaz
obtinere. Sed cū monach⁹ sibi diceret. q̄nō
inter tot alioz ossa sua q̄ñq̄z inueīre posset.
ait. Nocte ad ea colligēda ibis ⁊. ea q̄ vt ignē
splendentia videris ꝑtinus ꝫ leuabis. Qui
oīa vt dixerat inueniens apostoli ossa leua-
uit. et sup quendā nauem ascendēs beneuē-
tum q̄ est metropolis apulie ea transtulit.
Nunc aūt dr q̄ sint rome. licet beneuentani
se adbuc corp⁹ illud babere affirmēt. C Cū
q̄dam mulier vas plenū oleo attulisset. vt i
lampadē beati bartholomei poneret. q̄ntū-
cūq̄z vas sup lampadē inclinarent. nil ex eo
exire valebat. cū tñ digitos in vas mitterēt.
et oleū liquidū oīno palparent. Tūc q̄dam
exclamauit. Ꝑduto q̄ apostolo acceptū nō
est. vt ꝫ oleū in suū lampadē infūdat. Qua
ꝑpter in aliā lampadez infuderūt ⁊ ꝑtinus
oleū emanauit. F Cum impator fride-
ricus beneuentum destrueret. et oēs eccles-
as que ibidem erant dirui mandass. ciuita-
tem totam ad aliū locū transferre intendēs.
vir quidam q̄sdam viros albatos et fulgen

tes inuenit.q̄ ad inuicem loq̄ꝛ inter se aliq̄ tractare videbant.Qui cū vehemēter admi rās q̄ nam essent interrogasset.vn⁹ eoꝝ re: spondit.Iste est bartholome⁹ apostol⁹ cum ceteris sanctis q̄ꝝ in hac vrbe ecclesie habe: bant.Qui simul q̄uenerūt vt inter se inqui: rerent et tractarent quali pena esset ille ple ctendus.qui eos de habitaculis suis eiecit. Et iam inter eos inuiolabili sententia est fir matum.vt ille sine mora ad iudiciū dei ac cedat.de his omnib⁹ in eius iudicio respon surus.¶Post modicum vero tempus dice⁹ imperator miserabiliter vitam finiuit.¶Le gitur in quodam libro de miraculis sancto rum.q̄ quidam magister festum sancti bar tholomei omni anno solenniter celebrabat Cui predicanti dyabolus in specie cuiusdaꝝ puelle admodum speciose apparuit.quam iniectis in eam oculis ad prandium inuita: uit. Qui dum in mensa consisterent illa in amorem suū multum eum allicere nitebat. beatus bartholomeus in specie peregrini p fortibus affuit .et vt amore sancti bartholo mei introduceret obnixius flagitauit.Qua dissuadente panis ei mittitur.Sed ille hūc accipere recusauit.¶Rogauit tamē magistꝝ pnunciū vt sibi diceret.quid magis in hoīe pprium esse putaret.Cui cum ille diceret ri sibile.puella respondit Imo peccatum cum quo homo concipitur nascitur atq̄ viuit. Cui bartholomeus respondit.q̄ ille bene in tulit.sed mulier profundius indagauit.Se cundo dictus pegrinus magistro misit.vt sibi diceret quis loc⁹ vnius pedis eēt vbi ds in terra maiora miracula ostendisset.Cui cū ille diceret.locus crucis.in quo deus mira bilia operatus est.illa ait.Imo caput hois in quo q̄i minor mundus existit.Utroq̄ sententiā apostol⁹ approbauit.Tertio inqui siuit q̄nta distātia eēt a summo celi vsq̄ ad profundū inferni Cui cum magister se nesci re diceret.illa ait.Rodo video q̄ p̄cipitor Sed ego ꝑ noui quia de altero ad alterum decidi.et oportet q̄ hoc tibi ostendam. Tūc dyabolus cum magno eiulatu se in abissuꝝ p̄cipitauit.Et dum quererent pegrinuꝝ .mi nime inuenerūt.Simile vo legitur ō beato andrea. ¶Beatus aūt ambrosius in p̄fatione quam fecit de illo apostolo eius le gendā abbreuians ita dicit.Discipulis chri ste tuis vnica diuinitate predicantibus tri nitatem tuā mundo.mirabiliter dignat⁹ es ostendere maiestatem. Inter quos beatissi mū bartholomeū magna virtutum prero gatiua colendū benigna tui ꝓspectio ad po pulum direxit longinquū.quem licz penit⁹ humana conuersatiōe remotum.tibi tamē p̄dicationis augmento meruit consignare vicinum.Ꝙ q̄ntum p̄conijs apostolum mi rabilem celebrandū.cui dum ad seminādus fidem.proximoꝝ corda non sufficerēt popu lorū.alatis quasi vestigijs extremos terraꝝ fines penetrauit indoꝝ.Cum langu entium innumera caterua templum ingressus de moniacum.effecit ilico vt nullum cultoribꝰ demon p̄beret responsum.Ꝙ q̄ꝝ mira virtu tum ipius insignia Dum humana voce ver bosantem contra se aduersarium solo iussu laceratis diutissime viris reddidit mutum. ¶Reginam diabolica contagione lunaticaꝝ liberauit . puellamq̄ solutis nexibus patri representauit sanissimā Ꝙ q̄ꝝ sublime sancti tatis eius miraculum dum antiquū huma ni generis inimicum.suum fecit in nihilum redigere simulacrum.Ꝙ q̄ꝝ digne exercitui numerandus celesti.cuius.vt miraculis fi: dem commodaret certissimam.angelus ap paruit superna delapsus ab aula.Is igitur catenatum demonem cūctis ostentans de formem.salutiferā saxo dñicam impresserat crucem.¶Rex regina q̄ꝝ simul baptizant cuꝝ gente.vbiūq̄ꝝ.xij.accole te deum patreꝝ cor pore sequūtur et mente. Ad extremum vo templorū delatu pontificum neophici pole mij frater tirann⁹ btūm aplm oīmode in fi de ꝓstantem.cesum atq̄ excoriatum acerri mā fecit suscipere mortem.Qui tāte mortis viriliter pferēdo discrimen.glorioſi certami nis ad celeste gaudium reportauit triūphū Hucusq̄ ambrosius ¶Btūs aūt theodo rus abbas ꝛ doctor p̄cipuus de hoc aposto lo inter cetera sic ait.Apostol⁹ dei bartholo meus p̄mum in licaonia p̄dicauit.postmo dum in india.ad vltimum in albana vrbe.

De sancto Bartholomeo.

scz maioris armenie.vbi ꝑmo excoriatꝰ.tan dē capite plexꝰ.ibidē sepultꝰē.Qui dū ad ꝑ dicandū mitteret̄ a dño vt opinor audiuit. Uade discipule meꝰ ad ꝑdicandū.ext ad pu gnandū.capax esto piculoꝝ.ego paternum opus ꝓsūmaui.ꝑmus testis factꝰ. Uas qđ necessariū ē imple.Imitare magistrū tuum emulare dñm tuū.Sanguinē sanguinibus pone.carnē carnibꝰ trade.q̄ ꝑte passus susti nui.patere.Arma sint tibi benigtas ī sudo ribꝰ.mālsuetudo inter maleficos.patientia in bis q̄ perimūt.Mō refutauit apl̄s sz vt fa mulꝰ fidelis dñico acquiescens ꝑcepto ꝑgit gaudēs tāq̄z lux mūdi vt tenebrosos illumi naret.tāq̄z sal terre vt gētes insipidas saliret tāq̄z agricola vt spūalē agriculturā ꝑficeret Petrꝰ q̄z apl̄s docet natōes.sz bartbolome us ꝓseqūnter paria ī uestigat.Petrꝰ opatur ꝓdigia magn̄.sz bartbolomeꝰ facit mirabilia valida.Petrꝰ capite deorsuz crucifigit̄.bar tbolomeꝰ postq̄z viuus excoriatus ē capite plectit̄.Ad q̄t valet petrꝰ capescēda misteria ad tot bartbolomeꝰ sufficit penetranda.eq̄li ter fecūdat eccīaz equa lance habuit ⁊ cetera diuina carismata.Hic ex diuīo duodenario numero medꝰ ex vtraq̄z ꝑte sonū diuīe ser mocinationis dat sicut in cithara armoniā Omēs apl̄i vniuersitatē sibi dispartiētes ꝑ tores regis regū ꝓstituti sūt.Huic ātē sors ⁊ portio armenie.locꝰ q̄ est ab euilath vsq̄z ad gabaoth.distributa. Igit̄ vide eū ligue ara tro rōnabilia rura sulcantē.fidei verbū in p fundo cordis recondentē paradisos ⁊ vineas dñi plantātē.singulis passionū remedia me dicinaliter inserentē.spinas inutiles euellen tē.siluas impietatis secare.sepes dogmati cas circū ponere.Sed quales mercedes cre atori obtulerunt.Utiq̄z ꝑ bonore inbonorā tiam.pro benedictione maledictionem.pro munerib⁹ penas.pro requiescibili vita ama rissimā mortem.Nam postq̄z intolerabilia tormenta subijt ab eis decoriatꝰ in morē fol lis fuit.Nec postq̄z migrauit ab hoc mun do neglexit occisores.sed inuitabat miracul' ꝑitos.et ꝑdigijs admittebat aduersos.sed bestialē mentez nil erat qđ cōpesceret.nil qđ a malo retraberet. Quid de cetero faciunt. Insaniūt ꝓra illud sacrū opus. Respuunt egroti medentez.orbati manuducentez.ceci ductorē.naufragi gubernatorē.mortui viui ficatorē.Et ℔ quō. Proijciunt nāq̄z in pela gus corꝰ sanctū. ℔ Nota est igitur cū impetu de regionibꝰ armenie arcba cum q̄ttuor alioꝝ martyrū arcbis que similiter dum signa operarent̄ cū ea fuerant in mare ꝓiecte.⁊ p tantū spaciū maris q̄ttuor bis p cedentibꝰ ⁊ tanq̄z mīstris obsequiū quoda modo apl̄o facientibꝰ.venerūt in ꝑtes sici lie in insulā q̄ liparis nuncupat̄.sicut episco po bostiensi qui tunc ꝑsens erat reuelatum fuit.Uenit ad paupculaz thesaurus ditissi mus.Uenit ad ignobilē ꝑciosissima marga rita.Uenit ad mestam splendissimū lumia re.Aliis igitur q̄ttuor ad diuersas terras eū tibus.sanctū apostolum in dicta insula reli querūt.Et ei ꝑdictos q̄ttuor martyres apo stolus relinquēs retrorsū.vnū scz papinū in ciuitate sicilie milas.aliū vo lucianū noīe ī essinam transmisit.reliq̄s vo duos in cala britidez terrā direxit.gregoriū q̄dem in ciui tatē calumnā.acbaciū aūt in ciuitatē q̄ cha le vocat̄.q̄ vsq̄z bodie suffragijs suis splēdēt. Susceptus est igit̄ cū multis bymnis laudi bus et candelis et templū sibi magnifice fa bricat̄.Mons autez vulcanus insule contí guus cum babitatoribus eēt nociuus.eo q̄ ignem emittebat.q̄si ꝑ stadia septem se inui sibiliter elongauit circa mare suspensus.ita vt vsq̄z bodie appareat vidētibꝰ q̄i figuratio fugientis ignis. Nunc igitur aue o btē bea toꝝ ter beate bartbolomee.qui es diuine lu cis splendor.sancte eccīe piscator.rationabi lium piscium perituре capture.dulcis fructꝰ viuidi palmitis.vulnerator dyaboli mūdū suo latrocinio vulnerātis. Gaudeas solor bis terre cuncta illuminans .os dei lingua ignita sapientiam promens.fons iugiter sa nitates emanans.qui mare meabilibꝰ gref sibus sanctificasti . qui terram purpuream tuo cruore fecisti . qui ad celos commeasti. vbi in medio diuine acies refulges . in splen dore immarcessibilis glorie splendes . in ex ultatōne iocunditatis insatiabilis gaudes. Hec theodorus.

De sancto Augustino.

CXIX

De sancto Augustino.

AUgustin⁹ hoc no men sortit⁹ est vel ꝓpt excellentiã dignitatis. vel ꝓpt feruorẽ dilectõnis. vel ꝓpt etimologiã noĩs. ¶ Dicit excellentiã dignitatis. q̃niã sic impator augustꝰ ꝑcellebat oẽs reges. sic et iste excellit oẽs doctores. ſm q̃d dicit remigiꝰ. Unde alij doctores cõpant stellis Dan. xij. Qui ad iusticiã eruditos multos q̃si stelle ꝛc. ¶ Hic ãt cõpat solis sic patet in epla q̃ de eo cantat. Quasi sol refulgẽs. sic ipe refulsit in tẽplo dei. Secõdo ꝓpt feruorẽ dilectiõis. quoniã sic mẽsis augustꝰ valde feruet estu caloris. sic et ipe valde incaluit igne diuini amoris. Unde ipe in li. ꝓfeſſ. de se sic dicit. Sagittaueras tu cor meũ caritate tua. ꝛc. Item ibidẽ. Aliq̃n intromittis me in affectũ multũ inusitatus introrsus nescio ad quã dulcedinẽ. q̃ si pficiat in me nescio q̃d erit si vita etna nõ erit. Tertio ꝓpt etimologiã noĩs. Dicit ei augꝰ ab augeo et astin q̃d ẽ ciuitas. et ana q̃d ẽ sursũ. Inde augꝰ. q̃i augẽs supnã ciuitatẽ. Unde de eo cantat. Qui pualuit amplificare ciuitatẽ. ꝛc. De q̃ ciuitate ipe dicit in li. xj. de ciuitate dei. Ineſt ciuitati dei et origo et informatio et beatitudo. Quoniã si querat vnde sit. deus eam cõdidit. Si vnde sapiens. a do illuminat. Si vnde felix. deo fruit. Subsistẽs modificat. ꝓtemplans illustrat. inherens iocundat. Uidet et amat. In eternitate dei viget. In veritate dei lucet In bonitate dei gaudet. Uel vt dr in glosario augustinꝰ dicit magnificꝰ. felix. ꝑclarus. Fuit enĩ magnificus in vita. preclarus in doctrina. felix in gloria. Eius vitaz compilauit possidonius calamensis epꝰ vt dicit cassiodorus in li. de viris illustribꝰ.

AUgustinꝰ doctor egregiꝰ. in puincia affricana ciuitate cartbaginẽsi ortus. ex bonestis valde parentibꝰ scz patre patricio. matre monica genitus. in liberalibꝰ artibus sufficienter edoctus fuit. adeo vt sũmus pbs et rbetor luculẽtissimꝰ baberet. ¶ Nam libros aristotelis et omẽs libros liberaliũ artiuz q̃scũq; legere potuit p se didicit et itellexit. sic ipe in li. ꝓfeſſ. testat dicẽs. Omẽs libros artiũ q̃s liberales vocant tũc nequissimꝰ malaꝝ cupiditatũ scruꝰ per meipm legi et intelleri q̃scunq; legere potui. Item in eodem. Quicq̃d ẽ de arte loquẽdi et disserendi. quicq̃d de dimensionibꝰ figuraꝝ et de musicis. et de numeris. sine magna difficultate nullo boim tradẽte intelleri. Scis tu dñe deus meꝰ q̃ celeritas intelligendi et discendi acumen donũ tuũ ẽ. Ez nõ inde sacrificabã tibi. Uerum q̃ sciẽtia sine caritate nõ edificat sed inflat. in errorez manicheorũ q̃ xpm fantasticũ fuisse affirmant. et carnis resurrectõem negant. incidit. et in eo pãnos nouẽdum adbuc adolescens esset pmansit. Ad bas etiam nugas adductus est vt arborem fici plorare diceret. cuz ab ea folium vel ficus tolleret. Cum igitur esset annorum. xix et quendã libr̃ cuiusdã pbilosopbi scz ciceronis in quo vanitas mũdi ꝓtẽnẽda et pbilosophia appetenda docebat plegeret. ex boc q̃dem liber plurimũ placuit. sed q̃a nomen ihu cbristi q̃d a matre imbiberat ibi nõ erat dolere cepit. ¶ Mater vo eiꝰ p eo plurimũ flebat. et ipm ad vnitatem fidei reducere satagebat. Quadã igit vice vt legit in libro tertio ꝓfeſſ. vidit se stare in quadã linea lignea licet tristez. et q̃dam ei iuuenis astitit. et causam tante tristicie requisiuit. Que cũ dicerz perditõnem filij mei deploro. ille rñdit. Esto secura. q̃ vbi tu ibi ille. Et ecce cõtinuo filiũ suum iuxta se stare vidit. Hoc cum augustino retulisset. ille ait. Falleris mater falleris. nec sic tibi dictum est. Sed vbi ego ibi tu. Econtra illa dicebat. Non fili mibi dictum est vbi ille ibi tu. sed vbi tu ibi ille. Rogabat igitur sedula mater quasi importuna quendam episcopuz. sicut in eodem libro ꝓfessiõnũ augustinꝰ testat. vt ꝑ suo filio intercedere dignaretur. Qui tanta quodãmodo importunitate deuictꝰ ꝓpbetica voce respõdit Uade secura. q̃ impossibile est vt filiꝰ tantarũ lacrimaꝝ pereat. ¶ Cum autẽ apud carthaginem multis annis retboricam docuisset occulte matre nesciente romam venit. et ibidem multos discipulos congregauit Cũ enĩ mater vsq; ad portũ eũ secuta fuisset. vt

aut eū retraßet.aut secū iret.ipe eā decipiēs nocte latēter recessit.Qđ illa mane ꝓsideras aures dei clamorib⁹ iplebat.Quolibet aūt die mane ⁊ vespe ad eccīaz ibat.⁊ p filio ora: bat.His tpib⁹ mediolanēses a simacho p̄fecto romanoꝝ petierūt sibi doctorē i retborica destinari.Dresulabat tūc ibi vir dei ambrosi⁹.Et ad p̄ces mediolanensiuz illuc mittit augustin⁹.Mater āt ei⁹ q̄escere ñ valēs. cū multa difficultate ad eū veit.⁊ ipm iā nec vere manicheū nec vere catholicum reperit Cepit āt augustin⁹ btō ambrosio adherere. et ei⁹ p̄dicatōes freq̄nter audire.Erat autez valde in p̄dicatōe suspensus.ne q̄d ꝓ ipsam manicheoꝝ heresim vel p ip̄a diceret.Quadā enī vice ꝓ illū errorē ambrosi⁹ diutius disputauit.⁊ ip̄um apertis rōnib⁹ ⁊ autoritatibus ꝓfutauit.ita vt error ille a corde augusti ni penit⁹ pelleret. ¶ Quid āt post hoc sibi ꝓrigerit ip̄e in libro ꝓfeß. narrat dicens. Cū te p̄mū cognoui.reuerberasti infirmitatē aspect⁹ mei.radiās in me vehementer. Et cōtremui amore ⁊ horrore ⁊ inueni me lōge eē a te in regione dissimilitudinis.tanq̄z audirē vocē tuā de excelso. Cibus sū grandiuz cresce ⁊ manducabis me. Nec tu me mutabis in te sicut cibū carnis tue.sz tu mutaberis in me. ¶ Cū aūt sicut ibidē refert via xp̄i sibi placeret. sed pistā angustam adhuc ire pigeret imisit dñs in mentē ei⁹ vt ad simplicianuz in q̄ lucebat lux diuina.s.grā p̄geret. vt sibi act⁹ suos secū ꝓferenti p̄ferret q̄s esset apt⁹ modus viuēdi ad ambulandū i via di in q̄ ali⁹ sic.ali⁹ sic ibat.Bisplicebat āt ei q̄d agebat in scō p̄ dulcedīe dei ⁊ decore domus ei⁹ quā dilexit.Simplician⁹ aūt cepit eū hortari.ip̄e q̄z cepit seip̄m hortari et dicere.Quot pueri ⁊ puelle intra eccīaz deo seruiūt.et tu nō poteris q̄d isti ⁊ iste.An vo isti et iste in seip̄is possūt ⁊ nō in deo suo.Quid in te stas et nō stas.proijce te in eū ⁊ excipiet te ⁊ saluabit te. ¶ Inter hoc colloq̄a memoria victorini in mediū veit. Unde exhilaratus simplician⁹ narrat qualiter idem adhuc gentilis ob sui sapientiam rome q̄d maxim⁹ tunc erat statuam in foro meruisset.et qualiter se sepi⁹ xp̄ianū dicebat.Cui cū simplicianus diceret, non credo nisi te in eccīa videro.ille iocando dicebat.Munq̄d parietes faciūt hominē christianū. Tandez dum ad eccīaz veniisset.et ei tanq̄z verecūdo occulte liber vbi erat simbolū fidei ad legendum et p̄nūciandum vt tunc moris erat dat⁹ fuisset.ille in altum ascendit.et alta voce p̄nunciauit.mirante roma.gaudēte ecclesia.Omnes aūt subito p̄strepuerunt.victorinus victorinus.cito sonuerūt et cito siluerūt. Tūc etiā ab affrica quidā amic⁹ augustini noie pontian⁹ supuenit.⁊ vitaz ⁊ miracula illius magni antonij q̄ nup in egipto sub constantino imperatore defunctus fuerat recitauit Hoc exemplis aug̃.vehementer exarsit.ita q̄ sociū suū alipiū tam vultu q̄z mēte turbatus inuasit.et fortiter exclamauit. Quid patimur q̄d audim⁹.Surgūt indocti ⁊ celum rapiunt.et nos cū doctrinis nostris in infernum demergimur.An quia p̄cesserūt pudet sequi.et nō pudet nec saltem sequi. Et hec currens in quendā ortū sub quadā ficu se p̄iecit.vt in eodem libro confeß.cōmemorat et amarissime flens lamētabiles voces dabat dicens.Quādiu q̄z diu cras et cras.sine mō sine paululū. Modo non habebat moduz. et sine paululū p̄rodibat in longinquū.Bebac sui tarditate plurimū cōquerebat.sicut postmodū in eodem libro scp̄sit.Heu mihi q̄z excelsus es in excelsis.et q̄z p̄fund⁹ in profundis.et nusq̄z recedis ⁊ vix redimus ad te Age dñe et fac et exaita ⁊ reuoca nos.Accende et rape et fragra ⁊ dulcesce.Impedimentis omnib⁹ sic timebam expediri quēadmodū impediri timendum est. Sero te amaui pulcritudo tam antiqua ⁊ tam noua.sero te amaui. Intus eras et ego foris.⁊ ibi te querebam.et in ista formosa q̄ feçisti deformis irruebam.Mecū eras et tecum non eram. Uocasti ⁊ clamasti.⁊ rupisti surditatē meā Coruscasti et splenduisti.et fugasti cecitatez meā.Fragrasti ⁊ duxisti spūm meū et anhelo tibi.Gustaui et esurio et sitio te. Tetigisti me et exarsi in pacē tuā. Cū aūt amarissime fleret.audiuit vocē dicētē sibi. Tolle lege.tolle lege.Aperuitq̄z stati codicez aplicū ⁊ cōiectis oculis ad p̄mū capituluz legit. Induimi

dñm ihm xpm. Et statim oēs ab eo dubietatis tenebre diffugerūt. ¶ Interim aūt tam vehementissimo dentū dolore torqueri cepit. vt fere sic ipe ait ad credendū opinionē cornelij phi duceret. q̄ sūmū bonū aīe i sapientia. summū vo bonū corpis in nullum sentiendo dolorē posuerat. Tam vehemens autez ille dolor fuit. q̄ etiā loquelam amisit. Quocirca vt in libro cōfes. refert. in tabulis cereis scpsit. vt oēs p eo orarēt. vt dñs dolorē illū mitigaret. Ipe igit cuz alijs genua flexit. z subito sanū se sensit ¶ Insinuauit ergo plrās sctō viro ambrosio suū votū vt moneret q̄d sibi de libris sanctis legendū eēt quo aptior fieret fidei xpiane. Elt ipe iussit esaiā pphām eo q̄ euāgelij z vocatōis gentiū prenūciator aptior videat. Cui⁹ pncipiū cuz augustin⁹ nō intelligeret. totuz aliud tale eē arbitrans distulit vt illud relegeret cū i scpturis sanctis magis exercitat⁹ eēt. ¶ Aduenient vo paschali tpe augustin⁹ cū eēt ānoz xxx. cū filio suo adeodato puero valde ingenioso. quē augustin⁹ in sua adolescentia dū adhuc gentilis z phūs eētgenuerat. necnon et cū alipio amico suo meritis matris z predicatione ambrosij sacrū baptisma suscepit Tunc sicut fert. ambrosi⁹. te deū laudamus inq̄t. et augusti⁹. te dñm pfitemur. respōdit. et sic tunc ipi duo hunc hymnū alternatim cōposuerunt. et vsq̄z in finem decantauerūt Sicut etiam testatur bonor⁹ in libro suo q̄ dicitur speculum eccie. In aliquib⁹ autem libris antiquis titulus talis ppon̄t. Canticū ab ambrosio et augustino cōpilatū. Isdrotinus ātin fide catholica mirabiliter pfirmat spem omnē quā habebāt in scl'o dereliquit. z scolis q̄s regebat abrenūciauit ¶ Quāta ār dulcedine diuini amoris extūc frueretur. ipe hin li. pfes. aperit dicēs. Sagittaueras tu cor meū caritate tua. et gestabā vba tua transfixa in viscerib⁹ meis. z exempla fuorū tuoz quos de nigris lucidos et de mortuis viuos feceras congesta in sinū cogitatōnis mee vrebant z consumebant grauem torporem z ascendenti a conualle ploratōis et cātanti canticū graduū dederas sagittas acutas et carbones vastatores. nec satiabar in illis diebus dulcedine mirabili considerare altitudinē diuini consilij. sup salutē generis humani. Quantū fleui in hymnis z cāticis tuis. suaue sonantis ecclie vocib⁹ cōmotus acriter voces ille influebāt auris meis z eliquabatur veritas tua in cor meū. z currebāt lacrime. z bñ mihi erat cum eis. Tunc enim in ecclia mediolanensi hec cantica instituta sūt. Et clamabam clamore alto cordis mei. O in pace. O in idipm. O qui dixit dormiā z requiescā z somnū capiā. Tu es ei i idipm q̄ nō mutaris. z i te requies obliuiscēs laborū oim. Legebā totū psalmū illū z ardebā q̄ fuerā latrator amar⁹ z cecus aduers⁹ lrās d melle celi melleas z de lumine tuo lumiosas et sup scpturas hmōi tabescebā. Christe ihu adiutor me⁹ q̄z suaue mihi subito est factuz carere suauitatibus nugarū mearū. z quas amittere metus fuerat. iā dimittere gaudiū erat. Eijciebas enī eas a me vera tu z sūma suauitas. Eijciebas z intrabas p eis omni voluptate dulcior. sed non carni z sanguini omni luce clarior. sed omni secreto interior. omni honore sublimior. sed non sublimib⁹ i se. ¶ Post hoc assumptis nebrodio et euodio z matre ad affricaz remeabat. Qz cum eēnt apud hostia tiberina. pia mater e⁹ defuncta est. Post cuius mortez reuersus est augustinus ad agros proprios. vbi cuz his qui sibi adherebant teiunijs et orationibus deo vacabat. libros scribebat. et indoctos docebat. Fama autem eius vbiq̄z diffundebatur. z in omnibus libris suis z actibus admirabilis habebatur. Refugiebat autem ad aliquam ciuitatem accedere que epō careret. ne ipm in predicto officio impediri contingeret. ¶ Eodem tempore apud yponem erat quidam vir magnarū opum qui augustino misit q̄si ad eum accederet. et verbum ex ore suo audiret. seculo renūciare posset. Quod augustinus vbi comperit illuc concitus iuit. Audiens autem valerius yponensis episcopus famaz eius. ipm plurimum renitentem in ecclesia sua presbyterum ordinauit. nonnullis quidem lachrymas suas superbe interpretantibus. et tanq̄z euz consolantibus z dicentib⁹. quia et

locus ꝑsbiterij licet ipe maiori dign⁹ essz ap⁹ propinquaret tñ episcopatui. Qui statī monasteriū clericoꝝ instituit. et cepit viuere ꝑm regulā a sanctis aplis ꝓstitutā. Be cui⁹ monasterio fere decē epi sūt electi Et q² ꝑdictus eps erat grecus z minus in latina lingua et lris doct⁹. augustino potestatē tribuit. vt ꝓ more orientalis eccie coꝝ se i eccia ꝑdicaret Unde cū multi epo derogarent. ille de ℔ nō curabat. dū modo ꝑ eū fieret q̄d p se fieri nō valebat. Eo tēpe fortunatū ꝑsbyterū manicheū z alios hereticos ꝑcipue rebaptizatoꝝ res donatistas z manicheos cōuicit abstulit z ꝓfutauit. Cepit aūt valeri⁹ formidare ne sibi augustin⁹ tolleret. et ab alia ciuitate in episcopū peteret. Nam sibi aliquando ablatus fuisset nisi eum ad locū secretū transmittere curasset. ita vt inueniri minime potuisz Impetrauit igit ab archiepo carthaginensi vt ipe cederet z augustinū yponensi eccie in epm promoueret. Sed cū hoc augustinus omīmode recusaret. cōpulsus tñ z coactus succubuit. z episcopatus curā suscepit. Q̄ō in se fieri nō debuisse vt suo viuente epo ordinaretur. postea z dixit z scꝑsit. propter concilij vniuersalis prohibitionē quaz postmodum ordinat⁹ didicit. Nec quod sibi factuz ee doluit alijs fieri voluit. Uñ etiā sategit. vt in ꝓcilijs epoꝝ cōstitueret vt oīa statuta patrū ordinandis deberent ab ordinatoribus intimari. Ipe aūt de se dixisse postmoduz legit. In nulla re mihi dñm sentio siciratū sic in ℔ q̄ cū nō essem dign⁹ poni ad remū posuit me ad amplustre i apice regimis eccie. Uestimēta ei⁹ z calciamenta z ornamenta alia nec nitida nimiū. nec abiecta plurimuz. Sed ex moderato z cōpetenti habitu erant. Ipe enī de se dixisse legit. Fateor de preciosa veste erubesco. z iō cū dat mihi vendo eam. vt q² vestis nō ꝑt ee cōmunis ꝑciū sit cōmune. Mensa frugali z parca sp vsus est. et inter olera z legumina ꝑpter infirmos z hospites plerūq; carnes habebat. In ipa autez mensa magis lectionē vel disputatōnem q̄z epulatōem diligebat. z ꝑ pestē detractōis in ea sic scꝑtum habebat. Quisq; amat dictis absentū rodere vitā. Hanc mensā indignaz nouerit ee sibi. Nam et aliq̄n cū q̄dam sibi familiarissimi coepi ad detractōem linguaz laxassent. ad o dure eos redarguit. vt diceret q̄ nisi desisterēt aut versus ipos deleret. aut a mensa recederet. Quadā vice cū q̄sdaz suos familiares ad prandiū inuitasset. vnus illoꝝ curiosior ceteris. coquinā ingressus est Cūq; oia frigida reperisset. reuersus ad augustinū interrogauit. q̄d ciboꝝ ipe prāsur⁹ paterfamilias preparasset. Cui augustinus nequaq̄z talium epularū curiosus rñdit. Et ego vobiscū nescio. Et Tria a bō Ambrosio se didicisse ait. Primū est q̄ vxorem cuiq̄z nūq̄z peteret. Scō q̄ militare volentē ad ℔ nō cōmendaret. Tertiū q̄ ad conuiuia inuitat⁹ nō iret. Causa ꝑmi est. ne illi inse nō ꝓueniant z sibi maledicant. Causa scdi est ne militātes calūniam exerceant z i eum alij culpam refundant. Cā tertij est ne forte tempantie modū ꝑdat. Tanta āt puritatis et humilitatis fuit. vt ipa etiam minima peccata que apud nos nulla vel minima reputāt. in li. ꝓfeß. ꝓfiteat z de his coraz deo humiliter se accusat. Nam ibidem accusat se ō eo q̄ cū puer eet ludebat ad pilam dū ad scolas ire deberet. Item de eo q̄ nolebat legere vel addiscere nisi a parētib⁹ vel magistro vrgeret. Item de eo q̄ fabulas poetaꝝ sicut fabulam enee cū adhuc eet puer libenter legebat. et didonē mortuā ꝑpter amorem plorabat Item de ℔ q̄ de cellario parentū vel mensa aliq̄d furabat. vt pueris ludentib⁹ daret. Item de eo q̄ in ludo pueroꝝ fraudulentas victorias exercebat Item de eo q̄ pira ō quadam arboꝛe vicina vinee sue cum adhuc eet annoꝝ. xvj. furatus fuit. In eodē q̄z libro accusat se de ipa modica delectatōe quā aliquando in comedendo sentiebat dicēs Sic me docuisti vt quēadmoduz medicamenta sic alimenta sumptur⁹ accedā Sed dum ad quietem satietatis ex indigētie molestia trā seo. in ipo transitu insidiatur mihi laqueus concupiscentie. ipe enī transitus voluptas ē et non est alius quo transeatur. quo trālire coegit necessitas. Et cum salus sit cā edendi et bibendi. adiūgit se tanq̄z pedisequa periculosa locūditas et plerūq; preire conatur

vt eius causa fiat qđ salutis causa me facere vel dico vel volo. Ebrietas longe ẽ a me. misereberis ne appropinquet mihi. Crapula aũt nõnũq̃ subrepit seruo tuo. misereberis vt longe fiat a me. Et qs est dñe q̃ nõ aliqñ rapiatur aliquantulũ extra metas necessitatis. Quisquis est ille. magn⁹ pfecto ẽ. Magnificet nomen tuũ Ego nõ sum. qui homo peccator sum. Habebat etiã se suspectuz de olfactu dicens. De illecebra odoꝝ non satago nimis. cũ absunt nõ requiro. cum assũt non respuo. Paratus etiã eis semp carere ita mihi videor ⁊ forsitan fallor. Nemo enim⁹ securꝰ eẽ debet in ista vita que tota temptatio noiatur. Unde q̃ fieri potuit ex deteriori melior. nõ fiat ex melioꝝ deterior. Ieruz de auditu pfiteť dicens. Uoluptates aurũ tenacius me implicauerant et subiugauerãt. sed resoluisti ⁊ liberasti me. Cũ mihi accidit vt me amplius cantꝰ q̃z res q̃ canit moueat penaliter me peccare pfiteor. ⁊ tũc mallem nõ audire cantantẽ. Accusat etiã se de visu. sicut đ eo q aliqñ nimis libenter vidit canẽ currentẽ. et de eo q pagrũ casu transiens venatõem libenter pspexit. ⁊ de eo q domi existens araneas muscas suis retib⁹ capientes nimis attente pspexit. Ideo aũt de his coraz dño pfitetur. vt ibidẽ dicit. q aliqñ beca bonis meditatõib⁹ auertũt. ⁊ orões interrumpũt. Accusat etiã se de appetitu laudis ⁊ motu inanis glorie dicens. Qui laudari ab hominib⁹ vult vituperãte te. nõ defendetur ab hoib⁹ iudicante te. nec eripieť damnante te. Laudať homo ppter aliqđ donũ qđ dedisti ei. et tñ plus gaudet se laudari q̃z donum. Temptamur bis tẽptatõnib⁹ quotidie sine cessatõne. quotidiana fornax nostra est hũa na lingua. Ueruntñ nollem vt vel augeret mihi gaudiũ cuiusli⁹z boni mei suffragatio oris alieni. Sed auget fateor nõ solũ. sed vituperatio minuit. Contristor aũt aliqñ laudibus meis cũ ea laudantur in me in quib⁹ mihi ipe displiceo. vel etiã bona minora vel leuia pluris existimanť q̃z existimanda sũt.

¶ Hereticos vir iste sanct⁹ validissime pfutabat. ita vt ipi inter se publice pdicarent peccatũ nõ eẽ interficere augustinũ. quẽ tã q̃z lupũ occidendũ dicebant. et occisoribus omia sua peccata a deo dimittẽda asserebãt. Multas ab eis insidias pertulit. ita vt sibi aliquo pgenti in via insidias ponerent. sed dei puidentia itineris errore seducũť. vt iuenire eũ nõ possent. ¶ Compauperũ semp memor erat. eisq̃z ex bis q̃ habere poterat liberaliter exhibebat. Nam et de vasis dñicis ppter pauperes et captiuos aliqñ iubebat frangi ⁊ conflari. et indigentibus dispensari. Domũ vel agrum siue villam nũq̃z emere voluit. Multas etiã hereditates sibi dimissas respuit. eo q mortuoꝝ filijs vel ppinq̃s potiꝰ ipa deberi dicebat. In bis q̃z q̃ in eccia possidebat. intentus amore vel implicatus nõ erat. sed die ac nocte de scpturis ⁊ rebus diuinis cogitabat. Fabricarũ q̃z nouarũ nũ q̃z studiũ habuit. deuitans in eis implicationẽ sui animi quẽ semp liberuz habere volebat ab omni molestia corpali. vt libere vacare posset ꝯinue meditatõni ⁊ assidue lectõi. Non tñ illa edificare volentes phibebat. nisi forte imoderate fieri pspexisset. ¶ Laudabat q̃z plurimũ illos quib⁹ moriendi desiderũ inerat. ⁊ sup hoc triũ episcopoꝝ exempla sepius recitabat. Ambrosi⁹ eĩ cũ ĩ extremis eẽt. ⁊ rogareť vt plongatõem vite sibi pcib⁹ obtineret rñdit. Non sic vixi vt me pudeat inter vos viuere. nec mori timeo. quoniam bonũ habem⁹ dñm. Quod responsũ augustinus mirabiliter extollebat. Addebat q̃z đ alio epo. cui dũ diceret eũ eccie multum necessariũ fore. ⁊ q ideo adhuc eũ dñs liberarz ait. Si nũq̃z. bene. si aliqñ. quare nõ modo. De alio q̃z epo aiebat ciprianũ referre q cuz infirmitate graui laboraret adhuc sibi sanitatẽ restitui exorabat. Cui iuuenis speciosꝰ apparens cum indignatõe infremuit et ait. Nati timetis. exire nõ vultis. qđ faciã vob. ¶ Feminarũ nullã vnq̃z. nec etiã germanã. sororẽ. aut fratris sui filias. q̃ deo pariter seruiebant secũ habitare pmisit. Dicebat enĩ q et si de sorore vel nepotib⁹ nulla mali posset oriri suspitio. tñ q tales pone sine alijs sibi necessarijs eẽ nõ possent. ⁊ ad eas etiam alie aduentarẽt ex illis possent infirmiores aut humanis temptatõib⁹ cõmoueri. aut certe

malis hominū suspitōnibus infamari. Nū q3 cū muliere solus loqui volebat nisi secretum aliq̄d interesset. Consanguineis sic bene fecit non vt diuitias haberēt. sed vt aut nō aut minus egerent. Raro p aliq̄ aut lr̄is aut v̄bis intercedere volebat. recolēs quendam philosophū ꝓtemplatōe fame amicis nō multa p̄stitisse. Et sepe dicebat. plerūq3 potestas que petit̄ p̄mit. Cum autē id faciebat sic stilum tempabat. vt onerosus nō eēt si3 mereret̄ v̄banitate dictaminis exaudiri.

H Volebat poti9 inter ignotos q̄3 inter amicos causas audire dicens. q̄a inter illos poterat libere iniquum cognoscere. et vnū ex his amicū eē factur9. p q̄ sc3 iusticia mediante sententiā daret. Ex amicis v̄o eēt vnū p̄ditur9. sc3 ꝓtra quem pferret sentēciaz

A multis ecclesijs inuitabatur et ibi verbum dn̄i p̄dicabat. et multos ab errore conuertebat. Aliquando a ppōsito digressionē facere ꝓsueuerat in p̄dicatōne. z tūc dicebat deū hoc ad p̄fectū salutis alicui9 ordinasse. sicut in quodā manicheorū negociatore patuit. q̄ in p̄dicatōne quadam augustini vbi ip̄e digressionē faciens cōtra hunc errorem p̄dicauerat ꝓuersus fuit. Eo tempe dum gothi romaz cepissent ydolatre et infideles x̄pianis plurimū insultabant. Propter q̄ augustin9 librū de ciuitate dei cōposuit. i q̄ iustos in hac vita debere premi. impios aūt florere ostendit. Vbi de duplici ciuitate sc3 hierusalem et babilone et earū regibus agit quia rex hierusalem x̄ps. rex babilonis diabolus. Quas duas ciuitates vt ibidez dicit duo amores sibi fabricant. q2 ciuitatem diaboli ꝓstruit amor sui crescens vsq3 ad ꝓtemptū dei. ciuitatem dei amor dei crescēs vsq3 ad ꝓtemptū sui. In dieb9 aūt eius āno sc3 dn̄i. cccc xl. vandali totā africe prouinciam occupauerūt vastantes omia. nec parcētes sexui ordini vel etati. Post H aūt ad yponē sem ciuitatē puenerūt. et ip̄az manu valida obsederūt. Sub hac tribulatione augusti9 p̄ ceteris sue senectutis amarissimā et lugubrem duxit vitam. Fuerūtq3 sibi lacrime e9 panes die ac nocte. cū alios videret occisos alios effugatos. ecclesias sacerdotib9 vidua tas ciuitates cum accolis dissipatas. Inter tot tn̄ mala cuiusdam sapientis sententia se cōsolabatur dicentis. Non erit magn9 magnuz putans q̄ cadunt ligna vel lapides et moriuntur mortales. Conuocatis autez fratrib9 dixit eis. Ecce rogaui dn̄m vt aut nos ab his periculis eruat. aut patientiā tribuat aut me de hac vita suscipiat. ne tot calamitates videre compellar. Et ecce tertiū quod petiuit obtinuit. et tertiodecimo obsidionis mense febribus laborans lecto decubuit. In telligens aūt dissolutiōem sui corpis immi nere. vij. psal̄. penitētiales sibi scribi fec̄. ip̄os q3 in loco ꝓ pariete p̄positos lecto decubans legebat. et vbertim ac iugiter lacrimas fūdebat. Et vt deo vacaret liberi9 et eius intētio a nullo impediri posset. ante decem dies sui exitus nullum ad se ingredi p̄cepit. nisi cum medicus ingrederet̄. vel cuz sibi refectio portaretur. H Quidam aūt eger ad eum venit. z vt sibi manum imponeret z ab infirmitate curaret ip̄m instanter rogauit. Cui augustin9 respondit. Quid est hoc fili q̄ loqueris. Iudutas q̄ si tale q̄d facere possem. mihi H ip̄m non cōferrem. Ille aūt instabat asserēs sibi in visione p̄ceptum esse vt ad eū accederet. z sanitatem reciperet. Videns āt fidem eius p ip̄o orauit. z sanitatem recepit Energuminos multos curauit. z plura alia miracula fecit. In libro. xxij. de ciuitate di duo miracula de se tanq̄z de quodam alio refert dicens. Yponensem quandā v̄ginem scio. que cum se oleo punxisset. z p illa orans presbyter lacrimas suas instillauerat mox a demone fuisse sanatam. In eodez etiā libro sic ait. Scio etiā ep̄m semel pro adolescente quē nō vidit orasse. illum q3 ilico demonio caruisse. Nullum aut̄ dubiū videt̄ q̄n de se loquat̄. sed humilitatis causa se ip̄m noluit noīare. In eodem q3 libro de ciuitate dei sic ait. q̄ cū q̄dam infirmus inciri deberet. z ō eius morte ob incisionē plurimū timeretur z infirmus multis lacrimis deum exoraret cū eo z p eo augustin9 orauit. z sine incisiōe aliq̄ integrā sanitatez recepit. Beniq3 dissolutōe corpis appropinquante H memoria le docuit. nullū videlicet boiem q̄ntūcunq3

excellentis meriti sine ꝓfessione eucharistia debere transire. Ad extremā autē horam veniēs membris omnib⁹ sui corpis īcolumis integro aspectu atq3 auditu. ānō etatis sue lxxvij. epatus vo sui. xl. coram positis fratribus corantib⁹ migrauit ad dñm. Testamētum nullū fecit. quia vnde faceret paup xpi nō habuit. Floruit circa annos domini. cccc

¶ Itaq3 augustin⁹ sapientie lumen ꝓfulgidum. ppugnaculū veritatis. et fidei munimentū. omēs eccie doctores tam ingenio q3 scientia vicit. incōparabiliter florens taz exemplis virtutū q3 affluentia doctrinarū. Unde et beatus remigius bieronimum et quosdam alios doctores commemorās sic concludit. Hos omēs doctores augustin⁹ ingenio et scientia sua vicit. Nam licet Hieronimus sex milia volumina origenis se legisse fateatur. iste tñ tanta scḟsit vt non solū diebus ac noctibus scribere libros ei⁹ quis non possit sed nec legere quidem occurrat. Volusianus aūt cui augustin⁹ epl'az scḟsit. sic de eo dicit. Legi dei deest quicq̄d augustinus ꝓtulerit ignorare. Hieronim⁹ q3 i quadam epl'a scribens augustino ait. Duobus libellis tuis eruditissimis. et omni eloquentie splendore fulgentibus respondere nō potui. certe quicq̄d dici potuit. et assumi ingenio et de scḟturarum hauriri fontibus. a te positum atq3 disertum est. Sed queso reuerentiam tuā parūper patiaris me tuū laudare ingeniū. Hieronimus etiā in libro de. xij. doctoribus sic de eo scribit. Augustinus epūs volans per montiū cacumina quasi aquila. et ea que sunt in montiū radicibus non considerans multa celoz spacia. terrarum q3 situs. et aquarū circulum claro sermone pronunciat. Beniq3 in quanta eū reuerentia et dilectione bieronimus habuit. patz in epistolis quas eidem misit. In quarū vna sic dicit. Domīo sancto ac beatissimo pape augustino bieronim⁹. Omni quidem tempore beatitudinē tuam eo quo decet honore venerat⁹ sum. et habitantē in te dilexi dominū saluatorem. Sed nūc si fieri potest cumulo aliquid addimus. et plena cōplemus vt absq3 noīs tui mentione ne vnaz horam q̄dem ꝑterire patiamur. Idem in alia epl'a ad eundem. Absit aūt vt quicquaz de libris beatitudinis tue attingere audeā. Sufficit enī mihi mea probare et aliena non rapere. Gregori⁹ q3 in epl'a ad innocentium africe ꝓfectum de eius libris sic ait. Quod expositionem sancti iob vobis trāsmitti voluistis vestro studio congaudem⁹ Sed si deliciosо cupitis pabulo saginari. beati augustini cōpatriote vestri opuscula legite. et ad comparatōnem illi⁹ similaginis nostrum furfurem nō queretis. Idem q3 in registro sic ait Legitur q beatus augustinus nec cū sorore sua habitare ꝓsensit dicens. Que cum sorore mea sunt. sorores mee non sūt. Docti ergo viri cautela. magna nobis debet eē īstructio. In ꝑfatione q3 ambrosiana sic legitur. Magnificentiā tuam in mortificatōne augustini adoxamus. tua in omībus operante virtute. vt nullis promissis blandimentorū fallaciū vir tuo ignitus spū vinceretur. qa eum ita omni genere pietatis imbueras vt ipe tibi ara et sacrificiū et sacerdos eēt et templum. Beatus igitur prosper in tertio li. de vita contemplatiua sic de eo dicit. Sanct⁹ augustin⁹ eps acer ingenio. suauis eloquio secularis literature peritus. in ecclesiasticis laboribus operosus. in quotidianis disputationibus clarus. in omni sua actōne compositus. in questionibus soluendis acutus in cōuincendis hereticis circūspectus. in expositione fidei nostre catholic⁹. in explanādis scḟturis canonicis cautus. Bernard⁹ q3 sic de eo scribit. Augustinus hic est validissimus malle⁹ hereticorū. ¶ Post hoc aūt cum barbara gens terrā illam occupasset. et sancta loca ꝓbanaret. fideles corpus augustini ceperunt. et ipūz in sardiniā transtulerunt. Transactis aūt ab ei⁹ obitu annis. cc. xx. circa annos dñi. dccxviij. liprandus deuotus longobardoz rex audiēs sardiniā a saracenis depopulataz. solēnes illuc nuncios misit. vt doctoris sancti reliquias papiam deferrent ¶ Qui magno p̄cio dato corpus sancti augustini tulerūt. et ipm vsq3 ianuā deportauerūt. Quod deuot⁹ rex audiens. vsq3 ad p̄dictam ciuitatez cū magno

gaudio eidem obuiauit et reuerenᵉ excepit. Cū aūt mane vellēt corpus deducere. nullo modo de loco moueri potuit. donec rex votū emisit. q̄ si se inde duci pmitteret. ibidē in suo noīe eccīam fabricaret. Cū aūt votum fecisset. statim sine difficultate inde deductū ē ¶ Rex aūt qđ vouerat impleuit. ⁊ ibidē in honorē sancti augustini eccīam ꝯstruxit ¶ Idē miraculū die sequenti in quadā villa epat⁹ terdonensis q̄ dr cassellecōtigit. ⁊ eodē mō ibidē in honore sancti augustini eccīam fabricauit. Insup villā ipam cū omnib⁹ suis appenditijs ꝯcessit seruientib⁹ eccīe sancti aug̃. ppetuo possidendā Quia vo rex viderat sācto cōplacere vt in suo noīe eccīa fieret vbi cūq3 māsisset. ⁊ timens ne in alio loco q̄3 vbi desideraret locū sibi eligeret. in oī loco vbi dnocte cū corpe hospitabat. in honore ipius eccīam ꝯstruebat. Hicq3 cū magno gaudio papiā deducit. et in ecclesia sancti petri q̄ celū aureū dr honorifice collocat. ¶ Adolen dinarius q̄dam in beatū augustinū specialem deuotōem habēs. cū q̄ndā infirmitatem q̄ dr flegma salsum in tibia pateret. beatum augustinū deuote in sui adiutoriū inuocabat. Cui p visum sanct⁹ augustin⁹ apparuit. ⁊ tibiam manu palpans integre restituit sanitati. Qui excecat⁹ se liberatū inuenit. ⁊ dō et beato augustino grās reddidit. ¶ Quidam puer cū vicio lapidis pmeret. ⁊ de consilio medicoruꝫ incidi deberet. mater pueri mortis sibi timens piculum. beatū augustinū deuote in sui filij subsidiū inuocauit. Statimq3 fusa orōne puer lapidē cū vrina emisit. et plenā sanitatem recepit. ¶ In monasterio qđ elemosina dr monach⁹ quidaꝫ i vigilia sancti augustini raptus in spū vidit nubem splendidā celitus elapsam. ⁊ sup nubem augustinū sedentē pontificalibus insignitū. cui⁹ oculi q̄si duo solis radij totā illaꝫ ecclesiā illuminabāt. ⁊ odor inde nimius exalabat. ¶ Sanct⁹ q̄ꝫ bernardus dū quadaꝫ vice in matutinis existens aliq̄ntulū obdor misset. et de quodam tractatu augustini lectiones legerent. vidit quendā pulcerrimuꝫ iuuenem ibi stantē. de cui⁹ ore tantus inundantiū aquarū impet⁹ exibat. q̄ totaꝫ illam ecclesiā videret replere. Qui augustinuꝫ ad esse non dubitauit. q̄ fonte doctrine totam ecclesiā irrigauit. ¶ Quidā sanctū augustinū valde diligens. monacho custodi corporis sancti augustini pecuniā magnaꝫ dedit. vt sibi sācti augustini digitū vnū daret. Ꝟꝫ ille accepta pecunia digitū cuiusdā mortui sericis inuolutū sibi tribuit. simulans eē digitū sancti augustini. Quem ille reuerenter accipiens semp deuotissime adorabat. ⁊ oculisq3 apponēs crebro pectori astrigebat. Cui⁹ fidē de⁹ intuens. digito illo pfecto vnū digitū sancti aug̃. tam mirabiliter q̄ꝫ miseri corditer sibi dedit. Qui cū repatriasset et mlta ibi miracula fierēt. fama vsq3 papiā dilata est. Sed cū p̄dictus monachus assereret. q̄ cuiusdā mortui digitus ille eēt. sepulcruꝫ aperuerūt. et vnum deesse de ei⁹ digitis inuenerūt. Unde abbas re cognita monachum ab officio deposuit. et dire afflixit. ¶ Apud burgundiā in monasterio qđ dr fontanetū erat quidā monach⁹ hugo noīe sancto aug̃. valde deuotus. q̄ in ei⁹ scptis miro desiderio pascebat. quē etiā crebra supplicatōe rogauerat. vt ipm ex hac luce migrare non sineret. nisi in die sue sacratissime solennitatis. Ipse igit. xv. die ante festū eiusdē sic cepit duris febribus estuare. vt i vigilia ipius sup humū tanq3 moriens poneret. Et ecce plures decori ac fulgentes viri amicti albis eccīam dicti monasterij pcessionaliter intrauerūt. quos sequebat q̄dam reuerendus pontificalib⁹ insignitus. Quidā aūt monach⁹ in ecclesia ꝯsistens hoc videns obstupuit. et quinam essent. vel q̄ pergerent inquisiuit. Cui vnus eoꝝ dixit q̄ sanct⁹ augustin⁹ eēt cum suis canonicis. q̄ ad deuotū suū morientez pgeret. vt ei⁹ aiam a regnū glie deportaret. ¶ Dost h illa reuerenda pcessio ad infirmariaꝫ ingredit. Ubi cū aliq̄ndiu māsissz. sancta illa aia a carne soluta est. quā dulcis amic⁹ ⁊ ab hostiū insidijs securā reddidit. ⁊ ad celi gaudia introduxit. ¶ Legit q̄ꝫ q̄ dū adhuc aug̃. in carne viueret et q̄dam relegeret ante se transire vidit demonē librū humeris baiulantē Quia ab eo ptinus adiurat. vt q̄ ibi scpta lateant sibi pandat. Qui pctā hoīum ibidē

esse asserit scripta. que vndecūq3 collegit et in eo reposuit. ¶ Porq3 ei p̄cepit vt si aliq̄d suoꝝ peccatoꝝ ibi scriptū retineret sibi legē: dum ꝓtinuo manifestet. Ostenso aūt loco nihil aug̃. ibi scriptum reperit. nisi q̄ quadā vice completoriū ex obliuione dimisit. ¶ Dre: cipiensq3 dyabolo vt suū p̄stolaret aduētū. ecc̄iam est ingressus. ⁊ completorium deuo te dixit. ⁊ solitas oro̅nes complete pegit. ¶ Re uersusq3 dixit ei. vt p̄dictum locū sibi ost̄ende ret iterū relegendū. Qui dum crebro reuol: ueret et tandem locū vacuum reperisset. ira tus dixit. Turpiter me decepisti. penitet me q̄ librū meū tibi ostendi. quia peccatū tuum oratiōnū tuarū virtute delesti. Et bis dictis confusus euanuit. ¶ Cum quedaz mulier a quibusdam malicios̄is iniuriā pa teretur. illa ad beatum augustinum accessit vt sup hoc ei⁹ consiliū implorāret. Que cuz ip̄m ſtudentem inuenisset. et eum reuer̄ter salutasset. ille nec ad eam respexit. nec quic̄q3 sibi respondit. Cogitās illa ne forte ob nimi: am sanctitatem in faciem mulieris nollet in tendere. propius accessit et negociū diligen ter exposuit. Sed ille nec se ad eam conuer: tit. nec resp̄sum aliquod sibi dedit. Ideoq3 illa cum tristicia magna recessit. Altera au tem die cum augustin⁹ missam celebraret. ⁊ dicta mulier interesset. post eleuat̄onem coꝛ poris rapta in spū vidit se positam ante tri: bunal sanctissime trinitatis. ¶ Vbi vidit au: gustinū facie inclinata de trinitatis gl̄a attē tissime et sublimissime disputantez. Factaq3 est vox ad eam dicens. Cum ad augustinuz iuisti. ille sic de trinitatis gloria attentissime disputabat. et ideo q̄ ibi fueris penitus non aduertit. Sed ad eum secure redeas quia ⁊ eum clementem inuenies ⁊ consiliū salubre reperies. Quod cum fecisset augustinus be nigne eam audiuit et consiliū salubre dona uit. ¶ Fertur quoq3 q̄ dum quidaz vir san ctus in spū raptus sanctos in gloria conspe xisset. ⁊ beatum augustinū minime vidisset. quendā de sanctis vbi nam augustinus eēt p̄cunctatus est. Qui rn̄dit. Augustinus re sidet in excelsis. vbi disputat de gl̄a excellēti: sime trinitatis. ¶ Cum quidā papienses a marchione malaspine in carcere detineren tur. ab eis omīs potus penitus est īterdict⁹. vt posset ab eis magna pecunia extorqueri. Unde pleriq3 iam spiritū exalabant. quidā vero vrinam bibebant. At quidā iuuenis i ter eos q̄ in beatum augustinū magnaz de uotionem habebat. ip̄m in sui adiutoriū in uocauit. Tunc circa noctis mediū sanctus augustinus predicto adolescenti apparuit. et q̄ manū eius dextram apprehendēs vsq3 ad flumen graueloni ip̄m deduxit. ibiq3 cuz folio vitis in aqua madefacto sic ei⁹ linguā refrigerauit. vt qui iam vrinam bibere cupi erat. de potu nectaris non curaret. ¶ Dre positus cuiusdam ecc̄ie in beatum augusti nū magnam deuotionē habens. cum p̄tres annos grauem infirmitatē incurrisset. ita vt de lecto surgere non valeret. aduenīente solē nitate sancti augustini cū iam in vigilia ad vesperas pulsaret. ad rogandū sanctum au gustinum tota deuot̄one se contulit. Cui in albis augustinus apparens eidez ter citato proprio noīe dixit. Ecce assum totiens ad te inuocatus. Surge cito et celebra mihi offi cium vespertinū. Qui sanus surgens cūctis stupentibus ecc̄iam intrauit. ⁊ officium de uote pegit. ¶ Cum cuidam pastori seuū vl cus inter scapulas ortum eēt adeo morbus inualuit. vt iam totis eēt viribus destitut⁹. Qui dum ad sanctum augustinum preces emitteret. eidez augustinus in visu apparuit et sup locum infirmuz manum apponens p fecte eum sanauit. Idem q̄z vir p̄cedēte tem pore oculoꝝ lumīe ē p̄uatus. Qui cum san ctum augustinū sedule inuocaret. quadam die circa meridiem eidez apparuit. et oculos manibus suis tergens. pristinā sibi sanitatē restituit. ¶ Circa annū dn̄i. dcccc.xij. viri quidā grauiter infirmi numero plusq̄z xl. de germania et gallia romam ibant ad li mina apostoloꝝ visitanda. Quoꝝ quidaz scamnis in terra curui se vebentes. alij cum baculis se sustētātes. alij p̄uati oculis post alios se trabentes. alij ꝓtractas man⁹ et pe des habentes pgebant. Qui montes trās̄eū tes ad locū qui dr̄ carbonaria peruenerunt Cū aūt pene ad locū q̄ cana dr̄ aduenissent.

qui trib⁹ milibus a papia distat. sctūs aug⁹. pontificalib⁹ indut⁹ de quadā eccīa i bono⁊ re sanctoꝝ cosme ⁊ damiani ꝓstructa exiēs. eisdē apparuit. eosq; salutās q̄ tenderent re⁊ quisiuit. Qui cū ei q̄ tenderent respōdissent adiecit. Ite papiam. et de cenobio sancti pe⁊ tri quod ⁊ celū aureus interrogate. ⁊ ibi mi sericordiā habebitis quā optatis. Qui cuꝝ eū de noīe suo interrogassent ait. Ego sum augustin⁹ quondā yponensis ciuitatis epūs Statimq; ab oculis eoꝝ euanuit. Illi autē papiā pgentes. cū ad dictū monasteriū per uenissent. et ibi corp⁹ sancti augustini requi escere didicissent. ceperūt oēs voces leuare ac vnanimiter cōclamare. Sancte augusti ne adiuua nos. Ad quoꝝ clamores ciues ⁊ monachi excitati. ad taꝝ grande spectaculū confluebant. Et ecce ex neruoꝝ distensione sanguis multus cepit effluere. ita vt ab itro itu cenobij vsq; ad tumbā sancti augustini tota terra sanguine videret respersa. Cū aūt ad sepulcrū sancti augustini venissent. oēs sanitati sunt integre restituti. ac si nulla i eo⁊ rū corpib⁹ lesio extitisset. Cepit extunc fama sancti augustini crebrescere. et multitudo lā guentiū ad ei⁹ tumulū aduentare. Qui oēs sanitatis bñficia reportantes. sue saluris pi gnora relinquebant. Factūq; est vt tanta p⁊ dictoꝝ pignoꝝ fuerit multitudo vt inde to⁊ tum oratoriū sancti augustini et portic⁹ ple na eēnt. ita vt eūdi et redeūdi impedimentū nō modicuꝝ generaret. Quapropter mona chi necessitate cōpulsi. ea inde remoueri fece rūt. ¶ Notandū q; cū tria sint q̄ a munda nis hoīb⁹ appetunt. scilz diuitie. delicie. et bo nores. vir iste sanct⁹ tante pfectiōis extitit. q; ipe diuitias cōtempsit. honores respuit. vo luptates abhorruit. Qđ enī diuitias cōtem pserit. ipe testat in libro soliloquiorum. vbi ra tio interrogat eū dicēs. Diuitias nullas cu pis. Et respondet aug⁹. Hoc q̄dem nec nunc ꝑmū. Nam cum. xxx. annos agam. xuij. fere anni sunt exquo ista cupe destiti. nec aliud ī bis ꝑter necessariū victū cogitaui. Prorsus vnus ciceronis liber mihi facile psuasit. nul lo modo appetendas eē diuitias. Q; autem honores respuerit. in eodem libro testat. vbi ratio eū interrogat dicens. Quid honores. Et respondet augustin⁹. Fateor eos modo ac pene bis diebus cupere destiti. Voluptates q; et delicias ꝓtempsit. et q̄ntum ad concubitū et q̄ntum ad gustum. Quantum ad ꝑmū interrogat eū ratio dicens in eodem li bro. Quid vxor. Nonne te delectat pulcra. pudica. morigerata. diues. ꝑsertim si certus sis nihil ex ea te molestie eē passurum. Et re spondet augustin⁹ dicens. Quantūlibet ve lis eā depingere atq; cumulare bonis omī bus nil mihi tam fugiendū esse q̄; ꝓcubuiꝝ decreui. Cui ratio. Non ego quero q̄d decre ueris. sed vtrū ad hoc alliceris. Et respōdet augustinus. Prorsus nihil in hmōi quero. nihil desidero. etiā cū onere horrore et aspernatione talia recordor. Quantū ad secūduꝝ interrogat eum ratio dicens Quid de cibis Et respondet augustinus. Siue de cibo et potu. siue de balneis. ceteraq; corporis voluptate nihil interroges. tantum ab ea peto quantum in valitudinis opem conferri potest.

CXX

De decollatione sancti iohānis baptiste.

Decollatio sācti iohānis baptiste q̄tuor de causis instituta fuisse videt sicut in libro mitrali de officio inuenit. Primo ppter ei⁹ decollatōem Scdo ppter ossiū ipi⁹ ꝓcrematōem ⁊ collectionē. Tertio ppter capitis ipi⁹ inuentionē Quarto ppter digiti ipi⁹ trāslationē ⁊ eccie dedicationē. Et hm ℞ festū istud a q̄busdam diuersimode noīat. scz decollatio. collectio. inuentio. ⁊ dedicatio. ¶ Primo igit celebrat ℞ festū ppter ipi⁹ decollatōem. q; q̄dez ℞ mō facta ē. Nam vt habet in historia scolastica herodes antipas fili⁹ magni herodis romā pficiscens. ⁊ pfrēm suū philippū trāsitum faciens. cū herodiade vxore philippi. ⁊ fm iose phū sorore herodis agrippe. secreto pepigit q; in reditu suo vxorē repudiaret. ⁊ ipaz i cō iugē duceret. Qđ vxorē suā scilz filiā aretbe regis damascenoꝝ minume latuit. ⁊ ideo nō expectato viri reditu ad prēz q̄stoti⁹ festina

De decollatõe scti iohannis bap.

uit. Rediẽs aũt herodes herodiadẽ philippo abstulit. et aretham regẽ z Bodẽ agrippã et philippũ in sui inimiciciã ꝓcitauit. Johes aũt eũ de B arguebat. quoniã ꝑm legẽ quaz receperat frẽs sui vxorẽ ipo viuẽte sibi mime habere licebat. Videns herodes q iohãnes tam dire eum sup hoc redargueret. et qa obꝓdicatõem z baptismũ ꝑm iosephũ magnũ ꝑplm ꝓgregaret. ipum in carcere vinculauit vxori placere cupiens z ꝑpli subseqntis iohãnez dispendiũ ptimescẽs. Ipm aũt occidere voluit sed ꝑplm timuit. Besiderãtes aũt herodias pariter z herodes occasionẽ aliquã inuenire vt iohannẽ occidere possent. uidẽt iter se secreto ꝓdixisse. vt herodes natalis sui diẽ corã ꝑmis galilee suisqz ꝓncipibꝰ celebraret. et puelle saltanti filie herodiadis quicqd petierit se sibi daturum iuramẽto firmaret. et ipa caput iohannis petente. illud sibi ꝑpt iuramentũ factũ eũ tribuere oporteret. sz de iuramẽto facto se ꝓtristari simularet. Qz eni banc versutiã et simulationez habuerit. videt innui in bi. sco. vbi sic dr. Credibile est q herodes cũ vxore de nece iohannis sub tali occasione facienda ꝑus secreto tractauerit. Itez hieronimꝰ in glo. Ideo forte iurauit vt occasionẽ inueniret occidẽdi. Nam si illa patris aut matris interitũ postulasset herodes nõ vtiqz ꝓsensisset. Ordinato igit cõuiuio puella adest. corazꝫ omnibꝰ saltat. placet cunctis. Be sibi qcquid petierit daturuz rex iurat. A matre ꝑmonita. caput iohãnis exꝫ postulat. Sed versipellis herodes propter iusiurandũ se ꝓtristatũ simulauit. eo q vt dicit raban⁹ temere iuraſſz qd eũ facere oporteret. Sed tristiciã ꝑferebat in facie cum leticiã habere t in mente. Excusat scelꝰ iuramento. vt sub occasione pietatis impiꝰ fieret. Igitur spiculator mittit. caput ioßis ꝑcidit̃. puelle dat. et a puella matri adultere ꝑsentatur. Augustinꝰ occasione bꝰ iuratõnis narrat in sermone qdam quẽ fecit in decollatione ioß. s baptiste tale exemplũ. B Fuit qdam homo innocens z fidelis a q audiui qd narro. Cum eni qdam sibi negasset qd ei accõmodauerat vel qd sibi debebat. cõmotus ille ꝓuocauit eũ ad iusiurandũ. Ille igitur iurauit. iste ꝓdidit. Videbat ergo in ipa nocte se ad iudicẽ raptũ fuisse. z ab eo interrogatũ fuisse his verbis. Quare ꝓuocasti hominẽ ad iuratõnem quẽ sciebas falsũ esse iuraturũ. Respondit ille. Negauit mihi rẽ mean. Et iudex. Celi⁹ erat vt rem tuã ꝑderes qz vt aiam illiꝰ falsa iuratõe ꝑimeres. Prostratus igit tam grauiter cedi iussus ẽ. vt in dorso euigilãtis plagarũ vestigia apparerẽt Sed indultũ est ei postqz emendatꝰ ẽ. Hec aug. In hac ãt die iohannes decollatꝰ nõ est. sed circa dies azimorũ ãno ꝑcedente passionẽ xꝑi. Oportuit ergo vt ꝑpter dominica sacramenta minor cederet maiori. Hic exclamat ioßes chrisostomus dicens. Joßes scala virtutum. magisteriũ vite. sanctitatis forma. norma iusticie. vginitatis speculũ. pudicicie titulꝰ. castitatis exemplũ. penitẽtie via. peccatorꝝ venia. fidei disciplina. Johannes maior boĩe. par angelis. legis summa. euangelij sanctio. apostolorꝝ vox. silentiũ ꝑphetarũ. lucerna mũdi. ꝑcursor iudicis. totiꝰ mediꝰ trinitatis. Et B tantꝰ datur incestuose. tradit̃ adultere. addicit̃ saltatrici. Herodes ãt impunitꝰ non abijt. sz exilio dãnatus fuit Nam sicut habet in hi. sco. alter herodes scz agrippa cũ esset vir strenuꝰ sz paup. ꝑ nimia pauptate desperãs. qndam turrim intrauit vt ibidẽ se fame afficiens moreret. Qd cum herodias soror sua audisset. viro suo scz herodi antipe tetrarche supplicauit. vt eũ inde educeret z sibi necessaria mistraret. Quod cũ fecisset. z ambo inuicẽ epularent. herodes tetrarcha vino incaluit. et herodi agrippe beneficia q sibi ꝓtulerat improperare cepit. Ex B ille vehemẽter doluit. z romã ꝑficiscẽs. in tantũ a gayo cesare in grãm est receptus. vt ei duas tetrarchias. s. lisanie z abiline tribueret. z regẽ in iudeã impsito dyademate destinaret. Videns herodias q frater eius haberet nomẽ regis. viro suo molestis ꝑcibus insistebat vt romã ꝑgeret z sibi nomẽ regũ comparet. Ille vo cũ multis diuitijs abundaret acquiescere nolebat. magis diligens ociũ q honorẽ laboriosũ. Tandez deuictus vxoris ꝑcibꝰ romã cũ ipa ꝓrexit. Qd agrippa intelligẽs. cesari irãs destinauit. q Bodes

cū rege partboꝝ amicicias firmauerit.et ro-
mano imperio voluerit rebellare.Et ī argū
mentū buiꝰ rei significauit ei q̄ in ciuitatibꝰ
suis habebat arma q̄ sufficerēt.lxx.milibꝰ ar
matoꝝ.Lecta āt epla gayus q̄i aliūde incipi
ens herodē de statu suo ī terrogauit.ꝛ inter
cetera vtrū tanta copia armoꝝ eēt in vrbibꝰ
q̄ntuꝫ ipe audierat requisiuit.Qđ ille mini
me negauit.Tūc gayus verū eē credens q̄d
herodes agrippa scp̄sit.ip̄m in exiliuꝫ relega
uit.Uxori aūt eiꝰ qꝛ erat sororꝛ herodis agrip
pe quē maxime diligebat ptātem tribuit vt
in terrā suā rediret.Ipa aūt virū suū voluit
comitari dicēs.q̄ illū cui cōunicauerat ī
psperis nō derelinqueret ī aduersis.Lugdu
nū igit deportati fuerūt.ꝛ ibi vitā miserabili
ter finierī.Hec in histo.sco. ¶ Secūdo
ppter ossiū ipiꝰ ꝓcrematōem ꝛ collectiōeꝫ q̄
ipa die ꝑm q̄sdam fuerūt ꝓcremata.ꝛ a fide-
libꝰ ex pte collecta.Uñ q̄i secundū martiriū
patit q̄n ipe in suis ossibꝰ cōcremat.Et ideo
eccīa tanq̄ꝫ ꝑm eiꝰ martiriū festū ℟ celebrat.
Sic enī legit in.xij.libro histoꝛie scolastice ꝛ
ecclesiastice.cū discipuli iohannis corpꝰ eiꝰ
apud sebasten vrbē palestine inter beliseū ꝛ
abdiam sepelissent.et ad eiꝰ tumuluꝫ multa
miracula fierēt.iubēte iuliano apostata.gē-
tiles eiꝰ ossa sparserūt.ꝛ cū miracula nō cessa
rent.post collecta ꝛ igne ꝓcremata.in pulue
rē redegerūt.ꝛ pagros ventilauerūt.sicut dꝛ
in historia scolastica et eccīastica. ¶ Beda
vo dicit in cronicis.q̄ ipa ossa collecta latiꝰ
sparserūt.et sic secundū martiriū q̄dammō
passus videt. Hoc q̄daꝫ rep̄sentant nescien
tes dum in eiꝰ natiuitate ossa vndecūq̄ col
lecta ꝓcremant. Dum aūt ad ꝓcremandu
colligerent vt habet in hi.sco.ꝛ beda testat.q̄
dam monachi a hierosolimis veniētes latē-
ter colligentibꝰ se miscuerūt.ꝛ magnā eorū
ptem tulerī.Ipa q̄ꝫ ossa ad philippū hieroso
limitanū ep̄m dꝛulerī.q̄ ea postmodū atha-
nasio alexādrino ep̄o misit.Postmodū vo
theophilꝰ eiusdē vrbis ep̄s ea ī tēplo serapis
a sordibꝰ purgato reposuit.ꝛ ī bonorē sācti
ioh̄is basilicā ꝓsecrauit. Hec beda et hi.sco.
Nūc āt apud ianuā deuote colūt.sic alexan
der tertiꝰ.et innocētiꝰ.iuj.rei vitate cognita
suis ꝓuilegijs approbarūt. Sic āt herodes
q̄ eiꝰ caput amputari fecit suoꝝ sceleꝝ penā
ptulit.sic ꝛ iulianū apostatā q̄ eiꝰ ossa cōbu-
ri iussit vlto diuina pcussit.De cuiꝰ pcussio
ne habet in historia sancti iuliani.q̄ ē post cō
uersionē sancti pauli. ¶ De huiꝰ aūt
iuliani apostate origine impio crudelitate ꝛ
morte in historia triptita plenius edocetur
Constantius nāq̄ꝫ frater magni cōstantini
ex eodem patre.duos habuit filios.s.gallū ꝛ
iulianū.Mortuo āt cōstantino.cōstantius
eiꝰ filiꝰ gallū cesarem fecit.quē tñ postmodū
interfecit.At iulianꝰ metuens monachꝰ ef-
fectus est. Cepitq̄ꝫ magos ꝙsulere si posset
adhuc ad imperū puenire.Post ℟ constā-
tius iulianū cesareꝫ fecit.et ad gallias misit.
vbi victorias multas exercuit. Corona aūt
laurea inter duas colūnas dependens ru-
pto funiculo sup caput eiꝰ inde transeuntis
decidit.eūq̄ aptissime coronauit.cūctis cla-
mantibꝰ qꝛ imperij signū eēt. Cūq̄ꝫ a milti-
bus appellaret augustꝰ.ꝛ corona cū qua cꝙ-
ronaret ibidem deesset.vnus torquem queꝫ
habebat ī collo.iuliani capiti imposuit.et sic
ab eis impatoꝛ est effectus. Tunc figmentū
christianitatis q̄d habebat abiecit.ꝛ templa
ydoloꝝ aperiens.et eis sacrificans.se paga-
noꝝ pontificē noīabat.et signum crucis vbi
q̄ꝫ destruebat.Quadam vice ros sup eius
vestimenta ceteroꝛūq̄ꝫ q̄ cum eo erant ceci-
dit.et gutta quelibet se in crucis signaculuꝫ
transformauit.Volens āt cōplacere oībus
mortuo constantio voluit vt vnusq̄sq̄ꝫ cui
vellet ritui deseruiret. ac de curia sua eunu-
chos tonsoreꝫ ꝛ coq̄s fugauit.Eunuchos q̄
dem.qꝛ vxoꝛ eiꝰ obierat post quā aliaꝫ non
duxerat.Coquos qꝛ cibis simplicioꝛibꝰ vte-
rēt.Tonsores aūt qꝛ vnꝰ inq̄t sufficit multis
Multos libros dictauit in quibus omnes
ante se p̄ncipes lacerauit. Ut ergo coquos
atq̄ꝫ tonsoꝛes expelleret opus p℟i nō tñ im-
peratoꝛis egit. Ut aūt detraberet atq̄ꝫ lau-
daret neq̄ꝫ p℟i neq̄ꝫ impatoꝛis fuit.Bū ali-
quando iulianus ydolis sacrificaret.ī viscē
ribus pecudis immolati signaculuꝫ crucis
coꝛona circūdatum eidēꝫ ostensum est.Qđ
ministri videntes timuerunt.interp̄tātes

crucis futuraz vnitatem victoriã et intermi-
nabilitatez. Quos iulianꝰ ꝓfortans ait hoc
eẽ signum xp̃iani dogmatis coercendi. nec
vltra circulũ dilatãdi. ¶ Dum constãtino-
polim fortune iulianus sacrificaret, maris
ep̃us calcidonie q̃ p̃ senectute lumen amise-
rat. ad eum accedens ip̃um impium et apo
statam appellauit. Cui iulianꝰ ait. Nequaz ga-
lileus tuus potuit te curare. Et ille. De hoc
gratias ago deo meo qz ideo lumine me pri
uauit. ne te videã pietate nudatum. Julianꝰ
aũt nil aliud respondens abscessit ¶ Apud
antiochiã vasa sancta et pallia colligens z̃ i
terra proiiciens sup ea sedit. et ignominiaz
addidit. Quorqz in locis illis adeo ẽ pcussꝰ
vt inde vermes scaturirent et carnes corro
derent. a qua passione quousqz vixit libera
ri non potuit. E ¶ Julianus q̃z p̃fectus
dum ad p̃ceptum impatoris ecclesiaruz va
sa abstulisset. sup ea mingens ait. Ecce i qui
bus vasis marie filio ministratur. Cui repẽ
te os versum est in anũ et egestiõis organũ
est factum. ¶ Dum apostata iulianus for
tune templum intraret, et ministri templi
aqua vt mundarentur ingrediẽtes aspergе
rent. valentinianꝰ aspersionis guttã vidit in
clamide. et indignatus pugno pcussit mini
strum dicens se maculatum potiꝰ q̃z purga
tum. Quod videns imperator iussit eum i
custodiam redigi. et ad beremum destinari
Erat eĩ christianꝰ. q̃ p̃ mercede meruit post
modũ ad imperiũ sublimari. In odium q̃z
xp̃ianorz iulianꝰ templũ iudeorz iussit repa
rari. ip̃is iudeis sumptus largissime submi
nistrans. Sed dum maximam cementi co
piam subministrassent. subito ventus maxi
mus veniens totã dispersit. Deinde tremo
tus maximꝰ est effectꝰ. Postmodũ ignis a
fundamentis egrediens plurimos ꝓcrema
uit. Alia vo die signũ crucis i celo apparuit.
et iudeorũ vestes nigro colore crucis signa
culo sũt implete. ¶ Cũ ad persas vadẽs tesi
fontẽ venisset et regem obsideret. rex sue pa
trie p̃tem obtulit si ab eo discederet. Ille aũt
nullatenus acquieuit. putabat enim ꝑm pita
gore platonisqz sniaz ex mutatiõe corporuz
alexandri aiam possidere. aut potiꝰ eẽ in alio
corpore alius alexander. Sz iaculũ repente
discurrẽs eiꝰ lateri ẽ infixuz. q̃ vulnere termi
nũ vite suscepit. Qui vo intulit actenꝰ igno
rat. sed alij q̃ndã inuisibiliũ ꝑ intulisse ferũt.
alij vnũ pastorem ysmabelitarũ. alij militez
fame et itinere fatigatũ. Sed sive bõ sive an
gelus fuerit. palã ẽ qz diuinis iussionibꝰ mi
nistrauit. Calixtꝰ ãt eiꝰ familiaris dicit eum
a demõe fuisse pcussũ. Hec i hystoria triptita

¶ F ¶ Tertio ꝓpter ip̃iꝰ capitis inuentiõez
Nam hac die vt aiunt caput eiꝰ repertũ est.
Sicut enĩ dicit in libro. xj. hystorie eccl̃iastice.
iohãnes in castello arabie dicto macheron
ta fuit vinctus z̃ capite truncatus. Herodi
as aũt caput iohannis hierusalẽ fecit defer
ri. et iuxta herodis habitaculuz caute sepeli
ri timens ne ꝓphẽta resurgeret si cũ corpore
caput sepultũ fuisset. ¶ Tempe vo marcia
ni p̃incipis vt habet i hystoria sco. q̃ cepit an
no dñi. cccliij. iohes caput suũ duobꝰ mona
chis q̃ hierosolimã venerãt reuelauit. Qui
ad palaciũ q̃dã herodis fuerat ꝓperantes ca
put eiꝰ inuenerũt saccis cilicinis inuolutuz.
vestibꝰ estimo quibꝰ in deserto fuerat obuo
lutus. Qui dum cũ p̃dicto capite ad ꝓpa re
mearẽt. q̃dam emisse ne ciuitatis figulꝰ pau
pertatẽ fugiens comitez se eisdem exhibuit.
Hic dum perã sibi creditã cum sacro capite
portaret. admonitꝰ nocte a sancto iohanne
ip̃os fugiens emissenam vrbem cum ip̃o ca
pite est ingressus. Ibiqz q̃z diu vixit in q̃dam
specu sanctũ caput venerans ꝓsperitatẽ nõ
modicam assecutus est. Moriens ãt illud
sorori sue sub fide reuelauit. z̃ ꝑm eundẽ mo
dũ sibi inuicez successores. ¶ Post mltum
vero temporis sancto marcello monacho
in eodem specu degenti beatꝰ iohannes ca
put suũ hoc modo reuelauit. Videbaẽ enim
sibi dormienti q̃ multe turbe psallentes ĩce
derent ac dicerent. Ecce sanctus iohes bapti
sta venit. Deinde vidit beatũ iohannẽ quez
vnꝰ a dextris aliꝰ a sinistris ducebat. Qmẽs,
qz ad eum accedentes ab eo benedicebãtur
Ad quem cum marcellus accessisset. et eius
pedibus se prostrauisset. eleuans eum z̃ per
mentum apprehendens dedit ei osculum pa
cis. Tũc marcellus interrogauit eũ dicens.

De decol. scti iohannis bap.

Bñe mi vnde ad nos veniſti. Et ille ꝺ̄ ſeba: tte veni. Cū igit excitat⁹ fuiſſet. et de hac viſi one plurimū miraret. q̄dam alia nocte cum dormiret q̄dā ad eū veniēs ipum excitauit. Et ecce dū excitat⁹ fuiſſz. vidit ſtellā fulgētez in oſtio cellule reſidere. Quā ſurgēs cū pal: pare vellet ſubito in aliā ptem ſe tranſtulit. Ille āt cepit abire poſt ſtellā. quſqz ſtella ſte tit in loco vbi erat caput ioßis baptiſte Ubi fodiēs reperit vnā et in ea ſanctū theſaurū. Quidā āt cū nō crederet manū ad ydriam miſit. Sz ſtatim man⁹ exaruit ⁊ ydrie adhe: ſit. Drantib⁹ āt ſocijs manū extraxit. ſz inua lida remāſit. Apparuit āt eidē ioßes dicens Cū caput meū in eccia ꝺ̄ponet. ydriā ꝓtiges ⁊ ſanitatē recipies. Qꝺ̄ ⁊ fecit ⁊ ſanitatē inte: grā recepit. Hoc āt cū marcell⁹ iuliano eiuſ dē vrbis epo indicaſſet. ab eis ē eleuatum. ⁊ ī vrbē delatū. Ex q̄ tpe cepit in eadē vrbe decol latio ioßis celebrari ipſa die vt arbitramur ſic ꝺ̄ in bi. ſco. q̄ caput ē inuētū ſiue eleuatuz Quod poſtmodū cōſtātinopolim ē trāſla tū. ¶ Nam ſic ꝺ̄ in hiſtoria triptita. cū valens impator iuſſiſſet ſacrū caput ī ve: hiculo poni. et cōſtātinopolim trāſferri. cuz circa calcedoniā veniſſet. vehiculū nullate: nus trahi poterat q̄ntūcunqz boues ſtimu lis vrgerent. ideoqz ipm ibidē deponere ſūt coacti. Sed cū poſtea theodoſi⁹ ipm inde auferre vellet. ⁊ q̄ndā matronā vginē cuſto: die capitis deputatā reperiſſz ibidē rogauit eā vt ſibi auferre dimitteret ſacꝝ caput. Illa āt ꝓſenſit. credēs q̄ ſic tpe valentis ita etiaz et nūc nō ꝓmitteret ſe auferri. Tūc deuotus impator purpura caput amplectens ꝓſtan tinopolim trāſtulit. et ibi pulcerrimā eccliaz edificauit. Hec ī hiſtoria tripitita. Et īde gal lias apud pictauiā regnāte pipino poſtmo dū ē tranſlatū. vbi ei⁹ meritis multi mortui ſūt reſuſcitati. ¶ Et ſic̄ punit⁹ eſt herodes q̄ ioßem decollauit. ⁊ iulian⁹ apoſtata q̄ eius oſſa cōbuſſit. ſic ⁊ herodias punita eſt. q̄ pu elle vt caput peteret ſuggeſſit. ⁊ ipa puella q̄ ß petijt. Quidā ei dicūt q̄ herodias ī exiliuz dānata nō ē nec ibi defūcta. ſz cū caput ioh̄ā nis in manib⁹ teneret ⁊ eidē gaudens pluri mū inſultaret. diuino nutu caput ipm in e⁹ faciē inſufflauit et illa ptin⁹ expirauit. Hoc q̄dem vulgariter ꝺ̄. Sed qꝺ̄ ſuperi⁹ dictuz eſt q̄ in exilio cū herode miſerabiliter ꝓſum pta fuerit. ſancti tradūt ī cronicis. ⁊ ſic tenen dū videt. Filia vo ei⁹ cū ſup glaciē deambu: laret. ſub ea glacies reſoluit. ⁊ ipſa in aq̄s cō tinuo ꝓfocat. In cronica vo q̄daz ꝺ̄ q̄ terra ipam viuā deglutiuit. qꝺ̄ pōt ītelligi ſicut ꝺ̄ egiptijs in mari rubro ꝓfocatis ꝺ̄. Beuora: uit eos terra. ¶ Quarto ꝓpter digni ipi⁹ tranſlationē ⁊ eccie dedicatōez. Digni⁹ enī ſuus q̄ dñm oſtendit vt ferē cōburi non potuit. Unñ ipe digu⁹ a p̄dictis monachis ē repert⁹. quē poſtmodū vt habet in bi. ſcolaſ. ſancta tecla inter alpes attulit. et in eccleſia ſancti Maximi collocauit. Hoc etiam te: ſtat iohannes beleth dicens. q̄ p̄dicta ſancta tecla digitū q̄ cōburi nō potuit de vltra par tib⁹ marinis ī normāniā attulit. ⁊ ibi in bo nore ſancti ioßis eccliaz fabricauit. quā eccle ſiā vt ibidē dicit q̄dam hac die dedicatā fuiſ ſe aſſerūt. Unñ a dño papa ſtatutuz fuit. vt ß dies p totū mundū celebris haberet // Apꝺ̄ mariennā vrbē gallie matrona q̄dā iohanni baptiſte valde deuota deū inſtāti⁹ exorabat vt ſibi de reliquijs ſcī ioßis aliq̄n aliq̄d do: nareť. Cū āt orando nihil ꝓficere ſe videret. ſūpta de deo fiducia iuramento ſe aſtrinxit q̄ꝺ̄ acten⁹ non comederet donec q̄ꝺ̄ petebat acciperet. Cū āt dieb⁹ aliquib⁹ ieiunaſſz po licē ſup altare miri candoris vidit. et dei do: nū leta ſuſcepit. Tres aūt epi illuc accurren: tes. cū quilibet de illo police ptem vellz acci pere. tres ſanguinis guttas ſtillare ī linteo ſuppoſito ſtupuerť. et ſinguli ſingulas ſe me ruiſſe letati ſūt. ¶ Theodolina regina lon gobardoꝝ medoene iuxta mediolanū nobi lem eccīam in bonore ſancti ioßis baptiſte ꝓſtruxit ⁊ ditauit. Procedente tpe vt teſtat paulus in hiſtoria longobardoꝝ. conſtanti nus qui ⁊ conſtans impator volens ytaliā a longobardis eripere. a quodam ſancto vi ro qui ſpiritum ꝓphetie habuit de exitu bel li queſiuit. Qui nocte oratōni vacans ma ne reſpondit. Johanni eccleſiam regina cō ſtruxit. ⁊ ipe p lōgobardis ꝓtinue intercedit et ideo ſuperari nō poſſunt. Veniet tñ temp⁹

De sanctis felice ꝑsbitero et adaucto.

quo locꝰ ille despiciet.et tūc supabūt.Quod tpe karoli fuit impletū. ¶Vir q̄dā magne vtutis vt ait grego.in dyalogo noīe sāctusꝰ cū q̄ndaz dyaconū a longobardis captū in sua custodia taliꝫditōe recepisset.vt si fugerz ipe ꝓ eo capitalē sniaz subiret.coegit p̄dictꝰ sanctusꝰ ipm dyaconē vt fugeret et se liberaret.Quapropter p̄dictꝰ sanctusꝰ ad decollā dū adducit.et ad ꝟ fortissimꝰ spiculatoz eligit.dq̄ dubiū nō erat q̄n vno ictu caput eiꝰ abscideret.Extensoqz collo cum carnifex foz ti annisu brachiū cū ense in altū leuasset.ille ptinus ait.Sancte iobannes suscipe illum Statimqz brachiū pcussoris irriguit.et erecto in celo gladio inflexibile remansit.Ꝑdre stitoqz iuramento q̄ de cetero nullū x̄pianū feriret.vir dei ꝓ eo orauit.et brachiuz statim deposuit.

CXXI

¶De sanctis Felice presbytero et Adaucto.

Felix p̄sbiter et frater suꝰ siluꝝ noīe felix et p̄sbyter dyocleciano z maximiano oblati sunt. Quoꝝ senioz cū ad templū serapis vt ibidez sacrificaret adductꝰ eēt. insufflauit in faciez statue z ptinus cecidit.Ductꝰ similiē ad statuā mercurij pariter insufflauit z ptinꝰ statua cecidit.Ductꝰ tertio ad simulacrū dyane similiter fecit.Tortus igit̄ i eculeo.ductꝰ est quarto ad arboꝛē sacrilegā vt ibidē īmolaret. Qui flexis genibꝰ orauit.z in arboꝛez insufflans eam a radice subuertit.z simulacrū cū ara z templo arboꝛe coꝛruente cōtriuit.Qd cū p̄fectus audisset.eū ibidē decollari p̄cepit.et coꝛpus eiꝰ lupis z canibꝰ dereliq̄t Tunc q̄dam in mediū repente psiliens xp̄ianū se libere ꝓfessus est.Ambo igit̄ se inuicez osculantes ibidē insimul decollati sūt. Christiani vero eius nomen ignoꝛātes eū adaucti vocauerunt.eo q̄ sancto felici auctus sit ad coꝛonā martirij Quos cū xp̄iani i fouea quā arboꝛ effecerat sepelissent.pagani eos effodere volentes ꝓtinus a dyabolo sunt arrepti. Passi sunt circa annos domini.cclxxvij.

CXXII

¶De sanctis Sauiniano et Sauina.

Sauinianus et sauina fuerunt filij sauini viri nobilissimi.sed pagani. Qui de prima vxoꝛe sauinianū genuit.de secunda sauinaz filiā generauit.z ex nomīe suo ambos vocauit.Legens aūt sauinianꝰ versū illū Asperges me dñe.ꝛc.qd hoc esset querebat. sed ītelligere nō valebat. Unde intrans in cubiculum in cinere z cilicio prostratus iacebat dicens se malle mori q̄z nō intelligere sensum verbi.Cui apparens angelꝰ dixit. Noli te vlq̄z ad mortē affligere.q̄niam inueniſti grāz apud deū.et cum baptizatus fueris niue cādidioꝛeris.et tūc intelliges quod nunc queris.Recedente angelo letus efficitur.z ydola de cetero venerari ꝓtemnens.a patre plurimū obiurgatur. Cum ergo pater sepius sibi diceret.melius est vt quia deos non adoras tu solus moꝛiaris.q̄z nos omēs ī moꝛte tua insimul inuoluamur. latēter aufugit. et ad vibem trecasinā deuenit. Cūq̄z super fluuiū secare venisset.et vt ibi ex eo baptizaretur dñm exoꝛasset.ibidem baptizatus est Dixitq̄z ei dñs Nūc inueniſti qd tādiu querendo laboꝛasti.Statimqz in terra baculuz fixit. Et facta oꝛōne baculus ille coꝛā mltis astantibus frondes et floꝛes pꝛoduxit.ita q̄ Ml.cviij.viri dño crediderunt. Imperatoꝛ aūt aurelianus hoc audiens.milites ad eū capiendū plures direxit. Qui eum oꝛantez inuenientes.ad ipm accedere timuerūt.Imperatoꝛ aūt plures pꝛioꝛibus misit. Qui venientes cū eo oꝛāte pariter oꝛauerī.Surgēteſq̄z dixerunt. Imperatoꝛ desiderat te videre.Qui cum venisset.z nollet sacrificare.manus eius et pedes fecit ligari et vectibus ferreis cedi.Cui sauinianus.Adauge toꝛmenta si potes.Tunc iussit eum in media ciuitate ligari super scamnum.et suppositis lignis oleo et igne.incēdio ꝓcremari.Rex aūt intuens vidit eū i media flama stantē pariter z oꝛantē.Stupefactꝰ in faciē suā cecidit.et surgens ei dixit.Fera mala nō tibi sufficiūt aie

De sctis sauiniano et sauina.

quas decepisti.nisi ⁊ nos ꝑ magicā artez de cipere moliaris.Cui sauinian⁹ Adhuc mul te aie ⁊ tuipe ꝑ me sūt dño crediture.Cū aūt impator ex ℞ nomē dñi blasphemasset.in cra stinū iussit eū ad stipitem ligari.⁊ sagittari. Sagitte āt a dextris ⁊ sinistris i aere suspen debant.nec aliq eū lesit.Altera die impator ad eū veniēs dixit ei.Et vbi ē dꝰ tu⁹ Veniat nūc ⁊ de sagittis istis te liberet.Statiqz vna de illis sagittis exiliēs regē i oculo ꝓcussit.et venit⁹ excecauit.Uñ irat⁹ iussit eū in carcere recipi.et i crastino decollari. Sauinianus aūt orans vt ad locū vbi baptizatus fuerat trāsferret.ꝓfractis catbenis ⁊ apertis ostijs ꝑ medios milites trāsiēs illuc venit.Qꝺ au diēs impator iussit eum illuc insequ ⁊ capite trūcari.Ui dēs āt sauinian⁹ milites insequē tes.sup aquā velut sup petram ambulauit. q̄squz ad locū sui baptismi pueīt.Cū igit mi lites trāsuadassent.et eū ꝓcute formidarēt. ait illis.Securi me ꝓcutite.et de sāgne meo ad impatorē vestrū deferte.vt lumē recipi at ⁊ dei vtutez agnoscat.Ꝺercussus igit ca put suū leuauit.⁊ passib⁹.xlix.illud portauit At impator cū de ei⁹ sangne oculū tetigisset. ꝓtinuo sanat⁹ ē dicēs.Uere bon⁹ ⁊ magnus est de⁹ xp̄ianoz. Qꝺ audiēs q̄dā q̄ ānis.xl. lumē amiserat.ad locū portari se fecit.⁊ fctā orōne prin⁹ lumen accepit. Ꝺassus est aūt circa ānos dñi.cclxx.ix.kal.feb. Sed ℞ iō in serit vt bistorie sororis sue cuius festū ℞ ꝑci pue recolit ℞ q̄z bistoria ꝓiūgat B Cū igit soror ei⁹ sauina frēm suū q̄die fleret.et ꝑ eo ydolis supplicaret.tandē sibi dormienti apparuit angel⁹ dicēs Sauina noli flere sed quecūqz babes derelinque ⁊ inuenies frēm tuū in bonore marꝯio cōstitutū.Que euigi lans collactanee sue dixit Amica mea aliqd ne sensisti.Et illa.Etiā dña.Nam video bo minē tecū loquentē.sed nescio q̄dē q̄d dicētē Non me inqt accusabis.Et illa. Absit dña. Quecūqz vis facias.tantum te nō occidas Sicqz in crastino ambe recesserūt.Cū ergo pater diu fecisset eā inquiri.et nō inuenisset. eleuatis ad celū manib⁹ ait.Si tu es de⁹ po tēs in celo.ydola mea cōminue q̄ natos me os saluare nō potuerūt. Tūc dñs intonans omia cōminuit ⁊ ꝓfregit.Qꝺ multi videtes crediderūt. Uerū beata sauina romā ve niens ab eusebio papa baptizat.et duos ce cos duosqz ꝓtractos sanans.q̄nqz ānis ibi pmansit.Cui dormiēti apparēs angel⁹ dixit. Sauina q̄d est qꝺ facis vt tuas diuitias de serens nūc in delicijs bic epuleris.Surge ⁊ vāde in cretas ciuitatē vt frēm tuū ibidē in uenias.Dixit ergo famule sue.Non oportz nos bic ampli⁹ babitare.Et illa.Bña q̄ vis ire.ecce oēs valde te diligunt.et tu peregre mori cupis.Et illa.Deus nobis prouidebit Et accipiēs panē ordeaceū in vbē rauennā deuenit.Uenienqz ad domū cuiusdā diui tis cui⁹ filia q̄ mortua plangebat.se ibidem a famula bospicio recipi postulabat. Que ait.Bña mea qūo bic bospitari vales cum filia dñe mee moriat.et oēs se grauiter affli gant.Non ꝑter me inqt morief. Intrans igitur domū manū puelle apprebendit.et sa nā ipam erexit.Et cum vellent eam retinere nullaten⁹ acquieuit.Cum ergo iuxta cretas ad miliare venisset.dixit famule sue vt pax repausarent.Et ecce vir q̄dam nobilis noie licerius ꝺ ciuitate veniēs dixit eis,Uñ estis Cui sauina.Unde sum de ista ciuitate.Et ille Cur mentiris.cū loquela tua indicat te esse pegrinā.Et illa.Bñe vere pegrina sū.⁊ frēz meū sauinianū diu ꝑditum quero.Qui ait Uir ille quez queris ante paululū pro xp̄o decollat⁹ est.⁊ in tali loco sepult⁹.Tunc se p sternens in orōne ait.Bñe q̄ me semp in ca stitate seruasti.nō pmittas me amplius du ris itineribus fatigari.aut corp⁹ meū vlteri us de loco isto moueri.Cōmendo tibi famu las meā.q̄ ꝑter me tanta sustinuit.fratrēqz meū quē bic videre non potui.fac vt i regno tuo videre merear. Finita orōne migrauit ad dñm.Quod vidēs eius famula cepit fle re.quia ad sepeliēdū necessaria nō babebat. Ꝑdictus aūt vir preconem per ciuitatez misit vt boies ad sepeliendū mulierē pegri nā uenirent.Qui venientes honorifice eaz sepelierunt. Hac q̄z die fit festuz sancte sa bine q̄ fuit vxor valētini militis.cū nollet sa crificare sub adriano imperatore decollata est.

CXXIII A

De sancto Lupo.

LUpus apud aurelianũ ex genere regali ortus, duz cũctis virtutibus emineret senonẽsis archiepiscop⁹ est electus. Qui cuz omia fere paupibus erogaret. et quadã die plurimos ad cõuiuia inuitasset. cum vinũ ad medium non haberet. sic respondit ministro. Credo q deus qui volatilia pascit nostram pficiet caritatem. Et statim nũcius affuit q centũ vini modios adesse p fori⁹ nũciauit.

Cum omẽs de curia sibi vehementer detraberent. q virginẽ dei famulã z filiam predecessoris sui nimis ĩmoderate amaret. coram detrabentib⁹ ipam virginem apprehendens osculatus est eam dicens. Nihil nocẽt homini verba aliena. quem propria nõ maculat conscientia. Quia enĩ ipam deũ amare ardenter cognouerat. eam mente purissima diligebat. Cum rex francoz lotari⁹ burgundiã intrans senescalcũ suũ contra senones direxisset. et ciuitatem obsideret. sanct⁹ lupus eccĩam sancti stephani ingress⁹ cãpanã pulsare cepit. Quã hostes audiẽtes tantus eos terroz inuasit vt nisi fugerent mortem se euadere nõ putarent. Tandez obtento regno burgundie. cũ rex aliũ senescalcum senonem misisset. et btũs lupus ei cum muneribus nõ occurrisset. indignatus nimis adeo eum apud regez infamauit. vt rex beatum lupũ in exilium destinaret. Qui ibi in doctrina et miraculis valde emicuit. Interea senonici quendã epm qui locũ sancti lupi inuaserat occidẽtes. vt sanct⁹ lupus de exilio rediret a rege impetrauerũt. Quẽ rex videns exilio tabefactũ ita diuinit⁹ ẽ mutatus vt coram illo pstratus veniã peteret. multisq3 auctũ muneribus sue restituit ciuitati Qui dũ p parisius remearet. ei multa incarceratoz turba apertis hostijs solutisq3 vinculis obuiauit. Quadã die dñica dũ missã celebraret. lapsa ẽ celit⁹ gẽma in ei⁹ sctõ calice. quã rex inter suas reliquias collocauit.

Rex clotarius audiẽs q cãpana sãcti stephani ĩ sono mirã haberet dulcedinẽ. misit vt parisius deferret. vt ab ipo sepi⁹ audiret. Sed cũ ℔ sctõ lupo displicuisset mox vt õ vr be senonica delata ẽ. soni sui dulcedinez pdidit. Qõ rex audiẽs. statim restitui eaz iussit. statimq3 sono reddito insonuit septimo ab vrbe miliario. Itaq3 sanct⁹ lupus obuiã perrexit. z qõ dolẽs pdiderat cũ honoze recepit

Nocte q̃dam cũ oraret. instictu dyaboli vehemẽter sitiens iussit sibi aquã frigidã deportari. Dolos ãt intelligens inimici. pulueinar suũ sup vas posuit. z ibi dyabolũ intus inclusit. q tota nocte vociferando vlulare cepit. Facto ãt mane. q clam tẽptare venerat ĩ die ꝓfusus abscessit. Quadã ãt vice dum more solito ciuitatis eccias circuisset. redies domũ audit clericos suos rixantes. eo q cũ mulierib⁹ fornicari vellẽt. Qui eccĩaz iraz p eis oranit. z mox ab eis oĩs stimul⁹ tẽptationis abscessit. venieteq3 ante illũ veniã postulauerũt. Tandẽ multis clarus virtutibus in pace quieuit. Claruit circa ãnos dñi. dcx. tempe eraclij.

CXXIIII A

De sancto Mamertino.

MAmertinus priusquam paganus cum ydola quadaz vice coleret vnum oculum perdidit et vnius manus ariditatem incurrit. Qui dum se deos offendisse putaret. et ad tẽpluz ad adorandum ydola pergeret. obuiabat ei vir quidam religiosus nomine sauinus. qui eum vnde sibi tãta acciderit infirmitas requisiuit. Qui ait. Deos meos offendi. et ideo eos orare vado. vt que mihi abstulerũt irati. reddant propicij. Qui ait. Erras frater erras. si demões deos putes. Sed vade ad sanctum germanum antisiodorensem episcopũ. et si eius consilio acquieueris ꝓtinuo sanus eris. Qui statim iter arripiens venit ad sepulcruz sancti amatoris epi z plurimorũ epoz sanctoz. Deceſſitq3 p pter pluuiaz nocte illa ad quandã cellulã super tumbaz sancti cõcordiani collocatam. Cũ autem obdormisset. apparuit ei visio quedam mirabilis. q quidam sc3 vir venit ad hostium celle.

vocauitq3 sanctū cōcordianū vt veniret ad festū quod sanct9 peregrinus ⁊ sanct9 amator cum alijs episcopis faciebant. Cui ille de tumulo respondit. Non possum modo venire. quia bospitem quenda3 me custodire oportet. ne a serpentibus qui bic babitant occidatur. Abiens ille que audierat nuncia uit. Reuersusq3 ait. Sancte cōcordiane veni et adduc tecum iuuianū subdiaconem ⁊ iuuianū acolitum. vt officium suū faciant. Alexander aūt bospitem tuū custodiet. Ui sumq3 est igitur mamertino q sanctus concordianus apprebensa manu duceret eum secum. Cunq3 ad eos venisset. dixit ei sctūs amator. Quis est iste qui tecū ingressus est Qui ait. Hospes meus est. Et ille. Expelle eum. quia pollutus est. ⁊ nobiscum non potest eē. Qui cū expelleret. prostratus coram eis. sancti amatoris gratiā impetrauit. Qui iussit eum vt ad sanctum germanū pergere festinaret. Euigilans igitur ad sanctu3 germanū venit. et coram eo prostratus venia3 postulabat. Qui cum ea que sibi ꝓtigerant enarraret. perrexerunt ambo ad tūbam beati concordiani. et remoto lapide viderī plures serpentes qui decem pedū longitudinē excedebant. Cunq3 omnes diffugerent. beatus germanus eis imperauit. vt ad talem locum pergant vbi de cetero nemini presumant nocere. Dicq3 mamertinus baptizatus est et sanatus. factusq3 est monachus monasterij sancti germani. vbi post sanctu3 allodium abbas factus fuit. B Huius tempore in eius monasterio sanct9 marinus extitit. cuius obedientiam sanct9 mamertinus probare volens vilius off. cū monasterij ei commisit. pastorem scilicet eum faciēs bubalorum. Cum igitur in silua quadam boues et vaccas libenter custodiret. tāta sanctitate pollebat q penā aues silueſtres ad se veniētes manu propria nutriebat. Nā et aprum qui ad cella3 eius confugerat a canibus eripuit. et abire fecit. Latrones q̄dam cum eum expoliassent. et vestem eius secum ferentes abirent. solum ei palliū dimiserunt Qui statim post eos clamauit dicens. Reuertimini dñi mei. ecce denarium colligatū in medio pallio iueni. qui vobis forsitan necessarius erit. Qui pronnus reuertētes palliolum cum denario abstulerunt. ⁊ nudum penitus dimiserunt. Sed cum festināter ad suas latebras properarent. tota nocte euntes. in ipo crepusculo ad eius cellulam sunt reperti. quos ille salutans in cellam suaz benigne recepit. pedesq3 eorū lauans. necessaria quantum potuit ministrauit. Qui stupefacti de eo quod fecerant doluerī. et vnusquisq3 eorum ad fidem ꝓuersus est. Quadam vice cum quidaz iuniores monachi secum manentes vsq3 cuidam que ouibus insidiabatur laqueos tetēdissent. illa in laqueos nocte irruens capta tenebatur. Qō sanctus mamertinus prescius ō lecto surrexit et eam inueniens dixit illi. Quid facis o misera. Fuge cito ne capiaris. Eāq3 dissoluēs dimisit. Ueruz cū mortuus fuisset. ⁊ corpus eius antisiodorum deportarent. et cum fuissent in quadam villa. nullo modo illud inde mouere potuerunt. quoadusq3 quidam incarcerat9 subito fractis vinculis liber exiliēs. venit ad corpus. et cū alijs vsq3 ad vrbē portauit. Ubi in ecclesia sancti germani honorifice est sepultus.

CXXV A

De sancto Egidio.

Egidius dicitur ab e quod est sine. et geos quod est terra. et dyan quod est clarū siue diuinum. Ipe nanq3 fuit sine terra per terrenoꝝ despectionem. clarus per scientie illustrationem. diuinus per amorē qui assimilat amātem amato.

Egidius athenis ex regia stirpe progenitus. ⁊ sacris lrīs ab infātia eruditus. dū quadā die ad eccliaz pgeret. cuidā egro in platea iacenti ⁊ elemosinā petenti. tunicā suā tribuit. qua indutus sanitatē integrā mox recepit. Post hoc parentibus suis in dño quiescentibus. patrimonij sui christum fecit beredem. Quadā vice dū ab eccīa rediret. q̄dam vir a serpente pcuss9 eidē obuius extitit. Ex oratione fusa egidi9 pius virus fugauit. Quendā demoniacum

De sancto Egidio.

in eccia cū ceteris existentē.7 fideles clamoribus suis turbantē.egidius demone fugato sanauit Uerū būani fauoris formidāspericulū.clam litus maris petijt.7 nautas q̄sdā in mari piclitātes ꝓspexit.et facta oro9ne tempestatē omnē sedauit. Applicantib9 aūt nautis audito q romā tenderet grās eius meritis egerūt.7 q eū secū gratis veberēt promiserūt.Cū igit arelatē venisset.7 biennio cum sancto cesario eiusde ciuitatis epo mansisz 7 ibidē quendā triennio febricitantē curasszberemū cupiens clam discessit.7 cū veredonio beremita sanctitate ꝓspicuo diu mansit vbi sterilitatē terre suis meritis fugauit. Zz dū vbiqz miraculis chorusca ret.būane laudis timēs piculū relicto eo interiorem beremū penetrauit.vbi q̄dā antrū 7 quendam fonticulū repiens.q̄ndā nibilomin9 diuinitus ceruā p̄parata ibidē habuit in nutricez q̄ certis boris lactis alimoniā sibi prebebat. Sed cū ibidē regis pueri venarent.p̄dictaz vidētes ceruā ceteris feris ꝓtēptis bāc cū canibus insequūt.Ad quib9 dū vehemēt vrgeret ad pedes sui ꝓfugit alūni.Ille vo admirans cur p̄ter solitū sic mugiret.exiēs 7 venatores audiens dñm exorauit.vt quā sibi tribuerat nutricē seruaret. Canū aūt null9 infra lapidis iactū sibi appropinquare ausus est.sed cum nimio vlulatu ad venatores reuertebant.Nocte igit supueniēte domū redeūt.et sequenti die illuc reuertētes cassolabore domū iterū redierī Qd dū rex audisset rem vt erat suspicat9.cū epo et multitudine venator illuc properauit.Sed cū canes vt pus accedere nō p̄sumerēt.qz omēs vlulādo redirēt.locū vepriū densitate inaccessibilē in girū circūdederūt Unus āt incaute sagittā dirigens vt inde ceruā expelleret.viro dei p ceruo oranti graue vulnus influxit.Sed milites semitā ferro aperientes ad ipius deuenerunt speluncam.Et videntes senē habitu monachali vestitū.canicie aūt 7 etate venerabilē.ceruā q̄z ad ei9 genua ꝓuolutā solus eps et rex eum pedites adierūt.ceteris retro stare iussis. Et interrogarunt eum q̄s esset. vel vnde venisset.aut cur tam densam beremi vastitatez petisset.seu q̄s eū vulnerare tā grauiter p̄sumpsisset.Quib9 cuz ad singula respōdisset.7 illi ab eo būiliter venia postulassent .medicos sanando vulneri spoponderūt.7 multa donaria obtulerūt.Sed ip̄e nec medicinā adbibere voluit.7 munera cō temnēs ad ipa etiā non respexit.q̄n poti9 sciens vtutem in infirmitate pfici. dñm exorauit.ne q̄zdiu viueret sanitati pstine redderetur.Sed cū rex eū frequēt visitaret.7 pabulūz salutis ab eo reciperet.imensas diuitias obtulit.sed eas ille recipere recusauit.admonēs vt inde monasterium ꝓstrueret.vbi monastici ordinis disciplina vigeret.Quod cū rex fecisset.vict9 egidius lacrimis 7 p̄cib9 regis postq̄z plurimū renuisset.illi9 monasterij curā suscepit. Bᵉ Hui9 sancti famā rex karolus vt audiuit ei9 impetrato aduētu reuerēter eū suscepit. Inter cetera salutis colloquia rex euz rogauit.vt p eo dignaret orare q2 q̄dam facinus enorme cōmiserat. q̄d nulli vnq̄z nec ipi sancto ꝓfiteri auderet. Sequēti igit dñica dū egidius celebrans p rege oraret angel9 dñi eidē apparens cedulā sup altare posuit in q̄ scptum erat p ordinē et regis peccatū.et egidij p̄cib9 dimissū.si tñ penitens 7 ꝓfitens ab illo deinceps abstineret.Adiūctū q̄z erat in fine vt q̄sq̄z sanctum egidiū p q̄cūq̄z cōmisso inuocaret si tñ ab illo desisteret.ei9 meritis sibi remissū non dubitaret.Oblata igit regi cedula peccato suo rex agnito veniā būiliter postulauit.Egidius aūt cum bonore rediens apud neumasensem vrbem filiuz ꝓncipis q̄ tunc obierat suscitauit Cᵗ Post aliq̄ntulum vero tēpus p̄nuncias monasteriū suum non longe ab bostib9 euertendū.romam adijt.7 ꝓuilegiū eccie sue duoq̄z bostia cipressina in quibus sculpte erant imagines apostolo2 a papa i petransſ.dimittensq̄z ea in tiberim diuino regimini commendauit et ad monasteriū rediens cuidam cōtracto apud tiberonē grecum restituit.Cunq̄z ad monasteriū rediss bostia in porru iuenit.7 grās agēs deo q̄ inter tot maris picula illesa seruasset. ea in limib9 eccie sue ad dec9 eccie 7 monimētū pacti romane sedis erexit.Tādez dño die sui obitus iminere sibi p spiritū reuelauit.

Qđ ille fratrib⁹ indicās et p se orare suadēs in dño felicit obdormiuit. vbi chor⁹ āgelorū et⁹ aiaz in celū ferentiū plurimi se audiuisse testati sūt. Claruit circa annos dñi septingē/ tesimum.

CXXVI

De Natiuitate glorioſe virginis Marie.

Natiuitas glorioſe vginis marie ex tribu iuda et regia stirpe dauid duxit originem. Matheus aūt z Lucas nō generatōez marie sed ioseph descripserūt. q̄ tñ a ꝯceptiōe xp̄i penit⁹ alien⁹ fuit. q⁹ ꝯsuetudo scripture dr fuisse vt ñ mulierū. sz virorꝝ generatōnis series texeret. Verissime tñ vgo btā ex pgenie dauid descē dit. Qđ p̄cipue patet ex ℔. Quoniaz vt sepe scptura testaf. xp̄s de semine dauid duxit ori ginē. Cū igit xp̄s de sola vgine nat⁹ sit. manifestū ē z ipam vginē ex dauid natā eē et ℔ ex catena natban. Dauid enī inter ceteros habuit duos filios. scz natban z salomonē. Ex catena igit natban filij dauid vt testaf iobā/ nes damascen⁹ leui genuit melchi z pānther panter genuit barpanther. barpanther ge/ nuit ioachim. ioachim vginē mariā. Ex catena aūt salomonis matban babuit vxorez ex qua genuit iacob. Defuncto autez matban melchi ex tribu natban. q̄ fili⁹ quidem leui frater autez pantheris nupsit vxori matban matri aūt iacob z genuit ex ea bely. Facti sūt aūt frēs vterini iacob z bely. Jacob q̄dem ex tribu salomonis. bely ex tribu natban. De/ fūct⁹ est āt bely ex tribu natban sine liberis. z accepit iacob frater ei⁹ q̄ ex tribu salomo/ nis vxorem ei⁹ z suscitauit semen fratris sui z genuit ioseph. Joseph igitur natura est fi lius iacob ex descēsione salomonis. ſm legē aūt bely q̄ ex natban. Nam fili⁹ q̄ nascebaf ſm naturā erat q̄dem generantis. ſm aūt le gem defuncti. Hec damascen⁹. ¶ Sicut āt in ecclesiastica bistoria dicit z beda ī sua cro nica testaf. cū omēs generatōnes bebreorū et alienigenarū in archiuis templi secretio/ ribus seruarent. herodes omēs iussit incen di. existimans se nobilem posse videri si defi cientib⁹ pbamentis p genies sua ad israbel p̄tinere crederet. Fuerunt tñ q̄dam dicti do minici sic dicti ob ꝓpīquitatē xp̄i q̄ z nazarei fuerunt. q̄ ordinem generatōnis xp̄i partim vt a pauis didicerāt. partim vt a quibusdaz libris babuerunt quos domi babebant q̄n tum poterant pdocebant ¶ Joachim aūt accepit vxorem noīe annaz. que babuit sororē nomīe bismeriā. Hec aūt bismeria ge nuit elizabeth et eliud. elizabeth iohannē ba ptistam. Be eliud natus est eminen. de emi nen natus est sanctus seruacius. cuius cor pus est in opido traiecti sup fluuiū mosan in episcopatu leodiensi. Anna autez tres vi ros babuisse dr. scz ioachim. cleophas. et sa lome. Be p̄mo aūt viro scilz ioachim vnam filiam scz mariā matrē dñi genuit. quam io seph nuptui dedit. que xp̄m dñm genuit et peperit. Mortuo ioachim accepit cleophā fratrem ioseph. et genuit ex eo aliaz filiā quā similiter mariaz vocauit. et alpheo postmo dum in coniugem sociauit. Hec autē maria ex alpheo viro suo quattuor filios genuit. scilicet iacobum minorem. ioseph iustū qui et barsabas simonem et iudam. Mortuo se cundo viro anne. tertiuz cepit noīe salome. ex quo aliam filiā genuit quā rurs⁹ mariaz vocauit. z zebedeo in coniugē tradidit. Hec autē maria ex zebedeo viro suo duos filios genuit. scz iacobum maiorem et iohannem euangelistam. Unde z de hoc extant vsus. Anna solz dici tres ꝓcepisse marias. Quas genuere viri. ioachim. cleophas. salomeq;. Has duxere viri. ioseph. alpheus. zebedeus Prima parit xp̄m. iacobū secunda minorē. Et ioseph iustū. peperit cuz simone iudam. Tertia maiorem iacobū. volucrēq; iohem.

¶ Sed mirū videtur quō beata maria po tuit eē cognata elizabeth. vt superius dictuz est. Constat enī elizabeth vxorez fuisse zacha rie. qui erat de tribu leui. et ſm legem q̄libet de sua tribu et familia ducere debebat vxorē z ipam de filiab⁹ aaron lucas fuisse testatur anna aūt fuit ſm bieronimū de betbleem q̄ erat de tribu iuda. Sz sciendū q̄ p̄pe aaron z ioiada sūm⁹ sacerdos ambo de tribu iuda duxerūt vxores. Unde tribus sacerdotalis

et regalis cognatione ſemp ad inuicē ꝓbantur fuiſſe ꝯiuncte. ⁊ dotuit aūt vt dicit beda hmōi ꝯiunctio recentiori tpe fieri datis nuptui feminis de tribu in tribuz vt manifeſte beatā mariā q̄ ex tribu regia deſcendit cum tribu ſacerdotali cognatōez generis habuiſſe cōſtaret. Et ita btā maria de vtraqz tribu erat. Voluit enim dñs vt be trib⁹ ꝑuilegiate ꝓpter miſteriū ad inuicē miſcerēt. qa de eis dñs naſcitur⁹ erat. q̄ vere rex et ſacerdos ꝓ nobis ſeipm offerret. et fideles ſuos in militia hui⁹ vite pugnantes regeret. ⁊ poſt victoriā coronaret. Quod etiā ex noīe xp̄i. i. inuncti innuit. qz ſoli ſacerdotes ⁊ reges ⁊ ꝓphe in lege veteri vngebant. Vñ et nos a xpo xp̄iani dicimur. et genus electū et regale ſacerdotiū appellamur. Sed et qd dicebat q̄ mulieres tantū ſue trib⁹ boibus iūgerent dictum fuiſſe ꝯſtat ne diſtributio ſortiū ꝯfunderet. qz vo leuitica trib⁹ ſortē iter ceteras nō habebat. mulieres de illa tribu nubere poterant cui volebāt. ¶ Hiſtoriā ātr natiuitatis bē vginis btūs biero. vt in ꝓlogo refert adoleſcentulus in q̄dam libello legit. Sed poſt multū tēpis vt ſe ibidē legiſſe recoluit. ꝓmo rogatus trāſſcripſit. Joachim nāqz ex galilea et ciuitate nazareth ſanctā annā ex bethleez duxit vxorē. Ambo ātr iuſti erāt. et ābo ſine rep̄henſione in omnib⁹ mā[…]atis dñi incedebant. omnēq; ſuā ſubſtantiā tripharie diuidebāt. Vnā ptem templo et templi ſeruitoribus impendebāt. Aliā pegrinis ⁊ paupib⁹ erogabāt. Tertiā ſibi ⁊ familie ſue victibus reſeruabant. Et ita p annos xx. prolem ex coniugio nō habētes. vouerūt dño q̄ ſi eis ſobolem ꝯcederet eam ſeruitio dñi manciparent Cuius rei grā cū ſingulis annis in tribus feſtis p̄cipuis bieruſalem frequentarēt. i feſto encenioꝝ ioachim cū ꝯtribulib⁹ ſuis bieruſalez aſcendit. et cū ceteris ad altare accedēs oblationē ſuā offerre voluit. Quem videns ſacerdos. cū indignatōne nimia repulit. Et cur ad altare dei accedere p̄ſumeret increpauit. aſſerens nō eē ꝯueniens maledicto legiſ obnoxiū oblatōem dño legis offerre. nec inter fecūdos infecundū. et q̄ ꝑfim dei non auxit aſtare. Joachim igit ſic ꝯfuſum ſe videns. p pudore domū redire noluit. ne ſimilit a contribulibus ſuis q̄ hoc audierāt tantū oppro; brium ſuſtineret. Secedēs igit ad paſtores ſuos cū ibi aliq3diu fuiſſet. q̄dam die ei ſoli angelus cū magna claritate apparuit. ⁊ de⁹ viſione turbatū ne timeret admonuit dicēs Ego ſum angelus dñi miſſus ad te vt annūciem tibi p̄ces tuas exaudit as eē. et elemoſinas tuas in ꝯſpectu dñi aſcendiſſe. Vidi ei pudorē tuū. et audiui ſterilitatis oppro3briuz nō recte tibi obiectū. ⁊ deccati q̄ppe nō natura vltor eſt deus. Et ideo cū alicui⁹ vterum claudit. ad ꝟ facit vt mirabilius denuo aperiat. et nō libidinis eē q̄d naſcit. ſz diuini fore muneris cognoſcat. ⁊ ꝟma gentis p̄ē mater ſara nōne vſq3 ad nonageſimū annū ſterilitatis oppro3briuz ptulit. ⁊ tñ yſaac cui repromiſſa erat oīm gentiuz bñdictio generauit. Rachel etiā nōne diu ſterilis fuit. ⁊ tñ io ſeph genuit q̄ totius egipti dominiū habuit Quis fortior ſampſone vel ſāctior ſamuele. et tñ hi ambo matres ſteriles habuere. Ratione igit et exemplis crede dilatos diu conceptus et ſteriles ꝓtus mirabiliores eē ſolere. ⁊ ꝟoinde anna vxor tua pariet tibi filiaz. et vocabis nomen e⁹ mariā. Hec vt vouiſti erit ab infātia dño ꝯſecrata. et adhuc ex vtero matris ſue ſpūſancto plena. nec forinſec⁹ inter populares. ſed in templo dñi ſemp morabit ne q̄d ſiniſtrū de ea aliq̄s ſuſpicet. Et ſicut ipa ex ſterili matre naſcet. ita mirabiliter ex ea altiſſimi fili⁹ generabit. cui⁹ nomen erit ieſus. et p eum oībus gentib⁹ erit ſalus. Et hoc tibi ſignū. Cū pueneris bieroſolimis ad aureā portā. annā vxorem tuā obuiā habebis. que de tua tardatōe modo ſolicita tunc in ꝯſpectu tuo gaudebit. Hiis dictis angelus ab eo diſceſſit. Anna aūt cū amare fleret et q̄nam vir ſuus iuiſſet ignoraret. idem angelus eidem apparuit. et ſibi eadez q̄ viro annūciauerat patefecit. addens vt p ſigno bieruſalē ad aureā portā pgeret. et ibidez viro ſuo redeūti obuiaret. Igitur iuxta angeli p̄ceptum ambo ſibi nuicē obuiātes. de mutua viſione letati. et de prole promiſſa ſecuri adorato dño domū redierūt. diuinū p̄miſſū hilariter expectātes. Anna igit ꝯcepit. ⁊ filiā

peperit.ꝛ nomẽ eiꝰ mariã vocauit. Comple to igiꝫ ptriennũ ablactatõis tpe.ad templũ dñi vginẽ cũ oblatiõibꝰ adduxerũt.Erãt ãt circa templũ iuxta.xv. graduũ psalmos.xv. ascensionis gradus.Nam qꝛ templũ in mõ te erat cõstitutũ.altare olocausti qđ forinse cus erat adiri nisi p gradus nõ poterat. In horꝛ itaqꝫ nouissimo vgo cõstituta.cunctos sine alicuiꝰ adiutorio ita cõscendit.ac si iam etatis pfecte eẽt. Perfecta igiꝫ oblatõe.filiã cũ alijs vginibꝰ in templo dimitẽtes ad pro pria redierũt. Virgo aũt quotidie in omni sanctitate proficiens.et ab angelis quotidie visitabaꝫ.et visione diuina q̃tidie fruebatur Ait enĩ hieronimꝰ in quadã epla ad croma ciũ et heliodoꝛ q̃ btã virgo hanc regulã sibi statuerat.vt a mane vsqꝫ ad tertiã oꝛõibus insisteret.a tertia vsqꝫ ad nonã textrino opi vacaret.a nona ab oꝛõnibus non recedebat quousqꝫ angelus apparens sibi escã daret.

B Quarto aũt decimo etatis sue ãno pontifex publice denũciauit .vt vgines que in templo instruebanꝫ.et etatis tps implesꝫ sent.domũ reuerterenꝫ.et viris legittime iũ gerenꝫ.Cuius mandato cũ cetere paruissẽt sola beata maria vgo ß se facere nõ posse re spondit.tum qꝛ parentes sui eã dñi seruitio mancipassent.tum qꝛ vginitatẽ suã dño ipa vouisset.Tũc anxiatꝰ pontifex eo q̃ neqꝫ ꝑm scpturã q̃ dic̃.vouete ꝛ reddite.votũ ifringẽ dũ putaret.nec morẽ genti insuetũ introdu cere auderet.ad iminentẽ festiuitatẽꝫ iudeo rũ seniorib9 ꝓuocatis.oĩm hec vna fuit sñia vt in re tam dubia ꝓsiliũ dñi quereret. Cum aũt oꝛõni insisterẽt et pontifex ad ꝓsulendũꝫ dñm accessisset.mox de loco oratorij cũctis audientib9 vox insonuit dicẽs.vt q̃cunqꝫ ꝺ domo dauid nuptijs habiles ꝓiugati ñ eẽnt singuli vgas singulas ad altare deferrent.ꝛ cuiuscũqꝫ vgula germinasset ꝛ in cacumine eius ꝑm esaye vaticiniũ spũssanctꝰ in colum be specie ꝓsedisset.ipe ꝑculdubio eẽt cui vir go desponsari deberet.Erat inter ceteros io seph de domo dauid.Cui cũ incõgruũ vide reꝫ si vir tam ꝑuecte etatis tã tenerã vgineꝫ duceret in vxoꝛeꝫ. ceteris vgas suas afferen tibus solus ipe vgam suã subtraxit. Vñ cũ nil diuine voci cõsonũ appareret.põtifex ite rato dñm ꝓsulendũ putauit. Qui respõdit q̃ solus ille vgam suã nõ attulit.cui vgo de sponsari deberet.Prodditus itaqꝫ ioseph cũ vgam suã attulisset.ꝛ ipa ilico flozem germi nasset.ꝛ in eꝰ cacumine colũba de celo veni ens ꝓsedisset.liquido omnibꝰ patuit ipi vgi nẽ desponsandam foꝛe.Desponsata igiꝫ vir gine ioseph ipe q̃dẽ in suam ciuitatẽ bethleẽ recedit domũ suã dispositurus ꝛ nuptijs ne cessaria puisurus.Virgo ãt maria cũ septẽ vginibꝰ coeuis et collectaneis suis quas ob ostensionẽꝫ miraculi a sacerdote acceperat ad domũ parentũ in nazareth reuersa ẽ. In diebꝰ autẽ illis angelꝰ gabriel ei oꝛanti appa ruit.et de ea nasciturũ dei filiũ nũciauit.

E Dies aũt natiuitatis vginis aliq̃nto tpe fideles latuit.Cõtigit igiꝫ sic̃ refert iobã nes beleth vt q̃dam vir sanctꝰ sedule ꝓtẽpla tõni insistens.singulis annis.vi.ydꝰ septem bris in oratõne positus iocundissimã ange loꝝ societatem solẽnisantẽꝫ audiret.Cunqꝫ deuotissime sibi reuelari peteꝛet cur quolibꝫ anno illo tantũ die et non alio ß audiret.di uinũ accepit responsum.q vgo gliosa ma ria tali die fuerit mundo nata.et ideo ß ma nifestaret filijs sancte eccie.vt ꝓcoꝛdes fierẽt in hac celebritate celesti curie. Cum aũt hoc summo pontifici et alijs intimasset.ꝛ illi ora tionibꝰ et ieiunijs.scpturis ꝛ antiquitatum testimonijs veritatẽ comperissent.hunc diẽ in honoꝛe natiuitatis vginis celebrandum vniuersaliter statuerũt. Octaua aũt na tiuitatis beate marie olim nõ celebrabaꝫ.ꝫ dñs innocentiꝰ.iiij. natione ianuẽsis ipam instituit celebrandam.Cuius hec causa fuit Gregoꝛio enĩꝫ nono ꝑ mortem sublato de medio.romani omẽs cardinales in quodã conclaui incluserũt.vt citiꝰ eccie ꝑuideretur Sed cũ ꝑ plures dies ꝓcoꝛdare non potuis sent.et ipi a romanis multas molestias su stinuissent. vouerunt regine celi q̃ si eiꝰ me ritis ꝓcoꝛdarent.et liberi abire possent.octa uas sue natiuitatis diu neglectas de cetero statuerẽt celebrandas.Dicqꝫ in dñm celesti nũ ꝓuenerunt et liberati ꝑ dñm innocentiũ votũ adimpleuerũt.Celestinus enĩ modico

tpe supuixit.et ideo p eū impleri non potuit.
¶ Et nota q tres natiuitates eccīa solenniȝat.s.natiuitatē xp̄i.marie.et ioh̄is baptiste. Que tres designant tres spūales natiuitates. Cum iohanne nanqȝ in aqua.cum maria in penitentia.cum xp̄o renascimur ī gl'a Cū igit̄ natiuitatē baptismi in adultis oporteat p̄cedere p̄tritō̄em et gl'e similiter.ido ille due merito vigilias habēt. Sed cū penitentia tota sit p vigilia nō oportuit vt vigiliam haberet. Octauas vero omnes habēt.quia om̄es ad octauam resurrectōnis anhelant
¶ Miles q̄dem valde strenuꝰ ⁊ beate marie valde deuotꝰ ad torneamentū vadēs p̄mo q̄daȝ monasteriū ad honorē btē marie p̄structū ī itinere reptuȝ missā auditurꝰ intrauit. Cum aūt missa misse succederet. et ille ob honorē v̄ginis nullā p̄termittē vellet tandē monasteriū exiens ad locū concitus pperabat. Et ecce redeūtes eidē occurrerūt. et ip̄m strenuissime militasse referūt. Quod dum om̄es q̄ aderant assererent. ⁊ vniuersi euȝ strenuissime militasse vnanimiter acclamarent. necnō et q̄dam q̄ se ab eo captos dicebāt se eidem offerrent. ppendēs vir discretus vrbanā reginaȝ vrbano modo se honorasse. quid acciderit manifestauit. et ad monasteriū rediens filio v̄ginis de cetero militauit. ¶ Ep̄s q̄dam q̄ btām mariā in sūma reuerentia et deuotō̄ne habebat. q̄ndam ecclesiā beate marie in nocte media ex deuotō̄ne adibat. Et ecce v̄go v̄ginū comitata vniuerso virginū choro venienti viro occurrit. et cum sūmo honore susceptuȝ ad eccīaȝ ad quā tendebat ducere cepit. p̄cinētibꝰ duabꝰ de choro puellis atqȝ dicentibꝰ. Cantemus dn̄o socie. cantēꝰ honorē. Dulcis amor xp̄i resonet ore pio Quos vsus totꝰ aliꝰ chorꝰ v̄ginū resumendo pcantat. Predicteqȝ bine cantatrices binos q̄ sequunt̄ in ordine vsus subsecute sunt. Primus. Ad ima ruit magn̄ de luce superbus. Sic homo cū tumuit p̄mꝰ ad ima ruit. Sicqȝ virum dei cum tali processione vsqȝ ad eccīaȝ p̄duxerunt. duabꝰ sp incipientibꝰ. ⁊ ceteris respondētibꝰ ¶ Quedam mulier solatio viri sui destituta. vnicuȝ filium habebat quem tenerrime diligebat. Quadaȝ aūt vice filius eius ab inimicis capitur. et in custodia vinculat̄. Quod illa audiens inconsolabiliter flebat. ⁊ btām v̄ginem cui multū deuota erat pro liberatiōe filij importunis p̄cibus exorabat Tandē videns q sic nihil proficeret. eccīaȝ in qua erat sculpta imago beate marie sola intrauit. ⁊ corā imagine stans ip̄am sic alloquit̄ dicens. Virgo beata pro liberatō̄ne filij mei te sepe rogaui et adhuc nequaq̄ matri misere subueniſti. Ip̄a trocinium tuū pro filio meo imploro. ⁊ nullū adhuc sentio fructū. Igitur sicut filiꝰ meus mihi ablatus est. sic et ego filium tuū tibi auferam. et obsidem pro filio meo in custodiā ponā. Et hec dicens ppius accessit. et imaginē pueri quā virgo in gremio baiulabat auferens domū abijt. Accipiensqȝ imaginē pueri ip̄am in lintheo mundissimo involuit. et in arca recōdens. ip̄am cum claui diligentiꝰ obfirmauit. bonum obsidem pro filio suo habere gaudens. et ip̄m diligenter custodiens. Et ecce sequenti nocte btā v̄go iuueni apparuit. et ianuam carceris aperiēs inde vt exeat p̄cepit. eiqȝ dixit. Patri tue fili dices. vt meū mihi reddat filiuȝ. exq̄ reddi di sibi suū. Qui exiens ad matrē venit. et q̄liter beata virgo eum liberauerit enarrauit. Illa aūt plurimum exultans imaginē pueri accepit. et ad eccīaȝ vadens btē marie reddidit dicens. Gratias vobis dn̄a refero. q̄a mihi meū vnicū filiū reddidistis. ⁊ nunc vobis filiū vestrum reddo. q̄a meuȝ me recepisse profiteor. ¶ Erat q̄daȝ fur q̄ sepe latrocinia exercebat. sed btām mariā plurimū in deuotō̄ne habebat. ⁊ eam crebrius salutabat. Quadā igitur vice furtim q̄daȝ rapiēs capitur. et suspendio adiudicat̄. Cum aūt suspenderet̄ continuo beata v̄go ei affuit. ⁊ suspensum tribus diebus vt sibi videbat̄ suis manibus sustentauit. ita q nullam lesionē psensit. Illi vero qui eum suspenderūt. casu inde transeuntes eum viuentē et vultu hilari repererūt. et arbitrantes q nō bene fuisset laqueo astrictus gladio ip̄m iugulare volebant. Sed beata maria ferientiū gladio manū opponebat. et illi sibi nil nocere poterāt. Cognoscētes ergo illo referēte q btā maria

sic eum iuuabat.mirantes eum deposuerũt et amore ẏginis abire liberũ dimiserũt. Qui abiens.monasteriũ intrauit.et quoad vixit in seruitio dei genitricis pmãsit ¶ Fuit q̃dã clericus q̃ btã̃m mariã valde diligẽs horas eius sedule decantabat. Cũ ãt parẽtes eius morerent.aliũ nõ habẽtes heredẽ.eidẽ hereditatẽ dimiserũt. Cõpulsus est igit ab amicis vt vxorẽ accipet.et hereditatẽ ꝑpam gubernaret. Quadã ãt die cũ ad celebrandas nuptias tenderet ĩ itinere q̃ndã eccĩam reppe rit.et recordat⁹ seruicij btẽ marie in ipam ingrediẽs horas ei⁹ dicere cepit. Et ecce beata maria eidẽ apparuit.et q̃si seueri⁹ ei dixit. O stulte ⁊ infidelis cur me amicã ⁊ sponsã tuã relinq̃s.et mihi aliã feminã anteponis. Ad Ille cõpunctus ad socios redijt.⁊ totũ dissimulãs celebratis nuptijs media nocte omĩbus relictis de domo aufugit.⁊ monasteriũm intrans.beate marie deuote seruiuit.

¶ Sacerdos cuiusdã parochie et honeste vite nullã missã nisi missam beate marie sciebat.quã ĩ ei⁹ honorẽ sedule decãtabat. Apd epm igit accusat.et ab eo cur⁹ accersit. Cum ẏo corã epo se aliã missã nescire diceret.eps ipm̃ q̃ seductorẽ dure redarguit.et ab officio eũ suspendẽs ne de cetero eã missã cãtare audeat interdixit. Sequẽti ãt nocte beata maria epo apparẽs eũ plurimũ increpauit.⁊ cur suũ male sic tractasset famulũ req̃siuit. Addidit q̃z q; die trigesima morer̃et.nisi ille ad ꝓsuetũ officiũ restitueret. Tremefact⁹ epus ꝑsbyterũ accersiuit.⁊ veniã postulans vt nullã missam ꝓter illam quaz sciebat de beata maria celebrare debeat imperauit.

¶ Quidã clericus vanus ⁊ lubricus erat. sed tñ dei genitricẽ plurimũ diligebat. et ei⁹ horas sanctas deuote ⁊ alacriter decãtabat Quadã igit nocte in visione vidit se ante tribunal dei astare.et dñm circũstãtib⁹ dicere. De illo q̃ vos aspicit q̃ iudicio dign⁹ sit vos ipi decernatis quẽ tãdiu toleraui et nullu⁊ adduci eo emendatõis signũ inueni. Tunc dñs oĩb⁹ approbãtib⁹ sup eũ dãnatõis tulit sniaz Et ecce ẏgo btã surrexit ⁊ filio suo dixit Pro isto pie fili clementiã tuaz rogo vt sup eũ damnatõis sniaz mitiges. Viuat ergo ꝟ ob grãz mei.q̃ ob ꝓpa merita addicit morti Cui dñs. Tuis eĩ petitionib⁹ eũ tribuo si vel saltẽ nũc ei⁹ correctõez inspexero. Et ꝓuersa ẏgo ad hoĩez dixit. Vade et ampli⁹ noli peccare ne deterius tibi ꝓtingat. Ille igit excitatus vitã mutauit.et religionez petijt.⁊ ibi in bonis opib⁹ vitã finiuit ꝟ ¶ Apd siciliã anno dñi.d.xxxvij.fuit q̃dam vir noĩe theophil⁹ cuiusdã epi vicedñs vt ait fulbert⁹ carnotenꝰ epꝰ.q̃ tam prudenter sub epo res ecclesiasticas dispensabat.q; mortuo epo eum dignũ episcopatu omĩs ꝑplus acclamabat. At ille vicedominatu cõtent⁹ aliũ in epum maluit ordinari. Tandẽ ab ipo officio inuite ab epo depos⁹ in tantã impatientiã ẽ delapsus.vt ad suã recuperandã dignitatẽ cuiusdã iudei malefici ꝓsiliũ expeteret. Ille igitur diabolũ aduocauit.⁊ aduocatus ꝓcu⁹ veĩt. Theophil⁹ ergo iussu demonis xp̃m ⁊ mrẽz e⁹ abnegauit.xp̃iane ꝑfessionẽ abrenũciauit.⁊ ip̃i⁹ abrenũciatõis ⁊ abnegatõis cyrogꝓbũ suo sanguine ꝓpo scripsit.et scptũ anulo sigillauit.⁊ sigillatũ demoni tradidit.⁊ sic eius seruitio se addixit. In crastinũ igit pro curatione demonis theophil⁹ in grãm epi recipit.et in sui dignitatẽ officij restituit. Tãdem ad se reuersus de eo q̃d fecerat valde ĩgemuit.et ad ẏginez gloriosã vt sibi ĩ adiutoriũ fieret tota mẽtis deuotõne ꝓfugit. Quadaz igit vice btã maria in visione illi apparẽs de impietate ipm̃ redarguit.⁊ diabolo abrenũciare ꝑcepit.ac xp̃m dei filiũ ⁊ omẽ christianitatis ꝓpositũ ꝓfiteri fecit.et sic ip̃m in sui et filij grãm recuperauit.et ad indicium indulte venie iterũ sibi apparẽs cyrogꝓbũ q̃d diabolo dederat sibi reddidit. et sup pectus posuit.vt iam nõ se diaboli seruũ timeret.sz ꝑ virginẽ se liberꝫ factũ gauderet. Quo theophil⁹ recepto.vehemẽter exultãs coraz epo omĩqz ꝑplo q̃d sibi acciderat retulit.⁊ cũctis admirantib⁹ ⁊ ẏginẽ gloriosã laudantibus ip̃e p⁹ triduũ ĩ pace q̃euit. ¶ Quidam vir et vxor sua ꝓpe lugdunũ circa ãnũ dñi.M̃.c.filiã vnicã habentes. eam cuidaz iuueni nuptui tradiderũt. Ob amorem aũt filie generũ suũ secũ in domo tenebãt. Mater ãt puelle iuuenẽ amore filie sue tã diligẽt

colebat.vt non maior eēt amor puelle ad puerum q̄z socrus ad generū. Interhec malitiosi dicere ceperūt.q̄ ℔ non filie causa faceret sed vt eidem pro filia sese ingereret. Cū igit mulieris animū tanta falsitas cōcussisset.ut mēs ne in uulgi fabulā verteret.duos rusticos alloquit vt si occulte genercuz strangulare vellent.cuilibet.xx.solidos polliceť. Quadam igit die eos in cellario recludēs maritū suū ex industria aliq̄ re ꝓsuluit.et filiaz alio transmisit.Tūc adolescens iussu dñe sue cellarū vt vinū afferret ingreditur.et mox a latronibus strangulatur. Mox socrus ipm in lectū filie detulit.et q̄ dormientē vestibus circūtexit. Redeūtibus ergo marito et filia et ad mensaz positis.iubet mater filie vt maritum debeat excitare ⁊ ad mensam vocare. Quē cum defunctū reperisset.et ℔ ꝓcita nūciasset.tota familia in lamentū vertit. Et illa mulier homicida q̄ dolens cū ceteris lamētatur. Tandē mulier de ꝑpetrato scelere valde ingemuit.et sacerdoti omia p ordinē confessa fuit. Post aliquod temp⁹ inter mulierem et sacerdotem litigiū oritur.et a sacerdote sibi generi homicidiū irrogatur. Qđ cuz ad parentum iuuenis noticiā deuenisseż.adducitur ad iudicem.et ab eo ignib⁹ ꝓcremāda damnatur. Finem ergo suū imminere cōsiderans.ad biām virginē se conuertit.⁊ e⁹ intrans eccīam in oratione cum lacrimis se prostrauit. Post modicū exire compellit.⁊ in magnū ꝓiectā ignē omnes ibidem stare illesam et incolumem contuentur. At parentes pueri ignē paruū eē putantes.ad sarmenta concurrūt ⁊ in ignē proiciūt. Uidentes autē q̄ nec sic in aliquo lederetur.lāceis et bastis eam impugnare ceperunt. Tunc iudex qui aderat vehementer obstupuit. et eos ab ipius impugnatiōe compescuit. Eā aūt diligenter considerans.nullū i ea ignū incendij preter sola vulnera lancearuz inuenit. Cum autez parentes eius domū eam reduxissent.et eam fomentis et balneis recrearent.nolens eaz deus vlterius humana suspitione fedari.post triduū in laude v̄ginis pseuerantē ex hac vita vocauit.

CXXVII

De sancto Adriano.

Adrianus a maxi/miano imperatore regnāte martyriū passꝰ ē. Cū ei p̄dictꝰ maximianꝰ in nicbomedia vrbe ydolis īmolaret. iussuꝰ eiꝰ cūcti xp̄ianos ꝑquirētes alij timore pene alij amore promisse pecunie vicini vicinos. ꝓpinqui domesticos ad suppliciū trabebāt. Inter q̄s.xxxiij.a ꝑquirētibꝰ cōp̄bēsi añ regē adducti sūt. Quibꝰ rex. Nō audistis qualis pena aduersꝰ xp̄ianos posita sit. Cui illi. Audiuimꝰ ⁊ stulticie tue iussionē irrisimꝰ. Tūc rex iratꝰ neruis crudis eos cedi iussit. et lapidibus ora eoꝝ ꝓtundi mādauit. ac ānotata vniuscuiusq; ꝓfessiōe. ferro vinctos in carcere recludi p̄cepit. Quoꝝ adrianꝰ ꝓstātiaz ꝓ officij militaris ꝓsidēs dixit eis. Audiuro vos ꝑ deū vestrū vt mihi dicatis .q̄ est remuneratio quā expectatis p ista tormenta. Ad ℔ dixerūt sancti. Oculꝰ nō vidit.nec auris audiuit.nec in cor hoīs ascēdit q̄ ꝑparauit ds diligentibꝰ se pfecte. Tūc adrianus in mediū ꝓsiliēs ait. Annotate me cū istis.q̄ ⁊ ego xp̄ianꝰ sum. Qđ cū imperator audisseż.nolentē sacrificare vinctuz ferro in carcereż posuit. Natalia vo uxor eiꝰ audiēs virū suū in carceratū scidit vestimenta sua. flens plurimū et eiulans. Eaz cū audisset.q̄ ꝑpter fideż xp̄i incarceratꝰ fuisset.gaudio repleta ad carcerē cucurrit.⁊ vincula viri sui ⁊ aliorū oscula ri cepit. Erat ei xp̄iana.sz ꝑpter psecutōem se non publicauerat. Et dixit ad virum suū Beatus es dñe mi adriane.q̄a inueniſti diuitias quas nō dimiserūt parentes tui.q̄bꝰ egebūt bi q̄ multa possident q̄n nō erit fenerandi tempꝰ nec mutuo accipiendi. dū nullus de pena aliū liberabit.nec pater filium. nec mater filiā.nec seruus dñm.nec amicus amicū.nec diuitie possessoreż. Cūq; eum admonuisset vt omnē gloriā terrenā ꝓtemneret.⁊ amicos ⁊ parentes sperneret.⁊ semper ad celestia cor haberet.dixit ad eam adrianꝰ Uade soror mea tpe passionis nostre accersiam te vt videas finē nostrū. Dicq; virum suū alijs sanctis recōmendās.vt eum sc̄z cō

fortarēt.redijt in domū suaz. ¶ Post modū audiēs adrianꝰ diē passionis sue ad esse.dans munera custodibꝰ et sanctos qui secū erant in fideiussores. abijt domū voca re nataliā sicut ei iuramento promiserat. vt eoꝝ passionibus presens eēt.Quidam autē eū videns p̄cucurrit et nunciauit natalie di cens.Absolutus est adrianus.et ecce venit Quod illa audiens non credebat dicēs. Et quis potuit eū absoluere a vinculis.Mō mi bi ꝓtingat vt soluat a vinculis.r sepet a sctis Dum h loqueret puer domesticꝰ venit di cēs.En dñs meꝰ dimissus ē.Illa aūt putās q̄ martirium refugisset.amarissime flebat.Et cū vidisset eū.surgēs velociꝰ hostiū domus ꝓra eū clausit r dixit.Lōge a me efficiatur. q̄ a deo corruit. Non mihi cōtingat loq̄ ori illiꝰ p̄ q̄d dñm suū abnegauit.Et cōuersa ad eū dixit.O tu miser sine deo.q̄s te coegit ap prebēdere q̄d nō potuisti pficere.Quis te se parauit a sanctis.aut q̄s te seduxit vt recede res a ꝓuentu pacis.Hic mihi cur fugisti an teq̄z pugna fieret.anteq̄z repugnātē videres Quo vulneratꝰ es nondū emissa sagitta Et ego mirabar si ex gente sine deo et de genere impioꝝ aliq̄s offerretur deo. Heu me infe licem r miserā. q̄d faciā q̄ ꝓiuncta suz huic ex genere impioꝝ Non est concessū mihi vt vnius hore spacio vocarer ꝓor martyris. sed vt dicerer ꝓor transgressoris. Ad modi cum quidē exultatio mea fuit.et ecce p secl̄a opprobriū meū erit.Hec autez beatus adria nus audiens vehementer gaudebat.admi rans de femina iuuene pulcerrima r nobili et ante.xiiij.menses nupta .quomodo talia loqui posset. Unde ex hoc ad martyriuz ar dentior effectus.verba eꝰ libentissime audie bat.Sed cū eam nimis affligi videret.dixit ei.Aperi mihi dña mea natalia. Non eī vt putas martyriū fugi.sed te vt promisi voca re veni.Que non credens ait.Vide qūo me seducit transgressor.qūo mentitur alter iu das.Fuge a me miser meip̄am iam interfici am vt satieris.Et dum morareť ad aperien dum ei dixit.Aperi citius.Nam vadam et vltra non videbis me.et post hoc lugebis q̄ me ante exitum meū non videris. Fideiusso res dedi sanctos martyres.et si mīstri me requirentes non inuenerint. sustinebūt scī simul tormenta sua et mea.Hec audiēs na talia aperuit.et sibi inuicē prostrati ad carce rem simul abierūt.Ubi natalia per.vij.dies sāctoꝝ vlcera cū linibeis p̄ciosis extergebat.

¶ Statuta aūt die impator eos p̄ta ri iussit.Qui resoluti penis.q̄ ambulare nō poterant velut aīalia portabant.Adrianus vo retro vinctis manibꝰ sequebat.Deinde adrianus portans sibi eculeū cesari p̄sentat Natalia vero adiungens se ei dicebat. Ut de dñe meus.ne forte trepides cum tormen ta videbis.Modicū quidem nūc patieris. sed ꝓtinuo cū angelis exultabis.Adrianus igitur sacrificare nolens grauissime cesꝰ est Currensq̄z natalia cū gaudio ad sanctos q̄ erant in carcere ait.Ecce dñs meus inchoa uit martyriū.Cum autem rex ne deos suos blasphemaret moneret.ille ait. Si ego tor queoꝝ quia eos q̄ non sunt dij blasphemo. qualiter ip̄e torqueberis qui verum deum blasphemas.Cui rex.Hec vba te illi seducto res docuerunt.Ad quē adrianꝰ. Quare se ductores eos dicis q̄ sūt doctores vite eine. Currens natalia hec responsa viri sui alijs cū gaudio referebat.Tūc rex a quattuor va lidissimis viris fecit eū grauiter cedi. Omēs aūt penas r interrogationes r responsiōes natalia alijs martyribꝰ q̄ erant in carcere cō tinuo referebat.Intantū aūt cesus ē.vt eius viscera effunderent.Tūc ferro vinctus cum alijs martyribꝰ in carcerē recludit.Erat aūt adrianus iuuenis.delicatus valde r decorꝰ ānoꝝ.xxviij.Natalia vero virū suū supinuz iacentē et totū laceratū considerans.mittēs manū sub vertice eius dicebat. Beatus es dñe meus.quia dignus effectus es ō nume ro eē sanctoꝝ.Beatus es lumen meū.vt pa tiaris ꝓ eo qui ꝓ te passus est. Surge nunc dulcis meus vt videas gloriam eius. Audiens aūt impator q̄ multe matrone sā ctis in carcere ministrarent. precepit ne vl terius ad eos ingredi p̄mittantur. Q̄ aū diens natalia seipsam consolauit .et habi tum virilem assumens sanctis in carcere mi nistrabat.alīs q̄z exemplo suo ad hoc iduxit.

Rogauitq3 virū vt cū esset in glia bāc pcem
p se faceret. vt se intactā custodiēs ab ꝟ secl'o
citi9 euocaret. Audiens āt rex q̄ matrone fe
cissent. iussit incudē afferri vt fractis sup ea3
crurib9 scti martyres interirēt. Timēs āt na
talia ne vir su9 ex alioꝝ supplicijs texeretur
rogauit ministros vt ab eo inciperēt. Absci
sis igit ab eo pedibus. cruribusq3 fractis. ro
gauit eū natalia vt manū sibi abscidi pmit:
teret. q̄tenus alijs sctis q̄ plura passi fuerant
compar eēt. Quo facto adrian9 spūm reddi
dit. Ceteriq3 vltro pedes ptendētes ad dñm
migrauerūt. Rex āt eoꝝ corpa cremari mā:
dauit Natalia vo manū adriani in sinu suo
abscondit. Cū āt corpa sctoꝝ in ignē pcipita
rent voluit ⁊ natalia se cū eis in ignem preci
pitare. Sed subito vehementissim9 imber
erupit. et ignē extinguens corpa sanctorum
illesa seruauit. Christiani vo ꝓsilio inito cor:
pora eoꝝ ꝓstantinopolim trāsferri fecerunt
q̄sq3 pace eccie reddita cū honore referrēt.
Passi sūt āt circa annū dñi. cclxxx. Natalia
vo domi remanēs manū sancti adriani sibi
retinuit. quaz in solatiū vite sue semp ad ca:
put lecturi sui tenebat. ¶ Post ꝟ autē
tribunus videns nataliā tam pulcrā. tamq3
diuitē ⁊ nobilē. de volūtate impatoris bone
stas matronas ad eā misit. vt in suū coniu:
gium consentiret. Quibus natalia respon:
dit. Quis mihi prestare poterit vt ꝓiungar
tali viro. Sed peto vt triū dierū mihi dētur
inducie vt me valeā preparare. Hoc autem
dicebat vt inde fugere posset. Cum autē do
minū exoraret vt se intactā conseruaret. subi
to obdormiuit. Et ecce vn9 martyrū ei appa
ruit. ⁊ eā dulciter consolans. vt ad locum in
quo sunt corpora martyrū veniat impauit
Euigilans igitur. et manū adriani solam ac
cipiens. cū multis xp̄ianis nauē conscendit
Quod tribunus audiens cuz multis militi
bus eā per nauigiū insecut9 est. Exurgēs āt
ventus contrari9 multis eoꝝ submersis eos
redire cōpulit. Media aūt nocte dyabolus
in specie naucleri cū naui fantastica bis qui
erant cū natalia apparuit. et q̄i voce naucleri
ait eis. Unde venitis. et quo pergitis. Et illi
Ex nicomedia venim9. et cōstantinopolim
pergimus. Quibus ille ait. Erratis. Ad sini
strā pergite vt rectius nauigetis. Hoc autē
dicebat vt eos in pelag9 mitteret et perirent
Cum aūt vela mutarent. subito adrianus in
nauicula sedens eisdez apparuit. et eos navi
gare sicut ꝓus ceperant admonuit. asserēs
malignū spūm fuisse qui sibi locut9 fuerat.
ponensq3 se ante eos. p̄cedebat illos. ⁊ viam
eis ostendebat. Natalia vero adrianū prece
dere videns imenso gaudio repleta est. Sic
q3 anteq3 illucesceret constantinopolim ad
uenerunt. Cum aūt natalia in domum vbi
erant corpa martyrum introisset. ⁊ manum
adriani ad corpus posuisset. et post oꝛōem
dormitasset. adrianus ei apparuit. ⁊ salutās
eā vt i eternā pacē secū veniret p̄cepit. Que
cū euigilasset et somniū astantib9 retulisset va
lefaciens omnibus emisit spūm. Fideles āt
corpus eius accipientes. iuxta corpa marti
rū illud posuerūt.

CXXVIII A

De sanctis Gorgonio et Dorotheo.

Gorgoni9 et doro
theus apud nicomediā p̄mi in pa
lacio dyocleciani antique militie
renunciant. vt liberius regē suū sequantur.
et christianos se voce libera confitētur. Q̄
cesar audiens. plurimum anxiebatur egre fe
rens perdere tales viros. quos intra palati
um nutritos morū et generis nobilitas de
corauit. Cū igitur nec minis nec blandicijs
mouerentur. in eculio distēduntur. ⁊ flagel
lis et vngulis toto corpore lacerati. aceto et
sale nudatis pene eoꝝ visceribus pfundunt
et cū hec alacriter tolerarent. in craticula as
sant. vbi q̄si in lecto floꝝ videbantur iacere.
nihilq3 lesionis sentire. Deide iussu cesaris
laqueo suspendūt. ⁊ corpa lupis ⁊ canib9 ex
ponunt. sed tñ intacta a fidelib9 colliguntur
Passi sūt circa annū dñi. cclxxx. Post mul
tos annos corpus sancti gorgonij romam
translatū est. Anno autē dñi. dcclxuj. epis co
pus metenſ nepos pipini regis ip̄m ad gal
lias transtulit. et i gorgocensi monasterio
collocauit.

De sanctis protho et iacincto.

CXXIX A

De sanctis protho et iacincto.

Protho et iacinctus fuerunt domicelli & in studio phie socij eugenie filie philippi nobilissimi romanor genere. Qui qdem philippus a senatu pfecturā alexandrie accepat. et illuc claudiā vxorē suā. & filios autum et sergiu filiā q3 eugeniā secū duxit. Ipsorro eugenia omnib9 liberalib9 artib9 & lrīs erat perfecta. Iprotbus q3 & iacinctus secū studuerant. et ad pfectōem omniū scientiarū deuenerant. Eugenia igit. xv. etatis sue āno ab aquilino aquilini cōsulis filio petit vxor. Cui illa. Et maritus nō natalib9. sed morib9 est eligendus. Ideruenit igit ad man9 eius doctrina pauli. & cepit animo fieri xpiana. Idermissū erat tūc xpianis iuxta alexandriaz habitare Unde illa q̄i solatiando pergens ad villam. transiens audiuit xpianos cantantes. Omnes dij gentiū demonia dns aūt celos fecit. Tunc dicit ad pueros protbū et iacinctum q̄ secū studuerāt. Idbilosopbor silogismos scrupuloso studio transegimus. Aristotelica argumenta. et platonis ydeas. & socratis monita et breuiter quicqd cantat poeta q̄c quid orator. et quicqd pbus cogitat. bac sententia excludunt. Bñam me vobis vsurpata potestas. sororez vo sapientia fecit. Sim9 ergo fratres & xpm sequamur. Iplacet cōsiliū. et assumpto babitu viri ad monasteriuz cui elenus vir dei p̄erat venit. qui nullaz ad se feminā venire sinebat. Qui etiā quadaz vice cū heretico disputans. cū vim argumētor ferre nō posset. magnū ignem accēdi fec vt ille q̄ non cōbureret verā fidem probaret babere. Quod cū factū eēt. por intrauit & ille lesus èxiuit. Hereticus aūt cū intrare nollet ab omībus expulsus est. Ad bunc igitur cū accessisset vt se virū diceret. ille ait. Recte vir diceris. q2 cuz sis femina viriliter agis. Nā sibi eius conditio a deo fuit reuelata. Ab eo igit cū pbo et iacīcto monasticū babitū suscepit. et se frēm eugeniuz ab omnibus appellari fecit. Pater autem eius et mater videntes currum eugenie domum vacuum redisse merentes vndiqz filiā inquiri fecerī. sed minime inuenire potuerūt. Interrogāt vates quid de filia factum sit. Qui respondent eam a dijs inter astra trāslatam. Quo circa pater imaginem filie fecit. et ipam ab omnibus adorari mandauit. Ipa vero cuz socijs in dei timore permansit. et mortuo p̄ posito ipa pficitur. Erat tunc alexā drie matrona quedam diues et valde nobilis melancia nomine. quaz sancta eugenia oleo perungens a quartana liberauit in nomine iesu xpi. Unde multa ei misit munera sed non recepit. Idredicta igitur matrona fratrē eugeniū virū eē arbitrans sepi9 eā visitabat. Vidensqz elegantiā iuuentutis & pulcritudinē corporis in eius amorez vehemēter exarsit. et qualiter cum eo cōmisceri posset anxia cogitare cepit. Simulās igitur lāguorem. misit vt ad eam veniret. et se inuisere dignaret. Qui cum venisset aperuit sibi qualiter ei9 amore capta eēt. et qualiter i ei9 ocupiscentia estuaret. rogans vt secū carnaliter cōmisceret. Gratimqz eū apprebendēs amplectit. & osculatur. & ad crimen hortatur Qd factū frater eugeni9 abborruit dicēs et Recte melancia nomē babere cognosceris nigredinis ei repleta pfidia nigra diceris et obscura. filia tenebrarū. amica dyaboli. dux pollutionis. fomentū libidinis. soror anxietatis ppetue. et mortis filia sempiterne. Illa vero se deceptā videns. & timens ne forte sceleris publicaret. voluit ipa prior detegere. clamareq3 cepit q̄ eugenius se voluit violare. Ebijt igit ad philippum pfectum & ocquesta est dicēs. Juuenis q̄dam pfidus xpian9 ad me medendi cā ingressus in me irruēs impudenter voluit me violare. et nisi vni9 ancille que intra cubiculū erat fuissem liberata suffragio. sue me libidini sociasset. Audiens p̄ pfectus ira accendit. et missa appitor multitudine eugeniā ceteroslqz suos xpi ferro vinctos adduci fecit. diemqz statuit in q̄ omēs tradi deberent morsib9 bestiarū. Accersitis aūt eis coram se dixit ad eugeniā. Dic nobis eni sceleratissime. boc vos xps vester quem colitis docuit vt operam corruptionib9 detis. et matronas impudēti vesania violeus

Cui eugenia demiſſa facie ne agnoſceretur rñdit. Bñs noſter caſtitatē docuit ⁊ integritatē ſuā tib⁹ eternā vitā pmiſit. Hāc aūt melanciā falſam teſtē mōſtrare poſſum⁹. ſz meli⁹ē vt nos patiamur q̄z q̄ illa cū ꝓuicta fuerit puniat. ⁊ fruct⁹ patiēne nrē depeat. Verū tñ adducat ancillā quā dicit nrī ſceleris eſſe teſtē vt ex ore ei⁹ poſſint refutari mendacia. Que cū adducta eēt. illa a dña ſua docta cōſtāter ſibi obponebat q̄ dñam ſuā oppimere voluit. Cunq̄z oēs de familia ſiſſr deprauati ſic eē teſtarēt ait eugenia. Temp⁹ tacēdi tranſiſt. ⁊ tps loq̄ndi adueīt. Nolo vt impudica in ſuos xp̄i crimē imponat nec fallacia glorieť. Ut tāt mendaciū vītas ſupet. ⁊ ſapiētia maliciā vincat. vitatē oſtendā nō ꝓpt̄ iactātiā ſz ꝓpt̄ dei gl̄az. Et ꝫ dicēs tunicā de capite vſq̄z deorſū ſiue vſq̄z ad cingulū ſcidit et femīa apparuit. Viritq̄z p̄fecto. Tu mihi pater claudia mať. frēs hi duo q̄ tecū ſedēt autus et ſergi⁹. ego eugenia filia tua. Hi duo ptibus ⁊ iacinct⁹. Q̄ pater audiēs et filiam cognoſcere incipiēs. in amplex⁹ cū matre irruit ⁊ lacrimas multas effudit. Eugenia āt veſtib⁹ aureis īduiť. ⁊ ī ſublime tolliť. Ignis āt de celo veīt. ⁊ melanciā cū ſuis ꝓſumpſit. Sicq̄z eugenia prēm ⁊ mrēz. frēs ⁊ totaz familiā ad fidē xp̄i ꝓuertit. ita q̄ pat̄a p̄fectura depoſit⁹. a xp̄ianis ep̄s ordinať. ⁊ ī orōne pſiſtens ab infidelib⁹ occidiť. Claudia āt cum filijs ſuis ⁊ eugenia romā reuertiť. ⁊ ibi mlti ab eis ad xp̄m ſūt ꝓuerſi. Eugenia aūt iuſſu impatoris ligata grandi ſaxo in tiberim p̄cipitať. Sz rupto ſaxo ſup vndas incolumis gradiebať. Tūc in fornacē ardētez picit. ſz extincta fornace refrigerio vtebať. Reclubituz deinde ī tenebroſū carcerē. ſz lumē ſplēdidiſſimū radiabat eidē. Cūq̄z p decē dies ſine cibo fuiſſet. ſaluator eidē apparuit. et panez cādidiſſimū ſibi porrigēs dixit. Accipe cibū ō manu mea Ego ſū ſaluator tu⁹ quē tota mētis intentōe amaſti. Eodē die q̄ ad terras deſcēdi ip̄e te eripiā. In die igiť natalis dñi ſpiculator mittiť. ⁊ caput e⁹ abſcidiť. Que poſtmodū matri apparuit. ⁊ q̄ die dñica ſe ſequereť p̄dixit. Veniēte igiť dñica die claudia in orōne poſita emiſit ſpūm. Hdrotb⁹ āt ⁊ iacinctus cū ad tēplū ydoloꝝ traberēt. orōe ſimulacrū cōminuerūt. Et cū ſacrificare nollent capitis obtrūcatōe martiriū poſtmodū cōpleuerūt. Hdaſſi ſūt át ſub valeriano ⁊ gallo circa aunos dñi. cclvj.

CXXX A

¶ De exaltatione ſancte crucis

Exaltatio ſācte crucis dr. eo q̄ tali die fides et ſancta crux plurimū exaltata fuit. Notandum aūt q̄ ante xp̄i paſſionem lignū crucis fuit lignū vilitatis. q̄z hmōi cruces de lignis vilibus parabant. Infructuoſitatis. q̄z quā tūcunq̄z in monte caluarie plātabatur fructū minime faciebat. Ignobilitatis q̄z. quia erat ſuppliciū latronū Tenebroſitatis. q̄z tenebroſum ⁊ ſine omni decore erat. Mortis. q̄z ibi hoīes morti tradebant. Foetoris. q̄a ī medio cadauerū plantabať. Hdoſt paſſionē vero fuit multipliciter exaltata. q̄z vilitas tranſit in p̄cioſitatem. Unde dixit andreas. Salue crux p̄cioſa. ⁊c. Infructuoſitas in fertilitatem. Cañ. vij. Aſcendā in palmā ⁊ appre. fru. e⁹. Ignobilitas in ſublimitatē. Aug. Crux q̄ erat ſuppliciū latronū tranſit ad frontes imperatoꝝ. Tenebroſitas in claritatem. Chriſ. Crux ⁊ cicatrices xp̄i radijs ſolis in iudicio erunt lucidiores. Mors in vite perpetuitatem. Unde cantať. Ut vnde mors oriebať. ⁊c Foetor in odoris ſuauitatem. Cañ. j. Cum eſſz rex in accubitu ſuo nardus. i. crux ſancta dedit odorem ſuū. B

Exaltatio ſancte crucis ſolēniter ab eccīa celebrať. q̄z in ea fides q̄z plurimū exaltata fuit. Anno enī dñi. dc. xv. pmittēte dño flagellari ap̄lm ſuū p ſeuiciam paganoꝝ. coſdroe rex perſarū omīa regna terraꝝ ſuo impio ſubiugauit. Hierlm autez veniens a ſepulcro dñi territus redijt. ſed tñ partē ſancte crucis quā ſancta belena ibidē reliquerat aſportauit. Volens āt ob oīb⁹ colli vt de⁹. turrim ex auro et argento et īterlucentibus gemmis fecit. ⁊ ibidem ſolis ⁊ lune ⁊ ſtellarū imagīes collocauit. Hder ſubtiles etiā et occultos duct⁹ quaſi deus aquaz deſup infundebat. ⁊ in ſubterraneo ſpecu equi

De exaltatione sancte crucis.

quadrigas trabētes ī circuitu ibāt. vt q̄ turrim mouerēt ⁊ tonitruū simularēt. Filio igitur suo regno tradito. ī tali pbano ppban⁹ resīdet. ⁊ iuxta se crucē dñi collocās appellari ab oīb⁹ se deū iubet. Et sic̄ legit̄ ī libro mitrali de officio. ipe cosdroe in throno resīdēs tā q̄ pater lignū crucis sibi a dextris posuit loco filij. ⁊ gallū a sinistris loco spūssctī. se vero iussit p̄ez noīari. Tūc eraclius impator exercitū copiosū collegit. ⁊ p̄ filiū cosdroe iuxta danubiū fluuiū dimicatur⁹ aducīt. Tandē vtrisq; p̄ncipib⁹ placuit vt suppontez soli p̄fligerēt. ⁊ q̄ victor existeret sine dāno vtriusq; exercit⁹ imperiū vsurparet. Decretum et exijt. vt q̄cūq; p̄ncipē suū iuuare p̄sumeret. crurib⁹ abscisis ⁊ brachijs. ob ℞ p̄tinuo ī flumīe mergeret. Et eraclius totū se dō obtulit. ⁊ sancte cruci deuotōe q̄ potuit cōmēdauit. Et mbob⁹ itaq; in p̄flictu durantibus eraclio victoriā dñs p̄tulit. ⁊ cōtrariū exercitū suo imperio subiugauit. adeo q̄ vniuers⁹ p̄plus cosdroe fidei xp̄iane se subdidit. ⁊ sacr̄ baptisma suscepit. Cosdroe āt ignorabat exitū belli. q̄ cū ab oīb⁹ odiret. sibi a nemine intimat̄. Eraclius āt ad eū puenit. ⁊ in throno aureo eū sedere reperiēs eidē dixit. Quia lignū sancte crucis ꝑm tuū modulū bonorasti. si baptismū ⁊ fidez xp̄i susceperis. adbuc vitā et regnū paucis a te acceptis obsidibus obtinebis. Si āt ℞ implere p̄tempseris. gladio meo te feriā. ⁊ caput tuū p̄scidā. Cū igit̄ ille acquiescere nollet. extracto gladio eū p̄tinus decollauit. Et q̄ rex fuerat sepeliri p̄cepit. Filiū vō suū. x. annoꝝ quē cū eo reperit baptizari fecit. et de sacro fonte ip̄m suscipiens regnū paternū ei dimisit. Turrim vero illā destruens. argentū in p̄dam sui exercit⁹ tribuit. aurū vō ⁊ gēmas ad reparādū eccle sias quas tirannus destruxerat reseruauit Sacrā igit̄ crucē suscipiēs bierosolimaz reportauit. ¶ Cūq; aūt de monte oliueti descendēs p portā q̄ dñs passur⁹ intrauerat in equo regio ⁊ ornamento imp̄iali ingredi vellet. repēte lapides porte descendert. ⁊ iuxta cē q̄ murus vel vn⁹ paries se clauserī. Sup q̄ cūctis stupentib⁹. angel⁹ dñi signū crucis in manib⁹ tenēs supportā apparuit dicens Cū rex celoꝝ ad passionez p hāc portā intraret. nec cultu regio. sed humili asello ingrediens. humilitatis exemplū suis cultorib⁹ dereliq̄t. Et his dictis angel⁹ abscessit. Tūc ipe rator lacrimis infusus seip̄m discalciauit et vestimēta vsq; ad camisiā exuit. crucēq; domini accipiēs vsq; ad portā būiliter baiulauit. Porq; duricia lapidū celeste p̄sensit imperiū. statimq; porta se suberigēs. liberuz intrantib⁹ patefecit ingressum. Odor aūt suauissim⁹. q̄ eodē die eodēq; momēto q̄ de turri cosdroe sacra crux fuit ablata. ierosolimis de psarū p̄uincia p tam longa terraꝝ spacia fuerat illapsus. tūc redijt. omnesq; mirabili suauitate refecit. Rex aūt deuotissim⁹ ī bac crucis laudes prupit. O crux splendidior cūctis astris mūdo celebris. boīb⁹ multum amabilis. sanctior vniuersis. q̄ sola fuisti digna portare talentū mundi. Dulce lignum dulces claui. dulcis mucro. dulcis basta. dulcia ferens pondera. salua p̄sentē caterua in tuis bodie laudib⁹ p̄gregatā. tuo vexillo signatā. Sicq; p̄ciosa crux in suo loco restituit. et antiqua miracula renouant. Odor tui q̄dam vite restituūt. paralici q̄ttuor curant. leprosi decē mūdant. ceci. xv. illumināt demones effugant. et a varijs languoribus plurimi liberant. Et sic imperator eccias reparās et regijs muneribus cumulās. ad p̄pa remeauit. ¶ In cronicis aūt ℞ gestū aliter fuisse narrat. Dicit enī q̄ dum cosdroe occupans vniuersa regna. bierusalē cū zacharia patriarcha et ligno crucis cepisset. et eraclius pacem cū eo facere vellet. iurauit se cum romanis pacē non facturū. donec crucifixū abnegarent et solem adorarent. Tūc eraclius zelo armat⁹ p̄tra eū exercitū mouit. ⁊ persas multis p̄lijs deuastauit. ⁊ cosdroe vsq; tesifontē fugere cōpulit. Tandē cosdroe dissenteriā incurrēs medasan filiū suū in regez coronare voluit. Quod sirois p̄mogenitus ei⁹ audiēs. cuz eraclio fedus inijt patremq; cum nobilibus p̄sequens in vinculis iecit. Quem pane tribulatiōis et aqua angustie sustentās. tandē sagittari ⁊ occidi fec̄. Post modū aūtē oēs incarceratos cū patriarcha et ligno crucis eraclio destinauit. Ille autez

De exaltatione sancte crucis.

pciosum lignū crucis bierlm detulit.et post modū cōstantinopolim deportauit.Hec in multis cronicis legūt ¶ De ꝫ ãt ligno crucis sic dicit sibilla apud paganos.sic dr ī hi. triptita.O ter beatū lignū in q̄ de⁹ extensus est.Hoc forte dictū ẽ ppter vitā nature gratie ⁊ glē q̄ ex cruce pueit. ¶ Apud cōstantinopolim iude⁹ q̄dã eccīam scē sopbie ingressus q̄ndaz imaginē xpi ibidē cōspexit. Qui se ibi solū ꝓsiderans gladiū arripuit ⁊ appropians imaginē xpi ī gutture percussit statimq3 inde sanguis exiuit.⁊ iudei faciez ⁊ caput aspersit.Qui territ⁹ imaginē accepit. et ipaz in puteū pijciēs statim aufugit.Quidam ãt xpian⁹ eidē obuiauit.eiq3 dixit. Ũ venis iudee.Aliquē bomiez occidisti.Et ille falsum ẽ.Cui rursus bō ille dixit.Uere bomicidiū ppetrasti.et ideo sanḡne aspers⁹ es. Et iude⁹.Uere ds xpianoꝝ magn⁹ ẽ.⁊ fides ei⁹ firma p oīa cōprobat. Aequaq3 ei boiez pcussi.sed xpi imaginem .et ꝓtinuo sanguis emanauit de ei⁹ gutture.Duxit aūt iudeus boiem illū ad puteū.et inde sctām imaginē extraxerūt. Plaga ãt in gutture xpi vt fert adhuc hodie cernit.⁊ iude⁹ ꝓtinuo fidelis effecit. ¶ Apud siriam in ciuitate berub q̄dã xpian⁹ sub annua pensione hospitiū babēs imaginē dñi crucifixi ꝓ lectuli facie ī pariete affixerat.⁊ ibi orōnes suas ꝓtinue faciebat . Post annū vo aliā domuz locauit.⁊ imaginē ibidē ex obliuione reliqt.Quidã autē iudeus p̄dictā domū ꝓduxit.⁊ q̄dam die vnū de suis ꝓtribulib⁹ ad cōuiuiū inuitauit.Inter epulas aūt ille q̄ inuitat⁹ fuerat casu circūspiciens.imaginē infixā parieti ꝓtuet.⁊ in illū q̄ se inuitauerat ira fremēs.cur imaginē illu xpi nazareni tenere audeat cōminatur. Ille ãt cū adhuc p̄dictā imaginē nō vidisset sacramētis q̄bus poterat affirmabat q illā de qua dixit imaginē penit⁹ ignorabat.Tūc ille placatū se simulans valefecit.⁊ ad pnci-pē sue gentis abiens iudeū illū de eo q̄d viderat accusauit.Judei igit cōgregati ad domū ei⁹ ꝓueniūt.⁊ visa imagie illū ꝓtumelijs diris afficūt.⁊ extra synagogā semiuiuū pijciūt.imaginē vo ꝓculcantes pedib⁹. cuncta in ea dñice passionis opprobria renouarūt. Cum vo latus lancea pforassent.ptin⁹ sanguis et aqua vbertim exiuit.⁊ suppositū vas impleuit.Stupefacti iudei.sanguinem illū ad synagogas detulerūt.et omēs infirmi ex ipo inuncti ptin⁹ curabant. Tūc iudei ep̄o terre illi⁹ oīa p ordinē narrauerūt.⁊ baptismū et fidē xpi vnanimiter susceperūt.Ep̄us aūt sanguinē illū in ampullis cristallinis et vitreis cōseruauit.Christianū etiā illū accersiuit ad se et q̄s tam pulcrā imaginē composuisset inquisiuit.At ille dixit. Nicodemus illaz cōposuit quā moriēs gamalieli. gamaliel zacheo.zacheus iacobo.iacob⁹ simoni reliquit. Sicq3 in hierusalem vsq3 ad excidiū vrbis fuit donec inde a fidelibus in regnum agrippe delata.⁊ inde ad patriā meaz deducta a parentib⁹ meis ad me hereditario iure deuenit.Factū est Ḅ anno dñi.dccl.Tunc oēs iudei synagogas in ecclesias ꝓsecrarūt. Et extunc hic mos inoleuit vt eccie ꝓsecrarē tur.q̄ante tantū altaria ꝓsecrabāt.Propt istud miraculū ordinauit eccīa.v.kaleñ.decembris memoriaz fieri dñice passionis.vel vt alibi legit.v.ydus nouembris. Ũ et rome cōsecrata est eccīa in honore saluatoris. vbi ampulla cū illo sanḡne reseruat.⁊ solenne festū tunc agit. ¶ Uirtus crucis et apud infideles maxīa p oīa cōprobat. Naz vt greḡ.in.iij.dyalogoꝝ libro commemorat. andreas fundane ciuitatis ep̄us. dū q̄ndaz sanctimonialē feminā secū habitare pmitteret.antiquus hostis cepit isti⁹ speciem oculis mentis eius imꝑmere vt in lecto nepbāda cogitaret.Quadam vero die iudeus quidam romā veniens.cum iam diem declinare cerneret.et vbi manere posset minime reperisset.in quodaz templo apollinis ad manendum se contulit.Qui ip̄m loci illi⁹ sacrilegiū ptimescēs.q̄zuis fidē crucis mīme haberet.signo crucis tū se munire curauit.Nocte aūt media euigilās vidit malignoꝝ spiritu turbā q̄ in obsequiū cuiusdā potentis p̄ire.Tūq3 q̄ ceteris p̄erat in eoꝝ medio consederet.cepit singuloꝝ spirituū sibi obsequētiū causas actusq3 discutere.q̄ten⁹ vnusq̄sq3 q̄ntū egisset neq̄cie iueniret. Modū ãt b⁹ discussiōis gregori⁹ cā breuitatis ptrāsit.Sed

ex simili exemplo qđ legit in vitas patrũ ino
tescere põt. Nam dũ quidã in templũ idolo
rũ intrassz. vidit sathanã sedentẽ z oẽm eius
militiã ei assistentem. Et veniẽs vn⁹ de mali
gnis spiritib⁹ adorauit eũ. Cui ille. Uñ veis
Et ille. In illa puicia fui. z ibi bella plurima
suscitaui. z pturbatiões multas feci. z sãgui
nẽ copiosũ effudi. z veni nunciare tibi. Et sa
than ait Quanto tpe ℔ fecisti. Et ille. In. xxx.
dieb⁹. Et sathan. Quare tanto tpe ℔ fecisti.
Et ait assistentib⁹. Ite z flagellis eũ cedite z
duri⁹ verberate. Et secũd⁹ veniẽs adorauit
eũ dicẽs. In mari dñe eram et cõmotiones
maximas excitaui. z naues multas demer
gens. bois q̃splures occidi. Et ait. Quanto
tpe ℔ fecisti. Et ille. In. xx. dieb⁹. Et iussit bũc
similiter flagellari dicẽs. Ita modicũ tanto
tpe laborasti. Et terti⁹ veniẽs ait. In quadã
ciuitate fui. z rixas in quibusdã nuptijs exci
taui. z multã sanguinis effusionẽ feci. z spõ
sum ipum occidi. et veni nũciare tibi. Cui di
xit. Quãto tpe ℔ fecisti. Et ille. In. x. diebus.
Et ille ait. Nõne plura in tot dieb⁹ opat⁹ es.
Et iussit eũ a circũstantib⁹ vberari Et q̃rtus
veniẽs ait. In beremo mãsi z p. xl. annos cir
ca q̃ndã monachũ laborauit. et vix tãdẽ ipm
in lapsũ carnis pcipitaui. Qđ sathan audi
ens. de solio suo surrexit. et eũ osculãs de ca
pite suo coronã abstulit. z capiti illi⁹ ipposuit
ac ipm secũ psedere fecit dicẽs. Magnã rẽ
fortiter egisti. et plus omnib⁹ laborasti. Hic
igit vel silis põt eẽ mod⁹ illi⁹ discussiõis quẽ
gregori⁹ ptermittit. Cũ ergo singuli spiritus
exponerent qđ egissent. vn⁹ in mediũ psilijt.
et q̃nta carnis temptatõe de illa scimoniali
femina andree animũ cõmouisse apuit. Ad
dens q⁹ beri hora vesperay vsq; ad ℔ ei⁹ mẽ
tem traxerit. vt in tergũ ei⁹ blandiẽs alapam
daret. Tũc malign⁹ spũs eũ hortatus est vt
pficeret qđ cepisset. vt illi⁹ ruine singularem
inter ceteros palmã teneret. Ꝺrecepitq; vt
quererẽt quisnam eẽt ille q̃ iacere in templo
eodẽ psumpsisset. Cũ ãt ille vebemẽti⁹ palpi
taret z missi spũs eũ crucis misterio signatũ
viderẽt. territi clamauerit. Uere vas vacuũ.
sz signatũ. Ad hãc vocẽ ptin⁹ illa malignoy
turba disparuit spirituũ. Jude⁹ ãt concitus
ad eẽm venit. et ei omia pordinẽ enarrauit
Quod ille audiẽs vebementer ingemuit. et
omnẽ mulierẽ a domo sua et vicinia ptin⁹
remouit. z iudeum baptizauit. Refert q;
greg̃. in li. dyalo. q quedã sctimonialis orũ
ingrediẽs et lactucã pspiciẽs pcupiuit eam
que signo crucis bñdicere oblita auide mo
mordit. Sed arrepta a dyabolo ptinus ce
cidit. Cũ ãt btus equinus ad eã venisse dya
bolus clamare cepit ac dicere. Ego qđ feci.
ego qđ feci. Sedebã hic sup lactucã. illa ve
nit z momordit me. Ad imperiũ aũt pdicti
viri dyabol⁹ mox de ea exiuit. Legit in hi
storia eccliastica q gẽtiles p alexandriam ar
ma serapis i parietib⁹ depinxerãt. Theodo
sius vo illis deletis signũ crucis depingi ma
dauit. Quo viso gẽtiles z sacerdotes ydolo
rũ baptizati sũt. dicẽtes traditũ eẽ ab antiqs
q ea q̃ colebãt starẽt donec veniret signum
illud in q̃ est vita. Quedã tũc lrã apud illos
quaz sacrã vocabãt. habebat formã crucis.
quã dicebãt interptari vitã futurã.

CXXXI

De sancto iohãne chrysostomo.

Johannes cogno
mine chrysostom⁹ antiocen⁹ filiꝰ
secũdi et anthure nobiliũ fuit. Cui⁹
vita genus quersatio z pfectio in hi. tripti
ta plenius declarat. Qui cũ pbie studiũ im
pendisset. tandẽ hãc derelictis diuinis lctõib⁹
incũbebat Qui psbyter ordinatus ppt castI
tatis zelũ seueriori babebat. z feruori magis
q̃z mansuetudini seruiebat. Et ppt vite recti
tudinẽ incaut⁹ ad futura pspicere nesciebat
In cõfabulatõe arrogans a nescientib⁹ pu
tabat. In docendo erat pcipuus. in exponẽ
do egregi⁹. ad mores coercendos optimus
Regnantibus igit arcbadio et bonorio au
gustis. et damaso in romana sede presidẽte.
factus est epc Qui dũ vitã clericoy repente
corrigere voluit. oẽs in sui odiũ concitauit. z
eũ velut furiosũ declinabãt. et apud omnes
ei detrabebant. Et q; nunq̃z aliquẽ ad pran
diũ inuitabat. nec ab aliq̃ inuitari volebat.
dicebant eũ ℔ ideo facere. q; turpiter man
ducaret. Alij ppter excellentẽ et exquisitum

vsum ciboꝝ ℟ eũ facere ꝓdicabant. ¶Reuera ãt ꝓpter abstinentiã stomachũ ⁊ caput sepe dolebat. et ideo prandiorũ epulas euitabat. ¶Sdopul⁹ ãt ꝓpter ℟mones q̃s in ecclesia faciebat eũ plurimũ diligebat. quipendens q̃ ꝓtra eũ emuli loquerent. ¶Sposuit q̃z ioℏes ⁊ q̃sdam ꝓcerũ obiurgare. ⁊ ideo ꝓ eũ maior inuidia est accẽsa. Aliud q̃z fecit. q̃d cũctos valde cõmouit. Eutropi⁹ nãq̃z ꝓpos⁹ ĩperatoris ⁊ habẽs ꝓsulis dignitatẽ. volẽs ĩ quibusdã ad eccl̃as fugientib⁹ se vindicare. statuit vt lex ab impatore poneret. vt null⁹ ad eccl̃as ꝓfugeret. imo q̃ dudũ refugerãt extraberent. ¶Sdost paucos ãt dies cũ eutropius regẽ offendisset. ad eccl̃am mox ꝓfugit. Ẽps ãt ℟ audiẽs. ad eũ sub altaris latitantẽ accessit et omeliã increpatoriã ꝓ eũ faciẽs ipm durissime obiurgauit. Ex qua re mlti⁹ offẽdit eo q̃ homini infelici nõ solũ noluit miscẽdiaz impẽde. sed insup nõ destitit obiurgare. Imperator ergo eutropiũ rapiens. ei⁹ caput abscidit. ¶Sdro diuersis igit̃ causis mlti⁹ boies fiduciali⁹ obiurgabat. ⁊ iõ erat plurimis odiosus ¶ Theophil⁹ ãt alexandrin⁹ ẽps ioℏez deponere volebat. ⁊ ꝓsbyteruz q̃ndam noie ysidoꝝ intrudere affectabat. et iõ causas depositõis diligenter querebat. ¶Sdopulus ãt defendebat ioℏem. et ei⁹ doctrina mirabili auiditate pascebat̃. Sacerdotes q̃z iobãnes ℟m eccl̃iasticas sanciones viuere cogebat. dicẽs nõ debere frui honore sacerdotij q̃ eorũ vitã ꝓtẽnerent imitari. ¶Non solũ ãt ciuitatẽ ꝓstãtinopolitanã strenue gubernabat. sed et plures circũadiacẽtes ꝓuincias imperiali autoritate ꝓuidis legalib⁹ ordinabat. Cũq̃z cognouiss̃z ĩ fenice adhuc demonib⁹ sacficia mĩstrari. cleros illuc ⁊ mõachos destinauit. oĩaq̃z templa ydoloꝝ destrui fecit.

¶ Eodez tpe gaimas q̃dam erat genere celticus. ꝓsilio barbar⁹. studio tirannico vehementer elat⁹. arriana heresi depꝛauat⁹. magister tñ militũ fact⁹. ¶Hic impatorẽ rogauit vt intra ciuitatẽ sibi suisq̃z eccl̃iaz vnã daret. Qđ cũ ꝓmisisset. rogauit ioℏem vt eccl̃iaz vnã illi cõcederet. vt sic ei⁹ tirannidẽ refrenaret. At iohannes vtute fortiss̃im⁹ ac tot⁹ zelo ignitus. noli inq̃t o impator hoc ꝓmittere. nec sanctũ canib⁹ dare. nec hũc barbarũ meretuas. Sed ambos nos iube vocari et sub silentio inter nos q̃ dicunt audi. Ego nãq̃z b⁹ linguã sic refrenabo. vt hmõi petere nõ ꝓsumat. Qđ audiẽs impator gauisus ẽ. ⁊ vtrũq̃z alẽa die vocauit ℟ Cũq̃z gaimas vnũ ꝓ se oratoriũ peteret. ait ioℏes. Ubiq̃z tibi diuina dom⁹ aperta est vt null⁹ te vetet orare. At ille. Ego alteri⁹ secte sum. ⁊ vnũ tẽplum cũ meis habere deposco. ¶Sdultos quidẽ p romana republica labores assumpsi. ⁊ ideo nõ debeo in mea petitõe ꝓtemni. Cui ioℏãnes. ¶Sdlurima ꝓmia et q̃ trãscendũt tua certamina recepisti. ¶Sdagister militũ fact⁹ es. cõsulari toga insup exornat⁹. ⁊ oportet te cõsiderare q̃d dudũ fueris. ⁊ q̃lis mõ cõspiciaris. Que prisca pauptas. et q̃ mõ substãtia. Quib⁹ vestimentis ante vtebaris. ⁊ quib⁹ ornaris modo. Igit̃ q̃ pauci labores maxima tibi ꝓmia ꝓtulerũt. ꝓtra bonorantem te nõ sis ingratus. ¶His ℟monibus eius os obstruxit. ipsũq̃z cõpulit vt taceret. Bum igit̃ constantinopolitanã vibẽ strenue gubernaret. gaimas imperiũ ambiẽs cũ in die nihil agere posset nocte barbaros misit q̃ palatiũ ꝓcremarẽt. Tũc aperte monstratũ est qũo sctũs ioℏes custodiebat ciuitatẽ. Barbaris eĩ angelorũ armatorũ ingens corp⁹ habẽtiuz copiosa turba apparuit. q̃ ipos ꝓtin⁹ effugauit. Qđ cũ dño suo nũciassent. ille valde mirat⁹ ẽ scies exercitũ militũ p ciuitates alias ꝓstitutũ. Cũ igit̃ sequẽti nocte eos iteruz destinasset. a visione angelorũ sũt sibi effugati. ¶Nouiss̃ime ille egressus miraculũ vidit ⁊ fugit. estimãs milites in die latere ⁊ nocte ciuitatẽ custodire. Egressus inde ad traciã iuit et magno ꝓgregato exercitu cũcta vastabat timentib⁹ cũctis barbaricã feritatẽ. Imperator ergo iohanni sanctiss̃imo onus legatõis imposuit. Ille ãt inimiciaꝝ ĩmemor alacriter est ꝓfect⁹. Gaimas vo agnoscẽs ei⁹ fiduciã. pietate assũpta longo itinere eidẽ occurrit. suisq̃z oculis dexterã ei⁹ circũposuit. ⁊ filios suos sacra e⁹ genua oscular̃i ꝓcepit. ¶Huius nãq̃z vtutis ioℏes fuit. vt etiã valde terribiles hũiliari cogeret ⁊ timere. ¶ Eodem q̃z tpe questio mota ẽ vtrũ deus corp⁹

haberet.ex q̄ questione ꝓtentões ⁊ certamia surrexerūt.alijs ℞.alijs aliud affirmantib⁹. maxime tñ monachoꝝ turba simpliciū ē decepta.dicentiū deū forma corporea eē distinctū.Theophil⁹ aūt epūs alexandrin⁹ ꝓtrariū sapiebat.ita vt in eccīa ꝑ eos q̄ būane forme deū asseruerāt ꝓtenderet et deū incorporeū p̄dicaret.Qđ egiptioꝝ monachi agnoscētes habitacula sua reliquerūt.⁊ alexandriaz venientes.seditōem ꝑ theophilū excitarūt. ita vt eū occidere niterēt.Qđ ille cognoscens et timēs.ait illis. Sic vos inq̄t video sicut deus vultū.Et illi si vere inq̄unt dicis.q̄ vult⁹ đs sic ē vt noster.anathematiza libros origenis q̄ nostre opinioni aduersant.Qđ si ñ feceris q̄ imp̄atorib⁹ ⁊ deo rebellis es a nob⁹ oppro/ brium sustinebis.Et ille. Nolite īme seuire. Ego quidē q̄ vobis placēt facio.Et sic monachos a suo impetu reuocauit.Exercitati vo et pfecti monachi in ℞ seducti nō sūt.sed simplices ardore fidei ꝑ frēs ꝓtrariū sapiētes insurrexerūt.⁊ multos occidi fecerūt.Bū ℞ī egipto fierēt ioℏes apud cōstantinopolim doctrina florebat.et apud oēs admirabilis habebat.Verū cū arriani plurimū pullularēt et extra ciuitatē ecciam haberēt.sabbato tñ et dñica intra portas et porticus cōgregati hymnos ⁊ antiphonas nocte cantabāt.Bi luculo aūt cū ipis antiphonis p̄ mediaz ciuitatē portas egressi ad suā eccīaz cōcurrebāt. Hec āt ad vituperatōem orthodoxoꝝ facere nō cessabāt.freqūnter ℞ decantantes.Ubi sūt q̄ dicūt tria vtute vnū.Ioℏes āt metuēs ne simplices bis cantib⁹ traberent.instituit vt fideliū turba nocturnis hymnis īsisteret vt et illoꝝ opus obfuscaret.et fidelū p̄fessio firmaret.Fecitq̄z cruces argenteas q̄ cuz argenteis cereis portabantur. Tūc arriani zelo accēsi iuidie vsq̄z ad necē insurgūt. Una igit̄ nocte petra p̄cussus ē brison eunuchus auguste.q̄ ad hymnos exercendos a iohanne fuerat deputat⁹.Sed etiā q̄dam de ꝑt̄ vtriusq̄z partis extincti sūt.Ex his mot⁹ imperator p̄hibuit arrianos hymnos publice decantare. ¶ Eo tpe seuerian⁹ gabalēsis epūs honorabilis apud m̄tos ꝓceres ⁊ ab ipo imperatore et augusta multū dilect⁹ constantinopolim venit.et a iohanne gratanter susceptus est.Cūq̄z ioℏes asiaz p̄rexisset.suā eidē eccīam cōmendauit. Ille aūt nō fidelit̄ ambulabat.sed semetipm p̄ꝰo cōmendabat. Serapion aūt clericus iohannis ℞ iohānis studuit nūciare. Transeunti aūt seueriano nō assurrexit serapion. Ille aūt indignatus clamauit. Si serapion clericus nō mort⁹ fuerit xp̄us in humana natura natus non ē Hec audiens ioℏes redijt.et ipm tāq̄z blasphemū de ciuitate eiecit.Qđ auguste m̄tū displicuit et ipm reuocari fecit.rogās ioℏez vt ipm sibi recōciliaret.Qui nullaten⁹ acq̄euit donec augusta filiū suū theodosiū eius genibus imponeret supplicās ⁊ coniurans vt seuerianū recōciliaret. ¶ Eodez q̄z tpe theophilus alexandrin⁹ epūs dyoscorū virū sanctissimū et ysidoꝝ p̄us sibi amicissimū iniuste eiecit.Qui cōstantinopolim venerūt vt p̄ncipi ⁊ iohanni ei⁹ facta narrarēt Ioℏes aūt eos q̄dez honorabat. sz aī cause cognitōem cū eis participare nolebat.Falsus tñ rumor ad theophilū venit.q̄ ioℏes cum illis cōmunicaret.⁊ eis auxiliū ferret.At theophilus indignat⁹.nō solū in illos vindictā exercere sed ioℏem deponere fortit̄ se armabat.Celans igit̄ intentiōem suā misit ad singulaꝝ epos ciuitatū dicēs se origenis velle libros damnare.Epiphaniuz q̄z epm cypri virū sanctissimū et famosissimū circūuenit et amicū fecit.rogans vt ⁊ ipe similit̄ libros origenis damnaret.Epiphani⁹ ꝓpter sui sanctitatē ei⁹ fallacias nō attendēs. apō cypri suos epos ꝓuocauit.et lectiōem origenis interdixit.rogās ioℏem plrās vt se ab horuz lectione liboꝝ suspēderet.⁊ q̄ ordīata fuerāt ꝓfirmaret.Ioℏes āt ℞ paruipendēs i doctrina ecciastica laborabat.et ī ea florebat.nihil q̄z de his q̄ ꝑ eū cogitabāt curabat.Demū theophil⁹ odiū diu zelatū manifestauit.⁊ se velle ioℏez deponere indicauit.Qđ oꝝ inimici ioℏis multiq̄z clerici ⁊ ꝓceres palatij ꝑt̄ opportunū inuenientes .nitebant vt ꝑ ioℏem apud ꝓstantinopolim cōciliuz fieret.Post ℞ āt epiphani⁹ ꝓstantinopolim venit. damnatiōem liboꝝ origenis secū ferens.⁊ iuitationem ioℏis causa theophili declinauit.Et

De sancto Johanne chrisostomo

quidā ppter epipbanij reuerentiā dānatōi libroȝ origenis subscribebāt. plurimi aūt ℞ facere recusabant. quoȝ vnus fuit theotin⁹ sicbie p̄sul vir rectitudine vite famosissim⁹. Qui ita rñdit. Ego inq̄t o epipbani e⁹ q̄ dum bñ requieuit. iniurias nō fero. neqȝ rē blaspbemā tēptare p̄sumo. dānans ea que pȝes nostri respuere noluerūt. Nam neqȝ malā doctrinā in libris ei⁹ eē cōspicio. Quibis cōtumelias inferūt nesciunt semetipos Athanasius aūt defensoȝ niceni cōcilij ℈arrianos testē sue fidei būc virū appellat. illi⁹ libros suis ℈iungens et dicens. Mirabilis inq̄t et laboriosissim⁹ origenes ℞ de filio dei nobis testimoniū pbibet. asserens coeternū eū patri. Johannes āt indignat⁹ nō est cur absq̄ regulis in eccīa sua epipbani⁹ ordinationē fecerit. Sed tñ rogabat vt inter ep̄os cū eo manerȝ Et ille nec se cū eo manere nec orare rñdit. nisi dyoscoȝ eijceret. et dānatōi libroȝ origenis subscriberet. Johāne ℞ facere renuente. aduersus iobem ab ei⁹ inuidis epipbani⁹ incitaī. Unde epipbanius libros origenis dānauit. et dyoscoȝ adiudicauit. ꝛ iobāni tanq̄ boȝ defensoȝ detrabere cepit. Cui iobannes mandauit. Contra regulas multa feciſti o epipbani. Primū q̄ ordinationē feciſti in eccīa sub meo iure cōstituta. Deinde q̄ in ea autoritate ppria sacra celebrasti. Et rursus. q̄ inuitatus excusasti. ꝛ nē denuo q̄ in teip̄m ℈fidis. Quappter obserua ne in pp̄lo seditio oriaī. et b⁹ rei piculū ipe suscipias Hoc āt audiēs epipbani⁹ discessit Qui cū ad cipꝝ reuersu⁹ eēt. mādauit iobanni. Spero q̄ ep̄s nō morieris. At ille re mandauit. Spero q̄ ad patriā tuā nō redibis. Qđ sic euenit. Nam epipbanius ī via obijt. Et iobes postmodū ō ep̄atu depos⁹ ī exilio vitā finiuit. ¶ Ad sepulcrū autē bui⁹ epipbanij viri sanctissimi demōes expellūt. Fuit āt vir mire liberalitatis ad pauperes. Qui cū quadā vice totā eccīe pecuniam erogasset. ꝛ nibil sibi remansisset. quidaȝ subito veniens sacculū multarū pecuniarū sibi obtulit ac discessit. Nec vnde venit aut q̄ abierit scitū fuit. ¶ Pdaupes q̄dā volētes epipbaniū decipe vt aliq̄d eis daret. vn⁹ eorū ſupinū se in terra pstrauit. alter sup eum stans q̄ mortuū flebat. et q̄ nibil vnde eum sepelire posset baberet. querulis vocib⁹ clamabat. Epipbanius igit̄ supueniens vt inquiete dormiret orauit. et sepulture necessaria ministrauit. Hominēqȝ consolat⁹ abijt. Ille āt sociū pulsans dicebat. Surge bodie tuis laboribus epulemur. Quē cum crebro pulsasset. et mortuū agnouisset. ad epipbanium cucurrit. et quid acciderit nunciauit. ac vt eū resuscitaret rogare cepit. Ille aūt benigne eum ℈solatus est. nō tñ eū resuscitare voluit. ne ministris dei facile illudaī. ¶ Verū cū epipbanius discessisset relatū ē iobanni q̄ eudoxia augusta contra eū epipbaniū incitasset. Qui solito zelo accensus ꝑmonez ad pp̄lm fecit. q̄ cunctaȝ mulierū vitupatōez oīmodam ℈tinebat. Hic sermo ab omnib⁹ est accept⁹. vt q̄si ℈ augustam sit plat⁹. Qđ cum augusta cognouisset impatori cōquesta est dicens cōtumeliā illatam vxori in eū potius redūdare. Motus ad bec impator ℈tra iobannē p̄cepit sinodū celebrari. Theophilus igit̄ festine ep̄os ℈uocabat. Omēsqȝ iobannis inimici alacriter ℈fluebāt. supbuȝ et impiū eū vocātes. Uniuersi igit̄ ep̄i apud ℈stātinopolim ℈stituti nō iam de libris origenis tractabāt. sed ℈iobem se manifestius erigebāt. Mittentes igit̄ p iobanne ip̄m citauerūt. q̄ eos velut inimicos vitare censuit ac vniuersalem sinodū fieri ꝑclamauit. Illi vero quater eū denuo citauerūt. Qui cum eos refugeret ꝛ sinodū fieri ꝑclamaret. damnauerūt eū. in nullo eū culpātes nisi q̄ vocatus noluit obedire. Qđ pp̄lus audiens ad seditiones maximas excitat⁹ ē. et eū trabi ab eccīa nō sinebat. sed vt ℞ ad maius referret cōciliū ꝑclamabat. Jussio āt p̄ncipis cōpellebat eū velociter eijci. ꝛ in exilium deportari Johannes āt timēs ne in pp̄lo seditio oriret. nesciente pp̄lo semetip̄m transdidit in exilium deferendū. Qđ cū pp̄lus cognouisset ip̄ortabilis seditio ē exorta. ita vt etiā m̄ti inimicorū ei⁹ ad miscdiaȝ mouerent. dicentes eum calumniā passum quē paulo ante desiderabant videre depositū. ¶ Seuerian⁹ āt de q̄ supra sermo habitus est. in eccīa docēs

iohanni detrahebat dicēs. Et si nullū aliud crimē haberet. eiꝰ tñ supbia depositōis eius causa sufficiēs eē posset. Orta igit̄ ꝯ impatorē ⁊ epos imensa seditōne in ppl̄o. augusta i peratorē rogauit vt ioh̄em de exilio reduci faceret. Terremotꝰ q̄z maximus ciuitatē in uasit dicentibꝰ cūctis ℔ accidere ppter iniustā eiectōem ioh̄is. Missi sūt igit̄ legati ad ioh̄em rogātes. vt cito rediret. et ciuitati pereunti suis orōnibꝰ subueniret. et in ppl̄o seditionē excitatam sedaret. Alij q̄z post illos. et rursus alij destinati sūt q̄ eum cito redire cōpellerēt. Qui eū redire nolentē ad ppa cito reduxerī. eidē cū cereis ⁊ lampadibꝰ vniuerso ppl̄o occurrente. Ipe aūt in episcopali sede residere nolebat. dicēs oportere ℔ fieri iudicio sinodali. et eos q̄ damnauerāt suā sententiā reuocare. Populus aūt miro modo accendebat eū in episcopali sede residentē videre. et verba doctoris audire. Preualuit igit̄ ppl̄us. coactusq̄z ē sermonē facere ad populū. ac in sua cathedra residere. Theophilus igit̄ aufugit. Qui cū ierapolim aduenisset. mortuus est eiusdē ciuitatis epꝰ. ⁊ ibi lamon sanctissimus monachus est electꝰ. At ille cū crebro refugeret ei theophilus suadebat vt sue electioni ꝯsensū p̄beret. Tunc ille pmisit dicens. Cras q̄ dño placet implebit̄ur. Crastina ergo die venientes ad cellā suā eū vt epatum susciperet instanter rogabant Qui ait. Oremus pmo ad dñm. Qui dum oraret. mox cū ipa orōne terminū vite suscepit. Iohannes itaq̄z doctrine sedule insistebat. Eo aūt tpe statua argentea clamide circūamicta. in platea iuxta eccl̄iam sancte sophie ad honorē eudoxie auguste constituta erat. vbi milites et pceres lusus publicos exercebant. Q̄ q̄dē iohanni plurimū displicebat. cū videret ℔ ad eccl̄ie spectare iniuriā.

G Consueta igit̄ fiducia rursus līguā suā armauit. Et cū oporteret p̄ncipes supplicatōnis v̄bo deflectere vt a tali lusu recederent hoc nō fecit. sed impetu sui vsus eloquij iubentes fieri talia maledicebat. Augusta v̄o rursus ad suā ℔ trahebat iniuriā. ⁊ denuo laborabat vt aduersus eū sinodus iteruz celebraret. Hoc sentiēs ioh̄es illā famosissimā in ecclesia ptulit omeliā cuiꝰ initiū est. Rursus herodias insanit. rursus turbat. denuo saltat. denuo caput iohannis in messorio cōcupiscit accipe. Q̄ factū ad iracundiā plꝰ incitauit augustā. Dum aūt q̄dam ioh̄em vellet occidere a ppl̄o est cōprehensus. et ad iudicandū traditꝰ. Q̄z a p̄fecto ne occideret ereptꝰ est. Quidā etiā seruus cuiusdaz p̄sbyteri i eū impetū faciēs ipm occidere molutꝰ est. Qui dū a quodā teneret. ipm q̄ tenebat. et aliū astantē et tertiū p̄cussit. Tūc clamore facto multis ꝯcurrentibꝰ plurimos iterfecit. Ex illo tēpe ppl̄us ioh̄em custodiebat. eiꝰ domū diebus ac noctibꝰ muniēs. Suadēte igitur augusta epi ꝯstantinopolim ꝯuenerūt et accusatores iohannis fortiter insistere ceperūt. Cum aūt festiuitas natalis dñi superuenisset. mandauit impator iohanni q̄a nisi p̄us criminibꝰ exueret nō cōmunicaret eidē Episcopi aūt nihil ꝯtra euz repererūt nisi q̄ post depositōnem residere in sede epāli sine decreto cōcilij p̄sumpsisset. Et sic damnauerunt eū. A propinquante tandē solennitate paschali mandauit ei impator nō posse secū in eccl̄ia manere. cū eum duo cōcilia cōdemnassent. Vacabat igit̄ ioh̄es ⁊ nequaq̄z in eccl̄iaz descēdebat. Illi q̄ iohānī fauebant iohannite dicebant. Post h̄ec impator iohannē de ciuitate expelli fecit. ac duci in exiliū in quandā ciuitatē paruā vbi fines sunt ponti imperijq̄z romani. que loca crudelibꝰ barbaris sūt vicina. Sed clemens dñs non pmisit diu in locis talibus athletam suum fidelissimū cōmorari. Hoc innocentius papa audiens moleste ferebat. volensq̄z concilium celebrare scp̄sit clero constantinopolitano ne iohānī successorē aliquem ordinarēt.

Cum igit̄ longo fuisset itinere fatigatus ⁊ dolore capitis vehementissime cruciatus necnō ⁊ ardorē solis intolerabilē pateretur sancta illa anīa in cumanis. xiiij. die mensis septembris e carne soluta est. Quo defūcto grando vehemens in ꝯstantinopolim ⁊ omnia suburbana descendit dicentibꝰ cunctis hoc dei iracundia gestū ee eo q̄ iuste iohānes fuerit ꝯdemnatus. Quibus verbis fidē fec̄ mors auguste ptinꝰ subsecuta. Quarta

nanq3 die post grādinē ē defūcta. ¶ Mortuo q3 oim doctore terrarū. occidentales epi cū orientalib9 nullaten9 cōmunicare voluerūt donec illi9 sacratissimi viri nomē inter pdecessores epos poneret. Uerū theodosi9 xpianissimus fili9 pdicti archadij. q aui sui nomen 7 pietatē tenebat. sacras b9 doctoris reliquias in mense ianuario in regiā ciuitatē transferri fecit. Cui fidelissimus pl'us cū lāpadib9 7 cereis obuiauit. Theodosi9 āt suppliciter ei9 adorās reliquias. p archadio et eudoxia genitorib9 suppli cauit. vt ignorāter delinquentib9 veniā cōdonaret. Budū enī parentes ei9 mortui fuerāt. Hic theodosius clementissim9 fuit. adeo vt nullū se ledentiū morti adiudicaret dicēs. Utinam eēt mihi possibile ad vitā et mortuos reuocare. Eius curia monasteriuz videbaī matutinas laudes agebat. codices diuinos legebat. Huic erat vxor noīe eudoxia q̄ heroyco metro poemata multa ꝓfecit. Habuitq3 filiā noīe eudoxiam quā valentiniano quē impatorē fecerat dedit vxorē. Hec oīa de historia tripti ta extracta sūt. ¶ Mortuus est āt circa annos dñi. cccc.

CXXXII

De sanctis cornelio et cipriano.

Cornelius interp̄/ tat intelligens circūcisionē. Ipe eī intellexit 7 itelligendo seruauit circūcisionē a supfluis licitis et etiā necessarijs Uel corneli9 dr̄ a cornu et leos q̄d est pl'us q̄si cornu. i. fortitudo pl'i. ¶ Cyprian9 dr̄ a cypro q̄d ē mixtura. et ana q̄d est surs̄ū. Uel dr̄ a cipro q̄d est mestitia vel hereditas. Ipe eī habuit supnam mixturā gratie 7 virtutum mestitiā pctōr. et hereditatē celestium gaudiorum. ¶

Cornelius papa successor sancti fabiani a decio cesare cū suis clericis in exiliū relegatur. Ibiq3 a sancto cipriano carthaginensi lr̄as ꝓfortatiōis accepit. Tandem de exilio reduct9 decio p̄sentat̄ et dū īmobilis pmaneret. iussit euz deci9 plūbatis cedi. p̄cepitq3 vt ad templū martis duceret. vt ibi aut sacrificaret. aut sniaz capitalem accepit. Cum ergo illuc duceret. miles q̄dam rogauit eū vt ad dom̄ū suā diuerteret et p vxore sua salustia que p q̄nq3 ānos paralitica iacebat orāret. Que dū ad orationez ei9 sanata eēt. xx. milites cū ipa 7 viro suo domino crediderūt. Qui oēs iubēte decio ad templū martis deducti. et in illud expuētes cū sancto cornelio martyrizati sūt. Obsessus ē circa ānos dñi. cclij. ¶ Cyprianus āt carthaginenſ epūs in eadē ciuitate patrono proconsuli p̄sentat̄. Qui cum a fide nullaten9 mutari posset. in exiliuz mitt̄. Indeq3 reuocatus ab anglirico pconsule. q patrono succesſerat. sniam capitalē accepit. Qua snia lata dixit ciprian9. Deo grās. Cū āt ad locum cū speculatore venisset. p̄cepit suis vt eidē speculatori p mercede. xv. aureos darēt. Accipiens q3 linteuz. manu sua oculos texit. 7 sic coronā suscepit. circa ānos dñi. cclvj.

CXXXIIII A

De sancta Eufemia.

Eufemia dicitur ab eu q̄d ē bonū. 7 femina. q̄si bona femina. i. vtilis. honesta. 7 delectabil̄. q3 triplici mō dr̄ bonū. Fuit enī vtilis alijs p̄ uersatiōez. honesta sibi p morū cōpositionē. delectabilis deo p celestē ꝓtemplatiōem Uel eufemia dr̄ q̄si eufonia q̄d est suauis sonoritas. Suauis āt sonus fit tribus modis sez voce vt in cantu. pulsu vt in cythara. flatu vt in organo. sic btā eufemia fecit d̄o dulcez sonū cū voce p̄dicatiōis. cū pulsu bone operationis. 7 cū flatu interne deuotiōis. ¶ B

Eufemia filia senatoris videns xpianos tēpe dyocleciani tam diuersis penis laniari. ad p̄scum iudicē pro pecauit. 7 xp̄m publice ꝓfitēs exemplo sue cōstātie etiā viroz animos ꝓfortabat. Cum igit̄ iudex xpianos successiue occideret. aliosq3 presentes eē iubebat vt saltē territi īmolarēt. dū ꝓstātes tā crudeliter laniari viderent. Cum ergo corā eufemia sctōs crudeliter detrūcaret. ipa eoz ꝓstantia amplio9 puocata iniuriaz a iudice se pati clamabat. Tunc iudex gauisus ē. putās eā sacrificijs velle ꝓsentire. Uñ cū ab ea quā sibi iniuriā faceret requisisset.

illa ait. Cuz sim genere nobil'. cur mihi ignotos z aduenas anteponis. z pozes facis ad xp̄m ptingere. z ad pmissam gl̄iaz puenire. Cui iudex. Putabā te ad mentem rediisse. et gaudebā te tue nobilitatis vel sex⁹ meminisse. Recluſa igit̄ i carcere. z seq̄nti die cuz vinctis sine vinculis adducta. itez ū gr̄uissime est pquesta. cur p̄ legē impatoz sibi soli a vicul' parceret. Tūc alapis durissime cedit. z i carcere recludit. Quaz iudex secut⁹ ex libidine oppzimere voluit. Sed illa viriliter reluctante manū ei⁹ vtus diuina ptraxit. Tūc putans se incantatū. ppositū dom⁹ sue ad ipam direxit multa pmittēs si eā faceret consentire. Sed ille carcerē clausum nec clauib⁹ apire potuit nec securib⁹ frangē. donec a demone arrept⁹. clamās et seip̄m dilaniās vix euasit. Deinde educta posita ē sup rotā. cui⁹ vectes carbonib⁹ pleni erāt. et artifex intra rotā tale signū trahentib⁹ dedit. vt q̄n sonū faceret simul traherēt. z sic exeūte igne vectes corp⁹ ei⁹ dissiparēt. Cuz nutu dei ferramētū q̄ rota tpabat de manu ei⁹ decidēs sonū fecit. z cōtinuo illis trahentib⁹ rota artificez cōminuit. et eufemiā stantē sup eā illesā seruauit. Tūc parētes artificis lamētantes suppositio igne ipam cū rota cōburere voluerūt. Sed rota cōbusta. eufemia ab angelo soluta in q̄daz loco excelso incolumis stare ꝓspicit. Appelliano iudici ait. Virt⁹ xp̄ianoz nō nisi i ferro vincit. Unde ꝓsulo vt eam facias decollari Erectis igit̄ scalis. cū q̄dam ad eā capiendā manū mittē vellet. moxtot⁹ paralisi solutus vix inde semiuiuus educt⁹ ē. ¶ Alius aūt noīe sostenes ascendēs ꝓtinuo mutat⁹ ab ea ventā petijt. et euaginato gladio ad iudicē clamauit. q̄ seip̄m libenti⁹ occideret q̄z eam quā angeli defēdebāt ꝓtingeret. Beniq̄z inde educta. iudex cācellario suo dixit vt ad eā oēs petulātes iuuenes ꝓuocaret Qui tādiu eā illuderent donec fatigata deficeret. Cuz ille ad eā ingrediēs. et multas virgines splēdidissimas circa eā orantē videns. monitis ei⁹ prin⁹ xp̄ian⁹ effect⁹ ē. Ꝑdreses vo p capillos vginē suspēdit. Cuz imobilē pmanentē negato cibo in carcerē recludi fecit vt. vij. die iter q̄ttuoz magnos lapides sic oliua cō stringeret. Illa vo q̄tidie ab angelo saciata. duz. vij. die intra lapides durissimos posita eēt ad ei⁹ oz̄oēm ip̄i lapides in cinerē tenuissimū sunt redacti. Ūn p̄ses se victū a puella erubescēs eā in foueā pijci iussit. vbi tres tā; te imanitatis bestie erāt. q̄ oēm boīez deglutirēt. Que statim blādiēdo ad vginē ꝓcurrētes et iūctis ad inuicē caudis ei q̄si cathedrā ad sedendū p̄bētes iudicē ꝑ videtez vehemētius ꝓfuderit. Unde cū p̄ses fere pangustia mozeret. ingressus carnifex vt dñi sui iniuriā vindicaret. gladiū in latus suū fixit. z christi martyrē fec̄. Quē iudex p mercede veste serica induit. z torque aurea circūdedit. Sed egrediēs a leōe arripit. z ab eo ptin⁹ duoraī Ūn sui eū diuti⁹ pquirentes vix pauca eius ossa cū veste serica z torque aurea reperert. Ꝑdiscus q̄z iudex seip̄m comedēs mortu⁹ ē inuent⁹. Scia āt eufemia i calcedonia cum bonoze sepulta ē. Ꝑderitis c⁹ oēs iudei z gētiles calcedonie i xp̄m credidert. Ꝑdassa est āt circa ānos dñi. cclxxx. ¶ Ambrosi⁹ d̄ hac vgine i p̄fatōne sic ait. Virgo alma triūpbatrix eufemia. vginitatis retinēs mitrā. passionis meruit vestiri corona. Cuius p̄cib⁹ hostis inimic⁹ euincit. pscus aduersari⁹ supat. a fornacis igne vgo sospes eripit. duri lapides in puluerē cōuertūt. Fere mā suescūt. collaq̄z submittūt atz omia penaz supplicia ei⁹ oz̄oē supant. Nouissime gladij mucrone cō fossa. carnea relinq̄ns claustra. celesti choro iūgit leta. Hec sacra vgo tibi dñe eccīaz tuā cōmēdet. ꝑ p nob̄ pcōrib⁹ interpellet. ꝑ et vota nrā vt vgo vernula illibata tibi p̄stet.

CXXXIIII A

¶ De sancto Lamperto.

Lampert⁹ nobilis genere sz nobilioz sanctitate vite. z a pmeuo etatis sue lr̄is eruditus. adeo p sui sanctitate ab omnib⁹ amabat. vt post theodardū magistrū suū trecens⁹ eccie i ep̄m meruit pmoueri. Quē childeric⁹ rex plurimū diligebat. et p̄ oīb⁹ ep̄is carum semper habebat. Cuz crescēte iuidoz malicia. eū sine causa impij expellēres honoze debito p̄ uauerunt. z feramundum in ei⁹ cathedram

statuert. At lampertꝰ monasteriuz ingressus p. vij. ānos ibidē optime ꝓuersatꝰ ē. Quadā vo nocte ad oroēz surgēs in pauimēto pigno rantiā sonū fecit. Qd audiens abbas dixit. Quisqs būc fecit sonū statim vadat ad crucē. Tūc lāpertꝰ ilico nudis pedibꝰ i cilicio ad crucez cucurrit. ibiqz tādiu ꝛ in niue et gelu ac glacie fixus stetit donec frībꝰ post matutinas se calefacientibꝰ abbas eū deesse cognouit. et audiens a q̄dam frē q̄ ille eēt q̄ ad crucē uisset eū introduci fecit. ꝛ ab eo cum monachis veniā postulauit. Ille vo nō solū clementer indulsit. sz ꝛ de bono patiētie eis sublimiter p̄dicauit. Post. vij. ānos feramūdꝰ expulsus ē. et sctūs lāpertꝰ iubēte pipino ad sedē p̄paz ē reductꝰ. Cū āt sic̄ pus vbo ꝛ exēplo polleret. insurgētes in eū duo maligni eū grauit̄ insectare cepert. Quos amici pontificis eos sic̄ meruerāt occidert. Eo tpe lāpertus pipinū de q̄dam meretrice quā tenebat plurimū increpauit. Bodo āt ꝓsanḡneꝰ eorū q̄ occisi fuerāt. ꝛ frater ipiꝰ meretricis. domesticus aule regie. cōgregato exercitu domuz epi circū quaqz obsedit. volēs occisoꝝ necē in sanctū vindicare lāpertū. At cuz puer lāpertο in orōne posito nūciasset. ille ꝓfisus in dño vt eos expugnaret mucronē arripuit. Sed ad se rediēs gladiū de manu p̄iecit. meliꝰ iudicans vt psistēdo ꝛ moriēdo vinceret. q̄z vt sacratas manꝰ de ipioꝝ sanḡne macularet. Tūc vir dei suos āmonuit. vt pctā sua ꝓfiterent ꝛ mortē patient̄ sustinerēt. Statimqz impij irruētes. sanctū in orōe lāpertū pstratum pemerūt. circa ānos dñi. dc. xx. Quibꝰ discedentibꝰ quidā ex eiꝰ famulis euadentes corpus eiꝰ occulte ad cathedralē eccīaz nauigio p̄duxerunt. et cum multa ciuitatis mestitia sepulture dederūt.

CXXXV
De sancto Matheo.

Matheus binomiꝰ extitit sz matbeꝰ ꝛ leui. Matbeꝰ āt interp̄tat donū festinatōis. vel donatoꝝ ꝓfili. vel dr matbeꝰ a magnꝰ et theos qd ē dns q̄si magnꝰ dr. vel a manꝰ ꝛ theos q̄ manus dr. Fuit ei donū festinatōis p festinā ꝙuersatōez. donatoꝝ ꝓfili p salubrē p̄dicationē. magnus deo p vite pfectōez. manꝰ dei p euangelij ꝓcep̄tōez. Leui interp̄tat assūptꝰ vl applicatꝰ. siue additꝰ aut appositꝰ. Fuit ei assūptus ab exactōe vectigaliū. applicatꝰ numero apl̄oꝝ. additus ꝓsortio euāgelistaruz et appositus catbalogo martyrū.

Matheus apl̄us in ethiopia p̄dicās in ciuitate q̄ dr nadaber duos magos noīe zaroen et arphaxat reppe rit. q̄ ita boies suis artibus demētabāt vt q̄s cūqz vellēt mēbroꝝ officio ꝛ sanitate puare viderent. Qui in tantā supbiā erupert. vt se q̄i deos ab boibus facerēt adorari. Matheus āt apl̄us p̄dictā ciuitatē ingressus. ꝛ apō eunucbū candacis regine quē philippus baptizauerat bospitatus. ita magoꝝ p̄stigia detegebat. q̄ quicq̄d ipi faciebāt boibus in pniciem. Hipe ꝙuerteret in salutē. Eunucbo autē sanctū matheuz interrogāte qūo tot linguas loquereꝰ ꝛ intelligeret. exposuit ei matheus q̄ spūsancto descēdēte oim linguarū sciaz recepisz. vt sic illi q̄ p supbiā turrim vsqz in celū edificare volebāt p ꝓfusione linguarū ab edificatōe cessauert. sic apli p oim linguarū sciaz turrim nō de lapidibus sz de vtutibus ꝓstruāt. p quā oēs q̄ crediderint in celū ascēdant. Tūc venit q̄ diceret magos illos cuz duobus aduenisse draconibus. qui ignem sulpbureū ex ore et naribus euomentes cūctos boies occiderent. Apl̄us āt signo crucis se muniens ad eos secure exiuit. Quem mox vt dracones viderūt ante eius pedes ptinus dormierūt. Dixitqz magis. Ubi est ars vestra. Excitate eos si potestis. Ego aūt nisi dñm rogassem. qd in me cogitaueratis inferre in vos ptinꝰ retorsissem. Cū āt apl̄us ꝙuenisset. in noīe iesu draconibus vt abirēt p̄cepit. Et nullū ledentes ptinꝰ abierunt. Cepit q̄z apl̄o de gl̄a paradisi terrestris magnū sermonē contexere. asserens ipm omnibus montibꝰ eminere et primum celo eē. spinas vel tribulos ibi non eē. lilia vel rosas ibi nō marcescere. senectutem ibi non euenire. sed bominē ibi iuuenē semper manere. angelorum organa ibidē sonare. aues vocatas cōtinuo obedire. De haūt paradiso terrestri

dixit boīem eiectū eē.sed p xp̄i natiuitatez in paradisū celestem reuocatum fuisse. Et cuz hec populo loqueret.ecce subito tumultus exortus est.in q̄ regis filius morruus plangebat Quem cū magi suscitare non possent suadebant regi q̄ in deoz p̄sortium raptus fuisset.et ideo simulacruz et templū sibi construi oporteret. Predict⁹ autē eunuch⁹ magos custodire faciēs.aplm aduocauit.Qui oratiōe fusa eum protinus suscitauit. Quapter rex nomīe egiptus ℟ viso p vniuersas suas puincias misit dicēs.Venite et videte deū in effigie boīs latentē. Venerūt igit cū coronis aureis z diuersis sacrificioz generibus volentes sacrificare ei. Quos matheo cōpescuit dicēs.Viri q̄d facitis.Ego de⁹ nō sum.sed seruus domini iesu xp̄i. Illi igit de auro et argento q̄d sibi attulerāt ip̄o iubēte eccīam magnā sabeicauerūt.quā intra.xxx. dierū spaciū consūmauerūt. In qua aplus xxxiij.annis sedit et totā egiptū ad fidē conuertit. Rex aūt egiptus cū vxore sua z omni pplo baptizat⁹ est.Ephigeniā q̄z filiaz regis aplus deo dicataz pluſq̄z ducētis virginib⁹ p̄fecit. ℟ Post hoc birtac⁹ regi succedsit.z virginē p̄dictā p̄cupiscēs.dimidium regni sui aplo p̄misit.si eam in coniugiū suuz sibi faceret consentire.Cui aplus aut vt iuxta morem p̄decessorus die dñica ad eccīam cōueniret et p̄ñte ephigenia cū ceteris virginibus q̄z bona sint iusta p̄iugia audiret.Quo rex cū gaudio festinauit.putans q̄ ephigenie vellet coniugiū suadere. Mathe⁹ igitur vginibus et omni pplo cōgregatis de bono matrimonij diu locutus.a rege plurimum est laudatus .credens q̄ hoc ideo diceret vt vginis animū ad matrimoniū prouocaret. Deinde impato silentio sermonē repetit dicens.Cum ergo bonū sit matrimoniū si saluo fedus teneat.bene scitis astantes q̄ si regis sponsam aliq̄s seruoz vsurpare p̄sumeret.nō solum regis offensam.sz mortē insup mereret.non q̄ vxorē duxisse probatur.sz q̄a sponsam dñi sui accipiēs ei⁹ matrimonium violasse p̄uincit. Ita et tu rex scies ephigeniam regis eterni sponsā effectā.et sacro velamine p̄secratā.quo poteris sponsam potentioris te tollere.et tuo matrimonio copulare.Quo audito rex p̄ira insaniens furibundus abscessit.Aplus aūt intrepidus et constans oēs ad patientiā et p̄stantiā p̄hortauit et ephigeniā corā se ex timore p̄stratā cū ceteris vginib⁹ bñdixit. Post missarū ūt solēnia rex speculatorez misit q̄ iuxta altare matheū stantē.et expansis manib⁹ in celū orantē misso a tergo gladio interfecit et martyrē fecit.Quod pplus audiēs ad palaciū regis oīa incensurus p̄perabat. Sed a p̄sbyteris et diaconib⁹ vix detenti apli martiriū cum gaudio celebrauerunt. Rex vo cū nec p magos ephigeniā posset aliquate⁹ imutare.totā eius domū igne copioso vallauit.vt ipaz cū ceteris vginib⁹ p̄cremaret.Apostol⁹ aūt eisdē appatrēs omnē ignē ab earū domo excussit.Qui erūpens regis palatium inuasit.et solo rege euadēte vix cum vnico filio cuncta p̄sūpsit. Statimq̄z filius arreptus a demonio p̄ia crimina cōfitens ad sepulcrū apostoli p̄perauit. Pater vo turpissim⁹ leprosus effect⁹ cū curari nō posset.manu p̄pa gladio se permit. Popul⁹ aūt frēz ephigenie ab apostolo baptizatū regē p̄stituit.Qui pannos.lxx. regnauit.et filiū suū sibi substituēs xp̄ianū cultū magnifice ampliauit.et totā ethiopie puinciā ecclesijs xp̄i repleuit.Faroes āt et arphaxat ab ea die qua regis filiū apostolus suscitauit in p̄sidem fugerī. Ez symon et iudas ibidē eos vicerūt. ℟ Notandum q̄ in bō matheo q̄tuor p̄cipaliter p̄sideraī. Primū est obedientie velocitas. q̄z mox vt xp̄s eū vocauit.continuo teloneū reliq̄t.nec dños suos timens rōnes vectigaliū imperfectas reliquit z xp̄o p̄fecte adhesit. Pro hac velocitate obedientie quidā occasionē erroris sibi assumpserūt.sic recitat hiero.in originali sup p̄dictū locū dicens.Arguit in ℟ loco porphirius et iulianus augustus vl̄ imperitiā bistorici mentientis.vel stulticiā eorū q̄ statim secuti sūt saluatorē. q̄i irrationabiliter quēlibet vocantē boīem sint secuti cum tante vtutes tantaq̄z signa p̄cesserint q̄ apostolos añq̄z crederēt vidisse nō dubiuz ē. Certe fulgor ipse et maiestas diuinitatis

occulta.que etiã in bũana facie relucebat.ex ꝓmo ad se vidẽtes trabere poterat aspectu. Si eĩ ĩ magnete lapide ꝑ eẽ vt⁹ ꝺr vt anulos ⁊ festucas sibi copulet.ꝙntomagis dñs oĩm creaturarum ad se poterat trabere ꝙs volebat. Hec biero. ¶ Scõm ẽ ei⁹ largitas siue liberalitas.qr statim fecit ei ꝙuiuiũ magnũ in domo sua. Nõ qdẽ ꝙuiuiũ nõ tãtum fuit magnũ rõne laute ꝑparatõis.sz etiã fuit magnũ ꝓmo rõne voti.qr cũ magno affectu et desiderio ipm recepit. Scõo rõne misterij. qr illud fuit indicatiuũ magni misterij. Nõ misteriũ exponit glo.sup lucam dicẽs. Qui domicilio xpm recipit interno maximis exuberantiũ pascit delectatõib⁹ voluptatum. Tertio rõne documentoꝝ.qribi magna documenta exhibuit.sicut miscõiam volo.et ñ sacrificiũ.et non egent q̃ sani sunt medico.ꝛc Quarto rõne inuitatoꝝ.qr magni discumbentes etiã inuitati fuerũt.scz xps ⁊ discipuli ei⁹. ¶ Tertiũ eius humilitas.que apparuit in duobus. Primo ĩ hoc ꝙ se publicanuꝝ manifestauit. Ceteri euangeliste vt dic̃ glo. verecundie causa et euangeliste honore nomen vulgatum non ponunt. Ipe ꝑm ꝙ scriptũ est iustus in ꝓmis accusator est sui.matheum se et publicanũ noĩat.vt ostẽdat nullum conuersum debere de salute diffidere. cum apostolus ⁊ euangelista de publicano repente sit factus. Scõo in hoc ꝙ ad suas iniurias patiens fuit. Quãdo enĩ pharisei murmurabant ꝙ xps ad hominẽ peccatorẽ diuertisset potuisset eis matheus rñdisse ac dixisse. Vos potius miseri ac pctõres estis q̃ vos iustos arbitrantes medicũ refugitis. Ego aũt iam peccator dici nõ valeo qui ad medicuꝝ salutis confugio.et eidem vulnus meũ non abscondo. ¶ Quartũ ẽ euã gelij ipius in eccĩa magna solẽnitas. Eius eĩ euangeliũ ꝑ ceteris euangelijs magis in eccĩa frequentat sicut et psalmi dauid ⁊ epl'e pauli ꝑ ceteris scꝑturis amplius in eccĩa recitãt. Cuius hec est ratio.quoniã teste iobãne tria sũt genera pctõꝝ. scz peccatũ supbie luxurie et auaricie. Peccato supbie peccauit saulus a saule supbissimo rege dict⁹.qui eccĩam supra modũ psecutus est. Peccato luxurie peccauit dauid. q̃ et adulteriũ cõmisit.et ppter ipm adulteriũ fidelissimũ militẽ vriam occidit. Peccato auaricie peccauit matheꝰ.q̃ ꝑ auariciã lucris turpibus inhiabat. Fuit enĩ telonari⁹. Est aũt teloniũ vt dicit ysidor⁹.locus in portu maris.vbi merces nauiũ ⁊ nautarũ emolumẽta reddunt. Telos aũt grece vt dicit beda latine ꝺr vectigal Licet igit isti pctõres extiterint.eoꝝ tñ pnia ado placuit vt nõ solũ dñs eoꝝ culpis ignosceret.sz et eis dona sua multiplici⁹ cumularet. Nã seuissimũ psecutorẽ fecit fidelissimũ ꝓdicatorẽ.adulterũ ⁊ homicidã fecit ꝓphaꝝ et psalmistã lucris inhiantẽ et cupidũ fecit apl'm et euãgelistã. Ideo igit hoꝝ triũ dicta nobis tam frequenti⁹ recitant.vt nullus q̃ ꝙuerti voluerit desperet de venia.qñ tantos in culpa tales ꝙspicit fuisse in grã. ¶ Notandũ insup q ꝑm beatũ amb̃.circa ꝙuestionẽ beati matbei quedã ex parte medici.quedã ex parte infirmi sanati. quedaꝝ ex pte modi sanandi ꝙsiderant. In medico tria fuerunt. scz sapientia qua radicẽ morbi cognouit.bonitas qua medicamẽta adhibuit. potentia qua ipm tam subito mutare potuit. Be bis tribus sic idẽ dicit amb̃.ĩ psona ipi⁹ matbei. Hic potest auferre cordis mei dolorẽ et aie pallorẽ q̃ nouit occulta. Et ꝑ q̃ntũ ad ꝓmũ Inueni medicũ q̃ in celis habitat et in terris spargit medicamenta. Hoc q̃ntuꝝ ad scõm. Hic potest solus sanare vulnera mea q̃ nescit sua. Hoc q̃ntũ ad tertiũ. ¶ In ipo autem infirmo sanato.scz in beato matbeo tria cõsiderant ꝑm ꝙ dic⁹ ambro.ostendit. Ipe nã qꝝ morbũ pfecte exuit.curanti grat⁹ extitit. et in sanitate recepta semp mundũ se seruauit. Unde ait. Sequebat matbe⁹ iam letus et alacer et exultabat dicens. Jam nõ publicanũ gero.iam nõ portoleui. Exui leui post q̃ꝝ xpm indui. Et hoc quo ad ꝓmum. Odio genus meũ.fugio vitaꝝ meã. solũ te sequor dñe iesu qui sanas vulnera mea. Hoc quo ad scõm. Quis est qui me separat a caritate dei que in me est. tribulatio an angustia. an fames. Hoc quo ad tertium. ¶ Modꝰ aũt sanãdi ꝑm beatũ amb̃.triplex fuit. Primo enĩ xps ipm vinculis ligauit. Secundo

cauteriū ipm impssit. Tertio omnē putredinē emūdauit. Vñ ait amb. loquēs in psona matbei. Ligat⁹ sū fidei clauis et bonis cōpedibus caritatis. Auferiesu meoꝝ putredies pctōꝝ dū babes vinculis caritatis ligatuz. Deca q̄docūq; inueneris vicioſū. Hoc q̄ntū ad p̄mū. Omne mandatu tuū sic̄ cauteriuz impssum tenebo. et si vrit cauteriū mandatiū putrefctā carnis exurit ne ad vir⁹ serpat ptagio. Et si mordet medicamētū tñ vlceris tollit vicū. Quātū ad scdm. Veni cito dñe incidēs occultas et latētes varias passiones Aperi cito vuln⁹ ne noxius serpat humor. emūda oē q̄d fetidū ē pegrino lauacro Hoc q̄ntū ad tertiū. Et⁹ āt euangeliū āno dñi. d. q̄d manib⁹ suis scpserat cū ossib⁹ btī barnabe reptū ē. Q̄d q̄dem euangeliū btūs barnabas secū ferebat. et sup infirmos illō ponēs oēs tam fide barnabe q̄z merito matbei cōtinuo liberabat.

CXXXVI
De sancto Mauricio.

Mauricus dicitur

Ma mari et cis q̄d̄ vomēs vl̄ dur⁹ et vs q̄d̄ interp̄tat̄ ꝓsolator vel festinās. Vel d̄r a mauron q̄d̄m ysidoꝝ grece d̄r nigrū. Ipe nāq; babuit amaritudinē p̄ icolatu miserie et dilatōe patrie. Fuit vomēs p supfluoꝝ abiectōez. dur⁹ et firm⁹ p tormentoꝝ ppessionē. cōsiliator p cōmilitonū exbortatōez. festinās p feruorē et bonoꝝ opeꝝ multiplicatōez. niger p sui despectōez. Hui⁹ passionē scpsit et cōpilauit btūs eucbari⁹ lugdunensis archiep̄s.

Mauricius in sacratissima legione q̄ tbebea d̄r dux extitisse pbibet̄. Dicti āt sūt tbebei a ciuitate sua q̄ tbebea nūcupata ē. Est āt ipa regio in ptib⁹ orientis vltra fines arabie babilis opibus. fructibus fertilis. arborib⁹ delectabilis. Habitatores vero illius regionis dicunt̄ eē magni corporibus. armis strenui. in bello fortissimi. calli di ingenio. sapientia locupletissimi. Ipa aūt ciuitas centū portas habuit. et super nilum fluuiū qui de paradiso egredit̄ et gyon dicitur sita fuit. De qua d̄r. Ecce vet⁹ tbebea centum iacet obruta portis. His iacobus frater dñi verbū salutis p̄dicauit. et fidem xp̄i perfecte eos docuit. Dyoclecian⁹ āt et maximianus q̄ ceperūt anno dñi. cclxxxvij. volentes fidē xp̄i penit⁹ extirpare. tales epl̄as p omēs prouincias in quib⁹ xp̄iani morabāt trāsmiserunt. Si aliq̄d determinari oporteret aut sciri. et totus mūd⁹ ex vna pte congregat⁹ esset et sola roma ex alia pte ꝓsisteret. mūd⁹ tot⁹ victus fugeret. et sola roma in culmine sciētie remaneret. Cur ergo vos parua plebecula eius p̄ceptis resistitis. et ꝓtra ipius statuta tam stolide supbitis. Aut igitur deoꝝ imortalium fidē suscipite. aut imutabilis de vob̄ sn̄ia pferet̄ damnatōis. Christiani aūt hmōi trās suscipientes. nūcios omnes vacuos remiserūt. Tunc dyoclecianus et maximian⁹ in iram cōmoti. per omnes prouincias miserunt. vt omnes bellicis armis apti ad romam venirent. vt omnes rebelles romano imperio subiugarent. Litere aūt augustorū ad populum tbebeorum delate sunt. Qui populus sm dei p̄ceptū que dei erant deo et que erant cesaris cesari reddebant. Congregantes igitur electam milituz legionem scz. vj. milia. dclxvj. eos ad impatorē miserūt vt in bellis iustis imperatorē iuuarēt. nō vt ꝓtra xp̄ianos arma mouerent. sed eos potius defensarent. Huic aūt sacratissime legioni dux erat inclitus vir maurici⁹. signifer iān candidus. innocenti⁹. exuperius. victor. et cōstantius. Dyoclecian⁹ igitur maximianum quē sibi in collegam imperij assumpserat cōtra gallias cū infinito exercitu misit. et ei legionē tbebeaz sociauit. Hic a sancto marcellino papa exbortati sūt vt ante gladijs ūerirentur q̄z fidē xp̄i quā acceperāt violarent.

Cum igit̄ vniuersus exercitus mōtes alpiū transmeasset. et ottodoꝝ aduenisset iubet impator vt oēs q̄ secū erant ydolis immolarent. et ꝓtra rebelles imperio et maxie ꝓtra xp̄ianos vnanimiter ꝓiurarēt. Quod sancti milites audientes octo miliaribus ab exercitu secesserunt. et in quodam loco ameno cui aganum nomen est iuxta rodanum consederūt. Q̄d audiens maximian⁹. missis militibus precepit vt ad deoꝝ sacrificia cuz

alijs festinarēt. Qui se nō posse facere respō derūt. vtpote q̄ fidē xp̄i haberēt. Tunc impe rator ira succensus ait. Jungitur despectui meo celestis iniuria. et mecū religio roma na ꝓtemnit. Sentiat ꝓtumax miles nō solū mihi sed etiā dijs meis me posse dare vindi ctam. Tūc cesar missis militib⁹ suis iussit vt aut dijs sacrificare eos cōpellerent. aut deci mū quēq; eoꝝ ꝓtinus decollarēt. Scti igit cū gaudio capita extendētes. vn⁹ ante alteꝝ festinabat. et ad mortē p̄ueīre certabat. Tūc sctūs mauricius assurgēs inter cetera sic cō cionatus est. Congratulor vobis. q̄a p fide xp̄i omēs mori parati estis. Cōmilitones ve stros necari sustinui. quia vos ad passionē pro xp̄o paratos vidi. et dñi mandatum ser uaui qui ait petro. Mitte gladiū tuū in va ginā. Quia ergo iā cōmilitonū corpib⁹ val lati sumus. et socioꝝ sanguinibus rubrica tas vestes habemus. nos ipos ad martyri um sequamur. Hec ergo si placet cesari mā demus responsa. Milites tui imperator su mus. et ad defensionem reipublice arma su scepimus. Non est in nobis ꝑditio. non for mido. sed xp̄i fidem nullatenus deseremus Cum hoc imperator audisset. iussit iterum vt decimū trucidarent. Quo facto. exuperi⁹ signifer vexillū arripiens. et inter cōmilito nes stans dixit. Gloriosus dux noster mau ricius de nostroꝝ cōmilitonū glā ē locutus nec exuperi⁹ signifer noster ideo hec arma arripuit vt talib⁹ resistam⁹. Proijciāt dexte re nrē arma hec carnalia. et armentꝝ vtutib⁹ et talia si placet cesari remandem⁹. Milites sumus imperator tui. serui aūt quem libere profitemur xp̄i. Tibi debemus militiam. illi innocentiā. A te laboris stipendium. ab illo exordiū sumpsim⁹ vite. Omia p ipō tormē ta suscipere parati sum⁹. et ab ei⁹ fide nunq̄ discedem⁹. Tūc impi⁹ cesar iussit suū exerci tū totā legionem circūdare ita vt vnus eua dere nō posset. Vallantꝝ igit milites xp̄i a mi litib⁹ dyaboli. et nepandis manib⁹ trucidā tur. et pedib⁹ equoꝝ cōculcantꝝ. et xp̄o p̄cioſi martyres ꝓfecrantꝝ. Dissi sūt āt circa ānos dñi. cclxxxvij. Bei aūt nutu q̄plures eua se rūt. vt in regiones alias venientes xp̄i nomē p̄dicarent. et glorioſissime in locis alijs triū pharent. Ex quib⁹ fuisse dicūt soluto⁹ auen to⁹ et octauius apud thaurinuz. alexander apud pgamū. secūdus apō vintinuz. necnō et btūs constanti⁹ et victo⁹ et vsus et q̄plu res alij. Cum igit carnifices predā diuiderēt et insimul epularent. q̄ndā senē noīe victorē inde casu transeuntē ad secū ꝓuocandum in uitant. Ille aūt requirere cepit quō iter tot milia occisoꝝ possent cum gaudio epulari. Cū āt a quodā audisset q̄ p fide xp̄i mortui essent. suspirans ille vehementer ingemuit. beatū oīno se clamitans si cū illis fuisz occi sus. Cum aūt comperissent quoniā xp̄ian⁹ eēt. in eum impetū fecerūt. et ip̄m ꝓtin⁹ tru cidarunt. ¶ Post hec aūt maximia nus apud mediolanū. diocletian⁹ vo apud nicomediā vna die purpurā deposuerūt. vt ꝓuatam vitam agerent. et adolescētiores scz constantius et maximus et galerius q̄s cesares fecerant imperarent. Sed cū maxi mianus iterū tirannice imperare vellet a cō stantio genero suo ꝑsecutus suspēdio vitaz finiuit. Tandez corpus sancti innocentij de eadē legione in vndā rodani ūmersum a do miciano genanēsi et gratbo augustano et p thasio eiusdē loci epis cū alijs in ecclesia est sepultū. In cui⁹ ꝓstructione quidam genti lis artifex erat q̄ alijs die dñico solennizanti bus solus opus suum exercebat. Adest san ctoꝝ exercitus. rapitur. ceditur. et arguitur. q̄ opus suū p̄phanus assumpserit. et die dñica cum alij diuinis intenderent ipe ope ribus mechanicis inhiaret. Correctus ad eccīaz cucurrit. et se fieri xp̄ianū postulauit ¶ Ambrosius in p̄fatione ō bis maryrib⁹ sic ait. Caterua fideliū diuino lustrata lumi ne. ab extremis terre finib⁹ veniens tibi fide liter supplicauit. Et tam corporeis bellatorū legio mucronib⁹ circūsepta q̄q; spūalibus etiā armis vallata ad martyriū vigili ꝓstā tia ꝓperauit. Quos pestifer tirann⁹ vt eos metu ꝑterreret. ad internetionem supplicij gladio decimauit. atq; post modū ꝓstāter eos pdurātes in fide vniuersos parit capite plecti p̄cepit. Ex bi tāto caritatis ardore fer uebāt. vt electis armis. flexo poblice passim

geniculantes.spiculatoꝝ tela hilari corde su sciperẽt. Inter quos btũs mauricius tue fidei amore succẽsus decertãdo martyriũ est coro nã edept⁹. Hec ambrosius ¶ Mulier q̃dam filiũ suũ abbati monasterii in q̃ sctoꝝ marti rũ corpa requiescũt erudiendũ tradidit. quẽ i breui defunctũ irremediabili luctu plange bat. Cui apparẽs mauricius cur filiũ suum sic fleret quesiuit. Que sibi rñdit. q̃ q̃z diu viue ret a lacrimis non cessaret. Cui ille. Noli eũ flere vt mortuũ. sz scias eũ habitare nobiscũ Qđ si ꝓbare desideras. cras ꝛi oĩb⁹ dieb⁹ vite tue si ad matutinas surrexeris vocẽ ei⁹ inter monachoꝝ psallẽtiũ voces audire va lebis. Qđ illa semp fecit ꝛ vocẽ filij cũ mona chis cantantem semp discernens audiuit.

¶ Rex gaturanicus cũ thesauros suos reli ctis scti põpis pauprib⁹ ꝛ eccĩis erogaret. q̃n dã p̃sbyterũ misit vt sibi de sacrosãctis ipoꝝ reliquijs asportaret. Qui cũ reliquijs impe tratis rediẽs. dũ nauis orta tẽpestate ĩ lacu lausanẽsi periret. capsã cũ reliquijs fluctib⁹ opposuit. et mox secuta fuit tranq̃llitas mag̃

¶ Anno dñi. dcccclxiij. cũ q̃dã monachi ob tentu karoli a nicolao papa corpa scti vrba ni pape ꝛ scti tiburcij martyris ĩpetrassent. ꝛ redeũtes sctoꝝ martirũ eccias visitassent. ab abbate ꝛ monachis ĩpetrarũt vt corp⁹ sãcti mauricij et caput sancti innocẽtij apud an tisiodorũ in eccia quã sctus german⁹ eisdez martyrib⁹ dudũ dedicauerat trãsportarent

¶ Refert petr⁹ damiani q̃ burgũdia erat q̃dam cleric⁹ superbus ꝛ ambiciosus q̃ q̃ndã eccias scti mauricij sibi vsurpauerat. q̃dã po tẽte milite sibi plurimũ obsistẽte. Dum aũt q̃dam die missa cantaret. et ĩ fine euangelij diceret. omis q̃ se exaltat hũiliabit. derisit mi ser et ait falsũ est. Nam si ego meis hostib⁹ me hũiliassem. tot hodie diuitias ecclie non haberẽ. Et ecce fulmen instar gladij ĩ os ei⁹ p q̃d blasphemie vba euomuit introiuit. et subito eũ extinxit.

CXXXVII
De sancta Justina.

Justina vgo de ciuitate antiochie fi lia sacerdotis ydoloꝝ q̃tidie ad fe nestrã sedens. plum dyaconẽ euan geliũ legentẽ audiebat. a quo tandẽ puersa est. Quod cũ mater patri in lecto retulisset. et ambo dormissent. xps cũ angelis apparu it eis dicens. Venite ad me. et dabo vobis regnũ celoꝝ. Qui euigilantes statim cum fi lia sua se baptizari fecerũt. Hec ergo iustina vgo a cipriano plurimũ molestata. ip̃m tan dem ad fidem puertit. Cyprianus eniz a sua puericia magus extiterat. Nam cum septẽ annoꝝ eẽt. a parentib⁹ dyabolo ꝓsecrat⁹ est Hic igit magice arti iseruiebat. ꝛ matronas in iumenta puertere videbat. et multa alia p̃stigia exercebat. Ardẽs igit in amore iusti ne virginis. ad magicas artes se contulit. vt ip̃am p se vel p viro quodã acladio q̃ simili ter in eius amorem exarserat posset habere Aduocat igit demonẽ vt ad se veniat ꝛ iusti nã p eum valeat habere. Adueniẽs demon dixit ei. Quid me vocasti. Cui cyprianus. Amo virginẽ de galileis. potes ne facere vt ip̃az habeã. et voluntatẽ meã secũ perficiam Cui demon. Ego qui hominẽ de paradiso eijcere potui. cayn frẽm suũ occidere ꝓcura ui. iudeos xp̃um occidere feci. boies pturba ui. et nõ potero facere vt vnam puellã habe as. et ea iuxta tuũ placitũ fruaris. Unguen tũ hoc accipe. et circa domũ ei⁹ deforis spar ge. et ego superueniens coꝝ eius in tuũ amo rem incendam. et tibi eã assentire cõpellam. Sequenti nocte demon ad eã ingreditur. et coꝝ ei⁹ ad amorẽ illicitũ incitare conat. Qđ illa sentiens. deuote se dño ꝓmendauit. ꝛ to tum corpus suũ signo crucis muniuit. Ad signũ autẽ sancte crucis dyabolus territus fugit. et ad cyprianũ veniens ante eũ steit. Cui cipria⁹ dixit. Quare nõ adduxisti ad me virginẽ illam. Cui demon. Uidi in ea qđ dam signũ ꝛ contabui. et omis virtus in me

defecit. Cyprian⁹ aũt eũ dimisit. ⁊ aliũ fortiorẽ vocauit. Cui demon. Audiui tuã iussionẽ. et vidi illi⁹ impossibilitatẽ. Ez ego emendabo et tuã cõplebo voluntatẽ. Aggrediar eã ⁊ cor e⁹ vulnerabo ĩ amorẽ libidinis. ⁊ ea iuxta desideriũ tuũ pfrueris. Ingredies igitur dyabol⁹ nitebat ei psuadere. et animuz ei⁹ ad amorẽ illicitũ inflamare. Illa autez se deo deuote recõmendans signo crucis omnẽ temptatõez repulit. ⁊ insufflãs in demonẽ ptin⁹ eũ abiecit. Demon ãt ꝓfusus abijt et aufugit. et ante cipriani stetit. Ad quez ci pan⁹. Et vbi ẽ vgo ad quã te trãsmisi. Et demon. Victũ me fateor ⁊ q̃liẽ dicere ptimesco Quodda ei signũ terribile in ea vidi. ⁊ cõtinuo robur omne amisi. Tũc cipria⁹ eũ dimisit. ⁊ ipum pncipẽ demonũ aduocauit. Cũ qz venisset ad eũ dixit. Que ẽ vtus vã tam modica vt vincatur ab vna puella. Dixit demon. Ecce egrediẽs varijs febrib⁹ eã vexabo. ⁊ animũ ei⁹ ardenti⁹ inflamabo. ⁊ totũ corp⁹ ei⁹ vehemẽti ardore respergam et freneticã illã faciã. ⁊ varia sibi fantasmata offeraz. et media nocte eã adducam tibi. Tũc dyabol⁹ in speciẽ vni⁹ vginis se transfigurauit ⁊ ad vginẽ veniens dixit. Ecce ad te venio. qz tecũ ĩ castitate viuere concupisco. Uerũ tñ dic queso te. q̃ nã certaminis nostri merces erit. Cui sctã vgo rñdit. Merces q̃dem multa. labor modic⁹. Dicit ei demon. Quid ẽ ergo q̃d dns pcepit. Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete terrã. Timeo ergo bona socia q̃ si ĩ vginitate manserim⁹. verbũ dei irritũ faciem⁹. et velut ꝓtẽnentes ⁊ inobediẽtes in graue iudiciũ decidem⁹. ⁊ vñ videbamur sperare pmiũ. graue incurrem⁹ tormẽtũ. Cepit ãt cor vginis grauib⁹ cogitationibus p ĩmissionẽ demonis ꝓcuti. ⁊ ardore cõcupiscẽtie forti⁹ inflamari. adeo vt iã surgẽs abire vellet. Tũc sctã vgo ad se reuersa. ⁊ q̃s eẽt q̃ secũ loqueret ĩtelligẽs. ꝓtinuo se cruce muniuit. et ĩ dyabolũ sufflãs ipm instar cere ptinus liquefecit. et ab oĩ tẽptatõe statim liberatã se sensit. Cepit postmodũ dyabolus in speciẽ iuuenis pulcerrimi se trãsfigurauit. ⁊ thalamũ ei⁹ ingrediẽs cũ ipa ĩ lectulo iaceret. ĩpudenter ĩ ei⁹ lectulũ psiliuit. ⁊ ĩ ei⁹ amplexus ruere voluit. Qd videẽs iustina et malignũ spũm adesse cognoscens. mox signũ crucis edidit. ⁊ instar cere dyabolum liquefecit. Tũc dyabol⁹ pmittẽte deo febrib⁹ eã fatigãs. ⁊ plures cũ gregib⁹ ⁊ armẽtis occidẽs. maximã mortalitatẽ ĩ tota antiochia futurã p demoniacos pdicebat. nisi iustina ꝓiugio consentiret. Quappter tota ciuitas morbo languẽs ad ianuã parentuz iustine ꝓuenit. clamãs vt iustinã ꝓiugio traderent et sic ciuitatẽ a tãto periculo liberarẽt. Sed cũ iustina nullaten⁹ ꝓsentiret. et ex ꝟ mortez eidẽ oẽs minarent. vij. ãno mortalitatis ipa p eis orauit ⁊ omnẽ pestilentiaz ꝓpulsauit. Uidẽs dyabol⁹ q̃ nihil pficeret. in formam iustine se transformauit vt famã iustine polluret. et ciprianũ deludens se iustinã ad se adduxisse iactabat. Ꝑdergẽs igit dyabolus ad cipianũ in specie iustine. ad ipm cucurrit. ⁊ eũ q̃ ĩ q̃ ei⁹ amore langueret oscularj voluit. Quã cipianus videẽs et iustinã esse credẽs. gaudio repletus ait. Bene venisti iustina omniũ feminarũ decora. Ꝑdox vt cipianus nomẽ iustine noĩauit. dyabol⁹ nomen illud ferre nõ potuit. sz ad ei⁹ platõem ĩstar fumi statim euanuit. Quappter cipianus delusũ se videẽs tristis remansit. Unde ⁊ amplius in amorẽ iustine estuãs ad hostiũ virginis diu vigilauit. et quandoq̃z in feminaz q̃ñq̃z in auẽ vt videbat arte magica se commutãs. cũ venisset ad hostiũ vginis neq̃z femina neq̃z auis. sz cipian⁹ ptin⁹ apparebat.

¶ Acladius q̃z arte dyabolica mutatus in passerẽ cũ ad feneztraz iustine volasset. mox vt vgo eũ aspexit. nõ passer sed acladi⁹ apparuit. angustiariq̃z nimis cepit. ac tremere. qz nec fugere potezat nec salire. Timẽs vero iustina ne caderet ⁊ creparet. eũ pscalã deponi fecit. et admonẽs vt a sua vesania cessaret ne iuxta leges tanq̃z maleficus puniretur. Ista oĩa ꝑm figmẽta dyabolica ad quandã apparẽtiã fiebãt. ¶ Uictus igit p omnia dyabol⁹ ad cipianũ redijt. et ante eum confusus stetit. Cui dixit cipianus. Nũq̃d et tu victus es. Que est miser virtus vestra vt vnã puellã nõ possitis vincere. nec in eaz ptãtem habere. sz ecõuerso ipsa vos vincat.

et tam miserabilit vos psternat. Dic tñ mi bi obsecro in q̃ est e⁹ tam maxima fortitudo Cui demon ait. Si mibi iuraueris vt a me nequaq̃z recedas. vtutē ei⁹ victorie tibi pan; dam. Cui cipzian⁹ Per q̃d tibi iurabo. Cui demon. Jura mibi p vtutes meas magnas q̃ a me nunq̃z discedas. Dicit ei cipzianus. Per virtutes tuas magnas tibi iuro. q̃ a te nūq̃z discedā. Tūc dyabol⁹ q̃i secur⁹ ei dixit. Puella illa signū crucifixi edidit. z stati cō; tabui z omnē vtutē amisi. et q̃si cera a facie ignis effluxi. Dicit ei cipzian⁹. Ergo cruci; fixus maiozte est. Et demon. Utiqz maioz omnib⁹ est. et nos et oēs q̃s hic decipimus tradet igni iextīguibili cruciandos. Cui ci prianus. Ergo et ego amicus debeo fieri crucifixi. ne tantā aliqñ penā incurraz. Cui dyabol⁹. Juraſti mibi p vtutes mei exercit⁹ p quas nemo piurare valet q̃ a me nunq̃z discederes. Ad quē cipzianus. Te z omnes fumigantes tuas virtutes contemno. z tibi et omnibus dyabolis tuis abzenūcio. et cru cifixi salutari signo me munio. Statimqz ab eo dyabolus confusus discessit. Tunc cy prianus ad episcopum uit. Quem videns episcopus. et credens euz venisse vt christia nos in errozem mitteret. ait ei. Sufficiant ti bi cypziane bi qui foris sūt. Nibil enim pote ris aduersus ecclesiam dei. Jnuicta est enim virtus christi. Cui cipzianus. Certus sum q̃z inuicta est virtus christi. Narranſqz q̃ sibi acciderāt. ab eo se baptizari fecit. Qui post; modū tā in scientia q̃z in vita valde pficiēs. mozruo episcopo ipse in ep̃um ordinatus est. Beatā vero virginē iustinā in monaste rio posuit. et multis sacris v̄ginib⁹ eā ibidez i abbatissā p̃fecit. Sctūs āt cipzian⁹ martiri bus ep̃as sepe mittebat. z eos in certamine robozabat Comes āt regionis illi⁹ audiens famaz cipziani et iustine. eos ad se p̃sentare fecit. z an sacrificare vellent requisiuit. Qui dum i fide x̄pi p̃sisterēt firmi iussit eos i sar; taginē plenā cera pice z adipe poni. Que tñ eis mix refrigerū p̃stitit. nec aliq̃d supplicii; rrogauit. Sacerdos āt yoloz p̃fecto dixit Jubeas me añ sartaginē stare. z p̃festim vi cam oēz vtutē eoz. Cū ergo iuxta sartaginez veniſſet dixit. Magn⁹ es de⁹ hercules. z pat deoz iupiter. Et ecce continuo de sartagine ignis exiuit. et penit⁹ eū cōsumpsit. Tunc ci; prianus z iustina de sartagine extrabūtur. et data sup eos sententia pariter decollant. Hoz corpa cū septez dieb⁹ ad canes precta mansissent. postmodū romā trāslata sunt. Nūc āt vt dz placentie req̃escūt. Passi sunt āt. vj. kal'. octobris. circa ānos dñi. cclxxviij sub dyocleciano.

CXXXVIII

De sanctis Cosma et damiano.

Cosmas dicitur a cosmos quod est forma vel orna tus. Uel sm ysidoz cosmos grece dz mundus latine. Fuit enī forma alijs in ex emplis. ornatus virtutibus bonis. mund⁹ ab oībus vicijs. Damian⁹ dictus ē a da ma quadā bestia. q̃ būlis ē z māsueta. Uel damian⁹ a dogma q̃d ē doctrina. z ana q̃d ē sursū. Uel a damū q̃d ē sacrificiū. Uel dami an us q̃i dñi man⁹. Jp̃e ei mansuetudinem habuit in ꝓuersatōne. doctrinā supernā ha buit in p̃dicatōne. sacrificium fuit in carnis maceratōne. dñi manus fuit in medicinali curatione.

Cosmas et damianus germani fra tres in ciuitate egea ex religiosa ma tre noīe theodoza nati sūt. Qui arte medicine edocti tantā a spūsancto gratiam acceperūt vt omnes languores non solū ab boībus sed etiā a iumentis curarent. gratis oīa tribuentes. Patrona āt quedā nomīe palladia cū oīa sua in medicis ꝓfūpsisset. ad sanctos accessit. z ab eis sanitatē integraz re portauit. Tūc illa q̃dā munusculū sancto damiano obtulit. Et cū nollet recipe. illa eū sacramentis terribilib⁹ adiurauit. Q̃d ille acquieuit recipe. nō q̃dem duct⁹ cupiditate muneris. sed z deuotōni satisfaciēs offerēti; et ne nomē dñi vidēt spernere p q̃d videbat sic se adiuratū eē. Hoc vbi sctūs cosmas cō perit p̃cepit ne corp⁹ e⁹ vna cū ip̃i⁹ corpe po neret. Ez seq̃nti nocte dñs cosme appuit. et frēz d̃ suscepto mūnere excusauit. Audiēs eoz famā pcōsul iussit eos ad se accersiri fec. z q̃

De sanctis Losma et damiano.

eoꝝ sūt noīa q̄ patria. q̄ fortuna inquirere cepit. Scī martyres dixerē. Noīa nrā sūt cosmas ⁊ damianꝰ. ⁊ alios tres frēs habemus q̄ꝝ noīa sūt antimꝰ leontiꝰ et euprepiꝰ. Patria āt nrā arabia ē. Horro fortunā xp̄iani nesciūt. Jussit ergo pconsul vt frēs suos adducerent. ⁊ simul ydolis īmolarēt. Sed cuꝝ oīno īmolare ꝓtēnerēt. p̄cepit eos ī manibꝰ ⁊ pedibꝰ dire torq̄ri. Cū āt eiꝰ tormenta deriderēt. iussit eos catena ligari. ⁊ ī mare precipitari. Sed statim ab angelo de mari liberā tur ⁊ añ p̄sidē statuūt. Q̄ō p̄ses ꝓsiderās ait Per deos magnos maleficijs vincitis. q̄a tormēta ꝓtēnitis ⁊ mare sopitis. Vocate ergo me ꝯ vrā maleficia. ⁊ in noīe dei adriani sequar vos. Et ꝯ dicto statim duo demōes affuerī. ⁊ eū ḡuissime in faciē ceciderī. Et ille clamans dixit. Dep̄cor vos o boni viri. vt p me ad dn̄m vestꝝ oretis. Quibꝰ orātibꝰ cōtinuo demōes discessert. Preses āt dixit. Videtis q̄liter aduersū me diꝫ indignati sūt qꝛ eos relinq̄re cogitabā. Jam ergo deos meos vos nō patiar blasphemare. Tūc eos in ignē copiosū iactari p̄cepit. ſz tñ eos nil lesit q̄n potiꝰ flama p̄silijt lōge. ⁊ multos de astātibꝰ interemit. Jubent ergo ī eculeo suspēdi Sed ab angelo ipos custodiente. fatigatis admodū ī cedēdo mīstris. añ p̄sidē deponūtur illesi. Tres igit frēs in carcerē fec recludi et cosmā et damianū crucifigi. et a ꝑplo lapidari. Sed in suos lapides redibāt autores. et q̄ꝝplurimos vulnerabāt. Tūc p̄ses furore repletꝰ. eductis tribꝰ fratribꝰ ⁊ stātibꝰ iuxta crucē iussit cosmā et damianū supra crucez a q̄ttuor militibꝰ sagittari. Sagitte vo ꝙuerse plurimos vulnerabāt. ſz sctōs martyres nō ledebāt. Videns āt p̄ses in oībꝰ se ꝙfusuz vsq̄z ad mortē angustiatꝰ. oēs q̄nq̄z frēs fec̄ simul decollari. Demores āt xp̄iani verbi q̄d dixerat sanctus cosmas ne in vnū sepelirent. cogitabāt quomodo vellent martyres sepeliri. Et ecce subito camelꝰ aduenit et humana voce ꝑclamans. sanctos in vno loco sepeliri p̄cepit. Passi sunt sub dyocleciano qui cepit circa annos domini. cclxxxvij.

Rusticus quidam cum post laborē messis in cāpo aperto ore dormiret. serpens in eius ventrem ingressus est. Euigilās autem cum nihil sentiret domum rediit. ⁊ sero facto grauissime torqueri se sēsit. Voces igitur miserabiles emittebat. et sanctos dei cosmam et damianū in sui auxiliū inuocabat. Sed cum dolor semper incresceret ad eccle siam sanctoꝝ martyrum confugit. ⁊ ibidem eo subito dormiente serpens sicut p os eius intrauerat sic exiuit. Vir quidam longe profecturus. sanctis martyribꝰ cosme et damiano vrem suam cōmendauit. dans ei signum cui protinus deberet annuere si aliquando eam vocaret. Post hoc aūt sciens signū dyabolus quod ei maritus dederat. se in hominē transfigurauit. et signum viri offerens dixit. Vir tuus ab illa ciuitate me misit ad te. vt ducam te ad eum. At illa adhuc ire formidans ait. Signū q̄dem agnosco. sed q̄ sanctis martyribus cosme et damiano cōmendata sum. sup eoꝝ altare mihi iura q̄ securā me duces. ⁊ tūc ꝓtinus proficiscar. Ille aūt continuo vt dixerat sibi iurauit. Secuta ergo eū cū ad q̄ndā locū secretū venissent. voluit eū de iumēto dyabolus p̄cipitare vt eā occideret. Q̄ illa sentiēs exclamauit. Deus sctōꝝ cosme ⁊ damiani adiuua me. Vobis enī credidi. ⁊ secuta sum eū Confestim aūt sancti cū multitudine dealbatoꝝ ibidē affuerūt. ⁊ eam liberauerī. Dyabolus vero statim euanuit. Et dixerunt ei. Nos sumus cosmas et damianus quoruz iuramento credidisti. ideoq̄z festinauimus venire in auxiliū tibi. Felix papa attauꝰ sancti gregorij in honore sāctoꝝ cosme ⁊ damiani nobilē eccīam rome ꝙstruxit. In hac eccīa quidā vir sanctis martyribꝰ seruiebat cui cancer vnū crus totū ꝙsūpserat. Et ecce dormiente illo. sancti cosmas et damianus deuoto suo apparuerūt. vnguēta ⁊ ferramēta secum portantes. Quoꝝ vnꝰ alteri dixit. Vbi carnes accipiemꝰ vt abscisa carne putrida locū vacuū repleamꝰ. Tūc ait alter. in cimiterio sancti petri ad vincula bodie ethi ops recens sepultus ē. De illo ergo affer vt huic supplēaꝰ Et ecce ad cimiteriū pperauit ⁊ coxā mauri attulit. p̄cidēteq̄z coxā īfirmi. loco eiꝰ coxā mauri īseruerī. ⁊ plagā diligen-

pngentes coram infirmi ad corpus mauri mortui detulerūt. Euigilās āt cū se sine dolore sensisset. manū ad coxā apposuit. et nil lesionis inuenit. Apponēsq; cādelā cū ī crure nil mali videret. cogitabat an non ipe q̄ erat sz alig alter eēt. Rediēs āt ad se p gaudio de lectulo psilijt. et q̄d in somnis viderat z q̄lit sanatg fuerat oīb⁹ enarrauit. Qui cōciti ad tumulū mauri miserūt. z coxā mauri pcisaz et coram pdicti viri loco illi⁹ in tumulo positā repererūt. Passi sūt āt circa annos dñi cclxxx. sub dyocleciano.

CXXXIX

De sancto Forseo.

Forseus epūs cuius historiā beda scpsisse credit. dū omni vtute et bonitate polleret. ad extremū veniens spūm emisit. Vidit q̄z duos angelos ad se venientes. z eig aiaz deferentes. tertiū vo armatū scuto cādido et gladio fulgureo se pcedentē prospexit. Deinde demones clamātes audiuit. Precedam⁹ z ante faciez eig bella cōmoueamus. Cū ergo pcessissent. cōuersi iactabāt in eū ignita iacula. Sed angelus pcedēs scuto ea suscipiebat. et ptinus extinguebat. Tūc demones angelis opponētes dixerūt. Ocios⁹ fmones sepe dixit. et iō illesus nō debet pfrui vita beata. Quib⁹ angeli. Nisi principalia vicia p eū ptuleritis p; pter minima nō pibit. Tūc dixit eis demon Si iustus est de⁹ bō hic nō saluabit. Scptū est ei. Nisi conuersi fueritis. z efficiamini sicut paruuli. non intrabitis in regnū celoz. Cui angelus excusans ait. Intelligentiā ī corde habuit. sed psuetudo boim pcitauit. Cui demon. Sicut accepit malū ex psuetudine. ita accipiat vindictā a supno iudice. Sanctus angelus dixit. Judicemur ante deū. Preliā; te angelo aduersarij territi sūt. Tūc demon dixit. Seruus q̄ scit voluntatē dñi sui et nō facit. plagis vapulabit multis Cui angelus Quid ei iste de dñi sui volūtate ñ impleuit. Et demon. Bona iniquoz recepit. Cui āgelus. Credidit q̄ vnusq̄sq; eoz pniaz egisset. Demon dixit. Ante debuit pbare pnie pseuerantiaz. et sic fructus suscipe. Angelus respondit. Judicemur ante deū. Sed demon succubuit. Iteruz āt ad bellandū surrexit dicens. Usq; nūc deū existimabam⁹ veracez q̄ omne delictū q̄d in terris nō purgat se ī eternū puniturū pmisit. Hic ergo bō quandaz vestē a quodā vsurario recepit. nec de B punitus fuit. Ubi ē ergo iusticia dei. Cui angelus. Silete q; occulta dei iudicia ignoratis Quādiu ei sperat pnīa. comitat boīez diuia miscdia. Demon rñdit. Sed null⁹ hic loc⁹ est pnie. Cui angel⁹. Profunditatē iudicio rū dei ignoratis. Erit eteni. Tūc dyabol⁹ tā grauiter euz pcussit. vt postmoduz vite restitutus semp pcussionis vestigium retineret Arripientes enī demones vnū de bis q̄s in ignibus torquebāt. ipm in euz tactauerunt. q̄ eius humerū maxillāq; incendit. Cognouitq; boīem. q; ille erat cuius vestē accepat Dixitq; angelus. Quod incendisti arsit te. Si enī huius viri in peccatis mortui donū nō accepisses. nec pena in te arderet. Et hanc pcussionē pmittente deo p receptōne vestimenti illi⁹ pcepit. Alter āt demon dixit. Ab huc restat illi angusta porta vbi illū supare poterim⁹. Diliges primū tuū sicut teipm. Respondit angel⁹ Vir iste in primos suos opatus est bona. Aduersarius respondit. Non sufficit B. nisi etiā sicut seipm dilexerit. Cui angelus. Fructus dilectiōis ē bñ operari. q; de⁹ reddet vnicuiq; fm opa sua. Dixit q; demon. Sed q; verbū de diligendo non impleuit damnatus erit. Pugnante turba nephanda. sancti angeli victores fuerūt Dixit iterū demon. Si deus iniquus non est. z verbi illi⁹ transgressio ei displicet. iste penarū expers nō erit. Promisit ei scīo abrenunciare. z ecōtrario seculū dilexit p id q̄d dictū est. Nolite diligere mundū neq; ea q̄ in mūdo sunt. Sanctus angelus respondit. Nō sibi ea que sunt seculi. sed hominib⁹ indigētib⁹ dispēsanda dilexit. Dyabolus respōdit. Qualicūq; modo diligatur contra pceptū diuinū est. Victus aduersarijs. rurs⁹ dyabolus ad callidas conuertitur accusatōnes dicens. Scptū ē. Si ñ annūciaueris iniq̄ iniq̄tatē suā. sanḡnē e⁹ d manū tua requrā. Hic nō ānūciauit digne pctōrib⁹ penitentiā. Sctūs

angelꝰ rñdit. Quando auditores despiciũt verbũ. lingua doctoris loqui ꝓpedit. duz vi: det q ꝓdicatio audita despicit. Uñ pruden tis est dũ nõ est loquendi tpus. nosse tacere In omni vo ꝯtradictõne demonũ ꝑualida nimis extitit pugna. donec iudice dño triũ: phantibꝰ angelis. deuictisq3 aduersarijs. im mẽsa claritate vir sctũs circũfusus ẽ. Unus ãt vt beda testat ex angelis dixit ei. Respice mundũ Respiciẽsq3 vidit vallẽ tenebrosam et q̃ttuor ignes in aere aliqbꝰ spacijs a se di: stãtes. Dixitq3 ei angelꝰ. Hi sunt quattuor ignes q̃ mundũ succendunt. Unus ẽ ignis mendacij. cũ ꝗ q abrenũciare dyabolo z oĩ: bus pompis eꝰ in baptismo boĩes ꝑmisert mĩme ĩplent. Scdus cupiditatis. cuz mũdi diuitias amore celestiũ ꝓponũt. Tertiꝰ est dissentõis cũ aĩos primorũ insup vacuis re bus offendẽ nõ formidãt. Quartꝰ ĩpietatis cũ ĩfirmiores expoliare z eis fraudẽ facere p nibilo ducũt. Deinde illi ignes appropiq̃n tes in vnũ redacti sũt. z illi appropinquabãt Timensq3 angelo dixit. Bñe ignis mihi ap propinquat. Cui angelꝰ. Qñ nõ accẽdisti ñ ardebit in te. Ignis eĩ iste ꝑm merita opera boĩm singulos examinat. Nam sic corpꝰ ar det p volũtatẽ illicitã. ita et ardebit p debitaz penã. Tandẽ ad ꝓpriũ reductꝰ ẽ corpꝰ. plan gentibꝰ ꝓpinquis q̃ eũ mortuũ estimabãt. Ille ãt aliquãto tpe supuixit. z in bonis ope ribus laudabiliter vitã finiuit.

CXL.

De sancto Michaele.

Michael ĩterpreta tur quis vt deꝰ. Et q̃tiens sicut ait greg. mire vtutis aliq̃d agit micha el mitti ꝓbibet. vt ex ipo actu z noĩe det intel ligi q nullꝰ ꝑt facere q̃d facere ꝑualet dñs. Et idcirco eidẽ michaeli multa q̃ sunt mire vir tutis attribuũt. Ipe eĩ vt daniel attestatur ĩ tpe antichristi ꝯsurget z p electis tãq3 defen sor z ꝓtector astabit. Ipe cũ draconẽ z ãgelis eiꝰ pugnauit z ipm de celo eiciens victoriã fecit magnã. Ipe cũ dyabolo d moysi corpe altricatꝰ est. eo q dyabolꝰ eiꝰ corpꝰ ꝓdere vo luit vt ipum p deo iudeoz ꝑtus adorar et. Ipe sctõz animas recipit z in paradisũ exulta tionis ꝓducit. Ipe olim ꝓnceps fuit synago ge sed nũc ꝯstitutꝰ ẽ a dño in ꝓncipem eccie. ipe vt dr plagas egiptijs intulit. mare rubrũ diuisit. ꝑm p desertũ duxit. z in terrã ꝓmis sionis introduxit. Ipe inter sctõz acies ange loz signifer xpi habet. Ipe ad dñi ĩperiuz an tichristũ exñtem ĩ monte oliueti ꝓpotenter occidet. In voce ipi archangeli michaelis mortui resurgẽt. Ipe crucẽ clauos lanceã et coronã spineã ĩ die iudicij ꝓsentabit. B

Michaelis archãgeli sacra solẽnitas dicit apparitio. dedicatio. victoria z memoria. Apparitio ãt ipi angeli multiplex ẽ. Prima q̃ in monte gargano apparuit. In apulia nãq3 ẽ q̃dã mons noĩe garganus. iuxta ciuitatẽ q dr sypontus. An no aũt dñi. cccxc. in ꝓdicta vrbe syponto erat q̃dã vir nomĩe garganꝰ q ꝑm q̃sdã libros a monte illo nomẽ accepat. vel a quo mons ille nomen acceperat. Qui ouim z boum infinita multitudine pollebat. Cũ ãt circa p dicti mõtis latera pascerent. ctigit quendã tbaurũ alios relinquere. z vticẽ mõtis ꝑscẽ dere. Cũ domũ alijs redeũtibꝰ non rediisset. collecta dñs multitudine famulorz p devia queq3 requirẽs. ipm tandẽ in vtice montis iuxta hostiũ cuiusdaz spelũce inuenit. Ire motus itaq3 cur soliuagꝰ incederet. mox in ipm sagittã toxicatã direxit. Sed statim ve lut a vento retorta ipm q̃ iecerat repercussit. Turbati sup hoc ciues. epm adeũt. z sup re taz stupenda ipm requirũt. Qui triduanũ ieiu niũ eis indixit. et a deo querenduz eẽ admo nuit. Quo pacto sanctus michael epo appa ruit dicens. Sciatis bomiem illuz volũtate mea suo telo eẽ ꝑcussũ. Ego eĩ sum michael archangelꝰ q̃ locuz hũc in terris incolere tu tũq3 seruare statuẽs. h volui ꝓbare indicio ipi me loci inspectorẽ eẽ atq3 custodẽ. Sta timq3 eps atq3 ciues cũ ꝓcessione locũ ade unt. et ingredi nõ ꝓsumentes. orõni pre fori bus insistunt. Secũda apparitio est. q̃ cir ca annũ dñi. dccx. accidisse describit. Nam ĩ loco q̃ tumba dr iuxta mare. vj. milibus ab vrbe abruacensi michael epo ꝓdicte ciuitatis apparuit iubẽs vt in ꝓdicto loco eccĩam con

A

strueret.et sicut fit in monte gargano. ita et ibi in memoriã sancti michaelis archangeli celebraret.Cũ ãt eps de loco in q̃ eccĩam construere dubitaret.ab ipo edoceť.vt ibi construi eã faceret vbi thaurum a latronib⁹ absconditũ inueniret.Iterũ qz de loci amplitudine dubitãs iubeť modũ in amplitudie statuere q̃ntũ videret thaurũ i circuitu pedib⁹ ptriuisse.Bue ãt rupes ibidẽ erãt.q̃s nulla tenus virtus hũana mouere poterat. Tũc michael cuidã viro apparuit.p̃cipiens vt ad p̃dictũ locũ accedat et ipas rupes moueat. Quo accedente tã facile rupes mouit vt nihil habere ponderis viderent.Edificata igiť ibidẽ eccĩa.de monte gargano ptẽ pallij q̃d sctũs michael sup altare posuit.z ptem marmoris sup q̃ stetit ad suã eccĩam detulerunt Cũ vo ibidẽ aque penuriã paterent.monitu angeli q̃ddam foramen in q̃dam saxo durissimo fecerť. et tanta aquaꝝ copia protinus emanauit.vt vsqz nũc ei⁹ bñficio copiosius sustententť.Hec aũt apparitio in p̃dicto loco xvij.kaľ.nouẽbris solennit celebrať.In eodẽ ãt loco q̃ddã memoria dignũ ptigisse referť miraculũ.Ille ei mons vndiqz occeano cingiť.sed bis in die sancti michaelis iter p̃bens ppło aperiť.Cũ ergo copiosa turba ad ecclesiã pgeret.ptigit z q̃ndã mulierẽ grauidã vicinãqz partui secũ ire.Et ecce magno ipetu vnda redijt.et oĩs turba timore pcussa ad litus fugit.sola ãt mulier pregnãs fugere nõ valuit.sz a marinis fluctibus capta fuit.At michael archangel⁹ mulierẽ seruauit illesã. uterã etiã q in medio pelagi filiũ pturiuit.quẽ in vlnis suscipiẽs lactauit.et mari iterũ sibi iter p̃bente cũ puero leta exiuit. ¶ Tertia apparitio ẽ.q̃ rome tpe gregorij pape legitur accidisse.Nam dũ idẽ gregori⁹ papa propter pestẽ iguinariaz letanias maiores īstituisset.et deuote p salute ppli exorareť. vidit sup castrum q̃d olim memoria adriani dicebať.angelũ dñi q̃ gladiũ cruentatũ tergebat et in vaginã mittebat.Vñ sctũs gregori⁹ intelligẽs p̃ces a dño exauditas.eccĩaz i bonorẽ angeloꝝ ibidẽ ꝓstruxit. Vñ z castrũ illud vsqz nũc castrũ sancti angeli vocať.Hec aũt apparitio cũ illa q̃ in mõte gargano apparuit cũ sypontanis victoriã dedit.viij.yd⁹ maij celebrať. ¶ Quarta apparitio ẽ q̃ ꝓsistit i gerarchijs ipoꝝ ãgeloꝝ. Naz ꝑma gerarchia dr epiphania.i.supior apparitio.media dicť yperphania.i.media apparitio. vltima dicitur ypophania.i.inferior apparitio. Et dr gerarchia a gerar q̃d ẽ sacrũ z archos ꝑnceps q̃i sacer ꝑncipat⁹.Quelibet ãt gerarchia cõtinet tres ordines.Nam supior ꝓtinet seraphin cherubin et thronos. Media cõtinet sm assignatõez dyonisij dñationes vtutes z ptates.Ultima ꝓtinet sm assignatõz eiusdẽ ꝑncipat⁹ archangelos et angelos. Et horuz ordinatio et dispositio ꝑt videri ꝑ simile in terrenis potestatib⁹. Nam mistroꝝ q̃ sunt sub vno rege q̃dam opant imediate circa psonã regis.sic cubicularij cõsiliarij z assessores.Similes bis sũt ordies ꝑme gerarchie Quidaz vo bñt officia ad regimen regni in cõmuni.nõ deputati huic vel illi puincie.vt ꝑncipes militie z iudices curie Similes bis sunt ordines scde gerarchie Quidã vo ꝑponũt ad regimen alicui⁹ ptis regni.vt ꝑpositi et baliui z hmõi minores officiales. Et bis silꝭes sũt ordies tertie gerarchie. ¶ Tres igiť ordines ꝑme gerarchie accipiũť in q̃ntũ deo assistũt et ad ipm ꝙuertũť.Ad hec tñ tria necessaria sũt scz sũma dilectio.et ℟ q̃ntũ ad ordinẽ seraphin qõ interptaťarbẽtes. Perfecta cognitio.et ℟ q̃ntũ ad cherubin qõ interptať plenitudo scientie. Perpetua cõprehensio siue fruitio.et ℟ q̃ntũ ad thronos.q̃d interptať sedes.qz in eis sedet de⁹ z quiescit.dum eos in se quiescere facit.Tres ãt ordines media gerarchie accipiũť in q̃ntũ habẽt ꝑsse et regẽ vniuersitatẽ boĩm in cõmuni. Hoc ãt regimẽ ꝓsistit in trib⁹. Primo in p̃sidendo siue imperãdo.et ℟ ptinet ad ordinẽ dominationũ.ad quẽ spectat alijs inferiorib⁹ ꝑsse z eos in oĩb⁹ misterijs diuinis dirigere.ac eis oĩa impare.Qõ innuiťz ac ℟.v.vbi vn⁹ ãgelus alteri dixit.Curre z loquere ad puerum istũ dicẽs.ꝛc.Secõo in operando.et ℟ ptinet ad ordinẽ vtutũ.quib⁹ nichil ẽ impossibile exeq̃ q̃d impatur.quia eis datũ ẽ posse supomia difficilia ad diuinũ misteriũ ptinẽtia.z ideo attribuiť eis miracula facere.Tertio i arcen

bo.vt scz impedietia ⁊ infestatia arceantur ⁊ ꝑtinet ad ordinē ptatū.q̄ habēt coercere cōtrarias ptates.q̄d signatū ē thob.viij. vbi dr q̄ rapbael religauit demoniū in deserto superioris egipti. Tres vo ordines vltime gerarchie accipiūt ꝑm q̄d babent regimē determinatū ⁊ limitatū. Quidā ei eox ꝑsunt vni puincie. Hi sūt de ordīe pncipatꝰ. sic erat pnceps ꝑsarū q̄ perat ꝑsis. de q̄ babetur dan.x. Quidā vo deputati sūt ad regimē multitudinis. vtputa vniꝰ ciuitatis. Et bi dicunt archangeli Quidā vo ad regimē ꝑsone singularis. Et bi dicunt angeli. Añ ⁊ dicūt mima nūciare ex eo q̄ eox mīsteriū ad vnū boiem limitat. archāgeli vo dicūt maiora nūciare. q̄ bonum vniꝰ multitudinis digniꝰ ē q̄z bonū vniꝰ bois. In assignatōe āt ordinū pmegerarchie greg. et berñ. cū dyonisio ꝓcordāt q̄ accipit penes eox fruitōez q̄ ꝑsistit in feruenti dilectōe q̄ ad seraphin. ꝑfunda cognitōne q̄ ad cherubin. ꝑpetua retentione q̄ ad thronos. Sed in assignatōne medie ⁊ vltime in duobꝰ ordinibꝰ. s. pncipatu ⁊ vtute dissenture vident. greg. ei ⁊ berñ. aliā ꝑsideratōz habuerunt ꝑut scz media gerarchia accipit penes ꝑlationē. vltima penes ministratōez Prelatio āt in angelis triplex ē. Presunt ei angeli angelicis spiritibꝰ. ⁊ hi dñatōnes dicunt. Presunt et angeli bonis boibꝰ. ⁊ hi dicūtur pncipatꝰ. Presunt demonibꝰ. ⁊ hi dicūtur ptates. Et ordo ⁊ gradꝰ dignitatis in his patet. Ministeriū āt triplex ē. q̄dāz q̄d ꝑsistit in opando. q̄dāz in docēdo aut maiora aut minora. Primū ē vtutum. scōm archangelox. tertiū angelox. ¶ Quinta apparitio ē de q̄ legitur in bistoria tripertita. Nam iuxta ꝓstantinopolim ē q̄dam locus vbi olim dea vesta colebat. Sed nūc eccia in bonorē sancti michaelis fabricata ē. q̄ etiaz locus michaelitū nūcupat. Cū igitur q̄ndaz nomīe aquilinū ardentissima febris rubeis colorib⁹ mota cōprebēdissz. estuāti poculuz medici dederit q̄d euomuit adeo vt postmodum q̄cq̄d comederet vel biberet euomeret Bū āt iā morti vicinꝰ eēt. ad locū būc se duci fecit credēs se illuc aut morī aut languore ꝑuari. Cui michael apparēs dixit vt ꝓfectōez sibi ex melle ⁊ vino ⁊ pipe faceret. ⁊ oia q̄ comederet ibi intingeret. ⁊ sic plenā sanitatem reciperet. Qd cū fecisset plene liberatus est. Cū tñ ꝑm medicine rōnem ꝓtrariū eē videatur calida pocula colericis exbibere. Hec in bi. triptita ¶ Scda dr victoria. Multiplex āt victoria ipi⁹ archangeli michaelis ⁊ angelox inuenit. ¶ Prima ē quā archāgelꝰ michael ꝑdictis sypōtanis ꝑ mō ꝑstitit. Post aliq̄d enī tps ab inuento loco. neapolite ad huc gentiles ꝛ sypontanos ⁊ beneuētanos q̄ q̄nquaginta milibꝰ a syponto distāt ordinato exercitu bellare ceperūt. Qui de ep̄i consilio triduo inducias petierūt vt ieiunio triduano vacarēt et patronū suū michaelē in sui auxiliū iplorarēt. Tertia āt nocte michael ep̄o apparet. ꝑces dicit exauditas. victoriā ꝑmittit affuturaz. et q̄rta diei bora iubet bostibus occurrendū. Quibꝰ occurrentibus mons garganꝰ imenso tremore cōcutit. fulgura q̄z crebra volant ⁊ caligo tenebrosa totū montis cacumen obduxit. ita vt. dc. viri d aduersarijs tam ex ferro bostiū q̄z ex sagittis igneis interirēt. Reliq̄ vo vtute archangeli cōperta. ydolatrie reliquerī errorē. ⁊ ꝑtinuo colla xp̄iane fidei submiserunt. ¶ Scda victoria ē quā michael archangelus obtinuit q̄n draconē. i. luciferū cuz oīb⁹ suis sequacibus de celo expulit. Be q̄ exponit illd q̄d habet in apoc. Factū ē ꝑlū magnū i celo Michael. ⁊c. Cū ei lucifer dei eq̄litatē appetissz archāgelꝰ celestis exercitꝰ sig̃fer michael aduenies ipm luciferū cū suis seq̄cibꝰ d celo expulit. et in būc aerē caliginosū vsq̄z in diez iudicij retrusit. Non enī pmissū ē eis i celo habitare siue in supiori pte aeris. q̄ locus clarus et amenꝰ ē. nec in ẽra nobiscū. ne nimis nos infestarēt. sz in aere inē celū ⁊ terraz vt dū superius respiciūt. ⁊ videt gl̃az quā amiserūt. inde dolorē habeāt. ⁊ dū inferiꝰ respiciūt. et vidēt boies illuc ascendē vñ ipi ceciderūt. ide inuidia frequenter torqueant. Freq̄nt tñ ex diuina dispensatōe ad nostrū exercitiū ad nos descēdūt. Añ sic aliq̄bꝰ viris sctis monstratū ē. freq̄nter circa nos volitant sicut muscе. Innumerabiles ei sūt ⁊ velut muscе totū aerē repleuerī. Añ dicit baymo. vt ꝑbi dixerunt

et doctores nostri opinant. aer iste ita plen⁹ est demonib⁹ ⁊ malignis spiritib⁹ sic̄ radius solis minutissimis puluisculis. Licz aūt tot sint. tñ iuxta sniam origenis eox exercit⁹ minuit cū eos vincim⁹. ita vt q̄ ab aliq̄ sancto viro vict⁹ fuerit. deinceps ille de illo vicio de q̄ victus ē ip̄m nō valeat temptare. ¶ Tertia victoria ē quaz angeli q̄tidie de demonibus obtinēt duz p nobis p̄ eos pugnantes ab eox temptatōe nos liberant. Trib⁹ autē modis ab ip̄ox temptatōe nos liberāt. Primo ptātem demonis refrenādo. apoc. xx. de angelo q̄ demonē ligauit ⁊ in abissū misit. ⁊ thob. viij. de dyabolo in deserto superiori relegato. Hui⁹ enī religatio nihil aliud ē q̄z ptātis ei⁹ refrenatio. Secdo p̄cupiscentiam refrigerando. Nō significatū ē gen. xxxij. vbi dr q̄ angel⁹ retigit neruū iacob ⁊ statī emarcuit. Tertio memoriā dñice passionis nris mentibus imp̄mendo. Hoc sig̃ficatū ē apoc. vij. vbi dr. Nolite nocere terre ⁊ mari nec arboribus⁹ quisq; ⁊c. Item ezech. ix. Signa thau in frontes viroz gementiū. Thau enī litera ad modū crucis ē facta. Et q̄ ꝟ signati sūt non timent angelū p̄cussorē. Ūñ ibidē dr. Super quē videris thau nō occidas. ¶ Quarta victoria ē quā archangel⁹ michael de antichristo habitur⁹ ē. qñ ip̄m occidet. Tūc enī michael p̄nceps magn⁹. vt dr dañ. xij. cōsurget. et p electis tanq̄z adiutor ⁊ p̄tector cōtra antichristū fortiter stabit. Deinde antichrist⁹ vt dicit glo. apoc. xiij. supillud vidi vnum de capitib⁹ eius occisū. ⁊c. mortuū se fingit. et p triduū latens. postea apparebit. dicens se suscitatū. arteq̄z magica ferentib⁹ eū demonibus in aera ascēdet. et vniuersis mirantibus adorabūt eū. Tandē in montē oliueti ascendens. vt dicit glo. supillō. ij. thes. ij. quez dñs ihs interficiet. ⁊c. dū stabit in papilione ⁊ in solio suo in illo loco p̄ quē dñs ascendit. michael aduenies ip̄m interficiet. De q̄ prelio ⁊ victoria intelligit ꝟm greg. illud q̄d dr apoc. xij. Factū ē p̄liū magnū in celo Michael. ⁊c. Illud enī vbū de triplici p̄lio michaelis intelligit. s. de p̄lio q̄d habuit cū lucifero cū ip̄um de celo repulit. et de p̄lio q̄d cū demonibus habet nos infestantib⁹. ⁊ de isto. ¶ Tertio hec solēnitas dr dedicatio. ex eo q̄ hac die p̄dictū locū in monte gargano a se dedicatū fuisse michael archangel⁹ reuelauit. Reuersi ei sypontani a cede aduersarioz ⁊ tam mag̃fica potiti victoria. adhuc dubitare ceperūt. vtrū p̄dictū locū ingredi vel dedicare deberent. Tūc eps sup his duxit papā pelagiū p̄sulendū. Qui rñdit dicēs. Si hō illam eccl̄iaz dedicare deberet. ℞ maxīe die q̄ victoria data est fieri oporteret. Si vo aliē sācto michaeli placuerit. ab ip̄o ē sup ℞ ei⁹ req̄renda volūtas. Instantib⁹ igit̄ papa et ep̄o cuz ciuib⁹ triduano ieiunio. michael in hac die apparuit ep̄o dicēs. Non ē opus vobis quā ego edificaui dedicare eccl̄iaz. Ip̄e ei q̄ condidi dedicaui. Precepitq; vt die sequēti locū cū p̄ſo ingrediens ip̄m p̄cib⁹ frequētarent. et se specialē suū patronū sentirēt. Ediitq; ei p̄dicte dedicatōnis signū vt. s. ab oriente p posterulā ascenderēt. et ibidē vestigia hois impressa marmori inuenirēt. Mane igit̄ eps et vniuersus p̄ſus ad locū veniūt. ⁊ intrograedientes cryptā magnaz tria altaria inuenerī quox duo i australi pte posita erant. tertiū vo in orientali venerandū q̄dē et rubeo pallio circūtectū. Celebratis igit̄ ibidē missarū solennijs cū sacrā cōmunionez singuli accepissent. oēs ad p̄pa cū imenso gaudio redierūt. Eps aūt ibidē sacerdotes et clericos delegauit. q̄ iugiter diuinū officiū celebrarent. In eadē spelūca aqua lucida et nimiū dulcis emanat. qua post cōmunionē p̄ſus potatur. et diuerse egritudines sanant. Tunc sūmus pontifex bis auditis būc diē i bono re sancti michaelis et oim beatox spirituz p totū orbem vniuersaliter statuit celebrandū. ¶ Quarto hec solēnitas dr memoria sancti michaelis. In qua tñ solennitate omniū āgelox memoriā agi⁹. ⁊ oēs generaliē bonoram⁹ Decet nāq; nos eisdē laudēr honorēi pēdere multiplici rōne. Ip̄i ei sūt custodes nostri. ministratores nostri. frēs ⁊ conciues nostri. aiax nrāx i celū portitores. orationū nostrax apud deū rep̄sentatores. regis eni nobilissimi milites et tribulatox p̄solatores. ¶ Primo igit̄ debem⁹ eos honorare. quia sūt custodes nostri. Cuilibz ei boi dant duo

angeli. Unus malꝰ ad exercitiū. Aliꝰ bonꝰ ad custodiendū. Custodia ei boni angeli deputaf homini ꝛ in natiuitate ꝛ ī vtero. ꝛ statim post natiuitatē ex vtero. ꝛ sp̄ē cū ip̄o iaꝫ adulto. In ℞ ei triplici statu necessaria ē boi custodia angelica. Nā dū puulꝰ adhuc est ī vtero p̄t interimi ꝛ damnari. ℞ū ē extra vterū ante adultā etatē p̄ōt a baptismate impediri. ℞ū ē in adulta etate p̄t ad diuersa peccata ꝓtrabi. ℞ yabolꝰ ei in boie adulto rōes seducit p astutias. volūtatē allicit p blādicias. vtutē oppimit p violētiā. ideo necesse fuit vt bonꝰ angelꝰ eidē ad custodiā deputet. vt boies erudiat ꝛ dirigat ꝑ fallaciā. exhortet ꝛ incitet ad bonū ꝑ blandicias. et defendat ab oppressione ꝑ violentiā. ¶ Effectꝰ ātē āgelice custodie in boie q̄druplex assignari p̄t. Primus ē vt ꝓficiat aīa in bonū grē. Et ℞ facit angelꝰ in aīa tribꝰ modis. Primo oē impedimentū ad bonū remouēdo. Hoc signatuꝫ est exo. xij. vbi āgelꝰ pcussit ꝓmogenita egipti. Scdo pigriciā excitando. Qđ signatuꝫ est zach. iiij. vbi dr. Angelꝰ dñi excitauit me q̄si boiem q̄ excitat a somno. Tertio in via penitē tie ducēdo ꝛ reducēdo. Qđ signatū ē iboh. v. in angelo q̄ eū duxit ꝛ reduxit. ¶ Scdus ē vt nō cadat in malū culpe. Et ℞ fac angelꝰ tribꝰ modis. Primo impedicdo peccatū futurū ne fiat. Hoc signatū ē numeri. xxij. in balaam. q̄ ad maledicendū isrl̄ pgens ab angelo impeditꝰ ē. Scdo increpādo p̄teritū vt ab eo q̄s recedat. Hoc signatū est iud. ij. vbi cū angelꝰ filios isrl̄ de p̄uaricatōe increpasset. ip̄i eleuauerī vocē ꝛ fleuerūt. Tertio violentiaꝫ q̄ inferēdo vt a pñti pctō eripiat. Hoc sig̃tū est in violenta eductōe lothꝫ ꝛ vxoris eiꝰ de sodomis. i. de pctī ꝓsuetudine. ¶ Tertius effectus est si cadat q̄ postmodū resurgat. Et ℞ facit angelꝰ tribꝰ modis. Primo mouēdo ad ꝓnitōez Hoc signatū ē thob. xj. vbi ad documentū angeli de felle p q̄d intelligit contritio linuit patri oculos scz cordis. Secundo purgādo labia ad ꝓfessionē. Qđ signat ysa. vj. vbi p angelū labia ysaie purgant. Tertio gaudendo ad satisfactionē Luc. xv. dr q̄ maius gaudium est in celo sup vno pctōre .ꝛc. ¶ Quartꝰ effectꝰ ē ne totiens vel ī tot mala cadat. q̄tiens vel ad q̄t dyabolꝰ incitat. Et ℞ facit tribꝰ modis. scz p̄tātem demonis refrenando. ꝓcupiscentiā debilitādo. ꝛ memoriā dñice passionis nostris mentibꝰ impmēdo. Be q̄bꝰ supra dictū ē ¶ Fo Scdo debemꝰ eos honorare. q̄ sūt mīstratores nri. Omēs ei sic dr beb. j. sūt admīstratorij spūs. Omēs ei ꝓpter nos mittūt. q̄ superiores ad medios. medij ad infimos. ifimi mittūt ad nos. Hec āt missio cōpetit bonitati diuine. In ℞ enim manifestat diuina bonitas q̄ntū nrāꝫ salutē diligat. dū nobilissimos spūs q̄ ei ītima caritate iungūt dirigit ꝛ trāsmittit ad pcurādū salutē nrām. Scdo caritati angelice. Cū enī caritatis ardētis sit maxime deliberare aliorū salutē. ob quaꝫ etiaꝫ dixit ysaias. ecce ego dñe mitte me. et angeli possunt nos iuuare. p eo q̄ vidēt nos suo auxilio indigere. ꝛ malos angelos nos ipugnare. iō q̄ ad nos mittunt lex exigit angelice caritatis. Tertio humane indigentie. Admittūt ei boni angeli ad inflamādū affectū ad amorē. Vñ in figurā huiꝰ legūt missi fuisse in curru igneo. Scdo ad illuminādū intellectū ad cognitiōꝫ. Hoc signatū ē apoc. x. in angelo q̄ habebat libruꝫ apertū in manu sua. Tertio ad corroborandū in nobis dē ipfectū vsqꝫ in finē. Hoc sig̃tū ē. iij. Regum. xix. vbi angelꝰ portauit helie panē subcinericiū ꝛ vas aque. et comedit. ꝛ ambulauit ī fortitudine cibi illiꝰ vsqꝫ ad mōtē dei oreb. ¶ Tertio honorandi sūt. q̄ ipsi sūt frēs ꝛ ꝓciues nrī. Dēs ei electi assumuntur ad ordies angelox. q̄dam ad supiores. q̄dā ad inferiores. quidā ad medios ꝑ diuersitate suox meritox. licet btā vgo supōes sit Qđbtūs greg. in omelia insinuare videtur Nam vt ait sūt nōnulli q̄ parua capiūt. sed tñ ℞ annūciare fribꝰ nō desistūt. Isti ī angelox numero currūt Et sūt q̄ secretox celestiū sūma ꝛ cape p̄ualēt ꝛ nūciare. Hi cū archangelis. Et sūt q̄ mira faciunt signa ꝛ valenter operant. Et hi cū vtutibꝰ. Et sūt q̄ malignos spūs vtute oratōnis et vi accepte ptātis fugant. Et hi cū ptātibꝰ. Et sūt q̄ acceptis vtutibꝰ electox merita transcendūt. ꝛ electis fratribꝰ ꝓncipant. Et hi cū ꝓncipatibꝰ merituꝫ sortiunt. Et sunt qui sic in semetip̄is oībus

vicijs dñant.vt ipo iure mũdicie dij iter bo
mines vocẽt.Vñ ad moisen dr.Ecce pstitui
te deus pharaonis.Et bi cũ dñationib9.Et
sunt in qb9 velut in throno suo dñs presidẽs
alioꝝ facta examinat.p quos dum sancta ec
clesia regitur plerũqꝫ de suis qbusdam infir
mis actib9 alij electi iudicant.Et bi cum thro
nis.Et sũt q dei ⁊ pximi caritate ampli9 cete
ris pleni sunt.Et bi meritoꝝ suoꝝ sorte inter
cherubin numerũ acceperunt.qr cherubin
plenitudo scientie dr.et iuxta paulum pleni
tudo legis est caritas.Et sũt q supne cõtem
plationis amore accensi in solo pditoris sui
desiderio anhelant.nihil iam in ꝟ mũdo cu
piunt.solo eternitatis amore pascunt.terre
na queqꝫ abijciũt.cũcta tpalia mẽte trãscen
dũt.amant et ardent atqꝫ ipo suo ardore re
quiescunt.amando ardent.loquendo ac
cendunt.et quoscunqꝫ verbo tangunt.arde
re ptinus in dei amore faciunt.Quo isti ni
si inter seraphin numerũ sortẽ sue vocatõis
acceperũt.Hec greg.

¶ Quarto bonorãdi
sũt.qr ipi sunt animaꝝ nostraꝝ in celũ porti
tores.Et hoc faciũt triplici modo.Primo
viam pparando.Malach.iij.Ecce ego mit
to angelũ meũ.q pparabit viã añ faciẽ meã
Secũdo p viam preparatã in celũ baiulan
do.Exo.xxiij.Ecce ego mitto angelũ meũ q
te custodiet in via et inducat te in trã quaꝫ
pmisi patrib9 tuis.Tertio in celo collocãdo
Luc.xvj.Factum est vt morere mendicus ⁊
portaret ab angelis in sinum abrahe.

¶ Quinto bonorandi sunt.qr ipi sũt oratio
nũ nostraꝝ apud deũ repsentatores.Ipi nã
qꝫ pmo orationes nostras deo repzesentãt.
Thob.xij.Cñ orabas cum lacrimis et sepe
liebas mortuos ego obtuli orõnesꝫ tuã dño.
Secundo ibidẽ p nobis allegãt.Job.xxxiij.
Si fuerit p eo angel9 loquens vn9 de mili
bus vt annunciet hoĩs equitatemꝫ.miserebit
eius.ꝛc.Item zach.j.Et rñdit angelus dñi et
dixit.Bñe exercituũ vsqꝫq non misereberis
hierlim et vrbium iuda qbus irat9 es.iste iã
septuagesim9 annus est.Tertio dei sententi
am nobis renũciant.Dañ.ix.vbi dr q gabri
el ad eum volans dixit.Ab exordio pcũ tua
rum egressus est sermo.glo.i.snia a deo.Et
sequitur.Ego aũt veni vt indicarẽ tibi.quia.
vir desideriorum es.De bis trib9 dicẽ dan
sup cañ.Discurrit angel9 medi9 iter dilectũ
et dilectã.vota offerens.referens dona.Excita
tat istam.placat illum.

¶ Sexto bonorãdi
sũt.qr ipi sũt regis eterni nobilissimi milites
sm qd dr Job.xxv.Nũqd est numerus mili
tum ei9.Sicut aũt videm9 in militib9 alic9
regis.q qdam eoꝝ sp in aula regia cõmorãtur.et regem associant.et ad ei9 bonorem et
solatium cantant.qdam aũt ciuitates et ca
stella regni custodiũt.qdam vo regis inimi
cos expugnãt.Ita et boꝝ militũ xpi.quidaꝫ
in aula regia scz in celo empireo sp regem re
gum associant.et ad ei9 bonorẽ cantica leti
cie et glorie sp cantant dicentes.Sanct9 sã
ctus sctũs.ꝛc.Item.Benedictio ⁊ claritas et
sapientia.ꝛc.apoc.vij.Alij aũt custodiunt ci
uitates.suburbana.villas.et castra.illi scilz
q nobis sũt ad custodiã deputati.custodiẽ
tes statum vginũ.continentiũ.viugatoruꝫ.
et castra religionũ.Isa.xij.Sup muros tu
os hierusalem pstitui custodes.ꝛc.Alij vo
dei inimicos.i.demones expugnãt.apoc.xij
Factũ ẽ plũ magnũ in celo.i.sm vnã expositionẽ in eccia militanti.Michael ⁊ angeli
ei9 pliabant cũ draconе.

¶ Septimo et vlti
mo bonorandi sũt.qr ipi sũt tribulatoꝝ consolatores.Zach.j.Angel9 q loquebat in me
vba bona et consolatoria.Item thob.v.Forti animo esto.ꝛc.Et hoc faciũt trib9 modis.
Primo pfortãdo et roborando.Dañ.x.vbi
cũ daniel corruisset tetigit eũ angel9 dicens.
Noli timere.pax tibi.et pfortare ⁊ esto robustus.Scdo ab ipatientia pseruando.Psal.
Angelis suis mãdauit de te.ꝛc.In ma.por.
te.ꝛc.Tertio ipam tribulatõem refrigerãdo
⁊ minuendo.Et hoc signatur dañ.iij.vbi an
gelus dñi cũ trib9 pueris in fornacem descẽ
dit.et fecit medium fornacis quasi ventũ ro
ris flantem.

CXLI

De sancto hieronimo.

Hieronim9 dicitur
hebera qd est sanctũ.et nemus.qsi
sanctũ nemus.vel noma qd est lex.

De sancto Hieronimo.

Uñ ōr̄i legenda sua q̄ biero. interp̄tat sacra lex. Fuit enī sc̄tūs. i. firm⁹. vel mūd⁹. vl̄ sāgui ne tinct⁹. vel vsui sacro deputat⁹. sic̄ vasa tē pli dicebant̄ sancta. q̄ sacro vsui deputata. Fuit enī sc̄tūs. i. firm⁹ in bono ope ꝓpter p̄ seuerantie longanimitatē. et mūd⁹ in mente ꝓ puritatē. et sanguine tinct⁹ p dn̄ice passio nis meditatōem. sacro vsui deputat⁹ p scri pture sacre expositionē et interp̄tationē Bi citur ꝛ nemus a nemore. vbi aliq̄n ꝙuersat⁹ fuit. et lex ꝓpter regularē disciplinaꝫ quam monachos suos docuit. vel quia sacrā legē exposuit ꝛ interp̄tatus fuit. Hieronim⁹ etiā interp̄tat visio pulcritudinis. vel diuidicās locutiones. Est aūt triplex pulcritudo. Pma est spūalis q̄ est in aia. Scda moralis q̄ ꝙsistit in honestate moꝝ. Tertia intellectua lis q̄ est pulcritudo angelica. Quarta super substantialis q̄ est diuina. Quinta celestis. que est sanctorū in patria. Hanc q̄ntuplicez pulcritudinē biero. in se vidit ꝛ habuit. Pā habuit spūalem in virtutū varietate. Mo ralem in vite honestate. Intellectualem i ex cellenti puritate. Supsubstātialem in ardē ti caritate. Celestem in eterna vel in excellēti claritate. Diuidicauit etiaꝫ locutiones siue verba tam sua q̄ꝫ alioꝝ. sua examinate profe rendo. alioꝝ vera confirmando. falsa confu tando. dubia vero exponendo.

B

Hieronimus eusebij viri nobilis fi lius ab oppido stridonis quod dal macie et pannonie confinia tenet. extitit oriundus. Hic adhuc iuuenis romaꝫ adijt et lr̄is grecis et latinis et hebraicis ple ne eruditus est. In arte grāmatica donatū habuit preceptorem. In rhetorica autez vi ctorinum oratorem. In scripturis autem di uinis exercitabatur die ac nocte ꝛ inde hau sit auide quod postmoduꝫ effudit abunde. Quodam vero tempore sicut ipe in episto la ad eustochium phibet cum de die tulliuꝫ et de nocte platonem auide legeret. eo q̄ ser mo incultus sibi in libris ꝓphetic̄is nō pla ceret. circa mediaꝫ quadrageſimam tā subi ta et ardenti febre corripitur. vt toto frigescē te iam corpore vitalis calor in solo pectore palpitaret. Dum ergo exequie funeris pa rarentur. subito ad tribunal iudicis trabit̄. et interrogatus cuius conditōnis esset. chri stianū se eē libere profitetur. Ad quē iudex. Mentiris inquit. Ciceronianus es. nō chri stianus. Ubi enī est thesaurus tuus ibi est et cor tuuꝫ. At biero. obmutuit. et continuo ipm iudex durissime cedi iussit. Tunc excla mauit et dixit. Miserere mei domine mise rere mei. Tunc qui astabant p̄cabantur iu dicem vt veniam tribueret adolescenti. Ipe enīꝫ iurare cepit ac dicere. Domine si vnq̄ꝫ habuero codices seculares si legero te nega bo. In hec igit̄ iuramenti verba dimiss⁹ subi to reuiuiscit. Tūc lacrimis totū se inuenit p fusum. et ex verberib⁹ q̄ ante tribunal susce perat. scapulas terribiliter repperit liuentes Tanto autez studio libros diuinos legit ex tunc. quanto libros gentilium vnq̄ꝫ legerat Dum aūt eēt annoꝝ. xxix. i romana ecclesia cardinalis p̄sbyter ordinatus est. Mortuo aūt liberio papa biero. dign⁹ sūmo sacerdo tio ab oīb̄us acclamat̄. Sed dum quorūdā clericoꝝ et monachoꝝ lasciuiam increparet illi nimium indignati ei insidias parauerū. Sed et p vestem muliebrē vt ait iohannes beleth et vincentius ab eis turpiter ē deris⁹. Nam cum bieronimus ad matutinas soli to more surgeret. vestē mulieris quā emuli iuxta lectum posuerāt repperit. suāq̄ eē cre dens induit. et in ecclesiaꝫ sic processit. Hoc aūt emuli faciebant. vt mulierem habere in thalamo crederetur. Quod ille videns. tan te eoꝝ vesanie locum dedit. ꝛ ad gregorium nazāzenum constantinopolitane vrbis epi scopū puenit. Postq̄ꝫ autem ab ipo sacras literas didicit in beremum properauit. vbi pro christo quanta sustinuerit ipe ad eusto chium narrat dicens. Quotiens in beremo constitutus. et in illa vasta solitudine que exusta solis ardorib⁹ horridum monachis p̄stat habitaculū. putauit me romanis deli cijs interesse. Horrebant sacco mēbra defor mia. squalida cutis situm ethiopice carnis adduxerat. q̄tidie lacrime. quotidie gemit⁹. et si q̄n repugnantē somn⁹ imin̄ēs oppressis set. nuda humo vix ossa berentia collidebaꝫ.

De sancto Hieronimo.

De cibis ⁊ potu taceo cū etiā languētes monachi etiā aqua vix frigida vtant et coctum aliq̄d accepisse luxuria sit. et dū scorpionuz tātū essem socius ⁊ feraz. sepe choreis ītereraz puellaz. ⁊ī frigido corpe ⁊ carne p̄mortua sola libidinū incēdia pullulabāt Itaq; ꝯtinuo flebā. ⁊ repugnātē carnē hebdomadaz ine. dia subigebā. Biē crebro ꝓcūri cū nocte. nec ꝑus a pectoris cessabā vberibus q; a dño trā q̄llitas redderet. Ipam q; cellulā meā q̄ cogitationū ꝓscias ꝑtimescebā. ⁊ mihi ira⁹ et rigid⁹ sol⁹ deserta penetrabā. Et vt mihi testis ē dñs p⁹ multas lacrimas nōnūq; videbar mihi interesse agminib⁹ āgeloz. Ifder q; driennīū igit ibidē pnia sic pacta ad bethleē oppidū remeauit Ubi q̄ domesticū animal apd̄ p̄sepe dñi sese obtulit pmāsurū. Bibliothecā āt suā quā sūmo studio sibi ꝓdiderat clausā. alioq; libroz itez relegēs die ieun⁹ ducebat ad vespez. Hōs āt ibid̄ discipl'os coadunās in sctō ꝓposito ⁊ trāslatōe sc̄ptu. rarū q̄nq̄ginta q̄nq; ānis ⁊ sex mēsib⁹ delu. dauit. ⁊ vsq; ad finē vite vgo pmāsit Licet āt in hac legēda dicat q; sp vgo fuerit. ipe tñ de se ita scribit ad pāmachiū. Virginitatez ī celo p̄fero. nō q̄ habeo. Tanta deniq; lassitudine fatigat⁹ ē. vt in stratu suo iacēs funiculo ad trabē suspēso supin⁹ manib⁹ se leuaret. vt. s. officiū mōasterij put potat exhiberz

C Quadā vo die aduesp̄ascētecū biero. cū frib⁹ ad sacrā lctōz audiendū sederet subito leo q̄dā claudicās mōasteriū ingress⁹ est Quo viso cū ceteri frēs fugerēt. hieronimus ei q̄ hospiti obuiauit. Leo igit dū pedez sibi lesū oñderet vocatis frib⁹. pedes sibi p̄cepit ablui. ⁊ diligēter ei⁹ plagā inquiri. Hō cū factū fuisset inuenert leonis plātā a sentib⁹ vulneratā. Adhibita igit diligēti cura leo cōualuit. ⁊ oī feritate deposita inter eos q̄ domesticū aial habitauit. Tūc biero. vidēs q; non tam p̄ sanitate sui pedis q̄z p̄o eoz vtilitate dñs leonē misisset. de fratrū cōsilio eidē ꝟ iniūxit officiū. vt asinū quē babebāt q̄ ligna de nemore deferebat. ipe leo ad pascua ducerz et ductū ibidē custodiret. Hō factū ē. Nam iniūcta leoni asini cura more pastoris indu strij eundo ad pastū soci⁹ incessant itineris rure pascēdo vndecūq; defensoz tutissimus erat. Uerūtñ vt se cibaret. ⁊ asin⁹ solutuz pfi. ceret op⁹. ꝓsuetis sp boris cū eo domū redibat. Quadā igit vice pascente asino. ⁊ leone grauiter sopozato. mercatozes cū camelis ī. de transeūtes asinū solū videre. et eū q̄zciti⁹ rapuerūt. Expgefact⁹ itaq; leo cū sociū non inueniret rugiēdo huc illucq; ibat. Quem tandē nō inueniēs ad portas monasterij tristis adijt. ⁊ intus vt solitus erat p̄ verecūdia ingredi nō p̄sūpsit. Et vidētes frēs q; tardi⁹ more solito ⁊ sine asino venisset. putauert q; fame cōpulsus asinū comedisset. nolenteq; et annonā tribuere ꝓsuetā dicebāt. Uade et reliquā ptem aselli q̄ tibi remansit mādet tuā ingluuiem reple. Hesitantes tñ vtruz ꝟ malū ꝑpetrasset. exierunt ad pascua si forte aliq̄d mortis indiciū inuenirent. Et nihil inuenientes ꝟ hieronimo retulerunt. Tūc monitis ei⁹ officiū asini leoni iniungūt. et ligna cedentes leoni imponunt. Quod cū leo patienter ferret. quadā die expleto ope ad agz exijt hac illacq; discurrit. scire desiderans q̄d de suo fuisset socio factū. Et ecce vidit a longe negociatozes cū onustis camelis p̄cedēte asino venientes. Hos enī illi regioni ē vt q̄n cū camelis longi⁹ gradiunt. cameli vt directi⁹ vadant. p̄cedentem ⁊ collo funiculum gestantē asinū subsequunt. Recognito igit leo asino. cū ingenti rugitu sup eos irruit. ⁊ oēs boies in fugā ꝓuertit. Et leo terribiliter rugiens ꝑcutiebat cauda fortiter terrā. pterritosq; camelos sic erant onusti ante se ad cellā ire coegit. Quod cū frēs vidissent ⁊ hieronimo nūciassent. ille ait. Hospitibus nris frēs carissimi pedes abluite. escas p̄bete. ⁊ super ꝟ volūtatem dñi expectate. Tunc leo p monasteriū cepit vt solebat letus discurrere singulos fratrū vestigijs se prosternēs. ⁊ q̄ de ꝑpetrata quā ñ fecerat culpa cauda alludens veniam postulabat. Hieronimus aūt futuroz p̄scius ait fratribus. Ite frēs ⁊ venientibus hospitibus necessaria preparate. Adhuc eo loquente nuncius ad eum venit. annuncians ante fores hospites adesse qui abbatem vellēt videre. Ad quos cū ille iuisset protin⁹ illi eius pedib⁹ prouoluūtur. pro

culpa veniã postulãtes. Quos ille benigne eleuãs. p̃cepit vt sua reciperẽt. z aliena non vsurparẽt. Rogabãt igit illi beatum biero. vt medietatez olei p benedictione accipiat. Quib⁹ vir assentiens tandẽ coactus suscipi iubet Promisert aũt se annuatim eãdẽ olei mensurã frib⁹ ipis daturos. z a suis dare berebib⁹ p̃cepturos. ¶ Cum ãt olim in ecc̃ia vnusq̃sq3 caneret q̃d volebat. theodosius impator vt ait iobannes beleth. damasũ papã rogauit vt alicui viro docto officiuz ecclesiasticũ cõmitteret ordinandũ. Ipe igit sciens bieronimũ in lingua latina greca et bebraica pfectũ. et in oĩ sapientia summũ. eidem officiũ p̃dictũ cõmisit. Biero. igit psalterium p ferias distinxit. z vnicuiq3 ferie nocturnũ ppriũ assignauit. ac gl'a patri in fine cuiuslibet psalmi dicendũ instituit. vt ait sigibertus. Deinde epl'as et euangelia p̃ãni circulũ decantandas. ceteraq3 ad officium ptinentia p̃ter cantũ rõnabiliter ordinauit. Visitq3 illud de betbleẽ ad summũ põtifi cẽ. et ab eo et cardinalib⁹ suis fuit valde approbatũ. z ppetuo autenticatũ. ¶ Idost B ãt in ore spelũce in q̃ dñs iacuit monumẽtũ sibi ꝓstruxit. vbi expletis nonagintaocto annis et sex mensib⁹ sepult⁹ fuit. ¶ In quanta reuerẽtia eũ augustin⁹ babuerit. ptz p epl'as q̃s sibi misit. In quarũ vna ei tali mõ scꝑsit. Bño dilectissimo z cultu sincerissimo caritatis obseruando atq3 amplectẽdo bieronimo augustinus. ꝛc. Alibi q̃3 de eo sic scribit. Sanct⁹ biero. p̃sbyter greco latino z bebreo eloquio erudit⁹ in locis sanctis atq3 in lr̃is sacris vsq3 ad decrepitã vixit etatẽ. Cui⁹ nobilitas eloquij ab oriente in occidentẽ ĩstar solis lampas resplenduit. Beatus aũt prosper in suis cronicis de eo sic ait. Biero. presbyter in bethleẽ toto iam mundo clar⁹ babitabat. egregio ingenio et studio vniuerse ecc̃ie seruiens. Ipe q̃3 de se sic ait ad albigensem. Nibil a puericia ita vitare conat⁹ sum vt animũ tumentẽ et erectã ceruicẽ. dei contra se odium puocantẽ. Idez. Ego etiaz tuta omnia timeo. Idem. In monasterio bospitalitati ex corde intendim⁹. et omẽs ad nos venientes p̃ter hereticos leta fronte suscipimus. ac venientium pedes abluim⁹. Isydorus vero in li. etbimologiaꝝ ait. Biero. triũ linguarũ extitit peritus. Cuius interp̃tatio ceteris antefertur. quoniã et verboꝝ tenacior est. et pspicuitate sentẽtie clarior. atz vtpote a xp̃iano interprete verior. In dyalogo q̃3 seueri discipuli sancti martini q̃ eius tempe fuit sic de bieronimo scꝑtum babet. Biero. p̃ter fidei meritum dotemq3 virtutum non soluz latinis atq3 grecis sed etiã bebreis italr̃is instructus est. vt se illi in omni scientia nemo audeat comparare. Cui iugis aduersus malos pugna. ppetuũ q3 certamẽ. Oderunt eum heretici q2 eos impugnare nõ desijt. Oderunt clerici q2 vitam eorum insectatur et crimina. Sed plane boni oẽs z mirãt et diligunt. Nam q̃ eu3 hereticũ esse arbitr̃atur insaniũt. Totus semp in lectione. totus in libris est. nõ die. non nocte requiescit. aut legit aliq̃d. aut scribit. Bec seuerus. Et sicut ex bis verbis patet. z sic̃ etiã ipe sepe testatur multos psecutores et multos detractores ppessus est. Quas tñ psecutiones q̃3 libent̃ sustinuerit. patet ex eo q̃ sic dicit in epistola ad asellam. Gratias ago deo quia dignus sum babitus quem oderit mundus. z maleficum me garriunt. Sed scio ad regnum p uenire p infamiã et bonã famam. Item. Utinaz ob dñi mei nomen atq3 iusticiã vniuersa me infideliũ turba psequat̃. Utinam ĩ opprobrium meũ solidius exurgat bic mund⁹ tantum vt merear a xp̃o laudari et sue pollicitationis sperare mercedẽ. Grata vtiq3 et desiderata temptatio ẽ. cui⁹ p̃miũ a christo speratur in celo. Nec maledictio grauis est que diuina laude mutatur. Obijt circa annos dñi. cccxcviij.

CXLII a

De sancto Remigio.

Remigius dicitur a remige q̃ ẽ nauis ductor vel rector. Uel ór a remis q̃ sũt ĩstrumẽta q̃bus nauis ducit̃. z gyon q̃d est luctatio. Ipe enĩ ecc̃iam gubernauit a piculo naufragij eaz duxit ad portũ paradisi. pro ea luctatus est ꝓtra insidias dyaboli.

De sctõ Leodegario.

REmigi⁹ regẽ⁊ gentẽ frãcoꝝ ad xp̃m ꝓuertisse dr. Habebat ei rex vxorẽ⁊ noĩe clotildim xp̃ianissimã q̃ virus suũ nitebat ad fidẽ ꝓuertere. ſz neq̃bat. Que dũ filiuz genuisset ip̃m baptizare voluit. ſed rex oĩno ꝓhibuit. Illa ãt quiescere nõ valẽs. tãdẽ vix ꝟa rege obtinuit. ⁊ filiũ baptizauit. Qui duz baptizat⁹ eẽt. ſubito ẽ defũct⁹. Cui rex ait. Nũc apparet q⁊ xp̃s vilis ẽ dñs. q̃ eum p quẽ fides ei⁹ poterat ſublimari ĩ vita ꝓſeruare nõ potuit. Cui illa. Imo in ꝟa domeo valde me diligi ſentio q̃ ꝑmũ fructũ ventris mei ip̃m recepisse cognosco. q̃ regnũ ĩ infinitũ tuo meli⁹ filio meo largit⁹ ẽ. Cõcepit igit iterũ⁊ filiũ aliũ pepit. quẽ sic ꝑmũ cũ multa instãtia baptizari fecit. Et ecce ſubito infirmat. ita q̃ de ei⁹ vita deſpat. Dixitq⁊ rex vxori. Vere debilis ẽ dñs tu⁹. q̃ nullũ in ſuo noĩe baptizatũ ĩ vita ꝓſeruare p̃t. Nã ſi mille genueris⁊ cũctos baptizaueris oẽs ſil' pibũt. Et tñ puer ꝓualuit⁊ ſanitatez recepit. ita q̃ poſt prẽz reg̃uit. Alt fidelis mulier virũ ſuũ ad fidẽ reducere conabat. ſz ille modis oĩb⁹ reſiſtebat. Qualiter ãt ad fidẽ ꝓuers⁹ ẽ. ĩ alio feſto q̃dẽ p⁹ epℏiaz dictũ ẽ. Volẽs ãt p̃dict⁹ rex clodoue⁹ fact⁹ xp̃ian⁹ remẽſem eccliaz dotare bto remigio dixit. vt q̃ntũ circuiret duz ip̃e in meridie dormiret ſibi daret. Quod et factũ ẽ. Et cũ q̃dã molendinũ ſuũ babebat ĩtra fines bti remigij. molẽdinari⁹ ip̃m dum circuiret cũ indignatõe repulit. Cui dixit remigi⁹. Amice nõ ſit tibi durũ vt ꝟa molendinũ ſil' babeam⁹ Alt ille vt eũ reiecit ſtatĩ rota molẽdini ĩ ꝓtrariũ vti cepit. clamauitq⁊ p⁹ ſãctũ remigiũ dicẽs. Serue dei veni. ⁊ habeamus pit molẽdinũ. Cui ille. Nec mihi nec tibi. Statiq⁊ ſe ĩra apuit. ⁊ molẽdinũ penitus deglutiuit. ¶ Preuidẽs remigi⁹ famẽ futurã. cũ ĩ villa q̃dã bladi cumulos ꝓgregaſſet. inebriati ruſtici ſenis prudentiã deridentes ignẽ ſuppoſuerũt. Qđ ille audiẽs illuc venit. ⁊ ꝑ frigore etatis⁊ veſpertini tẽpis ſe calefacere cepit. ⁊ trãq̃llo corde dixit. Bẽp foc⁹ bon⁹ ẽ. Verũtñ q̃ ꝟa fecerit⁊ poſteri eoꝝ viri ĩ genitalib⁹ rupti. feie gutturoſe erũt. Qđ ſic in illis euenit q̃ſq⁊ p karolũ ſt diſpſi. ¶ Notãdũ ãt q̃ illđ feſtũ ſci remigij q̃d agit ĩ mẽſe ianuarij ẽ feſtũ de felici obitu illi⁹. Illđ ãt dr ee de ei⁹ ſacri corpis trãſlatõe. Cũ ei corp⁹ e⁹ poſt ipi⁹ obitũ ad eccliaz ſctõꝝ tbimotbei⁊ apollinaris cũ feretro deferret. ſec⁹ eccliaz ſcti cbri ſtoferi cepit ad⁹ põderare q̃ nullatẽ⁹ moueri potuit. Tãdẽ coacti rogauerũ dñm vt eis oñdere dignaret. ſi forte in eccia illa ſcti cbri ſtoferi vbi nulle reliq̃e ſctõꝝ q̃eſcebãt ſepeliri vellet. Statiq⁊ corp⁹ leuiſſime ſuſtulerũt. ⁊ ip̃m ibi bonorifice poſuerũ. Ubi cũ multa miracula fierẽt eccliaz ãpliauerũ. Et facta crypta retro altare. cũ effoſſũ corp⁹ ibi reponere vellẽt mouere nullatẽ⁹ potuerũ. Cũ ãt ĩ oroibus pnoctarẽt. ⁊ media nocte oẽs pit obdormiuiſſẽt. ĩ craſtinũ. ſ. kal'. octobris iuenerũt ſepulcrũ cũ corpe ſci remigij ĩ illã cryptã ab angelis deportatũ. Qđ tũ poſt longũ tempus in pulcriorẽ cryptã eadẽ die cũ capſa argentea tranſlatũ ẽ. Floruit circa annũ dñi quadringenteſimũ nonageſimũ.

CXLIII

De ſancto Leodegario.

LEodegari⁹ dum loĩ vtute pollez eduẽſi eccie meruit in põtificẽ ꝑmoueri. Qui dum clotario regẽ decedẽte cura regni g̃ui⁹ p̃meret. volũtate dei⁊ ꝓncipũ ꝓſilio cbildericum frẽz clotarij adoleſcẽtẽ valde ydoneũ ꝑfecin regez. Et ebroin⁹ tbeodoricũ ip̃i⁹ cbilderici germanũ p̃ficere nitebat. ñ ꝓpt regni cõmodũ. ſz q⁊ đ ptãte eiect⁹⁊ oĩb⁹ odioſ⁹ irã regis⁊ ꝓncipũ verebat. Timẽs igit ebroin⁹ licẽtiã a rege petijt⁊ mõaſteriũ ĩtroiuit. Quo ꝓcedẽte. ⁊ frẽm ſuũ tbeodoricũ ne ꝓ regnũ aliq̃d moliret ĩ cuſtodia detinẽte. ſcitate⁊ puidentia epi pace mirabili oẽs gaudebãt Et poſt aliq̃d tps rex maligno⁊ ꝓſilio deprauat⁹ in tãtũ ĩ viri dei odiũ icitat. q̃ opportunitatem et modũ mortis e⁹ attẽti⁹ inq̃rebat. Sed eps blãde ferẽs⁊ oẽs inimicos ſuos vt amicos ãplectẽs egit cũ rege vt die paſce ĩ vrbe cui p̃erat celebraret. Et ecce illa die nũciatũ ẽ ei q̃ rex ĩ illa nocte q̃cq̃d de morte e⁹ tractauerat ꝑficere decreuiſſet. Alt ille nibil trepidans. ſz illa die cũ rege in mẽſa cõmunicãs ꝑſecutorem ſic fugit q̃ in luxuriẽſi monaſterio dño

seruiēs etiā ebroino q̄ ibi i mōastico babitu latitabat sedula caritate seruiuit. Post modicū rex moꝛit et theodoꝛicus i regnū sublimat. Quappē leodegari⁹ ꝓp̄ri sui lacrimis ꝛ p̄cib⁹ mot⁹ ꝛ abbatis impio cōpuls⁹ ad sedē suā rediit. ac ebroin⁹ ꝓtin⁹ apostatauit et regis seneschalc⁹ ordinat⁹ ē. Qui licet ꝓus malus fuerit. tñ postea fuit peioꝛ. totoq; studio leodegariū occidere nitebatur. Missis igit militib⁹ q̄ eū caperent. cū ꝟ leodegari⁹ cōperisset eoꝝ furoꝛ cedēs dū i babitu pontificali de vrbe egrederet a militib⁹ capitur q̄ ei statim oculos eruerūt. Post biennū sanctus leodegari⁹ cū frē suo garino quē ebroinus exulauerat i palaciū regis ē adductus. Cū ad irrisionē ebroini sapiēter ꝛ pacifice respōderet. nequā ille iussit garinū lapidibus obrui sctūmq; ep̄m tota die nudis pedibus p q̄ndā fluuiū sup acutissimos lapides decurrētē deduci. Et audiēs q̄ i bis tormētis deū laudaret. līguā ei⁹ p̄scidi fecit. ꝛ postmodū eū cuidaz custodi tradidit vt ip̄m nouis supplicijs reseruaret. Ille ār vsū loq̄ndi non p̄didit. sz p̄dicatiōi ꝛ exbortatōi put poterat vacabat. p̄dixitq; q̄n ꝛ q̄liter ip̄e ꝛ ebroin⁹ ex hac vita migrarēt. Lux ār imensa i modū corone caput ei⁹ circūdedit. Quā cū multi vidissent q̄d ꝟ eēt ab ip̄o ep̄o q̄sierūt. At ip̄e se i oꝛōne p̄sternēs grās deo retulit. et oēs astātes vt i meli⁹ vitā mutarent admonuit. Qđ ebroin⁹ audiēs ꝛ iuidēs missis q̄ttuoꝛ spiculatoꝛib⁹ ip̄m decollari p̄cepit. Cū ergo ip̄m ducerēt ait eis. Nō ē inq̄t opus frēs vos diutius fatigari. Sz ꝟ iplete desideriū e⁹ q̄ vos misit. Ad ꝟ tres illoꝝ ad⁹ sūt cōpūcti q̄ ad pedes ei⁹ p̄cidētes veniā p̄cabāt. Quartus vo cū eū decollassz ptin⁹ a demone arrept⁹ ꝛ in ignē p̄iect⁹ vitā miserabilit terminauit Biennio expleto audiēs ebroin⁹ coꝛp⁹ sācti viri multis miraculis illustrari. miserabilit cruciat⁹ inuidia militē illuc misit vt an sic se baberet veritas intimaret. Miles ār supb⁹ ꝛ arrogās cū illuc venissz calce tūbā scti p̄cutiēs exclamauit. Moꝛiat q̄ moꝛtuū miracula facere posse credit. Moꝛ ille arrept⁹ a demonio ꝛ subito moꝛiēs. morte sua sanctum ampli⁹ cōmendauit. bis auditis ebroin⁹ amplius iuidia toꝛquebat. ꝛ famā sci extinguere moliebat. Sz iuxta p̄dictōez scti gladio neq̄ ter nequā ip̄e occidit. Passus ē ār circa ānū dñi. dclxxx. tpe ꝓstātini quarti.

CXLIIII

De sancto Francisco.

Frācisc⁹ p⁹di/ctus ē ioꝛes. sed postmodū mutato noie frācisc⁹ vocat⁹ ē. Cui⁹ mutatōis nois multiplex cā fuisse videt. Primo rōne miraculi cōnotādi. Linguā ei gallicaz miraculose a deo recepisse cognoscit. Un̄ dꝛ i legēda sua q̄ semp cū ardoꝛe spūsscti repleret ardētia foꝛis ꝟba eructās gallice loq̄bat. Scdo rōne officij diuulgādi. Un̄ dꝛ i legenda q̄ diuina p̄uidētia sibi ꝟ vocabulū indꝛbit. vt ex singulari ꝛ insueto noie opinio ministerij ei⁹ toti citi⁹ innotescꝛet oꝛbi. Tertio rōne effect⁹ ꝓsequēdi vt sc̄z p ꝟ daret intelligi q̄ip̄e p se ꝛ p filios suos multos seruos peccati et dyaboli debeat frācos et liberos facere. Quarto rōne magnanimitatis in coꝛde Nam franci a ferocitate sūt dicti. q̄ꝛ eis inest naturalis feritas ꝛ magnanimitas aīmoꝝ Quīto rōne ꝟtuositatis i sermone. q̄ꝛ ei⁹ sermo instar securis vicia incidebat. Sexto ratione terꝛoꝛis i demonū fugatōe. Septimo rōne securitatis ex ꝟtute ꝛ operū pfectione ꝛ bonestatis in ꝓuersatōe. Aiūt ei frāciscas dici signa quedā instar securiū q̄ rome āte cōsules ferebant. q̄ erant in terꝛoꝛe in securitatē ꝛ in bonoꝛe.

Frācisc⁹ seruus ꝛ amic⁹ altissimi in ciuitate asisij oꝛt⁹ ꝛ negociatoꝛ effect⁹ fere vsq; ad. xx. etatis sue ānuz tps suū vane viuēdo ꝓsūpsit. Quē dñs infirmitatis flagello coꝛripuit. ac i virū alterum subito transfoꝛmauit. ita q̄ iā spū ꝓpbetico pollere cepit. Nā cū q̄dam vice ip̄e cū plurimis a pisanis capt⁹ diro fuisset carceri māci pat⁹. dolētib⁹ alijs sic sol⁹ exultat. ꝛ redargutus sup ꝟ a ꝓcaptiuis rñdit. Jō me exultare noueritis. q̄ꝛ adhuc sctūs p tocū sclm adoꝛaboꝛ. Quadā viceromā cā deuotōis pficiscēs. vestimēta sua deposuit. ꝛ paupis cuiusdā vestimēta iduēs añ eccīaz scti petri inter

paupes fedit. ⁊ cū eis velut vn⁹ ex illis auide māducauit. Et sepi⁹ sil'e fecisset nisi notorū verecundia impedisset. Antiqu⁹ hostis eū a salubri pposito conabat auertere. ⁊ feiaz quā dā sue ciuitatis mōstruose gibbosā cordi e⁹ immittit. ⁊ nisi resipiscat a ceptis. sil'ez se factu⁹ rū minat. Hz a dño ꝓfortat⁹ audiuit. Frācisce amara p dulcib⁹ sume. ⁊ teipm ꝓtēne sime cupis agnoscere. Quēdā igit leprosū obuiū bñs cū bmōi boies naturaliter multuz abhorrēt. diuini tñ memor oraculi accurrēs in oscula ei⁹ ruit. ⁊ p⁹ Bille statim disparuit Quappter ad leprosoz habitacla pperat. et eoz man⁹ deuote osculans pecuniā donat.

Ecciaz scti damiani orōnis cā ingredit ⁊ imago xpi eū miraculose alloquit. Frācisce inqt vade repara domū meā q̄ vt cernis tota destruit. Ab ea igit hora aia ei⁹ liq̄facta ē et crucifixi cōpassio ei⁹ cordi mirabiliter est infixa. Insistit solicite eccīe reparāde. ⁊ pēditis q̄ habebat cū pecuniā cuidā pb̄ro daret et ille timore parentuz recipe recusaret coram ipo eā pijciēs tāq̄z puluerē vilipendit. Quappter prē ligat⁹ ⁊ capt⁹ pecuniā eidem restituit ac vestē pariter resig̃uit. ⁊ sic nud⁹ ad dñz euolauit. ⁊ cilicio se induit. Aduocat insup seru⁹ dei q̄ndā simplicē virū quē loco patris suscipiēs rogat vt cū pat̄e⁹ maledicta cōgeminet ipe sibi econuerso bñdicebat. Frat̄ ei⁹ carnalis hiemali tpe frācisco vilib⁹ pānic̄ulis tectū orōni vacantē ⁊ tremebundū videns ait cuidā. Hic frācisco vt de sudore suo vnā tibi nūmatā vēdat. Qd ille audiēs alacriter rñdit. Reuera ego hāc dño meo vēdā

Quadā die dū audirz ea q̄ dñs discipul' suis ad pdicādū missis locut⁹ ē. statī ad vniuersa fuāda tota vtute ꝓsurgit. Soluit calciamēta de pedib⁹. tunica vna sz vili induit ⁊ p corrigia mutauit funiculū Tpe hiemis p siluā ambulans a latronib⁹ capit. ⁊ ab eis q̄s sit req̄sit⁹ pconē dei se eē asseruit. Quem illi arripiētes i niuē pjciūt dicētes. Jace rustice pco dei. B Multi nobiles ⁊ ignobiles clerici ⁊ laici spreta scti pōpa eius vestigijs adhesert. q̄s pater sctūs docuit euāgelicā pfectōez iplere. pauptatē apprehendē. et p viā sctē simplicitatis icedere. Scpsit pte⁊ rea euāgelicā regulā sibi ⁊ suis frīb⁹ habitu et habēdis quā dñs papa innocēti⁹ ꝓfirmauit. Cepit extūc feruenti⁹ vbi di semina spargere ⁊ ciuitates ⁊ castella feruore mirabili circuire. Frat̄ q̄daz erat. q̄ntū a foris videbatur. eximie sctitatis. sed tñ admodū singularis. q̄ tanta districtione silentiū obseruabat. vt nō vbis sed nutib⁹ ꝓfiteret. Cūq3 sanctus ab oīb⁹ laudaret. vir dei illuc aduenies dixit. Finite fratres. nec mihi in eo dyabolica figmenta laudate. Adhoneatur semel vl' bis in hebdomada ꝓfiteri. Quod si non fecerit. dyabolica temptatio est. et deceptio fraudulenta. Adhonentibusq3 illū fratribus. digitū ori sui imposuit. et caput concutiens se nullatenus confessurū innuit. Non post multos dies ad vomituz rediit. et in facinerosis actibus vitā finiuit. Fatigatus in itinere seruus dei dum asinū equitaret. socius ei⁹ frater leonardus de assisio sil'r fatigat⁹ intra se cepit cogitare ac dicere. Nō de pari debāt hui⁹ parētes ⁊ mei. Et ꝓtinuo vir dei d asino descendēs dixit fri suo. Nō ꝓuenit me equitare. ⁊ te peditē venire. q̄ nobilior me fuisti. Stupefact⁹ frater ad pedes p̄is p̄cidit ⁊ veniā postulauit. Trāseūti sibi aliq̄n multi⁊ er q̄dam nobilis ꝓcito gradu occurrit cui⁹ lassitudinē ⁊ intercluso anhelit⁹ miseratus quidnā requireret inquisiuit. Et illa. Ora pme pater. q̄ salubre ppositū q̄d cōcepi. viro ipedīēte nō exequor. sed in seruitio xpi mihi plurimū aduersat̄. Cui ille. Vade filia. q̄ cito de eo ꝓsolatōez recipies ⁊ exp̄te dei oīpotētis ⁊ mea sibi denūcies q̄ nūc ē tps salutis postmodū eq̄tatis. Qua denūciāte vir subito imutat̄. ⁊ ꝓtinentiā pollicet. Cuidā rustico in q̄dam solitudine siti deficiēti. fontez aque ibidē suis orōib⁹ impetrauit. Cuidaz fratri sibi ad modū familiare secretū h̄ sctō instigante spū retulit dicens. Hodie ē aliq̄s seruus dei sup terrā ppter quē quo aduire⊹rit nō pmittet dñs famē sup boīes desseuire. Sed sic pculdubio fuisse narrat̄. Hz illo sublato tota in cōtrariū cōditio pmutat̄. Nam post eius felicē transitū p̄dicto fri apparuit dicens. Ecce iam venit fames. quam donec viuerē ego. venire sup terrā dñs nō pmisit.

De sancto Francisco.

¶ In festo pasce cū frēs i beremo greci. mē saz accuratꝰ solito alb̄ z vitreis ꝓpassēt. z vir dei b̄ ꝙspexisset ptinꝰ gressū retrabēs capellū cuiusdā paupis q̄ tūc aderat capiti suo ipo nit. z baculū manu gestās foras egreditur. z ad hostiū ꝑstolat. ¶ Adūcātibꝰ igit fratri bꝰ clamabat ad hostiū vt amore dei pegrio paupi z infirmo elemos. nā largiant. Voca tus paup ingredit. z in terra solꝰ recūbēs di scuz posuit i cinere. Qđ videtes frēs stupore nimio sūt repleti. Quibꝰ ille ait. ¶ Bēsam vi di paratā z ornatā. z paupum hospitati eūtiū vnicū nō eē cognoui. ¶ Pauptatem in se et in alijs ado diligebat. vt pauptatē do minā suā semp vocaret Si quando paupi orem seipso videret protinus inuidebat. z se ab ipo vici timebat Ma z cū die quadā pau pculū quēdā obuiū habuisset. ait socio suo. ¶ Magnā verecūdiā itulit nob bꝰ inopia. et nostrā pauptatē plimū reprehendit. Nam p meis diuitijs meā dñaz pauptatē elegi. z ec ce amplꝰ relucet in isto ¶ Bū q̄dā pauper coraz eo trāsiret. z vir dei intima fuisset cōpas siōe cōmotꝰ dixit ei socꝰ. Et si b̄ sit paup sed forsitā in tota puicia nō est eo ditior volūta te. Cui vir dei dixit. Cito tunicā tuaz exue. et pauperi tribue. z ad eꝰ pedes pstratꝰ culpa bilē te clama. Cui ille ptinus obediuit ¶ Qua daz vice tres mulieres facie z habitu et per omnia similes obuias habuit. que eum ta lit salutauerūt. Beneueniat dña pauptas. Et ꝓtinuo disparuerūt. z vltra vise nō sunt. ¶ Cū ad ciuitatē aretij aduenissz z ibi bellū intestinū cōmotū fuisset. vidit vir dei de buz go sup terrā illā demōes exultātes. Vocansq̄z sociū suū noie siluestrū dixit ei. Vade ad portā ciuitatis z demōibꝰ vt ciuitatē exeant ex parte dei oipotētis ꝓcipe. Qui festinans ātē portā valēter clamauit. Ex parte di z ius su patris nri frācisci discedite demōes vniū si. Sicqz oēs ciues pꝰ modicū ad ꝓcordiaz redierūt. ¶ Predictꝰ aūt siluester dū adhuc sa cerdos secularis eēt vidit i sōnis crucē aureā de ore frācisci pdeūtē. cui sūmitas celos tan gebat. cui brachia prēsa in latū vtrāqz mundi partē āplexā do cigebāt. Cōpūctꝰ sacerdos p tinꝰ mū dū dēserit. z viri dei pfectꝰ imitator ef ficit ¶ Existēte viro dei i oratōne. diabo lꝰ ter eū ppo noie vocauit. Cui cuz sctūs rñ; disset adiecit. Nullꝰ est adeo in b̄ mūdo pec cator. cui si ꝙuersꝰ fuerit. nō indulgeat dñs. Sed q̄cūq̄z semetipm penitentia dura nera uerit. misericordiā i ppetuo nō inueniet. Cōti nuo seruꝰ dei p reuelatiōez cognouit hostis fallaciā. qmō nisꝰ fuerit ad tepore eū reduce re. Cernēs aūt hostis ātiquꝰ q̄z sic nō preua luit. grauem carnis tēptationē eidē immisit Qđ vir dei sētiēs veste deposita cordula du rissima se verberat dicēs. Eya frat asine. sic te manere decet. sic subire flagellū. Sz cū tem ptatio neq̄q̄z discederz. foras exiēs i magnā niuē se nudū demersit Accipiēsq̄z niuē i mo dū pile. vij. glebas cōpīgit. quas sibi ꝓponēs cepit alloqui corpꝰ. Ecce inq̄t b̄ maior vxor tua iste q̄tuor duo filij sūt z due filie tue. reli qui due sūt puul z ancilla. Festina ergo omēs iduere. q̄nia frigore moriunt. Si aūt eoruz multiplex solicitudo te molestat. vni dño soli citꝰ pui. Illico dyabolꝰ ꝓfusus abscessit. z vir dei deū glificās i cellā redijt ¶ Cū apō dñm leonē cardinalez sctē crucis ab eo rogatꝰ ali quādiu moraret. nocte q̄dā dmōes ad ipm venientes eū grauissime verberauerūt. Vocāsq̄z sociū. et rē sibi aptēs ait. Demōes sūt castal di dñi nri. qs destinat ipe ad puniēdos excel sꝰ. Ego vo offensam nō recolo quā p miseri cordiā dei satisfactiōe nō laueri. Sz forte iō castaldos suos i me pmisit irruere. q̄a mā eo in curijs magnatū. qđ forsitan fratribꝰ meis paupcul bonā suspitiōz nō generat. q̄ forte me extimāt delicijs abūdare. Et surgēs sum mo mane inde recessit. ¶ Existēte aliq̄n eo in oratōne. audiuit sup tectū domꝰ catuas dmo nū discurrētes cū strepitu. Qui cōcitꝰ foris exiēs et crucis signū sibi ipmēs dixit. Ex pte oipotētis dei vob̄ dico demōes. vt q̄cq̄d vo bis pmissū est i meo corpe faciatis. Libenter eni oia sustinebo. q̄a cū maiorē inimicuz nō habeā corpe. vindicabitis me de aduersario meo. dū i ipo vice mea exercebitis vltiōz Cō fusi igit demōes euanescūt ¶ Frat q̄dā soci us viri dei i extasi factꝰ. int ceteras celi sedes vidit vnā dignissimā et nobili gla pfulgentez. Qui cū miraret cui nā tā preclara sedes ser

uaret audiuit. Sedes ista vni⁹ de ruētibus pncipib⁹ fuit. ⁊ nūc humili frācisco paratur. Et exiens ab orōne virū dei interrogauit dicēs. Quid de te opinaris pater. Et ille vide or mihi maxim⁹ peccatorum. Statimq; in corde fratris spiritus dixit. Cognosce q̄ vera fuerit visio quā vidisti. q̄niā ad sedē p supbiam pditam humilitas leuabit humilimum ¶ In visiōe puus dei supra se seraphin crucifixū aspexit. q̄ crucifixiōis sue sīg̃ sic euidenē ei impressit vt crucifix⁹ videretur ⁊ ipe. Consignantur man⁹ ⁊ pedes et lat⁹ crucis caractere. Sed diligēti studio ab oīm oculis ipa stigmata absondebat. Quidā tñ hec in vita viderunt. Sed in morte plurimi cōspexerūt. Qđ autem hec stigmata p oīa vera extiterint multis miraculis oñsum est. Quorū duo que post ei⁹ obitum ꝓtigerūt hic interserere sufficiat. ¶ In apulia vir q̄dā q̄ noīe roger⁹ āte imaginē scī frā. stās cepit cogitare di. Esset ne ℔ verū vt tali claruiss̄ miraculo an pia fuiss̄ illusio siue suoꝝ fūg̃ simulata iuētio. Qđ dū mēte reuolueret. subito audiuit sonū quasi spiculū psiliēs de balista. sensitq; se in sinistra manu grauiter vulneratū. Ex cū in cyrotheca nihil lesionis appareret cirotthecā de manu extraxit. ⁊ g̃ue vuln⁹ q̄si sagitte ī palma cōspexit. erq̄ tanta vis pcedebat ardoris vt tot⁹ ex dolore ⁊ ardore deficere videretur Cūq; peniteret. ⁊ se beati francisci stigmata credere veracit testaret. p⁹ duos dies dū sctūm dei p sua stigmata exorasset. fuit ꝓtinuo liberat⁹ ¶ In regno q̄q̄ castelle cum q̄dā vir sctō frācisco deuot⁹ ad cōpletoriū pgeret. ab īsidijs ad mortē alteri⁹ ibi patis error impetit. et letaliter vulnerat⁹ semiui⁹ reliquit. Deinde gladiū ī gutture crudel lictor ifixit. ⁊ extrahere nō valens recessit. Fit vndiq; cōcurs⁹ ⁊ clamor ⁊ ab oībus plangit mortu⁹. Cum autē nocte media cāpana fratrū ad matutinas pulsaret. vxor clamare cepit. Vbi dñe surge. ⁊ vade ad matutinas q̄ cāpana te vocat. Stati ille manū eleuās videbatur alicui īuere vt gladiū extraberet. Et ecce videntib⁹ oīb⁹ gladi⁹ q̄si validissimi iactatus manu pugilis emin⁹ psiliuit. Statiq; ille pfecte sanat⁹ se erexit dicēs. Btūs frācisc⁹ ad me veniens. suaq; stigmata meis vulneribus apponens. eorū suauitate cūcta vulnera ōliniuit. ⁊ ꝓtactu mirifice solidauit Qui cū vellz discedre. sibi īuebā. vt gladiū abstraberet. q̄ loq̄ aliter nō valebā. Quem stati appreb̄dēs valid ꝓiecit ⁊ stigmatibus sctis vulneratū guttur ōmulcēs pfecte sanauit. In vrbe roma clara illa lūinaria orbis. s. beatus frācisc⁹ et btūs dñic⁹ corā dño hostiense q̄ postea fuit sūm⁹ pōtifex aderāt. Dixit q̄z eis ep̄s. Cur nō facim⁹ de vestris fratrib⁹ epos ⁊ platos q̄ documēto ⁊ exēplo ceteris pualēt. Fit inter sctōs de rñdēda lōga ꝓtētio Vicit tādē humilitas frācisc̄ ne se pponerz Vicit ⁊ dñic̄ vt ꝑmo rñdēdo humilit obediret. Dixit ergo beat⁹ dñicus. Bñe g̃ dū bono si cognosc̄t sublimati sūt frēs mei. nec p meo posse pmittaz vt aliud assēq̄nt specimē dig̃tatis ¶ d⁹ hoc rñdens sctus frācisc⁹ dixit Bñe mīores ideo vocati sūt frēs mei vt maiores fiēt non p̄sumāt ¶ Igit beat⁹ frācisc⁹ colūbia simplicitate plen⁹ oēs creaturas ad creatoris hortat amorē. p̄dicat auib⁹. audit ab eis. tāgunt ab ipo. nec nisi licentiate recedūt. Irūdines dū eo p̄dicāte garrirēt. ipo impante ptin⁹ cōticescunt. ¶ Apud porciūculā iuxta ei⁹ cellā cicada in ficu residens frequēter canebat. Quā vir dei manuz extē dēs vocauit dicēs. Soror mea cicada veni ad me. Que stati obediēs sup e⁹ manū ascēdit. Cui ille. Cāta soror mea cicada ⁊ dñz tuum lauda. Que ptin⁹ canēs nō nisi licentiata recessit. ¶ Parcit lucernis lāpadib⁹ ⁊ cādelis nolēs sua manu deturpare fulgorē. Super petras reuerenter ābulat ītuitu ei⁹ q̄ de petra. Legit de via ūmiculos ne trāseūtiuz pedib⁹ cōculcent. Et apibus ne inedia peāt glacie biemali mel ⁊ optima vina iubet apponi. Fratrno noīe aīalia cūcta vocabat. Qđiro ⁊ ineffabili gaudio replebat ob creatoris amorē cū solē lunā ⁊ stellas ītuebat ⁊ eas ad creatoris amorē īuitabat. coronā sibi mg̃nā fieri pbibebat di. Volo q̄ frēs mei simplices ptē habeāt ī capite meo Vir q̄dā admodū secularis. cū puū dei frācisc̄z apud sctūz seuerinū p̄dicātē īueniss̄et. vidit de sibi reuelāte sctūm francisc̄ duob⁹ trāsuersp ensibus

valde fulgētib⁹ i modū crucis signatū. q̄rū vn⁹ a capite vsq; ad pedes. ali⁹ a manu i manū per pect⁹ trāsuersalit tēdebat. Quē cum nūq; vidisset tali iudicio recognoscēs cōpūct⁹ ordinē introiuit. et vitā feliciter ꝓsūmauit.

¶ Cū infirmitatē ocl'or ex fletu ꝓtinuo incurrisset. suadētib⁹ q̄ abstineret a lacrīs sic rñdit. Nō est ob amorē lumis qđ habem⁹ cōmune cū muscis etne lucis visitatio repellenda. Cū aūt a fratrib⁹ vrgeret vt pateret infirmitati vis⁹ remediū adhiberi et cyrurgicus īstrumētū ferreū igne cādēs in manu teneret vir dei ait. Ades frater ignis esto mihi in hac hora propici⁹ et curialis. precor dñm q̄ te creauit vt tuū mihi calorē temperet Et hoc dicēs signū crucis ꝓtra illū edidit. Horrorū datoq; illo in tenera carne ab aure vsq; ad supercilium nullū vt retulit dolorē sēsit ¶ Ꝟpō beremū sancti vrbani seruo dei egritudine validissima laborāte. cū ipe dēfectū nature sētiēs vini poculū postulasset. nihilq; adeēt allatū sibi aquā signo crucis edito bñdixit. Ades vor in optimū vinū cōuersa est. Nō deserti loci pauptas īpetrare nō potuit. viri sancti puritas īpetrauit. Ad c⁹ gustū subito cōualuit.

¶ Ades alebat ō se vituperiū audire q̄; laudē Et ideo cū popli merita in eo sanctitatis extollerēt precipiebat alicui fratri vt verba ipi⁹ vilificātia suis auribus cōculcādo proferret. Cū q; frater ille licet inuit⁹ eū rusticū et mercēnariū īperitū et inutilē diceret. exhilaratus dicebat. Benedicat tibi dñs. q⁹ tu verissima loqueris. et talia me decet audire. ¶ Nō ta; fu⁹ dei pesse voluit q; subesse nec tam precipere q; parere Hocirco generali cedēs officio gardianū petijt. c⁹ per oīa volūtati subiaceret. Fratri q; cū q̄ solit⁹ erat ire semp ꝓmittebat obedientiā et ꝓuabat. ¶ Cū frat̄ quidā et ꝓtra legē obedīēte aliq̄d fecisset. et pnie signa haberet. vir tamē dei ad alior terrorē ei⁹ capuciū in ignē proijci iussit. Cūq; p morā capuciū fuisset in medio ignis. p̄cepit ip; extrabi et fratri restitui. Extrabit̄ igit̄ capuciū de medio flāmarū nullū habēs adustionis vestigiū ¶ Quodam tēpore per paludes venetiarū ābulās. inuenit maximā auium mīrītudinē cātātiū in palude. dixitq; ad socios. Sorores aues laudāt creatorē suum Eam⁹ et in earū medio horas canonicas deo decātem⁹. Quib⁹ intrātib⁹. aues more nō sūt. Et qa ob nimiū garritū se inuicē audire nō potuerūt ait. Sorores aues a cātu cessate. donec laudes debitas dño psoluamus. Quib⁹ statim tacētib⁹ finitis laudib⁹ licēti am cantādi dedit. et statiz cātū suū more solito resūpserūt ¶ Inuitat⁹ deuote a q̄dā milite dixit ei. Frater hospes meis monitis acq̄esce. et peccata tua ꝓfitere. q; cito alibi māducabis. Qui statī acq̄escēs domui sue dispositi. et pniam salutarē accepit. Cum ergo ad mēsā intrassent. hospes subito expirauit.

¶ Cū quādā auiū mīrītudinē reperisset. et eas velut ratōis ptices salutasset dixit. Fratres mei volucres mīrīū debetis laudare creatorē vestrū. q̄ plumis vos induit. pennas ad volādū tribuit. aeris puritatem ꝓcessit. et sine vestra solicitudie vos gubnat. Aues āt ceperūt vis⁹ eū extēdere colla. ptendere alas aperire rostra. et in illū attente respicere. Ille vo per mediū eaꝝ trāsiens. tunica prīgebat easdē. nec tamē aliq̄ de loco est mota. donec licentia data omnes insimīl auolauerūt

¶ Cū apō castrū almariū predicaret. ppter garrit⁹ irūdinū ibidē nidificantiū audiri nō poterat. Quib⁹ ille. Sorores mee irūdines iā tēp⁹ est vt loquar ego quia vos satis dixistis. Tenete silētiū donec vbū dñi cōpleat. Cui cōtinuo obediētes ptin⁹ ꝓticuerūt.

¶ Trāseūte aliq̄n viro dei papuliā. vnā bursā magnā reꝑit in via denarijs tumescētē. Quā soci⁹ videns accipe voluit vt paupib⁹ erogaret. Et nullaten⁹ ille pmisit dicēs Nō licet filii alienū auferre. Sed cū ille vehemēter instaret. frāciſc⁹ paululū orans iubet vt bursam tollat. que iā colubrū p pecunia ꝓtinebat. Qđ videns frater timere cepit. Et obedire volēs et īplere mādatū. bursā manibus capit. et inde magn⁹ serpēs ptinus exiliuit. Et ait sctūs. Pecunia seruis dei nihil aliud est q̄; dyabol⁹ et colub̄ venenosus.

¶ Cū frater quidā gul' tēptaretur. cogitare cepit q; si aliq̄d scptū de manu patris haberet ipa ptin⁹ tēptatio fugaretur. Sed cū rē sibi nullaten⁹ aperire auderet. quadam vice

vir dei vocauit eū dicēs Porta mihi fili cartā ⁊ atramentū. qz laudes q̄sdā dei scribere volo. Quasi cū scripsisset ait. Accipe cartā hāc ⁊ vsqz ad diē mortis tue custodias diligenter Statimqz omnis tēptatio ab eo recessit.

Idē q̄z frater dū sctūs infirm⁹ iaceret cogitare cepit. Ecce morti appropinquat pater ⁊ q̄z plūm̄ ꝓsolarer si p⁹ mortē haberez tunicam patris mei. Post modicū sctūs Fracīscus vocat eū dicēs. Tibi trado tunicā istaz ⁊ p⁹ mortem meā ipam habeas pleno iure.

Cū apd alexādriaz lombardie cū quodā honesto viro hospitat⁹ fuisset ab eo rogatus vt ppter euangelij obseruantiaz de omī apposito māducaret. Qui cū ei⁹ deuotioni assentiret. ille accurrēs caponē septēnē ꝓparat māducandū. Māducātib⁹ illis. infidelis quidā amore dei elemosinā petijt. Mox vir dei nomē audiēs bñdictū mēbr̄ sibi trāsmittit caponis. Reseruat infelix datū. ⁊ in crastinū dū sctūs predicaret oñdit dicēs. Ecce quales carnes comedit iste frater quē vt sanctū honoratis. Mā mihi hoc in sero tribuit. Ez cū mēbr̄ caponis ab oībus piscis videretur velut insanus ab oī pplo increpat. Qđ cū ille didicisset erubuit. ⁊ veniā postulauit. Redierūtqz carnes ad sui spēm postq̄z redijt p uaricator ad mentē.

Dū quadā vice ad mensā sederet ⁊ de paupt̄ate beate v̄ginis et filij ei⁹ collatio fieret ꝑtin⁹ vir dei a mēsa surgens singult⁹ ingemiat dolorosos. ⁊ pfusus lacrīs sup nudā humū reliquū panē māducat

Sacerdotalibus manib⁹ q̄b⁹ ꝓficiēdi dñici corpis sacramētū est collata ptās. magnā volebat reuerentiā exhiberi. Unde et sepe dicebat. Si sctō cuidā de celo venīēti ⁊ paupculo alicui sacerdoti me ꝓtīgeret obuiare. ad sacerdotis man⁹ deosculādas citi⁹ me ꝓferrē. ⁊ sancto dicerē. Expecta me sctē laurenti. qz man⁹ b⁹ v̄bū vite ꝓtrectāt ⁊ vltra humanū aliq̄d possidēt.

Miracul' multis in vita claruit. Mā panes et ad bñdicendū oblati mltis infirmis attulere salutē Aq̄z in vinū ꝓuertit. ⁊ inde eger q̄dā gustās protin⁹ sanitatē recepit. Et mlta alia miracla fecit

Cū v̄o ad dies iā appropinquarz extremos longa infirmitate ꝓfectus sup nudam humū poni se fecit. Fecitqz oēs frēs ibidez assistētes ad se vocari. ⁊ man⁹ sinḡl' imponēs oībus ibi p̄ntib⁹ bñdixit. ⁊ instar cene dñice sinḡl' buccellā panis diuisit.

Inuitabat vt moris sui erat. oēs creaturas ad laudem dei Nam ⁊ mortē ipam cūctis terribilē ⁊ exosaz portabat ad laudē. eiqz letus occurrit. ⁊ ad suū inuitabat hospitiū dicēs. Bñueniat soror mea mors. Ad extremā igitur horaz veniens dormiuit in dño Cuius aiaz quidam frater vidit in modū stelle. situs lune in quātitate. soli in splendore.

Minister fratrum in terra laboris noīe aug⁹. in hora tam vtīa posit⁹. cū diu iā amisisset loquelā subito clamās dixit. Expecta me pater. expecta. ecce iā venio tecū. Querētib⁹ fratrib⁹ q̄d dicerz ait Nō videtis patrē nrūm frācīscū qui vadit̄ celū. Et statim in pace obdormiuit. ⁊ patrez secutus est.

Cū quedā dña q̄ bt̄ō frācisco deuota extiterat viā vniuerse carnis fuisset ingressa. ⁊ clīci ⁊ presbyteri. feretro exeq̄as celebrātes astarēt. subito se mlier erigit super lectū ⁊ vnū d astātib⁹ sacerdotib⁹ vocat dicēs Uolo pater cōfiteri. ego enī mortua fueraz ⁊ viro erā carceri mācipāda. q̄niā peccatuz q̄d tibi pādā nec dū ꝓfessa fuerā. Ez orante p me sctō francisco ad corp⁹ mihi redire indultū est. vt illo reuelato peccato veniā merear. Statimqz vt istud manifestauero in pace cernentib⁹ vobis quiescā. Cōfessa igit ⁊ absolutione recepta mox in dño obdormiuit.

Cū frēs de vicera plaustrū q̄dā a q̄dā viro mutuo peterēt. Ille indignat⁹ rñdit Ego potius duos ex vobis cū sancto frācis. excoriarez. q̄z plaustrū meū vob accōmodarez. Sed in se reuers⁹ semetipm redarguit. ⁊ blaspbemie penituit. irā dī formidās. Mox q̄z filī⁹ ei⁹ infirmat̄ ⁊ ad extrema deducitur. Qui filiuz defūctū vidēs in terra volutabatur ⁊ flēs sctūz frācīscum inuocans dicebat Ego sū qui peccaui me flagellare debuisti. Redde sctē iaz d̄uote precāti. quē abstulisti impie blaspbemāti. Mox filī⁹ e⁹ surrexit. et plāctū ꝓhibēs ait. Cū mortu⁹ eēm. sctūs frācisc⁹ p quādā viā longā ⁊ obscurā me ducēs in quodā tādē me viridario pulcerrimo collocauit ac deīde dixit mihi Reuertere ad pa

trē tuū. nolo te āpli⁹ detinere. ¶ Dauid q̄dā cuidā diuiti debēs q̄ndā pecūie q̄ntitatē rogauit vt scī frācisci amore sibi ēminū plōgaret. Cui ille supbe rñdēs. tali iq̄t loco te recludā. vbi nec frācisc⁹ nec ali⁹ poterit te iuuare. Dorq; illū vīculatū in carcerē obscurū inclusit. Dauid p⁹ scts frācisc⁹ affuit. ⁊ fracto carcere ruptisq; vicul' boīez incolumē reduxit ad ppa lr. ¶ Quidā miles scī frācisci opib⁹ ⁊ miracul' detrabēs. cū q̄dā vice ludēret ad taxillos vesania ⁊ incredulitate plen⁹ circūstātib⁹ ait. Si frācisc⁹ ē sctūs. xviij. veniāt in taxillis. Dor in eis senari⁹ triplicat⁹ apparuit. ⁊ vsq; ad nouē vices q̄libet suo iactu ter senos accepit. Sed insanie addēs insanie ait. Si verū euz q; franciscus iste sit sctūs cadat hodie corp⁹ meū gladio. Si vo sctūs nō est euadā incolumis. Ludo finito vt ei⁹ oratio fieret in peccatū. cū nepoti suo inferret inuriā ille gladiū accipiens in viscera patrui transfixit. ⁊ ptinus interfecit. ¶ Vir q̄dā cum resic perdito vt nullate⁹ se mouere posset. sanctū franciscuz talib⁹ vocib⁹ inclamabat. Adiuua me scē frācisce memor deuotionis ⁊ fuitij q̄ tibi ipēdi. Nā in asino meo te portaui. sctōs pedes tuos ⁊ man⁹ osculat⁹ fui. ⁊ ecce morior doloris huius durissimo cruciatu. Dorq; ille sibi apparens cuz paruulo baculo qui tbau in se figurā habebat locuz doloris tetigit. ⁊ fracto apostemate sanitatē protinus recepit. Sed tbau signū sup locuz remānsit. Hoc signo sctūs frācisc⁹ lrās suas ¶ueuerat ¶signare. ¶ Cuz in castro pometo ī mōtanis apulie puella q̄daz ⁊ patri et matri vnica fuisset defuncta. ⁊ mater sācto frācisco deuota nimia ēstitia fuissz absorpta apparuit ei sctūs dicēs. Noli flere. q⁹ lucerne tue lumē q̄ deplorās extinctū. mea est tibi ītercessiōe reddendū. Pater igit sūpta fiducia corp⁹ extīctuz nō p̄misit efferri. sed scī frācisci nomē inuocās. ⁊ mortuā filiā appreben dens eā incolumē alleuauit. ¶ In vrbe roma cū puer puul⁹ de fenestra palacij cecidisset. ⁊ penit⁹ expirasset. beat⁹ frācisc⁹ inuocat. ⁊ vite prin⁹ restituit. ¶ In ciuitate suesa cuz quedā dom⁹ corruēs q̄ndā iuuenē extinxisset. ⁊ cadauer iā in lecto ad sepeliendū posu issent. mater beatū Fran. tota deuotiōe qua poterat inuocabat. Et ecce circa mediā noctē puer oscitauit. ⁊ san⁹ surrexit. ⁊ in laudis vba prupit. ¶ Frater iacob⁹ reatin⁹ cū ī naucula pua fluuiū quēdā cū fratribus p̄trā sisset. ⁊ socijs iā supripā positis postremo se ad nauis exitū p̄parareț. reuoluta naue ipe in pfundū flumis est dimers⁹. Fratrib⁹ igit p liberatōne submersi beatū Frā. inuocantibus. ipo etiā corde vt poterat beati Fran. auxiliū iplorante. ecce predictus frater per pfūdū sicut per aridaz ābulabat. ⁊ demersā naucula capiens cū ea peruenit ad litus vestimenta autem eius madida facta non sunt. nec aque gutta p̄mauit ad tunicā.

CXLV A

De sancta Pelagia.

PElagia prima femi narū antiochie ciuitatis. reb⁹ ⁊ diuitijs plena corpe pulcerrima. habitu ābicōsa ⁊ vana. aīo ⁊ corpe īpudica. Quadā vice p ciuitatē cū ābitiōe maxima transibat. ita vt nibil sup eā nisi aurū ⁊ argētū ⁊ p̄cios lapides vidrētur. ita vt quocūq; iret. aerē diuersoz aromatū odore repleret. quā precedbat ⁊ sequebat multitudo maxīa puellaz ⁊ pueroz. qui et ipi preclaris erāt indūti vestimētis. Quā quidaz sctūs pater noīe veronus epūs elyopoleos q̄ nūc a damiatba vocatur videns amarissime flere cepit. ex eo q; maio rē curā babebat placere mūdo q̄z ipse baberet placere deo. Procidēsq; super pauimētū faciē suā cū terza percutiebat. ⁊ ipsā terzā lacrīs rigās dicebat. Altissime deus ignosce mibi peccatori. quia vnius diei meretricis ornatus totius vite mee industriā supauit. Me me dñe confūdat vn⁹ meretricis ornatus ante conspectū tremēde maiestatis tue. Illa pterrenis summo se studio decorauit. ego tibi īmortali dño placere ppositui ⁊ per meā negligentiā nō īplevi. Dixitq; bis qui secū erant. In veritate dico vobis quia de⁹ banc ¶tra nos in iudicio p̄ducturus est. q̄niam bec tam solicite se depingit vt terzenis amatoribus placeat. ⁊ nos celesti sponso placere negligim⁹. Dū bec et similia diceret. sbi

to obdormiuit. visū qz ē sibi qđ q̄dā colūba nigra z fetida nimis circa eū celebrantē missaz volaret. Qui dū catbecuminos abscedere p̄cepisset. colūba disparuit. z p9 missā rediēs z ab ip̄o ep̄o in vase quodā aque mersa mūda et cādida exiens tā alte volauit q̄ videri nō potuit. Euigilās igit dū quadaz vice ad ecclesiā p̄cedens predicaret. et pelagia p̄sēs eēt adeo cōpūcta est q̄ei lrās per nūciū misit dicēs. Sancto ep̄o discipulo xp̄i pelagia discipula dyaboli. Si vere xp̄i discipul9 cō probaris qui vt audiui pro peccatorib9 de celo descēdit. me peccatricē sed penitentē suscipe digneris. Cui ille remisit. Rogo vt būilitatem meā nō tēptes q̄a bō peccator sum Sed si vere saluari desideras solum me videre non poteris. sed inter alios me videbis Cūqz ad eum corā pluribus aduenisset. pedes eius apprehendit. z amarissime flens dicere cepit. Ego sū pelagia pelagus iniquitatis exūdās fluctib9 peccatorū. Ego sum perditionis abissus. ego vorago z laque9 aiaz multos deceptos decepi. que nunc cuncta p̄ borrui. Tunc ep̄s interrogauit eam dicens Qđ tibi nomē est. Cui illa. A natiuitate pelagia vocor. Sed ppter vestimentoz p̄pā omnes me margaritā appellant. Tunc ep̄us clementer eam suscipiens penitentiā ei salutarē iniūxit. z in dei timore diligenter īstruxit. z sacro baptismate regenerauit. Byabolus autem ibidē clamabat dicens. O violētia quā patior ab boc sene decrepito. O violentia. O senectus mala. O maledictus dies in quo ptrarius natus es mibi. quia spē meam maxiaz abstuliſti. Quadā īsuper nocte cum pelagia dormiret. dyabolus ad eā vēit z eam excitās dixit sibi. Bña margarita q̄d vnq̄z tibi malefeci. Aunq̄d non oibus diuitijs et glia te ornaui. Queso dic mibi in quo te contristaui. z punus tibi satisfaciam. Tātum obsecro ne me deseras. ne opprobrium xp̄ianis efficiar. Ip̄a autē se signauit. z in dyabolū insufflauit. et statim euanuit. Die tertio omnia q̄ babebat congregauit z pauperibus tribuit. Post aliquot autē dies cūctis ignorantib9 pelagia inde noctu aufugit. z in mōtem oliueti deuenit. vbi habituz beremi

te accipiēs in parua cella ibidē se collocauit z deo in multa abstinētia p̄uiuit. Maxime autem fame ab omnibus babebaī. z fraī pelagius dicebaī. Post boc q̄dā dyaconus sū p̄dicti ep̄i bierosolimā causa visitādi loca sctā aduenit. Cui dixit ep̄s vt post sctōrū loz cox visitatiōez quēdā mōacbū noie pelagium quereret. z ip̄m visitaret. cū ver9 dei p̄u9 eēt. Qđ cū ille fecisset. mox ab illa cognit9 ne quaq̄z ip̄az ppter nimiā maciē ꝓgnouit Cui dixit pelagia. Habes ep̄m. z ille. Imo dñe. et illa. Oret p me ad dñm. q̄a vere ap̄lis xp̄i est Recedens autē inde. die tertia ad cellā eius rediit. Sed cū ad bostiū pcussisset. z null9 ei aperuisset fenestrā aperuit. z mortuū eū inuenit ac vidit. Currēsqz cū p̄fato ep̄o nūciasset. ep̄s z clerus omnesqz monachi ꝓuenerūt. vt taz sancto viro exeq̄as celebrarēt. Cūqz de cella corp9 eius extraxissent. repererūt q̄ mulier esset. z plurimū admirans deo grās reddiderunt. z sctūm corp9 honorifice sepelierūt Obiit autē octaua die intrāte octobri circa ānos dñi. cclxxxx.

CXLVI A

De sancta margarita

Margarita dicta pelagi9. vīgo pulcerrima diues z nobil tanta fuit parentū solicitudine custodita. z optimis morib9 instructa. tātaqz pudicicie honestate vigebat. q̄ ab boībus videri modis omnib9 renuebat. Beniqz a q̄dā adolescēte nobili in ꝓugiū queriī. z vtriusqz parētis assensu cūcta nuptijs necessaria cū īmensa diuitiaz z deliciaz gl̄a p̄parant. Cū ergo nuptiaz dies aduenisset. z iuuenes z puelle z cuncta simīl nobilitas ante thalamū iaz paratū nuptiaz festa cum gaudio celebrarent vīgo deo inspirante ꝓsideras damnū vīginitatis tā damnosb plausib9 cōpari p̄strata interrā cū lacrimis gl̄iam vīginitatis z nuptiarū molestias tāta in corde suo cōpēsatione librauit. q̄ omnia b9 vite gaudia quasi stercora respuebat. Unde nocte illa a viri cōsortio abstinēs. media nocte deo se recōmēdās tonb crinibus in virili babitu clam aufugit Longe aūt ad q̄dam monasteriū veniens z fratrē pelagiū se appellans. ab abbate rece-

De sancta Thaisi meretrice.

ptus est.et diligent̃ instruct⁹.Qui tã sancte ac religiose se habuit.q̃ defũcto sctimoniali uz puisore de seniorũ ꝯsilio et abbatis impe rio lz inuit⁹ monasterio v̈ginũ est prelatus Bũ ergo eis nõ solũ corpoꝝ sed etiã aiarꝝ pabula continue et inculpabiliter ministra ret.dyabol⁹ ei inuidẽs studuit qualiterꝯspe rũ eius cursũ obiectu criminis ipediret.Nã vnã virginẽ que preforib⁹ erat in adulteriũ traxit.z intumescente vtero cũ iaz celari non posset.tant⁹ pudoꝝ z doloꝝ oẽs v̈gines z mo nachos vtriusqz mõasterij ꝯsternauit.q̃ so lus pelagi⁹ vtpote eaꝝ familiaris atqz p̃po sit⁹ sine iudicio z examinatione ab oĩb⁹ con dẽnaret.Qui foras cũ ignominia pellit.ac i quodã rupis specu recludit.sibiqz mõacho rũ seueriss̃im⁹ deputat.q̃ sibi panez ordeace uz z aquã tenuissime ministraret.Quib⁹ ge stis monachi recesserũt.z solũ ibi pelagiũ re liquerũt.At ille oĩa patienter sustinẽs.i nul lo turbatus fuit Sed sẽper gratias deo refe rens per sanctoꝝ exẽpla se ꝓtinue ꝓfortabat Tandẽ cũ finẽ suũ adesse cognouiss̃.abbati z monachis per litteras sic mandauit. Mo bili orta genere margarita in secl'o dicta fui. que vt pelag⁹ tẽptationũ trãsirẽ pelagi⁹ mi bi nomẽ ipposui.vir sũ non pro deceptõe mẽ tita qđ factis oñdi.Be crie virtutẽ obtinui. penitentiã egi innocẽs.z iaz queso vt quã vi ri feiaz nescierũt.sãcte sororeꝰ sepeliãt .z sit ex piatio viuentis.ostensio morientis.vt feĩne virginẽ recognoscant quã calũniatores ad ulterũ iudicabãt.His auditis monachis z sanctimonialib⁹ ad spelũcã curr̃ẽtib⁹ pelagi us a feis feia z virgo ĩtacta ꝓgnoscitur z cũ ctis penitentiã agẽtib⁹ in monasterio virgi nũ honorifice sepelit. Finit legẽda de ꝓ ma feiarũ ãtiochie ciuitatis abũdãtissima tãdẽ pelagius appellata.

CXLVII. De sancta thaisi meretrice

Thaisis meretrix ut in vitaspatrũ legit tãte pulcritudis extitit.vt mlti ppter eã vẽditis sub stantijs suis ad vltimã pauptatẽ deuenirẽt Sed amatores sui p̃ zelo litib⁹ inter se ꝓtis. frequenter puelle limina sanguine replebant. Qđ cũ audiss̃ abbas pasũti⁹ sũpto habitu sc̃lari.z vno solido pfect⁹ ẽ ad eã in quadaz egipti ciuitate.dditqz ei solidũ q̃si p̃ merced peccandi.Illa accepto p̃cio ait illi Ingredia mur̃ camerã.Cũqz ingress̃us eẽt.z lectũ pre cios̃ vestibus stratũ ascẽdere inuitaretur.di cit ad eaz.Si est interius cubiculũ in ipz ea mus.Et cũ duxiss̃ eũ per plura loca.ille sẽp dicebat.q̃ vidi timebat.Illa autẽ dixit.Est quoddam cubiculũ vbi nullus ingreditur Si vero deũ times̃.non ẽ locus q̃ deitati e⁹ absc̃dat Qđ cũ senex audiss̃ dixit ei.Et scis eẽ deũ.Cũqz illa rñdiss̃ se scire deũ.z regnũ futuri sc̃li.necnõ z tormẽta pctõꝝ.dixit ei Si ergo nosti.cur tantas aias pdidisti.Et non solũ p̃ aia tua sz p illoꝝ reddituraꝝ rationem dãnaberis.Illa vo hoc audiẽs p̃uoluta ad pedes abbatis pasũtij cũ lacrĩs exorabat di cẽs.Scio eẽ penitẽtiaz pat̃.z ꝓfido remiss̃io nẽ te orante sorturi.Tantũ peto trib⁹ horis̃ in ducias z post hoc q̃ iusseris ibo.et quecũqz preceperis faciã.Tunqz locũ illi abbas ꝓsti tuiss̃ vbi venire deberet.Illa collectis oĩb⁹ quecũqz ex pctõ lucrata fuerat.platisqz i me diã ciuitatẽ pl'o spectante igne cõbuss̃it cla mãs.Venite oẽs q̃ peccastis mecũ z videte qũo ea que mihi ꝓtulistis exurã.Erat autez preciũ auri libraꝝ quadrigẽtarũ . Que cũ oĩa incẽdiss̃.ad locũ quẽ abbas pasũti⁹ con stituerat prexit.Quã ille repto v̈ginũ mona sterio in cellulã paruã recludẽs hostiũ cellu le plũbo sigillauit.z paruã reliqt fenestrã p̃ quã ei victus modic⁹ inferret.Iussitqz ei oĩb⁹ die bus paꝝ panis z paululũ aque a ceteris mi nistrari.Cũ aũt senex discederet.thaiß ad eũ ait.Quo iubes pat̃ vt ex nat̃ali meatu aquã meã effũdã.Et ille In cellã sic digna es. Cũ qz itez qũo deũ deberet adorare inq̃reret rñ dit.Mõ es digna noĩare deũ.neqz in labijs tuis nomẽ trinitatis adducere.sed nec ad ce lũ man⁹ expandere.quoniã labia tua iniqta te plena sunt.z man⁹ tue sordib⁹ inquinate. Sed tãtũmodo ĩcumbẽs ꝓtra oriẽtẽ respi ce.hunc ꝓmonẽ frequẽter iterans.Qui plas masti me miserere mei.Cum ergo trib⁹ an nis fuisset inclusa.ꝓdoluit abbas pasũti⁹.et

ꝓfectus est ad abbatem antboniū vt ab eo requireret si remisisz illi ds peccata sua Et narzata causa scūs antbonius ꝓuocatis discipulis suis.ꝑcepit eis vt illa nocte vigilantes in oratōne persisterent singillatī.q̄tenus alicui ex bis ꝺclararet ds causaz pro qua abbas pafuntius venerat. Cum igitur icessanter oraſſent abbas paulus maior discipulus ātboniꝭ vidit subito ī celo lectū ꝑcioꝫ vestibus ornatū.quē tres vgies clara facie custodiebant.Tres iste virgines fuerūt.timor pene future q̄ ipaz a malo retraxit.Ydor culpe cōmisse q̄ ei veniā ꝓmeruit.Amor iustitie q̄ eā ad supna trāsuexit.Cūq; paul⁹ illī diceret gr̄iā illā tātū eē ātboniꝭ.vox diuīa rñdit.Nō ē pat̄s tui ātboniꝭ,sed tbaiꝫ meretricis.Qꝺ cū abbas paul⁹ mane retulisset.cog̃ta dei volūtate.abbas pafunti⁹ cuz gaudio discessit.Et mox profectus ad monasterium bostiū celle dissipauit.Illa vero rogabat vt adbuc maneret inclusa.Dixit autē ei. Egredere q̄niā remisit tibi ds peccata tua.Et illa respondit.Testor deū q̄a exquo buc ingressa sum.ex oībus peccatis feci velut sarcinaz ⁊ statui ante oculos meos.Et sicut nō discedit ābelit⁹ de narib⁹ meis.sic nō discesserūt peccata mea ab oculis meis.sed flebaz sēp illa considerās.Cui abbas pafūti⁹ dixit.Nō ꝓpter penitentiā tuā remisit tibi ds peccata tua.sed quia timorē semp babuisti in aīo. Et cū inde illaz eduxisset.xv.dies supuixit. et pausauit in pace. ¶ Abbas quoq; effrez aliam meretricez simili fere modo conuertere voluit.Nā cū illa mere ex sctūm effrē ad peccandū alliceret īpudenē.dixit ei effrē.Se q̄re me.Qua sequēte cū ad quēdā locū vbi erat multitudo boīm venisset.dixit ei.Sede buc vt cōmiscear tecū.Et illa Quo possuz Ꝟ face re tāta multitudine bic astāte.Et ille.Si bomies erubescis nōne magr̄ tuū debes erubescere creatorē qui reuelat occulta tenebraz. Illa autem confusa recessit

CXLVIII.

¶ De sancto Dyonisio.

Dionisi⁹ interpretatur pbemenē fugiens, Vel ꝺr dyonisi⁹a dya qꝺ est ꝺuo.⁊ nisi⁹ qꝺ est eleuatio q̄si scꝺm duo eleuat⁹.s.ꝼm corp⁹.⁊ ꝼm aīmā. Vel ꝺr a dyana qꝺ est ven⁹.s.dea pulcritudinis.⁊ syos qꝺ est deus quasi pulcer deo. Vel vt q̄dam aiunt dicitur a dyonisia que vt dicit ysidorus est quedā gemma nigra valēs contra ebrietatem. Fuit ergo vebementer fugiens de mūdo ꝓpter perfectā abrenunciationem.eleuatus p internorum ꝓtemplationē.pulcer deo per decorē virtutū. valens peccatoribus contra ebrietatē viciorum. ¶ Hic ante conuersionem multa prenomina babuit. Vocatus est enim areopagita a vico in quo babitabat. Item dict⁹ est theosophus.id est deum sapiens. Item a grecorum sapientibus vsq; bodie dicitur prigion tuarami.qꝺ latine dicit̄ ala celi.qz in celū ala spiritualis intelligentie mirabiliter volauit. Item dict⁹ est macbari⁹.i. beatus. Itē a patria dict⁹ est ionic⁹. Ionica autē vt ait papias vna est ex linguis grecoꝝ.vel ionice sunt genera rotundarū colūnarū.vt ionicū vt idē dicit ē pes q̄ babz duas correptas ⁊ duas longas. Ydeꝛ qꝺ ostendit̄ q̄ ipse fuit sapiēs deū ꝑ occultoꝝ inuestigationē.ala celi p celestiū contēplationē btūs p etnoꝝ possessiōz Ydeꝛ alia ostēditur q̄ ipe fuit mirabil⁹ rbetor p eloquētiā. ecclie sustētator p doctrinā.breuis sibi p būilitatē.lōg⁹ alijs p caritatē Augusti.aūt ī li.viij.ꝺ ciuitate dei dicit q̄ ionicū ē gen⁹ pbilosopborum. Distinguit enī ibidē duo genera pbꝺoꝝ.s.ytalicum qꝺ ē ex p te ytalie.⁊ ionicū qꝺ ē ex parte grecie. Quia ergo dyonisi⁹ sūm⁹ erat pbs. idō ātonomasice dicebatur ionic⁹. Eius passionē et vitaz grece dictauit metbodi⁹ constantinopolitanus.latine vero anastasius apostolice sedis bibliotecarius vt dicit igmar⁹ remoꝝ epūs

Dyonisius areopagita a beato paulo apostolo ad fidē xp̄i conuersus fuit. Qui areopagita a vico ciuitatis in quo babitabat dictus fuisse dicit̄. Areopagus enī erat vicus martis.in quo.s.erat templum martis. Atbēniēses enim singl'os vicos denoīabant a dijs quos colebant.vt vicum in quo colebatur mars vocabant areopagū.quia arioth dicit̄ mars. Vicū in q

colebāt pan vocabāt panopagū. Et ita a singulis dijs singl'os vicos denoiabant. Ario pag⁹ aūt erat vic⁹ excellentior. qa ibi erat curia nobiliū et scole liberaliū artiū. In boc ergo vico morabatur dyonisi⁹ maxim⁹ pbus qui ob plenitudinē diuinor numinū z sapientie theosopbus. i. deū sapiens dicebatur. Erat et secum appollopbanus eius cōphilosophus. Ibi etiā erāt epicuri. qui ponebant felicitatem bomis in sola corporis voluptate. z stoici qui in sola animi vtute. ¶ In die igit dñice passionis cū tenebre facte fuissent sup vniuersā terrā pbi qui erāt atbenis non potuerūt b⁹ causā in cauß naturalib⁹ inuenire. Nō fuit enim naturalis eclipsis solis Tū quia luna fere erat eregione ad solem. eclipsis autem fieri solet in sinodo solis et lune Luna autē tunc erat quintadecima et ita īperfecta distantia a sole. Tum quia eclipsis nō aufert lumen vniuersis partib⁹ terre Tū qa per tres boras durare nō potest. Q⁹ autem illa eclipsis in vniuersis partib⁹ terre lumen abstulerit. patet ex eo qđ lucas euangelista boc dicit z ex eo q vniuersitatis domi⁹ patiebatur et ex eo q fuit apud eliopoliz egipti z ex eo q fuit rome et in grecia siue asia minori. Quod autem fuerut rome testatur Orosius dicens. Cum dominus patibulo affixus est. maximo terremotu per orbem facto. saxa in montibus scissa. maximarumq3 vrbium plurime partes pl⁹ solita cōcussiōe ceciderūt. Eodēq3 die ab bora diei sexta solī tantuz obscurat⁹ ē. q tetra nox subito obducta terris est adeo vt stellas tunc diurnis boris vel potius in illa borrēda nocte toto celo visas fuisse referatur. Hec orosius ¶ Fuit etiam apud egiptum Et buius meminit dyonisius in epistola ad appollopbanū dicēs. Obfusi namq3 orbes vniformiter tenebrarum caligine tabescēte. vt purgatum redijt solis dyametrū regulam pbilosopbi aridei assumpsimus. Cūq3 reperim⁹ qđ et erat notissimum solem pati molestias nō debere. aio ad te vaste peritie sacrariuz adbuc nesci m⁹ tante rei misteriū. Quid inquā speculū doctrine appollopbani bis secretis ascribis ad que tu mibi ore diuino et nō bumani sē; sus sermone. O bone dyonisi diuinarum q mutationes sunt rerum. Beniq3 notatū serie diem et annum ānunciationis quā paulus nostris aurib⁹ suspenß intonuit. signis acclamantibus recordari expertus. dedi veritati man⁹ z falsitatis sum neribus absolutus. Hec dyonisi⁹. B ¶ Huius etiaz meminit idem in epistola ad policarpuz loquēs de se z appollopbano dicens. Ambo apud eliopolim tūc pñtes z coastantes inopinabiliter soli lunā incedentem videbam⁹ Nō enim erat conueniens temp⁹. Et rurs⁹ ipam a nona bora vsq3 ad vesperam ad solis dyametruz supernaturaliter restitutaz. Eclipsim autem illam vidimus in oriente inchoatam. z vsq3 ad solarem terminū venientez postea regredientem. Et rursus non ex eod̄ z defectum et purgationē sed econuerso ꝑm dyametrū factā. bec dyonisi⁹ Tūc enī dyo⁹ cū appollopbano voto astrologice disciplīe apud eliopolim egipti prexerat. z postea inde reuersus est. ¶ Qđ autē fuerit in asia testatur eusebius in cronica asserēs se in dictis etbnicor legisse. q tunc in bitbinia que est puincia asie minoris fuit ẽremotus magnus z maior solis obscuratio q3 vnq3 fuerit z q dies bora. vj. ita in tenebrosaz noctē vsus sit. vt stelle in celo vise sint. z q in nicena que vrbs est bitbinie multas edes terremotus subuertit ¶ Tandem vt in bistoria scolastica legitur. pbi ad boc adducti sunt vt dicerent q deus nature patit. Alibi tñ legit q dixerūt aut ordo nature peruertitur. aut elementa mēti untur. aut deus nature patitur et elementa sibi cōpatiuntur. Alibi quoq3 dicitur q dyonisi⁹ dixit Hec nox quā nouā miramur totius mūdi verā lucē aduenturā signat Tūc atbenienses illi deo aram ꝑsti turerūt. z suppositus est titulus ignoto deo. Singul' enī aris superponebatur titulus indicans cui essent dedicate Et cum vellent illi offerre bolocausta z victimas. dixerunt pbi. Bonorū nostrorum non eget. sed facietis genuflexiones ante aram eius et supplicabitis ei. quia non querit oblationes pecorum sed duotō nē anior. Cū ergo paulus venisset atbenas epicuri. z stoici pbilosopbi cum eo disputa

bant. Quidã aũt dicebãt. Quid seminator ỹborũ ℔ vult dicere. Alij dicebant. Nouoꝝ demonioꝝ videt ãnũciator eẽ. Adducentes ergo eũ ad vicũ pẽoꝝ vt noua doctina ibiꝫ exam̃ recipet dixerũt. Noua q̃dã infers auribꝰ nostris. Volumꝰ ergo scire q̃nã velit ℔ eẽ. Atheniẽses aũt ad nihil aliud vacabãt nisi aut dicere. aut audire aliquid noui. Cũ ergo paulꝰ singula deoꝝ altaria perlustrasset. ⁊ inter cetera ignoti dei altare vidisset. dixit illis pẽis. Quẽ ignorantes colitis hunc ego annuncio vobis verum deuꝫ qui fecit celũ ⁊ terram. Deinde dixit dyonisio quẽ p̃ ceteris magũ doctũ i diuinis videbat. Quis est dyonisi ille deꝰ ignotꝰ. Cui dyonisiꝰ Ipe est deus verus q̃ int̃ ceteros deos non ẽ demonstratꝰ. Sed nob̃ est ignotꝰ ⁊ seclo vẽturo futurꝰ ⁊ imppetuũ regnaturꝰ. Et paulus Homo an tantũ spũs est. Et dyonisiꝰ Deꝰ ⁊ homo est. Sed ideo incognitꝰ est. q̃a eꝰ tãtuꝫ in celis ꝓuersatio est. Cui paulꝰ. Ille est quẽ predico qui de celis descendit. carneꝫ suscepit mortẽ sustinuit. ⁊ die tertia resurrexit.

¶ Cum autem dyonisius adhuc cuꝫ paulo disputaret fortuitu transijt per viam cecꝰ coram eis. Statimq; dixit dyonisius paulo Si dixeris huic ceco. in nomine dei tui vide ⁊ viderit. statim credam. Sed vtatis verbis magicis. q̃a forte nosti ỹba que habẽt buiꝰ modi efficaciã. ego formam verborũ tibi p̃scribã. In hac igitur forma verboꝝ dices ei. In nomine iesu xp̃i nati de virgine. crucifixi mortui. qui resurrexit. ⁊ ad celum ascẽdit. vide. Sed vt omnis suspitio tolleret. dixit paulus dyonisio vt hec ipe verba pferret. Cum ergo in eadẽ forma dyonisiꝰ ceco vt videret dixisset. ptinus visum recepit. Statiq; dyonisius cum damari vxore sua ⁊ tota familia baptizatus est. ⁊ fidelis effectꝰ. Sicq; a paulo p̃ trienniũ instructꝰ athenis ep̃s ordinatꝰ est. Vbi ille p̃dicationi insistẽs ipam ciuitatem ⁊ maximã partem regionis illius ad fidem xp̃i adduxit. ¶ Huic paulꝰ ea que in tertiũ celũ raptus vidit reuelasse dicitur. sicut ⁊ ipe dyonisiꝰ in plerisq; locis insinuare videt. Vnde et de gerarchijs ipsoꝝ angeloꝝ ordinibus dispositionibꝰ ⁊ officijs tã luculenter ⁊ clare disseruit vt nõ putares ipm hoc ab alio didicisse. sed ipm potiꝰ etiaꝫ vsq; in tertiũ celum raptũ eẽ. ⁊ ibi hec omia conspexisse. ¶ Prophetie spiritu claruit sicut patet in epistola quam misit ad iohannem euangelistam in pathmos insulam in exilio relegatum. vbi prophetauit q̃ inde rediturus eẽt sic dicẽs. Gaude vere dilecte. vere amabilis. ⁊ desiderabilis. ⁊ diligibilis. vale dilecte. Et ifra. Ex custodia que est i pathmos dimitteris. ⁊ ad terã asie reuerteris et facies ibi boni dei imitatiões. ⁊ his qui erũt post te trades. ¶ Dormitioni beate marie interfuit. sicut ipse in libro de diuinis nominibus insinuare videtur. ¶ Cum ergo audisset petrum ⁊ paulum rome a nerone i carceribus detineri. episcopum sibi substituit. ⁊ ad eos visitandos accessit. Verum cuꝫ illi ad dominũ feliciter migrassẽt. ⁊ postmodum clemẽs presideret. ab ipo beato clemente post aliquod spacium temporis in franciam destinatur. ⁊ sibi rusticus ⁊ eleuterius socianꝰ. ¶ Dissus igitur parisius venit et multos ibidem ad fidẽ conuertit. ⁊ ecclesias plurimas fabricauit. ⁊ clericos diuersi ordinis collocauit. Tanta autem in ea gratia celitꝰ emicuit. q̃ cum sepius pontifices ydoloꝝ contra eum seditionem populi concitarent ⁊ populus ad eum perdendum sepe cũ armis concurreret. mox illo viso aut omni feritate deposita se eius pedibus prouoluebãt aut nimio timore soluti ab eius presentia fugiebant. Sed dyabolꝰ videns et inuidẽs q̃ quotidie sui cultura decresceret. et multiplicatis fidelibus ecclesia triumpharet. domicianum imperatorem in tãtam commouit seuiciam vt preceptum daret. q̃ quicunq; xp̃ianum aliquẽ reperiret. aut ipsũ sacrificare cogeret. aut diuerſ supplicijs cruciaret. Prefectꝰ igit̃ fescẽninus contra xp̃ianos parisiꝰ a roma directus. beatum dyonisium populo predicantem inuenit. statimq; captuꝫ collapbizatum. consputum. derisum. ⁊ lorisdurissimis alligatum. cũ sanctis rustico ⁊ eleuterio sibi presentari precepit. Cum ergo sancti coram illo in confessione dei constantes astarẽt. ecce quedã matrona nobil' aduenit

et virum suum lubriū turpiter ab bis mag deceptū asserut. Ido eius vtiqz viro cutiul mittit et in dei confessione perseuerans inui ste necatur. Sancti vero a duodecim miluti bus flagellantur. Deinde magno pondere catbenarū cōstricti carceri mancipant. Se quenti die dyonisi⁹ super cratem ferreā sup positis flamis nudus extendit. vbi dño dcā tabat dicens. Ignitum eloquium tuum ve bementer. z seruus tuus dilexit illud. Inde autez erigitur. z ad bestias ferocissimas m̄: to ieiunio excitatas pijcit. Sed cū in euz ipe tuose curzerent signuz crucis oppositit z mā suetissimas eas fecit. Deinde in clibanū ia: ctatur. sed extincto igne nil leditur. Cruci affi gitur z diutius ibidem torquetur. Inde de: positus cum suis socijs et multis alijs fideli bus carceri mancipatur. Vbi dū missam ce lebraret. et populū cōmunicaret. domin⁹ ie sus eidem cum immenso lumine apparuit. z panem accipiens ei dixit. Accipe boc care meus. quia mecum est maxima merces tua Post boc iudici presentati iterū nouis sup plicijs mactantur. z iuxta ydolum merzurij cum securibus trium capita in confessione trinitatis precidūtur. Statimqz corp⁹ san cti dyonisij se erexit. et caput suum inter bra chia. angelo duce. et celesti lumine preceden te. per duo miliaria deportauit. a loco q̄ dici tur mōs martirium vsqz ad locum vbi nūc sua electione et dei prouidentia req̄escit. Tā ta autez ibidē angelox melodia insonuit. vt inter multos qui audierūt z crediderūt etiā larcia vxor prefati lubrij xp̄ianaz se eē clama uit. Et mox ab impijs decollata z in suo san guine baptizata occubuit. Fili⁹ aūt ei⁹ noīe virbi⁹ rome sub trib⁹ impatorib⁹ militauit. Deinde parisius rediens baptizatur. z reli giosorum numero sociatur. Dum autez in fideles metuerent ne sanctorū rustici z eleu terij corpa xp̄iani sepelirēt. iusserūt vt in seca na mergerent B Matrona aūt q̄dā nobilis vectores ad prādiū inuitauit. z illis epulantib⁹ sctox corpa furtiue surripuit. z i agro suo occulte sepeliri fecit Que postea p secutiōe cessante inde sustulit. z corpori bea ti dyonisij honorifice sociauit. Dassi sūt sub domiciano anno dñi. xcvj. etatis vo beati di onisij. xc. ¶ Circa annos dñi. dccc xv. tēpe lu douici legati michaelis impatoris constan tinopolitani inter cetera munera detulerūt ludouico filio karoli magni libros dyonisij de gerarchia de greco in latinū translatos. Qui cum gaudio sunt recepti. et. xix. infirmi in ipsa nocte in eccl̄ia eius curati. ¶ Cū apō arelatē sanct⁹ regul⁹ epūs missax solēnia cele braret. apl̄oz nomib⁹ in canone recitatis ad iūxit. et beatis martiribus tuis dyonisio ru stico et eleuterio. Quo dicto cuz adhuc de famulos viuere crederet. plurimum mirari cepit cur eorum noīa sic nescius in canone protulisset. Et ecce eidem miranti tres colū be apparuerunt super crucem altaris residē tes que sanctoz martyrum nomina bēbāt. suis pectoribus sanguine insignita. Quas diligenter intuens sanctos migrasse a corpe intellexit. ¶ Circa ānū dñi. dcxlviij. dagober tus rex francorū. vt in quadam babet croni ca qui longe ante pipinū regnauerat. a sua puericia sctūm dyonisiū in magna venera tione babere cepit. Nam z quando clotarij patris sui iram metuebat ad ecclesiam san cti dyonisij continuo fugiebat. Cum ergo fa ctus iam rex mortuus fuisset cuidam sācto viro in visione monstratuz est q̄ anima ei⁹ ad iudicium rapta fuit. et multi sancti suax ecclesiarum expoliationem obijciebant eiō Cum ergo mali angeli iaz ad penas rapere eam vellent. affuit beatus dyonisius z ei⁹ in teruentu liberata est. et penam euasit. Forte enim eius anima ad corpus redijt. z ibi pe nitentiam egit. ¶ Clodoueus rex corpus sancti Dyonisij minus religiose discooperi ens os brachij eius fregit et cupide rapuit. qui mox in amentiam versus est ¶ Et no ta q̄ ignarus episcopus remensis dicit̄ epi stola quā misit ad Karolum q̄ste dyonisi us missus in galliam fuit dyonisius ariopa gita vt supra dictū est. Idē testatur Iobānes scot⁹ in epl̄a ad Karolum. Nec forte ratio ex computo temporis contradicit. sicut aliq̄ obijcere voluerunt

¶ De sancto Calixto

De sctō Calixto

Calixt⁹ papa āno dñi. ccxxij. sub alexandro īperatore martyriū pass⁹ est. Et tp̄ib⁹ ps eminētior vr̄b rome diuīo ē incēdio p̄crematā. ⁊ sinistra man⁹ iouis aurea liq̄facta. Tūc oēs sacerdotes ad alexādrū īpatorē venerūt petētes vt dij irati sacrificijs placarent. Bū ergo offerrēt subito celo sereno mane die iouis diuīo fulmīe q̄ttuor sacerdotes ydoloꝝ mortui sūt. ⁊ ara iouis p̄cremata est. ⁊ sol obscurat⁹ est. ita vt pop̄s roman⁹ fugerz extra muros. Audiēs aūt palmati⁹ p̄sul q̄ calixt⁹ cū suis clīcis trās tiberī latitaret. rogauit vt xp̄iani p̄q̄s b malū p̄tigerat ad purgatiōez ciuitatis penit⁹ delerent. Ps̄dalmatius itaq̄z potestate accepta. cū illuc cū militib⁹ ppas set. sed illi protin⁹ excecati fuissent. territ⁹ alexandro b ptin⁹ nūciauit. Tūc impator iussit vt die mercurij oīs pop̄s p̄ueniret. ⁊ mercurio immolaret. vt ab eo sup bis rñsa acciper. Q̄d dū fieret. vgo q̄dā tēpli noīe iuliana arrepta a demōe exclamauit. Be⁹ calixti ē verus ⁊ viu⁹ de⁹ q̄ nris ē pollutiōib⁹ indigīus. Q̄d audiēs palmati⁹ trās tiberī ad vrbez rauēnātiū ad sctūm calixtū accessit. ⁊ cū vxore sua ⁊ familia se ab eo baptizari fecit. Q̄d audiēs impator eū accersitū simplicio senatori tradidit. vt vbis blādis eū mōeret ex eo q̄ res publice plīmū necessari⁹ eēt. Ps̄dalmatio vo ieiunijs ⁊ orōnib⁹ pseuerāte. venit ad eū quidā miles p̄mittēs q̄ si vxorē suā palliticaz sanaret p̄tinuo crederet. Cū ergo palmati⁹ oraret. illa sanata ad palmaciū cucurrit dicens Baptiza me i noīe xp̄i q̄ tenuit manū meā ⁊ alleuauit me. Tūc calixt⁹ veniēs īpam cuz viro suo ⁊ simplicio ⁊ mīlis alijs baptizauit. Q̄d audiēs impator iussit oēs baptizatos decollari. calixtū vo. v. dieb⁹ sine cibo ⁊ potu manere fecit. Ille aūt videns eū ap̄li⁹ p̄ fortari iussit cū dieb⁹ singul' fustigari. deinde p̄ fenestrā p̄cipitatū alligatūq̄z saxo i puteū p̄cipitari. Alteri⁹ aūt p̄sbyt̄ corp⁹ ei⁹ de puteo eleuauit. ⁊ ip̄m i cimiterio calipodij sepeliuit.

CL. De sancto Leonardo.

Leonard⁹ dicitur odor populi. a leos quod est p̄pul⁹ et nardus q̄d est herba redolens. quia odore bone fame populum ad se trahebat. Vel leonardus dicitur quasi lugēs arduа. Vel leonardus dicitur a leone. Leo enim quattuor habet in se. Primo habet fortitudinem quam fortitudinem vt dicit Isidorus habet in pectore ⁊ in capite. Sic beatus Leonardus habuit fortitudinem in pectore per malarum cogitationum refrenationem. ⁊ in capite p̄ insatigabilem supernorum contemplatōez Secundo habet sagacitatem. ⁊ hoc in duobus scz in apertione oculorum cum dormit ⁊ in deletione vestigiorum cum fugit. Sic leonardus vigilauit per laborem actionis. et vigilando dormiuit per quietez contemplationis. ⁊ in se deleuit vestigia totius mundane affectionis. Tertio habet virtuositatem in voce. quia eius vox tertia die suscitat leūculum natum mortuū ⁊ omnē bestiā figere facit graduz. Sic leonardus multos mortuos in peccatis suscitauit. ⁊ multos bestialiter viuētes in operibus bonis fixit. Quarto habet timorem in corde. quia sm ysidorū duo timet. s. strepitum rotarum ⁊ ignem accensum. Sic Leonardus timuit ⁊ timendo vitauit strepitum mundane solicitudinis ⁊ ideo in desertum fugit. ⁊ ignem terrene cupiditatis. ⁊ ideo oēs thesauros sibi oblatos contempsit.

Leonardus fuisse dicitur circa Annum domini. quingētesimuz. Hic a sancto Remigio remensi archiepiscopo de sacro fonte leuatus. ⁊ ab ipso salutaribus disciplinis instructus est. Cuius parentes primi in palacio regis francie habebantur. Hic tantam gratiam a rege obtinuit. q̄ omnes incarcerati quos ipse visitabat protinus absoluebantur. Cum igitur fama sanctitatis eius excresceret. rex multo tempore eum secum manere coegit. donec opportuno tempore ei episcopatuz donaret. Quod ille renuit ⁊ solitudinem desiderans relictis omnibus aurelianum predicando cum fratre suo Lifardo deuenit. Ubi post q̄m in quodam cenobio aliquandiu vixerunt. dum Lifardus super ripam ligeris solitarius manere vellet. ⁊ Leonardus per

spũssãcti abmonitõnẽ in aq̃tanta disponerz predicare. osculãtes se ab inuicẽ discesserũt. Leonardꝰ igit vbiqz predicãs.mlta miracula exercẽs.in quadaz silua ciuitati lemonice vicina habitauit.vbi erat aula regia causa venationis ꝓstructa.Accidit aũt vt q̃dã die rex ibi venaret.z regina illuc cã delectatiõis egressa partu piclitaret.Cuz ergo rex z familia ꝓpter regine piclitationẽ lugerent.z leonardus p nemꝰ trãsiret.z gementium voces audiret.pietate cõmotus illuc pperauit.z a rege vocatꝰ ptinꝰ introiuit.Cũ igit a rege interrogatꝰ q̃s eẽt.z se sctũ remigij discipulum fuisse narraret.rex spez bonã ꝓcipiẽs.z a bono magistro ipsuz bene instructũ existimãs.ipz ad reginã induxit.rogãs vt suis pcibꝰ de recuperata coniuge z edita ple duplex gaudiuz obtineret.Tũc ille oratione fusa qõ petebat ptinꝰ impetrauit.Cũ aũt rex mlta in auroz argẽto sibi offerret ille ptiꝰ recusauit.admonẽs vt hec paupibꝰ daret dicẽs.Ego nullis bonis indigeo.sed tantũ in aliq̃ siluarum contẽptis buiꝰ mũdi diuitijs soli christo famulari desidero.Cum autẽ rex totũ illud nemꝰ sibi tradere vellet.ille ait.Nõ totũ illud accipio.sed quantũ nocte cũ meo asello circũ repotero.tantũ mihi concedi exopto. Qõ rex libẽtissime adꝑpleuit. Cõstructo itaqz ibidẽ monasterio.ibi diu cũ adiũctis sibi duobus monachis in abstinentia mlta degebat. Cũ autẽ aq̃ vno ab eis miliario distaret puteuz ibidẽ siccũ penitꝰ fodi iussit quẽ aq̃ orõnibꝰ suis ꝓpleuit.Locũ aũt illũ nobiliacũ appellauit.eo q̃a rege nobili tradituꝰ sibi fuissz Ibi tãtis miracul' chorusca uit.q̃ q̃cũqz eiꝰ nomẽ in carcere inuocasset.mox ruptis vinculis nullo contradicẽte liber abiret.z suas eidem cathenas vel compedes presentaret. Horum plures secum manebant z ibidem domino seruiebant.Septem quoqz familie de eꝰ nobili stirpe venditis omnibus ad eum venerũt.z distributo singulis nemore ibi cũ ipo manẽtes exẽplo suo plurimos attraxerunt Beniqz sanctus vir Leonardus mltis clarus virtutibus.octauo ydus nouembris ad dominum migrauit.Ubi postq̃z multa fecisset miracula,clericis illius ecclesie est reuelatum.vt quia locus ille propter multitudinis frequentiam artus erat.alibi ecclesiam fabricarent.z illuc corpus sancti leonardi honorifice transportarent.Et illi cum populo triduano ieiunio et oratioꝝ insistẽtes.respicientes viderunt totam prouinciaz niue cooperta m.locum autem illum in quo sanctꝰ Leonardus quiescere volebat omnino vacuum conspexerunt.Ibi itaqz translatꝰ q̃ntta miracula precipue circa incarceratos dominus per eum faciat.imensi ferri varietas ante eius tumulum dependentis testis existit. Vicecomes lemonicensiuz ad terrorem malorum quãdam grauissimam cathenam fecerat.quam in cippo sue turris affigi mandauerat. Qua cathena quicunqz collo cingebatur.cuilibet aeris intemperiei expositus.non vna sed quasi mille mortibꝰ angebatur.Accidit autem vt quidaz seruꝰ sancti Leonardi illa cathena sine culpa ligaretur.Qui cum fere vltimum spirituz efflaret.intra se quo potuit toto sanctuz Leonardum affectu rogauit vt qui alios liberarz sibi quoqz seruo suo subueniret. Statiqz sanctus leonardus in veste cãdida sibi apparẽs dixit.Noli timere.quia non morieris. Surge z hanc cathenam tecum ad ecclesiã meã deferas.Sequere me quia ego precedaz te. Qui consurgens et cathenam accipiens.sãctum Leonardum precedentem vsqz ad ecclesiam suam secutus est.Statimqz vt ante fores fuit.beatus Leonardus ipsum dimisit z ecclesiam intrans que sanctus Leonardꝰ sibi fecerat omnibus enarrauit.z cathenam illam tam maximam ante tumulum eiꝰ suspendit Vir quidam in loco sancti Leonardi nobiliaco habitans.z eidem sancto valde fidelis existẽs.a quodam tyranno captus est.Qui tyrannus intra se cogitãs dicebat Leonardus iste omnes compeditos absoluit.z omnis vis ferri ante eum velut cera ante ignem liquescit.Si hunc igitur vinculis ligauero protinus Leonardus adeRit et ipsum liberabit.Si autem ipsum custodire possem mille solidis ipsum redimi facerem.Scio igitur quid faciam.In turre mea profundam foueam faciam,z hominẽ

bũc cõpedibus aggrauatũ ibidẽ submergã deinde sup os fouee ligneã arcbã ꝓstruã in qua armatos milites accubare faciã. Ꝛz eiz leonardꝰ ferzũ ꝓfringat. tñ nõdũ sub terzam intrauit. Qõ cuz totũ vt cogitauerat cõple uissz. ꝛ ille bõ sctũz leonardũ sepiꝰ iclamaret. leonardꝰ nocte venies arcbã iq iacebãt mi lites reuoluit ꝛ tanqz mortuos in sepulcro ita eos sub ipsa conclusit Deinde cũ multa luce foueã igressꝰ. manũ fidelis sui tenuit ac dixit. Dormis an vigilas. Ecce leonardus quẽ tu desideras. At ille admiras ait. Bñe adiuua me. Cõfestiz ꝓfractis catenis appbẽ sum ppriis vlnis extra turzim portauit. Deinde secũ sicut amicꝰ cum amico cõfabulãs vsqz ad locum suum et domũ ipm deduxit

¶ Peregrinus quidam cũ a visitatiõe sancti leonardi redisset. ꝛ i auernia captus. in cauea iclusus eẽt. eos plurimuz deprecabatur. vt amore sancti leonardi cuz nibil vnqz eos offendissz. eũ relaxare deberent. Qui responderũt q nisi se copiose redimeret non exiret. Et ille. Sit inter vos ꝛ sanctum leonardũ cui me sciatis recõmendatum. Sequenti igitur nocte sanctus leonardꝰ dño illiꝰ castri apparuit. ꝛ vt peregrinũ suũ dimitteret iperauit. Ille vo mane euigilãs ꝛ visionem q si somniũ paruipẽdẽs. nullatenꝰ dimittere voluit. Altera nocte eadẽ impãs sibi apparuit. Sed ille iterũ obedire cõtẽpsit. Tertia vo nocte sctũs leonardus peregrinuz accipiẽs extra oppidũ deduxit. statimqz turzis cũ media parte castri corruẽs. oppressis pluribꝰ solum principẽ ad sui cõfusionem fractis cruribus reseruauit ¶ Nobiles quidam in britannia incarceratus sanctum leonardũ invocabat. Qui statim cunctis videntibus ꝛ cognoscentibus ꝛ stupentibus i media domo apparuit. ꝛ carcerem itrãs ꝛ vincula frãgens homini catbenas in manibus posuit ꝛ per medium illorum deducens omnes stupore perterruit ¶ Fuit ꝛ alius leonardꝰ eꝰdem professionis ꝛ virtutis. cuiꝰ corpꝰ apd corbiacum requiescit. Hic cum in monasterio esset prelatus. tanta se bumilitate deijciebat. vt omnibus inferior videretur. Sed cũ omnis pene populus ad euz cõfluyeret. qdã inuidi regi clotario suasezunt q nisi preuideret. per leonardum qui multos sub obtentu religionis colligebat. regnum frãcie deimẽtum nõ modicum sustineret. Quibus rex nimis credulus eum expelli iussit. Veniẽtes autem milites adeo eius verbis compuncti sunt. q se suos futuros discipulos spopondꝰrunt. Rex quoqz penitẽs veniam petijt. ꝛ detractores rebus ꝛ bonoribus priuauit. ꝛ sanctum leonardum valde dilexit. ꝛ vir ad pces sancti detractores dignitati pristine restituit. Qui a deo similiter impetrauit. vt quicũqz in carcere tenerent mox invocato suo nomine soluerentur. Dum autem quadã die orationi incũberet. serpens quidam maxiꝰ a parte pedũ vsqz in eius sinũ tetendit. Qui ppter boc nullatenꝰ ab oratione surzexit Cõpleta vero oratiõe dixit ei. Scio quia ab initio creatiõis tue bomies quãtum preuales inqetas. sed nũc si in me tibi tradita est potestas. fac i me quicquid merui. Quo dicto serpens per capucium exiliens ad pedes eius mortuus corruit. Post boc autem cũ duos epos discordãtes sedassz i crastinũ se finiendũ pdixit circa ãnos dñi. dlxx.

CLI

De sancto Luca euangelista.

Lucas interptatur ipe consurgens vel eleuãs. vel dicitur lucas a luce. Ipe enim fuit consurgens ab amore mũdi. eleuãs se i amorem dei. Fuit etiã lux mũdi eo q mũdum illũinauit vniuersũ. Matth. v. Vos estis lux mũdi Lux ãt mũdi est ipe sol. q quidẽ lux babet in situ sblimitatẽ. Eccle. xxvj. Sol oriẽs mũdo i altissimis dei. In aspectu delectabilitatẽ. Eccl. xj. Dulce lumẽ ꝛ delectabile est oculis videre solem. In motu velocitatẽ. ij. besdre. iiij Magna est terza ꝛ excelsuz est celũ. ꝛ velox cursꝰ solis. In effectu vtilitatẽ. qz ꝑm pbilosopbũ. bomo generat bomiem ꝛ sol. Sic lucas babuit sublimitatẽ per celestiũ contemplatiõnẽ. delectabilitatem per dulcez conversationez velocitatem per feruentem predicationem. vtilitatem per doctrine sue conscriptionem

De sctō Luca

Lucas syr⁹ natōe ātiocben⁹ arte medic⁹ fuit. ꝑm q̄sdā vn⁹ de .lxxij. domini discipul⁹ Sane cū biero. dicat eū fuisse discipulū ap̄lor nō dñi. et glo. sup .xxv. exodi notet q̄ dño p̄dicāti nō adbesit. sed p⁹ resurrectionē ei⁹ ad fidē venit. magꝭ tenēduz est q̄ nō fuerit vn⁹ de .lxxij. licet aliq̄ sic fuerit opiati. Qui tāte fuit p̄fectiōis ꝛ vite vt optīe ordinat⁹ fuerit q̄ntū ad deū et q̄ntuz ad proximū. ꝛ q̄ntū ad seip̄z. ꝛ q̄ntū ad suū officiuz. Et in signū h⁹ q̄druplicis ordinatōnis q̄ttuor facies hr̄ describit. s. faciem hominis ꝛ leonis. bouis ꝛ aquile. Q̄libet enī de aīalib⁹ habebat q̄ttuor facies et q̄ttuor pēnas vt dr ezech̄ .j. Et vt ℔ meli⁹ videat. imaginemur aliq̄d aīal q̄d bēat caput q̄dratū. vt lignū quadratū. et i q̄libz supficie imaginemur vnā faciē a pte āteriori faciē hois. a dextis faciez leonis. a sinistris faciē vituli. a pte posteriori faciē aq̄le. Quia vo facies aq̄le sup alias emībat ꝓpt̄ colli p̄ductōz q̄d i ea lōgū ē. ıō dr q̄ erat desup. Q̄libet etiaz bor q̄ttuor pēnas bēbat. q̄a cū q̄libet aīal quasi quadratum imaginemur. et in quadrato sint quattuor āguli. in q̄libet angulo erat vna pēna. Ꝑder ista quattuor animalia ꝑm sctōs q̄ttuor euāgeliste sig̃ficant. q̄z licet q̄libet habuerit q̄tuor facies scribēdo. s. de būanitate. passiōe. resurrectiōe. ꝛ diuinitate. singule tñ singul⁹ per quandam appropriatiōez attribuuntur ꝑm biero. Matbe⁹ in homine figuratur. q⁹ principaliter circa xp̄i humanitatem immorat. Lucas in vitulo agens de christi sacerdotio Marc⁹ in leone euidenti⁹ scribens de resurrectiōe. Catuli enī leonum vt dicunt vsq; in diē tertium q̄si mortui iacent. sed rugitu leonis in die tertio excitantur. Item quia īcepit a rugitu predicatōnis. Johānes in aq̄la ceteris alti⁹ volans scribēs de xp̄i diuinitate. Christ⁹ etiam de quo scribunt omnia ista q̄ttuor fuit. s. homo nat⁹ de virgine. vitul⁹ in passiōe. leo in resurrectiōe. aquila in ascensione. Ꝑder bas igitur q̄ttuor facies ī quibus designat⁹ ē lucas sicut q̄libz ali⁹ euāgelista. ondit q̄liter illis q̄ttuor modis fuerit ordinat⁹ Nā p faciē hois ondit q⁹ recte fuerit ordinat⁹ q̄ntū ad p̄imū quē dr rōne istruere. man suetudie attrabere. ꝛ lıbtate fouere Ꝑ hō enī ē aīal rōnale mā suetū ꝛ lıbale Ꝑder faciē aq̄le ostenditur q⁹ recte fuerit ordinatus quantū ad deum. quia in eo oculus intellectus cōtuetur deum per contemplatōnem. rostrū affectus ad ip̄m exacuitur per meditatiōz. senect⁹ effect⁹ abijcit ꝓ nouā conuersationem Aquila enim acuti luminis est vt rotam solis irreuerberatis oculis aspiciat. ꝛ in altuz mirabiliter eleuata pisciculos in medio maris videat. Rostrum etiam nimis adūcatū ne impediatur in cibo capiendo petre allidit ꝛ sic vsui cibandi babile efficit. Exusta insuper a calore solis ꝛ in fontē magno impetu se pisciens senectutē abijcit. calore sol⁹ oculor caliginem cōsumēte ꝛ pennas alleuiante Ꝑder faciē leonis ostenditur q⁹ recte fuerit ordinatus quantum ad se. quia babuit generositatem ꝓ honestam mor̄ ꝓuersatiōez sagacitatem ꝓ insidiarum bostiliū vitatiōz ꝛ passibilitatē ꝓ afflictor̄ cōpassionez. Leo enim est animal generosum. q⁹ rex animaliuz. Est sagax q⁹ vestigia cauda delz cū fugit ne inueniat. Ꝑassibile quia quartanam patitur. Ꝑder faciez vituli siue bouis ostendit q⁹ recte fuerit ordinat⁹ q̄ntū ad suū officiuz. q̄d fuit scribere euangeliū. Ibi enī morose ꝓcessit. quia incepit a natiuitate precursoris ꝛ natiuitate ꝛ infantia xp̄i. ꝛ sic paulatī ꝓcessit vsq; ad vltimā ꝓsūmationem. Discrete īcepit. quia post alios duos euāgelistas. vt q̄d illi omisissent iste supleret. ꝛ q̄d sufficiēter dixissent omitteret. Circa templū ꝛ sacrificiuz immoratus fuit. q̄d ꝓz in ꝓncipio et ī medio ꝛ in fine. Bos enim est animal morosum in vngulis fissum. ꝓ q̄d intelligitur discretio īmolantium. ¶ Verum qualiter beatus lucas in p̄dictis quattuor modis ordinatus fuerit. melius ostenditur si vite ei⁹ series meli⁹ indagetur ¶ Ꝑrimo igitur ordinat⁹ fuit quātum ad deum Tripliciter autem ordinatur homo quantum ad deū. ſm beatum Bernar. s. affectione cogitatione et intentione. Affectio debet eē sancta. cogitatio mūda. ꝛ intētio recta. Affectionem igit sanctam babuit. q⁹ spiritu sancto plen⁹ fuit. biero. in ꝓlogo sup lucā. Obijt inquit ī bitbi

nia plen⁹ spūsctō. Scdo habuit cogitatiōz mūdā. qa fuit vgo corpe ⁊ mente. in q notat mūdicia cogitatiōis ipi⁹. Tertio habuit intētionē rectā. qz in oīb⁹ q faciebat bonorem dñi qrebat. Be bis duob⁹ pl̄ius dr in plogo sup act⁹ apl'oz. Sine crimie i vginitate permanēs. Hoc qntū ad mūdiciā cogitationis Bño maluit seruire. i. ad honorē dñi. Hoc quātū ad rectitudinē itētionis. Secūdo fuit ordinatus qntū ad primū. Ad primuz aūt ordinamur cū ei ipēdim⁹ qđ debemus. Tria aūt ꝑm richardū de sctō vict. sūt q prio debem⁹. s. nrūz posse. nostrū nosse. nostr vel le. ⁊ vt qrtū adhat nostr agere. Hrūm posse in subsidijs. nrūz nosse in cōsilijs. nostr vel le i obsidijs. nostrū agere i obsequijs. Quātuz ad hec qttuor ordinat⁹ fuit beat⁹ lucas. Habuit enī primo primo posse suū in subsidijs qđ patet ex hoc q paulo in oīb⁹ tribulationib⁹ semp adhesit. ⁊ ab eo nunqz discedēs eidē in predicationis subsidiū fuit. ij. tbi. iiij. Lucas ē mecū sol⁹. In hoc q dicit mecū tanqz scz adiutor et defensor. notat qualiter sibi subsidia p stitit. In hoc q dicit sol⁹ notatur q constanter eidē adhesit. Itē. ij. cor. viij. dicit de luca. Hō solū autē sed ⁊ ordinat⁹ est ab ecclijs socius peregrinationis nostre. ⁊c. Scdo suū nosse in consilijs. Tūc enim suū nosse primo tribuit cū doctrinam apostolicam ⁊ euangelicam quam ipe nouerat ad vtilitatem primoz cōscripsit. Be hoc ipe testimoniū sibi perhibet in plogo suo dicēs. Visū est ⁊ mihi assecuto a principio diligēter ex ordine tibi scribere optime theophile. vt agnoscas eorū verboz de qb⁹ es eruditus veritatem. Qualiter etiaz prebuit suū nosse in consilijs. patet ex illo vbo qđ dicit hieroni⁹. in plogo. quia ei⁹ verba anime lāguētis sunt medicina. Tertō e⁹ vel le in desidrijs. q pz ex hoc q eis salutē eternā desidrauit. Coll'. iij. Salutat vos lucas medic⁹. i. salutē eternam exoptat. Quarto exhibuit agere in obsequijs. qđ patet ex hoc q dominū quez aliquē pegrinū extimabat hospitio recepit. ⁊ ei omne obsequiuz caritatis exhibuit. Fuit enī soci⁹ cleophe dū ibat i emaus sicut aliqui dixerūt put refert Greg. i moral'. licet amb. dicat alū fuisse cui⁹ etiā nomē ponit.

B Tertō fuit bñ ordinat⁹ qntū ad seipm Tria aūt sūt ꝑm Bernñ. que optime ordināt boiem ad seipm ⁊ sanctū faciūt. s. vict⁹ sobrius. act⁹ iust⁹. sens⁹ pi⁹. Et qlibet horuz ꝑm ipm bernñ. in tria diuidit. Vict⁹ inqt sobrius erit. si ꝓtinēter. si socialit. si humilit vixerim⁹ Act⁹ iust⁹ erit. si fuerit rect⁹ discret⁹. fructuos⁹. Rect⁹ p bonā intētionē. discret⁹ p moderationē. fructuos⁹ p edificationē. Sēs⁹ pius erit. si fides nostra sētit deū sūme potentē. sūme sapientē. sūme bonū. vt p ei⁹ potētiaz nostraz credam⁹ iuuari infirmitatē. per ei⁹ sapientiaz nrām credam⁹ corrigi ignorātiam. p ei⁹ bonitatē nrām credam⁹ dilui iniqtatem. Hec Bernñ. In his oīb⁹ beat⁹ lucas fuit optime ordinat⁹ Primo enī habuit victū sobrium. ⁊ hoc triplicit. quia vixit ꝓtinent. Nam vt testat hiero⁹. de eo in plogo super lucam ipe nec vxorē vnqz habuit nec filios. Secundo socialit hoc notat in hoc q dicit de ipo ⁊ de cleopha. suppositā opinione predicta luc. vlt. Duo ex discipul' ihesu ibāt ipa die. ⁊c. Socialitas enī notatur in hoc q dicitur duo. ⁊ hoc q dr discipuli. q si disciplinati. i. bene morigerati. Tertio humilit. cui⁹ humilitas insinuat in hoc q nomē socij sui. s. cleophe exp̄sit ⁊ suū tacuit. Nam ꝑm opinionē quorundam lucas ex būilitate nomē suuz siluit. Secūdo habuit actū iustū. q qđē act⁹ fuit rect⁹ p intētionē. hoc notat in oratiōe cū dr. Qui crucis mortificatiōez iugit in suo corpore p tui noīs amore portauit. Discret⁹ p moderationē. Vñ in forma bouis mōstrat⁹ est qui vngulam findit. p qđ vt⁹ discretiōis exp̄mit Fructuos⁹ p edificatiōz. adō quippe fuit primis fructuos⁹ q ab omnib⁹ carissim⁹ habebatur. Vñ coll'. iiij. vocatur ab apostolo carissim⁹. Salutat inqt vos lucas medic⁹ carissim⁹. Tertio habuit sensū piuz. quia credidit ⁊ in suo euāgelio pfess⁹ est deum cē sūme potentē. sūme sapientē sūme bonū. Be duob⁹ p̄mis dicit in. iij. c. Stupebāt i doctrina ei⁹. quia i potestate erat sermo ipsi⁹. Be tertio ptz. xviij. c. Nemo bon⁹ nisi sol⁹ de⁹.

Quarto ⁊ vltimo fuit optime ordinatus quātū ad suū officiū. qđ fuit scribere euāgeliū. In hoc aūt patet qualit ibi fuerit ordina

tus.quoniā ipz suū euāgeliū fulcit mlta vi
tate.replet mlta vtilitate.decorat mlta venu
state.z autēticat mltoz auctoritate ¶Ido
nāqz fulcitur multa veritate.Est autē triplex
veritas.s.vite.iustitie.z doctrine.Veritas vi
te est adequatio man9 ad linguaz Veritas
iustitie est adeq̄tio sententie ad cāz Veritas
doctrine est adequatio rei ad itellectū.Hac
triplici veritate ipsum euangelium fulcitur
quia in ipo euāgelio hec triplex veritas edo
cetur.Ostēdit eni lucas z xp̄m hāc triplicez
veritatez in se habuisse z alios docuisse. Oñ
dit aūt xp̄m hāc triplicē veritatē in se habuis
se p testimoniū aduersarioruz.sicut patet lu
ce.xx.Magister scim9.quia recte dicis z do
ces.Ecce veritas doctrine. Et nō accipis p
sonam.Ecce veritas iustitie.Sed in verita
te viā dei doces.Ecce veritas vite.Bona eiz
vita.ōz via dei.Scdo oñdit in ipo suo evan
gelio xp̄m hāc triplicē veritatē docuisse.Pri
mo eni ibidē docet veritas vite que consistit i
obseruatione mādatoruū dei.Unde dicit.x.c.
Diliges dñm deuz tuū.ꝛc.Hoc fac z viues.
Item.xviij.interrogauit eū q̄dā.Magister
q̄d faciēdo vitā eternā possidebo.Et sequit
Mandata nosti.Nō occides ꝛc.Scdo ve
ritas doctrine.Uñ quibusdā hāc veritatez
doctrīe puertētib9 dicebat.xj.c.Ue vob pha
riseis qui decimatis.i.decimāda predicatis
mentam rutam z omne olus.z preteritis iu
diciū z caritatem dei.ꝛc.Item ibidez Ue vo
bis legisperitis qui tulistis clauem sciētie ꝛc
Tertio veritas iustitie. Uñ ōz.xx.c.Reddi
te ergo que cesaris sunt cesari.z que dei sunt
deo.Item.xix.c.Uerūtamē inimicos meos
illos qui noluerūt me regnare sup se addu
cite huc.z interficite ante me.Itē.xuj.vbi agi
tur ō iudicio vbi reprobis dicturꝰ ē.Discedi
te a me omēs operarij iniq̄tatis ¶Se
cūdo ei9 euāgeliū repletur mlta vtilitate.vñ
z ille qui scripsit medicus fuit ad designādū
q̄ nobis medicinā vtilissimam propinauit.
Est aūt triplex medicina.curatiua.prefua
tiua.z melioratiua.Hanc triplicē medicinā
nobis lucas in suo euāgelio celestē medicū
ostendit ppinasse.Medicina aūt curatiua
est q̄ curat a morbo.z p̄ ē pnia q̄ oēs morbos
spūales curat.Hāc medicinā dic medicū ce
lestē nob exhibuisse.cū ait.xiij.c.Sanare cō
tritos corde predicare captiuis remissionez
ꝛc.Item.v.c.Nō veni vocare iustos ꝛc.Me
dicina melioratiua.est q̄ sanitatē auget.et p̄
est obstuatio ꝓfiloꝝ.Cōsilia eni boiem me
liorē z perfectiorē faciūt.Hāc medicinā ostē
dit nob medicū ꝓpinasse.xviij.c.cū ait. Om
nia quecūqz habes vēde z da paupib9 ꝛc.Itē
vj.c.Ab eo q̄ aufert tibi vestimentuz ꝛc.Me
dicina aūt p̄stuatiua est q̄ p̄stuat a casu.z hec
est vitatio occasionū peccandi z malarū so
cietatū.Hāc medicinā oñdit medicū tradi
disse cū ait.xij.c.Cauēte a fermento phari
seoꝝ ꝛc. Ubi edocet malorū cōsortia euitare
Uel potest dici q̄ ipm euāgeliū multa vtili
tate repletur q̄niā in ipo virtus oīs sapie cō
tinet.Be ꝟ sic dicit amb.Lucas oēs sapien
tie virtutes euāgelij sui cōplectitur historia
Docuit enim natalia cū de spūsctō dñicaz
incarnationē exturisse referauit. Unde z da
uid naturalē docēs sapiētiaz ait.Emitte spi
ritū tuū z creabunt.Itē cū docuit tenebras
in passione xp̄i factas.terram tremuisse.solem
radios abstraxisse.Docuit moralia cū i ipō
beatitudīb9 mores docuit.Rōnalia docuit
cū ait.Qui fidelis est in mīmo.z i magno fi
delis est.Sine hac triplici sapīa. ipsa fides
ipm misteriū trinitatis eē nō pōt.hoc est na
turali.ratōnali.z morali.Hec amb. ¶Ter
tio eius euāgeliū decorat multa venustate
Ei9 enī stil9 z mod9 loquēdi valde venust9
z decorus est.Ad hoc autē q̄ aliq̄s in dictis
suis venustatē z decorē teneat.Tria sūt neces
saria q̄ tradit aug9.s.vt placeat.vt pateat.et
vt moueat.Ut placeat debet loq̄ ornate. vt
pateat debz loqui apte.vt moueat.debz loq̄
cū feruore.Hūc triplicē modū habuit lucas
in scribēdo z in p̄dicando.De duob9 p̄mis
ij.coꝝ.viij.Misim9 autē cū illo fratrē glosa.
barnabā vel lucā.cui9 laus est in euāgelio p
oēs ecclias.In ꝟ q̄ ōz c9 laus est ꝛc. notatur
q̄ locutus est ornate.In ꝟ q̄ ōz p oēs eccl'as
notat q̄ locut9 est apte.Qz aūt cū feruore lo
cut9 sit patet ex hoc q̄ coz ardēs habuit dicēs
Nonne coz nostrū ardens erat in nobis ꝛc
¶Quarto ei9 euāgeliū autēticat multo;

C

ruz autoritate. Multoꝝ q̄ſpe autoritate autenticatū fuit. Quoniā a patre fuit preordinatū. Hiere. xxxj. Ecce dies venūt dicit dñs. ⁊ feriam domui israel ⁊ domui iuda fed⁹ nouū. nō ſm pactum q̄ pepigi cū patrib⁹ eoꝝ ⁊c. Sed hoc erit pactum q̄ feriam cuz domo israel. poſt dies illos dicit domi⁹ dabo legem meam in viſceribus eorum. ⁊c. Ad litteram loquitur de doctrina euangelica

¶ Secūdo a filio corroboratū. vnde dr in eodē euāgelio. xxj. c. Celū et terra tranſibūt v̄ba aūt mea nō trāſibūt. ¶ Tertio a ſpiritu ſancto inſpiratū. vnde dicit hiero⁹. in prologo ſup lucam. Scrō inſtigante ſpū in acbaie partibus hoc ſcripſit euangeliū ¶ Quarto ab angelis prefiguratū. Fuit enim p̄figuratū ab illo angelo de q̄ dicit apoc. xiuj. Vidi āgelum dei volantem p medium celi habentē euangelium eternū. Iſtud autem euangeliū dicitur eternum. q⁹ ab eterno efficienter. i. a xp̄o q̄ eſt etern⁹. ℞ eternis materialiter. ad eēna finaliter. ineēnū perpetualiter ¶ Quinto a ꝓphetis p̄nūciatum. Nam ezechiel ꝓpheta iſtud euāgelium prenunciauit. cū vnū de animalib⁹ faciē viruli habere dixit. p q̄ euāgelium luce ſignatum eſt vt ſupra dictū eſt. Itez q̄n dixit ezech̄. ij. ſe vidiſſe librū qui erat ſcriptus intus ⁊ foris. ⁊ in quo erāt ſcripta lamētū carmē ⁊ ve. Per hunc enim librum intelligitur euāgeliū luce. q̄ eſt ſcriptum intus p ꝓfundi miſterij occultationem. ⁊ foris p hiſtorie apertionem. In quo etiam cōtinetur lamētū paſſiōis. carmen reſurrectōnis. ⁊ ve eterne dānatōnis. ſicut patz. xj. c. vbi m̄lta ve ponunt. ¶ Sexto a v̄gine reſeratū. Virgo enim beata oīa in corde ſuo cōſiderabat. ⁊ diligent̄ ꝓferebat. vt dr luce. ij. vt hec poſtmodū ſcriptorib⁹ reſeraret. vt dicit glo. ibidē Omnia que de dño vel a domino facta vel dicta cognouit in memoria recōdebat. vt cum tēpus predicande vel ſcribende incarnatiōis aduenire. ſufficienter vniuerſa put eēnt geſta poſſet explicare q̄rentib⁹. Unde etiaz bernard⁹ aſſignans ratōz quare angel⁹ btē virgini nūciauit ꝓceptū elizabeth ait. Ideo conceptus elizabeth nunciat̄ marie. vt dū nunc ſaluatoris, nunc precurſoris edoceꝫ aduēt⁹ rerū tēpus ⁊ ordinē tenens. ip̄a poſtmodum melius ſcriptoribus ac predicatoribus euāgeliū reſeraret veritatem. que plene de oībus a p̄ncipio celit⁹ fuit inſtructa miſterijs. Creditur igitur q̄ euangeliſte eam de multis inquirebant. ⁊ ip̄a eos certificabat. Et ſpecialiter credit de beato luca q̄ ad eā tanq̄z ad archam teſtamenti recurrit. ⁊ ab ea de multis certificat⁹ fuit. p̄cipue de his que ſibi ſoli cōſtabāt. ſicut de angelica annūciatione. ⁊ xp̄i natiuitate. ⁊ hmōi. de quib⁹ ſolus lucas agit

¶ Septimo ab aplis intimatū. Cum vero lucas n̄ fuerit cū xp̄o in omnib⁹ actib⁹ ⁊ miraculis xp̄i. ideo ſuum euāgeliū ſcripſit ſm q̄ apoſtoli qui p̄ntes fuerāt ſibi intimauerunt ⁊ retulerunt ſicut ipſe in prologo ſuo inſinuat dicens. Sicut tradiderūt nobis q̄ ab initio ip̄i viderūt ⁊ miniſtri fuerunt ſermonis ⁊c. Cū enim dupliciter ꝓ ſueuerit ferri teſtimoniū. ſ. de viſis ⁊ de auditis. ideo dñs vt ait aug⁹. duos teſtes voluit habere de viſis ſcz matheū ⁊ iohānē. ⁊ duos de auditis. ſcz marcū et lucā. Et quoniā teſtimoniū q̄ eſt de viſis firmius ⁊ certius eſt q̄z illud q̄ eſt de auditis. ideo vt dicit aug⁹. duo euangelia que ſūt de viſis ponunt extrema. ⁊ alia duo que ſunt de auditis ponuntur media. vt hec media tanq̄z infirmiora ab illis extremis q̄ ſunt certiora. hinc inde fulciantur ⁊ roborentur ¶ Octauo a paulo mirabiliter approbatum. Nam eius euangelium mirabiliter approbabat q̄n do ad confirmationez dictorum ſuorum. luce euangelium adducebat. Unde dicit hiero. in libro de viris illuſtrib⁹ Quidam ſuſpicantur quotiēſcūq̄z paulus in epiſtolis ſuis dicit. ſm euangelium meum de luce ſignificare volumine. Eius etiā euāgeliū mirabiliter approbauit cū de eo ſcribit ij. coꝝ. viij. c⁹ laus eſt in euāgelio p oēs eccleſias. ¶ Legit̄ in hiſtoria antiochena q̄dum xp̄iani q̄ erāt in antiochia m̄ltis flagicijs ſe dediſſent. obſeſſi a m̄ltitudine turcoꝝ. fame ac miſeria multiplici affligebant̄. Ez cū plene ad dñm p p̄niam fuiſſēt conuerſi apparuit cuidam in eccl̄ia ſancte marie ℞ tripoli vigilanti vir quidam lucidus candidis veſtimentis indutus. ⁊ cum quereret q̄ſnam eēt

dixit se eē lucā qui de antiochia venerat vbi dñs militiā celi et ap̄los ⁊ martyres ꝓuocauerat vt p̄ suis peregrinis pugnarēt. Christiani igit̄ aiatu omnē turcoꝝ exercitū ꝓfregerē

CLII Al

De sancto Crisanto

Crisant⁹ fili⁹ poli mij viri illustrissimi dū fidē christi edoct⁹ eēt ⁊ a patre ad ydola reuocari ñ posset iussit eū pater in ꝓclaui recludi. et .v. puellas eidē vt earuꝝ seducatur blādicijs sociari Qui cū oraſſet deū nea fera pessima carnalis ſ. ꝓcupiscētia supareť. ꝓtinuo p̄dicte puelle sōno oppresse nec potū nec cibū sumere poterāt ſꝫ educte exteri⁹ ꝓtinuo ꝑ sumebāt Tunc daria ýgo prudētissima dee veste dicata rogať vt ad crisantū int.loeat ⁊ eū dijs ⁊ patri restituat Qua ingressa ⁊ a crisanto de pōpa vestiū reprehensa. rñdit se nō ꝓpter pōpā. ſꝫ vt dijs ⁊ patri eū lucrifaceret sic indutā. Cuꝝ crisantus iterum eā reꝑhenderet cur p̄ dijs illos coleret q̄s autores ipōrū flagicioſos sē per viros ⁊ impudicas feminas affirmarēt rñdit darias pꝑos p̄noīa boīm elemēta sanxisse. Cui crisant⁹. Si vn⁹ terrā vt deaꝝ venerētur. ⁊ alt̄ vt rustic⁹ aret. pl⁹ rustico q̄ꝫ venerāti exbibere ꝓbatur. ⁊ de mari ⁊ alijs similiter. Tūc crisantus ⁊ daria ab eo ꝓuersa sctī spūs copula vniti. ⁊ carnale matrimonium simulantes ad xp̄m plīmos conuertebant. Mā et claudiū tribunū qui p̄us eius tortor fuerat cum vxore ei⁹ ⁊ filijs ⁊ perlurib⁹ alijs militibus ad fidē ꝓuerterūt Crisant⁹ igit̄ iussu numeriani in fetidissimū carcerē recludit Sed fetor in odorē suauissimū cōmutatur. Daria autē lupanari tradit Sed leo ab amp̄biteatro fugiens bostiari⁹ lupanaris efficitur. Dicit̄ igitur q̄dā vt ýginē corrūpat. ſꝫ a leone capit̄ ⁊ quasi innuēs a sctā q̄d de captiuo fieri iubeat scisciťat. Que precepit ne eū lederet. sed ad se venire permitteret. Qui mox conuersus p̄ vrbem cucurrit. ⁊ dariam deam eē clamare cepit. Dicunt̄ igni venatores vt leonē capiant. sed oēs a leone capiūtur. ⁊ ante pedes virginis ponunt̄. ⁊ ab ea cōuertunt̄. Tūc p̄fectus copiosū ignē iussit īiri troitu celle mitti. vt leo cū daria cōburatur Quod leo considerās timuit ⁊ rugiēs a ýgine licētiam accepit vt nullū ledēs quo vellꝫ abiret. Cuꝝ ergo crisanto p̄fectus ⁊ darie diuersa penaꝝ supplicia erogarꝫ. ⁊ nequaq̄ꝫ ledi valerent. tandē īmolati cōiuges in foueaꝫ deponūt̄. et terra ⁊ lapidib⁹ obruti xp̄o martyres consecrant̄. tpe cari narbonēsis epi q̄ cepit anno dñi. ccxc. Horum solēnitas hic celebrius recolitur

CLIII. Al

De.xj.milibus virginum.

Undecim milium virginū passio ꝑ ordie celebrata fuit. In britānia nāqꝫ rex xp̄ianissimus q̄dam fuit noīe notb⁹ vel maur⁹ qui quādam filiā noīe vrsulā generauit. ꝑ mirabili honestate morum. sapīa ⁊ pulcritudine pollebat. ita q̄ ei⁹ fama vbiqꝫ volabat. Rex aūt anglie cū nimis p̄potēs cēt. ⁊ multas nationes suo imperio subiugasset. audita b⁹ ýginis fama. beatū sp̄ omnia fatebat̄ si p̄dicta ýgo suo vnigenito copularetur. Juuenis ēt ad ꝑ plurimū estuabat. Dicitūr igitur solēnes nūcios ad patrē ýginis. magnis p̄missionibus et blandicijs. magnas adijcientes minas si ad dñm suū vacui reuertant̄. Rex autem cepit plurimū anxiari. tū q̄a xp̄i f. de insignitā cultorū ydoloꝝ trahere indignuꝫ duceret. tū q̄a ipam nullaten⁹ ꝓsentire cogꝰ sceret. tū q̄a ipam regis ferocitatē plurimū formidaret. Ipa aūt diuinit⁹ inspirata patri suasit vt predicto regi assensum p̄beret ea tñ ꝓditione proposita vt ipe rex cum patre. x. ýgines electissimas sibi ad solaciū traderet. et tam sibi q̄ꝫ alijs mille ýgines assignaret. ⁊ cō patris trieribus inducias triennij sibi daret. dedicationē sue ýginitatis. ⁊ ipe iuuenis baptizatus in bis trib⁹ annis in fide instrueret Sapienti siquidē vsa cōsilio. vt aut difficultate p̄posite ꝓditionis animū ei⁹ ab ꝑ auerteret. aut hac oportunitate p̄dictas virgines secum deo dedicaret. At iuuenis libenť hac conditione accepta apud patrē instituit. ⁊ ptinus baptizatus accelari cūcta que beata virgo preceperat imperauit. Pater aūt puelle

ordinauit q filia sua quã valde diligebat. viros quoꝝ solatio tã ipã q̃z e⁹ exercit⁹ indigebat in comitatu suo brẽt. Undiqz igit̃ ỽginẽs ꝓfluũt. undiqz viri ad tã gnde spectaculuz curzũt. Maz multi epi ad eas ꝓfluxerũt vt secuz pgerent. Inter qs fuit pãtul⁹ basilien sis epꝰ. qui eas vsqz romã pduxit. z inde reuersus cum eis martiriũ suscepit. Beata q̃z gerasina regina sicilie que virũ suum regẽ crudelissimũ q̃si de lupo fecerat agnuz sororꝝ matrisij epi z darie matris sctẽ vsule. cũ eisdẽ pater sancte vsule secretũ p litteras intimasset. continuo inspirante deo cũ q̃ttuor filiab⁹ suis babilla. iuliana. victoria. z aurea z puulo suo adriano. qui amore sororꝝ suaꝝ vltro se pegrinationi ingessit. relicto regno in manu vni⁹ filij sui. vsqz in britãniaz nauigauit. C⁹ ꝓsilio ỽgines de diuersꝫ regnis colligebant. et earũ semp ducẽx existẽs cũ eis tãdem martiriũ passa est. Juxta ꝓdictũ igitur ỽginib⁹ trierib⁹ z sũptib⁹ ꝑparatis cõmilitonib⁹ suis regina secreta reuelat. z in nouã militiã oẽs ꝓcurãt. Maz mõ belli ꝑludia incboant. mõ curzũt. modo discurzũt. Intẽdũ belli cã plerũq; fugaz simulãt. omniqz genere ludoꝝ exercitate nibil qđ aio occurzebat relinquebãt intactũ. Elliqñ meridie. aliqñ vix vespere redibãt. Cõfluebãt pceres z primates ad tã grãde spectaculũ. z oẽs admiratione z gaudio replebant. Tandẽ cũ vrsula oẽs ad fidem ỽgines ꝓuertisset. sub vni⁹ diei spacio flante ꝓspero vento ad portũ gallie qui tiella dr. z inde coloniaz deuenerũt. Ubi vrsule angel⁹ dñi apparuit. z ꝓdixit eas illuc ĩtegro nũero reuersuras z coroas ibiđ martirij pcepturas. Inde igitur adangeli admonitionẽ romã tendẽtes. ad vrbẽ basileã applicuerũt. z ibidem relictis nauib⁹ romã pedestres venerũt. Ad quaꝝ aduẽtũ papa ciriac⁹ valde gauisus cũ ipe de britãnia oriũd⁹ eẽt. z multas ibidẽ inter eas ꝓsanguineas brẽt. cũ omni clero ipas sũmo cũ bonore suscepit. In ipsa autẽ nocte pape diuinit⁹ reuelat eũ cũ ipsis ỽginib⁹ palmã martirij pcepturũ. Qđa pud se celãs multas ex ipꝫ que adbuc baptizate nõ fuerant baptizauit. Uerũ cuz oportunũ tẽp⁹ videret. z anno vno. z xj. ebdoma dib⁹. p⁹ petrũ eccliam decim⁹ non⁹ rexisset. in ꝓuentu oĩm ꝓpositũ suũ indicauit. et corã oĩbus et dignitati z officio resignauit. sed cũ oẽs reclamarent z maxime cardinales q̃ eũ delirare putabãt. eo q̃ relicta põtificatus gl̃a post q̃sdã mulierculas fatuas ire vellet ille nullaten⁹ acq̃escẽs. quẽdã virũ sciũz qui ametos dict⁹ est loco sui in pontificẽ ordinauit. Et q̃a sedem aplicã inuito clero reliquit nomẽ ei⁹ de catbalogo põtificũ idẽ cler⁹ abrasit. oẽmqz gnã quã facer ille ỽginũ chor⁹ in curia romana babuerat a tpe illo amisit. Duo aũt iniq̃ ꝓncipes romane militie. s. maxim⁹ et african⁹ videntes magnã ỽginũ multitudinem. z q̃ multi multeqz ad eas cõfluerent. timuerunt ne ꝑ eas nimis cresceret religio xp̃iana. Quapꝓpter iter earũ diligenti⁹ explorãtes nũcios miserũt ad iuliuz cognatũ suũ ꝓncipẽ gentil bunoꝝ. vt educto cõtra eas exercitu ipas cũ xp̃iane eẽnt cuz venirẽt colonią trucidarẽt. Beatus igit̃ ciriac⁹ cuz illa nobili ỽginũ multitudine de vrbe egressus est. Secut⁹ est aũt ipm vincẽti⁹ ꝓsbyter cardinalis. z iacob⁹ qui de britannia patria sua in antiocbiã ꝓfectus. archiepatus dignitatem. vij. ãnis ibidẽ tenuit. Qui cum papaz tũc tẽporis visitasset z iam vrbẽ egressus de virginũ aduẽtu audisset. ocius redijt. z itineris ac passionis se eis sociũ fecit. Mauriti⁹ q̃z leuicane vrbis epꝰ auũculus babile z iuliane. necnõ et follari⁹ lucensꝫ epꝰ z sulpiciꝰ rauẽnensꝫ epꝰ qui tũc romã aduenerãt ꝑdictis ỽginib⁹ adbesẽrũt. Etbere⁹ q̃z spons⁹ beate vrsule manẽs in britãnia p visionẽ angelicã a dño admonet vt matrẽ suã bortaretur fieri xp̃ianã. Nam pat ei⁹ ꝓmo anno q̃ xp̃ianus factus fuerat mortu⁹ est. z fili⁹ eius etbereus eidem in regno successit. Cũ autẽ sacre virgines cum predictis epis a roma redirẽt etbereus a dño admonet vt ꝓtin⁹ surgens sponse sue occurzat. vt cũ ea in colonia martirij palmã accipiat. Qui diuinis monitis acquiescẽs matrẽ suã baptizari fecit. z cum ipsa z sorore sua puula florentina iã xp̃iana necnõ z clemente epo ipꝫ ỽginib⁹ obuiãs se ad martiriũ sociauit eisdẽ. Marcul⁹ q̃z epꝰ grecie. z neptis sua ꝓstãtia filia dorotbei reg

pstantinopolitani.que nubēs cuidā adolescenti filio cuiusdaz regis.sz añ nuptias morte ꝑuento.vginitatez suam dño vouit.p visionem admoniti romam venerūt.et ꝑdictis vginib⁹ ad martiriū se iunxerunt.Dēs igit virgines cum ꝑdictis epis coloniam redierūt.z ipam iam ab hunis obsesāsinuenerūt Quas barbari videntes super eas cum clamore nimio irruerunt.z quasi lupi seuientes in oues totā illam multitudinem occidērūt. Cū autem ad beatā vrsulā ceteris iugulatis venissent videꝫ princeps e⁹ mirā pulcritudinem obstupuit.z consolans eam sup necez vginū ꝓmisit q eā sibi in coniugem copularet.Sed cū illa penit⁹ respuisset.ille contēptum se videns directa sagitta eā transfixit. z sic illa martiriū ꝓsūmauit ¶ Quedā autē virgo noīe cordula timore pterrita i naui nocte illa se absc̄dit Sed in crastinū spōte morti se offerēs martirij coronaz suscepit. Sed cum eius festum nō fieret.eo q cū aliis.passa non eēt.ipa post longuz tempus cuidā recluse apparuit precipiens vt sequēti die a festo virginum eius quoqz solēnitas recolatur.Passe sūt aūt anno dñi.ccxxviij.

¶ Rō aūt tpis vt q̄busdā placet nō sustinet q̄ bec tali tempore sint pacta.Sicilia enī tūc non erat regnū nec constantinopolis. cum bic fuisse dicatur cum vginibus bayr regias Ver⁹ creditur q diu p⁹ ꝓstantinuz imperatorē cū huni et gothi seuiebant tale sit martirium celebratum tpe.s.marciani impatoris vt in quadam cronica legitur.qui regnauit anno dñi.cccclij. ¶ Abbas quidam ab abbatissa colonie corpus vni⁹ vginū impetrauit ꝓmittens q ipm in capsa argentea i sua ecclesia collocaret.Sed cum per annū integrum super altare eam in capsa lignea tenuisset. quadam nocte dum abbas ipsius monasterij cum suo conuentu matutinas cātaret.virgo illa corporaliter de super altari descendit z ante altare reuerenter inclinans p medium chorum videntibus monachis .et stupentibus inde recessit.Abbas igit ad capsam curzens z vacuam ipsam inueniens. coloniam properauit.et abbatisse rei ordinē intimauit.Dergentesqz ad locum vnō illō corp⁹ sumpserant illud ibidez inuenerūt.Cuz abbas veniam petens illud vel aliud peēt certissime promittens capsam preciosaz citius se facturum nullatenus impetrauit.

¶ Religiosus quidam cum bas virgines in deuotione multa haberet.quadaz die dū grauiter infirmaretur.vidit quādam vgiez pulcerrimam sibi apparentez.z si se cognosceret inquirentem.Qui cum ad eius visionē miraretur z se nequaqz ipsam cognoscere fateretur.illa ait.Ego sum vna virginum erga q̄s tantum habes deuotionis affectum. Et vt inde mercedez accipias si amore z bonore nostri vndecies millies dñicam orōnē dixeris.in hora mortis in protectionem z solatium nos habebis Qua disparente ille q̄z citius potuit hec implēuit.Statimqz vocato abbate iungi se fecit.Qui cum inungeret subito exclamauit.vt fugerent.z veniētibus sacris virginibus locum darent.Quem cū abbas.q̄d boc eēt interrogaret.z ille pmissionem vginis sibi p ordinem enarrasset.recedētibus cūctis z paulo p⁹ redeūtib⁹ ipuz migsse ad dñm inuenerūt.

CLIIII

De sanctis simone et iuda aplis

Simon interpretatur obediens vel ponēs tristitiam Hic babuit duplex cognomē.Dicit⁹ est enim simon zelotes z simō chanane⁹ a chana vico galilee vbi dñs aquā in vinum mutauit.Et idez ē zelotes q̄ chanane⁹.Chana enī zelus interptatur. Habuit igit obedientiaz ꝑceptorū p executōnē.tristitiā afflictorū p cōpassionem.zelū animaz p ꝓstātē feruorē ¶ Iudas interpretatur ꝓfitens vel glorios⁹.Et iudas quasi iubilū dās.Ipe enī habuit ꝓfessionē fidei.gl'am regni.z iubilū interni gaudij.Ḃ multiplex habuit coguomē. Dicit⁹ ē enī iudas iacobi supple frat fuit ei frat iacobi minoris.Scdo dicit⁹ est thade⁹.q̄ int̄pretatur apprehendens p̄ncipē.Al'r tbade⁹ a thada z de⁹.Thadea dr eē vestis regia Ipe enī fuit vestis regia di p ornamētū vtutū p quā app̄bēdit p̄ncipē xp̄z. Al'r tbade⁹ q̄si tā deus.id ē magn⁹ de⁹.s.p adoptionē.Tertō dicit⁹ est in

bisto.eccle.lebe⁹ qđ sonat quasi cor vl' corculus.i.cordis cultor. Vel lebe⁹ q̄si lebes. Cor p magnanimitat̄.corcul⁹ p puritatez.lebes p gr̄iarū plenitudinē.qr q̄si olla et vas vtutuz et gr̄ie eē pmeruit. Eor passionē ⁊ legendā hebraice abdias epūs babilonie ab ipis apostol' epī ordiat⁹ scripsit Quā trope⁹ abdie discipl's trāstulit ī grecū.african⁹ī latinū

Ymō cbanane⁹ ⁊ iudas q̄ ⁊ tbadeus fratres fuerūt iacobi minoris ⁊ filij marie cleopbe q̄ alpbeo nupta fuit. Judas vo ad abagar regē edisse a tbōa missus fuit p⁹ ascēsionē dñi. Legit enī in bis. eccle. q̄ pdict⁹ rex abagar⁹ dño nrō ibesu xp̄o in būc modū epl'am destinauit. Abagar⁹ rex eucbanie fili⁹ Jesu saluatori bono. q̄ apparuit in locis bierosolimor salutē. Auditū ē mi bi de te ⁊ sanitatibus q̄s facis. q̄ sine medicamentis aut berbis fiant ista pte. ⁊ q̄ vbo facis cecos videre. claudos ābulare. lepsos mundari. ⁊ mortuos reuiuiscere. Quib⁹ oīb⁹ audits de te statui in aīo meo vnū eē e duob⁹. aut q̄a tu sis de⁹ ⁊ descēderis de celo vt ħ facias. aut q̄ filius dei sis qui ħ facis Propter ea ego scribēs rogaueri te vt digneris fatigari vsq̄z ad me. ⁊ egritudinē meaz q̄ diu laboraui curare. Nā ⁊ illud cōperi q̄ iudei murmurāt aduersū te ⁊ volūt insidiari tibi. Veni ergo ad me. qr est mibi parua ciuitas. sz boneста q̄ vtrisq̄z sufficiet. Bñs aūt ies⁹ in ħ vba sibi rndit. Beat⁹ es q̄ credidisti ī me cuz ipse non videris me. Scriptū est enī de me. qr bi q̄ me nō vidēt credēt. ⁊ bi q̄ me vidēt nō credēt. De eo aūt q̄ scripsisti ad me vt veniā ad te oportet me bec omnia cōplere ppter q̄ missus sū. ⁊ postea recipi me ab eo a q̄ miss⁹ sū. Cū ergo assūpt⁹ fuero aliquē de discipul' meis mittaz ad te vt curet te. et viuificet te. ħ in bist. eccl'. Videns aūt abagar⁹ q̄ pñtialiter xp̄m videre nō posset. sm qđ ī quadā ātiq̄ bistoria inuenit. sicut Jobes damascen⁹ in li. iiij. testat. pictorē quēdā ad iesuz misit vt dñi imaginē figuraret. vt sic ipm saltē p imagiez cōspiceret quē in facie videre nō poterat. sz cū ad eū pictor venisset. ppter nimiuz fulgorē q̄ ab ei⁹ facie pcedebat. in ei⁹ faciē clare nequibat videre vel intendere. nec ipsam vt sibi iussū fuerat figurare Qđ cernēs dñs vestimētū lineū ipi⁹ pictoris accipiēs. ⁊ sue facieī supīponēs. suiip̄i⁹ imaginē eidē impressit ac dsi derāti regi abag̃. dstināuit. Cuiusmōi āt imaginis dñs fuerit in eadē ātiq̄ bisto. legit. sicut idem Jobānes damascen⁹ testatur. Fuit enī vt ibidē dr. bñ oculat⁹. bñ supciliat⁹. longū vultū habuit. ⁊ fuit accliu⁹ qđ signū maturitatis fuit. Illa autē epistola dñi nostri iesu xp̄i tante vtutis eē dr. vt in illa ciuitate edissa null⁹ beretic⁹ vel pagan⁹ viuere valeat. nec tyrannus aliquis eidem nocere presumat. Nam si aliquādo gens aliqua armata manu ptra illam ciuitatē insurexerit īfās aliquis super portam stans epistolam illaz legit. ⁊ ea die bostes aut territi fugiūt. aut pacati cū eis cōponūt. sicut fertur olī fuisse adimpletū Sed postmodū ciuitas a saracēis capta fuit et ppbanata sublato bñficio propter abūdantiam pctōr in orīēte vndiqz patefactam Postq̄z vero dominus assumptus est. vt ī bistoria ecclesiastica legit. misit thomas apostolum thadeum qui ⁊ iudas dictus est ad abagarum regem sm dei promissionem. Qui cum ad eū venisset ⁊ se discipulū iesū sibi promissū dixisset. vidit abagarus in vultu thadei quēdam mirum ⁊ diuinū splendorē. Quo viso stupefactus ⁊ īrit⁹ dūm adorauit dicēs. Vere discipulus es iesu filij dei q̄ mibi dixerat. Mittā aliquez ad te de discipulis meis qui te curet. ⁊ tibi vitā prestet. Cui thadeus. Si in dei filiū credideris oīa tui cordis desideria obtinebis. Cui abagarus. Credo vē et iudeos q̄ eum crucifixerūt libēter trucidarē si mibi possibilitas adesset. ⁊ nequaq̄z romanor autoritas impediret. Cū igitur abagar⁹ vt in aliq̄bus libris legit ipsus eēt. thade⁹ epl'am saluatoris accepit. ⁊ de ea eius faciē pfricauit. ⁊ statiz plenā sanitatem recepit Judas aūt postea ī mesopotamia ⁊ ponto predicauit. symon vero in egypto. deinde in persidaz ambo venerūt ⁊ ibidē duos magos zaroen ⁊ arpbaxat q̄s matbeus de etbiopia fugauerat inuenerūt Tūc baradach dux regis babilonie ptra inclitos ad prelium pfectur⁹. nullum a dijs suis potuit babere rnsum. Ipergentes autez ad

phanū proxime ciuitatis.ibidē habuerūt rñ
sum q ppter apl'os qui venerūt dij rñdere
non possent.Tūc dux eos inquiri fecit.q iuē
tos q̄nam eēnt.vel q̄ de re venissent inq̄siuit.
Qui rñderūt.Bi gen⁹ queris hebrei sum⁹.
Bi cōditionez suos iesu xp̄i nos eē fatemur
Bi cām salutis vestre causa huc veni⁹ Qui
bus dux rñdit.Cū felix reuersus fuero audi
az vos.Cui apli.Ad̄ō mag̃ ꝓgruuz est te co;
gnoscere illū c⁹ ope vincere possis.vel certe
rebelles pacatissimos inuenire.Quib⁹ dux
Bijs nostris potētiores vos video.finē bel
li nob rogo predicite.Cui apli.Ut deos tu
os mendaces eē cognoscas.iubemus illos
ad quesita dare rñsa.vt dū dixerīt que igno
rant pbemus eos ꝓ oīa eē mētitos.Tūc fan
tastici gn̄de bellū dixerūt futurum et multū
populum bincinde prelio ruituꝝ.Tūc apli
ridere ceperūt.Bicit eis dux.Ad̄e timor in
uasit.q vos ridetis.Cui apostoli Nolī time
re q̄a pax huc nobiscū intrauit.q cras hora
diei tertia legati indoꝝ ad te venient.q tue se
potestati cū pace subijcient.Tūc pōtifices ri
sū etiā leuauerūt q duci dixerūt.Ad hoc isti
securū te reddere volūt.vt dū incautus fue;
ris ab aduersarijs occuperis.Cui apli Nō
dixim⁹ tibi expecta vnum mensem.sed vnū
diem q cras in pace victor existes.Tunc dux
vtrosqz custodiri fecit.vt ex rei exitu veraces
honorarentur.q mendaces pro crimine pu;
nirentur.Cum ergo in crastinum qđ apli p;
dixerant euenisset q dux incēdere voluisqz pō
tifices phibuerunt apli ne hoc fieret.cuz ipi
nō viuentes occidere sed mortuos viuifica
re missi eēnt. ¶Tunc dux valde mira
tus quia eos occidi non permitterent.q q̄a
de bonis illorum aliqua recipere nollēt eos
ad regem duxit dicens.Isti rex sunt dij latē;
tes in effigie hominū.Cūqz sibi omnia pñti
b⁹ predictis mag̃ narrasset.zeloīuidie magi
cōmoti dixerūt eos malignos eē.q contra re
gnum subtiliter cogitare.Dixit eis dux.Si
audetis cū eis cōfligite.Cui magi.Si vis vi
dere q nobis pñtibus loqui nō poterūt.ve
niāt huc viri eloquētissimi q si coram nob
ausi loqui fuerint.nos ꝓ omnia īperitos p ;
babis.Cum autez plurimi aduocati addu;
cti fuissent.cōtinuo coraī mag̃ita muti facti
sunt.vt nec nutibus q loqui nō poterāt īdi
carent.Dixeruntqz magi ad regez Ut scias
nos deos eē.permittemus eos loqui.sz am;
bulare non posse.Iterūqz reddem⁹ eis gres
sum.sed faciem⁹ eos apertis oculis nil vide
re.Qui cum hec oīa fecissēt.dux aduocatos
illos turpiter ꝓfusos ad apl'os duxit.Quos
cum aduocati pannolos vidissent.eos īani
mo contempserunt.Quibus simon.Sepe
euenit vt intra scrinea aurea q gemmata vi
lia queqz habeant̄ inclusa.q intra vilissimas
q ligneas capsas sint gemmarum monilia
preciosa composita Quicunqz ergo alicui⁹
rei cupit eē possessor.non magnopere gesta
torum.sed ipsum quod gestatur expectat.
Dromittite igitur vos ab ydolorum cultu
ra discedere.et solum deū inuisibilē adorare
et nos signum crucis ī frōtib⁹ vr̄is faciem⁹.
q magos ꝓfutare poteritis.Qđ cū fecissent
q in frōtibus eorum consignati eēnt.ad regē
coraī magis iterū ingressi sunt.Et cuz a mag̃
supari non possent.imo ipſ coram omnib⁹
insultarent.iratu magi multitudinē ꝑpentū
aduenire fecerunt.Statimqz ad iussū regis
veniētes apli pallia sua de ꝑpentib⁹ īpleue
runt et in magos ꝓiecerūt dicētes.In noīe
dn̄i nō moriemini.sed a serpentibus lacerati
dolorz vestroꝝ mugitus dabitis.Cum ergo
serpentes carnes eoꝝ comederēt.q ipi tanqz
lupi vlularent.rex et ceteri rogabāt apl'os vt
eos a ꝑpētibus occidi pmutterent.Quibus
apostoli rñderūt.Nos missi sum⁹ reducere
de morte ad vitam.non a vita precipitare ī
mortem.Et facta oratione iusserūt ꝑpentib⁹
vt omne venenū qđ infuderant reuocarēt.
et postmodū ad loca solitaria redirēt .Ad
lores autem cruciatus magi senserunt.cum
venena serpentes retraberent.q̄z cum ante
carnes comederent.Quibus apli dixerunt
Tribus diebus dolores sentietis.tertia vero
die sani eritis.vt vel sic a vestra malicia rece
datis.Cū ergo tribus dieb⁹ sine cibo q potu
ac sōno dolorib⁹ nimiū cruciati mansissent.
apli venientes ad eos dixerunt Non digna
tur dom⁹ habere coacta seruicia .ideoqz
surgite sani.q abite habētes liberā facultatē

faciendi qđ vultis. Illi aũt in malicia pdurã tes ab eis fugerũt. ⁊ pene ꝓ eos totã babilo; niã cõmouerũt ¶ Ad⁹ B filia cuiusdã ducis ex fornicatione ꝓcepit. ⁊ filiũ pturiẽs quẽdã sctũm dyaconũ infamauit q̃ eã violauerit ⁊ ex ipo ꝓceperit. Cũ aũt parẽtes dyaconẽ occidere vellẽt. apli aduenũt. ⁊ qñ puer natus sit req̃rũt. Qui rñderũt. Hodie hora prima diei. Dixerũtq; apli. Infantẽ buc|adducite ⁊ dyaconũ quẽ accusatis buc etiaꝫ pducite Qđ cũ factũ eẽt. apli infãti dixerũt. Dic ifãs in noĩe dñi si iste dyacon⁹ h̃ pſũpsit. Ad B infans. Iste inq̃t dyacon⁹ cast⁹ ⁊ sctus est. nec vnq̃ carnẽ suã coinq̃nauit. Cũ aũt parẽtes puelle instarẽt vt apli q̃rerẽt q̃s autor b⁹ sceleris fuisset. rñderũt apli. Nos inocentes absoluere decet. nocẽtes prodere nõ decet.

¶ Tũc etiã tpis ꝓtigit vt due tigrides ferocissime q̃ in singul' caueis clause erãt fugerẽt ⁊ oẽs q̃ sibi occurrerẽt deuorarẽt. Tũc apli ad eas venerũt. ⁊ in noĩe dñi eas velut oues mãsuetas fecerũt. ¶ Volẽtib⁹ aũt aplis abinde discedere. rogati p annũ ⁊ tres menses ibidẽ pmãserũt. In q̃ spacio plusq̃; lx. milia hoĩ; exceptis puul' cũ rege ⁊ pncipib⁹ baptizati sunt. B ¶ Predicti aũt magi ad q̃ndã ciuitatẽ noĩe sannir vbi erãt. lxx. ydolorũ põtifices venerũt ⁊ eos ꝓ apl'os ꝓcitauerũt vt cũ illuc venirẽt. aut eos sacrificare cõpellerẽt. aut penit⁹ necarẽt. Perlustrata igitur vniuersa puincia. cũ apli ad pdictã ciuitatẽ venissẽt. ecce pdicti põtifices cũ vniuerso populo eos capiũt. ⁊ ad tẽplũ sol' deducũt. Demones aũt p energuminos clamare cepert Quid nob ⁊ vob apli dei viui. Ecce in igressu vestro flamis exurimur. Tunc angelus dei eis apparẽs dixit. Unum e duob⁹ eligite. Aut horã repẽtinũ interitũ. aut vtũq; martirium. Cui apli. Adorãda est dei misc̃dia vt et istos ꝓuertat. ⁊ nos ad palmã martirij pducat. Facto aũt silẽtio apli dixerũt. Ut sciatis q̃ h̃ ydola demonib⁹ plena sũt. ecce eis imperam⁹ vt exeãt. ⁊ singli simlacra sua ꝓfringãt Statiq; duo etbiopes nigri ⁊ nudi cunctis stupẽtib⁹ de simulacris exierũt. ⁊ ꝓfractis illis cuꝫ diris vocib⁹ abscesserũt. Qđ vidẽtes põtifices in apl'os irruerũt. ⁊ eos ptin⁹ truci darũt. In ipa aũt hora cũ nimia eẽt celi serenitas tãta fulgura exiterũt. vt tẽplũ ipm trifarie scindẽret. ⁊ illi duo magi in carbões ictu fulguris vterent. Rex aũt corpora apl'orum ad vrbem suam trãstulit. ⁊ in honorẽ eorum ecclesiam mire magnitudinis fabricauit.

¶ De beato autẽ simone in plurib⁹ locis inuenitur q̃ crucis patibulo sit affixus Qđ etiam ysidorus in libro de obitu apostolorũ ⁊ eusebius in hystoria ecclesiastica. ⁊ beda superactus. ⁊ magister Johannes beleth in sũma sua testantur. Cum enim vt aiunt in egypto pdicasset. hierosolimam rediit. ⁊ p⁹ mortem iacobi minoris in epum hierosolimitanum ab apostolis vnanimiter est electus. et ante mortẽ suã. xxx. mortuos suscitasse narratur. Ut cantatur de eo. Ter denos mortuos fluctibus mersos hũane vite reddidit. Cũ ãt eccliam hierosolimitanã p annos m'tos rexisset. ⁊. cxx. annũ ageret tẽpe traiani impatoris cũ attic⁹ ꝓsularis hierosolimis baberet. ab eo capitur. ⁊ iniurijs multis afficitur. Ad vltimũ in crucẽ ipꝫ affigi iussit omnib⁹ qui aderant ⁊ ipo iudice mirantibus. vt. cxx. annorum senex crucis supplicũ ptulisset. Non nulli vero dicunt sicut est rei veritas q̃ nõ fuit iste symon qui crucis martyriũ ptulit ⁊ q̃ epus hierosolimitan⁹ fuit. sꝫ fuit alius symõ filius cleophe fratris ioseph. qđ etiam eusebius cesarien⁹ episcop⁹ in sua cronica testat Idem dicũt ysidor⁹ ⁊ beda in suis cronicis. Nã ysidor⁹ ⁊ eusebius quod prius dixerũt. postmodum in cronicis suis correxerũt. qđ patet per bedã qui se B sensisse redarguit in tractationib⁹ suis. Uuard⁹ q̃ꝫ in suo martilogio idem testatur.

CLV A

De sancto Quintino

Quintinus genere nobil' ⁊ ciuis roman⁹. ad vrbem ãbianũ veniẽs ⁊ m'ta miracla faciẽs. iussu maxiani a pfecto vrb capit'. ⁊ vsq; ad ẽfectũ cedẽtiũ vberat⁹ carceri mãcipat'. sꝫ soluẽte eũ ãgelo i mediã vrbez iuit. ⁊ ibi pl'o pdicauit. vñ iter capt⁹ ⁊ i eculeo vsq; ad ruptiones venaꝝ distẽtus neruis quoq; crudis

durissime cesus. oleum picẽ ⁊ adipem feruẽ tissimũ tolerauit. Et cũ pfidẽ deriderẽt irat⁹ calcẽ acetũ ⁊ sinapũ in os ei⁹ fecit. Qz cuz adhuc imobil pmaneret et apd vomanduz adduct⁹ fuissz. duos clauos a capite vsqz ad crura. ⁊ decẽ inẽ vngulas ⁊ carnẽ preses infigẽs tandẽ eũ decollari fecit. Et⁹ corp⁹ in fluuiũ pfectũ cũ pãnos. lv. latuisset a q̃dã mrõna nobili romana talit repertum est. Nam cum assidue orationi vacaret. nocte ab ãgelo monita ad castrũ vomandũ pperare iubet. vt in tali loco corpus incorruptũ scti q̃ntini reqreret ⁊ honorifice sepeliret. Cum igit ad pdictũ locum cum multo comitatu veiss set. ⁊ orationem ibidem fũderet. corpus sancti q̃ntini incorruptũ ⁊ redolens super fluuium ptin⁹ enatauit. Qd sepeliens p sepultu⁹ rebñficio lumen oculorũ recepit. ⁊ ibidẽ edificata eccl'ia ad ppa remeauit.

CLVI De sancto Eustachio

Eustachius ante placid⁹ vocabat. Hic erat magist militũ traiani impatoris. Erat ãt operibus misericordie valde assiduus. sz tamen ydolorum cultui deditus. Habebat ãt coniugem eiusdẽ ritus ⁊ miscdie existentez. Duosqz filios procreauit. quos iuxta suam magnificẽtiã magfice educari fecit. Et quia operibus misericordie sedul⁹ insistebat. ad viam veritatis meruit illustrari. Quadam enim die cũ venationi insisteret. gregem cernorum repperit. int q̃s vnũ ceteris speciosiorem ⁊ maiorẽ pspexit. qui ab alion⁹ societate discedens in siluã vastiorẽ pfilijt. Hen⁹ alijs militib⁹ circa ceruos reliqs occupatis. placidus bũc toto nisu inseqũt. ⁊ ipm cape nitebatur. Quẽ cũ totis viribus insequeret. ceru⁹ tãdem sup q̃ndã rupis altitudinem pscendit. ⁊ placidus appropiãs qualiter capi possz animo sedul⁹ revoluebat. Qui cũ ceruũ diligẽter consideraret. vidit inter cornua ei⁹ formã sctẽ crucis supra solis claritatẽ fulgentẽ. et imaginem iesu xpi. qui per os cerui sicut olim p asinã balaã sic ei locut⁹ est dicens. O placide quid me insequeris. Ego tui gratia

in hoc aiali tibi apparui. Ego sum xps quẽ tu ignorãs colis. Elemosine tue corã me ascenderũt. ⁊ ob hoc veni vt per hunc quem venaris ceruum. ego quoqz te ipe venarer. Illi tñ dicunt q ipsa imago xpi que inter cornua cerui apparuit hec vba ptulit. Hec audiens placidus nimio timore correptus de eq in terram pcidit. ⁊ p⁹ vnã horã ad se rediens de terra surrexit. ⁊ ait. Reuela mihi quid loqueris. ⁊ sic credã in te. Et ait xps. Ego placi de sum xps qui celuz ⁊ terram creaui. qui lucem oriri feci. ⁊ a tenebris diuisi. qui tẽpora ⁊ dies ⁊ annos constitui. qui hominem deli mo terre formaui. qui ppter salutem humani generis in terris in carne apparui. q̃ crucifixus ⁊ sepultus tertia die resurrexi. Hec audiens placidus. iterũ in terram decidẽs ait. Credo dñe q tu es qui oia fecisti. ⁊ qui errãtes quertis. Et dixit ad eũ dñs. Si credis vade ad epz ciuitatis. ⁊ te baptizari facias. Cui placidus. Vis dñe vt hec eadem vxori mee ⁊ filijs meis nũciem vt et ipsi pariter in te credant. Cui domin⁹. Renũcia illis vt et ipi pariter tecum mundent. Tu quoqz die crastia huc venias vt tibi rursus appareã. ⁊ que futura sint plenius tibi pandam. Cũ ergo domũ venisset. ⁊ hec vxori in lecto renunciasset exclamauit vxor eius dicẽs. Bñe mi. ⁊ ego eũ trãsacta nocte vidi dicentem mihi. Cras tu et vir tu⁹ ⁊ filij tui ad me venietis. Et nũc cognoui quoniã ipe est iesus xps. Iderexerũt igit ad epm rome media nocte qui eos cũ magno gaudio baptizauit. ⁊ placidus eustachiũ vocauit. eius vxorẽ theospitem. ⁊ filios ei⁹ agapitũ et theospitũ. Mane facto eustachius sicut pus ad venationem pcessit. ⁊ ppe locũ veniens milites suos quasi sub obtentu inuestigande venatõnis dispsit. Stãsqz in loco formam prime visionis aspexit. cadensqz in faciem suã dixit. Supplico tibi domine vt manifestes que pmiseras suo tuo. Cui domin⁹. Beatus es eustachi q accepisti lauacrum gratie mee. quia modo diabolum superasti. modo eum qui te deceperat cõculcasti. mõ apparebit fides tua. Byabolus enim eo q ipm dereliqueris ptra te seue armatur. Oportet igitur te mlta sustinere vt acci

pias coronã victorie. optet te mlta pati. vt ō alta seculi vanitate humilieris ⁊ rursus in spūalibus diuitijs exalteris. Tu ergo ne deficias. nec ad gl'am pstinã respicias. q; p temptatōnes optet te altez; iob demōstrari. Sz cū humiliat⁹ fueris veniã ad te. ⁊ in gl'az pristinã restituã te. Bic ergo si mō tēptatōnes vis accipere. aut in fine vite. Bicit ei eustachius. Bñe si ita oportet. mō nob; acciḋre tē ptatiōes iube. sz vtutem patiētie tribue. Cui dñs. Cōstās esto. q; grã mea custodiet aīas vrās. Bicq; dñs in celū ascēdit. ⁊ eustachi⁹ domū rediēs ꝑ vxori suenūciauit B

Post paucos igit dies mors pestifera cunctos suos ⁊ ancillas ipius inuasit ⁊ vniuersos occidit. Beinde post aliqō tēp⁹ oēs eq; ⁊ oīa ei⁹ pecora subito interierūt. Quidã autē sceleste ei⁹ depdationē videntes. ⁊ p noctē in domū ei⁹ irruētes. cūcta que reperūt aspxtarūt. ⁊ domū totã auro ⁊ argēto ⁊ reb⁹ alijs spoliarūt. Et ipe cū vxore sua ⁊ filijs gratias agens nocte nudus aufugit. Qui rubore verētes egyptū pgebāt. Totaq; ei⁹ possessio prapinã maloꝝ ad nibilu; est redacta. Rex aūt totusq; senat⁹ p magistro militū tã strenuo multū dolebāt. eo q; de eo nullū iudiciū reperire poterāt. Cū aūt iter ageret. app pinquerūt mari. ⁊ inuenientes naues sup eas nauigare ceperūt. Uidēs aūt dñs nauis vxorem eustachij q; pulcra eēt nimis. ipaz plurimū brē desiderauit. Cū vero trāsfretassent naulū ab eo exigebat. Nō habētib⁹ vero illud vñ soluerent. iussit p naulo detineri vxorem volens illam secum habere. Qō vt eustachius audiuit. nullaten⁹ assentire voluit. Bui vero eo cōtradicente. innuit dñs nautis suis vt eum in mare precipitarent. vt sic vxorē suam habere posset. Quod cum eustachi⁹ comperisset. vxorem eis tristis reliquit. ⁊ duos infantes accipiens ingemiscens ibat ac dicebat. Ue mihi et vob; quia mater vrã alienigena marito tradita est. Peruenienq; ad quēdam fluuium. propter aquaꝝ abundantiam non est ausus cū duobus filijs fluuiū ptransire. Sed vno circa ripã fluminis relicto. alterū transportabat. Qui cuz fluuium trāsuadasset. illū infantē quez baiulaue rat sup terrã posuit ⁊ ad accipiēdū aliū festinauit. Cū autē circa mediū flumis pueni; set. ecce lup⁹ ꝛcit⁹ venit et infātē quē deposuerat rapiēs in siluã aufugit. Qui de eo respexans ad alium festinauit. Sed cum abiret leo venit ⁊ alium filiū rapiēs abijt. Uñ eū ꝛ seq; nō valēs. cū eēt in medio fluminis cepit plãgere. ⁊ capillos suos euellere. volens se i aquã pijcere. nisi eū diuina puidētia continuisset. Pastores autem videntes leonez puerum viuū portare. eū cuz canibus insecuti sunt. Pder diuinam autem dispēsationē leo puerum illesum abijciens recessit. Quidam insup aratores p⁹ lupū inclamātes. aliū puerū de ei⁹ faucibus incolumē liberarūt. Uēq; vō. s. pastores ⁊ aratores de vno vico fuerunt. ⁊ penes se pueros nutrierunt. Hoc vō eustachi⁹ nesciebat. sed merens ac plorans ibat dicens Heu mihi quia ãte vt arbor pollebam. sed modo penitus sum nudat⁹ Heu me quia multitudine militum circūdari solebam. sed nunc solus remanens. nec filios concessus sum habere. Ndemini dñe temi; bi dixisse. quia oportet te temptari sicut iob. Sed ecce plus aliquid ī me fieri video. Ille enim ⁊ si possessionib⁹ nudat⁹ fuerit. tamen sterc⁹ habuit super quo sedere potuit Ndi bi autem nil boꝝ remansit. Ille amicos sibi cōpatiētes habuit. ego īmites feras habui q; meos filios rapuerūt. Illi vxor est relicta a me vero ablata. Ba requiem dñe tribulatōnibus meis. ⁊ pone custodiam oꝛi meo. ne ꝺclinet coꝛ meuz in ṽba malicie et eiſciar a facie tua. Et hec dicēs cum lacrimis ad quendam vicum abijt. ⁊ data sibi mercede agroꝝ illoꝝ hominum pannos. xv. custodiuit. Filij autem eius in altero vico educati sūt. nec se eē fratres sciebant. Domin⁹ autem vxorem eustachij conseruauit. nec illam ille alienigena cognouit. sed potius eā intactā dimittēs vitã finiuit C Jmpatoꝛ aūt et ꝓlus romanus plurimū ab hostib⁹ molestabantur Et recoꝛdatus placidi q; strenue ꝓtra ipos hostes sepius dimicasset. de eius subita mutatione plurimū tristabatur. Direxitq; mitos milites per diuersas mundi partes promittēs oib⁹ q; eū inuenissēt mltas diuitias et

bonores. Duo aũt ex militib⁹ q̃ aliqñ placi
do minstrauerãt ad ipm vicum in q̃ dege
bat venerũt. Quos placid⁹ de agro venire
ꝓsideras. eos ex incessu ptinus recognouit.
Et veniens in memoriã dignitatis sue. pbari
cepit ac dicere. Bñe sicut istos q̃ aliqñ mecũ
fuerũt ꝑter spẽ vidi sic da vt aliqñ ꝓiugẽ me
az videre possiz. Mã ỏ filijs scio q̃ a feris co
mesti sũt. Venit ãt ad eũ vox dicẽs. Cõfide
eustachi q̃ scito honorẽ tuũ recupabis et fi:
lios ⁊ vxorẽ recipies. ¶ Cũ igit militib⁹ ob
niasset. ipi eũ mime cognouerũt. Cũq̃ euz
salutassent. q̃sierũt si aliquẽ pegrinũ nomie
placidũ cũ vxore ⁊ duob⁹ filijs cognoscerz Il
le ãt se nescire pfessus est. Ad ꝑces tñ ei⁹ i bo
spitio suo diuerterũt. ⁊ eustachi⁹ eis ꝓuiebat
Et recolẽs ꝓstinũ statũ suũ. lacrias cõtinere
nõ poterat. Egressus autẽ foras suã faciẽ la
uit et itez rediẽs eis ꝓuiebat. Illi vỏ ꝓsideran
tes ad inuicez dicebãt. Quã silis est bõ ẞilli
quẽ querim⁹. Et rñdens alter dixit. Valde
quidem simil est. Consideremus igit et si bz
signũ cicatricis in capite q̃ sibi in bello acci
dit. ⁊ si ẞ bz ipse ẽ. Et respiciẽtes. ⁊ signũ vidẽ
tes ipm eẽ quẽ q̃rebãt ptin⁹ cognouerũt Et
insiliẽtes ⁊ osculãtes eũ. de vxore et filijs eius
scisitati sũt. Qui dixit eis q̃ filij mortui eẽnt
⁊ vxor detenta. Vicini aũt oẽs q̃si ad specta
culũ ꝓcurzebãt. dũ milites vtutẽ ei⁹ ⁊ ꝑmaz
gloriã ꝑdicabãt. Tũc milites ꝑceptuz ipatoꝛ
ris ei exponũt. ⁊ optis indumẽtis ipm indu
unt ꝓsd⁹ vỏ iter. xv. diez ad impatorẽ deuene
rũt. Qui ei⁹ aduẽtũ audiẽs ptin⁹ eiỏ occur
rit ⁊ ipz vidẽs i oscla ei⁹ ruit. Narzauit q̃z oĩ
bus cuncta que sibi per ordinẽ acciderant.
Statimq̃z ad magisterium militie trabitur
⁊ idem qỏ ꝓpus officiũ exercere compelluur
Qui nũeratis militib⁹. ⁊ paucos ꝑ tot hostes
eẽ cognoscẽs. iussit tirones colligere poẽs ci
uitates ⁊ vicos. ¶ Contigit autem illã ter:
ram in qua filij eius educati sunt ỏscribi vt
darent duos tirones. Uniuersi autem ei⁹ lo
ci incole illos duos iuuenes tanq̃m ceteris
aptiozes magistro militum conlignarunt.
Videns vero iuuenes elegantes ⁊ morum
honestate compositos. cum sibi plurimum
placuissent inter primos conuiuas suos oz
dinauit eosdẽ. Et sic ꝓfectus ad bellum. sb̃ie
ctis hostib⁹ exercitũ suũ trib⁹ dieb⁹ in q̃daz
loco vbi vxor sua paup hospita manebat re
q̃escere fecit. Illi vỏ adolescẽtes in taberna:
culo matris sue nutu dei hospitati sũt. nesci
entes tñ q̃ mat̃ sua eẽt. Et sedentes circa me
ridiẽ ⁊ mutuo ꝓfabulãtes. exponebant sibi ĩ
uicẽ de infantia sua. Pater vỏ eoꝛum ꝓtra
sedẽs que ipi referebãt attentius audiebat.
Dicebat enim maioꝛ minoꝛi. Ego duz ifãs
eẽm nibil aliud recolo nisi q̃ pater meus ma
gister militum erat. ⁊ mat̃ mea speciosa val
de. Duosq̃z filios babuerunt. i. me ⁊ aliũ mi
noꝛem me. qui ⁊ ipse speciosꝰ valde erat. Ac
cipientesq̃z nos egressi sunt de domo nocte.
Ingressiq̃z sunt nauem nescio quo euntes.
Cum autem de naui egrederemur. mat̃ no
stra nescio qũo in naui relicta est. Pat̃ vero
noster portãs nos duos flẽs pgebat. Pderue
nienszq̃z ad quẽdã fluuiũ. transiuit cũ fratre
meo iunioꝛe. ⁊ me super ripam fluminis de
reliquit. Cum autez reuerteret vt me accipe:
ret lupꝰ venit ⁊ illũ infãtem rapuit. ⁊ anteq̃z
ad me approꝑquaret. leo ỏ silua exiens me
rapuit ⁊ in siluã deduxit. Pastoꝛes vỏ eru:
erunt me de oze leonis. ⁊ nutritus sum ĩ illa
possessione ĩ q̃ ⁊ ipe scis et nõ potui scire q̃d
factuz sit de patre meo neq̃z de infante. ꝑ au
diens minoꝛ cepit flere ⁊ dicere. Pder deum
vt audio frat̃ tuus sũ ego. q̃niam etiaz q̃ me
educauerant hoc dicebant quoniã de lupo
eruimus te. Et in amplexus ruentes oscula
bantur seinuicem ⁊ fleuerunt. ¶ Au
diens hec mater eoꝛ ⁊ considerans q̃ euẽtũ
suũ ita seriatim dixissent. diu apud se tracta
uit si illi filij sui eẽnt. Altera autez die ad ma:
gistrũ militũ adijt. ⁊ interpellauit eũ dicens
Bep̃coꝛte dñe vt me ad patriã meã ꝓduci
tubeas. Ego enĩ de terza romanoꝛũ suz. ⁊ pe
grina hic sũ. Et hec dicens vidit in eo sig̃ ma
riti sui. Et eũ cognoscens cũ se iam cõtinere
nõ posset procidit ad pedes suos ⁊ ait. Pdꝛe
coꝛte dñe vt exponas mibi pristinam vitaz
tuam. Pduto enĩ q̃ tu sis placidus magistez
militũ qui alio noĩe diceris eustachius. quẽ
placidũ saluatoꝛ conuertit. qui talem ⁊ ta:
lez temptationem sustinuit. et cui vxoꝛ que

ego sum in mari ablata fuit. que tñ ab omni corruptōne seruata sū. q̄ t duos filios. s. agapitū t theospitū habuit. Hec audiēs eustachi⁹. t ipam diligent ꝓsidrās yroꝛē suā recognouit. t lacrīat⁹ p̄ gaudio ipam osculatus est. glorificās deū q̄ ꝓsolat afflictos. Tūc dicit ei yroꝛ sua. Bñe vbi sūt filij nostri. Et ait A feris capti sunt. Et expositi ei q̄mō perdiderit illos. Et illa. Grās agam⁹ do. Iduto enī q̄ quēadmodū deus donauit nob vt inueniremus nos inuicē. donabit etiā recognoscere filios nrōs Et ille. Bixi tibi q̄ a feris capti sē Et illa. Hesterna die sedēs i orto audiui duos iuuenes sic t sic suā infātiā exponētes. et credo q̄ filij nrī sint. Introga igit ab eis t dicēt tibi. Et ꝓuocās eos eustachi⁹ t audiens ab eis infātiā suā recognouit q̄ filij sui eēnt Et āplectētes eos ipe t mater sup eoꝝ colla plurimū fleuerūt. t crebrius eos osculabantur Omnis igitur exercitus plurimum gaudebat et de inuentione eorum t de victoria barbarorum. Cum igitur rediret cōtigit iaz traianū obijsse t succesisse ei peioꝛē in scelerib⁹ adrianū. Qui p victoria obtenta t inuētōe yroꝛis et filioꝝ magnifice eos suscepit. t magnū ꝓuiuiū p̄parauit. Altera autē die ad tēplū ydoloꝝ pcessit vt ibi sacrificaret p victoria barbaroꝝ. Videns vero impatoꝛ q̄ eustachi⁹ nec p victoria nec p inuentōne suoꝝ sacrificare vellet. hortabat vt sacrificiū immolaret. Cui eustachi⁹. Ego xp̄m deū colo t illi soli sacrifico. Tūc impatoꝛ ira repletus ip̄m cū yroꝛe t filijs in arena statuit t leonē ferocē ad eos dimitti fecit. Accurrēs vero leo t demisso capite quasi eos adorās ab eis humiliter recessit Tūc impatoꝛ bouem eneū incēdi fecit. t eos ibidē viuos īmitti mādauit. Orantes igit sct̄i t se dño cōmēdātes bouē intrauerūt t ibidē dño spūm reddiderūt. Tertia autem die de boue coram impatoꝛe extracti. ita penitus intacti inuenti sunt q̄ nec capillos nec quicq̄d eorum vapoꝛes incendij aliquatenus contigerunt. Christiani vero eorum coꝛpoꝛa tulerunt t in loco celeberrimo recondentes ibidez oratoriuz cōstruxerunt. Passi sunt autem sub adriano qui cepit circa annum domini. cxx. Kalendō. nouembris. vel ꝑm quosdam. xij. Kalendas. octobris. CLVII A

De omnibus sanctis

Omniū sctōrū festiuitas q̄tuoꝛ de caus instituta fuisse videtur. Primo ppter cuiusdā tēpli dedicatōnē. Secūdo ppter omissoꝝ suppletōnē. Tertō ppter negligētiaꝝ expiatōnez. Quarto ppter faciliorē oratōnū nostraꝝ impetratōnē Primo igitur instituta est ppter q̄dam templi dedicatōem. Romani enī cum vniuerso oꝛbi dñarentur. q̄dam templum maximum cōstruxerunt in cuius medio suum ydolū collocātes. omniū ꝓuinciaruz simulacra p circūitum statuerūt respicientia rectis vultibus ydolū romanoꝝ Si q̄n aūt aliq̄ ꝓuīcia rebellaret. ꝓtinuo vt aiūt arte diabolica illius ꝓuīcie simulacrū ydolo romanoꝝ posterioꝛa voluebat tanq̄z innuens q̄ ab eius dominio recessisset. Cōciti igitur romani ad illā ꝓuinciā copiosum exercituz destinabāt t ip̄am dñio suo subiugabāt. Ueꝝ nō suffecit romanis q̄ omniū ꝓuinciaꝝ sīlacra in vrbe sua haberēt. q̄n potius fere singulis diebus singula templa ꝓstruxerunt tanq̄z q̄ eos cunctarū ꝓuinciarū victoꝛes t dños effecissent. Sed quia oīa ydola tēplū ibidē habere nō poterāt. ad maioꝛē sue vesanie ostētatiōem vnum templū ceteris mirabilius t sublimi⁹ in bonoꝛez deoꝝ omniū erexerunt t pātheō q̄d sonat toti dij vocauerūt. a pan q̄d est totum et theos deus. Pōtifices enīz ydoloꝝ ad maioꝛē ꝓpli deceptōnem finxerūt q̄ sibi a cibele. quā omniū deoꝝ matrē vocabant fuerit imperatum vt si de omnib⁹ gentibus vellēt victoriā obtinere. filijs suis templū magnificum fabricarent. Fundamētuz autem ipsius templi spericuz iacit. vt ex ipa forma deoꝛum eternitas demōstretur. Et quia latitudo testudinis insustentabilis videbatur cū supra terrā in edificō aliquantulū ꝓcessissent. totū intus terra replebāt. simul vt dicit cū terra denarios iacientes. t sic fecerit q̄libz predictū tēplū est mirabiliter ꝓsūmatū. Tūc data licentia vt q̄cunq̄z terraz aspta re vellet. tota quā in ipsa terra inuenisset pecu

nia sua eēt.festine turba ꝓperat ꝛ ipm tēplū cito euacuat.Beniq3 romani pinnā enea3 ꝛ deauratā fabricāt.ꝛ in sūmitate collocant. Eliunt q3 q in hac oēs puincie mirabiliter sculpte erant.ita vt quicunq3 romā veniſſet vſus quo eēt sua puicia scire posſet.Hec āt ꝓcedente tempore inde cecidit.vnd ꝛ in ꝑdicto tēplo in sūmitate apertura remāsit. Tē pore igitur foce imperatoris cū iam duduz roma fidem dñi recepisset.bonifaciuſ papa quart⁹ a magno gregorio circa annos dñi. dcv.predictū tēplū a foca cesare impetrauit ꝛ omniū ydolorū eliminata spurcicia ipsuz templū.iiij.ydus maij.in honore beate ma rie ꝛ oim martirū consecrauit.ac locum san cte marie ad martires appellauit.que nūc sā cta maria rotunda a ꝓplo appellatur Ad quod enim cōfessor solēnia ab ecclia agebant Ex q3 ad hoc festū mltitudo maxima ꝓfluebat ꝛ ꝓpter defectū victualiū celebrationi vaca re nō poterāt ideo quidā papa gregor⁹ ℞ fe stū in kl.nouēbris qñ maior victualiū copia videtur eē messib⁹ ꝛ vindem⁹ is celebratis fi eri instituit.ac p vniuersū mundū būc diez i honore oim sctōz celebrari solēnit ordiauit Et sic tēplum qd fabricatum fuerat omnib⁹ ydolis.nūc dedicatū est omnib⁹ sāctis ꝛ vbi multitudo colebatur ydoloz.ibi deuote lau datur mltitudo sctōz. ℞ Secūdo isti tuta est ꝓpter omissoz suppletionem. Nos enim multos sctōs omisim⁹ de quib⁹ nullā festiuitatem siue etiā memoriā fecim⁹. Nō eni possum⁹ omniū sctōrum festa agere.tū ꝓpter sctōz multiplicitatē q multi et quasi infiniti sunt.tum ꝓpter nostraz infirmitatez q infirmi et debiles sum⁹.nec ad ℞ sufficere possem⁹.tum ꝓpter tēporis breuitatem.qa etiam tēp⁹ non sufficeret. Nā sicut ait biero nim⁹ in quadā epla que suo kalēdario ꝑpo nitur. Nullus dies est excepto die kalēdarū ianuarij.qui nō intra.v.miliū martiz nume rū reperiri possit ascript⁹. Ideoq3 eccla rati onabilit ordinauit.vt qa omnium sctōz sin gulariter festa facere non possum⁹.saltē oēs generaliter ꝛ insimul honorem⁹ ¶ Quare autē institutū sit vt festiuitates sctōz in eis agam⁹.magister guillerm⁹ altisiodorensis in sūma de officio ponit sex ratōnes ¶ Pri ma est ꝓpter honorē diuine maiestatis. Cū enim sanctis honorē impēdim⁹.deū in scīs honoram⁹ et ipz in eis mirabilē predicam⁹. q2 q sanctis honorē tribuit.illū specialit ho norat q eos sctificauit ¶ Secūda est ꝓpter auxilium nostre infirmitatis.qa eniz p nos salutem habere nō possum⁹.ideo sctōz int cessionibus indigem⁹ a qb⁹ vt adiuuari me reamur merito ipos honorare debem⁹ Le gitur enim.iij.Regū.j.q bersabee qd interp tatur pute⁹ satietatis.i.ecclia triūpbās.filio suo.i.ecclie militanti regnū suis precib⁹ obti nuit ¶ Tertia est ꝓpter augmētū nostre se curitatis.vt.s.p sctōz gl'am que nob in eorū festiuitate ꝓponit.nostra spes ꝛ securitas au gmentet.Si eni boies mortales nob similes potuerunt ita p sua merita sublimari.ꝓstat q nos similiter potim⁹.cū man⁹ dñi abbre uiata non sit ¶ Quarta est ꝓpter exemplū nostre imitationis. Cum enim eorum festi uitas recensetur.ad eorum imitationem p uocamur.vt.s.eorum exemplo terrena con temnamus ꝛ celestia desiderem⁹ ¶ Quin ta est ꝓpter debitum mutue vicissitudinis. Sancti eni de nobis in celo festum faciunt. gaudium enim est angelis dei ꝛ animabus sanctis super vno peccatore pniam agente Ut igitur eis vicissitudinē rependamus.iu stum est vt qa ipsi de nobis festū agunt i ce lis.ꝛ nos de ipsis festum agam⁹ in terris ¶ Sexta est ꝓpter ꝓcuratōnē nostri bono ris.Cū enim sctōs honoram⁹ tūc nostrā rē agimus ꝛ nostrū honorē ꝓcuram⁹.q2 eorū festiuitas est nostra dignitas. Nā cū honora m⁹ fratres nostros.honoram⁹ nosipsos.ca ritas nāq3 facit omnia eē cōmunia.oia qd nostra sunt celestia terrestria ꝛ eterna ¶ Preter aūt has rōnes ponit alias rōnes io hānes damascen⁹ li.iiij.c.vij.qre.s.scī ꝛ pari ter eoz corpa siue eoz reliqe debeāt honora ri.Quarū quedā sumūt qntū ad eoz dignita tem.quedā qntū ad corpoz ipoz ꝓciositatē Dignitas autē eoz vt ibidē dicit qduplex ē Quoniaz ipi sunt amici dei.filij dei.heredes dei.ꝛ duces nostri.Et ponit ista sa autoritatē Be ꝓmo.iob.xv. Nā non dicā vos puos sed

amicos ꝛc. Be scdo Jo.j. Bedit eis ptātez fi: lios dei fieri. Be tertio.ro.viij. Si aūt filij et beredes ꝛc. Be q̄rto sic dicit. Quātū labora res vt ducē inuenirel q̄ mortali te regi adduceret. ⁊ pte adipm ꝑmonē faceret. Duce sigitur toti⁹ generis humani q̄ ad deū ꝓ nob interpellatiōes faciūt. nōne bonorādi sūt Uti q3 q̄dē bonorādi sūt. tēpla erigentes deo et eoꝝ memoriā venerātel ¶ Alie sumunt q̄n tū ad corpoꝝ ipoꝝ ꝑciositatē. Et ponit idez damascen⁹. iiij. et aug⁹. addit q̄ntā p̄ q̄s manifestat preciositas corpoꝝ siue reliq̄aꝝ sctō rū. Ipsa enī sctōꝝ corpa fuerūt ꝑmptuariuz dei. tēplū xp̄i alabastrū spūalis vnguenti. fō tes diuini. ⁊ organū spūssancti. ¶ Primo enī fuerūt ꝑmptuariū dei Uñ dicit. Hi enī ꝑmptuaria dei. pura cenacla facti sūt. Scdo tē plū xp̄i. vñ seq̄t Quoniā per intellectū in corporib⁹ eoꝝ habitauit de⁹. vt ait apl's. Nescitis q̄niā corpa vestra tēplū inhabitātis ī pobis spūssancti sūt. de⁹ aūt spūs est. Qualiter igit nō bonorāda aīata dei tēpla et aīata dī tabnacula ꝛc. Be B etiā chrīs. Hō in edificatione parietū delectat. de⁹ aūt in ꝙuersatiōe sctōꝝ vñ psal. B ñe dilexi de do.t. Quē deco rem. Hō quē diuersitas marmoꝝ splendēti uz facit. sed quē prestat varietas viuētiū ḡtiarū Ille decor carnē delectat. iste viuificat aīmā. Ille ꝑ tempe deicit ⁊ decipit ocl'os. iste aūt in ꝑpetuū edificat intellectū. Tertio alabastrū spūalis vnguēti. vñ ait Unguētū boni odoris ex se manās sctōꝝ reliq̄e tribuētes Et nullus B discredat. Si ei ex rupe ⁊ firma petra aq̄ in beremo emanauit. ⁊ ex maxilla asini samsoni sitienti aq̄ venerat. multo potius ex martyꝝ reliquijs vnguentū bñ olēs emanare increbile neq̄q3 est sitiētib⁹ diuinā vtutē. ⁊ ipoꝝ sctōꝝ bonorē. Quarto fōtes diuini. Uñ ait. Jsti viuētes in veritate cuz libera pñtia deo assistūt. Fōtes nob salutaresl dñator xp̄s sctōꝝ suoꝝ prebuit reliq̄as multiformia beneficia irrigātes Quito organū spūssctī. Hāc rōnē assignat aug⁹. in li. de ci. di. dicēs. Hō sūt cōtēnenda sz plūmū reuerēda sctōrum corpora. quibus dum adbuc viuerent spūssanct⁹ quasi quibusdam organis ad omne opus bonū vsus est. Unde apl's an experimentum queritis eius qui in me loquitur xp̄s. Et de stephano dicitur q̄ non poterant resistere sapientie ⁊ spiritui qui loquebatur ꝛc. Item amb. in exameron. Hoc est preciosissimū q̄ homo diuie vocis fit organum. et corporalibus labijs exp̄mit celeste oraculū. B ¶ Tertio instituta est p̄pter negligentiarū expiationez. Licet ei pauca coꝝ sctōꝝ festa agam⁹. adbuc tñ illa pauca negligent sepe agim⁹. ⁊ multa ibidē pignorantiā vel negligentiā obmittimus. Si igit in alijs solēnitatibus sctōꝝ quas egim⁹ aliq̄d neglexim⁹. in bac generali festiuitate supplere possum⁹. ⁊ de negligentia nos purgare valemus. Hec ratio tangi videtur in ꝑmone qui bac die p̄ ecclesias recitatur ī q̄ sic dicit. Decretū est vt bac die sctōrum omniū memoria habeat. vt q̄cquid humana fragilitas p̄ ignorātiā vel per negligentiā seu p̄ occupationē rei secularis in solēnitatib⁹ sctōꝝ minus bene peregisset in bac sancta obfuatione soluatur ¶ Notandū autē q̄ quadruplex est differentia sctōꝝ noui testamēti q̄s per anni circulum colim⁹ et quos bodierna die insimul recolimus vt ea que negligent fecimus supleamus. s. apl'i. martires. confessores. ⁊ virgines. Et bi ꝑm Rabanum p̄q̄t tuor mundi partes significantur. Per oriē tem apl'i. per meridiem martires. p̄ aquilōez cōfessores. p̄ occidentem v̄gines ¶ Prima igit differētia ē apl'oꝝ. q̄rum dignitas et excellentia manifestatur ex eo q̄ oēs alios sctōs ī quattuor excedūt ¶ Primo in preeminē tia dignitatis. Ipsi enim sunt sapiētes p̄ncipes ecclie militātis. potentes assessores eterni iudicis. dulces pastores dñici greg̃. bern. Tales decebat humani generis pastores ⁊ doctores cōstitui q̄ et dulces eēnt ⁊ potētes ⁊ sapientes. Dulces vt me blāde ⁊ misericorditer susciperēt. potentes vt fortit̄ ꝓtegerent sapiētes vt ad viā ⁊ p viā ducerēt que ducit ad ciuitatē supnā ¶ Scdo i ꝑeminētia ptātis. Be quorum ptātis ꝑeminētia sic dic̄ aug⁹. Aplis deus dedit ptātē sup naturā vt eā curarēt. sup demones vt eos euerterēt. super elemēta vt ea mutarēt. super animas vt ipsas a peccatis soluerent. sup morte vt ipāz

contenerent.super angelos vt corpus dñicū
sacrarēt ¶ Tertio in prerogatiua sctitatis
Vñ ppter eor maxiaz sctitatē z gtiarū pleni
tudinē.vita et uersatio xpi in eis tanqz i spe
culo relucebat z cognoscebat in eis sicut sol
in suo splēdore.sicut rosa in suo odore.sicut
ignis in suo calore.Be ℞ dicit chrys.sup ma
theū.Dixit xps apl'os q̄si sol radios suos.
q̄si rosa suauitatis sue odorē.q̄si ignis scīn
las suas dispsit.vt sic sol in radijs suis appet
sic rosa i odorib9 suis sēnt.sicut ign̄s i scīntill' su
is aspicit.sic ī illor virtutib9 xpi potētia ꝓgno
scat.℞ chrys. ¶ Quarto i efficacia vtilitatis.ō
q̄r efficacia sic dic aug.loqns ō apl'is.Ex ab
jectissimis ex īpitissimis ex paucissimis nobi
litant.illumiant.mltiplicant.dulcissima elo
q̄a.pclarissima ingenia.copiosissima agmia
mirabilesqz peritias autor facundorū atqz
doctor subiugant xpo ¶ Secunda differē
tia est martirū.Quorum dignitas z excellē
tia manifestatur ex eo q̄ passi sunt multipli
citer.vtiliter et constanter ¶ Multiplicit
quoniam preter martirium sanguinis pas
si sunt triplex aliud martirium sine sanguīe
Be quo triplici martirio dicit Bernardus
Triplex est martirium sine sāguine.s. parci
tas in vītate quam habuit dauid.largitas
in paupertate quam exhibuit thobias et vi
dua.castitas ī iuuētute qua vsus est ioseph
in egypto.ꝑm autez Gregorius ēplex est mar
tirium sine sanḡne.s.patientia aduersorum
Vñ dicit.Sine ferro martires eē possum9.
si patientiā in aīo veracit custodim9.Cōpas
sio afflictor.Unde dicit.Qui dolorem exhi
bet in aliena necessitate crucē portat ī mente
Dilectō inimicor.vñ dicit.Ferre contumeli
as.odientē diligere.martirium est in occlta
cogitatione. ¶ Secundo vtiliter.Que vti
litas ex parte ipor martyrū est oīm peccato
rū remissio.meritor cumulatio.z eterne gl'e
ꝓceptio.Ista precio sui sanguinis sibi emert
et ideo eor sanguis ꝺr pretios9.i.ꝑcio plen9.
Be primo et secundo dicit aug.de ciuit.dei.
Quid est precios9ius q̄z mors ꝓpter quā deli
cta dimittuntur.z merita cumulant. Idem
sup ioh. Pretios9 est sanguis xpi sine precio
fecit tñ ipe suor sanguinē preciosuz ꝑ q̄b9 de
dit sanguinē in preciū. Nā si suor sanguīez
nō faceret ꝑciosū nō diceret ꝑciosa in cōspe
ctu dñi.ꝛc. Itē cypan9 martiriū ē delictorū fi
nis.periculi ēmin9.dux salutis.patientie ma
gister.dom9 vite. Be tertio bern̄. Tria sūt q̄
mortē sctōr faciunt preciosam.quies a labo
re.gaudium ō nouitate.securitas ō etnitate
¶ Ex parte nostra duplex est vtilitas.q̄r da
ti sunt nobis in exemplar ad certandu.chri
sostomus.Tu christiane delicatus es miles
si putas te posse sine pugna vincere.sine cer
tamine triumphare.Exerce vires fortiter.di
mica atrociter.in prelio isto concerta.consi
dera pactum.conditionem attende.militi
am nosce.pactum quod spopondisti.condi
tionem quam accepisti.militiam cui nomē
dedisti.Hoc enim pacto cuncti pugnauer.
hac conditione vniuersi vicerunt.hac mili
tia triumphauerunt.Hec Chrysostomus.
Secūdo dati sunt nobis in patronos ad au
xiliādū.Adiuuāt enim nos z meritis suis.z
oratiōibus suis.Be prio augustin9.O im
mēsa dei pietas.martirū merita nostra vult
eē suffragia.Illos examīat vt nos erudiat.il
los conterit vt nos acquirat.illor cruciat9
nrōs vult eē pfect9.Be secundo biero9.Ꝑ vi
gilantiū.Si apostoli et martires adhuc in
corpore positi pñt orare p ceteris.q̄n de se ad
huc deberēt eē soliciti.q̄z toma ḡ p9 coronas
victorias et trūphos.Un9 hō moyses īpe
trauit veniā a deo sexcentis milib9 armato
ru.Et stephan9 paulo et multis alijs veniaz
obtinuit.Sed postq̄z cū xpo eē ceperūt mlt
toma ḡ pñt.Paul9 apl's.cclxxvj.sibi dicit in
naui aīas condonatas.z postq̄z resolut9 ce
pit eē cū xpo mlt toma ḡ pt ¶ Tertō ꝓstantez
Aug9.Framea est aīa martiris splēdida ca
ritate.acuta veritate dei pugnantis vibrata
virtute que bella fecit.q̄ ꝓtradicentiū caūas
redarguendo supauit.pcussit infestos.pro
strauit aduersos.Itē Cris.Torti torquētib9
fortiores steterūt.ac laniātes vngl'as lania
ta mēbra vicerunt. ¶ Tertia differētia
est ꝓfessor.Quorū dign̄tas et excellentia ma
nifestatur ex eo q̄ deum ꝓfessi sunt trib9 mo
dis.s.corde.ore.z opere. Cōfessio aūt cordis
non sufficit sine confessione oris sicut ꝓbat

chryſ.q̄ttuor rōnibus ſuper matth. ¶ Quā; tum ad primā ſic dicit.Radix cōfeſſionis fi; des eſt cordis.cōfeſſio autē fructus eſt fidei. Sicut ergo q̄ꝺiu radix eſt viua in terra.ne ceſſe ē vt aut ramos ꝓducat aut folia.Si āt non ꝓduxerit.ſine dubio intellige.q; radix ī terra ſiccata eſt Sic q̄ꝺiu fides cordis integ eſt.ſemp germinat confeſſionē in ore.Si au tē confeſſio marcida fuerit oris.intellige ſine dubio.quia fides cordis e⁹ iam ante ſiccata eſt ¶ Quātū ad ſcām ſic dicit.Si tibi pro deſt corde credere.et corā boibus non ꝓfite ri.ergo & infideli ypocrite ꝓfiteri xp̄m ꝓdeſt etiā ſi corde nō credat.Si aūt ille nil ꝓficit ſi ne fide ꝓfitens.nec tu ꝓficis credendo ſine ꝓ feſſione ¶ Quātū ad tertiā ſic dicit Et ſi ſuf ficit xp̄o q; cognoſcis eū etiā ſi cōfeſſ⁹ eū nō fueris corā boibus.ergo & tibi ſufficiat quia cognoſcit te xp̄s etiā ſi cōfeſſus nō fuerit te corā deo.Si autē tibi non ſufficit cognitio eius.nec illi ſufficit cognitio tua ¶ Quātū ad quartā ſic dicit.Si enim ſufficeret tibi fi des cordis.cor tātū mō tibi de⁹ creaſſ;.Nūc autez et os tibi deus creauit vt corde credaſ & ore confitearis. ¶ Tertio confeſſi ſūt deuz opere.Qualiē autē q̄s deuz ope ꝓfiteaī.aut neget.oñdit biero.in originali ſuper illō.cō fitentur ſe noſſe deū dicēs.Xp̄s eſt ſapia.iu ſtitia.veritas.ſanctitas.fortitudo Negaī p̄ ſipientiā ſapia.p iniq̄tatem iuſtitia.p mēda cium veritas.p turpitudinē ſcītas .p imbe cillitatez animi fortitudo.& q̄tienſcūq; vinci mur vicijs atq; peccatis toties deū negā⁹ & conuerſo q̄tiens bene q̄d agim⁹ deū cōfi temur ¶ Quarta differentia eſt virginum Quarū dignitas et excellētia manifeſtatur Primo q̄a ipe ſunt ſponſe eterni regis.am bro.Pdulcitudinē q̄s p̄t maiorē exiſtimare decore eius que amaī a rege.pbaī a iudice. dedicatur a deo.ſemp ſponſa.ſemp innupta Secūdo q̄a cōpant angelis.amb. Virgini tas ꝓditionē humane nature ſupgrediī per quā boies angelis ſociāī.maior tñ eſt victo ria v̄ginū q̄z angelorū.Angeli enim ſine car ne viuūt.virgines vero in carne triūphant. Tertio quia illuſtriores ſunt fidlib⁹ vniuer ſis Unde cypianus.Virginitas ē flos ecclie ſtici germinis.dec⁹ atq; ornamentū ḡtie ſpi ritualis.leta indoles laudis et bonoris.op⁹ integrū atq; incorruptū.dei imago.rurſus ad ſctīmoniā dei illuſtrior portio gregis xp̄i Quarto q̄a p̄ferunt ꝓiugatis Hec aūt excel lentia quā b; v̄ginitas reſpectu copule ꝓiu galis.patet ex multiplici cōparatōne ad illā Illa enim impregnat ventrē.iſta mētē.aug. Generoſius elegit in carne vitā imitari angelo⁹ q̄z ex carne numerū augere morta liū.Eſt aūt vberior felicior q; fecūditas non ventre graueſcere.ſed mēte grādeſcere.Illa parturit filios doloris.iſta filios gaudij & ex ultationis.Aug. Ipſa ꝓtinentia neq̄q; ſteri lis eſt.ſed fecūda mater filiorum gaudiorū. De marito te dñe Illa filijs replet terram iſta celum.biero.Nuptie terram implēt.virgini tas paradiſum.Illa autē eſt multe ſolicitu dinis.iſta q̄etis.Gilbtus Virginitas eſt cu rarū ſilentium.pax carnis.redēptio viciorū p̄ncipat⁹ virtutū .Illa eſt bonū.iſta melius biero.ad pammachiū Tantū eſt inter nupti as et virginitatem.quātū inter non peccare & bene facere.Imo vt leui⁹ dicā.quātū inter bonū et meli⁹.Illa cōpatur ſpinis.iſta roſ. Hiero⁹.ad euſtochium Laudo nuptias.ſz quia mihi virgines generāt.Lego de ſpinis roſam.de terra aurū.de conca margaritam Quinto q̄a multis gaudēt ꝓuilegijs. Ipſe nāq; virgines coronā aureolā habebūt.cā ticum nouū ſole cantabūt.veſtimētis eiſdē cū xp̄o gaudebūt.p⁹ ip̄m agnū ſemp ābula bunt ¶ Quarto et vltimo inſtituta eſt ꝓpter faciliorē orationū nrārū impetratōnē. vt ſicut omnes ſctōs vniuerſaliter hac die bo noram⁹.ſic et ip̄i oēs p nobis inſimł intercē dant vt ſic dei miſcōiam facili⁹ impetremuſ Si enim ip̄oſſibile eſt multoz p̄ces nō exau diri.ꝓſtat q̄a impoſſibile valde erit oīm ſctō rum p nobis orantiū p̄ces nō exaudiri.Hec ratio in oratōne tangit cū dr.Beſideratā nob tue ꝓpitiationis abū dātiā multiplicatis in terceſſoribus largiaris.Intercedūt enī p no bis ſctī merito et affectu.Merito dū nobis eoz merita ſuffragant.Affectu dū vota no ſtra cupiūt adimpleri.qō tamē nō faciūt ni ſi volūtate dei adimplenda diſcerūt.Q; āt

in hac die oēs scti ad intcedendū vniuersaliter p nob ꝓueniāt. oñdit in q̄dā visione que sequēti anno ab huius solēnitatis institutione cōtigisse narratur. Cū enīz in hac die custos ecclesie sancti petri ex deuotione omia altaria circūiisset. z omniū scōrum suffragia imploraſſet. z demum ad altare sancti petri rediſſet. ibi paululum conquiescens extra se rapitur. Et ecce vidit regem regum in sublimi solio consistentē z omnes angelos in ei⁹ circūitu commorantes. Tūc virgo virginū in dyademate prefulgenti aduenit. quā innumerabilis multitudo virginū z continentium sequebatur. Huic rex protin⁹ assurrexit z posito solio iuxta se sedere fecit. Post hoc aduenit q̄dam vestitus pilis camelorū. quē sequebatur multitudo venerabiliū seniorū Deinde aduenit z alius pontificali habitu decoratus quem aliq̄ruz coborz in habitu ꝑsimili sequebat. Postea vo pcessit innumerabilis multitudo militū. Post quos aduenit turba diuersarū gentium infinita. Oēs igitur ante regis solium aduenerūt et ipsuz flexis genibus adorauerūt. Is autē q̄ in pontificali habitu erat. matutinas ceteris prosequētibus inchoauit. Angelus autē qui predictū custodē ducebat eidē visionez exposuit. asserens virginem i ꝑma acie matrem dei eē. vestitum de pilis camelorz iohannem baptistam cū patriarchis simℓ et ꝓphetis. pontificali ornatum habitu petrum cum ceteris apostolis. milites martires. turbam reliquam ꝓfessores. Qui ideo omnes añ regez venerī. vt p honore sibi hac die a mortalib⁹ exhibito gratias ageret. z pro orbe vniuerso orarent. Deinde ad locum alium ipz duxit z vtriusqz sexus homines alios in stratis aureis. alios in mensis gaudentes diuersis delicijs. alios nudos z inopes auxilium mendicantes ostendit. Dixit autez hunc locū purgatorium eē. abundātes vero animas illas eē quibus ab amicis per multa suffragia copiose subueniebatur. egentes vero eē quoz cura nullatenus habebatur. Jussit ergo vt omnia ista sūmo pōtifici intimaret. vt post festum omniū sctōz diē statueret animarū vt saltem generalia suffragia pro ill' illa die fierent qui specialia habere neq̄rēt.

CLVIII

De commemoratione omnium fidelium defunctorum.

Commemoratio omniū fideliuz defunctoz hac die in ecclia fieri instituta est. vt generalib⁹ bñficijs adiuuent q̄ specialia brē nō pualent. sicut ī p̄dicta reuelatiōe mōstratum est. Ait q̄z petr⁹ damiani q sctūs odilio cōperiēs q apd vulcanū sicilie crebro voces z vlulatus demonū audiebant. plangentiū q anime defūctoz p elemosinas z oratōnes de eoz manibus eripiebāt in suis monasteriis ordinauit vt post festū omnium sctōrū fieret cōmemoratio defunctoz. qd fuit post ab omni ecclia approbatū. De duobus autē hic specialiter videri pōt. Primo dē ipō purgandis. scdo de eoz suffragijs. Circa ꝑmū tria videnda sūt. Primo q̄ sunt illi qui purgant. scdo p quos purgant. tertiō vbi purgātur. Illoz autē qui purgant tria sūt genera. Primi q̄ satisfactione sibi iniuncta non dū completa decedūt. Verūtñ si tantam haberēt cordis ꝓtritionē que sufficeret ad delēdum peccatū. liberi ad vitā trāsirent. etiaz si satisfactionē mīme cōplessent. q̄a ꝓtritio est maxīa p peccato satisfactioz et maxima peccati deletio. Hiero. Apud deū nō tam valet mēsura tpis q̄z doloris. nec tā abstinētia ciboz q̄z mortificatio vicioz. Sed qui nō adeo cōterunt z ante cōpletionē pnīe moriunt. igne purgatorij gūissime puniunt. nisi forte eoz satisfactio ab aliq̄b⁹ caris suis pficiēda assumat. Ad ℔ tñ q p̄dicta cōmutatio valeat q̄tuor req̄runt. Primū est ex pte cōmutantis. ei⁹ autoritas. q̄a de sacerdotis autoritate debet fieri. Scōm est ex pte illi⁹ p q̄ fit cōmutatio. s. e⁹ necessitas. q̄a ī tali statu dz eē q p se satisfacere nō valeat. z adiuuari indigeat. Tertiū est ex pte illi⁹ in quē fit cōmutatio. s. caritas. q̄a necesse est ipm eē in caritate q̄ faciat ipam satisfactionē eē meritoriā z satisfactoriam. Quartū est ex pte pene. s. debita ꝓportionabilitas. vt videlicet minor pena cōmutetur ī maiorē q̄z pl⁹ satisfacit dō pena ꝓpa q̄z

De cōmemoratione oīm fideliū defūctorū.

aliena. Est enī triplex pena. s. ppa ⁊ voluntaria. ⁊ hec maxime satisfacit. Secūda est ppa ⁊ nō volūtaria. q̄ est in purgatorio. Tertia ē volūtaria sed non ppa. sicut est in predicta cōmutatione. ⁊ hec minus satisfacit q̄z pria. ex eo q̄ non est ppa. ⁊ magis q̄z scda ex eo q̄ est volūtaria. Verūtn̄ si iste p̄ q̄ satisfactio ē assumpta decedit nihilominus tamē in purgatorio cruciatur. sed tn̄ per penā quam ipe sustinet ⁊ quam alij p eo soluunt. citius liberatur. q̄niā dn̄s et penam suam ⁊ penam illorum in sortem cōputat. Unde si debuit in purgatorio penam duox mensium sustinere. talis sic poterit tuuari q̄ liberabitur vno mense. Nūq̄z tamē inde eripitur q̄usq̄z d̄bitum sit solutum. Quo soluto illud q̄d̄ soluit̄ deuinceps est ipius q̄ facit et in sinum e⁹ conuertitur. ⁊ si ipse non indiget conuertitur ī sinū ecclesie. vel valet alijs qui in purgatorio sūt

¶ Secūdi q̄ in purgatoriū descēdūt sunt q̄ satisfactionē q̄dē inūctā cōpleuerunt. sed tn̄ illa pena ppt̄ ignorantiā vel negligentiā sacdotis non fuit sufficiens. Hi enī nisi magnitudo contritionis suppleat totum in purgatorio cōplebūt q̄d̄ minus in hac vita fecerunt Deus enim qui modos ⁊ mensuram pcātorum ⁊ penarū nouit. addit penā sufficientez ne aliq̄d̄ peccatū impunitū remanēat. Aūn pnia inūcta aut est maior. aut equalis. aut minor. Si maior tunc illud q̄d̄ plus fecerit cedit ei ad augmentum glorie. Si eq̄lis tūc sufficit ad dimissionē totius culpe. Si minor tunc illud q̄d̄ restat suppletur ex virtute diuine iustitie. De bis vero q̄ in fine penitēt audi q̄d̄ aug̃. sentiat. Baptizatus ad horā securus binc exit. fidelis bn̄ viuēs secur⁹ hic exit. agens pnīam et recōciliatus cū sanus est secur⁹ binc exit. agens pnīam ad vltimum et recōciliat⁹ si securus binc exit. ego non sum secur⁹. Ergo tene certum et dimitte incertum. Hec autē ideo dicit aug̃. quia tales cōsueuerūt poti⁹ penitere ex necessitate q̄z ex volūtate. poti⁹ timore pene q̄z amore glie.

¶ Tertij qui in purgatoriū descendūt sunt qui lignū fenū et stipulā secum ferūt. qui. s. circa suas diuitias infra tn̄ deum carnali tenēntur affectu. Affectiones enim carnales quibus ddi ti sunt domibus iugibus possessionib⁹ ita tn̄ vt nil deo p̄ponant. illis tribus significantur. Qui p̄m suos amandi modos vel diutius vt lignum. vel minus vt fenum. vel minimū vt stipula cremabunt. Qui ignis sic dicit aug̃. et si etn̄⁹ nō sit. miro tn̄ modo ē g̃uis. excellit enim oēm penā quā vnq̄z passus est aliquis in hac vita. Nunq̄z in carne inuēta est tanta pena. licet mirabilia martires passi sint tormenta.

¶ Circa scōm per q̄s. s. purgantur. sciendū q̄ illa purgatio et punitio fit per malos angelos et non per bonos Boni enim angeli nō vexāt bonos. s. sed bonos. malos. et mali bonos. et mali malos. Idē tn̄ credendū est q̄ boni angeli fratres et cōciues suos frequenter visitant et cōsolant. et vt patienter sufferant exhortantur. Habēt etiā aliud cōsolationis remediuz ex eo. s. q̄ certi gl'am futurā expectāt. Habent enim certitudinem de gl'a. minorem tamē q̄z illi q̄ sunt ī patria. sed maiorez q̄z illi qui sunt in via. Certitudo enim illorum qui sunt in patria est sine expectatiōe et timore. q̄a nec illam futurā expectāt cum presentem habeant. nec illā de cetero amittere formidant. Certitudo autē illox qui sunt in via econtrario est. Sz certitudo illox qui sunt ī purgatorio medio mō est. Est enī cum expectatione. quia ipsam futurā expectant. sed est sine timore quia cum habeant liberum arbitriū cōfirmatū. de cetero se peccare n̄ posse cognoscūt. Habēt etiā aliam cōsolatiōz q̄n̄ p se suffragia fieri credūt Forte tn̄ veri⁹ credēdū ē q̄ illa pūitio n̄ fit p malos āgelos. sz diuīa iustitia iubēte. et flatu ei⁹ succēdēte.

¶ Circa tertiuz vbi. s. purgātur. sciendū est q̄ purgantur in quodā loco iuxta infernū posito. q̄ purgatoriū dr̄ fm positionem plinox sapientū. Iz alijs videat̄ q̄ sit in aere vel in torrida zona. Sed tn̄ p diuinam dispensationē diuersa loca diuersis aīabus aliq̄n deputant̄. et hoc multiplici de cā sc̄z aut ppter eox leuem punitionē. aut ppter eox celeriorē libationē. aut ppter nrāz istructionem. aut ppter culpe in loco ppetrationem. aut ppter alicuius scī orationem.

¶ Primo ppter eorū leuē punitionē. sicut aliq̄bus fm greg̃. reuelatū est aīas quasdaz

in vmbra punitas eē ¶ Secūdo ppter eoꝝ celeriorē liberationē. vt. ſ. poſſint alijs ſuā indigentiā reuelare ⁊ ab eis ſuffragia petere ⁊ ſic celeri⁹ de pena exire. Sicut legit̄ q̄ quidā piſcatores beati theobaldi i autūno fructuꝫ magnū glacieī p piſce pēdiderūt. de q̄ magiſ q̄ꝫ de piſce gauiſi maxīe q̄a ep̄s dolore pedū laborabat. ip̄am glaciē e⁹ pedib⁹ ſuppoſuert ⁊ magnū ei refrigeriū preſtabat. Quadā vo vice de glacie homīs vocē audiuit. q̄ ab ep̄o adiuratus q̄s eēt dixit. Ego q̄daꝫ anīa q̄ in ħ gelicidio p peccatis meis affligor. ⁊ liberari poſſeꝫ ſi. xxx. miſſas ſine interuallo. xxx. dieb⁹ continuis diceres. Qui cum miſſarū medietatē dixiſſet. et ſe iaꝫ ad miſſaꝫ aliā preparaſſet. dyabolica ſuggeſtione ꝓtigit q̄ fere oēs boīes illi⁹ ciuitatis int̄ ſe bella mouerēt. vnō vocat⁹ ep̄s ad ſedandā diſcordiā ſacras deponēs veſtes miſſā illa die pret̄miſit. Iteruꝫ reincipiens ⁊ iam duas ptes cōplens. exercitus magn⁹ vt vidēbat̄ ciuitatē obſedit. ⁊ cōpulſus miſſe officiū int̄miſit. Et dcīde recipiēs cū omnes miſſaſ vltima excepta dixiſſꝫ ⁊ vltimā inchoare vellet. tota villa ⁊ domus ep̄i vt videbat̄ accenſa eſt. Cui cū fuī dicerēt vt miſſaꝫ intermitteret. ille dixit. Si tota villa cremari deberet miſſā non dimitterē. qua celebrata glacies ptinuſ reſoluta eſt. ⁊ ignis quē ſe vidiſſe credebāt tāq̄ fātaſma receſſit. ⁊ nullū dānū intulit ¶ Tertio ppter nrāꝫ inſtructionem. vt. ſ. magnā penā poſt hanc vitaꝫ infligi peccātib⁹ cognoſcam⁹. Sicut pariſius ꝓtigiſſe legitur. Ma giſter enīꝫ ſilo. vt ait cantor pariſienſ quēdā ſcolarē ſuū ſocū egrotātē obnixe rogauit vt p⁹ morte ad ſe rediret ⁊ ſtatū ſuū ſibi renūciaret. Poſt aliq̄t igit̄ dies ſibi apparuit cū cappa de pgameno tota de ſophiſmatib⁹ deſcripta. ⁊ int⁹ flama ignis tota ꝓtecta. Quī req̄ſitus a magiſtro q̄ſnam eēt. ait. Ille vtiq; ſum q̄ ad te redirep miſi. Qui de ſtatu ſuo requiſit⁹ ait. hec cappa plus ſuper me ponderat et plus me premit q̄ꝫ ſi vnam turrim ſuper me hrēm. et eſt mihi data vt eā portē p gl'a quā in ſophiſmatibus habui. Poſtero flama ignis q̄ coopta eſt. pelles ſunt delicate ⁊ varie quas ferebaꝫ que flama me cruciat ⁊ exurit. Sed cū magiſter illā penā facilē iudicarꝫ dixit ei defunctus vt manū extēderet. ⁊ ſic facilitatē ſue pene ſentire poſſet. Cūq; manū extendiſſꝫ. ille guttā vnaꝫ ſui ſudoris dimiſit que predicti magiſtri manū q̄ſi ſagitta citi⁹ pforauit. ita q̄ cruciatū mirabilē ſenſit ⁊ ait. Talis ſuꝫ totus. Ille igitur magiſter ex illi⁹ pene acerbitate pterritus. ſeculū deliberauit deſerere. et religionē intrare. vñ mane ſcolarib⁹ ꝓgregatis bos verſ⁹ cōpoſuit. Vnq̄ coaxranis croruis vanaq; vanis. Ad logicaꝫ pgo. que mortis non timet ergo. Et ſic ſeculū deſerēs ad religionē ꝓfugit ¶ Quarto ppter culpe in loco perpetrationē. Sic aliq̄n ſm auguſ. aīe puniunt̄ in locis in q̄bus deliq̄rūt. ſic patet per illud exēplū qđ recitat greg. in. iiij. dyalogoꝝ. Quidā nāq; p̄ſbyter dū balneū frequētaret. quēdam virū incognitū ad ſuum obſeq̄um p̄paratū inuenit. q̄ ſemp ſibi ſedule miniſtrabat. Qui dū quadā die p benedictione ⁊ laboris mercede quēdā panē benedictum ſibi exbiberet. ille merens rn̄dit. Mihi iſta quare das pater. Iſte panis ſctūs eſt Ego autē hunc manducare nō poſſuꝫ. Ego enim aliq̄n huius loci dn̄s fui. ſed p culpis meis hic poſt mortem meā deputat⁹ ſū. Sꝫ queſo vt oīpotēti deo hūc panemꝫ p peccatis meis offeras. Tunc aūt te exauditumꝫ cognoſce. cū huc ad lauandū veneris. ⁊ me minime inueneris. Presbyter aūt p vnā ebdomadā ſalutarē p eo q̄tidie obtulit hoſtiā. Et reuerſus eū iam minime inuenit. ¶ Quinto propter alic⁹ ſcti orationē. Sicut legit̄ q̄ ſāctus patrici⁹ in q̄dā loco in ⁊ra q̄buſdā purgatoriū impetrauit. Cui⁹ biſtoriā p⁹ feſtū ſancti benedicti repies ¶ Circa ſcōm qđ eſt de ſuffragijs tria ſunt videnda. Primo de ip̄ſ ſuffragijs que fiunt. Secūdo de bis p q̄b⁹ fiūt Tertio de bis p q̄s fiūt. ¶ Circa ſuffragia q̄ fiunt. notandū q̄ q̄ttuor ſunt genera ſuffragioꝝ que maxime defunctis p̄ſūt. ſ. fideliuꝫ et amicorum oratio. elemoſinarū largitō. ſalutaris hoſtie īmolatio. ⁊ ieiunioꝝ obſeruatō Q; p̄mū gen⁹ ſuffragioꝝ. ſ. amicoꝝ oro eis pſit. patet p exēplū de paſcaſio. q̄ greg. i. iiij. li. dyal'. narrat q̄ cum vir mire ſanctitatis et virtutis exiterit. ⁊ duo tunc in ſūmos ponti

fices electi fuisset.sz tñ postmodū in vnū illoz ecclīa ꝓueniisset.ipe tñ pascasi9 q̄si ex errore aliū semp ꝓtulit.z in hac sñia vsqz ad mortez pmansit.Qui cū eēt defūct9.z dalmaticā fe retro suppositā demoniac9 tetigisset.statim sanat9 est.Ipd9 multū vot̄pis cū germanus capuan9 ep̄s balneuz ob grāz sanitatis petiſ set.p̄dictū pascasiū dyaconē stātē z obsequē tem inuenit.Quo viso vehemēt extimuit. z q̄d illic tant9 vir faceret inq̄siuit.Qui pro nulla alia causa se ī illo loco penali ꝺputatū asseruit.nisi q̄a in illa tali causa pl9 iusto sen sit.Et addidit dicens.Queso te p me domi num dep̄care.Altqz in ℟ cognosces q exau dit9 sis si huc redīēs me nō inueneris Qui cū peo orasset.z illuc post paucos dies redis set.p̄dictū pascasiū in loco eodē minime inue nit. ¶Ipdetrus quoq3 cluniacēsis ait q cuz quidam sacerdos quotidie pro mortuis ce lebraret.ex hoc apud episcopū accusatus ab officio est suspensus.Cū aūt episcop9 in ma gna solēnitate per cimiterium ad matutīas pergeret ꝓtra illū mortui surrexerunt dicen tes.Iste ep̄s nullas missas nobis dat.Insu per sacerdotem nrūm nob abstulit.sed certe nisi emendauerit morietur.Qui et sacerdo tem absoluit.z libēter p mortuis decetero ce lebrauit. ¶Quam grate etiam sint defun ctis orationes viuoꝝ patet p ℟.quoniā qui dam vt refert cantor parisienſ dum p cimite riuz transiret semp psalmum de profundis dicebat pro defunctis.Qui cū ab inimicis p cimiterium fugiens insequeretur.continuo mortui surrexerunt.z vnusquisqz instrumē tum sui officij in manu habebat.z sic ip̄m vi riliter defenderūt.et inimicos territos fuga uerunt. ¶Q3 vero ℟m genus suffragioꝝ scz elemosinarum largitio eis prosit.manife ste haberi potest ex eo q in libro machabeo rum legit.Quoniā vir fortissim9 iudas col latione facta.xij.milia dragmas argenti mi sit hierosolimā offerri ea ibi p peccatis mor tuorum iuste et religiose de resurrectōne co gitans.Quantū etiam elemosine defunctis valeant.colligit̄ p exemplū qđ narrat greg.ī iiij.libro dyalogorum Quidam nāqz miles ex corpore eductus exanimis iacuit.Ex citi us rediens que cum eo gesta fuerūt enarra uit.Aiebat nāqz q pons erat sub quo niger et caliginosus fluuius z fetidus decurrebat Transacto autem ponte amena erāt prata odoriferis herbarum floribus exornata.in quibus albatorum hominum conuentic'la eē videbantur.quos varia et mira florū suā uitas satiabat.Hec vero erat ī predicto pō te ꝓbatio vt quisq̄s iniustorum vellet transi re in tenebrosum fetentemqz fluuium labi retur.iusti vero securo gressu ad amēa loca pueniret.Ibiqz quendam petrū nomie ꝺ orsum positum magno ferri pōdere ligatuz se vidisse asseruit Qui dum requireret cur il lic eēt.dictum est ei.Hec idcirco patitur.q̄a si quid ei pro facienda vltiōe iubebatur.ad inferendas plagas plus ex crudelitatis desi derio q̄z obedientia seruiebat.Ibi etiaz quē dam peregrinum se vidisse fatebatur.q̄ ad p dictum pontem veniens tanta eum autori tate trās iuit quanta hic sinceritate vixit.Alē vo stephanus noīe dum trāsire voluisset ei9 pes lapsus est.et ex medio corpe iam extra pontem delectus est.Tunc a quibusdaz teē rimis viris ex flumine surgentib9 per coras deorsum atqz a quibusdam albatis et specō sissimis viris cepit per brachia trahi sursuz. Cunqz hec lucta fieret.is qui videbat ad cor pus redibat et quis in illo occulti arbitri ex amine obtīuerit scire non valuit.In quo da tur intelligi q in illo mala carnis cuz elemo sinarum largitione certabant.Quod enim per coras deorsum.et per brachia trahebat sursum.patet nimirum quia et elemosinas amauerat et carnis vicijs perfecte non resti terat ¶Q3 autem tertium genus suffra giorum.scz sacre hostie immolatō.plurimū defunctis prosit.ex multis exemplis appareꝫ ¶Refert enim greg̃.in.iiij.libro dyalogorū.q cū quidā monachus suus nomine iustus ad extremum veniens tres se occultos aure os indicasset habere.z de hoc ingemiscens mortu9 fuisset.precepit grego.fratrib9 vt cor pus ei9 cū tribus aureis in sterq̄linio sepeli rent dicentes.Pecunia tua tecum sit in per ditionem.Tandem cuidā e fratribus greg̃. precepit vt vsqz ad triginta dies omni die p

eo hostiam immolaret Qui cum iussa com plesset is qui defunctus fuerat in die tricesi ma cuidam fratri apparuit. Quem frat̄ req̄ siuit dicens Quomodo es. Cui ille respōdit Hūc vsq; male fui. sed iam modo bene sum q; hodie cōmunionem recepi ¶ Hec autem hostie immolatio nō soluz mortuis sed etiam viuis plurimū pfuisse inuenta est Quidā nāq; cū in quadam rupe argētū fo derent. subito rupes cecidit. z fundit⁹ cūctos extinxit. Unus autem eorum subtus in quo dam sinu ipsius rupis mortem euasit. inde tamen exire non valuit. vxor aūt illi⁹ eū dfūctū existimās omni die pipso missaz celebra ri faciebat et panem vnū z vceū vini cū can dela quotidie offerebat. Cui dyabolus inui dens. per tres dies ōtinuos eidē in forma hu mana apparuit z quo tēderet requisiuit. Cui cum illa sui itineris causā exponeret. ille aie bat. Noli frustra vexari. qa iā missa celebra ta est. et sic illa tribus diebus missam inēmi sit nec ipsam celebrari fecit. Quidam autez post hoc in predicta rupe argentum fodiēs quandā vocē audiuit de subtus dicentem. Plane percutias. qa capiti meo iminet ma gnus lapis. Cū autē ille tremeret. z ad banc vocem audiendam plīmos ꝓuocasset. iterū fodit z sil'ez vocem audiuit. Tūc omnes ppi us accedentes dixerunt. Quis enim es tu. Qui rñdens dixit Plane faciatis. quia ma gnus lapis quasi super me cadit. Qui a late re fodientes. et ad eum vsq; puenientes. euz sanum et incolumē extraxerunt. Et scisci tan tes qūo ibi tādiu vixisz dixit. q; qualibz die panis vnus et vceus vini et candela accēsa nisi tantum tribus diebus. sibi oblatus fuit Qđ vxor eius audiens. et vehemēt exultās agnouit q; de oblatione sua fuerit sustētat⁹ z q; dyabolus eā deceperit. ne illis tribus di ebus missam cantare fecerit. Illud vt testa tur petrus cluniacēsis accidit in villa nomi ne ferraria grationopolitane dyocesis.

¶ Gregorius etiam refert q; dum quidam nauta in mari naufragium perpessus fuissz z quidam sacerdos pro eo hostiam immo lasset. ipse tandem de mari sanus exiuit. Cū autē qualiter euasisset interrogaret. dixit q; dū in medio maris existeret z iam pene fatiga tus deficeret quidam ad eum venit. z panez quendam sibi obtulit. Quem cuz ille come disset statim confortatus vires recepit. z ī q̄ dam naui inde transeunte receptus fuit. In uentumq; est q; illa hora panez habuit qua pro eo sacerdos hostiam immolauit

¶ Q; vero quartum suffragiorum gen⁹. scilicet ieiuniorum obseruatio defunctis p sit. testatur Gregorius. agens tam de isto q; de alijs tribus dicens. Anime defunctorum quattuor modis soluūtur. aut oblationib⁹ sacerdotum. aut precibus sāctorum. aut ca rorum elemosinis. aut ieiunio cognatoruz.

¶ Valet nihilominus pro eis peniten tia facta ab amicis. Unde retulit quidam solennis doctor q; cum quedam mulier vi ro mortuo de paupertate dsperaret. apparu it ei dyabolus dicens q; eam ditaret si suam faceret voluntatem. Cui pmittendo ꝑmo in iūxit vt viros ecclesiasticos ī suo hospitō re ceptos faceret fornicari. Secūdo q; paupes in die recipet. z in nocte vacuos expelleret. Tertio q; orationes in ecclesia garriēdo im pediret. Quarto q; nulli hoc confiteri debe ret. Tādem cū morti appropinq̄sset. z a filio ad confessionem admoneret. illa ei factum aperiēs dixit se ꝓfiteri nō posse. nec sibi aliq̄d ꝓfessio valeret. Sz cū ille cū lacrīs instaret. z pniam sup ea factuz pmitteret illa cōpūcta p sacerdote filiū destinauit. Sz anteq̄z sacer dos veniret. demones ad eā inuerūt. q̄rum horrore ac timore mortua est. Fili⁹ suus p ea peccatū suū ꝓfitēs. z pniam septēnē faciens. ipa cōpleta vidit matrem ei de sua liberatio ne gratias referentē ¶ Valent etiā eis īdul gentie ecclie. Unde cum quidam apostoli ce sedis legatus quēdam strenuū militē ro garet vt in terra albiensi in seruitium ecclie militaret. facta indulgentia patri suo defun cto. per vnam ibidē quadragenaz moratus est. Qua completa pater luce clarior ei appa ruit. z de sua liberatione gratias ei egit E

¶ Circa secundū huius partis. s. illos pro q̄ bus fiunt etiam quattuor videnda sūt. Pri mo qui sunt illi quibus possunt pdesse. Se cundo quare debent eis prodesse. Tertio si

De commemoratione oim fideliū defūctorū.

omnib⁹ equaliter pſunt. Quarto qualiter ſuffragia q̄ p ipſ fiūt ſcire pñt ¶ Be primo ſ. qui ſūt illi q̄b⁹ pdeſſe pñt. ſciendū eſt q̄ ſic dicit aug̃. oēs q̄ de hac vita decedūt. aut ſūt valde boni. aut valde mali. aut mediocriter boni Suffragia igit̄ facta p valde bonis ſūt grāruz actiones. p valde mal' ſūt viuoꝝ q̄leſcūq; ꝓſolationes p mediocrib⁹ bonis ſūt expiationes. Valde aūt boni dicunt̄ q̄ ſtatim euolāt z ab vtroq; igne tā purgatorij q̄z inferni liberi ſunt. Eoꝝ aūt ſūt tria genera. ſ. baptizati. martires. z viri pfecti. q̄. ſ. tā pfecte edificauerūt aurū et argentū z lapides p̄cioſos id ē dei dilectionē. primi amorē. z bonā operationē. vt nō cogitēt placere mūdo. ſz tātuz deo. Qui et ſi q̄nq; vēialit̄ peccāt. feruore tñ caritatis ita in eis peccatū conſumitur ſicut gutta aque a camīo ignis penitus abſorbetur. z ideo ſecum cremabilia nunq̄z ferunt. Qui igitur pro aliquo iſtorum trium generum oraret. vel aliqua ſuffragia faceret. eis īiuriam faceret. Quia ſicut dicit Aug⁹. iniuriam facit martiri qui orat pro martire. Si vero aliquis pro aliquo valde bono oraret. de quo tamē an euolaſſet dubitaret. tūc ille orationes eēnt gratiarum actiones. z ad meritum cederent exorantis p̄m illud oro. mea in ſinū meum conuertetur. Iſtis enim trib⁹ generibus celum protinus aperitur cuz decedunt. nec aliquem purgatorij ignem ſentiunt. Quod ſignificatum eſt per illos tres q̄bus celum apertum eſt. Apertum eſt enim xp̄o baptizato. Luce. iij. Jeſu baptizato z orāte apertum eſt celum. Iſder quod ſignificat q̄ celum aperitur omnibus baptizatis ſiue ſint paruuli ſiue adulti. ita q̄ ſi decederent p tinus euolarent. Baptiſmus enim virtute paſſionis xp̄i mundat ab omni peccato z originali z mortali z veniali. Secundo apertum eſt ſtephano lapidato. Actuuz. vij. Ecce video celos apertos ꝛc. Iſder qđ ſignificatur q̄ aperitur omnibus martirib⁹. ita q̄ ſtatim euolant cum decedūt z ſi aliqua cremabilia habeant omnia falce martirij reſecant Tertio apertum eſt Johanni perfectiſſimo. Apocal'. iiij. Vidi z ecce hoſtium apertum in celo. Iſder quod ſig̃ficatur q̄ viris perfectis qui totaliter penitētiā cōpleuerī nec venialia admiſerunt. vel ſi aliquādo admittūtur a feruore caritatis ꝓtinus cōſumunt̄ celuz ip̄m ꝓtinuo aperitur. z mox in illō perpetuo regnaturi ingrediunt̄ ¶ Valde autem mali ſunt qui continuo in inferni baratruz demerguntur. Iſdro quib⁹ſi de eoꝝ dānatiōne cōſtaret nulla ſuffragia aliquaten⁹ eēnt fienda. p̄m qđ dicit aug⁹. Si ſcirem patrē meum eē in inferno. nō plus orarem p eo q̄z p dyabolo. Si autem pro aliquibus damnatis de quoꝝ damnatione dubitatur aliqua ſuffragia fierēt nihil tñ eis pdeſſēt. nec q̄ntū ad liberatōnem. vt. ſ. ab ip̄is penis liberentur nec q̄ntū ad mitigationez. vt. ſ. pena i eis mitigetur vel diminuat̄. nec q̄ntū ad ſuſpēſiōez vt. ſ. ad tēp⁹ vel ad horā eoꝝ dānatio ſuſpendat̄. nec q̄ntū ad fortificationē. vt. ſ. ad tolerādū leui⁹ roborent̄. q̄ntū enim ad aliqđ horuz in inferno nulla redēptio eſt. ¶ Mediocrit̄ autē boni dicūt̄ q̄ cremabilia aliq̄. ſ. lignuz fenū ſtipulā ſecū ferūt. vt̄ q̄ penitētiā iniunctā z ſufficiētē morte p̄occupati cōplere nō pñt. q̄ nec adeo boni ſūt. q̄n ſuffragijs egeāt. nec adeo mali q̄n eis pdeſſe valeant Suffragia igit̄ facta p bis ſunt eorum expiationeſ. vnō iſti ſunt illi quib⁹ ip̄a ſuffragia ſoluz pdeſſe pñt. In hmōi autem ſuffragijs faciendis eccleſia conſueuit triplicē numerū dieruz maxime obſeruare. ſ. ſeptenariū. tricenariū. z anniuerſariuz. Et rō horuz aſſignat̄ in li. mitrali. de officio. Obſeruat̄ ſeptenari⁹ vt anime ad eternū q̄etis ſabbatū pueniāt. Vel vt eis oīa peccata remittantur que in vita egerunt q̄ per ſeptem dies ducitur. vel vt remittant̄ eis peccata que egerūt cum corpore qđ cōſiſtit ex quattuor humoribuſ z cuz anima in qua ſunt tres vires. Obſeruat̄ tricenari⁹ qui ꝓſtat ex trib⁹ denarijs vt purget̄ in eis q̄cq̄d in fide trinitatis z in tranſgreſſione decalogi deliquerūt. Obſeruat̄ anniuerſari⁹. vt de ānis calamitatis perueniāt ad annos eternitatiſ Sicut enim anniuerſariū ſctōrū celebram⁹ ad ip̄oꝝ honorē z ad nrām vtilitatē. ſic z ānniuerſariū defūctorū ad ip̄orum vtilitatem et noſtram deuotionem ¶ Be ſecundo quare ſcilicet eis debent ſuffragia prodeſſe ſci

endum q triplici ratione debent eis pdesse Primo ratõne vnitatis. Sũt enĩ corp⁹ vnũ cũ illis de ecclia militãti. z ido bona sua debẽt eis eẽ cõmunia. Scdo rõne dignitatis. q̃niaz dũ adhuc viuerẽt meruerũt. vt ꝑ sibi pdessent Et iterũ. Signũ est vt q̃ alios iuuerũt z ipsi ab alijs iuuent. Tertio rõne necitatis. qa. scz sũt in statu ĩ q̃ iuuare se nõ pñt ¶ De tertio scz vtrũ eq̃liter oĩb⁹ pſint. sciendũ q̃ si ipa suffragia in spãli fiũt magis pſũt illis p q̃b⁹ speciali fiũt q̃z alijs. Si aũt in cõmuni fiũt magis pſũt eis q̃ pl⁹ meruerũt in hac vita vt sibi p dessẽt. si in eq̃li vel maiori necessitate existũt. ¶ De q̃rto q̃liter. s. suffragia q̃ p eis fiunt scire pñt. sciendũ q̃ ſm aug. scire pñt trib⁹ modis Primo p diuinã reuelationẽ q̃n. s. de⁹ ꝑ eis reuelat. Scdo p bonoz ãgeloz manifestationẽ. Angeli enĩ q̃ ꝑ semp nobiscũ sunt. z oẽs actus nostros considerant. in instanti quasi ad eos possunt descendere. z eis protinus nunciare. Tertio per animarum hinc exeũtium intimationem. Anime enim que de ꝑ mũdo transeunt. hec et alia eis nũciare possunt. Quarto nihilominus scire possũt per experientiam z releuationem. Cum enim a penis se releuari sentiunt. suffragia pro se fieri cognoscunt. ¶ Circa tertiuz huius secunde partis. scilz illos per quos fiunt. sciẽduz q̃ ipsa suffragia si prodesse debent oportet q̃ fiant ab his qui sunt in caritate. Nam si per malos fiunt prodesse non possunt. vnde legitur q̃ dum quidam miles in lecto cũ vxore eẽt. z luna valde lucens per rimas intraret. mirabatur quomodo homo rationalis creatori suo non pareret. cum eidem creature irrationales parerent. Et dum cuidã militi defuncto qui sibi fuerat familiaris detraheret. subito ille qui mortuus fuerat in thalamum introiuit et dixit illi. Amice noli male suspicari de aliquo. z condona mihi si quid in te peccaui. Cunq̃z super statu suo interrogaretur dixit. Varijs penis affligor. p cipue quia tale cimiteriuz violaui. z ibi quẽdam vulnerans eum cappa sua expoliaui. q̃ mihi superponitur. z vno monte magis me premit. Rogauitq̃z vt pro se orationes fieri faceret. Cũ autem ille sibi diceret. an vellet q̃ a tali z tali sacerdote ipas orationes faceret fieri. ille ad hoc nihil respondens caput more renuentis concussit. Deinde dixit. si vellet q̃ talis heremita pro se oraret. Cui ille. Vtinam pro me oraret. Quod cum se facturuz promitteret ille ait. Et ego dico tibi quia ab hac die vsq̃z ad duos annos tu etiam morieris. Sicq̃z ille disparuit. z miles vita sua in melius mutata in domino obdormiuit.

¶ Q̃z autem dictum est suffragia facta p malos prodesse non posse. intelligenduz est nisi sint opera sacramentalia. vt est celebratõ misse que a malo ministro violari nõ potest. Vel nisi ipse defunctus. vel aliquis eius amicus aliquibus etiam malis aliqua dispensanda reliquisset. Que tamen cõtinuo dispensare debent. ne sibi cõtingat quod cuidam contigisse legitur. Miles enim quidã in bello Karoli magni vt ait turpinus cum mauris pugnaturus. rogauit cognatũ suũ vt si in bello moreretur equum suum vẽderet. z pauperibus precium daret Quo mortuo cum equus sibi nimis placeret. eum sibi retinuit. Et post modicum temporis defunctus et tanq̃z sol refulgens apparuit dicens. Cognate bone per octo dies me fecisti pati penas in purgatorio propter equuz c⁹ precium vt dixeram pauperibus non dedisti. Sed impune non feres. hodie enim ferẽt animam tuam in infernum dyaboli z ego purgatus vado in regnum dei. Et ecce subito in aere auditus est clamor velut leonum vrsorum et luporum. et ipsum de medio abstulerunt.

CLIX A

¶ De quattuor coronatis.

Quattuor coronati fuerunt. Severus. Severianus. Carpoforus. et Victorinus. qui iubente dyocleciano vsq̃z ad mortem ictibus plumbatorum cesi sunt. Horũ nomina cum reperiri non possẽt que tamẽ post multos annos dño reuelante reperta sunt statutum fuit vt eorũz memoria sõ nominib⁹ aliorz q̃nq̃z martyz. scz claudij. castorij. sipboriani. nicostrati. z siplicij recoleret

qui post duos annos a martirio ꝑdictorū passi sūt. Isti enī martires cū oēm sculpture artē brēnt. z dyocleciāo ydolū qdā sculpe re nollent. nec sacrificare aliqten⁹ ꝓsentirēt. iussu ipi⁹ dyocl'. in loculos plūbeos viui mi si sūt. z sic in mari precipitati circa ānos dñi cclxxxvij. Sb noibus igit istoꝝ qnqz statuit melchiades papa ꝑdictos qttuor honorari z qttuor coronatos vocari ante. s. qz eoꝝ no mina reperirent. Et lz postmodū noia repe rta fuerint. vl⁹ tñ obtinuit. vt qttuor coronati deinceps vocarēt. CLX A

¶ Be sancto Theodoro

Theodorus ī urbe marmanitanoꝝ sub dyocleciano z maximiano martiriū pass⁹ est. Cui cū ꝑses diceret q sacrificaret. z ꝑstinā militiā recipe ret. rñdit Theodor⁹. Ego milito deo meo et filio ei⁹ iesu xꝑo. Cui ꝑses. Ergo de⁹ tu⁹ filiū bz. Cui theodor⁹. Etiā. Ad quē ꝑses. Ydolle m⁹ eū cognoscere Et theodorus Eum vtiqz potestis cognoscere z ad eū accedere. Batis igitur inducijs sctō theodoro vt sacrificaret tēpluz martis deoꝝ noctu sctūs introiuit. et igne suppositō tōtū illō succēdit. Qui a qdaz q̄ vidit accūsat⁹. in carcerē vt fame ibi mo reret reclus⁹ est. Cui dñs apparēs dixit. Cōfi de fue meus theodore. qa ego tecū suz. Tūc turba multa dealbatoꝝ viroꝝ clauso hostio ad eū veniēs cū eo psallere cepit. Qō viden tes custodes territi fugerī. Cū aūt inde edu ct⁹ fuisset. z ad sacrificia inuitaret. ait. Si car nes meas igne cremaueris z varijs ꝓsumas supplicijs donec fuerit spūs ī narib⁹ meis. ñ denegabo deū meū. Tūc ad ꝑceptū ꝑsidis ī ligno suspēdit et vngul'ferreis tā crudelitez latera ei⁹ raduntur vtetiaz eius coste nuda rentur. Ad quem preses. Vis theodore no biscum eē. aut cum christo tuo. Cui ille. Cū christo meo z fui. z sum. z ero. Tunc iussus est igne cremari. In quo quidem igne spiri tum emisit. sed tamē corpus eius ab igne il lesum permansit. circa annos domini. cclxxx viij. Odore vero suauissimo omnes reple ti sunt. z audita est vox dicens. Veni dilecte mi intra in gaudium domini tui. Celum q̄z apertum multi viderunt.

CLXI A

¶ Be sancto martino.

Artin⁹ quasi mar tez tenens. i. bellū ꝓtra vicia z pec cata. vel martin⁹ qsi martirū vn⁹ Fuit enim martyr saltem volūtate z carnis mortificatione. Vel martinus interpretat quasi irritans vel prouocans seu dominās Ipse namqz per meritum sue sanctitatis ir ritauit dyabolum ad inuidiaz. prouocauit dominum ad misericordiam. dominatus ē carni sue per maceratiōnem continuā. Cui scilicet carni ratio sue animus dominari de bet. vt dicit Dyonisi⁹ in epla ad demophilū sicut dñatur dñs suo. aut pater filio. aut seni or lasciuo iuuenculo. Eius vitam seuer⁹ co gnomento sulpicius discipulus sancti mar tini quem gennadi⁹ inter illustres viros cō numerat scripsit.

Martinus sabarie pannonioꝝ oppi do oriund⁹. sed intra ytaliaz papie alitus. cū patre suo tribuno militū sub ꝓstantio z iuliano cesaribus militauit. nō tñ sponte. qa ab infantia diuinitus inspi ratus. cū eēt annoꝝ. xij. inuitis parētibus ad eccleſiā fugit. z catbecuminū se fieri postula uit. z extūc beremū intrasset nisi carnis infir mitas obstetisset. Sed cum cesares decreuis sent. vt veteranoꝝ filij pro patrib⁹ militarēt martinus cuz eēt annorum qndecim ad mi litandum ꝛgetur. vno tantum content⁹ ser uo. cui tamen martinus seruiens sepius mi nistrabat z calciamenta detrahebat atqz ter gebat. quodam biemali tempore per portā ambianensium transiens. pauperem quen dam nudū obuiū habuit qui cuza nullo ele mosinā accepisset. martin⁹ būc sibi ꝓpatū in telligens. arrepto ense clamidē que sibi tātū supererat diuidit. z ptem paupi tribuēs reli qua rursus induit. Sequenti igit nocte xp̄s clamidis sue parte qua pauperem texerat vestitū vidit ipmqz ad circūstātes angelos sic loquentē audiuit. Martin⁹ adhuc catbe cuminus hac me veste contexit. Unde vir sā ctus non in gloriā elatus. sed dei bonitatem

cognoscens cū eēt ānox.xviij.baptizari se fecit.et adhuc adistātiā tbuni sui q tpe sui tribunat⁹ expleto se scl'o abrenūciatux pmittebat.p bienniū militauit.Intea irruētib⁹ itra gallias barbaris.iulian⁹ cesar ꝓ eos pugnatur⁹ pecuniā militib⁹ erogauit.At martin⁹ nolēs deinceps militare.donatiuū recipere noluit.sed cesari dixit.Xp̄i ego miles sū pugnare mibi nō licet.Indigē⁹ iulian⁹ dixit q nō religionis gr̄ia.sz metu belli iminētis militie renūciaret.Cui martin⁹ intrepid⁹ rndit Si ꝑ ignauie nō fidi ascribit.crastina die ante acie inermis astabo.z in nomie xp̄i signo crucis nō clipeo ptect⁹ aut galea bostiū cuneos penetrabo secur⁹. vñ custodiri iubet. vt inermis vt dixerat barbaris obijceretur. Sed die sequēti bostes legatōz miserūt sua oia seqz dantes.vñ nō dubiū est meritis scī viri talem victoriā sine sanḡne datam eē

¶ Exinde relicta militia ad sctūm hylariuz pictauē sē ep̄m prexit.z ab eo accolit⁹ ordinat⁹ monet a dño p sopore vt parētes suos adhuc gētiles visitaret.Pfect⁹ igit. mīra auersa passux se eē p̄dixit.Nā int alpes icidit i latrones.Cūqz vn⁹ securi in caput eius vibrasset.ictū ferientis dextre sustinuit alē.Ictis tñ p⁹ tergū manib⁹ vni eox custodiēd⁹ tradit.Pdercū crāti vo latroni an timuisset. rndit nūqz se ita fuisse securuz.q2 scīret misericordiā dei maxie in tēptationib⁹ affuturaz Incipienqz latroni p̄dicauit z ip̄m ad fidez xp̄i conuertit.Qui martinū ad viā reducē laudabilē postmod vitā duxit. ¶ Cū aūt mediolanuz p̄terisset dyabol⁹ in būana specie sibi obui⁹ fuit.z q tēderet req̄siuit.Cui cū rndisset se q eū dñs vocaret tēdere.ille ait Quocūqz ieris dyabolus tibi aduersabit. Cum autem martinus sibi respondisset.dominus mibi adiutor est.nō timebo quid faciat mibi bomo.statim ille euanuit Itaqz matrem ꝙuertit.pater vo in errore pmānsit. Ex cum bereticarziana per totū orbē pullularet. z ille pene solus obsisteret publice cesus z de ciuitate eiect⁹ mediolanū redijt.z ibi sibi monasteriū statuit.Sed ind ab arzianis eiect⁹ ad insulam gallinariam cum vno solo presbytero perrexit.vbi elleborū gramē venenatum inter alias berbas in cibū sum pnit.z vicinam mortem sentiēs omne piculū z dolorem vtute orationis fugauit. ¶ Audiens vero q beatus hylari⁹ de exilio rediret obuiam ei pfectus est.z iuxta pictauū monasteriū ordinauit.Ubi cū quēdā adhuc catbecuminū baberet.parūper a monasterio discedens.z rediens.reperit eū sine baptismo defunctū.Quem in cellā ducens.z super e⁹ corp⁹ se psternens.ip̄m sua oōne ad vitam pristinā reuocauit.Idē vero bomo referre cō sueuit.q dū super eux data sntia obscuris locis deputatus fuisset.per duos ágelos iudici est suggestuz būc eē pro quo martin⁹ oraret.Jussum est igit vt per ip̄os duos reduceret.z martino viuus redderet ¶ Aliuz insu per qui laqueo vitā finierat vite restituit

¶ Verū cū plebs turonica ep̄o careret.ip̄z plurimum renitentem sibi ordinari petijt. Quidā autez ex episcopis q conuenerāt eo q deformis eēt habitu z vultu despicabilis resistebāt.Inter quos precipuus fuit quidā nomine defensor.Sed cum lector tūc deesset quidam accepto psalterio primum quē inuenit psalmū legit.vbi versus bic erat.Ex ore infantium et lactentiū perfecisti laudez.vt destruas inimicū et defensorem.Et sic ille defensor est ab omnibus confutatus.Ordinatus itaqz episcopus.cum populi tumultum nō ferret.duobus fere milibus extra vrbez mōasterium constituit.vbi cum.lxxx. discipul'is multa abstinentia vixit Nam ibi vinum nemo biberat nisi quem infirmitas coegisset. Mollior habitus ibi pro crimīe erat. Plurime ciuitates de bis episcopos eligebāt.

¶ Cum quidaz sub nomīe martiris colerētur.z a martino nil de ei⁹ vita vel merito inuenīri posset.quadā die sup sepulcrū stans orauit dñm vt q⁹ eēt vel cuius meriti indicaret.Conuers⁹ ad leuā vidit vmbrā nigerriaz stare Qui a martino adiurat⁹ dixit se latrōz fuisse et ob scelus percussum eē Cōtinuo igitur martinus altare destrui precepit. ¶ Legitur quoqz in dyalogo seueri et galli discipulorum sancti martini.vbi multa supleta sūt que in e⁹ vita seuerus dimiserat.q martin⁹ q̄dam tpe valentinianū impatorez

p quadã necessitate adijt. sed ille sciẽs eũ vel: le petẽ qđ ipe nolebat dare. fores palacij sibi claudi fecit. Et martin⁹ semel ⁊ iterꝫ pass⁹ re: pulsã. cilicio obuolut⁹ ⁊ cinere cõspers⁹. per vnã ebdomadã cibi ⁊ pot⁹ abstinẽtia mace: rat. Tũc monẽte ãgelo ad palaciũ vẽit. ⁊ nul lo sibi pbibente ad iperatorem vsqꝫ puenit. Quẽ cũ veniẽtẽ videret. irat⁹ qz fuisꝫ admis s⁹ ei assurgere noluit donec sellã regiã igs operiret. ⁊ ipm impatorẽ a parte posteriori ignis succẽderet. Tũc sctõ martino iratus as surgẽs. vtutẽ diuinã se sẽsisse ꝓfess⁹ est. mliũ: qz ipm cõplectẽs sibi oĩa anteqꝫ rogaret cõ: cessit. multaqꝫ munera obtulit. sꝫ martinus nõ accepit. ¶ In eodẽ qꝫ dyalogo legit qlit tertiũ mortuũ suscitauit. Cũ enĩ qdã iuuẽis defũct⁹ fuisset ⁊ mater p resuscitatiõe filij be atũ martinũ lacris exorabat. iste ĩ medio cã: pi vbi erat inumerabil mltitudo gẽtiliuꝫ ge nua flexit. ⁊ cũctis videntibus puer surrexit. Quappt oẽs illi gẽtiles ad fidẽ xpi cõuersi sunt ¶ Eidẽ qꝫ viro sctõ obediebãt etiã isen sibilia vegetabilia ⁊ irrõnabilia Insẽsibilia si cut ignis ⁊ aq. Nã cũ in qdã pbano ignẽ mi sisset. ĩ domo prima adherẽte agẽte vẽto fla: ma ferebat. Tũc martin⁹ sup tectuꝫ domus ascẽdẽs obuiũ se aduenientib⁹ flamis inseruit Adoꝝ ꝺ vim vẽti flama retorqtur vt ꝺflict⁹ qdã cõpugnãtiũ int se elemẽtoꝝ videretur.

¶ Nauis etiã qdã cũ picturaret. vt in ꝑdicto dyal. legit. qdã negociator nec dũ xpian⁹ ex: clamauit. Be⁹ martini eripe nos. Et statim tranqllitas magna successit. ¶ Silr vegeta bilia. Nã cũ in quodã loco tẽplũ ãtiqssimũ diruisset. ⁊ arborẽ pini dyabolo dedicatã vl: let excidere. obsistẽtib⁹ rusticis ⁊ gẽtib⁹. vn⁹ eoꝝ dixit. Si de deo tuo fiduciã habes. nos hãc arborẽ succidem⁹. ⁊ tu eã suscipe. et si te cũ est de⁹ tu⁹ vt dicis euades. Quo ãnuẽte. succise arbori. ⁊ iam vsus cũ ibidẽ ligatũ ca denti signũ crucis opposuit. ⁊ in aliã ptẽ redi ens rusticos q in tuto loco erant fere oppres sit. Qui viso miracl'o ad fidẽ ꝓuersi sunt.

¶ Irrõnabilia qꝫ aialia sibi pluries obedi erũt. sicut legit in ꝑdicto dyal'. Cũ enĩ canes lepusculũ insequẽtes vidisset. imperauit ca nibus vt aial insequ desisterẽt. Adoxilli con stiterũt. ⁊ quasi victi in suis vestigijs fixi mã serũt ¶ Serpẽs etiã quidam cũ fluuiũ qn dam natando transiret. martin⁹ ait ad ꝑpen tem. In noĩe dñi iubeo te redire. Adoꝝ se ad vbum sctĩ retorsit. ⁊ in ripã aliam transmea uit. Et ingemiscens martin⁹ ait. Serpentes me audiũt. ⁊ homines nõ audiũt. ¶ Canis silr quidam cũ in quendam ex martini disci pulis latraret. ille ad eum ꝓuersus ait. In no mine martini iubeo te obmutescere. Canis ꝓtinuo obmutuit ac si linguã habuisset ab scisam B ¶ Fuit autem beatus martin⁹ multe humilitatis. Nam leprosum quẽdã cunctis horribilem parisius obuium habẽs ipsum osculat⁹ est atqꝫ benedixit. statimqꝫ mũdatus est. In sacrario quoqꝫ residẽs nũ qꝫ cathedra vsus est. Nã in eccl'ia nemo vn qꝫ eũ sedere cõspexit. Sedebat autẽ in cellu la rusticana. quas tripodes vocant. ¶ Adl'te dignitatis. Quia par aplis dict⁹ est. ⁊ hoc ppter gratiam spũssancti que in eum in specie ignis ad robur descendit. sicut fuit in aplis. Unde et apl'i frequenter eũ tanqꝫ cõparẽ visitabãt. Legitur enĩ in predicto dyal'. q qdaꝫ vice dũ martinus in cella solus sederet. et se uerus ⁊ gallus eius discipuli pre foribus ex pectarẽt subito mirabili cõcussi horrore plu res in cella audiunt insiml' colloquẽtes Be quo cum postmodum martinũ requisisset. ille ait. Bicã vobis. Sed vos queso nulli di catis. Agnes tecla et maria ad me venerũt. Nec tantum illa die sed sepius se ab eis con fessus est visitari. Et petrum ⁊ paulum apo stolos a se sepe videri perhibuit ¶ Adul te iustitie. Cum enim ab imperatore nomie maximo inuitatus fuisꝫ. ⁊ martino poculũ primo fuisset oblatum. sperantibus cunctis vt post se regi tribueret. presbytero suo ꝺdit nullũ estimans dignior em qui post se debe ret bibere. ⁊ indignum iudicans si aut regeꝫ aut regis primos ꝑsbytero ptulisset ¶ Adl'te patientie. Tãtã enĩ in oĩbus patientiã ser uabat. q cũ eẽt sũm⁹ sacerdos ipune sepe a clericis ledebatur. nec a sua eos ppter B cari tate repellebat. Nemo illũ vnqꝫ vidit iratuꝫ nemo merentem. nemo ridẽtem. Nunqꝫ in illius ore nisi christus nunqm in illius cor

de nisi pietas. nisi pax. nisi miscdia inerat. Legit q3 in pdicto dyalogo q dñ martin9 q̃dã pice i veste bispida. nigro 7 pẽdulo pallio ciz cũtect9 sup asellũ pcederet. eq̃s de p̃ veniẽti b9 expauefactis. milites in trag saltu pcipiti se dederũt 7 martinuz arripiẽtes g̃uit̃ ẏbera uerũt. Ille ãt q̃si mut9 cedẽtib9 terga pbebat Sed mag illi furebãt. eo q ille q̃si nõ sẽtiẽs ẏbera illata ptẽnere videret. Protin9 ãt aĩa lia adeo humo fixa pmanebãt. vt q̃ntũcũq3 flagellata velut saxea moueri nõ possẽt. quisq3 ad martinũ redeũtes. 7 pctũz suũ q̃ ignorant in eũ cõmiserãt pfitẽtes. ille eis licẽtiaz dedit. 7 g̃ou pcuto aialia pcesserũt. ¶ Adulte assiduitatis in orãdo Quia vt in legẽda sua di nunq3 vllũ horaz momẽtũ preterijt q nõ aut orationi aut lectioni incũberet. Inter legẽdum tamẽ et opanduz nunq3 aĩm ab orõne laxabat. Ita vt fabris ferrarijs moris est. q̃i ter opãdũ p q̃dã laboris leuamine incudẽ feriunt ita martin9 dum aliquid ageret sem porabat. ¶ Adulte austeritatis ĩ seipo Refert enĩ seuer9 in epla ad eusebiũ q cũ martin9 in q̃ndã villã sue dyoc. venisset. 7 clerici lectũ sibi plumo stramiẽ ppasset. ille ibidẽ req̃escẽs. insuetã molliciẽ pborrescit q̃ppe q nuda hũo vno tãtũ cilicio supiecto cubare psueuerat. Itaq3 pmot9 iniuria surgẽs stramentũ omne piecit 7 se sup nudã humũ collocauit Circa mediã ẏo noctẽ tota illa palea igne accẽdit. 7 martin9 excitat9 dñ exire tẽptaret sed neq̃ret ab igne capit. 7 eius iam vestimenta vrunt. Rediẽs ẏo ad solitũ orõnis pfugiuz 7 crucis emittẽs signaculũ. ĩ medio ignis intact9 pmansit. 7 flamas sensit rorãtes q̃s male expt9 erat vrẽtes. Monachi igit excitati p curzũt. 7 martinũ quẽ iã pfũptũ putabãt de medio flamaz illesũ educũt ¶ Adulte compassionis erga delinquẽtes. Quia oẽs volentes penitere cõpassionis sinu recipiebat. Ita 7 cũ dyabol9 martinũ repbenderet cur semet lapsos ad pniam recipet eidem rñdit Si tu ipse o miserabil ab hoim infestatõne desisteres. 7 te factoz tuoz peniterz. ego tibi cõfis9 i dño xpi misdiaz pollicerer ¶ Adulte pietatis erga paupes. legit in pdicto dyal. q martinũ in q̃dã festiuitate ad eccliam tẽdentem paup quidã nudus secutus est. Martin9 autẽ archidyacono precepit vt egẽtẽ vestiret. Sed cũ hoc ille facere distulisset. ĩgressus martin9 secretariuz tunicã suã illi tribuit. 7 continuo abscedere iussit. Cũ ergo archidyacon9 moneret vt ad solẽnia peragenda procederet. ille de se loquẽs rñdit se ire non posse. donec pauper vestẽ accipiat. Archidiacon9 vero non intelligens. quia cum extrĩsecus cappa tectus eẽt. ipm nudum interius non videbat. pauperem non adesse causat. At ille inquit. Mihi vestis deferatur 7 pauper non deerit vestiendus. Compulsus ille ad forum vadit. 7 quinq3 argenteis tunicã vilem et curtaz que dicitur penula quasi pene nulla rapiens ante pedes martini iratus proiecit Quam ille secreto induit. Cuius manice vsq3 ad cubitum. 7 lõgitudo vsq3 ad genua protendebantur. Et sic missam celebraturus procedit. Dum autem missaz celebraret. globus igneus super caput eius apparuit. 7 a multis ibidem visus fuit. Ob hoc parapostolis dicitur. Huic autez miraculo addit magister Johannes beleth. q cum ĩ missa manus ad deum vt moris est leuaret manicis lineis retro labentibus cũ nec brachia eius eẽnt grossa nec multum carnosa nec pfata tunica protẽderetur nisi vsq3 ad cubitũ remanserũt eadem brachia nuda. Tunc miraculose torques auri et gẽmati deferuntur ab angelis. et brachia decenter operiuntur

¶ Quem etiam tonsam q̃dam vice Aspiciens euãgelicũ inquit mandatũ ista complenit. Duas tunicas ista habuit. 7 vnã nõ habẽti largita ẽ. Ita et vos inq̃t facere debetis.

¶ Adulte potestatis erga demones expellendos. Sepe enĩ ipsos demones ex hoib9 expulit. Legit etiã in pdicto dyalogo q quedã vacca a demone agitata. cũ vbiq3 seuiret 7 multos confoderet. 7 versus martinum et socios suos in itinere furibunda concurreret ille manu eleuata ipam sistere iubet. Que immobili permanente. vidit demonẽ dorso illius insidentẽ. Quẽ increpãs discede inq̃t funeste de pecude 7 innoxiũ animal agitare desiste. Quo ptinus discedẽte. vacca ad ei9 pedes psternitur. 7 ad e9 impium cuz omni

mānsuetudine ad gregem suum reuertitur

¶ Multe subtilitatis erga eos cognoscendos. Demões enī sibi ita ꝓspicabiles reddebant. vt apte ab ipo sub q̄cūq3 imagine viderent. Nā inēdū demões in iouis psonā plurimū q3 mercurij. aliq̄n veneris vl minerue trāsfiguratos se ei⁹ vultib⁹ offerebāt. q̄s ille oēs suis noib⁹ increpabat. Mercuriū maxime patiebat infestū. Jonē brutū atq3 bebetē eē dicebat. ¶ Quadā etiā vice dyabol⁹ in forma regis purpura ⁊ dyademate et aureis caligis ornat⁹. sereno ore leraq3 facie sibi apparuit. Cūq3 diu ābo tacuissent. agnoscē quit martine quē col. Christ⁹ ego sum descendisse ad terras. ꝑus me manifestare tibi volui. Ad h cū adhuc martin⁹ admirans taceret. rursꝰ ait. Martine cur dubitas credere cuz me videas. xp̄s ego sū. Tūc ille a spūsctō doct⁹ ait. Bñs iesꝰ xp̄s nō se purpuratū. nec dyademate renitētē vēturum eē p̄dixit. Ego xp̄m nisi in eo habitu ⁊ forma q̄ passꝰ est. nisi crucis stigmata p̄ferentē. venisse nō credam Ad hāc vocē ille disparuit ⁊ totā cellā fetore cōpleuit. E ¶ Martin⁹ igit obitū suum lōge ante p̄sciuit. quē etiā fratrib⁹ reuelauit Interea cādace sez dyoc. causa sedāde discordie visitauit. Ispergēs ergo vidit mergos i flumīe piscib⁹ insidiātes ⁊ q̄sq3 capiētes. Forma inq̄t h demonū est. Insidiant incautis. capiūt nesciētes. captos deuorāt. saturari neq̄unt deuoratis. Impatigit vt relicto gurgite dextras peterēt regiones. Statiq3 gregefacto. mōtes siluasq3 petierūt ¶ In illa igit dyocesi aliq3diu cōmorat⁹ virib⁹ corpis cepit destitui. ⁊ discipul' indicat se iam resolui Tūc oēs flētes cur nos inq̄unt pat deseris. aut cui nos desolatos relinq̄s. Inuadēt enī gregē tuū lupi rapaces. Et ille eoz mot⁹ p̄cib⁹ fletibusq3. flēs q̄3 sic orauit. Bñe si adhuc ip̄o tuo sū necessari⁹. nō recuso laborez fiat volūtas tua. Dubitauit enī pene q̄d mallet. q2 nec bos deserere. nec a xp̄o volebat diuti⁹ separi. Jtaq3 cū aliq3diu molestia febriuz teneret. et a discipul' suis rogaret vt in lectulo suo vbi in cilicio et cinere decūbebat stramētū aliqd ponere. nō decet inq̄t filij xp̄ianuz nisi in cilicio ⁊ cinere mori. Ego si vob aliud exēplū relinq̄ ipse peccaui. Oculꝰ ac manib⁹ in celū spintē⁹. inuictū ab oratiōne spūm non relaxabat. Et cū supin⁹ spiaceret. ⁊ a presbyteris rogaret vt corpusculū mutatione lateris releuaret. sinite me inq̄t fratres. sinite celum potius respicere q̄z terram. vt spirit⁹ ad dñm dirigatur. Et hec dicēs vidit dyabolū assistere Quid h inquit astas cruēta bestia Nichil in me funestū reperies. abrae me sin⁹ recipiet. Et in hac voce sub archadio ⁊ honorio qui ceperūt circa annuz dñi. cccclviij. vite eius. lxxxj. spūz deo reddidit. Vultusq3 e⁹ tanq3 iam glorificatus resplēduit. ac chor⁹ angelor ibidē cōcinēs a multis audit⁹ fuit.

¶ Ad ei⁹ transitū pictaui sic turonici cōuenerūt. ibiq3 magna altercatio orta est. Dicebant enī pictaui. Noster ē monach⁹. nostre q̄rim⁹ cōmēdatū. Quib⁹ illi. Vobis est ablatus. nob a deo donat⁹. Nocte igit media pictaui oēs penit⁹ sopiūt. ⁊ sic a turonicis p senestrā eiect⁹. p ligerī nauigio ad vrbez turonicam cū magno gaudio deportat. ¶ Beatus autem seuerinus colonien⁹ episcopus cum die dñica loca sancta post matutinas more solito circūiret illa hora qua vir sctūs obijt angelos cantantes in celo audiuit. Vocansq3 archidyaconē interrogat si aliq̄d audiret Et cum se nil audire diceret. ⁊ archiepiscopus. vt diligēter auscultaret moneret. cepit surs̄ collū extendere. aures erigere. ⁊ super summis articulis baculo sustentāte stare. Sed dū archiep̄s pro eo orasset quasdaz in celo voces audire se dixit. Cui archiep̄us. Bñs meus martin⁹ est. qui migūit e mundo. ⁊ nūc angeli eum in celuz deferunt. Demones autē affuerunt qui eum retinere voluerunt. sed nichil suum in eo reperientes cōfusi recesserūt. Archidyacon⁹ igit die ⁊ horā notauit. ⁊ tunc martinum migāsse cognouit Seuerus etiam monach⁹ qui vitam e⁹ scripsit. cum post matutinas leuiter obdormisset. sicut ipse in quadam epla testatur. sāct⁹ martin⁹ alb indut⁹. vultu igneo. stellantib⁹ oculis. crine purpureo. tenens librum ī manu dextera quem de vita eius idē seuer⁹ scripserat. eidem apparuit. Cunq3 p⁹ benedictōnem in celum cōscendere ip̄m videret. ⁊ cum

eo ascendere cupet.euigilauit. ¶Post ꝫ aũt nuncijs veniẽũb⁹ eadẽ nocte sctũm Martinũ migrasse audiuit. ¶Eo quoqꝫ die sctũs Ambro.mediolanẽſ ep̃s missam celebrans sup altare int̃ ppbetiã ⁊ ep̃laꝫ obdormiuit.Et cũ nullus eũ excitare p̃sumeret.et subdyacon⁹ nisi ip̃o innuẽte ep̃laꝫ nõ auderet legere.transactis duabꝫ l'triũ horarũ spacijs excitauerũt eum dicẽtes.Jam hora p̃terijt ⁊ pl's valde lassus expectat.iubeat dñs noster vt cleric⁹ ep̃laꝫ legat.Ad qs ille.Nolite turbari.frat̃ enĩ me⁹ Martinus ad deũ migrauit.⁊ ego eius funeri int̃fui ⁊ obsequiũ p̃bui.ſꝫ vltimã orõnẽ vob excutantib⁹ explere nõ valui.Tũc illi diẽ ⁊ horã notãtes.inuenerunt sctũm martinũ tũc migſſe ad celum

¶Cappam eius vt ait magister Jobes beleth reges frãcie in plijs portare ꝓsueuerũt Vñ ip̃i⁹ cappe custodes cappellani dicebãt.

¶Post morte aũt ei⁹ ãno.lxuij.cum btũs Perpetuus eius eccl'iaꝫ magnifice ampliasset ⁊ in eã corpus ei⁹ trãsferre vellꝫ.semel ⁊ bis ⁊ tercio ieiunijs ⁊ vigilijs insistẽtes.sepulcr̃ e⁹ nullaten⁹ mouere potuerũt.Cũqꝫ vellẽt dimittere.q̃daꝫ senex pulcerrim⁹ eis appuit di.Usqꝫq̃ tardatis Nõ videtis sanctum Martinũ patũ iuuare vos si man⁹ apponitis.Tunc ille cũ eis man⁹ apposuit.⁊ cũ summa velocitate sepulcr̃ leuauerũt.et in loco vbi nũc colit̃ posuerũt.Senex autẽ ille post hoc nusq̃ ꝓparuit.Hec trãslatio ĩ mẽse Julij celebrat̃. Refert odo abbas cluniacẽſ q̃ tũc oẽs cãpane in oĩb⁹ eccl'ijs nullo tangẽte pulsabant̃.⁊ oẽs lãpades diuinitus accẽdebant̃. ¶Fertur qꝫ q̃ tũc duo socij erãt.q̃r vnus erat cec⁹ ⁊ alt̃ ꝓtractus.Cecus aũt ꝓtractũ ferebat.⁊ ꝓtractus ceco viaꝫ demonstrabat.Sicqꝫ tal'r mẽdicãtes m'tam pecuniã acq̃rebant.Audiẽtes vo q̃ ad corpus sctĩ martini m'ti sanabãt infirmi.cuꝫ in trãslatione eius corp⁹ extra eccl'iam p̃cessionaliter duceret̃.timere ceperũt ne p̃dictum corpus iuxta domũ vbi manebãt duceret̃. et sic ip̃i forsitan curarent̃. Nolebãt enĩ sanitatẽ ꝓsequi ne deperiret materia quest⁹ sui. Quappt̃ de illa strata fugiẽtes se ad aliam transferebãt. p quã corpus nequaq̃ duciputabant.Bũ ergo fugerẽt.corpi ei⁹ eximpuiso ꝑtinus obuiauerũt.Et q̃r de⁹ multa bona p̃stat inuitis. ambo ꝑ eor voluntatẽ ꝑtinuo sũt curati.licet de ꝫ plurimũ tristarent̃. ¶Amb.aũt de sctõ Martino sic ait Bis martin⁹ ppbani erroris tẽpla destruxit.vexilla pietatis erexit.mortuos suscitauit ab obsessis corpib⁹ demonia seua excluſit. ac varijs laborãtes lãguorib⁹ salutis remedio sꝫleuauit.qui ita pfect⁹ iuẽt⁹ ẽ.vt x̃pꝫ texissꝫ ĩ paupe.⁊ veste quã egen⁹ accepat mũdi dñm induisset. O felix largitas q̃ diuinitas opitur. O clamidis gl'iosa diuisio q̃ militẽ texit ⁊ regẽ. O inestimabile donũ.qõ vestire meruit diuitatẽ. Digne buic dñe confessionis tue p̃mia cõtuliſti .Digne ei arrianoꝫ subiacuit feritas.Digne amore martirij p̃secutoris tormẽta ñ timuit. Quid erit ꝑ oblatõe integri corpis receptur⁹.qui pro q̃ntitate vestis exigue deũ vestire meruit ⁊ videre Sic sperãtib⁹ ꝓtulit medicinã.vt alios supplicatõib⁹.alios visu saluaret.

CLXII.

¶De sancto Bricio.

Bricius sancti mar

tini dyacon⁹.eusqꝫ plurimũ emulus m'tra eidẽ sctõ ꝓuicia ĩferebat. Nam cũ quidã paup Martinũ req̃reret dixit ei bricius.Si illũ delirum q̃ris.p̃spice eminus.ille ẽ enĩ qui q̃i amẽs celuꝫ respicit. Cũ igit̃ paupa martio q̃ petierat accepisset vir sctũs Briciũ ad se vocãs dixit.En ego tibi delirus videor brici. Qõ cũ ille p̃ verecundia se dixisse negaret.Ait martin⁹.Nõne aures mee ad os tuuꝫ erant.qñ ꝫ emin⁹ loq̃bar'ſ Amẽ dico tibi.q̃r a dño obtinui vt mihi in ep̃atu succedas. ſꝫ scias multa te in ep̃atu aduersa passur. Qõ bricius audiẽs irridebat dicẽs. Nõne vex dixi istũ delirũ esse. ¶Post mortẽ igit̃ sctĩ martini Bricius in ep̃m est elect⁹. Qui dinceps orõni vacabat Et licꝫ adhuc supbus tñ corpe cast⁹ erat Anno ãt ep̃at⁹ sui tricesimo m'r q̃dã religiose vestita q̃ ei⁹ vestimẽta lauabat ꝓcepit.⁊ filium pepit. Tũc oĩs pl'us cũ lapidibus ad ei⁹ ianuã ꝓgregat⁹ ẽ dicẽs, Viu pietate

sancti martini luxuriā tuā dissimulauim⁹ sed iaz nequaq̄z pollutas manus oscularī valemus. Illo āt virilr ℞ negāte ait. Adducite ad me ifantē. Quo allato cū .xxx. eēt dierū dixit ad eū bricius. Adiuro te p filiū dei vt dicas corā oīb⁹ si ego te genui. Et ille. nō tu inq̄t es pat̄ meus. Populo āt vrgēte vt q̄s eēt eius pat̄ req̄reret. ille ait. Nō est hoc meū. feci qđ ad me ptinuit. Populus autē ℞ totū magicis artib⁹ attribuebat dicēs. Ne quaq̄z nob falso pastoris nomīe dñaberis. Tūc ille p sui purgatōe prunas ardētes vsq̄ ad tūbā scti martini cūctis vidētibus dēportauit. Proiectisq̄z prunis. vestis eius illesa appuit. Et ait. Sicut ℞ meū vestimētum a prunis mānsit illesū. sic corpus meum a ptactu mulieris est mūdū. Populo autē adhuc ñ credēte. sctūm Bricū ptumelijs et iniurijs afficiūt. z a sua dignitate ejciūt. vt vbum qđ sctūs martinus dixerat ipleretur Tunc bricius flēs papā adijt. et septē annis ibidē pmanēs quidq̄d in sctūm martinum deliq̄rat penitēdo deleuit. Populus autē Justinianū pfecit. z romā ꝓ bricū misit. ut ep̄atū sibi ꝓ bricium defensaret. Quo cum tenderet. in ciuitate vercellen. vitaz finiuit. et armeniū loco eius pl̄us oīs pfecit. Septimo igit̄ anno bricius cuz autoritate pape rediēs sexto ab vrbe miliario hospitiū accepit. z Armenius eađ nocte spūm exalauit. Qđ bricius p reuelatōem ꝓgnoscēs. ait suis vt surgerent. z secū ad tumulandū turonensem ep̄m pperarent. Cū ergo Bricius p vnā portā ciuitatē ingrederet. ille p aliaz mortuus efferebat. Quo sepulto. sctūs Bricius sedē suam accepit. z septez postmoduz annis pſidens z vitam laudabilez ducens xliij. anno ep̄atus sui in pace quieuit.

CLXIII.

De sancta Elizabeth. A

Elizabeth inter

ptat deus meus ꝓgnouit. vl̄ dei mei septima. vel dei mei saturitas. Dicit ergo p̄mo Elizabeth deus me⁹ cognouit. q: deus eā ꝓgnouit. i. suo bñplacito approbauit. vel ꝓgnouit. i. notitiam sue cognitiōis sibi infudit. Scđo đr elizabeth. i. dei mei septima. ip̄a enim bū̄it septimā dei vel q: septē opibus muscđie se exercuit. vl̄ q: nunc ē in septima etate q̄escentiū. puētura tandē in octauā resurgētiū. vel ꝓpter septē status in q̄bus fuit. Ip̄a nanq̄z fuit in statu vginali. scđo in statu ꝓiugali. tercio in statu viduali. q̄rto in statu actiuo. q̄nto in statu ꝓtēplatiuo. sexto in statu religioso. z nūc septimo ē in statu glioso. Et isti septez status manifeste ꝓtinētur in legenda sua vt possit dici de ea qđ dicit in Daniele de nabuchodonosor. septē tp̄a mutabunt sup ea. Tercō đr dei mei saturitas. de⁹ enī eā mō satiauit et repleuit splēdore vitatis. dulcedine suauitatis. z vigore eternitatis. Vñ aug̃. in li. de ciuitate dei. agens de ciuitate celesti dic̄. In eternitate dei viget. in veritate dei lucet. in bonitate dei gaudet.

Elizabeth illustris vngarie regis filia. genere nobil̄. sz fide ac religiōe nobilior. stirpem tā nobilē nobilitauit exemplis. illustrauit miracul̄. z đcoravit grā sanctitatis. Quā autor nature sup̄ naturā quodāmō extulit. dum puella regalibus nutrita delicijs. omīa puerilia aut oīno ꝓtēneret. aut eadē in dei obsequm manciparet. vt liq̄do clareat tenera eius infantia q̄nta simplicitate viguit. q̄nta dulci deuotione incepit. Extūc siq̄dem cepit bonis assuescere studijs. ludos spernere vanitatis successus pſperos fugere mūdi. pficere sp̄ in reuerētia dei. Cū ei adhuc eēt q̄nquēnis in eccl̄ia orādi grā tā sedula pmanebat. vt eā ei⁹ sodales l̄ ancille auellere vix valerēt. Quā cū ancille vl̄ coetanee ei⁹ obseruarēt. alīq̄m đ ill̄ cā ludi vl̄ capellā inseq̄ videbatur vt ex ℞ intrādi eccl̄iaz oportunitatē captarz. Quā īgrediēs genua flectebat aut pauimēto total̄r incūbebat. Et licet lrām peritiam nō bret̄ tñ corā se in eccl̄ijs sepe psalteriū expādebat. vt q̄dāmō se legere fingeret ne velut occupatā q̄s ipediret. Se q̄z cū puellis ad terrā pstrataz ludi specie mēsurabat. vt sub tali occasione deo reuerētiā exhiberet. In ludo etiā anuloz z alijs ludis spez totā in deū ponebat Et ex his q̄ puella puula lucrabat. vl̄ al's peculiariter possidebat. puellis paupcul̄ decimas exhibebat. inducēs eas

vt sepe orōem dñicā dicerēt ⁊ crebro ỹginē salutarēt. Crescēs vo p etatē tpis. crescebat āpli⁹ p affectū deuotōis. Mā btāz ỹginē di gēitricē i sui prōnā ⁊ aduocatā ⁊ btm iohēz euāg. in sue castitatis custodē elegit. Cū eiz singule cedule singl'oz apl'oz noibus inscripte altari iponerent. ⁊ q̄libet aliaz puellaz casu sibi cedulā ꝓtigentē accipet. ista orōe fusa tribus vicib⁹ cedulā vbi nomē scti pet erat iscriptū. ⁊ dsiderabat accepit. Ad quez tāto deuotōis ferebat affectu. vt nihil in eius noie petētib⁹ onegaret. Ne vo mdi succes⁹ sibi nimiū blādiret. q̄tidie i rebus pspis sibi aliq̄d detrabebat. Cū ei i aliq̄ ludo sibi pspe succederet reliquū intmittēs di. nolo pcedre sz ppt deū reliquū intmitto. Ad cbore as q̄z cū puell'cetis aduocata. cū vnū circūitū pegissz dicebat. sufficiat nob vn⁹ circūit⁹ iāppt deū alios dimittam⁹ Et sic p talē modū puellas a vanitatib⁹ tpabat. Uestimētoz lasciuos vsus sp abhorruit. ⁊ oēm i bis bōestatē dilexit. Certū q̄z sibi nūez orōnū indixerat. quē siqñ aliq̄ occupatiōe pūēta ñ potuisse pficere. ⁊ ab ācill' lectū igredi cogeret. cū celesti sponso vigilias vigilanti soluebat. Dies q̄z solēnes puella nobil'tāta deuotōe colebat. vt et manicas sibi ꝓsui nulla rōe pateret aliāz missaz solēnia ꝓplerēt. Ciroteca rū etiā vsus añ meridiēi dieb⁹ dñicis sibi interdixit. volēs i ꝫ ⁊ sacre deferre solēnitati. ⁊ sue satisfacere deuotōni. ppt q̄d solita erat ad ꝫ ⁊ silia se p votū astrigere. ne q̄s eā posset aliq̄bus suasiōibus a suo ppōsito reuocare. Officiū ecciasticū audiebat cū tāta reuerētia vt cū sacra legerēt euāgelia. vl' sacra hostia ꝓficeret. mānicas si forte ꝓlute eēnt solueret. monilia depōeret. ⁊ cetera capitis ornamēta in imo locaret. Et vbi gdū ỹgila lē prudenter rexit. ⁊ inocenter pcurrit ꝓiugalez gdū intrare cōpellit. vtpote q̄ ad ꝫ patno imperio vrgebat. fructū pceptura triceſimū q̄ fidē trinitatis ꝫuauit cū decalogo pceptoz Cōsensit igit licz iuita i copulā ꝓiugalē. ñ vt libidini ꝓsentiret. sz ne pris pceptū ꝓtēneret ⁊ vt filios educādos ad dei ꝫuitū procrearet Quāuis enī fuit legi thori ꝓiugal' astricta. nulli tñ culpā de delectatōi fuit sbiecta. Qđ in mānifeste ꝓstat. q̄niā i mānib⁹ magistri Cōradi votū emisit. q̄ si viro suo eā supuiuere ꝓingeret. ꝓinētiā ppetuā obꝫuaret.

Fuit igit lantgdio turīgie sociata ꝓiugio put regal' exigebat magnificētia. et dispositio ordīauit dīna. vt. s. ibiđ multos ad dei amorē adduceret. ⁊ icultos boies edoceret. Licz aūt mutauerit statū. ñ tñ mutauit mētis affectū. Quāte āt fuerit deuotōis ⁊ būiliatōis ad deū. q̄nte austeritatis ⁊ abstinētie ad se ipāz. q̄nte largitatis ⁊ miscdie ad paupes. exbis q̄ sbiecta sūt aptius declarat. Mā i orōe tāti extitit feruoris. vt et ancillas ad eccīam gdu ꝓcato puenirz. vt q̄ q̄busdā clādestinis orōibus aliq̄m dei grāz ipetraret. In nocte ad orōem sepe surgebat. rogāte eaz marito vt sibi pceret ⁊ q̄eti alicui corp⁹ donarz. Ordinauit aūt cū q̄dā domicella sibi int' cetas magis familiari. vt si forte sōno depssa non surgeret. eā pede tāgēs excitarz Quadā vo vice pedē dñe tāgere voluit. ⁊ casu in pedez mariti ipegit. Qui sbito excitat⁹ rē vt erat didicit. ⁊ patient' sufferēs prudēter dissil'auit Et vt orōnū suaz deo pigue redderet sacrificiū. sepe ipm irrigabat abūdātia lacriaz. q̄s q̄dē lacrimas fūdebat iocūde. et siñ aliq̄ indecēti vl'tus pmutatōe. ita vt sp cū dolore fleret ⁊ de dolore gauderet. ⁊ ꝫ q̄dā vultus leticia venustaret. Tante sebūilitati sbiecit. vt ppt dī amorē vilia ⁊ abiecta ñ spneret. sz ꝫ cū deuotōe nimia exerceret. Mā infirmū q̄ndā vultu dformē. capitis fetore horribilē in sinu ppo recliauit. ⁊ horridū crinē tōdēs eius caput ācillis ridēt⁹ lauit In rogatōibus sp pcessionē nudis pedibus iduta laneis seq̄bat. Et i pdicationū statiōib⁹ inter pauperculas tāq̄z paup ⁊ būilis residebat. In purificatōe post prū neq̄q̄z se vt cetere gēmis ornabat. vel vestib⁹ deauratis tegebat. sz exemplo intemerate puepe filiū ppriis gestās in vlnis. ipm ad altare cū agno. ⁊ cādela bumilit offerebat. vt ex bis ⁊ seculi pompā cōtenendā oñderz. ⁊ se illibate puerpe ꝓformaret. Bein domū rediēs vestimēta ipa cū q̄bus ad eccliam pcesserat. alicui paupi mulieri tribuebat.

Accedit q̄z ad sue būilitatis pconiū. q̄ ipa libertate pcellens ⁊ dignitate sublimis. cuiusdā viri. s. magistri Conradi paupis ⁊ mēdici. sed tñ scia ⁊ religione

ꝑcipui.saluo iure mrīmonij ⁊ ꝓsentiēte ma rito obedientie ad̄o se subiecit.vt q̄d̄q̄d ille ꝑcipet.ip̄a cū reuerētia ⁊ multo gaudio ad impleret.vt ex ℞ ⁊ obediētie ꝑcipet merituꝫ ⁊ dn̄i saluatoris q̄ factus ē obediēs vsqꝫ ad mortē imitaret exēplū ¶ Quad̄ā āt vice ad q̄nd̄ā p̄dicatōeꝫ ab ip̄o vocata. supueniēte marchionissa myssenēse impedita n̄ venit. Q̄ ille egreferēs tātā eius inobedientiā re laxare noluit. donec vsqꝫ ad camisiā expo liatā cū q̄busd̄ ancill' suis q̄ culpabiles fue rant fortē vberari fec̄. ℬ ¶ Sibi q̄ꝫ tan tā abstinētiā et rigorē imponebat.vt corp⁹ suū vigilijs disciplinis ⁊ ieiunijs macerarꝫ. Nā sepe a viri thoro abstinēs.noctes duce bat in sōnes.vt orōib⁹ possꝫ insistere.⁊ in ab scondito p̄ēm celestē orare. Cūq̄ sōni inꝑ pellaret nec̄itas.supp̄strata tapetia dormi ebat.Sed cū marit⁹ abesset.cū spōso celesti in orōnib⁹ pnoctabat. Sepe etiā p manus ancillaꝝ faciebat se in cubiculo fortē verbe rari.vt saluatoꝛi flagellato vicē rependeret et carnē ab oī lasciuia coerceret. ¶ Tantā āt in cibo ⁊ potu tēperantiā exbibebat.vt ī mē sa mariti inꝑ diuersa ferculoꝝ genera intd̄ū pane simplici eēt ꝓtenta. Nā magister enī cō rad⁹ sibi inꝺixit ne de cibis mariti q̄cq̄ꝫ cō tingeret.de q̄b⁹ sanam ꝓsciam nō bn̄ēt. Q̄ ip̄a tanta diligētia obꝑuauit.vt alijs diuerꝑ delicijs abūdantib⁹.ip̄a cū ān̄cill' suis cibis grossioꝛib⁹ vteret. Sepe tn̄ ad mēsā sed̄bat et cibos manib⁹ ꝓtrectabat ⁊ diuidebat.vt ex ℞ cōedere videret.ne supstitōis notā īcur reret.sed vrbanitate tali cūctos cōuiuas le tificaret. ¶ Quad̄ā vice cū lōgi itineris fu isset labore depssa.⁊ marito ⁊ sibi fuissent ci bi diuersi oblati.q̄ nō credebāt de iustis la boribus acq̄siti.oīno abstinuit ⁊ nigꝝ panē et duꝝ in aq̄ calida madefactū cū suis ān̄cill' patienꝫ cōedit. Ob ℞ q̄sd̄ā reddituꝫ iustos vir su⁹ sibi assignauerat.de q̄bus cū q̄busd̄ ancillis suis q̄ sibi ad hec oīa ꝓsentiebāt vi uebat Sepe aūt cibos curie respuit ⁊ aliq̄ꝫ bonoꝝ virorꝝ cibaria req̄siuit. Hec aūt oīa vir suus cū patīa suꝑportabat.asserēs q̄ hec et ip̄e libenꝫ faceret.si turbatiōeꝫ sue familie n̄ timerꝫ. Statū q̄ꝫ pauptatis ī sūma gl̄ia ꝓstituta sūmope affectabat.vt ⁊ x̄p̄o paupi vicē rependeret.⁊ mūd⁹ in ea nil ꝓpriū hn̄ēt Quappē intd̄ū cū sola eēt cū ān̄cill' vestimē tis vilib⁹ iduēs se.⁊ despcto velo caput suū operiēs dicebat. Talit incedā cū ad statū ve nero pauptatis. Licꝫ āt sibi abstinētie frenū imposuerit.tāta tn̄ liberalitate se ad paupe res effūdebat.ut nullū aliq̄ p̄mi inedia pa teret.sꝫ oīb⁹ adeo largissime sb̄ueniebat.vt oēs eā mr̄ēm paupeꝝ acclamarēt. Sex enī miscdie opibus tota vigilantia insudabat. vt regnū ꝑpetuū ꝑpetuo regnatura ꝑcipet ⁊ patrīā bn̄dictōem cū bn̄dictis ad dexterā possideret. Ip̄a nāq̄ꝫ nudos vestiebat. Q̄q̄ deꝫ vestimēta impēdebat pauꝑib⁹ nudis. pegrinoꝝ ⁊ paupeꝝ corꝑib⁹ sepeliēdis.⁊ pu eris baptizandis. Quos q̄d̄ēpueros sepe d̄ fonte sacro leuabat.⁊ ꝓprijs manib⁹ eorū vestimēta suebat.vt ꝓpatīnitate ꝓtracta eis liberius subueniret. ℰ ¶ Accidit aūt vt cuid̄ā paupcule q̄d̄d̄ā satis bonū tribueret vestimētū. Illa aūt videꝫ donū tā magnifi cū.taꝫ ingēti gaudio ē ꝑfusa.vt ad trā cad̄ mortua crederet. Q̄d btā elizabeth videns doluit se sibi tanta dedisse.timēs ne sibi fie ret cā mortis. Sꝫ tn̄ ꝑ ea orauit.⁊ ip̄a sana ta surrexit. Sepe āt ip̄a cū ancill' suis lanaꝝ ꝓprijs manib⁹ filabat.⁊ in̄ vestimenta fieri faciebat.vt ex ℞ bonoꝝ laboꝝ gl̄iosū recipe ret fructū ⁊ exēplū vere bn̄ilitatis p̄beret. et de ꝓprij corꝑis laborib⁹ elemosinā daret deo. Ip̄a esurientes pascebat. Nā paupib⁹ eniꝫ alimenta p̄bebat ad̄o vt langu̇ido viro suo ꝑfecto ad curiā Friderici impatoris q̄ tunc erat cremone. ip̄a oēꝫ annonā de suis gran gijs collegit.⁊ ꝓgregatis vndecūqꝫ paupi bus q̄tidie eis nec̄aria mīstrabat.eo q̄ tūc caristia ⁊ fames valida īminebat. Sepe āt cū pecūia ei deficeret.ornamēta vēdebat vt paupib⁹ subueīret. Nulta et sibi ⁊ suis an cillis ꝓsueuit subtrabere et paupib⁹ refua re. Ip̄a sitientes potabat. Quad̄ā āt vice cer uisiā pauꝑibus distribuēs cū vnicuiqꝫ suf ficienꝫ dedisset.inuētū est q̄ vas nullū hūit diminutōeꝫ.sꝫ eand̄ē quā pri⁹ mēsurā fua uit. ¶ Ip̄a hospitio pegrinos ⁊ paupes su scipiebat. Domū ei maximā sub altissimo castro suo ꝓstruxit.in q̄ infirmoꝝ magnaꝫ multitudinē refouebat. q̄s dieb⁹ singulis

non obstante difficultate ascensus vł descẽ sus visitans. ⁊ eis omia nccaria mistrabat. ⁊ vbis incitatorijs ad patiam ducebat. Et licet oem corruptiõem aeris. sp egre porta uerit. infirmor tñ corruptões ppt dei amo rẽ et tpe estiuo ñ abborruit. sed remedia ad hibuit. velo ppij capitis tersit. ⁊ mãib⁹ pro prijs cõtrectauit. licet ancille talia gñt tole rarẽt. In eadẽ q3 domo puerulos paupeꝝ femiarũ nutriri cũ sũma diligẽtia faciebat qbus se tã dulcẽ ⁊ bũilem exhibebat. vt ea3 oẽs mrẽm vocarẽt. ⁊ intrãtem domũ cũcti tanqm mrẽm filij sequerent. ⁊ ante eã cater uatim cũ sũmo studio collocarẽtur. ¶ Ipa vo ⁊ olliculas ⁊ anulos vitreos ⁊ q̃da3 alia vitrea emi fecerat. vt pueri ludos pueriles in talib⁹ exercerẽt. Que dũ in pallio ppio equitãs in castꝝ deferret. de rupe altissima sup lapides ceciderũt. sed nulla in eis lesio ẽ inuenta. ¶ Ipa infirmos visitabat. Mise roꝝ eĩ ꝓpassio adeo animũ eius vẽdicabat q eoꝝ hospitia diligent pqrens eos solicite visitabat. eoꝝ cam erulas familiariť ⁊ duo te subintrãs. nec difficultate vie ptenta. nec longitudĩe lacessita. quib⁹ subueniebat ĩ ne cessarijs. ⁊ verba exhibebat ꝓsolatõis. Ppro pter qđ ex q̃ntuplici ꝓsideratõe remũeratõ; nẽ accepit. ſ. ex dignatõe visitatõnis. ex labo re itineris. ex affectu ꝓpassionis. ex affatu ꝓ solatõis. ⁊ ex largitõe muneris. ¶ Ipa sepul turas paupeꝝ freq̃ntabat. Mente nãq3 de uota paupeꝝ currebat ad funera. ⁊ vestes q̃s ppijs manib⁹ fecerat. eoꝝ corpibus co aptabat. adeo vt semel velũ suũ lineum ma gnũ in ptes ꝓciderẽt. ⁊ cuiusdã paupis cor pus inuolueret. Eorũ etiam funera ppijs mãib⁹ ꝓtrectabat. ⁊ in ipoꝝ obsequijs duo; ta manebat. Jnť hec laudãda est deuotõ vi sui. qui licet negocijs eẽt multis implicitus in dei tñ obsequio erat deuotus. Et q3 ipe ta libus psonaliť intẽdere ñ valebat. vxori sue ptãtẽ ꝓcesserat agendi oĩa q̃ dei honorez re spicerent. ⁊ anime sue salutẽ afferrent. ¶ Cupiẽs vo btã elizabetb vt vir su⁹ in fidei defensionẽ potẽtie arma cõuerteret. ipm sa lubri exhortatõe induxit. vt ad terrã sanctã pgeret visitandã. Ubi dũ eẽt ipe lantgrauius pnceps fidel' deuotus ⁊ inclit⁹. fide integra et deuotiõe sincera do reddidit spũm suoꝝ opeꝝ fructũ recipiẽs gliosum. Et sic ipa vi; dualẽ statũ cũ deuotiõe ãplectiť. ne vidual' ꝓtinẽtie pmio fraudaretť. sed fructũ sexagesi mu3 percipet. vtpote q̃ decalogũ pceptorũ cũ sex opibus miscõic obseruaret. ¶ Dey cũ mor3 viri sui p totã fuisset turingiã diuul; gata. ipa tanqm dissipatrix ⁊ ꝓdiga a qbus dã vasallis viri sui turpiter ⁊ totaliter ẽ electa. vt ex hoc ei⁹ patientia clarescceret. ⁊ pauper tis diu cõceptũ desideriũ obtineret. Eldue niente igiť nocte in domo cuiusdã taberna rij in loco vbi porci iacuerãt se recepit. deo grãs multas agẽs. Mora vo matutinali ad domũ fratꝝ minoꝝ pgẽs rogauit. vt p sua tribulatiõe deo grãs agerẽt. ⁊ te deũ lauda m⁹ cantarẽt. Seq̃nti die domũ cuiusdã sui emuli cũ suis puuľ iussa ẽ ingredi. arto sibi loco ibidẽ admodũ assignato. Que du3 ab hospite ⁊ hospita plimũ gñaret ꝓtib⁹ va lefecit dicẽs. Libentť hoib⁹ valefacerẽ. si bñsi cos inuenirẽ. Cõpulsa igiť ad locũ porẽ re dijt. ⁊ puulos suos ad loca diuersa alendos trãsmisit. Bũ vo p q̃ndã viã strictã lutoꝝ; fundo plenã. sup q̃sdam lapides ibidẽ posi tos pgeret. ⁊ vetula q̃dã cui iã mlta bñficia ꝓtulerat. sup eosdẽ lapides trãsiens eidẽ ce dere recusaret. ipa in lutũ pfundũ cecidit. ⁊ surgẽs vestimẽta sua gaudẽs ⁊ ridẽs abster sit. ¶ Post B ãt abbatissa ei⁹ matertera ip sius pauptati nimiũ ꝓpatiẽs ad epm babẽ; bergensẽ ipius auunculũ eã duxit. Qui eã bõeste suscipiẽs caute retinuit. intẽdẽs ipa3 secũdis nuptijs copulare. Qđ cũ ancille q secũ ꝓtinẽtiã vouerãt dicissent. ⁊ ex hoc se multis lacrijs affligerẽt. btẽ elizabetb cũ ge; mitu B retulerũt. Que eas ꝓhortãs ait. Cõ fido in dño p cui⁹ amore ꝓtinẽtiã voui ppe tuã. q meũ ppositũ firmũ custodiet. ⁊ oẽm violẽtiã ꝓteret. ⁊ ꝓsiliũ bũanũ dissoluet. Et si forte auũcul⁹ meus voluerit mẽ alicui co pulare animo dissentiã ⁊ vbis pariť ꝓdica3. Et si nullũ aliud mibi euadẽdi sup essꝝ reme diũ nasum mibi ppium detruncarẽ vt me sic deformẽ quilibet abborreret. ¶ Cũ igitur de mandato ipius epi ad quoddã castrum inuita fuisset deducta. moratura ibidẽ don; traderetur in coniugiũ. ⁊ ipa suã castitatez

dño cum lacrīs cōmēdasset.ecce dño dispo
nente ossa viri sui ꝺ vltramarinis ꝑtib⁹ de
ferunt. Jussa est igit ab epo reduci.vt ossib⁹
viri sui deuota occurrerꝫ. Jꝑa ergo ossa ab
epo cū honorabili ꝓcessione.ꝫ abiꝑa cū mlt⁹
ta ꝺuotōe ꝫ lacrīaꝝ effusione suscepta sunt
Que cōuersa ad dñm dixit. Grās tibi ago
dñe qꝛ in susceptiōe ossiū viri mei dilecti tui
me miseraꝫ ꝓsolari dignat⁹ es. Tu scis dñe
qꝛ licꝫ ipm te amantē mlt̄ amaueri.tñ ob
tui amorē eius pñtia libent carui.et in sctē
terre tue subsidiū desiderani. Et q̄ꝫ uis ꝺlecta
bile mihi eēt adhuc cū eo viuere tali ꝓditōe
vt cū ipo paupe ꝑ totū mōm paupcula mē
dicarē.tñ te teste ꝓ tuā voluntatē vno crine
ipꝫ ñ redimerē.nec ad vitā mortalē iteꝝ reuo
carē. ipm aūt ꝫ me tue grē recōmēdo. ¶ G
Aeꝝ ne fructū centesimū ꝑderet.q̄ pfectō
nem euāgelicam suātib⁹ datur.qui de sini
stra miserie ad dexteraꝫ glie trāsferunt. reli
giosū hītum induit.vestes.s.griseas būles
et abiectas.ꝓnentiā post mortem viri ꝑpe
tuā suans.obediētiā pfectā custodiens ꝫ
voluntariā paupertatē amplectēs. Ad ēdi
cando q̄ire ostiatim voluit.sꝫ magister cō
radus nō ꝑmisit. Fuit āt ei⁹ hītus tā despec
tus vt deferret palliū griseū panno coloris
alterius plongatū.mānicas et tunice ruptas
alteri⁹ coloris pāno būit emēdatas. Pa
ter ꝺo suus rex vngarie audiēs filiā suam
ad tantā deuenisse inopiā.comitē q̄ndā ad
eam misit.vt ipaꝫ ad patria limia reducere
ꝑcuraret. Qui ꝺēs eā tali hītu ornatam.
cernēsqꝫ sedentē būliē ꝫ filantē.p ꝓfusiōe et
admiratōe exclamās dixit. Nunq̄ꝫ filia re
gis tam vili hītu induta apparuit .nec lanā
aliqñ filare visa fuit. Cū ꝺo ꝑ sua reductiōe
vehemēter institisꝫ nullaten⁹ acq̄euit.cum
paupib⁹ malēs in pauptate degere q̄ꝫ diui
tijs mlt̄is cū diuitib⁹ abūdare.vt ꝺo e⁹ ani
mus in deū tot⁹ trāsiret.ꝫ intēta ei⁹ ꝺuotō
nullū ipedimētū hrēt rogauit dñm.vt oim
tpalium ꝓtemptum sibi infūderet.ꝫ filioꝝ
dilectōem a suo corde auelleret. et ꝓ oēs cō
tumelias ꝓtemptū ꝫ ꝓstantiā largiret. Fusa
ꝺo orōe audiuit dñm sibi dicentē. Exaudi
ta est oratio tua .Que dixit ācillis. Exaudi
uit dñs vocem meā. qꝛ ꝫ oīa tēpalia vt ster
cora reputo.ꝫ de filijs meis ñ pl⁹ q̄ꝫ de alijs
ꝑis curo.ꝫ mei ꝓtēptū ꝫ opprobria ꝑpen
do.nihilq̄ꝫ aliꝺ iam diligere videoꝝ nisi deū
Magister q̄ꝫ cōradus sepe sibi molesta et
ꝓria ponebat.ꝫ q̄s āplius diligere videbat
ab ei⁹ ꝓsortio sepabat adeo vt duas fideles
ācillas ꝫ ꝑdilectas q̄ a iuuētute sua secū fue
rant enutrite ab ea remouerit.mlt̄is effusis
lacrīs hinc ꝫ inde. Hec āt faciebat vir sctūs
vt ei⁹ voluntatem frāgeret.ꝫ vt ipa suū affe
ctum ad deū totalī erigeret.ꝫ ne aliq̄ de an
cillis ꝑstinā glīam ad ei⁹ mēoriā reuocarꝫ.
In his āt oībus inueniebat ꝫ velox ad obe
diēdū ꝫ ꝓstās ad patiam .vt ꝑ patiam aiaꝫ
suā possideret.ꝫ ꝑ obediētiā victoria deco
raret. Dicebat q̄ꝫ. Si ꝑpter deū tātū timeo
hoīem mortalē.q̄ntū timere debeo iudicē
celestē. Jō āt magistro cōrado pauperi ꝫ mē
dico et nō alicui diuiti epo obediētiā facere
volui.vt eēm occasionē tpal⁹ ꝓsolatōis a me
penitus abdicarē. ¶ Quadā vice dū clau
straꝝ q̄rundaꝫ scīmonialiū ab eis obnixe ro
gata intrasset.nō habita licētia a suo magi
stro .fec eā taꝫ gravit verberari vt ꝑ⁹ tres heb
domadas in ea vestigia vberū apparerent
Dicebat āt suis ancill⁹ se ꝫ illas ꝓsolās. Si
cut gmen fluuio inundāte depmit.ꝫ decre
scente erigit.sic nos aliq̄ afflictōe aduenien
te dēmus ꝑ hūilitatē submitti.cessante vero
ad deū ꝑ spūalē leticiā eleuari. ¶ Tāta le hu
militate depmebat vt nll⁹ aten⁹ pateret q̄ an
cille eā dñam appellarēt.sꝫ singl⁹ tātū ad
eā nūeró loq̄rent eo mō.scꝫ q̄ inferioribus
loq̄ solem⁹. Scutellas insup aliaq̄ꝫ coq̄ne
utensilia lauabat.ꝫ ne ab ancillis phiberet.
eas tūc ad loca alia trāsmittebat. Dicebat
etiā. Si vitā aliā magis despectā inuenisse
ipam potius elegissem. ¶ Cetey vt cuꝫ
maria optimā ptē possideret sedule ꝓtēpla
tioni vacabat. In q̄ quidē ꝓtemplatiōe spe
cialē grām būit lacrimas fundere.celestes
visiōes crebro videre.ꝫ ad amorē dei alios
inflamare Ñq̄ dē magis iocūda videbat
tūc iocunde ꝺuotōis lacrīas emittebat. ita
vt lacrīe de vultu ei⁹ iocūdo tanq̄ꝫ ꝺ fonte
sereniss̄imo effluere viderent. vt sil flēs vide

retur ⁊ gaudẽs. nunq̃z in deformitatẽ vl'rugas vultũ ex fletu ꝓuertẽs. Dicebat enĩ de his qui vultũ i fletu deformãt. videnť q̃ dominũ deterrere. Dent enĩ dño q̃ dñt cum iocũditate ⁊ hilaritate. Visiones celestes i ipa sui orõe ⁊ ꝓtẽplatõe sepe videbat. Quadam vo die sacro q̃dragesimali tpe in ecclesia exñs. sic ad altare oculis defixis intenta manebat. ac si ibidẽ dei pñtiam miraretur. vbi p magnũ spaciũ ꝓsolata diuĩa est reuelatõe refecta. Deinde domũ reuersa. duz se p debilitate in ancille gremiuz appodiasset. et illa p fenestrã ocl'os ad celũ defixos attolleret. tanta hilaritate vult⁹ eius pfundit. vt etiã risus mirabil'seq̃ret. Que cũ diu tã iocunda visiõe letificata fuisset. subito in lacrimas ẽ ꝓuersa. Rursus oculos apiens ꝓstina iocũditate pfruit. oculosq̃z claudẽs ꝓstinis lacrimis irrigať. Et sic vsq̃z ad ꝓpletoriu talib⁹ est diuis ꝓsolatõnib⁹ immorata. Cũ vo diu tacẽs nullũ verbũ emisisset penitus. tandẽ prumpẽs locuta ẽ dicẽs. Ita domine tu vis eẽ mecuz ⁊ ego tecũ. ⁊ nũq̃z volo a te separi. Postmodũ cũ ab ancillis rogareť vt ad dei honorẽ ⁊ iparũ edificatõem q̃d viderit indicaret. illa ipaz importũitate deiecta ait. Vidi celũ aptũ. ⁊ Jhm se ad me benignissime inclinantẽ. vultũq̃z ad me sinceritimũ oñdentẽ. Ego vo de sua visiõe ineffabili iocũditate pfusa. ꝺ suo recessu remanebam mlto merore deiecta. Qui mei miꝑ tus, itez me sui vult⁹ oñsione letificans ait Si tu vis eẽ mecũ ⁊ ego ero tecuz. Cui ego rñdi put me loq̃ntẽ audistis. Cũq̃z rogareť vt eť visionẽ quã iuxta altare vidit exponeret. illa rñdit. Que ibi vidi ñ expedit enarre. Ibi tñ in gaudio multo fui. ⁊ ꝺi murãda conspexi. ¶ Sepe quoq̃z dum in oratione consisteret. facies eius mire splendebat. et ex eius oculis instar solis radij pdibãt.

¶ Sepe autem eius oratio tanti feruoris inueniebatur. vt etiã alios inflamaret. Juuenem quoq̃z quendã secularit̃ indutuz ad se vocans ait. Videris nimis dissolute viuere. cũ ꝺberes creatori tuo ꝑuire Uelles ne q̃ p te deum orarem. Et ille. Volo dña. et id vehemenť exposco. Cũ igit̃ orõni se dedisset et iuuenẽ sil'r p se orõni incũbere monuisset. iuuenis alta voce clamauit ꝺi. Cessate dña ab orõne iam cessate. Dz cũ illa iam attenti⁹ oraret. iuuenis altius clamãs dixit Cessate dña. q̃ totus deficio ⁊ ꝓburor. Jpe eiz tanto calore fuerat succẽsus. vt totus sudans ⁊ fumãs corp⁹ ⁊ bracbia velut amẽs iactaret. adeo vt pleriq̃z accurrẽtes et ipsuz tenẽtes. vestes ei⁹ p nimio sudore madidas inuenirẽt. ⁊ estũ eius manib⁹ ferre ñ possẽt. ipo clamãte ⁊ dicẽte. Totus ardeo et consumor. Ut vo btã elizabeth orõnem ꝓpleuit. iuuenis estuare cessauit. Qui rediẽs ad se ipm. et ꝺina gtia illustratus ordinẽ fratruz mioꝛ ingressus ẽ. Illa ãt inflamatio sic ostẽsa. feruorẽ orõum suaꝛ igneũ demõstrabat qui taz valid⁹ extitit q etiã frigidũ inflamauit. Sed ille carnalibus assuetus et spũalibus nondũ ydoneus talia capere non valebat. ¶ Ad summũ vero cumulũ pfectionis ppter Marie contemplationis ocium nõ deseruit Marthe officium laboriosum. sicut supra in sex opibus misericor die est ostensum. Nichilomin⁹ tamẽ post q̃z religiosum bituz induit. sedule pietatis opibus defuiuit. Nam cũ p dote sua duo milia marcharũ recepisset. ptem in paupes distribuit. ⁊ ꝺ reliq̃ in Marbuck magnũ hospitl'e ꝓstruxit. Propt̃ q̃ oẽs eã reputabãt dissipatricẽ ⁊ pdigã. ⁊ cũcti appellabãt eã insanã. Et q̃ oẽs iniurias nouerat gaudenť accipe ipropabant ei q̃ nimis cito memoriã viri sui a corde abiecerat q̃ talr exultabat Postq̃z aũt hospitale ꝓstruxerat seruitijs paupez se tanq̃z ancillã humilẽ mãcipauit. Nam paupib⁹ solicita mistrabat vt eos etiam balnearet. ⁊ in lectis collocãs operiret. adeo ut ancillis gratulabunda diceret. Quã bñ nobiscũ agitur q̃ dominũ sic balneamus ⁊ tegimus. in ipo autez pauperuz obsequio sic humilit̃ sebabuit. q̃ puerulum quẽdam monoculũ et scabie perfusum vna nocte sex vicibus proprijs bracbiis ad locum necessitatis detulit. et pannos ipius sedatos libenter lauit. Quandã etiã mulierẽ horribil'r leprosam sepe abluens in lectulo collocauit. vlcera tergẽs ⁊ ligans

medicamēta adhibēs. vngueſqz p̄cidēſ. ei⁹ etiā pedibus pſtrata corrigias calciamēto rū ſoluēs. Ip̄os aūt infirmos ad p̄feſſionez ⁊ cōicatōem inducēs. vetulā q̄ndā penit⁹ renuētem v̄bere caſtigatā induxit. Cū v̄o a paupex vacabat officō. filabat lanā de q̄dā mōaſterio ſibi miſſā. ⁊ p̄ciū qđ inde accipi/ ebat paupibus diuidebat. Cū aūt p⁹ multā pauptatē q̄ngentas marchas p̄ dote ſua receptas paupib⁹ diuideret. ⁊ oīb⁹ ordīate locatis. ip̄a ſuccincta trāſiens miſtraret. poſita eſt lex vt ſi q̄s in alioꝝ paupex p̄iudiciū locū mutaret. vt itex accipet. capilloꝝ ſuoꝝ detruncatōem aliquā ſuſtineret. Et ecce q̄ dā puella noīe radegūdis q̄ mira capilloꝝ pulcritudīe pollebat inde trāſitura aduenit. nō ad elemoſinā. ſz vt q̄ndā ſororē ſuam in firmā viſitaret. Que cū tanq̄m legis p̄uari catrix ad btām elizabeth adducta fuiſſet. e⁹ capillos p̄tinus detrūcari mādauit. ip̄a flē te ⁊ plīmū reluctāte. Cum v̄o q̄dā de aſtan tib⁹ eā innocētez aſſereret. illa ait. Saltē de ceto nō poterit cū tanta capilloꝝ ambitiōe ad choreas accedere. nec cū illis vanitates ali q̄s exercere. Interrogata v̄o puella a beata elizabeth vtꝝ aliq̄n ſalubris vite p̄poſitū ꝓ cepiſſet. Rñdit q̄ iā diu bituz religiōis aſſū pſiſſet. niſi tāta fuiſſz in ea dilectio in capill̄. Et illa. Carius ē michi q̄ capillos p̄ideris q̄z ſi filius me⁹ fuiſſz in imp̄iū ſblimat⁹. Cō tinuo igit̄ puella bituz religionis induit. ⁊ i hoſpitali cū btā elizabeth degēs laudabilez vitā duxit. // Cum q̄dā paupcula filiā pepe riſſet. btā elizabeth filiaz de ſacro fonte leua/ uit. ⁊ nomē ſuū ſcz Elizabeth eidē impoſuit et matri incc̄aria miſtrauit. ita vt de pellicō ancille ſue manicas auferēs ad inuoluēdū puellā ſibi tribueret. ⁊ calceos p̄prios eidez donaret. Ip̄oſt tres aūt ſeptimanas mlr di miſſa puella latenter cū viro ſuo aufugit. Qđ cū ſcē elizabeth nūciatū fuiſſz. in oratōnē ſe de dit. ⁊ vir ⁊ mlr vltra pgredi non valētes ad ip̄am coacti redierūt. ab ea veniā poſtulan tes. Quoſ vt iuſtū erat de ingr̄itudīe redar guens eis puellā nutriēdā tradidit. ⁊ de ne/ ceſſarijs eis p̄uidit. Ik ¶ Appropinḡnte v̄o tpe q̄ dñs dilectā ſuā de mūdi ergaſtulo vocare diſpoſuit. vt q̄ ꝓtempſerat regnum mortaliū regnū p̄cipet angeloꝝ. xp̄us ſibi apparuit di. Veni dilecta mea in p̄pata tibi eterna tabernacula. Dum igit̄ febre correp ta decumberet. ⁊ ad parietē faciē verſam te neret. audita ē a circūſtantib⁹ dulciſſimaz promere melodiā. Que cum ab vna ancil larum quid nā boc eſſet p̄cunctata fuiſſet. Illa reſpōdit. Auicula q̄dam inter me ⁊ pa rietem ſe ponēs tam ſuauit̄ cecinit. q̄ me ad cauendū ſimilr̄ p̄uocauit. In ip̄a autez ſui egritudine ſemp hilaris extitit. et nunq̄z ab oratōne ceſſauit. Ultima vero die ante eius trāſituz dixit eis. Quid acture eſſetis ſi dya bolus ad vos adueniret. Ip̄oſt paululum v̄o alta voce quaſi diaboluz licentiās. fuge tribus vicib⁹ exclamauit. Deinde dixit. Ec ce approp̄inquat media nox in qua chriſtus naſci voluit ⁊ in p̄ſepio requieuit. // Ap/ p̄pinquāte v̄o hore ſui trāſitus ait. Iā ip̄s inſtat in q̄ omīpotēs deus eos q̄ amici ſui ſunt ad celeſtes nuptias vocauit. Ip̄⁹ pau lulum v̄o āno dñi. M̄. cc. xxvj. ad extremaz horā veniēs dormiuit in pace. Licet āt eius venerabile corp⁹ inhumatū q̄tuor diebus iacuerit. null⁹ in̄ fetor ex eo p̄dibat. ſed q̄dā odor aromatic⁹ cūctos reficiens exalabat. Tunc āt viſe ſunt auicule mīte ſup cacumē eccleſie congregate. q̄s nunq̄m aliq̄s p̄ius vi derat. que tā ſuaui modulatōne cantabāt. ⁊ tāta varietate modos cantādi formabāt vt cūctos in admiratiōem adducerēt. eo q̄ eius exequias quodāmodo agere viderēt. M̄ultus āt ibi fuit clamor paupex. multa deuotio populoꝝ. ita vt alij capillos capi/ tis detrūcarent. alij p̄ticulas p̄annorum inci derent. ⁊ hec p̄ ſummis reliquijs reſeruarēt ¶ Eius āt corpus in monumēto eſt poſi/ tum qđ poſtmodū redūdare oleo eſt reptū ¶ M̄anifeſtū eſt igitur in eius trāſitu q̄n te ip̄a btā Elizabeth fuerit ſāctitatis. et boc quo ad auicule modulatōnem ⁊ demonis expulſionē. Illam enī auiculā que inēt ip̄am et p̄ietem ſe poſuit. et tam dulciter cecinit. q̄ etiam ipſā ad cantādum induxit. credim⁹ fuiſſe eius angelū qui fuerat ad eius cuſto diam deputatus. qui eidē eternū gaudium nūciauit. Sicut enī reprobis interdū ante ſuū trāſitum reuelat̄ etna ſui damnatio ad

De sancta Elizabeth.

maiorē sui psusionē. sic electis intēdū reuelatur eēna sui saluatio ad maiorē sui psolatōz Ille aūt cātus quē ipaptulit fuit imēsū gaudiū qđ ex tali reuelatōe pceput. qđ qđē tam imē suz extitit q in corde totaliꝫ capi ñ potuit. sz se p suauitatis vocē māifestauit. Diabol⁹ insup si forte aliqđ ius bēat ad sāctos etiā morētes accedit. Bz q2 in brā elizabeth nul iuris būit. iō turpit cērtatus aufugit. Per Rigit intelligi dat q̄nte fuerit sctitatis a q̄ z diabol⁹ tritus fugit. z cui āgelus eēnū gaudiū nūciauit. Manifestū ē scdo q̄nte fuerit mūdicie z puritatis. z R q̄ ad odoris exalatōem. Qreni corp⁹ eius oi mūdicia z castitate in vita nituit. idō in morte odoris suauitate fragrauit. Manifestū ē tercio q̄nte fuerit excellēte z digratis. z R q̄ ad auium iubilatōz. Illas enī aues q̄ in cacumie ecclie iubilātes z cātantes appuerūt. credim⁹ fuisse āgelos. q̄ a deo missi fuerūt vt e⁹ aiam in celū deferrēt. z ei⁹ corp⁹ celestibus iubilatiōib⁹ honorarēt. Sic enī ad repbos morētes mltitudo puenit demonū vt eos terroꝛib⁹ cruciēt z eoꝝ aias ad tartara rapiant. sic ad electos decedētes mltitudo pflu: it. angeloꝝ vt eos pfortēt. z eoꝝ aias ad celestia regna pducāt. Manifestū est q̄rto q̄nte fuerit miscdie z pietatis. z R q̄ ad olei emanatōem. De ei⁹ enī corpe oleū emanauit. q2 in vita miscdie opib⁹ tota redūdauit Q̄ntis pietatis viscerib⁹ eius nūc affluit spiritus. cui⁹ pfundi oleo inuētū est ī puluere iacēs corp⁹ Manifestū ē q̄nto q̄nte sit apd deū ptātis z meriti. z R multiplici miracloꝝ opatōe. Postq̄z ei de corpe trāsijt. deus eā mltiplici miracloꝝ glia illustrauit. q̄z q̄daz inferius sūt posita. multa vobreuitatis grā intmissa. In ptib⁹ siq̄dē saxonie i mōasterio q̄dā bildeñ. dioc. mōach⁹ q̄dā ordis cister. beinric⁹ noīe. tanta fuit infirītate depssus. z gnib⁹ dolorib⁹ circūdat⁹ vt oēs ad ppassionē induceret. z clamoꝛib⁹ inq̄etaret Quadā igit nocte appuit sibi q̄dā venerabilis dña vestib⁹ albis amicta. q eū admonuit. vt si sanitatē recipe cupet. btē elizabet se deuoueret. Seq̄nti nocte silia psuadens appuit. Ille aūt cū abbas z pꝛ deesset. de p silio suppꝛioris votū emisit. Tercia nocte ei dē apparēs signū crucis sup eū edidit. et ille pinuo sanitatē recepit. Cū aūt abbas z pꝛ redeūtes hꝰ audissent. mirari q̄dē de ei⁹ sanitate ceperūt. sz de voti adimpletōe plīmum dubitarūt. cū nulli mōacho liceat aliq̄ vota emittere. nc se ad tlia obligare Adiecit q̄z pꝛ mōachos sepe ad hmōi illicita sb specie boni demonū apparitōe deludi. z iō eēt illi monacho pſulendū vt mentē suā instabilē pfessione firmaret. Seq̄nti igit nocte eadē psona q̄ pus sibi apparēs dixit. Infirm⁹ sperꝛis donec ipleas q̄d vouisti Statī ergo ea dē infiritas ipm arripuit. z eisdē doloribus torqueri cepit. Qđ cū abbas audisset. ipm statim licentiauit. z cerā p imagine faciēda dari pcepit Qui moꝛ sanitate recepta votū suū adimplere studuit. z illi⁹ infiritatis nichil postmodū passus fuit. Puella q̄dā noīe Benigna magūtinēs dioceſ cū ab ancilla p..tum peiisset. illa pmota potū porꝛexit dicēs. Accipe z diabolū bibe. Visumq̄z est puelle vt ardens ticio p eius guttur descenderet. adeo vt se in collo pati clamaret. Cōtinuo igitur vēter eius instar vtris intumuit. z quidā in eius vētre p singula mēbra discurrere visuz ē. Illa vero gemit⁹ miserabiles faciēs. z voces insanas emittens obsessa a demōe fore credebat. In statu vōtali p biennū mansit. deducta igitur ad tumulum sancte Elizaberb. et ibidē p ea voto emisso dū sup tumbaz posita fuisset. velut exanimis ibidē apparuit. sed dum modicū panis ad māducandū et aquā benedictaz ad bibēdū sup eandē tumbā eidē obtulissēt moꝛ cūctis stupēdubus z mirantib⁹ sanata surrexit Qr quidā de dioceſi traiectensi Gedericus nomīe. cum in vna manu contractus ei⁹ vsum penitus amisisset. z sepulcꝛ beate Elizabeth bis visitās curatōez mīme recepisset. tercō illuc cū vꝛoꝛe sua cū multa deuotōe accessit. Quo dum tenderet. senez q̄ndā reuerendi aspectus habuit obuium. Qui ab eo salutatus. z vñ veniss req̄siuit. dixit se de marburck vbi corp⁹ sācte Elizabeth requiescit venire. vbi deus mlta miracula opat. Cū autē vir suā infirmitatē expo suisset eidē. ille manu leuata eum benedixit dicens. Securus pg:. qꝛ sanitatē recipies.

dū modo manū infirmā ad caput sepulcri
i q̄dā fouea ibi facta sb lapide mibris. Qua
quāto pfūdius imiseris. tanto citi⁹ sanitatez
obtineb. Tūc āt sctm Nicolaū i mēoria ba
beas. q̄ sctē elizabetb tanq̄z comes z socius
in suis miracul' coopat' ibidē. Adiecit etiaz
stultos eē q̄ piectis oblatōib⁹ statī discedūt
cū sctis placeat. vt cū pseuerātia eorū suffra
gia postulēt. Horq̄z senex ab eis dispuit.
nec vltra ipm videre potuerūt. Sup q̄ plu:
rimū admirati pgebāt plenā sanitatis recu
pande fiduciaz obtinētes. Vir igit iuxta se
nis psiliū manū sb lapide monumēti posu
it. z ipaz pinuo retraxit oino sanatā. Qui
dā de dyocesi colonien̄si Hermān⁹ noie. dū
in carcere a iudice teneret. ad deū se totalr
ptulit. z btām elizabetb z magistr̄ Cōradū
i sui adiutoriū deuotōe q̄ poterat iuocabat
Seq̄nti āt nocte ābo isimul' cū multo lumie
sibi appuerūt. multipl'r eū psolātes. Tādē
snia in eū data suspēdit. z ad spaciū vni⁹ mi
liaris tbeutonici i patibulo detinet. Judex
aūt pcessit pntib⁹ vt ipz ponerēt. z i tumu
lo sepelirēt. Hora igit fouea cū eēt depo
situs. pat z patru⁹ ceperūt p mortuo btē eli
zabetb prōcinia iuocare. Et ecce mirātibus
et stupētib⁹ vniuers. q̄ fuerat mortu⁹ surre
xit viuus. Scolaris q̄dā de dioce. magūt.
Quitard⁹ noie. dū piscatōi min⁹ cau: us in
sisteret. in flumē lapsus cecidit. Hac magno āt
tpis spacio intiecto. dū eius corp⁹ eēt extra
ctū. adeo sin̄ sensu z motu rigidū ē reptum.
q̄ nl'o in eo signo vite inuēto. vere mortu⁹
ab oīb⁹ ē iudicatus. Tūc btē elizabetb iplo
rant merita. z cūctis vidētib⁹ z admirātib⁹
sibi restituit sal⁹ z vita. Hac Juueis q̄
dā tres ānos z dimidiū bñs de dioces ma
gunt. bugolinus noie. dū spūm emisisset. et
corp⁹ eius p spaciū q̄tuor miliariorū teuto
nicor rigidū z exāime iacuisset. mat ad iuo
candā sctāz elizabetb. tota deuotiōe se pstulit
z puer viuū z sanū recepit. Hac puer q̄dā q̄t
tuor ānor dū in puteū cecidisset. casu q̄daz
veniēs aq̄m haurire aniaduertit puer sub
mersū int⁹ iacere. Quē postq̄z cū difficulta
te extrarit. ipm mortuū depbēdit. Cui⁹ q̄dē
mortis erāt indicia. tpis diuturnitas. corpis
rigiditas. oris z oculor horribil'aptio. deni
gratio cutis. vētris inflatō. z oīmoda sens⁹
et mot⁹ puatio. Hac ipo igit suscitādo ad
btām Elizabetb votū emisit. z pinuo vite
pristie restaurat. Quedā et puella i flumie
sbmersa dū fuisz extracta. btē elizabetb me
ritis prin⁹ ē vite restituta Vir q̄dā nomie
Frideric⁹ d dioce. magūt. in arte natādi val
de pit⁹. dū se un q̄dā aq̄ balnearet. z paupez
q̄ndā p btāz elizabet illū innatū deridēs. i ei⁹
facie aq̄m pceptibil'r spgeret. ille puocat⁹ di
xit. Bña illa scta q̄ michi grām pstitit. de te
me vindicet. ita vt hinc ñ exeas nisi mortu⁹
z sbmersus. Ille āt impcatōem pauris pui
pendēs z in aq̄m lasciue se imittēs. viribus
penit⁹ destitutus se iuuare ñ potuit. sz in pfū
dū q̄i lapis descēdit. Hac post mltū vo tpis re
q̄situs. de aq̄ mortu⁹ ē delat⁹. Cūq̄z magn⁹
plāctus fieret sup eū. q̄dā ei⁹ ppinq̄ ceperūt
p eo ad btāz elizabet votū facere. z ei⁹ suffra
gia deuotissime iplorare. Stati igit in euz
spūs rediit. z viu⁹ z san⁹ surrexit. Quidaz
noie Jobes de dioce. magūt. cū q̄dā fure in
nocent depbēsus. z suspēdio cū ipo adiudi
catus. cūctos rogauit vt btām elizabetb o:
rarēt q̄ pm sua merita iuuaret. Cū ergo eēt
suspēsus. audiuit vocē sup se dicētē. Cōfide
et in sctāz elizabetb fiduciā habe. z libaberis
Statimq̄z alio remanente ipo fune fracto de
loco alto ḡuissime cecidit. nullā tñ lesionez
incurrit. licz noua q̄ indut⁹ erat camisia rū
peretur. Qui exhilarat⁹ ait. Bācta elizabet
tu me liberasti. z in stratū molle me cadere
fecisti. Cū enī aliq̄ dicerēt ipm iter⁹ suspēdē
dum. iudex ait. Quē deus liberauit. denuo
suspēdi nō pmittā. Cōuersus q̄dam fuit
in q̄dā mōasterio dioceb⁹ magūt. Volema:
rus noie admodū religiosus. q̄ carnē suaz
sic afflixit vt circa annos viginti loricaz ad
carnē portaret. z int lapides z ligna iaceret
Hui⁹ manū dū in molēdino eēt lapis mo
laris casu appbensā sic pstriuit. vt carnē ab
vtraq̄z pte auelleret. ossa z neruos pstereret
ita vt in q̄dā mortario pstrita. q̄dāmodo vi
deret. Qui tāto doloris aculeo vrgebat. vt
rogaret q̄ man⁹ sibi pcideret. Cū igit btām
elizabetb crebro ī sui auxiliū iuocarz. q̄ etiā
ī vita sua sibi familiaris extiterat. q̄dā nocte
sibi appuit di. Vis san⁹ fieri Qui cū r ñderz

libenť.illa manū appbēdēſ.neruos ſanauit oſſa ītegrauit.ꝛ carnē ab vtraqȝ ꝓte reſtitu it.ꝛ ꝑſtine ſanitati donauit ¶Dane āt facto ꝓfecte ſanatū ſe reꝑperit.ꝛ toti ꝙuētui ipam manū cūctis ſtupēdib⁹ ſanatā oñdit. ¶A

¶Quidā puer q̄nquēnis diſcret⁹ nomie magūtinēſ dyoce.cū cecuſ nat⁹ eēt.meritis bte Elizabetb lumē recepit. ¶Dellis ſiq̄dem integra ſiñ pilis palpebraȝ.vl aliq̄ pelł diui ſiõe oculſupin ducta fuerat.adeo vt totałr oculoſ tegeret.nc ſubtie oculoȝ vllū indiciū appareret.¶Dat igit ei⁹ ad ſepulcȝ btē eliza betb ipm ducēs ꝺ terra ſepulcri oculos ei⁹ liniuit.ꝛ ſup eū btē Elizabetb merita īuoca uit.Et ecce pellis integ̃ ꝑ mediū ſcindit.ꝛ e⁹ oculi puiſſimi turbulēti ꝛ ſāguinolēti vidē tur.Dicq; puer btē Elizabet meritis ſuffra gantib⁹ viſus bñficio ē potit⁹ ¶¶Duella q̄ dā eiuſꝺ dyoce.beatrix noīe.cū diu magnis et diuerſ fuiſſȝ infirmitatib⁹ moleſtata.tan dē gibbo in dorſo ꝛ ſtruma i pectore excre; ſcentib⁹ ſic ē toto corpe incuruata.vt nulla ſe rōe erigeret.ſȝ manib⁹ ſup genua poſitis corp⁹ ſuū talr ſuſtētarȝ. Cū igit mat in q̄dā ſporta eā ad tumulū ſcē elizabetb ꝺportaſſȝ et ꝑ decem dies ꝓmorātes ibiꝺ nullū potu iſſent ſalutiſ remediū inuenire.irata mat e⁹ ꝑ btām elizabetb murmurauit di. ¶Omnib⁹ bñficia impēdis.ꝛ me miſerā nō exaudis. ¶Reuertēs igit omēs q̄s potero a viſitatōe tui auertere ꝓcurabo.Cū igit irata recede; ret.ꝛ iā miliare ꝛ dimidiū pegiſſet.ꝛ e⁹ filia doloꝛib⁹ cruciata lugeret.tandē ipa puella obdormiēs.vidit q̄ndā pulcerrimā dñam cū facie refulgenti.q̄ corp⁹ eius ī dorſo ꝛ pe ctore liniens dixit ei.Surge ꝛ ābula.Euigi lans puella.ꝛ ſe ab oī deformitate ꝛ curuita te penit⁹ ſanatā inueniēs. viſionē matri re tulit.ꝛ gaudiū ꝛ letitiā generauit ¶Redeūtes igit ad ſepulcȝ ſctē elizabeib ꝺo ꝛ ſibi grās egerūt.ꝛ ibidē ſportā in q̄ puella portata fu erat dimiſerūt ¶¶Dulier q̄dā Gertrudis noīe eiuſdē dioceſ ꝑ multos annos vtroqȝ crure ꝓtracta.ꝛ toto corpe curua ī ſomnis admonet.vt ad ſctm nycolaū ꝓficiſcēs eiuſ ꝺbeat merita īplorare Que ad q̄ndā ecc̄iaȝ ſcī nycolai portari ſe fec̄.ꝛ ī vno crure ſani tatē iueīt. Tādē ad ſepulcȝ bte elizabetb ꝑ; ducta.ꝛ ſup e⁹ tumulū poſita.q̄uiſſimis do loꝛib⁹ ſtimulata.ꝛ velut amēs effcta.ſana ꝛ incolumis exurrexit ¶Dulier q̄dā ſcintru dis noīe eiuſdē dioce.cū ꝑ ānū integȝ peni tus ceca māſiſſȝ ꝛ alioȝ ſpaurilio duceret. ad rogandā ſctāȝ elizabetb tota deuotōe ſe ꝓtulit.ꝛ amiſſū lumē recepit ¶¶Dir q̄dā ben ricus magūt.dioce. cū lumie oculoȝ pēit⁹ eēt ꝓuat⁹.ſepulcȝ ſctē elizabetb viſitās ple; ne curatōis bñficiū reportauit. ¶Doſtmoꝺ ꝺo idē vir fluxu ſāguis aꝺo ē q̄uat⁹.vt mo riturus a familia crederet. Accipiēs ꝺo de ćra ſepulcri ſcē elizabetb.ꝛ ipam ꝓficiēs aq̄ ꝓmiſcuit.ꝛ bibēs plenā ſanitatē recepit.

¶¶Duella q̄dā meribldis noīe treuereñ.dio ceſ.dū viſu ꝛ auditu ꝓuata eēt.ꝛ loq̄ndi et ambulādi potētiā amiſiſſȝ. pat ſuus ꝛ mat ad btām elizabetb eā deuouerunt.ꝛ ꝑfecte ſanatā.dei ꝛ elizabetb laudātes magnalia receperūt. ¶¶Dulier q̄dā noīe belibingis treuerēſ dioce.cū p ānū ceca penit⁹ extitiſſȝ ꝛ ꝑ ſua curatōe btē elizabetb merita īuocaſ ſet.ad tumulū eius duci ſe faciēs vni⁹ ocu li lumē recepit.Que ad ꝓpria reuerſa ī alio g̃uiter toꝛq̄ri ſe ſenſit.Cū ꝺo iterū eius meri ta īploraſſȝ.appuit ei di. Accedēs ad altare fac cū corpali tuos oculos vētilari.ꝛ ſic reci pies ſanitatē.Que cū iuſſa ꝓpleuiſſȝ.ſanita tem recepit. ¶Dir q̄dam theodoricus noīe magūt.dioce.in genib⁹ ꝛ cruribus diu g̃uiſ ſime īfirmatus.ita vt ñ poſſet ꝓgere niſi ab alijs portaret votū fec̄ q; ſepulcȝ ſācte eliza; betb cū oblatōibus viſitaret.ꝛ cū locus ei⁹ a tumulo tantū ꝑ decē miliaria diſtaret.vix in octo diebus potuit puenire. Cū ꝺo ibiꝺ ꝑ q̄ttuoꝛ ſeptimanas mānſiſſet.ꝛ nullū reme diū impetraſſet.domū redibat.Cūq; ī loco q̄dā iuxta aliū infirmū decūbens q̄eſceret. vidit in ſomnis q̄ndaȝ ad ſe venientē.ꝛ aq̄ totałr ꝓfundētez.Qui euigilās ꝓ ſociū ira; tus ait.Quare me aq̄ totałr ꝓfudiſti. Qui ait.Ego te nō ꝓfudi.Sȝ credo q; illa ꝓfuſio erit tibi cauſa ſalutis. Ille igit ſurgens.et ſe ſanatū totalit inueniēs.baculos ſup būeȝ poſuit.et ad tumulū ſctē Elizabetb rediens et gratias agens.let⁹ ad ꝓpria remeauit.

CLXIIII

¶De ſancta Cecilia A

De sancta Cecilia.

Cecilia quasi celi lilia. vl cecis via. l'a celo et lya. vl cecilia q̄si cecitate carēs. Uel or a celo et leos qō est ꝓpl's. Fuit eiz celeste liliū p ṽginitatis pudorē. vel or liliū. qz būit cādorem mū dicie. virorē ꝓscie. odorē bone fame Fuit z cecis via p exempli informatōz. celū p iugē ꝓtēplationē. lya p assiduā opatōem Uel or celū. qz sic dic Jsidorꝰ celū pbi volubile rotunduz z ardēs eē dixerūt. sic z ipa fuit volubil'p opatōez solicitā. rotunda p pseuerantiā. ardens p charitatē succensā. Fuit etiam cecitate carēs p sapie splēdorē. Fuit et celū ꝓpt. quia in ipa tanq̄z in celo spūali populus admitādū intuet solē lunā z stellas id ē sapie pspicacitatē. fidi magnanimitatē et ṽtutū varietatē.

Cecilia ṽgo pclarissima ex nobili romanoꝝ genere exorta. z ab ipis cunabulis in fide xpi nutrita. ascōditum spūs ageliū xpi gerebat in pectore z nō dieb⁹ neq̄z noctib⁹ a colloquijs diuis z oro ne cessabat. suāq̄z ṽgitatē ꝓfuari a dño exorabat. Cum aūt cuidā iuueni noie Ualeriano desponsata fuissz. z dies nuptiaꝝ instituta eēt. illa subtus ad carnē cilicio erat iduta z desup ḋauratis vestib⁹ tegebat. Et cantātibus organis. illa in corde soli dño decātabat dicēs. Fiat dñe cor meū z corpus meuz immaculatū vt nō ꝓfūdar. Et biduānis ac triduanis ieiunijs oras ꝓmēdabat dño qō timebat. Uenit aūt nox in q̄ suscepit vna cuz sponso suo cubiculi secreta silentia. z ita euz alloquit. O dulcissime atz amātissime iuuenis. est misteriū qō tibi ꝓfitear. si modo tu iurat⁹ asseras tota te illud obꝑuantia custodire. Jurat valerian⁹ se illud nulla nccitate detegere. nll'a pdere rōne. Tunc illa ait. Angelū dei bēo amatorē. q̄ nimio zelo custodit corp⁹ meū. Hic si leuit̄ senserit q tu me polluto amore ꝓtingas. statī feriet te z amittes florē tue g̃tissime iuuētutis. Si āt ꝓgnouerit q me sincero amore diligas. ita q̄z diliget te sic me z oñdet tibi gl'am suā. Tūc valerianus nutu dei correct⁹ ait. Si vis vt credam tibi. ipz angelū michi oñde. z si ṽe pbauero q angel⁹ sit. faciā qō hortaris. Si aūt virum aliū diligis. te z illū gladio feriā. Cui cecilia dixit. Si in deū vez crediderīs z te baptizari ꝓmiseris. ipm videre valeb̄. Uade igit̄ intercuī miliariū ab vrbe via q̄ apia nūcupat et paupib⁹ quos illic iuenies dices. Cecilia me misit ad vos vt oñdatis mibi scīm senē vrbanū. q̄nia ad ipm bēo secreta mandata q̄ ferā. Hūc dū tu videris indica ei omnia ṽba mea. et postq̄z abeo purificatus fueris et redieris. angelū ipm videb̄. Tūc valerianus prexit. z ꝑm signa q̄ accepat sctūm Urbanū epm intra sepulcra martiꝝ latitantez inuenit. Cūq̄z ei oīa ṽba Cecilie dixisset. ille man⁹ ad celū pandēs cū lacrīs ait. Bñe ibū xpe seminator casti ꝓsilij suscipe seminū fructus q̄ in cecilia seminasti. Bñe ibu xpe pastor bone. cecilia famula tua q̄i apis tibi argumētosa defuit. Hanc spōsū quē q̄i leonē ferocē accepit. ad te q̄i agnū māsuetissimū destinauit. Et ecce subito apparuit senex q̄dā niueis vestib⁹ indutus. tenens libꝝ aureis lris scriptū. Quē vidēs valerian⁹ ꝓ nimio timore q̄i mortu⁹ cecidit et a sene leuat⁹ sic legit. Unus de⁹ vna fides. vnuz baptisma vn⁹ deus z pat oīm q̄ sup oēs z ꝑ omīa z in omīb⁹ nob̄. Cunqz be legissz. dixit ei senior. Credis ita eē. an adhuc dubitas. Tūc exclamauit di. Hanc est aliud qō veri⁹ credi possit sub celo. Stratiqz illo dispente. Valerian⁹ a sctō Urbāo baptisma suscepit. Et rediēs ceciliā cū angelo loq̄ntē in cubiculo iuenit Angel⁹ ānt duas coronas ex ros z lilijs i manu hēbat. z vnā cecilie z alterā valerianō tradidit dicēs. Istas coronas īmaculato cord̄ z mūdo corpe custodite. qz de paradiso di eas ad vos attuli. nec vnq̄z marcescēt. nec odorē amittēt. nc ab alijs nisi q̄b⁹ castitas placuerit videri poterūt Tu āt valeriāe qz vtili cōsilio credidisti. pete qō cūq̄z volueris z ꝓseq̄ris. Cui valerian⁹ Nichil mihi i hac vita extitit dulci⁹ q̄z vnic⁹ frīs mei affect⁹. Hanc deo igit̄ vt z vitatē ipe mecū agnoscat. Cui ageli⁹. Hanc placz dño petitio tua. z ābo cuz palma martirij ad dñm venietis. Hanc Post Bingress⁹ tiburci⁹ frat valeriāi. cū nimiū rosaꝝ sensissz odorē dixit. Hanc Uiror Bpe rose⁹ hic

odor z liliorz vnde respiret. Nam si ipas rosas vel lilia in manib9 meis tenerē. nc sic poterāt odoramēta tante mibi suauitatis infundere. Cōfiteor vob ita sum refect9 vt putem me totū subito imutatū Cui valerian9 Coronas bēm9 qs tui oculi videre nō pualent. Floreo colore z niueo candore vernantes. z sic me inpellantē odorē sensisti. sic z si crediderīs videre valebis. Cui tiburci9. In somnis h audio. an in vitate ista tu loqris valeriāe. Cui valerian9. In sonis vsqz mō fuim9. sz iā nūc in vitate manem9. Ad quē tiburcius. Unde boc nosti. Et valerianus Angel9 dñi me docuit quez tu videre poteris. si tu purificatus fueris. z oib9 ydolis abrenunciaueris. Huic miraculo de coronis rosarz. Amb. testat in pfatōe sic dicens. Hācta cecilia celesti dono repleta. vt martirij palmā assumeret. ipm mūdū est cū thalamis execrata Testis ē valeriani cōiugis et tiburcij prouocata confessio. qs domine angelica manu odoriferis floribus coronasti. Uiros vgo duxit ad gliam mūd9 agnouit. qntū valeat duotio castitatis. Hec ambro. Tunc cecilia euidenter oñdit ei oīa ydola eē insensibilia z muta. ita vt tiburci9 rīderet ac dicerz. Qui ista nō credit pecus est. Tūc cecilia osculans pectus eius dixit. Hodie te fateor meū eē cognatū. Sic enim amor dei frēm tuū mibi ꝓiugem fecit. ita te mibi cognatū ꝓtēptus faciet ydolorz. Uad igitur cū fratre tuo vt purificatōem accipias. z āgelicos fructus videre valeas. Dixit qz tiburcius fratri suo. Obsecro te frater vt mibi dicas ad quē me ducturus es. Cui valerianus. Ad vrbanū epm. Cui tiburcius. De illo vrbano dicis q totiens dānatus ē. z adbuc in latebris ꝓmorat. Hic si inuētus fuerit cremabit. z nos in illi9 flāmis piteri uoluemur. z dū querim9 diuinitatē latētez in ce. incurrem9 furorē exurētem in terris. Cui cecilia. Si bec sola eēt vita. iuste bāc pderetimerem9. Est ālia melior. q nunqm amittit. quā nob dei fili9 enarrauit. Oīa eiz q facta sunt filius ex patre genit9 condidit. Uniuersa aūt q ꝓdita sunt ex patre pcedēs spūs animauit. Hic igit filius nei in mōm veniēs vbis z miracul' aliā vitā eē nob mōstrauit. Cui tiburcius. Certe vnū deum esse asseris. et quomodo nunc tres esse testaris Rñdit cecilia. Sic in vna bois sapia sunt tria. s. ingeniū. mēoria z intellect9. sic z ī vna diuitatis eēntia tres psone eē pñt. Tunc cepit ei de aduētu filij dei z passione pdicare. et multas ꝓgruitates ipius passionis oñdere. Nam iō inqt filius dei est tent9. vt gen9 būanū dimittat pctō detentū. Bñdict9 maledicit. vt bomo maledict9 bñdictiōem ꝓsequatur. illudi se patit. vt bō ab illusione demonū libereť Spineā corōnā accepit in capite vt a nobis sententiā auferat capitalez. Fel suscepit amarz. vt sanaret bomis dulcez gustū. Expoliat vt pntum nostrorz nuditatem opiat. In ligno suspendit. vt lignū puaricatōnem tollat. Tūc tiburcius fratri suo dixit. Miserere mei. z pduc me ad boiez ōi vt purificatōem accipiā. Buct9 igit z purificatus. angelos dei sepe videbat. z oīa que postulabat ptinus obtinebat. Valerianus igit z Tiburcius elēosinis insistebant. z sanctorz corpa qs Almachi9 pfect9 occidebat sepulture tradebāt. Quos almachius ad se vocās. cur p suis scelerib9 damnatos sepelirēt inqsiuit. Cui tiburci9. Utinā illorz fui eēmus qs tu dānatos appellas Qui ꝓtemperūt illud qd videt eē z nō est et inuenerūt illud qd nō vidr eē z est. Cui pfectus. Quid nam est illō. Et tiburci9. Qd videt eē z ñ est. est omne qd in h mūdo est. qd boiem ad nō eē pducit. Quod vo nō videtur eē z est. est vita iustorz z pena malorz. Cui pfect9. Nō puto q mēte tua loquaris Tūc iubet astare valerianū dicēs ei. Quoniam nō est sani capitis frat tuus. tu saltez poteris sapiēter dare rñsum. Cōstat plīmū vos errare. q gaudia respuitis. et oīa inimica gaudijs affectatis. Tūc valerianus se vidisse ait glaciali tpe ociosos iocātes. z oparios agricolas deridentes. Sz estiuo tēpedū aduenissent gliosi fruct9 laborz. gaudēti bus illis q putabant vani. ceperūt flere qui vidēbant vbani. Sic z nos nūc qdem sustinemus ignominiā z laborez in futuro āt recipiem9 gliam z etnā mercedē. Uos autez

nunc trāsitoriū bētis gaudiū. in futuro āt inuenietis eternū luctū. Cui p̄fectus. Ergo nos inuictissimi p̄ncipes eternū habebim⁹ luctū ⁊ vos p̄sone vilissime ꝑpetuū possidebitis gaudiū. Cui valerian⁹. Homūciões estis nō p̄ncipes. tpe nostro nati citius moriturī. ⁊ deo rōez plus oibus redditurī Bixit aūt p̄fectus. Quid vboy circūitu immoramur. Offerte dijs libamina. ⁊ illesi abscedite. Sācti rñderūt. Nos deo vo q̄tidie sacrificiū exhibem⁹. Quib⁹ p̄fectus. Qđ est nomē eius. Cui valerian⁹. Nomē eius inuenire ñ poteris. et si pēnis volaueris. Prefectus dixit. Ergo iupit̄ nomē dei nō ē. Cui valerian⁹. Nomē homicide ⁊ stupratoris est. Ad quē Almachi⁹ Ergo totus mūdus errat. ⁊ tu cū fratre tuo vey deū nosti. Valerianus rñdit. Nos soli nō sumus. sed innumerabil' mlt'tudo hāc sanctitatem recepit. Tradunt igit̄ sancti in custodiam maximi Quib⁹ ille ait. O iuuētutis flos purpure⁹ O german⁹ fraternitatis affect⁹. quō ad mortem q̄i ad epulas festinatis. Cui valerian⁹ ait. q̄ si creditur se p̄mitteret. gl̄iam aiarū eoy post mortē videret. Et maxim⁹. Fulminibus igneis p̄sumar. si nō illū solum deus p̄fitear quē adoratis si cōtingat qđ dicitis. Jp̄e igit̄ maximus ⁊ oīs eius familia ac vniuersi carnifices crediderunt. ⁊ ab vrbano q̄ illuc occulte venit. baptisma suscepерūt.

Igitur dū aurora nocti finē daret. Cecilia exclamauit di. Eya milites xp̄i abijcite opa tenebray ⁊ induimī arma lucis. Quarto igit̄ miliario ab vrbe sancti ad statuā iouis ducunt̄. Et dū sacrificare nollēt. pie decollātur. Tūc maxim⁹ cū iuramēto asseruit se in hora passionis eorū angelos vidisse fulgentes. ⁊ aīmas eoy q̄si vgines de thalamo exeūtes. q̄s in gremio suo in celū angeli detulerūt. Almachi⁹ vo audiens maxim xp̄ianū effectum. eū plūbatis tā diu cedi fec quosq; spūm excussit. Cui⁹ corpus sctā Cecilia iuxta Valerianū ⁊ Tiburciū sepeliuit Tunc almachi⁹ facultates āboy cepit inq̄rere. ⁊ ceciliā tanq̄ valeriani p̄iugem corā se fecit astare. Jussitq; vt ydol' immolaret. aut sniam mortis incurreret. Cū aūt ad B ab apparitoribus vrgeret. ⁊ illi vehementer flerent eo q̄ puella tā decora ⁊ nobil' vltro se morti traderet. dixit ad eos. Hoc boni uuenes nō ē iuuētutē p̄dere. sz̄ mutare. dare lutuz ⁊ accipere auy. dare vile habitaculū et accipe p̄ciosum. dare breuē angulū. et accipere foy plucidū. Si quis pro nūmo solidos daret. nōne velocius festinaretis. Deus aūt qđ accepit simplū reddet centuplū Creditis bis q̄ dico. Et illi. Credimus xp̄m vey eē deum q̄ talē possidet famulā. Vocato igit̄ Urbano ep̄o. q̄ drigenti ⁊ ampli⁹ baptizati sunt. Tūc almachi⁹ sctām Ceciliam ad se vocans ait. Cui⁹ p̄ditionis es. Et illa. Ingenua sum ⁊ nobil'. Cui almachius. Ego te de religiōe int̄rogo. Et cecilia. Interrogatio tua stultū sumit initiū q̄ duas respōsiones vna putat inq̄sitione p̄cludi. Cui almachius. Unde tibi tanta p̄sumptio rñdendi At illa. De cōscientia bona ⁊ fide non ficta Cui almachi⁹ Ignoras cui⁹ ptātis sim Et illa. Potestas vestra est q̄si vter vento repletus. quē si acus pupugerit. omis ptinus rigor pallescit. ⁊ quidq̄d in se rigidu; habere cernit incuruat. Cui almachi⁹ Ab iniurijs cepisti. ⁊ in iniurijs p̄seueras. Cecilia respōdit. Iniuria nō dr nisi qđ vbis fallētibus irrogat Uñ aut iniuria; doce si falsa locuta sum. aut teip̄m corripe calūniā inferentem Sz nos sciētes sctūm dei nomē. oīno negare nō possum⁹. Melius est enī felicit̄ mori q̄z infelicit̄ viuere. Cui almachi⁹. Ut q̄d cū tanta supbia loqueris. Et illa. Nō est supbia. sed p̄stātia. Cui almachi⁹. Infelix ignoras q; viuificādi ⁊ mortificādi mihi ē tradita ptās. Et illa. Contra vitatē publicā pbote nunc eē mentitū. Uitā enī viuētib⁹ tollere potes. mortuis āt dare nō potes. Es igit̄ mīster mortis. nō vite. Cui almachius. Jaz depone amētia; ⁊ sacrifica dijs. Cui cecilia. Nescio vbi oc'los amiseris. Nam q̄s tu deos dicis: oēs nos saxa eē videm⁹ Mitte igitur manū. ⁊ tangēdo discе qđ ocul' non vales videre. Tūc irat⁹ almachi⁹. iussit eā ad domū suā reduci. ibiq; tota die ⁊ nocte ius sit eā in bulīēte balneo p̄cremari. Que q̄i in loco frigido māsit n^c modicū saltē sudoris

persensit. Qđ cū audissz Almachius. iussit eam in ipō balneo decollari. Quaz spiculator trib⁹ ictibus in collo pcussit. sz tñ caput ei⁹ amputare nō potuit. Et qz decretū erat ne q̄rtā pcussionē decollādus accipet eaz se miuiuā cruent⁹ carnifex dereliq̄t. Ipse tri⁹ duū aūt supuiuēs. omia q̄ bēbat paupib⁹ tradidit. z oēs q̄s ad fidē puerterat Urbano ep̄o cōmēdauit dicēs. Triduanas mihi inducias postulaui. vt bos tue btitudini cōmendarē. z bāc domū meā in ecclīaz conse crares. Sāctus āt Urban⁹ corp⁹ eius inē ep̄os sepeliuit. z domū suā in ecclīam vt rogauerat pfecrauit. Ipassa ē aūt circa ānos dñi. ccxxiij. tpe Alexandri impatoris. Alibi aūt legit̄ q̄ passa sit tpe Marci aurelij. q̄ impauit circa annos dñi. ccxx.

CLXV.

De sancto Clemente.

Clemens dicitur a cleos q̄d est glia z mēs q̄i gliosa mens. hūit enī gliosā mētem sz purgatā ab oī sorde. ornatā omi vtute. z decoratā nunc omni felicitate. q̄ felicitas cōsistit in hoc sic dicit Aug⁹. in libro de trinit. qz ibi eē nostr nō bēbit mortē. nosse nostrū nō bēbit errorē. amare nostr nō habebit offensionē. Uel dr a clemētia. qz clemēs z misericors valde fuit. Uel sic dr in glosario. clemens dr dulcis. iustus. matur⁹. pius. Just⁹ in actōe. dulcis in p̄mōe. matur⁹ in puersatione. pius in intētiōe. Eius vitā ipe in suo itinerario inseruit' maxie vsq̄z ad illū locuz in quo q̄liē btō Petro in pontificatu successit oñditur. Cetera ex eius gestis q̄ cōiter habentur sumunt.

Clemens ep̄us ex nobili romanor psapia ort⁹ ē. Pat⁹ e⁹ Faustinian⁹ mater vo eius Macidiana nūcupata ē. Habuitq̄z duos frēs. q̄z vn⁹ Fausti nus alter Faust⁹ dicebat. Cūq̄z macidiana mat eius mira corpis pulcritudīe polleret. frat viri sui libidinoso amore in eā vehemēter exarsit. Cū aūt eam q̄tidie molestaret. z ipa sibi nll'aten⁹ assentire vellet. viroq̄z suo hoc revelare timeret. ne int̄ duos frēs inimicias suscitaret. cogitauit p aliq̄ tempus se a patria absentare. donec illicit⁹ amor cō quiesceret. quē aspectus sue pñtie inflāmaret. Ut antē hoc a viro suo obtinere valeret. somniū callide pfinxit. qđ i būc modū viro suo retulit dicēs. Ecce q̄dā mihi p visuz astitit. mihi p̄cipiēs vt pfestim cū duob⁹ geminis. sz Faustino z fausto ex vrbe discederē. z tādiu abessem donec ipe michi reditū imparet. Qđ si nō facerē simul cū oīb⁹ liberis interirē. Qđ vir audiēs vehemēter expauit ac vxorē cū duob⁹ liberis et familia multa atbenas misit. vt z ibi maneret z filios faceret erudiri. Minorē aūt filiū. sz clementez cū esset annor q̄nqz sibi pat in solatiuz retinuit. Cū aūt mat cum filijs nauigaret. nocte q̄dam nauis naufragiū ptulit. z mater sine filijs a fluctib⁹ electa sup q̄dam saxuz euasit. Que duos natos pisse pspiciēs. pre nimio dolore in maris fundū se p̄cipitasset nisi qz saltē eor cadauera se repturaz sperabat. At vo vbi nec viuos nec mortuos se reperire posse cognouit. clamores z vlulatus maximos dabat. man⁹ suas mor⁹ib⁹ lacerabat. nec vllā cōsolationē ab aliq̄ recipe volebat. Cunqz mlte mulieres astarēt. q̄ sua infortunia eidē narrarēt. z illa ex p̄ psolatiōez nō recipet. affuit q̄dā mlr inē ceteras q̄ vir suū adolescentē z nautā in mari pisse asseruit. z ob hoc sui amore postmodū nubere recusauit. Recepta igit̄ qualicūq̄z psolatōe apud ipaz manebat. z q̄tidianū victū suis manib⁹ acq̄rebat. Ez nō mlrū post manus eius q̄s crebris mor⁹ib⁹ lacerauerat. sūn sensu z mortue adeo sunt effecte. vt cū ipis nullatenus opari posset. Illa autē q̄ eam suscepat. palisim incurrit. z de lecto surgere non valebat. Sicqz macidiana mēdicare pspellitur. z ipa cū hospita ex bis q̄ inuenire poterat pascebat. Cōpleto igit̄ āno q̄ macidiana cū liberis discessit e patria misit atbenas nuncios vir eius vt ipos req̄rerēt. z q̄d agerent intimarēt. Ez illi q̄ missi fuerāt nllatenus redierūt. Deniqz cū alios misisset. z illi reuertentes se nullū inde vestigiū reperisse narrarēt. Clementē filiū suū sub tutoribus dereliq̄t z ipe ad q̄rēdū vxorē cū filijs nauē

conscendit sed mīme redijt. Uiginti igit annis Clemēs orbatus stetit. nec de patre vel de matre vl̄ de fratrib⁹ aliq̄d indiciū inuenire potuit. Ipe aūt clemens studio litterarū se ꝓtulit. ⁊ summū pbie apicez apprehendit. Desiderabat aūt vehemēter ⁊ studiose q̄rebat q̄liter sibi aīme īmortalitas psuaderi posset. Ob ꝫ phoy scolas semp adibat. ⁊ siq̄dē q̄ īmortal' eēt obtinebat. gaudebat. si q̄ndo uero q̄ mortal' eēt ꝓcludebat. tristis discedebat. ¶ Beniq; cū Barnabas romaz veniss̄et ⁊ fidē xp̄i p̄dicaret. phi eū tāq; insanū ⁊ amentē deridebant. Ūn ⁊ q̄dam. qui ꝑm q̄sdam fuit clemens phūs. qui eū p̄mo sicut alij deridebat. et eius p̄dicatōnem ꝓtenebat. talez q̄stionē p deriu barnabe fecit dicēs. Cū culex aīal sit exiguū. q̄d ē q̄ sex pedes bz ⁊ insup alas possidet. elepbas aūt cuz sit immane aīmal nec alas possidet. ⁊ tātuz q̄ttuor pedes bz. Cui barnabas. Stulte tue questiōi rñdere pfacile possem. si veritatis causa discendē q̄rere videreris Sz nunc de creaturis vob̄ dicere aliq̄d absurdū est. cuz a vobis creatura cōditor ignoret. Qui enim creatorē nō ꝯgnoscitis iustū est vt in creaturis erretis. Hoc verbū cordi clementis phi valde inhesit. ita q̄ fidē xp̄i instructus a barnaba recepit. ⁊ in iudeaz ad Petz postmodum ꝓperauit. Quē ille de fide xp̄i instruxit et aīme immortalitatez euidēt edocuit.

Eo tpe symon mag⁹ duos discipulos habebat. scz Aquilam ⁊ Niceta. qui eius fallacias ꝯgnoscentes eū reliq̄runt ⁊ ad petz cōfugerunt. et eius discipuli sunt effecti. Cū autē petrus clementē de sua interrogasset ꝓgenie. ille quid matri ⁊ fratribus ⁊ patri acciderit p ordinē enarrauit. addens q̄ credebat q̄ mat' cū fratribus in mari pissent. pat' vero aut merore aut similiter naufragio interisset. Q̄ audiēs petrus lacrimas cōtinere non potuit. ¶ Quadā aūt vice petr⁹ cuz discipulis suis antaradum ⁊ inde ad insulā p sex miliaria distantē. i qua Nacidiana mater Clemētis morabat' venit. vbi q̄dam colūne vitree mire magnitudis erāt Quas cum Petr⁹ cū ceteris miraret'. videns ip̄az mendicātē cur nō poti⁹ suis manib⁹ opare tur. increpauit. Que rñdit. Spēm tantum dñe habeo manuū. q̄ meis sic sunt debilitate morsibus vt oīno sint insensibiles effecte Atq; vtinā me in mare ꝓcipitasses vt vltra nō viuerē. Cui petrus. Quid est q̄ loq̄ris Nescis quia aīme eoy q̄ se interimūt gnit punitūr. Cui illa. Utinā hoc mihi certum fieret q̄ aīme post mortē viuāt. libenter enī meip̄am occiderē. vt salte vna hora dulces meos natos videre possem. Cunq; Petr⁹ ab ea cām tante tristicie interrogasset. ⁊ illa ei ordinē geste rei narrasset. ait Petr⁹. Est quida adolescens apud nos noie clemens qui bec q̄ refers matri ⁊ fratrib⁹ asserit accidisse. Q̄ illa audiēs. nimio stupore ꝓcussa corruit. Cunq; ad semetip̄am redisset. cū lacrimis ait. Ego sum adolescētis mat'. Et p cidēs ad pedes petri. rogare eū cepit. vt sibi filiū suū festinant' ostendere dignaret'. Cui petrus. Cū adolescentē videris. paululum dissimula q̄lisq; ab insula cū naui egrediamur. Q̄ cū illa se facturā p̄miss̄z. tenens petrus manū eius ip̄am ad nauez vbi erat clemēs ducebat. Uidēs vo clemēs petrum manu mulierē ducentē. ridere cepit. Mox autē vt mlr iuxta clementē fuit. se ꝓtinere ñ potuit. sed statim in āplexus ei⁹ ruit. ⁊ crebro oscular cepit. Quā ille tanq; insanientē mulierē cū indignatōe repellebat. ⁊ aduersus petz indignatōe nō modica mouebat'. Cui petrus. Quid agis o fili clemēs. Noli repellere mrēz tuā. Q̄ cū audisset clemēs: lacrimis infusus sup mrēm iacentē cōcidit et eam recognoscere cepit. Tūc ad p̄ceptū petri hospita sua q̄ patrica iacebat adducit ⁊ ab eo ꝓtinuo liberat'. Tunc mat' clemētez de patre introgauit. Cui ille. Ad te q̄rendū iuit. ⁊ vltra nō redijt. At illa audiēs solūmō suspirauit. grande enī p filio inuēto gaudium habēs. reliq̄s ꝓsolabat' merores. ¶ Interea cū Niceta ⁊ Aquila desserent. ⁊ redeuntes mulierē cum Petro vidisset. quenam sit hec mlr p̄cunctant'. Quib⁹ clemēs ait. Mater mea ē. qua mihi de⁹ redonauit p̄ñm meū petz. Post hec Petr⁹ omnia eis p ordinē enarrauit. Que cū audisset niceta ⁊ aquila subito surrexerunt. ⁊ obstupe

facti turbari ceperūt dicētes. Dominator dñe deus va ne sunt h. an somniū est qd audimus. Tūc petr⁹. Filij nō inqt nos insanimus. sed hec va sunt. At illi faciē ꝓfricantes aiūt. Nos sum⁹ Faustin⁹ et Faustus. qs mat nrā estimat in mari interisse. Et accurrentes in ꝓplexus matris ruūt. ⁊ eaz crebri⁹ osculant. At illa ait. Quid vlt h ee. Ad quā petr⁹. Isti sunt filij tui Faustin⁹ ⁊ faust⁹ qs in mari perisse putabas. Hec audiēs mat ꝑ nimio gaudio velut amēs effecta corruit ⁊ post ad se reuersa ait. Obsecro vos dulcissimi filij narrate michi quō euasistis. Qui rñderūt. Cū nauis fuissz resoluta ⁊ nos sup q̄ndā tabulā ueheremur. q̄dam pirate nos inuenietes i suā naniculaz posuerūt. ac mutatis nomib⁹ cuidā nos boneste vidue Justine nomīe vēdiderūt. q̄ tanq̄z filios suos nos hūit. et liberalib⁹ artibus nos eruditi fecit. Tandez pbie operā dedim⁹. ⁊ symoni cuidā mago nobiscū educato adhesimus. Cūqz ei⁹ fallaciā cognouissem⁹. ipm oino deseruim⁹ ⁊ petri discipuli ꝑ zacheū effecti sumus. ¶ Seq̄nti aūt die assumptis petr⁹ trib⁹ fratrib⁹. s. Clemēte Aquila ⁊ Nicetā ad q̄ndā secretiorē locū orōis gratia descēdit. Quos venerandus q̄dam senex. sed tñ paup alloqui cepit dicēs. Misereor vestri frēs q⁹ sub specie pietatis vos q̄ut errare ꝓsidero. Neqz enī deus ē. neqz cultus hic aliq̄s est. neqz puidētia in mūdo. sz fortuitus casus ⁊ genes omnia agunt. sic ⁊ ego ex me ipo manifeste ꝓperi in disciplina mathesis ꝑ ceteris eruditus. Nolite ergo errare. siue enī oretis siue nō. qđ vestra genesis ꝓtinet vobis erit. Clemēs aūt in eū respicies animo pulsabatur. ⁊ sibi se eū alīs vidisse vidēbatur Cunqz de mādato petri clemēs aq̄la ⁊ nicetas cū eo diutius disputassent. ⁊ puidentiam aptis rōnibus oñdissent. eūqz ob reuerētiā crebro prēm vocarēt. dixit aq̄la. Quid nc̄e est vt eū prēm vocem⁹ cū in mādatis habeamus neminē sup terrā prēz vocare. Et p⁹ h respicies ad senē ait. Non iniuriose accipias pat q̄ frēm meū culpaui. q⁹ te patrem vocauit. Habem⁹ enim tale mādatū. ne aliq̄ē isto noīe voccm⁹. Cūqz aq̄la h dixisset. risit omniū astantiū cetus vna cum sene et petro. Et cū ille cām risus inq̄reret. dixit ad eū clemēs. Q⁹ facis id de q̄ alios culpas. senē prēm vocando. At ille negabat dicēs. Vere nescio si eū prēm vocauerim. Vex cū satis de puidētia disputatū eēt. dixit senex. Crederē vtiqz puidentiā esse. sed a ppa ꝓscientia phibeor huic fidei accōmodare ꝓsensum. Noui enī meā ⁊ ꝓiugis mee genesim. et scio ea que vnicuiqz nostrz dictabat genesis accidisse Audite igit ꝓiugis mee thema ⁊ inuenietis scema cui⁹ exitus accidit. Habuit nāqz martē cū venere sup centrū. lunā vo in occasu in domo martis ⁊ finib⁹ saturni. qđ scema adulteras facit. ⁊ suos proprios amare ⁊ pegre proficisci. ⁊ in aq̄s defugi. Qđ ⁊ ita factuz ē. Incidit nanqz in amorē sui ⁊ piculū atqz opprobriū metuēs cū ipo aufugit ⁊ in mari perijt. Mā sicut frat me⁹ retulit ipm pmo adamauit. Sz cū ipe assē tire sibi nollz. i suū sue libidis amorē retorsit. Nec tñ ei imputādū est. q⁹ eā genes hoc facere compulit. Narrauitqz quō somniū finxerit. ⁊ quō cum liberis athenas vadēs naufragio pierit. ¶ Cunqz filij vellēt in eum irruere. ⁊ rem apire. phibuit petr⁹ dicēs. Quiescite q̄duqz michi placuerit. Dixitqz ei petrus. Si hodie cōiugē tuā castissimā cuz trib⁹ filijs tuis ꝓsignauero. credes q⁹ genesis nihil sit. Cui ille. Sic impossibile est te exhibere qđ promisisti. ita impossibile est extra genesim aliqđ fieri. Dixit ei petrus. Ecce iste ē filius tu⁹ clemens. ⁊ hi duo gemini tui Faustin⁹ ⁊ faustus. Tunc senex resolutis mēbris cecidit. ⁊ q̄i exanimis factus est. Filij aūt irruētes in eū osculabant. verētes ne spūm reuocare possz. Tandē ad se rediens oīa vt acciderāt p ordinē audiuit. Tē subito vxor aduenit ⁊ cum lacrīs clamare cepit. Vbi est vir meus ⁊ dñs me⁹. Hec cuz illa q̄ amēs clamaret. senex cucurrit. ⁊ cum multis lacrimis amplecti ⁊ stringere eā cepit. Buz igit sim̄ manerēt aduenit quidaz nūcias apionē ⁊ ambionē faustiniani amicissimos cum simōe mago hospitari. Be q̄rum aduentu Faustinian⁹ valde gauisus ad eos visitandos iuit. Et ecce nunci⁹ venit

qui diceret mīstrū cesaris antiochiā aduenisse. vt magos oēs quereret et morte puniret. Tunc simon magus in odiū filioꝝ qui ipm reliqrant. vultus sui siltudinē in faustinianū impssit. vt nō Faustinianꝰ sz symō magꝰ ab oībus putaret. Hoc aūt fecit vt a mīstris cesaris loco sui teneret ⁊ occideret. Ipa autē symō de partibꝰ illis abscessit. Cū autē faustinianꝰ ad petruz ⁊ filios rediisset. expauerunt filij vultuz symonis. in eum intuentes. vocē autē patris sui audiētes. Solus aūt petrus erat qui vultū eius naturalem videbat. Cunqz filij eius ⁊ vxor eiꝰ euz refugerent ⁊ execrarentur. dicebat eis. Cur execramini ⁊ refugitis prēm vestꝝ. Qui respōderūt. qꝛ idō eū fugerēt. quia in eo vultus symonis magi appareret. Consecerat ei simon ꝙdam vngentū. ⁊ faciem eiꝰ punxerat. ⁊ vultū suū arte magica impsserat i eū. Ipse igit lamētabat ⁊ dicebat. Quid michi misero accidit vt vna die recognitus ab vxore ⁊ filijs letari ñ potuerim cū eis. Vxor vō eius sparsis crinibꝰ ⁊ filij plurimū flebant. ¶ Symon aūt magus dū adhuc eēt antiochie petꝝ plurimū infamauerat. magus maleficū ⁊ homicidā eū dicendo. Beniqz i tantū aduersus petrū ppm cōcitauerat. vt ipm inuenire plurimū affectarent. vt carnes eius dentibus laniarēt. Dixit ergo Petrus Faustiniāo. Quoniā ꝙdē symon magꝰ eē videris. perge antiochiā ⁊ corā omni populo me excusa. ac ea que de me dixit simon expsona sui retracta. Post hoc ego antiochiam veniaz. ⁊ alienū hunc vultū a te effugabo. ⁊ ppriū vultum corā omībus reeddā Hoc tamē nullo mō credendū est qꝛ beatꝰ Petrus mentiri mādauerit. cū deus non indigeat nostro mendatio. Ideo itinerariꝰ clemētis in quo hec scripta sunt liber apocrifus ē. nec vt q̄busdā placz suscipiendus ē in talibꝰ. Verū tamē dici pōt qꝛ petrꝰ si diligenter vba sua ꝓsiderent non sibi dixit vt symonē magū eē se diceret. sz vt ppo effigiem faciei supinductā oñdens petꝝ expersona symonis cōmēdaret. ⁊ mala q̄ dixerat reuocaret. Et ille dixit se eē symonē. nō ꝙntuz ad veritatē. sz ꝙntū ad apparentiā. Vnō quod infra dixit Faustinianus. Ego symon ⁊. sic debet accipi. id est ꝙntū ad apparentiam videor eē simon. Fuit ergo simon supple putatiuus. Perrexit ergo Faustinianꝰ pat clementis antiochiā. ⁊ ppm ꝙocans dixit Ego symon ānuncio vob et ꝓfiteor omnia fefellisse de petro. Nequaqz enī est seductor vel magus. sed ad salutem mundi missus. Quappt si de cetero aliqd ꝙ ipz dixero. me tanqz seductorē ⁊ maleficū repellatis. Nūc enī pnīaz ago. qꝛ male me dixisse ꝙgnosco. Moneo igit vos vt ipi credatis. ne vos et ciuitas vestra insit peatis. Cūqz hec oīa que petrꝰ iusserat ꝓplesset. et iam in amorē petri ppm incitassz. petrꝰ ad eū venit. ⁊ orōe facta effigiē vultꝰ symonis ab eo penitꝰ effugauit Populus aūt antiochenꝰ Petrū benigne et cū multo honore recepit. ⁊ ipum in cathedra sublimauit. Hō audiens Simon illuc perrexit. ⁊ ppm conuocās ait. Miror qꝛ cū vos salubribus ꝓceptis instruxerim. ⁊ a seductore petro vos cauere monuerim. vos ipm non solū audistis. sed etiaz episcopali cathedra sublimastis. Tunc omnes cuz furore aduersus eū dixerunt. Monstro nob similis es. Audiustercius te penituisse dicebas. ⁊ nūcte ⁊ nos ꝓcipitare conaris. Et impetum in eū faciētes. cuz ignominia eū protinus expulerunt. Hec oīa Clemēs in libro suo de seipso narrat. ⁊ hāc historiā ibiō inseruit. ¶ Post hec autem petrus cum romā veniisset. ⁊ suam passionē immunere videret. clementē post se episcopum ordinauit. Mortuo igit ꝓncipe apl̄oꝝ Petro. clemens vir ꝓuidus ꝓcauens in futuꝝ. ne sz ꝓ hoc exemplū quilibet vellet sibi in ecclesia successorē statuere. ⁊ hereditate sanctuariū domini possidere. lino cessit. ⁊ postmodum cleto. Nōnulli asserunt qꝛ linus ⁊ cletus nō fuerunt summi pontifices. sed tantū petri apostoli coadiutores. propter q̄d in cathalogo pontificū meruerūt annūerari Post hos aūt clemēs eligit. et ꝓsidere compellit Qui ita moꝝ ornamēto pollebat. vt iudeis et gentilibus ⁊ oībus christianis poplis complacerz. Singulaꝝ ioppes regionū nominatim scriptos bēbat. et quos baptismi

sanctificatione mũ dauerat. non sinebat publice fieri mẽdicitati subiectos. Cũ itaq; domicellã virginẽ neptẽ Domiciani impatoris sacro velamine ꝓsecrasset. ⁊ Theodorã vxorẽ Sysinnij amici impatoris ad fidem ꝙuertisset. ⁊ in castitatis ppositio manere ꝓmitteret. Sysinnꝰ zelo ductus ecclĩam pꝰ vxorẽ suaz occulte intrauit. scire volẽs ppt quidilla sic ecclĩam freq̃ntaret. Et vbi a sancto Clemẽte orõ fusa est. ⁊ a pl̃o responsuz est amen. Sysinnꝰ cecus ⁊ surdꝰ penitus effectus est. Qui statim pueris suis dixit. Cito me tollite ⁊ foras educite. Pueri autẽ ꝓ totam ecclĩam eum girabant. sed ⁊ ad ianuas puenire nõ poterãt. Quos cum vidisset Theodora sic errãtes. ꝓmo q̃dem ab eis declinauit. putans q̃ vir suꝰ eam cognoscere posset. Postmodũ autẽ quid nam hoc eẽt interrogauit. Qui dixerũt. Bñs noster dũ vult videre et audire que non licet cecus et surdus factus est. Tũc illa in orõnẽ se dedit deꝑcans vt vir suus inde exire possz. Et pꝰ orõnem dixit pueris. Ite mõ ⁊ pducite dominũ vestrũ ad domũ. Cunqz abissent. sancto Clementi Theodora quid acciderit indicauit. Tũc sanctꝰ rogatu theodore ad eũ venit. ⁊ ipm inuenit aptis octis nil videntẽ et nil penitus audientẽ. Cunqz clemẽs proeo orasset. ⁊ ille auditũ ⁊ lumẽ recepisset. videns Clementẽ iuxta vxorem suam stantẽ amens efficit. ⁊ se illusum magicis artibus suspicatur Precepitqz suis suis vt tenerẽt clementẽ dicens. Ut ingrederetur ad vxorẽ meam magicis artibus me excecauit. Precepitqz mĩstris vt clementẽ ligarẽt ⁊ ligatũ traberent. At illi ligãtes colũnas iacentes et saxa putabãt sic etiã Sysinnio videbat. q̃ sctm clementẽ cũ suis clericis traberẽt et ligarẽt. Tũc clemẽs sysinnio ait. Qui saxa deos dicis. saxa trabere meruisti. Ille autẽ vt eum ligatũ existimãs ait. Ego te intfica facia Clemẽs aũt inde abscedẽs. theodorã rogauit ne ab orõne cessaret donec virũ suũ dñs visitaret. Oranti igit theodore petrꝰ apl̃us apparuit di. Per te vir tuus saluabit. vt impleatur qđ dixit frat̃ meꝰ paulus. Saluabitur vir infidel̃ ꝑ mulierẽ fidelem. Et hec dicens abscessit. Statimqz sysinnꝰ vxorẽ suã ad se vocauit. obsecrãs vt ꝑ se oraret. ⁊ sanctum Clementẽ ad se vocaret Qui cũ venisset. ipm in fide instruxit. ⁊ eũ cum. cccxiij. de domo sua baptizauit. Per hũc aũt sisinnium mĩtri nobiles ⁊ amici nerue impatoris dño crediderũt. Tũc comes sacroz pecuniam mĩtris dedit. ⁊ ꝑ sctm clementẽ seditiõez maximã excitauit. ¶ Tunc mamertinus vibis pfectus ꝓpli seditiõem maximaz nõ ferens. ad se clementẽ adduci fec. Quez cũ redargueret. ⁊ ad se inclinare attẽptaret ille ait. Optarẽ te ad rõnẽ accedere. Vaz si canes multi ꝑ nos latrauerint. ⁊ morsibus attrectauerint. nunq̃z hoc nob̃ auferre pñt. q̃ nos sumꝰ rõnabiles boies. ⁊ ipi sunt irrationabiles canes. Seditio aũt ab impiis exorta. oñdit se nihil habere certũ vel verũ Tunc mamertinꝰ de eo traiano impatore scribens rñsuz accepit. q̃ aut sacrificarz aut trãspontũ mare in beremo qđ adiacet ciuitati tersone ipm in exiliũ mitteret. Tũc pfectus clemẽti cũ lacrimis ait. Deus tuꝰ quẽ pure colis ipe te adiuuet. Prefectus aũt ei nauẽ tribuit. ⁊ oia nec̃aria mĩstrauit. Multi aũt clerici ⁊ laici ipm in exiliũ sunt secuti. Profectus aũt in insulã. inuenit ibi plusq̃z duo milia xp̃ianoz ibidẽ iã dudũ ad secanda marmora dãnatoz. Qui sctm clemẽtez videntes. statim in fletũ ⁊ lacrimas prupe runt. Quos ille cõsolans ait. Nõ meis meritis ad vos me misit dñs vestre corone pticipẽ me fieri. Et cũ ab eis didicisz. q̃ a sexto miliario aq̃m suis bũeris deportarẽt. dixit eis. Oremus omẽs dñm Ihesum christuz vt cõfessoribus suis fontẽ in loco isto ac venas aq̃ apiat. Et q̃ pcussit petrã i deserto sina ⁊ fluxerũt aq̃ in abundantia. ipe nobis laticem affluentez imptiatur. vt de eiꝰ bñficijs gratulemur. Cunqz orõe facta bincinde circũspiceret. vidit agnũ stãtẽ qui pede erecto dextro q̃si locũ epo oñdebat. Et intelligens dñm ihm xp̃m eẽ quẽ solus ipe videbat. prexit ad locũ ⁊ dixit. In noie patris ⁊ filij ⁊ spiritussancti in isto loco pcutite. Ez cũ nullꝰ in isto loco in quo agnꝰ steterat tingeret. ipe accepto breui sarculo leui ictu locuz sb

pede agni percussit. ⁊ statim maxim⁹ fons erupit. ⁊ in fluuiuz creuit. Tunc vniuersis gaudentibus sanctus Clemens ait. Flumi nis impetus letificat ciuitatē dei. Ad banc famaz multi confluxerūt. ⁊ vna die q̄ngen ti ⁊ amplius ab ea baptisma susceperunt. ⁊ ydolorū templa destruētes p totā puintiaz intra vnū annum. lxxv. ecc̄ias edificauerūt ¶ Post tres aūt annos traianus imperator qui cepit anno dn̄i. cvj. hoc audiēs. quēdaz ducem illuc misit. Qui cū omnes libenter mori conspiceret. mlitudini cessit. ⁊ solū cle mentē ligata ad collū eius ancbora in mare p̄cipitauit dicens. Jam nō poterunt ipsum pro deo colere christiani Stante aūt omni multitudine ad litus maris. Cornelius et ¶ Phebus discipuli eius omnes orare pre ceperunt. vt domin⁹ corp⁹ sui martiris eis mōstraret. Statimq3 mari p tria miliaria recedente. oēs p siccū ingressi inuenerūt in modū templi marmorei habitaculū a deo paratū. ⁊ ibi in arcba corpus sancti clemen tis. ⁊ anchorā iuxta eum. ¶ Reuelatū est autē discipulis eius ne inde tollerēt corpus eius. Omni aūt anno tpe passionis p septē dies ad tria miliaria. mare recedit. et siccum iter aduenientib⁹ tribuit. ¶ In vna autē solennitatū mulier cū filio suo paruulo ad locū accessit. Completis autē festiuitatis so lennijs cū puer obdormiret. sonus inundā tium aquaz subito factus est. ¶ Mulier aūt territa ⁊ filij sui oblita. cuz reliqua multitu dine ad ripā aufugit. Que postmodū filij memor cuz eiulatu maxīo flebat. ⁊ vsqz ad celū lamētabiles voces dabat. ac p litora cla mans ⁊ eiulans discurrebat. si forte filij cor pus a litorib⁹ eiectū videret. Cz cum in ea spes omnis deficerz ad domū rediit. ⁊ totū illū annū in fletu ⁊ merore duxit. ¶ Post an num igit apto mari omēs anticipās ad lo cum ꝓcita venit. si de filio forte aliq̄d vesti gium inuenire posset. Cum ergo añ tumulū sancti clemētis se i orōem dedisset. Surgēs vidit infantē in loco vbi eū reliq̄rat dormiē tem. Estimās aūt eū eē defunctū. accessit p pius quasi corpus collectura exanime. Cz cum eum dormientē cognouisset. excitatuz velociter spectantibus ꝓpīis incolumē in vl nis leuauit. ⁊ vbi nam p illū annum fuerit requisiuit. Ille aūt se nescire rn̄dit. si annus integer p̄terierat. sed tantū vni⁹ noctis spa cio se suauiter dormisse putabat. ¶ Ambr. in p̄fatione sic ait. Cum iniquissim⁹ psecu tor btūm clemētē penis afficere a dyabolo cogeretur. non et tormentū intulit. sed triū pbuz. Jactat ergo martir in fluctib⁹ vt mer geret. ⁊ ex boc puenit ad p̄miū vnde petrus magister eius puenit ad celū. Amboz ergo in fluctibus x̄pus aꝓbās mētes. clemen tem ad palmā victorie de pfundo reuocat petrū ad celestia regna in eodem elemento ne mergeret eleuat. ¶ Refert leo bostien⁹ ep̄s q̄ tpe q̄ Michael imperator noue rome regebat imperiū. sacerdos quidam nomie Phbilosophus qui ob summū ingenium a puericia fuerat sic vocatus. cum tersonam puenisset. ⁊ ō bis que narrāt in bistoria de mentis habitatores interrogass. q̄ aduc ne potius q̄z indigene erant. se nescire pfessi sunt. Diq̄dez miraculū marini recessus ob culpā inbitantiū iaz diu cessauerat. ⁊ ob in cursum barbaroz tēpe marini recessus ve nientū templū destructū fuerat. ⁊ arcba cū corpe marinis fluctib⁹ obruta erat. exigen tibus culpis inbitantiū. Dup quo mirat⁹ p̄bus. et accedēs ad ciuitaculā nomie geor giam cum ep̄o et clero accessit ad q̄renduz sacras reliquias ad insulā in q̄ estimabant esse corpus martiris. Vbi cum bymnis et orōnibus fodientes diuina reuelatōe inue nerunt corpus et anchoram cum q̄ fuerat in mare piectū. et deportauerūt tersonam. Deinde p̄dict⁹ p̄bs cū corpe scti Clemētis romā venit. ⁊ mltis oñsis miracul'in ecc̄ia q̄ nūc dr scti clemētis. honorifice corp⁹ collo catū fuit. In q̄dam āt cronica legit q̄ mari ab illo loco exiccato. a btō cirillo moranoy ep̄o romā translatū est.

CLXVI A

De sancto Crisogono.

Crisogon⁹ iussu Dyocleciani in carcere reclu: ditur vbi sancte Anastasie ali

monijs fouebat. Cum ergo Anastasiaz vir eius in artissimā custodiam posuisset. Crisogono qui eam erudierat talia scripta direxit. Sancto confessori christi Crisogono Anastasia. Sacrilegi iugum mariti suscepi. cuius deo miserante thorum mētita infirmitate declinās. die noctuqz domini nostri Jhesu christi amplector vestigia. Cū iste patrimoniū meum ex quo illustratur. cum indignatōe ac turpibus ydolatris exhauriat. me quoqz velut magam atqz sacrilegam custodie tam grauissime mancipauit. vt me vitam temporalē amittere suspicer. Nichil enī supest nisi vt amisso spiritu morti succumbā In qua morte licz glorier. tamē mea mens valde conterit. quia opes mee quas deo deuoueram. a turpibus consumuntur. Vale vir dei. mentoqz mei. Cui crisogonus sic respondit. Vide q non cōturberis in boc q tibi pie viuenti inferā; tur aduersa. Non enim decipieris sed pbaris. Cito ad te placitū tempus christus cōuertet. z quasi post noctis tenebras floridū dei lumen aspicies atqz post glaciei frigus aurea tibi tempora z serena succedent. Vale in domino z ora pro me. Beniqz cum beata Anastasia sic in custodia artaretur vt vix ei panis quadrans daretur. estimans se morituram sancto Crisogono epistolaz in hec verba scripsit. Confessori christi Crisogono anastasia. Finis venit corpis memēto mei. vt egredientē animā meaz ipse suscipiat. p cuius amore ista sustineo que ex ore huius vetule recognoueris. Cui ille rescripsit. Supereſt vt lumē tenebre antecedant. sicut etiam post infirmitatē salus reuertitur et vita post mortē promittit. Vno fine concludūtur. z aduersa huius mundi z prospera. ne vel tristibus desperatio vl letis elatō dominet. Unū mare ē in quo nauicule corpora nostri velificant. z sub vno corpis gubernatore anime nostre nautico fungūtur officio. Quorundaz igit naues fortissimis carinarum neruis solidate crebros equoris cōcitatos fluctus illese ptereunt. Quorundam vero fragiles iuncture lignorum etiam in tranquillo vicinū morti conficiūt cursum. Tu autem o christi famula crucis tropheum tota mente cōstringe. z teipsam prepara ad opus dei. Igitur dyoclecianus aquileie partibus positus ceteros christianos occidens sanctū Crisogonum sibi presentari iussit. Cui cum diceret. accipe potestatem prefecture tue z consulatū generis tui. z sacrifica dijs. Respondit crisogonus Unum deū in celo adoro. et dignitates tuas quasi lutum cōtemno. Data igitur sup eum sententia. ad quēdam locum ducitur. et ibidem protinus decollat circa ānos domini. cclxxxvij. Cuius corpus cū capite sanctus Zelus presbiter sepeliuit.

CLXVII A

De sancta Katherina

Katherina dicitur a catha quod est vniuersum. et ruina q̄si vniuersal ruina. Omne enim edificiū diaboli i ea vniuersaliter corruit. Nam in ea corruit edificium superbie per humilitatē quā habuit. carnalis concupiscentie p virginitatē quam seruauit. cupiditatis mundane. quia omnia mūdana despexit. Vel Katherina q̄si catbenula. ipsa enim sibi per bona opa quādam catbenaz fecit. per quā vsqz ad celum ascendit. Que quidē catbena siue scala quattuor gradus habet. qui sunt innocentia operis. mundicia cordis. despectio vanitatis. z locutio veritatis. Quos ppha p ordinē ponit dicēs. Quis ascendet in montez dñi ⁊c. Et rñdet. Innocēs manib⁹ z mūdo corde. q̄ nō accepit in vano animā suaz nec iurauit in dolo primo suo. Qualiter autē isti q̄ttuor gradus in beata katherina fuerunt patet ex legēda sua. B

Katherina costi regis filia omib⁹ liberaliuz studijs erudita fuit. Cū aūt Maxentiꝰ impator oēs tam diuites q̄z paupes ad alexandriā vocaret. vt ydol' īmolarēt. z xp̄ianos īmolare nolentes puniret. katherina cum essz ānox. xviij. et in palatio diuitijs z pueris pleno sola remansissz. audiēs aīmaliū diuersox mugiꝰ

et cantantiū plausus.misso illuc nuncio in quiri iussit celerit quid ꝟ esset. Qđ dū dicisset.assumptis aliq̄b⁹ đ palatio signo crucis se muniēs illuc accessit.ibiq̄ mltos xp̄iānos metu mortis ad sacrificia duci conspexit. Que vehemēti dolore cordis sauciata ad impatorez se audacē ingessit.ꝛ sic ait. Salutatōez tibi pferre īpator ꝛ ordinis dig̃tas ꝛ rōnis via p̄monebat si creatorē celoꝝ agnosceres.ꝛ a dijs animū reuocares.Stansq̄ añ ianuā templi p varias ꝯclusiōes silogismorum allegorice ꝛ methonomice diserte ꝛ mistice mlta cū cesare disputauit. Deinde rediēs ad ꝯmune colloquiū dixit. Hec tibi tanq̄ sapiēti pferre curaui. Huc aūt q̄re incassum ꝯgregasti hāc mltitudinē ad colendā stulticiā ydoloꝝ.Miraris ꝟ tēplū māu artificū opatum miraris ornamēta p̄ciosa que velut puluis añ faciē venti erūt Mira re poti⁹ celū ꝛ terrā mare ꝛ oia q̄ in eis sūt. Mirare ornamēta celoꝝ.solē videlicet ꝛ lunam ꝛ stellas.Mirare famulatū eoꝝ q̄ luter a mūdi initio vsq̄ ad finē nocte ꝛ die currūt ad occidentē ꝛ redeunt ad orientē.nec vnq̄ fatigant Et cū hec animaduerteris.interroga ꝛ disce q̄s sit eoꝝ potentior.Cū aūt ipsum ipso donāte intellexeris.nec simulē illi inuenire valueris.ip̄m adora.ip̄q̄ glifica.Ip̄e eis est deus deoꝝ ꝛ dñs dñantiū.Tūq̄ de filij incarnatōe sapiēter plurima disputasset.stupefact⁹ cesar nō valuit ad hec rñdere.Tandē ad se reuersus.dixit ad eā.Fine o mlier sine nos finire sacrificiū.ꝛ post ꝟ tibi respōsa reddem⁹ Precepit igit eā ad palatium duci ꝛ cū diligentia custodiri.admirans nimiū eius prudentiā ꝛ corpis pulcritudinez Erat enī speciosa valde.ꝛ incredibili pulcritudine oīm ocul' admirabil' videbat ꝛ g̃tiosa. Veniēs igit cesar ad palatiū.dixit katherine.Audiuimus tuā eloq̄ntiā.ꝛ mirati sumus tuā prudentiā.sed in deoꝝ sacrificijs occupati oīa plene intelligere nequiuim⁹. Hunc aūt ab initio pgeniē tuā requirim⁹. Et sancta Katherina ad hoc.Scriptuz est Hec te collaudes nec te culpaueris ipse. Hoc faciunt stulti.quos gl̃ia vexat inanis Confiteoꝝ tamē meaz progeniē.non tumore iactantie.sed humilitatis amore.Ego eiz sū Katherina Costi regis vnica filia.Que quāuis in purpura nata.ꝛ liberalibus disciplinis non mediocriter instructa.Hec tamen omia contempsi.et ad dominū Ihesū christum confugi.Dij autē quos colis nec te nec alios iuuare possunt.O igitur infelices talium numinū cultores.quibus aduocatis in necessitate non assunt.in tribulatione non succurrunt.in periculis nō defendunt.Cui rex.Si ita est vt dicis.totus mundus errat.ꝛ tu sola verum dicis.cum tamē omne verbuz in ore duorum vl' trium testium cōfirmet.Si angelus esses.si celica virtus adhuc tibi credere nemo deberz.quanto minus cum femīa fragilis esse probaris Cui illa.ne obsecro cesar a furore tuo te vinci permittas.vt in sapientis animo nō stet turbatio dira. Sic nanq̄ poeta ait. Tu si animo rexeris rex eris.si corpore seruus Et rex.Ut video pestifera calliditate nos illaqueare disponis.duz per exempla philosophorum p̄monē protrahere niteris.Videēs autem cesar q̄ eius sapientie obuiare non posset.mādauit occulte per litteras vt omnes grammatici ꝛ rethores ad pretorium alexandrie festinanter venirent.immensa munera recepturi si cōcionatricez virginez suis assertionibus superarent. ¶ Adducti sunt igitur de diuersis prouintijs q̄n quaginta oratores. qui omnes mortales in omni mundana sapientia excellebant. Quib⁹ interrogantibus cur tam de remotis partibus euocati fuissent. Cesar respondit.Est apud nos q̄dam puella sensu ꝛ prudentia incomparabilis.que omnes sapientes confutat.ꝛ deos nostros demones esse affirmat.Quā si superaueritis.cū honore magno ad ꝓpria redibitis.Ad hec vnus indignat⁹ stomachāti voce rñdit.O magnū imperatoris consiliū.qui ob vnius degenerem puelle cōflictum sapientes mundi de remotis ptibus aduocauit.cum vn⁹ ex nostris clientulis eam poterat leuissime cōfutare.Et rex. Poteram quidez hāc vi ad sacrificandū impellere.aut penis extinguere sed melius iudicaui.vt vestris argumētis

penitus confutet. Cui illi dixerũt. Adducat coram nobis puella. vt sua temeritate con uicta. nunq̃m se sapiẽtes vidisse cognoscat. Dz cũ virgo certamẽ qđ sibi imminebat di dicisset. totã se dño ꝓmendauit. Et ecce ãge lus dñi astitit sibi. z vt ꝓstanꝫ staret admo nuit. asserens qꝫ non solũ ab hijs vinci non poterit. sed insup illa ipos cõuersos ad pal mam martirij destinabit. Cum ergo coraz oratoribus adducta fuisset. dixit imperato ri. Quali iudicõ contra vnã puellam quin quaginta oratores opponis. quos ꝙ victo ria remũerãdos ꝓmittis. z me sine spe mer cedis pugnare cõpellis. Erit tamẽ merces michi dñs Ihus xps. qui est spes z corona pro se certantiũ. Dex cum oratores deum fieri hominẽ aut pati impossibile dicerent virgo etiam boc a gentilibus ꝓdictum esse ostendit. Nam Platon astruit deum circũ rotundũ z decurtatum. Sibilla quoqz sic ait. Felix ille deus ligno qui pendet ab alto. Cũ igitur virgo cũ oratorib⁹ sapientissime disputaret. z eos aptis ratiõibus confuta ret. stupefacti illi. quid dicerent nõ inuenie entes. muti penitus sunt effecti. Tũc impe rator contra eos nimio furore repletus. in crepare eos cepit. cur ab vna puella taz tur piter se vinci ꝓmitterẽt Tunc vn⁹ magister alioꝛ sic ait Noueris impator qꝫ null⁹ vnq̃z añ nos stare potuit. qñ ꝓtinuo vinceretur. Hec aũt puella in q̃ spũs dei loquit. sic nos in ãmiratõem ꝙuertit. vt ꝺ xpm aliquid di cere. aut oĩno nesciam⁹. aut penitus formi demus. Uñ imperator ꝓstanter fatemur. qꝫ nisi ꝓbabiliorẽ sniam ꝺ dijs q̃s vsqz modo coluim⁹ ꝓtuleris. ecce omẽs ad xpm ꝙuerti mur. Audiẽs hec tirãnus. nimio furore suc census. omẽs in medio ciuitatis ꝓcremari iussit. At virgo ipos ꝓfortãs ad martiriuz ꝓstantes efficit. z ꝺ fide diligent instruit. Et cũ dolerent qꝫ sine baptismo decederẽt. vgo rñdit. Ne timeatis. qz effusio vestri sangui nis vob̃ baptism⁹ reputabit z coroña. Cũ er go signo crucis muniti flãmis fuissẽt inie cti. ita aĩas dño reddiderũt. vt nec capilli nc vestimẽta eoꝝ ab igne in aliq̃ lederent. Cũ aũt a xpianis fuissent sepulti. tirãn⁹ virgini loquitur dicens. O vgo generosa iuuẽtuti tue consule. z p⁹ reginã i palatio meo scda vocaberis. z imagie tua i medio ciuitatis fa bricata a cũctis velut dea adoraberis. Cui vgo. Desine talia dicere. q̃ scel⁹ est et cogita re. Ego me xpo spõsã tradidi. Ille glia mea ille amor meus. ille dulcedo z dilectio mea ab ei⁹ amore nec blãdimẽta nc tormẽta me poterunt reuocare. Tũc ille furore replet⁹ iussit eã spoliatã scorpionib⁹ cedi. z cesam i obscuꝝ carcerẽ tradi. ibiqz dieb⁹ duodecim fame cruciari. Bꝛ Rege aũt p q̃b⁹ causis instãtib⁹ extra regiõis ꝓfinia pcedente. regi na eius nimio amore succensa. cũ principe militũ noie porphirio media nocte ad car cerẽ vginis pperauit. Quo cũ regia introis set. vidit carcerẽ inestimabili claritate fulgẽ tem. z angelos plagas vgis pungentes. In cipienszq vgo etna ei gaudia ꝓdicauit. z ad fidẽ ꝙuertens. martirij coronã eidẽ predixit Sicqz vsqz ad mediã noctẽ ꝑmonẽ ptraxe runt. Que cũ oĩa porphiri⁹ audisset ad pe des vgis procidit. z cũ ducentis militib⁹ fi dem xpi recepit. Qz vo p duodeci dies siñ cibo tirann⁹ eẽ eam iusserat. xps p bos diel missa de celo candida colũba celesti eã cibo refouebat. Deinde dñs cũ mltitudine ãge lorꝫ z vginuz eidẽ apparuit di. Agnosce filia creatorẽ tuũ. p cui⁹ noie laboriosuz subijsti ꝓflictũ. ꝓstans esto qz tecũ suz. Rediẽs igit imperator eam sibi presentari iussit. z videns eã splẽdidiorẽ quã tãto ieiunio estimabat afflictã. putauit qꝫ eã aliq̃s in carcere sustẽ tasset. et furore replet⁹ custodes torq̃ri pce pit. Illa vo ait. Ego cibũ ab boie nõ accepi sed xps me p suũ angelũ enutriuit. Cui ipe rator Reconde oro qđ moneo in corde tuo et noli dubijs rñdere ꝑmõib⁹. Non te q̃ fa mulã possidere cupim⁹. sz regia potẽs z ele cta decore in regno meo triumphabis. Cui virgo. Attende et tu obsecro. z iudicii exa mine veridica sanctione decerne quem ma gis eligere debeo. An potentem eternum glorioſum. et decorum. vel infirmum mor talem ignobilem et deformem. Tunc im perator indignatus dixit. E duobus ti bi vnum elige. aut sacrificare vt viuas. aut

exquisita tormenta subire vt pereas. Et illa Quecūq; tormēta potes cogitare ne differas. q; carnē & sanguinē meū xpō offerre desidero. sicut & ipe p me seipm obtulit. Ipe eī deus me⁹. amator meus. pastor & sponsus vnic⁹ meus. Tūc q̄dam pfectus furēti regi suasit vt infra triduū q̄tuor rotas serris ferreis & clauis acutissimis circūseptas pparet. vt eam taz horribile tormētū dissecaret. & ceteros xpianos tam dire mortis exemplum terreret. Ordinatūq; est vt due vno ordine volurent. due aūt pprio impetu agerentur vt ille deorsū lacerādo pberent. ille repugnantes sursuz deorando impingerēt. Tūc beata ygo dnm exorauit. vt ad laudez sui nois & puersiōem populi circūstantis. ipam machinā dissiparet. Et ecce angel⁹ dni molaz illam cū tanto impetu diuellēdo pcussit. q; q̄tuor milia gentiliū interemit. ¶ Regina āt que dsup hoc aspiciebat. & vsqz tūc se celauerat. statim descendēs impatorē de tanta seuicia duriuſ increpauit. Rex aūt furore repletus cū regina sacrificare ptēnerz. iussit eā extractis pus mamillis decollari. Que cū ad martiriū duceret. katherinā rogauit vt p se dnm pcaret. Que ndit. Mea tu meas a deo dilecta regina. q; tibi hodie pro trāsitorio regno pmutabit eternū. & p mortali sponso tibi imortalē acqres. Tunc illa pstans effecta tortores hortabat. ne q̄d iussi fuerāt facere morarent. Ministri igit extra ciuitatē eaz ducentes. ferreis hastilib⁹ mamillas eius euellūt. & post caput ei⁹ pcidūt Cuius corpus Porphiri⁹ rapiēs sepeliuit Seq̄nti die cū de corpe regine q̄stio fieret et multos ex hoc ad suppliciū tiran⁹ ptrahi iuberet. Porphirius prumpēs in mediuz exclamauit. Ego sum q̄ xpi famulā sepeliui et xpi fidē recepi. Tūc maxenti⁹ amens effectus. rugitū terribilem emittēs exclamauit O me miser & oībus miserandū. Ecce porphirius qui erat vnic⁹ aīme mee custos. et totius laboris solatiū deceptus ē. Hō cum suis cōmilitib⁹ referret. illi ptinus ndērūt Et nos xpiani sum⁹ & mori pati sum⁹. Tūc cesar furore ebrius precepit omnes cuz porphirio decollari. & corpora eorum canibus dimitti. Deinde katherinā aduocans ait. Quamuis arte magica reginam mori feceris. si tamen resipueris prima in palatio meo eris. Hodie igitur aut dijs sacrificia offeres aut caput amittes. Cui illa. Fac quecūq; animo concepisti. paratam enim me videbis ad omnia sustinēda. Data igitur super eam sententia. decollari iubetur. Que cum ad locū deducta fuisset. erectis in celū oculis orauit dicens. O spes & salus credentium o decus & gloria virginuz Ihesu rex bone. obsecro te vt quicunq; passionis mee memoriam egerit. seu in exitu anime sue vl' in quacūq; necessitate me inuocauerit. tue propiciationis cōsequatur effectum. Facta q; est vox ad eaz dicens. Veni dilecta mea. spōsa mea. ecce tibi celi ianua est aperta. Nam et hijs qui passionem tuam deuotis mentibus celebrauerint. optata pūsidia promitto de celis. Deinde cū decollata fuisset. de eius corpore pro sanguīe lac emanauit. Angeli autez corpus eius accipientes. ab illo loco ad montē sinai itinere plusq; dieruz viginti deduxerūt. & ibidem honorifice sepelierūt Ex cuius ossibus indesinēter oleum emanat. Quod cunctorū debilium membra sanat. Passa est aūt sub Maxentio siue maximiano tiranno. qui cepit circa ā nos domini. cccx. Qualiter autē Maxentius pro hoc scelere & alijs que commisit punitus fuit. in hystoria de inuētione sancte crucis habetur. ¶ Dicitur q; quidam monachus rothomagensis ad montez sinai perrexit. ibiq; p septem annos in fuitio beate katherine deuotus permansit. Quaz cum instantius exoraret. vt aliquid de corpore suo haberе mereretur. subito irrupit de manu illius vnus articulus digitoz. Qui donum dei letus recepit & ad suuz mōasterium deportauit. ¶ Fertur quoq; q; dum quidaz beate katherine deuotus existeret. et eam crebro in sui adiutoriuz inuocaret. per processuz temporis mentis incuria resolutus. et deuotionem mentis perdidit. et ab ipsius inuocatione cessauit. Qui in oratione positus vidit multitudinem virginum ante se transeūtium. Inter quas vna erat que

De sancta katherina.

ceteris splendidior videbat Que cū sibi appropinquasset.faciē suam opuit.z sic ante ipsius facie velata transiuit.Cuius splendorē cū ille nimiū miraret.z que eēt interrogaret.vna ex eis ei rñdit.Hec est katherina quā olim cognoscere solitus eras,nūc aūt qz eam cognoscere nō videris.corā te sic velata facie tā ḡm a te incognita piransiuit ¶ Notādum qbtā katherina mirabiliter apparuit in qn qz. Primo in sapientia. scdo in eloquētia. tercio in cōstantia.qrto in mūdicia castitatis.quinto in priuilegio dignitatis. Primo admirabilis apparet in sapia. In ipa enim fuit omīs species phie. Philosophia enim siue sapientia diuidit in theoricā practicam et logicā. Theorica diuidit ꝑm qsdam in tres. scz in intellectualē.naturalē z mathematicam.Hanc igit bta katherina sapiam intellectualē in cognitōe diuinoꝝ q maxime vsa est in disputatiōe cū retbores quib⁹ vnuz solum deū verum esse probauit. et deos oēs falsos esse convicit. Secundo naturalem in cognitōe oīm inferioꝝ q maxime vsa ē in disputatiōe cū impatorē sicut patet ibidem. Tercō mathematicā in cōtemptu terrenorum.hec eiz scientia ꝑm Boeciū speculatur formas sine materia in abstractōe. Hāc beata katherina būit qñ animū suuz ab omi materiali amore abstraxit. Hanc enī se brē oñdit cū impatori interroganti rñdit. Ego enī sum katherina costi regis filia.que q̄m tuis in purpura nata ꝛc. Hac maxime vsa ē cum reginā ad cōtemptū mundi z despectū sui z desideriū regni etni animauit. Practica aūt diuidit in tres.scz in ethicam. yconomicā.z publicā siue politicā. Prima docet mores informare.z se vrtutibus exornare.z ptinet ad omēs. Secunda docet familiam bñ cōponere.z ptinet ad prēsfamilias. Tercia docz vrbes z pl'os z rēpublicā bñ regere z ptinz ad rectores vrbiū .Hāc etiā triplicem sciam būit bta katherina. Primaz enī būit cū se oī mor honestate cōposuit. secundā cum familiā suā q sibi mag relicta fuit laudabiliter rexit.terciā cū impatorē sapienter instruxit. Logica diuidit in tres ptes.scz in demōstratiuā.pbabilē z sophisticā Prima ptinet ad phos. secunda ad retbores z dyaleticos.tercia ad sophistas. Hāc etiam triplicē sciam habuisse videt.cum ō ea scribit. Per varias cōclusiōes silogismoruz allegorice.z methonomice diserte z mistice multa cū cesare disputauit. Secdo fuit admirabilis in eloqntia.Habuit enim eloquētiā facundissimā in pdicando. sic pz in suis pdicatōibus. Disertissimā in rōem reddendo.sicut patz cum dicebat impatori Miraris hoc templū manu artificū fabricatū. Suauissimā in attrahēdo.sicut patet in Porphirio z in regia qs eloquij sui suauitate ad fidē attraxit. Efficacissimaz in cōuincendo.sicut patz in retborub⁹ qs taz potenter convicit. Tercio in cōstantia. Fuit enī cōstantissima in minis illatis.qa ipas cōtēpsit. Vñ impatori sibi mināti rñdit. Que cūqz tormēta potes cogitare ne differas.qz carnē z sanguinē meū xpō offerre desidero Item. Fac quecūqz animo concepisti.paratā enī me videbis ad oia sustinēda. Secundo in donis oblatis.qz ea respuit. Vñ cuz impator sibi ꝓmitteret.q eam in palacio secūdaz brēt.respondit. Desine talia dicere q scelus est et cogitare ꝛc. Tercio in supplicijs irrogatis.quia ea supauit. Sicut patet cuz fuit posita in carcere z super rotam. Quarto in mūdicia castitatis . Seruauit enim castitatez inter ea inter que castitas periclitari solet.Quinqz enī sunt in qbus castitas periclitat.scilicz affluentia resoluens. oportunitas inducens.iuuent⁹ lasciuiens. libertas effrenans.pulcritudo alliciens.. Inter hec beata Katherina castitatem seruauit. Habuit enim maximā affluentiam rerum vtpote que tam ditissimis parentibus successit. Habuit oportūitatē vtpote que sicut domina tota die inter suos famulos versabatur. Habuit iterum etatem iuuenilem. Item sui libertatē.quia sola z libera in palacio remansit. De bijs quattuor dict supra Katherina cum eēt annoꝝ.xviij.in palatio diuitijs z pueris pleno sola remansit. Habuit etiaz pulcritudinē. Unde dicitur quia erat speciosa valde z incredibili pulcritudine omniū oculis admirabil' videbatur.

Quinto in ꝓuilegio dignitatis. Quedã enī ꝓuilegia ſpecialia fuerūt in aliq̃bus ſanctis dū decederēt. vt xp̄i viſitatio q̄ fuit in ioh̃ane euãgeliſta. olei emanatio q̄ fuit in btō nicolao. lactis effuſio q̄ fuit in btō Paulo ſepulcri ꝓpatio q̄ fuit in btō clemẽte. petitionū exauditio q̄ fuit in btã margareta. qñ orauit p agentib⁹ ſui mẽoriã. Hec autẽ oĩa fuerunt in btã Katherina. ſic̄ p3 in legenda

Dubitatōem aũt hz apud aliq̃s vtrum a maxentio vel a maximino martirizata ſit Tũc enī tres impiuz tenebãt. ſ. Oſtãtinus q̄ ex patna ſucceſſiõe impiũ ſumpſit. z maxentius maxiani filius a ꝓtorianis militib⁹ rome augustus appellat⁹. z maximin⁹ in oriẽtis ꝓtibus ceſar effectus. Scõm aũt croniꝯ cas maxẽtius rome. maximin⁹ vo in oriẽte Xp̄ianos tirannidẽ exercebat. Videt ergo vt aliq̃b⁹ placet q̄ vicio ſcriptoris ſit factuz vt p maximino maxẽtius poneret.

CLXVIII

De ſancto ſaturnino.

Saturnin⁹ ab apoſtolox diſcipul⁹ eps ordinat⁹ in vrbem tholoſanã directus ẽ. Cũ aũt ipſo ingrediẽte demões a reſpõſis ceſſarẽt. vn⁹ gẽtiliũ dixit. q̄ niſi Saturninũ occideret a dijs ſuis nil penit⁹ obtinerẽt. Apprehẽdentes igit̄ ſaturninũ nolentẽ ſacrificare ad pedes thauri ligauerũt. eũq3 ſtumul⁹ agitãtes a ſũma arce p grad⁹ capitolij p̄cipitauerũt. Dicq3 capite ꝑfracto z cerebro excuſſo martiriũ felicit cõſũmauit. Cui⁹ corp⁹ due femie rapiẽtes in ꝓfundo loco ꝓpt̄ metum gentiliũ cõdiderũt. Qõ poſtea ſucceſſores eius ad locũ reuerentioꝛẽ trãſtulerũt. Fuit z ali⁹ ſaturnin⁹ quẽ rome p̄fectus diu in carcere maceratũ in eculeũ leuari z neruis fuſtib⁹ z ſcorpionib⁹ cedi fecit. Deinde lateribus aduſtis depoſitũ de eculeo decollari p̄cepit circa ãnos dñi. cclxxvij. ſub maximiano. Fuit z alius ſaturnin⁹ apõ affricam fratꝛ ſci Datiri. q̄ cũ p̄dicto fratre ſuo z reuocato. z Felicitate ſoꝛoꝛe dicti reuocati. nec ñ et cũ ꝓpetua genere nobili martiriuz paſſ⁹ eſt. Quoꝝ paſſio alio tpe potiſſimũ recolit

Cum ergo pconſul eis dixiſſet vt ydol̄imolarent z illi nullaten⁹ aſſentirent. in carcerez miſſi ſunt. Qõ videns pater Perpetue ad carcerẽ flens cucurrit dicens. Filia q̄d feciſti. de honeſtaſti genus tuũ. Nunq̃z aliq̃s de genere tuo in carcerẽ miſſus fuit. Cũ autem audiſſet q̄ xp̄iana eſſet. in eam impetu cum digitis ad oculos irruit. et ei oculos eruere voluit. z exclamãs egreſſus ẽ. Vidit autẽ beata Perpetua huiuſmodi viſionẽ quã in craſtino ſocijs enarrauit dicẽs. Vidi ſcalam aureã mirabili altitudie vſq3 ad celum erectam. que adeo angusta erat vt non niſi vnus z puus aſcẽdere poterat. In dextera vo z leua erant fixi cultri z gladij ferrei limati et exacuti. ita vt aſcendens circa vel infra ſe nullaten⁹ reſpicere poterat. ſed ſemper ad celum eũ erectũ ſtare oportebat Sub ea draco teterrimus z ingẽtis forme iacebat. et pre timoꝛe quilibet aſcendere foꝛmidabat. Vidi etiaz Saturum p eam aſcẽdentem vſq3 ſurſum z reſpicientẽ ad nos z dicentem. Ne timeatis hũc draconem. ſed ſecuri aſcendite vt mecuz eſſe poſſitis. Hec audientes omnes gratias egerunt. quia ſe ſe vocatos ad marturiuz cognouerunt.

Ꝑſentati igitur iudici cum ſacrificare nollent fecit Saturninũ cum aliſ viris a mulieribus ſeparari. et dixit Felicitati Habes virum. Et illa. Habeo ſed ꝓmemno. Cui ille. Miſerere tui puella. vt viuas maxime cum infantẽ in vtero habeaſ. Ad quẽ ait. Fac de me quidquid vis. quia ad volũtatem tuam nunquaz me trahere valebis. Parentes autẽ beate Perpetue cuz viro accurrẽtes. infantem paruulũ beate Perpetue qui adhuc lactabaſ adduxerũt. Et videns eam pater ſtantez ante pꝛefectum cadens in faciem dixit. Filia mea dulciſſima miſerere mei. z bui⁹ meſtiſſime matris tue et huius miſerrimi viri tui. qui poſt te viuere nõ valebit. Perpetua vero immobilis ſtabat. Tũc pater filium ad collũ eius iactauit. et ipe z mater z marit⁹ eius manus tenẽtes z flentes oſculabanꝫ eam dicentes. Miſerere noſtri filia z viue nobiſcũ. Illa proijciẽs paruulum. z illos repellens ait

De sancto Jacobo intercisso.

Discedite a me inimici dei mei qr nō noui vos. Uidēs vo pfectus eoz pstantiā diuinissime vberatos in carcere posuit. Sācti vo dū plimū mesti eēnt ō felicitate q octo iam mēsib9 pgnās erat, pea orauerūt. r dolores ptes subito i eā irruerūt. pepitqz filiū viuū. Quidā vo ō custodib9 dixit ad eā Quid facies cū añ pfectū veneris. si nūc tā guiē cruciaris. Rndit Felicitas. Hic ego p me patior. ibi p me deus patiet. Extracti igit de carcere. ligatis p9 tergū mānib9. r nudatis natibus p plateas ducūt. Et dimissis bestijs. saturus r ppetua a leōib9 deuorāt. reuocat9 r felicitas a leopdis comedūt. Bis vo saturninus gladio capite trūcat. circa ānos dñi cclvj. sub valeriano r galiēo impatorib9.

CLXIX.

De sancto Jacobo intercisso.

Iacobus martir cognomēto intcisus. nobil' genere. sz fide nobilior. ex regione plaz r ciuitate elape oriūd9 fuit. hic ex xpianissimis pentib9 ort9 ē. r vxorē xpianissimā būit. Erat qz notissim9 regi plaz r inē optimates pmus. Accidit āt vt a pncipe nimio amore seduceret r ad colendū ydola flecteret. Hec āt mat r vxor audiētes. primus sibi scripserūt dicētes. Obediēdo mortū ō seruisti eū q vita est. placēdo future cito putredini deseruisti sempitnum odorē. vitatem in mēdaciū pmutasti. r mortali obtēperās vinoruz ac mortuoz iudicē reliqsti. Noueris igit nos amodo a te futuras extraneas nec tecū de cetero aliqtenus moraturas. Cum aūt ba3 lrās iacobus legisz. amare flēs ait Si mat mea q me genuit. r vxor mea a me extranee facte sunt. qnto magis a me extraneus factus ē deus me9. Cuz ergo p errore suo se plimū afflixisset. nunci9 veit ad pncipem q diceret iacobū xpianū eē. Quez princeps aduocās ait. Hic mihi si nazaren9 es Cui iacob9. Etiā nazarenus sum. Et ille. Ergo mag9 es. Cui iacobus. Absit a me magū eē. Cum ergo ei mlta supplicia minaret. dixit iacobus. Nō me pturbāt mine tue qr tanqm vētus flās sup petrā furor tuus aures meas cito ptrāsit. Cui pnceps. Noli ipudēter agere. ne gui morte peas. Cui iacobus. Hoc ñ mors sz somn9 potius ē dicēdū. cuz p9 modicū resurrectō tribuat. Cui pnceps Nō te seducāt nazareni dicētes mortem eē somnū. qr magni impatores timēt eā. Cui iacobus. Nos mortē nō timem9. qr ō morte ad vitā trāsire spamus. Tūc pnceps de silio amicoz bāc sup iacobū ptulit sniam. vt ad terroreē alioz mēbraī iacob9 puniat. Cum āt q dā ex bis passiōe sup eū flerēt. illeait. Nolite sup me flere. sz sup vos ipsos plāgite. qr ego ad vitaz pgo r vob̄ supplicia eēna debent. Tūc carnifices pollicē manus eius dextre abscidērūt. Et exclamās iacob9 ait. Liberator nazarene suscipe ramū arboris miscdie tue. Nā a cultore vinee sarmētū abscidit vitis. vt potius germinet r pberius coroneī. Cui carnifex. Si alsētire vis adhuc tibi pco. at medicamētū adhibeo. Cui iacobus. Nōne pspexisti stipitē vitis. qr cū amputant sarmēta. ille nodus q remanet i suo tpe cū terra calescere incipit p singl'a abscisionis loca producit germia. Si ergo vitis putat vicissitudie tpis vt germiet. qntomagis fidel' bō qui in vā vite xpō ppactus ē Tunc accedēs carnifex scōm abscidit digitū. Bis aūt iacob9 dixit. Suscipe duos ramos qs plantauit dextra tua dñe. Abscidit r tercū Et dixit iacobus. Be triplici temptatiōe liberatus bñdicā patri r filio r spūisctō. Et cū tribus ereptis de camio pueris pfitebor tibi dñe. r in chozo martyz psallā nomi tuo xpe. Absclsus est r ārtus. Et iacobus dixit. Protector filioz isrl' qui in ārta bñdictiōe pnunciat9 es. suscipe a puo tuo pfessionez quarti digiti tanqz in iuda bñdicti Abscisoquito digito dixit. Cōpletū est gaudiū meū Tunc carnifices dixerūt ei. Parce iā nunc anime tue ne pereas. nec ptristeris si vnam manū amiseris. quoniā mlti sunt vnaz manum tantū habētes. r multis diuitijs r bonoribus abundātes. Beat9 iacobus dixit. Quando pastores incipiunt pecora tondere. nunqd dextrū tantum vellus auferūt et sinistz dimittunt. Si ergo pecus qd aīal brutū est totū vult vellus amittere. quanto

De sancto Jacobo interciso.

magis ꝛ ego homo rōnalis ñ dedignabor pro deo occidi. Accedentes igit impij ad sinistrā manū. digitū mimū inciderūt. Et iacobus dixit. Tu dñe cū magn⁹ eēs. mimus ꝛ puus p nob fieri voluisti. ꝛ idcirco reddo tibi corpus ꝛ animā quā creasti. ꝛ pro sāguine tuo redemisti. Abscidit septim⁹ digitus ꝛ ait Septies in die laudē dixi domino Abscidit octauus ꝛ dixit. Octauo die circūcisus ē ihūs. ꝛ hebreus circūciditur octaua die vt trāseat ad legales cerimonias. ꝛ mis sus tui dñe trāseat ab his circūcisis. ꝛ ccm q̄natum hūtibus ꝓpuciuꝫ. vt veniā ꝛ cōspiciam faciē tuā dñe. Incidit etiam nouus digitus ꝛ ait. Hora nona tradidit xp̄s in cruce spūm. Unde ꝛ ego dñe in dolore noni digiti mihi ꝓfiteor. ꝛ grās ago Incidit decim⁹ et ait. Decim⁹ numerus ē in p̄ceptis. ꝛ iotb ꝑma littera est nois Jhū xp̄i. Tunc q̄dā de astantibus sibi dixerūt. O dilectissime quondā noster. ꝓfitere tantū coram consule vt viuere valeas. Licet enī abscise sint manus tue. sūt tñ peritissimi medici qui tuis doloribus valeāt subuenire. Quib⁹ Jacobus dixit. Absit a me hmōi nepbāda simulatio. Nemo enī mittēs manū suaꝫ ad aratꝝ. ꝛ respiciēs retro. apt⁹ ē regno dei. Tunc indignati carnifices accesserūt. ꝛ pollicez pedis dextri abscid erunt. Et iacob⁹ dixit. Pdes xp̄i pforat⁹ est et sanguis exiuit. Abscidit scds pedis digitus. et ait. O magna mihi dies hec est p̄ omnib⁹ diebus. hodie q̄ppe ad deū fortez cōuersus ibo. Abscid erūt ꝛ tciū. ꝛ añ ipꝫ piecerūt Et subridēs iacob⁹ dixit Uade tercie digite ad socios tuos. ꝛ quēadmodū granū tritici multū fructuꝫ affert. ita ꝛ tu in nouissimis diebus cū socijs tuis requiesces. Abscidit q̄rtus. ꝛ ait. Quare tristis es anima mea ꝛ q̄re ꝓturbas me. Spero in deo q̄niā adhuc ꝓfitebor illi salutare vultus mei ꝛ de⁹ me⁹. Abscidit quīt⁹ ꝛ ait. Nūc incipiā dicere ad dñz q̄niā dignū me fec sociū suis suis. Tc accedētes ad pedem sinistꝝ digitū puuꝫ abscid erūt. Et dixit iacobus. Digite pue ꝓfortare. quia magn⁹ ꝛ puus vnam hūt resurrectionē. Capillus capitis non pibit. q̄nto minus a socijs tuis mime sepaberis. Abscidi tur secundus. Et iacobus ait. Destruite veterem domū. q̄ splēdidior patur. Abscidit tercius. ꝛ ait iacob⁹. Tunsionib⁹ firmatur inc⁹. Abscidit ꝛ q̄rt⁹ ꝛ ait. Confortа me de⁹ vitatis. q̄niā in te confidit aīa mea. ꝛ in vmbra alaꝝ tuaꝝ sperabo donec trāseat iniq̄tas Abscidit ꝛ q̄nt⁹. Et ait iacob⁹ Ecce me tibi dñe imolo vicies. Tunc accedētes pedem dextꝝ abscid erūt. Et dixit iacob⁹. Nūc offeram mun⁹ celesti regi p cui⁹ amore hec patior. Abscid erūt ꝛ pedē sinistꝝ. Et beat⁹ Jacobus dixit. Tu es qui facis mirabilia. ex⁹ audi me dñe ꝛ salua me. Abscid erūt dextrā manū ꝛ ait. O dilector die tue dñe adinuenit me. Ad sinistraꝫ ait. Tu es de⁹ qui facis mirabilia. Abscid erunt dextꝝ brachium ꝛ ait. Lauda aima mea dñm. laudabo dñm i vita mea. psallā do meo q̄diu fuero. Abscid erunt ꝛ brachiuꝫ sinistrum ꝛ ait. Circūdederunt me dolores mortis. ꝛ i nomie dñi vindicabor in eis. Tunc accedentes abscid erūt suraꝫ dextri cruris scindētes vsq̄ ad femur Tunc beat⁹ Jacobus ineffabili dolore gūatus exclamans ait. Domie Jhesu xp̄e adiua me. quia circūdederūt me gemit⁹ mortis. Et ait carnificib⁹. Carne noua me dñs induet. quā vestra vulnera macꝛare nequibunt. Jam carnifices defecerant. eo q̄ a prima hora diei vsq̄ ad nonā in eius inciſiōe sudassent. Tunc iteruꝫ accedentes sinistri cruris surā abscindendo vsq̄ ad femur extraxerunt. Tūc exclamās beat⁹ Jacob⁹ dixit. Bñator domine exaudi me semiuiuuꝫ viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ domin⁹. Digitos domine nō habeo vt ipos ad te porrigā. nec man⁹ vt eas ad te extendam. Pedes mei trūcati sunt. ꝛ genua mea demolita. vt tibi genua flectere non valeam. ꝛ sum velut casura domus ablatis quib⁹ sustentatur columnis. Exaudi me dñe Jhesu christe. ꝛ educ de carcere aīmā meam. Hec cum dixisset. vnus de carnificib⁹ accessit. ꝛ caput eius amputauit. Christiani igitur occulte accesserūt. et corpus eius rapientes honorifice sepelierunt. Passus est aūt. v. kal. decembris.

De sancto Pastore.

¶ De sancto ꝑstore.

PAstor ī heremo multis ānis in abstinēta magꝝ se affligēs mīta sanctitate ⁊ religione pollebat. Cū aūt mat̄ eiꝰ ipm ⁊ frēs eius desideraret videret. sz non posset. obseruauit diem. et illis ad eccl̄iam eūtibus protinus se eisdem obtulit. Et illi fugientes et cellam intrātes. in facīe eius clauserūt ostium. Illa aūt añ ostiuz stans cū nimio fletu clamabat. Pastor aūt ad ad ostium veniens dixit ei. Quid sic clamas o vetula. Que audiens vocē eiꝰ amplius clamabat flens ⁊ dicens. Volo vos videre filij mei. Quid eiz si videā vos. Nunqd nō ego sū mat̄ vestra que lactaui vos. ⁊ iam canis tota suz plēa. Cui filius. Hic nos vis videre aut in alio seculo. Que rñdit. Si nō videro vos hic. videbo vos illic fili. Qui ait. Si eq̄nimit ferre vales vt nos hic non videas. illic ꝓculdubio nos videbis. Que discessit gaudēs ⁊ dicens. Si vos visura sum illic. nolo vos videre hic. ¶ Iudex ꝓuintie cū abbatē pastorem videre cupet. sed nequiret. filiū sororis sue tanq̄z malefactorez tenuit. ⁊ ī carcere posuit dicēs. Si pastor venerit ⁊ peo intercesserit. euz dimittā. Mater igit̄ pueri ad ostium senis plorans. dum ille sibi nichil rñderet ait. Et si viscera ferrea bēs. ⁊ nulla compassione moueris. saltē miseratio sanguis tui flectat te. ⁊ q̄ vnigenitꝰ mihi exist̄it. Ille autē mādauit ei. Pastor filios nō generauit. ⁊ idcirco nō dolet. Qua cum dolore discedente dixit ei iudex. Saltem vbo iubeat et ego eum dimittaz. Ille aūt ei remādauit dicens. Examina causam ꝑm legem. ⁊ si dignus morte habeat ꝓtinus moriat. sinantez fac quō tibi placet. ¶ Docebat aūt frēs di. Custodire ⁊ seipm ꝓsiderare ⁊ discretōem habere opationes sunt anie. Pauptas tribulatio ⁊ discretio sunt opationes solitarie vite. Scriptū est eiz. Si fuerint hi tres viri Noe Job ⁊ Daniel ꝛc. Noe psonā bz nihil possidentiū. Job tribulatoꝝ Daniel discretorum. Si duas res oderit mōachꝰ pōt ab hoc mundo liber eē. Et q̄renti fratri q̄ eēnt dixit. Carnalis repausatio ⁊ vana glia. Si vis requiē inuenire in hoc sect̄o ⁊ in futuro in omni causa dic. Quis ego sum. ⁊ non iudices quenq̄z. ¶ Cum q̄dam frat̄ de cōgregatione offendisset. abbas de ꝓsilio cuiusdam solitarij eum expulit. Qui cuz q̄si flendo desperarz. abbas Pastor eum ad se aduci fec̄. Quē benigne ꝓsolās misit ad illuz solitariū dicens. Audiēs de te. videre te desidero. Fatiga igit̄ te vsq̄z ad me. Qui cū venisset dixit pastor. Duo homies erant qui ambo habebāt mortuos suos. Reliq̄t aūt vnus mortuū suū. ⁊ abijt plorare mortuuz alterius. Qđ solitarius audiēs ⁊ intelligēs in ꝓmone eius ꝓpunctus ē. ¶ Cum q̄dam frater Pastori dixisset se ꝑturbatū esse. ⁊ locum velle deserere. eo q̄ q̄dam vba de q̄dā fratre audiuisset q̄ eum nō edificabat. dixit pastor. ne hec vba crederet. q̄a vera non essent. Ille vo vera eē asserebat. q̄ frat̄ fidel̄ ea sibi retulit. Cui pastor. Non est fidel̄ qui tibi dixit. quia si fidelis eēt nequaq̄z talia diceret. Et ille. Ego vidi oculis meis. Ille aūt interrogatus de festuca ⁊ de trabe q̄d eēnt rñdit de festuca q̄ festuca eēt. ⁊ de trabe. q̄ trabs esset. Et pastor. Pone in corde tuo. quia peccata tua sunt sic̄ hec trabs. illiꝰ aūt velut hec ꝑua festuca. ¶ Frater q̄dam qui peccatū grāde fecerat volens penitere triennio int̄rogauit abbatē pastorē si multū eēt. Qui dixit. Multū est. Et quesitꝰ si ānū iuberet. ait. Multū est. Istātes āt dicebāt Usq̄z ad q̄draginta dies. Et ille. Multū ē. Et adiecit. Pduto q̄ si ex toto corde homo penituerit. ⁊ pctūm ñ iterauerit. etiā pnāz triduanā suscipiet dñs. ¶ Interrogatus ꝺ illo vbo qui irascit̄ fratri suo sine causa ꝛc. ait. Ex omni re q̄ te gūare voluerit frat̄ tuꝰ ne irascaris aduersus eū. donec oculū dexty tibi extrabat. ⁊ si aliter feceris. siñ cā sibi irascaris. Si āt aliq̄s te voluerit separare a deo ꝓboc irascere ei. ¶ Dixit itez pastor. Qui querulosus ē. monachꝰ non est. Qui malitiam in corde suo tenuerit. monachꝰ ñ est Qui iracūdꝰ ē. mōachꝰ nō est. Qui malum ꝓ malo reddit. monachꝰ non est. Qui elatus ⁊ verbosus est. monachus non est.

Qui vo vere est monachꝰ. sp est bñ'. mansuetus. charitate plenꝰ. ꝛ timorẽ dei semp ꝛ vbiqz p ocul'bz vt ñ peccet. ¶ Dixit itex q si sunt tres in vnũ. ex qbꝰ vnꝰ bñ qescat. alius aũt infirmet ꝛ grãs agat. tercius vo miser esit ex sincera volũtate. bi tres sil'es sũt velut sint vniꝰ opis. ¶ Cũ quidã frat sibi ꝓpreret q multas cogitatões bñs in ipis piclitaret eũ sub aere nudo eiecit dicẽs. Expãde sinũ et apprehẽde vẽtũ. Qui ait. nõ possũ. Et ille nec cogitatões phibere potes ne introeãt sed tuũ est resistere eis. ¶ Interrogatꝰ a q dã fratre qđ dõ hereditate sibi dimissa facerz dixit vt pꝰ tres dies ad se rediret. Qui cũ redisset ait illi. Si dixero. da eã clericis facient inde ꝓuuia. si dixero. da eam pntibꝰ nõ est tibi merces. si dicã da eaz paupibus securꝰ eris. Quidqđ ergo vis fac. ego cãm nõ habeo. Hec in vitas patrũ.

CLXXI.

¶ De sancto Johanne abbate.

Iohãnes abbas a cum episius pãnos. rl. i heremo habitasset. introgauit euz qntum ex hoc pfeciss. Et ille dixit. Exq cepi solitarius eẽ. nunqm vidit me sol mãducantez. Et iohes. Nec me irascentẽ. ¶ Sil'e fere legit ibidẽ q cũ Epiphanius epus abbati Hylarioni daret carnes. ille ait. Ignosce mihi qz exq accepi hitũ hũc nõ mãducaui qcqz occisum. Cui epꝰ. Exq accepi hitũ hunc ñ dimisi aliquẽ dormire q aduersũ me aliquid bret. neqz dormiui bñs aliqđ aduersus aliquẽ. Cui ille. Ignosce mihi qz melioz es qz ego. ¶ Volens iohes ad sltudinẽ angelox nihil opari. sed deo sin intermissiõe vacare. se ipm expoliauit. ꝛ vnã hebdomadã in heremo fuit. Cũ aũt fame periclitaret. ꝛ aculeis muscax ꝛ vespax totus vulneraret. reuersꝰ ad ostiũ fris sui pulsauit. Ad quẽ ille Quis es tu. Et ille. Ego sum iohes. Frat aũt dixit ei. Nequaqz. Johãnes eni angelꝰ factus ẽ. ꝛ intr boies vltra nõ est. Et ille. Vere ego sũ Et nõ apiens ei. dimisit eũ affligi vsqz mãe. Postea apiens dixit. Si hõ es opꝰ habes itex opari vt pascaris ꝛ viuas. Si aũt ãge lus es. qđ queris intrare cellã. Et ille dixit. Ignosce mihi frat qz peccaui. Cũ aũt more ret. rogauerũt eũ frẽs vt aliqđ verbũ saluta re ꝛ ꝓpendiosum loco hereditatis sibi relꝛ queret. Qui ingemiscẽs ait. Nunqz feci pꝛ priã volũtatez. nec aliqđ docui qđ ꝓpius ipse nõ fecerim. Hec in vitas patrũ.

CLXXII

¶ De sancto moyse abbate.

Dixit fratri petẽti a se ꝓmõez. Sede in cella tua ꝛ docebit te vniuersa. Cũ quidã senex infirmatꝰ in egiptuz ire vellz. ne frẽs nimis ğuaret. dixit ei abbas moyses. Nõ vadas qniã in fornicatõnem casurus es. Qui ꝓtristatus dixit. Mortuũ est corpꝰ meũ. ꝛ tu michi ista dicis. Cum ergo iuisset. ꝛ qdam vgo ex deuotõne sibi fuiret. ille ꝓualescẽs eã violauit. Que cũ filiuz pepisset. senex puerũ ꝓin vlnis accipiẽs i die magne festiuitatis q. erat in sixti eccia corã mltitudine fratrũ intrauit. Cũ aũt oẽs flerẽt dixit Videtis infantẽ hũc. Filiꝰ ẽ inobedientie. Cauete ergo vob frẽs. qz in senectute ꝑ feci. ꝛ orate p me. Et pgens ad cellã ad ꝓstatum statũ reuersꝰ ẽ. ¶ Alius qz senex cum dixisset alteri. mortuꝰ sum. ille ait. Nõ confidas in te donec exeas đ corpe. Nã si dicis qz mortuꝰ es. sathanas tñ mortuꝰ nõ est. ¶ Cũ frat quidã peccassz miserũt ad abbatẽ moysen. Qui accepta sporta plena arena venit ad eos. Quẽ cũ frẽs qđnam ꝑ eẽt introgarent. dixit. Peccata mea sunt pꝰ me currẽtia. ꝛ nõ video ea. et veni hodie aliena iudicare peccata Illi aũt hoc audiẽtes. fratri pepercerũt. ¶ Sil'e legit đ abbate Pastore Nam cũ frẽs de qdam fratre culpabili loqrent. ille tacebat. Cũ ergo accepisset saccũ plenũ arena retro. ꝛ de eadem arena modicũ añ se ferret. introgatꝰ qđ ꝑ eẽt dixit. Mal' ta arena sũt pctã mea q pꝰ me ferẽs ipa nõ ꝓsidero. nc ꝓ eis doleo. Modica vo arena sũt pctã fris añ me posita. que sp ꝓsidero. et ipa video. cũ tñ pctã mea añ me sp portare deberẽ. ꝛ de ipis cogitare. ꝛ p ipis deũ rogare. ¶ Cum abbas Moyses factus fuisset

clericus.z imposuissent ei supbumerale. dixit ei eps. Abbas fact⁹ est candidat⁹. Et ille afforis dñe purpura. vtinā intus. Volēs aūt eps eum pbare. dixit clericis suis. vt qñ ad altare accederet ipz cū iniuria expellerēt deinde eū seqntes qd loqret audirēt. Ipse ijciētes aūt eū foras dixerūt. Exi foras etbi ops. Qui egrediēs dicebat Bñ tibi fecerūt cinerate z cacabate. qz cū bō non sis qrete in medio boim dare pstumpsisti. Hec in vitas patrum.

CLXXIII. A

De sancto Arsenio abbate.

Arsenius cuz ad huc palatio psisteret. z vt ad salutē dirigeret orat audiuit. Arseni fuge boies z saluaberis. Accedens igit ad mōachalē vitā z ibidē orās audiuit Arseni fuge tace z quiesce. Legit eni ibidez de hac qete appetēda. qz tres frēs cū facti fuissent mōachi. vn⁹ elegit discordātes ad pacem reducere. scōs infirmos visitare. tercius in solitudie quiescere. Ipse im⁹ igit laborās ppt lites boim nō potuit omnib⁹ placere. z tedio vict⁹ venit ad scm. Quē inuenit animo deficientē z mādatū pficere ñ valentez Et pcordantes ad terciū q erat in solitudie venerūt. Cui cū tribulatōes suas narrassēt ille missa aq in cipbo dixit. Attēdite in aqm Et erat cōmota z turbulēta. Et rurs⁹ dixit. Attendite mō quō quieta z limpida facta est. Qui cū intenderēt. z vul⁹ suos viderēt ait. Sic q in medio boim psistunt. p turba nō vident peccata sua. Cū autē quieuerint tūc pctā sua videre valebūt. Quidā et cū inuenissz qndā in beremo velut bestiā herbas māducantē z nudū. currebat post ipz fugientē dicēs. Expecta me qz ppt deū seqr te. Et ille. Et ego ppter deū fugio te. Cū aūt vestem piecisset. expectauit eū dicēs. Quoniam materiā mūdi piecisti a te. expectaui te. Cui ille Dic mihi quō salu⁹ efficiar Qui rñdens ait. Fuge boies z tace Matronaq̄dam z nobil z senex venit vt abbatē Arsenū ex deuotōe vtderet. Qui rogat⁹ a theophilo archiepo vt se videri permitteret. nullatenus acquieuit. Tandē illa ad eius cellā pperans ipm foris añ ostium celle inuenit et se ad eius pedes pstrauit. Ille aūt cū indignatōe nimia eleuauit eā dicēs. Si faciem meā videre vis vide. Illa aūt facie ei⁹ p pfusione z verecūdia nō cōsiderauit. Cui senex Quō cū mlr sis tantā nauigatōnem facere pstumpsisti. Ecce eiz romā redibis z q abbatem Arseniū videris alijs mlierib⁹ enarrabis. z ille similr veniēt vt videāt me. Et illa. Si deo dante Romā rediero. nullā huc venire pmittā. sed saltez obsecro vt ores p me. et mei memoz sis sp. Cui ille. Oro deū vt deleat mēoriaz tuam de corde meo. Et illa audiēs turbata nimiū venit i ciuitatē. z pre tristicia febricitare cepit. Qd archiepus audiens ad eam psolandā accessit. Illa aūt dicebat. Ecce ego cōtristata morioz. Cui archiepiscopus. Nescis qz mulier es. z inimicus sanctos p mulieres impugnat. z ppterea senex hoc dixit. Naz pania tua sporat. Et sic psolatione recepta cū gaudio ad ppria remeauit. De qdam alio patre legit. q cuz discipl⁹ ei⁹ sibi diceret. senuisti abba. accedamus parū iuxta mōm. Ille ait. Ubi nō ē mulier ibi eam⁹. Dixit ei discipul⁹. Et vbi ē locus nō bñs mlierē nisi forte solitudo. Et ille. Ergo in solitudinē me tolle. Alⁱ⁹ etiā frat cū mrēm suā vetulaz trās fluuiū portare deberet. ille manus suas pallio inuoluit Cui illa. Ut qd sic opuisti manus tuas fili Et ille. Corpus mulieris ignis est. z ex eo q te pngebā. aliaz feminaz mēoria in meo animo veniebat. Beatus aūt Arsenius p totū temp⁹ vite sue ad opus sedēs manuū suaz. pannū bēbat i sinu. ppter lacrias que crebro de oculis eius currebāt. Totā noctē insomnē ducebat. Mane aūt facto cū ppt nature lassitudinem dormire vellet. dicebat somno. Veni bue male. Et surripiebat paz somni sedendo. z statim surgebat. Dicebat quoq3. Sufficit mōacho si dormierit vna hora. si est tamē pugnator. Cunq3 pater sancti Arsenij nobilissimus senator vitam finiēs z testamētū faciens magnā hereditatē arseno dimisisset. Magistrian⁹ p dictuz testamētū ad ipm detulit. Qui ille accipiēs

voluit illud scīdere. Magistrian⁹ āt ei⁹ pe dib⁹ puolut⁹ rogauit ne boc faceret. qa ca; put eius pscideret. Cui arseni⁹. Sdu⁹ mor; tuus suz qz ille. Spe igit cū modo mortu⁹ sit quō me fecit beredē. Et remisit testamētuz nibil accipe volēs. ¶ Quadā vice facta est vox ad euz di. Veni r oñdā tibi opa boim. Et eduxit eū in qndā locū. oñditqz ei etbio pem incidentē ligna r facientē sarcinā grā; dem quā portare nō poterat. Deinde iterū ligna incidebat r ad sarcinā addebat. r ꝑ fa ciebat diutius. Ostēditqz ei rursuz boiem haurientē aqm de lacu. r effundentē aquā in cisternā ptusam. que aqm refundebat in lacū. ripaz cisternā implere volentē Et ostē dit ei iterū templū. r duos viros sedentes in equis portātes lignū transuersū. Volentes aūt introire in tēplū nō poterāt eo q lignū in trāsuerso portarēt. Et exposuit dicēs. Hij sunt q portāt qsi iugū iusticie cuz superbia. et nō būiliant. ppter qd remanēt foris a re gno dei. Qui ligna incidit. bō est in pctis multis r ꝑ eo vt agat pniam non subtrabit de pctis. sz addit iniqtates iniqtatib⁹. Qui autē aqm hausit bō est bōa opa faciēs. Sz quia cū eis sunt pmixta mala pdit bōa ope ra sua. ¶ Vespe sabbati veniēte die dominico relinqbat post se solē. r extendebat man⁹ su as ad celum donec mane die dñico sol ascē dens faciē eius illustrabat. r sic residebat. Hec in vitas patr.

CLXXIIII. De sancto Agathon abbate.

Agathon abbas per triēniū lapidē i os suū mit tebat don⁶ taciturnitatē discerz Alius qz frat cū intrasset ꝯgregationez dixit intra se. Tu r asinus vnū estō. Sicut ergo asinus vapulat r nō loquit iniuriaz patit r nō rñdet. sic r tu. ¶ Alī⁹ qz frat a mē sa expulsus nichil rñdit. Post modū super boc interrogat⁹ ait. Posui cordē i meo q equal' sim cani. q cū sectat foras egreditur. ¶ Introgatus agathon q virtus plus brēt laboris. rñdit. Sduto non eē talē laborē qlē orare deū. Mā ūmici ei⁹ sp laborāt e⁹ orōez interrumpe. Mā in ceteris labor⁹ bomo aliquā requiē possidet. orator aūt opus bz magni certamis. Interrogat⁹ agathon a qdā fratre quō cū fratrib⁹ bītare deberet. ait. Sicut in prima die. r nō assumas fidu ciam. Mō est enī peior passio qz fiducia. ge nutrix ei est oīm passionū. Dixit iterū. Iracū dus si mortuos suscitet nō placet alicui vel deo ppter iracundiā suā. ¶ Frat quidā ira cund⁹ intra se ait. Si solus bītarē. ad iram nō ita cito mouerer. Quadā aūt vice cum vrceolū aq impleret. versat⁹ ē. Sc̄o imple uit r iterū versat⁹ est. Tercio impleuit r vsa tus est. Qui ꝑmot⁹ furore fregit vasculuz In se aūt reuersus cognouit. quia ab eodē demōe ira cūdie sit illusus et dixit. Ecce sol⁹ suz. r tūra me vicit. Reuertar ergo in ꝯgre gationē. qr vbiqz labor. r vbiqz patientia. et adiutorio dei op⁹ē. ¶ Ecōtra erāt duo fra tres q mltis annis inuicē ꝯuersantes nūqz ad iracundiā poterāt puocari. Quadaz vi ce dixit vn⁹ alteri. Faciam⁹ et nos litē sicut boīes de mūdo faciūt. Et ille rñdit. Nescio qualr fiat lis. Et dixit frat. Sdono in medio laterculū r dico meū est. Tu aūt dic nō. sed meū est. et in inde fiet litis. initiū. Sdosita ē ergo testa in medio. Dixit vn⁹ meū est boc et alter dixit. non. sed meū est. Et ille rñdit. Etiaz tuū est. Tolle ergo r vade. Et discesse runt. n⁶ inēse ꝓtendere potuerūt. Erat au tez abbas Agathon sapiēs ad intelligēduz impiger ad laborandū. parc⁹ in cibo atz ve stimento. Dixit aūt. Sc̄m volūtatē meā nunqz dormiui retinēs in corde aduersus qnqz dolorez. Nec dimisi dormire aliuz ba bentē aduersum me aliquid. ¶ Moritur⁹ quoqz agathon trib⁹ dieb⁹ mās ut imobilis aptos tenēs oculos. Qui cū pulsaret a fratri bus rñdit. In cōspectu dīni iudicij assisto. Dicūt ei. et tu times. Et ille. In custodiēdis mandatis dei virtute q potui laboraui. sed homo sū r nescio vtz placuerunt opa mea dño. Dicunt ei. Et non ꝓfidis ōpib⁹ tuis q sc̄m deū sunt. Et ille. Non ꝑsumo don⁶ venero añ illuz. Aliter enī sunt iudicia dei et aliter iudicia hominū. Cū aūt euz adhuc introgare vellēt, ait. Ostendite charitatem

et nolite mecū loqui. qz occupat⁹ sum. Quo dicto statim spūm cū gaudio emisit. Videbant enī eū colligentes spūm quēadmodū si quis salutet amicos suos dilectos. Hec in vitas patrum.

CLXXV. De sancto Barlaam.

Barlaam cuius hi storiaz Johes damascen⁹ diligēti studio cōpilauit. opante in eo diuina grā sctūm Josaphat regē ad fidez puertit. Eteni cū vniuersa india xpianis et mōachis plena eēt. surrexit rex q̄dam ppotens nomie Abennir q̄ xpianos et pcipue monachos plūmū psequat. Accidit aūt vt q̄dam regis amic⁹ et in palatio suo pm⁹ diuina cōmonit⁹ grā regiā aulā relinq̄ret. et monasticū ordinē introiret. Qđ rex audiēs ira insaniēs. eū p queq; deserta inquiri fecit. et vir inuētus ad se adduci mādauit. Vidensq; eū vili tunica cooptum. et fame maceratū qui splendidis vestimētis ornabat. et mltis diuitijs affluere sueuerat dixit ei O stulte ac mētis pdite. cur honorē in contumeliā mutasti. et te ludū pueroz fecisti Cui ille. Si b⁹ a me rōez audire desideras inimicos tuos pcul a te abijcias. Rege aūt q̄ eēnt bmōi inimici q̄rente ait. Ira et cupiscentia. hec enī impediūt ne veritas videat Assideant aūt ad audientiā dicendoz prudentia et equitas. Cui rex. Fiat vt loq̄ris. Et ille. Insipientes ea q̄ sunt despiciūt q̄si non sint. ea vo q̄ nō sūt q̄si sint appetēdere moliuntur. Qui autē nō gustauerit eorū q̄ sunt dulcedinē. nō poterit eoz q̄ ñ sunt addiscere veritatē Multa ātillo de misterio incarnatōis et fidi psequte rex ait. Nisi tibi in pncipio pmisissē q̄ d medio silij irā remouerem. nūc itaqz igni tuas carnes traderem. Surge igit et fuge ex oculis meis ne vltra te videā. et male te pdam. Vir autē dei tristis abscessit. eo q̄ martiriū ppessus nō eēt. Interea dū rex liberos nō brēt. puer ei pulcerrim⁹ nascit. et Josaphat appellat Cōgregante ātrege infinitā multitudinē vt dijs p ortu pueri īmolarēt. q̄n q̄gita q̄nqz astrologos vocauit. a q̄bus qđ futuz eēt filio suo diligenter q̄siuit. Cūctis aūt rndentib⁹ euz magnū in potētia et diuitijs futuz. vn⁹ sapientioz ex ipis dixit. Puer iste q̄ nat⁹ est tibi o rex nō in tuo erit regno sz in alio incōparabiliter melioz. Ma illius quā plegris xpiane religiōis ut estimo futur⁹ ē cultoz Hoc aūt non a semetipo sz a deo inspirāte dixit. Audiens B rex et plīmū expauescēs. in ciuitate seorsum palatiū speciosissimū cōstrui fecit. et ibi puerū ad bitandū posuit. ibiqz secuz iuuenes pulcerrimos collocauit. pcipiens illis vt nec mortē nec senectutē. nec infirmitatem vl pauptatē. nec aliq̄d q̄d posset sibi afferre tristiciā ei nomiarent. sz oia iocūda ei pponerēt. q̄tenus mēs ei⁹ leticijs occupata nil de futuris cogitare posset. Si quē vero ministrantiū infirmari pting eret. būcptinus rex pcipiebat eijci. et aliū loco e⁹ incolumē subrogari. Precepitqz ne sibi d xpo aliq̄m facerēt mētionē. B Eodē tpe erat cuz rege vir quidā xpianissim⁹ sz occult⁹. q̄ int nobiles regis pncipes pmus erat. Hic cuz aliq̄n cū rege ad venandū iuisset. boiem q̄ndam paupem pedē lesum a bestia bñtē et in terra iacentē inuenit. a q̄ rogat vt se suscipe debeat. qz sibi in aliq̄ forsitā pdesse posset Cui miles dixit. Ego q̄dez te libent suscipio. sed in quo vtilis inueniaris ignoro Et ille dixit Ego sum bō medic⁹ verboz. Si enī aliq̄s vbis ledat. pgruā scio adhibere medelam. Miles aūt qđ ille dicebat p nibilo putauit. ppter deū tamē ipm suscipiēs ei⁹ curaz egit. Viri aūt q̄dam inuidi et malicioli videntes pdictuz pncipē in tanta gtia eē regis. ipsum apud regē accusauerūt. q̄ non solū ad xpianoz fidez declinasset. sz insup regnū conabatur sibi surripe. turbam solicitans et sibi pcilians. Sz si hec inquiūt ita eē o rex scire desideras ipm secreto aduoca. et vitam banc cito finiēdaz memora. et idcirco gliaz regni te velle derelinq̄re et monachoz bituz assumere asseras. quos tñ ignorant acten⁹ fueras plecutus. Et tunc videbis quid tibi respondeat Que cum rex omia vt illi suaserant fecisset. ille doli ignarus perfusus lacrimis ppositum regis laudauit. et vanitatem

mundi rememorans quātotius hoc adimplendū consuluit Quod rex audiens. ⁊ verum eē quod illi dixerāt credens. furore repletus est. nihil tamē sibi rñdit. Vir autem ppendēs q rex grauiē verba sua acceperat. tremēs abiceſſit. ⁊ medicuz se habere vboz recolens. omia sibi narrauit. Cui ille Notū sit tibi q rex suspicat vt propter hoc dixeris q eiꝰ regnuz velis inuadere. Surge igitur cito. ⁊ comā tuam tonde. ⁊ vestimēta abijciens cilicizuz indue. ⁊ summo diluculo ad regem ingredere. Cunqz rex quid sibi hoc velit interrogauerit. respondebis. Ecce rex paratus sum sequi te. Nam ⁊ si via per quam cupis ire difficilis sit. tecum tamē existenti facilis mihi erit. Sicut enim socium me habuisti in psperis. sic habebis piter in aduersis. Nunc igitur pſto sum. quid morāris. Quod cū ille p ordinem feciſſz. rex obstupuit ⁊ falsarios arguens. viz amplioꝛi honoꝛe dotauit. ¶ Filius aūt eiꝰ in palatio educatus. ad etatem adultaz puenit. ⁊ in omni sapientia plene edoctus fuit. Admirās autē cur pater sic eum recluſiſſz. vnū de suis sibi familiarioꝛē secreto de hac re interrogauit. dicens se in multa mestitia positū pro eo q sibi foras egredi nō liceret. adeo vt nec cibꝰ sibi saperet nec potus. Quod pater audiēs ⁊ dolēs. equos ydoneos parari fecit. ⁊ choros plaudentes añ eum mittēs. ne quid sibi fedū occurreret diligenē prohibuit.

¶ Predicto igitur iuuene talr procedente. quadam vice vnus leprosus ⁊ vnꝰ cecus sibi obuiauerūt. Quos ille videns ⁊ stupens qui sint ⁊ quidnā habeant inquisiuit. et ministri dixerunt. Passiones iste sunt q̄ hominibus contingere solent. Et ille. Omnibus homībus contingere possunt huiusmodi. Negantibus illis respondit. Noti sunt igitur qui hec pati debeant. an sic indefinite pueniunt. Et illi. Et quis hominū futura scire valet. Valde igitur auxius esse cepit pro incōsuetudine rei. ¶ Alia autem vice q̄ndam valde senem rugosam bñtem faciem et dorsum incuruatū. ⁊ cadētibus dentibꝰ balbutiendo loquentem inuenit. Stupefactus igitur discere cupit visionis miraculū

Cunqz didicisset q ppter annoꝛum multitudinez ad talem statū peniſſet ait. Et quis est huius finis. Dicunt ei. Mors. Et ille. Est ne mors omniū vel aliquoꝛum Cunqz didicisset omnes mori debere. interrogauit In quot annis hec superueniūt. Et illi. In octoginta vel centū annis senectus inducitur. deinde mors ipa subsequitur. Hec igit iuuenis frequēter in coꝛde suo recogitans in multa desolatione erat. sed coram patre leticiam ptendebat. plurimuz desiderās in huiusmodi dirigi ⁊ doceri. ¶ Igitur quidam mōachus vita ⁊ opinione pfectꝰ habitans in deſto terre sennaar nōie Barlaam. hic que circa filium regis agebantur per spūm cognouit. ⁊ mercatoꝛis habitum sumens ad ciuitatē illaz deuenit. Accedēs q̄z pedagogo filij regis locutus est dicens. Ego cū negociatoꝛ sim lapidem p̄ciosum venalē habeo. qui cecis lumen tribuit. surdis aures aperit. mutos loqui facit. insipiētibus sapientiam infundit. Nunc igit duc me ad filium regis ⁊ būc sibi tradam Cui ille. Videris homo mature prudētie. sed verba tua prudentie non concoꝛdant. Verūtamen cum lapidū noticiam habeā ipm lapidem mihi oñde. ⁊ si talis vt asseris fuerit cō probatꝰ. a filio regis honoꝛes maximos cō sequeris. Ad quem ille. Lapis meus insup hanc habet virtutem. Quia qui nō habz sanam oculoꝝ aciem. ⁊ qui non suat integrā castitatē. si forte illū aspexerit. ipam virtutē quam habet visibilē perdit Ego autem medicinalis artis non expers. video te sanos oculos non habere. Filiuz autē regis audiui pudicum eē. ⁊ oculos pulcerrimos ⁊ sanos habere. Cui ille. Si sic ē noli mihi ostēdere. quia oculos sanos nō habeo ⁊ in peccatis soꝛdesco. Nuncians igitur hec filio regis ipm ad eum q̄ztotius introduxit. Cuz ergo introductus fuiſſet. ⁊ rex eū reuerēter suscepiſſet. ait Barlaam. In hoc rex bñ feciſti. quia deforis paruitati apparenti non attendiſti. Nam rex quidā magnus in curru deaurato procedens. cum quibusdaz attritas vestes īduis ⁊ macie attenuatis obuiaſſet, continuo de curru exiliēs ad pedes eo

rum procidens ipos adorauit. et surgẽs in oscula eorum ruit. Proceres autem eius indigne hoc ferentes. sed regem sup hoc arguere formidantes. fratri ei⁹ retulerũt. quomodo rex magnificentie regali indigna fecisset. Frater aũt regem super hoc redarguit. Erat autem regi cõsuetudo q̃ quãdo aliquis morti tradendus erat. rex ante eius ianuam pconem cum tuba ad hoc deputata mittebat. Vespere igitur veniente ante fratris ianuam tubam sonari fecit. Quod ille audiens ⁊ de sua saluatõne desperans. totã noctem insomnẽ duxit ⁊ testamentuz fecit. Mane autẽ facto indutus nigris vestib⁹ cum vxore ⁊ filijs ad fores palatij lugẽs accessit. Quem rex ad se ingredi faciens dixit O stulte si pconem fratris tui cui nichil te deliquisse ꝓgnoscis adeo timuisti. quomõ pcones domini mei in quẽ adõ peccaui timere non debeã. qui sonabili⁹ michi tuba mortẽ significant. ⁊ terribilẽ iudicis aduentũ michi denũciant. Deinde q̃ttuor capsas fieri iussit. ⁊ duas earũ extrinsecus auro undiq̃ operiri. ⁊ ossibus mortuorũ putridis impleri. duas vero pice liniri. ⁊ gemmis et margaritis pciosis impleri fecit. Vocãsq̃ illos magnates quos sciebat querimoniam apud frẽm deposuisse. quatuor illas capsas ante eos posuit. ⁊ que pciosiores eẽnt inquisiuit. Illi vo duas deauratas magni esse pcij. reliquas vo vili pcij esse iudicauerunt. Precepit igit rex dauratas aperiri. ⁊ cõtinuo ide fetor intolerabil' emanauit. Quibus rex. Hec illis similes sunt. q̃ gloriosis vestibus sunt amicti. int⁹ vo immũdicia vicõrum pleni. Deinde alias aperiri fecit. Et ecce odor mirabilis inde exalauit. Quib⁹ rex Iste illis pauprimis quos honorauisti similes sunt. qui ⁊ si vilib⁹ vestimẽtis operiãtur. intus tamen omni virtutũ odore resplendẽt. Vos autẽ solum que deforis sunt attenditis. ⁊ que deintus sunt nõ ꝓsideratis. Scõz igit illum regem tu quoq; feciste bene suscipiens me. Incipiẽs igitur Barlaam. cepit ei de mundi creatiõe. ⁊ homis preuaricatõne. ac filij dei incarnatiõe passione et resurrectione. longum sermonẽ retexere. necnõ de die iudicij. ⁊ de retributõne bonorum et malorũ multa proferre. ⁊ volentes ydolis plurimũ exprobrare. ac de eor fatuitate tale exemplũ ponere dicens. ¶ Sagittarius quidã auiculã paruã noie philomenam capiens. cũ vellet eaz occidere. vox data est philomene et ait. Quid tibi pderit homo si me occideris. Neq; enĩ ventrẽ tuum de me implere valebis. Sz si me dimittere velles tria tibi mãdata darẽ. que si diligentius ꝓpuares. magnã inde vilitatẽ ꝓse qui posses. Ille vo ad eius loquelã stupefactus. pmisit q̃ eã dimitteret. si hec sibi mandata proferret. Et illa. Nunq̃z rem q̃ apprehendi nõ potest. apprehẽdere studeas. De re perdita irrecupabili nunq̃z doleas. Verbum incredibile nunq̃z credas. Hec tria custodi ⁊ bene tibi erit. Ille aũt vt promiserat eã dimisit. Philomena igitur p aera volitans dixit ei. Ve tibi hõ. q̃z malũ consilium habuisti. ⁊ q̃z magnũ thesauz hodie perdidisti. Est enĩ in meis viscerib⁹ margarita. que structionis ouum sua vincit magnitudine. Qũ ille audiens. valde contristat⁹ est q̃ eaz dimiserit. ⁊ eaz deprehendere conabatur dicens. Veni in domũ meã. ⁊ omnẽ tibi bũanitatem exhibebo. ⁊ honorifice te dimittaz Cui philomena. Nũc pro certo ꝓgnoui te fatuũ esse. Naz ex his que tibi dixi nullum pfectũ habuisti. q̃a ⁊ de me perdita. sz irrecuperabili doles. ⁊ me tẽptasti capere cum ne queas meo itinere pergere. ⁊ insup margaritã taz grandẽ in meis viscerib⁹ credidisti esse. cũ ego tota ad magnitudinẽ oui structionis nõ valeaz pertingere. Sic ergo stulti sũt illi q̃ confidunt in ydolis. q̃ plasmatos a se adorãt. ⁊ custoditos a se custodes suos appellant. ¶ Cepitq; contra fallacem mũdi delectationem et vanitatez multa disputare. ⁊ plura ad hoc exẽpla adducere dicẽs. Qui corporales delectatõnes desiderãt. et anias suas fame mori pmittũt. similes sunt cuidam bomĩ. q̃ duz a facie vnicornis. ne ab eo devorare. velociter fugeret. i q̃dã barathrum magnũ cecidit. duz autẽ caderet manibus arbusculam quãdaz apprehendit. et in base quadã lubrica et instabili pedes fixit

¶Respiciens vero vidit duos mures vnuz album z aliuz nigz incessanter radicem arbustule quã apprehenderat corrodentes.et iam prope erat vt ipsam abscinderent. In fundo autem baratri vidit draconẽ terribilem spirantẽ ignem.z apto ore ipum deuorare cupientẽ.Super basem vo vbi pedes tenebat vidit quattuor aspidum capita in de prodeuntia.Elevans autem oculos vidit exiguuz mellis de ramis illius arbustule stillans.Oblituscz piculum quo vndicz positus erat, seipsum dulcedini illius modici mellis totum dedit. Unicornis autez mortis tenet figuram.que hominẽ semper persequitur.z apprehendere cupit.Baratz vero mundus est omnibus malis plenus Arbustula vero vniuscuiuscz vita est.que per horas diei et noctis quasi p murem album et nigruz incessanter consumit.et insicioni appropinquat. Basis vero quattuor aspidũ corpus ex quattuor elementis compositum.quibus inordinatis corporis cõpago dissoluitur.Draco terribilis os inferni cunctos devorare cupiens.Dulcedo ramusculi delectatõ fallax mundi. per quam homo seducit.vt periculuz suũ minime intueatur. ¶Addidit quocz dicẽs.Similes sunt iterum mũdi amatores hominꝭ qui tres amicos habuit. quoz vnum plus ãcz se.secundũ tantum quãtum se. terciumꝰ ãcz se.z quasi nichil dilexit.In magno itacz periculo positus.z a rege citatus. cucurrit ad primũ amicũ eiꝰ auxiliũ querẽs. et qualit eum dilexerit semper commemorans.Cui ille. Nescio quis sis o homo.habeo alios amicos cum quibus me hodie letari oportet.quos et amicos amodo possi debo.prebeo tamen tibi duo ciliciola vt habeas quibus valeas operiri.Confusus igitur ad secunduz venit.et similiter eius auxilium postulauit.Cui ille. Non vacat mihi tecum subire agonem. curis eteniz multis circundor.modicum tamen vsqz ad ostiuz palacij te sociabo. et statim domum reuertar propꝛijs vacãs negocijs.Tristis igitur et desperans ad terciuꝫ amicum perrexit. sibicz facie demissa dixit. Nõ habeo os loquendi ad te.quoniam vt debui non amaui te.Sed in tribulatõe circundatus.et ab amicis destitutus. rogo vt mihi auxilium feras.z michi veniam prebeas. Et ille hilari vultu dixit.Certe amicum charissimuz fateor te esse.z tuilicet modici beneficij nõ immemor.precedam te.et apud regez interueniam pro te.ne in manibus tradet te inimicorum.Primus igit amicꝰ est diuitiarum possessio,pro quibꝰ homo multis pericl'sub iacet.Veniente vero mortis termino.nihil ex omnibꝰ nisi viles accipit ad sepeliendum panniculos. Secũdus amicꝰ est vxor.filij z parẽtes.qui tantũ vsqz ad monumẽtum secum pergentes protinꝰ revertunt.suis vacantes curis.Tercius amicꝰ est.fides spes et charitas z elemosina.z cetera bona opa. que nos cum eximꝰ de corpe pñt precedere et pro nobis apud deũ interuenire z ab inimicis demonibꝰ nos liberare ¶Hoc insuper addidit dicens.In quadã magna ciuitate cõsuetudo fuit q̃ hoiem extraneum et ignotũ omni ãno in pncipẽ eligebãt Cui oi ptãte accepta quidq̃d volebat facere licitũ erat.et sine omni ꝓstitutõne terrã regebat, Illo igitur in omibꝰ delicijs pmanente.z sp sibi siceẽ estimãte.repente ciues in eũ insurgebant.et p totã ciuitatẽ nudũ trabẽtes in remotã insulã exulẽ transmittebãt. vbi nec cibum nec vestimentũ inuenies.fame z frigore vrgebatur.Tandẽ quidã aliꝰ sublimatus in regno.cũ illoz ciuium consuetudinẽ didicisset.infinitos thesauros ad insulã illã premisit.vbi post annũ in exilium relegatꝰ ceteris fame deficientibꝰ ille immẽsis delicijs abundabat. Ciuitas hec mũdus iste est. Ciues tenebrarũ principes.q̃ nos falsa mũdi delectatõe alliciunt.nobisq̃z non sperantibus mors superuenit.z in locum tenebrarum demergimur. Diuitiaz vo ad eternũ locum p̃missio fit manibus egenoz. ¶Igitur cũ Barlaam pfecte filiũ regis docuisset z ipe eũ iam relicto patre seq̃ vellz.dixit barlaã.Si ꝑfeceris.cuidã iuueni similꝫ eris.qui cũ q̃ndã nobilẽ nollet desponsare vxorem.ipe rennuẽs aufugit z in quendaz locũ deueniens vginez q̃ndã cuiusdã senis

De sancto barlaam.

paupis filiã laborãtẽ ꝛ ore deũ laudantẽ vi
dit. Ad quã ille. Quid ẽ qđ agis mr̃. Cum
eni ita paup sis. grãs tñ agis deo ac si mag̃
recepisses ab eo. Ad quẽ illa Sic̃ pua medi
cina sepe a magno lãguore liberat. sic grãx
actio in puis donis magnox efficit auctrix
bonox. Hec tñ que extrinsecus sunt nostra
non sunt. sed ea q̃ in nobis sunt ꝛ nostra sũt
Ad deo magna accepi. quia me ad suam
imaginẽ fec̃. intellectũ mibi dedit. ad suã me
glĩaz vocauit. ꝛ ianuã regni sui tã mibi ape
ruit Pro tãtis ergo ꝛ tã magnis donis ipz
laudare quenit. Videns iuuenis eⁱ⁹ pruden
tiaz. eam a patre suo in vxorẽ petijt. Cui ille
Filiã meã accipe nõ pales. qz diuitũ ꝛ nobi
liũ filius es. ego ãt paup suz. Sz cũ ille om
nino instaret. ait senex. Nõ possum eaz tibi
dare vt in domũ patris tui ducas eã. cũ vm
ca michi sit. At ille. Apd̃ vos manebo. ꝛ vo
bis me in oĩbⁱ⁹ formabo. Deponẽs igit̃ p
ciosum ornamẽtuz. bĩtũ senis induit. ꝛ apd̃
eũ manens ipam in vxorẽ accepit. Postq̃z
vo senex diutius eũ pbauit in thalamũ eũ
duxit. ꝛ imẽsum ponⁱ⁹ diuitiax q̃ntũ nũq̃z
viderat sibi oñdit. ꝛ omnia sibi dedit. Dixit
autẽ Josaphat. Conuenienť ista me tangit
narratio. ꝛ a te boc dictũ eẽ de me exĩstimo.
Sed dic mi pať quot annox es. ꝛ vbi quer
saris. qza te nunq̃m volo separi. Et ille. An
nox sum. xlv. in debris terre sennaar degẽs.
Ad quẽ iosaphat. Amplius pater mibi ap
pares. lxx. ãnox. Et ille. Si a natiuitate mea
omnes ãnos meos q̃ris discere. bñ eos exĩ
stimasti. Sz nullo mõ a me in mẽsura vite
putanť. quotq̃t in vanitate mũdi expensi
sunt. Tũc eiz in interiore boie mortuⁱ⁹ eraz.
et annos mortis nunq̃z vite nomiabo. Cuz
igit̃ iosaphat eũ in desertũ sequi vellet. dixit
barlaam. Si ℞ feceris ꝛ tuo psortio carebo
et psecutõis frĩbus meis autor exĩstã. Sed
cum oportunũ tps videris ad me venies.
Barlaam igit̃ filiũ regis baptizãs. ꝛ in fide
optime instruẽs. eum osculatⁱ⁹ ẽ. ꝛ ad locuz
suũ reuersus ẽ. ¶ Postq̃z aũt rex fili
um xp̃ianũ factuz audiuit. in dolore nimio
positus est. Quẽ quidam amicus suus no
mine arachis consolans ait. Cognosco rex
senem quẽdam beremitã qui de nostra sec
cta est. qui pomia Barlaam simil̃ est. Hic
igitur Barlaam se simulans pmo christia
norum fidẽ defendet. deinde se superari pmit
tet. ꝛ omnia que docuerat reuocabit. ꝛ sic fi
lius regis ad nos redibit. Assumpto igitur
p̃dicto principe magno exercitu ad queren
dum Barlaam iuit. ꝛ beremitã illũ capiẽs
se barlaam cepisse dixit. Quẽ filiⁱ⁹ regis au
diens captũ. scz magistrũ suũ amare fleuit
Sz postmodũ p dei reuelatõem bũc nõ eẽ
cognouit. Ingressus igit̃ pať ad filiũ ait. Fi
li mi in tristicia magna me posuisti. ꝛ meaz
canicĩẽ in bonoraſti. ꝛ lumẽ oculox meorũ
abstulisti. Quare fili boc fecisti. ꝛ deorũ me
orum cultũ relinq̃sti. Cui ille. tenebras pater
fugi ꝛ ad lumẽ cucurri. errorẽ deserui. ꝛ ve
ritatẽ agnoui. Moli aũt frustra laborare. q̃
niaz nunq̃z a xp̃o me poteris reuocare. Si
cut eni tibi impossibile ẽ altitudinẽ celi ma
nu tãgere. aut maximũ siccare pelagus. sic
et istud eẽ cognosce. Tũc rex ait. Et qs box
mibi autor est malox. nisi ego q̃ taz magni
fica tibi feci q̃ nunq̃z aliq̃s patruz fecit filio
Qua propt̃ prauitas voluntatis tue. ꝛ con
tentio effrenata. aduersus caput meum te
insanire fecit. Alberito astrologi in natiui
tate tua dixerunt te arrogantẽ. ꝛ parentibⁱ⁹
inobedientẽ futux. Nunc vo si michi non
acquieueris. a mea discedes filiatione. et p
patre inimicus effectus illa tibi faciaz que
nec hostibus adhuc feci. Cui iosaphat. Cur
rex tristaris. quia bonox pticeps effectⁱ⁹ suz
Quis vnq̃z pať in filij sui psperitate tristis
appuit. Nõ ergo iam prẽm vocabo te. Sz
si mibi aduersaberis sic̃ a ꝑpente fugiã a te.
Rex igit̃ ab eo cũ ira discedens arachi ami
co notã fecit filij duriciã. Qui sibi cõsuluit
vt non asperis vbis cũ eo vteret̃. qz blãdis
et lenibⁱ⁹ puer melⁱ⁹ traberet̃. Seqnti igitur
die rex ad filiũ venit. ꝛ circũplectẽs oscl̃abat̃
eum dicens. Fili dulcissime bonora caniẽ
patris tui. Verere fili patrẽ tuum. An nes
cis quale bonuz est patri obedire. ꝛ eum le
tificare. sicut econtra malũ est ipm exacer
bare. Quotquot enĩ fecerũt male perierũt.
Cui iosaphat. Tempⁱ⁹ amãdi ꝛ tps odiendi

et tempus obediẽdi.temp⁹ pacis ⁊ tempus belli.Nullo enĩ modo auertẽtib⁹ nos a dõ obedire debem⁹.siue sit pater siue sit mat̃.

¶ Videns igit̃ pater ei⁹ pstantiã ait.Ex quo video tuã ptinaciã.nec michi obedire vis.saltẽ veni ⁊ ambo piter vitati credam⁹. Barlaam enĩ qui te seduxit a me vinct⁹ tenetur.Nostri igit̃ ⁊ vestri cũ barlaam pueniant.⁊ pconẽ mittã. vt omẽs galilei sine timore veniãt. Et disputatione incepta si vester barlaam obtinuerit vob̃ credem⁹.si ãt nostri nob̃ psentietis.Qd̃ cũ regis filio placuisset.⁊ illi cũ simulato barlaã ordinassent quõ prius deberet simulare se fidẽ xp̃iano rum defendere ⁊ postea sepmittere supari omnes insimul cõuenerũt.Conuersus igit̃ Josaphat ad nachor dixit.Nosti o barlaa qualiter me docuisti.si igitur fidem quam me docuisti defenderis in doctrina tua vsq in finem vite pmanebo.Si autem superatus fueris.statim in te meã contumeliaz vindicabo.⁊ cor tuum ⁊ linguam manibus extrabens dabo canibus ne alij ampli⁹ presumant filios regũ in errorez mittere.His auditis Nachor tristis ⁊ pauid⁹ vehementer fact⁹ ẽ.videẽs seipam in foueã quã fec̃ decidisse.⁊ laqueo suo pprehẽsuz eẽ.Animaduertens igitur cognouit melius eẽ filio regis adherere.vt periculuz mortis euadere posset.Rex autẽ sibi palam dixerat vt fidez suã sine timore defenderet.Un⁹ ergo retborum surgẽs dixit.Tu es barlaam qui filiuz regis seduxisti.Et ille.Ego sum barlaam q̃ filium regis nõ in errorẽ misi. sed ab errore liberaui.Et retbor. Cum eximij ⁊ mirabiles viri deos nostros adorauerũt.quomõ tu aduers⁹ eos audes insurgere.Et ille respondens ait.Caldei greci ⁊ egiptij errantes.creaturas deos eẽ dixerunt. Nam chaldei elementa deos esse arbitrati sunt.cum creata sint ad vtilitatem hominũ vt eorum dominationi subiaceant.et multis passionibus corrũpant̃.Greci quoq; nephãdos homines deos putant.sicut saturnuz.quẽ aiunt filios suos comedisse ⁊ virilia sibi abscidisse et in mare proiecisse.⁊ venerẽ inde nataz fuisse.⁊ a filio suo quoq; ioue alligatũ ⁊ intaruz proiectũ esse.Jupiter quoq; rex aliorum deoz esse describit̃.Quẽ tñ in aĩmalia transformatũ sepe dicũt vt adulteria committeret.Venerem quoq; deam adulteraz esse dicũt.Nam aliqñ bũit mecbũ martem aliqñ adonidem.Egiptij aũt aĩalia coluerunt.scz ouem vitulũ porcum ⁊ hmõi.Christiani aũt filiuz altissimi colunt q̃ de celo descendit ⁊ carnẽ assumpsit.Cepit igit̃ nachor fidem xp̃ianoz euidenter defendere.⁊ ratõnibus communire.ita q̃ retbores illi muti effecti nichil oĩno respondere sciuerunt.Josaphat igit̃ vehementer exultabat.eo q̃ dominus per inimicũ veritatis veritatẽ defendisset. Rex autem furore nimio repletus est Jussit igitur consiliũ dissolui quasi de his sequẽti die denuo tractaturus.Dixitq; Josaphat patri. Aut magist⁹ meum permitte mecũ hac nocte mãere vt siml̃ de responsionibus fiendis crastino pferam⁹.⁊ tu tuos tecum assumas.⁊ cuz eis conferas. Aut tuis mecum permissis accipe meum. Alioqñ non iusticiam sed violentiam exercebis.Quapropter Nachor sibi pcessit spem adhuc habens q̃ eum seducerz. Cũ igitur filius regis cũ Nachor domuz rediisset.dixit ei Josaphat Ne putes me ignorare q̃s sis. Scio te nõ esse barlaam sed Nachor astrologum.Incipienq; iosaphat viam salutis ei pdicauit.⁊ ad fidem cõuertens mane adberemũ misit.Ubi baptismuz suscipiẽs beremitic̃ vitam duxit. ¶ Magus aũt quidam nomine Theodas hec que gerebant audiens ad regem venit.⁊ q̃ filiũ suuz ad leges patrias redire faceret pmisit. Cui rex.Si hoc feceris. statuam aureaz tibi erigam.⁊ ip̃i sicut dijs sacrificium offeraz. Et ille.A filio tuo cũctos remoue.⁊ mulieres decoras et ornatas introduci p̃cipe. vt semper cum eo sint ⁊ ministrent ei.cõuersentur ⁊ morentur cum eo.Ego autẽ vnum de spiritibus meis ad eum dirigam.qui eum ad libidinẽ inflãmabit.Nichil enĩ iuuenes sic potest seducere sicut facies mulier.Rex enĩ quidã cũ filiũ vir habuisset.dixerũt peritissimi medici q̃ si infra decẽ annos solem vĩ lumen viderit.lumĩe oculorum priuabitur.

De sancto barlaam.

¶Rex igitur in quadã petra spelunca excisa filium ibi vsqz ad annos decẽ manere fecit Quibus finitis iussit rex vt oĩm rex genera añ eũ adducerent.vt oĩm nomĩa z noticiaz posset brẽ. Adductis igit ante eũ auro zar gẽto.lapidib9 pciosis vestib9 splẽdidis.eqs regalib9 z oiz rex generib9.cũ ꝺ vniuscuiusqz rei noĩe interrogaret.mĩstri oĩm sibi nomina indicabãt.Cũ aũt nomẽ mlier discere anxie q̃reret.spatari9 regis ludẽdo dixit. demões eas eẽ q̃ boies seducũt. ¶Rege aũt introgãte filiũ q̃ꝺ de oĩbus q̃ viderat plus amaret.q̃ꝺ inq̃t pat aliꝺ nisi demões illos q̃ seducũt boies. Jn nllo enĩ sic in bis sic exarsit aĩa mea. ¶Nõ igit aliꝺ putes te filiũ tuũ supare.nisi hoc mõ. ¶Rex igit omib9 mĩstris electis.puellas decoras ei sociauit. q̃ eũ sp ad libidinẽ puocabãt.nc bẽbat aliũ ad quẽ respiceret aut cũ quo loq̃ret vl cuz q̃ vesceret.¶Dalign9 vo spũs a mago missus in iuuenẽ irruit.z magnũ int9 caminũ ignis accendit ¶Dalign9 igit spũs int9 inflãmabat puelle ãt exteri9 dix excitabãt ardorẽ.Qui se taz fortiter vexari sentiẽs turbabat.z deo se totũ recõmẽdãs.diuiná ꝓsolatõz recepit et oĩs tẽptatio abscessit. Deinde q̃ndã puellam pulcerrimã cuiusdã regis filiã sz patre orbatam ad eã misit. Cui cũ vir dei pdicarz illa rñdit. Si me ab ydolorũ cultura saluare desideras .ꝓũgere mibi nuptiax copula ¶Ã z xpiani ꝓugia nõ abborrẽt sz laudãt. q̃ patriarche eox z ppbe z petr9 eox apli ꝓuges babuerũt.Ad quam ille .Jnaniter mulier ista mibi psequeris?¶Dermittit q̃ꝺẽ xpianis vxores ducere.sz nõ bis q̃ pmiserũt xpo virginitatẽ ꝑuare.Et illa.Sit ita vt vis Sed si aĩam meã saluare desideras . vnaz mimã petitõem michi pfice.Cõcũbe mecũ tantũ bac nocte. z pmitto tibi q̃ sũmo diluculo efficiar xpiana. ¶Nam si vt dicitis gaudiũ est angel in celo sup vno pctõre pniam agente.ipi autori ꝓuersiõis nõne magis merces debet.Semel tantũ michi acq̃esce.z sic meipam saluabis. Jlla igit turrem anime illius fortit ꝓcutere cepit. Qꝺ demõ videns socijs suis ait. Videtis quõ puella ista cõcussit quẽ nos nõ potuim9 concutere. Venite ergo z in eaz fortiter irruam9.exq̃ congruũ tps inuenim9.Cernẽs igit sctũ iuuenis se tã fortit captiuatũ.q̃z ꝓcupiscẽtia incitabat.z sal9 vni9 puelle dyabolo suggerẽte ipm ꝓmouebat.lacrimis infusis orõni se dedit. Jn q̃ orõne obdormiẽs.vidit se duci i q̃ꝺdam pratũ decoris floribus exornatũ. vbi folia arboꝝ dulcẽ sonũ reddebãt.aura q̃ꝺã grata agitata,z odorẽ mirificũ emanabãt. Ubi fructus visu speciosissimi.z gustu desiderabiles. Ubi sedes posite erãt auro z gẽmis fabricate. lecti lucidi cũ pciosissimis ornamẽtis.aq̃ limpidissime ꝑterfluentes.Deinc in ciuitatẽ ipm introduxerũt.c9 muri ex auro obrizo erant.q̃ claritate mirabili refulgebat Ubi etherei q̃ꝺã exercit9 cantãtes canticũ qꝺ auris mortaliũ nunq̃z audiuit Dictũ qz est ei. Jste est loc9 btoꝝ.Cũ aũt viri vellẽt eũ reducere.rogabat vt euz ibi manere pmitterẽt.Qui dixerũt.Cũ labore mlto venies buc.si tñ tibi vim inferre poteris. Deinde ad loca teterrima ipm duxerũt oĩ feditate plena.Dictum qz ẽ ei. Jste est loc9 iniustoꝝ Cũ aũt euigilasz.pulcritudo illi9 puelle z ceteraꝝ stercore fetidioꝛi videbat. Ueꝝ cuz maligni spũs ad theodam redissent.z ipe eos exprobraret dixerũt . ¶Qꝺ9 q̃z signo crucis signaret.sup ipm irruẽtes fortiter ipm ꝓturbauim9.Ut aũt seipm signo crucis muniuit.nos ꝓsecutus ẽ cũ ira.Tũc theodas cũ rege ad eũ intrauit. sperãs q̃ ei psuadere possz.Sz pdict9 mag9 captus est ab eo quẽ cape voluit.z ab eo ꝓuersus baptisma suscepit.z laudabilẽ vitã duxit. ¶Rex igit desperãs dimisit ei de ꝓsilio amicoꝝ mediũ regni sui. Jlle aũt licz deꝑtũ tota mente desideraret.tñ ppt fidei dilatatiõem ad tps ipm regnũ suscepit. ac in suis ciuitatib9 templa z cruces erexit. z oẽs ad xpm ꝓuertit ¶Qat aũt tandẽ filij rõnib9 z pdicatõnibus assensum pbens.fidem xpi recepit. z baptismũ suscipiẽs.z totum regnũ filio suo dimittens. ipe miscdie operibus vacabat. et post hoc laudabiliter vitam finiuit. Josaphat aũt Barachiam regẽ pnunciãs.plures fugere voluit. sed sp a populo captus vix tandẽ euasit.Cũ ergo pfectũ pergeret

cuidam pauperi regalē habitū dedit. ⁊ ipse in pauperrima veste remānsit. Diabol⁹ aūt multas ei insidias parabat. Aliquādo enī gladio euaginato in eū irruebat. ⁊ eū⁊ pcutere minabat nisi desisterē. Aliqñ in forma fera⁊ sibi apparebat frendēs ⁊ dirū mugitū emittēs. Ille aūt dicebat. Bñs michi adiutor est. ñ timebo q̄d faciat mihi hō. Duob⁹ igit annis in heremo iosaphat vagabund⁹ mansit. nec Barlaam inuenire potuit. Tādem aūt spelunc̄ inuenit. ⁊ ante ostiū stās dicebat. Bñdic pat benedic. Cui⁹ vocē barlaam audiēs foras exilijt. ⁊ osculātes se feruētissime sese alterut⁊ amplexib⁹ ꝓstringebant. nec satiari poterāt. Retulit autē iosaphat Barlaam omia q̄ acciderāt. ⁊ ille im⁊mēsas grās egit dō. Mansit aūt Josaphat ibidem mltis ānis in abstinētia mirabili et virtute. Tandē completis dieb⁹ Barlaam in pace quieuit circa ānos dñi. cclxx. Josaphat igit in anno. xxv. regnum delerens trigīta q̄nq⁊ ānis heremiticū labore⁊ subijt. Et sic multis clarus virtutib⁹ in pace quieuit. ⁊ cum corpore Barlaam positus fuit. Quod audiens rex Barachias illuc cum multo exercitu venit. ⁊ corpa reuerent assumens in ciuitatē suā trāstulit. Ad q̄⁊ tumulum miracula mlta fiunt.

CLXXVI

De sancto pelagio

Pelagi⁹ papa multe sanctitatis fuit. ac in pōtificatu laudabilr se gerēs. tandē plenus bonis opibus in pace q̄euit. Non fuit aūt iste Pelagi⁹ pdecessor sancti Gregorij sed ali⁹ añ ipm. Huic enī pelagio succesit Johānes terci⁹. Johāni tercio succesit Benedictus. Bñdicto pelagi⁹. Pelagio gregorius. Tpe igit primi pelagij longobardi in ytaliam venerūt. Et quia mlti huius historiam ignorare pbantur. ideo eā hic inserendā decreui. put in historia longobardorum quā Paul⁹ longobard⁊ historiog⁊ pbus ꝓpilauit. ⁊ in diuersis cronicis explanata habet. Gens eteniz q̄dam erat germanica plurimū populosa. q̄ de litoribus oceani parte septentrionali egressa cum dē insula scandinaria p bellorum multa certamina diuersarū q⁊ t errar⁊ circūitus tandē pannoniā deuenisset. vltra nō audens pcedere. sedem sibi in ea ppetue habitatiōis instituit. Hij ꝑmo vinuli. postea longobardi sunt appellati. Dum autē adhuc in germania resider ent. Agilmūdus rex longobard⁊ do⁊ septē pueros in piscina a meretrice ad necandū electos inuenit. quos vno ptu dicta meretrix ediderat. Quos dū rex casu repertos cū basta ammirans reuoluer⁊. vn⁹ eo⁊ bastam regis manu tenuit. Quē rex videns ⁊ stupens nutriri fecit. ⁊ la missionem vocauit magnū eum futur⁊ esse pnunciās. Qui tante pbitatis extitit q̄ mortuo rege eū longobardi regem fecerūt. Per idem fere temp⁹ sc⁊ anno ab incarnatōe dñi. cccc. lxxxx. dum q̄dam epūs Arrianus vt ait Eutropius. q̄ndā nomie Barbā baptiz⁊are volens diceret. baptizo te Barba in noīe prīs p filiū in spūsancto. filium ⁊ spūmsanctum minor⁊ patre p hoc oñdere volens subito aqua disparuit. ⁊ baptizand⁹ ad ecc̄iam cōfugit. Per idē fere tpūs floruerūt scti Bedard⁹ ⁊ Gildard⁹ frēs viterini vno die nati. vno die epi ꝓsecrati. vno die mortui. vno die a christo assumpti. Ante vō hoc temp⁹ vt in quadā cronica dicit. s. circa annu⁊ dñi. cccc. j. du⁊ intra gallias arriana hereses pullularet. vnitas substantie triū psonarū euidenti miracl̄o demōstrat. vt ait Sigibert⁹ Dum eiz in vrbe vasacensi missam epūs celebraret. vidit tres guttas clarissimas eq̄lis magnitudis sup altare emissas. q̄ simul defluētes in vnū coniūcte gemmā pulcerrimā effecerūt. Quā cum in medio cuiusdā crucis auree posuisset. alie gēme q̄ ibi erant de ipa ptinus ceciderūt. Addidit quoq⁊ q̄ impijs obscura. ⁊ mūdis clara videbat. ⁊ q̄ infirmis dabat sanitatē. ⁊ adorātib⁹ crucē augebat deuotionē. Post hec autē lōgobardis bis q̄dā rex p̄erat noīe Albuinus vir quidē fortis ⁊ strenu⁹. Qui cū rege gebidanior⁊ plium gerēs. eius exercitu⁊ ꝓtriuit. ⁊ regē inēfecit. Quo ppē filij⁹ pdicti regis occisi. qui sibi in regnū successerat. in

vltionem patris sui ꝓtra Albuinū. manu armata fortiꝫ ꝓcessit. Contra quē Albuinꝰ exercitū suū mouit. ꝛ ipm supans interfecit Filiāqꝫ suā noīe Rosimūdam captiuā ducens in vxorē accepit. Qꝫ ꝛ de capite ipius regis sibi cupā pauit. quā argēto circūdu cens inde bibebat. In illis aūt diebꝰ Justi nus iunior impiū gubernabat. qui q̄ndam ꝑncipem eunuchū bēbat q̄ dicebaꝫ narses virū q̄dem nobilē ꝛ strenuū. qui ꝓ gothos qui totā ytaliā inuaserāt ꝓcedens ipos su; perauit. ꝛ regez eoꝝ Altilam occidit. et vni uersam ytaliā pacataz reddidit. Qui ꝑ ma gnis bñficijs magnā inuidiam ꝓtulit a ro; manis. Quappꝫ apud impatorez falso ac cusatus. a ꝑfato ipatore depositus ē. Uxor quoqꝫ impatoris noīe saphina banc cōtu meliā sibi misit q̄ eū cuz ancillis suis filare faceret. ꝛ lanaꝝ pensa diuidere. Ad hec ver ba Narses rñdit. Et ego talē telam tibi or; diri ꝓcurabo. quā donec vixeris deponere nō valebis. Neapolim igit narses secedēs longobardis mādauit vt pauprima pāno nie rura desererent. ꝛ ad ytalie fertile soluz possidēdū ꝓfluerēt. Qꝺ albuinꝰ audiēs pā noniā deseruit. ꝛ āno ab incarnatōe dñi. dl; xviij. cū longobardis ytaliā intrauit. Erat aūt ꝓsuetudo eis lōgas valꝺ barbas porta re. Uñ cuz q̄dā vice vt aiūt exploratores ad eos venire deberēt. ꝓcepit albuinꝰ vt omēs mlieres solutos crines circa mentū circun; ducerēt vt barbati boīes ab exploratoribꝰ crederent. Et inde longobardi a lōgis bar; bis postmodū sunt vocati. Barda eiz in eo rum līgua barbā sonabat. Alij dicūt q̄ cuz vinnuli cum vandalis pugnaturi eēnt. et ad q̄ndā qui bēbat spūz ꝓphetie accessissēt vt ꝑ eoꝝ victoria exoraret ꝛ eis benediceret de consilio vxoris iuxta feneſtrā in q̄ mane ad orientē orabat se posuerūt ꝛ mlieres cir ca mentū capillos circūducere de eiusdē cō silio ꝓceperūt. Cū ergo ille feneſtrā apiens eos vidisset exclamauit. Qui sūt isti longo bardi. Et vxor sua adiūxit. vt q̄bꝰ nomē de derat victoriā ꝓdonaret. Ingressi igit ytali am oēs pene ciuitates ceperūt cūctis bita; toribꝰ infectis. Papiā āt tribꝰ ānis obsessā tandē ceperūt. Rex aūt Albuinꝰ iurauerat se omēs xp̄ianos occisurꝫ. Uñ cum Papiā intrare deberet. equꝰ eiꝰ añ portā ciuitatis genua figens q̄ntūcunqꝫ calcaribꝰ vgeret surgere nō valebat. quisqꝫ ad monitōem cu iusdā xp̄iani rex iuramentū mutauit. Ubi diolanū ergo lōgobardi ingressi. totā pene ytaliā intra breue spaciū ꝛpis subiugarunt ꝑter romā ꝛ romaniliā. Que romanilia ē vocata q̄si altera roma. ex eo scz q̄ rome ſ ꝑ adbesissz. Cuz igit rex albuinꝰ verone esset. ꝛ q̄dā magnū ꝓuiuū ꝑpasset. cyphū suū quē ꝺ capite regis fecerat afferri faciēs ex eo bibit. ꝛ vxorē suā noīe rosimūdā de eo bibere fec̄ dicēs. Bibe cū patre tuo. Qꝺ cū rosimūda didicisset. odiū magnuz ꝑ regem ꝓcepit. Erat aūt regi dux q̄dā qui q̄ndā do micellā regine carnaliꝫ ꝓgnoscebat. Ut regi na absente rege. q̄dam nocte ancille sue cu biculū intrās ꝑdicto duci ex ꝑsona ipiꝰ an cille mādauit. vt ad se illa nocte deberz acce dere. Qui cū venisset. regina ꝑdicto duci vi ce ancille se suꝑposuit. ꝛ postmodum dixit ei. Scis q̄ sum. Cui cū ille eē talē amicā suam diceret illa ait. Nequaq̄z. sz sum rosimūda. Certe talē rem ꝑpetrasti hodie q̄ aut albui nū occides. aut albuini gladio interiꝫ. Uo lo igit vt ꝺ ipo viro meo q̄ prēz meū occidit et de eius capite cupā sibi faciēs me ī ea bi bere fec̄. me debes vindicare. Cui ille nō ac quiescens. aliū se inuenire ꝑmisit. q̄ ꝫ nego ciū ꝑpetraret. Uñ illa arma subtrabēs spa tam illiꝰ q̄ erat ad lectuli caput ne tolli aut euaginari possz fortiꝫ colligauit. Duz ergo rex ī stratu dormiret. homicida eiꝰ cubiculm intrare conaꝫ. Qꝺ rex sentiēs de stratu exi luit. ꝛ spatā arripiēs. sz extrabere ñ valēs. cū scabello se viriliꝫ defendere cepit. Dz ille cū optime eēt armatꝰ i regē inualuit ꝛ occidit. Accipiēs igit vniuersos thesauros palatij cū rosimūda rauennā vt dicit aufugit. Dz cū rosimūda q̄ndā iuueuē pulcerrimū pre fectum scz rauēne vidisz. ipm in viz habere desiderans venenū viro in calice ꝑpinauit Cuiꝰ amaritudinē ille ꝑsentiēs iubet vxor vt residuū bibat. Qꝺ cuz recusaret ille eua gīato eā bibere coegit. ꝛ sic ābo ibiꝺ pierūt

¶ Tandē rex q̄dā longobardoꝝ noīe adalaotb baptizatus ē ⁊ fidem xp̄i suscepit. Sꝫ et theudelina longobardoꝝ regina christianissima ⁊ deuota apud madoeciā pulcerrimum oratoriū ꝓstituit. Ad quam reginaꝫ Gregorius libros dyalogorum transmisit Que vix suum nomīe Agilulpbū primo ducē thaurinensem. sed postmodū longobardoꝝ regē ad fidem ꝙuertit. ⁊ cū romāo impio ⁊ ecclia eū pacem habere fec̄. Sicqꝫ in festo sc̄oꝝ Gervasij ⁊ Ꝑrotbasij facta ē pax inter romanos ⁊ lōgobardos. Et ideo Gregorius ineodē festo cantari instituit ī officio misse. Loquet dñs pacem ⁊c. In natiuitate q̄ꝫ sancti Johīs baptiste p̄dictorum pax ⁊ ꝙuersio ampl⁹ cōfirmata fuit. Theudelina vo in btūm Johem spēalem deuotōnem bēbat. Cuius meritis gentis sue ꝙuersionē ascribēs. p̄dictū oratoriū apō madoeciam fabricauit. eiusq̄ꝫ gentis Johīs patronū ⁊ defensorē esse cuidā viro sc̄tō reuelatū fuit. B ¶ Mortuo gregorio successit ei sabinus. ⁊ sabino bonifaci⁹ tercius. ⁊ bonifacio tercō bonifaci⁹ q̄rtus. Ad cui⁹ p̄ces Focas impator donauit ecclie xp̄i panibeon. circa annos dñi. dcx. Et ad p̄ces tercij bonifacij prius statuit sedē romanaꝫ eē caput omniū ecclīaꝝ. Nam ecclesia constantinopolis se p̄mam omniū ecclesiaꝝ scribebat.

¶ Huius bonifacij tempe mortuo Foca ⁊ regnāte Eradio circa annū dñi. dcx. machomecth pseudo ppb̄a ⁊ etiā mag⁹. agarenos siue ysmaelitas. i. saracenos hoc mō decepit. sicut legit in q̄dam bistoria ip̄ius ⁊ in q̄dam cronica. Clericus q̄dam valde famosus. cum in romana curia honorem quem cupiebat assequi nō potuisset. indignat⁹ ad partes vltramarinas confugiēs. sua simulatione innumerabiles ad se attraxit. Inueniensq̄ꝫ Machomecth dixit ei q̄ ipsum illi populo proficere vellꝫ. Nutriensq̄ꝫ columbam grana ⁊ alia huiusmodi in aurib⁹ machomecth ponebat. Columba aūt sup ei⁹ humeros stans. de aurib⁹ eius cibū sibi sumebat. Sicqꝫ iam adeo assuefacta erat q̄ q̄ncunq̄ꝫ Machomecth videbat. primus super būeros eius psiliens rostr̄ in eius aure ponebat. Predictus igit vir ꝑ̄m ꝙuocās dixit se illum sibi velle preficere quez spūs sanct⁹ in specie columbe monstraret. Statimq̄ꝫ columbā secrete emisit. ⁊ illa sup būeros machomecth q̄ cū alijs astabat euolās rostr̄ in eius aure apposuit. Ꝺ ꝑ̄s videns spūm sc̄tūm esse credidit. Qui sup eū descēderet ac in eius aure verba dei inferret. Et sic machomecth saracenos ꝺcepit. Qui sibi adherentes regnuꝫ p̄sidis ac orientalis imperij fines vsq̄ꝫ ad alexandriā inuaserunt. Hoc quidem vulgariter dicitur. Sed verius est quod inferius habetur. ¶ Machomecth igitur proprias leges confingens. ipsas a spiritusancto in specie columbe que sepe vidente populo super eū volabat. sere cepisse mentiebat. In quib⁹ quedā de vtroq̄ꝫ testamento inseruit. Nam cū in p̄meua etate mercimonia exerceret. ⁊ apud egiptū et palestinam cū camelis ꝑgeret. cum christianis ⁊ iudeis sepe conuersabat. a quibus tam nouum q̄ꝫ vetus didicit testamētum Unde scōm ritum iudeoꝝ circūcidūtur saraceni. carnes porcinas nō comedūt. Cui⁹ rationē cum vellꝫ Machomecth assignare dixit q̄ ex fimo cameli porcus post diluuiū fuerit procreatus. et ideo tanq̄m immūdus a mundo populo est vitandus. Cum christianis autē conueniūt. quia credunt vnuꝫ solū deum omīpotentē omnium creatorē. Asseruit etiā pseudo ppb̄a vera q̄dā falsis immiscēs. q̄ Ysaias fuit magnus ppbeta. sed christus maior ⁊ summ⁹ propbetarū natus ex Maria virgine virtute dei. absq̄ꝫ semine bomīs. Ait quoq̄ꝫ in suo alcorano. q̄ xp̄us dum adbuc puer esset. de limo terre volucres procreauit. Sꝫ venenū immiscuit. quia christū non vere passum nec vere surrexisse dixit. sed alium q̄ndam bominez sibi similē bmōi egisse. vel passuꝫ eē docuit

E ¶ Quedā aūt matrona nomīe Cadrigan que p̄erat cuidā p̄uincie noīe Corocania videns boīem iudeorū et saracenorum contubernio vallari. existimabat in illo matestatem diuinā latere. Et cum esset vidua ipsum in maritum accepit. Et sic Machomecth totius illi⁹ p̄uincie obtinuit p̄ncipatū

Ille aũt suis p̃stigijs nõ solũ p̃dictã dñam sed etiã iudeos ꝛ saracenos demũ adeo dementauit. vt se messiã in lege p̃missum publice faterent. Post hoc vero machometh cepit frequẽter cadere epilentica passione. Quod cadigan cernẽs plurimũ tristabat. eo q̃ impurissimo homi ꝛ epilentico nupsisset. Quã ille placere desiderans. talib⁹ eam p̃monib⁹ demulcebat dicẽs. Gabrielẽ archãgelũ freq̃nter mecũ loq̃ntez contẽplor ꝛ nõ ferens splendorẽ vultus eius in me deficio et tabesco. Qõ sic eẽ mulier ꝛ ceteri crediderunt. ¶ Ellibi tñ legitur q̃ fuit quidã mõachus q̃ machometho instruxit noĩe sergi⁹. Qui in errorẽ nestorij incidẽs dũ a monachis fuisset expuls⁹. in arabiã venit ꝛ machometho adhesit. Licz alibi legat̃ q̃ fuit archidiaconus in ptib⁹ antiochie degẽs. ꝛ fuit vt asserunt iacobita. qui circũcisionez p̃dicãt christũq̃ nõ deũ sz hoiem tantũ iustũ ꝛ sanctum de spũsancto conceptũ ꝛ de v̋gine natum affirmãt. Que oĩa saraceni affirmant et credunt. Predict⁹ igit̃ Sergius machometho de nouo ꝛ veteri testamento vt tradit plura edocuit. Machomet⁹ enĩ vtroq̃ pente orbatus. sub patrui sui cura puericie annos agebat. multoq̃ tpe cũ vniuersa gente sua arabũ ydolor cultui dep̃uuit quẽadmodũ in alchorano suo testat̃ deus sibi dixisse. Orphanus fuisti ꝛ suscepi te. in errore ydolatrie diu mãsisti. ꝛ inde eduxi te pauperas ꝛ ego locupletaui te. Vniuersa enĩ gens arabũ cũ machometho venerez p dea colebat. et inde est q̃ adhuc sexta feria apud saracenos in magna veneratõe bẽt. sicut apd iudeos sabbatũ. et apud x̃pianos dies dñica colitur. Machomet⁹ igit̃ predicte cadigan locupletat⁹ diuitijs. in tantã p̃rupit mẽtis audaciã vt regnũ arabũ sibi vsurpare cogitarz. Sed cũ videret se p violentiã hoc assequi nõ valere. maxĩe cũ a contribulibus suis q̃ eo maiores fuerant despiceret. ꝑphãm se fingere voluit. vt quos nõ poterat subiugare p potentiã. saltẽ p sanctitatem attraberet simulatã. Predictiq̃z sergij viri valde prudentis cõsilijs adherebat. Ip̃m enĩ abscondite manere faciebat. et ab eo omia requirebat. ꝛ populo referebat. ac gabrielẽ archangelũ eum nomiabat. Et sic machomet⁹ totius gentis illius ꝑphetaz se simulãdo obtinuit p̃ncipatũ. omneq̃z si sponte vel timore gladij crediderũt. Et istd verius est q̃z illud q̃d sup̃dictuz est de colliba. Et sic est tenendũ. ¶ Predict⁹ igit̃ Sergius cuz mõach⁹ eẽt voluit vt saraceni monachali hĩtu vterent̃. scz cuculla sine capucio. ꝛ vt instar monachor̃ mltas ꝛ ordinatas genuflectõnes facerẽt. ꝛ ordinate valde orarent. Et q̃ iuxta versus occidentẽ. ꝛ christiani vsus orientẽ orabãt. voluit vt sui versus meridiez orarent. Que omia adhuc saraceni obseruant. Multas aũt leges machometbus p̃mulgauit q̃s p̃dictus sergius eũ docuit. quarũ multas de mosaica lege accepit. Sepe nãq̃z saraceni se lauãt ꝛ maxime cũ orare debent. Verenda sua manus brachia. faciez ꝛ os ꝛ omĩa mẽbra corpis abluunt. vt mundi⁹ orare possint. Orantes autẽ vnũ confitent̃ deũ qui nullũ equalẽ vl̃ simillem hz eiusdẽq̃z machometho p̃phãm. In anno quoq̃z integr̃ mensem ieiunant. Ieiunantes aũt nocturno tpe comedũt. diurno vo ieiunãt. ita vt ab ea hora diei qua nigrũ ab albo distinguere p̃nt vsq̃z ad solis occasum comedere vel bibere aut se vxoris p̃mixtione fedare nemo audeat. Post solis occubitũ vsq̃z ad seq̃ntis diei crepusculum splicz eis cibo potu ꝛ p̃prijs vxorib⁹ vti. Infirmi aũt ad hoc non obligant̃. Semel autẽ p singulos ãnos cã recognitõis ad domum dei q̃ est i mecha tre p̃cipiunt̃. ꝛ ibi adorare eamq̃z incõsutilib⁹ tegumẽtis circũire. ꝛ lapides p media foramĩa p dyabolo lapidando iactare. Quã domũ dicũt Adam p̃struxisse. omibusq̃z filijs eius. ꝛ Abrahã ꝛ ysmaelit̃ locũ oratiõis fuisse. Demũ machometum eã domũ sibi cũctisq̃z gentibus suis tradidisse affirmãt. Omẽs carnes p̃ter porcinas sanguinẽ ꝛ morticinũ comedere p̃nt Quattuor legitimas vxores ĩsimul̃ habere eis licet. ꝛ quãlibet vsq̃z tercio repudiare et rursus recipe. ita tñ vt quaternariũ numerum nõ transcendãt. Empticias vo atq̃z captiuas quot volunt habere licitũ est. ꝛ eas

vendere pñt cum velint. nisi eaꝝ aliquã impregnassent. Concedit eis de ppria cognatione habere vxores vt sanguis proles accrescat. et fortius int̃ eos amicicie vinculuꝫ astringat. Circa possessiones repetẽdas obseruant. vt actor testib⁹ pbet ⁊ reus iuramẽto se comprobet innocentẽ. Cũ adultera dẽprehensus cũ ea pariẽ lapidat. Cũ alia aũt fornicat⁹ octoginta verberib⁹ plectit. Machometh⁹ tñ dixit sibi a dño angelo gabriele nũciante fuisse concessum. q̃ ad aliorũ vxores accedere posset. vt viros fortes ⁊ ppbas generaret. Quidã autẽ suus ei⁹ cũ pulcram vxorẽ hẽret ⁊ sibi ne cũ dño suo loq̃reť interdixisset. q̃dam die ipam cũ eo loq̃ntẽ inuenit et ptinus eã a se reiecit. Quã machometh⁹ recipiẽs. int̃ alias suas vxores ꝓnumerauit Timens vo ex ꝟ murmur populi. cartã de celo sibi delatam cõfinxit. in q̃ ꝓtinebat̃ q̃ si aliquis vxorẽ repudiaret. ei⁹ essꝫ vxor q̃ eaꝫ suscepisset. Q̃ saraceni vsqꝫ hodie plege obꝟuant. ¶ Fur ꝑma ⁊ scda vice verberib⁹ plectitur. tercia manus ei ꝑcidit. q̃rta pedis truncatõe punit̃. a vino semp abstinere iubentur. ¶ Seruantibus hec ⁊ alia mandata pmisit de⁹. vt asserũt paradisum id est ortũ deliciaꝝ aq̃s ꝑterfluẽtib⁹ irrigatum in q̃ sedes habebũt ppetuas. nec frigore aut estu aliq̃ affligent. omib⁹ ciboꝝ generibus vescent̃. quidq̃d petierint ꝓtinuo inuenient. sericis vestimẽtis omnicoloribus induent̃. ⁊ vginib⁹ speciosissimis ꝓiungentur in delicijs omnib⁹ accubabũt Quib⁹ angeli pincernaꝝ more cũ vasis aureis ⁊ argenteis. in aureis lac. in argenteis vinũ afferentes dicẽt. Comedite ⁊ bibite ĩ leticia. Tria flumia scꝫ lactis mell̃ ⁊ vini optimi aromatici eos habere dixit machometh⁹ ĩ paradiso. et q̃ ãgelos pulcerrimos sunt visuri. ⁊ ad̃o magnos q̃ ab vno oct̃o angeli vsqꝫ ad aliũ sit spaciũ vni⁹ diei. Non credentib⁹ vo deo nc machometho erit vt asserunt infernalis pena sine fine. Quibuscũqꝫ aũt peccatis q̃libet obligatus fuerit. si in die mortis deo ⁊ machometho crediderit. in die iudicij machometho inẽueniente vt asserũt salu⁹ erit. Hunc pseudo ppbetã saraceni tenebris involuti spũm ppbetie sup oẽs habuisse affirmant. ⁊ decẽ angelos sibi fauẽtes ⁊ eum custodientes eũ habuisse p̃dicant. Addũt q̃ꝫ q̃ anteq̃ꝫ de⁹ celũ ⁊ terrã creasset. nomẽ machometh⁹ futur⁹ fuisꝫ. nec celũ nc terra nec paradisus fuisset. Mentiũtur q̃ꝫ de eo q̃ luna ad eũ accessit. quã ille in sinu recipiẽs in ptes duas diuisit. ⁊ itez ꝓiunxit. Venenũ insup in carne agnina sibi oblatũ fuisse dicunt. Agnus aũt ei locut⁹ ẽ dicẽs. Cave ne me sumas. quia in me habeo venenũ. Et tñ post plres ãnos veneno sibi dato interiit.

Sed iam nũc ad longobardoꝝ hist̃oriã pseq̃ndam stil⁹ se vertat. Longobardi igit̃ romano imperio plimũ molesti erãt. lucꝫ fidẽ xpi recepissent. Mdost ꝟ aũt Mdypinus ꝓnceps maior regie dom⁹ francoꝝ defunct⁹ ẽ. Cui successit karol⁹ fili⁹ eius. q̃ cunctes appellabatur. Qui mltas victorias faciens. reliquit duos filios eiusdẽ aule regie ꝓncipes scꝫ Karolum magnũ ⁊ Mdypinũ Sed karolus magn⁹ relicta seculi pompa cassinensis monach⁹ ẽ effectus. Mdypinus aũt aulam regie strenue gubernabat. Sed cuꝫ Childericus rex eẽt inutilis ⁊ remissus. ꝓsuluit pipinus Zacharĩã papam an ille deberet eẽ rex qui solo nomĩe regio erat cõtent⁹ Cui papa rñdit illũ debere regem vocari. q̃ bene rempublicã gereret. Qua respõsiõe franci animati. Childericũ in mõasteriũ reclusserunt. ⁊ pipinũ regem creauerũt. circa annos dñi. dccxl. Verum cũ Arstulpbus rex longobardoꝝ ecclesiam romanam suis possessionib⁹ ⁊ dominio spoliassꝫ. Stephanus papa qui zacharie successerat. ad pipinum regẽ francie ꝓ longobardos auxiliuꝫ petitur⁹ accessit. ꝟ Mdipin⁹ aũt copiosum exercitũ ꝓgregans in ytaliã venit. ⁊ arstulphũ regẽ obsedit. A quo q̃draginta obsides accepit. vt eccie romane omia p̃dia q̃ abstulerat redderet. ⁊ ip̃aꝫ ampli⁹ nõ inq̃etaret. sꝫ recedente pipino arstulph⁹ totũ qđ pmiserat irritũ fecit. Qui tñ post modicuꝫ dum venatũ pgeret subito expirauit. ⁊ deinde rius eidẽ successit. ¶ Mder idem temp⁹ dñi theodoric⁹ rex gothoꝝ iussu impatoris

ytaliã regeret. ⁊ arriana hereſi deprauat⁹ eſſ⁊.et Boeci⁹ pb⁹ conſularis patrici⁹ cũ ſimacho patricio cui⁹ gener erat.rempubli cam illuſtraret.⁊ autoritatẽ romani ſenat⁹ ꝓtra theodoricũ defenſaret.ideꝫ theodoric⁹ Boecũ papie in exiliũ truſit.vbi libꝝ de cõ ſolatõe ꝓpoſuit.⁊ tandẽ eũ extinxit Ei⁹ vꝝor Elpes nomie hymnũ apl'oꝝ ꝟ ſ̃petri et pau li qui ſic incipit. Felix p oẽs feſtũ mũdi car dines.edidiſſe fert. Epitaphiũ q̃ſ ſuũ ipa cõ poſuit ita dicẽs. Elpes dicta fui ſicilie regio nis alũna. Quã pcul a patria ꝟiugis egit amor. ꝟ ſ̃poꝛticib⁹ ſacris iaꝫ nũc pegrina q̃e ſco. Judicis eterni teſtificata thronũ. Theo doricus aũt ſubito defunct⁹.a q̃daꝫ ſancto heremita viſus eſt a Joh̃e pp̃ ⁊ Symacho. quos ipe occiderat.nud⁹ ⁊ diſcalciatus in oſtã vulcani demergi.ſicut ait Greg̃.in dia logo. ¶ Circa ãnũ dñi.dclxxvij. Bagobert⁹ rex francoꝝ vt in q̃dã cronica bẽt.qui lõge añ pipinũ regnauerat.a ſui puericia ſctũm dyoniſiũ in mag̃ veneratõne habere cepit. ꝟ am ⁊ q̃ñ lotharij patris ſui irã metuebat ad eccl'iaꝫ ſcti dyoniſij ꝓfugiebat. Cũ ergo fact⁹ iam rex mortu⁹ eẽt. cuidã ſctõ viro in viſione monſtratũ eſt.q aĩa ei⁹ ad iudiciuꝫ rapta fuit.⁊ multi ſuarũ eccl'iaꝝ expoliatõꝫ obijciebant eidẽ. Cũ ergo mali angeli iam ad penas rape eã vellent.aſſuit btũs dioni ſius ⁊ ei⁹ interuẽtu liberat⁹ ẽ ⁊ penam eua ſit. Forte enĩ eius aĩma ad cor⁹ redijt ⁊ ibi pnĩam egit. ¶ Clodoue⁹ rex corpus ſcti dyo niſij min⁹ religioſe diſcoopiens. os brachij ei⁹ fregit.⁊ cupide rapuit. Qui mox in amẽ tiam verſus ẽ. ¶ Circa annũ dñi.dclxxvij. Beda venerabil'preſbiter ⁊ mõach⁹ in an glia claruit.qui licꝫ in ſctõꝝ catbalogo ꝓpu tetur.tñ ab eccl'ia nõ ſctũs ſ⁊ venerabil'appel latur. Et ℔ duplici de cã. ꝟ ſ̃ima eſt. q⁊ cũ p nimia ſenectute ei⁹ ocli caligaſſent.bẽbat vt aiunt q̃daꝫ ductorẽ a quo p villas et ca ſtella ſe duci faciebat. ⁊ vbiq⁊ vbuꝫ dñi p̃di cabat. Quadã vice dũ p q̃ndam vallẽ ma gnis lapidib⁹ plenã trãſirent. ei⁹ diſcipul⁹ deriſiõis cauſa eidẽ dixit.q ibi eẽt magnus ꝟ ſ̃plus ꝓgregatus q̃ eius p̃dicatiõem ſil'ẽter et auide expectaret. Tũc ille feruẽter p̃dica re incipiẽs.cũ in fine p omia ſecula ſeculoꝝ ꝓcluſiſſet.mox vt aiũt alta voce lapides cla mauerunt. Amẽ venerabilis pater. Quia igit venerabilẽ eũ miraculoſe lapides voca uerunt.ideo venerabil'pat̃ appellat̃. Vel vt alij aſſerũt ei angeli rñderũt. Bñ venerabil' pat̃ dixiſti. Secda cauſa ẽ.q⁊ poſt ei⁹ mortẽ quidã cleric⁹ ſibi deuot⁹ q̃ndã verſum ede re cupiebat.quẽ in eiuſ tumulo facere ſcul pi volebat.ita incipiẽs. Hac ſũt in foſſa .vo lẽs verſũ talit̃ termĩare.bede ſ̃cti oſſa. Sꝫ quia talẽ finẽ vſus ꝓgruitas nõ patiebat̃.⁊ ſedula mẽte reuolueret.nc ꝓgruũ finẽ vide ret.dũ quadã nocte mlitũ ſup hoc cogitanſ mane ad tumulũ pperaſſet.manibus ange licis verſum talẽ ſculptũ reperit ⁊ finitum. Hac ſunt in foſſa Bede venerabil' oſſa.

¶ In die autẽ aſcenſiõis cũ morti appropin q̃ret ad altare portari ſe faciẽs. antipbonaꝫ O rex glie dñe vtutũ. vſq⁊ ad finem dixit de uote. Qua finita ĩ pace dormiuit. tantuſq⁊ odor oẽs pfudit vt ĩ paradiſo ſe eẽ exiſtimarẽt Eius cor⁹ cũ deuotiõe ꝓgrua colit̃ a pud ianuã. ¶ Per idẽ tp̃s ſc⁊ circa ãnuꝫ dñi.dcc. Radbordus rex friſonũ cũ baptizari debe ret.⁊ iã vnũ pedẽ in lauacro intinxiſſ⁊ alteꝝ retrahens interrogauit. Vbi nã pl'es maio rum ſuoꝝ eſſent. in inferno an in paradiſo. Et au diẽs plures eẽ in inferno. intinctuꝫ pe dem retrahẽs. ſanct⁹ ẽ inq̃t plures q̃⁊ pau ciores ſequi. Et ita ludificat⁹ a demõe pro mittẽte q tercia die ab binc incõpabilia do na ſibi daret. ipe q̃rta die ſubita ⁊ etna mor te periit. ¶ In campania ytalie frumẽtum et ordeũ ⁊ legumĩa inſtar pluuie de celo ce cidiſſe refert. ¶ Per idẽ tp̃s.l. circa annuꝫ dñi.dccxl.cũ cor⁹ ſancti Benedicti d̃ mon te caſſino ad mõaſteriũ floriacenſe. ⁊ cor⁹ ſancte Scolaſtice ſororis ei⁹ apud ceroma nas fuiſſet tranſlatũ. Karolus magn⁹ mo nach⁹ caſſinẽſ cor⁹ ſcti Bñdicti ad caſtrũ caſſinũ trãſferre volebat. Sed miraculis a deo oſtẽſis ⁊ francis reſiſtẽtib⁹ pbibit⁹ fuit

¶ Eo tẽpe circa annũ dñi ſeptingente ſimũ quadrageſimũ terremot⁹ magnus fa ct⁹ eſt q̃ vrbes alie ſunt ſ̃uerſe.alie a mõta nis ad ſubiecta cãpeſtria cuꝫ muris ⁊ babi

tatorib⁹ suis. integre ⁊ salue vltra sex milia ria vt dr trāsmigrarunt. ¶ Corpus sancte Petronelle Petri apli filie trāsfert. in cui⁹ sepulcro marmoreo ipi⁹ Petri manu scriptū legebat. Auree petronelle dilectissime filie vt ait Sigibert⁹. ¶ Eo tpe Tyrij armeniā infestāt. in qꝝ patria cū olim pestilētia fuisset. sua su xp̄ianoꝝ i modū crucis sua capita totonderūt. ⁊ quia p boc signū sal⁹ redita est. bunc tondendi retinuerūt ritum.

¶ Pipino tandē post mltos triumphos defuncto. karol⁹ magn⁹ eius fili⁹ eidē in regnū successit. cuius tempe in romana sede adrian⁹ pontifex p̄sidebat. Qui ad karolū magnū legatos misit. postulās ab eo auxilium contra desiderū regez longobardoꝝ qui more prīs sui Arstulphi ecclīaz plīmū infestabat. Cui karol⁹ obediēs. magno cōgregato exercitu p montē senisiū ytaliā intrauit. ⁊ papiam ciuitatē regiā potentē obsedit. ⁊ ibi Desiderū capiēs cū vxore filijs et p̄ncipib⁹ ad gallias in exiliuz misit. ⁊ oīa iura ecclie q̄ longobardi abstulerāt sibi restituit. Erāt tūc in exercitu Karoli amicus et amelius strenuissimi milites xp̄i. quoꝝ miri actus leguntᷣ. Qui apō mortariā vbi longobardos karolus supauit ceciderunt. Et hic terminatū est regnū longobardorum. Nā deinceps illū regē bēbant quē cesares sibi dabāt. ¶ Proficiscente Karolo roma⁊ papa synodū. cluij. epoꝝ congregauit. In q̄ si nouo papa ius eligēdi pontificē romanus et ordinandi aplīcam sedem karolo dedit. Archiepiscopos q̄⁊ ⁊ episcopos p singlās puincias ante consecratiōez ab ipō inuesti turam accipe diffinivit. Filij quoq⁊ eius rome reges vngūt. sc⁊ Pipinus sup ytaliam. Ludouic⁹ sup aquitaniā. Alcbuin⁹ magister karoli tūc florebat. Pipin⁹ karoli fili⁹ de p̄iuratōe p p̄rem p̄uict⁹ in mōacbū tonsuratur. Circa ānuz dñi. dcclxxx. tpe sc⁊ byrene impatricis. ⁊ fili sui noīe Constātini homo q̄dam in longis muris tracie fodiens. sicut in quadā cronica legit. inuenit archā lapideam. Quā cū expurgasset ⁊ reuelasꝝ vitiacētē ibi repit. ⁊ lrās talr p̄tinētes. Xp̄c nascet ex Maria vgine. ⁊ credoī eū. Sub Constātino et byrene impatorib⁹ o sol iterum me videbis. ¶ Defuncto adriano leo in romanā sedem sublimat⁹ ē. vir p omia reuerend⁹. Cui⁹ sublimatōem ppinq̄ adriani egreferētes. cū letanias maiores agerz. p eū ip̄o p̄citato oc̄los ei eruerūt. ⁊ liguaz p̄ciderūt. Dz de⁹ miraculose linguaz sibi et visū restituit. Qui dū ad Karolū p̄fugisset ip̄e eū i sede sua collocauit ⁊ reos puniuit.

¶ Romāi igit̄ suadēte papa āno dñi. dcclxxxiij. relicto imperio p̄stātinopolitano. vno oīm p̄sūlu imperatorias laudes karolo acclamant. eumq⁊ p manū leonis imperatorez coronant. cesarē ⁊ augustū appellāt. Post cōstantinū enī magnū imperiales sedes apō constantinopolim bēbatur. p eo q̄ p̄dict⁹ Constantin⁹ romanā sedē vicarijs bti Petri reliq̄t. ⁊ apō p̄dictam vrbez sedē sibi ordīauit. Verūtn̄ ppē dignitatez imperatores romāi nuncupati sunt vsq⁊ ad illud tp̄s q̄ imperiuz romanū ad reges francoꝝ trāslatū est. Postea vo illi grecoꝝ siue constātinopolitani isti vo romanoꝝ imperatores vocati sunt.

Hoc aūt de tanto imperatore valde mirabile fuit. q̄ nullam filiarū suaꝝ q̄⁊diu vixit voluit p̄iugio copulare. Dicebat enī se eaꝝ cōtubernio nō posse carere. Et vt alcbuin⁹ ei⁹ magister de eo scribit. licet alias felix esset. in hoc aduerse fortune malignitatez expt⁹ est. satis declarās q̄d sup hoc dicere vellet. Qd̄ tamen ita imperator dissimulauit. ac si de eo nulla suspitio haberet q̄⁊uis de hoc multus p̄mo fieret. Und⁊ q̄cunq⁊ibat semper eas secum ducebat. Hu ¶ Huius karoli tpe officium Ambrosianū maxime dimissuz̄ et gregorianū solēniter diuulgatū. imperiali autoritate ad hoc plurimū adiuuāte. Ambrosi⁹ nanq⁊ vt testat Augustin⁹ in li. p̄fecum a Justina imperatrice arriana p̄fidia ō prauata p̄secutōem pateret. et intra eccl̄ias cuz plebe catholica insidijs vrgeret. instituit hymnos ⁊ psalmos p̄m morē orientaliuz decantari. ne p̄plus meroris tedio p̄tabesceret. Qd̄ p omnes fuit postmodū eccl̄ias deriuatū. Dey gregor⁹ postmodū supueniens plura mutauit. addidit ⁊ detruncauit Dācti enim p̄res nō statim oīa ad decorez

officij ptinentia videre potuerūt sed diuersi diuersa ordinauerūt. Nam ⁊ misse inceptio tres varietates būit. Olim etiā a lectiōe inchoabat. sicut adhuc i sabbato sancto fit. Postmodū celestinus papa psalmos ad introitū misse cantari instituit. Gregorius vo introitū misse cū cantu ordinauit. ⁊ vnū versū de illo psalmo q̄ totus cantabat retinuit. Psalmos olim circa ara in modū corone circūstantes concorditer concinebāt ⁊ inde chorus dr. Sed flauianus ⁊ theodorus. quia alternatim cantarent instituerūt. ab ignacio hoc bītes q̄ sup hoc diuinit⁹ fuit edoctus. Hieronim⁹ q̄z epistolas euāgelia et ex magā pte officia diurna ⁊ noturna p̄ ter cantū ordinauit. Ambrosius Gelasi⁹ et Gregori⁹ orōnes ⁊ cantus addiderūt. ⁊ lectōib⁹ ⁊ euāgelijs coaptauerūt. Gradualia tractus et alia Gelasius ⁊ Gregori⁹ ad missam cantari instituerunt. Hilarius. vel ꝑm quosdā Symach⁹ papa. vel ꝑm alios Thelesphorus papa. addidit ad Glia in excelsis laudam⁹ te. ⁊ cetera q̄ sequunt. Nocher⁹ abbas sancti Galli sequētias p neumis ipsius alleluia p̄mus ꝓposuit. sed Nicolaus papa ad missas eas cantari concessit. Hermānus contract⁹ theutonic⁹ fecit. Rex oī potens. Sāctispūs assit nobis grā. et Aue maria. ⁊ antipbonā Alma redemptoris. ⁊ Symon bariona. Petrus vo de cōpostella epūs fecit Salue regina. Sigibertus tñ dicit q̄ Robertus rex francoꝝ fcē sequentiam Sanctispūs assit nob grā ⁊c. Karolus vt refert Turpinus archiepiscop⁹. erat corpe decorus. sed visu ferus. statura ei⁹ pedumocto. ⁊ facies eius palmū. ⁊ dimidiuz ī longitudine possidebat. barba vero ei⁹ palmuz vnū. frons erat vnius pedis. Militez armatuz super equum sedentem a vertice simul cum equo vno ictu cuz spata scindebat. Quattuor ferraturas equoꝝ simul fale manib⁹ extendēbat. Militē armatū recte stantē sup manū suā a terra vsqz ad caput suū sola manu velociter eleuabat. Leporez integz aut duas gallinas vl anserē edebat Modicū vinū et limphatū bibebat. Tam parcus in bibēdo erat q̄ semp in cena raro plus q̄z ter bibere solebat. Cenobia mlta cōstruxit ⁊ laudabilr vitam finiuit. ⁊ in finerum suaꝝ christū beredē fecit. Cui in imperium successit Ludouic⁹ ei⁹ filius vir clementissimus. circa annos dñi. dccxv. Cui⁹ tempe epi ⁊ clerici cingula auro texta. ⁊ exq̄sitas vestes ⁊ alia ornamēta secularia dpo suerunt. Theodolphus aurelianen⁹ epi scopus falso apud impatorē accusatus. ab eodem est custodie andegauis mancipat⁹ Cum aūt vt in quadā cronica bētur in die palmaꝝ processio iurta domum in q̄ custodiebatur transirz. ille apta fenestra. factoqz silentio. pulcerrimos illos versus a se editos. scz Gloria laus ⁊ bonor tibi sit rex xp̄e redemptor ⁊c. pñte impatore cātauit. Qui intātuz impatori placuerunt q ip̄m a vinculis mox absoluit. ⁊ in suā sedem restituit

Legati Michaelis impatoris constātinopolitani inter cetera munera detulerūt ludouico filio Karoli magni libros Dyonisij de gerarchia ō greco in latinū translatos. Qui cū gaudio sunt recepti. ⁊ xix. infirmi in ipa nocte in ecclia eius sunt curati.

L Mortuo Ludonico Lotharius imperium tenuit. Cui frēs eius. s. Karolus et Ludouicus bellū indicētes. tanta vtrimqz facta est strages. vt nlla etas meminerit tātam aliquādo fuisse in regno francoꝝ. Tādem pacto inito karolus regnat in frācia. Ludouicus in germania. Lotharius in italia ⁊ pte francie. que ab ipo lotharingia dicta est. Qui postmoduz Ludouico ei⁹ filio imperiū derelinquēs habitū monachalez accepit. Huius tempe vt in alia quadā cronica dr erat papa Sergi⁹ natiōe romanus. qui p̄mo os porci dictus est. sed mutato nomie vocatus est Sergius. Ab illo tē pore ordinatū est vt omēs pape nomia mutent. tum quia domin⁹ bijs quos ī apostolatum elegit. nomē mutauit. tum qz sic mutant ī nomie. sic mutari debēt in vite perfectione. tū ne ille qui ad tam decoꝝ officium eligitur aliquo nomie indecoro turpetur.

Huius ludouici tempe. scz āno domini dccclvj. vt in cronica quadā bētur. in parochia maguntina malign⁹ spūs parietes do

morum q̃si malleis pulsando et manifeste loquẽdo.et discordias seminãdo.adeo bo' mines infestabat.vt quocũqz intrasset stati illa domus exurebat.¶Dresbiteris aũt leta nias agentib9.z aq̃m bñdictã spargentib9 inimicus lapides iactabat.z multos cruen tabat.Tandẽ aliqñ ꝓquiescens ꝓfessus est se qñ aq̃ spargebat sub capa tꝛis sacerdotis q̃ familiaris sui latuisse.accusans eũ q cuz filia ꝓcuratoꝛis in pctũm lapsus fuerit.

¶Dser idem tps rex bulgaroꝝ cũ gente sua ad fidem ꝙuersus tante pfectõnis fuit vt maioꝛe filio in regnũ oꝛdinato ipe bituz monachalẽ accepit. Sed cũ eius filius iu uenil iter agẽs ad gentilitatis cultuz redire vellet.z resumpta milicia pſecutus euz cepit effossisqz oculis in carcerẽ trusit.z in regnũ statuto filio iuniꝛe bitum sacꝝ resumpsit.

¶In ytalia apud buxiam trib9 dieb9 z tri bus noctib9 sanguis de celo pluisse narrat.

¶Dser idem tps locuste innumerabiles in gallijs apparuerũt.senas babentes alas. sex pedes.duos dentes lapidib9 duꝛioꝛes vt castroꝝ acies turmatim volãtes spaciũ diurni itineris q̃ttuoꝛ aut q̃nqz milib9 extẽ dentes.oĩa viridia in berbis z arboꝛib9 va stantes.q̃ vsqz ad mare britãnicũ pueniẽ tes tandez flatu ventoꝝ in pfundo maris demerse sunt. Ex estu oceani ad lit9 reiecte ex putredine sua aerẽ coꝛruperũt.vnd mor talitas maxima z fames pualida est secuta ita vt fere tercia ps boim interiret. Beni: qz pm9 Otto impauit.scz ãno dñi.dcccclxx: xviij.Bũ aũt in pascali solennitate dictus otto pncipib9 ꝙuiuiũ prepasset.anteq̃z sede rent cuiusdã pncipis fili9 moꝛe puerili fer culum de mensa accepit.quẽ dapifer fuste pstrauit. Qd cernẽs pedagogus pueri ip sum dapifeꝝ moꝛ pemit. Quẽ cũ sine audi entia cesar ꝓdemnare vellz.ille cesarẽ ad ter ram detecit.z suffocare cepit. Qui cum de eius manib9 vix erut9 fuisset.ipum rebuari uisit.se culpabilẽ clamãs q festo bonoꝛem non detulit. Unde ipm libere abire pmisit.

¶Ottoni pmo successit Otto scdus. Hic dũ ytalici pacẽ sepi9 violarent.romã venit.z omnibus pceri9 magnatib9 z põ: tificibus apud gradum ecclie conuiuium grande fecit Quibus epulãtib9 latẽter om nes cingi fec armatis. Beñ de violata pa ce querimoniã mouẽs iubet in scriptis cul pabiles recitari.Quos statim ibidẽ decol lari fecit.alios vo epulari sagatebat. Hu ic succesit otto terci9 circa annũ dñi. dcccc. lxxxiij. Iste cognomiabat mirabilia mũdi Hic vt in quadã cronica dicitur quandaz vxoꝛẽ babuit.que cuidã comiti se prostitue re voluit. Sed cum ille nollet tantum faci nus perpetrare.illa indignata pdictum co mitem apud impatoꝛem adeo infamauit. q eum impatoꝛ sine audiẽtia decollari fecit Qui anteq̃m decollaret rogauit vxoꝛẽ suã vt iudicio cãdẽtis ferri post moꝛtẽ eũ com: probet innocentẽ .Adest dies in quo cesar pupillis z viduis se asserit iudiciũ facturũ. Affuit z vidua mariti sui caput secuz suis portans in vlnis.Tunc quesiuit ab impa: toꝛe qua moꝛte dign9 eẽt qui iniuste aliquẽ occidisset.Qui cũ priuatiõe capitis dignũ eum assereret illa intulit dicens. Tu es ille vir qui maritũ meum ad suggestionẽ vxo ris tue innocẽter occidi mãdasti. Et vt me verum dicere cõprobes hoc candentis ferr ri iudicio comprobabo. Quod cesar vi: dens obstupuit.z in manu femine punien dum se dedit. Interuentu tamẽ pontificuz et procerum inducias decem dierum.dein de octo. tercio septem. quarto sexa vidua accepit. Tunc imperatoꝛ causa examinata et veritate cognita. vxoꝛem viuã cõcrema uit.et pro redemptõne sui quattuoꝛ castra vidue dedit. Que castra sunt i episcopatu liuiensi.z vocantur ab inducijs dierum.x. viij.vij.vj. ¶Dost hunc btũs Heinric9 qui fuit dux bauarie anno domini milles simo.secundo imperiũ sũpsit.Qui Stepha no regi vngarie adhuc gentili soꝛoꝛem suã nomine Galam in vxoꝛem dedit.z tam ip sum regem q̃z totam eius gentez ad fidem christi conuertit.Qui stephanus tante reli gionis fuit vt multoꝝ miracꝛoꝝ gloria deus ipm illustrẽ redderet.Hic heinricus et vxoꝛ eius kunegũdis virgines perman serũt. z celibẽ vitã ducẽtes in pace q̃euerũt

Incidentia.

Huic succeſſit Conradus quidã dux frã
corum qui neptẽ ſancti Heinrici ducis ĩ vxo
rem. Huius tpe viſa eſt in celo trabs ignea
mire magnitudinis ſup ſolem iam ad occa
ſum vergentem currere ⁊ ad terram cadere
bic quoſdam epiſcopos de ytalia in vincla
coniecit. Et quia mediolanẽſis archiepiſco
pus de vinculis fugit. ſuburbia mediolani
incendit Die vero penthecoſtes cum impe
ratori in pua eccleſia ſecus vrbem coronare
tur ad miſſaz tam grauia tonitrua fulgura
qz fuerunt. vt aliqui mẽte excederent. aliqui
ſpiritum exalarent. Bruno vero epiſcopuſ
qui miſſam cantabat. ⁊ ſecretarius impera
toris cũ alijs dixerũt ſe inter miſſaꝝ ſolẽnia
vidiſſe ſanctũ Ambroſiũ imperatori comi
nantem. Huius Conradi tempe. ſcz anno
domini. M.xxv. comes Lupoldus vt in q̃
daz cronica dicitur iram regis metuens cũ
vxore ſua in ſiluã fugiẽs in quodã tugurio
latitabat. In qua ſilua dũ ceſar venaret. no
cte ſupueniẽte in eodem tugurio ipm opor
tuit boſpitari. Cui boſpita pgnãs. vicinaqz
partui decenter vt potuit ſtrauit. ⁊ neceſſa
ria miſtraret. Eadem nocte filium peperit.
et vocem tercio ad ſe venientẽ ceſar audiuit
Conrade hic puer modo pgenitus gener tu
us erit. Mane ille surgẽs. duos armigeroſ
ſibi ſecretarios ad ſe vocauit dicens. Ite et
puerulũ illum ỽ manib⁹ matris violenter
auferte. ⁊ ipm per mediũ ſcindentes cor ei⁹
michi portate. Conciti illi euntes de gremio
matris puerum rapuerunt. Quẽ videntes
elegantiſſime forme miſericordia cõmoti ip
ſum ſup q̃ndaz arborẽ ne a feris deuoraret
poſuerũt. et leporẽ ſcindẽtes cor ei⁹ ceſari
detulerũt. Eodẽ die dũ quidã dux inde trãſi
ret ⁊ pueꝝ vagientẽ audiret. eũ ad ſe ducifec
Et dum filiuz nõ hret vxor attulit. ⁊ nutriri
eum faciẽs a ſe de vxore ſua genitũ eẽ finxit.
et Heinricũ vocauit. Cũ igit iã creuiſſz. erat
corpe pulcerim⁹. ore facundus. ⁊ omnibus
gratioſus. Quẽ ceſar tam decorũ ⁊ pruden
tem videns a patre ipz petijt. ⁊ in curia ſua
manere fecit. Sed cũ videret pueruz omni
bus gratioſum. ⁊ ab omnibus cõmendari.
dubitare cepit. ne poſt ſe regnaret. et ne iſte
ſit ille quez occidi mãdauerat. Volens igit
eſſe ſecurus. lrãs manib⁹ ſuis ſcriptas p eũ.
vxori dirigit in hunc modũ. Inquãtum eſt
tibi cara vita tua mox vt lrãs iſtas recepe
ris puerũ hunc necabis. Bũ igitur pgens ĩ
quadam eccleſia boſpitat⁹ fuiſſz. ⁊ feſſus ſu
per bancum quieſceret. ⁊ burſa in qua erãt
littere dependeret. ſacerdos curioſitate du
ctus burſam aperuit. ⁊ litteras ſigillo regis
munitas videns. ipſas ſoluo ſigillo aperuit
⁊ legens ſcelus abhorruit. Et radens ſubtili
ter quod dicebatur. iſtum necabis. ſcripſit.
filiam noſtrã iſti in vxorem dabis. Tunqz
regina litteras ſigillo imperatoris munitas
videret. ⁊ de manu impatoris ſcriptas eẽ co
gnoſceret. conuocatis principibus. celebra
uit nuptias. ⁊ filiã ſuam eidem in vxorez de
dit. Que nuptie aquisgrani celebrate ſunt.
Cum autẽ ceſari a dicentibus narraretur.
q̃z ſolenniter fuiſſent filie ſue nuptie celebra
te. ille obſtupefactus a duobus armigeris ⁊
duce ⁊ ſacerdote veritate comperta dei ordi
nationi non reſiſtẽdum eẽ vidit. ⁊ ideo ꝑ pu
ero mittens eum eẽ ſuum generꝝ approbauit
et poſt ſe in imperio regnare inſtituit. In lo
co autẽ vbi puer Heinricus natus fuit no
bile monaſteriuz edificatum eſt. quod vſqz
hodie Urſania nominatũ eſt. ¶ Iſte
Heinricus oẽs ioculatores a curia ſua re
mouit. ⁊ que bis dari cõſueuerant pauperi
bus erogabat. Huius tempe tantuz ſciſma
in eccleſia fuit. vt tres in ſummos põtifices
electi eſſent. A quodam tandem preſbitero
nomine Gratiano magna illis data pecu
nia eidem ceſſerũt. ⁊ ipe papatum obtinuit.
At heinricus duz pro ſedando ſciſmate ro
mam pergeret Gratianus ei obuians aure
am coronã ſibi obtulit vt propiciũ ſibi hr̃et.
Ille autez cuncta diſſimulãs ſinodo conuo
cato Gratianũ de ſymonia conuicit. ⁊ aliũ
ſubrogauit. In libro tamẽ bonizi quem mi
ſit ad comitiſſam mechtildim dicitur. q̃ cuz
predictus p̃ſbiter ſimplicitate ductus ponti
ficatum ſibi p pecuniam acquiſierit vt ſciſ
mati obuiaret. ipe poſtmodũ errorem ſuuz
cognoſcens ſeipſum ſuadente impatore de
poſuit. ¶ Poſt hunc Heinricum tercius

beinricus imperat. Hui⁹ tempore Bruno in papam eligit. ⁊ Leo vocatur. Qui dum ad capescendaz sedem apostolicā romam pergeret. audiuit voces angelorz canentiuz Dicit dominus. Ego cogito cogitationes pacis ⁊c. Hic de multis sanctis cantus cōposuit. Hoc tempore per berengariū turbata fuit ecclesia qui asserebat corp⁹ ⁊ sanguinē christi nō vere sed figuratiue eē in altari Cōtra quez scripsit egregie|lantfrancus priorbetensis. natione papiensis. qui fuit magister Anselmi cantuariēsis. Deinde q̄rtus Heinricus imperat āno domini. M. lvij. Cui⁹ tempore maxime floruit lanfrancus Ad cuius eximiā doctrinā conuolauit de burgundia Anselm⁹ vir postmodum multa virtute ⁊ sapientia adornatus. ⁊ et in prioratu mōasterij betenſ successit. Sub hoc tempe iherusalem a saracenis capta a fidelibus recupata est. Ossa beati Nicolai apud barensem vrbez translata sunt. Be q̄ inter cetera legitur q̄dum in quadā eccl'ia que dicitur sancta crux subiecta sancte marie de charitate. nōduz beati Nicolai noua bistoria cantaret. fratres priorez vt eam sibi cantare liceret instantius exorabant. Qui nullatenus acquiescens dixit incongruuz esse morem p̄stinū de nouitatib⁹ immutare. Cū adhuc fratres instarent. ille indignatus respondit. Recedite frēs. nunq̄z a me licentia concederetur vt noua cantica immo ioculatoria quedā in mea ecclesia decantētur. Aduenientе vo festiuitate eiusdem. fratres cum q̄dam tristicia matutinarū vigilias peregerunt. Cunqz omnes se in lectis recepissent. ecce nicolaus visibiliter priori apparuit terribilis. Quē per capillos a lecto abstrahens dormitorij pauimento collisit. Incipiēsqz antipbonā. o pastor eterne. per singulas vocū dr̄ñtias virgis quas in manu tenebat grauissimos ictus sup dorsum prioris ingeminās per ordinem morose canendo antipbonā ad finem vsqz perduxit. Qui cum omnes suis clamorib⁹ excitassz semiuiuus ad lectū deportatur. Tandē ad se rediēs ait. Ite ⁊ bistoriā nouam sancti nycolai amodo decantate Hoc tempore ex molinensi cenobio. xxj. monachi cum abbate suo Roberto cistercij solitudinē adeūtes vt ibi regule sue professionē districtius obseruarent. nouū ordinē ex veteri instituerunt. Hildebrandus por cluniacēs fact⁹ papa Gregorius ē vocat⁹. Hic dū in minoribus constitut⁹. legatōe fungeretur apud lugdunum archiepiscopum ebronēsem de simonia conuicit miraculose. Nam dū idē archiep̄us omnes accusatores suos corrūperet. ⁊ conuinci ñ possz. legat⁹ vt gloria patri ⁊ filio ⁊ spūisancto diceret imperauit. Ille glia patri ⁊ filio expedite dicebat. spiritui sancto vero dicere nō poterat. quippe qz in spūmsanctum peccauerat. Qui peccatū suum confitens mox vt ꝓpositus est clara voce spūmsanctum nominauit. Hoc miraculum recitat Bonizo in libro ad comitissam mechtildim. Mortuo beinrico q̄rto Spire. ⁊ cū alijs regib⁹ sepulto. in eius epitaphio versus iste fuit inscriptus. Filius hic. pater hic. auus hic. proauus iacet istic. Huic successit Heinricus q̄ntus anno dñi M. cvij. Qui papam cū cardinalib⁹ cepit. et eos dimittēs inuestiturā episcoporum ⁊ abbatū p anulū ⁊ baculū pastoralē accepit

Sub hoc tpe Bernardus cuz frib⁹ suis cisterciū ingredit. In parochia legiensi porca porcellū faciē bomis habentez enixa est. Pullus galline quadrupes natus est.

Lotharius successit beinrico. Cuius tempore mulier q̄dam in hispania mōstrū bis gemini corpis enixa est. auersis vultibus et corpib⁹ sibi coherens. Añ quidē effigies erat bomis integro corpis membrorūqz ordine districta. retro vero facies canis. corporis ⁊ mēbrorꝝ ꝑpetate integra. Post hūc regnauit Conradus āno dñi. M. cxxviij.

Eo tēpe Hugo de sancto victore doctor excellentissim⁹. ⁊ in omni scientia summus et religione deuotus obijt. Be quo referūt q̄ cum infirmitate vltima laboraret. et nullum cibum retinere posset. corp⁹ tamen dominicum sibi dari cum multa instantia postulabat. Tunc fratres eius turbatiōem sedare volentes simplicē hostiam instar corporis dominici sibi detulerunt. Quod ille

Incidentia.

per spūm recognoscēs ait. Misereat vestri dñs frēs. Cur me deludere voluistis. Iste enim nō est dominꝰ meus quē deportastis Mox illi stupefacti cucurrerūt. ꝛ sibi corpꝰ dñicuꝫ detulerunt. Qꝫ ille videns qꝫ recipere non valeret. eleuatis in celū manibus sic orauit. Ascendat filius ad prēm. ꝛ spūs ad deū suū qui fecit illū. Et inter hec vba spūꝫ exalauit. ꝛ corpꝰ dñi ibidē dispuit. ¶ Eugenius abbas sancti Anastasij papa ꝓstituit Qui ab vrbe expulsus. eo qꝫ senatores aliuꝫ creauerūt gallias petit. ꝛ bernardū añ se misit. q̄ viā dñi p̄dicabat. ꝛ mlta miracla faciebat. Gilbertꝰ porretanꝰ florebat. ¶ Fridericus nepos Conradi imperauit anno dñi M.cliij. ¶ Eo tempe floruit magister Petrus lombardus epūs parisiensꝭ q̄ librum sententiarꝫ. glosas psalterij ꝛ epl̄arꝫ Pauli vtiliter compilauit. Pp ¶ Eo tempore tres lune in celo vise sunt. ꝛ in medio signū crucis. nec multo post visi sunt tres soles. Tunc alexander in papaꝫ canonice ē electꝰ. Cōtra quem Octauianꝰ Johannes cremēsis tituli sancti Calixti. ꝛ Johānes strumēsꝭ successiue in papam eligunt. ꝛ fauore imperatoris fulciunt. Burauit bocsisma ānis decemocto. Infra quod tempus teutbonici qui apud tbusculanū pro impatore morabant romanos apud montē portū inuadunt. ꝛ tot a nona vsqꝫ ad vesperas occiderunt. vt nunq̄m ex romānis tot milia sint occisa. Licet tempe banibalis tot occisi sint vt tres copbinos anulorꝫ quos de digitis procerum occisorū idem banibal extrahi fecit cartaginē destinauerit. Quorꝫ mlti apō sanctū Stephanū ꝛ sctūm Laurentium sepulti sunt. Et babēt boc epitapbium. Mille decem decies sex decies q̄qꝫ seni. ¶ Imperator Fridericus dū terram sctām visitasꝫ et in flumine quodam lauaret. ibidēꝫ necatus periit. Vel vt alij asserunt equo suo impingente in aquā cecidit ibiqꝫ interijt.

¶ Huic successit beinricus filius eius anno domini. M.cxc. Eo tempe tāte pluuie cū tonitruis ꝛ fulminibus ꝛ tempestatibꝰ facte sunt. quātas nulla meminit hominū antiq̄tas. Lapides eni in q̄ntitate ouorum quadranguli mixti cū pluuia de celo cadentes. arbores. vineas ꝛ segetes destruxerunt et multos homies occiderūt. Corui quoqꝫ et q̄ꝫ plures aues paera in bac tempestate volātes visi sunt carbones viuos i rostris portare ꝛ domos incendere. ¶ Contra romanā eccliam semp tyrannidꝫ Heinricꝰ exercuit. ꝛ ideo eo mortuo Innocentiꝰ tercius. ne frater eius Philippus pmouereť se opposuit ꝛ Ottoni filio ducis saxonie adbesit. et eū aquisgrani i regē alemanie coronari fecit. ¶ Eo tempe dum plures barones francie pro liberatiōe terre sancte vltra mare pgerent constantinopolim ceperunt.

¶ His tempibus ordines p̄dicatorꝫ ꝛ minorum fratꝫ orti sunt. Innocētius quartꝰ legatos ad Philippū regem francorꝫ misit vt terrā albigensiū inuaderꝫ ꝛ bereticos deleret. Qui omēs capiens concremari fecit. Beniqꝫ innocētius Ottonem impatorem coronauit. ꝛ vt iura ecclesie saluaret. ab eo iuramētum exegit. Qui statim ipō die contra iuramētum fecit. ꝛ romipetas expoliari iussit. Unde papa eum excōmunicauit. et ab imperio deposuit. ¶ Eo tpe fuit sancta Elyzabetb filia regis yngarie. que fuit vxor lantgrauij tburingie. Que inter alia innumera miracula plures. id est. xvj. mortuos vt scribitur suscitauit. ꝛ cecum natum illuminauit. Be cuius corpore vsqꝫ bodie oleum fluere perbibetur. ¶ Ottone deposito Fridericus Heinrici filius eligitur. ꝛ ab Honorio coronatur. Leges optimas pro libertate ecclesie et contra bereticos edidit. Hic super omnes diuitijs et gloria abundauit. sed eis in superbia abusus fuit. Naꝫ tirannidem contra ecclesiam exercuit. duos cardinales vinculauit. prelatos quos Gregorius nonꝰ ad concilum ꝓuocauerat capi fecit. ꝛ ideo ab ipō excōmunicatur. Beniqꝫ Gregorius multis tribulatōibus pressus moritur. et Innocentiꝰ quartus natiōe ianuensꝭ concilium apud lugdunū conuocans ipm imperatorē deposuit. Quo ꝺpposito ꝛ defuncto sedes imperij vsqꝫ bodie vacat.

De dedicatione templi.

CLXXVII A

¶ De dedicatione templi.

Dedicatio ecclesie

Dinter alias festiuitates ab ecclesia celebratur. ¶ Et quoniã duplex est ecclesia siue templũ. scz materiale et spirituale. ideo de huius templi duplicis dedicatione hic breuit est agendũ. ¶ Circa dedicatõez autẽ templi materialis tria videnda sunt. ¶ Primo quare dedicat siue consecrat. secundo qualiter cõsecratur. tercio per quos prophanatur. Et quia in templo duo sunt que consecrant. scz altare. z ipm templũ. ideo primo videndũ est quare consecrat altare. secũdo quare templũ. ¶ Altare autẽ consecrat ad tria. ¶ Primo ad sacramẽtum domini offerendum Genes. viij. Edificauit noe altare domino. z tollẽs de cũctis volucribus z pecoribus mundis obtulit sup altare. ¶ Hoc autem sacramentũ est corpus z sanguis christi. que in memoriã passionis dominice immolamus. iuxta quod nobis precepit dicẽs ¶ Hoc facite in meaz commemoratõem. ¶ Habemus enĩ triplex memoriale dominice passionis Unum in scripto. scilicz passio christi imaginibus figurata. Et hoc habet fieri q̃ntum ad visum. Ipa enim crucifixi ymago z alie imagines in ecclesia fiunt propter rememorationem excitandã deuotiõem z instructionem. quia sunt quasi libri laicorum. Secundum in verbo scilicz passio christi predicata. Et hoc habet fieri quantũ ad auditum. Terciũ in sacramẽto. scz passio in hoc sacramento tam signanter expressa. in quo corp9 et sanguis christi veraciter continetur et nobis offertur. et hoc memoriale habz fieri q̃ntum ad gustũ. Si ergo affectum nostrum accendit passio christi ꝺscripta z amplius predicata. multo fortius inflamare debz in hoc sacramento tam signanter expressa. ¶ Secundo ad nomẽ domini inuocandũ. Gene. xij. Edificauit Abrahã altare domino qui apparuit ei. et inuocauit ibi nomen domini ¶ Hec autẽ inuocatõ ꝑm apostolũ. j. Thimo. ij. habet fieri. aut per obsecratõnes que fiũt cum adiuratione pro malis remouendis, aut per oratõnes que fiunt pro bonis impetrandis. aut ꝑ postulatões que fiunt pro bonis cumulandis. aut per gratiarũ actiones que fiunt pro bonis habitis conſuandis. Inuocatio autẽ que fit super altare proprie dicit missa. eo q̃ celestis missus. scilicet christus a patre mittitur. qui ipam hostiam cõsecrat. z per eundem a nobis patri mittitur vt pro nobis intercedat. Unde ¶ Hugo. Ipa hostia sacra missa vocari potest. quia transmissa est. primo a patre nobis per incarnatõez. secundo a nobis patri per passionez. Similiter in sacramẽto primo a patre nobis per sanctificationẽ qua nobiscum eẽ incipit. postea a nobis patri per oblatõnem qua ꝑ nobis intercedit. ¶ Et nota q̃ in missa tribus linguis canitur. scz greca hebraica et latina. ad repñtandum titulum domĩce passionis qui scriptus erat grece hebraice z latine. Itẽ ad notandũ q̃ omnis lingua debet deũ laudare. que per hãc triplicem linguã intelligitur. latina autẽ sunt euangelia. epistole. orationes z cantus. Greca aũt sunt ¶ Kyrieleyson. Xpe eleyson. que nouem vicibus cantantur vt ad societatem nouẽ ordinuz angelor̃ perueniam9. ¶ Hebraca sunt alla. amen. sabaoth: z osanna. ¶ Tercõ ad cantãdum Ecclĩastici. xlvij. Bedit illi contra inimicos potentiam. Et stare fecit cõtra altare cantores. z in sono eorum fecit dulces modulos Et dicit modulos in plurali. quia ſm ¶ Hugonem ꝺ sancto victore. tres sunt species sonorum qui faciunt tres modulos. Fit enim sonus. pulsu flatu z cantu. Ad cytharam ꝑtinet pulsus. ad organũ flatus. ad vocẽ cantus Assignari ꝑt ꝫ ꝓsonãtia sonor̃ ꝓcordie mor̃. si referat ad pulsũ citbare manuũ opatio. ad flatũ organi mẽtis denotio. ad cantũ vocis ſmõis exhortatõ. Et infra. Quid prodest dulcedo oris siñ dulcedĩe cordis. Frangis vocẽ frãge z volũtatẽ Serual ꝓsonãtiã vocũ. Sua ꝓcordiã mor̃. vt ꝑ exemplũ cõcordes primo. ꝑ volũtatẽ dño. ꝑ obediẽtiaz magistro. ¶ Hoc igit triplex gen9 musicorũ refert ad triplicem dñtiam officij ecclie. sicut dicitur in mitrali de officio. ¶ Naz ipm officiũ ecclesie ꝓsistit in psalmis in cãtu z in lectõib9.

De dedicatione templi.

Primū igit genus musicoꝝ ē quod fit pulsu digitoꝝ.vt in psalterio ⁊ similibus. Et ad illud ptinet psalmodia. Psal. Laudate eum in psalterio ⁊ cythara. Scōm est q̄d fit cantu sicut in voce. Et ad istud ptinent lectōes. Psal. Psallite ei ī vociferatōe. Terciū q̄d fit flatu sicut in tuba. Et ad istud ptinet cāntus. p̄s. Laudate eum in sono tube. ¶ Templū aūt seu eccl̄ia ꝓsecrat̄ quīt uplicirōne. Primo vt inde diabol⁹ et eius p̄ās expellat̄. vt refert Greg. in dyal̄. q̄ cum q̄dā eccl̄ia arrianoꝝ fidelib⁹ reddita ꝓsecrare⁊ reliquie sancti Sebastiani ⁊ bt̄ē Agathe illuc delate fuissent. ꝑ̄p̄us ibidē ꝓgregat⁹ poꝛcū subito intra suos pedes huc illucq3 discurrere senserūt. Qui fores eccl̄ie repetēs a nll̄o videri potuit. omnesq3 in admiratōez commouit. Quod idcirco dñs ostendit vt cunctis pateſieret. q̄ de loco eodem immūdus hitatoꝛ exiret. Sequēti aūt nocte magnus in eiusdē eccl̄ie tectis strepitus fact⁹ē ac si in hoc aliq̄s errando discurrez. Scd̄a nocte iteruz3 gūioꝛ sonus increpuit. Tāto vero terroꝛe tercia insonuit. ac si omnis illa ecclesia a fundamentis fuisset euersa. Statim q3 recessit. nec amplī⁹ illa antiqui hostis inq̄etudo apparuit. Sz p terroꝛis sonitū quez fecit inotuit. a loco quē diu tenuerat q̄z coactus exibat. Hec Gregoꝛius. ¶ Secūdo ꝓsecratur vt ad eā fugientes saluent̄. Und aliq̄e eccl̄ie post dedicatōem a p̄ncipibus p̄uilegiant̄. vt q̄ ad eā confugerint saluent̄. Unde dic̄ Canon. Reos sanguis defendit eccl̄ia ne vitam p̄dant ⁊ mēbra. Et ob h̄ Joab in tabernaculū fugit. ⁊ coꝛnu altaris ap p̄hendit. ¶ Tercio consecrat̄ vt ibidez oratōnes exaudiant̄. Qđ signatū est. iij. Regū viij. vbi salomon dedicato templo ait. Quicunq3 rogauerit in loco isto exaudies ī loco habitaculi. tui in celo. ⁊ cū exaudieris p picius eris. ¶ Adoramus aūt in ip̄is ecclesijs ad oriente. Quod fit triplici rōe ꝑm damascenū libꝛo. iij. c. v. Primo vt patriā nostrā nos requirere ostendamus. Scd̄o vt ad chr̄istū crucifixum respiciamus. Tercō vt venientē iudicem nos expectare mōstremus. Aut enim sic. Deus paradisuz in eden ad oriente plantauit. Uñ hoiem trās gressū exulem fecit. ⁊ ante paradisuz ex occidente habitare fecit. Antiquā igit̄ patriam exquirentes. ⁊ ad ip̄am aspicientes. deū ad orientem adoram⁹. Sed ⁊ dñs crucifixus ad occidentē respiciebat. ⁊ ita adoram⁹ ad ipsuz respiciētes. Et assumptus ad oriente surs3 ferebatur. ⁊ ita ad ip̄m ap̄li adoꝛauerūt. Et ita veniet quō viderūt eum euntē in celum. Ip̄m igit̄ expectantes ad oriente adoram⁹ Hec damascen⁹. ¶ Quarto ꝓsecratur vt ibidem laudes deo soluant̄. Quod q̄dez fit in septē hoꝛis canonicis. s. matutinis p̄ma tercia. sexta. nona. vespa ⁊ ꝓpletoꝛio. Et licz in qualibet hoꝛa diei deus eēt laudandus tñ quia ad hoc infirmitas nostra non sufficit. oꝛdiatū est vt bis hoꝛis specialr deū laudemus. eo q̄ he hoꝛe ab alijs p̄uilegiate sūt in aliquib⁹. Mā in nocte media q̄ matutīe celebrant̄ chr̄istus nat⁹ē captus. et illusus a iudeis fuit. In hac itez hoꝛa infernū spoliauit. Dicitur ei in mitrali. q̄ in media nocte infernū spoliauit large accipiendo. sez ante lucem mane surrexit. hoꝛa p̄ma apparuit marie magdalene. In media etiā nocte ad iudiciū ventur⁹ asserit̄. Uñ Hieronimus. Reoꝛ inq̄t traditōnem aplicam p̄mansisse vt die vigilias pasce ante noctis medium dimittere nō liceat populos expectātes aduentū chr̄isti. Et post q̄z aduenerit illō tp̄us securitate p̄esumpta festum cūctos agere diem. In hac igitur hoꝛa laudes deo cantamus. vt ei de ei⁹ natiuitate. captōe. ⁊ patrū liberatōe grās agamus et eius aduentum solicitu expectem⁹. Addunt̄ etiā matutinales laudes. quia in mane egiptios in mare submersit. mūdū creauit ⁊ surrexit. In hac ergo hoꝛa laudes deo reddim⁹ ne in maribui⁹ mūdi cū egiptijs demergamur vt p̄o nostra creatōne ⁊ eius resurrectione grās deo reddam⁹. In hoꝛa p̄ma x̄p̄us ad templum maxime cōueniebat. ⁊ popul⁹ ibidez ad eū manicabat. i. ad eū mane festinabat. vt dicit̄ Lu. xxj. Pylato p̄nt̄at⁹ fuit. In hac etiā hoꝛa resurgēs mulierib⁹ p̄mo apparuit. Hec est etiaz p̄ima hoꝛa diei. Ideo ergo in hac hoꝛa in eccl̄ia deo laudes exoluim⁹.

vt xp̃m imitemur. ⁊ sibi resurgenti ⁊ ꝓpaarẽ ti grãs agam⁹. ⁊ vt deo tanq̃z omniuz p̃nci pio ip̃ius diei primitias soluamus. In bo ra tercia xp̃us linguis iudeoꝝ crucifix⁹ est. a Pilato ad columnã flagellat⁹ẽ. ⁊ adbuc vt dr in bistorijs colũna vbi ligatus fuit. ve stigia cruoris oñdit. ⁊ bac eadẽ bora spũlsã ct⁹ missus est. In sexta in cruce clauis confi xus est. tenebre p vniuersuz mõm facte sũt vt ī morte dñi sui sol lugẽs se vestib⁹ nigris ꝓtegeret. ⁊ ne dñm crucifigentib⁹ lumen p̃ beret. ⁊ in bac bora in die ascensiõis cuz di scipul' discubuit. In nona bora xp̃us spũm emisit. miles lat⁹ eius apuit. cet⁹ ap'oꝝ ad orandum cõuenire cõsueuit. ⁊ christus ī ce lum ascendit. Propter bas p̃rogatiuas de um in bis boris laudamus In vespa xp̃us in cena sacramẽtum corpis et sanguinis in stituit. pedes discipuloꝝ lauit. de cruce dpo situs in sepulcro collocatus fuit. discipulis in habitu pegrini se mãifestauit. Pro bis omnib⁹ in bac bora ecclesia christo gratias agit. In completorio xp̃us sanguineas gut tas sudauit. monumẽto ei⁹ custodia depu tata fuit. ⁊ ibidẽ quieuit. resurgens pacez di scipulis nunciauit. Exp bis grãs deo reddi mus. Has autẽ laudes q̃liter deo exoluere debeamus. dic Berñ. Fratres mei immolã tes bostiam laudis iungamus vbis sensuz sensui affectũ. affectui exultatõem. exultatõ ni maturitatẽ. maturitati bũilitatẽ. bumili tati libertatem. ¶ Quinto Psecrat vt ibidez sacramẽta eccliastica mistrentur. Vñ ipsa eccl'ia efficit quasi taberna dei. in qua sacra menta continent ⁊ mistrantur. Quedã enī ministrant ⁊ dantur intrantibus vt baptis mus. quedã exeuntib⁹. scz extrema vnctio. quedã commorãtibus. ⁊ boꝝ q̃daz sunt mi nistrantes. bis dat ordo. Quidã pugnãtes et borum q̃dam pugne succumbũt. bis da tur penitẽtia. Quidã insistũt. ⁊ bis Pfert au dacia aimi vt roborent. ⁊ h̃ p Pfirmationẽ. dat cibus vt sustẽtent. ⁊ boc p eucharistie sũ ptionẽ. fit remotõ impedimẽti ne deficiant et boc p matrimonij Piunctõem. ¶ Scdo videndũ est q̃liter Pfecratur. Scz p̃mo de alta ri. secundo de eccl'ia. C ¶ Ad Pfecratõez autẽ altaris plura Pcurrũt. Primo enī q̃t tuor cruces de aq̃ bñdicta in q̃tuor cornib⁹ altaris configurant. Secũdo ip̃m septies circũitur. Tercio aqua bñdicta cum ysopo septies aspergit. Quarto incẽsuz inpo cre matur. Quinto chrismate inungit. Sexto mundis pannis opitur. Hec aũt repñtant ea q̃ debẽt babere illi qui ad altare accedũt. Debent eiz primo brẽ charitatẽ quadrupli cem p crucẽ acq̃sitam. vt scz diligant deum seip̃os. amicos. ⁊ inimicos. Et bec signant q̃tuor cruces in quattuor cornibus altaris facte. Et d bis quattuor cornib⁹ charitatis dicit in Genesi. xxviij. Dilataberis ad orien tem ⁊ occidentẽ. septẽtrionẽ ⁊ meridiẽ. Vel ideo q̃ttuor cruces in q̃ttuor cornib⁹ fiunt ad significandũ q xp̃c p crucẽ q̃ttuor mũdi partes saluauit. Vel ideo ad significandum q crucẽ dñi q̃ttuor modis debem⁹ portare scz in corde p meditatiõez. in ore p Pfessionẽ in corpe p mortificatõem. in facie passibuã impssionem. ¶ Secũdo debent babere cu ram ⁊ vigilantiã. quod significat p circũit⁹ Unde tũc cantat. Inuenerũt me vigiles ꝛc. Debent eiz solicite vigilare sup gregem su um. Undnegligentiã prelati ponit Gilber tus inẽ ridiculosa dicẽs. Ridiculosa an ma gis piculosa res est speculator cecus. p̃cur sor claud⁹. negligẽs p̃latus. doctor nescius p̃co mut⁹. Vel p septẽ circũitus circa alta re significãtur septẽ meditatõnes ⁊ Psidera tiones q̃s circa septẽplicem virtutez humi litatis christi babere debemus. ⁊ per ipsas frequẽter circũire. Prima virtus est q cuz dives eẽt factus est pauper. Secũda q in p̃sepio positus. Tercia q pentib⁹ subditus Quarta q sub manu fuit caput inclinauit. Quinta q discipulũ surẽ ⁊ pditorẽ sustinu it Sexta q añi miquũ iudicẽ mãsuet⁹ tacuit Septima q̃p crucifixorib⁹ clemẽter orauit Vel p septẽ illos circũit⁹ significant septez vie xp̃i. Prima fuit de celo in vtez. secũda de vtero in p̃sepiũ. tercia de p̃sepio in mõz quarta de mũdo in patibulũ. quinta d pa tibulo ī sepulcz. sexta de sepulcro in limbũ. septima de limbo resurgens in celum.

¶ Tercio debent babere domice passiõis

memoriã. quod significat p aspersionẽ aq̃.
Septẽ enĩ aque aspsiones sunt septem sanguinis xp̃i effusiones. Quaꝝ ꝓma fluxit in circũcisione. scda in orõne. tercia in corpis flagellatione. q̃rta in capitis coronatione. quinta in manuũ pforatiõe. sexta in pedũ affixione. septima in lateris aptione. Hec ãt sanguis aspsiones facte fuerunt cuꝝ ysopo bũilitatis. ꝛ inestimabil' charitatis. Ysopus enĩ est herba bumil' ꝛ calida. Vel iõ septies aspgit. ad significandũ q̃ in baptismo septẽ dona sancti spũs dant ¶ Quarto debent habere orõnem feruentẽ ꝛ deuotam. quod significatur p concremat̃oes thuris. Thus enĩꝝ habet vtutẽ ascẽdendi ex fumi leuitate ꝓsolidandi ex sua q̃litate. ꝓstringendi ex cõglutinositate. confortãdi ex aromaticitate. Sic orõ ascendit in dei memoriã. animam consolidat quãtum ad culpam ꝓteritã impetrando medelã. ꝓstringit quãtũ ad futuram impetrando cautelã. confortat q̃ntuꝝ ad ꝓsentem impetrãdo tutelam. Vel potest dici q̃ deuota oratio per thus significatur. quia habet ad deum ascendere. Eccles. xxxv. Oratio bũiliãtis se nubes penetrat. Odorem deo reddere. Apoc. v. Habẽtes singuli cythar as et phialas aureas plenas odoramẽtoꝝ ꝛc. Ex corde inflamato procedere. Apoc. viij. Data sũt illi incensa multa ꝛc. Et infra. Accepit angel⁹ thuribulũ et impleuit illud de igne al. ꝛc. ¶ Quinto debent habere nitorẽ ꝓscientie. ꝛ odorꝫ bone fame. q̃d significat̃ p chrisma q̃d conficitur ex oleo et balsamo. Debẽt enĩ habere purã ꝓscientiã vt possint dicere cũ apl̃o. Gl̃ia nostra hec est testimoniũ ꝓscientie nostre. Bonaꝝ famã. Vñ. j. Thimo. iij. Oportet illũ testimoniũ hr̃ebonũ ab his qui foris sunt. Crisostomus. Clerici nullaꝝ debẽt habere maculam nec in verbo nec in cogitatu. nec in facto nec in opinione. q̃ ipi sũt pulcritudo ꝛ virtus ecclie. ꝛ si mali fuerint totaꝝ deturpant eccliam. ¶ Sexto dñt habere mundiciam opatiõis bone. q̃d significat̃ p pãnos albos ꝛ mũdos q̃bus altare opit̃. Vsus eiꝝ vestimentoꝝ inuent⁹ ẽ ad tegendũꝝ. calefaciendũ ꝛ ornandũ. Sic bona opa tegũt animẽ nuditatẽ. Apocalip̃s. iij. Vestimẽtis albis induaris. vt nõ appareat confusio nuditatis tue. Ornant animã ad honestatẽ. Roma. xiij. Induamur arma lucis ꝛc. Calefaciunt inflãmando ad charitatẽꝝ. Job. xxxvij. Nõne vestimenta tua calida sunt ꝛc. Vel dicũ enĩ valeret accedenti ad altare si haberet dignitatẽ summã ꝛ vitam infimã. Bernardus. Monstruosa res est sedes prima ꝛ vita ima. gradus sup̃mus ꝛ stat⁹ infim⁹ vultus grauis. actus leuis. sermo multus. fructus null⁹. ingẽs autoritas. ꝛ aĩmi instabilitas. B ¶ Secundo videndũ est q̃liter ecclesia ꝓsecratur. ꝛ ad hoc plura ꝓcurrũt. Eps enĩ ipam eccl̃iam ter circũit. ꝛ qualibꝫ vice veniẽs ad ianuã pcutit baculo pastorali dicens. Aperite portas ꝓncipes vr̃as ꝛc. Interius ꝛ exteri⁹ aqua benedicta ipa ecclesia irrigat̃. in pauimẽto fit crux de cinere et sabulo ex trãsuerso angulo orientis vsqꝫ ad angulũ occidentis. et ibi litteris grecis ꝛ latinis scribit̃ alphabetũ. In parietib⁹ eccl̃ie cruces depingunt̃. ꝛ ipe cruces illuminant̃ ꝛ chrismate inungũtur. ¶ Primũ ergo scꝫ triplex circũitus signat triplicem circũituꝫ quẽ fecit christus ppter ipius eccl̃ie sanctificationẽ. Primꝰ fuit q̃ de celo venit in mũdum. scdꝰ q̃ de mũdo descendit ad limbuꝫ tercius q̃ de limbo rediẽs. ꝛ resurgẽs ascendit in celũ. Vel triplex circũit⁹ fit ad oñdendũ q̃ illa ecclesia ꝓsecrat̃ ad bonorẽ trinitatis. Vel triplex circũitus signat triplicẽ statuꝫ saluandoꝝ de eccl̃ia. q̃ sunt vgines. cõtinentes ꝛ ꝓiugati. Hec etiã designant̃ in dispositione materialis eccl̃ie. sicut oñdit Richardus de sancto victore. Nam sanctuarium signat ordinẽ virginũ. chorus ordinẽ ꝓtinẽtium. corpus ordinẽ ꝓiugatoꝝ. Strict⁹ est sanctuariũ q̃ꝫ chor⁹. ꝛ chor⁹ q̃ꝫ corp⁹. qꝛ pauciores sũt vgines q̃ꝫ ꝓtinẽtes. ꝛ ꝓtinẽtes q̃ꝫ ꝓiugati. Sanctior est etiaꝫ loc⁹ sanctuarij q̃ꝫ chorus. ꝛ chor⁹ q̃ꝫ corpus. qꝛ dignior est ordo virginũ q̃ꝫ ꝓtinentiũ. ꝛ continẽtiũ q̃ꝫ cõiugatoꝝ. hec Richard⁹. ¶ Scõm scꝫ trina ad ostium pcussio. signat triplex ius quod habꝫ xp̃s in eccl̃ia quare sibi debet aperiri. Est enĩ sua creatione. redemptiõe ꝛ glificꝫ

tionis ꝓmissiõe. Be ℟ triplici iure dic̃ Anselm⁹. Certe dñe q̃ me feciſti debeo amori tuo meip̃z totũ. q̃ me redemiſti d̃beo amori tuo meip̃z totũ. q̃ tãta ꝓmittis debeo meip̃m totuz. imo tantũ debeo amori tuo pl⁹ q̃z meip̃m. q̃ntum tu es maior meip̃o. ꝓ q̃ dediſti teip̃m ⁊ cui ꝓmittis teip̃z. Trina ãt pclamatõ. Altollite por. p̃n. vr̃ãs. ſignificat trinã eius potentiã. ſ. in celo in mãre. ⁊ in inferno. ¶ Tercio interi⁹ ⁊ exteri⁹ aq̃ bñdicta aſpergit̃. q̃d fit triplici de cauſa. Primo ꝓp̃t demonis expulſionẽ. Aqua eni bñdicta bz ꝓpriam v̈tutẽ expellendi ip̃m diabolũ. Vñ i exorciſmo aque d̃r. Ut ſis aq̃ exorciſata ad effugandã oẽm ptãtem inimici ⁊ ip̃z inimicum eradicare ꝛc. Iſta aũt aq̃ benedicta fit ex q̃ttuor reb⁹. ſ. ex aqua. vino. ſale ⁊ cinere. quia vicz q̃ttuor ſunt q̃ maxime inimicũ expellunt. ſcz lacrimaꝝ effuſio q̃ p aquam. ſpiritualis exultatio q̃ p vinuz. matura diſcretio que p ſal. ⁊ pfunda bũiliatio q̃ p cinerẽ deſignatur. Secundo ꝓpter ip̃ius eccl̃ie expiationẽ. Omnia eni terrena hec ꝓpter peccatũ corrupta ſunt ⁊ fedata. ⁊ ideo loc⁹ ipſe aqua bñdicta aſpgit̃. vt ab omni feditate et immũdicia liberet̃ purget̃ ⁊ expietur. Hinc eſt etiã q̃ in lege omia pene p aq̃m mundabantur. Tercio ꝓpter omnẽ remouendã maledictiõem. Terra eni a p̃ncipio cuz fructu ſuo maledictiõem accepit. ex eo q̃ ex ei⁹ fructu deceptõ facta fuit. aqua v̈o nulli maledictõni ſubiacuit. hinc eſt q̃ dñs comedit piſcem ſed nõ legitur comediſſe carnem nominatim. niſi forte de agno paſcali ꝓp̃t ꝓceptum legis in exemplũ. ſcz abſtinendi aliquando a licitis. ⁊ aliquãdo eadem comedendi. Ut ergo omis maledictõ remoueat̃ et bñdictio introducat̃. ideo aqua bñdicta aſpergitur. ¶ Quarto in pauimẽto alphabetum ſcribit̃. q̃d quidẽ repr̃ſentat ꝓfeſſionem vtriuſq̃z populi. ſcz gentilis ⁊ iudei. vl̃ paginã vtriuſq̃z teſtamẽti. vel articulos noſtre fidei. Illud eiz alphabetũ ex l̃ris grecis et latinis in cruce factis repñtat vnionem in fide populi gentilis ⁊ iudei p crucez x̃pi factam. Vñ ⁊ illa crux ex tranſuerſo angulo orientis vſq̃z ad angulũ occidẽtis ducit̃ ad ſignificandũ q̃ ille qui prius erat dexter factus eſt ſiniſter. ⁊ q̃ erat in capite fact⁹ eſt in cauda. ⁊ ecõuerſo. Secundo repñtat paginam vtriuſq̃z teſtamẽti. q̃d p crucẽ chriſti adimpletũ eſt. Vñ moriens dixit ꝓſummatũ eſt. Et crux ex trãſuerſo ducit̃ q̃ vnũ teſtamentũ in alio ꝓtinet̃. Quia rota erat in rota. Tercio repñtat articulos fidei. Eccleſie eniz pauimentũ eſt noſtre fidei fundamentũ Elementa que inſcribũtur ſunt articuli fidei. quib⁹ rudes ⁊ neophici de vtroq̃z populo in eccleſia erudiunt̃. qui ſe puluerẽ et cinerẽ reputare debent. iuxta illud q̃d dixit Abrahã Geñ. xviij. Loquar ad dñm meũ cũ ſim puluis ⁊ cinis. ¶ Quito cruces in eccl̃ia depingunt̃. q̃d ſiq̃dez fit triplici ratione. Primo ꝓpter demonũ terrorẽ. vt ſcz demones qui inde expulſi ſunt. videntes ſignum crucis terreant̃. ⁊ illuc ingredi nõ ꝓſumant. Timẽt eni valde ſignũ crucis. Vñ Criſoſtom⁹. Vbicunq̃z demões ſignũ dominicũ viderint. fugiũt timentes baculũ q̃ plagam acceperũt. Scdo ꝓpter triumphi oſtenſionẽ. Cruces eni ſunt vexilla chriſti ⁊ ſigna ei⁹ triumphi. Vñ vt oñdat̃ q̃ loc⁹ ille x̃pi dominio ſubiugatus eſt. ideo ibidẽ cruces depingunt̃. Nam et apud impialẽ magnificentiã obſeruatur. vt quando aliq̃ ciuitas ei traditur. impiale vexillũ in ea erigit̃. In hui⁹ figuratõe dicit̃ Geñ. xxviij. q̃ Iacob lapidez quẽ ſuppoſuerat capiti ſuo erexit in titulũ. vicz in titulũ preconialẽ memorialẽ et triumphalẽ. Tercio ꝓpter apl̃oꝝ repñtationẽ. Nam illa duodecim luminaria añ crucẽ poſita. ſignificãt duodecim apl̃os qui per fidem crucifixi totum mũdum illumiauerunt. Hinc igitur cruces illuminantur et chriſmate inũgunt̃. quoniã ⁊ apoſtoli fidei paſſionis chriſti totũ mũdum illuminauerunt ad cognitiõz, inflãmauerunt ad amorem. vnxerunt ad cõſcientie nitorẽ. quod p oleum ⁊ ad bone vite odorẽ q̃d p balſamũ intelligit̃. ¶ Be tercio ſcz p quos ꝓphanatur ſciendũ. q̃ ipam domum dei pertres ꝓphanatã legimus ſcz p Ieroboam p nabuzardan. ⁊ p antiochũ. Ieroboã eniz ſicut legitur. iij. Reg. xij. duos vitulos fecit.

De dedicatione templi.

ponens vnū in Dan. z alium in bethel. q̄ dr dom⁹ dei. z ꝓpt auariciā fecit. ne scz regnū ad Roboam rediret. Ider hoc significat q̄ auaricia clericoꝝ mlīū eccliam dei ꝓtamīat q̄ in ipis clericis mlīū regnat. Hiere. viij. A mīmo vsq; ad maximū oēs auariciā sequū tur. Berñ. Quē dabis mihi de nūero plato rum q̄ nō mag̃ inuigilet subditoꝝ euacuan dis marsupijs q̄; vicijs exturpandis. Mitu li sunt nepotuli. qs in bethel. i. in domo dei ponūt. Eccl̃ia etiā p ieroboā ppbanat̃ si ex auaricia vsurarioꝝ vl̄ raptoꝝ edificat̃. Uñ legit̃ q̄ cū quidā vsurari⁹ eccliam q̄ndaz de rapinis z vsuris ꝓstruxissz. epm ad eius de dicatōem multis pcibus inuitauit. Cū igit̃ episcopus cū suo clero officiū cōsecratōis ageret. vidit post altare dyabolū stantez in cathedra in būu episcopali. Qui dixit ep̄o. Quare eccliam meā consecras. cessa iam. quia ad me iurisdictio eius ptinet. quia de vsuris z rapinis edificata ē Tum ergo ep̄s inde cū clericis territus fugeret. diabol⁹ cō tinuo ipam eccliam cuz grandi strepitu de struxit. Nabuzardan sic̄ legit̃. iiij. Reg̃. xxv. domū dei ꝓbussit. Nabuzardan ãt ꝑnceps coquoruz significat illos qui gule z luxurie dediti sunt. qui de ventre suo deum suuz fe cerunt. scd̄m q̄d dicit apostolus. Quoꝝ deus venter est ꝛc. Qualiter autē venter de us dicatur. oñdit Hugo de sancto victore ī suo claustrali dicens. Solent dijs templa construi. altaria erigi. ministri ad ꝓuiendum ordinari. immolari pecudes. tbura concre mari. Deo siq̄dem ventri templū est coqui na. altare mensa. ministri coqui. immolate pecudes carnes cocte. fumus incensoꝝ odor saporum. Rex antioch⁹ qui fuit su perbissim⁹ z ambitiosus domū dei polluit. et ꝓpbanauit. sicut legit̃. j. Mach. j. Ider quem significat̃ q̄ superbia z ambitio que vigent in clericis qui nō appetunt prodesse sed preesse. multū eccliaz dei contaminant. De quoꝝ supba ambitione sic dicit ber nardus. Honorati incedunt de bonis dñi. cui tamen domino honorē non deferunt. Inde is quem quotidie vides meretricius nitor. histrionicus būus. regius apparatus Inde aurum in frenis z sellis z calcaribus et plus calcaria q̄z altaria fulgent. Et sicut per tres ꝓpbanata extitit. ita p alios tres dedicata z consecrata fuit. Dedicatōnem eni primo fecit Moyses. secundo salomō, tercio iudas machabeus. Ider quod insi: nuat̃ q̄ in dedicatōe eccl̃ie dēm⁹ brē būilita tem q̄ fuit in Moyse. sapientiā z discretōz. q̄ fuerūt in salomōe. vere fidei ꝓfessionez q̄ fuit in iuda. ¶ Scdo videndum est de ꝓsecratōe siue dedicatōe templi spūalis qd̄ templū sum⁹ nos. s. ꝓgregatio oīm fideliuz quod ꝓstruit̃ ex lapidib⁹ viuis. j. Ider petri. ij. Tanq̄m lapides viui supedificati ꝛc. Ex la pidib⁹ politis Uñ cantat̃. Tunsionib⁹ p̄ssu ris expoliti lapides ꝛc. Ex lapidibus q̄dris Quattuoꝝ enim latera lapidis spiritualis. sunt fides spes charitas z operatio. que eq̄: lia sunt. quia vt dic̄ Grego. quātum credis tantū speras. q̄ntum credis z speras. tantū diligis. quātum credis speras et diligis. tā tum operaris. In hoc quidem templo alta re est coꝝ nostꝝ. super quod altare tria de: bent deo offerri. Primuz est ignis dilectō nis perpetue. Leuitici. vj. Ignis scz dilectio nis erit perpetuus. z nunq̄m deficiet in alta ri scz coꝝdis. Secundū est incēsum oꝝōnis odorifere. j. Paralip̄. vj. Aaron z filij eius adolebunt incēsum super altare olocausto matis z thimiamatis. Terciū est sacrificiū iusticie. quod sacrificiū ꝓsistit in oblatione penitentie z in olocausto dilectōnis pfecte et in vitulo carnis mortificate. De his ps. Tunc acceptabis sacrificiū iusticie obla. et olo. tunc imponent sup altare tuuz vitulos ¶ Templū autē spūale qd̄ sumus nos ad similitudinē templi materialis cōsecratur. ¶ Primo enī summ⁹ pontifex scz christus ostium coꝝdis clausum inueniens ter cir: cūit duz peccatū oris z coꝝdis z operis ad memoriam eius reducit. De triplici cir: cūitu dicitur Esa. xxxij. Sume citharam q̄ ad ꝑmum. circui ciuitatē coꝝdis. s. quo ad secundū. meretrix obliuiōi tradita. q̄ ad ter: cium ¶ Scdo ipsum ostiū coꝝdis clausum ter percutit vt sibi aperiatur. Ider percutit enī ipsum coꝝictu beneficij consilij et flagelli.

De dedicatione templi.

De qua triplici pcussione dr Prouerb .j. quātum a malos. Extendi manū meā ꝛc. ℔ qntū ad collata bñficia. Despexistis omne consiliū meū. ℔ quātuz ad inspirata cōsilia. Et increpatōes meas neglexistis. boc qntū ad illata flagella. vel ter pcutit dū rōnalem monet ad peccati cognitiōem. ꝯcupiscibilē ad dolorē. irascibilē ad pctī vindictā ꝛ dete stationē. ¶ Tercio ipm templū spūale ter aqua intꝰ ꝛ extra debet irrigari. Hec aūt tri na irrigatio est trina lacrimaꝝ interioꝝ vel aliqñ exteriorum effusio. Dens enī sancti viri vt dīc Gregoriꝰ. dolore afficit. ꝯsiderando vbi fuit. vbi erit. vbi est ꝛ vbi nō est. Ubi fuit inqt in pctō. vbi erit in iudicio. vbi ē in miseria. vbi nō est in gl̄ia. Qñ ergo interio res vel exteriores lacrīas fundit ꝯsiderādo. scz qz fuit in pctō ꝛ de ipo rōem reddet in iu dicio. tūc istud templū iam semel aq̄ aspgit. Qñ aūt p miseria in q̄ est. ad fletū ꝯpungi tur. tunc scdo aq̄ irrigat. Qñ p gl̄ia in qua nō est lacrimas fundit. tūc terciaz aq̄m aspgit. Huic aūt aque admiscent vinū sal et ci neres. qz cuz bis lacrimis dēmus brē vinū spūalis exultatōis. sal mature discretiōis et cineres pfunde būiliatōis. ¶ Uel p vinuz limpbatū intelligit̄ būilitas xp̄i quaz būit ī carnis susceptōe. Uinū enī limpbatū ē ver bum būanatuz. ℔ sal intelligit̄ sanctitas sue vite. q̄ est oībꝰ ꝯdimentū religiōis. ℔ cinerē intelligit̄ eius passio. His igit̄ tribꝰ coꝛ nostꝝ dēmꝰ aspgere scz bñficio incarna tiōis p q̄d puocemur ad bumulitatē. exem plo sue cōuersatōnis p q̄d informemur ad sanctitatē. ꝛ memoria passionis p q̄ incite mur ad charitatē. ¶ Quarto scribit̄ in boc templo cordis spūale alphabetum siue spi ritualis scriptura. Hec aūt scriptura q̄ ibi scribit̄ triplex est. scz dictamīa faciendorū. te stimonia diuinoꝝ bñficioꝝ. accusatio ppri orum delictoꝝ. De bijs tribꝰ Romāoꝝ. ij. Cum enī gentes q̄ legem nō bñt. naturaliť ea q̄ legis sunt faciunt eiusmodi legez non babentes. ipi sibi sunt lex qui ostendūt opus legis scriptū in cordibus suis. Ecce ṕmum Testimoniū reddente illis ꝯscientia ipsorū ecce scdm. Et intʳ se invicē cogitationū accu santium vel etiā defendentiū. Ecce tercium ¶ Quīto debent pingi cruces. i. assumi pe nitentie austeritates. Que q̄dē debēt in un gi ꝛ igne illustrari. qz non solū ferende sunt patienť sz etiā libēter. qđ significat̄ p vnctio nem. ꝛ ardenter qđ siguificat̄ p ignem. Un̄ Bern̄. Qui morat̄ in timore. crucem christi portat patienter. Qui pficit in spe portat li benter Sed qui ꝯsumatur in charitate am plectitur iam ardenť. Item. Multi vident cruces nostras. sz nō vident vnctiones no stras. Qui ergo in se bec babebit vere tem plum ad bonorez dei dedicatū erit. dignus plane in quo christus babitet per gratiam vt tandē in eo babitare dignet̄ per gloriam Quod ipe nobis prestare dignetur qui vi uit ꝛ regnat deus p omīa secula seculorum amen.

Explicit legenda lom

bardica Jacobi de voragine ordinis p̄dica torum episcopi ianuēsis. Impressa Argen tine. Anno domini. M.cccc.lxxxv. Finita ī die sancti Floriani martiris. Cuius legēda repitur in additionibus huius voluminis in legenda. cxcv.

Sequuntur additiones.

8624 ?

De visitatione beate virgis ad elizabeth.

Sequūtur quedaz legende a quibusdam alijs superaddite. Et primo de decez milibus martyrum.

CLXXVIII.

Passio et memoria decē miliū martyrū veneraī z colīt decimo kaī iulij. q̄ oēs vna die p xp̄i nomīe passi sūt sub adriano imp̄atore alijsq; sex regibus qui ei venerūt in adiutoriuz. Hi sācti martyres cū ab imp̄atore ad sacrificandum ydolis cōpellerent dixerūt. Sacrificiū viuū z imaculatuz offerim⁹ nosmetipos dño nostro iesu xp̄o. q̄ pro humano genere nasci dignat⁹ est. z descendere de celis. multis malis affligi. z ad vltimū voluit etiā p nob crucifigi. quez tu miser ignoras. Tūc iratus imperator iussit eos diu torq̄ri z ad vltimū crucifigi. Et oīa tormēta que passus est dñs noster iesus xp̄s forti aīo z fide firmissima p dño sustinuerūt. Loc⁹ igit̄ vbi passi sunt beati martyres mōs est magn⁹ z vocaī ararat. z distat ab alexādria ciuitate q̄ngētis q̄si stadijs. A quib⁹ autē passi sūt fuerūt exercit⁹ regū q̄ illi venerāt in adiutoriū trigīta milia. Hora vero sexta illi⁹ diei terremot⁹ fact⁹ est magnus petre scisse sunt. sol obscuratus est. z omnia signa que in passione dñi visa fuerūt etiā ibi visa sunt. Tūc sancti martires fundētes orōnem ad dñm dixerūt. Bñe de⁹ memēto nostri in B patibulo crucis. z suscipe petitionē nostram. et ea que a te exposcim⁹ nobis p̄cedere digneris. vt q̄cūq; memoriā nostri corde z ore cū ieiunio z deuotione celebrauerit mereant̄ a te assequi fructuosā mercedē tribuendo eis sanitatē corpoz. medicamē animez in domib⁹ eoz int⁹ et foris bonoz oīm vbertatē p̄cede. Et si in prelio fuerint. nō eis nocere p̄ualeāt inimici visibiles z inuisibiles. te p eis puguante. q; sicut placet tibi armis tuis eos p̄tege. Bieq; vn⁹ ieiunij nostre passionis vnū penitētiale annū cōpleat obp̄uanti bus se deuoto corde. Et hoc dñator dñe a te poscim⁹. dissipa omnē occupationē z omnē immūdū spūm omnēq; infirmitatē eorū ex pelle. q; gl'osum z laudabile ē nomē tuū per oīa scl'a scl'oz. Et rñdentib⁹ oībus amē. facta est vox de celo dicēs. Que petistis dilectissimi mei scitote vos impetrasse. Gaudete q̄z z letamini. q; orationes vestre coraī xp̄o z immortali rege v̄aciter sunt exaudite. Et his dictis in p̄fessione emiserūt spūm. veraciī p̄cepturi premia regni celorum amē.

CLXXIX.

De visitatione beate virginis marie ad elizabeth.

Beatissima virgo dei a suis p̄mordijs deo p̄fecta p̄pter beneficia ei⁹ inaudita exhibita pop'o inuocāti. oēs in necessitate p̄stituti ad eā p̄fugiūt. tanq̄z ad singl'are remediuz vbi humanū subsidiū non sufficit req̄situm. Disposuit nāq; oīa inferiora. sua sapientia prouidentia industria z grā p̄pulsata. Ubi gubnatrix seculi z terrene potētie. in maria. Ubi maī miscōie z impetraī venie. in maria. Ubi maī militātis eccīe i maria. Ubi aduocata seculi in maria. Hui⁹ rei p̄sideratione. vrban⁹ roman⁹ pōtifex sext⁹. dure ferēs materiā scismatis occurrētē. p̄pēdēq; aīo p̄spicaci q; beata v̄go sit peritissima aduocata ō linquētiū viatoz. reparatrix sagacissima discrepantiuz aioz. z visitatrix diligētissima errantium singuloz. Hdro grā extinctōnis scismatis impetrāda pie statuit. q; licet festū visitationis marie ad elizabet. illo tpe p⁹ annūciationē dñicā debuerit celebrari. quo ipsaz elizabeth visitauit p̄pter maximas v̄tutes ibi operatas. q̄a tñ eccīa illo tpe circa officium q̄dragesimale aut passionē xp̄i specialiī occupaī. ne tāta officij solēnitas p̄termittaī ad laudē z gl'am v̄ginis gl'iose idē vrban⁹ sextus pie statuit visitationis p̄fati festi memoriā. i crastinū octauaz beati iob̄is baptiste. cū octauis sequētibus de festo visitationis marie a cūctis fidelib⁹ celebrari. vt autez omnis fideliū mlt̄itudo ad memoriaz p̄fate visitatōis marie ad elizabet barti⁹ z deuoti⁹ excitet̄. voluit idē vrban⁹ vt oīb⁹ vere confess̄ et p̄tritis dictū festuz visitationis marie celebrantib⁹ cū octauis. loco distributionū

De uisitatione beate ma. uirgis ad elizabeth

materialiū.in ecclijs fieri cōsuetis.de thezauro spiritali.de indulgētie.sicut in festo corporis xp̄i futuris tēpib⁹ effectualiter largirent.
Cū igit angel⁹ nūciauit marie q̄ inuenit grām apud dn̄m.z q̄ de ea ꝯcipetur fili⁹ dei ad salutem oīm popl'oz q̄zcito ipa credidit statim ꝯcepit in vtero vbū dei.Et post gratias exhibitas de tanto beneficio sibi facto ex magna caritate z pietate studuit suā cognatāz elizabeth.iā sex mēsib⁹ grauidatāz in hierl'm salutare.z sibi cōpati ac fruire.Unde dr ō eadem.Exurgēs maria abijt in montana cuz festinatione in ciuitatē iude. et intrauit domū zacharie z salutauit elizabeth.Abijt igit maria in montana cū festinatione.q̄z ab angelo in itinere facilit ductata fuit .spūssancti inflamatione p obrupta montiū ducebat q̄ eiusdē spūs motione suauit fuit agitata.Beata igit maria in dño confidens bilarit trās/migauit super cacumina mōtiū sicut passer.
In asperitate itineris ꝯgaudebat p viaz sua uitatem colloq̄oz aspernabatur.bona mētium in hierl'm collaudabat.hierl'ez in montanis celerrime cupiebat.Noluit ibi inueniri in publico vel videri.sz abijt festinant.Abijt cū festinatione in ciuitatē iude vt ioh̄es precurs⁹ dn̄i stati sanctificaret in vtero.vt xp̄i incarnatio in ciuitate magis publica pādere tur.z vt de illo loco ad fines terre tantoz mysterioz declaratio vlteri⁹ padr̄etur.Et intrauit domū zacharie.z salutauit elizabeth.Ecce qūo intrauit supior ad minorem.dña ad seruam.regina celi et terre ad famulā et ācillam.vt sic laudādo laudib⁹ elizabeth visitaret.et laus ei⁹ laudes reciprocas resonaret

¶ Tenor bulle per bonifaciū papam ix.transmisse ad diuersas mundi partes super festo visitationis beate marie virginis ad elizabeth.

¶ Bonifaci⁹ ep̄s ꝟu⁹ ꝟuoz dei.ad ꝑpetuaz rei memoriā.Supni benigtas ꝯditoris humanā naturā ad sil'itudinē suā creataz misericordi pietate respiciens.z collapsaz fore primi parētis lapsu cōsiderās.illaz miro decreuit ꝯsilio releuare.vt.s.verbū supernū quod erat in p̄ncipio eaz a mortis nexibus liberaret,Voluit igit pij patris q̄ nos dilexit caritas.tpe venientis plenitudinis vbū ipm supnū sub forma serui.carnez nostre mortalitatis assumere.vt tādem mortē nostrā moriendo destrueret.ac dānationis sniam simul et maculā quā p reatū p̄mi boīs generis hūani posteritas incurrisse nosceb̄at.clemēs vbi eterni bonitas aboleret.Quappter de clara stirpe regia dauitica pelegit virginē in cuius vtero mystico spiramine verbū ipm carnez suscipere vt egrederetur iuxta verbū ꝑphe ticum vga de radice iesse.z flos de radice e⁹ ascenderet et req̄escere spūs dn̄i super eum
Prouectā reginā inclitā in matrē eligens q̄ tanto regi digna fuit corpis thalamū preparare.de quo tanq̄z sponsus p filijs boim ꝓcederet speciosus.locū in nazareth.que flos sine sanctitas dr ad suā ꝯceptionem elegit In quo per angelica salutationis eloq̄a ip̄i⁹ incarnati vbi mysteria miraq̄z fuerūt solēnia celebrata.Ibi enim nostre sūpsim⁹ exordia redēptionis.ibiq̄z p̄mū dies sanctificatiōis illuxit.qui nobis de salute spē intulit.z de eī nitate letitiā.In ꝟ eteni tante fecūditatis loco virgo regio venustissima a dño ꝯsecrata flos castitatis.vas celestis grē mūdissimuz omniū vtutū florib⁹ redimita.c⁹ pulcritudinem sol et luna mirant.redēptorē gentium vgo concepit.datura lucez gentib⁹ sub mortis caligine ꝯstitutis.Bene ipsa regina celorū in cuius se clausit viscera dei fili⁹ fact⁹ bō ex tanti honoris fastigio sibi p angelum nunciato neq̄q̄z elationis assūpsit spūm.sed tāq̄z ancilla humilis q̄zuis affecta mat̄ dn̄i.humilitatis sue quā respexit dn̄s exequēs officiū exurgēs maria abijt in mōtana cū festinatōne.Et quēadmod̄ ab āgelo humillime salutationis suscepat oraculū.sic etiaz elizabeth humilit salutauit.Elizabeth vero vt salutationē audiuit vginis gloriose.repleta spūsācto.et incarnati vbi mysteriū i vtero sentiēs virginali. voce magna exclamauit z dixit. Benedicta tu iter mlieres z bn̄dict⁹ fruct⁹ ventris tui.Et vn̄ hoc mihi vt veniat mater dn̄i mei ad me.Ecce enī vt facta est vox salutationis tue in auris meis.exultauit p gaudio infans in vtero meo.Et beata q̄ credidisti.q̄niā pficient in te.que dicta sūt tibi a dño

De uisitatione beate uirgis ad elizabeth.

Ad que ỽgo venerãda in humilitatis ſpiritu rñdens.illud mirabile cãticũ decantauit Magnificat aĩa mea dñm.Et exultauit ſpiritꝰ meꝰ in deo ſalutari meo.Quia reſpexit humilitatẽ ancille ſue.Ecce enĩ ex hoc beatã me dicẽt oẽs generatõnes.Quia fecit mihi magna q̃ potẽs eſt.ꝛ ſctũm nomẽ eiꝰ.Et miſericordia eꝰ a pgenie in pgenies timẽtibus eũ.O magnũ myſteriũ.o admirabĺe cõmercĩũ.o ineffabile ſacramentũ vt matres de pignoribꝰ q̃ geſtabãt in vteris in ſpũ pñtarẽt.ꝛ etiã ppbetarẽt.Et vt ſacri euãgelij pandit hiſtoria.celi regina ĝuida partu ꝓſecranda diuino.p hũilitatis ãplioꝝ ſignaculo p̃curſoris ſui quẽ geſtabat filij genitrici ĝuide hũanitatis ĩpendit obſequiũ.Quo impenſo cõpletoq; hmõi viſitationis quaſi triũ mẽſiũ tpe in domũ ſuã eſt reuerſa.Hec eſt enĩ illa de qua ſacra canũt eulogia Sole amicta lunã hñs ſub pedibꝰ ſtellaꝝ coronari meruit duodenis.Hec eſt illa q̃ in ſuis caſtis viſceribꝰ celi terreq; geſtauit opificẽ.Et ſola cunctas hereſes intẽmit.Et p xp̃iano ꝑlo vt aduocata ſtrenua ꝛ exoratrix puigil ad regẽ quẽ genuit intẽdit.Igit̃ felicis recordatiõis vrbanꝰ papa .vj.dignũ reputãs ꝛ debitũ vt feſtũ viſitationis ĩpius beate marie ỽginis q̃m vt prefertur viſitauit elizabeth.in dei ecclĩa celebraret.q̃niã teſtimonio ſancti ſuffultũ euangelij hũanis neq̃t rõnibꝰ detractari.Ac attẽdens q laudes tãte virginis hũana lingua nõ ſufficit exp̃mere.Hec etiã ſãcti et iuſti eã in cꝰ ille quẽ celi capere nõ poterãt.ſe contulit aula ỽginali.dignis laudũ preconijs ad plenũ efferre potuerũt.Et conſiderãs dictꝰ papa q exq̃ dñm in ſanctis ſuis laudamꝰ.quã tomagĝ in veneratione btẽ marie ỽginis matris ipſiꝰ exultãtibꝰ animis collaudare ꝛ eiꝰ laudũ augendo titulos gratias inferre quẽ genuit filio debeamꝰ.Que etiã exaltata ſup ſidera.ſtellato ꝓſidet ſui ſolio genitoris Nec etiã diuine viſus fuiſſet reſiſtere volũtati q̃ tã ſibi q̃ alijs viris deuotis ad hmõi ſanctã feſtiuitatẽ celebrandã vt pie ideꝫ papa credidit.dignata fuit mentẽ inſpirare. Deliberatione etiaꝫ ſup hoc matura p̃habita .De fratrũ ſuorũ ſãcte romane ecclĩe cardinaliũ cõſilioad exaltationẽ fidei catholice. digne et rõnabiliter.videlz ſexto idꝰ aplis pontificatꝰ ſui ano .xj.ſtatuit vt feſtũ p̃fatũ videlz viſitatõnis btẽ marie ỽgis q̃n vt p̃fert viſitauit elizabeth.ſexto nonas iulij ãnis ſinguĺ in ỽi ecclĩa cũ laudũ cãtico.letitie iubilo. cordiſq; tripudio ſub duplici officõ p orbẽ vniuerſũ ſolẽniter celebraret. Suaſit etiã ꝛ conſuluit idẽ vrbanꝰ ſextus.vt ipſiꝰ feſti vigilia vt vigilia natiuitatis et aſſũptionis p̃dicte ỽginis feſtiuitatũ.etiaꝫ in obſeruatione ieiunij deuotius obſeruaret.Et mandauit q̃ ſimĺe nõ tñ duplex officiũ abſq; alicꝰ ſcti cõmemoratione.exceptis primis veſperis ante octauam apĺoꝝ petri et pauli.ꝛ officio totius diei octaue.cũ cõmemoratione tñ eiuſdẽ noui feſti.p ſeptẽ ſequẽtes dies in dei ecclĩa cũ celebritate debita cãtaret.Ac etiã volẽs idẽ vrbanus papa xp̃ifideles ad colendũ tãte feſtũ virgis et etiã celebrãdũ.donis ſpũalibus animare. ipſoſq; myſticis de theſauris militãtis eccleſie benedictionũ muneribus cupiens ſp̃enire.Omnibꝰ ve penitẽtibꝰ ꝛ cõfeſſ. Qui matutinali officio feſti eiuſdẽ in ecclĩa q̃ idẽ celebraret intereſſent centũ.Qui vero miſſe item.Qui autẽ p̃mis ipſiꝰ feſti veſperis.ſiliẽ centũ.Qui autẽ ſecũdis.totidẽ.Illi ỽo q̃ p me tertie ſexte none ac cõpletorij officijs intẽ eſſent pro qualibet horarũ ipſaꝝ q̃draginta dies.Illis autẽ q̃ per octauas feſti p̃dicti matutinalibus veſperoꝝ miſſe ac predictaꝝ horarũ officijs intẽeſſent centũ dies ſinguĺ octauarũ ipſarũ diebus.De omnipotẽtis dei miſericordia et beatoꝝ petri et pauli apĺoꝝ eꝰ auctoritate confiſus.De iniũctis ſibi penitentijs miſericorditer relaxauit. Ne autem pro eo q ipſius vrbani predeceſſoris noſtri ſup veniente obitu lutere apoſtolice ſup premiſſ confecte nõ extiterint.hmõi ꝓſtitutio dicti p deceſſoris fruſtraret effectu. volentes et auctoritate aplica decernẽtes q hmõi ꝓſtitutio a dicto die videlz.vj.idꝰ aprilis pinde ſortiatur effectũ ac ſi ſup ea dicti p̃deceſſoris lr̃e ſb ipſiꝰ diei data ꝓfecte fuiſſent put ſupiꝰ enarratur Nõq; p̃ntes lr̃e ad pbandũ plene conſtitutionẽ hmõi vbiq; ſufficiãt Neq; ad id pbationis aliud adminiculũ requirat Uni

De uisitatione beate ma. uirgis ad elizabeth.

uersos igitur patriarchas archiepos epos ꝙ alios eccliaꝝ platos monem⁹ ꝙ hortamur in dño p̄dica eis scpta in vtute sācte obedientie districte p̄cipiendo mādātes .et in remissionem peccaminū iniungētes. Quatenꝰ tanꝯ glōsum festū et celebre ānis singulis. vj. Mo nas iulij vt p̄fert. Deuote ac solēniter celebrent ac ieiuniū hmōi vigilie suadeāt in augmētuꝫ meritu obſuari. Et faciāt p vniuersas eccle sias suarū ciuitatū ꝙ dyoceſiū celebrari ac officiū peragi supradictū. vt pia ei usdē virgis intercessione. ipsi xp̄i fideles ꝗa noxijs ptegi. ꝙ in futuro sēpit̄na cōseq̄ gaudia mereātur. Nulli ergo oīno hoīm liceat hāc paginā nostre voluntatis. constitutionis. munitionis hortationis.. ꝙ mandati infringere vel ei ausu temerario contraire Si quis autem hoc attemptare p̄sumpserit. indignationem oīpotentis dei. ꝙ btōꝝ petri ꝙ pauli apl̄oꝝ⁹ se nouerit incursurū. Datū rome apd̄ sctūꝫ petrū. v. idus nouēbris pontificat⁹ nostri anno p̄mo. videlꝫ sub anno dñi. m. ccclxxxix.

¶ Ex sermone venerabilis bede.

Btā dei genit̄ix vgo semp maria tēplum dñi sacrariū spūſcti. cū ab āgelo salutata fuisset. seqꝫ ple ḡuidā cognosceret p̄festiꝫ mōtana p̄rexit portās a q̄ portabat. Et apte pꝰ visionē angeli btā dei genitricē in mōtana ſbijt q̄ gustata suauitate supnoꝝ ciuiū. būilitatis gressuſ⁹ ad alta vtutuꝫ se trāstulit Intrat igit domū zacharie atqꝫ elizabz. quā duū ꝙ p̄cursorē dñi paritura nouerat. Salutat nō quasi dubia de oraculo qd̄ accepat. sed vt ḡtulatura de dono qd̄ p̄seruā accepisse didicerat Mō vt vbū angeli mulieris attestatōne probaret. sꝫ mulieri puecte etatis vgo iuuēcula ministeriū sedula ip̄ēderet. Ut aūt audiuit salutationē marie elizabeth. exultauit infās in vt̄o eiꝰ ꝙ repleta ē. ſ. ſ. elizabeth. Et exclamauit voce magna Recte voce maḡqꝫ di dona cognouit. Recte voce magna. q̄a illū quem vbiqꝫ p̄sentē nouerat etiā corpaliter adeē sētiebat. Magna eteni voce nō clamosa q̄ꝫ deuota intelligendū est. Neqꝫ enī modice vocis deuotione dñm laudare voluit. q̄ spūſcō plena flagrabat. q̄ ꝙ illū in vtero gestabat. q̄ in natis mulierū maior nemo est. Eū eteni adueniſſe gaudebat. q̄ p̄ceptus ex carne matris vḡinis filiꝰ altiſſimi vocaretur ꝙ eēt. Exclamauit autē voce magna elizabeth. ꝙ dixit Benedicta tu inter mulieres. O vere bñdicta inter mulieres. que sine exēplo mulieb⁹ cōditionis cū decore virginitatis gauisa es honore parētis. Et bñdictꝰ fructꝰ vētris tui. Nō q̄ tu bñdicta. ideo bñdictꝰ fructꝰ vētris tui. ſꝫ q̄ te p̄uenit in bñdictionib⁹ dulcedinis ideo tu bñdicta. Bñdicta tu inquit inē mulieres que illā generalē maledictionē euaſiſti q̄ dictū est. In tristitia paries filios. Et nihil omin⁹ illā que secuta est. Maledicta sterilis in israel. Ac singularē consecuta es bñdictōnē. vt nec sterilis maneas. nec cū dolore parturias. Et bñdictus fructꝰ ventris tui. Nec ipse generali sanctorū more bñdictus. sed sic ait apl̄s. quoꝝ patres ex q̄bus xp̄s ſm carnē q̄ est sup oīa deꝰ bñdictus in secl̄a. De huius ortu fructꝰ psalmista mystico ꝓmone testat dicēs. Eteni dñs dabit benigtatē. ꝙ terra nrā dabit fructū suū. Dedit q̄ppe dñs benigtatē q̄ genꝰ būanuꝫ a reatu p̄uaricationis p vnigenitū suuꝫ liberare dispoſuit. Dedit benigtatē. q̄ eiꝰ ingreſſu vḡinal̄ vteri tēplū sctiſpiritus grā p̄secrauit. Et terra nostra dedit fructū suū. Quia eadē vgo q̄ de terra corpꝰ baſbuerat. filiū genuit. diuinitate q̄ dē deo patri coequalē. sed sibi carnis vitate p̄substātialē De hoc ꝙ esaias tēplū būane redēptionis ītuēs ait. In illa die erit germē dñi in magnificentia et gl̄a. ꝙ fructꝰ terre sublimis. Germē nāqꝫ dñi fuit in magnificētia ꝙ gl̄a q̄n supernus dei filiꝰ in carne tpalis apparēs magnitudie vtutū celestiū mūdo clarꝰ effulsit. Fructus q̄ꝫ terre sublimis effectꝰ est. q̄n carnem quā de nostra natura mortalē deꝰ suscepat vtute vſationis īmortalē iam reddītā adcelos subleuauit. Recte ergo dr. Bñdicta tu inter mulieres. ꝙ bñdictꝰ fructꝰ vētris tui. Bñdicta est incōpabiliter. que et diuini germis gl̄am suscepit ꝙ coronā integritatis ſuauit. Bñdictus fructus vētris illiꝰ. p quā ꝙ semē incorruptionis superne hereditatis quā p̄didimꝰ in adā fractū recipimus. Et vere ac singulariter bñdictus. q̄ non nrō more pꝰ q̄ꝫ natꝰ est gratiā bñdictionis a dño p̄cepit.

De uisitatione beate uirgis ad elizabeth.

sed ꝛipse ad saluandū mūdū bñdict⁹ venit i noīe dñi. Et vnde ℔ mihi vt veniat mat̄ dñi mei ad me. O quāta in ppbetisse mēte būili tas. q̄z ver⁹ ꝟmo dei quē dixit. Sup quē req̄ escit spūs nisi sup būilem ꝛ q̄etū ac tremētē ꝟba mea. Matrē q̄dē dñi. que ad se venerat mox vt vidit eē cognouit. Sed nihil in se tal' merit reperiēs q̄ digna fieret a tanta hospite visitari. vnde hoc mihi iquit. vt veniat mater dñi mei ad me. Qui nimirū spūsscūs q̄ ei donū ppbetie cōtulit. mun⁹ pariter būilitatis prestitit. Prophetico repleta spū genitricē ad se aduētasse saluatoris intelligit. Et humilitatis spū circūspecta. min⁹ dignaꝫ se ei⁹ aduētu deprehendit. Ecce enī vt facta est vox salutationis tue i auribus meis exultauit in gaudio infans i vtero meo. Intellexit elizabeth eodē quo impleta erat spū reuelā te q̄d exultatio illa sui significasset ifātis. hoc est illi⁹ venisse matrē c⁹ ipse p̄cursor ac demō strator eē futur⁹. Et q̄z mirāda. q̄z cita sctī spiritⁿ operatio. Nulla q̄ppe in discēdo mora ē vbi spūsscūs doctor adest. Ēn vno eodēq̄z momēto cū voce salutātis gaudiū nascit infantis. q̄a dū vox ad aures puenit corpales virtus spiritalis cor intrauit audiēt⁹. nec solū genitricē sed ꝛ sobolē amore dñi aduenientis accendit. Unde mox eadē precursoris dominī genitrix ea que in occulto cognouerat bis qui simul aderāt ꝛ audiebāt palā euangelizare curauit. Ait subdit. Et beata q̄ credidit. q̄niā pficient ea que dicta sunt ei a domino. Ā ex hoc q̄z p spūm didicit elizabeth que āgelus ad mariā ꝟba ptulit. q̄ illa mox euāgelizanti credidit. q̄ hec diuina operāte potentia absq̄z vlla eēnt dubietate cōplēda. Mirū q̄z in modū idē spūs eā cū impleuit presentū simul preteritor ꝛ futuror sciētia instruxit. De pñtibus nāq̄z se edoctaꝫ monstrauit. cū beatā mariā matrē dñi sui vocās q̄a redēptorē humani generis in vtero gestaret indicauit. Unde etiā fructū ventris eius singulariter benedictū eē pfessa est. Preteritorū se noticiā accepisse signauit. que ꝛ ꝟba angeli ad mariā ꝛ ꝓsensū marie credentis sibi innotuisse prodidit. Sed ꝛ futuror sciam sibi nō negatā intimauit. cū perficiēda a domino q̄ ei dicta eēnt. aperuit. Quis aūt fratres mei dicere q̄s estimare sufficiat que tūc gratia spūs dei genitricem repleuit. cū tāta i matre precursoris lux doni celestis emicuit Uerū audiamus verba que dixit. si forte ex his aliquātulum valeam⁹ dinoscere q̄d intus habuerit. Audita ergo respōsione elizabeth. qua eam beatam inter mulieres predicauit. matrem domini sui cognominauit. fidem fortez laudauit. ad cui⁹ ingressū seipaz cum filio spūsancto repletā eē signauit. non amplius tacere potuit dona que ꝓceperat. sed q̄ sēp animo gerebat vbi aptum tēp⁹ inuenit. etiam deuota oris pfessione patefecit. Namq̄z vt virginalem decebat pudorē. acceptum diuinit⁹ oraculum aliquādiu silentio tegebat arcbanum mysterij celestis i sui pectoris abdito venerabat occultuz expectabat reuerent donec ipe donoruz distributor quid sibi doni specialis tribuisset. quid secreti reuelasset. quando cūq̄z vellet ostenderet. Et postq̄z eadem que sibi erant charismata prestita. per alios spiritu reuelante esse patefacta cernebat. mox etiam ipa thesaurū celi quē in corde ꝟuabat aperuit. Et ergo Magnificat anima mea dominum. ꝛ exultauit spūs meus in deo salutari meo. ꝛc. Quib⁹ p̄mo dona sibi specialiter concessa confitetur Deinde generalia dei beneficia q̄bus generi humano in eternum consulere nō desistit enumerat. Eius autē anima dñm magnificat. qui omnes interioris hoīs sui affect⁹ diuinis laudibus ac seruitijs mancipat. q̄ obseruantia preceptorum dei semp eius potētiam maiestatis se cogitare demonstrat Et⁹ spūs in deo salutari suo exultat. quem nihil in terrenis libet. nulla caducarū rerū affluētia mollit. nulla aduersitas frāgit. sed sola illius a quo salus speratur eterni sui ꝓditoris memoria delectat. Que cū oībus perfectis verba recte ꝓueniāt. maxime tñ ea beatā genitricem pferre decebat. q̄ meriti ꝓuilegio singularis spiritali ipsi⁹ dilectiōe flagrabat. c⁹ corpali cōceptione gaudebat Que iure in iesu. idē in salutari suo speciali p̄ ceteris sāctis gaudio potuit exultare. q̄z quē ppetuū salutis autorē nouerat būc ipm tpali ortu ō sua

carne nasciturū eē sciebat. quatenꝰ ī vna ea dēqz ꝑsona vacuē suꝰ filiꝰ eēt z dñs

CLXXX.

De sancto Arbogasto.

Sanctissimi sacerdotis xp̄i arbogasti exortū vł cōuersationē eꝰ a puero ad puectōnez vsqz pōtificatꝰ. seu ātiquitas obliterauerit vel scptoꝝ raritas nō declarauerit. qz scriptio nō docet incertū habeē. At vero tanti patris insignia qbꝰ in diebꝰ suis miraculis choruscātibꝰ claruit nō ex toto sūt silētio oppssa. que paures fidelīū transeūdo. posteris narrātibꝰ auribꝰ nostris sūt infusa. Tradūt nāqz eū in tpibꝰ dagobti regis. cū sctā ecclīa lōge lateqz flores doctrine catholice suaue redolētes diffūderet z verbū dī vsqz ad qqz pspe curreret. de aq̄tania pgressū. diuino nutu argentinenſ ecclie catbedrā cōsedisse. suscepta qz culmē regimis felici gubnatōne diu rexisse. Hic btūs xp̄i sacerdos p̄fato regi amica familiaritate adeo est innexus vt eo intra regalē aulā ascito illiꝰ alloq̄o delectaretē. psilio vteretē. Qua iocūditate cū vterqz suo. rex in regno. eps in epatu pspe se agerēt. bostilis humani generis inuidia res leta vtiq̄ in ptraria. Nā cū quadā die venatores regis more solito aprū insequerētur in saltu. regis etiā filius qui erat ei vnicꝰ pariter cū eis ī eodē discursu festinauit. Cū aūt illi p deuia queqz z diuersos anfractꝰ cū canibꝰ oberrarēt. solꝰ relictus singulari occurrit incautꝰ Quo viso sonipes in q̄ sedit pauefactꝰ. cursū retorquens in fugā vtitur. Puer vero cū eū freno retinere conaretē. z in alterā ptē habenā strictꝰ traheret. beu nimiū pnꝰ a sella est plapsus. Ad huc autē habena quā in manu tenebat ibe: rēs p terram tractꝰ. calcibꝰ equi miserabiliē est ptritus. Quē sui pedisseq̄ diu quesitum z ita inuenientes attritū. nō sine maximo merore tollētes. z in eqs leuātes. funere lugubri domū sunt reuersi. Cū autē in palatio regis qđ factū fuit psonaret. quātꝰ vndiqz ꝓcursꝰ virorū ac mulierū. quātꝰ plāctꝰ. q̄ntꝰ eiulatꝰ regales edes. vicos. cāpos. vbicūqz auditus est impleuerit. nemo valz explicare. Interea puer in lecto collocatus. altera die vita pristi est exutus. Quid igitur huiusmodi ꝓcussionis facto opus sit. z quomodo regis dolorem mitigarent. cū secum quererēt. tandē consilio inuento vt episcopus inuitetur. regi suggerunt. Qđ ille deuotissime amplectens. mox sine dilatione legatis directis. vt ad se episcopꝰ omni festinātia fatigare se dignet expoſcit. Nec mora. iussa faciūt. ēpum adeūt. causā inuitationis nō sine luctu exponūt. Ille vo audito casu amici totꝰ spū constratus. flēs m̄ltūqz gemēs. statī pperare nō distulit. Nec minus interea rex adaduentum pontificis impatiens egressus. senez eminus festinantem conspicatꝰ. fusis lacrimis. velato capite. multis comitātibꝰ atqz lacrimātibꝰ stipatꝰ occurrit. Qui cū se inuicez solito salutare pararēt. p̄ nimio cordis dolore vox besit in gutture Quantū lacrimaꝝ ex vtraqz ptē fluxerit. nulli cognitū eē poterit. Tandem luctu satiati. cū nox aduenisset. z omēs sopor grauissimꝰ oppressisset. ad orationez processit episcopus. Quomodo aut quibꝰ verbis orauerit non patet. q̄d autem impetrauerit non latet. Finita autem oratione accessit ad feretrū electisqz omnibꝰ ad exequias vigilātibus. flexis genibus cōmittit se beate marie patrocinijs. vt illa que vitam mundo genuit. vitam puero impetraret a filio Int̄ orādū puer surrexit. exutūqz funeribꝰ indumētis. q̄bus ante vsus est episcopꝰ iussit indui regalibus. Igitur qui huic officio aderāt clamorem gaudij diutius cohibere non poterant q̄n libere eruptum atrium omnēqz aulā regis vociferatu maximo implebāt. Quo oēs a somno excussi huc illuc qz discurrebāt. causam tanti sonitus ignorantes. Necnon rex ipse qui tunc primum parum somni carpebat exterritus. nā nimiū tristis tota nocte iacebat insomnis. cubiculū vbi tantus fragor exortus est festinꝰ erupit. Quanta leticia cor eius pulsauerit. fuse pre gaudio lacrime testantur. cū reuiuiscere vidit. p quo si eū recuperet ipse mori cōcupiuit Vocata mater ad sancti viri pedes festinat. q̄a cor eius tristesilius viuus mulcebat. Necnon omnes q̄ ad funꝰ deflendū ꝓfluxerant gaudio repleti. ad

ammirationez resurgētis pueri.q̄qz p alijs ire festinabāt. Rex ergo ne morā faceret.epi scopo domū ne laudaret a pl̄o festinātu.cō; siliū cū regina duxit quō sctūm remunerarz q̄ eis tanta bñficia a deo p̄stitisset. Aurū ar gentū quecūqz cōcupiscibilia z regio dono honorabiliora in thezauris inuenire potant gtissime p̄cepit offerri. humiliter dep̄cans. vt accipe digret. Que sctūs vir accipe deuitās ait. Si aliq̄d p gtiarū actōe deo offerre te delectat. ad agēdū dei fuitiū in eccīa beate matris xp̄i. cuius meritis filiū viuum recepisti terminos eius quia angusti sunt ad tantuz fuitiuz dilatare aliqua parte regni tui. vt sit in vsufructuario. ibi fruentib⁹ deo. Si ita regie maiestati placet. poteris. q̄a ℔ firmi⁹ ac stabilius est ad beatitudinē tuā. tuoy̆qz z p cedētiū patrū z sequētiū posteroy̆ p merēdā q̄z aurū q̄ oculos cū videt delectat. z cor cū perditū fuerit contristat. Quā ppositionez pōtificis rex gtulant āplectēs. vbi inq̄t inue; nire poterim⁹ locū talē q̄ ꝓgruat ad fuiēdū matri celestis regis. c⁹ sūt vniuersa in celis z in terris. Cūqz hec secū volueret. mētēqz per omnē alsaciā spargerz sic vbi forte talis loc⁹ inueniret q̄ tāte dñatōni apt⁹ haberet occur rit aīo rubiacbū opidū cūctis vsib⁹. i. agris. vineis. cāpis ac siluis. aq̄s edificijs. pl̄is. opu lentissimū. sūme regine in dotē ꝓuenire. Mō distulit rex. voto tandē inuēto. corā optima tib⁹ suis assēsuz tā bono ꝓsilio p̄bētib⁹ testa; mentū facit. vt rubiacbū cū oībus ap̄pēdicijs cōfinibusqz ad se pertinentib⁹. etiā z cū vill' totū z integrū amodo z deinceps sit sub do minio sancte argentinen℔ ecclesie. seruentis genitrici dei marie. stabili z inextricabili sti; pulatione subnixum. Hoc nobili donatiuo ditatus. valedicens regi. ad p̄opa remeauit ep̄s. conuocatoqz clero. militūqz cetu. popli quoqz conuentu. cunctis astantibus z aspi cientibus testamentū acceptū posuit super altare consecratum in honore sancte marie Postea vero multis annis vixit. pollēs vir tutibus sanctis. E quibus vnū miraculū fi delibus valde pficuum. huic operi dignuz duxim⁹ inserendū. Ferunt nāqz eū circa flu men quod ō saltu vosagi. nomine bruscha mixtum cum alsa fluuio. qui alueo per alsa ciam eo vsqz decurrit oratorium ligneū par uum sibi fieri iussisse. quo nocturno silentō fluuium transiens veniret. vt ibi secreti⁹ in oratione noctaret. mentem quoqz in diui; na contemplatione latius extenderet. Sub; inde vero cū nauigiū non inuenit. siccis pe; dibus fluuium trāsiuit. completaqz orōne rursus super vndam ambulans repedauit. Ita ergo religiosam vitam ducēs. diuersis morbis oppressos curauit. demōes ab obses sis corporib⁹ fugauit. discordātes ꝓcordare fecit. q̄bus p̄m modū necessitatis cōmodus extitit moderator. Cū aūt sentiret iminere si bi diem extremū in mōticulo vbi vicino ex tra ciuitatem vbi sancti michaelis est eccl'a ꝓstituta sepulturā sibi fieri p̄cepit. z eo se fer ri ac sepeliri. imitās saluatorez xp̄m. q̄ extra portā elegit sibi sepulcrū. CLXXXI

De sancto Adelpho.

Beati adelphi me tensis ep̄i. celebrat natalis. q̄ decim⁹ a beato clemēte q̄ p̄m⁹ eandez sedem regendā a beato petro susceperat gu bernauit. Huius pater felix nomine de aqui tania ortus extitit. mat beatrix de nobili bur gundiorum genere originē duxit. Huic īsō no angelus dei apparens q̄ filium parituram esset annunciauit. z cuius nominis quāteqz virtutis z meriti succedēte tēpe foret intima uit. Natus ergo beatus adelfus z ablactat⁹ ecclesie disciplinis imbuendus tradit. in qui bus ita p̄fecit vt nulli videretur esse secūdus Ad p̄fectū igit erudit⁹ beato rufo auūculo suo metensi ep̄o traditur vt eius bonis acti bus probisqz moribus ad bene viuēdū īsor maret. Btō aūt rufo vicesimooctauo ep̄at⁹ sui anno defuncto. sanctus adelfus concor di voto cleri z populi ep̄us eligit. z licet relu ctante pastore metensi ecclesie consecrat. Ad epto autē episcopatu. q̄z largus in elemosy nis. q̄z p̄nox in orationib⁹ z vigilijs. q̄m assi duus in ieunijs fuerit. nullus lingua ad liq̄ dum enarrare poterit. Cum autem eandem sedem decem z septē ānos in omni sanctita te rexisset. de hoc seculo ad celestia regna mi

grauit ⁊ iuxta beatū rufū auūculū suū in ec clesia scī felicis martyris sepult⁹ est. Et q̄nti meriti apd deū vterq3 fuerit miracla oñdūt q̄d⁹ multa vo ānoy curricula āno videlicet dñice īcarnationis. dcccxl. sub ludouico īpatore. drugone venerabli epo metensē regēte3 sedē. petione lātfridi coepi ipi⁹ eccie. ⁊ totius congregatōis mōasterij qd dz nouū vilere. clero q3 ⁊ ppl'o alsacie puicie id sūma deuotiōe fieri poscētib⁹. ad supza noīnatū cenobiū venerabl'e corp⁹ scti adelphi translatū est. eo q idē loc⁹ metēsi eccie subiect⁹ sit. Cū aūt sacratissimū corp⁹ de tuml'o leuaret. odore immē se suauitatis astātes pfusi sūt. ⁊ hodoz vsq3 quo ad destinatū locū puētū est a narib⁹ comitantiū nō recessit. Silua etiā vosagi vie q̄ ferebat congrua. se ob honorē sacri corpis q̄si salutādo inclinauit. Cū aūt de villis ⁊ agris oibusq3 locis ad dei viri corp⁹ deducēdū ml'titudo ppli concurreret. q̄dā bōi agro occupatus cū ceteris occurrere noluit. insup etiam sctō dei cuicia ingessit dicēs. q nō vere di sānctus eēt sz ppter pecuniā congregandā ei⁹ corp⁹ in feretro deduceret. Statim ergo vt blasphemie vba ore ptulit ita febrib⁹ colligat⁹ ē. vt ad ppriā domū nisi alioy manib⁹ depoz'tat⁹ redire nō posset. Vtrū autē ab hac infirmitate qualuerit. vel in sua infidelitate defecerit. nobis manet incognitū. Alī⁹ q3 multo tpe in magna infirmitate depressus accessit ad feretrum. ⁊ se ad deportandum submisit ⁊ statim sanitatē quam desiderabat accepit Vt autem ad locum sepe iam nominatum peruenit. maxima cleri ⁊ populi turba excipitur. ⁊ cum magna gloria in ecclesia sancti iohannis baptiste collocatur. ibiq3 q cum xp̄o regnet manifestis signoruz indicijs cō probatur. CLXXXII.

De sancto Iodoco.

Beatus iodoc⁹ fuit iudabelis regis britonum filius. Habuitq3 fratrem maiorez natu beatū videlicet iudabelū. qui successit patri in regno. Isti duo frēs imo due gemme celestes cōtēporanee fuerūt regis francoy dagoberti. cū quo post graues inimicicias adiui cē pacificat⁹ est ipe rex britonum iudabel⁹ ⁊ magnis ab ipo muneribus honorat⁹ Regressus itaq3 in britāniā. cogitauit regnum terrenum pro celesti regno relīquere. ⁊ vitā monachicam ducere fratrē suū iodocū iuniorē coram se cōueniri fecit ꝺ suscipiēdo regni gubernaculo vt suū posset adimplere ppositū. ⁊ frui cohabitatione monachoy. Beat⁹ aūt iodocus nō min⁹ feruēs in dei dilectione deliberandi inducias octo dierū. vix a fratre īpetrauit. Interim die noctuq3 anxi⁹ cogitare cepit. qūo posset effugere regnū simul'⁊ patriā ⁊ frīs sui circa se studiū declinare. Ipso igit in mōasterio quodā vbi lrās didicerat cōmorante. ⁊ orationi frequēti⁹ incūbente. contigit vndecim illuc peregrinos venire. q̄ causa deuotōnis limina apostoloy petri ⁊ pauli visitare desiderabant. His secreto associatus parisius venit cū eis. ac vtrum vlterius cū eisdē procederet dubitauit. Consilium tādem a spūsancto cōsecutus q̄ gressus eius in omnib⁹ dirigebat. ab hoc itinere ⁊ a socijs itineris declinauit. Et ad pontiniz confinia q̄ antiquis plena nemoribus erāt. ⁊ feris ac animalibus solū habitabilia festinauit. Delectat⁹ itaq3 loci illi⁹ vasta solitudine dispositi habitationē ibi facere super fluuiuz alzeiā Sed a duce Heymone illius terre domino per septem ānos ab hoc pposito retardat⁹ est. inter quos annos literas magis didicit. ⁊ sacros ordines suscepit. Tandez sacerdos effectus. iā dicti ducis filium qui eum ī maxima veneratione habebat de sacro fonte suscepit. Elapso septēnio. ad vitam solitariam transiēs in loco alzei fluminis riuulis vndiq3 circūdato ibidem eccīam ⁊ domunculaz edificauit. Preter plura que per eum dominus operat⁹ est miracula. hic est considerādum q̄ volucres ⁊ pisces diuersi generis ad sacrā eius manū palpabiles receptis ab eo alimentis veniebant ⁊ recedebant quasi domestici Quadam vero die dū ad victū quotidianum nō haberet nisi panē modicū. sibi ⁊ discipulo suo dñs in specie paupis aduēit elemosinā petens. Vir dei iodocus panē dividi iussit in q̄ttuor partes. ⁊ paupi petenti vnā partē de quattuor erogari. Vix egress⁹

erat.ꝛ ecce dñs reuertit in forma egeni defici
entis inedia .ꝛ secūdo panis q̄drante satisfa;
ctū est ei⁹ petioni. Hec mora regress⁹ tertio
q̄si esuriens et deficiens fame. Donata ē etiā
ei pars panis tertia. Consequenter visus est
dñs in altera pauperis effigie rogatur⁹ ele;
mosinā sicut iam tertio fecerat ante nec erat
vnde reficeretur nisi de residuo panis q̄drā
te. Viro itaq; dñi Jodoco ꝛ hūc erogare iu
bente ait eius minister. Vis ne aliquid no
bis remaneat. Volo inquit sanctus totū tri
bui esurienti. q; potēs est dñs etiā hodie nrē
puidere necessitati. Vix recessit dñs. ꝛ interī
dū cōsolaretur ver⁹ dei amic⁹ discipulus de
panis erogatione cōmotū ecce p fenestram
vise sūt ꝛ inuente in alueo fluminis quattu
or naucule onuste victualibus. De q̄b⁹ q̄s
eas adduxerit. vel quo ille deuenerint post;
q̄ fuerūt victualibus exonerate. vsq; in ho
diernū diez ignorat. Hec ꝛ alia que per eus
dñs ibidē miracula demōstrare dignat⁹ est
longe lateq; patriā ad ei⁹ visitationem adī
petrā da e⁹ suffragia cōmouerūt. Cūq; ibiō
vnj. ānis elapb. ꝓpli frequētiā neq̄ret sustine
re. ad vlteri⁹ debitū dño duce ꝓcessit. Cōstru;
ctoq; ibi oratorio in honore beati martini ꝛ
māsiūcula ibidē plimas ab hoste antiq̄ pas
sus est īsidias p. xiiij. ānos q̄b⁹ illic est cōmo
rat⁹ Eo ī loco signo crucis facto ꝓpa manu
aq̄lā de sublimi pstrauit. q̄ gallū suū abstu;
lit. ꝛ. xj. gallinas singillatiz gallūq; suū inco;
lumē suscepit. Hō lōge p⁹ dyabol⁹ ī horribi
lem mutat⁹ colubrū q̄uit ipm momordit in
pede. Qua lesione p spūm sctūm edoctus vt
ad aliū locū trāsiret adiuncto sibi duce bey;
mone vastā circūibat heremū vt inueniret
habitationis locū. Inq̄rēdo aūt cū ibidez q̄
ui dux torq̄ret sitis ꝛopia. prelassitudine et si
ti obdormiuit. Interī pu⁹ dei Jodoc⁹ orōni
incubuit. surgēsq; baculo q̄ nitebat terre ifi
xo sicut alē moyses aquā p duxit ꝛ fōtez inde
largiter effluētez. Quo exhilarati dux ꝛ e⁹ fa
milia sue sitis extinxerūt ardorē. ꝛ trāseūtib⁹
ibidē adhuc aquā administrat sufficientez.
Progress⁹ inde vers⁹ mare in vmbrosa val
le cliuū ascēdit paruū Quo delectat⁹. Hīc est ī
q̄t cathedra. Hīc ē req̄es mea in scīm. Duce ita
q; reuerso ad ꝓpa. vir dei ꝓpria manu duo
ibidē ꝯstruxit oratoria. Unū petro apl̄orus
principi. alterus paulo gentiū doctori. Pro
fectus est etiam postmodum romam voca
tus a beatissimo martino tūc romane sedis
antistite. qui a multo tempore concupierat
videre eum. ꝛ a sanctissimo eius colloquio
satiari. Receptus est ab eo cum honore de
bito ꝛ tractatus. Ibidem a spiritusancto do
ctus est. quem in omnibus custodem ꝛ ma
gistrum habuit vt ad heremum suas reuer
teretur. quam in terris sibi elegit habitatio
nem. inde in breui exiturus a corpore. ꝛ trās
migraturus ad consortium angelorum. ꝛ p
petuam diuine maiestatis contemplationē
Post sacra et multa de eternitate colloq̄a.
ꝛ mutua orationum suffragia inter ipsum ꝛ
summum pontificem habita. preciosissimis
a domino papa sibi collatis sanctorum reli
quijs. reuersus est cuz totius patrie gaudio
ad pontinij confinia. Ubi in monte habita
tōnis sue in qua modo requiescit corpus sā
cti Jodoci ꝓposito parentum cōsilio. addu
cta est sibi puella absq; oculis nata. que sicut
docta fuerat in visione faciē et loca vbi ocu
li debebant eē lauit de aqua illa qua vir san
ctus manus abluerat. Et mox receptis ocu
lis clare cepit videre. Duce itaq; Heymone
presente cum innumera dei plebisq; turba
in occursum beati Jodoci congregata san
ctissimis quas attulerat reliquijs cū omnī
qua decuit veneratōne repositis in noua be
ati Martini ecclesia. in qua nunc sacrum
corpus eius requiescit. tunc ō nouo facta la
pidea a prefato duce. ipse vir beatus prepa
rauit se ad diuina misteria celebranda calu
la indutus ad modum niuis alba. Qui cuz
astaret altari tertio Jdus iunij et ministra
ret cum deuotione maxima. diuina manus
apparuit super eum visibiliter inter sacrosā
cta missarum solennia. suumq; sacerdotem
et locum illum assignauit et confirmauit be
nedictione perpetua cum promissione tali.
et voce mirabili celitus subsecuta. Quia cō
tempsisti diuitias terrenas. et refutasti pa
terni regni culmina. et elegisti pauper esse. ꝛ
latere abiectus in terra ista defta ꝛ iuia. ꝓpa

raui tibi coronam inter agmina angelorum. eroq3 loci huius in quo resolueris defensor ac iugis custodia. vniuersiq3 hunc locum visitaturi in perpetuū cum deuotione ⁊ pura cordis intentōe pro tui nois memoria. diuina in terris gratia non defraudabuntur. et postmodum ad gaudia perueniēt sempiterna. Sequenti itaq3 tempore beatus Jodocus in carne preter carnem viuendo nō homo sed angelus videbatur. Jdus decembs obdormiuit in domino ipso domino presente. ⁊ angelorum obsequijs. Domini presentiam ostēdit intolerabilis claritas splēdoris ⁊ incōparabilis dulcedo diuini odoris. Corpus etiam eius. quia virgo fuerat. ⁊ immūis a carnalis commixtionis contagio. ita sanū permansit ⁊ integrum vsq3 ad annos q̄draginta in tumulo ac si spiritus vite foret ī eo. Ex a custodib9 corporis sibi vngues manuum ⁊ vngues pedum. ⁊ capilli capitis ⁊ barbe quasi viueret excrescentes. incidebantur ⁊ radebantur omni sabbato. quoadusq3 successor ducis Heymonis minus reuerenter ⁊ presumptuose immemor scripture dicentis. non temptabis dominū. sacrarium violenter irrupit cum satellitibus suis. ⁊ intrauit vbi repositum erat corpus sanctissimus. Illoq3 miraculo statim cecitate percuss9 vers9 est in amentiam. ⁊ exclamans. ba. ba. sancte Jodoce. surdus permānsit ⁊ mutus quoad vsq3 diem clausit extremum. Prolixitatem autē miraculorū que per ipsū domin9 exhibere dignatus est suis fidelibus in nostris tēporibus videmus. sicut de plurib9 a morte resuscitatis vel suspendio vel alio mortis genere defunctis. siue in aqua suffocatis. seu etiam ipsius beneficia quo ad multiplicatōnem bonorum temporaliū. nec calamo scribere nec sermone enarrare sufficimus. Cuiusdam deuoti sibi filium in cunabulis iacentē cum eēt incendiuz vndiq3 in domo circa puerum. beatus Jodocus miraculose conſuauit. pannis quibus inuolutus fuit et ipſe cunabulis cum puer leuatus eēt in fauillam et cinerem penitus resolutis. vt omnibus pateret q9 edacitas flame que lignorū ac lapidū potuit duriciam consumere teneru̇m infantem Beati iodoci custodie traditum non licuit ledere. Qui postmodum filius in mōasterio sancti Jodoci monachus factus est. Quot surdos claudos paraliticos ⁊ alios infirmos curauit non est numero colligere Unde est q̄ō regio fastigio sibi voluit post mortem retinere. ne in loco vbi sacrum eius corpus requiescit ali9 ardeat liquor nisi liqr cere. Quod infortunio suo experti sunt tres monachi. Qui in ecclesia vbi corpus e9 fuit delatum de sepo lucernas temptauerūt accendere nec aliquatenus potuerunt. Contigit autem in signum temeritatis sue duos ipsorum in continenti decedere. tertium vō ois ꝓtractione puniri. ac ita permansit omnibus diebus vite sue. Sunt autem be festiuitates beati Jodoci. Prima videlicet ī die beati barnabe quando infra missaruz solennia man9 dñi sup eū apparuit. Q̄ō etiā miraculū sep9 p alios sctōs oñsuz. vt9 diuina ad veritatē illi9 veri ⁊ sāctissimi sacrificij cōprobandā in cordib9 fragiliū misericordit ꝺmō strauit Scda est in die sancti Jacobi apostoli fratris sancti iohannis euāgeliste. de inuētione sancti corporis ei9. Tertia est de morte eius in die sancte Lucie virginis.

CLXXXIII

De sancto Othmaro.

Othmar9 in prouī cia alemanie nat9 atq3 nutrit9 est Bū eēt puer a frē suo cburiā producit ⁊ litis ībuit. vtutib9 tñ pl9 vt eq̄ vt scia studuit. iuxta illō sapie. Que ī iuuētute nō congregasti qūo īuenies ea ī senectute. Victori comiti eius dē regiōis. fact9 adolescēs fuuit Pder c9 puidētiā ac dilectionē ītegrā ad ip3 q2 vidit ī eo indolē bonā ad sacerdotiū pmouet tit'o scti florini. Cogēte p̄fato comite platus ibi posit9 est ꝓpt̄ suā religionē sciam ⁊ famā volātē de mūdicia vite sue. Waltram9 q̄ ex iure Heditario dñs fuit hemi illi9 in q̄ beat9 gall9 cellā sibi ꝓstruxerat. obtinuit a p̄fato comite vt othmar9 p̄esset illi celle ī'oib9 q̄ ad ip̄az ptinere videbant. Insup duxit eū ad pipinū regē. vt autoritate regia ꝓcedēte. ip3 e9 dē loci abbatē ꝓfirmaret. Cui petitioni tanq3

De sācto Othmaro.

iust⁹ rex ꝓfectum p̄buit. Et p manū regis othmarꝰ ꝓfirmato in abbatē ꝛ valtram⁹ oīa bona sua seu possessiones libere ꝛ integraliē resignauit. Dāuit itaqꝫ rex ac ꝓpo ore iussit ibidē vitā instituere regl'arē. Rediēs igit othmar⁹ locū reformauit. ꝛ infra ānos pauc os tā in possessionib⁹ q̄ꝫ in religione valde diues effect⁹ est. ꝛ in edificijs plurib⁹ ꝓfirmatus. Beat⁹ igit othmar⁹ abbas cum vidisset possessiones tpales suo mōasterio ex dī bonitate accrescere in imensū. timēs sue pſone vtutū incremēta dcrescere. a seipo icepit. ꝛ parsimonie vebemēti⁹ insistebat. ita vt etiā in p cipuis ieiunioꝝ dieb⁹ de ꝓsuetudine biduo abstinētiā ꝓtinuaret. Dauptatis et būilitatis amatoꝛ p̄cipu⁹ ꝛ cū bis elemosinatoꝛ magnus fuit Dauptatē ei⁹ illd oñdit q̄ crebrꝰ sine tunica sola tantū cappa indut⁹ ad mōasteriū remeauit exēplo xp̄i q̄ vilib⁹ pānis in sua natīate obuolut⁹ fuit. Et postea creuit in oīb⁹ ei⁹ pauptas vt nos sup instāti pecunia mīme ꝓfidam⁹. In necessitate monasterij sui asello p eq̄ frequēti⁹ vtebat. In misericordia et elemosina nulli ser⁹ fuit. Unde et paupib⁹ in ppa pſona fuiuit. Lepsis nō lōge a mōasterio habitaculū fecit. Capita pauperū ꝛ pedes i ppa pſona lauit. Uñ et pater pauperū a plīb⁹ est appellat⁹. Nocte eos vt sitauit. ꝛ eisdē vt dictū est diligent obsecutus est. Hospitale insup ꝓstruxit vbi ceci pauperes recipiebant. Quoꝝ curaꝫ adeo solicite gessit. vt etiā de nocte monasteriū egrediens infirmitati eoꝝ multo obseq̄o deputaret. Intꝝ warin⁹ ꝛ rutbard⁹ q̄ tunc totī⁹ alemanie curā āministrabāt. dyabolo suadente īmanissimo morbo auaricie p̄uenti. res eccliarū sub sua ptāte sitarū p vim sibi ūiuste vēdicabāt. Que mala loco sancti galli sibi infe rebāt. Sup q̄b⁹ iniurijs beat⁹ othmar⁹ pipino regi de ipsis querimoniam mouit. dicēs se grauissima incursurum si eis dissimulando consentiret. Quibus rex gratiam suaꝫ interdixit. si illi monasterio nō restituerēt omnia iniuste ablata. Illi vero auaricia victi regis preceptum nullatenus obseruarunt. sed insup beatū othmarū dum reuerteretur a rege captiuantes. miſ⁹ ob hoc militibus. vinctū ad se duci fecerūt. ꝛ lampertum falsū fratrem cenobij ipsi⁹ othmari. qui ab ip̄ inductus fuit vt abbatem suum falso ꝛ mendaciter de crimine accusaret ꝛ nequiter infamaret. conduxerūt. Quā pditionē ꝓtra īnocentem neq̄ꝫ ille monach⁹ cōmittere nullaten⁹ formidauit. Itaqꝫ cōcilio iniq̄ ꝙuocato coram multis ipe lāptus beatū othmarū de femia accusauit. Unde ad penam exilij ipsum cōdēnauerunt. ī insulam reni miserabiliter relegantes. Ubi post multas quas patiēt̄ sustinuit miserias in confessione xp̄i. xvj. kal'. dcembus bono fine quieuit. Huius autez lāparti iniquaꝫ machinationē qua suū p̄latū innocenter inuoluit. Deus iust⁹ iudex sic puniuit. q ip̄m monachum febris adeo grauis arripuit vt resoluto vigore mēbroꝝ caput ip̄ius ad terrā frequentius vteretur. ꝛ more quadrupedū cogeretur ambulare. Uñ etiā coact⁹ diuino iudicio eū purgente vt se peccasse in sanctum dei publice fateretur. Quite scite inquit sancta sinod⁹ nicena. ꝛ nolite psequi eos q̄ recte deo famulant. ꝛ sincera volūtate supna dei māndata custodiūt. ꝛ vestris legibus subiugāt. quia nō decet vt carnales spūales psequant. Und etiā greg. ait. Qui calūniam illatam nō pbat penā incurrere dbet quā si pbasset re⁹ vtiqꝫ sustineret. Cōciliū autē illud nequiter incboatum neq̄us ē finitum. Sepultus autē beat⁹ othmar⁹ ī exilio vbi bodie in insula capella ostendit annis decem ibidem corpus suū incorruptuꝫ permānsit. Dost. x. vero annos visum est discipulis ipsi⁹ vt corpus sui abbatis ad sācti galli monasteriuꝫ. cui p̄m voluntatem dei p̄fuit in spūalib⁹ et tpalib⁹. deferre modis omnibus deberent. Dergentes itaqꝫ ad locuꝫ corpus tollentes naui imposuerunt Quoꝝ deuotionem ꝛ corporis ip̄i⁹ sanctitatē miracula crebra ꝛ plura consequūtur. Tēpestas enim multa ventoꝝ et pcellarū q̄ p totuꝫ lacū cōstantiensem tūc tpis visa fuit. in omni via illa nulli eoꝝ impedimento fuit. Uascula etiā modicū vino plenū qđ secū tulerant ip̄ monachis ad refectionem ꝓsedentibus q̄tit̄escū q̄ꝫ exhaustū fuit liq̄ris vini nullū sensit detrimētū. Beati igit othmari corpus ad

De festo ꝑsentationis ma.ad tem.ĩ hierlm

monasteriũ beati galli delatũ.mlris ibidẽ ꝑ cedẽtibꝫ ꝙ ꝓsequẽtibus miraculis feliciter ꝙ bonorifice requieuit.

CLXXXIIII

De festo presentationis marie ad tẽplum in hierusalem.

Aulꝰ epũs seruus ꝑ seruoꝝ dei ad futurã rei memoriam. Rationi ꝓgruit ꝙ ꝓuenit honestati.vt ea que de romani põtificis grã p cesserũt.licet eius supueniẽte obitu liẽ aplice ꝯ sup ꝓfecte nõ fuerint.suũ ꝓsequant effectũ. Bane felicis recordationis pio pape secũdo pdecessori nostro ꝑ pte dilecti filij nobilis viri ꝛwilhelmi ducis saxonie dudũ expositoꝙ ipe dux ex speciaľ deuotõis affectu quẽ ad inclitã ꝓpugnatricẽ nrãm gľosissimã virginẽ mariã feruẽti aĩo gerebat.ab intimis.ꝓpterea desiderabat festũ pñtationis eiusdẽ beatissime ỽginis marie.qͦ.xxj.die mẽsꝭ nouẽbris ãnis singuľ in terris ꝙ dominijs suis de ꝓsuetudine celebrať etiaꝫ ex speciali sedis apostolice decreto et statuto annis singulis ꝑpetuis tpibus dicta die solẽniť venerari.idẽ pdecessor sincere deuotionis affectuꝫ quẽ ꝑ fatus dux ad ipm ꝙ romanã eccliam gerere cõprobať attẽdens.ꝙ pie ꝓsideraꝫ ꝙ merita beatissime ỽginis predicte erga genꝰ humanũ tantis honorib⁹ cõpẽsari neq̃bãt.q̃n illa maiorib⁹ indies ꝙ illustriorib⁹ digͤssima censereť.pfati q̃ꝫ ducis in ea pte supplicationib⁹ inclinatꝰ videlꝫ sub dato die ıı̃on.iunij.pontificatꝰ sui ãno.vj.autoritate apostolica sua ꝑpetua ꝙ irrefragabili sanctione suaꝫ si sup hoc ꝓfecte fuissent literaruꝫ tenore statuit decreuit ꝙ ordinauit ꝙ festũ pñtationis ꝫ modo sicuti assũptionis visitatiõis ꝙ alia festa beate marie memorate.in terris ꝙ dñijs pfati ducis dicta die annis singuľ ꝑpetuis futuris tpibꝰ de mãdato sedis aplice deinceps a cũctis xp̃ifidelibꝰ solẽniter celebraret. Quandamꝰ nihilominꝰ statutũ ꝙ decretũ sua buiꝰ mõi de celebrãdo festũ pdictũ ꝑ platos ꝙ alias ecclesiasticas psonas in dñijs et terris pdictis solẽniter publicari. Ne aũt de statuto decreto et mandato pdictis ꝓpeo ꝙ sup illis ipsiꝰ pij predecessoris nrĩ eꝰ supueniente obitu liẽ aplice ꝓfecte non extiterũt possit q̃modolibet desitari volumꝰ ꝙ dicta aplica auctoritate decernimꝰ q̃ pñtes litere ad pbandũꝫ plenum statutũ decretũ ꝙ mandatuꝫ pij predecessoris hmõi vbiq̃ꝫ sufficiant.nec ad id pbatõnis alteriꝰ aminiculũ req̃rať. Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginã nostre volũtatis ꝙ ꝓcessionis infringere vel ei ausu temerario ꝓtraire. Si q̃s autem ꝓsumpserit indignationẽ omnipotẽtis dei ꝙ bt̃orum petri ꝙ pauli apostoloꝝ eius se nouerit incursurũ. Datum rome apud sctũm petꝝ anno incarnationis dñice. Mͦ.cccclxiiij.xvj kaľ octobris põtificatꝰ nostri anno primo

Sequiť bulla indulgẽtiarũ pfati festi

Ipsaulꝰ epũs ſuus ſuoꝝ dei. Uniuersis xp̃ifidelibꝰ presentes lr̃as inspecturis.salutẽ ꝙ apostolicam bñdictionẽꝫ. Ad id maxime versatur nostra intentio vt xp̃ifideles ad maiorẽ deuotionem ꝙ frequẽtioꝛẽ peneratione precelse dei genitricis ỽginis marie que velut aurora consurgẽs.pulcra vt luna.electa vt sol.terribilis vt castroꝝ acies ordinata.verũ soleꝫ iustitie redẽptorem nostrum iesum xp̃m qui illuminat absc̃dita tenebraꝝ in mũdo potestatis tenebrose spũsancto cooperante ꝓduxit.q̃ nec est visa primam similem nec habere sequẽtem.modis cõgruentibꝰ excitemus.vt ex inde fideles ipi deuotioneꝫ oratiõnibꝰ ꝑpijs.ac ipsiꝰ virginis intercessione adiuti.nostriſq̃ꝫ inducti excitatõnibꝰ reddãtur diuine gratie aptioꝛes. Bane dudũ felicis recordatõnis pio pape scd̃o predecessori nostro ꝑ pte dilecti filij nobil'viri ꝛwilhelmi ducis saxonie exposito.ꝙ ipe dux ex speciali deuotionis affectu ab intimis desiderabat festũ presentationis eiusdẽ virginis qͦ.xxj.die mẽsis nouẽbris ãnis singuľ in terris ꝙ dñijs suis de cõsuetudine celebraturꝫ.etiã ex specialis sedis apostolice decreto ꝙ statuto perpetuis tpibꝰ dicta die solẽniť venerari.idẽ pdecessor pfati ducis supplicationibꝰ inclinatus autoritate aplica statuit decreuit ꝙ ordiauit ꝙ festũ pſẽtationis hmõi sicuti assũptionis visitationis et alia festa beate marie memorate.in terris pfatis ꝑpetuis futuris tpibus

De festo presentatioīs ma. ad templū i hierlm.

eadē die de mādato sedis aplice ab ipis fidelib⁹ solēnit celebrarēt. put in nrīs cū dict⁹ pi⁹ pdecessor anteq3 sue sup bis lrē ꝓficerent. re b⁹ fuerit būanis exēpt⁹ .inō ꝓfectis lris pleni⁹ ꝓtinēt. Nos igit cupiētes q festū pdictū in debita veneratōne habeat. z ad illō colendū eidēq3 vgini famulādū fideles ipi eo libēti⁹ animent q ex ꝫ dono celestis gtie vberi⁹ ꝓsperexerint se refectos de oipotētis dei misericordia z btōꝝ petri z pauli apl'oꝝe⁹ autoritate ꝓfisi oib⁹ vere penitētib⁹ et ꝓfessꝫ q die pdicta ad laudē z bonorē ipi⁹ vginis in siglis ecclijs mōasterijs z alijs locis ecclīasticis infra dicta dñia existētib⁹. in qb⁹ officiū eiusdō vginis celebrari ꝓtigerit diuīs intēfuerīt. vel ī vigilia eiusdē festi ieiunauerīt ānuatī. c. diēs de iniūctis eis penitētijs misericordit ī dño relaxam⁹ pñtibus ppetuis tēpibus duraturis Volum⁹ aūt q si alias in vigilijs ieiunantibus vel diuinis bmōi intēssentib⁹ aliq alia indulgentia ippetuū vel ad certū tēp⁹ nōdū elapsum duratura p nos concessa fuerit. p sentes lrē nullius existāt roboris vel momēti. Batū rome apud sanctū petrū anno icarnationis dñice. m. cccclxiuj. xij. kal'. februarij pontificatus nostri anno primo. ¶ Seqt institutio bui⁹ festi per archiepm magūtinē sem ¶ Adolfus dei gtia sancte maguntine sedis archiep⁹. sacri romani imperij per germaniā archicācellari⁹ ac ꝑnceps elector. ad futuram rei memoriā. Ex specialis deuotionis affectu quā ad inclitam ꝓpugnatricem nostrā glorioſissimā semp vginē mariaz dei genitricem feruenti animo gerim⁹. ab intimis ppterea desiderātes q festū pīsentatōis eiusdē beatissime virginis qō vicesima ꝑma die mensꝭ nouēbris annis singulis celebrat de consuetudine. deinceps annis singulis ppetuis tpib⁹ dicta die solēniter veneret. ea pter attēdētes z pie considerantes q merita beatissime virginis predicte erga genus humanum tantis bonoribus repensari nequeunt qn illa maioribus ī dies. z illustrioribus dignissima censeat. hac nostra irrefragabili sanctiōe statuim⁹ z decernim⁹ ac ordinam⁹ q festum presentatōnis bmōi sicuti festum ꝛceptionis beate vginis marie memorate p nostras ciuitates z dyoceses dicta die ānis singul'ppetuis futuris tēporibus deinceps a cūctis xp̄ifidelibus solēniter celebretur cū ppria hīstoria de eodem festo presentatiōis z vbi ppria de illo non habetur hīstoria. tūc hīstoria de natiuitate eiusdem glorioſissime z ītemerate virginis recipiatur. sic q vbi natiuitas habetur presentatio inseratur. Et insuper vt xp̄ifideles ad maiorem deuotionez z frequentiorem venerationem dicte p̄celse dei genitricis que velut aurora consurgens pulcra vt luna. electa vt sol. terribil' vt castrorum acies ordinata. verum solem iustitie redemptorem nostrum iesum xp̄m q illumiat absc̄dita tenebrarū in mūdo potestatis tenebrose spūsancto cooperante p̄duxit. q nec visa est primam similem nec habere sequētem. modis ꝓgruentibus excitem⁹ vt exinō fideles ipi deuotionib⁹ z orōnibus propijs ac ipsius vginis intercessionibus adiuti. nrīs q3 inducti excitationibus reddantur diuīe gratie aptiores necnon ad prefatum colēdū festum virginis intacte eo libentius animētur quo ex hoc dono celestis gratie vberius conspexerint se refectos. de omnipotentis dei misericordia ac beatoꝝ petri z pauli apl'orū eius. necnon sancti martini ꝓfessoris patroni nostri autoritate et meritis ꝓfisi omnib⁹ vere penitentibus ac ꝓfessꝫ qui die p̄dicta ad laudem et honorem ipsius vginis in singulis ecclesijs monasterijs z alijs locis ecclesiasticis prefatarꝫ nostrarꝫ ciuitatū z dyocesiū in quibus officium eiusdē virginis celebrari ꝓtigerit. diuinis interfuerint. vl' in vigilia eiusdem festi ieiunauerint annuatim. xl. diēs de iniūctis eis penitentijs misericorditer in domino relaxamus. presentibus perpetuis tēporibus duraturis. In cuius rei testimōium secretum nostrum presentibus est appēsum. Batum in ciuitate nostra maguntina die penultima mensꝭ augusti. Anno domī. M.B. cccclxviij.

¶ Be eodem festo.

¶ Que est illa puella mater et virgo sp maria fratres karissimi. que nūc mūdo ostensa est. qndecim gradus ascendēs hodie in templo a parentibus deo presentatur. Vñ pces

lk

sit quo ascendit. ⁊ quante virtutis existat vi-
deam⁹. Quid autē putas qualis oliz fuerit
vel nūc sit ista persona. que sanctis oīb⁹ spe-
ctanda ꝓponitur et imitanda. Hoc aūt ī pri
mis instruere ꝑbas est q̄ aīa ei⁹ ⁊ caro quā
elegit ⁊ habitaculum sibi fecit sapiētia dī pa
tris ab omni malicia ⁊ immūdicia fuerit pu
rissima. qñ in ea ⁊ de ea v̄bum extitit caro fa
ctum dicente scp̄tura. In maliuolam aīam
non introibit sapientia. nec habitabit in cor
pore subdito peccatis. Inter omnes itaq; sā
ctos huius beatissime virginis memoria eo
frequēti⁹ agitur. quo maiorem apud deum
gr̄iam inuenisse creditur. Hec quidem v̄go
maria priusq̄ nasceretur diuinis est oracu
lis denunciata. ⁊ miraculis designata. Tan
dem vero nata a ꝓgenie diuinitus ordinata
Nata siquidē est vt legim⁹ nazareno patre
bethleemita matre. quas vrbes ipsius nati-
uitati vel conuersationi destinatas eē nō ta
cuerūt ꝓphete. Descendit autez de radice il-
lius fide preclara abrae. cui superne ꝓmissa
fuerat omnis benedictio gentium in suo se-
mine. Descendit a stirpe dauid. quē deus p
pter notam sibi ꝓbitatem sublimauit dicēs.
Inueni virum ꝑm cor meū. De regali nāq;
tribu simul et sacerdotali duxit originē que
summū erat paritura regem atq; pontificē
Quoddam itaq; siderium micat in marie
generatione videlicet q̄ longe ante patribus
diuersimode celit⁹ est repromissa q̄ ex abrae
semine ⁊ ex regibus orta. q̄ etiam illi genera
tioni ob singulare ꝓuilegium sanctitas diui
nitus agnoscitur concessa Hanc enim inter
figuras vt dictum est mysticas sacerdotalis
virga. dum sine radice floruit. Hanc gedeo
nis vellus dum in medio aree sicce maduit
banc in visione ezechielis orientalis porta q̄
nulli vnq̄ patuit. presignabat. Hāc etiaz int̄
prophetas pre ceteris esayas nunc ex radice
yesse virgam oriturum. nunc euidenti⁹ vir-
gam parituram promittebat. De bis autez
de quibus certi sumus meritorum preroga
tiuis paulisper loquamur. ad edificationez
nostraz. ac diuini nominis laudē vt ꝑ famu
latu religio conseruetur. ⁊ pro affectu deuo
tio augeatur. Quis igitur nisi bec v̄go que
sola vniuersam prauitatem Beticā intemit.
sola preter deum sit que nos in omni v̄tute
confirmet suisq; meritis cōmendet ⁊ auxilie
tur precibus. vt et ipsi digni inueniamur in
eius laudibus. a quibus siquidem humana
mortalitas non debet cessare. sz de illi⁹ gl̄ia
nec silere patitur deuotō. nec dignū aliquid
potest ꝯcipere cogitatio. vl̄ inerudita partu
rire locutio. Hec est que totius mundi repa
tionem obtinuit. salutem oīm impetrauit.
Quis tandē o benedicta misc̄die longitudi
nem ⁊ latitudinem. sublimitatem. ⁊ ꝑfundi
tatem inuestigare possit. Longitudo enī ipi
us vsq; in diem nouissimū subuenit vniuer
sis eam inuocantibus. latitudo ei⁹ replet or
bem terrarum. vt quoq; sua misericordia ple
na sit omnis terra. Sublimitas eius ciuita
tis superne ruinas restaurauit. Profūditas
quoq; sedentibus in tenebris ⁊ vmbra mor
tis redemptionez obtinuit. Sic ergo tue pi-
etatis ℣ maria ipsam quam apud deum gr̄
tiam inuenisti. notam facis mundo. sanctis
precibus tuis obtinendo reis veniam. egris
medelam. pusillis corde robur. afflictis con
solationem. periclitantibus adiutorium et
liberationem. Qualis nāq; fuerit vita bui⁹
virginis marie expectantis in templo redēp
tionem generis humani dicat Ambrosius.
Sit itaq; vobis tanq̄ in imagine descripta
virginitas marie. ex qua velut in speculo re
fulget species castitatis et forma v̄tutis Vir
go erat mente ⁊ corpore. corde humilis. v̄bis
grauis. animo prudens. loquendi peritior.
legendi studiosior. intenta operi. verecūda
sermone. non in incerto diuitiarum. sed in p̄
ce pauperis spem reponēs. arbitrum men-
tis deum non hominem querens. Nulluz
ledere. cūctis bene velle. maioribus assurge
re. equalibus nō inuidere. tactantiā fugere
Quando illa lesit parētes. Quando fastidi
uit humilem. Quādo derisit debilem. Quā
do vitauit inopem. Nibil toruum in oculis
Nibil pcax in v̄bis. Nibil in actu inuerecū
dū. Nō gestus fractior. Nō incessus soluti
or. Non vox petulantior. vt ipa spēs corpis
fieret simulacrū mentis. et figura probitatis
Ipsa nāq; est illa que celis gl̄iam dedit. terris

De festo presentatioīs ma. ad templū i hierz.

deum pacēqz refudit. gentibus fidem. vicijs finem. vite ordinem. moribus disciplinam. O plena gratiarū. non solum puero abrae. sed z camelis potum tribuens de superafflu enti ydria tua. quia tu es vera puella preelecta. z altissimi filio preparata. Offerentur inquit propbeta vgines regi. sz post eā. Nam primatū ipa sola vendicat sibi. Et licet ad di genitricē digne collaudandā nemo inuenia tur ydoneꝰ. tamen votis oībus nō debet cessare quilibet etiā peccator a laudibꝰ quia in laudibus saluatoris est iter salutis nostre. In bonore igitur sancte genitricis eiꝰ a laudibus nolite cessare. Ipa nāqz ē vgo maria que a nullo virtutū genere vacabat. cui gtie plenitudinē inesse dei nūciꝰ asserebat. Quis enī cū āmiratione iocunda non speculetur. ipsius adolescentis nature fortitudinē z prudentiam ac fidem in angelico colloquio vbitam constanter loquitur. tā prudenter interrogat. tā facile credit. Quis non iustitiā miretur. quoniā sic vniuersa precepta diuīe legis adīplere satagebat. vt nec ad se pertinentia quedā velut purificationē legalē inexpleta relinqueret. Ipsius quoqz tēperantia satis emicuit. que vginitatis liliū in bumilitatis valle produxit. Bepromebāt itaqz virtutes in cogitatione z affectu cordis eius inefabilē armoniā quā ipsa creatrix z inbabitatrix eius dei sapientia delectabat audire. chorus cabant foris quoqz in superficie ꝑmões z actus vnde possent bominesꝫ glorificare deum z salutis exēpla accipere. Altius igitur intuemini fratres karissimi z considerate quāto deuotionis affectu mariā a nobis bonorari voluit. q totius boni plenitudinem i ea posuit. vt proinde siquid i nob est spei. siqd ē gtie vel salutis ab ea nouerimꝰ redūdare. q ascendit delicijs affluens. ortus plenus deliciarū. quē nō solū afflauerit. sed perflauerit superueniens ille auster diuinus vt vndiqz fluant aromata illius. Totis ergo medullis cordiū z votis omnibus veneremur mariā quia sic est voluntas eius. qui totuz nos habere voluit per illā. Ipsa est apud deū aduocata nostra. que non potest sustinere repulsam. quia apud deum inuenit gtiā. Prouidens quippe erat. non sapientiā vt salomō. ñ diuitias. non bonores querebat. sed gtiā requirebat. Sola nimirum est grā qua saluamur. Sola gratia indigemus. Quid aliud concupiscimꝰ Queramus igitur gratiaz. sz per inuentricem gratie mariam. quia q̄ querit inuenit. z frustrari non valet. Ceterum qd quid illud est quod offerre paras deo. marie commendare memento. z quod offerre desideras. gratissimis illis z omni acceptione digniss imis marie manibus offerendum trade si non vis repulsaz sustinere. Nec formides ad mariam accedere. quia tanta gratia ē repleta. z spiritu sancto perfusa. vt fieret celsublimior fastigijs pulcrior. sanctitate gratiosior. Beniqz si diligenter intēdas in maria singulas virtutes. in ea prorsus iuenies singulares que videbantur eē communes. Que etenim vel angelica puritas illi audeat virginitati cōparari. que digna fuit fieri sacrariū spūssancti et babitaculum filij dei. Si rerum precia pensamus de raritate. supera oēs est illa. que prima proposuit angelicam in terris vitam ducere. z ppositum virginitatis imobile seruare. quia nec aliquatenus titubauit angelo filium promittente. Ascensiones nāqz in corde suo disposuit conuersatōne pariter z oratione. Ascendit deniqz in montana cum festinatione. Bicamus pie ascendit ꝑꝰ in templum vt ibi presentaretur z pro redēptione generis bumani patrem suum abscondito z cubiculo cordis oraret. Feruebat siqdē in querenda gratia caritas. splendebat i carne virginitas. in obsequio eminebat bumilitas. Merito pinde cantor ille diuinus in eius ammiratione precinebat. Que est ista que ascendit plane super bomines. ipos etiā angelos transcendit. Mimirū super angelos aquā viuā necesse est bauriat quā boibꝰ refūdat. O bñdicta iuentrix grē genitrix vite mater salutis fac vt per te suscipiat nos. qui per te datus est nobis. Fac benedicta per gratiā quam inuenisti. vt qui mediante te fieri dignus est particeps infirmitatis z miserie nrē. te quoqz intercedente participes nos faciat glorie et beatitudinis sue. xps filius tuꝰ dñs noster. q̄ ē supoīa bñdictꝰ deꝰ in secla amen.

CLXXXV.

De sancto Conrado.

Sanctus conradus de nobilib⁹ parentibus in alemania genitus & educatus est. Hic qa vir mlte bonestatis et bonor⁹ mor fuit advocat⁹ a notbingo eccie constantien⁹ epo toti epatui auditor pficitur causarū. Succedente aūt tempore in prepositū maioris eccie eligitur. Notbingo autē epo viam vniuerse carnis ingresso. vocatur sanctus vdalricus eccie augustensis eps & ab ipso corpus defuncti epi sepelitur. Qui clero et pplo triduanū indixit ieiunium vt benignitas dei illi eccie daret placētē sibi antistitem. Statuto igitur die quo ad electionem vel pot⁹ cōmunē inspiratione de episcopo pcedēdū fuit. sanct⁹ vdalric⁹ describit ipsū ppositū beatū conradū talē eē sicut ait apl's ad tbi. & tytū. Oportet episcopū eē irreprehensibilem. vnius vxoris virū. sobriū. ornatum. prudentē. pudicū. bospitalē. doctorem. non vinolētū. nō pcussorē sed modestū nō litigiosum. non cupidū. sue domui bene prepositū. filios babentem subditos cū omi castitate. Si quis domui sue preesse nescit. q modo eccie dei diligentiam babebit. Nō neophitum. non in supbiā elatū. ne in iudiciū decidat dyaboli. Oportet autē & testimonium babere bonū ab bis qui foris sunt. vt in opprobrium non incidat & in laqueū dyaboli. Item ad tbitū sic ait. Oportet enim epm sine crimine eē sicut dei dispensatorē. nō supbū. non iracūdum. non vinolentū. nō pcussorē. non turpis lucri cupidū. sed bospitalē benignū. prudētē. sobrium. austū. sanctū. ptinentē. amplectentem eū q̄ sm doctrinā est fidelem sm monē vt potēs sit exbortatione in doctrina sana. et eos q̄ cōtradicūt arguere. His oībus coraz multitudine a sancto vdalrico de ipso recitatis. oēs ibidē consenserūt. Unū ibidem rapitur trabitur et q̄zuis plurimū renitens eps instituitur. Cathedrali ergo insula sublimat⁹ sctūs cunradus pncipale sancte dei matris eccīam ditauit reliquijs preciosis & ornatu maximo. Insup tres pstruxit eccl'ias. vnam in ciuitate constantiensi. duas extra In quarū vna. s. in ecclesia beati mauricij sepulcrū dñi nostri iesu xpi simillimū illi qd̄ e in bierl'm cum multa diligentia cōstrui procurauit. Ubi etiam. xij. pbendas clericis ibidem xpo famulantibus in ppetuū instituit. Auxit nibilominus canonicor⁹ numer⁹ maioris eccie cū allodio ppij patrimonij. Cupiens etiam idem vir sctūs cū apl'o corp⁹ suū efficaciter castigare. tribus vicibus transfretans bierl'm ciuitatem sanctam adijt in q̄ loco cū passionis xpi et sepulture & resurrectiōis simul et ascensionis in deuotione maxia visitauit. Postmodū autē apud castrū louē cū sctō vdalrico existens. cuz vidisset in ipsa turbine aque pcellis bincinde spumātibus duas aues introeuntes mergi et exeūtes intellexit vir sanctus in spū duas aīas fore sub specie illarū auiū que ibidem obscelerū suorū aliqn̄ cōmissor⁹ multitudinez suū purgatorium sustinerent. Itaqz ambo visceribus misericordie moti vdalricus primaz missaz p defunctis celebrare non distulit. Cūradus autem ipa die scdam missā siliter p defūctis cōplere non pigritatus est. Et sic in eorū deuotione et solēni altaris oblatione illarū auiū species āplius nō viderūt. Gebbardo optimo adolescenti qui casu super episcopi sedē psederat ppbetat cunradus dicēs. Prematurе sedem meaz gebbarde occupasti. mibi succedet q̄ por te in bac cathedra sedebit vīd licet gamelon⁹. Sctūs etiam cunrad⁹ infra missarū solēnia p⁹ consecrationē corpis & sāguinis dñi nrī iesu xpi in die sctō pasce aranea m lapsam in calicez cū sanguine dñi fiduci aliter sūpsit. Cūqz terminatis rite missaruz solēnijs put dignissimū est. ipsa die ad prandium psedisset. attenuat⁹ corpe p sctām quadragesimā non comedit. Interrogatus a suis cur non comederet ait. Expecto bospitem in primo veniētē. Et inclinato capite super mensam exitū aranee prebet apto ore. Quā ta de tali aduentu q̄n pot⁹ miracl'o int̄ cunctos ibidem existentes fuerit leticia. null⁹ sane mentis ignorat. Obijt aūt beat⁹ cūradus eps p⁹ multarū exercitia vtutuz. vj. kal'. decēbris. anno dñi. nōgēteſimo. lxvj. epat⁹ vo. xlij. senex et plen⁹ dierū

CLXXXVI.

De sancto Hilarione

Hilarion sctūs mo nachus fuit. cuius vitaz virtutibus plenam scripsit bieronimꝰ. Huius parētes ydolis dediti ipse vt dicitur rosa ɔ̄ spinis floruit. Alexandriam missus et ibi grammaticam discens. ibidem etiam baptizatus est. Totaqz illi voluntas in ecclesie congregationibus fuit. Audiens nomen antbonij ī egiptum perzexit ad videndum eum. Quez vt vidit statim habitum mutauit. ⁊ duobꝰ mēsibus vix cum eo mansit. Contemplatus est enim ordinem vite sue. grauitatem morum q̄z creber in orationibus. q̄z bumilis in suscipiendis fratribus. q̄z seuerus in corripiēdis alacer in exbortandis. Talem etiam babuit ꝓtinentiam vt cibi eius asperitatez nulla vn q̄z eius infirmitas frangeret. His virtutibꝰ Hilarion instructus rediit ad patriam cū q̄busdam mōachis. Parentibus suis iaz defunctis. partem substantie fratribus. partē etiam pauperibus dedit. sibi nibil omnino reseruans. Erat autem annorū quindecim ⁊ solitudinem egressus est. sacco tantum coopertus ⁊ sagū rusticū qɔ̄ beatꝰ antbonius ei dedit cum ab eo discessit secum tulit. Tantum q̄ndecī caricas post solis occasuz comedens boc cibo cōtentus fuit a. xv. vsqz ad. xx. etatis sue annū. Estus ⁊ pluuias breui tugurio qɔ̄ iunco ⁊ caricibus texerat declinauit. Deinde breuem cellam parauit latitudine pedū quattuor. longitudine vero pedū quīq; vt sepulcꝝ potiꝰ q̄z domū crederes. Capillos sel' in āno videlz die pasche totōdit. Super nudaz terrā in stratu iūceo vsqz ad morte cubauit. Saccū q̄ semel fuit indutꝰ nunq̄z lauās nec mutās altero. nisi cū ꝑmo scissus eēt. Scꝑturas sctās quasi memoriter tenēs post orationē psalmos quasi deo p̄sente cecinit. Al. xxj. anno vsqz ad. xxvj. tribus ānis primis dimidie lētis sextariū madefactū aqua frigida comedit. alijs tribꝰ sequētibꝰ panem aridū cū sale ⁊ aq̄ sūpsit. Al. xxvij. vsqz ad. xxx. berb̄ agrestibꝰ ⁊ virgultoꝝ radicibꝰ crudis sustentatus est. Al. xxx. vnciā panis ⁊ coctuz modicū olꝰ absqz oleo comedit. Cētiens autem caligare oc'os. ⁊ totū corpꝰ in impetigines verti et punicea scabedine ꝓtrabi. ad sup̄positū cibū adiecit parū olei. ⁊ ℔ vsqz ad. lxiiij annū vite sue tali cucurrit gdu. nibil gustās pomoꝝ aut leguminū aut cuiusqz alterius delectabilis rei. Hic dum se videret corpore fatigatum et exitum crederet imminere. Al. lxiiij. vsqz ad. lxx. pane abstinuit īcredibili feruore mentis. vt eo tpe q̄si nouꝰ accederet ad seruitutē dei. quo ceteri solent remissiꝰ viuere. Fiebat autē ei sorbiciuncula de farina et cum minimo oleo cibo eius ⁊ potu vix quīqz vncias appendentibꝰ. Sicqz cōpleuit ordinem vite sue. Nunq̄z ante solis occasum. nec in diebus festis nec in grauissima inundatione vnq̄z soluit ieiunium. Igitur potētissimus in miraculis. sanctitate incompabilis. lxx. etatis sue anno cum absens eēt ecclesiasticus. qui eum semper familiarius dilexerat. q̄si ī testimonium testamenti breuem cartaz manu ꝓpria scripsit literatim omnes pecuniarias ei derelinquens quas babuit. videlz tunicam de sacco. cucullam et palliolum. Iamq; modicus calor in pectore erat. ⁊ quasi iā vix viuebat apertis oculis ꝑ loquebatur. Egredere q̄d times. egredere q̄d dubitas. lxx. fere annis xp̄o seruisti. ⁊ mortem times. Inter bec verba exalauit sp̄m. Statimqz corpus eiꝰ humatum et obrutum est. Sicqz et ipse oēs qui ad egrotantē venerāt rogauit. ne quidē punctum bore post mortem eius corpus eꝰ seruaretur. Post modum ecclesiasticus vir sāctꝰ cum periculo vite post. x. fere mensez corpꝰ eius furatus est. ⁊ in palestina deferēs mōachis crebris prosequentibus laudibus monasterio condidit cum tunica cuculla ⁊ pallio. toto corpe quasi adbuc viueret integro. ⁊ multo fragrante odore quasi optimis delibutum eēt vnguentis. in testimonium eius sanctissime vite ad laudem ⁊ insup̄abilez ip̄ius dei gloriam. q̄ viuit et regnat ɔ̄c. Festū autem ipsius recolitur. xij. kal'. nouēbris. q̄ vidē licet die. xj. milium virginuz ⁊ beate vrsule festum celebratur.

CLXXXVII.

De bistoria Karoli magni

¶Turpin⁹ remensis archiepiscopus sociusq karoli.xviij annis cum hispaniam ⁊ galiciam a potestate paganorum liberasset que vidit scribit Leoprando decano aquisgrani. ¶Primo quo sct⁹ iacob⁹ apl's apparuit karolo rogãs vt locum sepulture sue purgaret.⁊ viam ad locũ sui sepulcri prepararet.vt multitudo peregrinorũ ibi peccata deleret. ¶Promisit etiam se sibi fore adiutorem in omnibus ⁊ cum hoc vitam eternam in premio. ¶Conuersi enĩ fuerant multi p predicationẽ discipulorũ iacobi sed recidiuum passi sunt.⁊ fides xp̃i ibi deleta erat vsq3 ad tẽpus karoli.qui hispaniaz et galiciã xp̃ianã fecit per xp̃um. ¶Prima vrbs quam obsedit fuit pampilonia .tribus mensib⁹ nequiuit eam capere.quia inexpugnabiles erãt muri. ¶Orauit ergo.Bñe ihesu xp̃e p cuius fide huc veni da mihi hanc vrbem sãcte iacobe si vere est q̃ mihi apparuisti da mihi capere eam. ¶Tunc muri collapsi funditus ceciderũt. ¶Saracenos q̃ baptizari voluerũt viuere permisit.alios omnes occidit. ¶Quo audito.alie ciuitates miserũt ei tributum et se ei subiecerũt. ¶Et facta est tota illa terra sub tributo. ¶Visitato sarchophago beati iacobi venit petronũ ⁊ ibi infixit lanceã in mare dicens gratias. ¶Et addidit. ¶Hucusq3 nunq̃3 nisi nũc venire potui. ¶Tũc subiugauit sibi omnem galiciã et hispaniaz a mari vsq3 ad mare. ¶Item ciuitatem vnam obtinuit.in q̃ erãt xc.turres ¶Item lucernaz ciuitatem quatuor mensibus obsedit. ¶Quam capere non valẽs deum et sctũm iacobũ inuocauit. ¶Tũc ceciderũt muri e⁹. ¶Et est deserta vsq3 nunc cũ aliis tribus ciuitatib⁹ quas ipse dñs anathematizauit vt olim hiericho. ¶Omnia ydola deleuit preter vnuz.qđ vt dicũt saraceni macho meth quẽ ipsi colunt cum viueret in suo nomine fabricauit.⁊ demonum legionez arte magica ibi alligauit.que tãta fortitudine illud seruant q̃a nullo vnq̃3 frãgi potuit. ¶Cũ enim aliquis xp̃ianus ad illud appropinq̃t. statim periclitatur. ¶Sed pagan⁹ cũ orandi causa venerit.illesus abit. ¶Alius que sup illđ sederit.statim morit. ¶Est igit in maris mar gine lapis altus q̃ntũ potest cornus volare sursuz.infra latus et quadrat⁹.supra strict⁹ super quẽ est imago de auricalco optimo ĩ effigie boĩs fusa.super pedes suos erecta.facies habẽs vers⁹ meridiẽ.i manu dextra habens clauem magnã que cadet de manu e⁹ anno quo rex in gallia natus fuerit qui totã hispaniã xp̃ianã faciet. ¶Hoc qui viderint clauem lapsam.gazis suis in terram positis omnes fugient. ¶Ex auro qđ reges ⁊ prĩcipes dabant karolo similiter quoq3 pagani ipe karolus fecit templũ sancto Jacobo .et ornamẽta multa et canonicos instituit. ¶Similiter aquisgni de illo edificauit.⁊ multas alias eccias ¶Reuerso karolo pagan⁹ rex affricanus hispaniã sibi subiugauit.xp̃ianos multos occidit.quos karol⁹ rex terre custodes posuerat. ¶Quo audito karol⁹ rediit cũ multis exercitib⁹ ⁊ venit baionã vrbẽ vasconũ vbi romaric⁹ morãs cuidã consanguineo eius suũ equũ.⁊ cetera sacerdotib⁹ ⁊ pauperib⁹ distribuenda cõmisit.qui super se audiuit demones quasi rugit⁹ leonũ luporum ⁊ vitulorum.raptus per dietas.iiij.ductus ab exercitu karoli est inuentus. ¶Karolo in crastinum pugnaturo cuz argolando q̃ hispaniam reacq̃sierat.in sero parãt se milites karoli vt mane sint ad belluz prompti ⁊ bastas suas ante tentoria in pratis fixerunt in terra q̃s mane inuenerũt i corticib⁹ ⁊ frõdib⁹ decoratas ĩ tra radicatas abscidert eas ppe tra3 ⁊ ꝺ radicib⁹ postea creuit magna silua ¶Hoy baste floruerũt qui ipo die occidendi erant. et sctõy martirum numero inserendi. ¶Hũt autem tũc occisa.xl.M.⁊ dux milo pater rotholandi et equ⁹ karoli ¶Tũc stetit karol⁹ cũ duob⁹ tantũ militib⁹ ⁊ spata q̃ ꝺr gaudiosa m'tos paganos occidit. ¶In sero vtriq3 redeũt in castra. ¶Crastino venerũt q̃ttuor nobiles cũ q̃ttuor milib⁹ pugnatoy. ¶Vñ pagani fugiunt ⁊ karol⁹ in gallã rediit ¶Postea rediens iterũ cũ q̃ttuor milib⁹ militũ karol⁹ ⁊ boy baste floruerũt. ¶Qui let⁊ ꝑmi pugnerũt.⁊ paganos innũerabiles occiderũt.⁊ p⁹ ipi occisi sũt.et equ⁹ karoli. ¶Ubi stãs multos occidit donec fugerẽt pagani. ¶Itey mãdauit argolãd⁹ karolo bellũ.pñ karolus

venit cū.cxxxiiij.milib⁹.Tūc argolād⁹ ⁊ karolus multa simul locuti sunt de causa belli ⁊ fide.Inē que dicit argolād⁹.Pugnem⁹ p fide.Si vincar baptizabor.Vadūt ergo.xx. xp̄iani ꝯ.xx.paganos ⁊ occidūt eos Postea xl.et euenit vt p⁹.Postea.c.et factū est silūter Iterū mille.ꝛ sēp xp̄iani paganos occidert Tūc datis treugā venit argolanⁿ⁹ ad karolū baptizād⁹ dicēs karolo.Lex tua sanctior ē. Et p̄cepit oīb⁹ paganis vt baptizarēt.Illi cō senserunt.Tūc argolād⁹ vidit ordines īmē sa ⁊ quesiuit q̄ eēnt.Rñdit karol⁹.hos cē episcopos hos monachos.hos canonicos.hos paupes quos dicit eē nuncios dei. Tui ille. Male tractas nuncios dei tui.ꝓpter ꝟ nolo baptizari.Et abijt Hic notandū q̄ꝫ graue peccatū sit male tractare paupes.Propter ꝟ karol⁹ tāta leticia baptizandox est p̄uat⁹ Crastino karol⁹ pugnatur⁹ habuit.cxxxiiij. milia.argolād⁹.c.milia.Ibi occisus est argolanⁿ⁹ et sua.c.milia.Victores in sanguīe stabāt vsqꝫ ad bases ciuitatis.que mox capta ē paganis omnibus occisis.Tūc.M.xp̄iani nocte spoliauerunt mortuos karolo ignorante.Qui onustati auro et argento cū ad karolū redire vellent.a paganis q̄ fugerāt sunt occisi.et hoc fecit eis auaricia. ¶ Prīceps nauarrox mandat karolo belluꝫ.Qui orauit dñm vt ostendat sibi in illo bello morituros.Crastino armato exercitu karolus vidit rubeaꝫ crucez in humeris morturorū retro sup loricas.Quos oēs in oratorio suo retrusit ne occiderent.Peracto bello ⁊ occisis fere cētū milib⁹ paganox.Karolus q̄s in oratorio trusserat reperit mortuos.videlꝫ.c.l Tūc karol⁹ expugnauit totā patriaꝫ nauarrorū ¶ Postea dicitur karolo q̄ rex babilonis miserat contra eū de syria.xx.M. curruū.⁊ ipe de genere goliath qui vulnerari ñ poterat nisi in vmbilico vires.xl.fortū habuit Statura e⁹.xij.cubitox facies e⁹ lōga vni⁹ cubiti.digiti tribus palmis Qui omnes contra se missos portauit in ciuitatē otogorꝫ. Primo raynaldū.scdo constātinū regez romanox ⁊ aliuꝫ comitē.tres illos oēs simul leuās quasi pueros dextra et leua tulit ī carcerē.et.xx.pugnatores.quos similiter depor tauit.Rotblandus vero fixit eū in vmbilico Unde clamauit Machometh iuua q̄ morior.Accurūt ergo pagani et portāt eū in ciuitatez.Et sic xp̄iani cū eis mox intrauerunt et p̄fatū gigātē occidunt.⁊ ciuitatē capiunt. Rotholād⁹ gigāti predicauit de trinitate q̄ renti.Ebraā vidit tres ẓ.Itez in cubara cū sonat tria sunt.ars manus ⁊ corde.In amigdalo tria sunt corium testa nucleus Similiter in sole cursus splendor et calor. In rota plaustri.medium brachia circul⁹.In homine corpus anima vmbra.Sic vnuꝫ est tria. Ita in deo tres persone vnuꝫ sunt.Itez querit gigas quomō potuit v̄go parere.respondit rotholāduſ.Be⁹ qui fabe gurgulioni et arbori facit gignere vermes.multosqꝫ pisces ex aqua p̄ducit.vultures apes serpētes sine masculino semine facit prolē gignere. potuit idem deus et virginē facere parere.Be ascēsione querenti respondit. Rota molendini quantum ad ima descenderit de superius tantum ascendit econuerso.Aues de monte descendens redit in altum. Sol in orientē surgit ⁊ tendit in occidentē.⁊ iterum redit in orientem.Ita et xp̄s vnde descendit.iterū ascendit.Cui gigas.Modo pugnem⁹ pro fide.Tūc accidit q̄d in p̄mo capl'o dictum est q̄mō exercitus.Karoli facies eq̄rum linteis operuit.ne viderent laruas hostium. ⁊ obstruxerunt aures equorum ne audirēt timpana per que prius fugati fuerant quādo pagani fecerāt singulos viros āte singulos equos incedere laruatos et tympana p cutientes.Unde modo victoriā habuerunt Tūc karolus irrūpens vexillū in curru abscidit.alias enim nunq̄ꝫ fugissent.Et tunc occidit.viij.M.paganatox vrbē cepit.⁊ postea in hispania nemo karolū ausus est īpugnare Postea venit ad sāctū iacobū.et omnia destructa ibi reedificauit.statuitq̄ꝫ ad honorez sancti iacobi oēs reges et principes pñtes et futuros ep̄o scti iacobi obedire.Tūc ego turpin⁹ remēſ archiep̄s sancti iacobi eccīam et altare cum.lx.ep̄is karoli rogatu kal'.Junij. honorifice dedicaui.Et karol⁹ tūc dedit ecclesie sancti iacobi in dotem totam galiciaꝫ et hispaniam.vt quilibet possessor dom⁹ an

nuatim quattuor denarios persolueret. et ab omni seruitute regis et principum liber essz. et vt ibi sint pcilia. et virge episcopales. et corone regales p manus epi loci pbeant. Et vt beat⁹ iacob⁹ et iohes cū matre petierāt. vt vn⁹ sedeat ad dexterā. alt ad sinistrā xpi iohes in oriēte prōn⁹ est apō epbesū. iacob⁹ in occidente. romā aplicā sedē petr⁹ bz. merito. qa ipi erāt xpo p ceteris familiares. pncipal' tn est petr⁹. qa xps eū voluit eē pncipez apostolorum. Tante fortitudinis fuit karolus q quattuor ferraturas equi simul manibus facile extendebat. et milites armatū stantes sup palmam suā a terra vsqz ad caput suum facile leuabat. Tante largitatis q in qttuor festis curiā precipue habuit in hispania videlicet in natiuitate xpi in pascha pentbecos. et iacobi. Per singlas noctes eū custodiebāt. cxx. fortes. Prima noctis vigilia. xl. ei astiterunt. x. ad caput. x. ad pedes. decem. ad dexterā. x. ad sinistrā. dextra spatā nudam. sinistra cādelā ardentē habētes. Bmodo scdam vigliā. xl. similit. et. xl. tertiā vigiliā fecerūt. Qui plura de virtutibus ei⁹ scire voluerit cernat qūo rome impator fuit. eccias multas et abbatias instituit. sepulcrū dñi visitauit. mltorū sctōz corpa i argēto et auro locauit. Quomodo lignū crucis secū tulit vnde mltas ecclesias dotauit. Cū rediret karolus ō hispania. adhuc erant duo reges pagani apō cesarea augustā marsir⁹ et beligādus frater eius a rege babilōie de perside in hispaniam missi. qui karolo ficte subiacebant. Quib⁹ karolus mādauit vt baptizarētur vel tributū sibi mittant. Qui miserunt ei trigīta equos oneratos auro argento gazisqz hispanicis. et. cccc. equos vino dulcissimo oneratos pugnatoribus ad potandū. et mille saracenas feminas formosas. Nuncio vero karoli gamaleoni viginti equos oneratos auro et argento et pallijs dederunt. vt pugnatores in manus eorum traderet. Quod et fecit. Nūcius karolo munera tulit. Sed vinū et mulieres acceperunt pugnatores. Bixitqz rex marsirus q veniret baptizand⁹ Cui occurrit karolus cuz quinquaginta quinqz milib⁹ Venerunt et pagani. et horum viginti milia occiderunt xpiani. Similiter et xpianorum triginta milia a paganis sunt occisa propter ebetudinem animi et fornicationem eorum Ibi occisi sūt oēs pugnatores preter rotbolā dū et alios. v. Tunc rotbolandus cum. c. viris euasit et occidit marsirū. Ipe sol⁹ qttuor lanceis fixus euasit. Tūc marmoreum lapidem trino ictu in duas partes diuisit a summo vsqz deorsum gladio suo. quē voluit frāgere qn vidit se moriturū. ne pagani eundē gladium acciperent. Cornu suum sufflādo fregit et ceruicem colli sui lesit socios vocando. Cum sufflationē. karol⁹ audiuit venire voluit. sed prefatus traditor eum auertit dicens eum in venatione eē. Adhuc karolus necem et traditionem suorū ignorauit. Ad obitū Rotboládi venit Theodoric⁹ qui vidit cōpunctionem et orationem eius. Trib⁹ vicibus carnez suā tetigit dicēs. Et in carne mea videbo deū saluatorem meuz. Similit tetigit et oculos dicens. Quez visurus sum ego ipe ꝛc. Et ait. Memēto mei dñe quia p bonore tuo exul morior. Memor esto sociorū meoruz similiter occisorum prote. Tunc signans se cruce ait. Nunc videbo quod oculus non vidit ꝛc. Et sic expirauit sctissim⁹ martir xpi Rotbolandus. Ego turpin⁹ nesciens Rotbolandū defunctuz. ipso die obitus eius missam defunctoz presente karolo celebraui. xvj. kalēd. Julij. et raptus in extasi audiui choros in celestibus cantantes. ignorans quid hoc esset. Post hoc demones audiui quasi predam ducentes Quib⁹ dixi. Quid fertis. Responderunt. Marsirū ad inferna sicut Michael Rotbolandum ad celestia. Missa celebrata dixi hoc karolo. Cum hoc dicerem venit Baldezvinus super equum Rotbolandi dicens Rotbolā dum se reliquisse in agonia. Cito exercit⁹ venit ad funus. sed karolus primus inuenit eum exanimatum. bracbia super pectus posuerat in formam crucis. Tunc karolus irruit super eum. Quis planctū illius explicz Balsamo mirra et aloe conditus est. Et cuz eo ibi pernoctauit exercitus. Trigintaocto annorum obijt. Crastino armati vadūt ad locum certaminis vbi cum aliquis amicuz

ſuum ſemiuiuum reſperit.aliquis mortuū. oluerius defunctum inueniunt. quattuor palis in terram fixis extenſus.reſtibus retor tis ligatū a collo vſq; ad vngues pedū ⁊ manuū excoriatū.ſagittis.lāceis.ſpatiſ pforatū Totum nemus clamoribus impletur.quilibet ſuum amicum eiulando.Tūc karoluſ iurauit per omnipotentē q̄ curzere nō ceſſaret donec hoſtes inueniret.Et inuenit eoſ cenantes quattuor milia.que occidit.Stetit ſol immobilis.et prolongata eſt dies illa ſpacio trium dierum.Et inuento traditore gamaleone precepit eum Karoluſ.quattuor equis fortiſſimis totius exercitus alligari.et ſuper eos aſſeſſores agitantes contra quattuor plagas orb̄.Et ſic digna morte interijt. diſcerptus exemplo iude proditoris.Duodecim milia vnciarum argenti.⁊ viginti milia talentorū auri.veſteſ ⁊ cibaria data ſunt pro animabus defunctorum.Rotbolandꝰ in eccl̄ia romana ſepelitur.gladius eiꝰ ad caput ſuſpenditur.Omnē terrā circa opidum blauien̄.vj.dierū ſpacio vbi Rotbolandus ſepultus eſt.canonicis regularibꝰ qs ipe karolus reſtauraueratiuſſit dari.vt annuatiz in anniuerſario ſancti rotbolandi.xxx.pauperes omnibus neceſſarijs veſtiꝰ induerēt cibis reficerent.xxx.pſalteria ⁊ tot miſſas pro omnium defunctor aīabus occiſorum dicerent.de reliquo ipſi viuerent.Poſt hoc Karolus ſanctum Dyoniſiū honorauit.omnē frāciam eccl̄ie eius in predio dedit.et p̄cepit vt omnes franci p̄ntes et futuri etiaz reges paſtori eccleſie obedirent.⁊ quelibet domuſ annuatim quattuor denarios daret ip̄i eccleſie.Et ſtās apud corpꝰ beati dyoniſij orauit p animabus occiſorum in biſpania.⁊ p bis qui libenter prefatos denarios ſoluerēt.Nocte prima regi dormienti dyoniſiꝰ apparuit eumq; excitauit dicēs.Qui tuo exēplo in biſpania occiſi ſunt vel occidentur.omniū delictorum veniam impetraui.Similiē de q̄tuor denarijs grauioris ſui vulneris medicinam impetraui.Hoc karolus dixit omnibus.Tūc Karolus aquiſgrani mira matri dei operatus eſt.vnde prouocati ſunt etiaz ad bona facienda multi alij.Tunc mihi turpino mors Karoli reuelata eſt.hoc modo. Cum apud viennam die quadam in extaſi raptus orationi vacarem.pſalmum deuſ in adiutorium dicerem.demonū agmina p̄ce debant verſus lotboringiam. Cum omnes tranſiſſent.vidi vnum quaſi ethiopez greſſu tardo ſequentez.Cui dixi. Quo itis.Reſpōdit.Aquiſgrani tollere animam karoli.Cui dixi.Adiuro te per chriſtū.vt redeas ad me dicens quid actum ſit. Tunc paruz morati redeunt vt puſ ordinati.Dixi ergo ei cui prius dixeram.Quid egiſtis.Reſpondit Galicianus ſine capite tot lapides ⁊ ligna eccleſiarum tulit in ſtatera.q̄ plus appenderunt eius bona q̄z mala.et ideo animā eius a nobis abſtulit.Quo dicto euanuit.Et ego cognoui illa hora karolum eſſe defunctuz Ip̄e etiam quando ab inuicez receſſimus me rogante promiſit mihi ſi fieri poſſet nuncium mortis ſue mihi mitteret. Similiter ego ſibi de mea morte promiſi. Unde egrotans ad mortem precepit cuidam militi alumno ſuo vt mortem eius mihi nunciaret Quod et fecit.Quinto kalendas.Februarij obijt Anno domini octīgenſimo decimoquarto.

CLXXXVIII

De conceptione ſancte marie virginis.

Aſhelmus cantuarien̄ archiep̄us.⁊ paſtor anglorū coep̄is ſuis cūctiſq; ortbodoxis ſalutē ⁊ ppetuā i in dño bñdictōz.Cōceptio venerāda di genitricis ⁊ ppetue vginis marie. dilectiſſimi frēs quēadmodū p mlt̄or ſignor exp̄imēta in āglia ⁊ frācia ceteriſq; ꝓclimatib̄ celebrāda ſit.oli declarata.me narrāte audiat dilectio veſtra.Tpe nāq; illo q̄ diuīe placuit pietati anglorū gētē de mal' ſuis corrigere.ſueq; ſeruitutis officijs artiꝰ aſtrīgere.gl̄ioſiſſimo normānor duci guilhelmo eād̄e patriā debellādo ſubegit.Et regi eoz eraldo noīne impio ⁊ tyranno clericiz perſecutori ⁊ bonoris eccleſiaſtici ſubuerſori.reddidit in bello pro meritis talionem.Quo ceſo guilhelmꝰ factus dei virtute ⁊ induſtria ſua anglorus

rex totius ecclesiastice dignitatis honores i melio reformauit. Cuius pie intentionis operib⁹ inuidēs ille bonoꝝ oim inimic⁹ dyabolus. tū familiariū fraudib⁹ tū extraneoꝝ incursib⁹. mltotiēs conat⁹ ē e⁹ obsistere successib⁹ Sz dño optegēte ad nichilū ḋduct⁹ ē malign⁹ Audiētes aūt daci ágliā subiectā eē norman nis ḡuit indignati se suo q̄si hereditario iure priuari. arma p̄parāt. classē aptāt vt eos ad eūtes a data sibi diuit⁹ patria expellāt. Hoc cōpto guilhelm⁹ rex prudētissim⁹ belsinum q̄ndā religiosū abbatē rameliēß cenobij ad daciā dirigit vt inq̄rat veritatē b⁹ rei. At ille vir admodū sagacis ingenij strenue negociuz reg exeq̄tur. Quo fidelit pacto ad angliā reuerti cupiēs mare ingredit et iā maxiaz p; tē maris pspo cursu transierat. cū subito dē sis surgētib⁹ vndiqz vētis horrida tēpestas celū cōmouit q vndas. Fatigatis igit nautis nec vltra valentibus obniti fractis remis funibus ruptis. cadentibus velis. spes salutis amittitur. q nihil nisi submersionis indicium miserabiliter expectatur. Cunqz de salute corpoꝝ desperati aiarum curā solum; mō creatori suo magnis clamoꝝib⁹ cōmendarēt. q btissimā dei genitricem mariam miseroꝝ. s. refugium q desperatoꝝ spem. devote inuocarent. subito quendam venerande habitudinis virum pontificali infula decoratū. q̄si inter vndas naui p̄rimuz viderūt Qui aduocās ad se belsinum abbatem his verbis cepit compellari eum. Vis inq̄t periculum euadere. vis ad patriam san⁹ ire. Cū qz ille cū fletu in toto corde desiderare id solum expetere responderet. tunc ille. Scias i q̄t me ad te a domīa nostra ḋi genitrice maria. ad quam dulciter reclamasti directum. et si dictis meis obtemperare volueris. san⁹ cum comitibus imminens euades periculum maris. Spondet ille ilico se ei in omnibus obtemperaturum. si hoc euaderet periculum. Promitte inquit mihi q deo q̄ diez conceptionis et creationis matris christi celebrabis. q celebrandum predicabis. At ille. vt vir prudentissim⁹ et quis inquit mihi dies hoc festo erit celebrandus. Sexto ait yd⁹ decembris hoc festum tenebis. Et quo inq̄t abbas officio vtemur in ecclīastico obseq̄o. Omne inquit officium quod dicitur in natiuitate eius. dicetur in conceptione excepto q̄ nomen natiuitatis mutabitur in nomen conceptionis. His dictis ille disparuit. q ciuus dictu sedata tempestate. abbas cum suis incolumis cōcito flatu applicuit anglicis litoribus q quę viderat q audierat quib⁹ potuit notificauit. Statuit autem idem festuz in rameliensi cenobio solenniter celebrari. et ipse quoad uixit deuotis obsequijs solenniter celebrauit. Et nos ergo fratres carissimi si portum salutis volumus apprebēdere. dei genitricis creationem q conceptionē dignis officijs celebremus. vt ab e⁹ filio digna mercede remuneremur. qui cum patre q spiritu sancto viuit et regnat in secula seculoꝝ amen. ¶ Rursum bec solēnitas alio modo alibi declaratur. Temporibus namqz Karoli regis francoꝝ. clericus quidam ordine leuita vngarie regis germanus. beatam dei genitricem mariam toto corde diligere eiusqz horas cantare solitus. parentū suoꝝ consilio nubere volens cum quadam adolescentula valde. accepta a presbytero nuptiali benedictione die quadam missa etiam iā celebrata recordatus. quia eiusdem btē marie virginis horas die illa iuxta morez suuz non cantauerat. omnes ab ecclesia exire coegit. sponsam domum mittens. q ipe iuxta altare solus remansit. Cunqz solus dominice matris horas decantando hanc antiphonā scilz pulcra es q decora cantaret. subito apparuit ei domina nostra et perpetua dei genitrix virgo maria cum duob⁹ angelis dextrā eius et leuam tenentibus dicens ei. Si ego sum pulcra q decora quid est q me dimittis et aliam sponsam accipis. Nunquid non ego sum pulcrior illa. nunquid non ego suz optime formosa. nunquid non ego sum valde decora. vbi vidisti tam pulcram. Cui ille. Domina mea inquit claritudo tua omnez pulcritudinem mundi excellit. Tu es super thronos et choros angeloꝝ eleuata. tu es super celos celoꝝ exaltata. Quid ergo vis vt faciam. Et illa. Si sponsam inquit carnalem cui adherere vis amore mei

De conceptione beate marie virgīs.

dimiseris me sponsam in celesti regno ba-
beb Et si ꝯceptōis mee festa ānuatī.vj.yd9 d
cēbs solēnit celebraueris.z colenda pdicaue
ris mecū ī regno vnigeniti mei laureat9 eris
bis itaqz dictis.dña nrā ab ocul se vidētis di
sparuit.Cleric9 vo domū redire nolēs absqz
parētū suox ꝯsilio ilico abbatiā qndā ingres
sus monachi habitu decorat.Ubi p9 exigu
um tēp9 meritis beate marie semp vginis.q
diligentes se semp remunerat.decorat.et be
atificat.aqleie ep̄s patarcha fact9.festuz eius
dē ꝯceptōnis die pfato qzdiu vixit ānuatim
cū ppriis etā octauis diligent celebrauit.et
celebrādū pdicauit. Iteruz hec festiuitas
alit alibi declarat.In pago gallico canonic9
qdam ordine sacerdos.solicitus cantare be
ate marie virginis horas nocturnales a vil
la quadam vbi cum vxore cuiusdam adul
teratus fuerat rediens ad opidum vbi mo-
rabatur tendere curans.fluuiuz secane trās-
meare cupiens solus nauim ingressus.dñi
ce matris matutinas nauigando canere ce
pit.Cunqz inuitatorium.Aue maria gratia
plena dominus tecum.diceret.et iam in me
dio fluminis esset.ecce demonum turba v-
na cum eius nauicula eum precipitauerūt
et eius animam sicut promeruit rapuerunt
ad tormenta.Die autem tertio ad locum q
demones eam tormentis afficiebant, venit
beata virgo maria cum sanctorum turba di
cens eis.Ut quid mei familiaris animam ī
iuste afficitis.Nos inquiunt eam debem9
habere.quoniam capta est in nostro opere.
Si illius inquit virgo esse debet.cuius ope
ra faciebat.ergo nostra esse debet.quoniam
matutinas nostras dum vos eum peremi-
stis decantabat.Unde magis rei facti estis.
qrerga me iniq egistis.His itaqz dictis dmo
nib9 hucz illuc fugiētib9.scissima vgo aiaz
reduxit ad corpus.z per brachium hominē
ab vtroqz funere resuscitatū arripiēs.aquā
a dextris et a sinistris quasi muxx stare iubēs
de pfundo fluuij ad portū incolumē addu-
xit.At ipse gauisus pedibus eius prostrat9
ait ei.Karissima domina mea z virgo gra-
tissima.quid tibi retribuam pro tantis bene
ficijs que mihi fecisti.Precor inquit dei ge-
nitrix ne amplius in adulterijs peccata cadēs
conceptionis mee festa sexto yd9 decembs
solenniter celebres et celebranda denuncies
Hoc vt ipsa locuta est.celos eo vidēte ascē
dit.Et ipse heremiticam vitam ducens.qd
sibi acciderat.cunctis audire cupientibus e-
narrauit.et qzdiu vixit eadem festa celebra-
uit.et celebrāda predicauit.Et nos ergo fra-
tres karissimi hoc idem nostra autoritate e-
piscopali corroboramus.et precipimus.vt
nullus vestrum ita sit rebus temporalibus
aut proprijs delictis occupatus.quin bea-
te virginis venerandam conceptionem an-
nuatim celebret et eius horas per vnūquez
qz diem excepto die dominico vel die nouez
lectionum decantet.Unde etiam notandū
est q si aliquis ppter pcōx suox desperatio
nem dei officium facere noluerit dupliciter
coram deo reus erit Uno modo quia pecca
tum fecit.altero quia pro peccato suo deo p-
uire noluit.Hinc ad petrum dominus ait.
Si te peccatorem consideras.oportet vt a
te deum tuum non repellas.Deum a se re-
pellit.qui propter peccata bonum opus fa-
cere renuit.Sed nos peccatores eē recogno
scim9.oportet vt dei genitricē apud filiuz su
um exoratricem et auxiliatricem habeam9
Si enim aduersum nos summus iudex p
nostris facinoribus iratus fuerit.ipa nobis
potest facere filium placatum que euz genu
it.Nullus erit tantus peccator in hoc seculo
si ipsa filiū suum exorauerit pro eo.quin reci
piat veniam in futuro. Quidquid enim a
pio filio suo petierit. totum veraciter obtīe
bit Quid de theopbilo dicamus Theo
pbilus vicedominus cuiusdam episcopi ci
liciorum extitit.Hic postqz accusatus apd
dominuz fuit.et a pprio officio expuls9 pau
pertate contritus cuiusdam iudei concilio
qui cum dyabolo per artem magicam vso
loquebatur.christianitatem suam abnegās
eidem dyabolo semetipsum in seruum com
mendauit.Unde valde post exiguum tēp9
penitēs.in quadam beate marie viginis ba
silica p qdraginta dies ante eius imaginem
plorās vigilauit.Cui pre nimio labore z las
situdine pcū dormiēti apparuit btā vgo ma-

De conceptione beate marie virginis.

ria.7 corripiēs eū reddidit ei cyrographuz qđ dyabolo pfati iudei dedrat.qđ ipa dei genitr ab ipo vi abstulerat.Tūc theophil⁹ euigilās suppect⁹ suū cyrogphū positū iuenit. 7 mox crastina die ꝑ epo ciuib⁹ enarrauit.et statū idē epūs data sibi penitētia salutari 7 absolutiōe facta.duxit illū añ altare ad cōmūi cādū.Cū aūt corp⁹ xpi de manu epi accipet. descēdit super illū spūssāctus in specie solis 7 refulsit facies eius vt sol.Beniqz in pfata ta basilica tribus diebus totidēqz noctibus agēs deo 7 beate marie virgini gres.insistēs precibus 7 consilijs vt dies ꝯceptionis beate vginis marie vt ꝑdictū ē solēnit celebretur spūm đo reddidit.Ecce q2 btā dei genitr theophilū despatū ad venia reduxit.7 pfatuz p sbitex triduanū mortuū etiā a đmonib⁹ eripuit.7 ad vitā reuocauit.q̄nto ergo magfratres karissimi btōs faciet illos.q̄ eā assidue inuocabūt.si eos q̄ solo momēto eā inpellauerūt miserēs iuuit.Sāctionēses nāqz 7 romani e⁹ matutīas cū.ix.lectōib⁹ die sabbato rū bono more decātātes grām ei⁹ adq̄runt Nulli ergo sit pigr.nulli oneros cū celebrare e⁹ festa Sciēdū q2 sicī sctā ecclia colit natiuitas ei⁹.sic debet excoli ꝯceptio ei⁹.Sicut enī ad saluandū gen⁹ būanū olim fuit necessaria natiuitas.sic fuit ꝯceptio ipsi⁹.Nisi ꝯciperet minime nasceret Jussu dei ꝯcipit 7 nascit.Que nisi nasceret.mūdi redēptor ex ea ñ nasceret.Jmo si diuina generatio ꝑspiciat specialis ꝯceptionis ei⁹ forma maior ēe approbat q̄z natiuitatis.Sic ꝯceptio beate virginis maior ēe ꝯcludit q̄z natiuitas.Nā g̃ eiz est sctissimū corp⁹ vginis cū btissima sui aia quā de nibilo creauit de⁹ ꝯcipi 7 ꝯiūgi.q̄z p natiuitatē in esse ꝯtinuari.Sicut res maior est adā a deo creari q̄z filios ade đ matre naturaliē nasci.Cui⁹ ergo natiuitas sctā est.ei⁹ ꝯceptio non īmerito sctā erit.Quisquis igit̄ pful abbas 7 prelatus es.recole diligent̄ ei⁹ solēnia et cūctos iube eā colere.quia si eā toto corde amaueris nunq̄z a g̃dū tuo depositus fueris.In memetipo pbaui qđ ato.Erubescāt oīno insēsati q̄ tātū diē tantāq̄z sacrameta ac misteria tenebs ignorātie excecati respuūt celebrare.eo q̄ viri 7 mulieris copulatio in ꝯceptiōe vginis extitit.Si e⁹ ꝯceptionē idcirco q̄ carnal̄ extuit stultis nō placeat hodie celebrare.tñ diē illā 7 noctē q̄zuis sit mītis incog̃ta.7 tēp⁹ 7 horā spūal̄ ꝯceptiōis ei⁹.s.hodie celebrare delectet.q̄ ipe aiaz creatorē aiam sue matē dignā sctissimo corpi virginali e⁹ angel̄ mistrātib⁹ copl̄auit.Quam etiā diē ꝑmā nrē reparatōis 7 salutis.dispositorē nrē saluatōis inter cetos dies fecit ꝑelegit 7 sctificauit.Nā q̄ sūt due ꝯceptōes boīsoibus notū est peritis.Una spūal̄ alia carnalis.Una q̄dē q̄ carnal̄ copl̄atio viri 7 mulieris agitur.alia qua spiritualis anima noua et pura deo operante corpori diuinitus datur.et adunatur.Si non placet illis celebrare solēnia ꝯceptionis carnalis dominice matris placeat eis colere anime eius spiritualem creationem 7 corporis animeq̄z copulationem Ꝙ quanta est dies illa qua nostre reparatricis anima digna creatur.7 ꝯsecrat̄ 7 sanctissimo corpori vnitur.Nō est verus amator virginis qui despicit colere diē eius ꝯceptionis. Erubescant iterum insani qui banc diē colere nolūt idcirco q̄ alior sctōr ꝯceptiones minime colere ꝯsueuit ecclesia Maxima q̄ppe rusticitas ē eā aliis sctis in ꝟ cōpare.in q̄ de⁹ carnē assūpsit.quā etiaz supōes sctōs 7 archāgelos īcel̄ sblimauit Quānuis enim ceteris sanctis dies ꝯceptionis eorum non sit ꝯcessum vt celebrētur.illi tamē a spiritusancto concessum est que maior et excellentior cunctis est Dulcre et digne bāc dominationiez super ceteros sanctos illa debet habere.per quam omnes sancti sanctificantur et beatificantur.Dicitur enim xp̄us sanctus sanctorum et dicitur bec sancta sanctorum.Et sicut sine more summus rerū disp̄sitor super omnes sanctos 7 sanctas il'ā dignitatem ei tribuit vt verbum caro factū virgo concipet.et virgo pareret.et post partum virgo permaneret.sic ipse pre omnibus absq̄z more banc dignitatem illi iuste contulit.vt conceptionis 7 natiuitatis eius solennia sacrosancta in sancta celebrētur ecclesia. Quid longius.Conceptionē dominice matris colere est xp̄i generatōnem cōmemorare.nā vgis marie ꝯceptō.xp̄i gnatōis ē linea

De conceptione beate marie uirginis.

Quappter euāgeliū.liḃ generatōis .hac die
ſic in natiuitate dñi ãte matutinas laudes bo
no more ḋcãtam⁹.⁊ ad miſſã legi⁹.Merito
igit colit⁊ filij generatio.⁊ mat̃s ꝓceptio ꝙ̄ni
az ꝓceptio et natiuitas mat̃s generatō eſt filij
Celebrē⁹ ergo dignis officijs alacrit vtrãqz
ꝓceptōz ſpiritalē.ſ.⁊ bũanã.vt ipſi⁹ meritis⁊
ꝑcib⁹ a ſcl̃arib⁹ curis⁊ a cũctis vicijs merea
mur eripi⁊ ad gaudia paradiſi ꝓduci.ꝑſtã
te dño nrō ieſu xp̃o filio e⁹ q̃ cũ prē⁊ ſpũſctō
⁊ matre ſua maria v̄gine viuit⁊ regit de⁹ pi
finita ſcla ſcl̃oz amen

Ex ſermone anſhelmi

Principiũ q̃ ſal⁹ mũdi ꝓceſſit mihi ꝓſide
rare volenti occurrit hodierna ſolẽnitas q̃ ḋ
ꝓceptiõe btiſſime mat̃s dei marie mlt̃is i lo
cis recolit̃.Nec magni põderis eſt oẽ qḋ di
gnitati aut honori ei⁹ bũana laude deferẽ.ſi
meritis illi⁹⁊ inſignib⁹ cõpat̃.Tantoz nãqz
bonoz ꝓſũmatio q̃ ꝑ ipſã dñi matrẽ toti cre
ature ꝓuenerũt videt̃ admonere oẽm mẽtẽ
humanã pietatis affectu exordiũ ſuũ ꝓſide
derare.q̃z ſublime.q̃z diuinũ.q̃z ineffabile fu
erit.Nec mirũ .fũdamentũ ſiquidẽ⁊ q̃ſi qḋ
dã ſacrariũ ciuitatis⁊ habitaculi ſũmi boni
in ea ponebat̃.⁊ manſio lucis eẽne⁊ incorpa
lis quã corpalit̃ inhabitaret ille incorpore⁹
⁊ icircũſcript⁹⁊ creãſ ſimul⁊ viuificãſ omia
ſpũs.parabat̃.Btã igit̃ v̄go maria vera ma
ter dei futura ſicut eũ q̃ ſupra oia eſt incõpre
henſibil̃ verũ erat hoiem⁊ ineffabili mõ de
ſui ſubſtãtia v̄go paritura.ac ꝑ hoc in deita
tẽ illius trãſitura.ita non abſurde credi põt
primordia ꝓceptionis ei⁹ tante dignitatis ſub
limitate ꝓſignata vt bũanarũ ꝓceptio men
tiũ ea plene penetrare nõ valeret.Et ideo e⁹
dẽ ꝓceptionis dies feſtiuis laudib⁹ a cũctis
fidelibus merito celebret.Be ipa quippe mł
tis ſeculãnte ortum eius eſayam ſpũſctõ af
flatum dixiſſe conſtat.Egredietur v̄ga ḋra
dice ieſſe.⁊ flos de radice eius aſcendet.⁊ req̃
eſcet ſup eũ ſpũs dñi.Hec itaqz v̄ga que talẽ
ex ſe protulit florẽ nullo diſſentiente v̄go ma
ria fuit.Et flos q̃ de radice e⁹ aſcẽdit benedi
ct⁹ fili⁹ ei⁹ ſup q̃⁊ in quẽ oĩs plenitudo diui
nitatis eẽntialit̃ req̃euit.Hec igit̃ v̄go tãti fi
lij dignissima parẽs cũ in aluo ſue parẽtis na
turali lege conciperetur.q̃s non cõcedat de⁹
ſapientiam a fine vſqz ad finem pertingẽtez
cuncta implentem.cuncta regentem nouo
quodam et ineffabili gaudio celum et terrã
⁊ omnia que in eis ſunt profundiſſima ac in
effabili iubilatiõe pro ſua reintegratione quã
pillam ſibi euenturam diuina⁊ occulta in
ſpiratione preuidebant perluſtraſſe. Bz cũ ipa conceptio fundamentum fuerit habita
culi ſũmi boni ſi peccati alicuius ex pme p
uaricationis origine maculam traxit.q̃d di
cemus.vtiqz diuina voce ḋ rad hieremiã.p⁹
q̃z te formarem in vtero noui te.et anteq̃z exi
res de ventre ſanctificaui te.⁊ ppbetam i gẽ
tibus dedi te.Be Johãne quoqz angelus q̃
eum naſciturũ prenunciabat aſſeruit q⁹ ſpiri
tuſancto replebitur adhuc in vtero matris
ſue.Si igitur hieremias qui in gentib⁹ erat
ppbeta futurus in vulua ẽ ſanctificat⁹.⁊ Jo
hannes dñm in ſpũ⁊ v̄tute belie preceſſur⁹
ſpirituſancto eſt ex vtero matris replet⁹.q̃s
diſſerere audeat totius ſeculi propiciatoriũ⁊
vnica fili dei omnipotẽtis vex et dulciſſimũ
reclinatorium mox in ſue conceptionis exor
dio ſpiritusſancti gratia illuſtratiõe deſtitu
tum Teſtante vero ſacra ſcp̃tura vbi ſpirit⁹
dñi ibi libertas a ſuitute.Igitur omnis pec
cati liberrima fuit que omnium peccatorũz
propiciatoria aula in qua⁊ ex qua perſonali
ter homo fieret.ſpũſſancti preſentia⁊ opera
tione ꝓſtruebatur.

Ex decreto concilij baſilienſis

Sacroſancta generalis ſinod⁹ baſiliẽſis
in ſpũſcto legitie congregata.vniuerſalẽ eccl̃i
am repñtãs.ad ꝑpetuã rei memoriã. Eluci
dãtib⁹ grẽ diuine miſteria mercede gl̃oſã rep
miſit eẽna di pis ſapia dũ ait.Qui elucidãt
me vitã eternã habebũt.Qḋ etiam de glio
ſa v̄gine q̃ ipſã pat̃s ſapiaz dei filiũ eternum
in vtero pertulit ac mundo peperit.ſacroſãz
cta legit eccl̃ia.Nam q̃cq̃d de dignitate⁊ ſtz
limitate v̄ginis matris educitur i lucez.Bñ
dubiũ eſt ad laudẽ⁊ bonorem filij ſui ptine
re.Et q̃ bonorificant gratiã et ſanctitatẽ ma
tris bonorificant et elucidãt gl̃oſum nomẽ
filij eius.q̃ ipam ſanctificauit⁊ repleuit gr̃ia
Uñ ſi in ceteris rebus elucidatio veritatis

De conceptione beate marie virginis.

que a dño deo est p̄clara merita parturit. in ea re spāliē fructꝰ vbrumos inferre spectāda est q̄ sc̄ificatōez z dedicationē tēpli illiꝰ ꝓcernit. in q̄ ātē sc̄a anteq̄z terra fieret. z ab etno sibi mālioz ordinauit p̄ma z etna vitas. Jo: q̄z marie ꝓgruit. vt parū habeat in q̄stiōibꝰ ꝓcernēndis sc̄itatē illiꝰ p quā pax diffusa est i terris. Acteꝰ vo difficilis q̄stio i diuerꝑ mū di ptibꝰ z corā hac sc̄ā sinodo sup ꝓceptōne ipsiꝰ gl̄ose v̄ginis marie mat̄s dei et exordio sc̄ificatiōis eꝰ facta est. q̄busdā dicēdibꝰ ipaz v̄ginē z eꝰ aīam p aliq̄d tēpꝰ aut instās tēpis subiacuisse actualiē originali pctō. aliis aūt ecōuerso dicēdibꝰ a p̄ncipio creatiōis sue deuz ipam diligēdo g̃tiā eidē ꝓtulisse. p quam a mac̄la originali illā btissimā psonā liberāsz p̄seruans sublimioꝛi sanctificatōnis genere redemit. cū fūdaret eā ipse altissimus. z ipaz fabricaret filius dei patris vt esset mater eiꝰ in terris. Nos igitur vero diligēter inspectis autoritatibꝰ z rationibus. que iam a plūribus annis in publicis relatiōibus ex parte vtusq̄z doctrine corā hac sinodo allegate sūt aliisq̄z plurimis super hac re visis z matura cōsideratione pensatis. illam doctrinam differentē gl̄osam v̄ginem dei genitricē preuenientē z cooperante diuini muneris g̃tia singulari nunq̄z actualiter subiacuisse originali pctō. sed immunē semp fuisse ab omni originali z actuali ruga. sanctāq̄z z immaculatā. tanq̄z piā z psonā cultui ecc̄liastico fidei catholice. recte rationi. z sacre scp̄ture. ab oī: bus catholicis approbandā fore tenendam. z ap̄lectēdā diffinimꝰ z declaramꝰ. nulli ḋcetero licitū eē in ꝓtrariū predicare seu dicere.

¶ Renouantes preterea institutionem de celebranda eius ꝓceptione q̄ tam p romanā q̄z alias ecc̄las. vj. ydus decembris antiqua z laudabili consuetudine celebrata ē. statuiꝰ z ordinamꝰ eandē celebritatē p̄fata die i oībus ecc̄lis monasterijs et ꝙuentibꝰ xp̄iane religionis. sub noīe cōceptiōis festiuis laudibus celebrādā eē. Cūctisq̄z fidelibꝰ vere penitētibꝰ ac ꝓfessꝰ eadē die missarū solēnijs cētū. p̄mis aūt z secūdis vesp̄is z matutīis totidem. p̄moni vo vbi de ea festiuitate intesse tibus centū q̄nquaginta dies ꝓcessione peruetuis tp̄ibus duratura de iniūctis sibi penitentijs hec sancta sinodus elargit. Datum i sessione nrā publica in maioꝛi ecc̄lia basilicē si solēniter celebrata. xv. kal. octobꝛs. anno a natiuitate dñi. M.cccc.xxix.

Sequuntur miracula de conceptione beatissime virginis marie.

Ad informatōnem denq̄z huius vitatis de ꝓceptione beatissime v̄ginis genitricis di inueniuntur plura scripta miracula in libro qui dicitur defensoꝛium v̄ginis a pp̄so catbenis in pluribus liberarijs fuitq̄z cōpositꝰ circa annū dñi. M.cccxc. Ubi sic scribit. Quidā baccalariꝰ formatus de ordine carmelitarum in q̄dam disputatione facta parisius in scolis. vni de ordine predicatoꝛum retulit quōdam tpe cācellariatꝰ magistri iohīs de tolete cū in prouincia bobemie in ciuitate cracouiensi quidam frater p̄dicatoꝛ in ambone predicasset p̄pō virginem gl̄osam in peccato originali ꝓceptaz. subito coꝛruit. z portatꝰ ad locū habitatōnis sue paulo pꝰ obijt. Hec asserebat referentibꝰ viris bonoꝛabilibus magistris in theologia. s. Heinrico de bassia et magistro heinrico ōbuta. z magistro iohānne de bolonia doctoꝛe in medicina z baccalario in theologia. qui bec se vidisse z interfuisse dicebāt. Ex bis conclusit dictus baccalarius q̄ credebat istam opinionem de originali in v̄gine post tanta miracula eē sufficientem in fide. Item venerabilis doctoꝛ giroldus de piscarijs ordinis minoꝛum bꝰ pie conclusionis aduersarius existens. cum semel in sermone de conceptione ꝓtra sacrā v̄ginem diutiꝰ predicasset. finito p̄mone missam suā deuotissime celebrās. eleuatiōe coꝛpis xp̄i facta. eadē v̄gine sibi p̄ntialiē ap̄parēte coꝛreptus fuit. z sp̄ēbꝰ panis ab altari sublatis inq̄t v̄go. Qua frōte coꝛpꝰ ḋi me sūptū sumere vis frat̄ iniq̄. quē bodie tā v̄bis q̄z factis volūtarie maculasti. Jp̄o autē magnis gemitibus petēte veniā. eukaristia sibi reddita fuit. missam finiuit. z īmediate ascendēs pulpitum qḋ in p̄mo p̄mone ꝑ v̄ginem direxerat reuocauit. z miraculū referēs ad lōguz fecit p̄mōz. sic ego ipse babui a plūbus fide di

gnis. ¶Itē in ciuitate ydoni cū q̄dam frate ordis p̄dicatoꝝ vienēs nationis de mātia cō ceptionis corā magistro odonij cāpanen. ordinis btē marie rn̄dere deberet, magno ꝓplo ꝯgregato in eccīa cathedrali monachoꝝ dicte ciuitatis, ꝛ cū positionē suā dict⁹ frat dicere vellet, a deo mirabiliť tact⁹ quasi mutus ꝛ amēs factus est. Deportat⁹ aūt p frēs suos ad locū religionis eoꝝ octaua die ea dē amē tia ꝓtinuata mortu⁹ ē. sic habui ab illis q̄ p̄sē tialiť affuerūt. ¶Itē i villa brine lemonisce. dyoc̄. q̄dā lector de ordine p̄dicatoꝝ istū ar ticulū ꝛceptionis ita odiosū bn̄s vt nunq̄ ser monē facerꝫ q̄n vginē ꝛceptā in originali pec cato diceꝛꝫ ꝛ sūdaret i suo ꝓpetu. q̄dā die so lēni i q̄ p̄mōeꝫ d̄ dicta mātia fecit. ipo inť frēs suos, magno ꝓplo pñte ad diuinū officiū exi stēte. q̄dā lup⁹ a siluis veniēs vsq; ad ꝓpetū istuꝫ secrete accedēs, dimiss̄ puis ꝛ magnis vsq; ad choꝝ ascēdit ꝛ dictū frēm p guttur ar ripiēs interfecit. Sic̄ parisi⁹ ꝛ i ipa tra clara fa ma ꝛ pb̄lica attestať. h̄ in dicto li. q̄ defēsoriū vgis d̄ pleni⁹ ꝓtinēt ¶Illd aūt inť alia mira cula merito mirādū vēit. qd̄ q̄dē alexāder d̄ ales doctor i theologia famo issim⁹ sibi acci disse refert in li. ab eodē cōposito. q̄ d̄ maria le. ꝓtinēs sex libros ptiales. i q̄b⁹ diuersa capi tula sc̄t. c⁹ p̄mū capl̄z intitulať de genealogia bea. vir. ꝛ incipit. Sctā ꝛ suplaudabiľ sp vgo d̄ genit̄r maria ab eterno p̄uisa. Inť alia aūt li. iij. b⁹ volumis. ca. vl. q̄d intitulať de ꝛceptōe bea. vir. ꝛ incipit Fiat lux. Ad⁹ rn̄sionē ad q̄n dā iniectionē dicētiū vginē conceptā fore co pula maritali dicit sic. Nonne possibile ē vt talis actio ad inspiratōz spūs̄ancti perpetra ta. ꝛ spāli p̄cepto cōpleta absq; oi pctō exer ceať. Seq̄t p⁹ pauca. Ego ipe q̄ h̄ scribo dū publice legerē in theologia vebemēt erraui asserendo q̄ dies ꝛceptionis beate marie ce lebrād⁹ nō eēt. Vñ ꝛ q̄libz āno illa die legere decreuerā. sicut et i p̄festis dieb⁹ ꝓsueram Sed ptestor solēnissime q̄ repētino morbo verat⁹ fui vxonie singlis annis illa die. ita q̄ nullo modo illa die susceptū magisterij offi ciū exeq̄ valerē. siue casus ageret. siue diuina volūtas. q̄sq; ꝓsiderare potest Dz ꝛ viri pru dentes q̄ me tūc tēporis i scol' audierūt me secrete corripuerūt. eo q̄ impugnre velle vir bar diē festū celebrātes ꝛceptionis beate vir ginis. Ego vo doceo assero ꝛ credo illos bn̄ vidisse et potiꝰ in hoc cōmēdādos fore. qui pie ꝛ deuote sepedictū festum celebrare sata gūt in bonorē ꝑpetue vginis marie ¶Hec ille

¶Offert se p̄terea illud cōmorandū. q̄ cū super hac materia de sctā ꝛceptōne btissi me vginis fierēt publice disputationes corā sctā sinodo basilien. q̄z plures ex patribus in tersentibus retulerūt singlaria bn̄ficia mi raculose a deo recepisse ob deuotionez quā bēbant ad celebritatem de hac sctā cōceptō ne btissime vginis. Int̄ q̄s aūt reuerēd⁹ i xp̄o pater ꝛ dn̄s bernard⁹ ep̄s mōtis albani die sabbati. xxj. aplis. anno a natiuitate dn̄i. M. cccc. xxxvj. q̄n p̄ma allegatio facta fuit publi ce de hac materia retulit qualiter eo equitā te super pontem fluuij q̄ est inť ciuitatē ebre dinen. ꝛ opidū sctī crispini. ipse p̄s erat rup tus in medio eo loco sup flumen vbi erat na uis piculū. babēs vnū magnū foramen. ꝛ eo inaduertente equ⁹ quē equitabat transiens ex illa parte vbi pons ruptus erat posuit du os pedes anteriores sup dictū foramen va cuū. Cūq; rueret in p̄ceps ad aquam. ꝛ iam q; caput equi eēt q̄si infra pontē. ꝓcussus pa uore magno inuocauit btissimā vginem in auxiliū suū. vouēs celebrare annuatī festuꝫ de sua sctā ꝛceptione. ꝛ nesciebat referre q̄liť exiuit. sed statim absq; lesione aliq̄ sui ꝛ equi vidit se positū in securo ab altera parte fora minis. Unde extūc maiori sp cū deuotione ꝓtinuauit celebrationē dicte festiuitatis.

¶Itē magister iobes roreti canonic⁹ anicien. in p̄mone ab eo facto d̄ hac celebritate co rā sctā sinodo basilien. āno dn̄i. m. cccc. xxxv. inť alia miracula retulit de dn̄o beylia de le strāgijs ep̄o dicte ecclie anicien. p̄time defū cto q̄ cū dict⁹ reuerēd⁹ pater in vniuersitate tholosana in die celebritatis cōceptionis be ate marie vginis ꝓ hāc sctāz ꝛceptionē p̄dica re decreuisset. ꝛ pusq; alcēderet ābonē solu to more sū daret orōz añ altare ad vginez ma riā. Et eo ibi exīte oēs orōes ꝛ pūcta q̄ ꝓ cōceptōz vgis ꝛcepat subito d̄ sua memoria el uanuerūt oppositis ꝛ cōtrarijs in ea dē fixe p

De conceptione beate marie virginis.

manētibꝫ Coactusq; est ad ꝓfusionē vitādā oppositū sui ꝑmi ꝓpositi predicare. Quez casū vt sibi ꝓfuturū erat ad exaltationē vginis qm diu vixit ꝑuatim z publice frequētibꝫ narrauit ¶ Itē aliud assūptū est q̄ barchmone in monasterio beate marie de mercede ꝓsuetudo est ꝑterq; in diebꝫ pasche z paucis maximis festiuitatibꝫ oī die tribui fratribꝫ panes recētes coctos ea dē die sūme mane. Quadā aut tē vice cū in die buiꝫ festiuitatis de sctā ꝓceptione vginis pistor ꝑparet massaz velletq; ex ea panes formare discoopiēs repit eā quasi eēt coagulatus sanguis. respersa nigredine aut lutū ad modū ceni. Diutgataq; postea noticia miraculi huius publice ordinatū est per ciuitatē suo municipali statuto q̄ ea die ꝓceptionis nō incēdant furni. z ita in ea dez ciuitate obseruat ꝓtinue vsq; in hodiernū diem ¶ Preter hꝫ aūt tpe iohis regis arragonie bone memorie q̄ circa ānos dñi. M.CCCC. regnauit in regno arragonie, habita ꝑmo coram ipso solēni z publica ꝑplures dies disputatione inter defensores virginee innocētie et assertores macule originalis. regis ordinatione statuta est solēnis confraternitas deuotorū hmōi festiuitatē de conceptione btissime virginis celebrātū. qrū ꝑmus ꝓfratrū fuit ipe rex arragonū. Et ordinatū fuit q̄ annuatim ea die fieret solēnis ꝓcessio ad laudē z gl'am bꝫ festiuitatis. Hemū de anno dñi. M.CCCC. ix. cū ipo die beate vginis i ecclia gerū dieñ. ꝑdicasset de ꝑseruatione ab originali macula frat iohes de rota ordis minoꝝ sacre theologie ꝓfessor. obqz hmōi ꝑmonē inq̄sitor q̄dā heretice prauitatis de ordine ꝑdicatoruz detulisset eū in iudiciū fidei existētē in ꝑdicta ciuitate barchmoneñ. successore imediate dicti iohis martino rege arragonie. habita fuit inē ꝑdictos de mādato ac in pñtia regis solēnis ac publica disputatio Qua finita ꝑfatꝫ rex ī signū victorie posuit super caput predicti iohis sertū viride vnantiū foliorꝝ. sicq; insignitꝫ vna cū tubicinis fuit honorifice associatꝫ p dictā ciuitatē aliasq; citates z opida circūiacētia. ꝑcone regis clamāte q̄ nemini de cetero in oibꝫ regnis suis z dominijs liceret asserere vel dogmatizare ꝓ hāc doctrinā de sctā z pura ꝓceptōne btē vginis. ꝓtinueq; imminēte hmōi festiuitate fuit postea obseruatū ac vt cōmunit obꝫuatur de die i dies.

¶ Itē basilee die lune sexto mēsis octobꝝs āno a natitate dñi. m.cccc.xxviij. i māibꝫ iudicis fidei deputati p sctām sinodū fuit testificatū, etiā cū iuramēto q̄. ix. die mēsis septēbꝝs anno dñi. m.cccc.xviij. in ciuitate minoriste q̄dā frācisc⁹ mileti canonic⁹ eccie collegiate dcte ciuitatis viceñ. dyoc. cū i extremis ageret et iā q̄si mortuꝫ appareret. sic postq̄ fuerat i agonia z extasi. magno cū suspirio clamauit in hꝫ vba. O vgo maria. Ita igit est q̄ ꝓpter hꝫ ego erā ꝓdēnatꝫ. Tu scis q̄ ego a meipo nō habui. Statiq; vocās ad se ꝑorē ꝑdicatorū z ꝓfessorē monialiū scē clare. dixit pblice coram ꝑdictis z alijs astātibꝫ q̄ cōburerēt certas ꝓclusiones z vnū tractatū de ꝓceptiōe vginis pctō originali. quē ipe audierat cū eēt studēs Nisi fuisset alias deuotꝫ vgini marie z ipa ei dē sbueniisset. ob hꝫ erat ꝓdēnatꝫ in diuino iudicio. Idoq; ipe firmit credebat eā fuisse cōceptā absq; originali pctō. ¶ Fuerūt ꝑtea coram dicta sctā sinodo basiliēsi a mltis prib⁹ oi exceptiōe maiorib⁹ q̄z plia alia de hac sctā ꝓceptiōe narrata miracla. etiā in ꝑmonib⁹ publicis factis de hac solēnitate. sz nō taz cura attendere fuit ad illa nec redigere in scriptis Illō aūt fiducialit sz asserere q̄ cū de āno dñi m.cccc.xxxix. vigeret grauissima pestis ī ciuitate basiliēsi vbi dicta sctā sinodꝫ celebrabatur eo ipo q̄ fuit facta de hac matia sinodal' diffinitio p sacrū ꝓciliū declarādo in sua solenni ac publica sessione doctrinā istā dissertēte gl'osā dei genitrīcē mariā nunq̄z actualit sbiacuisse originali pctō. sz imunē sp fuisse ab originali z actuali culpa. sctāmq; z imaculataz. tanq̄z piā z ꝓsonā fidei catholice recte rationi z sacre scripture ab oib⁹ catholicis approbādā fore tenēdā z āplectādā. nulli decetero fore licitū in cōtrariū ꝑdicare siue docere immediate prēs q̄ erāt in ꝓcilio ac tota ciuitas ex primēto palpabili celesti q̄si miraculo sēserūt auxiliū diuine miscdie. eq̄dē remissa hac cessauit statī q̄ primū āte vexabat acerbissima pestis. ¶ Preterea cū de hac sinodali diffinitōe q̄z prime bulle expedite fuerāt z ad diuer

sas mūdi ptes destinate.p lras fide dignas
sigficatū ē i generali gregatōe q i ꝑncipali
cōuētu ordis cluniacēsiū tpe q̄ unibi pñtata
fuit vna ex dictis bullis.tā ō religiosis q̄z ali
is psonis dicti quēt⁹ ifirmabāt ō dicta peste
q̄i.xxx.psone.Et statī cū dictā bullā recepert
pcessionalit mag cuz deuotōe.agētes grās
deo p ipa declaratiōe ad laudē ppetuā vgi
nis gl'ose q̄ ifirmi tūc erāt qualuert.cessauit
q̄z amodo i dcō cōuētu p illo āno pestilētie
morb⁹ Multa ēt alia merito dig admira
tōe ad gl'az vginis q̄ ꝑdictā vitatē firmant
silr de hac dicta fuere.sz itentōis fuit nō oīa
sz ex mltis dicere pauca. Et sic oīb⁹ stat q̄z
singularissime ds filiꝰ vgis btissimā genitri
cē suā magficare dignatꝰ ē freqntatis mira
cul'q̄ de vitate scē cōceptōis sue sūt testimo
niū dñi fidele sapiaz pstás puulis amen.

CLXXXIX
De sancta Odilia.

Dilie virginis pa

Oter adalricꝰ siue atbicus.mater vo
betbsuindis siue psinda vocabat.ex
nobilissimo frācoꝝ genere orti.Atbicꝰ ei to
tiꝰ burgūdie siue alsacie sub childerico rege
ꝑncipatū bēbat.i cꝰ et finibꝰ mōasteriū sācti
monialiuz i bonore marie sp vgis i sūmitate
mōtis vocat bobenburgad ōi puitiū pagen
dū maxio sūptu z ornatu struxit. Ihꝰ vxor
psinda filiā cecā pepit. Pater āt ppt nimiā
verecūdiā ipaz occidi iussit. Sz mater ipam
cuidaz ācille sue alendā cōmisit. Que eā per
annū nutriuit z postea iubēte matre ꝓpter
murmur pplī longissime cū puero fugit ad
locū q̄ ōr palma. Ubi cū ipaz puellā nutrirz
dñs ihs xps epo erardo de de ptibꝰ bauarie
apparuit dicēs. Uade ad qōdā monasteriū
qō ōr palma.ibi iuenies puellā a natiuitate
cecā.quā baptizabis.nomē odilia imponēs
ei.z mox pꝰ baptismū visū recipiet. Quo fa
cto cū oculos eiꝰ crismate liniret visū clarissi
me recepit. Hec ab ifantia se ōi puitio subdi
dit.vigilijs z orōib⁹ ieiunijs z elemosinis die
noctuq̄z insistēs. Habuit āt vgo frēz i domo
pris cui scꝑsit epl'az globo coccineo iuolutā
z p q̄ndā pegrinū sibi misit.vt eā pri reconci
liās reuocaret. Et cū frater de h pri loq̄ret.p
cepit ei vt decetero nō plus de h cogitaret.
Sed iuuenis eā vocauit prē ignorāte. Bz
itaq̄z dux i cacumie mōtis sedēs videret cur
rū venientē q̄siuit q̄d h eēt. Cui filiꝰ. Odilia
filia tua. Sed beu pater iracūdia motꝰ cuz
baculo quē manu tenebat filiū tātū vberib⁹
castigauit q ifirmatꝰ fuit. de q̄ et egritudine
obijt. Pater vo sup imanitate crimis peni
tēs decetero i mōasterio ꝑmansit. Tūc pater
iussit filie tantū de die stipendiū vniꝰ ancille
dari. Cū sic odilia multis diebꝰ i miseria vi
te eēt pat miscdia motꝰ sup eā.ꝑdictū mona
steriū cū omibꝰ appenditijs suis illi tradidit
Et post pauco tpe supuiuēs defūctꝰ ē. Odi
lia sciēs prēz suum i purgatorio vri. i latere
mōtis vbi nūc claustrū ē situ.tantū z tam la
crimabilit orauit q celū sup eū aptū ē. et lux
mag circūfulsit eā z vox dicit ei. Propt te li
beratꝰ ē pater tuꝰ. i chozo priarchaꝝ collo
candꝰ ab angelis ducit. Cōfluebāt ergo ad
eā vgines nobiles nō pauce.q̄rū spūal' mat
effecta.i supradicto mōasterio ad exemplaz
sui deo seruire istituit. Habuit ei sub regimi
ne.cxxx.moniales. Inuitauit ā gelos p cibus
et q̄cq̄d a deo postulauit sine mora pcipere
meruit. Hec bta p ter dies festos nibil come
dit nisi panē ordeaceū z legumia. Pdellis vr
si fuit p lecto.lapis vo p cussino.q̄ mōs altꝰ
vbi cenobiū odilie situ ē fec pauper q̄rētes
elemosinā z pegrinos nimis laborare. fecit
inferi⁹ mōasteriū p bospitali. Qui locꝰ soro
ribus tantū placuit vt eēt ibi quentū istitue
rūt. In noie pris z filij z spūsscti ppa manu
tres tilias plātauit. q̄ vsq̄z nūc valde vtiles
sūt i calore. Qrādo vas oino vacuuz ipleuit
vino.cū q̄dā soror iter diuia officia vasa esse
vacua vidit. Itē q̄ in baptismo visū recepit
spāl'it bīm ioh̄em baptistā venerabat'. Qui
ioh̄es baptista ei in visu apparuit.sibiq̄z ora
toriū fieri ꝑcepit. Odilia āt q̄daz nocte se de
dit orōni supra petrā. vbi nūc magna crux li
gnea locat' ob memoriā tāti miraculi.ibi io
hānē rogabat oñdere sibi modū edificij Qō
et fecit. Joh̄es enī i forma q̄ xp̄m baptizauit
in maxia claritate sibi apparēs eccie locū lō
gitudinē et latitudinē oñdit z constructam

dedicauit. Qđ vidit vna sororū lucē videlicet. sz iobem ñ vidit. Cui odilia inbibuit. ne ante ip̄i⁹ obitū alicui visionē manifestaret. In in choatōe claustri sc̄i iobis bouem cū plaustro lapidū cadūt đ mōte. q̄ bz i latitudine. lxx. pedes z illesi obuiā ꝑuis ascēdēdo itez onerati. Venerāt ei ꝑui cū gaudio ip̄os occidere. vt ñ eēnt cib⁹ vermiū sed hoim z iueneri ille sos. Hēbat ā frēm q̄ tres filias habuit. eugeniā. attalā. z gundelindā. q̄ et mōm reliq̄rūt Odilia suā nutricem ꝑpriis manib⁹ sepeliuit Et post. lxxx. ānos sepulcro apto dextra mamilla nutricis q̄ eā lactaureat integra q̄ vni⁹ diei inuēta ē. reliq̄ corpe icinerato. Ad⁹ plurima vtutū ī signia odilia sciēs finē sibi adesse cōuocatis ad se sororib⁹ apđ sc̄m iobem p̄dicauit eis. Et rogauit eas orare p se et prē suo. Ad ost B p̄cepit eis vt irēt ī oratoriū matris dei marie z legerēt psalteriū. Interī duz hec fierēt ipa obijt sola. tāt⁹q̄z odoribi fuit q̄ oēs domos plene eēnt aromatib⁹. Rede untes sorores cū viderēt matrē suā sine eukaristia defūctaz adeo ī stāter orauerī q đe morte suscitata eis dixit. Cur me inq̄etastis lucie p̄iūcta fui z illud gaudiū habui quod ocul⁹ nō vidit. nec auris audiuit. nec in cor hois ascēdit. Rñderūt. Nob fuisset cōfusio dña. si absq̄z cōione sacra obijsses. Tūc odilia calicē allatū in q̄ erat corp⁹ z sanguis xp̄i ꝑpriis manib⁹ ꝓtrectauit et cōicauit. z oīb⁹ cernētib⁹ emisit spūm. Ip̄e āt calix in hobenburg ob memoriā venerabilis facti actenus pmanet. Telit⁹ enī credit illuc puenisse. Tūc corp⁹ ei⁹ añ altare sc̄i iobis honorifice sepelit. et odoris fragrātia vsq̄z in octauā diē ibi manebat. Martiri lucie iō p̄iūcta fuit. quia ipa odilia duob⁹ modis martyr fuit volūtate et carnis maceratōe.

CXC

Be sancto Thimotheo.

Ancti thimothei

Rome celebrat natalis q̄ ab ātiochia romā veniēs. sub melchiade papa a siluestro p̄bro q̄ postea ep̄s vrbis effect⁹ ē suscept⁹ ē hospitio. qđ facere tc̄ tpis et ipi pōtifices formidabāt. Siluester vo non

solū hospitio eū recepisse gaudebat. sed et timore abiecto tā vitā q̄z doctrinā ei⁹ laudabat. Qui p vnū annū et mēses tres docens xp̄i vitatē. cū multi p eū ꝑli cōuersi fuissent. dign⁹ martyrio. tent⁹ a ꝑlo paganoz z tra; ditus tarq̄nio vrbis p̄fecto tormētis plagaz ec carceris lōga custodia macerat⁹. cū sacrificare noluisset ydolis q̄ bon⁹ atbleta đi tertio cesus iter homicidas decollat⁹ ē. Quem sctūs siluester nocte ad domū suā tulit. ibiq̄z sctūm melchiadē ep̄m venire fec̄. Qui cum omib⁹ p̄sbyteris z dyaconib⁹ p totā noctē ī laudib⁹ permanēs ei⁹ martyriū dedicauit. Queđā āt xp̄ianissima mulier noīe theone in orto suo iuxta sepulcz pauli ap̄li rogauit memoratū papā. vt suo sūptu sepulcrū edificās sc̄i thimotbei corp⁹ excipet. Qđ factuz placuit oīb⁹ xp̄ianis vt b⁹ nois martyr. id ē. thimotbe⁹ paulo ap̄lo p eo q̄niā discipuluz q̄ndā habuit ī sepultura adhereret.

CXCI

Be sancto Fabiano.

Anctus fabianus

rexit romanā eccliaz multis annis et tandē tpib⁹ decij passus est. Iste dū eligeret ad pōtificatū vrbis rome. spūssā ctus in spē colūbe multis visus ē apparuisse Iste passiōes sc̄oz q̄ neglecte fuerant a notarijs fec̄ excipi z scribi z multas basilicas p cimiteria sc̄oz fabricari fec̄ quas z dedicauit. Hic īstituit vt crisma vet⁹ cremaret. z nouū oī āno i cena dñi ꝓsecraret. Ellia reqre in festo bti fabiani z sebastiani martyrū.

CXCII

Be sctō Bonifacio martyre.

Assio sancti boni/

Dfacij martyris sub dyocleciano et maximiano apud tbarsū ciuitatez passi. sed rome ī via q̄ latina nūcupat sepulti. Qui cū eēt ꝓcurator rerū cuiusdā nobilis matrone noīe aglaes. et cuz ea in stupro miscerēt. tandē vterq̄z diuino nutu cōpūcti. cōciliū habuerī. vt ad requirendū corpa martyrū bonifaci⁹ mitterēt. si quo fuientes atq̄z obseq̄ntes eis p eoz orōes saluari mererēt.

De sancto bonifacio martire.

Ꝑueniẽs igit̃ p dies aliq̃t tharsũ ciuitatẽ. dixit ad eos q̃ cũ eo erãt bonifaci⁹. Viri euntes req̃rite nob̃ hospiciũ. ego ãt ibo vide eos q̃s valde desidero martyres certãtes. Festinãs itaq; ad locũ vidit btissimos martyres aliũ suspensũ p pedes igne suppositio. alium maĩb⁹ abscisũ. aliũ stipitẽ ĩ collo bñtẽ affixũ ⁊ a ṫra eleuatũ. ⁊ sic p diuersa supplicia martyrio ab ĩpio carnifice dispositio. cũ eminus ferueṡ ⁊ ĩpe amore xp̃i respiceret. magnum deũ sc̃oꝝ martirũ clamare cepit. ⁊ accurrẽs cõsedit pedib⁹ eoꝝ deosculãs vincula ac dicẽs. Certãtes martyres xp̃i calcate dyabolũ Modicũ pseuerate. paruus q̃dez labor. sed mĩta req̃es ⁊ ineffabilis postmodũ satietas Ista ei tormẽta q̃ p diuinitatis amore patimini. tempalia sũt ⁊ q̃ĩ momẽto trãseũtia. Post breuissimi tñ tẽpis spaciũ ad ꝑpetue felicitatis vos trãsmittet gaudia. vbi regis vĩ visione gaudẽtes. illicq; celestiũ cãtationũ laudes inẽ choros angeloꝝ ĩmortalitatis decore vestiti referẽtes. ĩ eterne calamitatis abysso ĩpijssimo vr̃os videbitis cruciari tortores. Aspiciẽs ãt simplici⁹ iudex iussit eum applicari ad tribunal. eiq; dixit. Quis es tu. Sctũs bo. dixit. Xp̃ian⁹ sũ. et bonifaci⁹ porcor. Tũc irat⁹ iudex iussit eũ suspẽdi. ⁊ tãdiu corp⁹ ei⁹ vngulis radi. donec ossa ei⁹ apparerẽt. Deinde calamos acutos sub vngul' manuuꝝ ei⁹ affigi. Cũq; sctũs di martyr celum aspiciẽs alacriter dolores toleraret. videns ĩpi⁹ iudex iussit aperiri os ei⁹ ⁊ plũbũ bullies infũdi. Sctũs ãt martyr dicebat grãs ago tibi dñe iesu xp̃e fili di viui. Deide iudex iussit afferri ollã ⁊ eã pice impleri. atq; vso capite sc̃m martyrẽi bullientẽ picẽ mitti. Dꝝ cũ nihil lesus eẽt iussit iudex vt gladio caput ei⁹ abscinderet. Quo facto terremot⁹ factus ẽ magn⁹. ita vt multi ifideles vtutẽ xp̃i i martire cernẽtes crederẽt. Cõserui vo martyris boifacij circuibãt vbiq; req̃rẽtes eũ ⁊ nõ iueniẽtes. adinuicẽ dicebãt. Ille mõi adulterio aut i taberna posit⁹. epulat. Cũ ergo inter se colloquerent ꝓtigit vt obuiaret ei vn⁹ de cõmẽtariensib⁹. quẽ iterrogãt. vidisti aliquez virũ pegrinũ romanũ. Ille ait. hesterna die vir pegrin⁹ abscissus ẽ capite i stadio. Et ille iterrogat q̃lis erat aspect⁹ ei⁹. At illi dixerũt Vir q̃drat⁹ ⁊ crassus robusto capillo. coccinea armillasia idut⁹. ⁊ dicit ille. quẽ queritis apud nos hesterna die martyrio ẽ finit⁹. At illi. Noĩez quẽ nos querim⁹ adulterẽ ⁊ ebriosus. Dicit eis ille. Venite ⁊ videte eũ. Cumq; ostẽdisset eis btissimi martyris corp⁹. et pciosũ caput ei⁹. dixerũt ei. Iste ẽ quẽ querim⁹ petim⁹ vt des nobis eũ. q̃ rñdit. Ego gratis corp⁹ ei⁹ vob̃ dare ñ possũ. Illi ãt dãtes ei solidos q̃ngentos. acceperũt corp⁹ sc̃ti martiris et vngẽtes eũ aromatib⁹. inuoluẽtesq; linteaminib⁹ pciosis. posuerũt illud ĩ basterna. ⁊ sic reuertebant' gaudẽtes ⁊ glorificãtes deum. Angel⁹ ãt dñi apparens dñe cuidã ipi⁹ rem factã bti martyris idicauit. q̃ ꝓfesti cũ oi veneratiõe obuiauit sc̃o corpi et edificãs ei domũ dignã. reposuit illud ĩ ea ab vrbe romana spacio stadioꝝ q̃nq;. Martyriz at⁹ ẽ aũt bonifaci⁹. xuij. die mẽsis maij apd̃ tharsum metropolim cilicie. et sepult⁹ ẽ rome nonas iulij. Btã vo aglae abrenũciauit mũdo et põpis eius. distribuens vniuersa q̃ possidebat egenis ac monasterijs. relaxãs vniuersam familiã suã a iugo seruitutis. ⁊ ipa sine ũtermissione vacãs orãib⁹ ⁊ ieiunijs tantam grãm a dño ihu pmeruit. vt ĩ eius noie virtutũ clarescceret signis. Supuixit ãt ĩ habitu sctimoniali ãnis. xij. sepulta apd̃ ꝓfatũ martirẽ opibus pijs ꝓsũmata.

CXCIII

De sctã scolastica soroze sancti benedicti.

Oroz nanq; beati bñdicti scolastica noie. oipotenti dño abip̃o puericie sue tpe dedicata. ad eũ semel pannũ venire ꝓsueerat. Ad quã vir dei nõ lõge extra ianuã i possessiõe mõasterij descẽdebat. Quadã vo die venit ex moze atq; ad eã cũ discipulis venerabil' e⁹ descẽdit frater. q̃ totũ diem in dei laudib⁹ sacrisq; colloquijs ducẽtes. ĩcũbentib⁹ iam noctis tenebris simul acceperũt cibos. Cũq; ad huc ad mensã sederẽt. et inter se sacra eloq̃a narrassent. tardioriq; se hora protraheret. eadẽ sanctimonialis feia soror e⁹ eũ rogauit

dicens Queso te.ne ista nocte me deseras. vt vsq3 mane aliq̄d de celestis vite gaudijs loq̄mur.Cui ille rñdit.Quid ē q̄d loq̄ris soror.Manere extra cellā nullaten⁹ possum. Tāta vero serenitas celi erat vt nulla i aere nubes appareret.Scīmonial'ātfeia cū verba frīs negātis audisset.infertas digitis man⁹ supra mēsa posuit.7 caput in manib⁹ oī potētē dñm rogata declīauit. Cūq3 leuaret de mēsa caput.tāta chorusc atōis 7 tonitrui vtus.tātaq3 inūdatio pluuie erupit.vt neq3 venerabil'pat̄ bñdict⁹ neq3 frēs q̄ cū eo ade rāt extra loci limē q̄ cōsederāt pedē mouere potuissēt.Scīmonial'q̄ppe feia caput i manib⁹ declinās.lacrimax fluuios i mēsā fuderat.p q̄s serenitatē aeris ad pluuiam traxit Nec paulo tardi⁹ post orōez inundatio illa secuta ē.sz tāta fuit ꝓuenientia orōis 7 inundationis vt de mēsa caput iā cū tonitruo leuaret.q̄tē⁹ vnū idēq3 eēt momentū 7 leuare caput 7 pluuiā deponere.Tūc vir dei int̄ chorusc atōz 7 tonitruos atq3 ingētis pluuie inundatōes.vidēs se ad mōasteriū ñ posse remeare.cepit ꝙqueri ꝓtristar⁹ dicēs.Parcat tibi dñs oīpotens soror.q̄d ē q̄d fecisti.Cui illa rñdit Ecce te rogaui 7 audire me noluisti.rogaui dñm meus 7 exaudiuit me.Modo ergo si potes egrede.7 me dimissa ad mōasteriū recede.Ipe āt exire extra tectū ñ valens. q̄ manere spōte noluit.i loco māsit inuitus Sicq3 factū ē vt totā noctē puigilē ducerēt atq3 p sacra spūal'vite colloq̄a sese vicaria relatione satiarēt.q̄ de re dixi eū voluisse aliq̄d sz mīme potuisse.qz si venerabil'viri mentē aspicim⁹.dubiū ñ ē q̄ eandē serenitatē voluit i q̄ desēderat pmanere.sz ꝙ q̄d voluit in vtute oīpotētis dei ex feie petitōe miraculū iuenit.Nec mirū q̄ pl⁹ illa feia q̄ diu frēz videre cupiebat.i eodē tpe valuit.Quia ei iuxta iohis vocē.ds caritas ē.iusto valde iudicio illa plus potuit q̄ āpli⁹ amauit ¶ Cūq3 die altero eadē venerabilis feia ad cellā propriā recessisset vir dei ad monasteriū rediit. Cū ecce post triduū i cella ꝙsistēs.eleuatis i aera ocul'vidit eiusdē sororis sue aiaz de corpore egressā i colūbe specie celi secreta penetrare.Qui tāte e⁹ gl'e ꝙgaudēs oīpotēti deo i hymnis et laudibus gratias reddidit.eiusq3 obitum frīb⁹ denūciauit.q̄s ēt̄ptinus misit vt eius corp⁹ ad mōasteriū deferrēt.atq3 i sepulcro q̄d sibi ipe ꝓparauerat ponerent Quo facto cōtigit vt q̄x mēs vna sp in deo fuerat eoꝝ q̄z corpa nec separet.Eodē vo anno q̄ de hac vita.b.bñdict⁹ erat exitur⁹ q̄busdā discipul'secū ꝙuersantib⁹.q̄busdā longe manētib⁹.sctissimi sui obit⁹ denūciauit diez pñtibus idicens.vt audita p silentiū tegerēt absentib⁹ indicās q̄d vel q̄le eis signū fieret qñ e⁹ aīa de corpe exiret.Ante sextū vo exit⁹ sui diē aperiri sibi sepulcx iubet.q̄ mox corrept⁹ febrib⁹ acri cepit ardore fatigari. Cūq3 p dies singulos lāguor igraueret .vj. die portari se i oratoriū a discipulis fec.ibiq3 extremum suū dñici corpis 7 sanḡnis ꝓceptōne muniuit.atq3 iter discipuloꝝ man⁹ ibecillia mēbra sustentās.erectis i celū manib⁹ stetit 7 vltimū spūm inter vba orōis efflauit.q̄ sex die duob⁹ de eo frīb⁹ vni in cella cōmorāti alteri āt longi⁹ posito reuelatio vni⁹ atq3 in dissimilis visiōis apparuit. Vidert nāq3 q̄a strata pallijs atq3 innumeris coruscās lampadib⁹ via.recto orientis tramite ab eius cella in celum vsq3 tendebat.Cui venerando habitu vir desup clarus assistēs cuius eēt via quā cernerent inquisiuit. Illi āt se nescire professi sunt.Quibus ipe ait.Hec ē via qua dilectus dñi benedictus celum ascendit. Tūc itaq3 sancti viri obituz sicut pñtes discipuli viderūt.ita absentes ex signo quod eis predictū fuerat cognouerūt.Sepultus vo est in oratorio beati iohannis baptiste.q̄d destructa ara appollinis ipe construxit.

CxCIIII
¶ Be sancto Ruperto.

Hodierna festiui/tas sanctissimi ac bīssimi patris nostri ruperti.q̄ eius nobis in paradisū transitū exultabilem reddit.pijs mētibus mistica gaudia exhibet.q̄ dum ānox cursus inde voluit.in nrīs cordibus spretē ta iocūditate innouat.Cum ei dicat scptura

De sancto Ruperto.

In memoria etna erit iustus. digne ī mēoriā
vertit oīm q̄ ad gaudiū trāsit āgelor. Cūq;
dicat Glia prīs ē filiꝰ sapiēs. q̄nte bꝰ sūt glie
q̄ tot barbaricas natōes ad agnitōez dei in
xp̄o ihu p euāgeliū regenerauit. ¶ Tpe nan
q; bylopti regis francor anno. s. regni eius
.ij. sanctꝰ cōfessor xp̄i in vormacia bēbatur
ep̄s q̄ ex regali psapia frācor nobilr ortus.
nobilior fide ⁊ ptāte fuit. Erat eīz māsuetus
⁊ castus. simplex ⁊ prudēs. in laude dei ꝺuo
tus. plenꝰ spūsco. puidꝰ in ꝓcilio. iustꝰ i iudi
cio. a dextris ⁊ a sinistris. vtutū armis mu
nitus. gregi suo forma bñ agēdi factꝰ. qr qđ
vbis monuit. ℔ operꝝ p̄rogatiua ꝓfirmauit.
¶ Hinc enī se freq̄ntibꝰ exercebat vigilijs. inꝺ
ꝓtinuatis macerabat inedijs. opus suū mi
sericordia ornabat. q̄ thesauros dispsit. vt sepe
egēte paupes ditescerz. q̄ suū solū ℔ eē credi
dit q̄ꝺ nudꝰ aut inops accepissz. ¶ Cū igit p
cellētissima fama bꝰ viri in fines trar exissz
q̄z plurimi illustres viri. nō solū a vicinis sz
etiā ab exteris natōibꝰ ad eiꝰ sctissimā ꝓflu
xerunt doctrinā. vt vl illiꝰ sacratissimo allo
quio ī tristicia cuiuslibz anxietatis ꝓsolatō
nē suscipent. vl ecclīastice religiōisa beo pu
ram vitatē audirēt. Uñ ⁊ mlti illiꝰ benigna
deuotōe a laq̄is bostis antiq̄ liberati sūt. et
vias ppetue vite ingrediebāt. Sz infideles
q̄ plurimi erāt in regiōe vormaciēsi. illius
sctitatē nō ferētes. multis eū supplicijs affe
ctū ⁊ vgis cesuz. a ciuitate cū magē eieceruut
iniuria. ¶ Igit eodē tpe Theoda dux baua
ror au diēs bti viri sanctitatē ⁊ miracla q̄ fa
ciebat. desiderauit illū videre. ⁊ missis opti
matibꝰ suis obnixe eū postulabat. q̄tenꝰ re
giones bauaror visitare digrēt. ⁊ eiꝰ saluti
fere credulitatis viā insinuarz. Sctus vo epi
scopꝰ vbi tāte legatōis postulatōes pcepit.
sciēs hmōi cām ex dīna dispensatiōe pcede
re ⁊ rās celesti clemēte agebat. q̄ sedētes in
bris ⁊ vmbra mortis autorē vite lumē
xp̄m ihm agnoscere optarēt. Itaq; cuz
eisdem legatis sacerdotes suos q̄i radios fi
dei ad eundē ducez p̄misit. ⁊ ipe nō lōgo tē
poris spacio intposito post eos in bauaror
iter aggredit. Qđ dū p̄fatꝰ dux audisset. ma
gno pfusus gaudio. cū pcinctu pcerū suor
obuiā ꝓperauit. ⁊ in vrbe ratisbona cū sum
ma alacritate illū excepit. Tuc ibiꝺ scts ru
ptus indicto ieiunio celestibꝰ misterijs du
cem informauit. ⁊ in fide vera roborauit. et
ydolor cultibꝰ abrenūciare fec̄. ⁊ in noīe sā
cte ⁊ indiuiduе trinitatis baptizauit. Bapti
zati sunt cū eo optimates sui ⁊ ꝑplus nō mo
dicus nobiliū ac ignobiliū. redēptōez mun
di laudantiū. q̄ eos de tenebris ī admirabi
le lumē suū vocare dignatꝰ ē. Btūm ꝓfesso
rem xp̄i p cuius vba irradiata sūt corda te
nebrosa. et infideliū arentia pectora fontem
vite sitiebat. Baptizato itaq; duce et ꝑplo. q̄
dīna illustrāte grā sacramētuz salutaris la
uacri suscepat. obsecratus a theodone scts
ruptꝰ naui ascensa p alueū danubij descēdē
do. vicis ⁊ castellis libera voce euāgeliū xp̄i
p̄dicauit. ⁊ p termios noricorū vsq; ad infe
riorem pānoniā ipa clara lucerna sup cāde
labr posita. lumē fidei mīstrādo puenit. In
deq; p terram reuersus lauriacensiuz vrbē
intrauit. in q̄ multos aq̄ baptismatis rege
nerādo ab ydolor cultura ꝓuertit. ⁊ plures
varijs lāguoribꝰ oꝑressos in noīe dñi sana
uit. Lauriaco nanq; digressꝰ. in q̄cūq; loco
amplꝰ feruere gētilitatis errorē cognouit.
illic intrepidꝰ accessit destruēs ydola. dimi
nuens simulacra. ꝓmendans vbiq; dñi no
stri ihu xp̄i dīnitatē piter ⁊ sacrā eius īcar
natōem. vt vnꝰ idēq; deus eē crederet. et bō
añ lucifer a patre deo verꝰ deꝰ genitꝰ. in fi
ne tpm p būana salute ex vgine matre vbū
dei verus bō natus. q̄ illūinat oēm hoiem
venientē in būc mūm. ¶ Sz cū iam vir do
mini ꝑm postulatōem ducis ⁊ ꝑplī sibi locū
ad ep̄alem sedē eligere aptū meditaret. secꝰ
stagnū valarij laci venit. vbi ecc̄iam in bo
nore p̄cipis apl̄or ihu ꝓstruxit ⁊ dedi
cauit. Exijt inde ad iunarū fluuiū vbi olim
iunano ciuitas fuit. q̄ antiq̄s mirabilr ex
tructa tpibus. int bauaricas vrbes emīebat
nobilissima. sz tūc raro incola in habitāte pe
ne dilapsa ⁊ virgultis erat coopta. Quē lo
cū ꝑuꝰ ꝺi ad cathedrā ep̄alē ꝓsideras eē ydo
neū. q̄ꝑpe int mōtana a ꝑplari tumltu semo
tū. ꝑpetate bꝰ a duce sibi tradita cū summo
studio renouauit. ꝓstruēs sibi basilicā quā

De sancto Ruperto.

in bonore bti Petri apl̃oꝝ p̃ncipis dedicauit ⁊ clericoꝝ officijs reb⁹ qz necessarijs munificẽtia theodõis magnifice dotauit. postea vo delegato sacerdotũ officio oẽm ibidem q̃tidie cursũ cõgruo ordine fecit celebrari.

Sanctus itaqz vir dñi cupiẽs augmẽtare loca a p̃fato duce aliquẽ fiscũ suũ vocabulo dictũ pidigen. int̃ auꝝ ⁊ argẽtũ cũ millenis ꝓpauit solidis. ⁊ sic deinceps deo auxiliãte ex traditõe regũ siue ducũ siue fideliũ virorũ loci res accrescere ceperũt. ¶ Quoꝝ die bus q̃dã pbabiles viri bto̅ pontifici cũ magn̄ admiratiõe narrauerũt qm̃ in beremo q̃ tẽ tpis vbo appellatõis caruit. nũc ⁊ vongobi dr celestia pdigia ardẽtia lucerna ꝙter q̃ter qz vidisset ⁊ mirifice suauitatis odorẽ ibi redolere sensissent. Quibus ãt cũctis q̃ aderãt sup talib⁹ pdigijs. sctũs eps domningũ p̃sbiterũ suũ ad eundẽ locũ misit. p̃cipiẽs vt vitatẽ b⁹ signi diligent̃ approbaret. ponẽdo in eodẽ loco crucẽ ligneã quã ipe sctũs sua manu bñdixit ⁊ illic direxit. Domning⁹ vo cũ illuc peuenisset. statiz p̃mo noctis exordio cũ religiosis q̃ secũ aderãt. celit⁹ emissas aspiciebat claras lucernas descendere ⁊ totam illã regionẽ loci instar solaris radij irradiare. ⁊ hãc visionẽ p tres noctes cũ suauitate mirifici odoris ibi viderat radiare. Tũc ipe in eodẽ loco bñdictã crucẽ erexit ⁊ sup fabricato tugurio ad sctũm ruptũ regressus est porr̃ assertionẽ certa relatõe ꝓfirmãs. Sanctus ruptus q̃z ꝓmunicãs ꝓsilio cũ theodone p semetip̃m eandẽ beremũ adijt. ⁊ videns locũ hũanis bitatõib⁹ posse fieri aptũ ãnosa robora extirpare. siluaꝝq; ꝓdensa in planiciẽ campi redigere. ac eccliam cũ bitacul̃ suoꝝ dei edificare cepit. Hijsdez tpib⁹ theodo adversam incidit valitudinẽ. Cunqz sibi vite terminũ appropinq̃re sentiret. vocauit ad se theobertũ filiũ suũ. ⁊ ducẽ noricoꝝ illũ constituit. p̃cipiẽs ei obedire sancto rupto ad xp̃ianitatẽ suã ⁊ ad opus diuinũ illũ diligenter adiuuare. sanctũq; locũ iuuaniẽsis ecclie amore ⁊ bonorib⁹ ⁊ dignitatib⁹ iugit̃ sublimare. Cũq; huiuscemodi mandatis ⁊ oĩb⁹ q̃b⁹ voluerat filiũ instruxit. vltimuz die clausit migrãs ad dñm. Quo⁹ b vo theobertus cũ optimatib⁹ suis ad sanctũ ruptũ visendi gr̃a ire prexit. ⁊ veniẽs ad illũ in sup dicto beremo locuz pio venerabat affectu. dans ad eccliam quã sctũs ruptus ibi ꝓstruxit. ac ipo duce p̃nte in bonore sctĩ maximiani dedicauit. tria miliaria vndiqz ei eadẽ silua. ⁊ villã albinã cũ ceteris donarijs in alimoniã monachoꝝ qs sctũs pontifex ibi dotuendũ posuerat. His ita gestis videns vir dei bauarice dignitatis culmen iugo xp̃i sese subdidisse. sz gentilitatis errore plẽs iuolutos supesse ad patriã suã repedauit. ⁊ inõ cũ. xij. ad p̃dicandũ sibi socijs electis. int̃ qs erãt eximij crisant⁹. cisilari⁹ ambo p̃sbiteri. ambo viri sci. ⁊ secũ vginẽ xp̃i sctãm eruditudem neptẽ suã adducẽs. qi cũ tot luminaribus ad vrbẽ iuuanensẽ regredit. Tũc in superiori castro eiusdẽ ciuitatis ꝓstruxit in honore dñi nr̃i ihũ xp̃i ⁊ sue sancte genitricis ppetue vginis marie mõasteriũ. ⁊ ibidẽ cõgregatõem sctimonialiũ posuit sctãm Erudrudẽ ad seruitiũ celestis regis. atz cũ theoberti ducis astipulatõe q̃ possessiões ad illõ cenobiũ tradidit infinitas. eaꝝ ꝙuersatõem p oĩa rõnabilr disposuit. His ita expletis. iste vir bts inceptũ p̃dicatiõis op⁹ cũ sũmi opificis adiutorio studẽs ad pfectiõez pducere. norica regna discipl̃oꝝ suoꝝ comitãte caterua circũire destinauit. ⁊ ab vrbe egrediens iuuaniẽsi. gentes q̃b⁹ nõdũ fidei lumen resplenduerat. visitauit. ⁊ eis triticũ credulitatis. lolio peunte semiauit. Quã a cordib⁹ eoꝝ barbaricis hospitib⁹ diabolice deceptõnis pfugatis. illuc intromisit fidẽ. castitatez miscdiã. hũilitatez. p q̃s pacificos bitatores xp̃c oĩz bonoꝝ largitor ⁊ origo hũane mẽtis domiciliũ itrare solz. Tũq; sic bauaroꝝ timnos circũiret. ac oẽs ad fidẽ ꝙuertiss. eos vt in fide stabiles pmanerent admonuit. et dimissis p̃sbiteris q̃ pl̃m ad dina misteria cõsuescerẽt. ipe ad vrbẽ iuuaniẽsẽ remeare studuit. q⁹ spũ ꝓphetico replet⁹. diẽ vocatiõis sue instare p̃sciuit quẽ discipul̃ suis p̃nũciauit. Illi tli ⁊ tã tristi indicõ ꝓsternati cur eos et tã nouellã xp̃ianitatis plebẽ desereret. lacrimati sunt. Ille spe erecta ad xp̃m vrbem iuuaniẽsem ⁊ pl̃m noricoꝝ omipotẽti deo

ꝓmendauit.ꝛ vitalẽ viꝝ sctũm ꝛ omĩ ꝑpꝛio acceptũ.sibi fieri successoꝛẽ elegit. Cũ vo dies q̃ ꝛagesimal' obꝺuantie agerẽtur febꝛiũ ardoꝛe vir ꝺi fatigari cepit. Cũqꝫ scissima dies resurrectõis xp̃i illuxissꝫ.solẽnia missarũ celebꝛauit.ꝛ munitus sacro sãcti coꝛpis xp̃i viatico ꝑ ꝺulces paterne pietatis admonitiones.ꝛ post extrema charitatis ṽba frẽs ꝓfirmãtia.int' sanctas man' lacrimãtiũ voces.int' pios plangentũ singultus.cetus angelici q̃busdã religios viris in celo audiebãtur.q̃ voce canoꝛa aĩam sctãm ferebant ad eternã felicitatem.

CXCV.

De sancto Floriano.

Tempoꝛe ꝺiocleciani sanct' Florian' pnceps officij militie fuit.de q̃.xl.milites crediderunt xp̃o Qui ab aquilino p̃fecto ad pꝛes noꝛicoꝝ id est bauaroꝝ ꝺestinati.apꝺ lauriatũ supplicijs affecti.i carcerant'.Tũc scts Florian' vltro se xp̃ianũ pfiteꝛ'.ꝛ cũ flecti nõ possꝫ ad cultum ꝺoloꝝ.bis ꝺurit' cesus ẽ.et acutis fustib' scapule eius p̃fodiunt'.Tandẽ iubꝫ aq̃linus vt a ponte in flumĩe amsi p̃cipiteꝛ'. Ꝺꝛat sanct'.stupẽt lictoꝛes sꝫ vn' alijs atrocioꝛ sctm p̃cipitat.cui' oculi statĩ vꝺentib' oĩbus crepuerũt. Martir ascẽꝺẽs ꝺ fluxũ fluuij i magno saxo.Aquila aꝺuolat expãsis alis in modũ crucis tegit coꝛp'.matrone ꝺeuote scts appuit. Jungit illa aĩalia ꝛ coꝛp' virgultis inuoluit.ne a psecutoꝛibus vꝺeat'.sꝫ cũ estu aĩalia ꝺeficerẽt.aꝺ p̃ces femine fons erupit q̃ vsq̃ boꝺie fluit Veniẽtes ergo boues aꝺ locuꝫ martiri paratũ vltra se mouere nõ poterãt.ibiq̃ sepultus miraculis multiplicit' cboꝛuscat.

CXCVI

De sctõ Erasmo.

Facta est persecutio xp̃ianoꝝ a Dyocleciano imperatoꝛe.vt si q̃s inuent' fuisset non sacrificare ꝺijs multis supplicijs interiret.Audiẽs Hbis Erasmus fugiens ex antiocbia ciuitate beremũ petijt.ꝛ bĩ aut i ea annis septẽ.vbi in mõte libano ꝺie ac nocte ꝺñm ꝺep̃cans.mlta mirabilia egit. Nam esca ei ꝺe celo venibat p coꝛuũ.etiã ãgeli loq̃bant' cũ eo. Diuerse eẽt fere veniebãt i cellã eius ꝛ pꝛsternebãt se aꝺ vestigia e9.ꝛ facta ẽ aꝺ eũ vox ꝺ celo ꝺi. Erasme ꝺesceꝺe aꝺ tuã ciuitatem Et statim surrexit et ꝺescenꝺit aꝺ ciuitatẽ.Cũqꝫ ꝺescẽꝺissꝫ.mlti q̃ꝺẽ veꝛabant' a spiritib' immũꝺis ꝛ occurrebãt ei. Tunc beat' eraſm' imponebat eis manus i noĩe ꝺñi.ꝛ statiꝫ salui fiebãt. Multos etiaꝫ p baptismũ ꝓuertebat aꝺ ꝺñꝫ.Hoc auꝺiẽs ꝺyoclecian' impatoꝛ.iussit btũꝫ Erasmũ teneri ꝛ pñtari sibi.Cũqꝫ introduceꝛet' sedente impatoꝛe p tribunali.introgauit eũ ꝺi. Quiꝺ vis esse aut ꝺe quo genere es.Tunc beatus eraſmus ꝺixit. Xp̃ianus suꝫ ꝛ ip̃m ꝓfiteoꝛ. Erat btũs eraſmus ñ solũ spũ sꝫ etiã coꝛpe pulcer. Mult' etiã ei' angelic' oculi e9 tãq̃ꝫ raꝺij solis.loq̃la eius sin̄ vlla offensiõe.securus rñꝺebat ñ trepiꝺabat.Et ait impatoꝛ. Acq̃esce ꝛ sacrifica ꝺijs meis ne male moꝛiaris.Ꝺicit ei beat' eraſm'.Hoc ip̃atoꝛ nũq̃ꝫ ero factur'.vt lapiꝺib' ꝛ sculptilib' quibus tuip̃e silis es|ego sacrificẽ.sꝫ ego sacrifico ꝺeo viuo q̃ fecit celũ ꝛ tr̃ã mare ꝛ oĩa q̃ in eis sunt.ip̃i soli ꝑuio.ꝛ aĩma mea.nã tibi nũq̃ꝫ ꝓsentio. Tũc impatoꝛ furoꝛe repletus iussit mi'stros plumbatis tunꝺi latera e9 Qui ꝺum ceꝺeret'.respexit in celum et ꝺixit Grãs tibi ago ꝺomine Jhesu chriſte qui es via in te credentiũ.quia ꝓuenit aꝺ quoꝺ ꝺesiderat anima mea.aꝺiuua ꝑuum tuum vt non me absoꝛbeat abissus moꝛtis.Tũc imperatoꝛ ꝺixit.Erasme viꝺeo te iuuenẽ ꝛ pulcrum.consule aĩe tue ꝛ sacrifica ꝺijs meis. et ꝺabo tibi aurum ꝛ argentũ vestez ineſtimabilem.ꝛ faciam te nobilẽ in palatio meo Ꝺicit ei beatus eraſmus.Lupe rapax.seꝺuctoꝛ aĩaꝝ.nõ pꝛemia tua sepent me a charitate xp̃i.Nam auꝝ ꝛ argentũ ꝛ vestes tue ineſtimabiles sint tecuꝫ in ꝺies p̃ditõis tue ego aũt habeo loꝛicã fiꝺei quaꝫ infern' coꝛrumpe ñ põt.tuo cũ pꝛẽtuo ꝺyabolo eris in ignẽ eternũ arsurus. Jmpatoꝛ furoꝛe repletus iussit btũm eraſmũ fustib' mactari et ter binos mutãs.ꝛ in ꝺoꝛso eius nlla ma

De sctõ Erasmo.

cula videbat. Uniuersa vo plebs clamabat dicẽs. Uere magn9 ẽ de9 xpianoꝝ q̃ tantam virtutẽ opat in illo. Impator dixit ad ppm. Errastis. artes maleficorũ opat iste. Dixit bts erasm9. Mõne z tu diabol9 es filius illi q̃ pmũ ptbolastũ de paradiso piecit. Impie carnifex. draco iniq̃tatis. dux maleficoꝝ. maleficia mea xp̃s ẽ filius dei viui quẽ vgo genuit maria ex vbo p̃is. quez ppbe ventuꝝ p̃dicauerũt. q̃ soluit pcta̅ mõi. illũinãs tenebras ignorãtie nostre. q̃ te pcutiet in etnũ. cui tu rõnez reddituꝝ es. Impator furore repletus iussit bti erasmi carnes vngul' ferreis efFodi. gtulans psallẽs ppbeticũ psalmũ deo canebat dicẽs. Dfoderũt ibm vt pomoꝝ custodiã. posuerũt morticina puoꝝ tuoꝝ bestijs terre. Tũc impator furore replet. iussit mĩstris plũbũ. picẽ. sulpbur z resinã cuz cera z oleo solui. z btũm Erasmũ pfũdi. Stabat aũt angel9 dñi cũ eo q̃ ei refrigeriuz prestabat. Tũc btus Erasm9 dixit imperatori. Ubi sunt mine tue z furor tu9 magn9. ecce corpi meo pstitisti magnũ refrigeriũ. Uniuersa vo plebs clamabat dicẽs. Dimitte bominẽ istũ z ep̃m ciuitatis sue. qr de9 xpiano rum opat in illo. Et ecce subito fact9 ẽ terre motus magn9. tonitrua. cboruscatiões. ita vt pene tercia ps pli moreret. Angel9 vero dñi cũ sancto erasmo stabat. z cecos boies ad cbristi lumẽ deducebat. Impator aũt fugiens q̃ timẽs ciuitatẽ ab ira dei pire. locutus est ad populũ z dixit. Iste quez vidistis deũ blasfemauit. ido tal' est ꝓturbatio. Tũc impator repletus furore iussit btũz erasmũ in carcerẽ introduci. z q̃draginta ponderaferri in ceruicẽ vl' in manib9 ei9 poni. Et precepit mĩstris vt siquis inuẽtus fuisset panẽ vel aq̃m ei dare morte moreret. Et fecerunt mĩstri sic impauit eis. Impator aũt anulo suo siguit ostiũ carceris. Et circa mediã noctem exclamauit bts Erasmus ad dñm di. Dñe ibũ xpe accelera z eripe me. ne glorier inimic9 in puis tuis. ne dicãt gentes vbi ẽ deus eoꝝ. Et ecce subito cãcer illuxit z fragũit q̃si fuisz aromatib9 plen9. z visa sunt velut xij. candelabra ardẽtia añbim erasmũ martirẽ z ep̃m. Angel9 dñi ingressus fuerat ad eũ di. Erasme ecce ego veni ad te. et stati liq̃ factũ est ferrũ tanq̃z cera. z ĩ medio eoꝝ stabat psallẽs z bñdicebat deũ di. Bñdict9 es dñe q̃ fecisti celũ z trã cui astãt angeli z archãgeli cũ tremore. z numer9 martiꝝ q̃ passi sunt ppt̃ te. q̃ fecisti miscdiaz cũ puo tuo z liberasti aiam meã ỏ mãib9 inimicoꝝ. sicut libasti sydrac. mysac: z abdenago de medio fornacis ignis ardẽtis. z de mãu nabucbonosor regis. z sic danielẽ puũ tuũ ỏlacu leonũ. z oblato prãdio p abacucb ppbaz saturasti. z susannã de falso crimĩe libasti. ita et mecũ fecisti miscdiaz. z ecce angel9 dñi dixit ad eũ. Erasme exurge z ãbula mecũ vsqz in ytaliã. ibi tibi dñs eternã vitã tribuet ĩ seculũ secti. Et q̃i colũba xp̃i plaudẽs sic ĩ lugrido depositi. Alia vo die currẽs ad carcerẽ signatũ anuli sui iuenit. Cũq̃z designasset p cepit mĩstris. adducite magũ q̃ deos meos p nichilo fecit. ingressi aũt carcerẽ nusq̃z eũ inuenerũt. ferꝝ vo sic cinis inuẽtũ est. Et factus est clamor magn9 dicentiũ. boiem nõ inuenim9. nã z ip̃m ferꝝ nob cinis vidr ee̅. Qd̃ vt audiuit ĩpator sibi alapaz in frõte pcussit di. Ue mibi. deluso ẽ regnũ meũ q̃ dicitur9 ero pp̃o meo. Uenerũt enĩ q̃ xl. milia viroꝝ z mlieꝝ ad spectaculũ militis xp̃i. turbabat tota ciuitas in tremore grãdi posita xp̃iani xp̃ianũ querebant. vidue z orpbani ep̃m req̃rebãt dicẽtes. q̃d fecisti bomi iusto Tũc impator timore pterrit9. dixit q̃a deo eius in celuz rapt9 fuisset. z per premiũ magnum se redemisz. Et cũ bts Erasm9 ĩ ilugrido venisset. mltos in xp̃i noie baptizãs oĩa virtutib9 opabat. naz infirmos z cecos orõnib9 saluabat. Dã erat ibi q̃dã nobilis z pmari9 ciuitatis noie Anastasi9. cuius filius mortu9 fuerat. z corp9 ei9 ad sepulcruz ducebat. iussũ enĩ fuerat a dño bto erasmo vt eũ resuscitaret z redderet pentib9 suis. et apprebendẽs bts erasm9 corp9 defũcti dixit patri eius. Anastasi si credis in dño Jbesu xp̃o q̃ nat9 ẽ de spũsco ex maria vgie. recipies filium tuũ saluũ. Dulta enz turba pli mirabat ad ꝑ vba. Anastasi9 dixit. z tu potes filiũ meũ resuscicare. Bts erasm9 dixit. Non ego sz dñs Jbus xp̃us cui ego puio.

De sancto Erasmo.

Anastasi⁹ dixit Si filiū meū saluū mihi red
deris.credo ego⁊ dom⁹ mea ⁊ ꝑ̄lus vni:
uersꝰ.Tūc bt̄s erasm⁹ iussit corp⁹ eⁱ⁹ deponi
secreto.prēz ⁊ matrē iussit stare.flexis genib⁹
sup corp⁹ eⁱ⁹ dixit.In noīe ihu xp̄i surge.Cū;
qz surrexisset clamauit voce mag̃. Vere q̄
magn⁹ ē dꝰ xp̄ianoꝝ.⁊ ꝓuersus ad prēm ait
Usq̄ vsqz nō errauim⁹ Bij eī q̄s colebam⁹
nihil sūt.vidi eī eos ī iferno ñ habere req̄em
a tortorib⁹.Be⁹ aūt viu⁹ famuli erasmi ma
gn⁹ ē.Et credidit anastasi⁹ ⁊ tota dom⁹ eⁱ⁹ ⁊
ꝑ̄lꝰ vniuersꝰ q̄ in illa hora fuerī baptizati.q̄
sūt q̄i.xl.milia hoīm.Tūc btūs erasm⁹ excla
mauit voce mag̃ dicēs. Grās ago tibi dñe
ihu xp̄e.q̄ congregasti ꝑ̄lm tuū in via vitatis.
Tu enī dixisti euāgelica voce.Petite ⁊ acci
pietis.q̄rite ⁊ inuenietis.pulsate ⁊ apiet vob.
Bñdic ꝑ̄lm tuū hūc quē acq̄sisti.Et fctā est
ad eū vox de celo dicēs.Erasme bene q̄
me laborasti in ĉra oia q̄cūq; petieris da
būt tibi.Et bñdixit dñs ꝑ̄lm hūc q̄ credide:
rūt.In illa hora oīa idola q̄ colebāt vtebāt.
Uer.vij.āt dies bts erasm⁹ docēs ꝑ̄lm ⁊ cō
firmās ī doctrina xp̄i dicebat.Custodite mā
data eⁱ⁹ q̄ audistis.⁊ magīa dī q̄ fec̄ ī vob.in
duti fide et fideles estote.Audiēs Maximi
anus īpator q̄ fcā fuerī ī lugrido ciuitate a
pbo iniq̄ssimo boīe ⁊ sacrilego.q̄ dixit. Au:
di pie īpator q̄ fcā sūt ī ciuitate tua.Regnū
tuū delusū ē.⁊ dij nrī nescio q̄ boīe antbioce
no subuersi sūt.q̄ ꝓfitet illū ihm xp̄m q̄ cruci
fixꝰ ē ab boīb⁹ in iudea deū ee.Quo audito
īpator iussit hūm erasmū teneri.⁊ ꝑ̄patuz tri
bunal ascēdit.⁊ īgressus ē bts erasmus. Ad
quē ait īpator.Hic tu scelerate hō q̄ tibi ē re
ligio.Tūc bts erasm⁹ tacuit.ꝛz oculis suis re
spexit in celū.Imperator dixit.Nihil loq̄ris.⁊
iussit maxillas suas ꝓtūdi. Tūc bts erasm⁹
dixit Lupe rapax.plen⁹ iniq̄tate malefice q̄d
pseq̄ris fuū dī.Imperator dixit. Nōne Hīpe
ē q̄ crucifixꝰ ē ab boīb⁹ ī iudea Scts erasm⁹
rñdit.Ego ipi⁹ fuus sū.Maximian⁹ dixit.
Tal sis q̄lis ⁊ ille ⁊ sic moriaris.Tūc beatus
erasm⁹ hilarēs ait illi. Optime īpator bene
dixisti mihi.vtinaz illi⁹ ego merear vestigia
seq̄.qz effusio sanḡnis ipi⁹ nrā illūinatio est.
quē si velis agnoscere ⁊ ī illū crede.salu⁹ eris

Imperator dixit.Tu ī illū credas ⁊ genus tuū
Bts erasm⁹ dixit.Optime dixisti mihi.pla:
ne qz sic credim⁹.Hostias būilitatis ⁊ tribu
latōis mūera offerī⁹ et q̄ saluauit ꝑ̄lm suū a
pcis eoꝝ.Imperator dixit. Cōsule tibi et acce
de ⁊ sacrifica dijs meis.Scts erasm⁹ rñdit.
Quib⁹ dijs me iubes sacrificare. Imperator
dixit.Si tibi dixero ꝓsētis.Bts erasm⁹ dixit.
Si videro forte facio.Tūc gaudio repletus
īperator cū vniuerso ꝑ̄lo vsqz ad tēplū iouis
iussit boīez dei deduci ad ciuitatē firmitanā
⁊ ꝑcepit organa ⁊ omē gen⁹ musicoꝝ ī tēplo
parari.Et ℞ videēs bts erasm⁹ īgemuit cor:
de.⁊ oculos suos ad celū direxit dicēs. Xp̄e
fili dei esto ꝓtēs ī ista hora ⁊ mitte āgelū tuū
q̄ mihi auxiliet ⁊ ꝓfirmet me ī ista hora a pu
gna dyaboli quā mihi ꝑparauit. Cūqz pue
nissz ī tēplū bts erasm⁹ dixit. Ubi ē dꝰ quē
iubes me adorare Imperator āt apꝑbēdēs ma
nū eⁱ⁹ īgressꝰ ē tēplū ⁊ oñdit ei statuā ereā ma
gnitudīs eⁱ⁹ cubitoꝝ.xij.et dixit. Ecce dꝰ me⁹
cui ego fuio.Statī vt diabol⁹ aspexit faciez
martyris xp̄i cecidit statua et ī cinerē vsa ē.
exiuit ⁊ draco magn⁹ ex illa .et occidit pene
tertiā ptē ꝑ̄lī.Imperator vt vidit se eē delusū.
ascēdit equū ⁊ ad palatiū pgebat. pcutiens
pect⁹ suū dixit.Ue mihi delusū ē regnū meū
nescio a q̄ boīe āt bioceno. Magna aūt ps
ꝑ̄lī clamabat. Serue scte dī ora ꝓ nob vt ñ
peam⁹ ab isto draconе. Tūc bts erasmus
īperauit draconi vt quēq; boīez nō cōtami:
naret. Uidēs āt vniuersus popul⁹ firmita:
noꝝ q̄ntas vtutes ꝑ seruū suū opabat.cepe:
runt omēs credere christo. Beatus autem
erasm⁹ dixit.Ecce quales vtutes opat dꝰ ī
eos q̄ credūt in illū.et baptizati sūt q̄i. xl. mi:
lia hoīm.Erat eī gaudiū ī celo ⁊ spectacula
āgeloꝝ.⁊ qūo ps dyaboli pugnabat aduer
sus electos dei. et nō valebāt mētes eorum
auertere a cogitatōne dei.Tūc angeli voce
magna clamabāt.Gloria ī excelsis deo.⁊ in
terra pax boīb⁹ bone volūtatis.Qui sic fue
rant ad dñm ꝓuersi rñderūt amen.Contur
bata ē oīs firmitana. Cōterritus vo īpator
misit armatos et iussit oēs q̄ ad dñm ꝓuersi
sūt gladio puniri.Martirizauerūt et trecē:
tos.xxx.boīes cōmendātes se oꝝōib⁹ sancti

De sancto Erasmo.

erasmi martyris. qb⁹ ait. Ite in noie dñi felicit ad sctām ciuitatē quā ꝓparauit vob dñs. et ego p⁹ modicū tps subseq̄r. Erant āt angeli currētes p nubes celi suscipiētes aīas eoꝝ. et triūphātes martyres vsq; ad celū pduxerūt Et audita ē vox psallētiū et dicētiū alla. Uia iustoꝝ recta fctā ē. et iterꝝ scōꝝ ꝓpatū ē Qd audiēs bts erasm⁹ gtulauit vt bon⁹ pastor sup oues suas q̄s tradidit xpo. Tūc ip̄ator furore replet⁹ iussit btm erasmū teneri et diuersis supplicijs torq̄ri. et iussit mīstris tunicā ereaz aduers⁹ staturaz ei⁹ et igneā fortiē eū vestiri dicēs. Nūc videos si dēs tu⁹ eripiet te de manib⁹ meis. Tūc bts erasm⁹ dixit. Carnifex plenus iniq̄tatis. fili⁹ diaboli. uēcundiā tuam laudo q̄ deteriores es carne. dixi tibi et nūc dico nō timeo minas tuas si ápliora facias. cor meū ñ trepidabit. et signans se signo crucis vestiuit se tunica ignea. psallēs ꝓpheticum psalmū dicēs. trāsiuim⁹ pignē et aquā. et induxistinos i refrigeriū. Ite tāq̄z aurū i fornace pbasti eos q̄ i te credūt. et sic holocausti hostiā suscipis. Statī tunica ignea q̄ idut⁹ fuerat. facta ē frigida sic nix vt nulla macla supeū inuēta fuissz. Tūc bts erasm⁹ dixit. Ecce imperator ꝓfusus es. cū prē tuo diabolo eris i ignē eternū arsur⁹. nā dñs ihesus xp̄s fili⁹ dei liberauit me. Ipopul⁹ āt clamauit. Uere q̄ magn⁹ ē dēs xp̄ianorū. q̄ tātas vtutes opat i illo. Tūc ip̄ator ait. Artes sūt maleficorū. vt igni imperet et deos nros deludat. Tūc bts erasm⁹ dixit. Stulte ip̄ator q̄ putas maleficia. mecū ē xp̄s fili⁹ di. ape q̄ iperat igni deos tuos deludit. lapides et eramenta surda ab boib⁹ ꝓfata. qb⁹ tu similis es. Iam dñs me⁹ ihs xp̄s viu⁹ ē et vtutib⁹ vicit. Imperator dixit Quādiu iniurias tuas tollere possū⁹. Tūc bts erasm⁹ dixit. Etiā et ego miror uēcundiā frōtis tue q̄ nō erubescis. Tūc ip̄ator furore replet⁹. iussit mīstris suis ollā parare vrinarū. xx. plūbi picis sil' cū cera et resina et oleo solui et repleri et succēdi. Et fecerūt mīstri sic ꝑceptū eis fuerat. et feruens fcā ē olla. et fluctuās sic mare. Et dixit ei ip̄ator. Nūq̄d et bras tua pt pualere. Tūc bts erasm⁹ dixit imperatori. Ista olla meū ē refrigeriū. Et facto signaculo crucis descēdit i eā. Statiq; vox dñi supaq̄s dēs maiestatis itonuit. et effudit vnā vndā exolla. et vstulauit ip̄atorē. Qui clamauit ardeo bō di ora p me. Tūc beatus erasm⁹ dixit ip̄atori. Ue tibi luperapax. et ge bēne ignis quē tibi parauit dēs sil' cū prē tuo diabolo et mīstris e⁹. Scio q̄ cor tuū obduratū est. sz ꝓpt̄ ip̄lm istū circūstantē erit tibi bene. et q̄euit illi dolor. Nolui āt ḃ videre si illa hora crediderit. Imperator āt videns se deluſū ee. iussit martyrē di recipi et i arta custodia baberi. et in gētiferro ponderis colligari. Cūq; oraſſet. apparuit ei iuuenis sil' filio dei. vocās eū et dixit illi. Ego sū michael āgelus missus ad te vt te ducā in cāpaniā puincia. q̄ vocat formana ad docendū populuz. Apprehendēs eū et eiecit eū de ciuitate firmitana. veniēsq; nauiculā a dño patam inuenit. et trāsmigrauit i puinciā cāpaniā. Illa vo die turbat⁹ ē ip̄ator q̄ ñ inuenissz eū dicēs q̄ dēs ei⁹ eripuit euz. Seru⁹ āt dei et martyr dñi venit et sedit i ciuitate formana. vij. annis docens ip̄lm viā vitatis. Angel⁹ āt dñi panem q̄tidie ei mīstrabat. Ipostea orabat ad dñm. vt in ciuitate sua eīnalit̄ q̄escēret. et facta ē ad eū vox de celo dicēs. Erasme veni et req̄sce i ciuitate quā parauit dēs frīb⁹ tuis martyrib⁹ et ꝓpheris et recipe laborē tuuz. Ipse te ei bonorificat⁹ sū i celo et i tra. Tunc bts erasmus p viduis et orpbanis deprecabat. Bñe vnigenit⁹ di pris q̄ me fecisti req̄escere i loco isto. ꝓcede vt q̄i ḃ loco habitationis mee p suis necessitatib⁹ p̄ces effuderit sic inde trāseat exaudit⁹. vt tu sis ei ḃ et in futuro placat⁹. Et respexit btūs erasm⁹ i celū. viditq; coronā inenarrabilē. et occurſuz sibi de choro apl'oz et pt Bay. et inclinauit caput suū et dixit. Bñe suscipe aīaz seruitui. Et cō pleta oratione sctūm reddidit spūm. et visa est aīa ei⁹ cādida tanq̄z nix q̄ ab angelis deducebat cū gloria magna. et cū illis celuz penetrabat. tertio nonas iunias. regnāte dño nostro ihesu xp̄o.

CXCVII
De sancto Kiliano.

Kilian⁹ scotorū genere. nobilibus parentib⁹. diuine

De sancto kiliano.

tñ grē fact⁹ ē nobilitate clarissim⁹. Scocia q̄ z hybernia ꝺr īsula ē maris. fecūda q̄ꝺez gle bis. sz sctissimis clariorꝫ viris. Ex q̄b⁹ colūba no gauꝺet ytalia. Gallo ꝺitat alemania. ki: liano tbeutunica nobilitat francia. Qui vt dixī⁹ nobili psapia edit⁹. a pueritia liberali: bus studijs tradit⁹ sil'cū lrāȳ īcremētis dili: gent cepit īꝺagare viā vitatis. Tādē pueni: ente se grā ꝺi. spretis humanaȳ lrāȳ studijs. oībusq3 hmōi illecebris. mōasteriū petijt ab negauit sei p̄m. tulitq3 crucez suā z secutus ē xp̄m. Igit ī mōasterio posit⁹ q̄nte obediētie. q̄nte frugalitatis. q̄nte fuit vigiliaȳ z orōnū istātie. vite p̄ntis termin⁹ ꝺeclarauit. q̄zuis etei martirij palma p grāz maĝ q3 p meritū ꝓstet. bonis tñ aꝺiplet opib⁹. Uiꝺēteq3 ita q3 frēs mōasterij in vtutū pfectōib⁹ bti viri pseuerātiā p̄mo eū p ecciasticos ḡꝺus aꝺ of ficiū p̄sbyterat⁹ p̄cib⁹ ascenꝺe. ꝺeiꝺe eiusꝺez mōasterij regimis curā sumere coegert. Il: le āt sciēs pfectōz caritatis sine ꝺilectōne p̄xi mi pfecte ꝓstare non posse. pass⁹ ē i p̄p̄ris se aliq̄ntulū minorari. vt fratȳ p̄ꝺesse possz vti litati. imitat⁹ aplm cupientē anathema fieri a xp̄o p frīb⁹ z cognatis p̄m carnē. Ueruntñ cū fama bti viri lōge lateq3 crebrescerꝫ. me: tuēs ipe ne fauor p̄laris macule sibi rugaz īfigeret. cepit meꝺitari q̄lit notos z p̄pinq̄s relinqueret. peteretq3 lōge sepositas terras. vbi obscur⁹ fama. z vilis genere posset babe ri q̄ liberi⁹ ꝺiuis cultib⁹ vacare valeret. Be: liberatōe itaq3 recedēꝺi pacta. collectis fra: trib⁹ ī q̄b⁹ idē ferꝫor arꝺebat. aꝺ vicinā sco: tie britaniā ꝺeueit ꝺeiꝺe galliā attigit. Qua pmeata ī p̄uiciā germanie ꝺeueit. q̄ ab inco lis ere ipi⁹ orientaī frācia vocat. ibiq3 in vrbe herbipoli se morari ꝺisposuit. ñ verit⁹ īcreꝺu le gētis feritatē expiri. eo q̄ intrepiꝺ⁹ corōnaz optaret martyrij. sz tñ a p̄ꝺicatōis vbo iteri abstinuit ꝺonec romano se pōtifici p̄ntaret q̄ten⁹ apuꝺ sedē romanā z integrū xp̄iane re ligionis ꝺogma z licentiā p̄ꝺicanꝺi accipet Tūc āt perat romane eccie canon pontifex būanis ꝺiuinisq3 lris pollēs. pontificali offi cio ꝓgru⁹. z in reb⁹ eccīasticis ꝺone⁹ Qui auꝺita fiꝺe bti kiliani caritatis nexibus illi gata. ꝺo grās retulit eiq3 sese caritatis amo; reiptiuit. exultās semīa ꝺiuini eloquij ab in sulanis ac longe positis ꝺoctorꝫbus augeri Erat ei ap̄ꝺ egregiū pōtificē ñ modica exul tatio q̄a cernebat paulatī euacuari fraꝺez antiq̄ hostis crestēnt⁹ mīstris ꝺiuīe opatio nis. Tūc ex ꝓsensu toti⁹ vrbis bīm vir ī p̄su: lat⁹ officiū p̄mouit. quo z crisma cōficere. et eccīas ꝺedicare. z sacros orꝺīes ꝺare irrepre hēsibilit valeret. His itaq3 pactis ꝺimisit eū vt cepto opi insisteret. pato sibi a ꝺño p̄mio eterne retributiōis. Bīs itaq3 kiliā⁹ vrbez egress⁹ pacto itinere cum colūbano p̄sbro et totnāno leuita aꝺ locū sibi ꝺestinatū peuit Colūbano ī ytaliā relicto. nā romā pgens. gallū in alemania febre q̄uatū ꝺimisit. Ꝑꝺer ueniēs igit aꝺ p̄ꝺictā vrbē herbipoli. ñ eum quē ī eaꝺē puicia ꝺucē reliq̄rat inuenit. sz aliū noīe gosbertū. Ꝑꝺoro venerabil' vir paula tim cepit pabula ꝺiuini vbi īcreꝺulis pplis mīstrare. tātāq3 ei grāz ꝺñs ꝓtulerat. vt ī bre ui tpe gētis loq̄lā p̄ꝺisceret. eisq3 ppo p̄m ōe semīa vitatis erogaret. Ꝑmirabāt āt oēs nō solū nouitatē ꝺoctrine. sz et exuberātiaz elo q̄ntie. facunꝺiā q3 p̄monis comitabat efficacia vtutis. Impletū ē i illo qꝺ vitas aplis p mittit ꝺicēs. Ego ꝺabo vob os z sapientiaz. Et itez. Opa q̄ ego facio z vos facietis. Sz cū iā seīa ꝺiuini eloquij succresceret et plebs q̄ꝺati minueret ab erroꝛe gētilitatis usq3 aꝺ p̄ncipes pplī scti viri fama puenit. vt ꝺucē q3 puicie ñ lateret. Qui eūꝺē sctm virū sibi p̄n: tari iussit. expiri cupiēs q̄ eēt hꝫ ꝺoctrīa bacte nus sibi īcognita. Erat āt ipe p̄nceps natu: rali īgenio p̄ꝺit⁹ lz gētilitatis erroꝛe fedat⁹. Aꝺ quēꝺis kiliā⁹ pueniēs ꝓstant ve religi onis ꝺogma īsinuare cepit. ꝺocēs p̄rem z fi: liū z spūmsctm vnū eē ꝺeū īcōmutabilē. vi: sibiliū z inuisibiliū oīm creatorē. Ꝑꝺefatus vo p̄nceps aꝺmirat⁹ tantā bti viri cōstātiā et p̄monū insupabilē vitatē. qꝛ natali vt ꝺixi mus pollebat īgenio. veris se sentēnjs supa: tū. aꝺ e⁹ ꝺistulit auꝺitōez. volēs freq̄nti ap̄ se tractatu rimari. vtr quē kilian⁹ ꝺocebat an ꝺiane cult⁹ p̄ponēꝺ⁹ foret. Ꝺiana nanq3 ap̄ illū sūma veneratiōe babebat. Uerūtñ vir egregi⁹ iugi instantia laborabat vt ꝺeo reꝺꝺeret aīas q̄s ꝺyabol⁹ p̄ꝺere conabatur

De sancto kiliano.

Idoro p̄noīat⁹ dux cernēs ꝓstātiā p̄dicatō nis bt̄i kiliani.secreto veīt ad eū.cupiēs doc trinis suis īstrui.q̄ten⁹ agnito tramite vīt̄ tis.abigere valeret anfract⁹ errores. Sed a btissimo viro catholice fidei documētis dili gēter īstruct⁹.p̄rīo die dn̄ice resurrectōis cū multis alijs dato noīe aq̄ lot⁹ baptismatis. absolutōz ꝑstini p̄meruit errores.Sicqz fa ctū ē vt pene tota p̄uīcia oriental' frācie.reli cto demonū cultu.diuīe religiōi opaz daret Idredict⁹ dux gosbert⁹ monitu assiduo bt̄i kiliani ad meliora ꝺ die ī die ꝑficiebat.Erat āt illi ciuīx ꝑm gētilitatis ritū.q̄ q̄ndam frīs ip̄i⁹ ciuīgio fuerat copulata nomīe geilana. Hz vir dn̄s idcirco ī initio fidei tale noluit cō iugiū ꝓhibere.ne ī penitudinē credulitatis g̃uitate ī oīb⁹ ꝓlibat⁹ p̄nceps duceret.et ꝟ ē q̄d apl's nōdū i fide p̄fectis dicit.Tāq̄z puul' ī x̄po lac vob̄ potū dedi.ñ escam.ꝑfecto ꝛenī solid⁹ ē cib⁹.idō q̄d nouerat g̃ui⁹ distulit.in futur̄.simulqz diuīno reuelante spū sciens in hac re sibi ꝛ socijs causā cōstare martyrij.vt multis interea ꝓdesset.interim obmisit tale dān are ciuigū.licet cuperet dissolui et eē cū x̄po.imitat⁹ apl'm q̄ ī sporta a frīb⁹ p̄ muruz dimissus ē.nō vt mortē timeret.sz vt multis añ mortē ꝓdesset.Verūtn̄ cū q̄dā die beat⁹ p̄sul ducē familiarit alloq̄ret.dixisse īter cete ra fert.Fili mi quē p̄uāgeliū genui gaudeo valde ī ꝑfectu fidei tue.sz multuz me mouet q̄ illicitis nuptijs detineris.ꝛ vereor nimis q̄ a recto itinere tali ciuigio retarderis.Legit ei btō iacobo dicēte.qz q̄ totā legē ꝓuauerit. offēdat āt ī vno fact⁹ ē oīm re⁹. Idreterea in baptismate īnouat' bō.ꝛ ñ ex ꝑte sz tot⁹.vt āt tot⁹ īnouari possit.nihil ꝑstini retinere ꝺz er roris.Audiēs āt ꝟ p̄nceps ꝑmo besit stupo re.deīde alta suspiria trabēs.valde ei dilige bat eā quā bēbat vxorē.tale deīde fert dedis serñsum.Audiui pat̄ te docēte.qz dn̄s ihūs p̄cepit nihil suo amori p̄ferēdū.ñ prēz.ñ ma trē.ñ filios.non vxorē.et idcirco q̄zuis vnice diligā iūctā mihi vxorē.p̄pono tn̄ diuinum amorē.Hz nc̄ ñ adest mihi ociū inq̄rēdi q̄li ter eā dimittā.qz ꝺ hostes nrē rei publice fe stino.Cū āt reuersus fuero iuēta oportuni tate dimittēdi sepabor ab illa.Hoc vo cū ad aures geilane p̄uenisset.q̄s ei fallere posset amantez g̃ui incāduit ira ceu raptis catulis leena.Biuqz secū bacbata ex eo cepit q̄rere quo scōs viros extigueret.Nulla enī bestia ī ꝟ mūdo sit̄is ē mulieris male.sic ꝟ mulier nephāda.callida meditatōe pq̄rebat.q̄liter sine ꝓp̄ari strepitu ꝛ vulgi cog̃tōe scōs viros ꝑderet.armabat nāqz ī patiētia ire ꝛ libidis furore.Et qz dyabol⁹ iniq̄ cupiētib⁹ fométa malicie submīstrat.inuēti sūt duo ministri crudelitatis q̄ ꝓmitterēt se satisfacturos gei lane desideriis.datis sibi munerib⁹ miserri me executōis.Solebat itaqz bt̄us Idkilian⁹ post paruā dormitōz necessitatis ad studiū vigilare ꝓuecteqz oronis.Quadā vo nocte cū leues somnos capet.ita vt nec dormiret ī tegre nec vigilaret aperte.apparuit ei vir ha bitu formaqz pulcerri⁹ dicēs. Idkiliane ami ce surge.nolo te diuti⁹ laborare.vno dūtaxat certamine tāgeris.ꝛ sic sp mecū eris.Idis di ctis abscessit.Euigilās āt egregi⁹ vir intelli gens diuinā sibi adesse visitatōez.ꝓuocatis frīb⁹ ait. Fratres vigilate.cito aderit dn̄s et pulsabit ianuā.cauendū ergo ē ne nos som no torpētes inueniat.Addam⁹ oleū lāpadi bus dū ꝓps ē.ne si forte defecerit tūc incipia mus querere qñ nō poterim⁹ īuenire. Illis itaqz media nocte orōi vacātib⁹. carnifices strictis gladijs locū ī q̄ orabāt penetrarunt Qd̄ cū sacerdos dei īruit⁹ eēt ait.Amici ad q̄d venistis.implebitis p̄ceptū.ꝓsūmabitis cursū.his dictis interfecti sūt.ibiqz terre mā dati.ne q̄s scire posset q̄d de illis factū foret. Vestimēta q̄z cū q̄b⁹ diuīa officia pagebāt sacriqz libri simul cū eis defossa sūt.ne q̄d in dicū necis eor̄ dep̄hendi posset.sz clam dis cessisse putarent.causa solite pegrinationis. Erat tn̄ q̄daz nobil' mulier burgūda noīe.q̄ a p̄ncipio p̄dicatōis eor̄ sctis adhesorat vi ris.hñs cellulā iuxta oratoriū sctor̄.q̄ facili us diuinis laudib⁹ īteresse valeret.Hec īten ta vigilijs q̄ facta fuerāt diligēti studio inue stigauit.Recedentib⁹ q̄z carnificib⁹.linteo lo mūdo fusū sanḡnē sctor̄ collegit.ac tre di ligent' infodit.vigilijs ꝛ orōib⁹ vacās vbi sā ctor̄ corpa obruta nouerat.Excolebat loca veneratiōe qua poterat.licz silenter ne sicut

De sancto heinrico imperatore.

postea factū ē geilane iussu remouere. Ea dē nāq; sceleratissima mulier stratis q; plā tis stabulū eq; ī loco vbi scī martyres būa ti erāt fieri iussit. ne q indicio sacra corpa p derēt. Ferūt tñ ab bis q tūc fuere posteris re latū. q aīalia ibi stabulata sup sepulcra mar tyrū nec stercora nec vrinā iacerent. bonorē martyrib9 exbibentia. vt qō de capite ppha vaticinat9 ē h ī e9 mēbris repiret. Cognouit ī quiēs bos possessorē suū. ꝛc. Israel āt nō co gnouit me. Taliq; mō vt dictū ē scōr corpa boīb9 pene ignota forēt. nisi pfata burgū da ī extremo vite posita. qbusdā fidelibus vbi posita eēnt reuelassz. Cōtigit āt vt dux pacta militia reuerteret ad locū vbi sctōs viros di miserat. Quos cū nō īueniss;. cepit studiose q̄rere. qñ ꝛ q cā recesserīt. q ve abierīt. Eius vo vxor veneno malicie fedata. aliqñ rubo re pfusa. aliqñ pallore depssa. aliqñ ꝓfidētia roborata. diuersos anfract9 neq;cie sue frau dib9 ptendebat dicēs. Mō se eos custodisse. neq; custodes adbibuisse. qñ voluerīt venis se. qñ sibi placuit recessisse q pegrinatōis sue morē fuarēt. Quē feminea vba ñ emolliūt. quē a statu rectitudis ñ retrabūt. Credulis itaq; vbis ꝓiugis pnceps aliq̄ntulum cepta ab inq̄sitōe q̄euit. Ex qr iuxta dñica vocē ni bil optū ē. qō ñ reueleť. ꝛ occultū q̄d nō sciať cū ea q facta fuerāt paulati obliuioni trade rēt. vn9 eor q sctōs viros gladio inuaserant subito demonio arripiť. ꝛ ppris se dētib9 la nians a pñti migauit in eternā penā. Alter vo ī rabiē vsus gladio semetipm appetijt. ef fusisq; viscerib; p tormenta pñtis ꝛpis ad etna puenit. Non multo post ꝛ ipa belua de q̄ loq̄mur demonibus arrepta voce ma g̃ clamabat. Juste torqueor q̄ sctis viris torto res adbibui. ꝛ cū magno cruciatu ad crucia tū dyabolo paratū puenit.

CXCVIII

De sancto heinrico imperatore.

Anno ab incarna/ tione dñi millesimo. j. ab vrbe āt cō dita millesimo septingētesimo qui q̄gesimo sctō. Otrone tertio rome defūcto vacāte regni solio. cū ō pncipe ageret subro gādo. oim vota. nutu diuino ad eū inclinā. q̄ tūc ī regno potissim9 babebať. Fuit nanq; eodē tpe q̄dā dux bauaror nomie heinric9. heinrici eiusdē gētis ducis fili9. c9 tpib9 scis wolfgang9 ratisbonensiū pfuit eps tā boīta te q̄; nobilitate regia ꝓspicu9. ꝛ vniuersa mo rū bonestate pclar9. Hic initiū sapie timorē dñi plenie est secut9. qr erat oim lrār studio pncipalie imbut9. ꝛ tot9 sane fidei ꝛ actōne ca tholic9. Hic ergo ab oīb9 pari voto ꝛ cōi cō sensu oim ascisciť. diuina vtiq; disponēte cle mentia. vt p tpalis regni fastigia ad culmen regni celestis ptigeret. Cūq; pdict9 rex hein ric9 necdū cesaris vl' īperatoris obtineret di gnitatē. apparuit ei ratisbone bis wolfgāg9 eps tali visione. Visū nāq; ē ei q manēs in eccia scī emmerāmi epi ꝛ martyris. accede ret orādi grā ad btī wolfgāgi sepulcrū. in ea dē basilica situ. Cūq; ibidē dñm ꝛ sāctū wolf ganguq; ītimis pcib9 conareť exorare. subito videbať ei ipe sctūs wolfgang9 astare. eūq; bmōi vbis appellare. Intuere diligentī lrās ī muro q̄ ē sec9 tumulū scptas. Erat āt sic sibi videbať scptū solūmō p9 sex. Euigilās āt rex retractatōe diuīna secum reuoluit paucissi ma b9 visionis scpta. In pmis ergo arbitra tus q p9 sex dies eēt moritur9. mlta dispēsat paupib9. Cūq; diex sex numer9 pteriss;. ꝛ ni bil ī se rex molestie corpalis sensiss;. putauit pdcāq; visionē ad sex mēses ptinere. Trāsactis vo sex mēsib9 cū nibil infirmitatis ī se paťet arbitrat9 ē būc numerū ad sex ānos ptinere ideoq; q̄ ꝛ supra cepit timere. Cūq; sex ānor numer9 iteger ptrāsisset ꝛ septimi anni dies reuolut9 venisset. ipo die p aplicā bñdictōez suscepit cesaris dignitatē. Tūc tandē sentiēs q̄lis eēt sua visio. grās egit deo sctōq; wolf gango epo q̄ sibi talē revelare dignat9 ē dig tatē. Unctus ergo in regē beatissim9 dei fa mul9 heinric9. tpalis regni nō ptent9 angu stijs. pro adipiscenda imortalitatis corona sūmi regis. cui servire regre ē. militare dispo suit. Summā etei diligentiā ī amplificādo cultu religiōis adbibuit. eccias di ditare pos sessionibus ꝛ imēsis ornatib9 augere cepit. Sedes q̄; epales bildensheim videlicet. vbi a puero fuerat enutritus et literis edoctus

De sancta Barbara.

Madagdeburg et argentinam Missnam et merſenburg. q barbarica īmanitate adiacē tiū sclauoꝝ vastate fuerant restaurauit. z tā ipīs q3 alijs epatib9 p vniuersū regnū i pos sessionib9 z ornamētis inumera dona distri buit. Beniq3 ꝓsūmatis b9 vite laborib9 post q3 bone opinionis odorē lōge lateq3 redo lere fecerat. locūq3 sibi dilectū z cetera mōa steria ditādo z ornādo z excolēdo ad pfectū adduxerat. ad pcipiendā īmarcessibilē coro nā a dño vocatus est ab ergastulo carnis. Qui cernēs diē mortis sibi imineꝛe. vocatis ad se pentib9 btissime impatricis Hkunegū dis. necnō etiā q̄busdaz regni ꝓcib9. manu eā a pꝛebēdit z cōmēdauit eā illis hmōi ver bis memoria dignissimis. Hāc ecce inq̄t mi bi a vob ꝛimo a xp̄o ꝓsignatā. ip̄i xp̄o dño no stro z vob resigno ṽginē imaculatā. In ei9 ṽo trāsitu tra ploꝛāte celū exultauit. sic etiaz dñs p suā miscdiaz reuelauit. ¶ In ip̄a etei hoꝛa exit9 illi9 cuidā seruo dei i solutudie cō moꝛāti dyabol9 i hūana specie ferꝛ apparuis se. Quez vir dei p spūm ꝓtin9 agnouit z ait ad eū. Quo pgis. At ille rñdit. Ad exeq̄as impatoꝛis pgo. Cui ille ait. Vade z comple negociū tuū q̄ntū a dño tibi pmittit. Verū tñ cōsūmato officio tuo adiurat9 p deuz vi uū ad me reuertere. vt p te rei exituz possim cognoscere. Post modicū ṽo reuers9 coraz suo dei gemebūd9 astitit. z voce querula cū ingenti eiulatu dixit. beu beu deluſi sumus. inuanū laboꝛauim9. q̄netiaz ab angelis dei ꝓfusi discessim9. Be H require in legēda sā cti laurentij mártyris.

CXCIX
De sancta Barbara.

Erat tempoꝛe ma
ximiani impatoꝛis vir q̄dā gētilis in nichomedia nobilitate generis p̄clar9 ac tēpaliū rerū abūdantia sūm9 noīe dioscoꝛ9. cui erat filia specioſissima noīe bar bara. Ip̄a āt q̄ erat coꝛpe pulcerrima. eam pater plurimū diligebat. quappter recluſit eā in turri altissima quā eidez edificari fece rat. ne ab aliq̄ boīe videreť. Erat āt bta barbara ingenioſa. z a tenera etate vanas cogi tationes relinquens. cepit diuina cogitare. Cū ei semel templū ītraret vidēs simulacra parentib9 suis ait. Quid sibi volūt be simili tudines boīm. Respondēt parētes. Taceas nō boīm. sz deoꝝ sūt. z volūt adoꝛari p illud q̄d nesciť z q̄d nō videť. Barbara dixit. Fue rūt q̄ndā boies q̄s nūc colim9. Rñdent ita. Ex H bta barbara die noctuq3 replicabat ta cita dicens. Si boies fuerť dij nrī. ergo na ti sūt vt boies. mortui sūt vt homies. Si dij eēnt nec nati fuissent nec moꝛtui. q̄a deitas vt mihi videť nec cepit nec desinit eē. Homo eť hz oꝛiginē tre. q̄ tra ē materia ei9 Si ergo hō de tra ē. z hō ds ē. ergo aliq̄d ꝓcessit eum q̄d ei9 oꝛigo dr. sic apti9 dicerem9 terrā deuz. Sz q̄ nec tra a se ē. nec celū a se. nec aera a se nec aqua a se. ex q̄b9 q̄ttuoꝛ elemētis constat hō. sed creature sūt. necesse ē bis eē creatoꝛez Ecce q̄nta sapīa in tā iuuenili puella. Tādē tradita studijs liberalib9 alta trāscēdebat. sz defuit ei noticia veri dei. vanos aūt deos oc culte spꝛeuit. Et cū vidit dijs scz lignis z lapi dib9 flectere genua sensibilia insensibilibus mutis. animo valde coꝛrexit. Idcirco venit rumoꝛ laudis nichomedią clamās. sapien tissimū viroꝝ alexandꝛie foꝛe. scz origenē. c9 facūdia z totā terrā pfūderet q̄ veris indicijs daret cognoscere verā deitatē z ydoloꝝ ꝓfū deret vanitatē. Hec audiēs bta barbara mł tū gauisa ē in domo pectoꝛis sui. et cepit se dule tractare q̄ genere posset eū adire. Erat ei pater e9 nobilis z valde potēs. ergo miste riū suū ei nō reuelauit. Cū neminē curatoꝛē haberet recurrit ad H ꝓsiluū vt lrās eidem sa pientissimo origeni dirigeret z secretū ei pa tefaceret in H ṽba. Viro alexandꝛie nobilita te animi longe lateq3 ꝓspersо origeni. barba ra nichomedie tua ancilla. Becus et bono rem desiderij mei accepi foꝛe te vere diuini tatis ostensoꝛē. A ꝓma enī scintilla ingenij mei cum toto coꝛde cōcupiui. vt ad veri dei noticiā puenirē. mente ꝓcepi nullā deitatez ineſſe lignis et lapidib9. q̄ humana arte cō posita sūt. q̄ nō recipiunt sensibilitatē. et nec loqui nec audire possunt. vnd semp pertra ctaui eē falsos deos. nec boies posse eē deos quia homo incipit et desinit eē. Deus autem

De sancta Barbara.

ante tpa fuit. nō ergo vnq3 deos crede potui
q̄s boies mortales cognoui. In mētis tam
motibus posita sp deū nob3 ignotū pculdu
bio eē putaui. q̄ sol9 cūcta fec̄. quē sp amaui.
huic me sp denoui. a q̄ sū id q̄d sū. nisi me sen
tētia fallit. c9 spū aīataz me sentio. nec desistā
donec ad eū ptingā. Quappter fame tue tu
multu pcussa. pat̄ venerabil̄. mentē meā bis
apti9 voluere cēsui. Illū deū solūmō vestiga
re c9 cognitōez apte eē cognoui. Uñ si ita
ē vt fama refert supplices offero p̄ces q̄tenus
discute dignetis noctē ignorātie chaos p̄fu
sionis ab ancilla tua. z inducere solē iusticie.
lumēq3 discretōis. Appeto enī verū deū scire
q̄ fecit visibilia z iuisibilia. z vtq3 vere vn9 sit
vt ipa iā nē dubiū mecū argumētata sum. ꝛc
Hāc epl̄az direxit alexandriā ad origenez p̄
sbyterz q̄ ēi ptib9 affrice. caput regiōis illius
lōge distans a nicbomedia. Ne āt p̄uaret le
gatōe quā legauerat. ad deū quē nouerat i
cubiculo cordis sui lacrimas fudit dicens.
Bñe firma pedem e9 quē ad famulū tuum
misi. ne aut me aut illum mors preueniat.
vsq3 relegatio veniat. His et alijs postulati
onibus quibus deuote poterat nuncius
alexandriā igredit̄. origenē repperit i palatio
māmee matris alexandre cesari⁹ vbi occu
pat̄ in docēdo xp̄iānā religionē. Qui letitia
magna lrās barbare accepit. laudās deuz q̄
bmōi semē suscitabat z talia opat̄. Et statim
origenes doctor p̄stātissim9 accelerat et edi
dit desideriū barbare i hūc modū. Origenes
veri dei indign9 sacerdos. z vt possibile est
ostēsor ei9 adhuc et alexandre nūc degens.
Barbare barbarice gētis adoptōez filioz dī
et ihu xp̄i verā salutez. Dic̄ scp̄sseras scire te
velle verū deū q̄s sit. Scire debes q̄ vn9 est
ver9 ds in substātia. z trin9 in p̄sonis. s. pater
et fili9 z spūssanct9. q̄cūq3 h̄ oīa credit oīno
hz q̄ ad deū ptingē possit. Tu āt hec itellige z
itellecta crede. et si q̄d defuerit ad plenitudi
nē desiderij in legato req̄re q̄ te legē sanctaz
erudiet. et libros q̄s secum defert tibi leget.
Non et dubites te p̄ noie xp̄i multis tormē
tis tradi. Ipe ei dic̄ voce euāgelica. Qui p̄di
derit aīaz suā in h mūdo ppt̄ me. in vitā eter
nā custodiet eā. Origenes misit vnū ex plu
rib9 cū nūcio barbare ad barbarā q̄ modus
magno desiderio ei9 daret. Ipse recessit nūcius
barbare et nūciauit nūciū virū dei adesse. fe
cit z p̄misit eū foris stare vtrū ꝓueniēs esset
eū intrare. Tūc illa boiez aduocari fec̄. Qui
ingressus offerēs salutatōem in xp̄o. Illa as
surgēs inclinat̄. et tā dei nomē q̄z boiez vene
rat̄. Ipse ei9 grā visitatōis ad eā venit. vi
dēs virū ignotū tremēs inq̄t. q̄s h et cur h.
Rñdit. Alexandrin9 medendi arte pitus. q̄
spondet magistrum se habere alexādrie. q̄ ꝓ
plus medicoz et aīas curat. Ipse audiens
recessit. z p̄cessit fieri cū ea colloq̄a. Tūc valē
tius sacerdos z barbara p̄ferūt iter se sua mi
steria. Ibi tūc plecta epl̄a et bñ docta quod
defuit epl̄e ad plenitudinē desiderij a legato
quesiuit et ad libitū inuenit. Cognito autē
quō pat̄ z fili9 z spūssanct9 sit sol9 ds. z quō
fili9 missus sit a p̄rē. et p susceptā humanita
tē boiez pditū reuocasset. captiuū redemisz
z p sacrū lauacruz ei9 pctā lauisset. accelera
uit ad baptismi grāz. et ab eodē p̄sbro valen
tio quē origenes ad eā miserat baptizata est
in turri. in q̄ eā pater posuerat. Amplius q̄ di
erāt quesiuit et q̄ sursū sūt cupiēs. libros q̄s
ei origenes miserat frequēter legit. z valdē cre
uit i sciētia diuinoz etiā sine magistro et in
sapiētia diuīa. Legit̄ et de ea q̄ q̄z pulcra fuit
q̄dam de optimatib9 tre illi9. patri ei9 locuti
sūt vt virū sibi acciper. Ipe vo accedēs ad eā
in turrim p̄suadebat eā dicēs. Filia mea qui
dā de potentib9 cōmemorati sūt mihi de te.
vt acciperēt te in ꝓiugio. q̄d ergo vis de hoc
Ipa vo intuita p̄rez cū ira dixit. Ne cogas
me h agere pater. At ipe recessit ab ea. descē
densq3 instituit multitudinē artificū q̄ face
rēt lauacrū. Pstituit quō fieri debuit. tribuēs
singulis mercedē i integrū. p̄fectusq3 ē in re
gionē longinquā. Descēdensq3 famula dei
de turri videre opus q̄d factū ē. vidit cōtra
septentrionē duas solūmō fenestras. Dixit
artificib9. q̄re duas fenestras istituistis. Di
cūt ei pater tu9 disposuit. Quib9 ille. Facite
et mihi aliā fenestrā. Qui dixerit. Timemus
dña ne idignet̄ pater tu9 ꝓ nos. Dicit eis fa
mula dei. Facite mihi fenestraz. ego de hac
q̄escere faciā p̄rez meū. Ipi vo fecerit aliaz fe

nestrã. Deambulãs vo barbara ī natatorio ptra orientẽ. instituit in marmorib⁹ eius digito pciosam crucẽ. Bepost ascendẽs ī turrim vidit simulacra q̃ colebat pater e⁹. suscipiẽs spũm sanctũ inspuit in faciẽ eoꝝ z dixit. Similes vestri fiãt q̃ faciũt vos. z oẽs q̃ cõfidũt ī vobis. Finitoqꝫ ope reuersus est pater e⁹ de pegrinatõe z ptẽplat⁹ tres fenestras dixit artificib⁹. Quare tres fenestras instituistis. Bicũt ei. Filia tua sic nobis precepit Ipe vo ait filie. Tu imperasti tres fenestras fieri. At illa. Etiam. Eteni bene feci. Nã tres fenestre illuminãt totũ boiem. Et assumẽs eã pater e⁹ descendẽs in natatorio et dixit ei Quo abũdãti⁹ illuminãt tres fenestre duabus. Illa rñdit. Tres sũt mundũ illuminantes z stellarũ cursũ regulãtes. pater scz filius et spũs sancti⁹. et hi tres vnum sũt in essentia. Tunc furore replet⁹ pater tulit spatam suã vt eã occideret. Ipa ãt orabat ad dñm z abscissa ẽ petra z suscepit eã intus. et eiecit eam sup montẽ in q̃ duo pastores erãt pascẽtes oues suas. Et illi pspexerunt qbtã barbara a facie pris extra petrã fugeret. Pater ãt e⁹ queritando discurrẽs veĩt ad pdictos pastores. inquirẽdo vtrũ vidissent barbaram filiã suã. Unus ãt eoꝝ pspiciens irã pris iurauit se nescire eã. Alter vo digito eã pdidit Beata ãt barbara pditori suo maledixit. et subito ipe versus est in statuã marmoreã et oues ei⁹ in locustas mutate sũt. Hapocrisũ est. At pater eã reperiẽs flagellauit z comatraxit. eã catbenis z claue recluſit. vt ñ aperiret ei quisq̃ꝫ. cõstituitqꝫ custodes vsqꝫ dum abiens nũciaret psidi marticiano. Audiens ergo pses iussit eã pñtari. Preses ãt videns mirã pulcritudinẽ ei⁹ dixit ei. Qõ vis. parce tibi ipi z sacrifica dijs. aut acerrimis tormẽtis traderis. Cui illa. Ego habeo sacrificare deo meo ihu xpo q̃ fecit celũ et terrã et mare et oĩa q̃ in eis sũt. Be demonib⁹ tuis dicit pphẽta. psal'. cxiij. Os habent z nõ loquentur oculos habẽt z nõ videbũt. ẽc. Similes illis fiãt q̃ faciũt ea z oẽs q̃ pfidũt in eis. Tũc preses furore replet⁹. iussit eã expoliare. z carnes ei⁹ neruis tbaurinis sine miscõia discerpere ita vt oẽ corpus ei⁹ inquinaret sanguine. z iussit eã carceri recludi quaten⁹ tractaret quã pena eã psumeret. Media nocte circũfulsit eã lux de celo in q̃ apparuit ei xps dicẽs. Cõfortare filia. quoniã copiosũ fit gaudiũ in celo z in terra sup passione tua. Non ergo metuas minas tiranni. ego ei sũ tecũ vt eruam te ab oĩb⁹ plagis q̃ inferunt tibi. Et statĩ oẽs plage nusq̃ꝫ apparuerũt. Gaudebat ãt z exultabat btã barbara sup exbortatõe dñi. Qua ne facto iussit pses afferri eã. Et intuẽs quia illata ei tormẽta nusq̃ꝫ comparuerũt. dicit ei. Ecce qũo reppropiciati sũt tui dij tibi et diligũt te. q̃ plagas tuas sanauerũt. Rñdit barbara. Similes sũt tibi dij tui surdi ceci z muti. Et qũo plagas meas curare poterũt. qui sibi ipis remediũ pferre nõ possũt. Ade aũt q̃ curauit ẽ xps fili⁹ dei viui. quẽ tu nõ videsq̃ꝫ induratũ ẽ cor tuuꝫ a dyabolo. Tũc pses vt leo fremẽs iussit carpere latera ei⁹ z lãpades ardẽtes applicari ei. et malleo caput ei⁹ cedi. Ipa ãt intuita in celum dixit. Tu nostri cordis cognitor dñe. q̃ amoris tui occasione patior. me ergo ne derelinquas. Pro te vo bas plagas fortiter sustinui. Tunc iussit impi⁹ pses gladio abscidi mamillas eius. Que aspiciens in celũ ait. Ne pijcias me a facie tua dñe. et spũm sanctũ tuũ ne auferas a me. Cũ ãt banc plagam fortiter sustineret. iussit eã nudã circuire regionẽ illã. et plagis inferentib⁹ flagellari. At martyr xpi videns in celũ ait. Dñe de⁹ q̃ operis celũ nubibus. adiutor z ptector me⁹ esto. et tege nudatum corp⁹ meũ. ne videat ab oculis impioꝝ virorũ. Hec dicẽs. descẽdit angel⁹ dñi. operiens eã stola candida. Hoc cũ videret impius pses. pcepit eã gladio trucidari. Tunc furore repletus pater ei⁹. suscepit eã a psidẽ. et perduxit eã in montẽ. At vo ipa gaudens sup B festinabat. vt pfectũ vite etne brauiuꝫ acciperet. Et adducta in montẽ orabat ad dñm dicens. Dñe ihu xpe cui oĩa obediũt. presta mibi hãc petitõem. vt si quis memor fuerit noĩs tui et famule tue faciẽs memoriã passionis mee. Dñe ne memineris pctõꝝ eius in die iudicij sꝫppici⁹ esto ei. tu enĩ scis q̃ caro sum⁹. Et facta ẽ vox de celo ad eã dicẽs. Veni pulcerrima mea. reqescẽ ī cubilib⁹ patris

mei q̄ est in celis q̄d postulasti donatū ē tibi Quo facto martyr xp̄i ad locū sup̄adictuz venit.et ibi martyriū suū finiuit.a pp̄o eniz p̄ē decollata ē. Ip̄atre eiꝰ de mōte descēdente.ignis de celo descendit7 cōbussit eū.ita vt nec puluis eꝰ inueniret. Finita ē āt scā martyr xp̄i barbara cū sctā iuliana q̄rto die mensis decēbris.impāte maximiano.7 p̄sidēte marciano. ¶ Fuit vir nobilis comes saxonie q̄ inimicū suū captiuauit.quē statī in turrim recludi fecit.et familie sue sub pena magna mādauit.ne sibi aliq̄s cibū l̄ potū mīstrarz vt sic eo citiꝰ moreret fame. Cūq3 p aliquot tp̄s sine cibo 7 potu mānsisset.custodē turris voce lugubri 7 lamentabiliter rogauit.vt ei modicū daret de pane ob reuerentiā gliose v̄ginis barbare ne sic fame moreret. Custos nec clamorē nec p̄ces aduertebat.7 sic p aliq̄d tp̄s iacebat.7 nemini rn̄sum dabat. Custos v̄o estimabat illū iam mortuū. Rogauit ergo d̄nm vt illuz extrabi p̄mitt̄et p̄usq3 corpꝰ mortuū exalaret fetorē. Iniecerūt igit̄ funē in collū detenti.et ad sūmitatē deducentes sic eū de alto p̄iecerūt. Qui cū ad terrā p̄uenissz.statim se erexit.7 oēs q̄ aderāt ℞ vidētes in fugā p̄uersi sūt. Quos ille dulciter monuit.ac p̄pter deū rogauit.ne fugerēt.sz vt p̄pꝰ accederēt. Et cū accessissent ad eū.interrogauerūt eū qūo ℞ fieret.aut qūo viuere posset. Quibꝰ ille rn̄dit. Btā v̄go barbara me in oibꝰ angustijs meis custodiuit.et in eiect̄one turris suis sanctissimis manibꝰ me sustentauit.et mori nō possum nisi p̄fessus7 sacra cōione munitꝰ.et inunctꝰ. Interrogatus vn̄ hāc grāz haberet dixit. Ieiunijs7 orationibꝰ oī die.oī anno honorauī eā.et hanc grām mihi apud deū obtinuit.vt mori non possum absq3 sacramentis. Quibꝰ p̄ceptis statī spūm exalabat. ¶ Aliud exēplū legi Tempe serenissimi adolfi regis romanorū. accidit vt q̄dam comes ex mādato regis in ptibꝰ orīētalibꝰ p̄sideret. Labēte v̄o tempe famulꝰ q̄dā de p̄sapia militari.q̄ v̄ginē violauerat incusat. Qui captꝰ.vinculis inclusus q̄usq3 cogitaret d̄ p̄silio nobiliū.ac ciuitatis q̄ p̄ euz eēt snīa facienda. Et tpe statuto oēs p̄uenerī.7 iuuenis adductꝰ ē.q̄ intime rogauit vt p̄fiteret. Vocat̄ p̄fessor. Audiēs eū. innocentē ip̄m inuenit. Vn̄ p̄fessor eū induxit vt btē barbare ppetuū seruitiū voueret.nec ad domū veniret 7 rediret.nisi p̄us locū antiquū culmē in p̄ussia visitaret. Qd̄ et iuuenis fecit. Interea mulier clamās iudiciū implorat. Iuuenis ille ad iudiciū ducit̄. Judex querit de snīa. Iuuenis iam de vita sua desperās.q̄dam ignotꝰ accessit quē nemo nouit.exhortās iuuenē vt iudicez rogaret ip̄m suū v̄bū loq̄. Qd̄ factū ē. Tūc tota vniuersitas cucurrit.q̄ 7 qualiter ille despectus vellz fari. Et rōnabilit̄ oñdens platā snīaz p̄ iuuenē eē nullā.7 p̄stāter p̄bās.q̄ oēs tā nobiles q̄z ciues 7 omēs q̄ aderāt illud verū eē dicebāt.7 sic snīaz reuocauerī.q̄ vltra būanum sensū ptulit q̄ nullꝰ p̄dicere potuit. Et cū predictꝰ iuuenis añ tribunal existebat.p̄ nimio gaudio p̄sternere se volēs casu accidit vt collū iudicis amplecteret. Qd̄ vidētes serui iudicis.hostilit̄ irruerī in eū. Hoc pat̄ et amici vidētes desperati flētes et lamētantes.q̄si mortuū eum reliquerī. Qd̄ itelligēs p̄fessor suꝰ p̄fidenter amicis suis ait. Aequaq3 sic d̄ bn̄ficijs btē barbare diffidetis. q̄a veraciter scio q̄ sanꝰ ē.7 nullā patit̄ corpis molestiam Accedētes pater 7 amici eiꝰ cum festinatōe nullū vestigiū vulneris inuenerī in eo. Gratulabant̄ illi et meritis 7 bn̄ficijs btē barbare ei p̄stitis.et magnifice eam laudauerūt.7 sic iuuenis tandez in seruitio beate barbare vitā suā finiuit.

CC

De sancta Brigida.

Sancta brigida uir go religiosa vidēs sibi instare tēpꝰ desponsatōnis.d̄nm rogauit vt aliquā deformitatē sibi īmitteret.vt saltē ℞ mō p̄cerū instantiā vitaret. Tūc vnꝰ oculꝰ eius crepuit.7 liquefactꝰ ēi capite suo. Accepto ergo sacro velamīe brigida cū aliis v̄ginibꝰ sacris velatis 7 deo deuotis in oppido medi extitit.vbi d̄nus eiꝰ orōne plurima dignatus est facere miracula. ¶ Hospitē q̄ndaz marcū noīe sanauit. ¶ Becē 7 octo ecclesijs de vno modio ceruisiā a cena d̄ni vsq3 in finez

pasce sufficienter mīstrauit. Leproso cuidaz petēti lac. cū nō haberet aquā frigidā porre: xit. sz ī lac aqua ꝓuersa ē. eoqz bausto puella q̄dā sanata ē. Deinde leprosū curauit. duos cecos illuminauit. ¶ Cōtigit vt cā cogente iter faciēs in vadū fluuij labereť z fracto capite sanguis emanauit. q̄ mulieres due mutę linite vocē receperūt. ¶ Post B vas p̄ciosū regis a manu rustici lapsuz dissiluit z ne rusticus damnareť a brigida itegruz restitutū est. ¶ Tunqz mulier q̄dā leproso poma negaret. Brigide p̄cib⁹ pomeriū fūdit⁹ exaruit z poma nouiter intus relicta penit⁹ euanuerūt. ¶ Hinc iter faciēs ī curru. vidit pauperez q̄ndaz cū familia sua multo sudore ligna ferentē. z miserta dedit illi eq̄s suos. ¶ Et illa cū puellis suis iuxta viā cōsedit z ait. fodite sub cespite ꝓpinq̄. vt aqua p̄rūpat ppt pegrinātes. mox cespite eiecto fōs p̄siliēs emanauit. ¶ Hoc facto dux inde trāsiēs brigide duos equos dedit. ¶ Appropinq̄nte die pasce dixit brigida puellis suis. q̄ lauabit infirmas nrās sorores. Cūqz ille vtpote iuuēcule oēs recusarēt. brigida ītrauit maīb⁹ illas lauans z abīfirmitate sanauit. q̄z vna erat paliticа alia demoniaca. alia leprosa. ¶ In domo q̄dā aliena sctā brigida manēte. casu ꝓtigit vt oēs exirēt. z venerī q̄dā petētes panē. z brigida circūspiciēs dixit puero ppe cubāti paliti cor muto q̄d tñ ipa ignorabat. puer scis vbi sit clauis. z ille rñdit. scio. dixit ei brigida. surge z mīstra illī. z factū ē ita ¶ In domo vna xij. īfirmos curauit ¶ In ꝓcilio magno mulier q̄daz vni epō crimē sui ptus īposuit. cui cū btā brigida os signo crucis signasset illa ītumuit a vertice capitis vsqz ad plantā pedis. nec tñ vītatē ꝓfessa ē. Dixit. dic infātule q̄s ē pater tu⁹. Et ille rñdit. Ēps pater meus nō ē. sz q̄dā ī extrema pte ꝓcilij vltim⁹ et turpis et vilis. ¶ In dieb⁹ illis veīt ad sctāz brigidaz q̄dā vgo q̄rens elemosinā ab illa. Cui brigida dixit. Accipe vaccā meam z abduc. Cui illa rñdit. Vacca mihi nihil ꝑdest. venient ergo latrones z auferēt eā mihi Brigida dixit. Accipe cingulū meū et eo aq̄ intincto spargēs z sanabis īfirmos. Quo arrepto leta abijt z ab īfirmis sanatis lucramīa ꝓrit z paupib⁹ xp̄i distribuit ¶ In tpe famis brigida prexit ad ep̄m iboy vt ab eo peterz frugeſ Ille tpe q̄dragesime cū aliū ñ haberet. panez durū cū lardo ꝓposuit. z illa cū ep̄o comedit Bue āt illi⁹ puelle nolētes carnē comedere abscōdert. sz ille verse sūt in duos serpentes. vñ grauit a brigida corā epō increpate sunt Tūc eis penitētib⁹ ill'orātib⁹ serpētes mutati sūt in panez. ¶ Post mlta talia admiranda brigida migrauit ad dñm.

CCI

De sancto Gangolfo.

Gangolf⁹ ex nobili genere burgūdie oriund⁹ fuit Qui q̄dā vice ī cāpania ad fōtē veniens et de aq̄ bibēs. venit dñs loci vbi fōs emanauit. et ei fontē venalē exhibuit. Sctūs vo mox illi⁹ vbi dñici. Si dixeritis huic monti tolle te. ꝛc. emit fontē centū solidis. Cū aūt B vxori domū veniēs narraret. et ab ea deris⁹ baculū quē manu tenebat solo infixit. q̄ retracto statī fons erupit. sic ille quē emerat. z in loco vbi ī cāpania fuerat nunqz pl⁹ emanauit. ¶ Uxor aūt ei⁹ a q̄dā clerico nephario polluit. ita q̄ d B eam supbis īterpellaret. z ipa instanť negaret. Immitte inq̄t manū in fontez vt ds q̄ cūcta videt vītatē oñdat. Illa īperterrita īmisit. statim carnes vsqz ad ossa depēdebāt. Tūc ille. morte q̄dē dīgnes. sed et q̄ cūcta iudicat reseruo te. Cleric⁹ vo mulieri adherēs q̄dā nocte ceruicē gāgolfi abscindere volēs. ip̄m in coxa vulnerauit. Qui p⁹ aliq̄s dies sūpta cōtione ad dñm migrauit. q̄ miraculis multis claruit. Cleric⁹ vo vt iudas mortu⁹ crepuit medi⁹. Uxor āt gāgolfi cū audiuit q̄ marit⁹ ei⁹ egros sanaret rñdit. Sic fac̄ vtutes gāgolfus. sic̄ anus me⁹. statī a pte illa turpis son⁹ p̄dijt. Taliqz deinceps subiacuit opprobrio. vt oī vita sua eodez die sez sexta feria q̄t vba p̄tulit. tot turpes sonos ab illa pte emisit.

CCII

De sancto Ualrico.

Ualricus ex nobili vli alemano nū genere ort⁹ in mona

De sancta Affra.

sterio sancti galli enutrit. vbi dū habituz vel let accipe. ab inclusa ꝓhibet. dicente sibi q̄ futur⁹ eēt epūs i augusta. Qō ꝓcedēte tpe factū est. Quadā vo die cū sctō cōrado ꝓstantiensi epō ad mensā ꝓsedit. a q̄ ꝓsurgens ter missā celebrauit. qō dū cōrado inotuit dixit. Nemo illi bodie saturioz ad missaz accessit credēs eū comedisse. Per oleum in cena dñi ab eo ꝓsecratum multi sūt sanati ⁊ oculi plurimi illuminati. Quodaz tpe i die scti ioßis baptiste graui infirmitate oppress⁹. duo iuuenes astiterūt ei. q̄z vn⁹ ait. Quare nō surgis. debes enī ad sanctū ioßem missā bodie celebrare. Qui surgēs bis eodē die celebrauit. Post multa miracula anno dñi nōgentesimo. etatis sue octogesimotertio. ordinationis sue quinq̄gesimo migrauit ad dñm. Cui⁹ corp⁹ cū ad lauandū fuit denudatum tāta fragrātia ꝺ eo emanauit. vt cūcta pectora astāna replerēt. Portat igit ad eccīam. supuenit wolfgang⁹ ratisbonen⁹ epūs. ⁊ ipm i eccīa sctē affre honorifice sepeliuit.

CCIII

De sancta Affra.

Affra filia hilarie

a cui⁹ pgenitores a cypro venerūt cū eēnt cultui veneris dediti. ipa cum ancillis suis meretricio se dedicauerat Harū pstibulū narciss⁹ epūs cū felice dyacono psecutōem dyocleciani deuitās. ignoraīs ingressus est. Et ꝑmo pturpi amatore susceptus ē. postea xp̄iano⁹ epūs cognit⁹ Affra pedib⁹ epi aduoluit. ⁊ statim conuertit. Be mane xp̄iani querūt. iz affra sub lini fasciculꝰ eos abscōdit. Tūc affra epm ad bilariā matrē suā ducit. q̄ et aduoluta pedib⁹ ei⁹ efficit xp̄iana. Tūc clamat demon sup epm se inuiste a suis habitatōib⁹ expelli ⁊ recusat abscedere. nisi aliq̄ aīa sibi in ptātez detur. Batur ergo ei draco magn⁹ ab epo in faucib⁹ alpiū quē statim demon occidebat. Tūc narciss⁹ domū bilarie in eccīaz ꝓsecrauit. ⁊ dionisiū auunculū affre epūm ordinauit i augusta. Affra vo cū solita exercere negligit. gayo iudici accusat. Cui dum iudex pagan⁹ diceret deū xp̄ianoz̄ meretrices abhorrere. ⁊ xp̄m

De sancto Osualdo.

habitare in talib⁹ nō posse. Affra respōdit. Christuz ꝓpctōrib⁹ venisse. Jubet in insula lici fluminis cremari. mater autez et ancille dum eam sepelissent. ibidem cōprehense in igne cremant.

CCIIII

De sancto Osualdo.

Osualdus rex an

o glox fili⁹ acbie. sororis sancti admūdi regis q̄ ⁊ p xp̄o occubuit. fuit vir magnax elemosinax. In die pascea ab aydano lindisfranensis diuina audiēs. ⁊ cū liguā ignoraret rex pl'o iterp̄tabat. Et die dū pauperes ꝓfluerent. et iam oīa victualia eēnt distributa. discū argenteū fecit ꝓfringi. et dari egenis. Cui epūs ꝓgratulans. manū ei⁹ oscula bat dicēs. nūq̄z inueterascat ꝑ man⁹. et factū est ita. Permanet enī vsq; bodie. Qui etiā die ac nocte vacabat diuinis. et aut supinis aut flexis genib⁹ grās agebat. Fratre suo camfrido ab impijs pempto. ducem britonū cum multis sup se venientē ipe erecto crucis vexillo et flexis genib⁹ superauit. Anno āt regni sui āno etatis vo. xxxviij. rex mericioz̄ q̄ antecessorē suū pemerat. ipm in prelio occidit. et caput cū manibus ⁊ brachijs ignominiose stipiti suspēdit. q̄ postea multis claruit miraculis. Scolastic⁹ quidaz bona dicēs. ⁊ mala faciēs ad extrema ductus. vidit se ad inferos duci. inuocat auxiliū osualdi. et allata sibi particula pali in quo caput osualdi cum manibus pependit. et in aqua benedicta posita et eo potato vitā obtinuit ⁊ salutem.

CCV

De sancta Tecla.

Tecla sponsa tha/

t miri. sedēs in fenestra sua audiuit paulū q̄ yconiū venerat de virginitate p̄dicantē. illi adhesit. Tyrus inibi precesserat ⁊ paulū sic delcp̄sit. Statura breuis. capite robusto. supcilijs iūctis. nalo aq̄lino grā plen⁹. Tūc mater tecle filiā cū aplo accusauerat. vñ ambo ad ꝓconsulē trahūtur. matre ꝓtra filiā clamante. q̄z sponsum suuz

contẽnit ⁊ huic adheret. Tũc paul⁹ expellit. et tecla igni iniecta illesa exiuit. ⁊ inuenit paulũ ꝓ se orantẽ. ⁊ statĩ sequit antiochiã. Ibiq3 a quodã ꝓcupiscit. sed videẽs se ꝓtẽni p sacrile ga iudici tradit. Sequenti die tecla inter leones ⁊ leenas ⁊ vrsos pijcit. sed oẽs se inuicẽ interficiũt. et vgo illesa pmansit. Tunc in aquã inter feras pijcitur. et dixit. In no. pa. et filij ⁊ spũssancti sit mihi hec aqua fons baptismi et oẽs fere statim moriebant. ¶ Item rum in ampitheatro inter feras pijci crudeliores iubet. sed pie matrone ꝓstituũt ⁊ odori fera quedã aptant vt fere dormiant ⁊ mitti gent. quib⁹ statim soporatis. thauri ferocissimi adducũt. quib⁹ ignita ferramenta ad genitalia ligant. vt magis seuiãt. et vgo ligata inter illos pijcit. sed illesa ⁊ cõbustis vincul' absoluit. Deinde itez cũ apl'o suiroñ ꝓgit tandem a paulo recta benedictõne sumpta yconiũ redijt. ⁊ spõsũ mortuũ reperit. Mater ei⁹ in sua nequicia pmansit. ipa vo multarum vginũ mater extitit. et orans ad dñm migrauit.

CCVI

¶ De sancta Kunegunde.

Ex nobilissimo parentũ magnoz videlicz auguston ruz sanguine duo imerces sibilis glorie flores emicuerũt. scõs videlicz heinric⁹ romani imperij gloriosissimuz dec⁹. eiusq3 dignissima collectalis pie memorie kunegundis impatrix. Eadẽ vo obtã et deo dilctã kunegũdis terreno impatori corpaliter. nõ carnaliter ꝓiũcta. celesti regi vginitatez sua ꝓsecrauit. quã vsq3 in finẽ casti ꝓpugis ꝓsensu deo teste ꝓseruauit. Quod postmodũ divinitatis testimoniũ ne lumẽ in tenebris lateret ostendit. dum eam ad ꝓfũdendũ virginitatis hostẽ ⁊ obstruendũ os mendacium ꝓtra virginez xp̃i loquentiũ. sup ignitos vomeres incedere. et illesam procedere dedit. In fastibus itaq3 ꝓstituta. ꝓtinentie sue gloriam sub terreni clamide imperij satagebat abscondere. vt tanto ꝓpensi⁹ q̃nto efficaci⁹ poterat ꝓmoueret. que deo instigãte illo q̃3 adiuuante ad laudẽ ipi⁹ cogitabat ꝓficere.

Beniq3 postmodũ nouellã fecũ dissime plãtatõnis sue eccliaz quã cũ illo suo studiosissimo cooperatore heinrico in loco bãbergẽsi venustissime sicut hactenus cernit fabricauit. sub patrocinio ꝓncipis apl'oz bti petri ⁊ sancti georgij martyris. monasteriũ sub regula beati benedicti ad aquilonarẽ plagã i honore sancti michaelis archãgeli extruxit. non minori studio ꝓdioz q̃3 ac diuersorum donarijs ornamentoz. Tertiã demũ vsus meridiem sub ordine canonicoz sub titulo beati pthomartyris stephani paruo quidẽ scemate sed maiori opera de suo matrimonio eccliaz dedicauit. ad quã dedicandaz benedictũ papam quẽ ꝓfatus deo dignus imperator heinricus ad cõfirmandũ bãbergẽsem pontificatũ aduocauerat. venire rogauit. ipa q̃3 illud psalmigraphi secũ decãtãs. Bñe dilexi decorẽ dom⁹ tue. Diuersa eidez eccie iuxta impialem magnificentiã munera contulit. in diuersis eccie ornamẽtis. que oia ipe dñs aplicus. vt semp memoria fundatricis ipius illic floreat. ne quando p fraudem aut violentiã vel furto subtraberẽt in de. dura banni sui innouatione septuagita q̃3 duoz epoz q illic aderant autoritate ipo die cõfirmauit. Itẽ monasteriũ ad honorẽ scti saluatoris nostri iesu xp̃i et ei⁹ victoriosissime crucis. in loco qui cõfugia dr. magnifice construxit. et ancillaz dei ibidez deo fm regulã beati benedicti seruientiũ congregationem decentissime declinauit. Porro cooperante ei in oĩb⁹ impiali maiestate. idem monasteriũ oĩ ornatu decorauit. añ ꝓncipale altare yconã de auro et lapidib⁹ ꝑciosissimis statuit. calices aureos et argenteos. catinos aureos. aureos vrceos. pallas ⁊ casulas. vela et cortinas. cappas auro ⁊ gemmis ꝑciosis intextas. et cetera vtensilia siue vasa ad misteria tanto studio ⁊ tam sũptuosis expensis eidẽ eccie ꝓtulit. vt quicũq3 ea intuẽt regiã munificentiã ⁊ mirã vtriusq3 impatoris videlicet ⁊ impatricis deuotõem i deuz magnopere mirari nõ cessent. Preter has ꝓncipales sue opationis ⁊ ꝓmarias eccias. que cõuentualis eccia. que monasteria. illorum donatiuo nõ gloriant se aut in predijs

dilatatas aut decoratas ornamẽtis. Alias enĩ antiquitate collapsas reedificauerũt. q̃s dam etiã destructas et ad nibilũ redactas in ꝑstinũ vl'etiã in meliorẽ statũ instauraue rũt. Et sicuti prudẽtes v̈gines oleũ sue misericordie ĩ diuersos effuderũt. vt merito dicere possint. xp̃i bon⁹ odor sumus in omĩ loco ✠ coniugiũ nõ voluptate sz bona volũtate copulatũ. ✠ sanctũ matrimoniũ vbi vna fides inuiolate castitatis. vbi vn⁹ spũs misericordie et veritatis. vbi idem velle in v̈tutib⁹ idemq3 nolle in vicijs. vbi nec ꝑmus nec alt̃ discerni potuit dum alter q̃d ꝑmus voluit. vbi par animꝰ ĩ multifarijs operũ effectib⁹ pares in duob⁹ ostendit affect⁹. quales has nuptias dixerim, nescio. vnũ scio. q2 nostra modo nescit regio tales. dũ ꝓpter regnũ celorz se castrantes. nec prolem terrene fecũditatis expectãtes. celibẽ a deo generationem reciperẽt. a q̃ore laus di nũq3 deficiet. ✠ Hec est generatio querentiũ dñm. q̃ viuentes in xp̃o mẽbra sua mortificãtes ꝓpter xp̃m. sup terrã morientiũ. mõ regnãtes cũ xp̃o. bona dñi sui vident in regione viuentiũ. ✠ Quoniã de vita et miraculis pij beinrici christianissimi impatoris z miseratõibus varijs q̃s fecit in domo dñi. de signis q̃z z miraculis q̃ post transitũ ipi⁹ ꝑ eũ fec̃ de⁹. satis ac digne scꝑta sancta recepit eccia nũc animũ pupugit ac in mentez venit vitã memorãde virginis nostre breuiter explicare. z memorie scripto cõmendare. vt ad exemplũ ei⁹ se intuentes quecũq3 v̈gines quecũq3 vere vidue ꝑfecte vite normã arbitrẽt ꝓuersatõz illi⁹. Indignũ eĩ nob z magis opẽ ꝑciũ digne duxim⁹ vt illi officiũ subtraham⁹ oris. cui⁹ puidẽtia q̃tidie alimẽta ꝑcipimus corꝑis. ✠ Heinrico itaq3 suo sue castitatis patientissimo sẽꝑ custode. vbi eã suis v̈ginẽ vti transduxerat. in xp̃o resignauit. ad celestia q̃ iugit̃ suspirabat gaudia trãslato. illa se ad deũ vt sp totã ꝓtulit ipz sue castitati. necessitati ac saluti adesse illũ suis ecclesijs. illũ filijs q̃s ei in ipo aggregauerat pñtez affore. aduocare. vigilis orationibus instare. die practicaz cum martha noctu ꝓtemplatiuã cũ maria vitã agere nõ cessabat. Quanta vero elemosinarũ largita te. quanta orõnis instantia. ꝓ beati coniugis defuncti aia desudauerit. in subscripta pagina quã ipa ꝑ se. nam lrãz et artiũ aliaz distinguere auro gẽmisq3 sacras vestes paratissima fuit. cõposuit z scꝑsit q̃cũq3 voluerit agnoscere poterit. ✠ Kunegũdis diuĩa dispensatõne solo imperatrix noĩe. specialit̃ dilecte ꝯgregationi in confugia. quicq̃d iuste conuenit dilectõni. ꝓprie aduersitatis sarcinam facilius. veluti estimo. tolerarem. si vestras res saluas incolumesq3 existere viderem. Quãuis enim mens procellosisq3 curaruz fluctibus vndiq3 quatiatur. vestre tamen recordationis anchora. a cordis profunditate non euellit̃. Et licet longe remoti ab oculis. ab animo tamen nunq̃z recedetis. quis nos separabit a caritate christi. casus doloris an longinquitas remotionis. Quĩ etiam si amisse facultatis vsus cõcederetur. voluntas hec operis exhibitione cõprobaretur. Ipum tamen modicum q̃ adhuc deo volente reliquum tenemus. vestre communioni alienum esse nolumus. vt participatione paruitatis reueletur magnitudo deuotionis. ✠ Mater nanq3 si paruz habuerit parum filijs tribuit. Ecce hec modici sumpt⁹ munuscula ad refectiõnem vobis mittũtur carnis. vt animã senioris patris vestri continua oratõnis alemonia reficiatis. quoniã tot iustoruz preces vnanimiter continuate apud deũ multũ possũt proficere. Iacobo attestante multum valet deprecatio iusti assidua. Ille etiam atq3 etiam iustus domin⁹ qui iusticias dilexit. equitatez supplicatõnis exaudire non respuit. sed vobis indefessis intercessoribus supradicti cari memoriã faciẽtibus. salutis dabit premiũ. quod ipe ꝑmittit dicens. qui perseuerauerit vsq3 in finem saluus erit. Atq3 bonuz opus in conspectu etiã dei placitũ eẽ cernitis si non solũ ꝑ illis qui in hac vita positi. multa vobis dona. sz q̃ nulla fecerũt oraueritis. ✠ Obsecro ergo vt eũ a cordibus vestris nũq3 abijciatis. q̃ vos tanq̃z ꝓprias amauit. atq3 hũc locuz vestra seruitute florere voluit. Estote quoq3 mee necessitatis memores. sẽꝑ ĩ hilaritate cordis misericordes. fm illd apli. dilectio sine simu

latõne. Hec nõ vestre mentes in quadã mutue caritatis soliditate magis ac magis cõ; crescãt. qten⁹ in die tribulatõnis clamorẽ vestrũ ipi⁹ aures exaudiãt. q̃ dic̃ vbi duo l' tres ꝓgregati fuerit in noĩe meo in medio eor̃ sũ. Nõ vos oĩ modo ꝓmereri honor eodẽ pstãte q̃ cũ prẽ z filio z spũsancto viuit et regnat poĩa secla sc̃or̃amen. ¶ Beniq; conrado sibi succedẽte in regno. ipa curis secularib⁹ sic̃ iamdiu desiderauerat exonerata. iam in ipo aniuersario die trãsitus sc̃i heinrici. archiepos cũ epis ad dedicatõem confugiens ecclie ꝓuocauit. vbi inter missar̃ solẽnia iperiali decentissime oĩ ornatu culta ante pncipale altare virgo deo deuota processit. ibiq; thesaurũ incõparabilẽ. ligni videlicet dñici crucẽ. paruã q̃dem in materia. sz maximam in vtute dñi obtulit. ¶ At vbi lectio euangelij in q̃ sup arborẽ crucis ascendens ꝓspicientẽ se ibm suscipe. et ab eo bñdictõnem pusillus meruit accipe lecta fuit regalem purpuram exuens. tunicã fusciorẽ quã ipa sibi manib⁹ suis opata fuerat. sacerdotali bñdictõne data. vestẽ religionis induit. z multis quidem p se flentib⁹. pro illa ãt gaudentib⁹ q̃ iam seculũ damnasset in vestib⁹. capillis q̃ bucul; q; in eodem monasterio p veneratõne seruãt̃ pcisis. imposito sibi ab epo velo anulo fidi subarrata. gratulabũda succinuit. Ido fuit signũ in faciẽ meã et anulo suo subarrauit me dñs me⁹ ihs xps. Ita spõso xpo cõsecrata dũ filiar̃ suar̃ se sc̃issimo cõtubernio applicuisset. non vt mater filiab⁹ se pferebat. sz oĩb⁹ in seruiẽs. seruilẽ psonã se ostẽdebat. ita tñ vt cũ oĩa faceret. ostentatiõem fugeret singulor̃ũ. ne reciperet in pñti seculo mercedem suã. ¶ Operabat manibus suis. sciẽs scriptum eẽ. qui nõ operat̃ nõ manducet. Spõso suo aut orans loquebat̃. aut psallens ad eccĩe limina pene inuisa properabat. nihil seueritate illi⁹ iocundius. nihi iocunditate seuerius. tristis in risu. in tristicia suauis. breue vite spacium eterna memoria compẽsabat. Idem illi oratõnis locus et quietis fuit idẽ sp habitus. incultum corpus. dum sciret reiciendas delicias corporis quod paulo post permibus exarandum fuit. semp eam legere aut legentem audire vidisses. multa illi circa ꝓtubernales deuotio. frequens decubãtiũ visitatio solicita pauperũ ꝓsolatio.

¶ Preterea eam fecisse plura miracula credim⁹. sed q̃ gloriã humanã et oleũ adulationis semp fugeret. illa voluit esse suppressa. aut incurie hoĩm seu reuolutõni temporuz non defectui deputandũ virtutũ. Ñ etiaz tãte maiestati indigna scribendi minor materia fuit. pauca tantũ q̃ in scptis reperim⁹. vl' veridica sanctimonialiũ vbi illa pro xpo militabat relatõne cognouim⁹. hic inserere dignũ duxim⁹. Cum post oratõnis frequẽtiam inter lectionis lassitudinẽ ancilla xpi in lecto non plumis extructo. sed cilicio strato membra sopore grauata remisitz. puella sacra q̃ de more illi assidebat. sacros codices legens. cum vere ad mediũ noctis lectionem extenderet. caligantes oculos clausit. lumen q; e manib⁹ elapsum. paleas corripiens sui fragore circũiacentes sorores excitauit. clamore ex ꝓcussu facto virgo christi de somno excussa. duz colluctantes inter se flãmas circa se aspexit. ad oratõnis arma se conuertit. et signo crucis adustionẽ illam absq; omni suarum lesione vestium auertit. Tua ꝓ christe opera qui babilonem regem in suo furore confudisti. et babilonios ignes. vt pueri tui liberarentur illesi. ¶ Aliud miraculum tam timendũ q̃z mirandũ huic placuit subscribere. in quo animi illius ꝓstantiã et rigoris seueritatez discere poteris. Habuit secũ sororis sue filiã iutam noĩe. quaz a ꝑmis annis educatã oĩ disciplina secular̃ũ q̃z lrar̃ scientia instruxerat. Hec materterã non minus religionis q̃z dilectionis amore in monasterio secuta. et consecrata fuit. Hanc in omnibus plene instructam. vt eius in orationibus. vigilijs ac ieiunijs pseuerantiã et a dño patientiã perspexit. omniũ assensu et rogatu ꝑmã in ipo cenobio eam abbatissaz prefecit. Cum virgo mater filiam suscipiens iuxta commonitõnem sanctam iam duduz habitam precedentium patrum repetens alloquia. monet ob salutis affectum vtilia ac deo placita sepe dicere. frequenter audire. solitas religiosi itineris vias nõ deserere.

magis magisq; errorū deuia.ꝛ dyaboli cal-
care figmēta.nullā luci ac tenebris. veritati
atq; mēdacio.turpitudini atq; egestati. apō
dei seruos docet eē cōmunionē.solicite caue
re ne vana sectādo desineret eē templum dī
fieret habitatio tenebrarūq;. fieret demonis
monumentū lumia sua in dei defigere aspe
ctū. Primāq; docet facere vt fructū doctri
ne sue ipa in illis deo adiuuāte possit īueni-
re. Hec ꝛ hmōi itex atq; itex materno studio
ei inculcans.q̄i in oīb⁹ iā pfectā ꝛ ipa magi-
strā venerari cepit. Illa vbi ī matura liberta
te posita est paulatim a rigore suo deficere.
meliorē cultū.lautiorē cibū.vicioꝝ alimēta
desiderare.vltima in choro.ꝑma ī cōuiuio.
puellarū fabulis interesse.ꝛ in oīb⁹ laxius
se agere cepit. Pro hmōi leuitatib⁹ dū eam
sancta dei ꝑuatum inter se.publice corā om-
nib⁹ argueret.sepius obsecraret. increparet
nec illa velut materterе patrocinio aut fami
liaritate vane ꝓsa emēdarat.q̄daꝝ die cum
ipa cū cōuētu crucē.nā dies dñic⁹ erat.seq̄t.
abbatissa defuit.quā illa inquirēs ꝛ epulātē
cū coeuis ī cōclaui reperiēs.zelo pietatis ar
mata cū vbo correptiōis dextrā maxillā ei⁹
ꝑcussit.q̄ q̄i sigillū q̄dam formā digitoruꝝ
accepit.qua oī tēpe vite sue nō caruit. Be
q̄ nimirū facto ꝓstat.q; nō tantū ꝑ se ꝛ alio-
rū emendatōe ꝓ ꝑtulit.vt h⁹ visio alijs pro-
ficeret.ꝛ ad melioris vite statū a vicijs suis
retorqueret. Forteꝛ illud detractorib⁹ fa
buloſuꝝ et infidelib⁹ videre ridibile putabit
q; sanctitatē illi⁹ quaꝝ grā būilitatis ipa bo-
mines latere voluit elemēta loquūt. Beni-
qꝝ cū post lectōeꝝ euangelij suo solēni more
ad altare sacrificatura accederet.dexteꝛa ma
nus sue cirothecā detrahens.cū null⁹ q̄ reci
peret adesset.a se reiecit.quā radi⁹ solis ꝑ fe-
nestre rimulas ītrans suscepit.et tādiu q̄i fa
mulādo sustinuit.donec illa post sacrificiū
redieēs eā reciperet. Tale et q̄d in beati veste
goaris aliq̄n diuina vtute ostensū fuisse le-
gīt q̄ dū a sede rustici treuerensis pontificis
despicit.a sūma maiestate ꝑ maioris lumīa
ris famulatū honorat. Omnū itaq; capax
erat meritoꝝ.q̄ indicē cunctaꝝ meruit habe
re virtutū. Quindecim in sancto proposito
supuixit annos.tam būilitatis grā q̄ꝝ pro re
ligionis reuerentia oīb⁹ admiranda. Tādē
ꝑ nimia ciboꝝ abstinētia.oꝛōnis ꝛ vigiliaꝝ
incredibili ꝑseuerantia cepit corpe langue-
scere.et ingraueſcente morbo paulatim defi
cere.sed dū mēbra dolore ꝓtraberent exteri⁹
tīn spū q̄ laus dei in ore ei⁹.sp ꝓfortabat in-
terius. Vocabat sāctos angelos quoꝝ ꝗ vi-
ta illic nūc ꝓsortio fruitur.apl'os ꝛ ꝓfessores
quoꝝ fidem semp ꝛ ꝓfessionem tenuit. inter
pellabat.virginū xp̄i in suo exitu inuitabat
choꝝ quarū emulatōne in carne dum ꝑter
carnem viueret.immaculatū christo conse-
crauerat choꝝ.omniū deo famulantiuꝝ sibi
adesse sibi occurrere orabat auxilium. Ve-
re quod scptum est.timentibus deum om-
nia cooperantur in bonum. in obitu tante
virginis vidimus comprobatū.necduꝝ spi-
ritum exalauerat.necdum christo debitum
reddiderat vitam. et iam fama volās canti
prenūcia luctus.nō tantū sacratas virgines
aut diuersi ordinis viros.sed ꝛ totius vrbis
ꝑl'os ad exequias cōgregabat. Sonabant
psalmi et totā domū vbi sacrū corpusculū ī
medio supillo nobili sui cilicio cōpositū ia-
cebat ī sublime resonās letania ꝑ exeūte aīa
quatiebat ¶ Interim ex more regales tanq;
impatrici.nō vt paupcule debent sororī.pa-
rant obsequie.aurea feretro obtendēda pfe-
runt velamina. Cū illa pallētes vult⁹ quos
ante vt sponso venienti letos videres ad os
retorquere.manu annuere.amictus iste ait.
nō est me⁹.auferte hinc. Ornat⁹ ꝓ alien⁹ est
bis terreno sponso.istis celesti sū copulata.
nuda de vtero matris mee egressa sum.nu-
da regrediar illuc. bis misere vilem carnis
materiam inuoluite.ꝛ corpusculum meum
iuxta tumulum fratris mei ac domini hein
rici imperatoris quem me vocantem video
in proprio locello reponite. His dictis in
manū domini spiritum commendans car
nis sarcina abiecta.ad suū anima reuolauit
auctorem.et in antiquam possessionem diu
peregrinata conscendit.terris matrem com
munem se amisisse flentibus. celis autem
conciuem in suū consortiū se suscepisse gau-
dentibus. Ita demū sacro illo corpe feretro

De sancta kunegunde.

suppositonobiliū ordīe ꝑeunte.multis bīc
inde ꝓfluētibꝰturmis.cū illo sibi sp familia
rissimo pauperū ꝓtubernio.ad locū ꝑdesti
natū sepulture felicef exequie vsqz delate sūt
Cū vo relictas vrbes.vacua rura.desolatas
ciuitatef.vndiqz ꝓcurrere ꝑplos videref.ma
tres puulos suos in brachijs gestātes.infir
mos ī grabatis iacētes.sanitatis grāz spera
re.felicē se credere.sicui aut feretro tūgi.aut
ab ipo ꝓtigisset obūbrari.Tandē in eccleſiā
beati petri corpꝰnō sine labore deportatum
triduanas ibi meritis suis ac bñficijs cōdi
gnas habuit exequiaf.filij q̄s ipa illic in xpo
aggregauerat.de matris pace iā securi.ꝑ se
āt solicitī incessanter psallebāt.dū eā sibi ad
horā subtractaz sine timore amissiōis in spe
ꝑpetue intercessionis recepisse plaudebant
mater de celo filioꝝ ꝓspectās affectū gaude
bat.Ita velatū sacruz corpꝰ sacris vestibus
dyademate xpi suppositō.suo loculo ī dexte
ro latere sic̄ bacten venerat reposītum est.
O felix bābergensis eccīa.recepisti thesauꝝ
quē amiseras.procax ⁊ malifica lingua de
tractoꝝ occultoꝝ testimonio ꝓfutata ē.dum
ꝟginitas eī rebus approbata.sanctitas cla
rescentibꝰ signis videt testificata.ꝑ christuz
dñm nostrū ¶ Christiane religioni pficiēs
fidelis eccīa.q̄ in euangelio voce dñi testāte
dei mater ⁊ filia ꝑ grām noīat. ¶ Mater.qz
sancte opatōis exemplo filios dño generat.
Filia.qz ꝟginis filio ꝑ salute mundi īcarna
to.eruditōne sanctorū patrum quotidie ge
neratur.salutem missam a domino celestis
archiatri.effectibus medicine plenam tam
corporis auribus animaduertat. ¶ Mun
dane machine conditor.humano generi ꝑ
inobedientiam lapso condolens. vt eterne
vite fructꝰ facientem nouam plantatōnem
scz ꝓmitiuā eccīam insereret.patriarchas ⁊
ꝓphetas in mundū mittere dignatꝰ ē.Qui
creditū sibi officiū q̄nqz corpis sensibꝰ.sexto
quoqz qui est spūs ꝓphetie.misteriū incar
natōnis xpi.et omia que de ipo annūciāda
erant p̄dicātes.alij asperitate vite.alij diuer
sis penarum mortibꝰ.ipi quem ꝓphetabāt
famulatū suum fideliter impleuerunt. Ho
rum limes xps eterni patris consilio pro li
berandis hominibꝰ de intemerate virginis
vtero processit.vt iam inchoate plantatōni
missis ꝑorbem apostolis atqz de suo corpe
fuso cruore fabricatā.nouellā supedificaret
eccīam.q̄ sancte trinitatis fide imbuta.⁊ mū
data baptismi grā.martyres.confessores. et
infirmi sexus virgines.animo tñ cōstantes
ꝑmitias obtulit. Inter quas beata kunegū
dis flos bambergensis ecclesie. cum sancto
heinrico qui romanū tenuit imperium.sub
coniugij specie.immortalī sponso caste ꝟgi
nitatis honore deseruiuit.vnde iam eiꝰ san
ctitatis merita ꝑorbem manifesta declarati
one apparent. quia in loco vbi sanctum cor
pus eius quiescit.infirmi quacūqz laboran
tes egritudine sanitatem recipiunt. Vtaūt
ad omia cautissimi testes simꝰ. vitatis ama
toribus etati nostre succedentibꝰ de bis que
scribimus curiose indagantibꝰ.scz quo tpe
curationuz opatōnes meritis p̄fate impera
tricis initiū habuerūt.largiente dño prout
possumus explicare volumꝰ. ¶ Anno do
minice incarnationis millesimo centesimo
octogesimonono. Indictione.ij. Thiemone
tertiodecimo bambergēſ eccie ep̄o.q̄rto p̄
tificatuf sui anno.ad vincula sancti petri.ne
de sanctitate p̄dicte virginis ambigeremus
signoꝝ experientia certificati sumus. Nā duz
soluto more ꝑplus ad p̄dictū locū orationuz
et vigiliarū causa ꝓuenisset.affuit eī quidaz
demoniacꝰ de villa q̄ dr beirreut.q̄ nec pieta
tē agnoscēs nec scelus abhorrens.filiū suuz
igne cremauerat.Duris funibꝰ astrictꝰ ad
sepulcrū sancte kunegundis ita mansuesce
re cepit.vt furiali morbo absolutꝰ.deū omī
potentē laudaret.eiqz cuiꝰ patrocinātis me
ritis ꝟ accidisse cognouit.cū caterua q̄ p̄sēs
extiterat.debitas laudes declamaret ¶ Igi
tur dū ꝟ cū solēnitate chori et ꝑpli deuotiōe
agerent.quidā ꝓtractꝰ in suburbio de hospi
tali sancti egidij adductꝰ sanitatem postula
bat.et misericordiē exaudit qđ p̄cabat obti
nuit. ¶ Dum signoꝝ fama totū bambergē
sem locū resperlisset.ꝓtractꝰ de domo contra
di p̄positi maioris eccīe sanitatē affectans.⁊
q̄zuis natura nu mēbris eiꝰ oberrasset.tñ put
potuit velociꝰ reptans. venerabili sepulcro

se ingessit.vbi a dño salutē optataz inuenit. ¶ Audiēs ꝟ et ꝓtract⁹ de domo ottonis in ea dē eccīa canonici.venit q̄ntot⁹ ad locū sepulcri.sperās sibi ex bñficio grē sicut ceteris subueniri.cui sine mora subuentū eē in xp̄o testamur.

CCVII
De sancta Dorothea.

¶ Agola uirgo et martyr Dorothea.ex patre Doro ⁊ matre thea fuit ꝓgenita.ex nobili sanḡne senatorū.Illis tpib⁹ viguit psecutio xp̄ianoꝝ in ⁊ra romanoꝝ.Uñ ipe dor⁹ spernēs ydola .romana derelinquēs p̄dia cum possessionib⁹.agris.vineis.castris.ac domibus.transfretauit cū vxore sua ⁊ duab⁹ filiabus cristen ⁊ calisten.prexit ī regnum capadocie.veītqz ī ciuitatē cesareā ibiqz habitās genuit filiā de c⁹ vita nc̄ ītēdim⁹ loq̄.Et ipa genita ꝑm morē xp̄ianoꝝ occulte baptizata ē a q̄dā ep̄o sctō q̄ nomē ei iposuit ex patre ⁊ matre cōpositū.Dorothea āt ipa puella repleta ē spūsctō.vtutib⁹ et oī pacis disciplina ibuta.formosa valde sup oēs puellas regionis illi⁹.Q̄ uid⁹ serpēs inimic⁹ castitatis dyabol⁹ nō sustinēs.fabriciū ⁊re p̄sectum in amorē vginis dorothee stimulans.vt ipam carnali ꝓcupiscētia appeteret.Qui mittens p ea sponsalia thesaurū et res absqz cōpoti determinatōe p dote p̄dere ipam legitimo thoro p̄ducēdā.Audiēs ꝟ dulcis dorothea q̄ lutū ⁊re despiciēs ⁊renas diuitias ⁊ ītrepida se xp̄o desponsatā fatebat.Q̄ audiēs fabrici⁹ furore succēsus.mox eā ī doliū plenū feruentis olei mitti iussit. Ip̄aqz adiutorio xp̄i illesa manēs ac si balsamo vngeret.Q̄ dā ti āt paganoꝝ videtes ꝟ miraculū ūra se ad xp̄m ꝙuertūt.Fabrici⁹ vo credēs ꝟ magicis artib⁹ fieri.ipam in carcere recludit.nouem dieb⁹ absqz ciboꝝ alimētis .q̄ nutrita a sctis angelis .dū p̄ducit ad tribunal pulcrior q̄ nūq̄z visa fuerat apparuit.cūctiqz mirabant q̄ tot dieb⁹ absqz cibo tam formosa videret. Fabricius vo dixit Misi deos in p̄nti adores eculei penas nō euades. Dorothea respondit.Deum adoro nō demonē.dij enī tui de-

mones sunt.et pstrata in terrā.eleuatisqz in celū oculis.orauit ad dñm vt oñderet oīpotentiā suā.et q ipe sit sol⁹ deus.et nō ali⁹ preter eū.Erexerat nāqz fabrici⁹ colūnā ⁊ de super ydolū et ecce multitudo angeloꝝ cū impetu veniēs ꝓterit ydolū.q nec pticula colūne īueniret. Et audita ē vox demonū p aera clamantiū.Dorothea cur nos sic deuastas et multa milia paganoꝝ ad xp̄m manifeste ꝙuertebant.q̄ et martyrij palmā ingressi sūt Ip̄a āt dorothea eculeo ē suspensa.pedibus eleuatis.vncis lacerat corp⁹ ei⁹.vgis castigatur.flagellis flagellat.deinde ad mamillas vgineas facule ardentes applicate sunt. et ip̄a semimortua vsqz ad crastinū recluſa est.Be mane producta nec vlla macula nec vlla lesio apparuit.de quo et cū ipe p̄ses miraretur dixit ei.Adhuc reuertaris o amena puella.satis nāqz castigata es.et misit eā ad duas sorores suas cristen et calisten q̄ metu mortis a xp̄o recesserant.vt ipe dorothea sorore ē suā a xp̄o auellerent.dorothea aūt leniter alloquens p̄dictas sorores auferēs ab eis cecitatē cordis.et eas ad xp̄m conuertit. Q̄ audiēs fabricius ambas sorores dorso ad dorsū ligari fecit.et in ignez piici ⁊ cremari.Et dixit dorothee.Quousqz maleficia nos protrahis.aut sacrifica et viuas aut sniā capitali plecteris.Illa leto vultu rñdit.Quic quid vis passura suz p xp̄o dño ⁊ spōso meo in cuius orto delicie et rosas cuz pomis colligā.et letabor cum ipo in eternū.Hoc audiens tirann⁹ in sei p̄m infremuit. p̄cepitqz vt pulcritudo eius et facies eius baculis et fustibus cederet.et vt tortores fatigarent.et q p nec vestigia faciei in ipa apparerent ⁊ in carcere seruata in crastinū.Be mane vero producitur illesa a saluatore nostro curata sententia capitali iudicat.Et dum extra muros ducitur videns eam theophilus ptbonotarius regni.q̄ illusorie rosas ꝺ viridario spō si sui petens sibi mitti. Quod illa promisit. Cum autē venit ad locum decollatōnis.rogauit dñm p omnib⁹ q̄ ad honorez sui nois sui memoriā passionis peragerent. vt in oībus saluarent tribulatōibus.et p̄cipue a verecūdia.pauptate.⁊ a falso crimīe liberarēt.

et ī fine vite ꝓtriū ꝛ remissionē oīm pctō obtinerēt. mulieres vo pietes nomē ei⁹ iuo cātes celerē sentiāt ī dolorib⁹ pfectū. Et ecce vox ō celo audita ē. veni electa mea oīa q̄ pe tisti ipetrasti. Dorothea vo īclinata adictū spiculatoris. apparuit puer purpura indut⁹ discalciat⁹. crispo capite. ī c⁹ veste auree stel le fuert. ferēs ī manu ozariū. i. sportulā cū tri bus rosis. et tot malis. Cui dorothea. Obse cro te dñe mi. feras eas theophilo scribe. et decollata ē. et ad xp̄m suū spōsū felicit collo cata ē. Ipassa ē ät gliosa vgo ꝛ martir doro thea. āno dñi. cclxxxvij. Id⁹ februarij. a fabri cio p̄side. sub dyocleciano ꝛ maximiano īpe ratorib⁹ romanoꝝ. Theophil⁹ ät stās ī pala tio p̄sidis. ꝛ ecce puer apparuit ćca eū ꝛ sustu lit eū ī ptē dicens. Has rosas cū pomis mit tit tibi soror mea dorothea de paradiso spō si sui. Ipuer vo disparuit. Tūc theophil⁹ p rupit ī voces laudādo ꝛ glorificādo xp̄m de um dorothee. q̄ mēse februario. dū mag̃ fri gora ẗrā cogebāt. nec aliq̄d vgultū frōdib⁹ vestit rosas et poma q̄b⁹ vult mutē potēs ē cui⁹ nomen sit bn̄dictū. Et illi⁹ affirmatōe ꝛ p̄dicatōne fere tota terra ꝙuertit. Videns ꝟ tirann⁹. pluribus generib⁹ tormētoꝝ q̄z do rotheā cruciauit. Ultimū vo in pticulas mi nimas succidi iussit. ꝛ volatilib⁹ ad mandu cādū pjcit. Theophil⁹ vo sacro baptismate mistico corpe ꝛ sanḡne xp̄i cōmunicatus est Iperrexit ad xp̄um q̄ glorificat sctōs suos. ꝛ glorificat ipe ī eis. q̄ patri sctōq̄z spūi cōsub stātialis ꝛ coetern⁹ viuit ꝛ regnat de⁹ in scla scl'oꝝ amen.

CCVIII

De sancto wolfgango.

Wolfgang⁹ natōne q̄dē aleman⁹. genere vo ingenu⁹. ab ipis infātie rudimētis deū fōtē vite sitiēs. et sanctispūs grā illustrat⁹. q̄zuis mūdi amatorib⁹ videret ꝓpitiū mag̃ me ritoꝝ p̄rogatiua emincre cepit. Maz reuera necesse est. vt quem mundus odit. diligat a deo. Sanctos viros in boc seculo cōstat pe grinos eē et hospites. Unde ꝛ rep̄bendit pe trus q̄ tabernaculū in monte fieri cogitauit q̄ sanctis in boc mundo tabernaculū nō est quib⁹ patria et dom⁹ in celo est. Sancti viri fundit⁹ scl'o renūciantes. ita huic mūdo mo riunt. vt soli deo viuere delectent. Quantoq̄z ab hui⁹ seculi ꝙuersatione se subtrabūt. tan to interne mentis acie. pñtiam dei et angeli ce societatis frequētiā cōtemplant. Qui ei renūciat reb⁹ suis. sua abnegat. q̄ vo renū ciat morib⁹ prauis. semetip̄m scilz abnegat. Hoc adimpleuit btūs wolfgang⁹. Primū inter canonicos laudabilē et castā vitaz du rerat. Deinde artioribus regulis implicari desiderans. in sueuia apud cenobitas. qui solitarij vocantur monachice vite normaz p̄fessus est. In qua quanto rigore. qualiq̄z obseruantia vixerit. et virtutum suarum exi tus et ostense sibi diuinitus visionis patefe cit prouētus. Nam cum beatus wolfḡā gus adhuc in paterno solo positus. peregri nari pro amore diuino affectaret. et huiusmodi desideriis sanctoꝝ se suffragijs iugiter commendaret. beatum christi confessorem otmarū. cui se suaq̄z frequentissime cōmen dabat. sibi in somnis astare videbat. quē ius sus intendere. ab eo huiusmodi accepit ver ba. Quia rogatus a te. rogaui dñm pro te. manifesto tibi nūc futura quedā. Ipauper ꝛ inops de hac puincia egredieris. sed ī alia in qua p amore dñi exulabis. ep̄atū cadu cis reb⁹ satis locupletē p̄destinatōne diuina su scepturus eris. Cui⁹ in admīstratōe si fidelē te exhibueris expletis. xxij. ānis. vitā trāsito riā eris exitut⁹. ꝛ eternā ingressur⁹. Et ꝟ pro cul dubio scire te volo. q̄ animā tuā ꝓditori redditur⁹ es in loco vbi sub nomine christi a christianis memoria mea veneratur et co litur. Quo me in bora exitus tui de egipto huius mūdi spero aduēturum. cum ceteris quos de ciuibus supernis ad te venturos ꝓsolatores habere mereris. Sctūs igit wolfgangus hac visione pcepta. eo ampli⁹ quo certi⁹ intendebat aciē mētis in speculū diuine ꝓtemplatōnis. reputans iugiter secū qualiter in salute alioꝝ sibi cōcessuz duplica ret talentū. Cui⁹ rei gratia monasteriū ꝛ mo nachum deserens. imo ꝑm aplum maiora emulari charismata cupiens. per alemoniā

deuenit exul in noricū. ad cui⁹ orientalē ptez cū būili comitatu ptendēs. ꝑdicādi grā pā nonie petijt ꝓfinia. e qua p piligrinū patauiensem ep̄m euocat⁹ pie vt decuit būanitatis ab eo suscipit ⁊ fouet officio. Apud quē etiā rogat⁹ē. et iussus māsit aliq̄t dieb⁹. Hoc inē cetera prudēti secū tractās mēte. quare prohibit⁹ sit ab adducēda ad deū pānonioꝝ gēte. Quo cōmoratōis tempe idē ep̄s optime vsus. vtpote q̄ erat apprime eruditus. ⁊ genere nobilissim⁹. clādestina ⁊ maīfesta diuini seruitij obp̄uatiōe. ac assidua sacre scripture īdagatiōe satis ꝓbauit. būc quē susceꝑat pegrinū nō eē gyrophagū. sz stabilē ⁊ vere fidi domesticū. Ān ⁊ quosdam de suis familiariter p eo alloq̄t dicēs. O q̄z felix eccīa q̄ deo volēte isto donabit sacerdote. Ergo necessariū valde videt mihi ⁊ vtile. vt huic famulo dei petam regimē ratisbonensp̄ epi. q̄ optime ꝓuenit sicubi abundat bona volūtas. vt eaz etiā ad bona opa ꝓcedere faciat bene collata facultas. Bonū quippe q̄d hic vir seminare voluit. induratis cordib⁹ paganoꝝ. et salutis obsequiū q̄d repulit cecitas illoruz q̄nq̄z fortassis ꝑ eodē agrū dn̄icū excolente. dabit fructū suū in ꝑlis xp̄ianoꝝ. Ad ꝑ quidā rn̄dentes dixerunt. Quo fieri potest vt iste pauper ⁊ ignot⁹ ad honorē accedat tāti ep̄atus. cū iā aliq̄ alti sanguinis ꝓsone. hūc apud impatorē predijs ⁊ pecunia cōpensātes sibi ꝓtentarūt acquiescere. Quib⁹ ille refert v̄ba p̄derosa. sed nō adeo morosa. Diuina ⁊ būana. valde iter sepbant distare iudicia. Sed scrutatoz cordiū et renū. ab inutio mūdi elegit ꝓtemptibilia et ignobilia vt cōfunderet fortia. Et ecōtrario mūd⁹ q̄d suū ē supbe ad horā extollit. ac in breui cū ꝓfusiōe distollit. Unde opep̄ciū censeo. q̄ mittaz ad marchicomitē. cui⁹ cōsilio multa solet facere impatoz. vt suggeret ei. ne p ambitionem aut simoniacā beresim. quēq̄z ep̄alem sinat accipere dignitatē. sed ob eternā remuneratiōnē. quem humilē et modestū ac eruditū inuenerit. necnō officijs ecclīasticis aptū eē ꝓbauerit hunc cuiuscūq̄z sit ꝓditiōis vel parentele. promoueri faciat ad culmen ecclesie

Ider legationē igitur episcopi. ac suggestiones consiliarij impatoz sue ac ecclīastice vtilitate admonit⁹. imo q̄d verius est nutu dei cuius in manu est coz regis. Princeps bonus. otto scd̄s. animo mutat⁹. omēs qui p eod̄ ep̄atu adipiscēdo laborabāt. auertit. ⁊ se totum ad electionem venerandi viri cōuertit wolfgangi. Dicq̄z legatos post eū celeriter mittit. Qui vt missi fuerant pergentes. inuenerūt eum cū prenoīato ep̄o cōmorantem. sed iam ad patriam repedare cogitantem. Beatus aūt wolfgang⁹ ignar⁹ erat legationis imperatoris et ceterarum rerū p se gestarum. et idcirco animum intendebat aliorsum Cūq̄z legati quare venerint ei indicarent. p̄mū recurrit ad secretariū cordis. se suaq̄z deo cōmendans in intimis. deīde episcopo piligrino. cui⁹ caritate ibi detent⁹ erat cām suā exponēs. id q̄ grauabat tempamēto leuiabat simplicitatis colūbine. ac prudētie serpentine. atq̄z in būc modū ploq̄tur dicēs. Hoc nouū q̄d mihi p nuncios impatoris dn̄i ottonis scd̄i venit. caritas tua efficit cui p̄miū bone volūtatis absq̄z dubio erit. sz mee paruitati timorē incutit. q⁹ nescio si voluntas dei sit Et q⁹ mund⁹ sub specie religionis multos ad vicia trahit. Cui rn̄dens ep̄s dixit. Q⁹ dicis te timere. ꝑ mentis est ꝓuide Sed hāc in bonā spem erigit psal̄. qui dicit Initium sapientie timor dn̄i. Et iterum. Timor dn̄i sctūs ꝑmanēs in scl̄m scli. Talia q̄z pontifice ploquente. vir venerand⁹ wolfgangus. p mentis speculatōnem. dispensationis diuine intuēs moderamen. subsequitur dicēs. Ecce seruus dn̄i fiat mihi ꝑm v̄bū tuū. Tūc arrepto itinere cum bis q̄ missi fuerant ab impatoze. tetendit in partes occidētales bauarie. Cunq̄z ꝓuentum eēt ad regiā ciuitatem. clerus ⁊ popul⁹ ꝑm morem ecclesiasticum vnanimiter vt imperator petijt. sanctū wolfgangum elegerūt atq̄z cum vniuersali electōne ad curiā eum regiā miserūt Cūq̄z in p̄ntiam cesaris eēt delatus ante pedes e⁹ prostrat⁹. se dixit indignū. indoctum. ignobilem. sub monachali pfessione degentez. sine licentia sui abbatis nihil accipere debere. Postremo ne locum sanctum vilitate violaret iplorauit. Impator āt videns eū deji

fice renuentē. magis de ꝓbitatis ei⁹ dignate
cert⁹. q̄zuis reluctāti. multū qz gemēti ep̄atū
ꝓmēdauit. Deinde cū comitatu fideli m̄ro-
rū remiss⁹ ratisbonā ē igress⁹. ibiqz cū cāticis
leticie suscipit. atz more pōtificū ītronizat⁹ a
clero ⁊ ꝑplo sūmo pastori cōmēdat. necnō a
friderico archiep̄o. illiusqz suffraganeis ꝑ
aliq̄t dies ī sacerdotē aplicū ibidē ꝓsecratur
Igit̄ ꝑ m̄ta pietatis ⁊ eq̄tatis opa. q̄b⁹ deo
ꝑuire studebat febricitare cepit. quā corporis
molestiā. illi q̄ nescit occasū sedulis ꝑcib⁹ vi-
te sue ꝓmēdauit excursū dicēs. De⁹ miseren
dignet̄. ⁊ mihi misero pctōri. morientī ꝯ Beūti
⁊ cuiqz eā timide ac būiliter aspicienti. Hec cū
dixisset. reuerenter oculos clausit. ac velut in
somno pausans. ꝑdie Kalendō. nouembriuz
in pace quieuit.

CCIX

Miraculū de sancta Katherina.

Episcop⁹ quidam
mediolanensis sabin⁹ noīe. vtute ve-
nerabil̄ sic refert petr⁹ rauēnensī li
bro gestor̄ notabiliū. p⁹ matrē dñi vginē ka
therinā i ꝑcipua deuotōe bēbat. bāc et̄ abin
fātia sibi spōsā elegerat. ⁊ ipaz oīb⁹ sacris vir
ginib⁹ ꝑferre solebat. vtpote adiutricez fide-
lissimā. Cū igit̄ ꝑdict⁹ ꝑsul vltra mare naui-
gasset cū abbate theodoro de mōte cassino.
⁊ duob⁹ capellanis ⁊ milit̄b⁹ ⁊. xv. suis. ⁊ se
pulcrū dñi visitasset. mōtē syna simil̄ adiert.
Et ecce dux q̄daz turcor̄ ferocissim⁹ hostis
xp̄ianor̄. a soldano rediēs cū mīt̄is armatis
ep̄o i pede mōtis occurrit. c⁹ comitiuā vt vi
dit atrocit̄ mox ꝑmit dicēs. Sic̄ feci familie
sic faciā dñis. Qđ cum dict⁹ ep̄s ⁊ abbas vi
dissēt. cepert̄ duce rogare dicēte. Liceat q̄su
mus nob mōtē ipi⁹ ꝑpus ascende ⁊ gl̄ose vgi
nis tūbā visitare. deinde q̄cq̄d tibi placuerit
sustinebim⁹ patient̄. Quib⁹ rñdit. Necesse
ē hac vice vt mea ñ vrā volūtas fiat. ⁊ ꝓfest̄
ꝑcepit vt lingua. oculis. aurib⁹. narib⁹. ma
nuū ac pedū sūmitatib⁹ vterq3 ꝑuaret̄. sicq3
adhuc semiuiui in iumēris ad tumulū vebe
rēt dixitq3. Nūc q̄d vob valet hui⁹ sepulcri
visitatio. Et adiecit. Cū mēbra vob renascūt
q̄d impossibile ē. tunc absq3 dubio dei vī le
gib⁹ adherebo. Cū ergo ad tūbā vgīs venis
sent. abbas ꝑtinuo expirauit. Ep̄s vo sic̄ po
tuit ꝑces fudit. Et ecce circa noctis mediuz
mōs tot⁹ vehement̄ ꝓtremuit. tātusqz terror
ac pauor ducē ī uasit cū suis vt inde fuge vel
let̄ nec valerēt. Ꝑdostea vo p triū horar̄ spa
cia tāta lumīs redūdantia ibidē resplēduit.
vt non solū vicini sed et̄ saraceni in remotis
ptib⁹ ꝓstituti. horas eadē vigilātes die claraz
crederēt eē factā. ⁊ ipm montē syna in solem
ꝓuersū estimabant. Interea vgo katherina
de tumulo ꝓcessit. et triste caput sue amato
ris tactu blando ꝑmulcēs. ꝑmo oculos. au
res. nasum. ⁊ linguā. deinde mēbra oīa dolo
rosa ꝑungens ꝑstine restituit sanitati. Cuz
vir dei gl̄osam vginē corpalib⁹ cerneret ocu
lis. ineffabili gaudio replebat̄. sz fulgorē pul
critudinis ei⁹ ferre nō valēs ad pedes ei⁹ ce
cidit. quē ipa stati ꝑcipiēs eleuari. Hāc duo
pulcerrimi iuuenes iuxta eā stabāt. ipm de
terra eleuabāt. cui vgo. Scire debes mi ca
re. q̄ amator me⁹ ⁊ sponsus meus ihs xp̄us
hic ⁊ ī futuro te et oēs honorantes me para
tus ē honorare. Et q⁹ ꝑdidisti ꝓpter me lin
guā tuā. vix in ꝓpo ydeomate expeditā. ecce
cōmodaui tibi meā in greco ⁊ latino perfec
tissimā. Ꝑdeterea oēs aīas familie tue nouē
ris eē in sinu abrae. Facto insup die crastina
cū missarū solēnia celebraueris. lecto euāge
lio singula mēbra abbatis de oleo q̄d sudat
de tumulo meo punges. sicqz suscitabitur. ⁊
anteq̄z diuinū officiū cōpleas. ad vigorem ⁊
statū ꝑstinū reformabit̄. His dictis vgo be
atissima dextrā pontificis apprehēdit. dās q3
illi anulū ꝑciosū. et cartulā aureis lris scp̄tā
et disparuit. et miri odoris ibidē fragrātia re
māsit. Cartula vo tres vbor̄ lineas bēbat. ⁊
hec ordinē ꝓtinebat. prima linea. Sabine
be lrē sūt int̄ me et te signa dilectōis ꝑpetue
Scecunda. Fecit tibi meritum ingēs dolor.
faciet tibi gaudium vehemēs amor. Tertia
Bucē baptizabis san⁹ ad ꝑpa remeabis. sic
q3 decēnio expleto. laudabilit̄ mecū eris ī ce
lesti palatio. Tūc vir īmēsas grās et laudes
deo reddidit ꝑ tam ineffabili ꝓsolatiōe. quā
et exhibuerat pītia vgīs gl̄ose. Facto igitur
die dux montē ascēdit. et cū ep̄um ad altare

procedentē.videntē.loquentē.7 oīa mēbra i: tegralit̄ habentē cōspiceret.obstupuit vebe mēter. Tūc lecto euāgelio pñte duce.epūs mēbra abbatis q̄ i medio posit9 erat vngēs p ordinē abbas oīb9 vidētib9 rediuiu9 appa: ruit. Sicqz mēbris oīb9 renascētib9. anteqz diuinū officiū pficeret plenissime sanat9 est q̄ viso miraculo dux lacrimis pfūdit̄.corde ppūgit̄.7 amplectit̄ fidē.7 cū mltis nobilib9 pfecte credētib9 ab epō baptizat̄.q̄ cū bedib9 careret scl'o renūciauit.terraz suā vēdidit.et bonā portionē frīb9 i mōte syna degentib9 tradidit.romā cum epō 7 abbate 7 alijs mlt̄: tis deuotiōis grā veit.multa auri pondera secū deferēs paupib9 tribuit. Deinde ad cō siliū sancti sabini.famosissimū monasteriū vginū q̄d dr̄ aula dei i honore btē katherine fūdauit.q̄d i mltis possessiōib9 7 diuitijs am pliauit. Postremoi mōte cassino mōachā: lem habitū suscepit.ibidēqz xpō regi. sueqz matri.7 btē katherine q̄zdiu vixit deuotissi: me militauit. Sctūs vo sabin9 cū post decē: niū ad extremū venissz dignū do spūm effla uit.sed cū lingua ei9 in ore ei9 mīme appare: ret.nulli dubiū q̄n vgo gl'osa eaz tulit.q̄ suo deuoto eā per decenniū mutauit. In b9 q̄z glorios ep̄i memoriaz anul9 7 caliba apud mediolanū vsqz hodie seruant̄.

CCX

De sctō Ludouico rege francor̄.

Ludouic9 dicitur q̄i lucē donās.seu lucis dator. Int̄: pt̄at̄ et q̄ntū ad vltimā noīs ptem custos. Icos ei grece dr̄ custos latine. Fuit ei seuer9 custos vbi dei.vt ex ei9 gestis demon strat̄. Fuit et puigil custos exercit9 sui in tra 7 mari.ac et in ipo cōflictu certamis. Vñ de eo i eccīa canit̄. Ludouic9 ex noie lucis dator exp̄mit̄ et custos i certamine pñtis vite po nitur.

Beatus ludouic9 quondā rex frācorū illustris.prēz habuit xp̄ianissimū regē noīe ludouicū. B d albigesio et comitatu tholosano Beticos debellauit.7 be reses extirpauit. Et dū reuertet̄ i frāciā migr̄: uit ad xp̄m. Duer igit̄ scē indol'e prē strenuis simo sic orbat9. sub tutela mris vicz blācbe regie q̄ndā reg̃ castelle filie remānsit. Quem ipa tenerrime diligēs sb custodia spāl'mgrī 7 psilio religiosor̄ maxie ordīs fratrū p̄dica tor̄ 7 minor̄ morib9 7 scia lrār̄ tradidit im buendū. Atq̄e velut alt̄ salomon puer ingeni: os9. 7 bonā sortit9 aniaz. sup coetaneos su os pfect̄ valō laudabilit̄ virisqz. Cui9 scitari gaudēs pia mat̄ pluries dicebat eit̄. Pol9 vellē fili carissime te morte icurrere tpalē. q̄z paliq̄d pcim mortale te tu ū offēde creatorē Qō vbū deuot9 fili9 i aīo sic firmauit q̄ diui na comitāte grā a vicijs abstinēs ad culmē vtutū pueniss̄e ab oīb9 cēseret̄. Be hīc diuīa puidētia ne tā nobl'e regnū regali succession̄e careret.vxorē duxit.d q̄ susceptā sobolē gene rosā vir sctūs sūmo ope studuit educare.do cēs eos supoīa timere deū 7 ab omī pctō iu git̄ abstinere. Herta q̄z d rosis seu alios ca pellos eos portare sextis ferijs phibebat p: pt̄ coronā spineā tali die īpositā capiti salua toris. Ipe vo exēplo apli corp9 suū castigās. 7 i puitutē redigēs castigatiōe mlt̄iplici suo spū puire cogebat.mlto tpe ciliciū ad carnē applicās. Jeunabat q̄z oī tēpe sextis ferijs et maxie i aduētu 7 q̄dragesima.i q̄b9 a piscib9 7 fructib9 abstinebat laborib9 vigilijs orōib9 7 alijs secretis abstinētijs 7 disciplinis iugit̄ se affligēs. Quolibz et sabbato pstueu erat in loco secretissimo q̄rū dā paupex ppr̄ijs ma: nib9 abluere pedes 7 dein de tergere. ac būlit̄ oscular̄i.silit̄ 7 man9 cuilibz certā sūmā pecu nie tribuēdo. Pluries et cētū vigīti paupi: bus q̄ i curia sua oī die reficiebāt abūde 7 vi gilijs solēnib9 ac q̄busdā certis dieb9 pānuz ducētis paupib9 añq̄z ipe comederet manu ppa fercula mīstrauit. Spei i prādior 7 cena ppe se tres senes paupes recūbentes bībat q̄b9 de cibis sibi appositis caritatiue mīstra: bat.xp̄m pauperē i suis paupib9 venerādo. d q̄x reliquiss comedē n horrebat. Scarleto et seu bruneto aut viridi vel alia veste pōpo sa vti nolebat.nec pell̄ib9 varijs aut nimiuz sūptuos.maxie post q̄z de ptib9 trāsmarinis rediit pma vice. Bilatōez vo fidi ardēti de: siderio cupiebat. Vñ tāq̄z ver9 amator fidei et zelator tres frēs suos cōmilitōes ac maio

¶ De sctō Ludouico rege francorum.

res regni barones. ⁊ milites secū ducēs cū exercitu maxīo applicuit in egiptū. Ubi multa īse ⁊ suis mala ppessus. debīc ab hostib⁹ captꝰ ac carceri mācipatꝰ modico tandē pcio q̄d mirabile ē redēptꝰ fuit ⁊ liberatꝰ Eductꝰ itaq; de carcere p q̄nq; āños īsiria remansit mltos saracenos ad fidē q̄uertens. ac captiuos xp̄ianos redimens. q̄r corpa plerūq; p prijs manib⁹ sepeliebat. Ubi q̄nta p fide xp̄i ī hac pegrinatōne ac eī ī alia q̄ scdo trāsfreta uit sustinuit. nisi q̄ affuit. aut maiora volumina īspexit. nemo sufficienī mente ppendit Que q̄ī historiali ćca finē satis diffuse narrat vincēti⁹. vbi ñ d auditis relatu. sz suo tpe gestis fidē facit. breuitatis grā dimittuntur.

¶ Hostmodū vo audita morte regīe mris sue baronū suoꝝ psilio redire ī frām acquieuit. Et dū eēt ī mari. nauis īpm deferēs bina īpulsiōe ad rupē tā fortit ē collisa q̄ a nautis ⁊ alijs pitura credēt. Tāta igit̄ pcussiōe pītus sacerdotes clerici ⁊ alij sctm regē inuenerūt orantē corā sacro corpe dñi xp̄i. Et fuit eoꝝ oīm firma fides q̄ ei⁹ meritis ⁊ p̄cib⁹ eos omp̄s ds a mortis piculo liberasset. Reuersꝰ itaq; ī frām. cū ineffabili gaudio ab oībus ē receptꝰ. Hic ex tūc de vtute ī vtutē pficiēs ad oīmodā vite pfectōz pueīt. Tūc ei cepit fundare hospitales domos pauperꝝ. religiosoꝝ edificare mōasteria claustra dormitoria ecclesias. loca ⁊ alia edificia opportuna Cecit. biguinis, filiab⁹ dī fere ī oī ciuitate regni cū certis elemosinis de locis ⁊ domibus sibi ꝓpetēt⁹ p̄uidit. Plura ei mōasteria diuersoꝝ ordinū ab ipō fundata ex toto magnis dotauit redditib⁹. Inī q̄ abbatiā regal' mōtis cisterciēs ordis magfice fūdauit ⁊ dotauit. In q̄ fel'. q̄d mirabile ē dictu cuidā monacho leprosо ī q̄dā prādio flexis genib⁹ cibū ⁊ potū ī os ei⁹ imittēdo hūilit mīstrauit. abbate ⁊ q̄ aderāt ī lacrimas p̄rūpētib⁹ ac p̄ horore vix vide valēt ib⁹. Precipua ei dūotōe sctās venerabat reliq̄as. ⁊ dei cultū ⁊ honorē iugit̄ augmētabat. Pariſi⁹ siq̄dē in regali palatio capellā specioſissimā ꝓstruxit ī q̄ sacrosctāz coronā dñi spineā ⁊ maxīaz ptē scē crucis ferrūq; lācee q̄d lat⁹ apuit saluatoris cū plurib⁹ alijs reliq̄is dignissime collocauit. q̄s a ꝓstātinopolitāo īpatore recepat cū īmēsis laborib⁹ ⁊ expensis. Oppc bria vo fidei xp̄iane audire ñ potat. sz zelādo zelū dī q̄uit punicbat. Uñ q̄ndā ciuē pisiensē q̄ turpit̄ iurādo xp̄m blasp bemauerat in pcīī penā ⁊ alioꝝ terroꝝ ferro cādēti in labijs suis cauterisari p̄cepit dicēs. Uellē q̄d vixero in labijs meis talez īdecētiā sustinere. dūmō ℔ pessimū iuratōis vicīū de regno nrō penit⁹ tolleret. Filr saracenis petētib⁹ ī pactōe de soluēda pecūia p se ⁊ suis addere. q̄ fidē xp̄i negaret si pactū ñ teneret facere ꝓstāt dene gauit. Et psuadētib⁹ q̄ aderāt q̄ ℔ sine pctō facere p̄t. rñdit. Tātū horreo vbū d negāda fide et sub ꝓditōe audire. q̄ nō possē illō exp̄mere sono vocis. Ibidē et q̄ndā nobilē saracenū q̄ recenī soldanū occiderat facere militē recusauit dicēs. q̄ nec p̄ morte nec p vita īfidelē quēq; insigniret balibeo militari. In tāta et veneratōe bēbat sigculū scē crucis. q̄ desup calcare nolebat. ⁊ a plurib⁹ religiosis exegit. vt in claustris eoꝝ. ī tūbis cruces ñ insculperēt. ⁊ īsculpte p̄ūs raderēt. In regimine vo ita prudēt se gerebat. q̄ absq; psonaꝝ acceptōe iusticiā reddebat vnicuiq;. Timēs vo ne cause pauperꝝ vir ingrederēt ad iudices. bis ī bebdomada audiēdo ꝓq̄rētes īloco patēti se ponebat. ⁊ eos celerit̄ q̄ntū poterat expediri faciebat. Et q̄n negociū fidei p̄ platos seu inq̄sitores deferebat ad eū. oīb⁹ alijs postpositis faciebat q̄zcit⁹ expediri. Duella vo tāq; a iure p̄hibita cuiusq; istātia nō admittebat. sz p̄ aliā viā iuri ꝓsonā et magnum maleficia p̄nicbat Statuit isup ad abolendō vsuras vt obligatos iudeis aut alijs publicis vsurarijs null⁹ iudex cōpelleret ad soluē dū. Et q̄ pacē opat iusticia dedit sibi de⁹ pacē ⁊ regno trāq̄llitatē. Tāde p⁹ mltoꝝ āноꝝ spacia audiēs desolatōz terre sctē. ⁊ mala xp̄ia ne gētis ferre ñ valēs cū filijs suis ac regni comitib⁹ ⁊ magnatib⁹ scdo transfretare disposuit. In q̄ trāsfretatōe diē suū vltimū appropinquare videns. filios suos admonebat. vt p eccīa dī ⁊ defensiōe terre scē vt ipe faciebat oī vtute īsisterēt. Currēte igit̄ nauigio vsq; tunicū ⁊ exercitu suo libere capiēte portū ī affrica. carthagis castrū. ⁊ adiacētem regionē vi

armoꝝ cepert. Beinde ĩter cartbaginẽ ⁊ tu nicũ fixerant tẽtoꝛia. ibi aliq̃ diu moꝛaturi. Illic ergo bẽs ludouic⁹ post tot laudabilia ỽtutũ opa p⁹ tot laboꝛiosos agones q̃s p fi⸗ de xp̃i indefesso aĩo tolerauerat diſponente deo q̃ labores ſuos voluit felicit̃ ꝓſũmare. et labꝝ ſuoꝝ fructũ retribuere. lecto decubuit febꝛe ꝓtinua fatigat⁹. Inualeſcente igit̃ moꝛ bo. ſana mẽte ĩtegro aſpectu atq; auditu oñs ac ſcẽos ĩuocãs deuote ſuſcepit oĩa eccl̃iaſti ca ſacramẽta. Bemũ ad extremã boꝛã veni ens. ⁊ ſup ſtratũ cinereũ recũbẽs. ỽba pferẽs vltima pte ĩ man⁹ tuas dñe cõmẽdo ſpũm meũ. Anno dñi. m. cclxx. boꝛa nona feliciter migrauit ad xp̃m. Coꝛp⁹ ỽo illi⁹ delatũ fuit ad ſepulcrũ patꝝ ſuoꝝ apud ſcm̃ dioniſiũ ĩ frãcia. vbi ⁊ et alibi in diuerſis mõi ptib⁹ cre bꝛis coꝛuſcat miracul̃. In die ſepulte e⁹ q̃dã mulier ſagiẽs dioceſ viſũ quẽ ꝑus pdiderat recuperauit oĩno meritis et p̃cib⁹ pij regis

Quidã iuuenis de burgũdia ſurd⁹ ⁊ mu tus a natiuitate cũ alijs veniẽs ad ſepulcrũ ei⁹ put videbat alios facere nutib⁹ exterioꝛi b⁹ ſci ſuffragiũ ĩploꝛabat. Et cũ ibi aliq̃diu pmãſiſſet. aperte ſũt aures ei⁹ ⁊ ſolutuꝝ vĩcu lũ ligue e⁹. Et q̃ nũq̃ gallicũ audierat. pure gallicũ loq̃bat. Et cũ audiuit ꝑmo cãpanaſ pulſari. maxio ẽtoꝛe pterrit⁹. putabat totaꝝ eccl̃iaꝝ ſup ſe ruituꝛã

Anno q̃ bẽs ludoui⸗ cuſ fuit aſcẽpt⁹ ſcõꝝ catbalogo ĩ diuerſ ptib⁹ ad ĩuocatõem ĩpi⁹ mlta ꝓtigerũt miracula Ebꝛoicis nãq; pueꝝ q̃ndã ppe q̃ddã molen dinũ ſbmerſũ parẽtes mltis ſcõꝝ ſuffragijs cõmẽdauert. Uerũ oĩpotẽti do miſericoꝛdi ter diſponẽte mirificare ſcim ſuũ voꝝ ĩtonu it. vt puer p̃dict⁹ bt̃õ ludouico deuoueretur Quo ſtatĩ ad eccl̃iaꝝ fratꝝ p̃dicatoꝝ nup in honoꝛẽ beati ludouici fundatã cũ ſolitis ob latõib⁹ delato ꝓfestim viuus apparuit.

CCXI

Legenda ſcti Thome de aquino.

Thomas interpꝛe⸗

tat abyſſ⁹. vel gemin⁹. vel diuiſus vel ſiḡ⁹. ſiue ꝓſũmat⁹. Fuit ſiquid̃ ſctus doctoꝛ thomas velut abyſſ⁹ pfũdiſſi ma. Sciẽtia ei ⁊ ſapĩa pfũdiſſim⁹ extitit. Iõ q; ñ ĩmerito aq̃nas ex noĩe patrio dictus ẽ. q̃niã doctrine celeſtiſ aq̃s nact⁹ ẽ abũdãtiſſi mas. ppt̃ q̃d illd̃ eccl̃i. xv. ſcptũ de eo dici põt Aqua ſapiẽtie ſalutaris potauit illũ d̃s. Et apoc̃. xxij. Ondit ãgel⁹ fluuiũ aq̃ viue ſplẽdi dũ tãq; criſtallũ. pcedẽs de ſede dei et agni. Et puer. xx. Aqua pfũda ꝓſiliũ ĩ coꝛde viri. Ulut certe aq̃nas ex eo dici p̃t. q ex aq̃s mun dane vãitatis ⁊ ppe natiuitatis educt⁹ p re ligioſã vitã reſtitut⁹ ẽ matri eccl̃ie moiſi figu ra. Fuit et gemin⁹ deuotõis decoꝛe. ⁊ ĩtelligẽ tie claritate. Inſup diuiſus fuit a mũdanis cupiditatib⁹ ⁊ põpis. religionis vitã ſacerri mã ducẽs. Beniq; fuit ſignat⁹. aut ꝓſũma tus oĩm ỽtutuꝝ ſplẽdoꝛe. quappt̃ bñ ẽ nũcu pat⁹ thomas. q̃d p̃t ĩterp̃tari q̃i thau mcũ. i. ſignũ meũ. vel ꝓſũmatio mea. Be⁹ eĩ tantis eũ illuſtrauit atq; pfudit grẽ donis. vt veꝝ di ſignũ atq; ꝓſũmatio. i. pfecta dei opatio eẽt. Cui⁹ biſtoꝛiã ⁊ vitã q̃dã eps lodonẽſ ꝓſcpſit Feſtiuitas ãt ei⁹ celebꝛat nonis martij. q̃ die migꝝt ex hac mũdo ad ppetuã gloꝛiã.

Anct⁹ thomaſ d̃ aq̃no ordis p̃dica toꝝ doctoꝛ egregi⁹. nobilib⁹ oꝛtus pgenitoꝛib⁹ lãdolpho pr̃ẽ d̃ domo ac illuſtri pſapia comitũ aq̃noꝛũ ꝓfinib⁹ cã panie et regni cecilie. matre theodoꝛa d̃ nea politana ſtirpe exñte duxit oꝛiginẽ. Qui peꝛ ſcm̃ Bemitaꝝ bonũ noĩe. matri ſue fuit p̃nũ ciat⁹ ex noĩe naſcitur⁹ magn⁹ ĩ oꝛbe. Natuſ q; fuit ãno dñi. Mb. ccxxv. Hic exiſtẽs ĩfãtu lus cũ a cunis pbalneo ſolueret. nutu diuĩo cartulã q̃ndã bumi iacentẽ. ĩ q̃ ſalutatio an gelica ꝓtinebat̃ bꝛachiũ nemie iuuãte exten dẽs accepit cui vix mater eripe potuit. Hic puer q̃nq; ãnoꝝ exiſtẽs miſſus fuit a pẽtib⁹ ad monaſteriũ mõtis caſſini. eruditẽdus in ꝑmis lr̃ãꝝ elemẽtis ⁊ moꝛib⁹ ĩbuẽdus. Cuꝝ ãt ſeptẽ ãnoꝝ eẽt miſſus ẽ neapolĩ ad ſtudiũ artiũ liberaliuꝝ. Qui tãte celeritate naturaĺ ingenij oẽs artes didicit ĩ ſeptẽ ãnoꝝ ſpacio. et p̃cellẽs oẽs ĩgenio ⁊ laboꝛe cũctis erat ad mirabil̃. Cũ ãt eẽt. xiiij. ãnoꝝ ỽgo electus a dño ĩtrauit oꝛdinẽ ſacratiſſimũ fratrũ p̃di catoꝝ. Hic et eodẽ ãno q̃ ĩtrauit oꝛdinẽ. cũ p frẽs oꝛdis p̃dicti fuiſſẽ romã pduct⁹. ⁊ de ro ma p tuſciã piſi⁹ duceret. vt a ſuis elongaret

parētib⁹.rapt⁹ ⁊ capt⁹ fuit ī itinere p germanos suos carnales ⁊ vi ablat⁹ frīb⁹ ⁊ missus ad matrem suā ī castro mōtis scti iobīs.vbi detent⁹ ⁊ custodit⁹ ⁊ clausus ī carcere stetit q̄i biennio in habitu ordīs.q̄ assūptū nunq̄z deseruit.nec ad deserendū aliq̄ten⁹ flecti potuit.Bedit⁹ vo ibidē orōi ⁊ ꝓtēplatōi.ac studio scpturaꝝ.tāq̄z ī scola summi mgrī plurimū ꝓfecit.Et vehemētis libidinis suggestricē a carcere cū stipite ignito fugauit. Añ ex hac victoria tale donū a deo consecut⁹ ē.vt nullū stimulū voluptatis veneree postea sē serit.Postq̄z āt reddit⁹ ē ordini.miss⁹ est colonīā.vbi docebat philosophīā ⁊ theologīā doctor albert⁹ magn⁹ ei⁹dē ordinis pfessor Aq̄ plurimū erudit⁹ ē spacio ānorū vndecī Cū vo attigisset.xxvij.annū etatis sue pius missus gradū baccalariat⁹ ī theologia suscepit.Qui cū laudabilit legisset snias.⁊ oībus eēt venerabilis ꝓpt̄ admirabiles q̄stionuꝝ solutōes assūpt⁹ ē ad magisteriū sacre theologie anno sue etatis.xxx. Qui viuēs dum taxat postea annos.xx.maximos ⁊ pulcerrimos libros cōposuit.Qui libri fere cōplent cētenariū numerū.Habuit aūt tantā a deo grāz vt dubia alijs occulta p reuelatōem di apparētib⁹ ei btīs petro⁊ paulo cognosceret Incēdebat ei dei amore.⁊ ita rapiebat in cōtēplatōe misterioꝝ diuinoꝝ.vt et comedendo circa illa cogitaret.et exūs ī mēsa sci ludouici regis putaret se eē in studio et cella sua Specialit et adiutorio diuīo fret⁹ questōez difficillimā de sacramēto corpis xp̄i omib⁹ mgrīs parisiensib⁹ ignotaz declarauit. Hic doctor egregi⁹ ī extasi ⁊ alienatōe virtū sensitiuaꝝ mēte freq̄nt̄ apput ī deū eleuat⁹.corpore et vis⁹ ē ī orōe exūs vno cubito et aliq̄n duob⁹ a terra sursū leuari. Quotiēs aūt vir sctūs disputare.legē.scribere.vel dictare aliq̄d vellet ꝓpus ad orōez accedēs.inueniebat sic ī promptu q̄d q̄rebat ac si i libro legeret.Fuit īsup tant⁹ amor vē sapie vt archiepatum neopolitanū ad quē eū volebat promouere dūs clemēs papa q̄rt⁹ recusauerit.⁊ omelias chrisostomi sup matheuz ꝑelegerit ciuitatī parisiēsi.⁊ rōnem reddēs dixit frīb⁹.ciuitas ꝑ si eēt mea ꝓpt̄ curaz regimīs.mihi eripet ꝓtēplatōem diuinoꝝ.⁊ ꝓsolatōez animi ipe diret.quā scꝑtura sctā donat. Tādē vo iste doctor egregi⁹ florēs scīa ⁊ doctrina eminēs vocat⁹ p gregoriū papā decimū ad generale ꝓciliū q̄d celebratū fuit lugduni ī kalēdis maij.Anno dñi.m.cclxxiiij.obijt ī itinere in monasterio fosse noue cistercienꝑ ordīs eracinenꝑ diocesꝑ nonis martij etatis sue anno q̄nq̄gesimo īchoante. In obitu āt ei⁹ nō defuerūt signa mirāda.q̄ scī doctoris indicarēt exitum ex ꝑ mūdo ⁊ eterne sue felicitatis demōstrarēt initiū. Nam stella q̄dam ad modū comete trib⁹ diēb⁹ ante doctoris obitū supīdē monasteriū visa fuit et in die. q̄ scō doctore migrāte disparuit.Bñs etiaz albertus magn⁹ colonie in mēsa exūs.cepit subito lacrimari.dixitq̄z assistētibus. frater thomas d̄ aq̄no fili⁹ me⁹ in xp̄o q̄ fuit lumē ecclīe ex hac luce hodie migrauit. Sup prior etiā fosse noue patiens ī oculis fere oīmodā cecitatez.emisso voto.adduct⁹ ad sepulcrū scī corpis ⁊ orans deū meritis sui scī visus bñficiū recepit.et clamauit corā toto ꝙuentu.bñdict⁹ ds q̄ meritis scī thome clare me videre fecit.Et longo tpe post viuens ymbraticenꝑ eccīe fact⁹ ē ep̄s Manifestū q̄z miraculū ī duab⁹ trāslatōib⁹ sacri corpis bī thome apparuit.Ex eo ei ꝓdijt odor suauissim⁹ ⁊ fragrātissim⁹.q̄d signū fuit scīētie sue diffūdende p totū orbē.⁊ ip̄m dū viueret revoluisse oīb⁹ vtutib⁹. Nullus ei stimulus supbie.nec aliq̄s fetor cuiuscūq̄z pcti mortalis eo viuēte exiuit. Quartodecimo etiaz āno ab e⁹ felici obitu cū p̄cios⁹ thesaurus sacri corpis patefact⁹ eēt.inuentū ē corpus integrū mēbris ⁊ pānis sui habit⁹.solaq̄z nasi sūmitas paululū diminuta visa ē. Odor q̄z tant⁹ emanauit.vt oēs monachi inde excitati suas cellas exirēt ad videndū tantū miraculū Eiusdē sacri corpis manū dexteraz dña theodora comitissa petiuit ab abbate monasterij fosse noue.quā nō potuit euellere leuit̄ a corpe q̄z uis iā ānis.xiij.iacuissz in terra.sed cōpulsus eā ferro detrūcauit.q̄ mirandū odorē eā venerantib⁹ deuote effūdebat. Añ cū q̄dā vir magne fame ano ab obitu sancti thome.xlij.q̄reret p̄cios reliq̄as

ad reponendū in q̄dā capella scē crucis quaz edificari fecerat apd salernū. z venisset in capella castri sācti seuerini salernitane dioceb et sibi oīsa fuisset man⁹ pdicta. eāq3 despexisset. statim tremore magno toti⁹ corpis egrotari cepit. videbaťq3 sibi q̄ bēret caput grossū ad modū vni⁹ ciste z nimis pderosū. In se āt reuers⁹ z penitēs acerrime de irreuerentia fcā. cū reuerēter illaz adorasset. a tremore illo z inflatōe corpis liberat⁹ ē. Quā cuz deosculat⁹ eēt. odorē maximū ex ea pgredi sensit q̄lem z q̄ntū nūq3 se meminerat pcepisse. Odor āt ille ex tactu sacre man⁹ sibi z ei⁹ capucio q̄d i collo gerebat mlto tpe sic adbesit q̄ ipe z capuciū adeo redolebāt illis int̄ q̄s puersabaťq3 plurib⁹ interrogātib⁹ q̄d secum ferret odorifez. cōpellebaťq3 miraculi seriem sepe recitare. Et ex tūc vt asseruit tantā deuotionē ad scīm tbomā z pfidētiā accepit. q̄ q̄tiens aliq̄ tēptatio sibi aduenisset. vel piculū imineret recōmēdās se meritis scī tbome et inuocās nomē ei⁹ se sensit ab impugnatōe et piculo statim liberatū. ¶ Aduertendū āt est. q̄ odor ille pdiēs a mēbris bti viri miracl̄o sus ē. q3 nō sentiť q̄tiens adorant mēbra. nec ab oīb⁹ q̄ ea adorāt. sz q̄n placet. et psonaruz deuotio pmereť. Ex q̄ manifestū ē q̄ non sit odor būano ingenio pcurat⁹. q̄ diuīa existit vtute pcessus. nec vlli⁹ rei naturaľ odor similis illi repiť. Vt āt ampli⁹ glorificet d̄s in sct̄o suo quez mirificauit. pauca de multis miraculis ad augmētū deuotōis fideliū ꝑscribūť

¶ Quidā arte cyrurgic⁹ sed p decēniū infirmitate podagric⁹. nec valens p se ābulare sed̄o et bt̄o thome deuouit. iuxta e⁹ tumulū i cūbēs orōe facta san⁹ psilijt laudās deum z sanctū ei⁹.

¶ Alter q̄dam ppt̄ horribilē fantasmatis visionē omī vtute destitut⁹. z moz tuo similis videbať. adeo vt igne mēbris ei⁹ admoto nullaten⁹ sentiret. q̄ portatus ad tumulū scī thome. post morulā liber et sanus oīno a sepulcro surrexit.

¶ Mulier quedā cū filiū suū duoz mensiū i cunis decubātez piclitari formidaret p eo pīsertim q̄ p mēses q̄ttuor ex surditate adeo grauata eēt decies exclamare vagientē et puerū vix audiuit. viri sui inductiōe q̄ mestus vna cū illa cōis filij pic̄lo cōdolebat. pdcō viro d̄i vt eā ab ead̄ infirmitate eripet obnix⁹ deuouit. emissoq3 voto cuz nocte secuta dormisset i crastino se liberatam sancti meritis reperit vt optabat

¶ Puella gutturis sui fauces squinantie bñs infirmitatē pstrictas in tantū vt neq3 sumere q̄d̄q3 posset. neq3 respirare. Bū deuote sebt̄ viro a matre pluasa cōmēdaret. ducta q3 fuisset i crastinū ad pdictū mōasteriū fosse noue. suppositis gutturi suo sctis reliq̄is pfesti meliorata se sensit. panē comedit. p fecteq3 sanata redijt.

¶ Quidā puer⁹ fosse noue adeo grauē i brachio dextro z spatulo dolorē patiebať. vt illud deferret suspensum ad collū z penit⁹ ei inutile atq3 dolore vehemēter afflictū. q̄ neq3 medicoz auxilio remediū ueniens. imo ampliore dolore grauat⁹ dū dicto sct̄o p sua sanitate se humilit̄ cōmēdasset. a somno surgēs se penit⁹ liberatuz cognouit.

¶ Infans q̄dā q̄ttuoz annoz tumorē z ruborē in costis z crure vsq3 ad pedē patiebaťq3 adeo afflictiuū vt nec a matre sua. vel alio tangi sine lesione z clamore aliq̄ten⁹ potuisset. neq3 se mouere poterat. Cūq3 puer p mensem in tanto dolore z anxietate fuisset. z a medicis spes curatōis sine incisiōe pueruli nō inueniret. deficiēte nať a artisq3 suffragio non inuēto. recursū ē ad deū z scīm suū tbomā. Mater enī ifantuli bt̄ō thome ipm deuotissime cōmēdauit. vt a dicta infirmitate absq3 incisione suis meritis puerū liberaret q̄ delatus ad monasteriuz et positus sup tumulum post aliquā moz̄ulam san⁹ inde surrexit. Propter hec et alia testimonia multa q̄ de ꝑ viro iusto mortalib⁹ credibilia p deū facta sūt nimis. dñs iobānes papa. xxij. apd auinionē pontificatus sui anno. vij. xv. kal̄. augusti. Anno verbi incarnati. M̄. cccxxiij. a felici vo trāsitu bui⁹ viri bti ex ꝑ mūdo anno q̄nquagesimo decurrēte. illū sct̄oz cōfessoz catbalogo adiūxit. ad laudē et gloriā domini nostri ihu xp̄i q̄ hunc scīm adhuc i terris viuentē et iā ad celos trāslatū multis fecit coruscare miraculis. vt fideles ipm inuenirēt apd deū benignissimū patronum. z e⁹ vestigia imitantes. regna celestia consequi possent.

De sancto Marcello parisiensi episcopo.

CCXII

¶ De sancto Marcello parisiensi episcopo.

Beatissim⁹ marcell⁹ b antistes nat⁹ parisij. ꝫ ciuis padisi. ī trib⁹ būilis erect⁹ i celis. mediocris pentib⁹. ꝫ meritis celsi⁹. Cui ℟ fuit nobilitatis lumē īsigne. xp̄o sine culpa fuire. Non ō generis ī tumescēs supbia. ꝫ bñs de morib⁹ ornamēta. Nec sumens de pentele laude ia ctantiā. ꝫ grāz possidēs in ỽiutū exēplis. Intra se suos thesauros retinēs. deuz mundo corde ꝓplectēs. ℔z cū xp̄o paup iste reguit. q̄ in būilitatis ꝓuersatiōe. ī caritatis vberta te. ī castitatis lumīe. ī ieuniox pigued̄ie. ita se totuz tradidit discipline. vt ab ip̄a infātia matur⁹ ascēderet. ⁊ posit⁹ ī corpe q̄si nibil de carne portaret. ¶ Hic itaq; btissima īstitutiōe succinct⁹ ⁊ venerād̄is opib⁹ pene ꝑ⁹ sacerdos extitit q̄z cleric⁹. Jā duduū dign⁹ q̄ susciperet dignitatē. antea ꝓparat⁹ ad id q̄d erat sine mora futur⁹. Talcata mōi pōpa vel criminib⁹. cū diuis armis iniciat⁹ accingeret ad spem. felicē palmā de boste publico relaturus. ī milicia xp̄i exercitād̄o lector effect⁹ est. ac seip̄m tēplo xp̄i ꝑ ꝑmissis offerēs. velut a bellis sacrificiuz bostia victe carnis et pure mētis effect⁹ ē. Qui clarior mercede q̄z noīe ⁊ merito maior q̄z gād̄u. sine offendiculo suū gerēs officiū cepit ī milite crescere. q̄d accepit a rege. ¶ Deniq; cū adbuc clericali tyrocinio celaret. miracul' ꝓdit. ⁊ signis celestib⁹ illustrat. Vñ q̄dā vice ad officinū accessit fabricalē. q̄ ds̄pect⁹ ab artifice cogit vt extracta de ardēti camino ferri massa cādens manu sua ferrū accensū attolleret. ⁊ q̄nti ponderis eēt enarraret. Tūc vir btissim⁹ ñ ignar⁹ totū de xp̄o p̄sumere. ⁊ q̄nte ỽtutis cā sit ī rebus nō turpib⁹ obedire. mox suppolita manu ferrū alti⁹ eleuauit dicēs. De calore calet. ꝫ nouē pōdera bz. Nō postea tantū ad stateram inuentū ē. q̄ntū ei⁹ vox librare ꝓdixerat. ¶ Ita q; cū subdiaconali misterio funger ī die epiphanior hauriēs aquā ō fluuio secane duz btō prudēcio ep̄o maib⁹ abluēdis aquaz offerret. mutatis elemētis vini sapor inuēt⁹ ē. Quo viso obstupescēs pōtifex. iussit ex ip̄o ciceolo ī calicē sacr̄ defūdi. Vñ vniuersus ꝑ⁹ missa celebrata ⁊ cōionē accepit. ⁊ ip̄m vas cū ad plebis multitudinez suffecisset ac si nō tactū ⁊ itegrū sic plenū ꝑmānsit. Cui⁹ vni mistico bñficio postea multi sanati sunt. Cū vir sctissim⁹ q̄dā vice ex sui officij fiducie aquā maib⁹ ꝑfato venerabili ep̄o porrexisset. mox ide ballama ceperit fragrare. Et duz vnda curreret visi sūt crismata respirare. vt pene pōtifex crederet se man⁹ magis vngere q̄z lauare. ⁊ alteras aq̄s q̄reret. vt porcos vngas ablueret. Quo viso sacerdos venerabil' obstupescēs deo grās de cōpto munere retulit. ⁊ btō marcello reuerētiā de religiōe seruauit dū eū nō talē q̄ fuiret. ꝫ poti⁹ cui seruiret agnouit. ¶ Matrona q̄dā ꝓsapia nobilis ꝫ opinione vilis maculās crimīe q̄ fulgebat ex genere. post q̄z dies fugitiue vite rapta luce ꝓclusit. ad tumulū pōpa comitāte. ꝫ nō ꝓfuta ꝓcessit. Quo ꝓdita. horresco referēs ℟tigisse post funera. q; duplex nascit lamētatio de defūcta. Ergo ad sumēdū ei⁹ cadauer cepit serpēs īmanissim⁹ freq̄ntare. Et vt dicā clari⁹ mulieri c⁹ mēbra bestia deuorabat. ip̄e draco fact⁹ sepulta. q̄ viso pterriti boies de suis sedibus migrauer. Btūs igit marcell⁹ ītelligens se de cruento boste triūphū acq̄rere. collecta plebe de ciuitate pgredit. ⁊ relictis ciuib⁹ ī ꝓspectu ꝑli sol⁹ xp̄o duce ad locū pugnatur⁹ accessit. Et cū coluber de silua rediret ad tumulū. obuiātes sibi inuicē dāte orōez btō marcello. ille capite supplici cepit veniā blādiēte cauda ꝓcari. Tunc ꝓcedente pōtifice bestiā fere trib⁹ milib⁹ oēs ꝓsecuti sūt. reddētes dño grās et soluentes exeq̄as inimico. ¶ Deīde increpās eū beatus marcell⁹ dixit. Ab hac die aut deserta tene aut ī mare te demerge. Mox dimissa bestia nulla ei⁹ vlteri⁹ indicia sūt inuēta. Ecce pro pugnaculū patrie in vno ꝓsistere sacerdote q̄ fragili bacl'o fort⁹ bost̄ē edomuit. q̄z si baliste trāsfixissent. Si igit scōr viror ex factis merita cōferāt miret marcellū gallia duz roma siluestr. nisi ℟ distet in ope q̄ draconez sigillauit ille. iste iactauit. ¶ His itaq; operib⁹ sctūs marcell⁹ sp intent⁹ ꝙuersatōne clarus

ꝓsūmatōne ꝑcipuꝰ.btītudie gloriosꝰ.rēmu neratōe ditatꝰ.cū ꝑpetuo dño regnaturus. vincēs mūdi ꝓtagiū.mūdꝰ migūit ad xp̄m die kalēdaꝝ nouēbriū regnāte dño nrō ihū xp̄o cui ē honor ⁊ gl'a.vītus ⁊ ptās.

CCXIII
De sancta Genouefa.

Genouefa dicitur a genos q̄d ē nata. ⁊ efa q̄d ē mē sura q̄ bñs naturalia ad mēsurā. seu plenitudinē. Ipa ei ex bonis natalib⁹ q̄ habuit.facilit dei grā comitāte supnatalia ē assecuta. Uel ōr a genos q̄d ē barba seu viri litas.et efa effusio seu plenitudo.q̄ effusa et plena operatōib⁹ virilib⁹ ⁊ fortibus. Ipa ei vt ex e⁹ gestis colligit. et de ea in eccia canit. ipis etiā viris aliquaten⁹ imitanda.atꝝ equi paranda est.

Beata vgo genouefa.honestis parē tibus.patre seuero noīe.matre vo geroncia orta.apud nametodoruꝝ opidū baud longe a parisiensi vrbe extitit ꝓ genita. Cum aūt sctūs german⁹ antisiodo rensis ep̄s q̄dam die apud basilicam in ip̄o opido sitā.orandi grā se ꝓtulisꝫ. occurrente eiusdeꝫ loci ꝑpli multitudie simul genouefa affuit. Quā intuit⁹ in spū.sctūs german⁹ ma gnanimē genouefā ad se deduci p̄cipiēs.cir cūstanti ꝑpli electā a deo sponsā p̄dixit.in e⁹ natiuitate angelos cecinisse denunciauit.ac felices tante sobolis ꝓgenitores predicauit. multosq̄ e⁹ exemplis a via sua mala ꝙuer tendos affirmauit. Que dū ab eo accersit.et de vginitate celesti sponso ꝑseruāda āmone tur.id se votis oīb⁹ sp desiderasse respondit. Cui ille Confide filia.viriliter age ⁊ q̄d corde credis et ore ꝓfiteris.op⁹ cōprobare stude Dabit ei dñs fortitudinē et vīutē decori tuo Cūq̄ sequenti die genouefā itex sibi p̄senta ri fecisset.dixit ei. Aue filia genouefa. Remi niscere q̄d hesterna die de corpis tui integri tate mihi sis pollicita. Cui illa. Reminisco pater. Tunc ille numū ereū dei nutu allatū habentē signū crucis a terra colligēs inquit ad eam.hūc transforatum ꝓ memoria mei ad collū suspensum sp habeto nulliusq̄ me talli aut margarita ꝝ ornamēto colluꝫ digi tosq̄ tuos ornari patiaris. Et valedicēs. ca put q̄ eius deosculans abijt. Cū mater eius die solenni ad eccīam ꝓgeret.et genouefam reclamantē domi remanere p̄ciperet. ꝓfesti vt sibi alapā mater in faciē dedit.lumē ami sit. Sicq̄ ꝓbiennīū diuinā iram ꝓpessa.p̄ci bus filie tandeꝫ pristine sanitati ē restituta.

Alia vice dum genouefa cū duab⁹ sacra tis vginib⁹ etate puerōrib⁹ loco nouissimo incederet.obuiāte carnotensi ep̄o iulito. sta tim incedendi eversus est ordo. Nam illa que sequi ait ep̄s anteponat.quoniam ip̄a celitus iam est sanctificatōeꝫ adepta Ipsa rentibus ei⁹ sublatis de medio cū in parisiū vrbē transisset.tanta paralisis vt videbat in firmitate detenta ē.vt corp⁹ ei⁹ laxatis vndi q̄ artub⁹ ac dissolutis cōpagibus triduo ex anime crederet. Que cū denuo eēt sanitatē assecuta.aiebat se in spū ab angelo in gloriā sanctoꝝ et supplicū impioꝝ fuisse deduc ta ac ex tūc secreta ꝓscientiaꝝ in nō modicā ad miratōnem cepit reuelare ac manifestare.

Sancto āt germano redeūte.cū parisiū intrasset cōfestim de genouefa vbinā et esset q̄d ageret inquirens.in ei⁹ hospiciū descēdit ac male de ea colloquentib⁹.deridebat enim tunc vt plerūq̄ fit iusti simplicitas.ꝛrā suis lacrimis irrigatā ostēdit.sicq̄ eā astāti ꝑplo cōmendās discessit.et ad ꝑpos os loquentiuꝫ iniqua obstruxit. Ueruꝫ post obitū bti ger mani.cū attila bunoꝝ rex gallias ac ꝑcipue vrbē parisioꝝ inuadere.ac sue ditōni mina ret subijcere.singulis pene ad tutiores vt si bi videbat vrbes facultates deferentib⁹.ge nouefa orōib⁹ et vigilijs īsistebat. Hisq̄ cū quibus degebat ita facere exhortans.nō eē ptimescendos hostes dicebat.q̄nimo ciuita tem illesam fore p̄dicabat. Quāobrem non nulli ciues insurgentes.dicebant pseudo ꝓ phetissam suis tp̄ib⁹ aduenisse.ac in ei⁹ mor tem ceperūt cōspirare. Eodem tpe venit ab antisiodorense vrbe archidiacon⁹ q̄ hec au diens.ita ciues adorsus est. Nolite o ciues Ꝫ admittere facin⁹.q; banc de cui⁹ interitu tractatis didicimus narrāte sancto germa no antistite nrō ex ptero matris a deo spon

sam electã. Et ecce eulogias ab eo sibi dereli
ctas exbibeo. Quas ilico plegentes ab ince
ptis destiterũt. Huni aũt ptinus abierunt.
¶ Al bituriscense vrbe venit mulier quedaz
parisius. que post consecrationem violata
fuerat. vt genouefam alloqueret. Que mox
interrogata a genouefa. an sanctimonialis
aut vidua eẽt. Pfestim vt se vginem asseruit.
virũ q eã violauerat. z locũ et tpus exposuit
Uñ ad verecũdiã puocata. suppiex genoue-
fe veniã postulauit. ¶ Matrone cuiusdaz
filiꝰ etatis annoꝝ qttuoꝝ. cũ in puteũ cecidis
set. ac post tres horas mortuꝰ inde subtractꝰ
matre in lacrimas prũpente. ac crines dila
cerante. genouefe oblatꝰ fuisset. ad oratõem
recurrẽs. pallio suo sup corpꝰ eius apposito.
puerũ viuũ Pfestim matri reddidit. ¶ Cuz
ob diutinã obsidionẽ ciuitas parisien sis in-
edia affligeret. genouefa paupibꝰ dolens.
nauim sup secanam ad emendã annonam
ingredit. dum aũt ad quendã locũ in q erat
arboꝝ iuxta quã naues sepius periclitarent
aduenisset. cõfestim arborẽ incidi ꝑcipiens.
ad oratõnem uersa. duo horribilia monstra
ex illo loco egredi sunt visa. Ab illo aũt die
illic nauis non perijt. sed pspero cursu cepti
ter trãsfretauit. Rediens autez vgo panes
pauperibꝰ iuxta necessitates suas distribuit
Dum quadã vice ciuitatem trecasiũ adijsz
protinꝰ occurrens ei multitudo populi. in-
numeros vtriusq sexus diuersis infirmita-
tibus afflictos obtulit. Inter quos etiã ob-
latus est ei homo quidam. quem dñico die
operantem vltio diuina excecauerat. necnõ
puella ab annis fere duodecim ceca. quos
illa benedicens. sine dilatiõe incolumes red
didit. ¶ In ciuitate meldensi. puella quedã
adolescenti cuidam ꝑmissa. vt genouefe vir
tutes comperit. vestem sibi immutari ac in
contubernio virginuz annumerari a geno-
uefa expetijt. Unde indignatus adolescens
sponsam cum furore ꝑsequit. Quod geno
uefa audiens. eam ad ecclesiam que ꝓxima
erat secum duxit. et fores eccie q clause erãt
diuina virtus mirabiliter reserauit. et puel-
lam a furore adolescentis liberauit. ¶ Au-
relianis. dum cuidã patrifamilias ꝑ seruo
qui aduersus eũ deliquerat genouefa veni-
am expeteret. Ille vero oĩno renueret. Pfesti
vt domũ ingreditur. vehementi febre corre-
ptus non pus sanitati restituit. q̃z genouefe
veniã postulans famulo misc̃diam elargit.
¶ Ecclesiam sancti martini turonenſ vgo
sancta ingressa q̃zplurimos a demone obsesſ
sos oleo pus inunctos liberauit. Dum aũt
vellet semel quosdam inungere. ac oleum ĩ
ampulla. pontifex etiã q oleum benediceret
deesset mox terre recubans in orõne posita.
ampulla in manibꝰ eius oleo q̃ postmodũ
sanati sũt egroti est impleta. ¶ De eius ab-
stinẽtia ac etiã vtutibꝰ inter alia multa sic di
cit vincentiꝰ in speculo. ¶ decimoq̃nto eta-
tis sue anno vsqz q̃nquagesimũ esca erat ei
panis ordeaceꝰ z faba. Quã post duas aut
tres hebdomadas in olla recommiscẽs ede
bat. ¶ die dñico vsqz ĩ q̃nta feria ieiunabat
et a q̃nta feria vsqz in die dñico. Uinũ aũt et
q̃libet inebrians. nũq̃z potauit. Post quĩ-
quagesimũ vero annũ suadentibꝰ epis ꝓp ẽ
obedientiã piscẽ z lac cũ pane ordeaceo ede
re cepit. ¶ Multa aũt veneratõe catulacẽ-
sem vicũ in quo beatꝰ dionisius passus ẽ di
lexit. cui etiã deuotio erat in honore illiꝰ ba-
silicam ꝓstruere. Suadebat ꝑsbyteros vt fa
ceret vnusquisq̃z collatõem ad hoc edificiũ.
Qui rñderũt. Erũt forsitan parui tati nrẽ vi
res edificandi. sz coq̃nde calcis copia deest.
At illa spũsctõ repleta vaticinans ait. Egre
dimini queso ad pontẽ ciuitatis. et q̃ audie-
ritis nũciate mihi. Qui egressi ĩ platea sta-
bant attoniti. Et ecce duos custodes porco
rũ sermocinãtes. q̃z vnꝰ ad alterꝝ ait. Dum
suis. i. porce vestigiũ ob partus vagantis le
gerẽ. inueni furnũ calcis mire magnitudĩs.
Alter rñdit. Et ego ĩueni in silua sub radici
bus arboris a vẽto euulse furnũ calcis. ó q̃
nihil sublatũ credo vnq̃z fuisse. Q̃ audien
tes ꝑsbyteri. grãs agentes reuersi sũt. Audi
ens etiã ꝟsctã. lacrimis ꝑ gaudio sinum im-
pleuit. Laetificauit itaq̃z genesium ꝑsbyteruz
vt in honore ꝑdicti martyris basilicam con
strueret. sicq̃z oibꝰ ciuibꝰ illa implorãte con
structa est. ¶ In cuiꝰ ope collectis carpẽtariis.
cũ potus deficeret. accipiẽs sancta cupã se-

orsum pstrata cū lacrimis orauit. Deinde surgens facto signo crucis sup vas vsq; ad summū poculo impletū est. ex q̄ oparij vsq; ad p̄sūmatōem basilice vberrime potantes grās egerūt. ¶ Quadā nocte sabbati circa gallicantū egressa est beata genouefa ad basilicā sancti dionysij. Cere⁹ vo q̄ ante ferebat extinctus est. Quo turbatis v̄ginib⁹ q̄ cum ea erāt p̄ horrore noctis. cereū sibi dari p̄cepit. Quē vt tenuit statim illuminat⁹ est. Similiter eodē tpe cum in eccīa diu pstrata in orōne surgeret cere⁹ nōdū igne p̄tact⁹. diuino nutu accēsus ē i manū ei⁹. De q̄ q; plures infirmi paululum in fide auferentes sanati sūt. ¶ Quedā mulier furata est calciamenta ei⁹. que vt domū venit. excecata est. deīde prostrata ad pedes ei⁹. veniā petens signatis ab ea oculis visum recepit. ¶ Hilderic⁹ etiā francor̄ rex valde diligens eam timens ne vinctos q̄s interimere cogitabat sancta eriperet ingrediens vrbem parisior̄. portaq; claudi precepit. Quod audiens sancta. statim ad liberandas animas prexit. Inter cuius manus populo porta se sine claue reserauit. q; sic regem consecuta. ne vinctor̄ capita amputarent obtinuit. ¶ Fuit etiā eo tpe beatus simeon in colūna. quē negociatores euntes et redeuntes ferūt de illa interrogasse. et eā veneratōne p̄fusa salutasse. et se i orationib⁹ eius memorē esse popposcisse. ¶ Hdarisius etiā oblati sūt ei energumino. pro quibus in basilica bti dionysij ipa orante voci ferabant clamantes ppe iam esse quos sibi in solatio venire btā genouefa precabatur. forsitan angeli vel martyres. Que surgens et signans vnū quēq; curauit a spū imūdo. vt fetor grauissimus astantium nares attingeret. ¶ A die etiā epiphanie vsq; ad cenā dñi btā genouefa in cella recluſa. soli deo vacabat in orōnib⁹ et vigilijs. Audiens autez puella quedā religiosa ad fores eius magis curiositate q̄; fide pmota. quid sancta in cella sua agebat scire volens statim lumē amisit. Quā sancta cōsūmata q̄dragesima egrediens. oratione et signo crucis illuminauit.

¶ In eccīa et bti martini turonēsi cū in angulo q̄daz oraret vn⁹ de psallēt⁹ arreptus a demonio ppos art⁹ lacerabat. Cunq; btā genouefa spūm imundū exire iuberet. q; ille per oculum progredi se minaretur. imperā te illa fluxu ventris electus ē. feda relinq̄ns vestigia. ¶ Per idē tempus stans in aditu domus sue vidit puellam in manu ampullam gestantem. quam paulo ante emerat. q; interrogata quid esset. vidit demonem sedē tem in ore ampulle et minans insufflauit i eam. statimq; pars de ore ipius ampulle cecidit. ¶ In territorio meldensi cum ppriaz messem meteret. valde turbati sunt operarij propter imbrem imminentez. At illa ingressa tentoriuz. quod sine intermissione facere consueuerat cum lacrimis prostrata oratione obtinuit. vt cum in circuitu omnes segetes pluuia rigaret. nec messem nec eius messores gutta aliqua contingeret ¶ Tanta et sanctitate pollebat. q; etiā spiritu prophetie plena omnes quoq; morbos ab humanis corporibus expellebat. Egentibus panes integros dabat. adeo vt eius puelle sepe partem panis quā in clibano posuerāt non inuenirent. Vixit autem plusq; octoginta annis. Huius autē natale celebratur tertio nonas ianuarij. Hec vincenti⁹. Reliqua autē que hic inserūtur. ex certissimis ac probatissimis eccīe in q̄ btā v̄go p̄sidet codicib⁹ quorū etiā nōnulla ipe vincenti⁹ testat extracta sūt. ¶ Post trāslatuz vero btissime virginis lampas eius sepulcro apposita est. in qua p̄ter olei p̄sūptōem ignis pmanebat. cuius p̄tactu infirmi sanabātur. lāpade videlicet mutata in fontē. oleo i medicinā. ¶ Homo quidā lingue q; oculor̄ p̄uatus officio. ad sepulcrū v̄ginis accedēs. q; visum q; loquendi vsum recuperauit. ¶ Mulier quedā in visione admonita. filium a natiuitate cecū ad p̄fate v̄ginis locum detulit. Cunq; in ecclia miraculum recitaretur. quomodo dominꝰ iesus christus oculos ceci nati aperuit. continuo aperti sunt eius oculi. ¶ Revelatur cuidā a natiuitate muto vt ad sepulcbrum v̄ginis se trāsferat. vocis illic bñficiū p̄cepturus. Cunq; in fide revelatōnis die dominico illuc peruenisset. statim lingue illius vinculum est solutum. et loquebatur magnifi

¶ De sancta genouefa.

cans deū. Interrogat⁹ ergo ab abbate quid post indultū sibi vocis beneficiū agere velit respondet q̄ a loco illo recedere nolit. nolit ad ꝓpria redire. nolit omnibus diebus vite sue sine p̄sentia v̄ginis viuere. Cuius votuꝫ leto animo amplectens abbaſ. vite sibi necessaria iubet ministrari. ¶ Cum latro quidā carceri mancipat⁹ custodis negligentia de carcere exisset. fugientēq; ad sepulcrū v̄ginis p̄ses insequeret. virginēq; latro auxilium implorando acclamaret. p̄ses vero in eius blaſphemiā prumperet. subito casu lapsus p̄ses. latrone liberato miserabiliter expirauit. ¶ Cum alio tpe fluui⁹ secane vltra modum intumesceret. ꝛ ad capellaꝫ v̄ginū quā ppe eccīam sancti iohannis baptiste virgo construxerat. ad mediū vsq; edificij ptinget lectulus in q̄ decesserat q̄ ibidez seruabatur flumine infusus. aquis ꝓtinue descendētib⁹ atq; discedentib⁹. ab illis intact⁹ est inuēt⁹.

¶ Post aliq̄t vero dies. cuꝫ cenobio a normannis incendio ꝓsumpto corpus v̄ginis a fratrib⁹ ad ategias villā suā deportaretur multis etiā ibidē claruisse miraculis cōprobat. Siq̄dē altare eccīe cui assessura erat virgo. sancta cruce. sāctorūq; reliq̄is vt moris est adornatū. tanq; ei⁹ aduentui ꝓgratulās mouebat. cui superposita. q̄d cupierat se adeptū demonstrans. furmū nec ampli⁹ mouere cōprobatū est. In cui⁹ q̄dem deportatiōe cereus vti dū viueret itez atq; itez miraculoꝫ se est accensus. Cū aūt abbas q̄ tūc p̄erat. dē tem a corpe v̄ginis paucis ꝓcijs extrabens apud se ad sui tuitōem seruare vellet. continuo sūma egritudine corrept⁹ dentem teca cristallina iclusū q̄ cito potuit restituere curauit. ¶ Audita vo inter parisios ꝛ normānos ꝓcordia corp⁹ v̄ginis ad eccīam suā deferentes nō eo loco vñ educta fuerat i cripta sed sup maius altare vbi nūc cernit. frēs honorifice collocauerūt. Corpus aūt virginis cū suo capite integrum in capsa cōsistere. p̄sentibus nōnullis bui⁹ regni ep̄is postmodum inuentū est atq; cōprobatū. ¶ Tempore ludouici fortissimi. regis francoꝝ illustrissimi. diuina vltione mēbra q̄ miseri boīes exhibuerant seruire iniusticie ꝛ iniq̄tati ad iniquitatē. cepit morbus igne⁹ quem phisici sacrū ignē appellāt ꝓsumere. Adultoꝝ igitur sanctoꝝ egrotis suffragia deposcentib⁹ nec impetrantib⁹. recordatus est religiosissim⁹ parisioꝝ antistes stephanus. qualiter beata v̄go genouefa p̄fatam vrbem a multis olim periculis liberauit. ac exinde solennes processiones in quib⁹ consulto abbate atq; conuentu p̄fata v̄go ad eccīam beate v̄ginis marie deportaret instituit. Ordinata itaq; hm mor⁹ canonicū processione. ingredienteq; sancta virgine eccīam btē marie. ꝓtinuo ad tactū feretri. oēs male hītes tribus exceptis sūt sanati. Cū vo sequenti anno felicis recordationis innocenti⁹ papa gallias trāsmearet. de tanto instruct⁹ miraculo. grās agens deo ac sancte v̄gini. annis ppetuis solenni memoria celebrandū miraculuꝫ ꝓdonauit. Verū cum p̄ singulos annos predicti miraculi memoria solenniter vt dictū est veneraretur. contigit semel pabsentiaꝫ capicerij expensas formidantis. sine ornamentis ac luminaribus que habebat ministrare. celebrari. Unde accidit vt sequenti die eccīe sancti ariū ascendēs diuinā exptus vtutem. subito lapsus sine voce miserabilit̄ expirauit. ¶ Experti sūt igit̄ atq; in dies experiunt̄ q̄plurimi q̄nto cū tremore xp̄i v̄ginē oporteat venerari. vbi cū hūilitate recipit cecitas visuꝫ. debilitas gressum. ac e diuerso obstructe infidelitate mētes pcipiūt interitū. Nostris igitur q̄libusc̄ūq; laudib⁹ genouefā veneremur. sz cū tremore. venerātes ei⁹ suffragia implorem mus. sed cū fide. Et reuera dignuꝫ est genouefam laudibus honorari. que parisioꝝ inclitā vrbem regni xp̄ianissimi precipuaꝫ stabilissimūq; columen. totusq; xp̄ianitatis i fide et doctrina magistrā eruditissimaꝫ totiens a tantisq; periculis liberauit. ab inimicis hostili cede dimicantib⁹ eripuit. inundātium fluct⁹ aquaꝝ restrinxit. ignis horrendi in mēbris humanis incendiū ꝓsupsit cecis visum. claudis gressū. surdisq; auditū reddidit. ab obsessis demoniū p̄cibus effugauit. Et nō solū p̄cibus. verūetiā maxima dñs p fimbrias vestimēti genouefe sibi dilecte v̄gi nis sup egrotos ac parijs detētos lāguorib⁹

oſtēde ſepi⁹ dignat⁹ ē ſanitatū remedia. Uñ merito ī piſi celſi mōtis vtice extitit collocata. vbi honorifice ſblimata ac mirifice adornata ñ ceſſat iugiē ſanitatū ⁊ grāȳ emittē flumina. bis q̄ ī fide depoſcūt e⁹ largitōes. Uñ et oportet illi nos tota mētis deuotōe ꝓmittere. q̄niā ipa ē q̄ aſſidue orat p ip'o ſibi duo to ⁊ p tota xp̄ianitate. Nos igit̄ ſuoȳ mirabiliū bāc portiūculā memorātes ac et venerātes. cū celeberrimo illo venerabiliū religioſoȳ cetu ſuo gl'oſam xp̄i ſpōſā nobilē virginē debitis glorificem⁹ genouefā laudib⁹ poſtulantes vt ea dē ſupp'icāte pfrui padiſi mereamur gl'a p ſcl'a amen.

CCXIIII

Dominica in ramis palmarū.

Hodie ſancta mater eccīa duas pceſſiōes ſolenniter recolit. Prīa fuit q̄ iudei a monte oliueti vſq; ī bierl'm cū ramis palmarum ⁊ oliuaȳ ⁊ cū magnis cāticis xp̄m aſſociauerī Et iſta pceſſio fuit magne reuerētie ⁊ bonoris. Et bāc repñtat eccīa ī hodierno euangelio. Scda pceſſio fuit q̄ iudei xp̄m bierl'm in mōte caluarie cū magnis opprobriis ⁊ irriſionib⁹ deduxerī. Et iſta fuit ignominie magne ⁊ doloris Et bāc repñtat eccīa in euāgelio paſſionis hodierno. Circa p̄mā pceſſionē q̄ttuor ſūt videnda. Prīmo a q̄b⁹ iſta pceſſio ſit facta. q̄ nō ē facta a magnis aut diuitib⁹. ſz a pueris ⁊ paupib⁹. Uñ dr in euāgelio hodierno. Plurima ātturba ſtrauerī veſtimēta ſua ī via. Q̄ñ enī pueri ⁊ paupes xp̄m pceſſionaliē deducebāt. phariſei et p̄n cipes xp̄i mortē tractabāt. Simplices enī ⁊ paupes xp̄o adherebāt. Uñ xp̄us de oīb⁹ diuitib⁹ vnū ſolū. ſ. zacheū habuit amicū. Uñ luc. xix. Xp̄s de oīb⁹ potētib⁹ vnū ſolū. ſ. centurionē habuit. Uñ matth. viij. De oībus ſapientib⁹ vnū ſolū. ſ. nicodemū habuit. Joh. iij. Uñ. j. cor. j. videte vocatōez veſtram frēs q̄ ñ multi ſapiētes ſm carnē. nō multi potētes. nō multi nobiles. ſz q̄ ſtulta ſūt mūdi elegit dñs vt confūdat ſapiētes. Scdo videndū ē q̄re xp̄s vadēs ad mortē tantū bonorez recipe voluit cū alias bonores ⁊ regnum respuit. vt dr joh. vj. Hic dicendū q̄ xp̄s ꝓ ideo fecit q̄ ille q̄ ꝓſtitut⁹ ē ī bonorib⁹ magnis. dz habere mortis memoriā vt nō ſuperbiat. ſi āt q̄s hz magnas diuitias. cogitet q̄ vadit ad mortē et q̄ de oīb⁹ ſuis diuitijs nihil niſi vile ſudariū ſecū portabit. Uñ dicebat iob. xvij. Qui fui magn⁹ ſaccū cōſui ſuper cutem meā et operui cinere carnē meā. Item eiuſdem. j. Nud⁹ egreſſ. ſū de vtero ma. mee nud⁹ illuc reuertar. Si q̄s ē ī magnis bonorib⁹ ꝓſtitutus cogitet. q̄ vadit ad mortez vbi ſi erat in gradu ſupmo ponet̄ ī loco infimo. q̄ ſb ira Si ſup alios aſcēderit dñando. ſerpentes ⁊ beſtie ſup ei⁹ foueā aſcēdēt ꝓculcādo eū. Jō ecc̄. x. dr. Cum morit̄ hō hereditabit ſerpētes beſtias ⁊ vermes. Item cū aliq̄s nutrit corp⁹ ſuū diuerſis delicijs. diuerſis colorib⁹ ipm ornādo. voluptates carnis exercendo. cogitet q̄ vadit ad mortē. vbi vermes corp⁹ ſuū delicate nutritū comedēt ⁊ lacerabūt. job. xxvij. viſcera ei⁹ plena ſunt adipe ⁊ medullis oſſa illius plena irrigāt. ⁊ ſīn in puluere dormiēt et vermes opient eos. Hugo de ſancto victore in li. de clauſtro aīe ſic ait. Cur carmē tuā p̄ciosis rebus impingas. quā poſt paucos dies vermes comeſturi ſūt in ſepulcro. ⁊ aīam tuā p̄ciosis opibus nō adornas. q̄ deo et angelis ei⁹ p̄ntanda eſt in iudicio. Cur animā tuā vilipēdis. et ei carnē p̄ponis. ancillā dominari. et dñam ancillari magna abuſio eſt Tertio videndū ē q̄re xp̄s tanto honore ſibi impēſo voluit lacrimas emittere. Dicit enī Luc. xix. christus cum veniſſet hieruſalez cū tanto honore fleuit ſuper eam. In hoc ipe voluit oſtendere q̄ gaudia et honores hui⁹ ſcli lacrimis et doloribus ſūt pmixta. In celo omnia ſūt pura. in mūdo oīa mixta. in inferno oīa ſūt fetulēta. Uñ aug. in li. de trinitate in pſona xp̄i dicit. Quid ē illud. ero illoȳ deus niſi ero oīa q̄cūq; deſiderant. ſcz vita. ſalus. victus. copia. gloria. honor. ⁊ pax. Iſta ī celo oīa ſūt pura. in mundo mixta. in inferno fetulenta. Videam⁹ p ordinem. Uita in celo ē pura. q̄ ibi eſt ſine timore. put ē in mūdo eſt mixta. q̄ ibi ē vita cū morte. put ē ī inferno. ē fetulēta et corrupta. q̄ ibi ē mors ſine vita Salus prout eſt in celo eſt pura. quia ibi eſt

salus sine egritudīe.put ēi mūdo est mixta qz ibi ē sal⁹ z egritudo.put ē in inferno.ē fetulēta z corrupta.qz ibi ē egritudo sine sanitate. Uict⁹.i.satietas.put ēi celo ē pura.qa ibi ē satietas sine esurie.put ēi mūdo ē mixta.qz ibi ē satietas z esuriel.put ēi inferno est fetulēta z corrupta .qz ibi ē sūma esuries sine satietate.Copia.i.diuitie.put sūt i celo sunt pure.qz ibi sūt diuitie sine pauptate.put sunt i mūdo sūt mixte.qz ibi sūt diuitie z pauptas put sūt i inferno sūt fetulente z corrupte.qz est sūma pauptas sine diuitijs.Gloria.id est pulcritudo.put ē i celo ē pulcra .qz ibi ē pulcritudo sine deformitate.put ē i mundo est mixta.qz ibi ē pulcritudo cū deformitate.put ē in inferno ē fetulēta z corrupta.qz ibi est deformitas sine pulcritudine. Honor.put ē in celo ē pur⁹.qz ibi ē honor sine indignitate. sed put ē in mūdo ē mixt⁹.qz ibi ē honor cū indignitate.put ē in inferno ē fetulent⁹ z corrupt⁹.qz ibi ē dedec⁹ sine honore. Pax put ē in celo ē pura.qz ibi ē pax sine pturbatōne. put ē in mdo ē mixta.qa ibi ē pax cū pturbatione.prout ēi inferno ē fetulēta z corrupta. qz ibi ē ꝓtinua pturbatio sine pace.Omnia bona put sūt i celo sūt purissima.qz ibi sunt omia bona sine malo.sed vt sūt i mūdo sūt mixta .qz ibi sūt multa bona pmixta malis. put vo sūt i inferno sūt fetulēta et corrupta qz ibi sūt oia mala sine cōmixtiōe alic⁹ boni. Ista oia dic ꝓpha dauid.Calix i manu dñi vini meri.plen⁹ mixto z inclinauit ex hoc in hoc.vez tñ fex ei⁹ nō ē exinanita.bibēt ex eo oēs pctō res ire.Ex his vbis habet q de⁹ bz tres calices.vn⁹ ē plen⁹ vini mero.In illo bibūt oēs i celo. Iste ei calix plen⁹ ē vita.sanitate.copia diuitijs.honore.zc. Alt⁹ calix ē plen⁹ mixto. et de isto bibūt boies in mundo.qz calix iste plen⁹ ē sanitate cū egritudīe.satietate cū esurie.diuitijs cū pauptate.zc. Tertiꝰ calix ē plenus fece.et de isto bibūt dānati i inferno.z ē iste plen⁹ egritudine.morte.pauptate deformitate.z oīb⁹ alijs. ¶ Quarto videndū est qre xps noluit sedere sup equū sz sup asinaz. Rideo fecit qz nō sedet i cordib⁹ superbox.sed humiliū z māsuetox.Chrysо. Nō sedit xps in curru aureo purpura fulgēs, nec ascēdit sup feruidū equū discordie amatorez.sz sup asinā trāq̄llitatis z pacis amicā. Per equū superbus.per asinū būilis designat. Nam equ⁹ si tangit recalcitrat.asin⁹ vo mansuetudine morat. Sic supbi si repbendūt.impatienter ferūt.māsueti patiēter audiūt. Quedā aialia sūt q nō pmittūt se tāgi.vel qz arrogātia sūt sic leo.vel qz nimis silvestria domesticari ñ possūt.sic lup⁹.vel qz sūt pūgitiua sic erici⁹. Sic similiter sūt tria genera boīm q nolunt repbendi. Primi sunt superbi.de q̄bus ppha dicit.tange mōtes.i.superbox mētes.et fumi gabūt p impatientiā.xx. Et ecc.xiij.dives iuste aget z fremebit. paup ātlesus tacebit. Alij sūt i malis indurati.q ad instar lupi ñ possunt domesticari.nec ad bonū induci.de q̄b⁹ ecc.j. Difficile tales corrigūt.nolūt corripi. Jdo ecci.xxxij. Pdestiner hō vitabit correctionē. Tertij sūt boies astuti.q si tangūtur. id est .corripiant.sic ericius statim excusationib⁹ multis se abscōdūt. Prouer.xxviij. Qui abscōdit scelera sua non dirigēt.q autē cōfessus fuerit viuet et non morietur. ¶ Circa sc̄am pcessionē notanda sunt duo. Primū qm ista pcessione fuerūt varietates psonarū. Quidam enī fuerūt boni.q fuerunt facti mali.et nunq̄z recuperauerunt bonitatē.sicut iudas. Quidā boni q semp pseuerauerunt.sicut beata vgo maria. Alij vero boni z postea mali.postea tñ suā recuperauerunt bonitatē.sicut apli q fidem in passione pdiderunt.sed in resurrectōne recuperauerunt. Malox due sunt differentie. Quidaz enī fuerunt mali q postea facti sunt boni.sic latro a dextris pendens et longinus. Alij fuerūt mali q semp in malicia pseuerauerunt. sicut latro a sinistris z iudei q crucifixerunt. Abista pcessione q̄dam fugerunt corpore et mente.sicut apostoli q fugerunt corporaliter et fidē perdiderunt. Item alij fugerunt non corpore sed corde.sicut maria magdalena.et cetere mulieres q iuxta crucē corporaliter steterunt.sed tamen fidem amiserunt. Alij fugerūt corpe.sed nō corde.sic credit de iacob frē dñi . Be q̄ biero.in li.de viris illustrib⁹.q̄ in passione votum vouit non se comesturū donec videret christū resurgentem

De cena domini.

Alij sūt q̄ nec corde nec corpe fugert. sic btā
ỹgo. q̄ iuxta crucē stetit et fidē itegliť ꝑuauit.
¶ Scōm q̄ ī ista ꝓcessiōe oñdit. ē magn̄ ī iu-
deis voluntatis mltiplicitas. In ꝑma ei pro
cessiōe iudei fecert xp̄o sex magnos honores
In scda vo sex magn̄ vitupia. In ꝑma cū ma
gna ip̄m reuerētia sup asellū posuert z ī via
vestimēta strauert. In scda cū magn̄ ignomi
nia ip̄m ī patibulo posuert z eū suis vestib⁹
spoliauert. In ꝑma ramos palmay z oliua
rū sibi portauert. ī scda spinas acutissimas
capiti suo affixerūt. In ꝑma regē eū appella-
uerūt. in scda ip̄um negauert. In ꝑma appel
lauert eū saluatorē dicētes. osāna. i. salua ob
secro. ī scda negauert ip̄m saluatorē dicētes.
Saluos alios fecit. sei ip̄m saluū facere ñ ꝑt.
In ꝑma dixert eū bñdictū ī noīe dñi. in scda
maledictū z malefactorē eē. z crucis patibu
lo eū figēdū dicētes. Tolle tolle z crucifige. ꝛc

CCXV

De cena domini.

Cena facta cū dia
bol⁹ misisset ī cor vt traderet eū iu
das scariotb. surrexit a cena z po-
suit vestimēta sua. Job. xuj. videm⁹ ei q̄ q̄n
amici sepāt ab iuicē solēt ꝑmo iuicē epulari.
sic sciēs xp̄s q̄ cito a suis aplis separi deberz
ꝑus cū ip̄is cenare voluit. Vñ luc. xxij. Desi
derio dsideraui h̄ pasca māducare vobiscū
añq̄z patiar. In hac ergo cena xp̄s assūpsit p
sonā amici. psonā sui. psonā epi. ¶ Ꝑsonā
nā siq̄dē amici accepit ī h̄ q̄ tā familiariť co
medit. In hac cena comedit agnū pascalem
Et qualiť debeat comedi habeť exodi. xij. nō
comedetis ex eo crudū q̄d nec coctuz aqua.
sed tantū assū igni. Hic aliq̄ ꝓhibēť. scz vt nō
comedat crud⁹. nec aqua coct⁹. z q̄ sit igne
assat⁹. Caro enī cruda nō ē igne cocta. caro
vo elixa licz sit cocta. nō tñ ē adeo sapida. Illi
ergo comedūt cruda. q̄ habēt cor crudū. id ē
nō coctū igne amoris. Illi comedūt elixum.
q̄ nō bñt ī corde saporē deuotōis. Illi come
dūt assatū igne. q̄ bñt cor coctū igne amoris
z sapidū. Scdo dz comedi ei⁹ caput cū pedi
bus z ītestinis. Caput isti⁹ agni ē ei⁹ diuini-
tas. Vñ. j. cor. xj. caput ei⁹ dr. Ꝑdes ei⁹ hūani-
tas q̄ ē ifirma ī nata. Intestia sūt ei⁹ aīa. ista
oīa debē⁹ comedē. Fuert q̄dā hetici q̄ dixert
xp̄m nō eē vez deū. isti caput ñ comedebāt.
Alij dixert eū ñ eē vez hoīez nec habere verā
carnē sz fantasticā. isti pedes ñ comedebāt.
Alij dicebāt eū nō habuisse aīaz rōnalē. sed
loco aīe solū diuinitatē. isti ītestina ñ come-
debāt. Nos ergo fideles caput z pedes cū ī-
testinis comedam⁹. vt de ei⁹ diuitate aīa et
carne fideliť sentiam⁹. Tertio dz comedi cū
lactucis agrestib⁹. i. cū amaritudīe dolendo
de pctis omib⁹. ¶ Notandū q̄ q̄dā sūt q̄ co
medūt istas lactucas ītegras. q̄daz ꝓtritas.
q̄dā succū ip̄az. Sūt ei q̄dam q̄ bñt de suis
pctis superficialē dolorē q̄ attritio ꝑt dici. isti
sumūt istas lactucas ītegras. Talis attritio
nō iustificat peccatorē plene. Vnde. v. Ꝑder
cussisti eos z nō doluert. attriuisti eos et re-
nuebāt accipe disciplinā. Alij sunt maioris
ꝑfectōnis q̄. i. nō solū pctā ꝓterūt. sed et lacri
mas emittūt. isti sumūt agnū cum succo la
ctucaz. i. cū abūdantia lacrimaz. Grego. in
moralib⁹. Carnes cū lactucis agrestib⁹ sunt
edēde. vt cū corp⁹ redēptoris accipim⁹. nos
ꝑ pctis nris ī fletib⁹ affligam⁹ q̄re ip̄a ama-
ritudo penitētie abstergit a mētis stomacho
puerse humorē vicioz. ¶ Quarto debz co
medi cū paīb⁹ azimis. i. cū panib⁹ ñ fermēta
tis. panes comedit cuz fermētato ꝑm greg.
q̄ bona sua cū corruptiōe vane gl'e facit. q̄b⁹
dñs dicit. sacrificate de fermento laudē. De
fermēto nāq̄z īmolat q̄ deo de rapina parat
Sed ille sine fermento comedit. q̄ se a mala
societate custodit. j. cor. v. modicū fermētū
totā massā corrūpit. ¶ Scdo xp̄us assūpsit
psonā serui in eo q̄ pedes suoz discipulorū
lauit. Lauit autez pedes corpales z spūales
Ꝑrimo lauit corpales in exemplu z docu
mentū. in exemplū q̄dem humilitatis vt ip̄e
dicit. exemplum dedi vobis vt vos ita facia
tis. Istam tamen humilitatem petrus ab-
horruit dicens. non lauabis mihi pedes in
eternū. Cui respondit xp̄s. si nō lauero te nō
habebis ptez mecū. Tūc petr⁹ timore z amo
re pcussus obtulit lauādos pedes. manus z
caput. Sed xp̄us corripuit eum asserens. q̄
nō indigebat lotione capitis. nec manuū. sz

tantū pedum.p caput intelligit intentio.per manus operatio.p pedes affectio.Duo prima.scilicet intentio ꝛ operatio.in petro mūda erant.et ideo lotione capitis et manuuꝫ non indigebat.habebat autem intentōnem in omnib⁹ bonam. operatōnem mundam. ¶ Scdo lauit pedes in documētū ad ostēdendū q̄ plati debēt lauare subditos.Tunc āt nō bñ lauāt.aut q̄ man⁹ ē iniqua.aut q̄ est turbida.ꝛ īmunda'Ecc.xxxiij.Ab īmūdo q̄s mūdabit.Gregori⁹.p̄us oportet te mundari si aliū vis mūdare.sapientē p̄us fieri.et sic alios facere sapiētes.Lumen fieri.ꝛ sic alios illuminare.Accedere ad deuꝫ.ꝛ sic alios adducere.sanctificari.ꝛ sic alios sanctificare Ite⁊ man⁹ habere rectas.ꝛ sic eē recti cōsilij. vtputa rectum dare consilium. Secundo quando aqua est immunda.aqua immunda ē amor mūdi.Hiere.ij. Quid tibi in via egipti vt bibas aquā turbidā.Talis enī aq̄ nō lauat.sꝫ coinq̄nat.Aug.Quisq̄s es īmūdo ad te veīt q̄ fec mūdū.vt eripiat te de mūdo.qr si aliq̄ delectatio te delectet ī mūdo.sp vis eē īmūd⁹.si tñ aliq̄ necessitas te retinet. mund⁹ sc⁊ ds habitat ī te.q̄ mūdat mūdos ꝛ eris mund⁹. Tertio q̄ñ īpa macula pedū ex nimia freq̄ntatōe efficit nimis tenax ꝛ inueterata.Ecc̄i.xxxiij. Qui baptizat a mortuo. id ē.q̄ lauat a mortali pctō.ꝛ iterꝫ tāgit mortuū q̄d p̄fuit lauatio ei⁹.Ūñ.ij.petri.ij. Fctā sūt posteriora deteriora p̄oꝝ⁹. Quenit illis illud.Canis reuers⁹ ē ad vomitū suū ꝛ sus lota iterꝫ ī volutatōnē luti. Tertio lauit pedes spūalit̄ aq̄ sui sanḡnis.Be q̄ dr apoc.j.Lauerūt stolas suas ī sanḡne agni. ꝛ dealbauerī eas.Erq̄ magis sanguis xp̄i dealbare dr.vi det q̄ hz vtutē lactis ꝛ ñ sanḡnis.Lac ei ē sanguis ī vberib⁹ excoct⁹.sanguis āt xp̄i fuit excoct⁹ in corpe suo ꝛ ī corde nrō.In corpe suo fuit excoct⁹ igne amoris sui.tam vebemēter in corpe suo ebullit.q̄a apto late cū impetu emanauit.in corde āt nrō.sūt duo vbera.sc⁊ intellect⁹ ꝛ affect⁹.Dicit āt excoq̄ ī vbere ītellect⁹ p meditatōꝫ.ꝛ vbere affect⁹ p deuotōez et sic sanguis xp̄i in suo corpe ꝛ in nrō corde p meditatōez ꝛ affectōnez vtit̄ in albedinē.ꝛ aias nrās dealbat ꝛ mundat.Apoc.j.Lauit nos a pctis nrīs ī sanḡne suo ¶ Tertio accepit xp̄s p̄sonā ep̄i.q̄ñ sc⁊ panē ꝛ vinū ī corp⁹ suū trāsmutauit.ꝛ a plis ptātē p̄ficiēdi debit Et ista ē maior potestas q̄ vnq̄ꝫ boī data fuit.Est enī ptās dei mag̃ facere aliq̄d de aliq̄ sic q̄ñ fec boiez de tra.ꝛ euā de costa ade.Est ꝛ alia ptās dei maior.sic de nihilo aliq̄d facere.sic fecit celū ꝛ terraꝫ. Est ꝛ tertia maxia.sic de creatura creatorē.Istā ptātem non dedit angelis.sed solis sacerdotib⁹.q̄ diuīa vtute ī corp⁹ ꝛ sanḡnē speciē panis ꝛ vini p̄uertūt Ūñ eusebi⁹.Inuisibilis sacerdos.i.xp̄s per mīstros suos visibiles creaturas in corp⁹ ꝛ sanḡnē suū sacrata ptāte p̄uertit vbo suo.sc⁊ illo.Hoc ē ei cor.ꝛc. Ūñ nō dz aliq̄s attendē ad visū suū.q̄ vis⁹ putaret se videre colorez panis.nec ad gustū.q̄ putaret se sentire gustū panis.nec ad olfactū.q̄ putaret se sētire odorē panis ꝛ vini.sed attendē dz ad auditū q̄ cū audit p̄fectōis vba.ita ē poīa sic audit.Hoc ē ei corp⁹.ꝛc. Qđ significatū ē gen. xxvij.in ysaac.q̄ cum bñdixit iacob fuit decept⁹ eius visus.q̄ oculi sui caligauerī.et ip̄m nō agnouit.fuit ꝛ deceptus olfact⁹.q̄ credidit se sentire odorē vestimētoꝝ esau.fuit etiā deceptus gust⁹.q̄ credidit se comedē de venatōne esau et comedit de venatione iacob fuit ꝛ deceptus in tactu.quia putabat se tangere manus esau.ꝛ tangebat manus iacob. Sed audit⁹ q̄ vocem iacob audiuit nō fuit decept⁹.imo dixit.vox q̄dē iacob ē.Sic etiā in isto sacramēto oēs alij sensus decipiunt̄ p̄ter auditū.Et ideo omēs fideles q̄ audiūt vba p̄fectōis.firmiter ꝛ veraciter credē debent q̄ corp⁹ christi est ꝛ sanguis ei⁹.

UNIVERSIDADE LIVRARIA DA

Expliciūt quorū/

dam sanctoꝝ legende adiūcte post Lombardicam historiaꝫ. Impresse Argētine Anno dñi. M.cccclxxxv 1485.
Finite in die sancti Floriani martyris.

S. Ran.° da Ponte

Commisimus vobis

Parisiensis.

Henricus Dei Gratia Francorum Rex
Et Andegavensis Comes

Principium Mensis Calendas Veteres Maij

FRANCISCUS

LENDA
SANCTORVM

DALIVRARIA
DES. FRANC
DESANTAREM

Sala
Gab. R
Est. 38
Tab.
N.º 4